No. Q.402.33

THE TRUSTEES OF THE PUBLIC LIBRARY
OMNIUM LUX CIVIUM
OF THE CITY OF BOSTON
1852 1878

J.L. Whitney Fund

H.15569

Joh. Tortellius.

Orthographia

Venice, H. Liechtenstein, 1484

H. 15 569

Tortellius: Orthographia Dictionum

Venice, 1484.

A lexicon of words derived from the Greek, giving their definition and their proper spelling. The author was at one time secretary of Pope Nicholas V, and librarian of the Vatican.

I OHANNIS TORTELLII ARRETINI COMMENTARIORVM GRAMMATICORVM DE ORTHOGRAPHIA DICTIONVM E GRAECIS TRACTARVM PROOEMIVM INCIPIT AD SANCTISSIMVM PATREM NICOLAVM QVINTVM PONTIFICEM MAXIMVM.

OEPERAM OLIM BEATISSIME PATER NICOLAE.V.ſumme pontifex commentaria quædam grammatica condere: quibus omnem litterariam antiquitatem & orthographiæ rationem cum opportunis hiſtoriis pro poetarũ declaratione connectere conabar: profuturus ſane ꝑ mea uirili ſtudioſis linguæ latinæ. iterim ab aliis ſtudiis negociiſq; familiaribus intercæptus illa prorſus relinquere: atq; lõgo tempore abiicere uiſus ſum. Sed nuper cũ apud Alatrium campaniæ oppidum ex aeris romani moleſtia ſeceſſiſſem: ea abſoluere quorundam amicorum rogatu conatus ſum: ac ſic quoq; ad calcem uix uſq; perduxi opus magnũ uarium & diffuſum: atq; illud tuæ ſanctitati a qua uelut fonte omnia mea bona fluxerunt: dedecare conſtui. non quidem ut inſtitutionibus grammaticis poetarumq; hiſtoriunculis tua beatitudo indigeat: qui cæteros in doctrinis omnibus etiam minutis ex ſumma ingenii memoriæq; fœlicitate præcellis: Sꝫ ut in tua illa bibliotheca: quã omniũ quæ fuerunt præſtantiſſimam comparas aliquo pacto collocare poſſis. Nam licet ex magnificentia animi tui: qui non niſi clariſſima in litteris ædificiiſq;: & rebus cæteris aggredieris: uiros utriuſq; linguæ eruditiſſimos ex omnibus fere terris ueluti ad uirtutis quoddam aſylum conuocaueris: quos ut ſuum poſſint excolere ingenium: laudemq; ſibi parare: & aliquid conficere: quod poſteritati prodeſſe poſſit maximis præmiis affeceris. non tamen deterrebor: & ego aliquid pro mea paruitate tuæ bibliothecæ offerre. Quam tametſi ex clariſſimis altiſſimarum doctrinarum auctoribus fulcire cupis: quia tamen & minores aliquando facultates neceſſariæ ſunt: non dedignaberis pro tua ſapiẽtia: etiam minorum facultatum libros inſerere. Video enim quantis impenſis & ſumptibus quantaq; diligẽtia græca oratorum uolumina: hiſtoricorum & philoſophorum atq; ſummorum theologorum in latinã linguam traduci procuras. Video quantam adhibes curam in antiquorum noſtrorum operibus exquirendis: quæ deperdita credebantur. Ita ut nõnullos ad diuerſas extremaſq; mundi partes pro re hac: multis cũ difficultatibus & impenſis deſtinaueris. Quæ cum magnis in rebus effeceris non pigebit etiam minorũ facultatum libros in ipſa tua bibliotheca reponere: & maxime illos: qui de grammaticæ facultate loquuntur. Quæ auctore Quintiliano: niſi oratoris futuri fundamenta fideliter iæcerit: quicquid ſuper ſtruxerit corruet. Et niſi æquo longior eſſem: complura poſſem in medium exempla afferre: quibus facile cognoſceret: quot ex huiuſmodi artis negligentia in poetis oratoribus & hiſtoricis quotidie errores inſurgunt: quot in iure ciuili: medicinæq; arte: & cæteris facultatibus interprætatiões ineptiſſimæ ſingulis afferuntur diebus: quot obſcuriſſima ex cuius ignoratõe ſæpiſſime uidentur: quæ alias lucida & perſpicua ĩtelligi potuiſſent. Vnde nemo unq̃ inter doctos cõnumerari potuit qui non magna huic diſciplinæ curam impenderit. Et ut eiuſdem artis profeſſores: qui in ea præcelluerunt: leuiter tranſeamus. Fuerunt ſane inter ipſos grãmaticos uiri doctiſſimi: ut Iginus multi nominis romæ grãmaticus: Didimus quem Macrobius omnibus grammaticis quiq; ſint aut fuerint: magna audacia præponere non dubitauit: Antonius Empho: cuius ſcholam Cicero poſt labores fori frequentabat: Nigidius figulus: quẽ Gellius arbitratur iuxta. M. Varronem omniũ doctiſſimũ: Valerius Probus ſua ætate ſciẽtia præſtantiſſimꝰ: Cornutus: Anneus: Caſſellius: Terentius: Scaurus: temporibus Hadriani: de quibus & Gellius ipſe mentionem fecit. Fidus etiam optatus tempore eiuſdẽ Gellii multi nominis grammaticus fuit. Prætereo etiam minus antiquos: ut Donatum: Seruium: Diomedẽ: Priſcianum: Victorinũ: uiros non minus rhetores & philoſophos: q̃ grammaticos. Sed hos uelut eius artis profeſſores facile tranſeo: & ad alios uenio. Quid non etiam Fauorinus temporibus Gellii philoſophus clarus de grãmatica Gellio referẽte multa eruditiõe ſæpe diſſerebat. Nõ ne etiã longe ante eũ Ariſtoteles omnium philoſophorum princeps: Theodoteſq; ut teſtis eſt Quintilianus: & ſtoicorum ſecta: ut Priſcianus ipſe oſtẽdit: de hac facultate acri cura & diligẽtia plura ſcripſere. Porphiriꝰ etiã eximiꝰ phũs ĩ Homeꝝ cõmẽtaria edidit: quæ uſq; in hæc tpa durant: & in quibus nõ ſolum altiſſimũ poetæ ſenſum: & uocabula quæq; explanat: ſed & minutiſſimas grammaticæ quæſtiones abſoluit. At hi ut dices græci fuerunt philoſophi: fateor id quidem: ſed non minus noſtri & philoſophi & oratores ſummiq; duces facultatem hãc neceſſariam iudicauere: & de ea acri cura & diligentia: aut diſſeruerunt: aut ſcripta poſteris ſumma cum laude reliquerunt.

Et Ciceronem inſpiciamus primũ qui linguæ noſtre abſq; alicuius dubitatione princeps fuit. Quod idem artis huius ut dixit Quintilianus diligentiſſimus fuerit:& in filio ut ex epiſtolis apparet recte loquendi hoc eſt & ſcribendi aſper quoq; exactor & corrector extiterit. Aut nim .C. Cæſaris editi frægerunt de analogia libri. Aut ideo minus Meſſalla nitidus:quia quoſdam totos libellos non uerbis modo ſingulis: ſed etiã litteris dedit. Quid etiam de Marco Varrone dicemus:An admirandæ ſuæ doctrinæ derogauit quod minutiſſimas quæſtiones in hac arte magno uolumine contractauit: Quid de .C. Baſſo duce nobiliſſimo:& ſcientia præſtantiſſimo: niſi laudes dicere poſſumus: & tamen plures libros de origine uocabulorum: teſte Gellio & aliis nonnullis multa cum gloria ſcripſit. Non ne etiam Plinius ſua ætate doctiſſimus in naturali hiſtoria de grammatica libros ſcripſiſſe gloriatur. Cuius dicta Priſcianus nonnunq̃ inducit: & nos illorum fragmenta quædam precioſiſſima cõperimus. Quod ſi tot tantiq; auctores de hac materia ſcripſerunt. In qua tu illis dũtaxat cognitione es cõparandus:non dedignaberis meũ tibi de grammatica opus inſcribi:nec poterunt ulli tuam excellentiã uerbis maliuolis lædere:ſi grãmaticæ libros colueris:& de illis æſtimationem non paruam feceris:atq; in tua bibliotheca locandos illos curaueris. Nam Grãmatica ipſa Quintiliano teſte neceſſaria eſt pueris:iucunda ſenibus:dulcis ſecretorũ comes:& quæ uel ſola plus habet operis q̃ oſtentationis. Itaq; primũ de litterarũ inuentione:numeroq; & figura:ac nomine pertractabimus. Deinde cuiuſq; noſtræ litteræ per ordinem poteſtatẽ:& in alias litteras tam in dictionibus græcis ad nos pertinẽtibus:q̃ latinis cõmutationes explicabimus. Poſt hæc uero de ordinatione litterarũ inuicem tam uocalium: q̃ conſonantiũ:& tam in eadem ſyllaba q̃ diuerſa:dicemus. Vltimo particulariũ dictionum orthographiã ſuis litteris ordinabimꝰ:& q̃ breuiſſime dabitur ea narrabũt:quæ ad earũdẽ declarationẽ facere putabimꝰ

Accepimuſq; hæc primũ ex fragmentis decem librorum Papyriani:quos de orthographia ſcripſit. Ex quattuor libris Plinii de arte grammatica. Ex unico libro Rhemii grãmatici de poteſtate litterarum. Ex unico Grylli de accentibus ad Virgilium:cuius parua fragmenta comperimus. Ex Capro. ex Diomede de octo partibus orationis. Ex Probo doctiſſimo grammatico. Ex Quintiliano uiro ſummo. Ex Varrone de lingua latina. Ex Aulo Gellio. Ex donato:Seruio:Priſciano:Victorino:Sergio:ex pluribus aliis latinis grãmaticis: græciſq; minoris auctoritatis cum antiquorum grammaticorũ libros amiſerint. Repperi tamen Herodiani fragmẽta quædam de orthographia:& eiuſdem libros integros quattuor de conſtructione. Ex gloſulis etiã Ariſtarchi ſuper Homerũ & Heſiodum. Quin & ex Porphyrio ſuper Homerum plura annotauimus. Quæ uero ad hiſtoriam faciunt:ex Virgilio:Ouidio:Homero:Heſiodo:Liuio:Plinio:Iuſtino:Herodoto:Thucydide Appiano:Diodoro ſiculo:multiſq; aliis approbatis auctoribus & græcis & latinis:quos ſuis locis commode inducemus.

IOHANNIS TORTELLII ARRETINI COMMENTARIORVM GRAMMATICORVM DE ORTHOGRAPHIA DICTIONVM E GRAECIS TRACTARVM LIBER PRIMVS INCIPIT.

De Numero & figura atq; inuentione litterarum tam græcarum q̃ latinarum.

Ræcorum litteras:quibus ipſi nunc græci utuntur.xxiiii.eſſe conſtat:uidelicet. α.β.γ.δ.ε.ζ.η.θ.ι.κ.λ.μ.ν.ξ.ο.π.ρ.σ.τ.υ.φ.χ.ψ.ω. Sed harum uetuſtiores græci:ut ex clariſſimis grammaticis accæpimus:ſolas ſexdecim habuerunt: quas ex phœnicia Cadmum adduxiſſe uolunt: uidelicet .α.β.γ.δ.ε.ι.κ.λ.μ.ν.ο.π.ρ.σ.τ.υ. Quibus ad noſtras ſic primũ a Nicoſtrata matre Euandri ut ferunt redactis & nos ſexdecim eodem modo & eadem pene figura recæpiſſe: cũ Priſcianus tum antiquiores alii celebreſq; grammatici atteſtantur. Immo eaſdem illas pene cum græcis fuiſſe rettulit Plinius circa finem libri.vii.naturalis hiſtoriæ ex teſtimonio delphicæ tabulæ antiqui æris:quæ i palacio dicata erat Mineruæ:quas huiuſcemodi fuiſſe Rhemius grammaticus præſtantiſſimus nobis rettulit: uidelicet. a.b.c.d.e.g.i.l.m.n.o.p.r.ſ.t.u. Sed cum paulatim a græcis litteræ aliæ adinuentæ fuerint: &.xxiiii. litterarum numerum adimpleuerint:nos ſimiliter ab illis aliquas accæpimus. Quibus & in noſtro ſermone & in dictionum græcarum ſcriptura frequentiſſime utimur. Nam uocales primum uetuſtiſſimi græci quinq; ut noſtri habuerunt uidelicet.α.ε.ι.ο.υ. quas ancipites omnes uel liquidas hoc eſt quæ facile modo produci modo corripi poſſunt:uti nos uocales noſtras dicimus:& illi ſimiliter tunc quoq; dixerunt. Sed poſtea cum duas alias adinuenerunt uidelicet.η.ω.has fecerũt ſemper longas:& ex prioribus duas ſemper breues eſſe ſtatuerunt:uidelicet.ε.&.ο.quin & hoc quoq; paruum.o.quod uero nouiter inuentum fuerat magnũ uocauere. Sic enim nomina litteris pro placito imponuntur. At nos latini ex his nouiter a græcis inuentis nullam penitus ſuſcæpimus:ſed noſtras omnes:uidelicet.a.e.i.o.u.ſuo numero & nomine conſeruauimus: q̃s ſane omnes ancipites & liquidas antiquo more ſemper habuimus. Poſt id autem uidentes græcorũ doctiſſimi per ablationem aſpirationis a conſonantibus quibuſdam nonnunq̃ ſententiam defraudari:nouas ad-

inuenere figuras:quibus neceſſario aſpiratio comprehendi detineriq; debeat:& ſic.o.litteram in ſe dulci ſo-
no aſpirationem gerentem concæperunt:quam pro.th. q̄pulcherrime ponunt:nec non &.φ. quā ſimiliter
pro.ph.&.χ.quā pro.ch.iidem a troiano bello citra ſcribere cōſueuerunt.nanq; illas Palamedem cōperiſſe
Seruius atteſtatur.Mox alios ac præcipuū Simonidē teſte Cornelio Tacito cæteras cōperiſſe.Verū ex his tri
bus ſic cōpertis latini noſtri nullā penitus ſuſcæpere:ſed ſeruata antiqua ſcriptura ipſum.t.uel.c.uel.p.cum
aſpirationis nota more antiquo ſcribere uoluerunt.Sed quærit Parthenius grammaticus : idemq; poſt illū
Priſcianus:quare non ideo a græcis.rh.aſpiratū in aliam formam figurāq; trāſlatū fuit:cū eodem modo aſ-
pirationē ſuſcipiat.Ad quod reſpondentes dicunt:quia nec ſic aſpiratio ipſi.r.cohæret ſicut & præfatis mu
tis:nec ſi ab hac littera tollat᷑ ſignificationē minuit:nam quāuis ſubtracta aſpiratione dicat᷑ retor uel Pyrrus
non minus intellectus manet integer:non aūt ſic in aliis.Nam ſi Chremes cū aſpiratione proferes nomē pro
priū deſignabis:a quo ſi aſpirationē ſubtraxeris ſignificatū mutabis:quia tunc quoq; a uerbo cremo decli-
natum cū ſignificatiōe eius uerbi eſſe uidebit᷑:ut id idem in mille aliis contingit.Rnrſum græci alii & ut fert
Simonides ad linguæ ſuæ ſcripturæq; ornamentū.ψ.litterā ſine aſpiratione adinuenit : quæ quodammodo
molliorē q̄.ps.uolubilioremq; ſonum habet:ut diligentiſſimi cōſpexere grāmatici: pro qua Claudius Cæ
ſar apud nos antiſigma hac figura deſcribi uoluit.χ.ita ut pro.ps.aliam ſimplicem figurā ut græci habent
& nos haberemus.Sed ut in ſequentibus oſtendemus nulli auſi ſunt antiquā ſcripturā poſt Claudii imperi
um cōmutare.Poſt has uero omnes.ʒ.&.ξ.græci ipſi cōparerunt:quæ ſane ad decorē & ornatū propriæ lin-
guæ plurimū contuliſſe uident᷑:At uero latini noſtri præter ſexdecim antiquas litteras:quibus primitus ute
bant᷑.f.aliam ex æolico quodā digamma ut infra clare enarrabimus aſſumpſere. Poſt quā &.q.litterā inue-
nere:quæ tametſi præciſe eiuſdē cū.c. poteſtatis eſſe dicat᷑:eā tamē noſtri auctores in illis dictionibꝰ optaſſe
uiſi ſunt:in quibus pinguior quodammodo ſonus exigi uidebatur:q̄per.c.litteram præſtari potuerit.Poſt
has uero nōnulli ex noſtris.k.in eadē forma qua eſt apud græcos ſupuacuæ recæpere. Qua ſane Quintilia-
nus in nulla ſcriptura noſtra utendū exiſtimat:niſi ut ait:quæ ſignificat etiā ut ſola ponat᷑ . nam in quibuſdā
uetuſtiſſimis inſcriptionibus ſæpe ego cōſpexi.k:DECEMB.pro calendis decembris.Idemq; in Liuio uetu
ſtiſſimæ ſcripturæ frequenter annotaui.Nec illis ullo pacto aſſentiendū puto:qui ſequente.a.cōtendūt ſem
per.k.ſcribendā eſſe in karthago kaput:cū teſte Quintiliano ſic.c.littera quæ ad omnes uocales uim ſuam
cōmode præferat.ꝑter has quoq; cū græci.ξ.litterā ultimo adinuenerint ꝓ noſtraꝝ dictionū magna cōmo-
ditate illā ſub hac forma.x.a noſtris recipi debere uiſum eſt.hoc ſolum ab illis in uoce diſcrepantibus:ꝙ ubi
illi eam proferentes in.i.uocalem deſinūt:& dicūt.xi.nos ecōtrario dicimus.ix. Vltimo uero.y.&.z.aſſum-
pſimus:ut & nobis quoq; in græcis nominibus trāſcribēdis deſeruirent.Nā ut ait Quintilianus a græco ſer
mone magna ex parte romanus cōuerſus eſt:& confeſſis quoq; græcis uerbis utimur ubi noſtra deſunt . Si-
cut illi nōnunq̄ a nobis mutuant᷑.Sunt igit᷑ figuræ litterarū quibus nos utimur uiginti duæ:de quibus om-
nibus ſingulatim dicemus.Nam.h.littera non eſt:ſed aſpirationis nota:ut in ſequentibus oſtendemus.

De Accidentibus litterarum.

Ed quærunt nōnulli quotidie cur noſ ſimplici uoce uocales noſtras:& græci pluribꝰ ſyllabis quaſ-
dam uocare noluerunt:cū littera pars ſit minima uocis cōpoſitæ : nā quā nos ſimplici uoce .a.dici-
mus:illi pluribus ſyllabis alpha nominā̄t.Item quā nos.i.ſimplici ſono:illi iota duabus ſyllabis uo
cauere.Conſonantes etiā fere omnes duabus ſyllabis illi efferunt:ut beta:gamma:delta:quas nos in eadem
quæſtione manentes una ſyllaba nominamus:& quaſdā quidē in.e.uocalē terminātes:ut.be.ce.de. & ſimi-
les:quaſdā uero ab.e.incipiētes:ut.el.em.en.quā ſane quæſtionē facile diſſoluere poſſumus:ſi accidētia lit-
teræ diſtinguamꝰ:quæ tria ſunt.ſ.nomē figura & poteſtas.Nomen ut apud græcos alpha beta gāma delta.
Apud latinos uero.a.be.ce.de.ita ut apud illos pleræq; uocales pluribus ſyllabis nominent᷑:apud nos uero
uocales omnes per ſe prolatę nomen ſuū oſtendūt.Figura uero ea eſt forma quā in ſingulis litteris græcis.ſ.
& latinis cōſpicimus :quæ apud antiquos illoꝝ & noſtros ut ſupra oſtendimus pene eadē fuit . Poteſtas aūt
pronuntiatio eſt illarū quā in litterario ſermone nos & illi eodē modo utimur.Nomē igit᷑ ad placitā inſtitu-
entis rationē impoſitū fuit:quod nō ſolū unica aut duabus ſyllabis:ſed tribus pluribus ue ſi placuiſſet con-
ſtitui poterat.Sed auctoribus latis teſte Priſciano in.viii.in his ut multis aliis breuitas & cōciſio nominis ma
gis placuit.Nec id ſane nomē litteræ poteſtatē ullatenꝰ īpedire ualet:quæ in pronūtiatione litteratæ uocis
oſtendit᷑:quia tunc quoq; nō litteræ nomine:ſed poteſtate utimur:quæ indiuiſibili quodam ipſi litteræ pro
prio conſiſtit.Nam ſi balneum dicimus:aut martium laborem efferimus:non tūc.b.in.e.terminatur: nec.l.
aut.m.ab ipſo.e.incipit:quia non nomine:ſed poteſtate eius litteræ utimur:ut quēadmodum in cōpacto ex
elementis corpore dicimus elementū ut quid indiuiſibile ineſſe:hoc eſt quod non ut corpus in aliud elemē-
tum diuidi poteſt:& tamen in partes quaſdā diuidi ualet:& cōpoſito nomine effert᷑:ſic & in litterali uoce lit
tera ipſa ſua ui & poteſtate indiuiſibilis:hoc eſt non in aliā litterā reſolubilis profert᷑:quæ tamen in ſe cōpoſi
to nomine cognominari cōmode potuit:Vnde & ad elementoꝝ mūdi ſimilitudinē uocabulo etiā elementi
nōnulli litteras uocauere.Et ſicut illa ſimplicia ſunt & coeuntia corpus omne perficiūt:ſic etiā hæ cōiunctæ
litteralem uocem quaſi corpus aliquod cōponunt:ſed diuerſa eloquendi ratione apud græcos & noſtros.

Nam cū apud eos teſte Quintiliano libro.xii.de inſtitutione oratoria:nullæ litteræ dulcius ſpirēt q̄ʒ.y.&.z. altera uocalis:altera cōſonans: quas ut diximus mutuari ſolemus:quotiēs illorū nominibus utimur.neſcio ut idem inquit auctor quomodo hilarior in earū ſcriptura ꝑtinus renidet oratio:ut in zephyris:zophyriſq; quæ ſi noſtris litteris ſcribant͛:hoc eſt his quæ loco ipſius.z. apponere cōſueuerant:& cū ipſo .i.noſtro ſurdum quiddam & barbarū efficient ſonum.Sed uelut in locū earū ſuccedūt apud nos aliæ triſtes & horridæ quibus græcia caret:ut.f.quoq;:quæ eſt ſexta noſtrarū pene nō humana uoce:uel omnino nō uoce potiꝰ inter diſcrimina dentiū eodē teſte efflatur:quæ etiā cū nō uocalē proximā accæpit: quaſſa quodāmodo;: utiq; quotiēs aliquā cōſonātiū frangit:ut ĩ hoc ipō frāgit multo ſit horridior.Alia eſt æolica littera ꝑ q̄ primū ipʒ f.accæpamꝰ. Deinde ut late uidebimꝰ ad aliā poteſtatē.f.redacta.u.cōſonātē illiꝰ loco ſurrogauimꝰ:& nouā illius poſtea formā a Claudio cōpertā:etiā ſi repudiauimus ut infra late uidebimꝰ:uis tamē nos ipā perſequitur:& ineptū quid reſpectu ſoni quod apud illos ex digāma reſultabat:efflare uidet͛ ut ſeruus ceruus & ſimilia. Alia quæ eſt.q.duras & illa eodē teſtante ſyllabas facit:quæ ad cōiungendas demū ſubiectas ſibi uocales eſt utilis:alias ſupuacua:ut equos quare quoniā:cū etiā ipſæ hæ uocales duæ efficiāt ſonū:qualis apud græcos nullus eſt.Ideoq; ſcribi eorū litteris nō poteſt.Et nos primā illam uim uocalis amittere in ſequētibꝰ oſtendemus.Quid ꝙ pleraq; eodē referente auctore nos.m.quaſi mugiente littera cludimus : qua nullum græce uerbū cadit.At illi.n.iucundā & in fine præcipue quaſi tinnientē illius loco ponunt:quæ eſt apud nos rariſſima in clauſulis.Quid ꝙ ſyllabæ noſtræ.b.litteram &.d.innitunt͛:adeo aſpere ut pleriq; nō antiquiſſimorū quidē:ſed tamen ueterū mollire tentauerunt:nō ſolum auerſa pro abuerſa dicendo : ſed in præpoſitione.b.litteræ abſonā & ipſam.f.ſubiiciendo:de quibus omnibus in ſequētibus latiſſime diſputabimus:& incipientes ab.a.uim ac poteſtatē cuiuſq;:mutationeſq; & alias per ordinem ſubnectemus.

DE Vi ac poteſtate.a.litteræ:& cōmutatione in alias uocales.

Gitur apud antiquos noſtros & græcos eiuſdem prorſus figuræ fuit:& poteſtatis ſemper remanſit. Eſtq; tam apud illos:q̄ʒ apud noſtros anceps quidem & liquida: hoc eſt quæ facile modo produci: modo corripi poteſt.Sed cū.e.græcis in ſcripturā noſtrā tranſferimus illam fere ſemp ſua figura & nomine ac poteſtate cōſeruamꝰ.Nōnunq̄ʒ uero cōmutamꝰ ĩ.o.ut μάρμαρον marmor κάρυλος corilꝰ.Aliquando in.i.ut κάναστρον caniſtrū.nonnunq̄ʒ in.æ.diphthongū ut ἀσκλήπιοσ Aeſculapius.In quo ſequimur æoles.Illi quidem νύμφαισ pro νύμφας:φαίσιν pro φασίν ſcribebant.Sæpe etiam auctoribus Papyriano.Proboq; & Priſciano mutatur.a.per deriuationes in uocales alias:ut in.e.modo productā:modo correptā. Productā q̄dē:ut halitꝰ hanelitꝰ:facio feci:ago ægi:iacio iæci:frāgo frægi:capio cæpi:quod cū æ.diphthongo ſcribit͛.Correptā uero:ut tango tetigi:cado cecidi:parco peperci:fallo fefelli. Similiter per cōpoſitionem.a.producta in.e.productā cōuertit͛:ut armatus inermis:arceo coherceo.In.i.modo cōſimili ut amicus inimicus. Vnde etiam pleraque nomina quæ cum uerbis ſiue participiis componuntur: mutant a.extremam ſyllabam nominatiui in .i.correptam:ut arma armipotens:ſtella ſtelliger:cauſa cauſidicus:tuba tubicen : tiba tibiicen:cū duabus.ii.breuibus:ſed apud pleroſq; per ſynæreſym in unam.i.longā cōmutant͛:& dicitur tibicen:quod in alia huiuſcemodi compoſitione non reperitur.

DE B Littera.

Quoq; littera muta eſt:hoc eſt quæ nō in ſonū ſuū:ſed in ſonū.e.litteræ terminat͛:hanc græci beta nominant:Geritq; uirtutē & poteſtatē mediā inter.p.&.ph. Vnde nec penitus caret aſpiratione:nec plene eam poſſidet.Quare nos ob litterarū affinitatē dictiones græcas traducentes:nōnunq̄ʒ.p.&.ph.in illam cōuertimus:Vt cū apud nos πύξος:ſcilicet cū.p.in prima ſcribat͛:apud nos buxus cū.b.ſcribitur.Similiter ἄψυρτος:cū littera.ψ.pro qua nos.ps.ponere cōſueuimus:ab auctoribus noſtris abſyrtus cum.b. traducitur.Item quod illi cū littera aſpirata ἀμφω:nos cum.b.hoc eſt ambo tranſcribimus. At ecōtrario ſimiliter quod illi cū.b.ſcribunt:nos ſæpe cū.ph.aſpirato traducimus:ut θρίαμβοσ triumphus: de quo in propria dictione uidebimus.Quādoq; uero &.p. exile pro.ph.aſpirato traducimus:ut quod ab illis φοινίκειος cum principali aſpirata ſcribitur:a nobis puniceus cū exili.p.tranſfertur.Itē πορφύρεον purpureū. Quin & contra ubi illi.p.exile ponunt:nos ſepiſſime aſpiratum traducimus:ut quod illi Δηιπύλη nos deiphyle: quod illi λάπιθαι nos laphithæ:quod illi ὑψιπύλη nos hypſiphyle cum.ph.aſpirato ſcribere conſueuimus.Sed hæc & ſimilia etiam nonnulli ex noſtris cum.p. abſq; aſpiratione ſcribunt : quod indifferenter in illis poſſe fieri compertum eſt.Itaq; cum maiores noſtri ut infra late oſtendemus.f.quod digamma æolicum erat:in dictionibus noſtris primū pro eo quod nunc.u.conſonantē ponimus. poſtea pro.ph.aſpirato in latinis dumtaxat dictionibus aſſumpſerint obſeruatum a quibuſdam uetuſtiſſimis referente Plinio fuit:ut pro littera.f.ob cognationē quam cum.ph.habere uidebatur.ipſum.b. ob litteræ uicinitatem tranſcriberent: & bruges cum.b.teſte Quintiliano in primo inſtitutionū pro eo quod eſt fruges ſcriberent & pronunciarēt Quin & Byrrhus pro Pyrrhus hoc eſt ruffus dicerent:Belena pro Helena:quin & ex græco quod ē βάσκανον noſtri faſcinum traduxerūt:Vt teſtis eſt Cloatius Verus in libris quos inſcripſit uerborum e græcis tractorum:quēadmodū rettulit Gellius libro.xvi.noctium atticarū:& faſcinare eſſe quaſi baſcinare.Sane cum æoles ſpiritus aſperitatē effugientes ubiq; loco aſpirationis ipſum digamma æolicum.f.ponerent:contigit

etiã ut in dictionibus incipiẽtibꝰ ab.r.quæ ſemper ſolent aſpirari:nõ cũ.f.digamma poſt.r.ſed cũ.b.loco di-
gammi ante.r.ſcriberẽt.Cuius ratio in promptu eſt:quia cum digãma nõ niſi cũ uocali & in principio ſylla-
bæ poni poſſit:ut ſimili modo noſtrum.u.conſonans:quod loco illius accæpimus:ſequitur manifeſte ꝙ nõ
etiam poſt.r.in eadem ſyllaba poni poterat. Qua de re ob litterarum uicinitatem transferentes æoles tunc
quoq; digamma in.b.præponebant ipſi.r.ac dicebãt βρήτωρ pro rhetor: βρόδος pro rhodos: & nõ ρϜή-
τορ nec ρϜόδοσ ſcribere poterant.At in aliis dictionibus non incipientibus ab.r. ſed a uocalibus ſemper
loco aſpirationis digamma ipm̃ apponebant.Vnde teſte Quintiliano ex noſtris nõnulli & fordeum & fædꝰ
cum.f.pro hordeũ & hædus ſcribebant.Verum ut Papyrianus refert libro.ii.de orthographia. conſueue-
runt antiqui noſtri.af.cum digammã.f.pro ab cum littera.b.deſcribere.Sed cum poſtea ipſum.u.conſonãs
loco digammi accæperint:quia in fine ſyllabæ ſtare non poterat: loco eius ipſam.b.litterã poſuerunt.Ideq;
poſtea in nõnullis obſeruare placuit:ita ut etiam ubi.u. conſonans ſtare potuiſſet digamma acciperent: &
ubi ſibilum dicimus:ſiſilum priores cum digamma teſte Nonio Marcellio de doctorũ indagine deſcribe-
bant.Similiter cum non poſſit.u.conſonans ante conſonantẽ in eadem ſyllaba poni mutatum fuit nõnũq;
teſte Priſciano etiã ipſum.u.conſonans in.b.ut cælebs quaſi cæleſtem uitam ducẽs. Quid ꝙ.b.ipſum in.u.
uocalem euphoniæ uel differentiæ cauſa tranſire dicitur:ut aufero pro abfero:ne ſi cum duplicato.ff.ſcri-
batur affero:ex ad & fero compoſitum credatur.Vnde & in præterito reaſſumit.b.& facit abſtuli.Aufugio
pro abfugio ut in ſequentibus latius uidebimus.Verum ſequente.f.ſolet etiam.b.in ipſum.f.trãſire:ut of-
ficio:ſufficio:ſuffio.Item ſequente.c.tranſit:ut occurro ſuccurro.ſimiliter in.g. ut ſuggero.in.m. ut ſum-
mitto.etiam aliquando.m.non ſequente:ut globus glomus.in.p.ut nubo nupſi:ſcribo ſcripſi. Nam q̃uis
analogia per.b.etiam in præterito cogit ſcribere: euphonia tamen Plinio auctore ſuperat:quæ etiã nuptã
nõ nubtam & ſcriptum non ſcribtum pꝑ.p.& non per.b.dicere & ſcribere compellit.Vnde teſte Priſciano
in.ix.b.ante.s.uel ante.t.in principio ſyllabæ:hoc eſt & in eadem ſyllaba inueniri non poteſt: quẽadmodũ
&.p.poſſe dicimus:ut ipſe:aptus.Nanq; obtineo:abſonus:abſtinens & ſimilia: non in principio eiuſdẽ ſyl-
labæ habent cõiunctas.b.&.s.uel.b.&.t.cũ præpoſitio ab uel abs a ſyllaba ſequentis dictionis ſeparent̃.At
in nubo uel ſcribo cum.b.ſequentis ſit ſyllabæ neceſſario in.p.commutari debet:& eorum participia ut nu
ptus ſcriptus atq; ex his deriuata nomina:ut ſcriptor & nuptiæ:quã ſane euphoniam græci obſeruãtiſſime
ſeruauerunt:ut λείβω:quod in præterito actiui.b.in.p.ante.s.cõmutat & λέλειψα facit.Similiter ſequẽ
te.t.ut in præterito paſſiui λέλειπται.Trãſit etiam.b.in.r. ut ſurripio arripio:in.s.ut iubeo iuſſi. At ſub-
ſequor cum.b.ſcribitur: ut compoſitio ipſa cõprobat:quæ eſt ex ſub & ſequor. Suſpicor uero & ſuſpicio
quin & ſuſcipio:ſuſtuli non ſcribuntur cum.b.nec duplicant.s.quia teſte Probo a ſuſum uel ſurſum aduer
bio ſunt cõpoſita.nec poteſt duplicari cõſonãs alia ſubſequẽte cõſonãte:niſi ſit muta ante liq̃dã ut ſupplex.

DE Littera.C.

Littera muta eſt:& exilis omnino ſeu leuis:quia nihil prorſus aſpirationis in ſe continet:mutaturq; in
uariationibus temporum:ut paulo poſt uidebimus:quin & ante.n.ſequente uocali in eadem ſyllaba
ponitur:ut Praxitelesq; cnidi rurſus te marmore ſignet Pulchra uenus:quæ ſit nobilis ipſa cnidos:ut latius
in ſequentibus oſtendemus.profertur tamen ſub uoce ipſius.g.ob cognationem litterarũ quẽadmodũ ui-
debimus:quũ de illa tractabimus.Vt & modo conſimili Cneus:& Caius cum.c.ſcribi debent:quæ teſte Ser
uio in uoce ipſius.g.proferre habemus:quarum prima cum.c.ſequente.n.tantũmodo conſueuit:uidelicet
Cn.Secunda uero teſte Quintiliano ſola.c.littera ſignatur:quæ ut ait inuerſa mulierem declarat:quia tam
Caias eſſe uocatas q̃; Caios ex nuptialibus ſacris apparet.Sane hanc ſcripturam in antiquis ſepulchrrs nos
ſæpe conſpeximus:ut de Caio primum ſcriptum comperimus.C.MARIVS.C.F.COS.VII.PR.PL. Item
de Caia.SEX.ROSCIVS.CL.AEROS.SIBI.ET.LVCERIAE.CONLIBERTAE.SVAE.FECIT.Item
in alio in lo.V.ABVRIAE.Ɔ.ET.Ɔ.L.FELICVLAE.F.& reliqua. Quod aliquando non obſeruatum fu-
iſſe & Caiam:ut Caium.c.littera ſignari comperimus:ut alio in loco.Ɔ.ENNIAE.P.RVBRIVS.CELER.
VXORI.CAR.PIENTISSIMAE.CVM QVA.VIX.AN.XXXXIII.MENS.VIII.SINE Q VERE-
LA.B.M.P.OPTO VALEAS.QVI LEGIS.Vnde ut ſæpiſſime conſpicimus conſul cum.c.ſequente
o.&.s.ſignabatur:hoc eſt duabus ſequentibus litteris:& abſq;.n.uidelicet.Cos.ita ut ſi.n.interpoſitum fu-
iſſet:conſules in plurali notarentur uidelicet.CONS.ſed hæc Hactenus.ſane tranſit.c.per compoſitiones
& deriuationes in alias conſonantes.In.g.ut quadringenti pro quadrincenti:& reliqua:quæ a centum cum
n.ante.c.ſimili modo componuntur:adeo ꝙ ubi deeſt.n.ipſum.c.integrum ſemper maneat:ut ducenti:tre
centi:ſecenti.i.ſexcenti:licet ſelibra ſit ſingula libra cum dimidia:ut in dictione talentum uidebimus. In.x.
ut dico dixi duco duxi noceo noxa noxius.in.s.ut parco parſi:quin & peperci.

DE Littera.D.

Littera muta eſt:& media inter.t.exile &.th.aſpiratum:quare nec penitus caret aſpiratione:nec eã ple
nam poſſidet:quin & pro.th.aſpirato quandoq; a noſtris transfert̃:ut θεος deus:quãq; alii a δέομαι
quod eſt timeo deduci uelint:ut in dictione deus uidebimus.Sane ipſum.d.mutationes ab auctoribus no-
ſtris accæpit diuerſas.& aliquando quidem in.b.cõuerſum fuit:& quod olim duellum:nos iam bellum di-

cimus.Iuuenalis in ſatyra:Galeatū ſero duelli Pœnitet.Vnde Varro libro.iii.de origine linguæ latinæ perduelles inquit dicuntur hoſtes:ut perfecit ſic perduellum & duellum: Id poſtea bellum:& pergit: & ab eadem cauſa facta duellona bellona. Quintilianus etiam inquit in primo duellos quidem dicere bellos auſi ſunt.Item ſi componatur ad cum dictione incipiente a.c.in aliud.c.conuertitur:ut accedo:acceſſus acceſſio Accuſo ex ad & cauſo:ut in ſequentibus latius apparebit.Item cum dictione incipiente a.q.mutatur.d.in.c. ut acquiro ex ad & quæro:fuit etiam.d.in.c. conuerſum in ea dictione quicquid:cuius quarta teſte Quintiliano.c.litteram expoſcit:ne.s.bis interrogare uideremur:ex quo etiam quicq; cum.c. ſcribendum puto: ne ſi.d.ſcriberetur:modo conſimili quid ſit quā interrogare uideamur. Item ſi componatur ad cum dictione incipiente ab.f.tranſit.d. in aliud.f.ut ex ad & factus affectus. Item in.g.ut. ex ad & gero aggero. Item in.l.ut allido. De quibus latius in ſequentibus apparebit. Nonnunquam uero & abſque compoſitione præpoſitionis fuit.d. mutatum in.l. Nam a ſedeo olim ſedda dicebatur: quæ nunc ſella dicitur. In.r.ſimiliter per compoſitionem præpoſitionis ad commutatur ipſum.d. ut arrideo. Quin & abſque compoſitione eius præpoſitionis fuit aliquando teſte Varrone commutatum in.r. Vnde ait libro.iii. de origine linguæ latinæ meridies ab eo quod eſt medius dies.d. antiqui non.r. in hoc dicebant:ut præneſte inciſum in ſolario uidi:hoc eſt in horologio: quod ex ſole ſignabat.Nonnunq; etiam Papyriano teſte libro tertio de orthographia conſueuerunt antiqui noſtri pro ad præpoſitione cum.d.ar cum.r.apponere. Dicebantque aruenas ubi nos aduenas:aruocatos ꝓ aduocatos:arfines ꝓ adfines:aruolare ꝓ aduolare:arfari ꝓ adfari:ar uetores pro aduentores.Vnde Priſciano teſte oſtendit recte arceſſo dici ab arcio uerbo quod nūc actio dicimus:quod eſt ex ad & cio compoſitum.Quin & arger quoq; pro agger dicebāt.Interponitur.d.etiam frequenter in compoſitis hiatus prohibendi cauſa:ut ex re & ago dicimus redigo redarguo.Item ex pro & eſt componitur prodeſt.Subtrahitur etiam a modernis quū ſequens ſyllaba ab.s.& alia conſonante incipit:ut aſcendo:aſpicio:aſpiro:aſto.

DE.E.Littera.

Littera uocalis eſt:& nonnullas etiam mutationes aliquando accipit.Nam Quintiliano teſte Meſſalla in li.de.s.littera ſibe & quaſe.e.littera terminata deſcripſit.Idq; etiam in multorum libris ſe comperiſſe teſtatur.Quin & Titum Liuium ita his uſum:ex Pædiano dicit ſe legiſſe:qui & ipſe eum ut ait ſequebatur.At conſtat nos illas in.i.litteram commutaſſe.Quid ꝙ here pro aduerbio.e.littera tempore Quintiliani:ut idem ipſe atteſtatur terminabant: qđ uetuſtiores.i.littera terminaſſe dicit: ut in ueteru comicorum libris etiam tunc quoq; inueniri dixit:ut here ad me uenit.Idemq; in epiſtolis Auguſti:quas ſua manu ſcripſit aut emendauit deprehendi aſſeruit.Nos uero ueterum ſcriptorū:Auguſtiq; ipſius ſcripturam:& nō Quintiliani noſtro tempore obſeruamus:atq; .i.littera heri finimus. Iuuenalis autem qui tempore ipſius Quintiliani fuit:here ſecundum eius ætatis conſuetudinem.e.littera finiuit:cum in tertia ſatyra ait.Res hodie minor eſt here q̄ fuit. atque eadem cras. Similiter Martialis libro primo epigrammatum: Et poſitum eſt nobis nil here præter aprum.Idem in.iiii.cur here quod dederas hodie puer Hylle negaſti.& aliis in locis pluribus.Quid ꝙ a uetuſtioribus teſte eodem Quintiliano.e.quoq; in aliis q̄multis dictionibus.i.loco fuit:& ſcribebatur:ut Menerua leber mageſter:quæ deinde ſcripſimus.Nonnunq; uero & quod per.o.ſcribimus per.e.antiqui noſtri teſte Feſto ſcribebant: Vt quande pro quando: die quinte pro quinto: die quarte pro quarto.Pomponius in atellana quæ metui aſcribitur:Dies hic ſextus cum nihil ægi die quarte moriar fame Sed id præcipue teſte Gellio libro.vii.noctium atticarum in præteritis more græcorum obſeruabant. Nam græci in quadam ſpecie præteriti temporis:quod παρακείμενον appellant:ſecundam uerbi litteram in.e. plerunq; uertunt:ut γράφω γέγραφα:τύπτω λέτυφα.ſic noſtri mordeo non momordi cum.o.ſed cum e.memordi dicebant.Q. Ennius in ſatyris meum inquit non eſt:at ſi me canis memorderit.Laberius in gallis de integro patrimonio meo cētum milia nummū memordi.Idem.P. Nigidius. Idem Plautus diuerſis in locis obſeruauere.Similiter poſco non popoſci declinabant ſed pepoſci.Valerius Antias libro animalium xlv.deniq; Lucinius.tr.pl.per duelliōis ei diem dixit:& comitiis diem.a.M.Martio prætore pepoſcit.Sicq; etiam teſte Gellio.M. Tullius &.C. Cæſar mordeo memordi:pungo pepugi:ſpondeo ſpeſpondi dixerunt Item & ubi nos.u.uetuſtiores:teſte Papyriano ſæpiſſime.e.ſcriptitabant.Auger pro augur:augeratus pro auguratus.Cato etiam Cenſorinus Quintiliano teſte dicam & faciam dice & face ſcripſit:eundemq; in cæteris modum quæ ſimiliter cadunt illum obſeruaſſe dixit:ut in ueteribus eius libris rettulit apparere. Per deriuationes etiam teſte Priſciano tranſit.e.correpta in.a. correptam:ut reor ratus:ſero ſatus: in.e.productam ut lego legi:in.i.ſimiliter ut lego diligo.Fides pro genere citharæ fidicula & fidicen: nec facit fidis in ſingulari quemadmodum uoluit Priſcianus:quod ab antiquis inauditum eſt:ut infra in dictione apes oſtendemus.Trāſit & in.u.ut tego toga.In.u.ut omnia uerba ſecundæ coniugationis:quæ in ui diuiſas ſyllabas formant præteritum:& in.xi.deficiunt in ſupinis ut horreo horrui:rubeo rubui:tepo tepui:ferbeo ferbui: egeo egui:frigeo frigui:rigeo rigui:& cætera.

DE.F.Littera.

Litteram ſemiuocalem eſſe antiqui grammaticæ ſcriptores aſſeruerunt:eo ꝙ a uocali incipit: & in ſe ipſum terminatur:quibus Priſcianus non aſſentiens mutam eſſe uoluit.Tum quia loco mutæ iam ponitur:hoc eſt.p.&.h.Tum quia terminalis nominum minime comperitur:& ſemiuocalis neceſſario nomina terminet.Tum quia ante.l.&.r.in eadem ſyllaba ponitur:qui locus mutarum eſt dumtaxat. Tum etiá quia communem ante eaſdem litteras poſitam uocalem facit. Sed hæc hactenus.Verum ut ab exordio huius litteræ:hoc eſt per quem modum ad nos uenerit procedamus.Habebant antiqui æoles litteram hanc:quæ qa duplicis gammæ figuram detinebat:ut & nunc detinet: digamma a pleriſq; ex noſtris cognominata fuit: a nonnullis uero ſibi hoc nomen datum fuit: quod apud æoles prius habebat: uidelicet.uau. ab ipſius uoce profectum teſte Varrone & Didymo: qui id ei nomen fuiſſe oſtendunt. Hanc igitur litteram auctores noſtri pro maxima noſtrarum dictionum commoditate ab æolibus eo pro loco accæperunt: quo nos nunc.u. conſonantem habemus. & eundem prorſus ſonum cum.u. conſonante: qua nunc utimur: & tunc quoq; ipſum.f.nos habuiſſe:cum Priſcianus:tum alii plures artis grammaticæ ſcriptores atteſtantur.Verum cum dictiones noſtras:& quas ex græcis accæperamus: noſtri ut antiquiſſimi græcorum primitus pro.ph. aſpiratum & nullas per.f.ſcriberemus: uiſum eſt poſtea ut inter dictiones noſtras & græcas differentia notaretur loco.ph.in dictionibus noſtris digamma.f.accipere. In græcis uero antiquam per.ph. ſcripturá obſeruare.Itaq; loco.f.digammi poſuerunt noſtri auctores.u.conſonantem: quia teſte Papyriano affinitatem in ſono habere uidebatur:& digamma ipſum cum alio ſono in dictionibus latinis loco.ph.ſcribi ſtatuerunt. Poſt hæc autem & noſtri ferunt auctores uoluit Claudius Cæſar pro.u.conſonante ipſum digamma inuerſum hac ſcilicet figura Ⅎ tranſcribendum eſſe: ut propriam haberemus litteram ubi.u.conſonantem facimus.Idq; nos ipſi romæ quibuſdam in locis ſcriptum aſpeximus:ut ſerℲus pro ſeruus: Ⅎulgus pro uulgus: Ⅎixit pro uixit:e quibus hoc unum epitaphium inſeruiſſe ſat ſit.DIS.MANIBVS SACRVM.SECVNDVS.ℲIXIT.MENS.IX.DIES.XXVI.PETRONIA.NOE.SOROR.EIVS.ℲIXIT.ANNVM.MENS III.DIES.XII.HIC.SEPVLTI.SVNT. Sed quáuis illi recte uiſum ſit: Conſuetudo tamen antiqua ſuperauit. Nam neq; hanc ſolam ſed tres litteras Claudius ipſe teſte Cornelio Tacito prioribus noſtris adiecit: quæ uſui imperitante eo fuerunt:poſt oblitteratæ. Et ut idem atteſtatur:aſpiciebantur etiam tempore ſuo in ære publico plebiſcitiſq; per fora & templa fixis.

DE.G.Littera.

Muta littera eſt:& media inter.c.ſine aſpiratione ponitur:quare nec caret penitus aſpiratióe:nec etiá eam plenam poſſidet:ut ſimili modo de.b.&.d.eſſe oſtendimus.Nam tres ſunt omnino ſimplices ſeu leues uel exiles.p.t.s. Tres aſpiratæ ſeu flatiles & craſſæ:uidelicet ph.th.ch. Tres mediæ uidelicet.b.d.g.ut de græcis ſimili modo late infra uidebimus.Vnde ob litterarum uicinitatem.k. ſeu.c.noſtrorum in.g. tráſferimus: ut κυβερνήτης gubernator κώβιος gobius uel gobio.Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie:ſi cœnat inquit.Nec mullum cupias cum ſit tibi gobio tantum In loculis: κύκνος cygnus cum.g.media ut quidam ſcribunt.Quin & pro.ch.aſpirato ipſum.g.nonnunꝙ traducimus:ut αράγνη aragne. Alii uero iuxta litteraturam græcam cum.ch.aſpirato ſcribunt:ut in ea dictione uidebimus.Quin & γνοσος gnoſis. Vnde Gnoſiaq; ardentis:dicebat ſtella coronæ.Conſueuerunt etiam maiores noſtri Varrone teſte libro primo de origine linguæ latinæ:ubi nos nunc.n.ponimus ante.g.uel.c.ipſum.g.loco.n. græcorum more deſcribere.Et ubi nos angulus illi aggulus cum duplicato.g.annotare:ubi nos anguilla: illi agguilla: quin iggerunt pro ingerunt:agceps pro anceps.Agchiſes pro Anchiſes & ſimilia:quæ omnia Accium noſtrum obſeruaſſe affirmant.Mutatur etiam.g.in uerborum præteritis:ut oſtendunt Papyrianus & Priſcianus:quádoq; in.ct.ut agor actor:legor lectus:pingor pictus:aliquando in.s.ut ſpargo ſparſi:mergo merſi. nonnunꝙ in x.ut rego rexi:pingo pinxi.

De Aſpiratione.

Vt oſtendunt grammatici noſtri littera non eſt:ſed aſpirationis nota:nec aliud litteræ niſi figuram: & ꝙ in uerſu inter alias litteras a nobis deſcribitur detinere poteſt. Quod ſane ad uim litteræ minime ſufficere ualet:quia ſic quoq; numerorum formæ quædam poteſtatem litterarum detineret.Præter hoc autem nec uocalis nec conſonans eſſe poteſt:quare nec littera.non quidem uocalis: quia a ſe uocem nó habet nec uero conſonans: quia nec ſemiuocalis eſt nec muta. non quidem ſemiuocalis: cum nulla ſyllaba latina uel græca per integras dictiones in eam deſinat:ut in ſequentibus oſtendemus. non etiam muta cum in eadem ſyllaba cum duabus mutis bis ponatur:ut phthius: Erichthonius. At nulla ſyllaba plus duabus mutis iuxta ſe poſitis habere poteſt:nec plus tribus conſonantibus cótinuari ualet:ut latius Priſcianus noſter hoc ipſum diſputauit. Sed ad alia tendentes comperimus Papyriano auctore libro ſecundo de orthographia latinos noſtros figurá plená cuiuſdá græcæ litteræ ad nos pro aſpiratione traduxiſſe:quæ apud illos uocalis é:& ſub hac forma.H.ſcribit̃ atq; ita uocat̃.Ná ut ſupra oſtendim⁹ poſt qnꝗ alias uocales hæ litteræ.H.&.ω.mega a græcis cópertæ fuerũt:ante q̃s nec aſpiratioẽ græci nec latini habebát: ut etiá i q̃buſdá antiq̃ſſimis

inſcriptionibus tã grecorũ q̃ꝫ latinorum: uſqꝫ ad hæc tempora ego ipſe aſpexi. Sed cũ a diligentiſſimis grãmaticis primum græcis deinde latinis ſpiritus quandoqꝫ diuerſiſſimus in litterarũ pronuntiatione annotari poſſe uideretur: uiſum eſt æolibus primũ effugientibus ſpiritus aſperitatem. F. digamma pro aſpiratione in quibuſdam dictionibus uti. Quos antiqui romani ſequentes loco aſpirationis ipſum digãma quandoqꝫ etiam apponebant. Vnde cum pro illo poſtea .u. conſonantẽ ſurrogarent: etiam nunc ubi illi Fεσπέρα nos ueſpera ſcribimus & proferimus. Et primũ teſte eodem Papyriano feſpera ſcribebamus. Item illi Fέστις nos ueſtis: & primum feſtis dicebamus. Verum attici comperta uocali .н. diuidere illam cœperunt: & partẽ quidam unam uidelicet pro aſpiratione accæpere: alteram uero pro nota exilitatis ſtatuere. Nam omnis dictio apud illos a uocali incipiens uel nota aſpirationis: uel exilitatis annotatur. Sed cum iuniores æoles teſte Cenſorino facilius ſemicirculum deſcriberent: uel quia forte propinquior ad formam digammæ eſſe uidebatur: cœperunt aſpirationem in ſimilitudinem .c. noſtri deſcribere: quod pene eandem figuram: quã græcum .ς. detinet habere uidetur: niſi quod non tanta curuitate quanta ipſum .c. noſtrum uel .s. græcum aſpiratio ipſa deſignatur: ut ſcilicet apertius priorem formã referre uidetur. Sed ut in antiquis codicibus græcis: quotidie aſpicimus prior forma ſignata apparet: & non nouorum æolorum forma deſcribitur. Rurſus & per contrariam formam notam exilitatis annotare ſtatuerunt græci quæ .ſ. talis eſt. Et ipſam aſpirationis notam daſeam uocant: quã Gryllus in libro de accentibus ad Virgilium flatilem dixit: notam uero exilitatis illi pſilem: Gryllus leuem nominat. Rhemius uero Palæmon exilem uocauit. At latini cum aſpirationem in ſcriptura noſtra reciperent: totum .н. pro aſpiratione ſumpſerunt. Nec illud diuidere curæ fuit: quia exilitatis notam penitus neglexerunt. Ponimus igitur aſpirationis notam ante uocales omnes: ſed poſt conſonantes tantũmodo quattuor more antiquorum græcorum: hoc eſt poſt .c. ut Chremes: poſt .t. ut Thraſo: poſt .p. ut Philippus: poſt .r. ut Pyrrhus. Verum cum Papyriano teſte uetuſtiores græcorum notam ipſam aſpirationis in uerſu ut noſtri conſcriberent: actum olim fuiſſe perpendimus: ut nõ exercitis latinis in ſcriptura græca confuſionem quoqꝫ & errorem ipſa aſpirationis nota nonnunq̃ꝫ induceret. Nam traducentes noſtri ab initio dictiõis plurimas græcas: quibus indigere uidebamur contigit: ut decepti figurarum ſimilitudine id quod aſpirationis nota erat pro littera .s. accæperunt & traducerũt: & maxime quia ab æolibus ut plurimũ ſumpſerunt: qui aſpirationem in formam .ς. græci deſignabant. Itaqꝫ cum ſcriptum comperirent ςέρπιλλος putantes primam non eſſe aſpirationem: ſed .ſ. litteram quã illi in ea figura deſcribunt traduxerũt ſerpillus. & nõ herpillꝰ ſimili mõ σέρπω dixerũt ſerpo & nõ herpo: σεξ traduxernnt ſex & nõ hex: σέπτα ſeptẽ & ſimilia quæ plurima comperiuntur. Quare cum non minus apud græcos ipſos confuſionẽ quãdoqꝫ eiuſmodi ſcriptura induceret: ita ut quod attici & nos muſam cũ .s. proferimus: Boetes muham hoc eſt non uoce ipſius .s. ſed aſpirationis: teſte Priſciano in primo proferent. actum eſt ab illis ut non amplius in uerſu ipſa aſpiratiõis nota ſcribatur: ſed ſupra uocalem annotetur. Vnde iam ſcribitur ἑρπιλλος & nõ ςέρπιλλος: ἑξ & non ſex alia ſimiliter. Idemqꝫ de nota exilitatis obſeruatur: ut ἀπόλλων ἀυγούστινοσ: & in aliis modo conſimili. At uero ſupra cõſonantes nulla earum notarum ſcribitur niſi ſupra .ρ. quæ ſola inter omnes cum principalis eſt aſpirationis nota deſignatur: ut ῥήτωρ ῥοδόπα ῥάφανοσ: & ſimiles: q̃ꝫobrem cum eiuſmodi dictiones traducimus: ſemper cum .r. aſpirato tranſcribimus: ut rhodope: rhetor: raphanus. Sed an in medio ipſarum dictionũ græcarum: quas nõ in litteraturam noſtram tranſcribimus: ipſum .r. aſpirari debeat dubium eſſe uidetur. Quod Priſcianus in primo per hunc quoqꝫ modum diſſoluit dicẽs .r. ſine aſpiratione in latinis ponitur: in græcis uero principalis hoc eſt in initio dictionis poſita: uel in dictione media geminata: & a nobis trãſcripta aſpiratur: ut Pyrrhus: Tyrrhenus: & ſimilia: quæ ut ait ex antiqua noſtra ſcriptura aſpirationem in medio ſeruant. At uero quũ non geminat .r. abſqꝫ aſpiratione ſcribenda ſunt: ut Pyra lyra ſyria: & ſimiles. Quod quia a doctis omnibus & approbatis latinis obſeruatur: & nos itidem obſeruare debemus. Verum ut omnem aſpirationis obſeruantiam: quæ apud græcos habetur: & ad noſtros ex illorum dictionibus traducitur: facile compræhendamus: id prius diligenter proſpiciendum eſt: ex conſonantibus græcis nouem mutas eſſe: uidelicet .β. γ. δ. κ. π. τ. θ. φ. χ. Quarum tres quidem apud illos exiles ſunt ſeu leues: hoc eſt prorſus ſimplices: & quæ nullam intra ſe aſpirationem concludunt .ſ. κ. π. τ. Tres uero aliæ craſſæ & ſpiſſæ: uel ut alii ex noſtris uocãt flatiles: uidelicet .θ. φ. χ. Rurſus & aliæ tres quæ mediæ nuncupantur uidelicet .β. γ. δ. quaſi medium quẽdam inter ſpiſſas & exiles ſonum ſint continentes: ut .β. iter .π. & .φ. ſimiliter .γ. inter .κ. & .χ. & ſimili modo .δ. inter .τ. & .θ. & ut ſimilia de litteris noſtris eẽ uidimꝰ

Vlterius quoqꝫ & aliud diligentius perſpiciendum: ut quũ duæ dictiones componuntur: quarũ una in uocalem deſinit: & alia incipit a uocali: in dictione compoſita non retinetur uocalis: in quã prima dictio quæ componitur deſinebat: ut ſi præpoſitionem hanc græcam παρα cum hoc pronomine ἐμοῦ componamus abiicitur .α. in quod deſinit præpoſitio: & ſcribitur: παρέμοῦ & non παραέμοῦ. Quin & ut tam abiectio litteræ: q̃ꝫ compoſitio deſignetur ſæpiſſime ponuntur ſupra locum: unde talis littera eſt abiecta duo ſigna ut ſupra ſtatim annotauimus. Vnum quidem ſemper in modum ſemicycli exilitatis: hoc eſt primum: quo reiectam uocalem fuiſſe notatur. Secũdum uero in formã eius notæ: quã uocalis in initio dictionis ſequẽtis poſita ante cõpoſitionẽ habebat: utputa aſpiratiõis uel exilitatis: quo uocalẽ illã ſic ante cõpoſitionẽ fuiſſe

ſignatam denotatur:quonam ut diximus omnis dictio græca a uocali initiũ ſumens uel ſigno exilitatis uel
aſpiratõis ſignat̃.Si ergo ſequẽs dictio ſigno exilitatis ſignata fuerit ſignũ illud ſecũdo loco poſitũ remane
bit:ut ĩ exẽplo ꝑhabito.Sin uero ſignata fuerit aſpiratiõis nota: & illa eadẽ ſecũdo loco poſita remanebit.
ut ſi cũ hac dictiõe ὁδός:quæ ĩ initio aſpiratur:eadẽ præpoſitio παρά cõponat̃ ſcribetur ſic quoq; παρό/
δος ubi primũ quidem ſignũ ſignificat uocalem inde fuiſſe abiectam.Secundũ uero uocalẽ alterius dicti/
onis ante cõpoſitionem fuiſſe aſpiratã.At uero uetuſtiſſimos nullũ ex his ſignis appoſuiſſe cõſpeximus : ut
ex antiquis inſcriptionibus in marmore ſculptis ſæpius annotaui.Sed id ulterius proſpiciendum eſt:ꝙ ſi in
eiuſmodi cõpoſitione ſequens dictio ab aſpirata uocali incipiat:utputa ὁδος:& prior dictio quæ cõponit̃
in uocalẽ cũ una illaꝝ cõſonantiũ:quas exiles diximus terminari cõtingat:ueluti ſi hãc præpoſitionẽ μετα
quæ habet.τ.cõſonantẽ exilem ante ultimam uocalem uelimus cũ hac dictione ὁδός cõponere per ea quæ
ſupra diximns:uocalis ultima a præpoſitione præfata abiicitur.Itaq; ſcribenda eſſet cõpoſita dictio ſic: ui/
delicet μέτοδος.Sed quia uocalis illa quæ ſequentis dictionis eſt initiũ aſpirata erat:ex ipſo.τ. conſonãte
exili:quod erat dictionis præcedentis ex ea aſpiratione: quæ erat ſequentis litteræ:alia quædã littera ĩ ſeipa
aſpirata conficitur.uidelicet.θ.quæ nihil prorſus aliud eſt q̃;.τ.ipſum aſpiratũ:qua re exilẽ tunc quoq; con
ſonantẽ puta.τ.in aſpiratam ſibi correſpondentẽ conuerſam dicimus:puta in.θ. & ſcribimus ac proferim⁹
μέθοδος.Quã ſane dictionẽ ſi latine tranſcribere uolumus:cũ aſpiratione methodũ tranſcribemus.Simi/
liter.π.quæ conſonans eſt exilis in.φ.aſpiratam conuerti poteſt:ut ſi præpoſitionem hanc επι cũ hac dictio
ne ἡμέρα:quæ in principio aſpiratur cõponamus:ſcribemus: & proferemus ἐφημερα:hoc eſt ephemera.
Item ex eadeꝫ præpoſitione επι & ηβη aſpirata:quæ eſt pubertas cõponitur ἔφηβος:qui eſt pubes. Vnde
ſimiliter apud nos cum.ph.aſpirato ſcribendũ eſt.ſ.ephebus:ubi nulla eſt diphthongus.ſimiliter de.k.dicẽ
dum eſt quod in.χ.litteram aſpirarã conuertitur:cum ſcilicet modo cõſimili cõponi illud contingit: ut ſæ/
pius in ſequentibus apparebit.Verum & hæc quoq; quæ diximus ſæpiſſime abſq; cõpoſitione ab antiquis
obſeruata fuiſſe uidemus:dum.ſ.ſimili modo:ut diximus dictiones inuicẽ terminant̃:& apud eoꝝ poetas:
primũ ablatum fuit.ε.deinde.τ.exile propter aſpirationem uocalis in alia dictione potiſſimũ Homer⁹ circa
initiũ Iliados αἰδεῖσθαι θ᾽ ἱερῆα:ubi a τε cõiunctione græca ſequentis:quæ eſt ιερηα conuerſum fuit in.θ.
aſpiratũ.Sane abiectio litterarũ uocalium in quas terminant̃ dictiones cũ ſequẽs incipit a uocali ubiq; fere
a poetis græcis obſeruatur:Homer⁹ ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχοντες ἐκπέρσαι πρι
άμοιο πόλιν εὖ δ᾽ οἴκαδ᾽ ἱκέσθαι .At ĩ uerſib⁹ poetaꝝ noſtroꝝ hoc nõ ĩ ſcriptura aut ꝓnũtiatiõe uerſus:ſ;
in ſcanſione tantũmodo obſeruamus.Græci uero nõ ſoluꝫ id in uerſu:ſed etiam in ſoluta oratiõe obſeruãt
ut Demoſthenes contra Aeſchinẽ ἐπειδ᾽ ὅπερ ἐστι μάλισθ᾽ ὑπὲρ ὑμῶν: ubi nõ ſolum abiecta fuit uocalis
littera:ſed duobus in locis conuerſum fuit.τ.exile.θ.aſpiratũ. Sunt tamen nõnullæ dictiones quæ abſq; ali
cuius dubitatione compoſitæ eſſe uidentur:& has obſeruantias neq; a græcis:neq; a noſtris habuiſſe cõſtat
ut Ariſtippus quæ ex ἄριστος:qui eſt optimus:& ιππος qui eſt equus cõponitur:& ſecundæ dictionis pri
ma aſpiratur:quæ cũ.τ.exili coniuncta aſpirationem amiſit.Similiter Cratippus:Leucippus:Alcippe : quæ
omnia ex hippus aſpirata dictione cõponunt̃:& aſpirationẽ abiiciunt atq; exilem conſonantẽ conſeruant:
quod forte ex eo fieri potuit:ut compoſitorum certitudo magis innoteſceret.

DE.I.Littera.

Littera uocalis eſt:& unica ſola figura a noſtris ſcribit̃.A græcis uero triplici uarietate figuræ notatur
Nam quidem una in forma ipſius.i.noſtri deſcribitur:quod ipi græci.i.paruũ uocant. Alia uero in al
terius litteræ forma:quã Pythagoram adinueniſſe quidã ferunt:& quã illi.y.pſilon hoc eſt ſubtile uocant.
Nos quia illud in ſolis dictionibus græcis tranſcribimus.y.græcũ uocamus:quæ ſane duæ litteræ apud illos
ancipites ſunt & liquidæ:hoc eſt quæ facile modo corripi modo produci poſſunt.Tertiæ uero litteræ figu/
ra præter has duas adinuenta fuit:& uocatur ab illis ita:quã ſane litteram ut ſupra diximus longam illi ſem
per ſtatuerunt.Quin & præter hanc triplicem ſimplicis litteræ formam: duas habent græci diphthongos:
quæ eundem cum illis ſonum continere uidentur uidelicet ει & οι:ut infra late uidebimus.Itaq; cum in di/
ctionibus græcis nos primum.i.quod paruum dicunt comperimus: illud apud nos tranſcribentes ſemper
fere in ſcriptura noſtra ſeruamus:ut σικελια ſicilia.κιρκησ Circes.φιλοσοφια philoſophia:& alia innu/
mera:in quibus paruum.i.ut ab illis ſcribitur:ſic a noſtris conſeruatur.Nonnunq; uero transferimus in.e.
ut νιρευς Nereus:& maxime ubi diphthongus ex.o.&.i.ponitur:ut infra latius differemus:nec apud nos
i.ſemper uocalis eſt: ſed quandoq; in conſonantem litteram tranſit:ut & ſimile de.u.uidebimus : quæ licet
tam conſonantes q̃; uocales unum nomen & unam figuram teneant:tamen quia diuerſum ſonum: & diuer
ſam uim habent in metris & in pronunciatione ſyllabarum:non pro eiſdem litteris & elementis accipi poſ/
ſunt:ut Cenſorinus & Priſcianus doctiſſimi artis grammatice atteſtantur:nam ut aiunt tantum fere intereſt
inter uocales & conſonantes: quantum inter animas & corpora. Animæ per ſe mouentur:ut Platoni uide/
tur:& corpora mouent. corpora uero nec per ſe ſine anima moueri poſſunt: nec animas mouent: Sed ab
ab illis mouentur.Vocales ſimiliter per ſe mouentur ad perficiendam ſyllabam: & conſonantes ſecum mo
uent. Conſonantes uero ſine uocalibus immobiles ſunt. Verum.i.noſtrum quũ cõſonaus fit modo quidẽ

pro ſimplici conſonante: modo uero pro duplici accipitur. Pro ſimplici quoq; tunc habetur: quando ab ea incipit ſyllaba in principio dictionis poſita ſubſequéte uocali in eadem ſyllaba: ut Iuno iuppiter. ꝓ duplici auté quando in medio dictionis ab ea incipit ſyllaba poſt uocalé ante ſe poſitam ſubſequéte quoq; uocali in eadem ſyllaba: ut maius peius eius: in quo loco antiquiores noſtri ſolebant geminare eandé .i. litterá ut maiius peiius eiius: quæ ſane orthographia uſq; ad Ciceronis tempora in aliquibus dictionibus perdurauit. Ita ut referat Quintilianus Ciceroni placuiſſe aiio maiiamq; geminata .i. ſcribere: Quæ ſane non aliter pronuntiari poterant: ut etiá Priſcianus ipſe atteſtat: q̄ ſi cū ſuperiore ſyllaba prior .i. cū ſequéte altera proferet: hoc eſt ut prior .i. cū priori ſyllaba: & ſequés cū ſequéti iungat: ut tellus uannus & ſimilia ꝓferunt. ná duo .i. pro duabus cóſonantibus accipiebant: & eadé cóſonans in eadem ſyllaba geminata iungi nó poteſt Vnde pompeii i quoq; genitiuū per tria .i. ſcribebát: quoꝝ duo ſuperiora loco cóſonantiū: & poſtremū ꝓ uocali accipiebant. Quod Cæſari artis grammaticæ doctiſſimo placitū a Victore cóprobat. nó ení alio modo tres .i. in una ſyllaba pronunciari potuiſſent. Cóperit nónunq̄ .i. littera pro ſimplici conſonáte í medio dictionis poſita. Sed in cópoſitis: ut iniuria adiungo reiectus reiice: quod ultimū cum geminata .i. ſcribitur quarū prima in initio ſyllabæ conſonás ſimplex eſt: cum uocalis ante illá breuis a Virgilio in bucolicis ponatur: quum ait: Tityre paſcentes a flumine reiice capellas. ubi proceleumaticó: quod ex quattuor breuib⁹ cóſtat: pro dactylo poſuit: hoc inſuper annotandū .i. litteram pro conſonante poſitá aſpirari nó poſſe: quum nulla cóſonans ante ſe aſpirationé recipere ualeat. Vnde hiulcus triſyllabū nó biſyllabū teſte Priſciano dici poteſt. Veꝝ & ipſum .i. cóſonans pro .t. quádoq; apud antiquos poſitū fuiſſe cóperimus: & cū apud alios: tū apud Liuiū ſæpenumero annotauimus: ait ení de ſecundo bello punico libro primo: nunc poſtq̄ multo maiorem parté itineris emenſam cernant: pyreneū ſaltū inter ferociſſimas gentes ſuperatū: rhodanū iantū amnem tot milibus gallorū prohibétibus domita etiá ui fluminis traiectū in cóſpectu alpes habeant: dixit iantū pro tantū. nam teſte Quintiliano ſic iam ut tam ſcribit. Quid quod ab antiquis noſtris nónullis dictionibus ipm̄ .i. præter cómuné noſtrorū uſum fuit adiectū: & a nónullis quandoq; detractū: ná pluria cum .i. ante extremū .a. ab antiquis dictū fuiſſe oſtendit Gellius circa finé libri .v. noctiū atticaꝝ ex auctoritate .M. Catonis. Q. Claudii. P. Nigidii. M. Varronis. imo refert Sinniū Capitoné doctiſſimū uirū in epiſtola ad Pacuuiū labeoné per rationes grámaticas docuiſſe pluria cū .i. ante .a. latinū eſſe: plura abſq; .i. barbarū. atq; id quoq; abſolutum & ſimplex eſſe nó cóparatiuū: quin & eo quod é cópluria aduerbium factum cópluries: ut Plautus in Perſa: & .M. Cato in .iiii. originū poſuerunt. Quid ꝙ eodem Gellio teſte in .iiii. eiuſdé operis. M. Varro & .P. Nigidius nó aliter locuti fuerunt & ſcripſerunt: q̄ ſenatuis & domuis & fluctuis cum .i. poſt .u. & ante .s. in genitiuo: ab eo quod dicimus ſenatus & domus fluctus. Et in ueteribus libris Terentii comici ſcriptum dicit eius anuis opinor eam quæ eſt mortua. Ita ut per ablationé ipſius .s. datiuus ipſe formari habeat: ut ſenatui domui fluctui. Quid quod nónullis hæc datiui terminatio in ipſum .i. nó placuit: & magis in ipo datiuo domo ſenatu fluctu dixerunt: q̄ cū adiectióe ipſius .i. Lucili⁹ í eodem caſu uictu & anu dicit: nó uictui & anui in hiſce uerſibus: Quod ſumptū atq; epulas uictu ꝓponis honeſto. & in alio loco: anu noceo inquit. Virgilio quoq; in caſu dandi aſpectu dicit nó aſpectui: teq; aſpectu ne ſubtrahe noſtro. & in georgicis: quod nec concubitu indulgent. C. auté Cæſar grauis auctor linguæ latinæ in anticatone: Minus inquit arrogantiæ ſuperbiæq; dominatuq;. Item in Dolobella actionis illibuiſti: quorū in ædibus faniſq; poſita & honori erant & ornatu. í libris quoq; analogicis eodé Gellio teſte omnia iſtiuſmodi ſine .i. littera dicéda cenſet. Quid quod in genitiuis nominū quintæ declinationis loco ipius ultimi .i. in quod apud nos terminari cóſueuit: plæraq; ætas ueteꝝ ponere cóſueuerat .s. & nó huius faciei: ſed hui⁹ facies declinabát. Q. Claudius libro primo annaliū: nemo audebat inquit propter magnitudiné atq; immanitaté facies ſcilicet cum gallo quodam uelle pugnare. Ciceronem quoq; affirmat Ceſellius in oratione quá pro .P. Sextio fecit dies ſcripſiſſe pro diei. Verba hæc ſunt. M. Tulli: equites uero daturos illius dies pœnas. Quo circa factum hercle eſt: ut facile his crederet Gellius. li. viii. noctium atticarum qui ſcripſerunt idiographum librum Virgilii ſeſe inſpexiſſe: in quo ita ſcriptum erat: Libra dies ſomniq; pares ubi fecerit horas .i. libra diei ſomniq;. Sed ſicut hoc in loco dies a Virgilio ſcriptum uidetur: ita in illo uerſu non dubitauit Gellius quin dii ſcripſerit pro diei: quum dixit: Munera læticiamq; dii. Sic enim dies huius dii a ueteribus declinatum refert: Sicut etiam facies facii: progenies progenii: acies acii. Cn. Marius in Iliadis .xxi. Altera pars acii uitaſſent fluminis undas. Similiter ſpecies ſpecii: ut idem Marius in .xiii. An maneat ſpecii ſimulachrum in morte ſilentium. Luxuries luxurii. C. Gracchus de legib⁹ promulgatis: Ea luxurii cauſa aiunt inſtitui. pernices pernicii. M. Tullius in oratione qua. Sex. Roſcium defendit: teſte Gellio præfato libro .ix. ſic ſcripſit. Quorum nihil pernicii cauſa diuino conſilio: ſed ui ipſa & magnitudine rerum factum putamus. Sane. C. Cæſar í libro de analogia .ii. huius die & hui⁹ ſpecie dicendū putat. Vnde & ipſe quoq; Gellius in Iugurtha Saluſtii ſummæ fidei & reuerédæ uetuſtatis libro. Die caſu patrio ſe inueniſſe affirmat. Verba uero illa ita fuiſſe refert: uix decima parte die & reliqua. Sane per deriuationes tranſit .i. noſtrum in alias uocales: In .a. ſic genus generis generatim. Paulus pauli paulatim: In .e. Fortis forte: Sapiens ſapientis ſapienter: In .o. ut Pater patris patronus: Et patro uerbum: olli pro illi: ſaxum ſaxi ſaxoſus. & hæc hactenus.

Nunc de.y.græco quod illi ypſilon.i.ſubtilē uocant inſpiciētibus hoc primū tenendū eſt: ſi dictiones græcas tranſcribimus:& illius ſonū in dictionibus a nobis deſcriptis cōſeruamus:& apud græcos per eiuſmodi y:græcū ſcribunť.Semp nos & illas p ipſum.y.græcū ſcribere debemus:eo quod ſubtiliorē quodammodo ſyllabā in metro habere uiſum ſit:hoc eſt fere in diuiſis ſyllabis:& quodammodo cōiunctis & nos græcam ſcripturā in ſuis dictionibus cōſeruare debemus.Sed quia illud aliquādo in alias litteras cōmutamus:de co latius ſuo loco tractādū erit.At uero aliud quod ita uocant:& ſub aſpirationis noſtræ forma deſcribunt:raro enī nos ſonum eius in noſtra ſcriptura ſeruamus.Sed aliquādo quidē in.a.noſtrum conuertimus:ut ηερ aer:ελένη Helena.αύλη aula:φημη fama:φυγη fuga:ſiquidē hæc duo ultima potius a græco: græcum ab illis deriueť.Quod ſane quo ad hoc in idem tendit:de quo alias uidebimus.Aliquādo uero:immo fere ſemp in.e.productam transferimus:ut ησίοδος Heſiodus ομηρος Homerus: ηρακλιδης Heraclides: & mille alia.Aliquando autē in.æ.diphthongū tranſferimus:ut σκηνη ſcæna:quæ teſte Priſciano libro primo apud nos cū.æ.diphthongo ſcribiť:quod in antiquis marmorū inſcriptionibus obſeruatū compe[r]i:ut in ea dictiōe latius uidebimus.Similiter æticha cæra & alia nōnulla:teſte Apuleio grāmatico cū.æ.diphthōgo ſcribunť:quæ ab ipſo.η.traducunť:ut in dictione æthica expreſſius declarabimus.Sed ut diximus nulla a Priſciano notatur niſi tantū ſcæna.Rurſus & nōnunq ipſum.η.in ſonū.i.noſtri & litteram tranſcribimus potiuſq paraclitum cum.i.latino ſcribimus & proferimus: per.e.paracletū traducamus: quod tamen a κλητός:quod uocatus interpretatur:& per.η.ſcribitur compoſitū conſtat.Simili modo kyrieleiſon cū.i. noſtro in penultima ſcribitur:& profertur:& tamē ab ελέησον componitur:quod cum.η.apud illos ſcribitur.Eodem modo ephimera:quod ab ημέρα componitur: Sed hæc rariſſima habentur.

DE Littera.K.

Vt ſupra diximus penitus ſuperuacue recæpta fuit:quum.c.ad omnia pro quibus nōnulli utunť.k.cōmode ſcribi poſſit.Vnde cōpertum habeo ex Papyriano diligentiſſimo grammatico Nigidium figulum nunq in cōmentariis ſuis uſum fuiſſe.k.aut.q.Nam teſte Priſciano quāuis in uaria figura & uario ſint nomine.k.q.&.c.tamē quia eandē uim habēt tam in metro in ſono: pro una eadēq littera accipi debēt.

DE Littera.L.

Semiuocalis littera & liquida dicitur:hoc eſt quæ incipiēs ab.e.in ſonum propriū deſinit:& quæ poſt mutam in eadem ſyllaba poſita:modo longam modo breuē præcedentē ſyllabā facit: longā quidē ut Virgilius in.viii.Fit Thmaii cōiunx longæua doryclí:ubi.y.ante cli pducit': quā alio loco correptā poſuit: quū ait:Eſt dorycli coniunx diuini ſigna decoris:Habetq.l.ipſum teſte Plinio libro primo de arte grāmatica triplicē ſonū.Exilē quādo geminať ſecundo loco poſita:ut ille Metellus.Plenū quādo finit noīa uel ſyllabas:& quādo habet ante ſe in eadem ſyllaba aliquā cōſonantē:ut ſol ſilua flauius clarus.Mediū in aliis ut lectus lecta lectū.Verū cōſueuerunt antiqui complures nunq in capite dictionis.l.ipſum ſcribere:ſed ſemp illi unū.ſ.cū.t.alia cōſonante præponere uoluerūt:ut teſte Quintiliano ſtlotum pro lotū: ſtlitium p litium ſcribebāt:quæ ſcriptura in aliquibus inſcriptionibus etiā uſq ad hæc tempora cōſpiciť: ut epigramma indicat:quod in regione frentana apud hiſtoniū his uerbis inciſum eſt.Scæua.quæſtor decemuir ſtlitibus iudicandis.s.c.poſt quæſturā & decēuiratū ſtlitiū iudicandarū tribu.pl.& reliqua.Item romæ extra portā populi ad quartū lapidē.M.Antonii Antii.Lupi.Pr.Patricii.Aug.quæſtor Sodal.Titii.trib.milit.Leg.ii.Adiu.Tr.ple.fidel.x.uir.Stlit.Iud.& reliqua:quid quod ipſum.l.in.d.nōnunq conuerſum legimus: ut Virgilius in tityro:Siluestrē tenui muſam meditaris auena:meditaris cū.d.p melitaris:quum.l.per antiſtoechō teſte Seruio ſcripſit.nā melitaris dicere debuit:quaſi dulce canis:quod a græco uerbo μελετάω deductū fuit:idq a μέλι :quod mel denotat originē ſumpſit.Solebāt etiā antiquiſſimi græcorū.l.pro.n.ſcribere.Vnde quinquaginta quoq numeri ſignū:quod illi iam per.n.ſcribūt:nos per.l.more illorū antiquiſſimo ſcribimus.Tranſit etiā per deriuationes in alias conſonantes.in.r.tabula taberna: Priſciano teſte in.x. ut paululū pauxillū:mala maxilla:uelū uexillū.Quin & ipm.l.declinādo p omnes caſus immutabilis pmanet: ut ſal ſalis:& in reliquis.Idē facit.n.&.r.ut flumē fluminis: Cæſar cæſaris:nō autem reliquæ conſonantes.

DE.M.Littera.

Semiuocalis eſt:& ab aliquibus nō irrationabiliter inter liquidas Priſciano teſte cōnumerať: qui poſt mutā in eadem ſyllaba poſita:modo longā modo breuē præcedentē uocalem efficit: ut exemplis ille græcorū oſtendit.nā de hoc quoq latinorū nullū ego comperire in noſtris poetis ualui: nec ipſe aliquid inducit.Quid ſola ex ſemiuocalibus poſt.s.poniť:quod mutarū ē ppriū:ut Smyrna:ſmaragdus.Quid etiā ante liquidā:ut ſamnis ſamnitis:hoc ē homo de ſamnio:ubi eſt beneuentū:Ramnes ramnetis:nomē poetæ ppriū.nōnūq etiā ante.s.poſita in finali alicuius noīs ſyllaba more mutæ p interpoſitionē.i.facit genitiuū ut hyems hyemis:ſicut inops inopis:cælebs cælebis:& nūq ante ſe.nā longā uocalē patiť in eadē ſyllaba eſſe:ut illā illū:artē:puppim:fluctū:rem:ſpem:diem:cū aliæ omnes ſemiuocales hoc habeāt:ut ſol pean par Mecœnas pax.Tranſit Priſciano teſte per deriuationes in.n.maxime.d.uel.t.uel.c.uel.q.ſequētib⁹:ut tātū tantūdē:idē idētidē:eo eūdē:num nūcubi:ut Plinio placet nūquis nūq.Nā nāq ipo auctore Priſciano: unde eo teſte am præpoſitio.f.uel.c.uel.q.ſequentibus in.n.mutat.m.ut anceps anfractus anciſus anquiro.

Verum ſi cum dictiōe incipienti a uocali cōponatur:remanet.m.& intercipitur.b. ut ambitus ambeſus: ambuſtus ambages:idemq; in cōburo combuſtus.Sane in metro plærumq; ſubtrahitur.m. ſi a uocali ſequens incipiat dictio:ut Virgilius in primo æneі. Illum expirantem tranſfixo pectore flammas. Vetuſtiſſimi tamē non ſemper eam ſubtrahebant.Ennius in.x.annalium:Inſignita fere tum milia militū octo.& ut ſcribit Plinius libro primo de arte grammatica.m.in extremitate dictionum obſcurum quid ſonat:ut templū apertū: principio ut magnus:in mediis mediocre ut umbra.

De.N.littera.

Semiuocalis eſt:& ut refert Priſcianus non irrationabiliter a quibuſdam inter liquidas cōnumerata: cum in eadem ſyllaba poſt mutas:cōmunes faciat præcedentes ſyllabas. Ouidius in.x. metamorphoſeos:Piſcoſamq; cnidon grauidāq; amathunta metallis. Tranſitq; per deriuationes & compoſitiones in diuerſas cōſonātes:ut late tractant Papyrianꝰ & Priſcianꝰ. In.g.quoq; ut ignoſco cognoſco cognatus ignarꝰ & ſimilia.poteſt tamen in quibuſdam eorū per conciſionē adēpta uideri.n.cum in ſimplicibus per adiectionem inueniatur.g.ut gnatus:gnarus.Tranſit etiam in.l.ut unus ullus:nullus:uinum uillum:cathena cathella:bonus bellus:catinum catillum.Similiter collega colligo:illido:collido.Tranſit in.m.& hoc ſequentibꝰ b.uel.m.uel.p.auctore Plinio:Papyriano:Probo:& Priſciano:ut imbibo imbellis: immineo immotus:improbus impello.Aliquando ſola uocali ſequenti ut in comedo uerbo: quod ex con & edo componit̃. Trāſit in.r.ut corrigo:corrumpo:irrito.Quam ſane mutationē naturali quadam uocis ratione fieri dixit Priſcianus:propter celeriorem motum linguæ labrorumq; ad uicinos facilius tranſeuntiū pulſus. Tranſit etiam in.s.ut ſcindo ſciſſus:findo fiſſus.In.t.ut canis catulus catellus.In.c.ut ecquid pro enquid.abiicit̃ quādoq; n.in præteritis uerborum:ut linquo liqui:uinco uici.Sane ſi ſint nomina græca neutra deſinentia in.o. cum ον:transferimus ipſum omicron in.u.&.n.in.m.cōmutatur:ut παλλάδιον palladium:πήλιον pelium. Si uero ſit.ω.magnū cōſueuimus.n.litterā abiicere:& ipſum magnū i.o.noſtrum cōmutare:ut ἀπόλλων Apollo:λέων leo:δράκων draco:exceptis nōnullis quæ terminatiōe græca ſcribere conſueuimus: ut Xenophon:Demophoō:Lycophron:Menicion:Agamēnon:Ammō:& alia nōnulla.Econtrario græci cōſueuerunt traducentes dictiones noſtras in.o.deſinentes ſuperaddere.n.ut Cicero κικερων: Cato κάτων: ſimiles eodem modo.

DE.O.Littera.

Littera uocalis quā teſte Plinio libro primo de arte grāmatica:aliquot Italiæ ciuitates primitus nō habebāt:& hi maxime erāt umbri & tuſci:loco cuius.u.ponere conſueuerant huminē pro hominē:frundem pro frondē:gungrū pro gongrum qui eſt piſcis: cunchin pro chonchin: fretu pro freto.Lucretius libro primo:Anguſtoq; fretu rapidū mare diuidit undis.Item libro tertio: Atq; ea nimirū quæcunq; acherūte profundo:acherunte pro acherōte poſuit:quæ ab iunioribus tanq̃ dicta ruſtico more repudiata fuerūt Fuit aliquando.o.in.e.conuerſum. Nā teſte Quintiliano: antiqui uortices & uorſus cæteraq; ad eundem modum ſcribebant:quā primū ſcripturam Scipio Aphricanus in.e.litteram uertiſſe dixit. Vnde ceruō etiā & ſeruon:cum.o.littera ultima etiam ex alio quodam capite ſcribere conſueuerant:quia ſubiecta ipſi.u.cōſonanti uocalis in unum ſonum coaleſcere & confundi nequiret.Sed de hoc latius in littera.q.pertractabimus.Rurſum & in dictionibus græcis nōnunq̃ tranſferentes illarum quaſdam ipſum.o.in.e.noſtrum conuertimus:ut γόνυ genu:ποσ ut ſcribunt æoles:uel ut alii cū diphthōgo πουσ:nos pes.unde cōpes quod antiqui more æolum cōpos cum.o.ſcribebant.Item ubi græci οδοντεσ ſcribūt:nos primū.o.abiicimus:& ſecundū in.e.noſtrum conuertimus:atq; dicimus dentes:quin & in dictionibus noſtris. Antiqui quoq; Priſciano teſte amplocti pro amplecti:& animaduorti pro animaduerti dicebant.Item quod nos die quinto:& die nono:antiquiores teſte Gellio libro.x.noctium atticarum:die quinti & die noni pro aduerbio copulate dixerunt.M.Cato libro originum:Igitur dictatorem carthaginenſium magiſter equitū monuit.Mitte mecum romam equitatum die quinti:in capitolio tibi cœna cocta ſit.Diuus Auguſtus in epiſtolis uerba ſolennia prætoris ponens inquit:die noni prætor dicit quiritibus compitalia erūt.Die priſtini quoq; eodem modo dicebatur:quod ſignificat die priſtino.i.priore:quod ut ait Gellius uulgo pridie dicitur cōuerſo cōpoſitionis ordine: quaſi priſtino die.Atq; idem ſimili figura die craſtini dicebat̃:id erat craſtino die. Similiter M.Cato in oratione contra Furium die proximi dixit.Sed ut ait Gellius extremā iſtius uocis die quinti ſyllabam tum per.e.tum per.i.ſcriptam legi:ut etiam nos ſupra uidimus in littera.e.Nam ueteres indifferenter p̃ficiſtine & præficiſtini:procliue & procliui:atq; alia multa narieq; dixerūt.Nōnunq̃ ex dictionibꝰ græcis.o.cōuertimus in.i.cū eas latine trāſcribimus:ut πρωμος primus quo ſæpe uſus fuit Homerus δμωοσ Dmois.i.ſeruus.Quid quod ubi græci terminātt dictiones os:nos plerūq; illud.o.in.u.cōmutamus ut νικόλαοσ Nicolaus:κῦροσ Cyrus:κύπροσ cyprus: σπονδεῖοσ ſpondeus:πέλαγοσ pelagus. Excipiunt̃ nōnullæ quas non in us ſed in er cōmutamus:ut αγροσ ager:μελέαγροσ Meleager: καΰστρος cayſter. nōnullæ uero in us & in er:ut μένανδρος menandrus & menander:εὔανδροσ euandrus & euander. Virgilius in.viii.Rex euandrus ait nō hæc ſolennia nobis.Idem in decimo:pallas euāder in ipſis omnia ſunt oculis τεῦκροσ teucrus & teucer. Virgilius in.iii.ænei. Teucrus rhœteas primū eſt aduectus ad oras. Quin &

unam comperi:quæ apud græcos in ος terminatᷣ:& ab antiquis noſtris.o. in.i.conuerſum fuit: ut Δαωος Dmois ſeruus:quo nōnulli antiqui comici uſi fuerunt.Nōnunq̄ terminationem ipſam græcam in os poetæ noſtri obſeruarunt:ut Virgilius in primo georgi.Heliadum palmas epiros dixit:& tenedos more græco cū terminatione in os & non latino in us.Idem in eodem.Et neritos ardua ſaxis.Quid quod in genitiuo terminationē græcam idem poeta obſeruauit cum ait libro ſexto:In foribus letum androgeo:ſcilicet more attico:qui eiuſmodi genitiuos in.o.finiunt:ut & ibidem Seruius atteſtatur:Immo & ſuper primū æneidis regulam poſuit:Quod omnia nomina monoſyllaba græca quæ in latinū ſermonem tranſeunt tertiæ ſunt tantū declinationis:& tam latine q̄ græce a nobis declinari poſſunt:ut tros in genitiuo trois & troos: Pan panis & panos.Virgilius in.viii.Parrhaſio dictū panos de monte licæi.per deriuationem etiam teſte Priſciano:trāſit.o.in.a.ut creo creaui.in.e.ut tutor tutela:bonus bene.per cōpoſitionē ſimiliter:ut nominū habentium o.extremam ſyllabam cum uerbis ſiue participiis tranſit in.i.correptam ut homo homicida.

DE Littera.P.

Littera muta eſt:& aſpiratione munda:cui tamen aſpiratio in dictionibus græcis poſtponitur ut Phaethon.nonnunq̄ uero pro aſpirata traducimus:ut ſupra in littera.b.uidimus.

DE Littera.Q.

Littera muta eſt:& propter nihil aliud teſte Priſciano ſcribenda uidetur: niſi ut oſtendatur ſequēs.u. ante alteram uocalem in eadem ſyllaba poſitum perdere uim litteræ in metro. Quod ſi ideo.q. alia littera eſt exiſtimanda q̄.c.debet.g.quoq; quæ ſimiliter proponitur.u. amittenti uim litteræ alia putari: & alia cum id non facit:dicimus.n.anguis ſicuti quis:& augur ſicuti cur:ſed nos aliam adinuentionis eius cauſam ſupra in initio monſtrauimus:hoc eſt ut pinguior per eam ſonus habeatur:q̄ per ipſum.c.haberi poſſit.Quod ſane terminatio ipſius.q.in.u.& neceſſaria conſequentia alterius.u.poſt illud:& ante alteram uocalem indicare poteſt. Nam nunquā in eadem ſyllaba uocalem poſt.q.ponere poſſumus. Quin inter.q.& uocalem interponamus.u. ut qualis quando:queror pro conqueror:loquitur ſequitᷣ: loquor ſequor: quoniam & ſimilia ubi ipſum.u.in metro uim litteræ ſemper amittit:ut in ſequentibus cum de.u.littera tractabimus oſtendemus.Sed an eodem modo ſi.u.uocalis ſequatᷣ interponi poſſit inter eam uocalem &.q.aliud u.ita ut poſt ipſum.q.in eadem ſyllaba geminari poſſit.u.dubium apud antiquos fuiſſe uidetur. Victorinꝰ Marius dixit geminari poſſe:ut in ipſo quū:quando aduerbium eſt temporis:& tempus ſignificat:quod cū geminata.u.ſcribendum eſſe dixit.Papyrianus uero libro.iiii.de orthograghia ſcribit omnino id fieri non poſſe.Ne ſcilicet duæ litteræ eiuſdem in ſe ſoni & uocis tam inuicem q̄ cum terminatione ſoni ipſius.q.collidantur.Nam quaſi ipſum in.u.terminari uidetur:& ſic pluriū ſonos in unum confundere & coaleſcere cogeremur. Idem Quintilianus libro.i.de inſtitutione oratoria ſentire uidetur:ubi uult:cū ſi tempus ſignificat per.q.duabus ſolum ſequentibus litteris ſcribendum eſſe:ut quū primū:& quū facerem.Si uero comitem:hoc eſt ſi coniunctio fuerit per.c.ſcribi debet:ut cum Caio cum Lutio.Qua data occaſione errorē illū indoctum puto:ut quū quando abbreuiatum ſcribimus ex.q.cū.n. & ſuperiori uirgula iam exaremus. Ita ut indocti tunc quoq; putauerint illud.u.quod ab antiquis poſt.q.cum ſuperiori uirgula ſcribebatur:non u.ſed ex litterarum ſimilitudine.n.prorſus fuiſſe.Et cum idem pene cum quando ſignificet ad alios in conſuetudinem pro quando ſcribendū induxerint.Sicq; ex Papyriani & Quintiliani ſentētia puto:ſi teſte ſcribere uelimus:nunq̄.u.poſt.q.geminandū ſed ipſum quū unico.u. ſcribendum eſſe: quin & eodem modo æqus cū diphthongo & abſq; diphthongo:& reliqus & obliqus & grandiloqus & altiloqus & omnia ſimilia.Vt etiam in antiquis & emendatiſſimis codicibus ſcriptum comperi. Similiter apud antiquos arqus: & coqus ſcribebantur.Quin & in genitiuo aſſumere.i.cum quo.u.cōmode ſtare poteſt:ut Virgilius.iii.ænei. Quam pius arquitenēs oras & litora circū Reuinxit:ſimiliter coqui pro coci quod ſane fieri dicimus: quādo ultima ſyllaba habet.q.Nam alias non accipit.i.ut oqulus cū.q.apud antiquos pro oculus cum.c.quod in genitiuo faciebat oquli ꝑ oculi.Vnde niſi eandem uim ipſum.q.haberet:quā.c.nunq̄ in principiis infinitiuorū uel interrogatiuorū quorundā nominū poſita per obliquos caſus in illam tranſiret:ut quis:cuius: cui.Vnde Quintiliano teſte antiqui nōnulli ad pingue ſane ſonum quoi cum.q.&.o.poſt.u.& ante.i.ꝑ cui utebantur:ut ab alio qui diſtingueretur.Similiter a uerbis.q.habentibus in quibuſdā participiis in.c. trāſfertur:ut loquor locutus:ſequor ſecutus.At quotidie cum.q. ſequente.u.ante.o. & non cotidie cum.c.idē Quintilianus nos ſcribere docuit:eo quod ſit quot diebus:quin & in deriuationibus uerborum Priſciano teſte tranſit.q.in.s.ut torqueo torſi:ſicut &.c.ut parco parſi:tranſit & in.x. ut coquo coxi:ſicut &.c. ut dico dixi:duco duxi.

DE Littera.R.

Littera ſemiuocalis eſt:& liquida:hoc eſt quæ poſt mutam in eadem ſyllaba poſita præcedentē ſyllabā modo longam:modo breuem facit. Lōgā quidē ut Virgi.in.iii.ænei.Noctē hyemēq; ferens & inhorruit unda Tenebris.Breuem uero:ut idem in.viii. Defendi tenebris: & dono noctis opacæ. Similiter in latebris penultima naturaliter breuis eſt:& ab eodem producitᷣ in.iii.ænei.cū ait:At ſcyllam cæcis cohibet ſpelunca latebris.Et idem in multis ſimilibus.Nam produxit Ouidius in heroidibus de Hypermeſtra.pa.ante

trem cũ ait. Iam patrem famuloſq; patris lucemq; timebam. & in eodem uerſu: ante tris corripuit idẽ: Hæc tibi nempe patrem furta dedere Iouem: ubi. pa. breuis eſt: & ſimilia. Sane. r. littera non ſolum ſemiuocalis: ſed fere uocalis habita fuit: ex quo dubium reſultauit: an huic præponi aſpiratio uel ſubiungi debeat. Vnde ut ſupra diximus cum æoles ubiq; digamma pro aſpiratione ponerent: & in dictionibus incipientib⁹ ab r. illud in. b. conuerterent: quod tunc quoq; ipſi. r. præponebant: ui[illegible] multis aliquã illi cum uocalibus cognationem eſſe: quibus proprium uidetur aſpirationẽ præp[illegible]onuenientia inſuper uidebatur: quod non aſpirationem: ſed. b. litteram aſpirationis loco præponebant. Veruntamen Priſciano teſte ipſa. r. littera apud græcos multis modis fingitur loco uocalis: ut in declinationibus in ra. & in. a. puram deſinentibus: quæ ſimiliter. a. ſeruant p obliquos caſus: ut ωρ̀α ωρ̀ασ σοφια σοφιασ: hoc eſt ſicut nominat deſinentia in. a. puram cum apud græcos declinantur ratione uocalis neceſſario præcedentis per omnes caſus ipſam litteram. a. conſeruant: ut ςοφια σοφιας: μαια μαιασ: & reliqua: nõ autem ſi præcedat. a. alia conſonans q̃. r. poſſunt. a. ſimiliter conſeruare: ſed in alias uocales commutãt: μοῦςα μοῦςης: ϖτἧρηα: ϖτἧρηησ: ϖέλτα ϖέλτησ: ſed cum. r. cõſeruant ut ωρα ωρας: θύρα θύρασ & reliqua: uidetur ipſum. r. uim uocalis habere. Sane in quibuſdam compoſitis conuertitur. r. in. l. ut intelligo pro interlego: pellicio pro perlicio: pellego pro perlego: Plautus in aſinaria: agedum iſtum oſtende quem conſcripſiſti ſyngraphũ inter me & amicam & lenam: leges pellege. nam tu poeta es prorſus ad eam rem unicus. Similiter pelluceo pro perluceo. Idem in eadem: ita pellucet quaſi laterna punica. At polluceo cum. o. in prima aliam cõpoſitionem habet & ſignificationẽ. Nam componitur ex poly dictione græca quæ multũ deſignat: & luceo unũ deuoueo: & dedico ſignificat: quaſi is qui talia facit multum luctat: Plautus in ſticho: ut decimam partem Herculi polluceam. Neuius in colace: Qui decimas partes quantũ alieni fuit pulluxit tibi a publicando epulo Herculi decimas. in ſimplicibus etiam tranſit. r. in. l. ut niger nigellus: umbra umbella. Tranſit etiam in. s. ut arbos pro arbor: odos pro odor. Plautus in captiuis quorũ odos in baſylica nos omnes adegit in forum Colos pro color: teſte ſeruio in ſecundũ georg. Nam ut ait tunc quoq;. r. mutatur in. s. cum longa opus eſt ſyllaba. Verum & nõnunq̃ ſine metri neceſſitate honos ponitur: ut Virg. libro ænei. primo: Hic pietatis honos ſic nos in ſceptra reponis. Quin & eodem Seruio teſte Saluſtius pene ubiq; labos poſuit: quẽ nulla neceſſitas coegit: ſed ut putat melius eſt ſeruire regulæ. Tranſit etiam. r. in duas. s. ut uro uſſi: gero geſſi: in. u. conſonantem: ut tero triui: ſero ſeui: in. n. ut æneus pro æreus.

DE. S. Littera.

Littera ſemiuocalis eſt: quæ ſi antecedat. m. uel. p. uel. t. in ſimplicibus dictionibus eiuſdem eſt ſyllabæ ut Coſmus: proſper: teſtis. At in compoſitis aliud eſt. Nam aruſpex teſte Quintiliano in primo: Quia pars eius poſterior a ſpectando eſt. s. litteram tertiæ dabimus. Abſthemius uero quia ex abſtinentia themeti cõpoſita uox primæ relinquetur. & ut idem refert Quintilianus: putauerunt multi illa quoq; ſeruanda eſſe diſcrimina: ut ex præpoſitionẽ ſi uerbum ſequeretur pecto: adiecta ſecundæ ſyllabæ. s. littera ſi ſpecto remotæ. s. ſcriberemus: hoc eſt a pecto exſpecto: & a ſpecto expecto. Vnde in lapillo quodam ſardinico: qui erat Laurentii mei uallenſis inſcriptum litteris albis uidi: ex eadem materia utrinq; his duobus uerbis: Pompeius ex uno latere: ex alio exoratus: cum adiectione ipſius. s. ad ſecundam. Quod an rationabiliter fieri poſſit infra cum de. x. littera tractabitur oſtendemus. Quid quod Ciceronis tẽporibus paululũ infra eodẽ Quintiliano referente fere quotiens. s. littera media uocalium longarũ: uel ſubiecta longis eſſet geminabatur: ut cauſſa caſſus: diuiſſiones: quomodo & Ciceroneʒ ipſum: & Virgilium quoq; ſcripſiſſe: ut ait manus eorum docent. Nam etiam nunc romæ in ſepulchro Bibuli cauſſa cum duplicato. s. ſcriptum aſpexi. Sed ut idem pergit Quintilianus: qui paululum ſuperiores etiam illud: quod nos gemina. s. dicimus iuſſi una dixerunt Quid quod eodem teſte. s. in. r. quandoq; cõmutatum fuit: ut Valeſii & Fuſii in ualerios Furioſq; uenerunt Ita arbos: labos: uapos: etiam & clamos ætatis fuerunt. Pomponius uero iuriſconſultus de origine iuris ab Appio claudio proceſſiſſe exiſtimat. r. litteram: ut pro Valeſiis: Valerii eſſent: & pro fuſiis furii: ſed ut hæc littera. s. ab aliquibus nominibus excluſa fuit: Ita & in quibuſdam ipſa alteri ſucceſſit: ut in ſequenti littera uidebimus. Sane Priſciano teſte traducentes græca nomina terminata in as uel in. s. plerũq;. s. abiicimus: cũ ſint primæ declinationis: ut Geta birrhia: Phedria: Chærea: quæ apud græcos in as. ſimiliter poeta: ſophiſta cithariſta: & ſimilia: quæ in ησ deſinunt traducimus. nonnunq̃. s. in. x. άιασ Aiax: ϖίστριс piſtrix: licet piſtrim dixerit Virgilius: & nõ piſtricem. ut in ea dictione uidebimus. Nam in multis ſequimur dores: qui eiuſcemodi dictiones in. x. terminant: ut ὤρνιξ. i. gallina pro ωρνισ. Nonnunq̃ etiam in initio. x. pro. s. ponunt ut ξύμμαχος. i. commilito cum. ξ. pro ſymmachos cum. s. Item ubi attici. συ. cum. σ. dores. τύ. cum τ. ſcribunt. Vnde nos tranſſumpſimus &. te. pro. σε. poſuimus. Rurſus econtrario ubi dotes θάλλασσα i. mare cum duplici. s. attici θάλλαττα cum duplicato. t. ſcribunt: & ubi illi θρειςςα: quæ a nobis modo cõſimili cũ duplicato. s. threiſſa traducitur: de qua ĩ ea dictone late uidebimus. Attici cũ duplicato. t. θρειττα deſcribunt: & ubi illi ηςςον. i. minor: hĩ ηττον ſcribere uoluerunt. Ponitur etiam. s. nonnunquã pro aſpiratione: ut ſupra late uidimus. Quid quod apud uetuſtiſſimos: ut etiam Priſcianus rettulit. s. uim ſuam in metro frequẽter amittit. Virgilius in. xi. ænei. Ponite ſpes ſibi quiſq;. idem in. xii. inter ſe coiiſſe uiros & decernere ferro

cernere ferro. Quid quod tribus cõſonantibus ſequentibus poteſt fieri cõmunis ſyllaba quãdo in principio ſequentis ſyllabæ poſt uocalẽ correptã.s.& muta poſt mutã in eadẽ ſyllaba liquida ſequit̃ .quippe cum.s.in metro more ueterũ ſubtrahi ſoleat. Horatius in primo ſermonũ: Linquimus inſani ridentes premia ſcribæ. Tollit̃ etiã penitus.s.a dictione qu[illegible] ſequit̃ cõiunctio ipa: ut cũ apoſtropho interrogatiuo: hoc eſt ubi abiicit̃ e.ut uiden: pro uides ne: [illegible] nequin pro uis ne. Tranſit hæc eadẽ Priſciano teſte in.m.ut rurſum ꝓ rurſus. Dimminuo pro di[illegible]s in adelphis: Dimminuet̃ tibi cerebrũ. In.n.ut ſanguis ſangui/nis. In.r.ut flos floris: & ſimilia.

DE.T.Littera.

Littera muta eſt: & apud uetuſtiſſimos in aliquibus dictionibus ſcribebat̃: in quibus iã ipm.s. ſcribit̃ Nam mertare atq; pultare teſte Quintiliano antiqui dicebãt: Nos merſare & pulſare dicimus. Quid quod eodẽ auctore quædã eſt cognatio.d.litteræ cũ.t.ita ut in uetuſtis operibus ut ait urbis noſtræ & cele/bribus templis Alexanter legat̃ & Caſſantra.ſ.cũ.t. littera loco cuius nos iam.d.utimur. Vnde econtrario etiã nonnunq;.d.pro.t.ut caudex ꝓ cautex dicimus. Virgi. Caudicibus duris: & caudex inde codex pro du/ro ſedili: ut Iuuenalis ſecunda ſatyra: Horrida quale facit reſidens in codice pellex. Sed ut putamus maior ẽ cognatio ipſius.t.cũ.s.&.x.q̃ cum.d.eſſe dicat̃. Nam a uerto uerſus magiſq; uerdus dicim⁹: & a mitto miſ/ſus: & a concutior cõcuſſus. Quid quod ex dictionibus græcis.t.in.s.ſæpe cõuertimus: nã apud illos οστα cũ.t.ſcribit̃: nos oſſa traducimus. Itẽ cũ.c.antecedente ipm.t.in.x.cõmutamus: ut pecto pexui: flecto flexui.

DE.V.Littera.

Littera uocalis eſt: & ſæpiſſime in conſonantẽ tranſit: quã ſane loco.f.digammæ ſurrogauimus. Vnde a plæriſq; ei idem nomẽ datũ fuit: quod bigãma ipſum apud æoles habebat: uidelicet uau: loco cuius ut ſupra diximus Claudius Cæſar aliã figurã ſurrogare uoluit: ſed antiqua præualuit ſcriptura & .u.conſo/nans loco digammæ eſt: cuius poteſtate conſtat poetas noſtros fere omnes uſos fuiſſe: in quibus illi digãma ipõ utebant̃: ut latius Priſcianus ipe pertractauit: cuius dicta quædã quia nõnullis obſcuriora forte uident̃ nos clarius explicabimus. Nã ut illi quãdoq; digãma ꝓ ſimplici cõſonãte: ut at uenus haud animo nequicq̃ exterrita mater: & nõnunq̃ pro duplici accipere uoluerũt: quod in præterito pfecto & pluſq̃pfecto tertiæ uel quartæ cõiugationis maxime apparere põt: in quibus.i.ante.u.cõſonantẽ poſita ꝓducit̃: & eadẽ ſubtra/cta corripit̃. Vt cupiui cupii cupiuerã cupierã: audiui audii audiuerã audierã. Sed apud doctiſſimos poeta/rũ ſemper poteſtas.u.ſimplicis cõſonãtis præualuit. Itẽ ut illi nõnũq̃ digãma ĩ metro pro uocali breui ſunt uſi: Ita & noſtri quãdoq; ipm.u.cõſonãs ꝓ uocali correpta ſumpſerũt: ut Horatius ſiluæ triſyllabũ ꝓtulit in epodo hoc uerſu: Niueſq; deducũt Iouẽ: nũc mare nũc ſyluæ: quod teſte Priſciano dimetrũ eſt Iambicũ cõ/iunctũ pentimemeri heroicæ.i.dactylicæ: hoc eſt uerſiculus ille: qui etiã archilochius ab inuentore cognomi nari ſolet: cõſtat ex dimetro iambico: hoc eſt duobus pedibus iambis ſequẽtibus ſpõdeo & pyrrichio: q pe/des etiã ad archilochiũ iambicũ ſpectare poſſunt: & cõiunctis heroicæ pentimemeri.i.dactylicis pedib⁹: qui bus heroicus cõſtat uerſus: qui ſane pedes cũ in quinta ſyllaba diuiſionẽ patiant̃: pentimemeris heroicæ co/gnomẽ metro impendũt: pente.n.quinq; & meris diuiſio uel pars dicit̃. Sed quia ſecundũ morẽ archilochi uerſus ille unica abundat ſyllaba catalecticus etiã archilochius nominat̃. Nã niues iambus eſt: qui ex breui cõſtat & longa: quæ de ſimili modo iambus eſt. At ducũt q tertius eſt pes ſpondeus eſt: & ex duabus conſtat longis. Iouem pyrichiũ detinet: quia duas cõtinet breues. Reſtat nũc mare: nũc ſiluæ: qui cũ duo dactyli eſſe debeãt: neceſſario in quinta ſyllaba diuiſionẽ accipiũt. Nã nũc mare dactylus eſt: nũc ſiluæ ut dactylus ſit ne ceſſario ſyllaba ſil diuiſionẽ patit̃: & ſi abſq;.l.ſumendũ eſt: quare cũ.l.ad.u.cõiungẽdũ ſit neceſſario.u.uo/calis efficit̃ & breuis ante uocalẽ.a.quæ eſt in diphthongo.a.qua ipm.a.abiicit̃. Vnde catalectici cognomi/nant̃: & ſic duo fiunt dactyli.e.remanẽte: nec aliter fieri potuiſſet. Similiter Catullus ueronenſis uerſiculũ il lum: Et zonã ſoluit diu ligatã inter hendecaſyllabos phaleucios poſuit: hoc eſt inter uerſiculos undecim ſyl labaꝝ a Phaleuco auctore cognominatos q quinq; pedib⁹ conſtãt: & niſi ſoluit triſyllabũ ſit: uerſus ſtare nõ poſſet. Sed quoq; id in deriuatiuis & cõpoſitis manifeſtius inſpicit̃: ut uoluo uolutus: ſoluo ſolutus: auis au ceps: auſpiciũ: lauo lotus: faueo fautus: caueo cautus. Sic etiã cõtra.a.uocali trãſit in cõſonantẽ: ut nauta na uita: gaudeo gauiſus. Rurſus & æoles in metro digãma ipm quãdoq; ꝓ nihilo aſſumebãt: ſic & noſtri quoq; u.cõſonans nõnunq̃ pro nihilo aſſumere uoluerũt: & maxime uetuſtiſſimi comicoꝝ: ut Terẽtius in andria: Sine inuidia laudẽ inuenies: & amicos pares. Eſt eni trimetrũ iambicũ: in cuius primo pede niſi.u.ꝓ nihilo habeat̃: ita ut fiat tribrachus: ſtare uerſus nõ põt. Nã ſex pedibus cõſtat: quoꝝ primus eſt: ſininui ubi.u.abii cit̃: & triũ breuiũ pes conficit̃. Secundus eſt dia q dicit̃ iambus. Tertius eſt laudin q eſt ſpondeus. Inſup & ue nias ſequit̃ q eſt anapeſtus: & quartũ pedẽ facit. Quintus ẽ etami: q ſimiliter eſt anapeſtus. Deinde ſequit̃ ſe/xtus q eſt coſpares: & eſt amphimacrus: hic pes nunq̃ cõſueuit eſſe huiuſmodi trimetris: ſed hic uerſus dicit̃ trimetrus hypercatalecticus. Verum & apud noſtros ex alio capite amittit.u.uim litteræ in metro ſcilicet quum poſt.q.ipſum.u.ponitur alia uocali ſequente: ut in mille exemplis proſpici libet. Nam tunc quoq; teſte Sergio ſuper Donatũ: Nec conſonnns ẽ ipm.u.quod loco digãmæ poni conſueuit: nec uocalis eẽ põt. Nõ quidẽ conſonãs: qa ut ſupra uidimus poſt cõſonantẽ in eadẽ ſyllaba poni nõ põt: ideo æoles cõmutabãt

digamma in.b.& præponebant dictionibus incipientibus ab.r.Non etiã uocalis quia poſt ſe in eadẽ ſyllaba aliã uocalẽ habet:cuius merito cõſueuit ſemp̃ fieri cõſonãs:& uocalis ſonũ amittere.Hoc idẽ etiam plærũq; patit' inter.g.& aliquã uocalẽ ut ſanguis lingua.Idẽq; ſæpe fieri cõſpeximus.s.antecedẽte ip̃m.u.& ſequẽte a.uel.e.ſuadeo ſuauis ſueſco ſuetus. Vtebant' etiã ut diximus æoles ip̃o digãma ubiq; loco aſpiratiõis effugiẽtes ſpiritus aſperitatẽ. Quos in multis quoq; nos ſequimur:non aũt in omnibus. Nã ut illi Fέστισ:nos ueſtis dicimus:ubi Fεσπέρα nos ueſpera:ubi Fίσ nos uis.Item & hiatus cauſa illi quoq; interponere ſolebant digamma ut in tripode uetuſtiſſimo Apollinis q̃ ſtat in cerolopho bizantii ſic ſcriptũ annotauit Priſcianus Δεμοφάϝων λάφῶν.Et nos quoq; hiatus cauſa interponimus.u.loco digammæ.F.ut clauus argiu⁹ pauo ouum ouis bouis.poſt hæc aũt cũ dictiones græcas trãſferimus:ponimus.u.noſtrũ plærũq; ꝓ ου diphthongo ut muſa pro μοῦσα.Nõnunq̃ ꝓ.o.correpta ut Cyrus ꝓ κύροσ:cyprus pro κύπροσ: pelag⁹ pro πέλαγοσ:quẽadmodũ ſupra uidimus quũ de.o.littera tractuimus.Quãdoq; ꝓ.o.producto quod illi.ω.mega.i.magnũ uocãt ut fur pro φωρ.Quin ecõtratio nõnunq̃.o.pro ου diphthõgo ponimus:ut bos cum ſolo.o.dicimus:pro eo quod βοῦσ cũ ου diphthongo ab illis ſcribit'.Nõnunq̃ uero ponimus.u.ubi illi.y.græcũ ſcribũt:ut infra cũ de illo tractabimus late dicemus.Quid quod traducẽtes dictiones græcas inter.c.&.l.uel.c.&.m.ip̃m.u.quandoq; iterponimus: ut ηράκλισ hercules: άσκληπιοσ Aeſculapius : άλκμηνη ſecũdũ antiquoꝝ ſcripturã Priſciano teſte Alcumena ſcribebat':quin & άλκμήνον Alcumenon.fuit etiã u.in q̃buſdã alias uocales ab auctoribus noſtris aliquãdo cõmutatũ: & p̃ deriuatiões quotidie cõmutamus in.a.ut ueredus ueridarius:in.e.ut pondus põderis:deierat ꝓ deiurat :peierat pro peiurat . Quin & antiq̃ teſte Papyriano augar ꝓ augur:augeratus ꝓ auguratus dicebãt.Similiter in his quæ a tertia cõiugatiõe naſcunt' quotiẽſcũq;.n.&.d.ip̃m.e.ſequebãt':loco.e.ip̃m.u.ſcriptitere ſolebãt:ut faciundũ ꝓ faciẽdũ:legundũ ꝓ legẽdũ:dicũdũ ꝓ dicendũ:uertundũ ꝓ uertendũ. In.i.correptã p̃ cõpoſitionẽ ſcilicet nominũ habẽtiũ ultimã ſyllabã deſinentẽ in.u.cũ uerbis ſiue participiis ut cornu corniger:& cornicẽ:arcus arcitenẽs:fatũ fatidicus:aurũ aurifex:luctus luctificus:fluctus fluctiuag⁹: opus opifex:etiã p̃ diuiſionẽ:ut curr⁹ uel curſus curriculus uel curriculũ.Nã a curru per diuiſionẽ deſcẽdũt:ut Iuuenalis in ſatyra quæ incipit Plurima ſũt fuſcine inquit:Nã ſiq̃s magni cenſus præcepit amorẽ:Et leuo monitu pueros ꝓducit auaros: Dat libertatẽ & totas effundit habebit:Curriculo quẽ ſi reuoces ſubſiſtere neſcit. Vbi curriculũ a curru & trãſlatione ſua diminuit.Similiter Curtius libro octauo de geſtis Alexãdri inquit:alioꝝ turbati equi nõ in uoragines mõ lacunaſq;:ſed etiã in amnẽ præcipitauere curricula.Eſt etiã curriculus curſus:ut Varro in epiſtola ad Iuliũ Cæſarẽ atteſtat':& Plaut⁹ ſimiliter cũ ait in epidico:Nã ut apud portũ te cõſpexi curriculo occœpi ſequi uix adipiſcẽdi poteſtas modo fuit.Quin & ſignat t̃ps ip̃m teſte Seruio ſuper.viii.æneі.ubi ait Virgilius: Curriculo expulerat ſomnũ cũ fœmina primũ.Significat etiã locũ ubi currit'.Quid quod.u.in.i.quibuſdã in dictionibus a.C.Cæſare traductũ fuit.Nã ut ait Quintilian⁹ libro primo: optimus & maximus ut mediã.i.litteram quæ ueteribus.u.fuerat acciperẽt.C.primũ Cæſaris inſcriptione traducit' factum.ſcribebant etiam antiqui teſte Priſciano carnufex cum.u.pro carnifex:& lubens pro libens:peſſumus pro peſſimus.

DE.X.Littera.

Littera ſemiuocalis eſt:quã ex græcis accæpimus:& multa cõmoditate in dictionibus noſtris habemus Nã duplex eſt:& pro qua modo.cſ.modo.gſ.modo duplicato.ſſ.ut dixit Plinius primitus utebamur ut apecſ cũ.cs.pro apex cũ.x. quod genitiuus etiã indicat:in quo apicis dicimus.Similiter gregſ. prius cum gſ.dicebamus:ubi nũc grex cũ.x.dicimus:quod genitiuus indicat gregis. eodem modo Vlyſſes cũ duplici ſſ.ubi nũc ulixes cũ.x.ſcribimus:quã litteraturã cũ duplicato.ſſ.græci etiã obſeruant dicentes ὀδυσσεῦς: unde quod apud dores διςσα:quod eſt bina cũ gemino.ſſ.ſcribit':ſæpe ab Homero διξα cũ.x.ponit'. Verũ græci ſequẽte.ſ.nũq̃.x.præponũt: ſed illã in.κ.quæ ſimplex eſt cõuertũt: ut pro εξ & στάσις nõ ἔξστασις:ſed ἔκστασις cũ.κ.ſcribũt.Cuius hæc ratio uidet' quia.s.geminari aliqua cõſonãte antecedẽte minime poteſt.At.x.cũ loco.c.&.s.uel.g.&.s.uel gemini.ſ.fungat'.Si illã in eadẽ dictione.ſ.ſequeret':cõtingeret illã poſt.c.uel.g.uel.s.geminari:quod fieri nõ poteſt.Quæ ſane ratio adeo cõcludere uidet':ut nullo pacto s.poſt.x.etiã in ſcriptura noſtra ſcribere debeamus.Quod teſte Quintiliano libro.ix.de inſtitutione oratoria repræhendit Iurani⁹:Meſſala ĩ libro de.s.littera defendit:Ita ut nõ recta illoꝝ dici poſſit ſcriptura: quã ſupra cũ de littera.s.tractaret' recenſuimus:ubi dicebãt a pecto exſpecto cũ.s.poſt.x.ſcribendũ eẽ uel exſoratus ut alii.Quod ſi liceret licebat etiã poſt.bs.uel.ps.quas loco.ψ. duplicis accipim⁹ addere.s.ita ut diceremus obſſiſſus uel abſſpectus cũ duplici.s.poſt.b.quod minime licet.Nec etiã more græcoꝝ.x.in.c. ſequẽte s.cõuertimus:ſed teſte Priſciano.x.ſolã abſq;.s.apponimus.Ita ut quotienſcũq; ex præpoſitio cõpoſita præponit' dictionibus incipientibus a uocalibus uel ab his quattuor conſonantibus:hoc eſt.c.p.τ.s.ipa integra manet.Sed ex his quattuor cõſonantibus ſola.s.abiicit':ut exaro:exeo:exigo:exoleo:exuro:excutio: explodo:extraho:exequor:expecto:exequiæ:expes.Sed dubium de exſicco:& de exſibilo reſtat:quæ abſq;.s. nõ poſſe ſcribi uidentur:ut ait Papyrianus:quare & cætera ſimili modo potuiſſe ſcribi apparet.Vnde antiquorum forte cõſuetudo magis in his q̃ grãmnticorũ ratio ſectãda erit.Trãſit.x.teſte Priſciano per deriuationẽ in.u.conſonantẽ ut nix niuis.In.ct.ut nox noctis.ſubdit etiam loco aſpirationis:ut ueho uexi thraho traxi.

De.y.Littera.

Littera uocalis eſt anceps & liquida:hoc eſt quæ facile modo produci modo corripi poteſt.Hanc in ſolis dictionibus græcis:& eo loco quo illi ſcribunt:& nos ſcribere debemus.Nec in ullis latinis ponere prorſus debemus:quia ob id tantũ ſuſcæpimus:ut propriã dictionũ græcarum ſcripturam:quas ab illis accæpimus:in tranſcribendo ſeruaremus.Nam cum pro latinis dictionibus.i.noſtrum habeamus:græcas litteras intermiſcere non debemus. Sane ueteres noſtros illam tranſcribendo in pluribus dictionibus mutaſſe:ac pro illa.u.quoq; nõnunq̃ uero.o.poſuiſſe cõperio:ut δύο duo:μυσ mus:συσ ſus:& inde diminutiuũ ſucula:κυβέρνητησ gubernator:κύμινοσ cuminus uel cuminum:κυπαφίσσος cupreſſus:κύμη cumæ quod urbis eſt nomen:ut in dictionibus uidebimus:μύραινα murena:quod piſcis eſt nomẽ:μύλλος mullus nomen eſt piſcis:ut Iuuenalis:Mullũ ſex milibus emit:θύννοσ thunnus ſimiliter eſt piſcis:στυππεία ſtuppa:πορφύρα purpura:τυμβα tũba:φυγή fuga:φυκοσ phucus:βότρυς botr⁹:γόνυ genu:σάμβυκα ſambuca genus eſt inſtrumenti muſici ζυγός iugũ:σῦλλας ſulla:& plura alia quæ ſimili modo.y.græcum in.u.noſtrum conuertunt.Nam ſullam quẽ iam dicimus ſyllam in antiquis codicibus & emẽdatiſſimis cũ.u.ſcriptum:& nos ipſi ſæpiſſime aſpeximus:& a doctiſſimis uiris noſtræ ætatis & conterraneis meis Leonardo & Caralo Arretinis:ſic antiquos ſcriptitaſſe cõfirmari audiui.Vnde uidemur ſecuti æoles qui ipſum y.græcũ ſono ipſius.u.ſoliti erant ſæpiſſime pronuntiare. Itaq; ſi eorum poetæ nõnunq̃ ipſi.y.græco aſcribebant.o.non id quoq; factitabant:ut diphthongum facerent:queadmodum ex diligentiſſimorũ grammaticorũ teſtimonio comperimus:quia illã corripiebant:ſed ut per id quoq; expreſſius declararent:apud eos ipſum.y.græcum ſono ipſius.u.efferendum eſſe:ut in eo Callimachi uerſu καλληχόρου χθωνοσ καὶ συρείας θυγάτηρ. Cõuertim⁹ etiã nõnunq̃ .y.græcũ in.o.noſtrum:ut νύξ nox:ἄγκυρα ancora:μυλος mola:στύραξ ſtorax cum.t.exili & alia nõnulla ſimiliter:quorum rationem reddere præter litterarum ſimilitudinem & figurarũ ſeu linguarũ conſuetudinem difficile eſſet.

De.z.littera.

Littera muta eſt:quã ſimiliter pro dictionibus græcis accæpimus:pro qua primitus nõnunq̃ ſimplex ſ.ut ſagunthum pro ζάκυνθοσ:ſethus pro zethus:quãdoq; uero duplicatũ ſcribebamus:ut maſſa pro μάζα:Patriſſo pro πατρίζω:pytyſſo pro πυτύζω:quandoq; autẽ pro illa.d.ipſum ponebamus:ut odor ab ὄζειν:Medentius pro Mezentius teſte Priſciano.

Hæc littera a Claudio Cæſare cõperta antiſigma nominata eſt:quia unum ſigma & alterum inuerſum atq; oppoſitũ detinet:uoluitq; illã locũ ei⁹ litteræ detinere:quæ apud græcos.ψ.ſcribit̃ & apud nos per.pſ.uel.bſ.traducitur. Quãuis teſte Priſciano multo molliorem uolubilioremq; ſonitum.ψ.habeat q̃ ps uel bs.Nam ſic quoq; ante illius inuentionem græci pro ea litteras illas perſcribebant.Qua de re licet recte ipſi Claudio uiſum fuiſſe dicatur nouam ſcilicet formam ſub eadem poteſtate comperire..Nulli tamen auſi ſunt antiquã ſcripturam mutare.Verum Papytiano teſte & nõnullis aliis quãto expeditior eſt.ψ.q̃ ps tanto ps q̃ bs eſſe uidetur:ideoq; dictiones græcas per.ψ.ſcriptas:quandoq; quidem in ps transferimus.ut pſalmus pſitacus pſeudolus terpſichore æthiops.nõnunq̃ uero in bs:ut αψυρτος abſyrtus:αραψ arabs. Sane ps uel bs nunq̃ in eadẽ ſyllaba coniungitur in fine nominatiui:niſi cuius genitiuus in pis uel in bis definit ut Pelops pelopis:æthiops æthiopis:arabs arabis.Quod nõ ſolum in græcis quoq; ſed etiam in latinis quoq; obſeruamus:ut ſtirps ſtirpis:princeps principis:urbs urbis:cælebs cælibis.

De ordinatione litterarũ inuicem tam uocalium q̃ conſonantium.Et primo de ordine uocalium.

Vm ergo de litteris & eorum nominibus figuriſq; & poteſtate ex ſententia clariſſimorum uirorum diſſeruerimus:Reſtat iam de earundem ordinatione in ſyllaba deinceps pertractare:& a uocalibus incipientibus hæc primũ annotãda uidentur.Quod uocalis unica nõ niſi abuſiue ſyllaba dici poteſt:hoc ex ui nominis ſyllabæ clariſſime apparere poteſt.Nam ſyllaba dictio græca eſt a συμβάλλω uerbo quod eſt comprẽhendo deducta.Vnde & ſyllaba ipſa cõprehenſio dici poteſt:quæ non niſi ex pluribus:hoc eſt ad minus ex duobus recte fieri ualet.Sed quia communiter ſyllaba pro uoce litterali accipitur:quæ ſub uno accentu & uno ſpiritu indiſtanter profertur:conſueuimus etiam uocales ſingulas pro ſingnlis ſyllabis accipere.itaq; ab una littera incipiens ſyllaba:non ultra ſex litteras progredi poteſt:ut a ab arx mars ſtans ſtirps.

Tres uocales in eadem ſyllaba locari non poſſunt.

Vnq̃ etiam tres uocales in eadem ſyllaba recte locari poſſunt.Nam.u.&.i.non aliter diphthongis cõiunguntur:niſi loco conſonantium apponantur:uel ipſum.u.uim litteræ amittat.

Duæ uocales in diphthongũ coniunctæ ponuntur in eadem ſyllaba.

T duæ uocales cum diphthongum conficiunt unicam:iam tunc ſyllabam efficere ualent ut Aeneas Cæſar:mœnia:œnophorum:audio:gaudeo:Eugeneus:Perſeus.

Quibus diphthongis utuntur latini & græci:& quas ex græcis traduximus.

Vattuor igitur in latina elegantia diphthongorũ genera habemus.æ.œ.au.eu. De quibus in ſequẽtibus in dictione diphthongus uidebimus. Sed duodecim in græca comperiuntur. Ex quibus cum tantũmodo octo nos in ſcripturam noſtram traducamus:uidelicet.αι.αυ.ευ.ει.οι.ου.υι.ωι. de his tantũmodo & per quas litteras ad nos tranſferuntur uidendum erit.Nam principaliter ut promiſimus de orthographia dictionũ græcarum quæ latine ſcribuntur tractaturi ſumus.At reliquas eorum diphthongos:quæ ad nos minime ſpectant prætermittemus.

De.αι.diphthongo.

Rima igitur diphthongus fit ex.α.cum.ι.in qua utraq; uocalis ſonum ſuum perdit:& ſimplicis.e.ſonum ſuſcipit:in ſcripto uero nullo modo ſimplex.e.pro.αι. diphthongo ab illis ſcribi poteſt: Nec econtrario diphthongus pro ſimplici.e.at cum huiuſmodi dictiones in quibus illa diphthongus ſcripta fuerit a nobis tranſcribuntur:ſemper loco illius noſtram.æ. diphthongum apponimus: ut αινέιας Aeneas. μέγαιρα Megæra.Nõnunq̃ uero illá diuidimus in.α.& in.ι.& tũc quoq; ipſum.ι. quandoq; quidem pro duplici conſonante accipitur:ut αιας Aiax:μάια Maia.quandoq; uero uocalis remanet:ut νάις nais. Virgilius in Alexi:Tibi candida nais & Ouidius:Nais ab his tacuit.Sed hæc quoq; dictio diuerſimode in plurali numero a poetis noſtris obſeruata legitur. Nam cum naiades ſcribamus:nonnunq̃ ſecundá producimus:quandoq; uero corripimus.Namq; produxit illam Virgi.in Sileno cum dixit:Aegle naidum pulcherrima.Corripuit uero Ouidius libro metamorphoſeos.iiii.cum ait:Mercurio puerum diua cythereide natum:Naiades idæis enutriuere ſub antris.Nec hæc ſolum noſtri obſeruauere poetæ:ſed quádoq; diphthógum illam diuidentes pro uera diphthongo.æ.poſuerunt.ut aulai pro aulæ.pictai pro pictæ. Virgilius libro æneidos.iii.Aulai in medio libabant pocula bacchi. Idem libro.viii. Diues equũ:diues pictai uectis & auri.Quid ꝙ nõnunq̃ diphthongum ipſam totam in.o.ſimplex traductam comperim⁹: ut άιήτης Oeta: & ſiquid ſimile comperitur:ubi.αι.diphthongus in ſimplex.o. &.η.in.e.noſtrum conuerſa fuerunt. Nam nullo pacto poteſt ibidem eſſe.œ.diphthongus:ſed diuiſum tantumodo illa proferri conuenit. ut Ouidius:non ſenis œtæ regia lemnos erat. Tranſit quandoq; hæc diphthongus per deriuationes & cõpoſitiones in.i.productam:quæro inquiro exquiro.Quamuis exquære Plautus dixit in aulularia:ut intro exquære ſitne ita ut ego prædico.Similiter lædo illido:cædo & occido.

De.αυ.diphthongo.

Ecunda diphthongus fit ex.α.&.υ.pſilon ſic.αυ.quá græci ſub uno accentu & unica ſyllaba ꝓferunt tali ſcilicet ſono:ac ſi aue proferatur ablata.e. Quá cum in dictionibus græcis ad noſtras traducimus conuertimus in.au.diphthongum noſtram:ut ἀυγούστινος Auguſtinus:ἀυλή aula:αυρα aura: ſed aliquando quidem a noſtris diuiditur:ut ναυς nauis:ubi nulla eſt diphthongus:ſed.y.pſilon in.u.conſonás eſt conuerſa.Quod nos quoq; in dictionibus noſtris quandoq; obſeruamus:ut gaudeo cuius prima diphthongum habet:in gauiſus diuiditur:& fit.u.conſonans.Econtrario etiam contingit.u.conſonans in diphthongum reuerti:& hoc per abiectionem uocalis ſequentis ipſum.u.ut lauor lautus:faueo fautor:auis auceps:ut etiam ſupra uidimus cum de.u.littera tractaremus.Tranſit nõnunq̃ diphthógus ipſa.au.more antiquo in.o.productam:ut lotus pro lautus:ploſtrum pro plauſtrũ:cotex pro cautex.quandoq; in.o.correptam ut loretum pro lauretum:orichalcum pro aurichalcum. Virgilius in.xii. Ipſe dehinc auro ſqualentũ alboq; orichalco.& Hora.in arte poe.Tibia non ut nunc orichalco iuncta tubæq;.Nam ut ait Feſtus in dictione orata:aurum ruſtici orum dicebant:auriculas oriculas. Vnde & orichalcum pro aurichalco: de quo in ſua dictione late uidebimus:poſia pro pauſia.Nam a Virgi.pauſia dicitur cum ait libro georgi.ii. Orchites & radii & amara pauſia baca.Plinius uero libro.xv.naturalis hiſtoriæ:Tria inquit ſunt oleæ genera orchites radii & poſiæ. Verum econtrario antiqui quandoq; Priſciano auctore.au. diphthongum pro.o. ponebant:ut auſtrum pro oſtrum auſculum pro oſculum. Item teſte Seruio in primũ geor.caudex pro codex ſaurex pro ſorex:caules pro coles:caures pro corus.

De.ευ.diphthongo.

Ertia diphthongus apud illos fit ex.ε.cum.υ.pſilon:ſic. ευ.quæ ſub uno accentu & una ſyllaba quẽadmodum alia quæq; ab illis profertur:ueluti ſi proferatur eua ablato.a.& hæc quoq; cum in dictionibus græcis ad noſtros tranſfertur:per.eu.noſtram diphthongum ſcribitur:ut ἐυγένιος Eugenius:ἐυαγγέλιον euangelium.& uniuerſaliter ubicũq; maiores noſtri has duas diphthongos in dictionibus græcis compererunt.ſ.αυ.&.ευ.fere ſemper loco.υ.pſilon.u.latinum poſuerunt.Ex quo certum haberi poteſt:illud.u.apud illos in ſuis diphthongis ſonum ſuum deperdidiſſe:cum neq; ſit.u.neq; ut.u.noſtrum ab illis: ſed uti.i.ꝓferat᷑.Quãq̃ antiqui æoles a quibus noſtra grámatica ut plurimũ deducta fuit:ſono ipſius.u.ſæpe ipſum.υ.ꝓferebant:ut ſupra uidimus. Verũ & nõnunq̃ ex ipſa diphthongo. ευ.cũ ad litteraturam noſtram traducimus:litteram unam abiicimus:& alteram retinemus:uel ut alii dicunt tota diphthongus in alteram litterarũ conuertitur:quod ad idem tendit.Et abiicimus quandoq; quidem.υ.& retinemus.e.productam:ut ἀχιλλευς Achilles:ὀδισσεῦς Vlixes:περσεῦς Perſes: quãq; etiam Perſeus a noſtris dicatur. Quandoq; uero abiicimus.e.& retinemus.i.quod in.u.noſtram productá ſimiliter cõuertimus: ut φεῦγω

fugio:φευγή fuga:de qua dictione cum.f.ſcripta in ſequentibus fiet ſermo.

De.ει.diphthongo.

Varta diphthõgus fit ex.ε.cum.ι.ſic.ει.in qua.ε.ſonum ſuum perdit: & diphthõgus tota uoce ipſius i.ſimplicis profertur.Nõ tamẽ eius loco.i.ſimplex ab illis ſcribi poteſt.At cum apud nos transfertur: non poteſt in aliam diphthongum ſibi correſpondentem conuerti:quã non habemus. Sed aliquando quidem illam in.i.ſimplex transferimus:ut νειλος nilus:πλέιαδεσ pliades: ubi abiicimus.e.& retinemus .i. Virgi.libro primo æneí.Arcturum pliadeſq; hyades geminoſq; triones:ubi non ſolum abiecit.e. ut dixim⁹ ſed ipſum.i.ac ſi fuiſſet in dictionibus latinis ante uocalem corripuit . Aliquando uero diphthongũ ipſam in ſimplex.e.ſemper productam conuertimus:ut χορεια chorea:σπονδειος ſpondeus:uerũ & aliquãdo eadem diphthongus apud nos cũ transfertur diuiditur:& ambæ litteræ diuiſæ a nobis proferuntur:ut in ea dictione:quã diximus tranſtulerunt:ut plurimũ noſtri poetæ pleiades. In qua diphthongus ipſa diuiditur: &.i.ſimplex conſonans efficitur:quãobrem in hac ipſa diphthongi diuiſione ſemper primam producimus Secundam uero quandoq; quidem corripimus.& tunc quoq; ſemper primã more græcorũ accentum ſeruamus.ut Virgilius libro georg.primo:Pleiadeſq; hyades: claramq; licaonis arcton. ſimiliter Ouidius libro.iiii.faſtorum:Pleiades incipient humeros releuare paternos.Nanq; non poteſt ſcribi pliades cum ſolo i.quia tunc quoq; prima illius breui exiſtente carmen claudicaret:ut libro primo æneí. Virgilius ipſe obſeruauit primã corripiens:ut proxime oſtendimus.Non enĩ in omnibus non propriis eandem uno loco longã & alio breuem ponimus.Quandoq; uero ſecundam eius dictionis ſyllabam ſecundũ aliquos etiam producimus:& in illam accentum transferimus:ut Propertius ad Cinthiam:Non hæc pleiades faciũt:neq; aquoſus orion.Lucanus libro ſexto:Pleiadũq; ſoror genitrix mea:maximus atlas Eſt auus.ſecundũ alios uero fit diæreſis:hoc eſt diuiſio diphthongi græci:& remanet.i.uocalis ac breuis una cum a uocali ſequẽte ita ut ſit ibi dactylus & accentus ſuper prima remaneat.præter hæc autem diphthongus ipſa.εί.nonnunq; a noſtris græco more deſcribitur:ut a Virgilio in Pollione dum ait:Orphei colliopea lino formoſus apollo. Et in ſileno:Caucaſcaſq; refert uolucres:furtumq; promethei.Idem libro primo æneí.Iam ualidam ilionei nauem iam fortis achatæ.in quibus . ει.pro unica ſyllaba & unica diphthongo appoſuit . Vt teſtis eſt Macrobius libro ſaturnalium:& metrorum ſcanſio indicat:quæ diuiſis litteris fieri non poſſet.Immo quod plus eſt cõperimus uetuſtiſſimos noſtros ſemper pro.i.longo diphthongũ hanc ſcriptitaſſe. Vnde id quoq; Lucilium præcæpiſſe rettulit Quintilianus cum ait:Iam pueri uenere e poſtremũ facito atq;.i.ut puerei plures faciant ac deinceps idem mendaci furiq; addes e cum clari furei iuſſeris.Quid quod apud ariminũ in triũphali arcu:qui iam pro porta urbis habetur ſcriptu; antiquiſſimus litteris adhuc aſpicere licet.CELEBERRIMEIS ITALIAE VIEIS pro celeberrimis italiæ uiis.Et non longe ab urbe roma in loco quẽ aureliam iam uocant ſcriptum aſpexi:Sibi Sueis pro ſuis.Vnde etiam Priſciano teſte libro octauo ſcribebant antiquiſſimi: uolo ueis:cũ diphthongo.ει.in ſecunda perſona pro eo quod dicimus uis:ubi diphthongum in.i.longam cõmutauimus.Quare illorum obſeruantiam ſuperuacuam dixit Quintilianus in primo:quia.i.tam longæ q̃; breuis naturam habet:tum ut ait incommodum aliquando.

De.οι.diphthongo.

Vinta diphthongus fit ex.o.cum.ι.ſic.οι.in qua.o.ſonum ſuũ omnino apud illos perdit:& profertur ſolum ut.i.noſtrum:pro ipſo tamen ſcribi ab illis non poteſt:nec ecõtrario. Quam utiq; diphthongũ cum nos ex dictionibus græcis in latinum ſermonẽ tranſcribimus:in eam conuertimus diphthongũ: quam per.œ.ſcribere conſueuimus.nam.o.remanente.i.in.e.cõuertimus:& fit.œ.diphthõgus:ut φοῖβοσ Phœbus:όιστροσ œſtrum.Virgilius libro georgi.primo:Cui nomen aſilo romanũ eſt œſtrum grai uertere uocantes:όινόφορος œnophorum.Iuuenalis:Tandem illa uenit rubicundula totum œnophorum ſitiens.aliquando uero remanentibus eiſdem litteris illã nos diuidimus:ut Τροῖα troia:έυβοῖα euboia:ubi.i.duplicis cõſonãtis uim obtinet. Aliquãdo aũt totã diphthongũ ĩ ſimplex.o.cõuertim⁹:ut ποίημα poema:ποιητής poeta.Nã diphthongus tota in.o.transfert᷑:& illud.η.quod diphthongũ ſequit᷑:in.e.noſtrũ cõmutat᷑. Quandoq; uero & ipſam diphthongũ in ſimplex.u. noſtrũ cõuertimus:ut φοινίκος punicus.

De.ου.diphthongo.

Exta diphthongus fit ex.o.cũ.υ.pſilon ſic.ου.ubi utraq; uocalis ſonũ ſuũ perdit:& ſonũ latini.u.ſimpliciter aſſumit:quando ſcilicet.u.noſtrum uocale eſt.cum ergo illam traducimus in.u.latinũ cõuertimus.Verum ut oſtendit Seruius in.x.æneí.Conſueuerunt antiqui noſtri illam in.œ.diphthongũ trãſferre ut & diphthongũ nos haberemus ubi illi habebant.Nec græca modo ſed plæraq; ex noſtris: quæ nos p .u. ſcribimus:antiqui p.œ.diphthongũ ſcriptitabãt:ut mœrus pro murus:quod obſeruaſſe Virgilius in præfato libro.x.teſtat᷑ idẽ Serui⁹ cũ ait:Quin intrant portas atq; ipſis prœlia miſcent Aggeribus mœrorũ:p murorũ:ubi primã cũ.œ.diphthongo ſcriptam dixit.Similiter mœnia cũ.œ.diphthongo pro munia ſcribi aſſeruit:pœnio pro punio:quod eodem teſte a pœna uenit:hinc & pœnicã regna uides:de quibus in particularibus dictionibus latinis uidebimus.

De.ύι.diphthongo.

Eptima diphthondus fit ex.υ.pſilon &.ι.paruo coniunctis inuicem hoc modo.υι.quæ unius.i.longi ſonum ſeruat:quā apud latinos in ipis dictionibus græcis: quas latine tranſcribūt ſic prorſus ut iacet apud græcos obſeruatam comperimus:& nos ſimili modo obſeruare debemus:ut ἁρπυια harpyia. Virg. libro.iii.æneí.ſic obſeruaſſe depræhenditur ex antiquis & emendatiſſimis codicibus:ac Macrobio teſte ubi ait:Quas dira celeno:Harpyiæq; colunt aliæ.Idē libro georgi.iiii.Atq; getæ atq; hebrus ac attias orithyia: ſic.n.græce ſcribitur ὀρειθυια:ſimiliter cynomyia: & alia ꝗ̄plura.Nam ſimili modo ſcribunt noſtri dii &.ii. per geminum.i.& p er unū proferunt.

De diphthongo.ωι.

Ctaua & ultima diphthongus ex his quas in latinū traducimus ea eſt: quā illi ex.ω.magno &.ι.paruo conficiunt:ſed diuerſimode ab antiquis & modernioribus conſcriptā. Nam antiqui quidem ipm paruū.i.ad latus ipſius.ω.magni ſemper conſcribebant hoc modo uidelicet.ωι.ut in codicibus illorū antiquis quotidie legimus.At alii;moderniores non ad latus:ſed ſub ipſo.ω.ſubſcribere cœperunt ſic uidelicet ῳ.Quod ex librariorum imperitiæ primitus proueniſſe exiſtimo:qui cum uoce ipſius.ω.magni tota diphthongus proferri habeat.Ita ut ipſum.i. paruum penitus ſonū ſuum perdat: inconſider ate ſolum.ω. hoc eſt non etiam ad latus ipſum.i.paruū applicando conſcribebant:ut ſimili modo in ſcripturis noſtris frequētiſſime contingit:in quibus ubi ſcribi debuiſſet.æ.diphthongus ipſum ſolum.e.ex imperitia deſcriptū cōperimus.Quod docti deinde græcorum grāmatici eiuſmodi iam male ſcriptos codices emendantes:ipſum i.paruū quod ad latus eſſe debuerat ſcribebant.Quod ſane ex illo etiam perpenditur.quia ab inſciis noſtri temporis librariis in nouis illorum codicibus omiſſum illud.i.paruū penitus depræhendimus. Cum igitur hanc diphthongum in latinū conuertimus in noſtram.œ.diphthongum ut maiores noſtri ſemper obſeruauerūt:& nos trāſferre debem⁹:uidelicet remanēte.ω.quod in.o.noſtrū cōuertim⁹: & ipm.i.paruū i.e.trāſmutamus:quemadmodū & in alia illorū diphthōgo uidelicet.οι.ſupra diximus obſeruādū: ut τραγῳδία tragœdia:κωμῳδία comœdia.Nam ambæ hæ dictiones ex ῳδη quod apud nos eſt cantus componuntur & prima quidem cum ea dictione quæ eſt τράγος.i.hircus.alia uero cum ea quæ eſt κώμη.i.uilla coniungitur.Cum ergo eius dictionis quæ eſt ῳδία prima:ipſum.i.paruū conſcriptum habeat:uel ut antiqui obſeruabant ad latus ſic ſcriptum ωιδία:quæ eodem modo ut alia profertur:cū apud nos tranſfertur per.œ. diphthongū ſcribi debet.Nam formatur ea dictio ῳδία ab hoc uerbo ἀοιδῶ quod apud nos eſt cano: & traducitur ἀδῶ quo antiqui poetæ utuntur. ut Homerus in primo iliados uerſu.μῆνιν ἄειδε θεά:quod alii in cōmuniorem linguam deducentes conuerterunt.a.&.o.paruū in.ω.magnū remanente.i.ut Moſchopulus diligens illorum grāmaticus atteſtatur:& dixerunt ωιδω:uel ſecundū modernos cum.i.paruo ſubſcripto uidelicet.ῳδω:quod apud nos dicitur cano.Vbi in prima eſt diphthongus quæ uoce ipſius.ω. tantūmodo profertur:hanc ergo cum in latinum conuertimus in.œ.ut diximus tranſcribimus: & uoce ipſius.e. ſimplicis ſecundum noſtram conſuetudinem proferimus:dicentes tragœdiam: comœdiam: citharœdum: pſalmœdiam:proſœdiam:& ſiquid aliud ſimile contingat: ꝗ̄uis iſta duo ultima græca uoce cū.o.abſq; diphthongo proferre conſueuerunt:ut late uidebimus in dictione proſodia.

De ordine conſonantiū inter ſe:& ꝙ uocales nō plures ꝗ̄ tres conſonantes in eadē ſyllaba uocalē antecedunt uel ſequunt͛.

Vnc ad ordinem conſonantiū inter ſe & cum uocalibus progredientes:cōperimus primū ex ipſa linguæ poteſtate non plures ꝗ̄ tres conſonantes in eadem ſyllaba uocalem ipſam antecedere:nec rurſus niſi tres conſequi poſſe:ſic enim per ſtrepo uerbnm afferimus:Sic mulctram pro ipſa emunctione:ut Virgi.in bucolicis:Bis uenit ad mulctram. Vel mulctrale quod uas eſt:in quo lac emungitur.Similiter ſtirps cum tribus poſt uocalem effertur.quæ cum hominum dicitur:generis eſt fœminini.ut Virgilius:Hei ſtirpem inuiſam.Cum uero arboꝝ maſculini.ut idem in duodecimo:Cū ſemel in ſiluis uno de ſtirpe reciſum.

Duæ ſolæ conſonantes uocalē ſequunt͛:ſi tres præcedunt. & econtrario

Ane ſi tres conſonantes uocalem ipſam præcedunt:non poſſunt niſi conſonantes duæ in eadem ſyllaba ſubſequi:ut monſtrans.Et econtrario ſi conſonantes tres uocalem ſequuntur:non poſſunt in eadē ſyllaba niſi duæ præcedere ut ſtirps.

Quæ conſonantes ſyllabam poſt uocalem finire poſſunt.

Vrſus & ſi aliqua dictio in duas deſinit conſonantes: neceſſe ē priorē liquidā eſſe: & ſequētē uel in.s. uel in.x.ut in iiſdem litteris oſtēdemus:uel in.c.ſola.n.antecedēte finire:ut hinc hūc. Vel i.t.ſimili mō ipſo.n.antecedēte terminari:ut eſt:dicūt:amāt:& ſimilia.Excipim⁹græca quædam quæ in.ψ.apud illos termināt͛:& apud nos p.ps.aut.bs traducunt͛:ut Pelops:arabs:quin & ex latinis princeps & cælebs.

Quæ cōſonātes alias in eadē ſyllaba præcedere & ſubſequi poſſunt.

Taq; cū cōſonātes plures in eadē ſyllaba ordinamus.Aliquas quidē cōpe͛rimus:quæ aliis ſemp in ipſa ſyllaba præponunt͛:ut.b.f.g.p.Alias uero quæ ſemp reliquas ſubſequūt͛:ut.l.n.q.r.x. Alias aūt quæ

quãdoq; quidẽ præponunt̃:quãdoq; uero ſubſequunt̃:ut.c.d.m.s.t.Rurſum & aliã quæ nõ cõſonãti præ/
ponitur:nec poſt aliã in eadem ſyllaba locari poteſt ut.z.de quibus omnibus ſigillatim uidendũ reſtat.

B ante.d.in eadẽ ſyllaba ponit̃:ut abdera nomẽ urbis.de qua in ea dictione uidebimus.Labdarus q filiꝰ fuit
Polydori filii Cadmi.Abdomen ps animalis pinguis.Bedelyros abominabilis.Bdelliũ arbor de qua in ſua
dictiõe uidebimꝰ.Idẽ ante.l.ponit̃ ut blandior:quod ẽ geſtu & maxĩe tactu aliqd dulciter indicare:& p abu
ſionẽ ad alios ſẽſus trãſfert̃:ut Quĩtilianꝰ:Blãdiar paulisp iuuenes calamitatibꝰmeis.ante.r.ut brẽnꝰ ũbra.

C ante.l.in eadẽ ſyllaba ponit̃:ut clarus.itẽ ante.m.ut Pyrachmon: Alcmena:drachma: de qbus oĩbꝰ in ſuis
dictionibus uidebimꝰ.Ante.n.ut Cneus cnidus nomẽ eſt urbis:de qua in propria dictiõe.ante.r. ut creber.
ante.t.ut actus lectus:Ctesias q ſiculus fuit orator:& pluraq; in ſequẽtibus uidebimꝰ.Quin & poſt.ct. ipm
r.in eadẽ ſyllaba collocamus:ut uictrix.Nõ aũt.l.teſte Priſciano ipa ſoni natura prohibente.

D ante.l.in eadẽ ſyllaba ponit̃:ut abodlas:quod eſt fluuii nomẽ.ante.m.ut Admetus nomẽ uiri ꝓpriũ.Dmois
.i.ſeruus.de qbus in ſequẽtibus apparebit.ante.n.ut cydnus:q fluuius eſt ciliciæ:de quo in ſua dictiõe uide
bimus.Ariadne filia Minois:quæ a modernis quibuſdam inſciis Hadriana corrupte ſcribitur & uocatur.
Item ante.r.ut draco:Drances:quod nomen eſt uiri proprium.

F ante.l.modo cõſimili in eadem ſyllaba collocatur:ut flauus flauius.ante.r.ut frater frango.

G ante.l.in eadem ſyllaba ponitur:ut gladius:glabrio qui delicatus dicitur: & ſine pilis habetur. ante.m. ut
agmen.ante.n.ut gnatus.ante.r.ut gratus.

L ante nullam cõſonantem in eadẽ ſyllaba ponitur:ſed ſemper alias ſubſequitur.

M raro ante cõſonãtẽ in eadẽ ſyllaba collocari põt.Repit̃ tamẽ ante.m.ut amnis:q ab ambio dicit̃ ſecũdũ Var
ronẽ.Oĩa.n.flumina circuerũt:ideo cornuta pingunt̃:ut dixit Seruius. Et ego romæ ſæpe uidi deos flumi/
nũ ſculptos cũ cornibus & urna.ſomnus:Agamemnon:Mneſteus:de quibus in ſequentibus.Nã ut uidebi/
mus.m.præcedentẽ ſyllabã terminare nõ põt ſubſequẽte.n.itẽ nec ſubſequẽte.t.niſi.p.interponat̃.

N nunq; ante aliquã cõſonantẽ in eadẽ ſyllaba præponi põt:ſed ſemper ſubſequitur.

P ante.l.in eadẽ ſyllaba ponit̃:ut planus.ante.n.ut terapne patria eſt:de q̃ Ouidius in epiſtolis heroidũ : Ru/
re terapneo nata puella phrygẽ.ante.r.ut pratũ:præda quæ teſte Gellio li.xiii.noctiũ atticaꝝ dicit̃ corpa ipa
reꝝ quæ capta ſũt:manubiæ uero appellatæ ſũt pecuniæ a quæſtore ex uẽditiõe prædæ redactæ.ante.r.teſte
Priſciano in.viii.ut ipe:ſcripſi:nupſi:ſimiliter capſa:tametſi a capio deduci uelint.Alii a græco tractũ uolũt
quod eſt κάμπτρα:& amiſiſſe.m.cum dici debuiſſet campſa.ante.t.ut aptus captus ineptus: pthia patria
Achillis:ut in ſequẽtibus uidebimus diphthongus ſtulptile:quod ſculptũ dicimus : ut ſculptile ſimulachrũ
legimꝰ quod ſculptũ eſt.Nec inter.m.&.n.ipm.p.ſtare põt nec poſt.r.in principio ſyllabæ aliter ſic ut ſtirps.

Q Ante nullã conſonantẽ in eadẽ ſyllaba poni põt:ſane ſubſequi ut ſupra uidimus.

R ante nullã conſonantẽ in eadẽ ſyllaba ponitur:ſed ſemper alias ſubſequitur:ut ſupra uidimus.

S ſequẽte.b.in eadẽ ſyllaba ponit̃:ut aſbeſtus.i. inextinguibilis:aſbutes.i.inſepultus.Itẽ ſequẽte.c. ut ſcutũ.
Quin & poſt.c.ſubſequẽte.l.in eadẽ ſyllaba ponit̃.ut ſmaragdꝰ:ſmyrna. Itẽ ſequẽte.q.ut ſqualor:ſequẽte
p.ut ſpes ſpera.Quin & poſt.p.ſequẽte.l.ut ſplendidus:uel.r.ut ſpretus.Itẽ ante.t.in eadẽ ſyllaba ponitur
ut ſtatus:ſtennus:caſtellũ q puus ẽ uicus muris circũdatus.Et a caſtro deſcendit quo ſignificat̃ locꝰ muris mu
nitus:ac etiã urbs teſte Seruio ſup.vi.ænei.At caſtra in plurali notũ ẽ appellari locũ in quo milites tẽtoria fi/
xerũt.Vocat̃ etiã caſtellũ teſte Vlpiano recæptaculũ illud:quod aquã publicã ſuſcipit. & ut addit Iabolenꝰ
ex quo fiſtulis aqua ducit̃.Quo ſignificato Frontinus de aquæductibus ad neruam ſæpiſſime uſus eſt.Item
ponit̃.s.in eadẽ ſyllaba ante.t.ſequẽte.l.ut ſtloppus:& ẽ ſonus ille qui ex inflatione buccarũ erumpit.Per/
ſius in penultima ſatyra:Nec ſtloppo tumidas intendis rumpere buccas.uel.r:ut ſtratus:ſtructor qui a ſtru/
endo:hoc eſt ordinando & componendo deducitur.Vnde dici poteſt conuiuii compoſitor.Iuuenalis in.v.
ſatyra:Structorem interea nequa indignatio deſit Saltantem ſpectas:de quo in ſequentibus cum de.r.lit/
tera finiente ſyllabam ante.g.pertractabimus clare uidebitur. Quin & ab eodem uerbo ſtrues deducitur:
quæ præcipue eſt lignorum. Sane fruſtum non ſuſcipit .r.poſt.ſt.in ultima. Vnde Iuuenalis in ſatyra Atti/
cus eximiæ inquit : Nec fruſtum cape: & Virgilius in primo : Pars in fruſta ſecant. Nam fruſtra cum.r.ad/
uerbium eſt ſignificans incaſſum.non poteſt etiam.s.ante alteram mutarum poni. Verum ĩ fine ſyllabæ om
nes liquidæ ante.s.collocantur:ut plus hyems mons ars.

T Ante.l.in eadem ſyllaba ponitur:ut Tlepolemus Atlas nomina ſunt propria:de quibus in ſequentibus.an/
te.m.ut Tmolus iſthmos:de quibus in ſequentibus clare habebitur.ante.r.ut tractus.

X Ante nullam conſonantem in eadem ſyllaba ponitur:ſed ante illam omnes liquidæ excæpta.m.in fine eiuſ/
dem ſyllabæ collocari poſſunt:ut falx lanx arx.

Z Simili modo ante conſonantem poni non ualet.Nec ulla duplex in capite ſyllabæ conſonantẽ ſequente lo
cari poteſt.Vnde non recte zmaragdus cum.z.in principio dictionis a nonnullis ſcribitur:quod Lucanus in
x.non poſſe fieri per illud monſtrauit quod ait:Et ſuffecta manu foribus teſtudinis indæ Terga ſedent cre/
bro maculis diſtincta ſmaragdo.Nam ſi eſſet.z. ante.m.ſubtrahi in metro minime poſſet. Et ſic quoq; uer/
ſus ipſe non ſtaret:ubi iam.s.uim conſonantis amittit.Non etiã poſt conſonantem in eadẽ ſyllaba collocat̃.

De uocalium & conſonantium ordinatione in diuerſis ſyllabis.

Iſo de uocalium & conſonantium ordine in una eademq; ſyllaba:reſtat ut de earūdem in diuerſis ſyllabis ordinatione proſequamur.Itaq; omnis dictio uel ſimplex eſt uel cōpoſita. Si ſimplex intermedias illius ſyllabas aliqua a uocali incipiat:neceſſe eſt antecedentem quoq; ſyllabam in uocalem deſinere : ut pietas:curialis:pareo:eo:ruo:munio. Non tamen ſi præcedens in uocalem deſinit: neceſſe eſt ſubſequentē a uocali incipere:ut in eiſdem exemplis liquet.At ſi compoſita ſit dictio & ſyllaba intermedia a uocali incipiat:non neceſſario antecedens in uocalem deſinit:ut exacuo:perago:ineo:aduro . Verum in compoſitis quandoq; ſubtrahitur conſonans:& tunc antecedens ſemper in uocalem terminatur:ut coio cois: quod ex con & eo componitur.& hæc hactenus de uocalibus.Quæ fere omnia per cōtrarium in conſonantibus obſeruamus.Nam ſi ſimplex ſit dictio & antecedens illius ſyllaba in conſonantē deſinat:neceſſe eſt ſubſequētem quoq; a conſonante incipere:ut artus:arduus ille.non tamen ſi ſequens incipit a conſonante: neceſſe ē præcedentem in conſonantem deſinere.ut faber:Nero:filius:nomen:numen.Si autem compoſita ſit dictio & eius antecedens ſyllaba in conſonantem deſinat:non neceſſe eſt ſubſequentem a conſonante incipere: ut obaudio: abeo:perago:exacuo:exanguis:ſubeo:ineo:tranſeo:pereo:prætereo:abundo:aduro:exuccus.i. ſine ſucco.Sane Herodianus de orthographia putauit rationabilius conſonantem in quā antecedens ſyllaba terminatur:cum ſequētis ſyllabæ uocali cōiungere:q̄ ſic quoq; præcedentem finire.Quare ad ipſam uocis prolationem conuenientius eſſe dixit ſimplicium regulam q̄ compoſitorum ut diximus obſeruandam. Quod Priſciano quoq; doctiſſimo grāmatico non placuit. tum quia aliquæ dictiones primā in metris cōmunem haberent:oblitus:oblatus:obruo:obrado:& ſimilia:ita ut poſſent etiam corripi.quod nunq̄ compertum fuit:cum liquida poſt mutam in eadem ſyllaba præcedentē cōmunem faciat.tum quia circumeo circumago & ſimilia eliſionem ipſius.m.in pronuntiatione non paterentur:quia tūc quoq; per eum in ſequētem ſyllabam pertranſiret.tum etiam quia multæ uocales quæ aſpirari debent:aſpirationem amitterent:ut inhibeo adhuc abhinc:& ſimiles:cū cōſonātes illæ uocalibus aſpiratis coniugi nō poſſint.Stabit igit̃ quod doctiſſimi aſſeruere grammatici in compoſitis dictionibus ſyllabam in conſonantem deſinere poſſe ſubſequente a uocali incipiente.

A n in cōpoſitis dictionibus ſi ſequens ſyllaba a cōſonante incipiat:præcedēs in aliquā cōſonantē finiri poſſit.

Ed dubium reſtat grande an in eiuſmodi compoſitis dictionibus ſi ſequens ſyllaba a conſonante incipiat:præcedens quoq; in quālibet poſſit conſonantem deſinere. Quod pluribus argumētis nequaq̄ poſſe fieri monſtrauimus . Et incipientes a.b.conſonante : per ſingulaſq; alias tranſcurrentes oſtendemus: quas ſyllabas quæq; conſonans ualeat terminare:& quas non ualeat.

De ſyllabis deſinentibus in.b.

Taq; in.b.conſonantem ſyllaba deſinens comperitur: ſi ſubſequens etiam ab ipſo.b. initium ſumat: ut ſabbatum:& Priſciano auctore ſabburra quæ arena eſt immunda: qua naues onerari uſq; ad certam menſuram conſueuerunt.Nos uero non cum duplicato.b.ſed potius cum unico ſcribendum putamꝰ quia breuis eius prima ab auctoribus noſtris ponitur.Virgilius libro georgi.iiii.Vt cymbæ inſtabiles fluctu iactante ſaburram Tollunt.Lucanus ſimiliter:Fluctuq; latente ſaburra.Gibbus cum duplicato.b. ſcribitur & tumor eſt in dorſo.Vnde gibberoſus qui gibbum habet atq; idem gibber.Obba ſimiliter ipſum duplicat:& teſte Nonio genus eſt poculi uel ligneum uel ex parte. Sed hæc hactenus de ſimplicibus. Nūc quoq; de compoſitis.& primo a præpoſitionibus ſubſequendum eſt. Ab igitur præpoſitio cum aliis dictionibus componitur:& cōſeruat.b.litteram:ſi ſequens utiq; dictio a uocali incipiat:quæcūq; ſcilicet uocalis illa exiſtat:ut abactor:quod ex ab & actor compoſitum ex abigo deducitur.Vocantur etiam abactores pecuariorum animalium fures latrunculiue:quos ut uidebimus:abigeos etiam uocant.Aberro quod ſimiliter ex ab & erro cōponitur. Abigere ex ab & ago compoſitum mutauit.a.in.i.& ſignificat a loco fugare atq; expellere:ut abige muſcas a facie mea ſcribentis.abige canes a popina tua:abige ſturnos ſonitu a uinea. Quintilianus:Ibi multis miſer planctibus aues abigam.Similiter oues capras aſellos ab hortis a uinetis a pratis abigimus.i.expellimus.Vnde etiam abigei dicti ſunt qui teſte Vlpiano proprie hi habentur:qui pecora ex paſcuis uel armentis ſubtrahunt:& quodammodo deprædantur:& abigendi ſtudium quaſi artem exercent: equos de armentis:uel oues de gregibus abducentes.Abiicio cum duplicato.i.ſcribitur ex ab & iacio componitur:ubi in compoſitione.a.conuertitur in.i.Abominor ex ab & ominor ſine aſpiratione componitur: quaſi cum faſtidio exhorreſco.Abortiuus ex ab pro abs:quod eſt contra & deriuatio ab orior deducto cōponitur.Abundo ex ab & undo componitur:& ſine aliqua aſpiratione ſcribitur: quia non ab habeo uenit Abuſus ex ab & uſus componitur:quaſi contra uſum:cum quo abuſio prorſus idem eſt . Verū ſequente.u. cōſonāte ab præpoſitioné abiicit̃.b.ut auerto quod ex ab & uerto cōponit̃:& inde auerſo quod eſt cū ex aliqua re:quā deteſtamur uultū auertimꝰ:ut dii talē terris auertite peſtē. Cōſtat igit̃ dictiōes a ſingulis uocalibꝰ icipiētibꝰ cū ab ꝑpoſitiōe cōponi poſſe:At nō aliæ a ſingulis cōſonātibꝰ ſumētes initiū cū ea cōponūt̃.Nā cū dictiōibꝰ incipiētibꝰ ab ipo.b.nō cōponit̃ ab præpoſitio.Vnde adbreuio etiā ſi cū.b.ab aliqbꝰ ſcribat̃ ex ad præpoſitiōe cōponit̃.Et ut teſtis eſt Priſcianꝰ adbibo cū.d.ſcribēda ē. Nec ſemp ab præpoſitio purū aut

integrum.b.in compoſitione conſeruat.Nam in dictionibus incipiẽtibus a.c.pro ab abs præpoſitio auctoribus Papyriano & Priſciano componitur:ut abſcondo:abſcedo:abſcido.Sane ſubſequẽte.d.remanet integrum.b.ut abdo:& inde abditus quod ex ab & do quod eſt abſcondo componitur.abdico ex ab & dico dicas componitur:quaſi longe dico.Vnde ſignificat expellere a bonis filium dum uiuit pater: cum exhæredare ſit poſt mortem illum ab hereditate priuare.Abduco ex ab quod aliquando extra denotat: & duco cõponitur.aliquando ſuperflue ponitur ab: & idem eſt quod duco: ut Liuius Flauiꝰ ſupplementum ab roma abduxit.Rurſus & ipſa ab præpoſitio ſi cum dictione incipiente ab.f.componatur:ſemper integrum.b. cõſeruat.Ne ſi in.f.tranſiret putaretur ex ad cõpoſitio facta:ideo ſcribitur abfore cum.b. & abfuturum quæ idem deſignant.Ne ſi cum duplicato.f.ſcriberentur:compoſita quis crederet ex ad præpoſitione:quæ oppoſitum prorſus deſignaret.Nam ut illa cum ab non futurum dicunt:quia tempus ab denegat:ſic iſta cum ad præpoſitione uenturum tempus deſignant.ut Virgilius:Abfore cernetis.Ouidius in primo:Eſſe quoq; in fatis reminiſcimur adfore tempus.Statius in libro thebaidos uidetur accipere pro ſignificatione præſentis cum ait:Senſit manifeſto numine ductos Adfore: quod nexis ambagibus augur apollo: Protendi generos uultu fallente ferarum ediderat.Nõnunꝙ uero ſequente dictione incipiente ab.f.ob eandem differentiam tranſit.b.in.u.uocalem:ut ex ab & fugio non dicimus abfugio cum.b.neq; affugio cum duplicato.f. ſed aufugio cum.u.uocali ſcribimus & proferimus.Similiter ex ab & fero non dicimus abfero cum.b. nec affero cum duplicato.f.ſed aufero.Cuius cauſam dixit Cicero in eo libro qui inſcriptus eſt orator:ut fieret uox pronunciatu audituq; lenior.Et ſubdit hæc inquit præpoſitio præter hæc duo uerba nullo alio in uerbo reperietur.f.conuerſa in au diphthongum.Sed dubium fuit apud aliquos:uerſa ne ſit & mutata ab præpoſitio in au ſyllabam propter lenitatem uocis:ut dixit Cicero:an potius au particula ſua ſit proprie origine:& perinde ut pleræq; aliæ præpoſitiones a græcis:ita hæc quoq; inde accepta ſit:quod aliis diffiniendũ relinquo.Non etiam componitur ab cum dictione incipiente a.g.ſed cum dictione aſpirata:quæ & integra manet:quod idem eſt ac ſi cum incipiente a uocali componeretur:ut abhorreo:quod ablatiuum expoſcit cum dicimus abhorreo ab hac re:ac ſi diceremus per ꝙ alienus ſum ab hac re. Nam ſemper in huiuſmodi ſignificatione ablatiuũ requirit.At exhorreo hanc rem cum accuſatiuo conſtruitur: & idem eſt quod expaueſco.Componitur etiam ab præpoſitio cũ dictionibus incipiẽtibus ab.l.& integra manet:ut abluo: quod ex ab & luo componitur:ablacto:ablatiuus.At cum dictionibus incipientibus ab.m.non cõpouitur ab præpoſitio:ſed cum incipientibus ab.n.compoſitionem facit:& integra manet. Vt abnego abnepos: qui filius eſt pronepotis:quaſi ſeiunctus a nepote.Abnuo quod eſt recuſo ex ab componitur & nuo: quod apud uetuſtiſſimos pro uolo habebatur.Vnde nutus & numen quod eſt dei nutus:hoc eſt imperium & poteſtas. Virgilius in primo ænei.Meo ſine numine uenti.Et a uno nuto uerbum deſcendit:quod proprie ad animũ ſpectat:cum dubitans eſt & neſciens quo ſe potiſſimum conferat.Significat etiam alicuius male ſolidatæ molis ruinam minitare:ut Virgi.in bucolicis:Aſpice connexo nutantem pondere mundum.At cum dictione incipiente a.p.nõ componitur ab. cum ea uero quæ incipit ab.r.componitur & in nonnullis.b.in.r.cõmutatur ut arripio:quod ut innuit Priſcianus in ſecundo libro ex ab & rapio componitur:& inde abreptiuus is dicitur:qui a demone rapitur. In quibuſdam autem differentiæ cauſa ut putat Papyrianus integrum.b.remanet:ut abrogo & abrado:ne ſi arrogo & arrado cum duplicato.r.ſcribamus: dubium ſit an ab uel ad præpoſitio componatur:quæ ſcilicet cõſonantem ſuam in.r.commutauit.Simili modo & nos de ab re putamꝰ ne ſi arre cum duplicato.r.dicatur:quidam genitiuum eius quod eſt arra uel datiuum eſſe exiſtiment. Et ſignificat ab re quaſi præter rem:hoc eſt indecens & inconueniens.Liuius libro octauo:Hæc & ſi omnes diuini humaniq; moris memoria aboleuit:noua peregrinaq; omnia priſcis ac patriis præferẽdo:haud ab re duxi uerbis quoq; ipſis:ut tradita nuncupataq; ſunt referre.Idem libro.xxxv. & quãq; prope abſciſſa res erat tamen non ab re eſſe Quinto uiſum eſt ſociorum aliquos legatos intereſſe ei concilio. Suetonius in Auguſti uita.Et quãdo ab hoc uentum non ab re fuerit ſubtexere:quæ ei prius ꝙ naſceret᷑ & ipſo natali die & deinceps euenerint.Et plura alia quæ poſſent adduci exempla:in quibus omnibus ab re indecens & inconueniens:& præter rem deſignat.Nec temere aut ſine cauſa ut quidam ſomniat.Sane cum dictione incipiente ab s.præpoſitio ab raro componitur.ut abſumo:quod etiam cum unico.m.ſcribitur.At uero cum dictione incipiente a.t.componi non cõſueuit:niſi pro ab ponatur abs:ut abſtineo abſtractus:a quo & temetum quod eſt uinũ ſit abſtemiꝰ:abſtergo:abſterreo & ſimilia.Non etiã componit᷑ cũ incipiẽtibꝰ ab.x.uel.z.

Ob præpoſitio ſimili modo componitur.Et nonnunꝙ immutabilem retinet.b. Nõnunꝙ uero in eas conſonantes conuertit:a quibus ſequens dictio cum qua componitur initium ſumit. Quandoq; autem & ipſum b.abiicit.Retinet quidem immutabilem compoſita cum dictionibus incipientibus a uocalibus quibuſcunque præter ꝙ ab .o. cum qua ob diſſonantiam ut puto uocis non componitur:ut obaudio: quod ex ob & audio componitur:hoc eſt auditum poſtergo:& in eadem compoſitione.au.conuertit in.e.ut dicimus obedio: quod uerbum eſt cõtrariæ ſignificationis quaſi dicto audiens ſum ſiue pareo : ſiue obtempero : ſiue morem gero ſiue obſequor:inde obſequium dictum: ſed frequenter inuenio illud poni pro obſequio turpi:ut apud Ciceronem.Sed ſic ſeruitus ſit:ſicut eſt obedientia fracti animi & abiecti & arbitrio carentis ſuo

Et iterum. Dum autem ipſe dedecori ac turpitudini obedierit: non modo imperator omnino habendus nõ erit. Obeo ex ob & eo quod eſt uado componitur. Significatq; idem quod exequor: ut obeo legationem ideſt exequor munus & officium legati. Obeo prouintiam ideſt exequor officium prouintiale: ita Obeo mortem.i.exequor uel perago mortem uel adeo mortẽ. Quemadmodũ dicitur quis obiiſſe diẽ pro eo qđ eſt iuiſſe. Item obiit diem ſuum: idem eſt quod mortuus eſt: & iuit ad diem fati: ut apud Quintilianũ: Nuntiatum eſt Marcellũ diem ſuũ obiiſſe. prætermittimus autẽ nonnunq̃; illum accuſatiuũ & dicimus: Marcellus obiit. Obitus ex ob & itum itu addita.s.fit obit⁹: & eſt ipſa executio mortis. Obiter ex ob & iter. Iuuenalis ex ſatyra Quamuis digreſſu: Atq; obiter leget aut ſcribet uel dormiet intus. ſimiliter ante.i.conſonans conſeruat ob ip̃m.b.ut obiurgo obiurgas: & deponens obiurgor in eodem ſenſu. Obiicio ex ob & iacio cõponitur. Nam per compoſitionẽ.a.in.i.conuertitur: & ideo cũ duplicato.i.ſcribitur. unde licet ob naturaliter breuis ſit: ſicut & re: attamen plæriq; hac ratione producunt: quia.i.geminant; & primum.i. conſonans fit. Obumbro: ex ob & umbro umbras: quaſi undiq; inumbror. Item cũ.u.conſonante. ut obuerſor obuio: quaſi obuiam aliquid comperit. Abiicit uero in operio.i.cooperio: & eius paſſiuo operior idem eſt cooperior: quorũ prima breuis ab auctoribus ponitur: & cum unico.p. ſcribenda ſunt ad differentiá ut puto deponentis uerbi opperior: quod eſt expecto: cuius prima longa eſt: & cum duplicato.p.ſcribitur. Conuertit autem.b.in conſonantes ſæpiſſime ſequentis dictionis. Verũ cum dictione incipiente a.b. littera non componitur. Cũ dictione uero incipiente a.c.componitur: & aliquando tranſit in.c.aliquando ſuſcipit.s. Nonnunq̃; uero immutabile remanet. Tranſit quidẽ in.c.ut occido quod ex ob & cædo componitur. Occũbo. quod ex ob & cubo cubas ſimiliter componitur. Vnde ab eo cõpoſita tam primæ q̃; tertiæ coniugatiõis inueniuntur. Et idem habent præteritũ ut incubo.bas.incubui. & ĩcũbo bis cũ adiectiõe ipſius in ſimiliter facit incubui. Et ſimili modo occumbo occumbis cũ.m.facit in præterito occubui. Occupo ex ob & capio cõponitur: ſignificat locũ tenere aut capere. Nõnunq̃; ui capere ut apud Liuiũ libro.xxxiii. Nam & ip̃is uocãtibus urbem hanc accæpi non occupaui.i.non ui cæpi. Significat aliquando ante capere ſiue præoccupare. Vnde præoccupatio. Cicero officiorũ libro primo. Sunt aũt nulla priuata natura: ſed aut ueteri occupatione ut hi qui quondá in uacua uenerũt. Eſt etiá occupare quod in medio ſiue mediũ atq; in cõmune poſitum eſt ante cæteros capere. ut Quintilianus: Multa nihilominus quæ liberata fuerint tranſeunt in ius occupantium: ſicut uenatio & aucupatio. Inde occupatus is dicitur: qui ante negocio aliquo detentus non poteſt alterius negocio operam dare. Cicero: nemo inquit me conuenire uoluit cum eſſem occupatus: hoc eſt cũ cauſarer me quibuſdam aliis negociis ante præuentum. Similiter occupatio ea uocatur: cum alicui neceſſariæ rei & cui ante omnia operam dare debemus cum diligentia uacatio. Suſcipit uero.s. ut obſcurus: quod ex obs & carus componitur: q̃ſi minime eſſe carus dicatur. Obſoleo quod teſte Priſciano in octauo: Nõ ex ob & ſoleo ſed ex obs & oleo cõponit᷑: & eſt q̃ſi reiicior. ut Ciceco de ĩperio. Cn. Pompeii obſoleuit: iá iſta rõne multomagis q̃; uerbis refutata. Idem pro Celio: Chartæ quoq; quæ illá priſtiná ſeueritatẽ obtinebát obſoluerũt. Obſcœn⁹ ſimiliter ſuſcipit.ſ. Ná teſte eodẽ Priſciano ex obs & a cauẽdo: uel ex obs & κοινω cõponit᷑ Vnde inquino quod ſic quoq; intelligendũ puto obſcenum ut duo ſignificat: Ita duplicem habet cõpoſitionem: & duplici orthographia ſignatur. Nam ſignat aliquando quidem abominabile augurium. ut Virgilius in primo georgicorum: Obſceniq; canes importunæq; uolucres. & tunc quoq; a canendo obs.i.contraria & mala dicitur: & ſine diphthongo ſcribitur. Quandoq; uero dicit turpe quid & immundum: & tũc ex obs & cœnum componitur: quod a κοινω uerbo græco deducicitur: hoc eſt apud nos inquino ex eo ſcilicet: quod quæ multum communia ſunt: turpia & immunda ut plurimum fiunt. Nam id uerbum propria ſignificatione cõmunicare deſignat. Et ſic quoq; cum.œ. diphthongo in penultima ſcribitur. At Varro libro ſexto de lingua latina dixit obſcænum cum.æ.diphthongo ſcribendum eſſe: & a ſcæna deduci: hoc eſt non ex obs ſed ex ob & ſcæna componi: quæ ut uidebimus in ſequentibus cum.æ. diphthongo ſcribitur. Remanet autem immutabile in hac dictione obcæco: ut multi uolunt: quæ componuntur ex ob & cæco cæcas: nec plus q̃; ſimplex uerbum ipſum deſignat. Si uero ob cum dictione incipiente a.d.componatur: integra ſemper manet: ut obdo quod ex ob & do uerbo componitur & pro claudo poni conſueuit. ut Terentius in eunucho: peſſulum hoſtio obdo. Obduco.i.tego ut expoſuit Seruius: cum ait Virgilius in bucolicis: Limoſq; palus obducat paſcua iunco.i.tegat. Idem in moreto: Et cinis obductæ cælabat lumina prunæ. Si tamen Virgilius illud opuſculum compoſuit: quod a doctis non creditur. At ſequente.f.commutat ob præpoſitio.b.in.f.offendo ex ob & fendo uerbo: quod ſic quoq; ſimplex in uſu non eſt componitur. Vt ſimili modo nec ſpicio: nec fragor: nec perio: & tamen in compoſitione ea habemus: ut aſpicio deſpicio: ſuffragor refragor: aperio & reperio. Quæ Papiriano teſte cum uno.p.in præſenti: & cum duplicato in præterito ſcribuntur: ut de illis in ſequentibus apparebit. Officio ſimiliter ex ob & facio componitur: & quaſi noceo dicitur. Vnde per antiphraſim officium quidam dici uolunt: quia ut proſit agitur. Ideo nonnulli officium ab efficiendo dictũ putát. Et nõnunq̃; ꝓ honore ponit᷑: ut circũſtabát ſenatores Cæſarẽ ſedentẽ ĩ aurea ſella officii gratia.i.honoris. Aliquãdo uero obſequũ ſiue beneficiũ indicat ut Cicero odioſũ ſane genus hoĩuꝫ eſt officia exprobãtũ: q̃ meminiſſe debet is ĩ quẽ collocata ſũt: nõ cõmemorare q̃ cõtulit. Virgi. li. æneí. primo:

Non metus officio nec te certaſſe priorem Pœniteat. Nonnunq̃ autē & pro alicuius artis ratione accipitur ut officiū grammatici tale eſt officiū architecti: officiū medici. Sane offa cū per duplex.f.ſcribat̃ & primā habeat longā: ut Iuuenalis in primo: patruo ſimiles effunderet offas. tamē in deriuatiuo pdit unū.f.& fit prima breuis: ſcribiturq; ofella: ait idem in ſatyra Atticus eximie: At rudis omni tpe & exiguæ furtis imbutus ofellæ. Si uero ob cū dictione incipiente a.g. componatur: in.g. ipſum cōmutatur: ut oggānio quod ex ob & gānio componitur. Et eſt gannire proprie uulpiū. Vnde apud aliquos pro ſtulte loqui. Apud alios uero pro inculcare. Apud nōnullos aūt pro irridere ponitur. Et inde oggannio quaſi contra gannientē gannio. Rurſus & cū dictione incipiente ab.m. cōuertitur.d.in.m. Immo ut oſtēdit Priſcian⁹ magis abiicit.b. Nā ex ob & mitto dicendū eſſet ommitto cū duplicato.m. ſed cū prima breuis ponat̃: abiicitur a poetis.b. & dicit̃ omitto. Terentius in adelphis: Omitte mulierē. Horatius in ſecūdo ſermonū: Aut ſpem deponas: aut partē illuſus omittas. Idē in epiſtolis: Quē ſua culpa præmit decæptus omitte tueri. Similiter omuteſco abſq;.b. ſcribit̃. Si uero cū dictionibus incipientibus ab.n. præpoſitio ob cōponat̃.b. ipm prorſus ſeruatur: ut obnitor: ex ob & nitor: quaſi cōtra nitor & conor. Vnde obnixus pticipiū format̃: obnoxius uero ex ob & nexus cōponi quidā uolunt: quaſi obſtrictus & obligatus obnixus eſſe dicatur. Plautus in aſinaria: Maximas opimitate: & gaudeo effertiſſimas ſuis heris ille una mecū pariet gnatoq; & patri: adeo ut ætatē ambo ambobus nobis ſint obnoxii noſtro deuincti beneficio. Cecilius in chryſio: Quamq̃ ego mercede hic conductus tua aduenio: ne tibi me eſſe ob eam rē obnoxiū reare: audibis male: ſi male dicis mihi. Si aūt cōponat̃ ob cū dictione incipiente a.p. tranſit.b.in.p. ut oppono oppugno: quod eſt quaſi cōtra pugno: unde oppugnatio Non enī recte dicitur pugnaui urbem: ſed bene oppugnaui: ſicut expugnaui cū pugnando uici: ut in ſequētibus uidebimus. Oppeto quod ſignificat morior: & licet plærūq; ſine accuſatiuo ponatur: intelligi tamen conſueuit hoc eſt mortem. Virgilius in primo æneī. O terq; quaterq; beati Quis ante ora patrum troiæ ſub mœnibus altis Contigit oppetere. Aliquando uero ponitur cū ipſo accuſatiuo: ut Cicero de diuinatione: Aequius inquit eſſe cenſuit maturam oppetere mortem. Verū ut paulo ante tetigimus: ſequente.p. nōnūq̃ ob abiicit.b. ut aperio: quod per unicū.p. ſcribitur. & ex ob & perio: cuius ſimplex in uſu non eſt: ſecundū quoſdā componitur. Alii uero ex ob & uerbo pario: quod apud antiquiſſimos Priſciano teſte non ſolū tertiæ: ſed etiā quartæ cōiugationis erat. Vnde Ennius: Oua parire ſolet gen⁹ pēnis cōdecoratū. At cum dictionibus incipientibus a.q. non componitur ob: Sed cum incipientibus ab.r. componitur: &.b. ipſum integrum cōſeruat: ut obruo: quod ex ob & ruo componitur. Significatq; operire. ſiue aqua: ut obrutus undis ſiue terra: ut Ouidius in primo de remedio amoris: Obrue uerſata cerealia ſemina terra. Siue per trāſlationem ad animū: ut Quintilianus: Tot uoluptatibus obruere poſſunt unū dolorem. Simili modo obrepo: obradio: quaſi ſurrepo & ſurradio. Rurſus & ſi cum dictionibus incipientibus ab.s. componatur: conſeruat ipſum.b. integrum: ut obſtrepo obſto. Et idem obſtetrix: quia contra parturientem ſtat. Obſecro obſtupeo: obſideo: & idem obſes: & is dicitur: qui traditur imperio alterius ea conditione: ut ſi dator obſidis a fide recedat: recipienti ſit ius in corpus & uitam obſidis. Et quia obſidionis cauſa dari conſueuerat: obſidis nomen aſſumpſit. Similiter ſi cum dictionibus incipientibus a.t. eadem præpoſitio ob componatur: integrum.b. conſeruat: ut obtempero: obturo: obtineo. Quintilianus uero in primo de inſtitutione oratoria inquit: In uerbo obtinuit: ſecundā.b. litteram ratio expoſcit. Aures magis audiunt.p. Ex quibus uerbis quidam concludere uolunt: ut in qualibet ſimili compoſitione: in qua.t. ſequitur.b. tunc quoq; ipſum.b. nō ſolum ſonū ſuum perdat: ſed in.p. ipſum prorſus conuertatur: & cum.p. eiuſmodi dictio ſcribenda ſit: ut obtineo: opturo: ſupter: ſupticeo: & reliqua. Alii uero dicunt mentem fuiſſe Quintiliani: ut per.b. ſcribi debeat: ac eodē ſono litteræ proferri ratio expoſcat. ſed.p. gratius aures audiant. Ita.ſ. ut per.p. proferri debeat & nō p.b. ut ſimili mō Caius Cneus & amurca: q̃ teſte Seruio p.g. pferri debēt: & p.c. litterā deſignatur.

De ſub præpoſitione.

Vb præpoſitio: quæ ſimiliter in.b. terminat̃: ſignificat aliquādo ipā primā tēporis partem. ut Virg. in.iii. georg. Sub lucem exportāt calathis.i. aduenientē luce: nō aūt quacūq; pte lucis. Et ſub tps ipm quo pugnādū erat: hoc ē iam iā præſente tpe. Aliquādo ſtatim poſt: ut ſub hæc uerba. Aliquādo ſubter: ut ī innumeris fere cōpoſitionibus. Nā eadē uia cōponit̃: ut aliæ quas in.b. terminari oſtēdimus. Vnde cū uocalibus quibuſcūq; ſequētibus cōpoſita integrum.b. cōſeruat: ut ſubagito: ſubaro: ſubeo: ſubigo: etiā cū.i. cōſonante: ut ſubiectus: ſuboleo: ſuburbiū: quaſi uia ſub urbe: hoc eſt urbi contigua. Si uero cū dictionib⁹ incipientibus a cōſonātibus cōponat̃: manet.b. integrū: niſi ſit cōſonans.c. uel.f. uel.g. uel.m. uel.p. Nā tūc quoq; auctoribus Papyriano & Priſciano in eas litteras cōmutat̃: ut ſigillatim uidebimus. Vnde ſequēte.b. integra manet: ut ſubbibo: ſubblandior. Sequente uero.c. trāſit in illā: ut ſuccurro: ſuccinericius: ſuccreſco quaſi inſenſibiliter creſco. At ſequēte.d. integra manet ut ſubdo: ſubdolus ſubdit⁹. Nō aūt ſequente.f. ſed mutat̃ in illā. ut ſufficio ſuffero ſuffragiū. quod a uerbo deponēte fragor fragaris quod nō eſt in uſu & auxiliari apud antiquos ſignificat cōponit̃ ut deducit̃. Vnde & uerbū ſuffragor ſuffragaris penultima pducta & proprie ſuffragia (ut ſic dicam) uoces ſunt quæ dicebant̃ ad comitia in tabella ue ſcribebant̃ quib⁹ ſuā quiſq; declararet uoluntatē de aliquo eligēdo in magiſtrū: qualis eſt electio hoc tempore ſummi pontificis

Et tamen ſuffragiū pro auxilio ſæpe ponitur. Suffoco quod ex ſub & faux faucis componit᷑: ubi diphthon
gus in. o. productam cōuerſa fuit. Ouidius: Suffocent animā dira uenena tuā. Suffire ex ſub & fire: quod
infinitū eſt: & a fio componitur. Virg. li. georgi. iiii. At ſuffire tymo ceraſq; recidere inanes: qs dubitet᷑ ſuf-
fire dixit. i. ſubminiſtrare. Nam licet a fio habente ſignificationē paſſiuā cōponat᷑: compoſitū tamē Papyria
no teſte fit actiuū. Reperit᷑ etiā firi: a quo Priſciano teſte factū eſt fieri: per diuiſionē unius longæ in duas bre-
ues: ut admittier pro admitti. Similiter ſequēte. g. trāſit. b. in illā: ut ſuggero ſuggeſtū. At ſequēte. l. integra
b. littera remanet: ut ſublego: quod eſt ſurfuror. Virgilius in bucolicis: Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmi-
na nuper. Subligo & inde ſubligar: quod eſt ſubligaculū: ſeu brachæ: quas induebāt hiſtriones in ludis. Iu-
uenalis in ſatyra Credo pudiciciā: Perſonā thyrſumq; tenent: & ſubligat acci. Cicero de officiis libro primo
Scænicoꝝ quidē mos tantū habet ueteri de diſciplina uerecundiæ: ut in ſcænā ſine obligaculo ꝓdeat nemo
Veret᷑. n. ne ſi quo caſu euenerit: ut corporis partes quædā aperiant᷑: aſpiciant᷑ nō decoræ. Subleuo: quod a
leuo pro aleuio cōponit᷑. Nam eſt auxiliū defenſionēq; præſto. Cicero Zophirus qui ſe naturam cuiuſq; ex
forma proſpicere profitebat᷑: deriſus a cæteris eſt: qui illa in Socrate uitia nō agnoſcere ab ipo aūt Socrate
ſubleuatus: cū illa ſibi ſigna ratiōe a ſe deuicta diceret. Nōnunq̃ uero ſignificat alleuo: quod eſt ſurſum tol
lo. Suetonius in Veſpaſiani uita: Dūq; ſurgit ac nitit᷑ inter manus ſubleuantiū extinctus eſt. Si uero compo-
natur ſub cū dictionibus incipientibus ab. m. tranſit. b. in. m. ut ſummitto: ſummergo: ſumminiſtro: quāq̃
apud aliquos ſeruet᷑. b. At cū dictionibus incipientibus ab. n. integra ſemp remanet: ut ſubnecto: ſubnixus.
Si aūt dictiones cōpoſitæ cū ſub incipiant a. p. tranſit. b. in. p. ut ſuppono ſupplico: quod a ſub & plico com
ponit᷑: eo quod genu poplitemq; plicamus: cū a potentiore aliquo magnū aliquod precamur. ſuppeto: hoc
eſt ſubminiſtro: a quo ſuppetias deriuat᷑: quod ad auxiliū ptinet: & auxiliū ipſum deſignat. ad auxiliū quidē
ut Cæſar libro. xxii. commētarioꝝ: & nuntiebant᷑ auxilia magna equitatus oppidanis ſuppetias uenire. & in
eodē libro: Suiſq; rebus timēs: elephantiſq; triginta relictis ſuis finibus oppidiſq; ſuppetias ꝓfectus eſt. Et
iteꝝ in eodē: atq; ſuis fugientibus ſuppetias ire contēdit. Auxiliū uero ut Suetonius in uita Veſpaſiani: Le-
gatū inſuper ſyriæ conſularē ſuppetias ferentē rapta aquila fugauerūt. Plautus in Oedippo: Sed memēto
ſiquid ſæuiunt ſenes ſuppetias mihi cū ſorore ferre. Idē in eodē neſcio uiſus eſt. Cum ait auxilia mihi: & ſup
petiæ ſunt domi. Supplodo ex ſub & plodo: quod eſt plaudo cōponit᷑: & eſt pedē terræ incutere. Cū. r. ue-
ro in quibuſdā integra manet. ut ſubruo. In nōnullis uero tranſit. b. in. r. ut ſurripio auctore Priſciano. At
cū. s. ſemp remanet. b. littera integra: ut ſubſidiū ſubſiſto: ſubſtātia: ſubſellia: quæ ea ut ita dicā ſcamna ſunt
in quibus audiētes poetas recitantes uel alios magiſtros ſedere conſueuerāt: erātq; etiā tribunoꝝ: triū uiro-
rū: quæſtoꝝ: & huiuſmodi minora iudicia exercētiū: q nō in ſellis curulib⁹ nec ī tribunalib⁹ ſ; ī ſubſelliis cō-
ſedebāt. Iuue. i ſatyra Et ſpes & ratio: inqt de Statio: Sed cū frægit ſubſellia uerſu Eſurit intactā paridi ni uē
dat agauen. Gellius libro. xiiii. noctiū atticarū: cū a prætoribus ſe in iudicē lectū enarraſſet: ut iudicia: quæ
appellant᷑ priuata ſuſciperet inquit: Sed. n. ego homines illos cū conſiderabā alteꝝ fidei alterū ꝓbri plenum
nequaq̃ adduci potui ad abſoluendū. Iuſſi igit᷑ diē diffundi: atq; inde a ſubſelliis perago ire ad Phauorinū
philoſophū. At ſuſtineo ſine. b. ſcribit᷑: quia nō a ſub: ſed a ſurſum componit᷑ & teneo. ſimiliter & ſuſpiro ſi
ne. b. ſcribitur: & ſimili modo a ſurſum & ſpiro cōponit᷑. i. cū ex imo pectoris ſurſum ſpiro aliquid cupio. &
cōſtruit᷑ cū accuſatiuo. Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie: Suſpirat longo nō uiſam tpe matrē. Cōſeruat etiā
ſub ſuum. b. auctore Priſciano: ſi cū dictionibus incipientibus a. t. componat᷑: ut ſubticui: ſubtraho: ſubtel:
quod ex ſub & talo compoſitū dicūt. Nam eſt τὸ κοῖλον τοῦ ποδός. i. cauum pedis: quod ut cauū manus
quidam etiam uolā dicunt. Sed hæc & alia ut ſupra uidimus quidam per. p. ſcribi uolunt & non. b. Alii ue-
ro non ſcribi. p. ſequente. t. ſed magis. b. ſono ipſius. p. proferri.

De ſyllabis deſinentibus in. c.

Vnc ad reliquas conſonantes per ordinem procedentes: dicimus auctoribus Papyriano & Priſcia-
no nullā antecedētē ſyllabā in. c. litterā deſinere: niſi ſequēs quoq;. a. c. uel. a. q. icipiat: ut bacca quæ
cū duplici. c. ſine aliqua aſpiratione ſcribit᷑: & continet intra nominis ſui ambitū fructus diuerſorū
geneꝝ lauri oliuæ corni myrti lentiſciq; & alioꝝ: ut in ſequētibus oſtendem⁹. Eſt etiā lapis precioſus: ut quo
nitido preciū cortice bacca daret. Et inde baccatus ſine aliqua aſpiratione quaſi baccis. i. precioſis lapillis or
natus. Virgilius libro æneī. primo: Colloq; monile baccatū. At ſi cū aſpiratiōe ultimū. c. ſcribat᷑: aliud ſigni-
ficat: ut uidebimus in dictione Bacchus. Bucca ſimiliter abſq; aliqua aſpiratiōe cū duplicato. c. ſcribit᷑. Et a
bucco uerbo: quod eſt inflo deriuat᷑: atq; idē eſt quod os. i. ipa cōcauitas unde uox ꝓcedit: nō ora labiorum.
Vnde Iuuenalis: cū ait in tertia ſatyra: Bucca foculū excitat nō de extremitate oris: ſed de interiori parte di-
xit: quæ inflari ſolet: uentūq; concipere. Vnde idē poeta in eadē ſatyra de cornicibus loquēs inquit: Notæq;
per oppida buccæ. Vbi nō de labris: quæ latent cū tuba canit: ſed de illa deformi utrinq; inflatione intellexit
tubā inflantiu;. Similiter cū inquit Horatius: Vt iuppiter ambas Iratus buccas inflet: nō de labris locutus ē
quæ inflari nō poſſunt: ſed de ipa oris inflatione. Nā genæ quoq; aliud quiddā ſignificāt: ut in ſequentibus
oſtendemus. Vtimur etiam in plurali buccas: ſed in ſingulari oratores frequentius utunt᷑. Bucula uero quæ
per unicū. c. ſcribitur: diminitiuū eſt bouis: quaſi parua bos. Baccar per duplex. c. & abſq; aſpiratiōe ſcribit᷑

generis eſt

generis eſt fœminini:& herba contra faſcinationes eſſe dicitur. Virgilius in bucolicis: Baccare frontem Cingite:ne uati noceat mala lingua futuro. Succus cum duplicato.c.ſcribitur & deſcendit a ſago: quod genus eſt ueſtis æqualiter latæ ex parte ſuperiori & inferiori. Soccus cum duplici.c.ſimiliter ſcribitur:& genus eſt calciamenti a ſacco deducti:ad cuius ſimilitudinem factũ erat. Itaq; ligatum ſupra pedem plicas q̃plurimas per totũ crus effundebat. Succus ſimiliter ſcribitur: & a ſugo deriuat̃. Eccubi cũ duplicato.c. ſcribit̃: & ex ecce & ubi componitur. Eccũ ſimiliter ex ecce & cum. Ecquis uero cũ unico.c.ſequente.q.ſcribitur:& componitur ex en pro ecce:& quis:ubi.n.ratione ſequentis mutat̃ in.c.ex quo oſtenditur eandem uim habere c.cum.q. Idem in quicq̃:quod cum.c.ſcribitur:ut ſupra uidimus per cõmutationẽ.d.in.c.

De ſyllabis deſinentibus in.d.

T uero in.d.pariter nulla in ſimplicibus dictionibus poteſt antecedens ſyllaba deſinere: niſi ſequens quoq; ab eadem incipiat:ut addo:reddo. Virgilius in.viii. Reddidit una bouꝫ uocem uaſtoq; ſub antro. Redduco cum duplicato .d.a nonnullis poſitum fuit. Terentius in Phormione: Sectari in ludum ducere ac redducere. Horatius in Epodo: Cætera mitte loqui deus hæc fortaſſe benigna redducet In ſedem uitæ:quæ ſane Priſcianus inducit non probans cũ poſſit eſſe iambus & ſpondeus in locis imparibus: ſed certum eſt eiuſdẽ Horatii exemplũ in.ii.ſermonũ cum ait: Dii tibi dent capta claſſem redducere troia: ubi redducere neceſſario primã producit. Alii uero per unicum.d.reduco ſcribunt. Virg.in.iiii.æneí. Eiectam claſſem ſocios a morte reduxi. Abaddir ſimiliter cum duplicato.d.ſcribitur. Et is deus eſſe dicitur: quem greci Βαίτυλον uocant. Vnde ſic quoq; lapis ille uocabat̃ quẽ Saturn⁹ deuoraſſe dicit̃. Sed de cõpoſitis ab hac præpoſitione ad:aliud quoq; dicendũ uidetur. Nam plærumq; quidem ſeruat̃.d.nonnunq̃ uero in ſequẽtem litterã commutatur. Sed hoc primũ prænotare libet ad præpoſitionem idem quod circiter ſignificare: ab auctorib⁹ conſtitutũ eſſe. Vt circiter tria milia:uel ad tria milia:idẽ ſignificat. Ad igit̃ cõpoſita cũ dictionibus incipientibus a uocalibus quibuſcũq; conſeruat.d.integrũ:ut adamare quod ex ad & amo componit̃: & eſt amatorie amare. Cuius rei multa ab auctoribus colligi poſſunt exempla. Sed hoc ſolum Quintiliani ex declamantibus ſufficiat. Me quideꝫ marite ſiquis interroget: omnes matres liberos ſuos tanq̃ adamauerunt amant. Videbis oculos nunq̃ a facie uultuq; deflectere:comere caput:habitũq; componere:ſuſpirare cum receſſerint:exultare cum uenerint:conſerere manibus:pendere ceruicibus: nõ oſculis:non colloquiis non præſentiæ uoluptate ſatiari. hæc ille. Verum amare generalis eſt ſignificati:& idem quod diligere denotat:niſi quod quiddam plus ſignificare uolunt. ut Cicero ad Brutũ: Sic igitur facies: & me aut amabis: aut quo contentus ſum diliges. Idem ad Dolobellam:ut mihi deniq; amare uidear:antea dilexiſſe. Adedo i.corrodo ex ad & edo componitur. Ademptus cũ.m.ante.p.ſcribitur & componitur ex ad & emptus: ubi ephoniæ cauſa interponitur.p.quia.m.ante.t.immediate locari non poteſt:ut ſupra tetigimus:& in ſequẽtibus clarius oſtendemus. Adimo ex ad & emo quaſi dimminuo:& aufero. Adigo ex ad & ago. Adit⁹ ex ad & eo itus. Adorare ex ad & oro:quod eſt ore precor componitur. Et tamẽ ſine ore hoc eſt ſine uoce aliquãdo fit:non tamen ſine geſtu corporis. Vnde elephas & phœnix & alia quædam irrationabilia ſolem adorare dicuntur. Adulor ex ad & aula componitur:quia id aulici maxime obſeruant: & fit per conuerſionẽ.au. diphthongi in.u.longam. Aduro ex ad & uro componitur:& magis actionem:q̃; paſſionẽ ſignificat. Similimodo cũ.u.conſonante conſeruat.d.ut aduenio. & inde aduẽtare:quod non eſt aduenire aut uenire: ſed proximũ eſſe ueniendo:ut cuicũq; obuius fit:nuntiat hoſtes aduentare. Cõponitur ad ſimiliter cum dictionibus incipientibus a.b.& ipm̃ integrum in ea cõpoſitione conſeruat: ut adbibo:quod teſte Priſciano cum .d.ante.b.ſcribitur. Similiter adbreuio. At ſequente.c.eodeꝫ auctore tranſit.d.ipm̃ in.c.litteram:ut accedo quod ex ad & cedo cedis ceſſi componitur:& producit penultimam:acceſſus & acceſſio:ambo ex ad & cedo componunt̃. Inter ſe tamen ſignificato differunt: quia acceſſus eſt aditio atq; appropinquatio: acceſſio autẽ adiectio atq; incrementũ. Et huius ratio eſt:quia id uerbũ a quo deſcendũt dupliciter & regit & ſignificat:ut accede ad ignẽ huc.i.adi appropinqua. Quin & hoc calamitatibus meis pondus acceſſit: uel ad calamitates:hoc eſt adiunctũ eſt & increuit. Quæ differentia rara eſt in conſimilibus nominibus. Nam ſatus & ſatio idem ſũt:cultus & cultio:motus & motio:curſus & curſio:abuſus & aduſio:actus & actio. Niſi quod dicim⁹ actionẽ cauſaꝝ nõ actũ: & actũ comœdiarũ nõ actionẽ. Similiter geſt⁹ & geſtio non parũ differũt. Nã geſt⁹ ẽ actio quædã:& q̃ſi ꝓnũtiatio corpis. Geſtio uero adminiſtratio quædã:& quæ parũ i uſu ẽ. Accola ex ad qd̃ ẽ iuxta & colo.i.habito cõponit̃. Vnde ꝓprie is dicit̃ q iuxta habitat:ſiue iuxta aq̃s ſiue iuxta mõtes. Nec refert in ſuo an alieno. Vt accola uulturni:accola padi:accola rhodani. At qui in montibus domos urbeſq; poſitas habent:Incolæ proprie dicuntur. Accuſo ex ad & cauſo componitur. Et eſt accuſare teſte Seruio & pluribus grãmaticæ auctoribus maioris de minore. Incuſare uero minoris de maiore. quã ſane differentiam apud neminẽ antiquorum comperi:Itaq; ne in his inſiſtere uidear:accuſare eſt uel apud iudices uel apud alium quẽuis:etiam apud illum ipſum quem accuſes ſignificare: atq; oſtendere aliquem peccaſſe. Incuſare uero eſt mores alterius repræhendere:& plærunq; cum querela:quod ab illo iniuria ſis affectus. Sic apud Virgiliũ Terentiũ Cæſarẽ cæteroſq; auctores ſemper annotaui. Et inde accuſatorius is dicit̃ qui accuſat. Nam quæ in orius oria orium a uerbis uel a uerbalibus in or magis deſcendunt actionem ſignificant.

C

Si uero.ad.cum dictionibus incipientibus a.d.componitur:ſuum.d.integrum conſeruat:ut addiſco quod
per duplex.d.ſcibitur:& ex ad & diſco componitur:quaſi bene diſco:& in præterito corripit penultimam
Vnde diſco abſq; ad præpoſitione eſt ut intelligas.ediſco uero ut memoriter complectaris. Quintilian⁹ de
inſtitutione oratoria libro primo.Illud ex conſuetudine mutandum prorſus exiſtimo:in his de quibus nũc
diſſerimus ætatibus:ne omnia quæ ſcripſerunt ediſcant.Addico cum duplicato.d.ſcribitur: & ex ad & di/
co componitur:quod apud iuriſconſultos eſt uendere p licitationẽ:hoc eſt in uenditione publica:ubi alius
alio maius precium pollicetur:ut ſibi potius q̃ alteri uænialia addicantur. Vnde addictio cũ duplicato .d.
&.c.ante.t.ſcribitur.Sicq; apud iuriſconſultos titulus eſt:De in diem addictione.Quẽ quidam noſtri tem/
poris iuriſperiti non intelligentes emendant dicentes de in diem adiectione.Vbi non uerba modo ſed ſen/
tentiam ac ius ipſum corruperunt.Paulus iuriſconſultus:Si uenditor ſimulauerit meliorẽ allatam conditi/
onem:cum minoris uel etiam tantidem alii uenderet:utriq; emptori inſolidũ erit obligatus. Sed ſi emptor
aliũ idoneũ non ſubiecit:eiq; fundus addictus eſt.Non uideo inquit quẽadmodum priori ſit emptus: cum
alia conditio & uera ſubſecuta eſt.Sed ſi neuter ſubiecit emptorem:maiore autem precio addictũ eſt prædi
um ei:qui ſoluendo non eſt abitum eſt a priori emptione:quia ea melior intelligitur:quã uenditor compro
bauit:cui licuit non addicere.Quo uerbo Cicero pro Cecinna ſæpe utitur:Vt deterrerentur emptoris mul
ti partim gratia Caſenniæ:partim precio fundus addicitur.Et paulo poſt: Quaſi uero nos aut ei negemus
addictũ:aut tamen quiſq̃ fuerit:qui dubitaret quin emeret.Similiter Quintilianus in ægro redempto om
nes facultates in precia collegi:rus ſeruulos penetas:& omnia utiliora properanti feſtinatione parentis ad/
dixi.Inde addicti apud ueteres dicebantur:qui prætoris pronuntiatione ac iuſſu cũ ſoluendo non eſſent:
creditoribus uendebantur:de quibus crebra apud Liuiũ mentio habetur:& addictus morti deſtinatus dici
tur.Cicero libro officiorũ.iii.Et is qui morti addictus eſſet:paucos ſibi dies cõmendãdorum ſuorum cau/
ſa poſtulaſſet:uas factus eſt alter.Additus ſine.c.ex ad & datus componitur. Verum cum dictionibus inci/
pientibus ab.f.ſi.ad.præpoſitio conſeruare.d.ipſum habeat:uel in alterum.f.cõmutare:dubiũ apud anti/
quos fuit.Nam aſſerebant grãmatici quidam conſeruandũ eſſe ipſum.d.idq; in antiquis quibuſdã ſcriptu/
ris apparere dicebant:ubi adfatur cum.d.ſcriptũ erat:atq; adfore ſimiliter.Quare & in aliis ſic quoq; ſcri/
bendũ eſſe exiſtimabant:cum non ſit ratio in uno maior q̃ in reliquo.Aliis uero uiſum fuit.d.in.f.cõmuta/
ri:ac molliori ſono proferri:q̃ ſi.d.ipſum conſeruetur: quod etiam Priſciano rationabilius fuit uiſum: ut
affectus cum duplicato.f.&.c.ante.t.Nam ex ad & factus componitur:ubi.a.in.e.commutatur. Sane affe/
cta teſte Gellio libro.iii.noctium atticarũ ſicuti.M.Cicero & ueterum elegantiſſimi locuti ſunt: ea proprie
dicebantur:quæ non ad finem ipſum:ſed proxime finem progreſſa deducta ue erant.Affatim quod cũ du
plicato.f.quandoq; ſcribitur facunde ſignificat: & antepenultimã producit.Si uero cum unico.f. ſcribat̃:
ex.a.compoſitum dicunt & fabile:quaſi abunde:& non dicibiliter ſignificet: cuius antepenultimã corripi
uolunt.Affabiles cum duplicato.f.ſcribitur:ex ad & fabilis componi dicunt.ſi autem cũ dictionibus incipi
entibus a.g.componatur : ex ſimili cauſa.d.in.g. mutare uolunt: ut aggero ex ad & gero quaſi aggrego:
unde agger deducitur:& ſimili modo ſcribitur.& eſt teſte Seruio ſuper octauo æneidos: cuiuſlibet rei coa
ceruatio : Vnde foſſæ aut ualles poſſunt repleri : & ſuper decimo æneidos ait: agger proprie terra illa di/
citur: quæ facto uallo propius ponitur. Sed abuſiue & muros & munimenta aggerem etiam dici rettulit.
ut Virgi.Quin intrant portas atq; ipſis prœlia miſcent.Aggeribus mœrorum & inundant ſanguine foſſas
Nonnunq̃ uero eodem Seruio teſte ſuper.viii.ænei.Agger media eſt uiæ eminentia exaggeratis lapidibus
ſtrata.Vnde dixit Virgilius:Qualis ſæpe uiæ depræhenſus in aggere ſerpens.Sane ſi cũ dictionib⁹.ad.præ/
poſitio incipientibus a.gn.componatur abiicit.d.ipſum:ut agnitus agnoſco.Simili modo ſi ſequatur.ſ.p.
uel.ſ.c.ut uidebimus.Si uero cũ dictionibus aſpiratis componatur ad:conſeruat.d.& idem eſt: ac ſi cũ uo/
calibus componeretur:ut adhæreo adhibeo:quod ex ad & habeo componitur: adhortor & ſimiles. Verũ
ſi cum dictionibus incipientibus ab.l.componatur:conſeruant aliqui.d.integrum.Alii uero conuertunt in
l.quod Priſciano magis placuit:& melius ſcribi alludo cum duplicato.l.q̃ adludo cum.d.ante.l.uoluit.Si
militer alleuo magis q̃ adleuo:quod ex ad & leuo componitur:ſignificatq; in altũ tollo:uel de imo: & ubi
quod iacet atq; proiectum eſt ſurſum leuo.Quintilianus libro.xi.Vidi inquit multos quorũ ſupercilia ad
ſingulos uocis conatus alleuarentur.Idem homini in aquam lapſo atq; ut alleuaretur oranti.Alleuio ſimi/
liter ſcribitur:& componitur ex ad & leuio leuias:quod eſt pondus auferre uel diminuere.Allubeſco ex ad
& lubeſco:quaſi lubens facio.i.obedio. Si autem ad cum dictionibus incipientibus ab.m. cõponatur ipm̃
d.integrum conſeruat:ut admitto quod ex ad & mitto cũ duplicato.t.ut uidebimus cõponitur: & ſignifi/
cat teſte Priſciano in.viii.aſſumo ſcilicet & pecco.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciã:Iam fas eſt admitte ui
ros.i.aſſume.Idem in eadẽ:Quid phecas admiſit:quænam hic eſt culpa puellæ: admiſit dixit pro peccauit.
Simili modo admoneo admiror adminiſtro & ſimilia.At cũ dictionibus incipientibus ab.n.uoluerunt qui
dam modo conſimili ad ipſum.d.conſeruare: ut adnitor adnuo. Quod Priſciano non placuit : ſed potius
mutari in.n.uoluit & ſcribi annitor:annuo:annumero:& alia ſimiliter.Sane ſequente.p.abſq; alicuius du/
bitatione in ſimilem litteram conuertitur.d.ut appello ex ad & pello pellas:quod eſt uoco cõponitur. Vn/

de appellare eſt aliũ aduocare. At appello appellis ſimili mõ cũ duplicato.p.ſcribitur.cui ſimile eſt impello
Vnde appuli in præterito.i.applicui deriuatur. Terentius: Poſtq̃ poeta animũ ad ſcribendum appulit.i. ap
plicuit. Si uero cum unico.p.ſcribatur: idem eſt quod amoueo. Nam componitur ex.a. quod priuationem
indicat: & pello pellis ut apulſus ab ubere.i.amot⁹. Virgilius appendo ex ad & pendo pendis componitur
& eſt ſuſpendere: ut appendi unam cum ad lancem ſtateramq; ponderaui. Cicero in Antoniũ: ut iam appen
datur pecunia non numeretur. Et in prooemio orationũ Aeſchinis ac Demoſthenis a ſe tranſlatarum figu/
rate ad incorporea tranſtulit cum ait: Ea putaui non annumerare lectori debere: ſed tanq̃ appendere. Simi
liter apparo ex ad & paro componitur: & diuerſum ab eo quod eſt præparo ſignificat. Nam præparare eſt
antea parare: quæ quis utilia ſibi fore credit. Cicero officiorum libro ſecundo: Facile totius curſum uitæ ui/
det: ad eamq; degendam præparet res neceſſarias: ut paſtum latibula: & alia generis huiuſmodi. Apparere
uero eſt ad dignitatem quandã ac uerius pompam ſe aptare. Idem de oratore libro.iii. Illa quæ in apparatu
fori appellantur inſignia. Et licet apparatus quãdoq; utrunq; ſignificare uideatur: ut apparatus belli quaſi
præparatio. Id tamen potius eſt ex quadam conſequentia q̃ proprietate. Nam ut dicimus: naues nõ modo
inſtructas: ſed etiam ornatas: quia ut inſtructiores ad bellum eo pulchriores ſunt: Ita apparatum belli uoca
mus: quæ ad bellum quodam decore & ornamento aptantur. Sane præpoſitio ad nõnunq̃ ſequente.p. lit/
tera.d.abiicit: ut aperio quod ex ad & perio: ut quibuſdam placuit componitur: cuius uerbi ſimplex in uſu
non eſt. Aliis uero quibuſdam & Priſciano in.viii.magis uiſum eſt ex ad componi & pario: quod apud uetu
ſtiſſimos: ut ſupra oſtendimus non ſolũ ſecundum tertiam: ſed etiam ſecundum quartã coniugationem de/
clinabatur: & habet primã breuem. Iuuenalis in ſatyra Credo pudicíciã inquit: Protulit ut mos eſt: & aper/
ta palluit agna. At reperio quod ex eodem uerbo componitur: & cum unico.p.ſcibitur: quaſi defraudetur
una conſonante ratione præpoſitionis in præſenti: in præterito duplicat.p. & tempus recuperare uidetur:
quod ſimili modo in comperio & comperi ratione præpoſitionis opportunum non fuit. Si autem ipſa præ/
poſitio.ad.cum dictionibus incipientibus a.q.componatur ipſum.d.in.c.cõuertit: ut acquiro ex ad & quæ
ro: acquieſco ex ad & quieſco. Sed ſequente.r.uoluerunt aliqui ipſum.d.integrum conſeruari ut adrideo.
Quod Priſciano non placuit: ſed magis in.r. cõmutari uiſum fuit: ut arrideo arripio: quod ex ad & rapio
componitur. Simili modo ſequente.s.uolebant nõnulli.d.integrum conſeruari debere: ut adſumo adſiſto
Quod ſimiliter eidem auctori non placuit: ſed potius cõmutatione.d.in.s. ſcribi uoluit: ut aſſumo aſſiſto
aſſideo ex ad & ſedeo: quaſi iuxta ſto. Et inde aſſiduus aſſector ex ad & ſector: & eſt comitatũ præſto: non in
itinere: aut nauigatione: aut militia: ſed fere per urbem. Cicero de oratore libro.i. Cum ædilitatem Craſſus
peteret eumq; maior natu & conſularis Sergius Galba aſſectaretur: quod filio ſuo deſpondiſſet. Verum ſi
ſequens dictio ab.ſ.c.incipiat: & componatur.ad.præpoſitio ſubtrahitur.d.ut aſcendo: quod ex ad & ſcan
do componitur: aſcribo quod ex ad & ſcribo cõponitur: aſciſco quod ex ad & ſciſco formatũ ſcilicet a ſcio
cõponitur. Et eſt remotum aliquid quaſi ſcite uocatũ capere. Cicero de oratore: Quod minime polite mi/
nimeq; elegantes ſunt aſciuerunt aptum ſuis auribus opimum quiddam & quaſi adipale dictionis genus.
At conſciſco fere ad mortem pertinet. Nam plerunq; ſic legimus mortem ſibiipſi conſciuit. Mortem tibi
ipſe cõſciſus. Comperitur etiã reſciſco quod proprie deſignat rem poſtq̃ geſta eſt ſcire: quã neſciebas cum
gereretur: præſertim ad te tuos ue pertinentem. Terentius in adelphis: En tibi reſciuit omnẽ rẽ. Id nunc cla/
mat ſcilicet. Gellius uero dixit reſciſcere eſſe rẽ occultã inopinatã inſperatamq; cognoſcere. Quod mihi nõ
uidet̃. Nam ſi uideã hoĩem cælo uolantẽ: ut feciſſe Dædolus Perſeuſq; fertur. Aut aliquem e terra prodire:
qualẽ Tagẽ fuiſſe ab hetruſcis creditũ eſt. Aut ſatyrũ aliquẽ ſemiuirũ ſemicaprũ: quẽ uidiſſe nonnulli ſcri/
pſere dicar ne reſciuiſſe: Et ut puto nõ dicã. Subtrahitur etiam ab eadem præpoſitione.ad. ipm̃.d. ſi cũ di/
ctione cõponitur ab.s.p.incipiente: ut aſpicio: quod teſte Priſciano in.viii.ex ad & ſpicio uerbo: quod ſim/
plex nõ ẽ in uſu cõponit̃: & inde aſpectus.& ſimilia. Si aũt cõponat̃.ad.cũ dictionib⁹ incipiẽtibus a.t.mutat̃
d.in.t.ut attineo ex ad & teneo: attingo ex ad & tãgo: attraho ex ad & traho: attamẽ ex ad & tamen.

De ſyllabis deſinentibus in.f.

Quoq; nullam ſyllabam per ſe terminat: hoc eſt niſi loco.b.uel.d.uel.s.uel.x.in compoſitione ob ſe/
quentiam unius iſtarum ſit poſita: ut ex ob & facio officio: ex ad & factus affectus: ex dis & facilis diffi
cilis. Similiter ex dis & fundo diffundo: eodem modo ab ex & facio efficio.

De ſyllabis deſinentibus in.g.

Imili modo.g.apud latinos nullius ſyllabæ eſt terminalis: niſi cum loco.d.uel.b.ponitur: ut ſupra ui/
dimus. Nam ex ad & gero fit aggero: ex ſub & gero ſuggero.

De ſyllabis deſinentibus in.h.& in.k.

On etiam poteſt.h.aſpiratio integram ſyllabam terminare: quod ſi in quibuſdam interiectionibus
comperitur: ut uah.ah.&.oh.putat Priſcianus per apocopam fieri: cum perfecta ſint uaha aha ohe.
Similiter.k.nullius ſyllabæ terminalis eſſe poteſt.

De ſyllabis deſinentibus in.l.

N.L. uero litterã quacũq; conſonante ſequente antecedens ſyllaba terminari poteſt: ut albus ulcus

calcearium:quod pro calceo ponitur:ut cibaria pro cibis:fulcrum qui & lectus dicitur.Nam eſt quo iacen/
tes fulcimur.i.ſuſtinemur:ut dixit Seruius in.vi.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam ait:Antiquũ & uetus
eſt alienum poſthume lectũ Concutere.atq; ſacri genium contemnere fulcri.Mulcrum quod cum.c. abſq;
aſpiratione ſcribitur:& a mulgeo deriuatur:facitq; in plurali mulcra.ſimiliter ante.d.ante.f.ante.g.& ante
alterũ.l.ut ualde Alfenus nomen eſt uiri proprium. Algeo culleus cum duplicato.l. Nam uter ex corio ab
occuliendo.i.claudendo dictus. Nam in eo ſceleſtiſſimi homines cum ſimia gallo & ſerpente incluſi iacie/
bantur in mare. Vnde Iuuenalis in ſatyra Stemata quid faciunt ait: Quis tam perditus ut dubitet ſenecam
præferre neroni. Cuius ſupplicio non debuit una parari ſimia. Nec ſerpens unus:nec culleus unus. Pugilla
ris ſimiliter cum duplicato.l.ſcribitur:qui & pugillare in ſingulari:At in plurali ſolum pugillares dicimus
& ſignificat tabellas cæreas:ſiue ligneas: ſiue alterius materie:in quibus ſtilo ſcribimus. Vnde a pugno de/
ducitur quo cópræhendi conſueuerãt.Palla ſimiliter ſcribitur:& proprie ueſtis & muliebris: deducta uſq;
ad ueſtigia:dicente Virgilio libro.xi.de Camilla:Pro crinali auro pro lõgo tegmine pallæ Tigridis exuuiæ
per dorſum a uertice pendent.Tollo eodem modo ſcribitur:& duo ſignificat.ſ.capio & educo:ut ſuſtuli fi
lium.ideſt ſuſcæpi filiũ.Item ſuſtuli filium ideſt educaui.Et ab utroq; fit ſublatum.Terentius:Quicquid pe
periſſet decreuerunt tollere.i.educare.Similiter Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam cũ ait.Tollere dulcẽ
Cogitat hæredem.Quod etiá de ſuſcipiendo intelligi potæſt:ſiquis ſequentia recte inſpicit.In quibus oſtẽ/
dere uult Vrſidiũm tanq̃; ſibi placeret lex iulia de adulteriis deſiſtere uelle ab hoc crimine: & ducere uxo/
rem procreandorum liberorũ gratia.Sed alia de ſuſcipiendo uidentur eſſe exempla.Nam certe Alexander
magnus ex uxore liberos non educauerat. At qui ipſe apud Curtiũ ait:Ego ipſe Orthoxartis perſæ filiam
mecum matrimonio iunxi.Non dedignatus ex captiua liberos tollere. Papyrianus iuriſconſultus de lega/
tis & fideicõmiſſis ſecundo:Mando meæ filiæ pro ſalute ſollicitus ipſius:ut quo ad liberos tollat:teſtamen/
tum non faciat:Ita.n.poterit ſine periculo uiuere. Quin & eadẽ ſignificatiõe ponit̃ ſublatum:ut Suetonius
de patre Neronis:deceſſitq; pyrgis morbo aquæ intercutis ſublato filio Nerone ex Agrippina Germanico
genita.Nam pater Neronis filiũ uix uidit.Sane tolero non per geminatum.l.ſed per unicum ſcribitur:cum
prima ſit breuis.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:Quædam parua tamen:ſed non toleranda maritis.
Similiter uolo per unicum.l.ſcribitur & corripitur.atq; eodem modo uelim & uolam.At uero nolo produ
citur & nolim & nolam:licet uellem & nollem per geminatum.l.ſcribantur:& ſic primam producant. Cal/
leo ſimiliter & callidus per duplex.l.ſcribitur:ut Iuuenalis:Callidus & triſtes digitos impreſſit aliptes.& ca
leo per unicum.l.aliud ſignificat.Pelagus ſimiliter quod græcum eſt per unum exaratur.l.& primam cor/
ripit:Iuuenalis in ſatyra Natali coruine die:Et pelago poſtq̃; parcæ meliora benigna Penſa manu ducunt.
Vlmus cum.l.ante.m.ſcribitur.ſimiliter palma.& inde palmula quæ eſt extrema pars remi:eo quod eſt in
modum palmæ protenta.Virgilius libro æneı.v.Et leuas ſtringat ſine palmula cautes.Significat etiam pal/
ma uictoriam:quia palmarum artificio acquiritur. Quin & teſte Seruio in.xi. æneidos.dicitur etiam toga:
quam merebantur hi:qui deportaſſent de hoſtibus palmam.Alnus per.l.ante.n.ſcribitur: arbor eſt. culpa
cum.l.ante.p.ſcribitur.Vlpianus ſimiliter quod nomen eſt iuriſconſulti.fulſit cum.l.ante.s.ſcribitur.ſimi/
liter excelſus.Altus uero cum.l.ante.t.& eodem modo conſulto uerbum:quod a conſulo formať:& ſigni/
ficat deliberare:quod quidem fit cum adeſt qui conſilium petit: & qui conſilium dat.Et inde cõſultatio de/
liberatio.Et conſultor qui pro eo qui alium conſulit accipi ſolet.Nonnunq̃; etiam pro eo qui alium conſu/
lit.ut Saluſtius in Iugurthino:Simul inquit ab eo petunt ut fautor conſultorq; adſit.Conſultus uero eſt ho
mo prudens & ſciens dignuſq; a quo conſiliũ petas.Et aliquando quidem eſt participium:ut conſulti medi
ci dixerunt eundem eſſe langorem.Aliquando uero nomen. ut Horatius in primo carminũ: Parcus deorũ
cultor & infrequens inſanientis dum ſapientiæ conſultus erro. Liuius libro.x.ab urbe: Callidos ſolerteſq;
iuris atq; eloquentiæ conſultos. Vnde in primo dixit de Numa Põpilio conſultiſſimus uir:ut illa quiſq̃; æta
te eſſe poterat.Et inde componitur iuriſconſultus ſi cõpoſitũ eſt. Horatius:Eris tu qui modo miles merca/
tor:tu conſultus modo ruſticus.Quod etiá dici ſolet iureconſultus.finit etiam ſyllabam.l.ſequente.u. con
ſonante:ut ſilua:de quo in ſequentibns.peluis a peluendo dicta. Puluis ſimiliter qui generis eſt maſculini:
& a pellendo nomen aſſumpſiſſe dicitur:facitq; dimminutiuũ ex ſe puluiſculum generis neutri:ut Hiero/
nymo placuit.Maſculine tamen poſuit Apuleius de Magia cũ ait:miſi ut petiſti munditias dentium: nitelas
oris ex arabicis frugibus tenuem cádificum:nobilem puluiſculum:cõplanatorẽ gingiuulæ:& reliqua.Vn/
de ait Seruius ſuper.xii.ænei.Puluis ille quo utunť puellæ etiam cinis dicitur.Ad cuius differentiá alius pul
uis cinis ĩmundus uocatur.ut Virgi.libro georgi.primo:Et cinerem ĩmundum latos iactare per agros. Vn
de a cinere.i.puluere puellarũ dicuntur ciniflones.ut Horatius:Cuſtodes lectica ciniflones paraſitæ.Termi
nat etiam.l.ſyllabam ſequẽte.x.ut mulxi.Verũ ante.q.uel.r.nõ inuenit̃.l.nec.h.aut.k.poſſũt ipm̃.l. cõſeq.

De ſyllabis deſinentibus in.m.

Terminare poteſt ſyllabam in media dictione: quando ſequens ſyllaba in.b. incipit uel .p. uel altera
m.hoc eſt ante has litteras:nõ etiam.n.ſtare poteſt:quia ſi per compoſitionem interueniret: cõuerti de
bet in.m. Sed etiam ante.d.&.l.&.s. & ſecundum alios ante.q.poteſt.m.ſyllabã terminare:ut oſtendemus.

Ante.b.ut umbra:& inde umbratilis is dicitur qui umbratus ſiue umbra tenus eſt:ut uita umbratilis & res umbratiles:idem uita umbra & opaco marceſcens.Cambyſes:de quo in ſua dictione uidebimus.Membrũ & inde membratim:quod eſt per mẽbra.ambio & inde ambitus:unde ambitio & inde ambitioſus is dicitur qui non ſuæ uirtuti confidit. Vnde non recte graditur:ſed per circuitũ:ſiue quod romani: qui honores peterent ſingulos circuibant præhenſantes roganteſq;:ut ſe in ſuffragiis adiuuarent:ut uidebimus in dictione roma.Siue quod q pro adipiſcendis honoribus ſolliciti ſunt:cũ rogant exordio quodã longiore: & uerborum circuitu utuntur. Vnde ambitus ſemper in actu eſt:& ea facit: quæ ambitio: quæ eſt in animo facere cõpellit.Nõnunq; uero ambitus pro ſpecie quadam fauoris:& captatione miſericordiæ ab auctoribus ponitur.Quintilianus:Si iuuenis innocẽtiſſimus iudices uti uellet ambitu triſtiſſimæ calamitatis poterat allegare nobis amiſſã in oculis cogitationũ oĩuȝ temeritatẽ. Vnde ambitioſus etiã mõ cõſimili nõnunq; accipit̃ Vt idem libro.vii.inſtitutionũ:Nõ ſum ambitioſus in malis:nec lachrymarũ augere cauſas uolo:utinã eſſet ratio minuendi.Ouidius libro.iii.de ponto:Sed tamen hoc factis adiunge prioribus unũ Pro noſtris ut ſis ambitioſa malis.Cãbio quod originẽ habet græcam & præteritũ facit campſi.Nã a κάμπτω uerbo græco deducitur:quod in præterito facit:ἔκαμψα.Vnde cãpo cãpſas ſolebant uetuſtiſſimi dicere.Ennius in.x.Lelicatem cãpſant.Recũbo recũbis ſimiliter quod eſt tertiæ coniugationis:atq; idem cũ recubo.as.ut Virg.in bucolicis:Recubans ſub tegmine fagi.Colũbus ſimiliter & columba: quæ teſte Varrone a culminibus dicũtur:quia alte nidulantur.Ante.p.ut imperiũ & inde imperioſus:quo uno modo ĩperii oſtentator deſignat̃: utputa in exercenda ſæuitia:qualis Torquatus apud Liuiũ:qui filiũ ſæuitia ob imperiũ contemptũ occidit. Vnde imperioſus appellatus eſt.Altero modo is ſignificatur:qui ĩperii habitationẽ detinet:ſeu plenitudinẽ Impedio ſimiliter ſcribitur:& inde impedimenta:quod duo ſignificat.Vnũ eſt difficultates: quod in cõmuniori uſu habetur.Saluſtius:Occulte per amicos & maxime per homines nominis latini & ſotios italicos impedimenta parabant.Curtius:Vnã anum & duas puellas itinerũ agminũq; impedimenta triginta milibus talentũ auri permutes.Cicero:Cum primũ impedimenta naturæ diligentia induſtriaq; ſuperarit. Significant etiam impedimenta:iumenta quæ ſarcinas:uel alia bellica inſtrumenta geſtant.Et ſarcinæ res ſunt:quæ in uia portantur.Curtius:Magno conſilio iacturã ſarcinarũ impedimentorũq; contempſit.Et iterum: ſarcinas & impedimenta ibi cũ præſidio reliquit.Liuius ſimiliter:quarta uigilia profecti ſarcinis ĩpedimẽtiſq; beneuenti relictis.Idem: iumentaq; ſarcinas & alia bellica inſtrumenta portabant. Vnde ait Frontinus ipſe quoq; ob hoc exaſperatus interfectis omnibus impedimentis ad pugnã deſcendiſſet.Cõparatiuũ ſimiliter cum.m.ante.p.ſcribitur:& conuertit.n.in.m.Nam cõponitur ex con & paro.i.diuerſa: uel aliquid unum: ut diuerſum.Itaq; cum.a.poſt.p.ut etiam cõparo uerbũ ſemper ſcribit̃.Eius natura eſt ſuperare in ea qualitate:quã optinet poſitiuũ.Aliquando tamẽ teſte Quintiliano utimur cõparatiuis ꝓ abſolitis.Quod poetæ noſtri ſæpiſſime obſeruant:ut Virgilius in Tityro:Candidior poſtq; tendẽti barba cadebat: hoc eſt cãdida. Et libro.v.æneï.Comites ſeniores aceſtæ:pro ſenis:ut dixit Priſcianus qui id addidit cõparatiuũ: nõnũq; ꝓ minori ui accipi:q; ipm̃ poſitiuũ:ut Virgi.libro æneï.i.Triſtior & lachrymis oculos ſuffuſa nitentis. Nã nõ abſolute ſed ex parte triſtis accipitur. Verũ de ſeniore pro ſene:non illi primũ aſſentiendũ uidetur: cum ab aliis pro ualde ſene ſimiliter efferatur:ut Quintilianus de ſocrate.Eo nanq; ait ſeniore octauũ.n.& nonageſimũ cõpleuit annũ præcæptorẽ Ariſtoteles pomeridianis ſcholis cæpit. Et Ouidius de triſtibus: Imperium regat hoc cũ ſeniore ſenex.Nec plane triſtior pro ex parte triſtis:ſed pro triſtis:ut uoluit Quintilianus accipitur.Nec Seruius ut puto dictũ Varronis & Plinii ad mentem accæpit.Ait.n.ſuper.vii.æneidos:Seuior & iunior cõparatiui ſunt per ĩminutionem.Et.n. ſenior non ſatis ſenex:Iunior non ſatis iuuenis: intra iuuenẽ ſicut pauperior intrra pauperem.Quã rem Varronem in libris de lingua latina ad Ciceronem dixiſſe: & a Varrone tractam confirmaſſe Plinium:dixit idẽ Seruius.Ego uero & ſi de iuniore ac pauperiore dixerint: alio intellectu affirmare uelim.De ſeniore nullatenus puto.Nã & ſi iunior te ſũ:minor natu te ſũ:ita minor te ſum ideſt minoris ætatis q; tu.Et ſic forte per ĩminutionem illi intellexerunt.Sed non propter hoc tollit̃: quin ſuperem te in ea qualitate quam obtinet poſitiuus:hoc eſt: ſuperem te iuuentute: & paruitate ætatis. Terminat etiã.m.ſyllabam ante alterã.m.ut flamma:quæ eſt ignis. Flammeum uero genus eſt ueli rubicundum:quod geſtabatur a mulieribus nuper nuptis: de quo Iuuenalis in Satyra Credo pudiciciam inquit: Emutatq; domos & flãmea cõterit.Similiter ſũmus ſũma & aduerbiũ ſũmatim:quod eſt ꝑ ſingulas ſũmas. Aliquãdo ꝑ unã ut dicã de hac re ſũmatim.Nã a uerbo ſũmo ſũmas primæ cõiugatiõis deducit̃:quod ꝑ geminũ.m.ſcribit̃:licet ſumo ſumis tertiæ cõiugatiõis ꝑ ſimplũ ſcribat̃. Imitor etiã cũ prima breuẽ habeat: ꝑ ſimplũ.m.ſcribi debet.Iuuenalis in ſatyra Omnibꝰ in terris:Sanctos licet horrida mores Tradiderit domino ac ueteres imitata ſabinas.At mãma cũ duplex.m.ſcribat̃:in deriuatiuo unicũ ꝑdit: & dicit̃ mamilla per unicũ.m.& duplicatũ.l.habetq; primã breuẽ:ut Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciã.Illa loq recta faciet ſtrictiſq; mamillis.At ſumẽ licet primã ꝓducat:cũ unico tamẽ.m.ſcribit̃:& a ſugendo nomẽ aſſumpſit:& ut q̃dã ferũt eſt ſuis mãma.alii uero dicunt Bruti cuiuſq;.Et ſimili modo uuluã dicũt eẽ mãmã ſuis uel uaccæ aut taliũ.Horatius:Obeſo nil melius turdo:uulua nil dulcius ãpla.Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie:Qui meminit calide capiat Quid uulua popinæ.Eſt etiã uulua mulierũ:qua naſcendo egredimur:ut idẽ in primo:

Cũ tot obortiuis fœcũdá iulia uuluá.Solueret.Cómodatarius uero ꝑ duplicatũ.m.ſcribit᷑: & is dicitur qui
cómodatum accæpit.Cómentum quod ex con & mente quidam eſſe compoſitum & deductũ uolunt:quaſi
ſit cómonitio mentis:per duplicatum.m.ſcribitur.Alii a cóminiſcor deductũ uolũt:quo ad idé tédit.Eſt.n.
fictũ & enarratũ & inde cómetariũ:quod teſte Cicerone in Bruto non eſt oratio:ſed capita rerũ & oratióis
cómentariũ paulo plenius.Sane Seneca quod cómetariũ ſignificet expreſſius libro declamationũ tertio in/
dicat dicens.Sine cómetario nunq̃ dixit:ſed cómetario contentus erat in quo nudæ res ponunt᷑. Dicit᷑ etiá
cómentarius in maſculino ut Liuius libro.xlviii.Quæri iuſſit ab eo ut qué de his cómentariũ a patre accæ/
piſſet.Et ſubdit librũ popoſcerunt:ſi plures primus & ſecũdus cómentarius. Itaq; in ſingulari pro una ea/
demq; ſignificatione tam neutrũ q̃ maſculinũ accipitur.Et eandé ſigmificationé habet: quá in plurali ma/
ſculinũ.Et ſunt libri ubi res nó late diffuſeq; explicant᷑:ſed breuius q̃ poterant tractare ut Cæſaris cómen/
tarii:in quibus ad exequendá hiſtoriá aliis uidetur ſubiecilſe materiá. Qui ſi fuerint ſinguli:cómentarium
uel cómentarius uel liber dicitur.Verũ & ſi ex multis longiſq; tractatibus breuiora coaceruent᷑ cópendia:
cómentarii etiá dici poſſunt.Vti nos cómentarios hos uigintiquattuor libros diximus & duodecim illos ali
os:quos de omni ratione diſſerendi:& artis dialecticæ præcæptis ex innumeris pene auctoribus & magnis
latinorũ & græcoꝶ uoluminibus ad Franciſcũ iuriſconſultiſſimũ:& conterraneũ meum nuper edidimus.
Vnde & nonnunq̃ ſimiliter libri cómentarii deducuntur.Cicero de finibus libro.iii.Tu ipe cũ tãtũ librorũ
habeas:quos hic tádé reqris cómetarios:quoſdá inq̃ ariſtotelicos.ponitur etiá ab auctoribus cómetarius in
ſingulari & maſculino ac neutro ĩ plurali ĩ alia ſignificatióe:hoc eſt ꝓ expoſitióe & interprætatióe actoꝶ:ut
A.Gelli⁹:é adeo inqt ꝓbi grámatici cómetarius ſatis curioſe factus.& iteꝶ:Nónulli grámatici q cómentaria
in Virgi.cópoſuerũt:iteꝶ quoq; noſter Taur⁹ ĩ primo cómetarioꝶ quos ĩ Gorgiá Platonis cópoſuit ſcriptũ
reliqt.Quidá etiá talia huiuſmodi opa cómẽtũ uocauerũt:ut Nigidi⁹ Donat⁹ Priſcian⁹ aliiq; nónulli.Serui
us uero cómetarios etiá pro hominibus accæpiſſe uidetur:cũ inquit.georgi.primũ ſuperfluá mouent quæ
ſtionem cómentarii:hoc eſt qui cómenta ediderunt.Cómeatus a ſimul eundo dicitur: & in utroq; numero
pro cibariis ad alimoniá reipublicæ aut exercitus:aut alicuius multitudinis accipitur.Interdũ etiá priuatim
ut Cicero pro lege manilia.Iam cómeatu & priuato & publico prohibemur. Comperitur etiá ipm.m. fini/
ens ſyllabá ante.d.in omnibus ſcripturis & ſculpturis antiquis ut iamdiu iamdudũ:quod ex iam & dudum
quæ duo paruũ temporis deſignat cóponitur:& de paruo tempore unius horæ:aut ſemihoræ aut duarum
triũ ue aut quattuor etiá horarũ certe breuiſſimi temporis dicitur: ut Virgilius in initio quarti : At regina
graui iamdudũ ſaucia cura.& alibi in eodem libro:Talia dicenti iamdudũ auerſa tuetur:hoc eſt a pauco té/
pore citra.Quod ſane ad præteritũ tempus referri poteſt:& futurũ.Ad præteritũ quidem:ut Virgili⁹ libro
æneidos primo:de Aenea & achate inquit:Iamdudũ erumpere nubem Ardebant.Non.n.per multũ tempo
ris id cupierant:cũ nec per horam ibidem ſtetiſſent:ſed certe per tempus aliquod anteq̃ id dicerent: quare
expoſuit Seruius.i.olim.Ad futurum uero refertur:ut idem oſtendit Virgilius libro.ii.de Sinone cum ait
Quid ue moror:ſi omnis uno ordine habetis achiuos Idq; audire ſat eſt:iamdudũ ſumite pœnas.i.cito: ut
exponit Seruius.Et hæc ſunt propriæ ſignificationes eius dictionis.ſ.ut diem in præteritũ uel futurum non
tranſgrediantur. Verum impropric & raro ab aliquibus auctoribus pro eo quod proprie eſt iampridem:
aut iamolim poſitũ cóperimus: ut Macrobius in ſaturnalibus:Iamdudũ inquit hæc quæſtio ab Ariſtotele
& propoſita eſt & ſoluta:cum dicere debuiſſet iampridé:aut potius iamolim. Plinius etiá libro.xxiii. natu/
ralis hiſtoriæ ſic inquit:Somno uero aut ſecuritatibus iamdudũ hoc fuit:quod illa Helena ante cibum mi/
niſtrauit.Sed quia in huiuſcemodi aduerbiis differentias temporũ deſignantibus difficultas nónũq̃ eſſe ui
detur:decreui illa per ordinem explanare.Et a dudũ incipiens cóperimus illud eandem prorſus cũ iamdu/
dum ſignificationem detinere.Ita ut nec diem proprie tranſcendat. Vt dudũ intraui:dudũ te expecto .i.ho
ra aut ſemihora eſt uel duæ uel tres:uel ut multũ quattuor ex quo intraui: & ex quo te expecto. Impropric
uero diem ac dies tranſcendere nónunq̃ ab auctoribus ponitur Plinius libro.xviiii.naturalis hiſtoriæ:iam/
dudũ inquit ex eadem hiſpania.Zœliton uenit in italiam plagis utiliſſimũ.Liuius libro.xli. in eo inquit ca/
ptiuoꝶ numero fabri:q dudũ fuerunt aſſueti apud pœnos mihi crede opus in arce lacenorũ fecere nuper:
quaſi nó longo tépore a nunc dicit᷑.Ita tamen ut nó ad præſentem dié:hoc eſt præſens tépus referamus: ſed
ad præteritos nó modo dies:ſed aliquádo menſes:& etiá annos:quos pro códitione materiæ complectit᷑:ut
nuper inuenta é pixis:quá ſiderité appellẽt.i.nó multo tpe ab hinc. Cicero de diuinatione : Neq; ante phi/
loſophiá patefactá quæ nuper inuẽta.Idem de amicitia:Neq;.n.aſſentior iis qui nuper hæc diſſerere cœpe/
runt cũ corporibus ſimul animas interire:atq; omnia morte deleri.Significat etiá interdũ nuper non longo
tempore a tunc. ut Curtius: Qui nuper ab Alexandro miſſi erant. Et Liuius tunc inquit hæc ipa indignitas
augebat animos non retinendis modo publicis agris:quos ut teneres pertinacé nobilitaté habebat.Sed ne
uacuũ quidem agrum nuper ex hoſtibus captũ diuidere.Pridem hoc eſt non longo tempore prius a nũnc.
& idem quod nuper ſignificat.Plinius libro.xvii.naturalis hiſtoriæ:Ipſi uero pridem uidimus:ea ferme om
nia præter pubertatem in filio Cornelii Taciti equitis romani.Similiter Paulus iuriſconſultus:Et non é mi/
rum ſi peculiũ quoq; defuncti pridé filii defertur patri. Vlpianus quæritur inquit eũ ordiné tenere:qué pri

dem habuit.Ponitur etiã pridem ſæpe cum negatione &cum q̄ & cũ ita. Cum negatione quidẽ ut Plinius
libro.xv.Medica non pridẽ uenere in italiam.Cũ q̄ uero ut Cicero pro Roſcio:Comedo q̄pridem Fánii in
aduerſaria detuliſti.Cũ ita autẽ ut idem in Bruto cũ ait: fuit.n.regnante iaꝫ græcia:noſtra autẽ ciuitate non
ita pridem dominatu regio liberata:pridie.i.prius die:hoc eſt quaſi heri:nõ tamẽ præſentis diei: ſed cuiuſ-
dam alterius:aut præteriti aut futuri.Præteriti quidem:ut pridie q̄ intrarẽ mare ſerena lux fulſit. futuri ue-
ro ut pridie q̄ intres patriã ſacrificiũ facito.i.die præcedenti quo aut mare intraſti:aut patriam intrabis.Vel
cũ genitiuo ſic:pridie illius diei quo hæc feci:aut faciã.Vnde cũ non dicamus ſecundo calendas:ſecundo no
nas:ſecundo idus:dicimus pridie calẽdas:pridie nonas:pridie idus.i.die præcedẽti quo erũt uel fuerũt calẽ
dæ nonæ aut idus.uerũ ex pridie fit pridianus pro quo heſternus abutimur.Suetonius pluribꝰ in locis. Vn
de in uita Tiberii ſolemnibus ipſe cœnis.pridiana ſæpe & ſemeſa õſonia præbuit.Idem in uita Caii: marcẽ-
te inquit adhuc ſtomacho pridiani tibi poſtridie:quaſi poſtero die dicitur: hoc eſt quaſi cras non præſentis
diei:ſed cuiuſdã alteriꝰ aut præteriti aut futuri:ut poſtridie q̄ pater mortẽ obiit:epulũ feci:aut poſtridie q̄
morieť faciam.i.poſtero:ſiue ſequenti die cũ morietur. Aliquando ſine q̄ ponitur: ut Terentius in andria:
Venit ad me Chremes poſtridie clamitans:ſupple illius diei quo hæc geſta ſunt. At ex poſtridie non fit po-
ſtridianus aut in uſu non eſt:ſed pro eo abutimur Craſtinus:nudiuſtertius idem eſt quod nunc die tertio ſci-
licet præterito:& die ſuperiore adhuc dicimus nudiuſquartus.i.nũc die quarto. Non aũt dicimus nudius
ſecundus:quia magis propriũ de præterito habemus heri & de futuro cras.At dehinc proximo perẽdie di-
cimus.Cicero ad Atticũ libro.xii.ſcies igitur cras:ad ſummũ perendie.Vt dies perendinus dies adhuc ter-
tius.Cæſar in cõmentariis: Qui ſi parte liceat perenino die cũ proximis hibernis coniuncti cum reliquis ca-
ſum belli ſuſtineant.Et cõperendinare eſt differre in longum de die in diem. Indies idem quod quotidie di
citur:ſed proprie cum quodam incremento.Ideoqꝫ plærũqꝫ cum comparatiuo ponitur: ut cum indies ma-
lum arctius premeret:& cum in urbe infinitũ malum ſerperet.Idqꝫ maneret indies latius. Ponitur etiã ſine
comparatiuo:ſed cum uerbo ſignificante incrementum:ut Liuius: Creſcente indies multitudine. Indiem
uero idem quod in præſentia temporis ſignificat:ut Quintilianus: Non ut uere uolucres præſentis modo
cibi memores indiem uiuunt.Propediem eſt quaſi prope eſt dies quando hoc fiet. Vnde & propemodum
eſt quaſi prope menſuram:quod accipitur pro pene ſiue prope cum eſt aduerbium.Finit etiã ſecundum ali
quos ipſum.m.quandoqꝫ ſyllabã ſequente.l.ut quemlibet quãlibet.Quin & ſequente.s.ut circumſpicuus
quia a circum & aſpicio componitur:& is dicitur qui circum aſpicitur. Circumſpectus uero eſt qui circum
ſpicit:& in omnem partem ſpectat.Verum ſequente.q.non præcedit.m.ut plæriqꝫ dicunt grammatici: ſed
conuertitur in.n.ut nanqꝫ quanqꝫ & ſimilia.At ſequente.n.non poteſt.m. præcedentem ſyllabam termina-
re:ſed ubicunqꝫ.m.ante.n.in eadem dictione componitur:ſemper in eadem ſyllaba manet ut amnis erum-
na Ramnes.quemadmodũ ſupra uidimus.Item nec ſequente.t.poteſt.m.præcedentem ſyllabam terminare
niſi.p.intterponatur:ut ſumptus promptus cõptus contemptus: licet contemnere ubi non eſt.t. ipſum.p.
non.c.ſuſcipiat.

De ſyllabis deſinentibus in.n.

N.n.uero terminari poteſt antecedens ſyllaba:ſi ſequens incipiat a.c.uel.d.uel.f.uel.g. uel altera.n.
uel.q.uel ut quibuſdã placet.r.uel.s.uel.t.uľ.i.uel.u.cõſonãtibꝰ:uel.x.Ante.c.igiť ut cõciliũ:& uerbũ
cõcilior.unde dicimꝰ cõcilior regi:ſi illi ignotꝰ i eiꝰ gratiã uenis:Recõcilior aũt regi ſiq̃ de cã is mihi iratꝰ de-
poſita ira me rurſus recipiat in gratiã.Cõcinnꝰ:mancꝰ:cõcors:q a cõditiõe cordis diciť.Sancire qđ teſte Ser
uio in.xii.æneidos:proprie eſt ſanctum aliquid.i.conſecratum facere ſub ſanguine hoſtiæ.Vnde dictum ait
ſanctum:quaſi ſanguine conſecratuꝫ.At ſanctio proprie eſt lex cum terrore pœnæ: ut Vlpianus de diuiſiõe
rerum:& qualitate proprie dicimus ſancta:quæ neqꝫ ſacra neqꝫ profana ſunt:ſed ſanctione quadam confir-
mata:ut leges ſanctæ ſunt.ſanctione eni quadam ſunt ſubnixæ. Quod ſanctione quadam ſubnixum eſt id
ſanctum eſt:& ſi deo non ſit conſecratum:& interdum ſanctionibus addicuntur:ut qui ibi aliquid commi-
ſit capite puniatur.Concio cum.c.in penultima ſcribitur. Nam ex con & cio quartæ coniugationis uerbo
componitur:& deducitur:quod idem ſignificat:quod cieo ſecundæ:hoc eſt moueo: & uoco: & idem uer-
bũ cõcio q̃ſi cõuoco:& nomẽ ipꝫ concio:quæ populi ẽ multitudo cõuocata:uel ex magiſtratꝰ iuſſu uel pub-
lici ſacerdotis:uel ſua interdũ auctoritate.Et ꝓprie ad audiẽdũ oratorẽ cõcionãtẽ in bonũ publicũ:cuiꝰ etiã
oratio concio uocať.Incedo & inde inceſſus ſimili modo habenť:& ad ſublimiores quodã mõ ſpectare ui-
dentur:& qui præ ſe faſtum ferunt.Virgilius libro æneidos primo:Regina ad templum magna ſtipante ca-
terua Inceſſit.idem in eodem. Et uera inceſſu patuit dea.Incola ſimiliter cum.n.ante.c.ſcribitur: & is eſt:q
in alterius regione habitat:& in aliena ciuitate:& repu.Cicero de officiis:Peregrini inquit & incolæ offici-
um eſt nihil præter ſuum negocium agere nec etiam in aliena repu.curioſum.Cunctus ſimiliter cum.c.poſt
n.& ante.t. ſcriptũ in antiquiſſimis inſcriptionibus comperi:ut in marmore quod eſt in eccleſia Michaelis
archangeli in uaticano in epithaphio Homonoeæ habetur:quã Pallas cunctis artibus erudiit. Ante.d.finit
etiã ſyllabã.n.ut cõduco:& inde cõductus.Atqꝫ conducticius is dicitur:qui conductus eſt. Nondũ quod ꝓ
o.in prima ſcribiť.Indiciũ quod & per.c.ſcribiť ſicut iudiciũ.Mãdo ſimiliter:quod duplicẽ hꝫ cõiugationẽ

Nam cum ad mandatum attinet mandas facit: cum uero ad dentes mandis. Cõditio per.t.abſq;.c. ſcribitur in penultima: & tunc proprie fortuna ac ſors eſt. Nam a condo dis conditum conditi addita.p.formatur: ut ego ſum poſitus in hac conditione.i.fortuna ac ſorte. Cicero: O miſeram conditionem adminiſtrandi conſulatus. Nam homo bonæ conditionis non is apud antiquos dicitur: qui mãſuetus eſt: & bonæ naturæ. Cũ illum uocarent antiqui manſueti & boni ingenii: nos manſueti animi manſuetæq; mentis: ſed potius qui in bona fortuna eſt: & ſorte. Aliquando uero ſcribitur cum.ct.in penultima: & tunc ex con & dico componitur: & pactionem ſignificat: ac electionem: ut apud Terentium: Amatores Chryſidis tulerunt mulieri condictionem: ſi uellet eis morem gerere: ſe daturos illi precium liberalemq; mercedẽ. Ipſa uero accæpit condictionẽ: hoc eſt pactioni promiſſioniq; aſſenſit. Rubicundus teſte Priſciano in.iiii. alternitatis cauſa cum.c. pro.b.in penultima ſyllaba ſcribitur: ne ſit abſonũ: ſi rubibundus dicamus. Nam huiuſcemodi nomina omnia præter hoc in buudus deſinunt. Et quãq̃ ille ſecutus Scaurũ antiquum grãmaticum & Seruium in.x. æneidos: uoluerit ea ex ſimilitidine etymologiam trahere. Ita ut uitabundus ſimilis ſit uitanti: prædabundus ſimilis prædanti: moribundus ſimilis morienti: errabundus ſimilis erranti: furibundus ſimilis furenti. Tum firmior & certior eſt Gellii ſententia una cum ea Caſellii in cõmentario lectionum antiquarũ ubi ſcripſit ridibundus idem quod ridens: ludibundus idem quod ludens: errabundus idem quod errans: rubicũdus idem quod rubens. Sed nonnunq̃ ut Gellius ait uehementiam ſignificant: quod idem eſt: ac ſi diceret idem ſignificant: quod participia frequentatiuorum: ut riſitans: luſitans: erratitans: populatitans: rubetitãs quæ quia non reperimus in bundus eorum loco ſuffecta ſunt. Repetundarum etiam.n.ante.d.continet: unde repetundarũ accuſatus: & de pecuniis repetundis non habet alios caſus: ille dicitur: qui cum magiſtratus eſſet prouincialibus: aut ui aut dolo eripuit pecunias: quo nomine omnia quibus diuitiæ conſtãt: contineri dicimus: ut uaſa precioſa: ueſtem: frumentum: nauigia: nummos: & cum.a. repeto deſcendat dubitari poteſt: quare non cum.e.in antepenultima: ſed per.u.potius ſcribitur & profertur. Ad quod dicimus mutatum fuiſſe.e.in.u.quia id tertia coniugatio præter cæteras patitur. Vel ob hoc ſaltẽ ut differret ab illo qđ dicitur miſſi ſunt legati ad res repetendas: quo ſignificatur principi uel populo erepta eſſe: uel pecorũ uel hominũ uel locorum ac terrarum agrorum ue corpora. Expendo ſimiliter.n.habet ante.d. & a pendo cõpoſitum eſt: ſignificatq; exacte ponderare: atq; examinare. Cicero in Verrem libro quinto: Deinde hæc expendite atq; æſtimate. Idem officiorum libro primo: Quæ contemplantes expendere oportebit quid qſq; habeat ſua eademq; moderari: nec uelle experiri: q̃ ſe aliena deceant. Iuuenalis in ſatyra. Omnibus in terris inquit: Expende hannibalem: quot libras in duce ſummo Inuenies. Perpendo eodem modo componit̃ & idem ſignificat: & eſt exacte pondero: atq; examino. Non autem ut aliqui uolunt intelligo: & animaduerto. Cicero: Quid in amicitia fieri oportet: quæ tota uirtute perpenditur. At a pando quod ſimiliter ſcribitur: ueteres paſſum cum duplicato.ſ.& non panſum cũ.n.ante unicum.ſ.deduxerunt. Vnde capillo quoq; mulier paſſo dicitur: quaſi porrecto & ſparſo: & paſſis manibus & uelis paſſis dicimus: quod ſignificat diductis atq; diſtentis. Quin & cum præpoſione expaſſum non expanſum ut aliqui dixere. Cecilius ut refert Gellius libro.xv.noctium atticarum inquit: Heri uero proſpexiſſe cum ſe ex tegulis hæc nuntiaſſet: flammeum expaſſum domi protulerunt. etiam nonnunq̃.a.littera ante.s.in.e.mutata per compoſiti uocabuli morem: ac pro eo quod eſt diſpaſſis dixerunt diſſpeſſis. Plautus in milite glorioſo: Credo ego iſtoc exemplo tibi eſſe eundem extra portam diſpeſſis manibus patibulum cum habebis. Indoles ſimiliter ſcribitur: & ꝓprie in pueris & adoleſcentibus ſignificatio eſt futuræ uirtutis. Quintilianus: In primis annis laudatur indoles. Cicero ut.n.adoleſcentibus bona indole præditis ſapientes ſenes delectantur. Nonnunq̃ uero pro præſtantia uirtutis accipitur. Vt Liuius de Lauinia iam matre: & poſt mortem Aeneæ res adminiſtrante inquit: Tanta in ea uirtutis indoles fuit. Lucanꝰ: Indole ſi dignũ latia ſi ſanguine priſco Rubur ineſt animis. Indole dixit quaſi generoſitate quadã uirtutis atq; animi. Veꝝ Liuius & ad malam quoq; partẽ & ad muta atq; inanimata indolẽ tranſfert. Nã loquens de Hannibale ſic ait: Cũ hac indole uirtutũ ac uitioꝝ triẽnio ſub Haſdrubale ĩperatore meruit. Et alibi: Sicut in frugibus pecudibuſq; nõ tãtũ ſemina ad ſeruãdũ indolẽ ualent: quãtũ terræ ꝓprietas cæliq; ſub quo alunt̃. Indico ex in & dico cõponit̃: & ꝓprie ẽ denũtio: ut indictũ ẽ bellũ: Indixit Romulus ſpectaculũ. Liuiꝰ in primo: Indici deinde finitimis ſpectaculũ iubet. Iteꝝ indixit ĩ poſterũ diẽ ut adeſſent. Idẽ & iudiciũ indictũ. Põt etiã.n.ſyllabã ante.f. terminare: ut cõfero.i. collatuꝝ eẽ: quid quod & ꝓfore apud comicos ẽ in uſu. Similiter cõflo.cũ.n.ante.f.ſcribit̃: & dicimus cõflaui æs alienũ qn factus ſũ debitor alienæ pecuniæ. Idẽ cõtraxi æs alienũ qbus correſpõdet: diſſolui æs alienũ. Quĩtilianꝰ: Non ego æs alienũ luxuria cõtraxi. Cicero: Patri pſuaſi ut æs alienũ filii diſſolueret. Infula ſimiliter.n.habet ante f.& ẽ teſte Seruio ſup.x.ænei.faſcia in modũ diadematis: a qua uittæ ab utraq; pte dependẽt: quæ ut ait plærumq; tortilis ẽ: & de albo & croceo. Ante.g.ſimiliter põt.n.ſyllabã terminare ut fũgor: qđ cũ ablatiuo: nõnunq̃ cũ accuſatiuo cõſtruit̃: & idẽ eſt quod officiũ munuſq; ago: & fungor magiſtratu: fũgor prætura: fungor legatiõe: fũgor officio delegati: fũgor munere iudicis. Similiter fũgor uita: qa fũgor officio uitæ. Inde defũctꝰ qa finiuit officiũ uitæ. cõſtruit̃ nõnũq̃ cũ accuſatiuo ut Terẽtiꝰ in adelphis: Aeſchinꝰ tuus neq; boni neq; liberalis functus eſt officiũ uiri. Similiter defunctus periculis: quia finita ſunt picula. Virgi.in.iii. ænei.

O tandem magnis pelagi defunctæ periclis. Liuius defuncta morbis corpora ſalubriora eſſe incœpere: hoc
eſt finiti ſunt morbi corporum. Ingredior ſimiliter ſcribitur: & ex in & gradior cōponitur: ſed diuerſa rati-
one. Nam uno modo ad locū ingredi dicimur: ut ingredior forum: uel in forum. Alio modo pro eo quod
eſt ambulo: & incedo. Virgi. libro georgi. iii. Continuo pecoris generoſi pullus in aruis Altius ingreditur:
& mollia crura reponit. Cicero libro quinto ad Atticū: Si dormis expergiſcere: ſi ſtas ingredere: ſi ingrede-
ris curre: ſi curris aduola. Vbi idē eſt ingredere quod gradi & ambulare. mango eodē modo. n. ante. g. deti
net & eſt uenalitius uenaliū hominū: ut Martialis: Milia pro puero centū me mango popoſcit. Contingo
uero & ſi in præſenti. n. habet ante. g. in præteritis tamē perfectis & pluſq̄perfectis & inde formatis illud p-
dit: ut contigi contigero contigiſſem contigiſſe. Poteſt ſimiliter. n. finire ſyllabam ante alterā. n. ut annus: &
inde anniculus: de quibus in dictione annus late uidebimus. Similiter pannus & inde pannoſus: qui ſcilicet
craſſo panno ac uili opertus eſt. Nec hoc niſi de paupere dicitur: cui⁹ exempla ſunt plurima. bipēnis cū. i. &
n. ante aliud. n. ſimiliter ſcribitur: & teſte Quītiliano in primo: ſignificat acutū. Vnde ſecuris utrinq; habēs
aciem bipennis dicitur: & illos errare dixit: qui quia a pinnis duabus hoc eſſe nomen exiſtimāt pennas auiū
eſſe uolunt: hoc eſt nō etiam pinnas. Nā ut ego in. L. Columella uiro elegantiſſimo annotaui: pinnas ſemp
pro pennis quæ plumæ nō ſunt accipit. Vnde puto pennas generale ad pinnas & plumas eſſe. Verū cū hoc
tempore plæriq; penna ſcribāt a penna pennariū: hoc eſt pennarū thecā deducere poſſumus. At penariū cū
unico. n. ſcriptum: locus eſt teſte Varrone de lingua latina ubi reponitur penus: hoc eſt edulia ad uictū perti
nentia. Vnde ait Cicero in libris de natura deorum: penus eſt omne quo ueſcuntur homines. Et omnia hæc
abſq; diphthongo ſcribunt̄. Similiter penis cū unico. n. ſcribitur & eſt mentula: dictus a pendendo uel pe-
netrando: licet penis habeat primā longā. Ante. q. poteſt. n. etiā ſyllabā finire ut inquiro conquiro inquili-
nus: qui ab in & colo cōponitur & deriuatur. Et is accipitur qui in alieno priuato ꝓprie tamē cōducto habi
tat: ſiue in urbe ſiue ruri. Cicero in philippicis: At uero te inquilino nō domino pſonabāt oīa uocibus ebri-
orū. plærunq; ſimiliter cū. n. ante. q. ut auctores grāmaticæ uolūt ſcribi debet: Immo ſequēte. q. ut diximus
ubi ante cōpoſitionē in præcedenti ſyllaba fuiſſet. m. conuertūt illud in. n. ut nāq; quāq̄ & ſimilia. Et deſcē-
dit plærūq; a plæriq;. Sane plæriq; dupliciter apud auctores accipitur. Vno modo pro maxima pars: ut Sa-
luſtius in diuiſione inquit orbis terræ plæriq; in parte tertia aphricā poſuere: pauci tantūmodo aſiam & eu-
ropam. & paulo poſt: plæroſq; ſenectus diſſoluit: niſi qui ferro aut beſtiis interiere. Nā morbus haud ſæpe
queq̄ ſuperat. Alio uero modo pro eo quod eſt nōnulli ponitur. ut Quintilian⁹: uideas inquit plæroſq; ira
percitos. i. nōnullos. Simili modo plærūq; uno modo ponitur pro eo quod fere eſt ſemp. Alio uero modo
ſed rariſſime pro eo quod eſt nōnunq̄: ut Quintilianus in amatore: Excuſſa ſunt plærūq; uitia uerberibus
. i. nōnunq̄. & ut quidā uolūt eſt aduerbiū: ut uero alii eſt nomē. Ante. r. uero. n. ipm poſſe ſyllabā terminare
quidā uolūt: ut inrūpo inruo. Aliis magis uidet̄. n. in. r. cōuerti ac dici irrūpo irruo: & inde irrito quod uno
modo hoc eſt cū penultimā producit: idem eſt quod prouoco. Alio modo uidelicet cū illā corripit idem eſt
quod nō ratū eſſe oſtendo: uel uolo: corrigo: corruo. Quē modū græci ipi obſeruant. ut συρράπτω ideſt
conſuo. Nam ex συν quod eſt cō: & ῥάπτω: quod eſt ſuo cōponitur. συρρῆγνυμαι ideſt cōfundo. quod
ſimili modo cōponitur: & in mille aliis. Ante. s. autē abſq; aliqua cōtradictione ipſu꞉. n. præcedentē ſyllabā
terminare ualet ut conſul a conſulendo. de quo late Pomponiūs de origine iuris. Et inde conſularis is dici-
tur: qui conſulatū geſſit. Et proconſul: qui cum poteſtate conſulari extra ordinē ad aliquā prouinciam ad-
miniſtrandā mittitur: præterq̄ quod nō. xii. faſces eum præcedunt: qui præcedunt conſulē: ſed tantū ſex: ut
etiā prætorem & præſidem. Nā non is eſt ut quidam inſcii dicunt: qui pro alio conſule præeſt prouinciæ. Si-
mili modo proprætor: non qui pro alio præturam: ſed qui ordinariam gerit. Idem proquæſtor & ſimiles.
Conſilium uero ſine. c. poſt. s. ſcribitur. Nam componitur ex con & ſileo. confeſſus eodem modo. n. ante. s.
ſyllabam finit. Neq; eſt confeſſio: ſed homines uno in loco ſedentes: ſicut conuentus non eſt conuentio: ſed
homines qui in unū locum conuenerunt. Inſtar ſimili modo ſe habet. Et ut ait Seruius ſimilitudinem indi-
cat. Inducit Virgiliū libro æneī. ii. Inſtar montis equū diuina palladis arte. Nobis uero potius ad equipara-
tionem uel ad menſura꞉ ſignificare uidetur. ut idem libro tertio: Argolici clypei aut phœbeæ lampadis in-
ſtar. Cicero hexametrorum inſtar uerſum. Inſtitutum ſimiliter ſe habet: & ab in & ſtatuo componitur mo-
remque deſignat ut faciam meo inſtituto: licet nonnunq̄ ſignificet incæptum propoſitum ab inſtituo quod
eſt incipio. At inſtitutiones præcæptiones ſunt: quibus inſtituuntur & docentur homines: ut libri a Quinti-
liano a Lactantio aliiſque auctoribus de inſtitutione inſcripti ſunt. Similiter conſpiro a ſpiro componitur.
Nec actiuum eſt: ſed neutrum: unde neque conſpiror: deponens comperitur. Quare nec conſpiratus ali-
quis dici debet: ſed conſpirans. Simili modo a monſtro monſtrans: quod ſemper cum. n. ante. s. ſcribitur.
Monſtrum & Monſtroſus ſimiliter cū. n. ante. s. &. o. abſq;. u. in penultima ſcribitur: quod Lucanus in pri-
mo ex ipſa natura uerſus ſic ſcribendum eſſe comprobat cum ait: Monſtroſique hominum partus. Ve-
rum plærique interponunt. u. & ſcrbunt monſtruoſus: quod latinum non eſt. Sicut e diuerſo plærique
ſcribunt fœtoſus. ut illud in pſalmis: Oues eorum fœtoſæ: pro fœtuoſæ. Nam ſic quoque legendum
eſt. Quoniam dictiones quæ quartæ ſunt declinationis: retinent. u. ante oſus: ut actuoſus fructuoſus:

luctuoſus:quæſtuoſus:ſumptuoſus.In ſecũda uero minime:ut ramoſus:doloſus:lacertoſus:petroſus. Atq; ut in maſculinis ita in neutris.ut lutoſus:cœnoſus:damnoſus:lucroſus: uitioſus:portentoſus.Pliniꝰ de naturali hiſtoria:Vniuerſa autem quæ de Hercule ac Pyrene uel ſaturno traduntur:fabuloſa in primis arbitror & portentoſa græciæ mendacia.Cicero pro domo ſua:Hunc tu etiam portentoſa peſtis exulem dicere auſus es:Verũ ante arius ſimili modo ſi nomina ſunt quartæ declinationis ſemper.u.recipiunt:ut ſaltus ſaltuarius:fructus fructuarius:actus actuarius.At ſi ſint ſecundæ declinationis carent.u.ut aſinarius canipariꝰ & reliqua.Si autẽ de nominibus loqui uelimus deſinentibus in oſus uariæ fiunt deriuationes:ut meticuloſus a meticulo nomine dimminutiuo magis q̃ a metu deducitur:& is dicitur qui timidus eſt. Similiter mulieroſus qui affectus eſt: & nimis appetit mulieres.Moroſus uero a mores uenit: & non ut multi putãt a mora.Nam primã habet longam ut mos moris.Significatq; illũ:qui minus exacte minuſq; ad unguem omnia fieri expoſcit:ut aliquando ob id indignetur:atq; iraſcatur. Suetonius de Cæſare circa corporis inquit curam moroſior:ut non ſolum tonderetur diligenter:ſed etiam uelleretur.Idem de Tiberio ait: Sed affectatione & moroſitate obſcurabat ſtilum. Cicero de oratore: Vſq; adeo moroſi ſumus ut nobis non ſatiſfaciat ipſe Demoſthenes.Addit & ad hæc Cicero aliquando impatientiam & iracundiã:ut cũ in libro de ſenectute inquit:Et ſunt moroſi anxii & iracundi & difficiles ſenes.Idem ſecundo de oratore ait : Me quidem hercule illa ualde mouent ſtomachoſa:& quaſi ſummoroſa ridicula:non cum a moroſo dicuntur:tamen.n.nõ ſal ſed natura ridetur.Dicitᷣ ergo moroſus a nimia diligentia & ſeueritate quotiens plus diligentiæ q̃ oporteat impendimus rebus uel noſtris uel alienis. Noſtris quidẽ cũ minutiſſima quæq; diſquirimus & nullius frugis.Alienis cum de rebus cæterorum occultioribus non ſatis cum pudore perſcrutamur aut interrogamus.Tranſtrum ſimiliter ſcribitur:& conſtruo:uidelicet cum.n.ante.s. Ante.t.ſimiliter finit.n. præcedentẽ ſyllabam:ut planta:& inde plantarium:quæ Seruius ſuper georg.ſic ſeparat: Plantæ ſunt inquit raptæ de arboribus:Plantaria uero quæ ex ſeminibus nata cum radicibus:& terra propria tranſferuntur.ut Virgiliꝰ eo loco:Et uiua ſua plantaria terra.Alii uero generalius plantas ſiue euulſas ſiue non cõſitas ſignificare uoluerunt.Nõ autẽ pro loco aliquando poſitũ fuit.Promontorium etiam cum.o.in ſecunda ſcribitur: & proprie mons eſt in mari prominens.Plinius libro.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:Promontoria inquit aperiuntur in mari:& rerum natura agitur in planũ.Liuius libro.xxxiii.Aut aperientibus claſſem promontorii.idẽ libro xlv.Adiunctiq; inſula euboia & excurrentem in altum uelut promontoria attica terra ſita. Munimenta quidem etiam cum.u.in prima:&.i.in ſecunda ſcriptum a munio deſcendit: & ſunt munitiones caſtrorum cæterarumq; rerũ:quæ contra aduentum hoſtiũ muniunt:ſiue uallo & foſſa:ſiue alio quouis modo:quo ſunt milites ab hoſtiũ aduentu muniti.Monumenta uero cum.o.in prima &.u.in ſecũda ſcriptum a moneo deſcendit: Et ſunt ſepulchra ſtatutæ tituli libri cæteraq;: quæ nos alicuius rei præteritæ moneant.Nam in honorem mortui illa fiunt:non in publicam præceptionem:ut quidã ſomniant:quod nos noſtræ ipſorũ mortis admoneant.Vnde & ſi deſint litteræ:aut alii tituli magis ſepulchrum: q̃ monumentũ erit. Liuius libro xlvii.Vtrobiq; inquit monumenta oſtenduntur.Nam & linterni monumentũ monumentoq; ſtatua ſuperimpoſita:quã tempeſtate diſiectam nuper uidimus ipi & romæ extra portam capenam.In Scipionũ monumento tres ſtatuæ ſunt.Quarũ duæ Publii & Lucii Scipionũ dicuntur eſſe.Tertia poetæ Quinti ennii. Scienter eodem modo ſcribitur:& idem eſt quod ex ſcientia:& non ex ignorantia. At ſcite idem eſt: quod docte & perite:artificioſeq;.Identidem cum.n.ante.t.ſcribitur:& ſignificat idem quod frequenter eodem modo.At itidem idem eſt quod ſimiliter.parentare ſimiliter cum.n.finiente ſyllabam ante.t.ſcribitur: & a parentibus deductum eſt.Nam teſte Hieronymo in hieremia libro.iii.Mos eſt.n.gentibus ferre cibos & præparare conuiuiũ quod græci uocant:& a noſtris uulgo appellatur parentalia:eo quod parentibus iam defunctis iſta celebrantur.Hec ille.Similiter Cornelia mater ad Gracchum filiũ apud Cornelium nepotem.Vbi mortua ero parentabis mihi:& inuocabis deum parentem. Vnde Seruilianus pontifex teſte Macrobio libro ſaturnalium primo:negabat oportere atro die parentare:quia tunc quoq; Ianum Iouemq; præfari neceſſe eſt: quos nominare atro die non oportet. Varro autem libro ſexto de lingua latina ferialia inquit ab inferis & ferendo:quod ferunt tum epulas ad ſepulchrum: quibus iis ſibi parentare. Intercludo non ſolum.n.ante.t.ſed.r.ante.c.detinet. Et ut quidam ferunt.n.ipſum euphoniæ cauſa interiectum fuit:Ita ut ſit iter claudo:ut Virgilius:Intercludit hyems:& terruit auſter euntes.Cicero: qui iter pœnorum cadaueribus corporum ſuorum intercludendum putauerunt.Nam introcludo cum.o.ante.c.eſt in interioribus cludo. Tento tentas ſimiliter cum ſolo.n.ante.t.ſcribitur: & non per.m.&.p.litteras: ut inſcii quidam putant.Nam non a temno ſed a tendo: uel a teneo deriuatur: & ſecundum utranq; deriuationem cum ſolo.n.ſcribendum erit.Nam tendo certe facit tentum. Vnde tentigo & tentorium & eius compoſita. Intendo intentũ.Vnde intenti nerui uel cithararum uel arcuum. Extendo extentum: ut Virgilius:Et ſiquẽ extenta plagarum : Quattuor in medio dirimit plaga ſolis iniqui . Contendo contentum . Vnde apud Ciceronẽ: contenta uoce dicendum.Nonnunquã & pro eo qui ſtatui ſuo acquieſcit:ut id paucis enim minimiſque natura contenta eſt. Et Horatius in primo ſermonum:Qui fit mecœnas ut nemo quam ſibi ſortem : Seu ratio dederit : ſeu fors obiecerit ulla Contentus uiuat . Facit etiam prætendo prætentum .

ut Virgi. Prætentaq; littora uelis. Oſtendo oſtentum: unde oſtentũ oſtenti: portendo portentum: unde portentum portenti. Et ſic ſecundum iſtos qui tentat quaſi manum tẽdit: ut aliam corporis partem in id quod experiri uult & exquirere. Alii uero a teneo deriuari uolunt: quod ut aiunt ipſa uerbi ſignificatio monſtrare uidentur. Nam tentare experiri eſt uel inquirere: & uerbo uel re quaſi manu tenere. Cicero in paradoxis Tentare uolui an ita dici poſſent ut probarentur. Virgi. in. ii. æneí. Vix primi prœlia tentant. Vnde a teneo uel tendo ſupinũ fit tentum per ſolum. n. Vnde tento frequentatiuũ: & participium tentatus tentata tentatum. Cicero in officiis: Tentata eſt res ab omni genere hominũ. Quin & tentaturus ut Virgili⁹ in. iiii. ænei. Tentaturũ aditus & quæ molliſſima fandi Tempora. Ante. i. conſonans etiam poteſt. n. præcedentem ſyllabam terminare: ut coniungo coniugiũ: ſimiliter ante. u. conſanans: ut conuerto: conuitium: quod teſte Labeone iuriſconſulto dicitur uel a concitatione uel a conuentu: hoc eſt a collatione uocum. Cum. n. in unum cõplures uoces conferunt: conuitiũ appellatur: quaſi conuitium. & ſubdit quod autẽ nec in cœtu: nec uociferatione dicitur conuitiũ non proprie dicit᷑. Ante. x. ſimiliter poteſt. n. ſyllabã terminare: ut anxius: anxur de quo in ſequentibus uidebimus. Verum ſi dictio terminata in. n. componatnr cũ alia dictione incipiente a. b. uel a. p. uel ab. l. uel ab. m. mutat᷑. n. in. m. ut cõbibo: imbuo: qđ ꝓprie ẽ teſte Seruio in bucolicis incoho initio: ſed ut ait reperit᷑ etiã apud antiquiores ꝓ eo quod eſt perfundo & madefacio. Impius compitũ: quod teſte Seruio in ſecundũ georgi. quadriuiũ eſt ab eo quod multæ uiæ in unũ confluant. Virgilius: Præmiaq; ingentes pagos & compita circũ Theſidæ poſuere. Illido collido & collidium immunis cõmunis.

De ſyllababis deſinentibus in. p.

N. p. nulla ſyllaba terminatur: niſi ſequens quoq; ab illa incipiat: ut ſupplicium ſupplicio appeto appello apparet Hippocrates Hippocoon. de quibus in ſuis dictionibus uidebimus. Lippus is dicitur qui habet lachrymantes oculos: plenoſq; macore & putore: & ut quidam ferunt quaſi λιαν. i. abundanter pus. i. putor: ita ut. a. in compoſitione abiiciatur &. n. in. p. conuerſum dicatur: quod an uerrm ſit ipſi uiderint. At uero ſupellex cum unico. p. & duplicato. l. ſcribitur: habetq; primam breuem. Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie: Tales ergo cibi qualis domus atq; ſupellex. Non poteſt. p. etiam inter. m. &. n. aliquo pacto in eadem dictione ſcribi: quia nec in eadem ſyllaba cum illis nec præcedentem. m. ſyllabam cum. n. incipere poteſt. Non etiam poteſt. p. in eadem ſyllaba poſt. r. collocari: ut ſupra uidimus.

De ſyllabis deſinentibus in. q.

N. q. nulla ſyllaba cuiuſcũq; dictionis terminari poteſt.

De ſyllabis deſinentibus in. r.

Vero littera quacunq; conſonante ſequente poteſt priorem ſyllabam terminare: ut orbus. Et is dicitur quicunq; aliqua re chara priuatus eſt: proprie autem oculorum luce. ut Iuuenalis in tertia ſatyra: Dudum uigilantibus orbis. i. luce priuatis: qui iuxta triuia & compita pontes dormire ſolebant: ut a tranſeuntibus etiam ante diem elemoſynam acciperent. Deinde parens amiſſis liberis: quaſi amiſſa luce oculorum: ut idem in eadem ſatyra: Perſicus orborum lautiſſimus. Et inde orbitas quæ eſt illa qualitas patrum poſt amiſſos liberos. Et uxoris uiduitas poſt amiſſum maritum. Dicitur etiam orbus quaſi orphanus: & orbitas quaſi orphanitas. Ante. c. ut farcio: & inde fartus & refertus. cum. t. abſq;. c. ſaturatus. Similiter exercitus: qui Vlpiano teſte de militari teſtamento ab exercitatione nomen traxit. Vnde exercitorius is dicitur qui ſe exercet. Percitus qui iracundia furoreq; eſt incitatus. At parcus non ab arca ut Caius Baſſus in libris de origine uocabulorum uoluit: quaſi par arcæ diceretur: quando ſicut in arca omnia recunduntur: eiuſq; cuſtodia ſeruantur & continentur. Ita homo tenax paruoq; contentus omnia cuſtodia & recondita habeat ſicut arca. Neq; ab arcendo quod pecuniam conſumi atq; impendi arceat & prohibeat: quaſi pecuniarcus Sed teſte Gellio in fine libri. iii. noctium atticarum: ab eo quod eſt paruum & parum denominatus eſt. Vel ut aliis magis placet a parco parcis. Similiter circuo ſcribitur: a quo cilium ducitur. Et inde ſupercilium cõponitur. Nam teſte Plinio libro. x. naturalis hiſtoriæ: Extremæ ambitum genæ ſuperioris antiqui cilium uocauere: unde & quæ pilis obteguntur ſupercilia. Nam & gena dicitur: quæ uulgo palpebra uocatur. hoc eſt ea membrana qua quaſi ueſte ocul⁹ integitur. i. quæ aperitur & clauditur. hoc plurimi auctores obſeruauere. Plinius in eodem loco inquit: Quibus fragilia operimenta his oculi duri. Omnia talia & piſces inſectas non habent genas: nec integunt oculos: omnibus membrana uitri modo tranſlucida obtenditur. Seneca in Oedipo. Et perirati ſibi genas parentis. i. oculos. Continens exprimens ꝓ contento. Vt ſimili modo draconis genæ ꝓ oculis poſitæ ſũt. Quintilian⁹ ĩ declamationib⁹ de cæco loquẽs ĩquit: Illa ꝑpetua nocte clauſæ genæ nõ cuſtodierũt. Veꝝ & nõnũq̃ ꝓ eo loco ubi naſcũt᷑ pili accœptũ cõperi. Horati⁹ in ultimo carminũ. Vel cur his animis incolumes nõ redeũt genæ. Nã mala generis fœminini a ſimilitudine mali: hoc ẽ eius generis pomi nomẽ aſſumpſit. Nã. i. quod præeminet inter naſũ oculos & buccã qđ rotũdũ ẽ: & ĩ ſpẽꝫ mali. Vnde tã mala q̃ malũ pomũ primã ꝓducit: ſꝫ mal⁹ la. lũ. primã corripit. Plini⁹ lib. xi. naturalis hiſto. Infra oculos ĩquit malæ hoĩs ſũt. Et ſubdit: Ibi maxĩe oſtẽdit᷑ pudor: at ea ĩterior ꝑs q̃ oris hiatũ efficit: ubi molares affixi ſũt maxilla dicit᷑ qđ nomẽ ẽ diminutiuũ nõ re: ſꝫ uoce. Ante. d. finit. r. ſyllabã: & ꝑdit⁹ q ĩ oẽ ſcel⁹ ẽ tradit⁹ Cardo q teſte Seruio ſuꝑ primũ ænei. dicit᷑ q̃i cor ianuæ: quo. ſ. illa mouet᷑. Ardeo & inde ĩchoatiuũ ardeſco.

Vnde teſte Priſciano. Omnia in ſco deſinentia uerba inchoationem ſignificant & inchoatiua uocantur. In-
ducitq; uerſum Virgilii in primũ æneí. ubi de Diomede ait: Expleri mentem nequit ardeſcitq; uidendo. Idẽ
grammatici omnes quos legimus affirmare uidentur. Excæpto Laurentio meo Vallenſi: qui in libris de ele
gantia ad me ſcriptis nullo pacto inchoatiua huiuſmodi uerba eſſe uoluit: ut ibidem longo proceſſu diſpu
tat. Nec apud Virgiliũ & alios auctores inchoationem ſignificare uidentur: ſed magis poſſeſſionem quan-
dam ſeu operationem cum illo hoc in paſſu deſignare putamus. ut apud Quintilianũ: Tenuit inquit con-
ſuetudo quæ quotidie magis inualeſcit. Et Cicero: Quanto plura ille miſcebat tanto hic magis indies con-
ualeſcebat. Quin & illud eccleſiaſticũ: qui ſordet ſordeſcit adhuc. Non. n. poteſt quid quotidie incipere ua
lidum fieri: & quidem magis cũ inchoationẽ nihil præcedat. Nec quod ſordet poteſt incipere adhuc ſorde-
re. i. magis: quia ſic quoq; antea incœperat. Nam græce per paſſiuũ uerbum explicatum eſt: quod nihil ali-
ud ſignificat q̄; ſordi detur. Vnde Plautus in captiuis: Ego inquit qui tuo mærore maceror: maceſco: conſe-
neſco: & tabeſco miſer: pro eodem pene accæpit maceror: & maceſco. Niſi quod maceror ad animũ magis
pertinet quaſi affligor: Maceſco magis ad corpus: ſed nullam prorſus inchoationẽ deſignat aliter inuanum
dixiſſet Virgilius incipiunt cum ait: maria incipiunt agitata tumeſcere. Et idem: fluctus uti primo cœpit cũ
albeſcere ponto. Et iterũ in. iii. georgi. Sin in proceſſu cœpit crudeſcere morbus. Nam magis propriũ fuiſ-
ſet dicere quod tumeſcebant: albeſcebant: crudeſcebant. i. incipiebant ſiue inchoabant tumere: albere: cru-
dere. Non ergo eiuſmodi uerba quæ inchoatiua uocamus: aliud ſignant q̄; uerba compoſita per fio: ut ar-
defio: calefio: frigefio: inualefio: tepefio: ſordefio: ægrefio. Niſi quod hæc in uſu non ſunt: illa quoq; uſum
accæperunt. Et ut alii quidem dicunt: quæ in ſco deſinunt paſſionẽ in ſe habent: quæ uero in fio extrinſecus
aſſumunt. ut Suetonius in ægypto inquit: Cæſar cum hoſtes fugeret elata leua natabat ne libelli quos tene-
bat madefierent: melius q̄; madeſcerent. Et cum fores aperiunt: melius patefiunt dicitur q̄; pateſcunt. At cũ
quis in balneo ſudore irrigatur: magis ille madeſcit. Idem ſi fores ſua ſponte aperiantur: magis pateſcunt
q̄; patefiunt. Ante. f. ſimiliter finit. r. ſyllabam præcedentem ut perfidus hoc eſt qui fidem uiolat: perfuga
qui ad hoſtes tranſit. Perferre ubi per uſq; ad finem aliquid conduci denotat: hoc eſt uſq; ad conſtitutũ finẽ
ferre. Virgilius in. xii. ænei. Nec ſpacium euaſit nec totum pertulit ictum. Vnde multi ferunt litteras: ſed eas
negligentia uel odio uel caſu non perferunt. Cicero: Sed nuntius ille qui littetas accæpit nõ pertulit. Sene-
ca in tragœdiis: leue ẽ miſerias ferre perferre eſt graue. i. ad ſpaciũ temporis in miſeriis eſſe leue eſt: ad finem
uero uſq; uitæ graue. Nonnunq̄; uero. per. quaſi per mediũ indicat: ut perfluere hoc eſt per medium alicu-
ius fluere: ut ſi lagena male materiata maleq; compacta ſit perfluit: id eſt per eius medium humor qui intus
eſt fluit. Terentius hac atq; illac perfluo. i. in modũ non fidelis lagenæ quæ mihi cõmittuntur effundo. idem
eſt tranſfluo: quo Plinius ſæpe utitur. Ante. g. ſimiliter præcedentem ſyllabam terminare poteſt. r. ut margo
pergraue. i. ualde graue. Argutus hoc eſt qui acuta quadam & accurata ſolertia eſt præditus: quaſi acute ar-
guens & inueſtigans. pergula quæ a pergendo dicitur: ordo eſt ac cœtus miniſtrorũ obedientiũ ſtructori. Iu
uenalis in ſatyra: Atticus eximie: Sed nec ſtructor erit cui cedere debeat omnis Pergula. i. pergentiuus ordo
Ante. l. finit etiam. r. præcedentem ſyllabã: ut perlego quod eſt uſq; ad finem lego. Quintilianus libro. xi. de
inſtitutione oratoria: Ideoq; opus eſt intueri omne litis inſtrumentũ: quod uidere non eſt ſatis ſed perlegen-
dum erit. Ouidius in epiſtolis: Perlegis an coniunx prohibet noua: perlege non eſt. Sane antiqui ſequente
l. ipſum. r. in. l. quandoq; conuertebant: & perlego cum duplicato. l. ſcribebant: ſimiliter perluceo. unde &
pellego & pelluceo ſignabant: ut ſupra uidimus in littera. l. & eſt perlucidũ id: per cuius mediũ fulgor ema-
nat. Idem tranſlucens & tranſlucidus. At perſpicuũ id dicimus: per cuius medium licet ſit opertum oculos
dimittimus: atq; per illos uidem⁹. ut aqua: glacies: laterna: ueſica: uitrũ chryſtallus. Vnde ea plærunq; ad mẽ
tem & hominũ uirtutes transferimus. Super latinum ſimili modo habet. r. finientem ſyllabam ante. l. & id
dicitur: quod ſuper alia latum eſt. Nam ſecundum obſeruantiam Ciceronis aliorumq; principum linguæ la
tinæ: ſummũ gradum detinet inter plura: quæ inter ſe diſtinctionem habent comparationis. Vt Achilles eſt
fortiſſimus græcorũ: quia inter græcos unus alio fortior eſt: & ille eſt fortiſſimus. Nam ſi pares omnes græ-
ci præter Achillem fuiſſent: quia non per comparationẽ alia diſtinguerentur: & duæ tantũmodo partes eſ-
ſent: utendum eſſet comparatiuo: quoniam comparatiuũ inter duo eſſe debet: ſuperlatiuũ inter plura. Si
modo tria ſunt: & inter ſe imparitatem importent: Veluti ſi in duas partes ciuitas diuiſa eſt: ut bello ciuili
Pompeii & Cæſaris: recte dicimus: Maior pars quiritiũ ſequebatur Pompeium: minor Cæſarem: non autẽ
maxima aut minima recte dici poteſt. Sin in tres partes: ut in tempore triumuirali: quũ inter ſe diſpares eſ-
ſent dicendum eſt: Maxima pars quiritiũ ſequebatur Octauianũ: maxima pars legionum erat cum Lepido:
maxima pars nauium erat cum. M. Antonio. Nec dicendum eſt: maior pars: quũ inter hæc tria ſit cõparatio
& unum ſupremum: quod ſane ſuperlatiuũ exigit. Sicut digitorum longiſſimus eſt & non longior: medi⁹.
Hoc Cicero apertiſſime oſtendit. Tum late in pluribus locis. Tum breuiſſime quũ ait in Piſonem: Me quũ
quæſtorem in primis: ædilem priorem: prætorem primũ cunctis ſuffragiis populus romanus faciebat. Aedi
lem priorem dixit: quia duo tantum erant ædiles: ſicut duo cenſores: & duo conſules. Cæteri autẽ fere oẽs
magiſtratus multi. ut quæſtor prætor. Huius rei ſiquis fidem deſideret: ſemper binos ædiles apud Terentiũ

legetur:uti nos etiam in dictione diphthongus oſtendemus.Quoniam & Cicero pro Milone inquit:Septem prætores:octo tribuni plæbis illius aduerſarii defenſores mei.Nam quæſtores pene ſinguli ſingulis prouinciis præficiebantur. Quas res non ſatis conſideraſſe Lactantius depræhenſus eſt: cum libro inſtitutionum vii.ait:Vt ea ipſa quæ dicerem non noſtris ſed aliorum potiſſimum litteris confirmarem.potiſſimum dixit pro potius:duæ.n.partes erant nō multæ.& libro primo eiuſdem uoluminis cum ait:Omnes ſibyllæ unum deum prædicant:maxime tamen Erythrea:quæ celebrior inter cæteras & nobilior habetur. Nam ſecundū antiquorum obſeruantiam celeberrima & nobiliſſima dicendum erat.Sane id etiam proſpiciendū eſt: nos uti debere comparatiuo ad unū ſui generis:ad plures ſuperlatiuo:ut romanus alio romano non romanis: fortior dici poteſt:ſed romanorum tantummodo fortiſſimus.Similiter Achilles troianis fortior fuit: & troianorum Hector fortiſſimus:At ille græcorū.Quia ut diximus cōparatiuū inter duo eſſe debet.Et diuerſum genus:ut unū tantūmodo ad id quod comparatur ſe habet.Quæ cum nonnulli diſcernere uoluerit: in diuerſas ambages prolapſi ſunt.Ante.m.ſimiliter.r.præcedentem ſyllabam ualet terminare:ut arma:quæ teſte Seruio in.xii.æneidos:ſunt uniuſcuiuſq; rei poſſibilitas.Vnde eſt Quærere conſcius arma.i.dolos.Et in eodem.xii.Tum demū mouet arma leo.habet etiam alia ſignificata: quæ Priſcianus in libello.xii. carminū Virgilii late explicat.Et inde armiger:qui quaſi arma gerens dicitur. Nam is eſt qui in prælio gerit tela domini ſui ut arcum:ut lanceam:& cætera huiuſmodi.Et certe apud Homerum armigeri magnorū principū ſemper: & ipſi magni uiri fuerunt:ut Autumedon & Patroclus armigeri fuerunt Achillis: & Helenus Capanei regis filius auriga Diomedis.Et Meriones inter primos duces cretenſium auriga Idomenei. Hectori aliquis fratrum ſæpe aurigabatur currum.Sic Acetes altor & nutricius Pallantis auriga fuit Euandri dicente Virgilio æneidos.xi. Corpus ubi exanimi poſitum pallantis acetes Seruabat ſenior:qui parrhaſio euandro Armiger ante fuit:ſed non fœlicibus æque Tum comes auſpiciis caro datus ibat alumno.i. domino teſte Nonio Marcello:qui dure nimiū ne inerudite dicam exponit.Ita ut ignoraſſe uideatur nutricios & altores magnorum nobiliū magnos & ipſos ſemper fuiſſe.Et ab ipſo altore & nutricio Acete mortem Pallantis quē aluerat & loco filii habebat multo triſtius deplorari:q; ſi uel Euander ipſe fuiſſet occiſus.Sic apud Homerum Phœnix Achillem habuit:quem cum educaſſet filium ſemper appellabat pro alumno. Permanere ſimiliter cum.r.finiente ſyllatam ante.m.ſcribitur:ubi.per.ut in aliis diximus ad finem uſq; perducit. Plinius nepos:Tunc demū lente cunctanterq; ueniunt:nec tamen permanent:ſed ante finem recedunt. Aliquando uero.per.ipſum pro ualde ponitur: ut permagnum ideſt ualde magnū. Tormentum ſimiliter habet.r. ante.m.& a torqueo deducitur. Eſt generale uocabulum omniū machinarū bellicarum ingentia ſaxa torquentium. Ante.n.ſimiliter poteſt.r.præcedentem ſyllabam terminare:ut taberna: quæ ea dicitur ubi opera ipa cæteræq; merces uendicantur.Et quædam uocatur lanaria:quædam uinaria:quædam olearia:& mille huiuſmodi:unde opifices & tabernarii uocantur.Cicero.L.Flacco:Opifices & tabernarios atq; illā omnem facem ciuitatum quod eſt negocii concitare.Et differt ab officina:quia officina eſt ſtatuarii:fuſoris:flatoris:cellatoris:excuſoris:uitrearii:pictoris:ſutoris:fabri:qui multiplex eſt ut lignarius:& hic non unius generis:ferrarius:nec hic ſimplex:lapidarius qui in multas & ipſe diuiditur ſpecies.Nōnunq; uero & pro uno eodemq; loco officinam & tabernam poſitam comperi:ut ſutrina in qua calcei & fiunt & uenduntur: ut in dictione ergaſtula uidebimus:quædam etiam ſuum nomen ſecū habent:ut hæc ipſa ſutrina ſutoris: aurificina aurificis: cauponis caupona: Tamen & eam quæ uinum uendicat:cauponam uocamus. Quidam malunt dicere coponam cum.o.in prima pro loco. argentariam uero quidam pro artificio: & argentarium pro artifice aſſumpſere. At Cicero Liuius & etiam alii quamplures antiqui pro eo accipiunt: qui uulgo campſor dicitur.Vnde plautus in curgulione trapezitam & argentarium pro eodem accæpit.At qui minutiores ſunt numularii a nobis & menſarii dicuntur:a græcis uero collyuiſtæ. fabrica uero proprie eſt lignarii.Carnium ſimiliter ſcribitur:& non eſt locus ubi caro ſalſa ſuſpenditur:ſed caro ipſa:niſi contentum pro continente ſumatur:ut ſimiliter calcearium pro calceo ponitur:cibaria pro cibis.Ante.p. conſimili modo poteſt.r.præcedentem ſyllabam terminare: ut corpus:quod non ſolum pro maſſa & artubus & mēbris compacta:ſed etiam pro ſola carne auctores poſuerunt. Cicero ad Gallum: Ego hic cogito commorari quoad me reficiam.Nam & uires & corpus amiſi:ſed ſi morbum depulero:facile:ut ſpero illa reuocabo. Quintilianus in quinto:Hæret aſtricta undatis oſſibus cutis:& in fame ſua homine conſumpto.Iam membra ſine corpore ideſt ſine carne. Quod etiam ſignificauit Martialis cum ait: Viuebant laceri membris ſtillantibus artus:Inq; omni nuſq; corpore corpus erat:hoc eſt in corpore illius non erat caro.Puerpera quæ a puero & pario componitur.Nam mulieres illas dicimus:quæ proximis diebus matres ſunt factæ.Perpeſſus qui laborioſe eſt paſſus.perpluere hoc eſt per medium alicuius pluere.Nam ex his eſt in quibus.per. quaſi medium indicat.Quintilianus in quinto de inſtitutione oratoria:Cum cœnaculum inquit eius perplueret. Vſurpare uero ab uſu deſcendit.Vnde eſt quaſi præter uſum capere:& tunc quoq; eſt cum quadam auctoritate dicto aūt facto præter conſuetudinem utimur ſiue uſitamus.Cicero in oratore:Poſt inuenta cōcluſio eſt: quā credo uſurpaturos illos fuiſſe:ſi iam nota atq; uſitata res eſſet:quam inuentam uſurpare magnos oratores uidemus.Ante.q.ſimiliter finire poteſt ſyllabam.r. ut arquitenens quaſi arcitenens: hoc eſt arcum tenens.

Virgilius in tertio æneidos:Quam pius arquitenens oras & littora circum. Ante alteram poteſt ſimili mo-
do.r.ſyllabam terminare.ut currus:ſcurra.hoc eſt ut quidam fingunt:quaſi ſequens curiam.Nam proprie
is eſt:qui riſum ab audientibus captat. Exhorreo ideſt expaueſco:& ſemper accuſatiuũ expoſcit.ut exhor-
reo hanc rem:at exhorreo ab hac re:aliud ſignificat:ut ſupra uidimus. Torreo uero in una eadẽque uoce:
diuerſas habet ſignificationes: & tam uro q̃ꝫ uoluo ſeu uerto ſignificat.Virgilius in tertio georgicorũ: Iaꝫ
rapidus torrens ſitientes ſirius indos:ideſt urens.Lucanus in ſeptimo : Ingentes fato torrente ruinas.ideſt
uertente uel uoluente.At ſero ſeras primæ coniugationis:quod eſt claudo claudis per unicum.r. ſcribitur.
Vnde ſera qua claudimus:ſimiliter per unum.r.ſcribi debet.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam inquit:
Pons ſeram.cohibe:ſed quis cuſtodiet ipſos Cuſtodes.At uero ſerra per duplex.r. ea dicitur: quam uulgo
ſecam nominamus.Ante.s.poteſt etiam.r.ſyllabam terminare:ut morſus:uerſatilis:de quo in dictione ſcæ-
na uidebimus.Perſequor quod in malam partem & in bonam accipi poteſt. Nam in malam idem eſt quod
inſequor:& inſector.In bonam uero cum perſequor ideſt perſeuero exequi quod agere cœperã. Et differt
ſecundum aliquos a proſequor quod actionem quandam ſignificat: quæ alterius affectum in alteruꝫ deno
tat:& nunq̃ꝫ fere ablatiui comitatu caret:ut proſequor te oculis charitate honore uerſibus cantu conuitiis
odio.Verum nonnunq̃ꝫ idem quod perſequor:& in malam ac in bonam partem deſignare uidetur. In ma-
lam quidem:ut Virgilius libro tertio æneidos:Proſequitur ſurgens a puppi uentus euntes:ideſt inſequitur
In bonam uero:hoc eſt cum perſeuero exequi quod agere cœperam eſt idem.Virgilius libro ſecundo ænei
dos:cum ait de Sinone:Proſequitur pauitans & ficto pectore fatur . Idem in.vi . Proſequitur lachrymans
longe & miſeratus euntem.Verſus quod aduerbium eſt:ut tenus:& ſemper poſtponitur: ut italiam uerſus
ſiciliam uerſus:quin & ad caſtra uerſus:ut in forum uerſus.Cicero in Lælio.Qui primus in foruꝫ uerſus in-
ſtituit agerere cũ populo.Liuius libro primo: Ex ſuperiori parte ædium in nouam uiam uerſus. habitabat
enim rex ad Iouis ſtatoris ædem populum Tanaquil alloquitur.Vnde ait Priſcianus: Sunt quædam unam
loci ſignificationem habentia:quæ eſt ad locum:ut horſum ſeorſum deorſum ſurſum ſiniſtrorſum dextror
ſum.Similiter aduerbia oſtenduntur compoſita:italiam uerſus: ſiciliam uerſus:quæ ipſe accentus oſtendit
eſſe compoſita.Niſi dicamus quod uerſus inclinat ſibi ſuprapoſita nomina . Perſcribo uſq; ad finem ali-
quid ſcribo deſignat.Liuius in initio ſuæ hiſtoriæ: Facturus ne operæ precium ſim: ſi res geſtas populi ro-
mani ab initio perſcripſerim. Perſuadeo ſimiliter quod eſt cum effectu ſuadendo prorſus induco . Cicero
in philippicis:Duo tantum tempora inciderunt:quibus aliquid contra Cæſarem Pompeio ſuaſerim:ea ue
lim repræhendas ſi potes.Vnum ne quinquennium Cæſari imperium prorogaretur.Alterum ne pateretur
fieri:ut abſentis eius ratio haberetur . Quorum ſi utrumuis perſuaſiſſem:in has miſerias nunq̃ꝫ incidiſſe-
mus.Suaſit ergo & non perſuaſit Cicero Pompeio.Vnde perſuadere eſt in effectu : Suadere uero in actu :
itemq; diſſuadere.Nam ſuaſor & diſſuaſor niſi perſuadeant: nihil effecerunt.Ideo ait Quintilianus: par-
tem deliberatiuam officiis conſtare duobus ſuadendi & diſſuadendi:non dixit perſuadendi.Quoniam ora
toris officium in euentu non ponitur: qualis eſt perſuaſio. Neque eius ars eſt perſuadendi:ſed ſuadendi &
diſſuadendi in deliberatiuo genere.In uniuerſum autem benedicendi:quod eſt in actu non in euentu.Ver-
ſipellis ſimiliter habet.r.finientem ſyllabam ante.s.Et is dicitur qui facile uertit pellem : hoc eſt uultum &
apparentiam.Verſutus uero teſte Cicerone libro tertio de natura deorum a uerſando dicitur.Vnde ait uer
ſutos appello:quorum tanq̃ꝫ celer rota mens uerſatur.At perſona teſte .C.Faſſo in libris de origine uocabu
lorum a perſuadendo deducitur.Nam caput inquit: & os cooperimento perſonæ tectum undiq;: unaque
tantum uocis emittendæ uia paruium:quoniam non uaga neq; diffuſa eſt in unum tantumodo exitum col-
lectam:coactamq; uocẽ is magis claros canoroſq; ſonitus facit.Quoniam igitur indumentum illud oris cla
reſcere:& reſonare uocem facit:ob eam cauſam perſona dicta eſt.o.littera propter uocabuli formam pro-
ductiore.Ante.t.ſimiliter poteſt.r.ſyllabam terminare: ut pertinax:qui nimis eſt tenax:uertex qui a uertor
deducitur.Nam teſte Quintiliano eſt contorta in ſe aqua:uel quicquid aliud ſimiliter uertitnr.Virgilius in
primo:Ingens a uertice pontus.inde propter flexum capillorum pars ſumma capitis ſic dicitur . Ex quo &
in montibus eminentiſſimum recte dixeris.hæc omnia uertices.Vbertim aduerbium eſt ab ubertate dedu-
ctum:& ſignificat copioſe.Apertile ſimiliter ſcribitur:& ſignificat quod apertum eſt.ut Ouidius de triſti-
bus:Aſpicis a dextera latus hoc ad apertile tauri.Libertinus & libertus a libertate dicuntur:& in hoc diffe-
runt teſte Laurentio meo Vallenſi:ꝙ libertinus relatiuum eſt ingenui:Libertus relatiuum eſt patroni.Nam
licet unus idemq; ſit libertinus & libertus:per libertinum tamen ſignificamus conditionem hominis : ſicut
per ingenuum:per libertum uero ſignificamus priuatum quændam reſpectum ſicut per patronum:ideo li-
bertinus adiectiuum eſt ſicut ingenuus.Libertinꝰ ſubſtantiuum ſicut patronus:ut libertinus homo: Liber-
tina mulier:libertinæ conditionis.At non libertinꝰ Cæſaris:ſed libertus dicitur.ut Meſſalinæ liberta: Clau
dii libertus:Agrippinæ libertus.Impertior etiam cum.e.ante.r.teſte Priſciano licet a partior componatur.
Ante.i.conſonans poteſt etiam.r.ſyllabam claudere:ut periurus:ideſt qui iuſiurandum uiolat. Periucundũ
ideſt ualde iucundum.Ante.u.conſonans ſimiliter:ut coruus:proteruus:hoc eſt qui uerbis aut factis eſt cõ-
tumelioſus.Cicero pro Cælio:Si uidua libere ꝓterua petulanter diues effuſe libidinoſa uiueret:& reliqua.

Nam proteruia leuior eſt contumelia: Procacitas maior: Petulantia maxima. Vnde procaces quoque meretrices legimus: quæ mordaciter & iniurioſe loquuntur: qualis Bacchis terentiana. ideo ait Cicero in Saluſtium: ne in idem incidam uitiũ procacitatis: quod huic obiicio. Et iterum enim non procacitate linguæ uitæ ſordes eluuntur. Sane petulantia laſciuia eſt. Ouidius: Quin etiam ut poſſem uerbis petulantius uti. Nõ ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi: ideſt licentius & laſciuius. Cicero in Saluſtium: Nam quod iſta inuſitata rabie petulanter in uxorem filiamq; meam inuaſiſti. Idem in eundem: Deſine bonos petulantiſſima inſectari lingua. & inde petulcus. Virgilius in. iiii. georgicorum: Hædiq; petulci. Nam ſolent hædi iniuriam facere p animoſitatem quandam tranſcendendo ſepem: & in alio loco penetrando: quæ nimia petulantia eſt. Peruicacia uero uix ab obſtinatione differt. Interuertere autem eſt rem aut cõmodatam aut depoſitam aut creditam callide doloq; ne domino reſtituatur efficere. Cicero in Verrem: Candelabrum quod rex ægypti Ioui Capitolino dono tulerat a Verre: qui illud cõmodato a rege accæperat: interuerſum eſſe cõqueritur. Marcellus iuriſconſultus: Si duo inquit hæredes rem apud defunctũ depoſitam dolo interuerterint & reliqua At inuertere eſt quaſi in contrarium uertere: ut ueſtem aut pellem: ſeu etiam uerba præpoſtere pronuntiare Peruigilare ſimiliter ſcribitur: & ex his eſt: in quibus. per. uſq; ad finem conducere denotat. Nanq; eſt totã noctem inſomnem ducere. Martialis in epigrãmatibus: Nam uigilare leue eſt: peruigilare graue. Sane pernoctare: unde pernox dicitur a peruigilando differt: ꝙ hoc interdiu quoq; fieri poteſt: illud uero tantũmodo noctu. Nam peruigil draco dictus eſt. Non quod pernox eſſet: ſed quod nunq̃ dormiret ſemper uigilans. Ante. x. poteſt. r. ſyllabam finire: ut Xerxes.

De ſyllabis deſinentibus in. s.

In dictionibus ſimplicibus nullius mediæ ſyllabæ eſt terminalis: niſi altera. ſ. ſequente. Nam Paſcua: luſcus: coſmus: proſpera: teſtis: que omnes ſimplices ſunt: cum ſequente conſonante detinẽt. s. At in cõpoſitis ante. c. poteſt ſyllabam terminare: ut abſcondo obſcurus oſculum: quod & baſium eſt: & paruum os deſignat Baſium. ut Virgilius in primo æneidos: Oſcula libauit natæ ideſt leniter tetigit: ut probe interpretatur Seruius. ſed pace eius dixerim errauit Priſcianus credens non etiam ſignificatum primitiui detinere: contra quod eſt Horatii auctoritas in odis ad Lydiam: Oſcula quæ uenus quinta parte ſui nectaris imbuit. Ouidius in primo metamorphoſeon de Daphne: Videt igne micantes ſideribus ſimiles oculos. Videt oſcula quæ non eſt uidiſſe ſatis. oſcula pro ore poſuit in forma dimminutiua. Ante. m. ut tranſmigro: quod eſt in longioris loci domicilii habitationem ue muto. Ante. p. ut diſplicet: aſporto pro abſporto. Ante. t. ut diſterminat: diſtuli: abſterreo. Verum ante alterum. s. in ſimplicibus & compoſitis reperitur. In ſimplicibus quidem ut caſſo caſſas uerbum: & inde caſſus: laſſo laſſas: & inde laſſus ac laſſatus. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam: & laſſata iuris nondum ſatiata receſſit. & in eadem ſatyra: Cum laſſata graui ceciderunt brachia maſſa. At laxo laxas per. x. aliud ſignificat. Nam dicimus laxas habenas. Virgiliꝰ: Laxas ſciret dare iuſſus habenas. Laxam licentiam: laxas ianuas: laxamus clauſtra. Virgilius: Laxat clauſtra ſinon. A ſedeo ſeſſum & inde ſeſſiles lactucæ dicuntur quaſi ſedentes. A pateo paſſus. ut Virgilius in tertio æneidos. Et pater Anchiſes paſſis de littore palmis. Idem in ſecundo: Paſſis priameia uirgo Criminibus. deſcendit etiam a patior ſed aliam habet ſignificationem. A iubeo iuſſus huius iuſſus & huic iuſſui quartæ declinationis & generis maſculini. Nam non tuo iuſſo: ſed tuo iuſſu dicimus. In plurali uero ſecundæ eſt declinatiõis & generis neutri. Virgilius in bucolicis: Accipe iuſſus Carmina cœpta tuis. & in quarto æneidos: Ille patris iuſſa exequitur Caſſis etiam per duplex. s. & duplicis eſt generis ac declinationis. Nam hæc caſſis huius caſſidis galea quædam eſt. Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris: Lorica & fracta de caſſide buccula pendens. At hic caſſis huius caſſis eſt laqueus uel ræte. Virgilius libro georgicorum quinto: Aut inuiſa Mineruæ Laxos in foribus ſuſpendet aranea caſſes. Ouidius: Incidet in caſſes præda petita meos. Paſſim ſimiliter quod exponit Seruius ideſt ubiq;. Ego magis a paſſu deductum puto: quaſi paſſu diſtante uel ſparſim. Nam grex paſſim paſcit ideſt ſparſim potius q̃ ubiq;: hoc ideo quia aliquid interualli eſt: inter pecudem & pecudem. Non tamẽ dicimus herbam eſſe paſſim in prato: ſed magis ubiq;. Poma tamen ſtrata ſub arbore magis paſſim q̃ ubique Virgilius in bucolicis: Strata iacent paſſim ſua quæq; ſub arbore poma. Ponitur etiam a Lactantio pro undiq; quando ait: Cumq; is numerus condendæ urbi parum idoneus eſſe uideretur: conſtituit aſylum: quo paſſim confugerunt ex finitimis locis. In compoſitis uero dictionibus reperitur. s. ante alterum. s. ſyllabam terminare: quando alia littera in. s. commutata fuit. ut aſſilio: quod eſt inuado uel aggredior: & ex ad & ſalio quod eſt ſalto componitur. aſſumo: & in multis aliis. ut ſupra uidimus cum de. d. ante. s. tractaremꝰ. Ante. i. conſonans poteſt etiam. s. ſyllabam terminare. ut diſiectus & alia nonnulla.

De ſyllabis deſinentibus in. t.

Priſciano auctore ſi ſuperiorem finit ſyllabam: neceſſe eſt ſequentem quoq; ab ea incipere: ut mitto Cotta attinet Atticus. De quo ſane miror: cum eodem teſte in libello de. xii. carminibus Virgilii: Hæc dictio poſtq; ex poſt & q̃ cõponatur. Similiter atq; atqui etenim in. t. præcedentẽ ſyllabam finiunt: nõ ſubſequente. t. in alia. Nec eum de ſolis ſimplicibus intellexiſſe dicere poſſumus: cum attinet quod ille pro exemplo induxit: ex ad & teneo ut idem ſupra oſtenderat componitur. Quare præter ea: quæ dixit hoc quoq;

conſiderandum puto:Ipſum uerum dixiſſe tantũmodo in ſimplicibus dictionibus: quæ ſi habeant mediã
ſyllabam terminatam in.t.neceſſe ſit ſequẽtem quoq; a.t.incipere.In cõpoſitis uero id fiat dũmodo.t. pro-
ueniat ex cõmutatione alterius litteræ.Nã tunc quoq; ea fit cõmutatio cũ ſequens a.t.incipit:queadmoduʒ
ſupra oſtendimus in cõpoſitione.ad.præpoſitionis cũ dictionibus incipientibus a.t.ut attingo ex ad & tan-
go:attraho ex ad & traho:attracto ex ad & tracto & ſimilia.At in ſimplicibus id certũ cõperitur:ut reliqua
eius exempla oſtenderunt.Sane legitime per unum.t.ſcribitur:cũ antepenultima breuietur. Iuuenalis in ſa
tyra Natali coruine die:Legitime fixis ueſtitur tota libellis Porticus.Sed dubiũ uidetur de hac dictione lit-
tera:an per unicũ.t.uel duplicatum:uel.ct.ſcribi debeat.Quod cum ex deriuatione cõpoſitioneq; cõprehẽ
di poſſe exiſtiment.Dicunt quidam non magnæ auctoritatis uiri: ut Vguitio: & alii nonnulli litterã a lego:
& iterum cõpoſitam eſſe.Hocq; ex teſtimonio Priſciani in initio de octo partibus orationis aſſerere uident̃
qui ait.Dicitur autem littera uel quaſi legitera:eo quod legendi iter præbeat:uel a lituris ut quibuſdã pla-
cet:quod plærunq; in cæratis tabulis antiqui ſcribere ſolebant. Nanq; litura cõplanatio quædã eſt:& a lino
linis deſcendit:quod eſt cõplano.Cicero in.iiii.uerrinarũ:Tabulæ ſunt in medio:quæ ſe corruptas atq; in-
terlitas eſſe clamant.Paulus iuriſconſultus ad legẽ acquiliam corrupiſſe tabulas recte dici: & qui eas inter-
liuerit.Et teſte Priſciano libro.x. facit in ſupino litum. Qui ergo uolunt a lego literã deduci: cum unico.t.
ſcribendã eſſe dicunt:eo quod lego primã corripiat:&per conſequens litera primam corripere debet. Sed
quia oppoſitũ noſtri poetæ obſeruant:qui ut uidebimus illius primã ſemper producunt: dixerunt alii nõ a
præſenti eius uerbi:quod eſt lego quia primã corripit:ſed a ſupino quod eſt lectum lectu litteram deduci:&
ob id quoq; cũ.ct.ſcribendũ uolunt:quaſi eas duas litteras a ſupino aſſumat.Qui uero a lino hoc eſt ab eiꝰ
ſupino:quod eſt litum litteram deduci putant:cũ tam in præſenti q̃ in ſupino primã lino corripiat. ut Vir-
gilius in.iiii. georgi. Et paribus lita corpora guttis.Lucanus in.viii.Illita tela dolis nec Martem comminus
uſquã.Sitq; uiſum noſtris primã eius:quod eſt littera producere dicunt aliud.t.addendũ eſſe:& cum dupli
cato.t.ſcribi debere.ut notetur primã in ea dictione producendã:& non corripiendam eſſe. Itaq; nos ſemꝑ
cũ duplicato.t.& nunq̃ alio modo in antiquis marmorũ inſcriptionibus ſcriptã aſpeximus. Et ſic quoq; a
doctiſſimis noſtræ ætatis ſcribi uidemus.Littera igitur cũ duplici.t.ſcribitur:& ſignificat principaliter litte
ras illas indiuiduas.ut.a.b.c.Aliquando uero per litteram ipſam ſcribentis manũ intelligimus.ut Cicero ad
Atticum.Nam Alexidis manũ amabam: quod iam prope accedat ad ſimilitudinẽ tuæ litteræ. Nõnunq̃ ue-
ro & uerbũ aliquod ſeu minus q̃ uerbum denotat.ut Cicero ad Cæliũ:Scribit ad ſe nullam litterã Bibulũ
miſiſſe.Nam ut uehementer rem extenuaret:non dixit uerbũ aut ſyllabã:ſed litteram.At in plurali epiſtolã
deſignat:præterq̃ apud poetas:qui littera pro epiſtola uerſus gratia in ſingulari ſemꝑ utuntur.ut Ouidius
in heroidum epiſtolis inquit:Quã legis a rapta briſeide littera uenit.Itaq; dicimus unam epiſtolã: unas litte
ras: duas epiſtolas:binas litteras.Nam Cicero per epiſtolã filiuʒ culpauit dicens:Male aũt dixiſſe direxi tibi
litteras duas.Cum litteræ quotiens epiſtolam ſignificant:numeri tantũ pluralis ſint:& duo ad ſingularia re
feratur.Quod tale eſt ac ſi dicam:Duas litteras ſcripſi:unã ad fratrem:alterã ad uxorem. Illud unã & illud
alteram ad litteram in ſingulari pro epiſtola:quod non reperitur referri haberet. Dicendũ eſt ergo litteras
binas:cũ non dicantur bini niſi de his quæ ſunt numeri tantũ pluralis. Vt creabantur olim bini cõſules.i.ꝑ
ſingulos annus duo:hi bini incedunt.i.ſuo ordine duo & duo incedunt. Cicero in.ii.uerrinaꝝ:inter binos
ait ludos.quia ludi teſte Priſciano de ponderibus quãdo ſpectacula ſignant:ſemꝑ pluraliter dicuntur.Liui
us in.xxv.li.ab urbe ait:Et bina equeſtria arma.Simili modo dicendũ eſt:ſcripſi binas litteras.i.unas ad fra-
trem:alteras ad uxorẽ.Sed non dicimus ſcripſi bina teſtamenta:cũ ſingulare habeat:& in plurali pluralita-
tem ſemꝑ teſtamentoꝝ deſignet.Sed dicimus duo teſtamẽta: unũ fratri:alteꝝ uxori. At uero poetæ licentia
poetica hæc aliquando non obſeruant.ut Virgi.li.ænei. Vni ait frænaq; bina meus quæ nũc habet aurea pal
las.Dicere.n.debuit more oratorũ:fræna duo.Sed de ternus & quaternus dubiũ uidetur:An ternas litteras
ſeu quaternas dicere poſſumus.Quod nõ poſſe dici Seruius ſuper eundẽ.viii.confirmauit:ubi ait Virgiliꝰ
Horrendũ dictu dederat terna arma mouenda.Quin & Virgiliũ uſum fuiſſe figura poetica: & trina arma
dicere debuiſſe:quia arma tantũ numeri ſunt pluralis.Ita ut ex illis ſit trina:quæ apta ſunt nominibus tantũ
pluralis & non terna.Quod q̃ ſit efficax ip̃e uiderit. Nam trina ſæpius cõiunctũ inuenimus cũ nominibus
numerũ ſingularẽ habentibus.ut Liuius libro.iii.ab urbe:Antea inquit trina loca cũ contẽtione ſumma pa-
tricios explere ſolitos.Et Hieronymus cũ alibi tum ad Marcellã inquit:Et trinã negationem trina poſtea cõ
feſſione deleuit.Præterea quid Seruius dixiſſet ſi apud Virgiliũ foret quaterna arma:nunquid exponendũ
eſſet quatrina. Verũ uni & unæ & una pluribus adiungunt̃ nominibus:quæ & pro ſingularibus accipi poſ-
ſunt.ut Saluſtius in catilinario:Hi poſtq̃ in una mœnia conuenere:pro in unã urbem.Aliquando etiã cũ no
minibus habentibus ſingulare.ut Virg.in.ii.ænei.Satis una ſuperq; uidimus excidia:pro unũ excidium. &
Lucanus in.iiii.Totũq; in partibus in partibus unis Bellorũ fecere nephas:pro in una parte.Sed cũ nõ habẽ
tibus ſingulare in ea ſignificatione pro qua accipitur:ſemꝑ ponunt̃ in plurali. Dicimus ergo recte & orato
ria obſeruatione.accæpi abs te unas litteras:binas litteras:ternaſq;:& quaternas:ac quinas:ſenas: ſeptenas:
nouenas:denas.Nec ſubiungendũ eſt.Quaꝝ alteri reſpondi ꝑ proximũ tabellariũ. Alteri nunc reſpondeo

ſed alteris. At de epiſtola apertum eſt. ut accæpi duas epiſtolas: quarũ alteri iam reſpondi: alteri nunc reſpondeo. Et utitur Cicero fere uerbo accæpi. ut accæpi epiſtolam: accæpi litteras. Plinius uero nepos frequentius accæpi niſi codices mendoſos dicere uolumus. Quid quod do tibi litteras dicimus tanꝗ̃ tabellario. Do ad ad te litteras ſcilicet ad te perferendas: aliquando hæc duo coniunguntur. ut Cicero: Dedi illi ad te litteras & Saluſtius: Vulturtio litteras ad Catilinam dat.

De ſyllabis deſinentibus in. x.

N. x. auctore Priſciano nulla ſimplex ſyllaba in medio dictionis terminatur. Sed ut puto excipitur ſextus dexter direxti in quibus. x. cum ſequente conſonante coniungi non poteſt. Nam ut idem prius dixerat: nunꝗ̃ in capite ſyllabæ duplex poſita poteſt cum alia iungi conſonante: quare antecedentem ſyllabã finit. Et ſic eius regula uniuerſalis eſſe non poteſt. Verũ in compoſitis a præpoſitione ex: remanet quidem præpoſitio nõnunꝗ̃ integra: nonnunꝗ̃ uero abiicit. x. Aliquando aũt cõmutat in aliam litteram. Remanet integra ſequente. c. ut excurro exeretus. i. ualde creſcens. ut excretos hædos apud Virgilium legimus: excogito: hoc eſt per cogitatiõe inuenio: quod ad res tantũ incorporeas pertinet. ut excogitauit argumenta rationes figuras cauſas. Excubiæ ſimiliter ab ex quod eſt extra indicat: & cubo deducitur atq; cõponitur: quæ diurnæ ſũt: ac nocturnæ. uigiliæ uero tantũ nocturnæ. Ante. l. uero ſeruat̃ integra. ex. præpoſitio. ut ĩ hac ſola dictione exlex. i. qui abſq; lege uiuit. Ante. p. ſimiliter remanet integra. ex. ut expello: expugno: quod eſt pugnando uinco: ſed de oppidis: de caſtris: de nauibus: cetæriſq; huiuſmodi dicitur. Nam ſi tecũ conſeram manus ac uincam: nõ te expugnaſſe dicar. explodo quod a plodo. i. plaudo cõponitur: & non tantũ ſignat eiicio: ſed manibus cũ ſono pulſantibus eiicio qualiter quẽpiam e domo e theatro ex aliquo conſilio pulſatione manuũ eiicimus. ut Cicero: Iſtrio ſi paululũ ſe moueat extra numerum: aut ſi uerſus pronuntiatus eſt una ſyllaba breuior aut longior: exſibilatur exploditur. Vnde & exploſa ſententia dicitur eo modo eiecta ut idem Cicero: Quoniam Pyrrhonis Ariſtonis Herilli iampridem exploſa ſentẽtia eſt. Ante. q. ſimiliter manet integra. ex. præpoſitio. ut exquiro exquæſtor. i. ualde quæſtor: hoc eſt in magno honore habitus. Ante s. uero modo conſimili. ex. præpoſitio teſte Lunanio antiquiſſimo auctore & Papyriano grammatico libro quarto de orthographia integra conſeruatur: ut exſicco: exſibilo: exequor: & alia ſimilia. Quibus grammaticorũ ratio obſtare uidetur. ut ſupra uidimus: quũ de. x. littera tractaremus. Ego autẽ puto antiquorũ conſuetudinẽ magis obſeruandã. Ante. t. uero abſq; dubitatione cõſeruatur. ex. ut extendo extorris: quaſi extra ſuam terram: extempore dicere: hoc eſt ex improuiſo: & impræmeditatũ dicere: nec domi compoſitã orationem afferre. Hinc uocatur extemporalis oratio. Perſius etiã ait extempore uiuere. Aliquando uero ex tempore aliquid agere: eſt ex temporis conditione id conficere. Cicero libro officiorum. ii. Quos credimus expedire rem & conſiliũ ex tempore capere poſſe. Idem libro. iii. eiuſdem operis: Huius inquit generis quæſtiones ſunt hæ omnes: in quibus ex tempore officiũ quæritur: ex tempore inquit: quaſi ex temporis cõditione. Extemplo cum. e. in penultima ſcribitur: & ſignificat ſtatim uel ſubito: quaſi extra tempus: hoc eſt temporis cõmoditatẽ: ut quidam ferunt. Virgi. in primo: Extemplo æneæ ſoluunt̃ frigore membra. Abiicit uero. x. nõnunꝗ̃ in cõpoſitione. ex. præpoſitio: atq; e. ſola remanet: & non. ex. ut ante. b. quidẽ ebibo ebeo ebeas primæ coniugationis uerbũ quaſi extra beatitudinẽ uado. Vnde ebeati teſte Apulegio grãmatico illi dicuntur: qui fœlicitate aliqua ceciderunt. Ante. d. uero ut edico: quod proprie eſt litteris aliquid iubeo uel impero. Vnde edictũ conſulum ſunt litteræ conſulum: quibus aliquid iubent atq; imperant. Indicere uero uidetur potius per præconem aliquid denuntiare. ut Dido apud Virgiliũ in. ii. æneі. Templis indicit honorem. Ediſco ſimiliter cõponitur: & eſt memoriter cõplector: de quo ſupra uidimus. Educo ſimiliter ex. e. & duco cõponitur. Ante. g. ſimiliter ut egero: quod ex. e. & gero cõponitur: & eſt quaſi extra gero & euacuo egregius eodem modo: & quaſi extra gregẽ interpretatur. Ante. l. ut elabor ex. e. & labor laberis cõponit̃. Et denotat eo modo periculum effugere: quo anguis lubricus: murena ue aut anguilla manupræhenſa lapſu fugit: quaſi extra manũ labitur. Virgilius libro æneі. ſecundo: Ecce aũt elapſus pyrrhide cæde polites. Eleuo ſimiliter ex. e. quod eſt extra & leuo componitur: quaſi imminuo & extenuo. Quintilianus: Nam qs ignorat quin id longe ſit honeſtiſſimũ ac liberalibus diſciplinis & illo: quo eximus animo digniſſimũ non uendere operam: nec eleuare tanti beneficii auctoritatem. Ideo dixit Hieronymus ſuper id Iſaiæ: Eleuatum eſt ſuper luminare templi: debuit tranſferri ſublatum eſt: ſed ad tollendã ambiguitatem ne quis putaret ſenſum eſſe talem: qualis eſt ſublatum eſt mihi palliũ ad aliud uerbum recurſum fuit. Ante. m. ut emineo: quaſi extra alios: hoc eſt præ aliis maneo. emergo ſimiliter extra uulgarẽ modũ mergo. i. ꝓcedo. Iuuenalis in. iii. ſatyra: Haud facile emergunt: quorũ uirtutibus obſtat Res anguſta domi. Ante. n. ut enitor eodeꝫ modo ex e. & nitor ideſt conor componit̃: hoc eſt ut extra conor. Vnde enixa & cõnixa quæ peperit. Virgi. in bucoli. Ah ſilice in nuda cõnixa reliquit. Enodes. i. ſine nodis. ut Virgi. li. georgi. ii. Enodes trunci. Ante. r. ut eruo: quod ſimiliter cõponit̃ eodem modo ſequẽte. i. conſonante & u. ut eiulo: quod eſt ſublata uoce fleo: quod mulierum magis eſt proprium. Euentus ſimiliter componitur: & in ſingulalari quartæ eſt declinationis & generis maſculini. In plurali uero ſæpiſſime a Cicerone in neutro genere & declinatione ſecũda exprimitur ut libro de oratore: Et alioꝝ inquit factis aut dictis aut euentis. Idẽ de diuinatione: Si euẽta quærimus: quæ

exquiruntur auibus.& ad Atticum: Semper enim cauſæ euentorũ magis mouent q̃ ipſa euenta. Euidens ſimiliter.& negociũ euidens id dicitur: quod uidet̃ aperte & intelligit̃:non quod uidet & intelligit.Commutat autem.ex.præpoſitio cum alia dictione compoſita.x.litteram in aliam conſonantẽ:& maxime quum ſequitur.f.ut officio effingo: hoc eſt ad alterius formam fingo:& quodammodo fingendo repræſento.Cicero libro ſecundo de oratore:Tum recedat exhortatio qua illum quem delegerit: imitando effingat atq; exprimat.Quintilianus:Nam mihi uidetur.M.Tullius quum ſe totum ad imitationẽ græcorum contuliſſet:effinxiſſe uim Demoſthenis:copiam Platonis:iucunditatẽ Iſocratis.Effigies ſimiliter ab ex & fingo deducitur & componitur.Nam eſt figura ad uiuam alterius ſimilitudinẽ:uel ad ueritatis imaginem facta tã in picturis q̃ in ſculpturis.Præter hæc autem quæ diximus nonnunq̃.ex.abſq; compoſitione præponit̃ dictionibus etiam incipientibus a.d.& ab aliis litteris ut ex dignitate ex utilitate ex uſu pro eo quod eſt pro dignitate pro utilitate pro uſu:uel ad dignitatem ad utilitatem ad uſum.Sed cum præponitur dictionibus incipientibus ab.r. ſemper fere ab ipſa præpoſitione.ex.tollitur.x. ut e republi.ideſt pro republi. Quintilianus:Sicut poſſe conceditur: eos ſaluos eſſe magis e publi.ſic q̃ puniri. E regione e re mea e re tua e re noſtra.Liuius libro.xxxii.Perinde ac nos poſtulauerunt:quæ e re ſua eſſent:ſed ſuaſerint:quæ nobis ſenſerint utilia eſſe.ſimiliter Cicero inquit:E renibus laborabat:hoc eſt morborum in renibus patiebatur. Quid cũ dictionibus incipientibus a quibuſdam uocabulis etiam componitur: ut exaro ideſt ſcribo: quod ab ex & aro componitur:eo quod qui ſcribit in modum aratoris conficere uideatur. Exedo ideſt corrodo ab ex & edo.exiſtimo ab ex & æſtimo componitur:ubi.æ.diphthongus in.i. longam conuertitur: & idem eſt quod puto uel iudico:de quo in dictione æſtimo in ſequentibus habebimus.Et ab exiſtimo exiſtimatio deſcendit: quæ opinio eſt atq; ſententia.Et accipitur aliquando quidem actiue.ut exiſtimatio mea eſt.i.ita exiſtimo.Aliquando uero paſſiue.ut homo magnæ exiſtimationis.i.famæ & nominis:quod eum omnes magni exiſtimẽt exoletus quod dum eſt ſubſtantiuum ſignificat ſcortum maſculum: & præcipue iam adultum. Dum uero eſt adiectiuum adultum ſimpliciter deſignat:ſed raro reperitur:ut apud Plautum:Reliqui domi exoletam uirginem.Exurio ab ex & uro:per interpoſitionem.i.ut nonnulli dicunt componitur:hoc eſt famem patior Alii uero ab haurio per abiectionem aſpirationis & primæ partis diphthongi.Et ut Priſcianus pluresq; alii grammatici atteſtantur:Omnia quæ in rio deſinunt.ut exurio:cœnaturio:ſcaturio:parturio:& ſimilia meditationẽ ſignificãt.Ideoq; meditatiua uerba appellant̃. Quibus Laurentius Vallenſis in elegantiis ad me miſſis nullo modo aſſentit:ſed deſideratiua magis atq; optatiua uocari uoluit.Ita ut exurio idem ſit: quod cupio edere.Vnde Quintilianus: pater inquit filios exurit.Et Martialis libro.viii.epigrammatum:In omnibus uaccerra quod conclauibus Conſumit horas:& die toto ſedet. Cœnaturit. Vaccerra:non cacaturit.i. cœnarẽ cupit:non ut reliquum.ſimiliter Cicero:Vt aliquando dolor populi.ro.pariat:quod iamdiu parturit.Idem Liuius:Et quod diu parturit animus ueſter aliquando parit.Vbi affectum ſignificat non cogitationem.Nonnunq̃ & pro ſuis primitiuis ponuntur.ut ſcaturio magis pro ſuo primitiuo ſcatet ponitur:quod eſt non ſolum aquarum:ſed herbarum & cæterorum ſua ſponte ubertim naſcentium.

De ſyllabis deſinentibus in.z.

N.z.nulla ſyllaba deſinit:nec in dictionibus latinis ſcribitur:ſed in peregrinis tantũmodo ac in initio dictionis:uel in initio mediæ ſyllabæ præcedente a uocali aut.n.aut.r.ut zacinthus zephyrus. poſt uocalem in media ſyllaba. ut gaza. poſt.n.ut zinziber:Melãzophos nomen proprium. poſt.r.ut Ariobatzanes nomen uiri proprium.

Documenta generalia orthographiæ dictionũ
græcarum quæ latine ſcibuntur.
Nulla dictio græca apud latinos per.f.ſcribitur.

Eſtat iam documenta quædam ſubnectere:quæ ſpecialius ad orthographiam de qua intendimus conuenire uidentur. Vt illud primum: Quod omnis dictio græca quæ latine tranſcribitur nunq̃ per.f. ubi opportune cadere poſſet:ſed ſemper per.ph.aſpiratum eſt ſcribenda.cuius rationem iam ſupra oſtendimus quia antiquam noſtram ſcripturam in dictionibus græcis:quæ per.ph. ſecundum illorum conſuetudinem anteq̃.φ.litteram adinuenirent etiam poſtq̃ accæpimus.f. in ea poſitione quã habemus obſeruare tenemur:ut cum de ea littera tractaremus oſtendimus.Excipiuntur aliqua:quæ(& ſi abſq; dubitatione græca ſunt)ex inueterata tamen conſuetudine potius per ipſum.f.q̃.ph.ſcribi conſueuerunt.ut fama:fugo:forum:fucus:fero:fur:furtum.Nam de fure & furto ſic Paulus iuriſconſultus in titulo de furtis rettulit: furtum inquit a furuo ideſt a nigro dictũ Labeo ait:quod clam & obſcure fiat: & plærunq; in nocte.uel a fraude ut Sabinus ait:Vel a ferendo ideſt auferendo:uel a græco ſermone:quod φωρ appellant.Immo ut ait & græci a ferendo φωρ dixerunt.Verum teſte Priſciano in octauo:ſum:fero:uolo:& edo uerba anomala ſine dubio a græcis aſſumpſimus.fragus etiam teſte Seruio a φάγαιν quod eſt comedere deducitur: & tamen cum.f.ſcribitur.Quid quod a fero traxiſſe uidetur:Ouidius uocabulum forda pro boue prægnante.Cum ait libro quarto faſtorum:Forda ferens bos eſt fœcundaq; dicta ferendo.At famam & fucum nonnulli antiquiſſimi etiam cum.ph.ſcripſerunt.

In nulla dictione latina ſcribitur.y.græcum:&
ſemper in initio dictionis illud.y.aſpiratur.

Vrſum & in nulla dictione latina.y.græcum ſcribendum eſt. Nam ut grammatici omnes atteſtantur: illud.y.græcũ nos tantũmodo ob hoc ſuſcepimus:ut propriam dictionum græcarum ſcripturarum quas ab illis recæpimus in tranſcribendo ſeruaremus.Cum ergo pro latinis dictionibus ideſt noſtrorum habeamus:græcas litteras intermiſcere non debemus.Et cum eiuſmodi littera in initio dictionũ a græcis ſemper aſpiretur:& nos ſimili modo cum eas dictiones tranſcribimus aſpirare debemus.ut grãmatici antiqui & celebres auctores atteſtantur.Vnde Papiam & alios nonnullos moderniores erraſſe conſtat: qui dictiões latinas per illud.y.græcum etiam ſine aſpiratione principii ſcriptitarunt:quod abſq; ulla ratiõe:uel approbatorum grammaticorum auctoritate ab illis factum fuit.

T.&.c.quæ in nominatiuo dictionũ non ſunt:ſed in aliis caſibus accipiunť:nõnunq̃ aſpiranť.

Detiam ulterius proſpiciendum eſt.Si qua ſit græca dictio uel latina:quæ in nominatiuo.t.careat & illud in aliis caſibus quoquomodo ſuſcipiat:nunq̃ eiuſmodi.t.apud nos aſpiratur: ſed abſq; ulla aſpiratione a nobis tranſcribi debet.ut Adamas Adamantis:Xenophon Xenophontis:Gigas Gigantis: & inde giganteus.Mars martis:euan euantis cognomen Bacchi a uoce bacchantium. Ouidius in quinto metamorphoſeon:Et Iacchus & euan.Virgilius in ſexto æneidos: Euantis orgia circum. Licet quidem accuſatiuũ pluralem participii cuiuſdam ſine uerbi origine eſſe uelint ideſt Bacchãtes: & alia ſimilia omnia.Quin & ſimili modo de.c.dicendum eſt:quod ſi dictio non habeat illud in nominatiuo:& in aliis caſibus ſuſcipiat:ſemper exile & nunq̃ aſpiratum ſcribendum erit.ut pharnax pharnacis lynx lyncis & ſimilia: quæ ſemper apud nos.c.non aſpiratum ſuſcipiunt.

Aſpirationes quæ ſunt apud græcos ſeruantur in ſuis dictionibus apud latinos.

Mplius & hoc quoq; diligenter obſeruare debemus:in omni dictione græca quæ latine ſcribitur:ubi apud illos ſcriptum eſt.θ.& nos quoq; per.th.aſpiratum ſcribere debemus:ubi.φ. & nos per.ph.ubi χ.& nos per.ch.ſimili modo aſpirata ſcribere habemus.Quando uero in illis.τ.exile & ſine aſpiratiõe:aut π.aut.κ.ſcriptum fuerit:& nos ſimili modo.t.&.p.&.c.ſine aliqua aſpiratione transferre habemus.

Nos gamma in.n.noſtrum conuertimus.

Et illud ſane prætermittẽdũ eſt:quod ubicũq; in dictionibus græcis apud nos ſcribiť.γ.ante aliud.γ. uel ante.κ.uel ante.χ.quia nunq̃ ab illis eo loco ſcribiť.n.ſed ſemp ipm gamma.ut in ea littera ſupra diximus:& noſtris huiuſmõi dictiões trãſcribũť:ſp illud.γ.i.n.cõmutari dʒ.ut ἄγγελοσ angel⁹: ἄγκυρα ancora ἀγχίσησ Anchiſes & ſimiles:q̃s græcoꝝ more ãtiqſſimi romanoꝝ etiã cũ noſtro.g. ſcripſiſſe refert Varro ut ſupra uidimus.

De præpoſitionibus græcis quãdo apud noſtros trãſcribunť.

Ræter hæc aũt cũ plures ſint græcoꝝ ꝑpoſitiões:q̃ cũ aliis dictiõib⁹ cõponũť:& a nobis ſæpiſſime trãſcribũť.In q̃bus nõ minima orthographiæ ps cõſiſtere uideť:& de illis ſigillatim tractandũ reſtat.

Syn præpoſitio.

Yn ꝑpoſitio græca ẽ:& cũ.y.græco ſcribiť.Nec ea tãtũmodo:ſʒ quæq; ab illa cõponũť p.y.græcũ ſimiliter deſignãť ut ſyllaba:q̃ ex ſyn & λαμβάνω:qđ ẽ accipio cõponiť.Syllogiſm⁹ ex ſyn & λογίζομαι qđ eſt raciocinor. Synod⁹ ex ſyn & hodos q̃ ẽ uia q̃ſi cõuent⁹ ſit uel cœtus cõponiť: & innumerabilia alia.

Cata præpoſitio.

Ata ſimiliter præpoſitio græca ẽ:& cũ.c.&.t.abſq; aſpiratiõe ſcribiť.Itaq; dictiões oẽs ab illa cõpoſitæ p.t.exile ſcribũť:& cõſeruãt.a.niſi ſiat ĩpedimẽtũ in ante habitis expreſſum:cũ de aſpiratiõe loq̃remur:hoc ẽ cũ dictio ſeq̃ẽs:cũ q̃ cõponiť a uocali aſpirata initiũ ſumit.Nã tunc quoq;(ut oſtendim⁹)abiiciť a.&.t.exile in.th.aſpiratũ cõuertiť.Exemplũ primi ſit catalogus:catarrus:cateracta:cuius ultima cũ.ct.ſcribiť:catorthoma:ubi abiiciť.a.propter ſeq̃ẽtis dictiõis uocalẽ:cũ qua cõponiť:&.t.ipm exile cõſeruať:q̃a uocalis illa minime eſt aſpirata:& in penultima cũ.th.aſpirato ſcribiť:q̃a ab ὀρθοσ:quod eſt rectus deriuať quo uocabulo utiť Cicero.li.i.de officiis dicẽs:Rectũ opinor uocem⁹:quod catorthoma græci uocãt. At ſi uocalis cũ qua cõponiť aſpireť:nõ ſolũ ab ea præpoſitiõe abiiciť.a.ſed ut præfato loco oſtẽdimus.t.exile in th.aſpiratũ cõuertiť. ut catholicus:quæ p.th.aſpiratũ ſcribiť:q̃a ea præpoſitio cata cõponiť cũ holon aſpirato quod apud nos diciť totũ aut uniuerſale.Similiter cathedra cũ.th.aſpirato ſcribiť:& ex cata præpoſitiõe & hedra:quæ eſt ſella cõponiť:quare ſecũdũ ea quæ ſupra diximus cũ.th. aſpirato & ſimilia deſignãť.

Meta præpoſitio.

Eta ſimiliter præpoſitio græca ẽ:& cũ.t.exili etiã ĩ cõpoſitiõe aliaꝝ dictionũ ſcribiť.In q̃b⁹&.a.quoq; cõſeruat:niſi ꝑfata ſint ĩpedimẽta ut metauola:q̃ cõmutationẽ apđ nos dicit.Metamorphoſis q̃ trãſfiguratiõnẽ.metaphora q̃ trãſlationẽ & ſimilia.At cũ.th.aſpirato ſcribiť method⁹:q̃ ex hodos aſpirato cõponiť.Et cõuenietiſſimo uocabulo a clariſſimis auctorib⁹ traduciť uia:dũ ꝑ rõe accipiť.Sic Cornelius Celſus libro primo de arte medicinæ:methodum apud nos ſignificare dixit.Vnde Virg.li.i.georgi.Ignaroſq; uiæ mecum miſeratus agreſtes.i.rationes.Et in.xi.æneidos: Et ſiqua uiã dederat fortuna latino.i.rationẽ.

Epi præpoſitio.

Pi præpoſitio etiam græca eſt:& cum.p. non aſpirato &.i.latino ſcribitur. Vnde omnes dictiones ab illa compoſitæ ſimili modo ſcribuntur:niſi (ut ſupra diximus) impediantur.ut epitaphium: quæ cum t.exili ſcribitur:epilogus:quæ apud nos peroratio dicitur:epigramma quæ inſcriptio.Epiſcopus etiam cũ c.non aſpirato:qui inſpector dicitur.Epitheton quæ in penultima cum.th.aſpirato:& in ultima cum.t.exili ſcribitur:apud nos Quintiliano teſte dicitur appoſitum:alii adiectiuũ.Epitagma:quod tributũ ſignificat quo uocabulo comici quidem antiquiſſimi (ut refert Panthenius) utebantur.At uero quandoq; perdit.i.& remanet.p.exile:quum ſcilicet a uocali dictio cum qua cõponitur:initiũ ſumit: & non aſpiratur:ut epodos que ex epi præpoſitione:& ωδη qui eſt cantus componitur.nam genus eſt carminis quod ad lyram cantabatur.Martialis in.xii.Scribebamus epo:cœpiſti ſcribere ceſſi:Aemula ne ſtarent carmina noſtra tuis.Quãdoq; autem aſpiratur ipſum.p.& abiicitur.i.quando ſcilicet cum dictione a uocali aſpirata initium habente componitur:ut ephebus qui a noſtris pubes (ut ſupra uidimus) dicitur. ephorus qui componitur ex epi & horo quod eſt inſpecto:quaſi ſuperinſpector. Quo uocabulo ſæpiſſime Cicero utitur pro quodam magiſtratu lacedæmoniorum.

Peri præpoſitio.

Eri præpoſitio græca eſt:& cum.i.latino ſcribitur:quod etiam in compoſitione conſeruat.Nec per cõſequentiam aſpiratæ uocalis ipſ.i.quoquomodo perdit.ut periodus.i.circuit⁹uel anfractus. Nãq; cõponitur ex peri quod eſt circũ:& hodos aſpiratio quod eſt uia.Pericles nomen fuit clariſſimi athenienſis:de quo in ſua dictione uidebimus.& componitur ex peri:& cleos:quæ eſt gloria:& aliæ ſimiles.

Apo præpoſitio.

Po græca ſimiliter præpoſitio dicitur:& cum.p.ſine aſpiratione ſcribitur. Vnde omnes dictiones cõpoſitæ ab apo per.p.non aſpiratum ſcribuntur:&.o.uocalem conſeruant:niſi impedimentum ſuperius expreſſum interueniat.ut apodixis:quæ demonſtratio a noſtris dicitur.Apocalypſis quæ cum.c.exili & y.græco in penultima atq;.i.latino in ultima ſcribit̃: apud noſtros reuelatio interpretatur. Apocopa ſimiliter cum.c.non aſpirato: & latine abſciſſio dicitur. Apocryphus cum.c. exili ſimiliter &.y. græco ſcribitur apud nos abſconſus dicitur.Apologia reſponſio ſeu ſatiſfactio.Et ſimilia in quibus apo præpoſitio integra remanet &.p.ipſum abſq; aſpiratione ſeruatur.Sed aſpiratur nõnunq; per modum ſupra expoſitum:& pdit.o.ut aphoria:ex apo & horia componitur:Antiqui quidam noſtri pro ſterilitate accæperunt.

Hyper præpoſitio.

Yper græca ſimiliter præpoſitio habetur:& cum.y.græco atq; aſpirato ſcribitur. Vnde dictiones omnes cum illa compoſitæ per.y.græcum & aſpiratum ſcribuntur:quin &.p.exile ſemper conſeruant ut Hiperbole ſupeminens ſiue exceſſiuum.Hiperborei:hoc eſt ultra boream degentes:& ſimiles.

Hypo præpoſitio.

Ypo eodem modo græca eſt præpoſitio:& cum.y. græco aſpirato atq;.p.exili ſcribitur. Vnde omnes dictiones cum illa compoſitæ etiam per ipſum.y.græcum & aſpiratũ ſcribuntur:quin &.p.exile atq; o.litteram conſeruant:niſi ſuprapoſitum fiat impedimentũ.ut hypotheſis cuius penultima.th.aſpirato ſcribitur:& eſt argumentum ſiue materia.Hypocriſis cum.c.ſine aſpiratione:& in ultima ac penultima cum.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris diſſimulatio.ut ſuo loco uidebim⁹. Hypotheca cuius penultima cũ.th.aſpirato ſcribitur:& eſt obligatio quædam.Abiicit etiã aliquãdo.o.&.p.aſpirat.ut hyphen.i.ſubunio. qua ſane dictione latini quidam uſi ſunt.Nanq; componitur ex hypo præpoſitione:& hen quod eſt unũ.

Anti præpoſitio.

Nti præpoſitio alia ex græcis cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: & in cõpoſitione litteraturã ſeruat:niſi prænominatum fiat impedimentum: ut antidotum antitheſis cuius penultima per.th.aſpiratum ſcribitur:& dici poteſt a noſtris obiectus:uel contrapoſitio.Antipodes:qui aduerſus pedibus nobis opponi dicuntur.Quin & aliquando abiicit.i.& aſpirat.t.per modum ſupradictũ.ut anthypatus.i.conſul quo uocabulo nõnulli ex noſtris uſi fuerunt:& poſt.th.aſpiratum.y.græcum detinet.

Dia præpoſitio.

Ia ſimiliter græca præpoſitio eſt:& per.i.latinũ ſcribitur:quod &.a.ſemper in compoſitiõe conſeruat ut dialogus apud nos diſputatio:de quo in ſua dictione cum cæteris uidebimus.Dialogus criminator Nanq; in ſua dictione uidebimus:deſcendit a diaballo quod eſt criminor.

Documenta quædã particularia orthographiæ ex quibuſdã pticularibus dictionibus cõcæpta.

Vbſequenter & alia quædam ſubnectemus documenta:quæ ex cõpoſitiõe dictionũ quarundam particulariũ cõcipi poſſũt:quibus nõ parua orthographiæ ratio deſignari poterit.Vt ẽ illud de cõpoſitis.

De compoſitis ab archos.

Mnia compoſita uel deriuata ab hac dictione archos : quæ per.ch.aſpiratum ſcribitur : & apud nos principem principiumque & principale deſignat:per . ch. aſpiratum ſcribuntur : ad quod ſi ſequitur .i.ſemper cum.i.latino ſcribi debet. ut Architectus : Archiepiſcopus: Archangelus: Hecatontarchus :

ideſt centurio. Archidamus: Archidamas. nomina uirorum propria: de quibus meminit Plutarchus.

De compoſitis ab hippos.

Vrſus omnia deriuata aut compoſita ab hac dictione hippos: qui apud nos equus dicitur: & cum. i. latino aſpirato & duplici. p. ſcribitur: eodem modo cum. i. latino aſpirato & duplicato. p. ſcribunt. ut Hippodamia: quæ filia fuit Oenomai Helidis & Piſæ regis: & uxor Pelopis. ut in ſua dictione uidebimus Hippomanes: de quo ſimiliter in ſua dictione habebitur. Hippocentaurus Hippocrates Hippolytus: & alia quamplura: de quibus in propriis dictionibus apparebit.

De compoſitis a poly.

Mplius & omnia compoſita & deriuata ab hac dictione poly: quæ cũ. y. græco ſcribitur: & apud nos multum deſignat: per. y. græcum ſimiliter deſcribuntur. ut polydamas nomen proprium troiani: quod ex poly & damazo: quod eſt domito componitur. Polycrates ſimiliter a cratos: quod eſt robur componit. Nomen eſt uiri proprium. Polydorus: de quibus in ſuis dictionibus uidebimus.

De compoſitis ab hac dictione phyſis

Imili modo & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione phyſis: cuius prima per. y. græcum ſcribit: & apud nos naturã deſignat: ſimiliter & illa per. y. græcũ i prima ſcribi debẽt: & i ſequẽti. i. latinũ cõſeruẽt. ut phyſica. i. naturalis: phyſiologus de naturis differens: phyſionomia naturaliũ norma: & ſimilia.

De compoſitis ab dictione philos.

Terum & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione philos & phila: quæ apud nos amorem indicat: & per. i. latinum atq. ph. aſpiratum ſcribitur: ſimiliter & illa ſcribi debent. ut Philoſophus: Philadelphia nomen eſt mulieris proprium: philargyria: cuius antepenultima cum. y. græco ſcribitur. Nã ex argyrion: quod apud nos eſt argentum componitur: & auiditas argenti ſeu auaritia transfertur. Philippus & ſimilia: de quibus in propriis dictionibus oſtendemus.

DE CHIR.

Mplius & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione chir: quæ cum. ch. aſpirato &. i. latino ſcribitur: & apud nos manum ſignificat: eandem prorſus litteraturam conſeruant: hoc eſt cum. ch. &. i. latino ſcribuntur. ut chirurgia ideſt manuũ operatio. chirotheca ideſt manuũ uagina: cuius etiam penultima cum. th. aſpirato ſcribitur. Vnde & omnia deriuata ab hac dictione theca cum. th. aſpirato ſcribuntur: ut bibliotheca hypotheca. & ſimilia.

De compoſitis ab hac dictione theos.

Oſſumus & in his complura modo conſimili referre. Vt omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione theos: quæ cum. th. aſpirato ſcribitur: & deum ſignificat: ſimili modo ſcribuntur. ut theologia theolus Theopõpus Theodorus Dorotheus: quæ ex eiſdem componunt: quaſi dei donũ: uel donũ dei dicũt.

DE THEORO.

Ttem & deriuata quæq a theoro: quod eſt ſpeculor: ſimiliter per. th. aſpiratum ſcribuntur. ut theoria ideſt proſpectus. Theorica ideſt ſpeculatio: & ſimilia.

DE PYR.

Imiliter omnia deriuata a pyr: qui eſt ignis per. y. græcum ſcribuntur. ut pyra: quæ apud nos dicitur rogus. Pyramis: Pyrrhus ideſt ruffus: & ſimilia.

DE CHRYSOS.

Mplius & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione chryſos: quæ apud nos dicit aurum per. ch. aſpiratum ſimiliter &. y. græcum ſcribuntur. ut Chryſes ſacerdos quidam Apollinis. Chryſeis illius filia. Chryſoſtomus os aureum. Nam compoſitum eſt cum ſtomos: quod cum. t. exili ſcribitur: & latine dicit os. & ſimilia quæ in ſequentibus uidebimus.

DE ARGYROS.

Vrſus & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione argyros: quæ per. y. græcũ ſcribitur: & apud nos argentum denotat: cum. y. græco ſimiliter conſcribuntur: ut philargyros. i. auidus argenti. lithargyrium. i. lapis argenteus. & alia quæ in ſequentibus apparebunt.

STHENOS

Imili modo omnia compoſita uel deriuata a ſthenos: quod apud nos dicit Valentiam ſiue robur: cum th. aſpirato ſcribuntur. ut Demoſthenes: ideſt populi robur. Antiſthenes contra ualentia. Calliſthenes ideſt pulchritudinis potentia. & ſimilia.

CLEOS.

Vin & omnia compoſita & deriuata a cleos: quod apud nos dicit gloriam: cum. c. non aſpirato ſcribũtur: ut Cleomides: Ariſtocles: Pericles & alia quamplura: quæ in ſequentibus apparebunt.

CRATOS.

Tem compoſita omnia uel deriuata ab hac dictione cratos: quæ apud nos robur dicit: uel imperium cum. t. &. c. exilibus ſcribuntur. ut Hippocrates medicus fuit ſummus. Menecrates medicus ſimiliter.

fuit: de quo meminit Plutarchus in dictis laconicis. Melicratum: & ſimilia: quæ plurima in ſequentibus uidebuntur

ARISTOS.

Mplius & quæque compoſita uel deriuata ab hac dictione ariſtos.i. optimus:cum.i.latino & .t.exili ſcribuntur:ut Ariſtoxenes:Ariſtocrates:Ariſtomeus:Ariſtides:Ariſtoteles:& alia fere innumera.

MACHE.

Vrſus & omnia compoſita ſeu deriuata a mache:quæ eſt pugna:per.ch.aſpiratum ſcribuntur. ut antimachus:amphimachus:Andromache:& ſimilia:quæ in ſequentibus deſignabimus.

NICI.

Tem & compoſita uel deriuata a nici:quæ eſt uictoria: cum.i.latino:&.c. non aſpirato ſcribuntur. ut Nicanor: Nicander:Niciteria:Nicoſtrata:Nicolaus: olympionices ideſt olympici uictor: & alia pene innumerabilia.

LYCOS.

Imiliter omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione lycos:quæ apud nos ſignificat lupum: per.y. græcum &.c.exile ſcribuntur:ut Lycophron Lycomedes:Lycaon:& ſimilia q̃plura.

AGATHOS.

Mplius & omnia compoſita uel deriuata ab agathos:quod apud nos dicit bonum.per.th.aſpiratum ſcribitur:ut Agathocles:Agathoſthenes:& ſimilia.

PLISTOS.

Tem & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione pliſtos:quæ apud nos dicit multum: & cum.i. latino &.t.exili ſcribuntur: ut Pliſtonax:qui filius fuit Pauſaniæ. Pliſtarchus filius Leonidis. Pliſtonicus:& ſimilia.

PROTOS.

Tem & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione protos:quæ apud nos dicit primum:cum.t. ſimiliter non aſpirato ſcribuntur:ut Protoſilaus:Protomartyr:Proteus:& ſimilia.Et hæc hactenus quo ad huiuſmodi noſtræ orthographiæ præcæpta dicta ſufficiant.

Quæ deinceps & quo ordine tractabuntur.

Einceps dictiones quaſdam ſecundum alphabeti noſtri ordinem per rectam orthographiã proſequemur.In quibus multa declarare intendimus:quæ alias difficillima uideri potuiſſent.Et incipientes ab a.littera:per reliqua ſuo ordine gradiemur.

Bacus cum unico.b.&.c.abſq; aſpiratione ſcribitur:dictio eſt græca apud illos dicitur ἄβαξ:quam litteraturã antiquiores noſtri ſæpe ſeruabant: & hic abax huius abacis teſte priſciano in.viii.declinabãt:cuius penultima in genitiuo correpta erat. Sed frequentius abacus abaci ab auctoribus ponitur. Significatq; apud aliquos menſam:ſuper qua comedere cõſueuimus:uel ut aliis magis placet ſuper qua potoria uaſa locantur. Vt Iuuenalis de poeta pauperculo in ſatyra Vmbritii ait:Lectus erat codro procula minor urceoli ſex Ornamentum abaci.Plinius libro.xxxvii.Vaſa inquit ex auro & gẽmis abacorum nouem.i. ſufficientia ad ornamentum abacorũ nouem. Vnde Varro libro .ix.de origine linguæ latinæ ait: Itaq; ſicut abacum argento ornari:& alia diſparia: ſic orationem: & ut puto quadratus erat abacus. Ad cuius ſimilitudinem hæ quadræ:in quibus conciſæ carnes diſponuntur:abaci etiã uocabantur. Vt Plinius in eodem libro:Pompeius uictoria mithridatica primũ in urbem myrrhina inuexit: primuſq; lapides & pocula ex eo triumpho capitolio adiudicauit:quæ protinus ad hominũ uſum tranſire:abacis etiam eſcarii ſq; uaſis expetitis.Et in eodem libro:Amplitudine nunq̃ paruos excedunt abacos. Ex qua ſimilitudine:ut exiſtimo tabella: ſuper qua decuplationes fiunt:abacus dicta fuit:quin & ipſa decuplatio. Perſius in ſecunda ſatyra inquit:Nec qui abaci numeros & ſecto in puluere mætas.ſ.ſpernit.Nam inde etiã cum calculi quidam fierent abaculi uocabantur. Plinius in eodem libro ait: Veluti cum calculi fiunt: quos quidam abaculos appellant. Sed cum de menſa q̃d ſignificet apud quoſdam dubiũ fiat: An ipã cœnã: uel ſuper qua comeditur deſignet.Ego tanq̃ arbiter honorarius diiudico menſam primitus id ſuper quo comedimus:ſiue ligneum ſiue lapideum fuerit deſignaſſe. ut Virg.li.iiii.geor.de Corytio loquẽs:Qui ſeraq; reuertens nocte domũ dapib⁹ mẽſas onerabat inemptis. & in eodẽ libro: Pars epulis onerãt mẽſas & plena reponũt Pocula.Horati⁹ ſimiliter in.ii.ſermonũ inq̃t: Gauſape purpureo mẽſam pterſit acernã.i. de acere factã.Idem oſtendit Varro de lingua latina cũ ait:Menſam æſcariã cillibã appellabat.& ſubdit:ea erat quadrata:ut etiam nunc in caſtris eſt:poſtea rotunda facta.Ex quibus tractum puto menſam etiam pro prandio & eduliis.ut Iuuenalis in prima ſatyra:Cum de tot orbibus & tam antiquis una comedunt patrimonia mẽ

ſa:hoc eſt uno prandio uel cœna.

A bantes cum unico.b.&.t.non aſpirato ſcribitur:populi ſunt ionum inter achiuos:ut dixit herodotus libro hiſtoriarum primo.alios dixit Orpheus in argonautica eſſe iuxta pontum.Rurſus & alios dixit Ariſtarch⁹ in ſecundum Homeri eſſe inſulæ euboiæ.

A batos cum unico.b.&.t.exili ſcribitur:apud nos iacceſſibile interpretatur: & ab a:quod ē ſine: & βαδίζω uerbo:quod eſt accedo compouitur.Vnde inſula quædam circa extrema ægypti in memphitica palude poſita:eo nomine a græcis dicta fuit:quia ad illam ob limi & papyrorum copiam difficillimus ſit acceſſus: ut in dictione Oſiris latius explicabimus. Simili cognomine locus ultra ægyptum & æthyopas ab antiquis uocabatur:ubi primū nilus magno fragore deſcendit:dicente Lucano libro.x.Hinc abaton: quam noſtra uocat ueneranda uetuſtas Terra potens:primos ſentit percuſſam tumultus:& reliqua.

A bdera cum.b.ante.d.in eadem ſyllaba teſte Priſtiano ſcribitur:urbs fuit in thracia:quam teſtibus Solino & Pomponio Diomedis ſoror condidit:& a ſe cognominauit.Nec inde procul tyrida oppidum fuerat: equorum Diomedis ſtabulum:quod Pomponio teſte ceſſit æuo. & eius tempore ſolum turris ueſtigium perdurabat:quæ Diomedis turris etiam tunc quoq; uocabatur.Sed abdera tandem ſenio collapſa:a clazomeniis ex aſia uenientibus ad maiorẽ faciem reſtituta depoſito priori nomine Clazomene ab illis nomen accæpit. Iuxta abderam uero biſtonium ſtagnum nominatiſſimum fuiſſe dixit Herodotus.Et primam fuiſſe Democriti phyſici in ſua dictione dicemus.Et ab abdera abderites nomen patriū deducitur:quod cum.i.latino & t.exili ſcribitur.

A bydus cū.y.græco ſcribit᷑:ciuitas ē helleſponti ex latere aſiatico.De qua Virgilius libro georgicorū primo Oſtriferi fauces tētantur abydi.& directe ex oppoſito ad ſeſtum depoſita iacet: ut Muſæus poeta antiquiſſimus amorem pertractans Lændri: & Hero.hoc uerſu oſtēdit: σηστὸσ ἔην καὶ ἄβυδοσ ἐναντίον ἐγγύθι πόντου. Quem ſane amorem tetigit Virgilius libro georgicorum tertio & Ouidius in epiſtolis heroidum lepide pertractauit.Ab abydo abydenus deriuatur.Vnde Seruius in tertio georgicorum inquit: Læander abydenus & heroſeſtias fuit.

A byſſus per.y.græcum & duplex.ſ.ſcribitur:eſt aquarum immenſa profunditas.

A brotontium cum.t.non aſpirato &.i.latino ſcribitur:nomen proprium fœminæ:ut Glycerium: Philorciū Dorcium:Sopronium:quæ in hanc terminationem teſte Priſciano in.v.dimminutionis ætatis: ſiue adulationis amatoriæ cauſa proferuntur. Vnde abrotontium ab ἁβρόν: quod eſt glabrū ſiue delicatum deducitur.& reliqua ſimiliter:ut in ſuis dictionibus uidebimus.

A bſinthium cum.b.ante.ſ.licet apud græcos ſit.ψ.quod magis proprie per.pſ.traduci debuit: ſed uicinitate litterarum placuit.p.in.b.conuertere:quod ſepius fieri oſtendimus: & ſequentibus clarius per exempla oſtendemus.Quoniam & cum.i.latino utrobiq; atq;.th.aſpirato ſcribitur. Herba eſt amara: a qua populi cognominati ſunt quidam:qui iuxta pontum teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſexto:cappadociamq; inhabitant.Vbi mons eiuſdem nominis haberi dixit.Vnde Ouidius libro quinto de triſtibus ait:Cana prius gelido deſinit abſinthia ponto.Teſte Plinio libro.xxvii. naruralis hiſtoriæ:eo in loco pecora pingueſcunt: ob quod ſine felle reperiri illas dixit:quāq; ut ait longe italico ſit amarius.

A bſyrtus cum.y.græco &.t.non aſpirato ſcribitur:quāq; apud græcos non per.bſ.ſed per.pſ.hoc eſt.ψ.ſcribatur.quod ut diximus ex litterarum affinitate noſtri.p.in.b.conuerterunt. fuit Oetæ colchorum regis filius: quem Medea ſoror Iaſonem ſequens in loco non longe a phaſi: dicto abinde tomos ideſt inciſio crudeliter lacerauit:iuxta fluuium ſcilicet abſyrtum:in quem conuerſum dicunt poetæ. Vnde putant quidam puerum illum Aegialeum primitus uocitatum:& ab flumine abſyrto cognomen aſſumpſiſſe.Cum dicat Cicero libro tertio de natura deorum:Quid de abſyrto fratre Medeæ:qui apud Pacuuium Aegialeus ſcribitur.Sed ut ſubdit prius nomen ueterum litteris uſitatius eſt. Iuſtinus uero Aegialeum illum uocauit libro quadrageſimoſecundo.

A bſis huius abſidos cum.i.latino ſcribitur:ubi ſimiliter.b.loco.p.noſtri poſuerunt.Apud nos indicat arcuʒ teſtudineū: ſeu fornicem teſtudineam:quin & forcipes.& deſcendit ab ἅπτομαι:quod eſt contingo: cum latera neceſſario contingat.

A cademia cum.e.ſine aſpiratione:&.i.latino ſcribitur:corripitq; penultimam.fuit locus numeroſus ab athenis mille paſſibus diſtans ab Academo heroe teſte Eupoli ſic cognominatus. In quo uilla fuit deinde Platonis natiuitate nobilis:ut idem teſtatur Eupolis.Et cum in eodem loco Plato philoſopharetur ſtudendi uſu & diſcipulorum frequentia:atq; morum celebritate inſignis fuit.In eadem Fauorino teſte Mithridates Perſarum rex Platonis ſtatuam cum his ſcriptis locauit:Mithridates Rhodobati filius perſes muſis imaginem Platonis dicauit Sillamonis opus.huius uillæ exemplo teſte Plinio libro.xxxi.naturalis hiſtorie:Cicero uillam aliam in italia eo cognomine nominauit:quæ eſt ab auerno lacu puteolos tendentibus impoſita littori & celebratur porticu ac nemore:ibi compoſitis uoluminibus eiuſdem nominis: in qua monumentum ille ſibi inſtituerat.huius in parte ut pergit idem auctor eruperunt fontes calidi per q̄ſalubres oculis celebrati carmine Laurei Tullii:qui fuit e libertis eius.

A cbatana abſq; aliqua aſpiratione:& cum.b.poſt.c.ſcribitur:fuit ſyriæ ciuitas ubi Cambyſes diem ultimum obiit:ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum.iii.

A chaia cum.ch.aſpirato.&.i.latino ſcribitur:regio eſt græciæ:quæ teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii.primo peloponneſus:poſteá danaa:deinde achaia dicta fuit.Vnde græci achæi atq; achiui & danai dicti ſunt. Cuius maxime clarum oppidum corinthum fuiſſe dicunt:cum uſq; ad id protendatur ut latius uidebimus in dictione peloponneſus.

A chæi cum.ch.aſpirato &.æ.diphthongo atq;.i.latino ſcribitur:græci omnes ab Homero nonnunq̃ dicuntur:& puto ab achaia:uel ut alii dicunt ab Acheo antiquo rege.

A chæmenides cum.ch.aſpirato ſequente.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:fuit comes infœlicis Vlyxi:Vt oſtendit Virgilius libro æneidos.iiii.

A chæmenes prima cum.ch.aſpirato:&.æ.diphthongo ſcribitur. Aliæ prorſus ſine diphthongo ſcribuntur fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.iiii.primus perſarũ rex:a quo poſtea reges omnes perſiæ uſq; ad Darium deſcenderunt.Alius eodem nomine fuit Xerxis frater:ut idem oſtendit.

A chæmenidæ prima cum.ch.aſpirato &.æ.diphthongo:penultima cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo:tribus ex qua perſarũ reges originem contraxerunt.

A charis cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:dici poteſt la uerbum ſine gratia.nam ex.a.quod eſt ſine:& charis gratia componitur.

A camas cum.c.exili:hoc eſt ſine aſpiratione ſcribitur: fuit unus teſte Homero libro .ii.&.v.iliados: thracum princeps ex his:qui in auxilium troianorum uenere.Alius eodem teſte libro undecimo eiuſdẽ nominis fuit fili⁹ Antenoris: qui tempore belli troiani cælebs erat:& diis ſimilis habebatur.

A canthus cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur:puerum fuiſſe dicunt conuerſum in florem ſui nominis.Vnde de flore locutus uidetur Virgilius libro æneidos primo cum ait:Et circun textum croceo uelamen acantho Seruius uero dixit eſſe nomen herbæ:quæ in aſſyria naſcitur.Idem in Pollionem:arborem eẽ dixit in ægypto ſemper frondemtem.quod Virgilius affirmaſſe uidetur libro georgicorum ſecundo cum ait:Et baccas ſemper frondẽtis acanthi.Significatq; proprie apud noſtros ſpinam uel dumũ quare ſpinis aſperam eã arborem dicunt.Eſt & eo nomine littoralis quædam urbis hæmathiæ:de qua in dictione artachæas habebit̃.

A canthylis prima cum.c.exili:penultima cum.th.aſpirato &.y.græco:ultima cum.i.latino ſcribitur: auicula quædã eſt:quæ & a nobis carduelis uocatur.Nam ſic græce dicta eſt:quia inter ſpinas paſcatur.

A carnania cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:pars eſt epiri:in qua teſte Plinio libro iiii. naturalis hiſtoriæ:maxime clarum eſt oppidum leucas.hanc achelous fluuius ab ætolia diuidit.Siue ut ait Solinus pindus:qui acheloũ parit.uocatur & eodẽ noĩe regiuncula quædam alia in ægypto:ut dixit Seruius ſuper quintũ æneidos.

A ctaſta cum.c.&.t.exilibus ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

A caſtus abſq; aſpiratione ſcribitur:fuit peliæ theſſalorũ regis filius:ut etiam oſtendit Seneca in Medea.

A catalectos abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:uerſus dicitur: qui abſq; alicuius ſyllabæ defectu in fine legitime terminatur.

A chates cum.ch.aſpirato &.t.exili ſcribitur:uir a Virgilio fuiſſe dicitur perpetuus Aeneæ comes.Deducit̃q; ab ἄχοσ:quod eſt cura ſeu moleſtia:eo quod moleſta cura ſemper reges comitetur: dicente Virgilio libro æneidos ſexto:

Aeneas mæſto defixus lumina uultu
Ingreditur linquens antrum:cæcoſq; uolutat.
Euentus animo ſecum.cuius fidus achates
It comes:& paribus curis ueſtigia figit.

Eſtq; etiam primæ declinationis: & facit in genitiuo Achatæ.Verum teſte Solino & Plinio libro.xxxvii. hiſtoriæ naturalis:Achates precioſi lapidis eſt nomen .Quem ſicilia in ripis achatis fluminis primũ dedit: deinde in aliis locis compertus.Quoniam & Pyrrhum:qui cum romanis bella geſſit:hunc lapidem in annulo habuiſſe dicunt: detinentem non artificioſas: ſed naturales nouem muſarum effigies:& Apollinem ipſum cum lyra ita diſcurrentibus teſte Plinio maculis:ut muſis quoq; ſingulis ſua redderentur inſignia.

A ceſtes abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:fuit Crimniſii ſiculi fluuii filius ex Segeſta troiana:quod Virgilius libro quinto æneidos:tetigit cum ait:Troia crimniſio concæptum flumine mater Quem genuit. de quo latius Ouidius libro metamorphoſeos.xi.Alius teſte eodem Ouidio libro.iii.Fuit nauta pauper:qui Pachuʒ puerum dormientem in littore maris furatus eſt.

A chelous cum.ch.aſpirato & unico.l.ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia:Oceani & Tethyos fili⁹. hic pro Deianira filia Oenei regis calydoniæ ſorore Meliagri acri duello cum Hercule decertauit:eo quod illorum quiſq; pro excellentiori uirtute uxorem illam petebat.Sed uidens ſe inferiorem Hercule : magicas decurrit ad artes.Et conuerſus primo in ſerpentem:ab Hercule pene ſtrãgulatus eſt. Rurſus & cum in trucem taurum ſe cõmutaret:illuʒ Hercules fracto cornu ad terram colliſit:qui deinde pudibundus in calidone fluuio:qui iuxta ſui nominis oppidum defluit:ſe abſcondit.a quo poſtea fluuius achelo⁹ eſt appellatus.

Et orit̃

Et oritur a pindo theſſaliæ monte:atq; ætoliam ab acarnania regiõe diuidit. Quare & acarnanus nõnunq̃ cognominatus eſt:ut Ouidius: Amnis acarnanus lætiſſimus hoſpite tanto. Tandem in malliacum mare deſcendit. Verum ut Macrobius & Serui⁹ ferunt:acheolus generaliter aqua dicebatur:dicente Virgilio libro georgicorum primo: Poculaq; inuentis acheloia miſcuit uuis.

A cheron cum.ch.aſpirato:&.e.abſq; diphthongo a græcis & noſtris ſcribitur:quãq̃ deriuatio.æ.diphthongum requirere uidetur. Nam ab a quod eſt ſine:& χαιρος cum.æ.diphthongo:quod apud nos dicit gaudium:componitur:& deriuatur. Sed quia breuem penultimã græci & latini eſſe uoluerunt:ſine diphthongo ſcripſere. Diciturq; a poetis ipſis fluuius infernalis. Sed ut teſtatur Seruius in ſexto æneí. locus eſt in cãpania non longe a baiis undiq; ſeptus montibus:adeo ꝙ neq; orientem aſpiciat Solem:nec occidentem:ſed diem tantũmodo medium. Nec quicq̃; ibi niſi per necromãtiam:ſiue hominis occiſionem fieri poterit. Vnde Aeneam dicũt occiſo ibidem Miſeno ſua ſacra cõpleſſe: & Vlyxem ſimiliter occiſo Helpenore.

A cheruſia ſimili modo a græcis ſcribitur:palus eſt inter capuam & auerſam:per aperta plana uſq; prope cumas diffuſa:quã græci quidem quia ab archeronte deriuari dicunt:cum.ch.aſpirato conſcribunt. Nõnulli uero quia ex inundatione fluminis accerrarum prouenire uolunt:abſq; aſpiratione ſcribendam dicũt quaſi acceruſia:ſed apud plures aſpirationem comperi.

A cidia cũ unico.c.non aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribitur:ſignificat apud nos tediũ moleſtias curas.

A cidalia cum unico.c.non aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribitur: Venus dicitur. & ut quidam ferunt ab acidia uerbo græco deducitur:eo ꝙ laſciuus amor uariis curis & moleſtiis amantes impleat. Alii uero ab acidalio fonte in orchomeno boetiæ ciuitate Veneri ipſi & gratiis ſacro.

A cylius prima cum.c.exili &.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

A cyrologia prima cum.c.non aſpirato &.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris impropria locutio. Nam componitur ex ἄκυρος quod eſt impropria: & λόγος locutio. ut Virgilius li.ix. Turne quod optanti diuũ promittere nemo auderet. Vbi teſte Seruio dici proprie non poteſt nemo diuum cũ nemo proprie ſit ne homo. Idem libro.iiii.ænei. Hunc ego ſi potui tantũ ſperare dolorem.i.timere. ſimiliter Iuuenalis in ſatyra Criſpini: Iam quartanam ſperantibus ægris.i.timentibus.

A chilles cum.ch.aſpirato &.i.latino atq; duplici.l.ſcribitur:fuit filius Pelei regis theſſaliæ ex Thetide Chironis filia græcorum fortiſſimus:ab omnibus poetis & Homero maxime cãtatiſſimus. qui(ut ait Iuuenalis in prima ſatyra) Nulli grauis erit ſi repræhendatur.ſ.tanq̃ auarus ꝙ corpus Hectoris Priamo uendiderit uel græcos ipſos ſuo adiutorio deſtitutos reliquerit:uel eius naturam quis inſectetur. de qua Patroclus ad Hectorem libro.xi.iliados ait: Probe enim o Hector cognouiſti qualis ille ſit:qua moroſitate:q̃ ſubito erumpat inculpationeꝫ etiã culpa uacantiũ. ſinitq; teſte Homero a Paride apud troiam ſagittis interfectus in templo Thymbræi Apollinis:dum cõnubium Polyxenæ curabat. quas ſane ſagittas poetæ dicunt a Phœbo directas. ut Virgilius libro æneidos ſexto:

Phœbe grauis troiæ ſemper miſerate labores.
Dardana qui paridis direxti tela manuſq;
Corpus in æacidæ. At ouidius libro metamorphoſeos.xii. dixit Paridem a phœbo monitũ non clam & in tẽplo:ſed furenti prælio Achillẽ ſagittis confeciſſe. Vnde apollo ad Paridem: Quid ſpicula perdis.
Sanguine Phœbus ait. ſiqua eſt tibi cura tuorum
Vertere in æacidem cæſoſq; ulciſcere fratres.
Dixit. & oſtendens ſternentem troica ferro
Corpora peliden:arcus obuertit in illum:
Certaq; letifera dixerit ſpicula dextra.

Mortuuſq; in ſigæo promontorio ſepultus fuit. ad cuius tumulum cum teſte Cicerone in oratione pro Archia perueniſſet Alexander magnus: O fortunate inquit iuuenis:qui tuæ uirtutis Homerum habuiſti præconem. Et declinatur in genitiuo Achillis & achilli:uel cum.i.longa:uel cum ei diphthongo:ut nõnulli ſcriptum fuiſſe contendunt. Virgilius libro primo æneidos:

Troas relliquias danaum atq; immitis
Achilli. uel(ut alii ſcribunt) Achillei cum ei diphthongo ſimiliter Vlyxis & Vlyxi. Virgi.li.iii.æneidos.
Et terram altricem ſæui execramur Vlyxi.

Eodem modo Horontis & Horonti Virgilius in primo: Nunc acris heronti: Nunc amici caſum genuit. ſimiliter Terentius: Archonidi filiam dixit:pro Archonidis. Cicero: in Timarchidi poteſtate:pro Timarchidis ſimili modo dixit. & facit in uocatiuo.o. Achilles &.o.achille cum.e.longo. Ouidius li.xiii.metamor.
Tuq; tuis armis nos te poteremur achille.

Nõnunq̃ uero dixerũt poetæ Achilleus more græco:qui dicunt ἀχιλλεύς in nominatiuo:& formauerũt accuſatiuũ in ea. ut Lucanus libro.x. Famulumq; tyranni Terribilem iuſſo trãſægit Achillea ferro.

A chillus cum.ch.aſpirato &.i.latino atq; unico.l.ſcribitur:is a noſtris dicitur:qui ſine labiis degit. Nam cõponitur ex a quod eſt ſine:& χεῖλος labrum.

A cis cum.c.non aſpirato &.i.latino ſcribitur: fluuius eſt ſiciliæ ὀυιερονυλορ : ut dixit Theocritus ab ætna
monte fluit.Cuius ex ripis Polyphemis in Vlyxem ægiſſe ſaxa dicitur:quod Vibius atteſtatur.In hunc dixit
Ouidius libro.xiii.etiam conuerſum fuiſſe Acim filium Fauni ex nympha Simethide cretum: tunc quoque
cum ilium ex zelo Galateæ Poliphemus occidit. Huius ripas herbiferas dixit Ouidius libro faſtorum .iiii.
cum ait:Et ripas herbifer aci tuas.

A colythus cum.c.exili ſequente unico.l.&.y.græco atq;.th.aſpirato ſcribitur: & deriuatur ab ἀκολουθῶ:
quod eſt ſequor:quaſi obſequens & miniſtrans.

A cragas cum.c.non aſpirato ſcribitur:quod nonnulli moderniores in.g.conuertunt:oppidum eſt ſiciliæ:qđ
teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ:noſtri deinde acrigentum dixere:ſitum quidem teſte Pomponio
inter palchynum & lylibæum.Et ut refert Seruius in.iii.æneidos: mons eſt muro cinctus:cuiꝰ ſumma parte
oppidum eſt.unde ego nomē ἄκρον ideſt ſummitatis aſſumpſiſſe puto.Et inde acrigentinus nomen patri-
um deriuatur.

A criſius cum.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit teſte Euſebio libro temporum: Abantis argiuorum re
gis filius:& pater Danaes amaſiæ Iouis.Hic a Præto fratre regno pulſus:a Perſeo nepote:hoc eſt filio Da-
naes filiæ ſuæ & Iouis ad regnum reſtitutus eſt: a quo poſtea in ſaxum conuerſus fuit.ut oſtendit Ouidius li
bro metamorphoſeos.iiii.& inde poſſeſſiuum acriſionæus deducitur.ut Virgilius libro æneidos.vii.de ur-
be ardeæ loquens inquit:Quam dicitur urbem Acriſonæis danae fundaſſe colonis. De quo in dictione pi-
lumnus uidebimus.Alius eiuſdē nominis fuit Laertæ patris Vlyxis pater:& Iouis filius:dicente Vlyxe apud
Ouidium libro metamorphoſeos.xiii.Nam mihi laertes pater eſt: acriſius illi:Iuppiter huic. Et ut ait Ho-
merus li.xvi. odyſſeæ: μοῦνον λαέρτην ἀκρίσιος μοῦνον ἔτικτε:μοῦνον δ᾽αὖτ᾽ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν:
hoc eſt ſolum Laertem filium Acriſius genuit.Et ipſe pater ſolum Vlyxem procreauit.

A cros cum.c.non aſpirato ſcribitur:& latine ſummitas dicitur atq; cacumen.

A crotirium abſq; aliqua aſpiratione:&.i.latino ſcribitur:apud nos dici poteſt arx.

A crothum cum.c.exili &.th. aſpirato ſcribitur: oppidum fuit ſuper atho monte locatum: quaſi acros ideſt
ſummū montis athonos.

A croceraunia abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:montes ſunt excelſi in diuerſis locis. Nam quidam inter ar-
meniam & iberiam maximi putantur:qui a portis caſpiis initium deducentes: uſq; ad fontem tigridis pro-
tenduntur.Alii ſunt in epiro diuidentes mare ionium ab hadriatico.De quibus Horatius libro primo oda
rum:& oda tertia inquit:Infames ſcopulos acroceraunia:qui a nonnullis ceraunii etiam uocitantur. Nam
κέραυνος fulmen:& ἄκρος ſummitas dicitur.& hoc quidem quia eorum ſummitas fulminibus infeſtatˀ.
Vnde Virgilius libro georgicorum primo de Ioue locutus ait:aut athon aut rhodopen aut alta ceraunia
telo Deiicit.de quibus in dictione ceraunia dicemus.

A cron cum.c.exili ſcribitur:fuit ceninenſium rex ab Romulo uictus: & infeſto telo traiectus.Cuius ſpolia in
urbem reuerſus Romulus cum triumpho:Ioui feretrio dedicauit.Quem ob illata in hoſtem uulnera teſte
Plutarcho in uita Romuli ſic appellauit.Nam ut ait ferire apud latinos uulnerare ſagittis.Et ſpolia opima
dixit:uel ab ope ut dicit Varro:uel ab opere ut alii ferunt:cum ſit opus egregium ac clariſſimum belli du-
cem parem ſibi ductorem ſuperare:quod teſte Plutarcho nemini romanorum contigit:niſi duobus poſt ro
mulum:Cornelio ſcilicet Coſſo cum Tolumnū Tyrrhenuʒ obtruncaſſet:& Claudio Marcello qui Virido-
matum gallorum regem ſuperauit.

A ctænus cum.ct.non aſpiratis &.æ.diphthongo ſcribitur:dici poteſt a noſtris litoralis.Mam ab ἀκτή qđ eſt
littus deriuationem ducit.uerum litus a noſtris a lædendo nomen aſſumpſiſſe uidetur dicente Cicerone in
topicis:Solebat Aquilius collega meus & familiaris cum de litoribus ageretur:quod eſſet litus ita diffinire
quod fluctu eliditur:quod per etymologiam ita intellexit.ut per deriuationem dicatur a lædo. quare uni-
co.t.ſcribitur ſat eſt:cum primam una cum lædo producat. At Donatus non a lædendo ſed litando tam ꝑ
litore maris q̄ pro loco: ubi apud altare hoſtiæ litabantur dictum uoluit.Eo ꝙ(ut quidam ferunt illius ſen
tentiam ſecuti)nauigantes eundo & redeundo in litore litabant:quod ſi ſic eſſet:opus eſſet duplici.t. eo ꝙ
litus primam longat:& lito breuiat.Itaq; non unicam ſed duplicem deriuationem nos ipſi litus habere pu-
tamus.Vnam a lædo:qua litora maris deſignat:& tunc quoq; unico.t.ſcribendum eſſe. Alteram uero qua
a lito deſcendit:& tunc locum iuxta altare:atq; etiam cum ipſo altari deſignat:& duplici.t.ſcribendum eſſe
dicimus.ut Virgilius libro æneidos ſecundo:Iacet ingens littore truncus. de Priamo enim interfecto loque
batur:quem Pyrrhus Altaria ad ipſa trementem Traxit:& in multo lapſantem ſanguine nati iuxta ipſa alta
ria interfecit.Vnde certum eſt illud de litore maris non intellexiſſe.Cum ergo litus ſemper primam longet
cum pro litore maris accipitur:quia a uerbo habente primam longam deſcendit:cum unica ſequente con-
ſonante(ut uerbum a quo deſcendit)ſcribendum eſt.quando uero a lito(quod primā breuiat) deducitur:
ut illam nomen ipſum producat:cum duplici.t.ſcribendum puto.

A ctæon cum.ct.exilibus &.æ.diphthongo ſcribitur:filius Ariſtei ex Autonoe filia Cadmi:qui tandem a Dia
na in ceruū conuerſus a ſuis canibus dilaceratus fuit.ut late oſtendit Ouidius libro metamorphoſeos.iii.

A ctium cum.c.&.t.exilibus &.i.latino ſcribitur:oppidum fuit in ſinu ambraciæ:atq; eiuſdem nominis promontoriū:iuxta quod ab Auguſto deuictus fuit Antonius & Cleopatra: & ut eius uictoriæ:teſte Suetonio memoria celebrior ſemper in poſterum eſſet:urbem nicopolim apud actium cōdidit:ludoſq; illic quinquēnales conſtituit:& ampliato uetere Apollinis templo:locum caſtrorum(quibus fuerat uſus)exornatum naualibus ſpoliis Neptuno ac Marti conſecrauit.

A ctor cum.ct.nō aſpiratis ſcribitur:fuit ex boetia Eridæ filius: & pater aſtyoches.ut oſtendit Homerus libro iliados ſecundo.alium fuiſſe auruncum oſtendit Virgilius libro æneidos nono cum ait:actoris aurunci ſpolium ſcilicet ad differentiam boetii.

A cus cum.c.non aſpirato ſcribitur: idem inſtrumentum: quo ſarcinatrix & ornatrix utitur. Nam illa apud græcos ἀκέστρια:quæ apud nos ſarcinatrix.Et reperitur hæc acus & hic acus.Vnde teſte Probo:aculeus fit diminutiuū:ſed in frequētiori uſu habetur fœmineum.ut Lucanus in decimo:Quod nilotis acus compreſſum pectine ſerum.Iuuenalis in tertia ſatyra:Ille ſupercilium madida fuligine tinctum Obliqua producit acu.Idem:Emeritaq; ceſſat acu.Inuenitur etiam hoc acus huius aceris:quod græci σκύβαλον dicunt.i.purgamentum frumenti.Varro rerum ruſticarum libro tertio:acus ſubſternendum gallinis parturientibus Idem acus in area excutitur.Idem in primo: argillam mixtam acere.Ex quo etiam paleæ frumenti apud Feſtum acus dicuntur.Similiter & ea militum pars:quæ ad hoſtem uulnerandum acumine telorū utitur: acus ab aliquibus auctoribus cognominata eſt.acicula uero teſte Seruio ſuper Donatum eſt qua mulieres utuntur ad ornatum capitis.

A damas cum unico .d.& unico.m.ſcribitur:lapis eſt precioſus duritia inenarrabili:unde nomen accæpit.Nā componitur ex.a.quod eſt ſine:& δαμάζω quod eſt domo.quia ſimiliter domitari nō poteſt. Rumpiturq; hircino ſinguine calido & recenti.ut teſtis eſt Plinius libro trigeſimoſeptimo naturalis hiſtoriæ.

A delphos cum.ph.aſpirato ſcribitur:& habet accentum apud græcos in ultima: dicitur a noſtris frater. Vnde Terentius comædiam inſcripſit adelphi. Et ut puto litteris græcis annotauit. uidelicet ἀδελφοι ideſt fratres.Nam de duobus fratribus in ea tractat Demia ſcilicet & Mitioe:& inde Terentium inducim⁹ ἀδελφόισ:hoc eſt in adelphis ideſt fratribus.

A dimantus cum.i.latino &.t.non aſpirato ſcribitur:nomen fuit proprium uiri athenienſis.

A dytum cum.y.græco &.t.non aſpirato ſcribitur:locus eſt ſecretior templi:ad quem non niſi ſacerdoti dabatur acceſſus.Virgilius libro ſecundo æneidos:Iſq; adytis hæc triſtia dicta reportat:at uero aditus pro ingreſſu eſt generis maſculini:& cum.i.latino ſcribitur.

A dmetes cum.t.non aſpirato ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia:nympha Oceani & Tethyos filia.

A dmetus cum.t.non aſpirato ſcribitur:fuit theſſaliæ rex adeo glorioſus.ut ſcribant poetæ Apollinem diuinitate priuatum ob pulſos cyclopas:ad ipſum confugiſſe:& illius armenta nouem annis teſte Seruio ſuper ſeptimo æneidos:apud fluuiū amphryſum pauiſſe. Quare ait Virgilius libro tertio georgicorum: Paſtor ab amphryſo.& Lucanus libro.vi.Irrigat amphryſos famulantis paſcua phœbi.

A donis cum.i.latino ſcribitur. fuit formoſus paſtor filius Cynaræ cypriorum regis ex Myrrha eius filia. de quo Virgilius in gallo:Et formoſus oues ad flumina pauit adonis.Hunc etiam ardentiſſime amauit Venus Sed tandem ab apro uulneratus interiit.de quo late Ouidius libro metamorphoſeos.x.Fuit etiam tali nomine cognominatus phœnicum quidam fluuius.ut dixit Plinius libro hiſtoriarum quinto.

A draſtus cum.d.non aſpirato ſcribitur:fuit argiuorum rex a poetis cantatiſſimus: & Statio teſte:filius Talaonis ex Euronomia natus:ſic quoq; Platone teſte in libro qui cratylus inſcribitur cognominatus: quia rem non confecit thebanā Nā.α.ut ſæpe oſtendimus:priuationem indicat:& δράω ideſt facio.Vnde Adraſti nomen eſt tractum.Fuit alius Adraſtus teſte Homero libro iliados ſecundo:Percoſii filius:& frater Amphii.ut in dictione Percoſius uidebimus.Nam hi duo fratres ad troianorum auxilia duces eorum fuerunt: qui habitant adraſtiam: & urbem apaeſi:& pithyiam:& excelſum teries montem.

A dræmon cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados ſecundo:Thonantis pater.

A dria cum.i.latino & abſq; aliqua aſpiratione. ut uetuſtiſſima indicant monumenta.fuit teſte Iuſtino libro uigeſimo græca urbs illyrico mari proxima:quæ ut ait adriatico mari nomen indidit.Liuius uero in quinto ab urbe tuſcorum illam fuiſſe coloniam dixit:quorum utrunq; pro temporum uarietate fieri potuit. Et ab adria Adrianus nomen gentile & non proprium:quod cum aſpiratione ſcribitur.quin & adrienſis & adriaticus:atq; adriacus deducuntur.Sane adriam pro mari ipſo adriatico poni nonnunq; annotauimus:& tūc quoq; generis eſt maſculini.ut Lucanus in quinto:Sonat ionio uagus adria ponto.

A dulari cum unico.l.ſcribitur:& a græco deductum uolunt:quod eſt δοῦλοσ ideſt ſeruus. Nam inſeruire eſt & captare ut fauorem emereatur quoquo modo uel uoce uel geſtu: quod ſane ſeruile eſt: & non liberale ingenium.

A eas cum.æ.diphthongo ſcribitur:fluuius eſt epiri:ab epidanni:hoc eſt dyrrhachii mœnibus ex macedonia prius defluens:in mare ionium cadit.de quo Lucanus libro quinto fluuios theſſalicos deſcribens ait:Purus in occaſus parui ſed gurgitis æas:Ionio fluit inde mari.

A eſchylus cum.æ.diphthongo &.ch.aſpirato:atq;.y.græco & unico.l. ſcribitur:fuit poeta tragicus: & qui plurimum tragœdiam exornauit:ut oſtendit Horatius in poetria. At uero Quintilianus ait: Aeſchylus tragœdias primus in lucem protulit:ſublimis & grauis & grandiloqus ſæpe uſq; ad uitium. Sed rudis in plæriſq;:& incompoſitus:floruitq; anno ducenteſimo ſexageſimo poſt urbem conditam:ut teſtatur Gellius libro decimoſeptimo noctium atticarum. Eius uero mortem non uulgarem:cum alii tum Valerius ſcripſit: quod cum in loco aprico ſoporatus eſſet:teſtudo demiſſa ab aquila quæ illius caluicie deluſa lapidē caput eius eſſe putauerat illum interemit.

A eſculapius cum.æ.diphthongo &.c.non aſpirato atq;.i.latino a noſtris ſcribit̄.græci uero non diphthongū in initio: ſed ſolum a longam habent:ut ſupra uidimus. fuit(ut poetæ omnes aſſerunt) Apollinis & Coronidis nymphæ filius. hic a patre Apolline Chironi centauro traditus didicit medicinam: & adeo peritus eua ſit:ut Hyppolytum Theſei filium ab equis dilaceratum ſua arte ad uitam reduxerit. ob quod a Ioue ex indignatione fulminatus occubuit. dicuntq; eum epidauri moratum:& ut ait Cicero cynoſuris ſepultum.

A eſyrm⁹ cum.æ.diphthongo & unico.ſ.ſequente.y.græco ſcribit̄:fuit teſte Homero libro.viii.iliados: urbs thraciæ:unde Primus Craſtianiram duxit uxorem:ex qua genuit Gorgitianam. ut in ea dictione uidebim⁹.

A eſymnus cum.æ.diphthongo &.y. græco ſequente.m.n. ſcribitur:fuit teſte Homero libro undecimo iliados:unus ex principibus græcis qui ab Hectore in bello interfectus fuit.

A eſon cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit Critei filius ex Tiro coniuge pater Iaſonis & frater Peliæ theſſaliæ regis. hic cum in antiquam ueniſſet ætatem agente Medea ad iuuentam rediit. ut late omnia deſcripſit Ouidius libro ſeptimo metamorphoſeon.

A eſopus cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Gellio libro ſecundo e phrygia fabulator. Scripſitq; feſtiuos & delectabiles apologos mira grauitate. Quorum quoſdam Romulus quidam uerſu elego ad eruditionem Tibertini filii tranſtulit in latinum. Nam proſa phryx ille ediderat. Alius fuit Aeſopus iſtrio famoſiſſimus Ciceroni amicitia deuinctus: quem una cum Roſcio amerino iſtrione ad audiendum uiſendumq; Q. Hortenſium eloquio clarum & corporis motu conſpicuum mutandi ſtudio curiam frequentaſſe ſcripſit Cicero:qui eorum res rationeſq; magnis conatibus quandoq; eſt tutatus. Nam periit illa Ciceronis oratio in qua populum romanum obiurgaſſe dicitur: ꝙ Roſcio geſtum agente tumultuauit. Contendebatq; ſæpius cum iſtrione Cicero: Vtrum ille frequentius eandem ſententiam uariis geſtibus efficeret: an ipſum per eloquentiæ copiam uario ſermone diuerſe pronuntiaret. Idem Roſcius librum ſcripſit:quo eloquentiam cum iſtrionica comparuit. Illiq; mille denarii(præter gregalem ſtipem:quæ recitantibus eueniebat) ſunt de publico conſtituti. Reliquitq; filiis Aeſopus ex iſtrionico quæſtu ducenties ſextertium. Vnde de iſtrionibus his ait Horatius.xxii.epiſtola:Clament periiſſe pudorem Cuncti pene patres:ea cū repræhēdere coner. Quæ grauis æſopus:quæ doctus roſcius ægit.

A ethalia cū.æ.diphthōgo &.th.aſpirato:atq; uno.l.ſcribit̄:iſula ē i ligũſtico pelago:ut mōſtrat Ptholemæ⁹.

A ether cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato ſcribitur:& teſte Lactantio libro primo inſtitutionum:fuit creditus a Cleante & Marimone laudatis phyſicis ſummus deus. Quod Virgilius ipſe tetigit cum dixit libro ſecundo georgicorum:Tum pater omnipotens fœcundus imbribus æther Coniugis in gremium lætæ deſcēdit. Pronapides uero poeta græcus dixit:illum Demogorgonis filium fuiſſe:quem Chaos eius uxor tūc genuit cum ignita exhalauit ſuſpiria. Quare Anaxagoras & poetæ noſtri illum ſecuti pro elemēto ignis æthera ipſum poſuerunt. ut Ouidius libro primo metamorphoſeon:Hæc ſuper impoſuit liquidam & grauitate carentem Aethera:nec quicꝗ terrenæ fæcis habentem. At Ariſtoteles in libris:quos de cælo compoſuit dixit:æthera pro cælo ponendum eſſe:ita ut dicat uocabulum ipſu3 ex ἀεὶ:quod eſt ſemper:& θέω: quod eſt uoluo & curro componi:quaſi perpetuam uolubilitatem indicet. Iuxta quod etiam Ouidius libro quinto de ponto ait ad Cæſarem:Sic habites terras:& te deſideret æther:hoc eſt cælum. Cicero ſecundo de natura deorum dixit:Aethera genuiſſe Iouem primum & cælum:a quibus omnis deorum numeroſa proſapia deſcendit. Vnde ætherus cum.æ.diphthongo in prima &.e.in penultima deducitur:& æthra:quod apud nos fulgorem ætheris:hoc eſt cæli indicat. Virgilius libro æneidos tertio: Nec lucidus æthra ſiderea polus: Et lunam in nimbo nox intempeſta tenebat.

A ethera cum.æ. diphthongo &.th.aſpirato ſcribitur:fuit Aegæi athenarum regis prima coniunx & mater Theſei. ut in dictione Aegæus uidim⁹. Alia fuit teſte Homero libro tertio iliados: Pitthei filia:comes & conſilium Helenæ. Vnde etiam Ouidius in eius epiſtola Ad Paridem:

Cætera per ſotias clymenem æthrāq; loquamur.
Quæ mihi ſunt comites conſiliumq; duæ.

A etiologia cum æ.diphthongo &.t.exili:hoc eſt nō aſpirato:&.i.latino utrobiq; ſcribitur: dicitur a quibuſdam cauſæ redditio. Nam ex αἰτία ideſt cauſa:& λογία:quæ eſt loquela uel ratiocinatio componitur.

Nam in eo nemore (ut ſubſequenter idem poeta proſequit᷑) nympha ipſa habitabat: quod ſane nemus uſq; ad aritiam (quæ iuxta uelletras ab roma uiginti milibus paſſuum diſtat) fere protendebatur. Nam ut ait Liuius libro primo ab urbe: cum Numa religionem & dei metum romanis incutere ſtatueret: nec deſcendere ad animos ſine aliquo cõmento miraculi poſſet: ſimulat ſibi cum dea Aegeria cõgreſſus nocturnos eſſe: eiꝰ ſe monitu: quæ accæptiſſima diis eſſent ſacra inſtituere. Nanq; in nemus aricinũ (ut alii hoc idem proſequũtur) intempeſtæ noctis ſilentio ſe cum quibuſdam ſociis conferebat: Illic cauo quodam & umbroſo ſpecu ſolus ſummotis arbitris morabatur ad fontem uiuæ aquæ: rediens comitibus ueneratione perfuſis cum dea Aegeria ſe manſiſſe dicebat: cuius monitu profitebatur ſacra diis accæptiſſima ordinare: Quare & illum locum camenis conſecrauit: dicente Ouidio præfato faſtorum libro:

Aegeria eſt: quæ præbet aquas dea grata camenis.
Illa numæ coniunx conſiliumq; fuit.

A egira cum. æ. diphthongo & .i. latino ſcribitur: Vrbs fuit argiuorum. ut dixit Herodotus libro hiſtoriarũ primo. Plinius uero non contradicens dicit litoralem eſſe urbem in achaia.

A egyptus cum. æ. diphthongo & .y. græco atq; .t. non aſpirato ſcribitur: regio eſt in aphrica: quæ (ut nonnulli aſſerunt) ab Aegypto fratre Danai nomen accæpit. hæc teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ: ab oriente rubro mari aſſyriaq; coniungitur: ab occaſu cirrenem & aphricæ reſiduum habet: a meridie uero uſq; in æthiopiam protenditur: a ſeptentrione autem mare habet ægyptium. in hac teſte Platone nunq̃ pluere uiſum eſt: ſed nili inundatione fœcundatur.

A egis cum. æ. diphthongo & .i. latino ſcribitur: proprie teſte Seruio ſuper octauum æneidos: eſt munimentũ pectoris æreum: habens in medio Gorgonis caput: quod munimentum ſi in pectore numinis fuerit ægis uocatur: ſi uero in pectore hominis ſicut in antiquis imperatorum ſtatuis conſpicimus lorica dicitur. hæc ille. Quod ſane Virgilius ipſe ſenſiſſe uidetur: cum ait: Aegidaq; horriferam turbatæ palladis arma Certatim ſquamis ſerpentum auroq; polibant Connexos angues: ipſamq; in pectore diuæ Gorgona deſecto uertentem lumina collo. Idem libro ſecundo de eadem Pallade inquit: Nimbo effulgens & gorgone ſæua. Nam teſte eodem Seruio: hoc caput gorgonis ideo Minerua fingitur habere in pectore: & illic & omnis prudentia: quæ confundit alios: & imperitos ac ſaxeos reprobat. Verum (ut nonnulli ferunt) cum hæc ipſa arma corio capræ decocto olim conficerentur: ab æga quod eſt capra ægidis nomen accæpit.

A egirœſſa prima cum. æ. diphthongo: ſequens cum. i. latino: & penultima cum. œ. diphthongo: ſequente duplicato. ſ. ſcribitur: urbs fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo in æolia aſiæ.

A egiſthus cum. æ. diphthongo & .i. latino: atq; .th. aſpirato ſcribitur: fuit Thyeſtis filius ex Pelopeia eiuſdem Thyeſtis filia: dicente ipſo Thyeſte apud Senecam in tragœdia: cuius titulus eſt Thyeſtes: Coacta fatis nata fert uterum grauem Me patre dignum: uerſa natura eſt retro. & reliqua. Nam cum Thyeſtes adulteraſſet Meropen Atrei fratris ſui uxorem: & ex ea filios ſuſcæpiſſet: pelleretur q; ob id regno: Atreus ſimulata pace illum in regni conſortium reuocari ſimulauit. Cui redeunti tres filios comedendos appoſuit: & illorũ ſanguinem uino mixtum dedit in potum: oſtenditq; illi poſt conuiuium manus & capita: cuius reſiduum comediſſe dicebat: ſed tanti facinoris ultionem quærens Thyeſtes ab oraculo edoctus eſt: ex ſe & filia Pelopeia filium naſciturũ: qui plene recæptas iniurias uindicaret. Qua de re dicebat ad Clyteæmneſtrã Aegiſthꝰ apud Senecam in præfata tragœdia: Et cur atrida uideor inferior tibi natus Thyeſte: Ad quem Clytæmneſtra illius natales exprobans ait: Si parum eſt: Adde & nepos cui Aegiſthus auctore phœbo gignor. Haud generis pudet. Quod euacuans Clytæmneſtra ſubdit: Quid deos probro aduocas. & reliqua. Nam ut Lactantius grammaticus ait ſuper quarto thebaidos: mox natus a matre ob pudorem proiectus eſt: & quia capris nutritus eſt: Aegiſthi nomen aſſumpſit. Nam οὼ græce: latine eſt fugo αἴξ autẽ capram ſignificat. Tandem ad regiam ductus in patris ſui uindictam Atreum Agamemnonis & Menelai patrem interfecit: & agamemnonẽ deinde a bello troiano redeuntem cum Clytæmneſtra occidit. Ipſe uero tandem & Clytæmneſtra ab Oreſte interfecti ſunt.

A egloga cum. æ. diphthongo ſcribitur: & dici poteſt quaſi αἰγων ideſt caprarum ſeu rerum paſtoralium logos ideſt ſermo. Nam de caprariis loquitur.

A egle prima cum. æ. diphthongo ſcricitur: fuit teſte Homero libro duodecimo odiſſeæ: nympha Solis filia ex Neæra. ut in ea dictione uidebimus: quæ ſane duæ dictiones ſic quoq; ut ſcripſimus apud bucolicon Virgilii: ſcribendæ ſunt.

A egon cum. æ. diphthongo ſcribitur: nomen fuit paſtoris teſte Theocrito.

A egos cum. æ. diphthongo ſcribitur: fluuius eſt thraciæ: in quem ſaxum de Sole cecidit: ſecundum quod litterarum ſcientia diem deſignans Anaxagoras ipſe futurum prædixerat: quod (ut teſtatur Plinius) tempore ſuo monſtrabatur magnitudine uehibilis: & colore aduſto. Ad huius fluuii hoſtia capta fuit a Liſandro athenienſium claſſis: ex quo ſecuta eſt illorum ſeruitus. ut in dictione Liſander uidebimus.

A egoceros ſola prima cum. æ. diphthongo penultima cum. c. exili ſcribitur: dicitur a noſtris capricornus. Nã componitur ex ægos ideſt capræ: & κέρασ cornu. Quod ſane animal inter aſtra locatum dicunt. ut Lucanus

libro decimo Aegoceron cancrumque tenet.

A elia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:urbs fuit calabryæ. Vnde ælianus:ut in triũphalibus Titi Plautii.apud tybur ſcribitur.SILVANO AELIANO PONTI.Eſt etiam nomen proprium.

A elius cum.æ.diphthongo &.i.latino apud antiquos in marmorum inſcriptionibus deſignatum comperi: ut AELIVS HADRIANVS.

A eolus cum.æ.diphthongo & unico.l.ſcribitur:fuit Iouis filius ex Aceſta filia Hippotæ troiani:a quo hippotades:tam a poetis græcis q̃ latinis cognominatur ut Homer⁹ libro odyſſeæ decimo ἀιολοσ ἱπποταδησ φιλοσ ἀθανάτοισι θεοῖσι.Itidem Ouidius libro undecimo metamorphoſeos:Aelon hippotaden cohibentem carcere uentos.hic teſte Varrone cum apud nouem inſulas ſiciliæ:& italiæ propinquas temporibus iliacis regnaret:ex conſurgentibus nebulis futura flamina ita ueridice prædicebat:ut a rudibus ea ſit creditus in ſua poteſtate tenere.Plinius autem dixit:eum uentorum rationem inueniſſe. Hũc dicunt græci habuiſſe uxorem Lepatram ex læſtrygonum genere:ex qua filios genuit teſte Homero libro decimo odyſſeæ: duodecim numero:ſex maſculos & totidem fœmellas:quorum nomina ſunt Iacaſtus:Zuthus:Phalacr⁹:Chryſippus:Pheremon: Androcles:fœminarum uero hæc ſunt nomina Iphe:Aeola: Periboia:Dia: Aſtycratia: Hepheſtia.quarum orthographia ſuis dictionibus explicabitur.

A eolia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:duplex regio eſt:& utranq; ab Aeolo Iouis filio cognominari puto.Nam teſte Plinio & Solino inſulæ: quæ ſunt in freto ſiculo uigintiquinq; milibus paſſuum ab italia diſtantes æoliæ uocantur:& ex ipſis regio fieri uidetur: quæ æolia cognominatur: dicente Virgilio in libro primo æneidos:de Iunone:Aeoliã uenit.has teſte Solino itali uulcanias uocãt.quia & ipſa natura ſoli ignea per occulta cõmercia aut mutuatur ætnæ incendia:aut ſubminiſtrat.eaſdem præfati auctores ſeptem eſſe dixerunt.Seruius uero nouem. Duas paruulas illis connumerans:quarum cura apud Plinium:& Solinũ nulla fuit:uidelicet lipare:hiera:ſtrongyle:didyme:eriphyſa:phœnicuſa:prochyta:& euonymon.Quarũ orthographia ſuis dictionibus annotabitur. Et teſte Solino lipare nomen rex dedit Lipar⁹:qui eum ante Aeolum rexit. Alteram hieram uocauerunt:quia ea præcipue Vulcano ſacrata eſt:& plurimum colle eminentiſſimo ardet.de qua Virgilius libro octauo æneidos:Inſula ſicanium iuxta latus æoliamq; Erigitur lipare fumantibus ardua ſaxis:Quam ſubter ſpecus & cyclopum exeſa caminis Antra ætnæa tonant:ualidiq; incudibus ictus.Strongyle uero Aeoli domus fuit:ſic dicta quia minime anguloſa:quod στρονγύλον idest rotũdum indicat.Hæc teſte Solino ad exortus Solis conuerſa flammis liquidioribus differt a cæteris: & cauſam efficit quod ex eius fumo potiſſimũ incolæ præſentiſcunt:quinam flatus in triduo pertendat. quo factũ eſt ut Aeolus rex uentorum crederetur.At æolia:quæ regio eſt in aſia:colonia fuit græcorum:media inter myſam:quæ helleſponto adiacet.ut oſtendit Plinius libro quinto naturalis hiſtoriæ:& ioniam: quæ magis ad occidentem uergit.In qua hæ urbes æolides:ab Herodoto libro hiſtoriarum primo deſcribunt̃:cuma phriconis appellata lariſe.Tenus cũ.t.exili nouus murus Cilla cum.i.latino.& duplicato.l.nocion.

A egææ cum.æ. diphthongo ubiq; ſcribitur:ægiroeſſa:pitana:myrina:grinia:de quibus in propriis dictionibus uidebimus.

A eola cum.æ.diphthõgo ſcribit̃:fuit teſte Homero in.x.odyſſeæ:filia Aeoli ex Lepatra coniuge.

A eon cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:& dicitur apud nos æuum per interiectionem.u.ut in ea dictiõe uidebimus.

A enaria cum.æ.diphthongo ſcribitur:inſula eſt in puteolano ſinu: quæ teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ:nomen aſſumpſit ab ſtatione nauiũ æneæ:de qua in dictione minturne uidebimus.

A eneas cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit Anchiſæ filius ex uenere.ut Homerus & Virgilius atteſtantur. Vnde ait Homerus libro ſecundo iliados.

δαρδανιων λυτύρχεν ἐυσ παῖσ ἀγχίσαο αἰνεἰασ:
τόν υπαγχίση τέκε δίαφροδιτη ἰδησ ἐνκρημνοῖσι.

Hoc eſt dardanius præerat formoſus Anchiſæ filius Aeneas:quem dea Ven⁹ in nemoroſis idæ collibus & cõcæpit & peperit.Similiter Virgilius in primo æneidos:Tu ne ille æneas:quẽ dardanio anchiſæ Alma nemus phrygii genuit ſimoentis ad undam.Idem teſte Homero libro underimo iliados: e troianis uelut de⁹ in honore a populo habebatur.Et in duodecimo eiuſdem operis formoſiſſimum eum dixit: in quinto uero late pugnam inter ipſum & Diomedem deſcripſit.Et quemadmodum a Diomede ingenti ſaxo proſtratus:a matre Venere tutatus euaſit.Quin & Venerem ipſam tunc quoq; ab eodem Diomede in extremitate manus extrinſecus uſq; in uolam uulneratam. Nec longe inde deſcribit idem Homerus: quemadmodum Venus Marti primo conqueſta: & impetratis ab eo equis & curru in liquidum æthera rediit: ubi comperta Dione matre ei iterum conqueſta uulnus oſtendit. Cuius manum Dione præhendens Quis te inquit deorum lepidiſſima filia tam ſæue mulctauit: Cui Venus hæc ad litteram: quæ traduximus uerba (ut refert

Homerus)reſpondens ait: Vulnerauit me ferox Tytides conatam ſurripere e prælio Aeneam meum: quem
Anchiſæ genui: dum boues paſceret: inter omnes filios mihi longe chariſſimum. Omnino græcis iam nō cū
troianis certamen eſt: ſed cum diis. & hæc hactenus. Verum ex Aenea patronymicum fœmininum in eadem
litteratura: hoc eſt Aeneas ſecundum analogiam deducendum eſſet: cū patronymica fœminina fiant in ma-
ſculinis ſubtracta de: & terminent in is uel in as. ut dardanides dardanis: peliades pelias. Ita æneades Aene-
as facere debuiſſet. Sed hæc(ut puto)cum confuſionem generaſſent contra regulam formauit: primo patro
nymicum maſculinum Virgilius in ides & dixit Aenides. ut libro nono. Sit ſatis ænidæ telis impune numa
num Oppetiiſſe tuis. ubi ſecundum regulam dicere debuiſſet Aeneadæ: ſed. e. &. a. correptas in. i. productā
conuertit. Sic & patronymico fœminino eadem auctoritate dixit in tituli inſcriptione Aeneis: & non Aene-
as: quem Statius ſecutus in fine thebaidos ait: Viue precor nec tu diuinam æneida tenta. Vnde formauerūt
patronymicum hoc fœmininū in maſculino in hunc modum. cum enim maſculinum patronymicum habe-
at. i. longam per ſynæreſim: hoc eſt per conuerſionēq duarū breuiū uocaliū in. i. longam. ut cū ex peleides di
camus pelides: &. e. atq;. i. breues in. i. longam conuertamus. ſimiliter pro Theſeidos dicamus Theſides. nō
abſolute obſeruamus regulam in patronymico fœminino ut tantūmodo formetur per ablationem ipſius
de: ſed præcedens illud. i. longum quod erat in maſculino in. e. &. i. priores uocales reſoluimus: & dicimus
peleis & non pelis: theſeis & non theſis: ſimiliter æneis & non ænis. Quæ ob inſcriptionem tanti operis de-
clarare uolui. Quin & progreſſum Virgilii in excellentiſſimo poemate ſuperaddere libet: quod ex libris
Homeri uelut a quodā ſpeculo formauit. Et errorem quidem Aeneæ ex odyſſea: pugnas uero ex iliade ex-
cerpſit: unde cum uellet Homerus libro primo iliados: infeſtum græcis Apollinem facere cauſam ſtruxit de
Chryſæ ſacerdotis iniuria: de qua in dictione Chryſeis uidebim⁹. Virgilius uero modo cōſimili. ut troianis
Iunonem iniquā faceret: cauſarum cōgeriem ſibi comparauit. Et cum primo uerſu promiſiſſet productur ū
ſe de troiæ littoribus. Aeneam cum ait: Troiæ qui primus ab oris Italiam fato profugus: lauinaq; uenit Lit-
tora. Vbi deinde ad initium narrationis ſuæ deuenit: Aeneæ claſſem non de troia: ſed de ſicilia produxit: cū
ait: Vix e conſpectu ſiculæ telluris in altum Vela dabant læti. Quod totum ex Homeri textura concæptum
eſt. Nam uitans Homerus in poemate hiſtoricorum ſimilitudinem: quibus lex eſt ab exordio rerum incipe-
re: & continuam narrationem ad finem uſq; perducere. Ipſe poetica diſciplina a rerum medio cœpit: & ad
id initium poſtmodum reuerſus eſt. Itaq; Vlyxis errorem non incæpit a troiano litore deſcribere. Sed cum
primum nauigantem eum ex inſula calypſonis faceret ex ſui perſona: poeta ipſe ad phæacas perduxit. Et il-
lic in Alcinoi regis conuiuio narrauit Vlyxes quemadmodum de troia ad calypſonem uſq; peruenit. Abin-
de uero uſq; ad ithacam ex perſona propria nauigationem Vlyxis poeta ipſe proſecutus eſt. Sic in omnibus
illum Maro ſecutus ex perſona ſua nauigationem Aeneæ deſcribens illum de ſicilia primū ad libyam uſq;
perducit. Illic uero Aeneas ipſe in conuiuio Didonis errores ſuos de troia uſq; ad ea loca enarrauit. Ita ut
tandem diceret: Hinc me digreſſum ueſtris deus appulit oris. A quibus locis uſq; ad italiam poeta ex perſo-
na ſua iter claſſis deſcripſit. Quid quod mira imitatione Homerum ſecutus eſt. Tempeſtas eiuſdem fere uer
bis Vlyxis & Aeneæ deſcribitur. Et ut Nauſicaa filia Alcinoi Vlyxem comperit: eumq; humanitate fouet: &
ad urbem dirigit: Sic Venus in eius locum apud Virgilium ſurrogatur. Quin & ipſa Dido conuiuium cele
brans Alcinoi regis conuiuiū repræſentat. Strophadū inſulæ pro Solis armentis ſurrogantur. Scylla quoq;
& charybdis & Circe decenter attinguntur. Vt Vlyxes ad inferos ex arte Circes deſcendit: Sic comitatu ſi-
byllæ Aeneas ipſe ad eoſdem inferos conducitur. Elpenori Palinurus ſurrogatur. Et ut Aiacis umbra apud
inferos colloquia Vlyxis aufugit: qui ſibi cauſa mortis fuerat: Sic Didonis umbra Aeneam ſequentem reli-
quit. Et ut apud Homerum Tireſiæ conſilia: Sic apud Virgilium Anchiſæ monita correſpondent. prælia de
inde ex libris iliados artificio pulcherrimo ſunt concæpta. Et ut apud Homerum græcorum & troianorum
auxilia connumerantur: Sic apud Maronem Aeneæ auxilia & turni deſcribuntur. fabricatio amoru; Achil-
lis & Aeneæ conſimilis. Vt ille in funere Patrocli: Sic hic in anniuerſariis Anchiſæ uaria ludicrum certami-
na contexuit. Et ut apud illum rumpitur fœdus inter Priamum & græcorum reges poſt duellum Paridis &
Menelai: Sic apud noſtrum inter Aeneam & Latinum rupta fœdera enarrantur. Et ut apud illum ſpeculatio
fit nocturna per Diomedē & Vlyxē in qua Dolon occidit: Sic apud noſtrū Euryali & Niſi: in q̄ ipſi interficiūt
Alteratio etiam Achillis & Agamemnonis in Drancis & Turni alterationem ab noſtro poeta commutatur.
Vtrobique enim alter ſuum alter publicum commodum cogitabat. Quid quod legatio a Turno miſſa re-
pulſam a Diomede reportans legationem repræſentat ad Achillem miſſam. ut in dictione Chryſeis tange-
mus. Et ut Homerus lamentationem Achillis ſuper patroclo: Sic Virgilius illam Aeneæ ſuper Pallante con
texuit. Et ut pugna ab illo ſingularis īter Achillem & Hectorem: Sic ab iſto inter Aeneam & Turnum deſcri
bit. Vtrobiq; captiuis ī ferias deſtinatis. Illic Patrocli Sulmone q̄ttuor natis Hic Pallātis totidē iuuēib⁹ quos
educat Vphe⁹. Quid quod Lycano homeric⁹ inter fugiētes ab Achille dep̄hēſus ad p̄ces cōfugit. Et nec illi
Achilles propter occiſi Patrocli dolorem pepercit: Sic Aeneas Mago procul infeſtam contenderat haſtam.
& cum ille genua amplectens uitam ſupplex petiiſſet: reſpondit: Belli commercia Turnus Suſtulit iſta prior

iam tum pallante perempto.& mille alia: quibus ſe inuicem correſpondent. Ita ũt Virgilius: hoc uno Homero per omnem ſuam poeſim uſus ſit archetypo.

A enea cũm.æ.diphthongo & abſq;.s.in fine ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſeptimo:urbs in regione creſſæa contermina mygdoniæ. Hanc dicit Liuius libro quadrageſimo ab urbe propinquam eſſe theſſalonicæ:& ab Aenea troiano olim conditam.Et ſubdit proficiſcuntur a theſſalonica æneam ad ſtatutũ ſacrificium:quod Aeneæ conditori cum magna cærimonia quotannis faciunt.

A enigma cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:dicitur ab aliquibus uelata quæſtio.Quintilianus uero libro octauo de inſtitutione oratoria:dixit ænigma allegoriam eſſe obſcuram.Nam per occultam ſimilitudinem rerum obſcuram inter ſe ſententiam gerit.ut mater me genuit: eadem mox gignitur ex me. Significat enim aquam in glaciem concreſcere:& in eandem rurſus effluere.& ſimilia. Vnde & Iuuenalis in ſatyra Stẽmata quid faciunt: Veniet de plæbe togata:Qui iuris nodos & legum ænigmata ſoluat.

A enobarbos cum.æ.diphthongo ſcribitur:Nomen eſt uiri proprium.

A enus cum.æ.diphthongo ſcribitur. Apud nos indicat laudem: & eſt nomen loci: quin & ab illa deriuata & compoſita.ut epænos:quæ ſimiliter eſt laus:& parænеſis:quæ eſt ammonitio.

A ello abſq; diphthongo:hoc eſt diuiſis ſyllabis:atque duplicato.l.ſcribitur:fuit una ex Harpyiis.ut in dictione harpyia uidebimus.

A emonia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur.Regio eſt:quæ poſtea theſſalia ab alio rege dicta fuit. Vnde Achilles æmonius dicitur.ut Ouidius libro quinto faſtorum:Et gemit alcides:æmoniuſq; puer.Nam ex phthia & lariſſa fuiſſe dicitur.ut in illis dictionibus uidebimus.

A emus cum.æ.diphthongo:& abſq; aliqua aſpiratione a græcis ſcribitur.mons eſt thraciæ:qui a rege cognomen accæpiſſe dicitur.& ut teſtis eſt Plinius libro quarto hiſtoriæ naturalis:ſex milibus paſſuum eſt arduus. Idem Herodotus prius dixerat.Sed iuga humiliora demittens uſq; in pharſaliam porrigere illa dicitur:dicente Lucano libro ſexto.

Conſpexere procul prærupta in caute ſedentem:
Qua iuga deuexus pharſalica porrigit æmus.

Iuxta cuius radices in pharſalia lati conſpiciuntur campi:dicente Virgilio libro primo georgicorum.

Nec fuit indignum ſuperis bis ſanguine noſtro:
Emathiam & latos æmi pingueſcere campos.

Ex huius ſummitatibus teſte Herodoto libro hiſtoriarum tertio:tres magni fluuii uerſus ſeptentrionem ꝓfluunt:& in iſtrum cadunt:uidelicet atlas:auras:& tibiſus.ut in eorum dictionibus uidebimus. Quin & niuibus illum abundare oſtendit Ouidius libro faſtorum primo cũ dicit:Et quicunq; tuas accolit æme niues.

A emilius cum.æ.diphthongo &.i.latino utrobiq; ſcribitur. Verũ a græcis aſpiratur. nam(ut puto) ab αἷμα quod ſanguinem indicat:& cum aſpiratione ſcribitur deducũt.Sed apud noſtros: ut in marmoreis inſcriptionibus & emendatiſſimis aſpexi:ſemper ſine aſpiratione ſcriptum comperi: quod obſeruare debemus.

A epytus cum.æ.diphthongo &.y.græco: atq;.t.exili ſcribitur: fuit arcas genere:& nobilis heros inter græcos adeuntes troiam:de quo meminit Homerus libro ſecundo iliados.

A eſapus cum.æ.diphthongo &.a.ante.p.ſcribitur:fuit teſte Homero libro ſexto iliados:filiꝰ Bucolionis maximi filiorum Laomedontis.fuit etiam troiani fluuii nomen.ut libro duodecimo iliados:oſtendit idem Homerus:& libro ſecundo monſtrat illũ ad radices idæ fuiſſe.De quo etiã Heſiodus in theogonia meminit.

A eſageus cum.æ.diphthongo in prima ſcribitur:mons ponitur ab Homero in hymnis.

A eſarius cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:fluuius ponitur a Theocrito:quem in ſicilia quidam illius expoſitores eſſe affirmant.Alii uero in calabrya apud crotonem:Cuius meminit Ouidiꝰ li.xv.metamor.

A eſchines cum.æ.diphthongo &.ch.aſpirato atq;.i.latino in penultima ſcribitur:fuit unus philoſophus Laſamii athenienſis filius.Seu (ut quidam uolunt) Carmi Lucanicas uendẽtis: & Socratis diſcipulus: a puero miræ indolis:laborumq; patientiſſimꝰ:quo circa nuũq; a Socrate diſceſſit.de quo dicere cõſueuerat Socrates:ſolꝰ nos honerare nouit Aeſchines.ſuſcæpitq; munera a Dionyſio: & athenas reuerſus auditores quoſdã ſibi mercede quæſiuit.Nec ſolus hic philoſophꝰ Aeſchines uocatus ẽ: ſed octo hoc noĩe a Laertio & diuerſis annotant̃.Ita ut hic primus fuerit.Secundus q̃ artẽ oratoriã ſcripſit.Tertiꝰ orator Demoſthenis æmulus.Nã aduerſus Demoſthenẽ teſte Gellio li.xviii.accenſus liuoris aculeis capitali crimine accuſauit. Et alia quædã q̃ de illo ꝓſeqt̃:de quo etiã Pliniꝰ li.vii. naturalis hiſtoriæ:& Quintilianꝰ li.ix.inſtitutionũ plura dixere.Quartꝰ fuit arcas Iſocratis diſcipulꝰ.Quintꝰ mitylenæus:quẽ teſte Laertio oratoꝝ flagellũ uocabãt.Sextus neapolitanus academicus philoſophus Melãdii rhodii diſcipulus. Septimus mileſius ciuilis ſcriptor. Octauus ſtatuarius.

A eacus cum.æ.diphthōgo &.c.exili atq.i.latino ſcribitur:fuit teſte Seruio ſuper ſexto æneidos:Iouis ex Europa filius:de quo equidem miror cum dicat Seneca in Hercule furente:& Ouidius libro metamorphoſeōs ſeptimo:illum Iouis fuiſſe filium ex Aegina.unde patriæ ſuæ nomen deſcribens Aeacus apud Ouidium ait:Enopiam ueteres appellauere:ſed ipſe Aeacus æginam genitricis nomine dixit.Hunc dixere poetæ iudicem cum Minoe & Rhadamantho conſtitutum eſſe:& peccantium delicta diſcutere.

A eacides cum.æ.diphthongo &.c.exili atq.i.latino ſcribitur.Ponitur plærunq pro Achille:ueluti patronymicum tractu3 ab auo paterno:qui dictus fuit Aeac⁹. Alius fuit Aeacides rex epiri:& Pyrrhi bellaciſſimi pater.ut oſtendit Iuſtinus libro ſui epitomatis.vii.

A edonus cu3.æ.diphthongo apud Herodoti codicem emendatiſſimum libro hiſtoriarum octauo pro monte thraciæ ſcriptum legi: uidelicet αἰδωνοσ.Quam ſcripturam accuratiſſime Virgilius libro duodecimo obſeruaſſe uidetur cum ait:Ac uelut ædoni boreæ cum ſpiritus alto Inſonat ægæo: ſequiturq ad litora fluctus.& eum ſecutus Statius ait:Triſtius ædoni hyemis hebrumq niualem.ubi non fit remotio.At uero Lucanus ædon ædonis declinaſſe uidetur:eo q penultimam breuem poſuit cum ait:Aedonis egygio decurrit plena lyæo.Sed(ut alii dicunt)ſyſtolem fecit:aut legunt ædoni.

A egæ cum.æ.diphthongo tam in prima q̃ in ſecunda ſcribitur:fuit teſte Herodoto urbs macedoniæ: quam Caranum quendam a capris ſic cognominaſſe accæpimus.Ignoro tamen an de hac uel inſula in mari ægæo loquatur Homerus circa initium libro tredecimo iliados:Cum de Neptuno locutus in hanc ſententiam ait Ter conatus eſt ægas petere ubi in mediis aquis phanum habet:& in phano armaturam auream imortaleq ſed de hoc in dictione ægæum mare ſtatim uidebimus.

A egeus cum.æ.diphthongo in prima:in ſecunda cum.eu.diphthongo ſcribitur:fuit athenarum rex & pater Theſei.quem ex Aethra filia Pictei regis troezeni prima ſua uxore ſuſcæpit.poſt cuius mortē iam ſenex Medeam ab Iaſone abdicatam accæpit uxorem : ex qua Medum progenuit:ut in dictione Medea uidebimus. Tandem cum credidiſſet Theſeum deuoratū a Minotauro ſe in mare præcipitem dedit: & nomen ægeo(ut multi ferunt)mari contulit:a quo ægides pro Theſeo ipſius Aegei filio patronymicum deducitur. ut Ouidius libro ſecundo de ponto:Non hæc ægidæ:perithoiq fides.Et in quarta epiſtolarum heroidum:

Perfidus ægides ducentia filia ſecutus
Curua quoq effugit tecta ſororis ope.

A egæum mare ſimili modo cum.æ.diphthongo in prima & in ſecunda ſcribitur.quidam uolūt a ſcopulo inter tenedum & chium inſulas conſurgente : atq capræ effigiem detinente: quam græci αἶγα ideſt capram uocant:nomen aſſumpſiſſe.Alii uero ab Aegeo athenarum rege in illo præcipitato)ut ſupra uidimus) cognominatum.Et ex orientali parte incipit ab initio helleſponti : & uſq in peloponneſum uerſus occidentem terminatur.

A egæon cum.æ.diphthongo in prima & in ſecunda ſcribitur:nomen fuit proprium gigantis interpratatu3 terrigena:quem cælicolæ Briarea uocant.

A egialus cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine litus:quo nomine teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ:dicta eſt prius achaia propter urbes(ut dixit)in litore per ordinem diſpoſitas.

A egialea prima tantūmodo cūm.æ. diphthongo:& ſequens cum.i. latino ſcribitur: fuit teſte Homero libro quinto iliados:filia Adraſti & uxor diomedis.Quam uenus in uindictam uulneris ſuſcæpti a Diomede fecit neceſſarios in maritalis deſiderii ſolatium conuocare.

A egides cum.i.latino ſcribitur:pro Theſeo ponitur.ut uidimus in dictione ægeus.

A egina cum.æ.diphthongo:&.i. latino ſcribitur:filia fuit Aſopi regis boetiæ a Ioue in ſpecie ignia grauidata:dicente Ouidio libro ſexto metamorphoſeos: Aureus ut danaen aſopida luſerit ignis.ut in dictiōe Aſopus uidebimus:ex quo Aeacū & Rhadamanthum peperit:a qua;& inſula & urbs: quæ prius dicebatur enopia ægina cognominata fuit. Vnde Ouidius libro ſeptimo metamorphoſeos inquit: Enopiam ueteres appellauere.ſed ipſe Aeacus æginam genitricis nomine dixit . Vnde ait Homerus id hymno Apollinis νησοσ τ᾽αἰγινα.Et Plinius libro trigeſimoquarto naturalis hiſtoriæ inquit:Inſula ex ipſa eſt Aegina nec ingens : ſed officinarum temperatura nobilitata. bos æreus inde captus in foro boario eſt:de quo uidebimus in dictione roma.

A egeria cum.æ.diphthongo &.i.latino in penultima ſcribitur:fuit nympha nemoris Aricini: & uxor Numæ Pompilii ſecundi regis romanorum:quæ teſte Ouidio libro decimoquinto metamorphoſeos: mortuo Numa ob dolorem flendo in fontem ſui nominis uerſa fuit.Vnde etiam libro faſtorum tertio de illa inquit:

Nympha mōne nemori ſtagnoq operata dianæ
Nympha numæ coniunx ad tua facta ueni.
Vallis arricine ſilua præcinctus opaca
Eſt locus antiqua religione ſacer.
Hic latet hippolytus furiis diſtractus equorum
Vnde nemus nullus illud aditūr equis.

A ethiops cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato:atq;.i.latino ſcribitur:fuit teſte;Plinio libro ſexto naturalis hiſtoriæ: Vulcani filius:a ſe æthiopiam omnem cui præfuit denominans.Nam deriuatᷓ ab αιθω: quod eſt cremo.& teſte Seruio ſuper æneidos ſeptimũ dicebatur apud antiquos æthiopus.

A etna cum.æ.diphthongo &.t.non aſpirato:ſequente.n.ſcribitᷓ:mons eſt ſiciliæ ab omnibus poetis ob igneos globos: quos euomit decantatus. Vnde ætnæus cum.æ. diphthongo in prima & penultima deducitur. Virgilius libro æneidos tertio:Aetnæos fratres cælo capita alta ferentes.

A etolia cum.æ.diphthongo &.t.non aſpirato atq;.i.latino ſcribitur:regio eſt contigua acarnaniæ phocidiq; & locris.Quin & corinthiaco ſinu a peloponneſo diuiditur ab Aetolo rege Martis filio nomen habens. In hac teſte Homero libro iliados ſecundo:tres erant urbes:calydon:olenos:& pleuron.Ouidius etiam libro tertio de fine titulo inquit:Nec tanti calydon:nec tota ætolia tanti.& ab ætolia patrium nomen ætolus cum accentu in penultima deducitur. Virgilius libro undecimo æneidos:
Non erit auxilia nobis ætolus & arpi:

A ethon cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato ſcribitur:fuit nomen cuiuſdam equi Hectoris.ut oſtendit Homerus libro octauo iliados.& deduci poteſt uel ex ἀεὶ quod eſt ſemper:& θέω curro: quaſi ſemper currens: uel ab αἴθω:quod eſt ardeo quaſi ardēs cognominatus fuerit. Quo nomine etiam pro equo Pallantis uſus eſt Virgilius libro undecimo cum in funerali pompa Pallantis inquit:
Poſt bellator equus poſitis inſignibus æthon.

A epia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:apud græcos tamen in penultima eſt in ei diphthongus: quæ apud nos in.i.longam conuerſa fuit:urbs fuit in argo propinqua pylo:& ex his quæ ſuberant Agamemnoni:ut oſtendit Homerus libro nono iliados.

A epy cum.æ.diphthongo &.y.græco ſcribitur:fuit urbs ſub ditiōe Neſtoris:quam bene munitam dixit Homerus libro iliados ſecundo:Et in montibus ſitam eſſe oſtēdit Statius libro quarto thebaidos cũ ait: Quos trion in ſummis in geſtum montibus æpy.

A epolus cum.æ.diphthongo ſcribitur:apud nos dici poteſt caprarius:quaſi αἰγῶν ideſt caprarum ποιμήν paſtor.ut quidam uolunt.Et inde æpolium caprarum grex.ut in dictione bucolicus uidebimus.

A eſtimo cum.æ.diphthongo ſequente.s.& non.x.conſonante ſcribitur. Et componitur ab æs æris: & τιμῶ uerbo græco:quod latine eſt apprecio.Vnde proprie taxare ſignificat:quod quia ſine ſpirituali conſideratione fieri non poteſt tractum eſt.ut æſtimare pro conſiderare ponamus.Cicero de legibus:Siſenna eius amicus omnes adhuc ſcriptores:niſi qui forte nondum ediderunt de quibus æſtimare non poſſumus facile ſuperauit. Ouidius de triſtibus libro tertio: Hæc quicunq; leget ſiquis leget æſtimet ante Compoſitum quo ſit tempore quoq; loco.At uero exiſtimare abſq; diphthongo & cum.x.conſonante poſt.e.iudicare eſt:ſiue etiam putare. Ita prius rem æſtimamus:deinde qualis ſit exiſtimamus:ſicut prius cogitare eſt ꝙ excogitare.

A ethica cum.æ.diphthongo ut nonnulli uolunt:&.th.aſpirato atq;.i.latino ſcribitur. Verum ſecundu꜡ propriam orthographiam quia a græco trahitur:per ſimplex.e.ſcribenda ea dictio eſſet:cũ apud græcos ΗΘΙΚΗ ſcribatur.Cuius prima eſt.Η.quod ut ſupra uidimus in.e.noſtrum regulariter traduci debet.Sed ut ait Apuleius grammaticus egregius:quia illud.Η.apud græcos ſemper eſt productum:& apud nos non eſt ipſius.e. producti.a.correpto in figura diſcretio: placuit maioribus noſtris in aliquibus dictionibus quas ex græcis tranſcribimus per diphthongum hoc ipſum diſcernere:& maxime in hac dictione:cuius manifeſta uidebitur ratio in dictione æthos:cuius prima ſecundum unam quidem ſignificationem abſq; diphthongo a græcis & noſtris ſcribitur:atq; apud utroſq; corripitur.Secundum aliam uero producitur.Et licet apud græcos ſit.Η.ut eadem longa apud noſtros cognoſcatur:per.æ. diphthongum ſcribi a pleriſq; conſueuit.ut etiã uidebimus in dictione cæra:& dictione ſcæna.traducitur autem æthica a noſtris moralis.

A euum cum.æ.diphthongo ſcribitur:& ab αἰὼν teſte Apuleio grammatico latini traxerunt;: ipſum uidelicet.u.interiectantes hiatus cauſa uitandi.

A gamemnon ultima cum.m.ante.n.ſcribitur:fuit Atrei filius ex uxore Merope: & rex mycenarum: fraterq; natu maior Menelai.ut poetæ omnes atteſtantur.

A ganippe cum.i.latino:& duplicato.p.ſcribitur:fons eſt in aonia muſis ſacer.ut Virgilius in Gallo:Neq; aoniæ aganippe.Et Iuuenalis cum deſertis aganippes: Vallibus eſuriens migraret in atria clio.Et componitur ex ἄγαν:quod eſt ualde:& hippos equus:quaſi proprie ſit equi:hoc eſt ab equo formatus. Dicitur etiam aganippis & in genitiuo aganippidos.ut Ouidius circa initium libri quinti faſtorum.
Dicite quæ fontes aganippidos hippocrenes:
Grata meduſei ſigna tenetis equi.

A galmata cum.t.nō aſpirato ſcribitur:& apud nos indicat ſimulachra & laruas:cuius ſingulare eſt agalma.

A gapenor cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Ancæi fili⁹. & teſte Homero libro ſecundo iliados:præfectus claſſis Agamemnonis accedentis ad troiam

A gaſides cum.i.latino &.e.non aſpirato ſcribitur: fuit lacedæmoniorum rex ut oſtendit Plutarchus in dictis laconicis.

A gaſtheneus cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro ſecundo iliados: filius Augei ex Emea helidis patria:& pater formoſi Polyxeni:qui ex nauibus ſuæ gentis præfuit in expeditione troiana.

A gaſtrophus cū.t.non aſpirato:&.ph.cum aſpiratione ſcribitur:habetq; apud græcos accentum in antepenultima:fuit teſte Homero libro undecimo iliados: Pæonis filius:& heros inter primos troianoru; bellatores.Sed ab Diomede apud coxam lancea in bello percuſſus mortem obiit.

A gatharchides cum.th.&.ch.aſpiratis atq;.i.latino ſcribitur:fuit hiſtoricus ſamius.de quo Plutarchus meminit in hiſtoria perſica.

A gathyrſi cum.th. aſpirato &.y.græco ſcribitur: ſunt thracum populi: quos ſcythas uocat Herodotus ab Agathyrſo Herculis filio(ut libro hiſtoriarum tertio refert)cognominati.Hi ut ait Pomponius libro ſecundo: cæruleo ſunt colore depicti.Quare dixit Virgilius libro quarto æneidos:Creteſq; dryopeſq; fremunt pictiq; agathyrſi.Nec hoc ſine differentia fieri dixit Pomponius.Sed quanto quis anteit:tanto propenſiori nota tingitur:ut minus tingi appareat humilitatis indicium.

A gathocles cum.th.aſpirato &.c.exili ſcribitur:fuit teſtibus Plutarcho & Iuſtino libro uigeſimoſecūdo ſui epitomatis:ſiciliæ tyrannus ex humili genere natus:uidelicet patre figulo. Alius fuit teſte Varrone libro.i. rerum ruſticarum:philoſophus qui de agricultura ſcripſit.

A gauni cum.au.diphthongo in penultima ſcribitur:populi ſunt ſeptētrionales: quos Homerus circa initiū xiii.libri iliados:dixit gentem innocentiſſimam ut quæ ſine ullis diuitiis equino uictitabat lacte.

A gellina cū duplicato.l.&.i.latino ſcribitur:fuit teſte Seruio ſuper octauū æneidos: urbs in tuſcia: ſic quoq; dicta a nomine conditoris:quem Virgilius in eodem libro ex lydia adueniſſe oſtendit:ubi ait:Haud procul hinc ſaxo incolitur fundata uetuſto Vrbis agellinæ ſedes:ubi lydia quondā Gens bello præclara iugis inſedit hetruſcis. Hanc poſtea dictam cærete cum.c.exili &.æ.diphthongo.ut in ea dictione uidebimus.

A genor cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit rex phœnicum: & filius Beli phœnicum regis. Eodem nomine teſte Homero libro undecimo iliados:uocatus fuit Antenoris filius.

A gerochus cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro undecimo odiſſeæ:filius Nelei ex Chlori uxore:& frater Neſtoris.

A glaophon cum.o.ante.ph.aſpiratum ſcribitur:fuit teſte Quintiliano libro duodecimo de inſtitutione oratoria:antiquiſſimus & clarus pictor. Cuius ex alterius Polygnoti ſimplex color tam ſui ſtudioſos (ut idem Quintilianus refert)etiam tunc habebat:ut illa prope rudia:ac uelut futuræ mox artis primordia maximis qui poſt eos extiterunt pictoribus præferant:proprio quodam intelligendi ambitu:ut ſua fert opinio.

A glyphos cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a noſtris non ſculptus. Nam componitur ex a quod negationē dicit:& glyphos qui eſt ſculptus.Id enim a γλύφω uerbo græco:quod eſt ſculpo deſcendit.

A gis cum.i. latino ſcribitur: & a nonnullis ex noſtris Agides dicitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo:lacedæmoniorum rex qui cum athenienſibus cruentiſſima bella geſſit. Alius fuit lycius:de quo Virgilius libro æneidos decimo:Et lycius proceſſerat agis.

A gyllæi cum.y.græco & duplicato.l.atq;.æ.diphthongo ſcribitur:populi ſunt ſcythici.

A gnus cum.g.ante.n.ſcribitur:dici poteſt a noſtris caſtus & mundus.Ideoq; ex illo caſtam & puram hoſtiam offerri dixit Feſtus.Eratq; eodem teſte apud maiores noſtros cōmunis generis ſicut & lupus.

A glaia cum.i.latino ſcribitur.non enim apud græcos diphthongus habetur:ſed.i.uocalis eſt:& diuiſa a primo.a.ſcribitur.fuit una gratiarum.ut uidebimus in dictione charites:quæ apud nos claritudinem indicat.

A gonia cum.i.latino ſcribitur:a noſtris ludi dicuntur:quos ut ait Ouidius libro faſtorum primo:Et prius antiquus dicebat agonia ſermo.Nam accentum habet in antepenultima.& compoſita dictio eſt ex a quod eſt ſine:& gonia anguli:quia ut ait Feſtus locus in quo huiuſmodi ludi facti ſunt:fuit ſine angulo.Et inde agonalia deducitur quod idem deſignat.Et locus agon ut etiam circus flamineus romæ hodierna die uocatur.

A goræus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur:dici poteſt a noſtris nundinarius uel forenſis. Vnde & ad plæbeium transfertur.Horatius:Dauniæ defende decus camenæ leuis agorææ.

A gonotheta penultima cum.th.aſpirato:& ultima cum.t.exili ſcribitur:dicitur latine numerarius.Nam cōponitur ex ἀγωνοσ ideſt certaminis:& θέτησ diſpoſitor.

A glauros cum.au.diphthongo ſcribitur: fuit filia Erithei athenarum regis.de qua Ouidius libro ſecundo metamorphoſeon ſcripſit.

A gricola cum.i.latino &.c.abſq; aſpiratione ſcribitur: græccum uocabulum totum eſt: ut nonnulli conten/
dunt:& ab ἄγρικοσ tranſlatum:qui ruſticus interpratatur:hoc eſt ἐντῷ αγρῳ.i.in agro.ut dicunt:οἰκων
habitans uel degens.Vnde cum apud illos penultima diphthongum habet.οι.Nos abiecto.o. ſolum.i.re/
tinemus:quãq̃ in rectiſſima ſcriptura agrœcolam cum.œ.etiam apud noſtros illi iidem ſcribendum uelint.
Quos paruo argumento confundere libet:cum antepenultimam breuem habeat.Virgi.li.georgicorũ.i.
Agricola in curuo terram molitus aratro.
Quare compoſitum illud uocabulum dicimus ex græco & latino.ex græco quidem quod eſt ἄγροσ. ex la/
tino uero quod eſt colo:quaſi proprie dicatur agricultor ſiue ruricola.Quamobrem Columella approba/
tiſſimus auctor libro primo de agricultura conquerens ſui temporis molliciem ait: At mehercule uere illa
proles Romuli aſſiduis uenationibus:nec minus agreſtibus operibus exercitata firmiſſimis prævaluit cor/
poribus: ac militiam belli cum res poſtulauit:facile ſuſtinuit:duratam pacis laboribus ſemperq; ruſticã plæ
bem urbanæ præpoſuit. Et paulo poſt ſubiunxit:Illis temporibus proceres ciuitatis morabantur in agris.
Et cum conſilium publicum aliqua depoſcebat:a uillis in ſenatum arceſſebantur.Ex quo qui eos euocabãt
uiatores appellabantur.Hæc ille.Ideoq; contra Criticum induentem multitia inuehens Iuuenalis in ſecun/
da ſatyra ait:
En habitum quo te leges ac iura ferentem
Vulneribus crudis populus modo uictor:& illud
Montanum poſitis audiret uulgus aratris.
Nam (ut ait Cato) fortiſſimi uiri & milites ſtrennuiſſimi ex agricolis gignuntur minimeq; male cogitantes.
Quid quod teſte Plinio circa initium libri.xviii. naturalis hiſtoriæ:Agrum male colere cenſorium probrũ
iudicabatur.Vnde teſte Catone cum uirum bonumq; colonum dixiſſent:ampliſſime laudaſſe exiſtimabant
Hinc & eodem Plinio teſte locupletes dicebant loci:hoc eſt agri plenos.Pecunia etiã ipſa a pecore appella/
batur.Quid aliud.Non ne & Camillus Curii & Cincinnatus agriculturam propriis manibus exercebant:
dicente Lucano:
Paupertas fugitur totoq; arceſſitur orbe.
Quo gens quæq; perit:tunc longus iungere fines
Agrorum:& quondam duro ſulcata camilli
Vomere:& antiquos curionum paſſa ligones
Longa ſub ignotis extendere rura colonis.
Nam ut etiam Ouidius libro faſtorum rettulit:
Aut pecus:aut latam diues habebat humum.
Hinc etiam locuples:hinc ipſa pecunia dicta eſt.
Sed iam de uetito quiſq; parabat opes.
Vnde teſte Plinio libro.xviii.Mulctatio quoq; non niſi ouium boumq; impendio dicebatur.Et cautũ quip
pe erat ne bouem priuſq̃ ouem nominaret:qui indiceret mulctam ludos boum cauſa celebrantes:buberios
uocabant.Paſcua dicuntur omnia ex quibus populus redditus habet:quia diu hoc ſolum uectigal fuerat.
Et infra ſubdit idem Plinius.M.quidem Curii poſt triumphos immẽſumq; terrarum adiectum imperio no
ta ſancitum eſt pernicioſum intelligi ciuem cui ſeptem iugera non eſſent ſatis.Hæc autẽ menſura plæbi poſt
exactos reges aſſignata eſt.Et non longe ſupra in eodem libro iugeri uocabulum explanans ait:Iugerũ uo/
cabatur:quod uno iugo boum in die exarari poſſet.Hoc etiam ſecundum aliorum deſignationem ſignifi/
cat menſuram quadraginta pedum:quia tantum ſolet uno die par boum arare. Vnde pergit idem Plinius
Actus dicitur in quo boues agerentur cum aratro uno impetu iuſto. Hic erat centum uiginti pedum:& du
plicatus in longitudinem iugerum faciebat.Et ſequitur idem auctor:Dona imperatorum ac fortium ciuiũ
uno quantũ die plurimũ arauiſſet.Hæc ille.Verum iugerum in ſingulari ſecundæ eſt declinationis.Nec iu/
ger apud approbatos auctores comperitur.In plurali uero tertiæ declinationis eſt & iugeribus facit. Itaq;
hoc loco aũctoritati Priſciani non aſſentio:qui abſq; auctorũ teſtimonio iuger cõperiri dixit. Sed lõge poſt
in eodem libro quærit Plinius:quæ nam ergo tantæ ubertatis quæ tunc habebatur cauſa erat. Cui quæſtio/
ni per hæc uerba reſpondet:quia ipſorum tunc manibus imperatorũ colebantur agri:ut fas eſt credere gau
dẽte terra uomere laureato & triumphali aratore. Siue illi eadem cura ſemina tractabant quia bella:eadẽq;
diligẽtia arua diſponebãt q̃ caſtra.Siue honeſtis manibꝰ omnia lætius ꝓueniũt:quoniã & curioſiꝰ fiũt.Serẽ/
tẽ inueniũt dati honores Seranũ dati honores Seranũ.Vnde cognomẽ aranti quattuor ſua iugera in uatica
no:quæ prata quintia appellantur:Cincinnato uiator attulit dictaturã.Et poſt hæc nõ longe ſubdit: De cul
tura agri præcipere principale.Fuit etiam apud exteros. Siquidem & reges fecere:Hieron:Philometor:At
talus:Archelaus.Et duces Xenophon:& pœnus etiam Mago.Cui quidem tantum honorem ſenatus noſter
attribuit carthagine capta:ut cum regulis aphricæ bibliothecas donaret:unius eius duodetriginta uolumi/
na cenſeret in latinam linguam tranſferenda.Cum iam præcepta.M.Cato condidiſſet peritiſq; linguæ pœ/
nicæ datũ fuit negociũ.Similiter.M.Varro ſeptuageſimũprimũ uitæ annũ gerẽs de ea re ꝓdendũ putauit.
Agrilola cũ

Sed iam ad agriculturæ uocabula quædam explananda tranſeundum duxi. Ager dicitur a. M. Varrone de
lingua latina: quod in eo aliquid agatur. Id Quintilianus libro inſtitutionū primo deriſit græcum eſſe uo-
cabulū dixit. Nam græce αγοσ dicitur qui teſte Vlpiano locus eſt ſine uilla: quem latine nōnulli fundū in-
terprætati ſunt. Vnde ait idem Vlpianus plærunq; fundum ſine uilla accipimus: quaſi id eſſe quod ager in-
telligere uoluerit. Cui florentinus iuriſconſultus de uerboꝝ ſignificatione contradicere uidetᷣ. Ait enī fun-
di appellatione omne ædificium & omnis ager continetur. Sed in uſu urbana ædificia ædes: ruſtica uillæ di
cuntur. Locus uero. ſine ædificio in urbe area: rure autem ager appellatᷣ. Idemq; ager cum ædificio fundus
dicitur. Hæc ille. Et ſic diuerſæ prorſus uidentᷣ iuriſconſultoꝝ ſententiæ. Nam quod Vlpianus ait plærūq;
fundum ſine uilla hoc eſt ſine ædificio accipi. Florentinus ait ager ſine ædificio fundus dicitur. Sed ut puto
hic latius fundi uocabulum: ille ſtrictius accæpit. Nam ſecundum Vlpiani ſententiam locutus uidetur Var
ro libro quinto de lingua latina cum ait: fundus dictus quod uidebatᷣ: pecudum: aut pecuniæ fundamentū
aut quod fundit quotquot annis multa: Ita ut hunc ꝓpriū fundi ſignificatū exiſtimem. Secundū uero latio
rem Florentini accæptionē locutus uidetur Seruius ſup ſecundum georgicorum cū ait: fundus ab eo dicitᷣ:
quod ſit rerum omniū fundamentū. Veꝝ quia iuriſconſultoꝝ continuata uerba nō legimus: ſed de illoru;
operibus quædā excerpta tenemus: nemo de rebus aut uerbis ut puto plenam ſemper ſententiā habere po-
teſt. Nam quærit modeſtinus de uerboꝝ ſignificatione fundus a poſſeſſione uel agro uel prædio quid diſtet
& reſpondet dicens: fundus eſt omne quicquid ſolo continetᷣ: ager eſt ſpecies fundi: quæ ad uſum hominis
paratur. Poſſeſſio ab agro iuris proprietate diſtat. Quid enī appræhendimus cuius proprietas ad nos non
pertinet: aut nec poteſt pertinere: hoc poſſeſſionē appellamus. Poſſeſſio ergo uſus: ager proprietas loci eſt
prædium utriuſq; ſupraſcriptæ generale nomen eſt. Nam ager & poſſeſſio huius appellationis ſpecies ſunt
hæc ille. Et certe niſi ad aliud intentionē ſuam referre hic uoluerit quod ſcriptum nos habemus: ridicule po
tius ne dicam imperite locutus uidetur. Et perinde ac ſiquis de uirtutibus & uitiis quærat: in quo prauū &
malū differant: ac reſpondeat: prauū ideſt quod non eſt rectum. ut lignū prauū: malum uero genus pomi eſt
Nam quid hoc foret dictu ineptius: ubi de qualitatibus agitᷣ digredi ad ſubſtantiā: quæ ad rem non pertine
at. Ita hic cum de fundo: cum de agro: de prædio: de poſſeſſione diſputat: nō de ea ſignificatione poſſeſſio-
nis loquitur qua rei ꝓprietas & ſubſtantia intelligitᷣ: ſed ad qualitatē ipſam poſſidendi digreditur. Quod
ſi ita eſt quid affinius habet poſſeſſio ad fundū agrum prædium: q̃ ad ueſtem: mulum: aut equū. Nam haꝝ
rerum ita poſſeſſio eſt ut illarū. Sed nō de huiuſmodi poſſeſſione loquendū erat: quæ præſertim non eſt ut
ipſe ait ſpecies prædii: uel fundi. Nam prædium fundus ue proprietas eſt: quoꝝ utrūlibet ſi generale nomē
eſt ad poſſeſſionē profecto non uſus: ſed proprietas dicenda Modeſtino poſſeſſio fuit. Nanq; poſſeſſionem
proprietatē eſſe oſtendit Cicero in paradoxis ita ſcribēs. Etenim iſti callidi æſtimatores prata & areas magni
æſtimāt: quod ei generi poſſeſſionū minime noceri pōt. Idē Quintilianꝰ libro. vi. de oratoria inſtitutiōe oſtē
dit dicens: Patris eius dialogos dedit legendos: quorum cum in priuernati unus: alter in albano: tertius in
tyburte ſermonem habitū cōplecteretur: requirebant ubi eſſent hæ poſſeſſiones. Omnes autē illas Brutus
uendiderat. De proprietate certe locutus eſt: & non uſu. Nec ſimpliciter agrū eſſe fundū ſine uilla placet. ut
dixit Vlpianus: cum ſæpe legamus erant in agris ſenatores. Et uixerūt multi nobiliſſimi philoſophi in agris
Vnde ait ſuperius Columella illis temporibus proceres ciuitatis morabantᷣ in agris. Nec exiſtimandū eſt ſi-
ne uilla: aut habitatione. Itaq; puto agrum græce: latine rus dici: & continere fundum: non contineri ab illo
Vnde proprie ager eſt circumiectū urbi territorum. ut ager campanus: ager leontinus: ager phaliſcus: & ſi-
miles. At ſingula prata: ſingulæ uineæ: ſinguli horti: ſingula oliueta: pomaria: ſalicta: arbuſta: paſcua: nemo
ra: loca aucupatoria: uenatoria: piſcatoria: Siue uillam atq; ædificium ſiue piſcinam: atq; aluearia: Siue ui-
uaria habeant ſiue non habeant: ſinguli fundi ſunt. Et quidem in agro: In urbe autē ſiue oppido: ſiue uico
ſiue caſtello tantūmodo poſſeſſio eſt quicqd tale eſt: qualia hæc quæ enumeraui. Sicq; fundꝰ ſpecies eſt agri
ſiue ruris. poſſeſſio autē generalꝰ omnibus eſt: quia ruſtica & urbana. Nam tabernæ hoſpitia: horrea in ur-
be: poſſeſſiones urbanæ ſunt. Cicero in philippicis poſſeſſiones inquit notabat & urbanas & ruſticas. At ue
ro prædium dictū legimus: quod ex agroꝝ præda antiquitus militibus diſtribui conſueuerat. Quare minꝰ
agro & maius fundo dici poſſe uidetur. Verum & ipſe ager nō ſemper in ea quā diximus ſignificatione acci
pitur: Sed aliquādo is locus dicitur in rure: quem colimus: ſiue arando ſiue conſerendo. In qua ſignificatio
ne habet pluralem numerū. ut omnes agros ciuium depopulatus eſt. Nam in priore nō habet: hoc eſt dū lo-
quimur de ſingulariū urbium territoriis. Nō enim dicas recte ſic Antonius dedit militibus ſuis agros cam-
panos: & leontinos. Nam hoc pacto nō cōplector nemora: ſaltus paſcua: deſertos mōtes: Sed ſic potius de-
dit militibus ſuis agros campanū & leontinum. i. agrū campanum & leontinū. Qui quidē modo cōplector
omnia quæ in territorio illo ſunt. Nam in ea ſua propria ac lata ſignificatione: ager etiā flumina lacus: cæte
raq; omnia includit. Campus dicitur quaſi amplus: nam planicies eſt terræ grandis: & ampla. unde ait Var-
ro: Quod primū ex agro plano fructus capiebant campus dictus eſt. poſtea q̃ proxima ſuperiora loca cole-
re cœperunt: a colendo colles appellarunt. aruum ab arando nomen aſſumpſit: & is ager eſt qui ſemēti datᷣ
Saluſtius in catilinario: Numidæ pabulo pecoris magis q̃ aruo ſtudent. Noualia in neutro genere: & noua-

les in fœminino dicuntur. Et ꝓprie ſunt teſte Seruio arua primum proſciſſa. Vnde ait Varro ager qui intermittit̃ a nouando noualis dicit̃: iuxta quod Virgilius in tityro. Tam culta noualia miles habebit. Nōnunq̃ uero & agri meſſi nouales dicunt̃. ut Virgiliꝰ libro georgi.i. Intonſaſq; nouales. At ager reſtibilis teſte Varrone uocat̃: qui reſtituit̃ ac reſeritur quotquot annis. Idem quod in agris quotquot annis rurſum facienda eadem: ut rurſus capias fructus rura ſūt appellata. Prata uero dicta ab eo quod ſine opere ſunt parata. Seges ut multi putāt proprie fruges ē eoꝝ ſeminū: ex quibꝰ cōficit̃ panis: nōdū demeſſa. Quod nōnunq̃ poetæ ut contentū ꝓ cōtinente uſurpant: & ipſam humū ad accipienda ſemina ſubactam ſegetem uocant. Vnde ait Varro: Seges a ſatu.i. ſemine dicitur. Iuxta quod Virgilius libro georgicoꝝ primo: Illa ſeges demū uotis reſpondet auari Agricolæ bis quæ ſolem: bis frigora ſentit. Vnde tranſſumptiue ait Horatius: Hæc ſeges ingratos tulit: & fert omnibus annis. Sementis eſt ſatio ſiue ut ita dicaꝫ ſeminatio. Liuius campani inquit ſementē facere poſſent. Apud Hieronymū uero cum pluribus in locis tum in geneſeos principio ſementis pro ſemine poſitū eſt. fructus a fruendo: meſſis a metendo dicitur: & eſt ipſa meſſio: hoc eſt cum ſeges iam matura eſt. Virgilius: Quæ tempora meſſis. Cicero de oratore: qualem ſementē feceris: ita metes. Nōnunq̃ uero & pro fructu ponitur. ut Iuuenalis Depræhenderunt meſſem. fruges a fructu nomen aſſumpſiſſe puto. Nā teſte Varrone.i. quod ſegetes ferunt. Vnde quicq̃d ex fructu terræ in alimoniā uertimus: id recte fruges appellari poſſe exiſtimo. Liuius eam inquit gentē traditur fama dulcedine frugum: maxime uini noua tamen uoluptate captam. Idem nō arbore frugifera non ſatis in ſpē relictis. Plinius etiam indicē dedit de arboribꝰ frugiferis. frumentum a frumendo.i. ueſcendo: hoc eſt a ſuprema parte gulæ quæ dicitur frumen: nomē dici aſſumpſiſſe. frumenti uero genera: & ſi non iiſdem nominibus apud omnes dicantur: hæc teſte Plinio uulgatiſſima ſunt. Far quod odoreum ueteres uocauere: ſiligo: triticū: hordeum: quæ pluribus ſūt terris communia. Aruica galliaꝝ propria. In ægypto aūt ac ſyriæ ciliciæq; & aſiæ ac græciæ partibus peculiales ſūt zea oriza: typhe. æſtiua uero frumenta ſunt ſizima panicū milium. Sizima ab india uenit. ægyptus ſimilaginem conficit e tritico ſuo. e ſiligine uero teſte eodem Plinio lautiſſimus panis fit. Quare dixit Iuuenalis in quinta ſatyra: Sed tener & niueus molliq; ſiligine factus Seruat̃ domino. quam quidam a ſeligendo dictam putant quia inter omnia frumentum id uelut precioſius ſeligitur. Ego uero uocabulum id græcum eſſe cōperi uidelicet σιλίγνιον: quod latine maguderim traductū oſtendit Priſcianus in.vii. inducēs Plautū dicentem in rudente: ſeu tibi confidis fore multam maguderim: ubi dixit Priſcianus: ſignificat frugis genus.i. caulis: qui naſcit̃ ex ea parte cuius radix ſyrpis euellitur: uel potius ut alii dicunt ſiliginē. hæc ille. hordeum autem dictum quidā uolunt quod ante omnia frumenta ſit aridum: ſed meliorē deriuationē in ea dictione de aſpiratis latinis uidebimus. triticum a triturando dicitur: quo teſte Plinio nihil eſt fertilius ex quo ut ait maxime alitur homo. far ut nōnulli aſſerunt a frangendo ſimiliter dicitur. Nam cū apud antiquos molarum uſus nō eſſet: frumentum in pila miſſum frangebant: quod genus erat molendi uocabantq; adoreū ab adolēdo hoc eſt ſacrificando: unde & adorea ſacrificia dicebantur. farinam a farre dictam Plinius dixit noīe ip̄o apparere Idem ait panicum a paniculis ſuis nominatuꝫ. Ariſtam ab ariditate appellatū uolunt: & ſunt ea ſpicula: quæ emittit ſpica: a quibꝰ & ipſa nomē aſſumpſit. Varro uero ſpicā a ſpe dictam uoluit. Quin & hic ſpicus & hoc ſpicum cōperitur. Cicero in aratro: ſpicum illuſtre ferens inſigni corpore uirgo. Sed teſte Seruio ſup̄ primū georgi. maſculinum uſum in utroq; numero habemus: Neutri uero in ſolo ſingulari & raroꝰ: Nam pluralis nunq̃ lectus eſt. Culmus quaſi calamus dicitur: ſtipula eſt culmi uagina dicta ut nonnulli putant: quaſi iuſta: dicente etiam Virgilio libro georgi.i. Atq; leuem ſtipulā crepitantibus urere flammis. Palea a pabulo dicit̃ Nam ea ſola primum in paſcendis animalibus præbebat̃: quo ſane uocabulo nō proprie culmi: ſed follicula ipſa granulorum cōpræhendunꝰ. Virgilius in primo georgicoꝝ: Surgentē ad zephyrum paleæ iactantur inanes. legumina a legendo dicta ſunt: eo quod manu legantur: & nec ſectionē patiantur. Pilunnos uocauit Plinius qui pilum piſtrinis inuenerunt. Piſtores a pinſendo. Sane eodē teſte piſtores romæ nō fuerūt ad perſicum uſq; bellum annis ab urbe condita ſuper quingentos octoginta. Ipſi panes faciebant quirites: mulieꝝ id opus erat ſicut etiam nunc in plurimis gentiū. Et paulopoſt ſubdit: Piſtoreſq; tantū eos qui far pinſebant nominatos: nec cocos habebant in ſeruitiis: eoſq; ex macello conducebant. Et ut idem in eodem libro .xix. dixerat cribroꝝ genera galliæ ſetis equorum inuenere: hiſpaniæ litio excuſſoria: ægyptus papyro atq; iunco. arbor uero a frutice ita differt ut frutex ab herba. Nā frutex is eſt qui ad iuſtam magnitudinē arboris nō aſſurgit: & ſtatura ſimilis eſt multis herbis. ſane & inter frutices ſoboles illa arboꝝ ex plantula cōputatur: a qua fruticari uerbū quaſi fruticē renaſci ex arbore. Cicero ad Atticū expreſſit cum ait: exciſa ē enī arbor nō euulſa. Itaq; q̄ fruticet̃ uides: nā id quod ſæpe legimus fruticari pilum tranſlatū eſt. frondes aliqui a fero: alii a fluo dictas uolunt: & tantū ſunt arboꝝ: folia uero & arborum & herbaꝝ & florum. Vineta & uineæ teſte Varrone a uite multa dicunt̃. uitis a uino: ad a ui: hinc uindemia: quod eſt uini demia aut uiti demia Malleolus ut placet Columellæ eſt in modum mallei roſtra habens aptus plantationi: & a ſarmento ſic diſtat: ut pars a toto. uerum quando areſacta ſarmenta ſunt: cum malleolis igni reſeruata indifferenter uocant̃. Nam & Hannibalem legimus ſarmenta cornibus boum alligaſſe: eaq; incendiſſe: ut hoſtes falleret. Et nōnullis ciuibus romanis quod domus haberent plenas malleorum ad capitolii uel urbis incendia fraudi fuit. Sane

fru&uum arborum & fruticū:quidam minutiſſimi & denſius naſcunt:& hi acini uocantur.quidam uero diſparſius & rarius:& hi baccæ dicunt̃.Na; inter acinos enumerant̃ una grana hederæ: grana ſambuci:grana ebuli:grana malipunici:addam & grana moroꝝ:& qcquid his eſt ſimile.Inter baccas uero fru&us lauri: fru&us oliuæ:corniloti quā fabā ſyriacam uocant:myrti lentiſci:ſimiliumq;.Nōnunq̄ uero acini & baccæ a poetis indifferenter ponunt̃.ut Virgilius in ſileno:Sanguineis ebuli baccis minioq; rubentē. Supra hæc autem poma ſunt:& dicunt̃ dūtaxat quibus ueſcimur:inter quæ cōnumerāt ceraſia:& meſpila:hoc ē quæ nec acini nec baccæ nominant̃.Nuces uero dicunt̃ ſicut corylus:ſiue a loco auellana:amigdalus:& glans:& ſiq ſunt his ſimilia.Nam caſtaneā in nuces referri quibuſdam uiſum eſt.ut Virgilius in Alexi:Caſtaneaſq; nuces mea quas amaryllis amabat.glandem uero quidā in numeꝝ pomoꝝ:qdam nucum:nōnulli uero quia ſiluestris paſtio eſt & porcorum in ſua ꝑpria deminatione eē uoluerunt. At Caius iuriſcōſultus: & Vlpian⁹ glādis noīe oēs fru&us eē dixerunt.ut Iabolenus ait exemplo græci ſermonis:apud quos omnes arboꝝ ſpecies ακρόδρυα appellant̃.ſiluam a græco quod eſt ξύλον.i.lignum dici quidam putant: & generale nomē eſt propterea ſolet eē cedua.ſaltus uero ſilua in uia eſt:nec tranſeuntibus ꝑuia:in quo paſſi atq; æſtiuare pecudes ſolent:aut ſi locus aerq; patiat̃ hyemare:& a ſalio di&ū uolunt.Nemora autē ut quidā putant uoluptatis cauſa comparata & plena amœnitatis ſunt:ut quaſi numina eſſe & dici uelint. Lucus religioſus eſt & nequaq̄ cæduus:uel potius manu conſitus:& alicui deo uel alicuius hominis funeribus cōſecratus:ideoq; aut circa delubra numinū:aut circa ſepulchra uirorum poſitus erat.

A griophagi cum.i.latino &.ph.aſpirato ſcribitur:populi erant æthiopium uerſus occidēs:q teſte Solino ſolum antheraꝝ & leonū carnibus uiuebant:unde αγρίων.i.ferarum:φάγοι hoc eſt comeſtores dicunt̃.

A grippa cum.i.latino & duplicato.p.ſcribitur:ubi e ſuperabundanti unum.p.ſuperadditur:nomē eſt cōpoſitum ex ἀγρια dolorē indicat:& ποῦσ.i.pes quaſi dolens pedes:unde omnes qui pedes dolent agrippæ dici poſſunt.Quin & teſte Nonio omnes q antedu&is pedibus oriunt̃ agrippæ uocantur.

A gron cum.r.poſt.g.ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo:primus qui inter heraclidas ſardis regnauit:& ut idem oſtendit ultimus Candaules.

A iax cu;.i.latino atq; abſq; aſpiratione ſcribit̃. Vnde miror de Gaſparino uiro alias diſerto & in multis probato:q omnē prorſus ſcripturā græcā ignorauit:& de orthographia græcaꝝ di&ionū ſcribere tentauit.Nā Aiacem cū aſpiratione ſcribendū eē dixit.Azimū cum.i.latino quod cum græco ſcribit̃.Coſmographiā cu; ch.aſpirato :quod nequaq̄ aſpirari pōt.Antomon cum.th.quod nullam aſpirationē habet. Et mille alia in quibus litteraturā omnē græca; peruertit. præter in pauculis quæ uel a Guarrino ueronenſi do&iſſimo uiro:uel ab alio litteraꝝ græcaꝝ erudito audire ualuit.ſed hæc ha&enus.Fuit igit̃ Aiax Telamonis regis filius ex Heſiona Laumedontis nata:ut uidet̃ uelle Homerus.Sophocles uero & alii fere oēs poetæ græci: ex alia uxore natū anteq̄ Telamoni Heſionē Hercules ipſe donauerit:ex qua ſolum Teucrum natū dixerūt.hic uidens arma Achillis nō ſibi:ſed Vlyxi inꝗuirtutis ſingulare præmiū potius fuiſſe cōceſſa in inſaniā conuerſus ē:& cū ad Vlyxis paſcua deueniſſet ratus illius cōmilitones occidere:oues & quædā pecora trucidauit: atq; alia nonnulla in caprum quendam quē Vlyxum eē putabat:crudeliter attentauit.Quæ poſtq̄ ſe per inſaniam feciſſe reſciuit:arrepto proprio gladio ſeipſum interfecit: ut late & eloquentiſſime narrauit Sophocles in ea tragœdia:cuius titulus eſt αιασ μαστιγόφοροσ Et partem tetigit Iuuenalis in ſatyra Plurima ſūt fuſcine cū ait:Hic boue percuſſo mugire agamemnone credit̃.Quoꝝ cōcertationē Ouidius elegātiſſime trāſtulit in li.xiii.metamorph.ubi cōcludens ait:Quid facundia poſſit:tūc patuit fortiſq; uiri tulit arma diſertus:fuitq; ſepultus in rhœteo promōtorio iuxta troiā.Alius fuit Aiax Oilei filius in currendo ꝑnix.ut dixit Homerus libro.ii.Iliados:& ut ꝑgit cognomine minor:qa nō tantus quantus Aiax Telamonis filius erat:ſ; multo minor & membris & uiribus:Veꝝ peritia uibrandæ utendæq; lanceæ inter omnes græcos facile princeps.Ob cuius noxam ut dixit Virgili⁹ libro æneidos primo:quia concubuerat in templo Palladis cū Caſſandra regis Priami filia:Pallas ne exurere claſſem Argiuum atq; ipſos potuit ſubmergere ponto:& reliqua ubi mortem illius deſcribit.

A labaſtrū cū unico.l.&.t.ſine aſpiratione ſcribitur:genus eſt marmoris ꝑlucidi & coloꝝ uarietate diſtin&i.ut teſtis eſt Plini⁹ libro.xxxi.&.xxxvi naturalis hiſtoriæ.

A lalia cū.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo: urbs in inſula cyrne.

A laſtor cum unico.l.&.t.nō aſpirato ſcribit̃:fuit ex ſociis Aiacis Telamonis in bello troiano.

A lazones cum unico.l.&.z.conſonante ſcribitur:ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii.populi ſcythici hypanim fluuiū accolētes:quos in adiutoriū troianoꝝ ueniſſe oſtendit Homerus libro iliados.ii.

A lbum cum.b.ſcribit̃:quod ſabini teſte Feſto cum.p.ſcribebant & dicebant alpum:& ab di&ione græca quæ ἄλφη dicitur:& candorē denotat tra&ū aſſerit.Vnde credi poteſt alpium nomen deduci:& ſic quoq; a candore nominari.Nanq; alpes græcā eſſe di&ionem conſtat.

A lcamenes cum.c.ſimplici ſcribitur:fuit uir ſtatuarius.de quo Quintilianus libro duodecimo de inſtitutione oratoria meminit.

A lcanor cū.c.non aſpirato ſcribitur:nomen eſt uiri propriū:de quo Homerus & Virgilius mentionē fecere:

Virgilius libro.ix.æneí.Pandarus & bitias idæo alcanore creti.& in.x.ait:Huic frater ſubit alcanor.

Alcathus cum.c.non aſpirato &.th.aſpirato ſcribitur:habetq; accentum in ſecunda:fuit ex principibus troianis.ut oſtendit Homerus libro duodecimo iliados.

Alcathœ cũ.c.ſine aſpiratione &.th.aſpirato ſcribit':urbs fuit ut quidam putant eadem cum megara:de quã dixit Ouidius libro metamorphoſeos.viii.Alcathœ quam niſus habet:& reliqua.

Alcæus cũ.c.nõ aſpirato &.æ.diphthongo ſcribit':fuit poeta lyricus:& patria mytilenæus dicẽte Sappo:Nec plus alcæus cõſors patriæq; lyræq; laudis Habet:q̃uis grandius ille ſonet. Et Horatius in ſecundo carminũ Et te ſonante plenius aureo alceæ plectro:de quo etiã meminit Herodotus libro hiſtoriarum quinto.Aliꝰ fuit Gorgophonis thebani filius & Amphitryonis pater.ut oſtendit Euripides a quo Alcides Hercules ipſe ut quidam uolunt cognominatur.

Alcenor cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit teſte Herodoto uir argiuus.

Alcedo abſq; aliq̃ aſpiratiõe atq;.e.abſq; diphthõgo ſcribit'.nõ ẽ dictio græca ut q̃dã putãt:ſ; latina ut teſtat' Priſcianꝰ in.vi.declinat'q; huiꝰ alcedinis:& eã auiculã eẽ exiſtimo quã græci halcyonẽ uocant.unde ait Plautus in penulo:Quã mire dulce eſt cum ibi alcedo pullos educit ſuos:& forte philomenam intellexit.

Alceſta:alii Alceſtes:nõnulli Alceſtis:abſq; aliqua aſpiratiõe uel diphthõgo & cũ.i.latino ſcribit':fuit teſte Homero li.ii.iliados:Admeti cõiunx & filiaꝝ Perelei regis theſſaliæ formoſiſſima:ex qua & uiro Admeto natꝰ eſt Euemelus:q ad troiã cũ aliis græcoꝝ ducibꝰ ueniens undecim præfuit nauibꝰ.hæc adeo uirũ ſuũ amauit ut cũ ad mortẽ ille ægrotaret:& ab oraculo reſpõſũ eẽt ipm ꝓxime morituꝝ ni aliquis ex ꝓpinqs locis eius uoluntaria morte moreret'.Ipſa auide mori uoluit:quod cæteri ꝓpinqui penitus ſpreuerũt.Quare dixit Seneca in Medea cõiugis fatũ redimẽs Pheræi uxor impendit animã marito.& Ouidius tertio de põto ad uxorem dixit:Si mea mors redimenda tua quod abominor eẽt:Admeti coniunx quã ſequereris erat.Ideoq; in obprobriũ fœminaꝝ ſui temporis dixit Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:Spectãt ſubeuntẽ fata mariti Alceſtem:& ſimilis ſi permutatio detur:Morte uiri cupiant animam ſeruare catellæ.

Alcibiades cũ.c.nõ aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribit':fuit athenienſis Cliniæ filius:qui teſte Plutarcho genus ab Euryſace filio Aiacis telamonii ducebat.In hoc teſte Aemilio Probo quid natura efficere poſſit uidetur experta.Et nihil eo fuiſſe excellentius uel in uitiis uel in uirtutibus.Natus eſt enĩ in ampliſſima ciuitate:ſummo genere:& omniũ ætatis ſuæ multo formoſiſſimꝰ:ad omnes res aptus:cõſiliiſq; plenus.Nãq; imperator fuit ſummus & mari & terra:diſertus:ut in primis dicendo ualeret:cuius tanta erat cõmẽdatio oris atq; orationis:ut nemo ei dicendo poſſet reſiſtere.diues cũ tp̃s poſceret laborioſus:patiens:liberalis:ſplendidꝰ nõ minus in uita q̃ uictu.Affabilis:blandus:tẽporibꝰ callidiſſime ſeruiẽs.Idem ſimul ac ſe remittebat:neq; cauſa ſuberat quare animi laborẽ perferret.Ita luxurioſus diſſolutus libidinoſus intemperãs reperiebat':ut omnes admirarent' in uno hoĩe tantã eẽ diſſimilitudinẽ:tanq; diuerſam naturã.Idem educatus fuit ĩ domo Periclis patrui ſui.ut dixit Iuſtinus.Aemilius uero dixit illũ Periclis fuiſſe priuignũ:fuitq; eruditus a Socrate.Ipſe quoq; ineunte adoleſcẽtia amatus eſt a multis:atq; etiã a Socrate:de quo mentionẽ facit Plato ĩ ſympoſio.Nã eũ induxit cõmemorãtẽ ſe pernoctaſſe cũ Socrate:neq; aliter ab eo ſurrexiſſe ac filius a parẽte debuerit.Poſteaq̃ robuſtior ẽ factus nõ minus multos amauit.In quoꝝ amore quoad licitum ẽ odioſa multa delicate iocoſeq; fecit.Socerũ habuit Hipponicũ omniũ græcæ linguæ eloquẽtiſſimũ.Bella uero q̃bus ip̃e imperator præfuit:narrat apud græcos late Thucydides de bello pelopõneſiaco:& Plutarchus in deſcriptione uitæ illius.apud noſtros uero cõpendioſe Iuſtinus in libro ſui epitomatis quinto:& ut cõcludũt Theopompus & Timæus græci hiſtorici:hic cũ athenis ſplendidiſſima ciuitate natus eẽt:omnes ſplendore ac dignitate uitæ ſuperaſſet certũ eſt.Poſtq̃ inde expulſus thebas uenit:adeo ſtudiis eoꝝ inſeruiſſe dicũt:ut nemo animo eũ corporiſq; uiribus poſſet æquiparare.oẽs enĩ boetii magis firmitati corp̃is q̃ ingenii acumini deſeruiũt.eundem apud lacedæmonios:quoꝝ moribꝰ ſumma uirtus in patientia ponebat':ut etiã noſter Cicero ſecundo tuſculanarũ libro oſtendit:ſic duritiæ ſe dediſſe ferunt:ut parſimonia uictus atq; cultus oẽs lacedæmonios uinceret.fuiſſe apud thracas hoĩes uinolentos rebuſq; uenereis deditos:hos quoq; cũ apud illos eẽt in his rebus anteceſſiſſe affirmãt.Veniſſe deinde ad perſas:apud quos ſumma laus eẽt fortiter uenari luxurioſe uiuere:hoꝝ ſic imitatũ cõſuetudinẽ dicunt:ut illi ip̃i in his maxime admirarent':quibus effeciſſe:ut apud quoſcũq; eẽt princeps poneret':habereturq; chariſſimus.Veꝝ eorũ qui tyrannidẽ apud athenas exercebãt conſilio:& Lyſandri lacedæmonii artificio in phrygia interfectus eſt:cũ iam incendiũ domus effugiſſet:quod ad illum interficiendũ fuerat paratũ:& eius caput ad Pharnabazũ rettulerũt:& cuius buſtũ mulier quæ cũ eo uiuere conſueuerat:teſte Aemilio Probro muliebri ſua ueſte contectũ ædificii incendio mortuũ cremauit:quod ad uiuum interimendum erat comparatum.

Alcidamus cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Cicerone in primo tuſculanarum:rhetor antiquus:qui mortis laudationem ſcripſit.

Alcides cũ.c.nõ aſpirato &.i.latino ſcribit':dicit' a poetis Hercules:ſic quoq; uel ab Acæo auo:hoc eſt amphitryonis patre:uel ab αλκη quod eſt robur:& fortitudo cognominatus.

Alcimus cũ.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Plutarcho epirota:& uir bellicoſus.

A lcinous cū .c.nō aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit Nauſithoi filius.ut teſtis eſt Homerus libro.vii.odyſſeæ: rex phæacū iuſtiſſim⁹:dicente Orpheo in argonautica αλκίνοοσ κραίνεσκε δικαιοτατοσ βασιληων fuitq; diligens hortorū cultor:quare dicit Virgilius libro georgicoꝝ.ii.Pomaq; & alcinoi ſiluæ.i. arbores pomiferæ:quas ille in pulcherrimā formā ordinauerat.unde Ouidius in.xiii.metamor.libro:Proxima phæacū fœlicius obſita pomis Rura petunt.ad hunc teſte Homero in odyſſea naufragus uenit Vlyxes: q honorifice & regio conuiuo ſuſceptus errores ſuos enarrauit:cui rex ſi ſecū remanere conſenſiſſet:Nauſicæ filiæ coniugium offerebat:quod ille renuens multis ab eo muneribus donatus:& naue cum ſociis diſceſſit.Sane per ſynæreſim Alcinus abſq;.o.nonnunq; ab auctoribus ponitur.

A lcippe cū.c.exili &.i.latino atq;.duplici.p.ſcribit̃:nomē ē ꝓpriū fœminæ de qua ſæpiſſime Theocritus loquitur:& quia ab αλκη:quod ē robur & fortitudo deriuat̃:& hippos equus:ne forte aliunde deriuari credat̃ cū.c.abſq; aſpiratione ſcribitur:ut ſimiliter Ariſtippus & Leucippus.

A lcinæon cum.c.exili:hoc eſt ſine aſpiratione:& cū.æ. diphthongo ſcribitur: fuit philoſophus Crotoniates Pyrithi filius:& Pythagoræ auditor.hic teſte Laertio primus de naturæ ratione ſcripſit:& animam dixit immortalem atq; inſtar ſolis moueri.

A lcmaus cum.c.non aſpirato &.a.ante.u.ſcribitur:fuit filius Amphiarai:qui matrem Eriphylē in patris ultionem occidit:ut uidebimus in dictione Calliroe.

A lcmena cum.c.exili ante.m.&.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Electrionis ex Lyſidice uxore filia:Vxorq; Amphitryonis:& Iouis amaſia.

A lcon cū.c.nō aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Seruio ſup Daphnim cretenſis ſagittari⁹:cui⁹cū filiū draco inuaſiſſet tāta arte dixerit ſagittā:ut ea currēs in ſerpentis deficeret uulnere:nec tranſiret in filiū.ali⁹faber fuit argētarius:de quo Ouidi⁹li.meta.xiii.Craterē æneæ ſibi quē fabricauerat alcō:Nile⁹ & lōgo celauerat argumēto

A lecto cū unico.l.&.ct.nō aſpiratis ſcribit̃:una eſt ex furiis infernalibus:quā Virgilius dixit li.ænei.vii. luctificam alecto. nā in accuſatiuo quēadmodū in nominatiuo terminat̃:ut idē in eodē libro: Reginā alecto ſtimulus agit undiq; bacchi.nec eſt alius caſus niſi genitiuus:q teſte Seruio Alectus facit.& tres a poetis deſcribunt̃:Tiſiphone:Alecto:& Megæra:quas Acherontis & noctis filias Heſiodus dixit. unde Orpheus in argonautica:eoꝝ noīa unico uerſu cōpræhēdit dicens τισιφονη τε καὶ αληκτοκαι διαμεγαίρα.

A lethes cū unico.l.&.th.aſpirato ſcribit̃:nomē fuit ꝓpriū uiri troiani:quaſi αληθησ.i. uerax fuerit:de quo Virgili⁹ libro ænei.i.Et qua grandeuus alethes.Idē libro.ix.Hic annis grauis atq; animi maturus alethes.

A lgeo cum.e.abſq; diphthōgo ſcribitur: & ex uerbo græco deducitur: quod eſt αλγέω αλγω.i.doleo uel rigeo:ita ut ſit frigus dolor quidam membrorum rigore conie ctus.

A lexandria cū unico.l.&.x.cōſonante atq;.i.latino ſcribit̃:nomē fuit triū urbiū cōſtructaꝝ ab Alexandro magno:quaꝝ una fuit in ægypto p Dimocratem architectū:ut ſcripſit Vitruuius in procemio libri primi de architectura locū ſortitus haud longe ab hoſtio nili:ut dicit Solinus:quod plurimi canopicū dicūt:eamq; teſte Iuſtino libro.xi.totius ægypti caput eſſe iuſſit.Aliā ſtruxit idē Alexander in aſia.aliā in ſcythia ſuper tanaim:ut teſtes ſunt Curtius & Iuſtinus.Sane poetæ noſtri nōnunq; loco.i.quod eſt in penultima.e.ſurrogauerunt.ut Horatius libro.iiii.carminū:Nā tibi a quo die alexandrea ſupplex:& uacuam patefecit aulam.& inde alexandræus cum.æ.diphthongo deducitur.

A lia cū unico.l.&.i.latino teſte Seruio in.vii.ænei.ſcribit̃.Idq; oſtēdit Lucan⁹ cū dixit:Quas aliæ clades.eſtq; teſte Liuio libro.v.ab urbe fluuius.xi.lapide uia tyburtina ab urbe diſtans e montibus cruſtumeriis in tyberim defluens.apud hunc.xv.kl.Aug.Galli duce Brenno romanos ſtrauere: & poſtriduo urbē etiā deleuerunt:excæpto capitolio.Virgilius uero libro.vii.ænei.metri cauſa cū duplici.l.ſcripſit dū ait: Quoſq; ſecās infauſtū interluit Allia nomē p quē modū relliquias nō ſolū cum duplicato.l.ſcribimus.

A lyattes cum unico.l.&.y.græco atq; duplicato.t.ſcribitur:fuit filius Sadiattis regis lydiæ:& pater Crœſi:ut ſcribit Herodotus libro hiſtoriarum primo.

A lyba cum unico.l.&.y.græco ſcribitur:regio eſt teſte Homero libro ſecundo iliados: nō longe a myſia: ubi argentifodinas eſſe dixit.

A litos cum unico.l.&.i.latino atq;.t.nō aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Homero libro.ii.iliados:una ex urbib⁹boetiis:quā herboſam aliarton uocat.

A licarnaſus cū unico.l.ſequente.i.latino &.c.exili: atq; unico.s.ſcribit̃: a nōnullis ex noſtris abſq; aſpiratiōe principii ſcribit̃:ſ; qa a græcis ſp aſpirat̃:ut etiā ex ei⁹ deriuatiōe mōſtrabit̃:inter aſpirata locabimus.

A liptes cū unico.l.&.i.latino atq;.t.nō aſpirato ſcribit̃:apud nos dici ꝓprie poteſt unctor. nam ab αλείφω uerbo græco quod eſt ungo deriuat̃:quo uocabulo uſus eſt Iuuenalis in quarta ſatyra dum ait de græculo: Grammaticus rhetor geometer pictor aliptes.

A lyſonii cum unico.l.ſequente.y.græco ſcribitur:populi ſunt ſcythiæ aſiaticæ. ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum quarto.

A litta cum unico.l.&.i.latino atq; duplicato.t.ſcribitur:dicitur teſte Herodoto libro hiſtoriaru; primo: lingua arabica Venus.

A llegoria cum duplici.l.&.i.latino ſcribitur:poteſt ſecundum uocabuli litteraturam dici alieniloquiũ. Elegantes uero inuerſionem interpretantur:ut aliud uerbis:aliud ſenſu oſtendat. Virgilius in palæmone:Claudite iam riuos pueri ſat prata bibere:hoc eſt deſinite iam plura canere:quia ſat ſuperq; audiuimus.Et in fine libri ſecundi georgicorum:Sed nos immenſum ſpaciis confecimus æquor:Et iam tempus equum fumantia ſoluere colla:hoc eſt quæ tractanda fuerant explicuimus:Iam congruum eſt carmẽ finire.huius ſeptem ſunt ſpecies Ironia:Antiphraſis:Aenigma:Carientiſmos:Parœmia:Sarcaſmos:& Aſtiſmos.de quibus in dictionibus & uidimus:& uidebimus.

A llophylos cum duplicato.l.in principio &.y.græco in penultima atque ſequente unico.l.ſcribitur:dici poteſt a noſtris alienigena.Nam componitur ex ἄλλο:quod eſt aliud:& phylos quod cum.y.græco ſcriptum gentem deſignat.

A llotheta cum duplici.l.& in penultima cum.th.aſpirato:in ultima uero cum.t.ſimplici ſcribitur:dici poteſt latine aliter poſita.Nam componitur ex αλλωσ:quod eſt aliter:& θετα poſita.

A loeus cum unico.l.ſequente.o.&.eu.diphthongo in fine ſcribit̃:fuit Titani filius ex terra.hic teſte Homero libro undecimo odyſſeæ Iphimediam uxorem habuit:quam omnes alii poetæ & ſcriptores græci Ipimediam uocant.eodem modo Seruius noſter in nonũ Virgilii librum:hæc itaq; adulterari conſueuerat cum Enipeo quodam:In cuius ſpeciem uerſus Neptunus:illaꝫ grauidaſſe dicitur.Nam ut ait Homerus φάσκε ποσειδάωνι μιγῆναι hoc eſt dicitur illam Neptuno fuiſſe commixtam:quæ illi uel marito:ut alii uolunt gemellos peperit Oetum & Ephialtem:qui aloides a putatiuo patre cognominati ſunt:dicente Ouidio libro metamorphoſeos ſexto:cum ad Neptunum loqueretur:Tu uiſus enipeus gignis aloidas.Sed cum hi teſte Seruio ſingulis hebdomadibus nouem digitis in corporis proceritatem extenderentur:nouem ulnis excreuerunt.ut dixit Homerus libro undecimo odyſſeæ cum ait:ἐννέα πήχεεσ ἦσαν.Verum parantibus titanis bellum aduerſum Iouem:nec ad illud decrepitus Aloeus accedere poſſet:hos miſit geminos contra deos:quod Lucanus ipſe tetigit:quando libro ſexto dixit.
Impius hic prolem ſuperis immiſit alœus Inſeruit celſis prope ſe cũ pelion aſtris.ſed cõfixi ſagittis ab Apolline & Diana in infernum detruſi ſunt.dicente Virgilio libro æneidos ſexto:
Hic & aloidas geminos immania uidi.
Corpora:qui manibus magnum reſcindere cælum
Aggreſſi:ſuperiſq; Iouem detrudere regnis.Sed ut ſcribit Homerus libro quinto Iliados: bellũ prius cum Marte geſſerunt:quem uictum catenis:tredecim menſibus truſum in carcere tenuerunt:in quo ſane perpetuo perduraſſet:niſi admonitu & precibus Eriboæ nouercæ ideſt Iunonis:furtim a Mercurio liberatus fuiſſet.Quod etiam Claudianus noſter de laudibus Stiliconis agens tetigit:quando ait:Cum gemini fratres genuit:quos aſper alœus Martem ſubdiderint uinclis.Et inde Carolus Arretinus conterraneus meus in elegia ad Pogium inquit ad Mercurium loquens:Tu mactas argum:marti tu uincula ſoluis:Vincula quæ ſæuo carcere nexa deo.

A lope cum unico.l.ſcribitur:& in fine accentum detinet apud græcos:fuit Cercyonis filia:a cuius nomine cognominata eſt alope ciuitas theſſaliæ:de qua meminit Homerus libro.ii.iliados:Et alopetes ciuis dicit̃.

A lphabetum cum.ph.aſpirato &.t.non aſpirato ſcribitur:Nomen eſt compoſitum ex nominibus duarum primarum litterarum græcarum:uidelicet ex alpha & beta:quarum ſecundum cum.t.exili ſcribitur:ut in ea dictione uidebimus.Quare ait Iuuenalis in ſatyra Plurima ſunt fuſcine:
Hoc diſcunt omnes ante alpha & beta puellæ.
Et inde alphabetum quod apud græcos ordine litterarum numerum deſignat.Et prima littera unum denotat:ſecunda duo:& reliquæ modo conſimili apud antiquos indicabant.Quod & ſi aliquando apud noſtros itidem antiquos obſeruatum fuerit:ut affirmare uidetur Priſcianus libello de numeris:nunc uero præter paucas reliquæ numerum non deſignant.Verum.c.pro centum ponimus.d.pro quingẽtis.i.pro uno.l.pro quinquaginta.m.pro mille.u.pro quinq;.&.x.pro decem ſcribere conſueuimus.

A lpheus cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur.Nam licet apud græcos ſit.ei.diphthongus.nã ſcribitur ἀλφειόσ:nos tamen diphthongũ in.e.longum cõuertimus fluuius eſt helidis ciuitatis arcadiæ iuxta piſam decurrens:ut auctores quiq; aſſerunt:qui longo tandem curſu in achaia demergitur:& ibi a terra abſorptus atq; ſubter mare defluens:ex græcia in fontem arethuſam apud ſyracuſam in ſicilia ſe attollit:& inde in mare ſiculum cadit.Vnde Virgilius libro tertio æneidos ait:Alpheum fama eſt huc helidis arimen Occultas ægiſſe uias ſubter mare qui nunc Ore arethuſa tuo ſiculis confunditur undis.

A lpes græcuꝫ eſſe dixit Feſtus:ab αλφη:quod eſt candidum deductum:quia perpetuis fere niuibus albeſcũt unde ait Priſcianus in ſeptimo αλφειόσ:cum.ει.diphthõgo in fine apud græcos ſcribitur:quã quidam ex noſtris in.i.conuertunt:& dicunt alpis cum.i.finali ut ſardis:& ſyrtis.Sed plæriq; diphthongum in.e.conuertunt:& dicunt alpes.hæ omnem italiam inacceſſibili muro cludentes a tota gallia:& germania ſecuram reddebant:ſed cum illas peruias igne & aceto Hannihal pœnus effecerit:ab illo teſte Seruio non ſolum eiꝰ loci mons apœninus dictus eſt:ſed omnis eius montis tractus qui per totam diſcurrit italiaꝫ & uſq; in ſiciliã

protenſus eſt apœninus eſt cognominatus: quaſi alpes pœni. unde Virgilius libro duodecimo æneidos: Quantus gaudetq; niuali Vertice ſe attollens pater apœninus ad auras. Et Lucanus de illo inquit: Nulloq; a uertice tellus Altius intumuit propriuſq; acceſſit olympho. Et ut ait Plinius libro uigeſimoſexto naturalis hiſtoriæ in portento prope habuere maiores alpes Hannibale exuperatas: & poſtea a cimbris: nunc ipſæ cæduntur in mille genera marmorum.

A lthæa cum. th. aſpirato: &. æ. diphthongo ſcribitur: habetq; accentum in penultima: nomen fuit proprium uxoris Oenei regis ætoliæ: cuius regia ciuitas erat calydon: fuitq; Teſtii filia: & mater Meleagri: quem fatali ſtipite conſumpſiſſe ſcribitur a poetis: dicente Ouidio libro primo de triſtibus:
Vtq; cremaſſe ſuum fertur ſub ſtipite natum
Teſtias: & melior matre fuiſſe ſoror.

A lucinari per unicum. l. ſcribitur: & ex græco factum quod eſt αλυειν dixit Cloatius uerus in libris: quos teſte Gellio libro ſedecimo noctium atticarum inſcripſit: uerborum e græcis tractorum: unde lucium quoq; dictum eſſe putat tarditatem quandam animi & ſtuporem: qui alucinantibus plærunq; uenit.

A maracus cum. c. non aſpirato ſcribitur: fuit teſte Seruio ſuper primum æneidos: puer regius: qui cum præcioſa deferret unguenta caſu lapſus: & fracto uaſe ingenti concæpto odore in odiferam herbam conuerſus eſt. de qua Virgilius Vbi mollis amaracus illum floribus & dulci ſpirans complectitur umbra: hanc Diaſcorides dixit a romanis perſam dici.

A maranthus cum. th. aſpirato ſcribitur: flos eſt purpureus gratiſſimi coloris: qui apud nos immarceſcibilem indicat: de quo Plinius libro uigeſimo primo naturalis hiſtoriæ inquit: amaranthus eſt ſpica purpurea uerius q̄; flos aliquis: & ipſe ſine odore prouenit auguſto menſe durat in autumnum: ſumma natura eius in nomine appellatiuo: quoniam non marceſcit: ſed poſtq̄; defecerunt cuncti flores madefactus aqua reuiuiſcit: & hybernas coronas facit. de hoc Ouidius libro quarto faſtorum.
Has hiacynthe tenes: illas amaranthe moraris.

A maryllis cum. y. græco in penultima ſequente duplicato. l. &. i. latino in ultima ſcribitur: nomē fuit ruſticæ proprium: de qua & Theocritus: & Virgilius ſæpe meminere.

A malthea cum. th. aſpirato: & abſq; diphthongo ſcribitur: fuit Iouis nutrix: quam Lactantius libro inſtitutionum primo una cum ſorore Meliſſa: quæ ſcilicet patris nomen detinebat: Iouem puerum caprino lacte ac melle pauiſſe aſſerit. at Parmenius poeta græcus capram illam fuiſſe dixit: quæ geminos hædos parere ſolebat: & tunc illo tempore enixa fuerat quo Iuppiter ad regem cretæ Meliſſum nutriendus miſſus fuerat: & filiabus eius in cuſtodiam datus: quæ cum tunc forte lacte careret: illum ad capram amaltheam expoſuerūt.

A mathus cum. th. aſpirato ſcribitur: Inſula eſt in mari ægæo quæ Veneri ſacra fuit. Ipſa dicente apud Virgilium libro æneidos decimo: eſt amathus: eſt celſa mihi paphos atq; cythera. Ipſa eadem eſt metallorum fœcūdiſſima: dicente Ouidio libro metamorphoſeos decimo: At ſi forte roges fœcundam amathunta metallis. Et inde amathunteus. ut Ouidius in eodem libro.
Lactantes uitulos amathunteaſq; bidentes.

A mathuta penultima cum. th. aſpirato: & ultima cum. t. ſimplici ſcribitur: fuit uxoris Athamantis regis thebarum nomen: quæ ante deificationem uocata fuit Ino.

A maſenus cum unico. s. &. e. abſq; diphthotgo ſcribitur: fluuius eſt uolſcorum priuernatum: ultra quē Metabus uolſcorum rex & Camillæ pater: ſubditorum iram fugiens: telo alligatam ipſam filiam Camillam ꝑiecit. ut oſtendit Virgilius libro æneidos undecimo. Quoniam ex eo nomine eſſe aliū in ſicilia fluuiū ōſtēdit Ouidius libro metamorphoſeos quindecimo dicens: Nec non ſicamias uoluens amaſenus arenas: Nunc fluit: interdum ſuppreſſis fontibus aret.

A maſis cum unico. s. poſt. a. & ante. i. latinum ſcribitur: habetq; accentum in penultima: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo ægypti rex: cuius tumulus fuit una pyramidum: dicente etiam Lucano libro. ix. Non mihi pyramidum tumulus euulſus amaſis. hunc Plato dixit in timæo athenas apud græcos ædificaſſe ante quem teſte Pomponio trecenti & triginta reges in ægypto fuere: quare uetuſtiſſimos prædicant ægyptios. alius eodem nomine uir fuit maraphius patria: & peditum Darii dux contra cyrenenſes miſſus. ut Herodotus ipſe monſtrauit.

A mazones cum unico. z. ſcribitur. Nam uocabulum eſt compoſitum ex a quod eſt ſine: & mazon mamma: & tam primam q̄; penultimam corripit. ut Virgilius libro undecimo æneidos: Pulſant & pictis bellantur amazones armis. fuerunt ſcythicæ fœminæ iuxta tanaim fluuium primum inhabitantes. deinde ad loca iuxta fluuium thermodoonta deuenerunt. Et ulterius inde procedentes magnam aſiæ partem occupauere: ut de his omnia libro ſecundo ſui epitomatis narrauit Iuſtinus. Nec uiris hæ fœminæ miſcebantur: niſi in uere cum q̄bus uulgo delectari conſueuerant: quouſq; grauidas ſe perſentirēt: qd' Seneca in hippolyto tetigit cū ait:
Et prorſus iſte gentis armigeræ furor
Odiſſe ueneris fœdera & caſtum diu
Vulgare populis corpus. & reliqua. E quibus ſi mares naſcebantur: interficiebāt illos: fœminas uero earum

dexterioribus mãmis inuſtis ad conſueta ſua officia exercebant. Vnde Amazones dictæ ſunt.

A mbidexter cum.i.latino &.x.ante.t.exili ſcribitur:cóponitur ex αμφω:quæ latine ut ſupra uidimus transfertur ambo:& Δέξιος dexter.

A mbracia cū.c.exili hoc eſt ſine aſpiratióe &.i.latino ſcribit᷑:ubi.p.in.b.cóuertimus. Nam apud græcos ampracia ſcribit᷑:urbs eſt in epiro teſte Liuio libro.vii.de bello macedonico:aſpero ſubiecta tumulo:Arceq; habet in tumulo poſitá:Eſtq; iuxta aretoné nauigabilé fluuiū:dudū fuit Pyrrhi regia:de qua Ouidiꝰ li.ix.metamorphoſeos:Præter erant uecti certatá lite deorum.
Ambraciam:uerſiq; uident ſub imagine ſaxum
Indicis actiaco quæ nūc ab apolline dicta eſt. Nam ibi actiū eſt oppidū & ꝓmótoriū:ubi Auguſtus uictis Antonio & Cleopatra:nó modo refecit:ſed ampliauit templū actienſis Apollinis.ut dixit Suetonius:& actienſes ludos inſtituit:ut uidimus in dictióe actiū. Sinus etiá huic urbi adiacens:ambracia ſimiliter dicit᷑:cuiꝰ circuitū deſcribés Ptholemæꝰ primo ponit acarnanū oppidū:deinde ſubſequéter aratii fluuii hoſtia:deidé ambraciá urbem:poſt illá actiū oppidū & leucas ꝓmontoriū:deinde aziliá urbem:deinde acheloi fluuii hoſtia q terminus eſt epiri hoc eſt eius partis: quæ acarnania dicitur:ut in illis dictionibus uidimus.

A mbroſia cū.i.latino ſcribit᷑:herba fert᷑ dulciſſimi ſaporis:adeo ut ex illa dei depaſci ſint crediti:dicéte Ouidio libro primo de ponto:Nectar & ambroſiam latices epulaſq; deoꝝ:Det mihi formoſa grata iuuenta manu. Diaſcorides uero dixit ambroſia quá multi artemiſiá dicūt:plurimas in frutice detinet uirgas lógas palmis tribus:habetq; folia in initio minuta ſimilia rutæ:uirgæ uero ſunt plenæ ſemine: quaſi acinis odoré uini habétes:Nec unq̃ herba floret:habetq; radicé duobꝰ palmis lógá. Pliniꝰ artemiſiá credit. Sane ab ambroſia adiectiuū ambroſius ambroſia ambroſiū deriuat᷑:quaſi diuinus diuina diuinū:aut ímortalis & immortale:unde Homerus αμβροσιαι και χαισαι.i.ut traduxit Virg.in.i.æneí. Ambroſiæq; comæ:hoc é diuinæ.

A methiſtus penultima cū.th.aſpirato &.i.latino:ultima cū.t.exili ſcribit᷑ lapis eſt precioſus coloris purpurei cótra ebrietatem ualens:unde nomen aſſumpſit. Nam a negationé indicat:& μεθη ebrietaté:inde amethiſtinus.ut Iuuenalis in ſatyra Et ſpes & ratio inquit:Vendunt amethiſtina.at uero Horatius nó amethiſtina in neutro:ſed amiſtidem amoto.th.aſpirato ꝓtulit in fœminino cū ait í libro carminū primo:Baſſum threicia uincat amiſtide:quod acron annotauit aſſerens ſic apud antiqores ꝓlatū:ſed ſuo tpe amethiſtis dici.

A myclæ cū.y.græco &.c.nó aſpirato ſcribit᷑:fuit laconiæ ciuitas Apollini ſacra.ut Homerus libro.ii.iliados: fuitq; Caſtoris:& Pollucis patria:quod libro.iii.georgi. Virgilius tetigit cū ait: Talis amyclæi domitus pollucis habenis:Cyllarus:& quoꝝ graii meminere poetæ. Similiter Statius libro primo achilleidos:Soluerat oebalio claſſem de litore paſtor Dardanus incautas blande populatus amyclas:& inde amyclæus cuꝫ.æ.diphthongo deducit᷑.ut Virgiliꝰ præfato libro:Armaq; amyclæūq; cané:creſſamq; pharetram:quaſi bonos canes producat.& Ouidius octaua epiſtolaꝝ heroidū inquit:Caſtori amyclæo & amyclæo polluci. alia hoc noíe uocitata fuit in italia urbs inter caietam & tarrhaciná cóſtituta:quæ teſte Seruio ſup.x. Virgilii librum a laconibus:qui Caſtoris & Pollucis comites fuerant conſtructa fuit:quæ deinde tacendo periit:ut dixit Lucilius & Virgilius tetigit in præſato libro:cū ait:Tacitis regnauit amyclis. Quod ſane ꝑ hūc modū fuiſſe fertur:Ciues eius urbis cū pythagoræa ſectam a cæde omniū animaliū abſtinentes obſeruarét:& ex uicinis paludibus natos ſerpentes occidere nephas putarent:ab iiſdé interempti ſunt:quá ſententiá Plinius his uerbis libro quinto naturalis hiſtoriæ cófirmare uidet᷑ dicés:Iuxta tarrhaciná fuere amyclæ a ſerpentibus deletæ. hæc ille:ſed tacitas dixit amyclas. Virgi.hoc eſt pythagoræas:quia taciturnitaté Pythagoras primū diſcipulis ꝑ quinquenniū indicebat.alii uero exponūt cū frequenter falſo nuntiarent᷑ hoſtes: & inani terrore ciuitas quaſſaret᷑:lata lege cautū eſt nequis unq̃ hoſtis nunciaret aduentū.poſtea uero cū hoſtis nullo nūciante ueniret:ex improuiſo ciuitas capta eſt:unde tacite dictæ ſunt: quia periere ſilentio.hinc eſt quod ait Lucilius: mihi neceſſe eſt loqui.nam ſcio amyclas tacendo periſſe.

A myclas etiá in ſingulari ſimiliter cum.y.græco:&.c.exili ſcribitur:fuit nauta pauperrimus in epiro: de quo Lucanus libro quinto plura proſequitur.

A myclon cum.y. græco ſcribitur:ciuitas fuit peoniæ:ſeu mauis macedoniæ: nó longe ab axio fluuio troianis auxilia mittens.ut oſtendit Homerus libro iliados ſecundo.

A mygdala cum.y.græco ſcribitur:dicitur a noſtris nux longa. Virgilius libro georgicoruꝫ primo: Cū ſe nux plurima ſiluis induet in florem.exponit Seruius ideſt nux longa.

A mynæ cum.y.græco ſcribitur:fuerūt teſte Macrobio libro tertio ſaturnaliū:loca ubi poſtea phalernum dictum fuit. Et inde amynæus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur. Virgilius libro georgicorum ſecūdo:Sunt & amyneæ uites firmiſſima uina.

A myntas cū.y.græco &.t.non aſpirato ſcribit᷑:ponitur a Theocrito & Virgilio paſtor:quo etiá nomine Alexandri auus:hoc eſt pater Philippi cognominatus fuit:quin & alii plures.

A myntor cū.y.græco &.t.exili ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.iliados:Phœnicis pater. Vnde dixit Ouidius in tertia heroidum epiſtolarum:Venerunt ad te telamone & amyntore nati.

A mythaon cū.y.græco &.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit uir argiuꝰ pater Meláp i medici.ut oſtédit Homerꝰ diuerſis

i locis odiſſeæ a quo Melãpꝰ ipẽ dictus ẽ amythaoniꝰ Virgi.li.geor.iii. Amythaoniuſqꝫ melampus.

A mmon cum duplicato.m.& abſqꝫ aſpiratione principii ſcribitˀ.a noſtris arena dicitˀ.Nam cũ Liber pater deuicta iam India per extrema libyæ cum toto exercitu gradiẽs maxima ſiti laboraret: Ioui humiliter ſupplicauit:ut in hoc arduo caſu ſe patrẽ illi oſtenderet: Cui cũ repente occurriſſet aries illo duce ad limpidiſſimuꝫ fontẽ deductus eſt. Moxqꝫ ſub oculis ãmirantis euanuit. Quare crediderũt cuncti arietem illũ Iouem fuiſſe. ad huius ergo tantæ rei memoriã ſumptuoſiſſimũ templũ cõſtrui fecit: quod Iouis ammonis hoc eſt arenarii cognominauit. In quo ſcilicet ſimulachrũ arietis forma præſtabat. de quo Lucanus libro nono Catonis iter per libyam deſcribens ait.

Ventum eſt ad templum libycis quod gentibus unum
Inculti garamantes habent: ſtat corniger illic
Iuppiter ut memorant: ſed non aut fulmina uibrans:
Aut ſimilis noſtro: ſed tortis cornibus ãmon.

Et inde ãmoniacus gummi quoddã ſeu lachryma dicitˀ: quæ ut late Plinius libro.xii.naturalis hiſtoriæ rettulit ex arbore gignitˀ: quã metropon uocãt: iuxta oraculũ Ammonis. Idem libro ſecundo eiuſdem operis prius dixerat ibidẽ eſſe fontem qui die friget: noctibus feruet. Quod Ouidius libro.xv.metamorphoſeos tetigit cum ait.

Media tua corniger ammon.
Vnde die gelida eſt: ortuqꝫ obituqꝫ caleſcit.

A momũ abſqꝫ aſpiratione principii uel duplicatione ipĩꝰ.m.ſcribitˀ: herba ẽ ſuauiſſimi odoris: quã Pliniꝰ li.xii.naturalis hiſtoriæ naſci dixit in armenia: arabia: & ponto: armenicã uero ꝑ omnibꝰ Diaſcorides laudat.

A morges cum.r.poſt.o.& ante.g.ſcribitur: fuit ex Darii ducibus unus: qui in caria ceciderunt. ut oſtẽdit Herodotus circa finem libri quinti.

A mœbæus antepenultima cũ.œ.& penultima cũ.æ.diphthongis ſcribitur: genus eſt carminis æquali numero alternatim prolati. ut Virgilius in bucolicis: Alternis dicetis: amant alterna camænæ: unde dicitur quaſi αμοιβαλον: quod eſt alterne & mutue. Nam ab αμοιβω: quod eſt commuto deriuatur.

A mnis quidam græcum eſſe uolunt: & componi ex αμφω: quod eſt circum: & nare fluere. Varro uero oſtendit eſſe latinum: & ab ambio quod eſt deſcendo deriuatum.

A mphiareus cũ.i.latino & .eu.diphthongo in fine ſcribitˀ: fuit Oiclei filii Antiphatis filii Melampi filius: unde Statius libro thebaidos tertio inquit. Ac prior oiclides ſolita prece numen amicat. fuit Apollinis uates: & inter augures clarus: Ita ut cũ primũ pubeſceret: ab argonautis uocatus acceſſit. ut eodẽ libro Statiꝰ ipſe mõſtrauit. deinde cũ tẽporis ſucceſſu Adraſtus argiuoꝝ rex expeditionẽ in thebanos acturus eẽt una cũ Melampo uate montẽ amphiſanta aſcendit: uiſurus quid ex bello argiuis euentuꝝ cẽt: & cũ inter alia præuidiſſet ſe ex eo bello nõ reuerſurũ latebras petiit: quæ oĩa Eriphylæ uxori tanqꝫ fidiſſimæ indicauit. Sed iam cũctorum principiuꝫ exercitu parato: cum ſolus ipẽ peteretur a cunctis: & longior mora tedium pareret uniuerſis: uxor illius pacta cũ Argia filia Adraſti cingulũ ſeu monile precioſum: quod Vulcanus Hermione priuignæ: & uxore Cadmi prius dederat: maritũ detexit: qui cũ thebas cum aliis principibus nõ rediturꝰ peteret & dic qua curru & armis nobilis ueniſſet in præliũ: facto repente maximo terræmotu telluris uoragine abſorptus obiit. quare dixit Statius libro.vi.uiuũ illum & armatum ad inferos deſcendiſſe. Cætera uero quæ inde ſecuta ſunt: uidebimus in dictione Eriphyle: & dictione Calliroe.

A mphibolum cum.i.latino & unico.l.ſcribitur: a noſtris dicitˀ ambiguũ. Nam cõponitˀ ex αμφι quod eſt undiqꝫ: & βουλυ conſilium: unde amphibole uel amphibolia.i.ambiguitas.

A mphibologia eodẽ modo ſcribitˀ: & ex αμφι cõponitˀ atqꝫ logia: quæ eſt ſermocinatio: quaſi ſermo ille ſententiã dubiaꝫ indicet: ut dico lacedæmonas athenienſes ſuperaſſe. Simili modo reſpõdit Apollo ad Pyrrhũ dicens: Aio te æacida romanos uincere poſſe. fit etiã per incertam diſtinctionẽ. ut Virgilius libro æneidos.i. Bellum ingens geret italia: ubi quis intelligere poſſet de ingenti italia: ſicut de ingenti bello. & eodem libro Aurea ſubnectens exertæ cingula mãmæ: ubi teſte Seruio dubiũ eſt an ipſam auream: uel aurea cingula dicere uelit. Sed ſimilia quandoqꝫ metri ratione amphibologiã abiiciunt: & certitudinẽ ex metro aſſumunt. ut Virgilius in bucolicis: Mollia lutheola pingit uaccinia caltha: ubi nõ poſſumꝰ mollia ad caltha referre: nec uaccinia ad lutheola: qa niſi lutheola ſextꝰ ſit caſus: nõ ſtaret uerſus. Idẽ li.ænei.ix.ait: Criſtaqꝫ tegit galea aurea rubra: ubi duo ablatiui ſũt & duo noĩatiui: quos metrica rõe diſcernimꝰ. Nã rubra: & criſta lõgas habẽt ultimas: qa ablatiui ſũt caſus. fit etiã amphibologia ꝑ cõe uerbũ ut deprecatˀ Cato: Calũniatˀ Cicero: Præſtolatˀ Brutus: dedignatˀ Antoniꝰ: in quibus nõ oſtenditˀ an actionẽ denotẽt uel paſſionẽ. Simili mõ fit in æquiuocis: ut ſi quis dicat canis mordax eſt: nõ intelligitˀ an de cæleſti ſidere: uel piſce marino uel latrabili animali loquatˀ: cũ coꝝ qſqꝫ mordere dicatˀ. Similiter acies acuta ẽ: ambigitˀ an de acie oculoꝝ uel gladii uel militũ.

A mphibrachus cum.i.latino & .r.poſt.b.& ante.a.atqꝫ.ch.aſpirato ſcribitur: pes eſt tribus ſyllabis conſtans: breuem ex utraqꝫ extremitate: atqꝫ longam in metro detinens: quod nomen ipſum indicat. Nam ex αμφι quod eſt undiqꝫ: & βραχυσ breuis dicitur.

A mphilochus cum.i.latino & .ch.aſpirato ſcribitur: fuit athenienſis philoſophus: & agriculturæ ſcriptor:

ut teſtis eſt Varro libro rerum ruſticarum primo.

A mphylitos cum unico.l.ſequēte.y.græco &.t.nō aſpirato ſcribit':poteſt interpretari undiq; diſſolutus.Nā a λυω componitur quod eſt diſſoluo:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarꝫ primo:uir acarnanus cuius oraculo fretus Pyſiſtratus deuictus apud marathona athenienſibus urbem tertio occupauit.

A mphimacrus cum.c.nō aſpirato ſcribit': pes eſt tribus ſyllabis conſtans:quarꝫ prima & ultima longa eſt: & media breuis:ut nomē eius indicat:quod eſt αμφι.i.undiq;:μακροσ longus.

A mphimachus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribit':fuit amphiarei uatis ex uxore Eripyle filius: quē Homerus cum aliis græcorum ducibus ad troiam ueniſſe ſcribit.

A mphion cum.i.latino ſcribit':habetq; accentum in penultima:fuit teſte Seruio ī Alexim Iouis & Anthiopes filius.alii dicunt Mercurii a quo ſuſcæpta lyra adeo dulciter canebat:ut ſaxa ad ſtruendos muros thebanos traxiſſe dicat':dicente Horatio in poetria:Dictus & amphion thebanæ conditor urbis
Saxa mouere ſono teſtidinis & prece blanda.
Ducere quo uellet.& Statius libro thebaidos primo:
Penituſq; ſequar quo carmine muris
Iuſſerit amphion tyrios accedere mōtes.& Seneca in Hercule furente:Cuiuſq; muros natus amphion Ioue.
Struxit canoro ſaxa modulatu trahens.ob quod dicebat Virgilius in Alexi.
Canto quæ ſolitus ſi quando armenta uocabat
Amphion dircæus in actæo aracyntho. Nam teſte plinio libro ſeptimo naturalis hiſtoriæ:primus rationem muſicam adinuenit.

A mphiro cum.i.latino ſcribit':fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Thetyos filia.

A mphirytes antepenultima cū.i.latino:penultima cum.y.græco:& ultima cum.t.non aſpirato ſcribit':inſulæ ponunt' ab Homero in hymno Apollinis:nec ubi ſint explicat.

A mphiſa cum.i.latino ſcribitur:fluuius eſt in phocaica regione.ut oſtendit Lucanus in tertio.

A mphitryon cum.t.non aſpirato &.y.græco in penultima ſcribit':fuit Alcæi thebani filius:qui Alcmenā Electryonis filiam ex Lyſidice formoſiſſimā habuit uxorē a Ioue amatā:ex qua Herculem genuit:qui nōnunq; a marito matris āphitryoniades a poetis dicit'.Sicut Helena a Tyndaro tyndaris:q̄ ſimiliter Iouis filia dicit'.

A mphitrite cum.i.latino utrobiq;:& ſimiliter.t.abſq; aſpiratione aliꝰ ſcribit':fuit Neptuni uxor.quā cū Neptunus primo uxorē ducere uellet:teſte Eratoſthene poeta græco:& illa uirginitatē ſeruare cuperet: fugeretq; ad Alanta quæſitum illam Neptunus delphinē miſit:qui cū diuerſa per loca uageret':ad uirginem tandem peruenit Cui adeo efficaciter perſuaſit: ut eorum nuptias ſumma pace conficeret: quapropter ad cælū delphine tractū:& ſtellificatū dicūt.& ponit' a poetis amphitrite cōiter ꝓ aqua quæ uniuerſū circūplectit' orbē:dicente Ouidio libro metamor.i.Nec brachia longo Margine terrarꝫ porrexerat amphitrite.

A mphitheatrum cum.i.latino ſequente.th.aſpirato:& in fine cum.t.exili ſcribit':& dici poteſt ad litteram undiq; ſpectaculū.Nam cum theatrum ut in ea dictione uidebimus:formam habeat hemicycli:duo theatra in unum coniuncta amphitheatrum conſtituunt:ut oſtendit Plinius libro naturalis hiſtoriæ:cum de.C.Curionibus penſilibus theatris pertractat.Nam teſte Cornelio tacito in geſtis Neronis:Ipſo &.L.Piſone Conſulibus.C.Iulius Cæſar in campo marito primum amphitheatri mollem poſuit: quā Suetonius ab illo deſtinatam:poſtea ab Auguſto mauſeolum ædificaturo deſtructam dicit.Suetonius etiā in .C.Cæſaris operibꝰ ſcripſit Statiliū Taurum amphitheatrum ædificaſſe.Et de Veſpaſiano primum:poſtea de Tito eius filio ſcribēs amphitheatri opus utriq; attribuit. Sed de eo amphitheatro quod coloſſeū dicunt: dubium uidet': quēnā illud ædificaſſe dicamus.Nam quidā Veſpaſianū illud inchoaſſe:& perfeciſſe:dicente Suetonio in illiꝰ uita Item fecit amphitheatrum urbe media ut deſtinaſſe cōpererat Auguſtum: quidā Titum eius filium id opus confeciſſe:quidā Veſpaſianum inchoaſſe:& Titum perfeciſſe putant.Sed amphithearum dedicaſſe ſtratiſque iuxta celebriter extructis dixit Suetonius in illius uita.unde Martialis in epigrammate ad Titum uel ut alii uolunt ad Damitianum.
Barbara pyramidum ſileant miracula memphis
Aſſiduus iacet nec babylona labor:
Nec triuiæ templo molles laudentur honores:
Diſſimuletq; deum cornibus ara frequens.
Aere nec in uacuo pendentia mauſeolea.
Laudibus in modicis cares in aſtra ferant
Omnis cæſareo cedit labor amphitheatro:
Vnum pro cunctis fama loquatur opus.Fuitq; hoc amphitheatrum in parte domus aureæ Neronis: quæ a Veſpaſiano & Tito penitus deleta fuit:ut uidebimus in dictione coloſſus: & latius ī dictiōe roma.Nec ſolū amphitheatrū dicebat':ſed a multis arena ſæpiſſime uocitata eſt. Nā ſic quoq; ſimilis molles:quæ nūc ueronæ:& altera quæ polæ conſpicitur:arena nominat'.Quod nomē aſſumpſiſſe puto ab arena:q̄ in medio illiꝰ plateæ ne gladiatores:& alii diffluerēt ſternebat' cum lapidibus ſtratā fuiſſe ueriſimile ſit.Ideo ait Iuuenalis

Latum media ſulcum deducit arena. Nam certabant quandoq; inter ſe homines in amphitheatro. Nõnũq; cum urſis leonibus: & aliis feris beſtiis: quod certamen munus gladiatorium dicebatur: & certantes ipſi gladiatores a gladio: gladius autem eſt mucro ſeu enſis nõ cultellus: ut male utunť nonnulli. Dicuntur etiã beſtiarii percuſſores: & laniſtæ a laniando. Iuuenalis in ſatyra Stẽmata quid faciunt: Inuenies aliquo cũ pcuſſore iacentẽ. idem in ſatyra Credo pudiciciã: Teſtandi cũ ſit lenonibus atq; laniſtis Libertas. Similiter ab arena arenarii: & a ræte quod artificioſe ferebant: ut inſequentẽ aduerſariũ operirent: & implicitum uiribus ſuperarent rætiarii dicti ſunt: quod ræte a iaciendo iaculum appellabãt. Et ob ſimilẽ cauſam dicti ſunt laquearii: cum fugientẽ iniecto laqueo impedirẽt pugnabãtq; ſæpiſſime fuſcina ſeu tridente: ut Neptuno honorẽ impenderent. Vnde Iuuenalis in ſatyra Stẽmata quid faciunt inquit: Mouet ecce tridentẽ: Poſtq; uibrata pendentia rætia dextra: ne quicq; effudit. Nãq; multi primũ capite damnati: mox alii; in bellis capti illic cũ feris pugnando mortẽ oppetere cogebantur: Ita ut teſte Seneca duo qui ad id certamẽ portabãť: mortẽ ſibi priꝰ cõſtituerint: unde etiam Claudius Cæſar paccatis ægyptiis: & in poteſtatẽ redactis militibus: quoꝝ non parua manus ob affluentiã opum rebellauerat partẽ occidit: & partem pugnaturos cũ beſtiis miſit. Idem Ioſephus de captiuitate iudaica: Titum diuerſis in locis de captiuis iudæis feciſſe oſtendit. Sed deinde mali auari hoĩes cũ beſtiis pugnaturi publice accipiebanť. Verum hanc ſanguinariã uoluptatẽ pugnandi cum beſtiis primũ athenienſes comperiſſe dicunť: & ad ciuitatẽ in honorem ſcythicæ Dianæ conduxiſſe. Sed teſte Iulio capitolino in uita Pupieni: & Balbini multi ueteꝝ dixerũt deuotionẽ hanc a romanis factã contra hoſtes: ut ſanguine litato romani ipſi ſpecie pugnaꝝ ſeueriores fierent. Ita ut pugnas uidentes: & uulnera ferrumq;: & undas inter ſe cohortes cum in bello cõtra armatos hoſtes eſſent: uulnera: & ſanguinẽ nõ horrerẽt. Scribit etiam Suetonius Domitianũ edidiſſe ludos: & ſpectacula ratibus in amphitheatro aquis quantũ opportuit inundato.

A mphora cum. ph. aſpirato ſcribiť: græcũ eſt: & apud illos generis maſculini diciturq; ο αμφωρευσ. S; hæc dictio ut multæ aliæ cõmutatiõe terminatiõis: etiã genera ipa cõmutat: ut ο κράτηρ hæc cratera: ο χάρτησ hæc charta: ο κηροσ hæc cæra: ο πάνθηρ hæc panthera. Horatiꝰ in ſecunda epiſtolarum.

Si foret in terris rideret democritus: ſeu
Diuerſum confuſa genus panthera camelo:
Siue elephas albus uulgi conuerteret ora.

A mphryſus cum. y. græco poſt. r. ſequente. s. cõſonante ſcribitur: fluuius eſt theſſaliæ: iuxta quẽ armẽta regis Admeti Apollo diuinitate priuatus: ob pulſatos cyclopas pauiſſe traditur: unde ait Virgi. li. georgi. iii. Paſtor ab amphryſo. Lucanus libro. vi. Et flumine puro Irrigat amphryſus famulantis paſcua phœbi.

A mphiſtos cum. i. latino poſt. s. &. t. ſimplici ſcribiť: fuit proprium puellæ nomen.

A mulius cum unico. l. &. i. latino ſcribitur: fuit albanoꝝ rex: & Numitoris frater.

A nacreon cum. c. non aſpirato ſcribitur: fuit poeta lyricus: & patria teius. hic Bathyllum aduleſcẽtulũ ſamiũ ardenter amauit: dicente Horatio libro. iiii. odaꝝ in ea oda: cuius initium eſt Mollis inertia.

Non aliter ſamio dicunt arſiſſe bathyllo
Anacreonta teiũ: qui perſæpe caua
Teſtudine fleuit amorem. & Ouidius de eodem libro. ii. triſtium.
Quid niſi cum multo uenerem contemnere uino:
Præcæpit lyrici teia muſa ſenis. hic teſte Plinio li. vii. naturalis hiſtoriæ: acino uuæ paſſæ ſtrãgulatꝰ occubuit.

A nacharſis cum. ch. aſpirato ſcribiť: &. i. latino: fuit philoſophus ex ſcytharũ genere ſapientiæ admirãdæ: ut dixit Cicero libro. v. de quæſtionibus tuſculanis: Immo affirmat Herodotus libro hiſtoriaꝝ. iii. neminẽ ex ſcythis ſapientẽ audiuiſſe niſi hunc: quẽ ſapientiſſimũ fuiſſe teſtatur: fuitq; Gnuri filius: & Cadnidi ſcythaꝝ regis frater. & tandẽ teſte Ioſepho libro. iii. ad grãmaticũ: cũ ad ſuos reuerteretur: & conaretũr græcoꝝ leges ſuis inducere: in uenatione a fratre ſagitta occiſus interiit: dicens ſe gratia eloquii: & diſciplinæ in græcia conſeruatum: ob quæ in patria peribat.

A nadiploſis cum. i. latino utrobiq; ſcribitur: dici poteſt a noſtris reduplicatio. Nã cõponiť ex ανα: quod plærunq; in compoſitione dicit re: & διπλωσισ duplicatio. fitq; tunc quoq; cu; uerſus aliquis ab ea dictione incipit: in quam præcedens uerſus deſiit. ut Virgilius in Damone Certent & cygnis ululæ ſit tityrus orpheus Orpheus in ſiluis inter delphinas arion.

A naglyphon cum. y. græco ſcribitur: ſignificat apud noſtros deſuper ſculptum. Nam ex ana cõponitur: qđ nõnunq; deſuper indicat: & γλυπτω quod eſt ſculpto.

A nagrus cum. r. poſt. g. ſcribitur: fluuius eſt theſſaliæ: cuius aquã centauri ab Hercule uulnerati: quia in illo ſe lauerant impotabilem reddiderunt.

A nalogia cũ. a. i ſecũda ſyllaba: & unico. n: & unico. l. atq;. i. latio ſcribiť quã ut dixit Quĩtilianꝰ ꝓxie e græco trãſferẽtes ꝓportionẽ uocauerũt. eiꝰ ut ait hæc uis ẽ: ut id qđ dubiũ ẽ: ad aliqd ſimile de quo nõ q̃riť referat: ut icerta certis ꝓbet: ut ſi q̃rať funis maſculinũ ſit an fœmininũ: ſimiſe illi ſit panis. Id etiã ex diminutiõe diſq̃rũt: ut qa funiculꝰ maſculinũ: ergo & funis: de q̃bus qd tenendũ ſit: ſufficiẽtiſſime Quintilianꝰ expreſſit.

A napæſtus penultima cum.æ.diphthongo & ultima cum.t. non aſpirato ſcribitur: pes eſt qui ex tribus conſtat ſyllabis:duabus primis breuibus:& ultima longa.componit̃ ex ana præpoſitione & pegma quod eſt ludus eo ꝙ ad ludos & exercitia fuerit q̃maxime couenies:dicente Cicerone libro tuſculanaꝝ.ii.Nõ adhibet̃ partis ulla ſine anapæſtis pedib⁹ exhortatio: & hæc illi⁹ eſt compoſitio:quāq̃ inſcii aliud quid dicant.

A napis cũ.i.latino ſcribit̃:fluuius eſt ſiciliæ leuiter defluens:dicente Ouidio libro faſtoꝝ.iiii.Præteriit & cyanem & fontes leuis anapi:de quo Cyane Proſerpinæ comes loquẽdo Plutoni apud Ouidium libro metamorphoſeon quinto.Et me dixerit anapis:Exorata tamen non ut hæc exterrita nupſi.

A naphora cũ.ph.aſpirato ſcribit̃: dicit̃ a Cicerone in dignitatibus repetitio.Eſtq; dictio cõpoſita ex ana præpoſitiõe:q̃ plærũq; in cõpoſitione dicit re:φopα latio:& fieri dicit̃:cũ aliqua dictio pluries in uerſu aut ſequẽtibus uerſibus repit̃.ut Virgi.li.æneí.i.Nate meæ uires mea magna potentia ſolus. Nate patris ſũmi. & reliqua.Idẽ li.ii.Nos te dardania incenſa tuaq; arma ſecuti:Nos tumidũ ſub te ꝑmeſſi claſſibus æquor.

A naſtrophe cum.t.ſine aſpiratiõe:&.ph.aſpirato ſcribitur: dicit̃ teſte Quintiliano a noſtris inuerſio:quæ ut ait ſi in ſpeciem ſolœciſmi cadat:hyperbaton quoq; appellari eodem modo poteſt.

A naxagoras cũ.x.cõſonãte ſcribit̃:fuit clazomenius Hegeſibulo ſiue Eubolo patre natus:Anaximenis auditor:& philoſoph⁹ ſuo tpe inclyt⁹.Nã gloria opibus & animo clariſſim⁹:patrimoniũ omne ſuis ſpõte cõceſſit:& ſe ad rerũ naturã ſpeculãdã cõferẽs:rẽ omnẽ priuatã & publicã neglexit.Eratq; uiginti annoꝝ in Zerxis tranſitu: & ſeptuagintaduobus uixit hic cuidã dicenti:nonne patriæ cura tibi eſt ulla:reſpondit mihi patriæ cura eſt:& ſumma quidem:atq; digitum in cælum extendit.

A naxaretes cum.x.cõſonante in antepenultima:&.t.nõ aſpirato in ultima ſcribit̃:fuit ex cypria ſalamina puella miræ pulchritudinis:& regali ex ſtirpe nata:quã Iphis popularis amabat inſane.Sed ab illa ſemper ſpretus:ad eius fores ſe ſuſpendit.ut rettulit Ouidius libro metamorphoſeos.iiii.

A naxarchus cũ.x.cõſonante &.ch.aſpirato ſcribit̃: fuit Abderites philoſoph⁹ Diomedis ſmyrnæi auditor. Alii Metrodorichii auditorẽ tradũt.hic ut Laertes ſcripſit Inimicũ habuit Nicocreontẽ cypri tyrannũ: eo quod cũ illũ Alexander magnus aliquãdo in cõuiuio rogaſſet qdnã de cœna illa ſentiret:dixiſſe ferũt cũcta permagnifice: O rex ueꝝ oportet iã caput Satrapæ cuiuſdã apponi Nicocreontẽ intuẽs:quo ille indignat⁹ poſt Alexandri mortẽ cũ naui ferret̃ Anaxarch⁹ inuituſq; applicuiſſet cypro:ab illo captus crudelibus pœnis affectus eſt.& ut refert Laertius iubente tyranno illius præcidi linguam fama eſt præciſam: mordicus in tyranni faciem conſpuiſſe.

A naxilas cum.x.cõſonãte &.i.latino ſcribit̃.nomẽ eſt uiri ꝓpriũ:de quo Plutarchus nõnunq̃ meminit.

A naximander cũ.x.cõſonãte &.i.latino ſcribit̃:fuit philoſophus patria mileſius:Praxiadis fili⁹:& thaletis auditor: cui in ſchola ſucceſſit.hũc Plini⁹ li.ii.naturalis hiſtoriæ dixit peritiſſimũ fuiſſe aſtrologũ:& primũ cæleſtia ſigna docuiſſe.unde teſte Fauorino:ut cõuerſiões Solis & æquinoctia adnotaret:horoſtopia prim⁹ fabricauit:primuſq; maris ac terræ circuitũ deſcripſit.Idem materialẽ ſpærã cõſtruxit:& paulopoſt.lxiiii.annũ obiit:floruitq; ſub Polycrate ſamioꝝ tyrãno.ali⁹ teſte Laertio ſimiliter mileſius fuit hiſtoricus nõ ignobilis.

A naximenes cum.x.conſonante &.i.latino ſcribitur:fuit Euriſtrati filius Anaximandri diſcipulus: atque eius ſucceſſor:qui eo die obiit:quo ſardis capta fuit.

A nauros cum.au.diphthongo ſcribit̃:fluuius eſt theſſaliæ quaſi abſq; aura dictus:dicente Lucano libro .vi. Quiq; nec humentes nebulas nec rore madentem Aera:nec tenues uentos reſpirat anauros.

A nchemolus cum.ch.aſpirato ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

A ncyle cũ.c.nõ aſpirato &.y.græco atq; unico.l.ſcribit̃.Nãq; regnãte romæ Numa Pompilia ſcutũ breue ac rotundũ de cælo lapſum ẽ:dicẽte Ouidio in loco præfato:Ecce leui ſcutũ uerſatũ leuiter aura Decidit a populo clamor ad aſtra uenit.Et cũ aruſpices reſpondiſſent illic fore orbis imperiuꝫ ubi ancyle illud cõſiſteret diligẽtia Numæ ne ab hoſtibus unq̃ auferri poſſet:adhibito Mamurio fabro multa ſimilia facta ſũt:& in tẽplo Martis poſita.Et cũ duodecim ſacerdotes aduleſcẽtes nobiles.ut oſtendit Lucanus li.ix.Numa ipẽ marti gradiuo delegiſſet:illiſq; dediſſet inſigne pictas tunicas:& ſuꝑ tunicã æneũ pectori tegmẽ:Iuſſit ipa cæleſtia arma:quæ ut diximus ancylia nominauit ſuſpenſa collo ab illis portari: & cũ ſaltu atq; tripudiis carmina decantari:quos ſane ſacerdotes a ſaltu ſalios nominauit dicente Ouidio libro primo.

Iam dederat ſaliis a ſaltu noĩa dicta Armaq; & ad certos uerba canenda modos.Vnde ut in ſacroꝝ libris haberi dicũt: hæc ſaltandi ratio fuit:ne.ſ.ulla ꝑs a religione uacaret: Ita ut cautus ad animũ:& ſaltatio ad totius corporis mobilitatẽ ſpectaret:ueꝝ cũ Mamurius reliqua ancylia illi cæleſti ſimilia ut iuſſus fuerat confeciſſet: eiq; præmia Numa obtuliſſet.ut refert Ouidius dixit tũc ſic Mamuri⁹:Merces mihi gloria dixit: Nomina extremo carmine noſtra ſonet.Inde ſacerdotes opi ꝓmiſſa uetuſto Præmia perſoluũt:mamuriũq; uocãt.Fuitq; tantæ reuerentiæ ſalioꝝ collegiũ:ut nõ erubuerit Aphrican⁹ unũ de ſaliis fieri.ut oſtendit Liuius li.vi.de bello macedonico.Nec.L.Furius Bibaculus a patre ſuo tũc magiſtro collegii ſalioꝝ erubuit ancylia arma deferre eum præcedentibus ſex littoribus:officio enim prætoris fungebatur.

A nchiſes cũ.ch.aſpirato &.i.latino atq; unico.s.ſcribit̃:fuit Capis filius & Aeneæ pater:de cuius genealogia uidebimus in dictione Priamus.Et dicit̃ etiã anchiſa:quia teſte Seruio ſuper.iii.ænei. huiuſmõi noĩa græca

terminata

terminata in es mittunt etiam nominatiui terminationem in a & declinationem recipiunt latinam:ut atrides atrida huius atridæ:Laertes & laerta huius laertæ.ſimiliter Anchiſes & Anchiſa huius anchiſæ.Sed a terminatione in es facit patronymicũ Anchiſiades.ut Virgilius libro.viii.Aeneas anchiſiades:& fidus achates.

Ancona cũ.c.nõ aſpirato ſcribit̃:& ab aliqbus more græco ancon ſcribit̃:quod apud nos cubitũ indicat.Nã urbs eſt in piceno ſup hadriaticũ mare poſita:de qua dicit Plini⁹ libro.iiii.naturalis hiſtoriæ:a ſiculis ancon colonia promõtorio chimærico appoſita eſt in ipſo flectẽtis ſe oræ cubito.Idem Solinus anconeã inquit qs ignorat a ſiculis conditam:& cum apud ſiciliam plures fuerint dorienſiũ coloniæ: a quibus ædificari potuit dixiſſe uidetur Iuuenalis in ſatyra Criſpini:Ante domum Veneris qua dorica ſuſtinet ancon.

Ancora cũ.c.nõ aſpirato apud græcos ſcribit̃:latini uero teſte Seruio ſup primũ æneí. cũ aſpiratiõe ſcribere cõſueuerũt:quod miꝗ uideri dixit:cũ aſpiratio magis ſit græcoꝝ ꝗ noſtra:itaq; ſine aſpiratiõe ſcribẽda eſt.

Ancus cum.c.non aſpirato ſcribitur:fuit Numæ Pompilii nepos ex filia:& quartus romanorũ rex.ſic quoq; cognominatus teſte Seruio ſuper ſexto æneidos ab αγκονοσ.ideſt a cubito quem in curuum habebat.

Androgynos cũ.r.poſt.d.& ante.o.atq;.i.græco ſcribitur.Is dicitur qui uir eſt & fœmina. Nam componitur ex ανδροσ ideſt hominis:& γυνησ fœminæ:quaſi ex homine & fœmina.

Androgeus cuꝫ.r.poſt.d.& ante.o.atq;.e.abſq; diphthongo ſcribitur: fuit Minois cretæ regis filius indolis admirandæ:qui cum athenis cæteros paleſtra ſuperaret:ab athenienſibus:& megarenſibus dolo occiſus fuit:contra quos inſurgens Minos capta megarenſium urbe:& occiſo Niſo illius rege athenienſes duro tributo coegit.Ali⁹fuit nobilis græc⁹:quẽ Virgi.altis carminib⁹occiſũ narrat ab Aenea:ꝗ nocte Iliõ captũ fuit

Andromache cũ.r.poſt.d.& ante.o.atq;.ch.aſpirato ſcribit̃.unde cõponit̃ ex andros.i.hoĩs: & mache hoc ẽ pugna:quaſi hoĩs pugna fuit Hectoris dilectiſſima cõiunx filia Eetiõis thebaꝝ in cilicia regis. ut oſtẽdit Homerus libro iliados.vi.Nã inducẽs illã cũ Hectore loquẽtẽ lamẽtariq; miſerabiliter rettulit de Achille:q patriã ſuã thebas in qua orta fuerat euerterat:& patrẽ regẽ ſeptẽq; ſuos fratres occiderat:traxeratq; captiuam matrẽ quam deinde immenſa ſumma redemptam:Diana apud ædes paternas cõmorantẽ ſagittis interfecit.

Andria cum.i.latio ſcribitur.dicta ſic quoq; fuit fœmina quædam terẽtiana:quia ex andro inſula maris ægæi athenas uenerat.

Andron cum.r.poſt.d.ſcribit̃:locus eſt domicilii anguſtior longitudine: in quo uiri plurimũ morabantur:ut gynæcium in quo mulieres quemadmodum in ſua dictione uidebimus.

Andruare cũ.r.poſt.d.& ante.u.ſcribit̃:apud nos dicit̃ recurrere:& a uerbo græco dicit̃ qđ eſt αναδραμειν.

Antheum cum.th.aſpirato ſcribitur:herba eſt boni odoris.

Anger cum.c.abſq; diphthõgo ſcribit̃:fluuius eſt ex illyricis uerſus boream fluens:& primo teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii.in cãpũ triballicũ:deinde in fluuiũ brongũ & brongus ultimo in iſtrum defluit.

Anyſis penultima cũ.y.græco:& ultima cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.ii. ægypti rex qui poſt Aſychin in ægypto regnauit.& cũ cæc⁹ eẽt fugatus fuit a Sabaco æthiopũ rege.ut idem auctor oſtẽdit.

Anytus cũ.y.græco & nõ aſpirato ſcribit̃:fuit atheniẽſis uir locuples:& factioſus.hic cũ ob ſuas ineptias nõnunꝗ a Socrate rideret̃: nõ potuit id modeſte ferre.ſed ita excandeſcens primuꝫ in Socratis maledicta cum nõnullos ꝓuocauit: tũ Ariſtophanẽ poetã comicũ doctũ qdem:ſed hominem parũ probũ q accæpta ab illo grandi pecunia cõtra Socratẽ comœdiã ſcripſit.cuius titulus eſt νεφελαι.i.nebulæ quin & agendã illã ĩ ſcæna ſpectandãq; curauit in qua cũ plura in Socratẽ tum illud cõfingit cũ nebulas colere.& athenienſiũ religionibus detractare:& præter hæc iuuenũ mẽtes ſic imbuere:ut parentib⁹ manus inferre pie & officioſe poſſent.Quæ res cũ uniuerſum popolũ in ea ipã recitatiõe a Socratis charitate:& reuerentia auerteret:Anytus ipẽ cũ duobus aliis poſtridie adhuc calentibus auribus populi ab ipã recitatione Socratẽ in iudiciũ traxit. Nã ut dixit Plato in apologia tres illũ accuſauerũt Anytus:Lycon:& Melitus: quæ ſane coniuratio hoc modo geſta eſt:Melitus cui⁹noĩe accuſatio ſcripta fuit:Meliti filius Socratẽ Sophroniſci filiũ de his criminib⁹ impetit:iura uiolat Socrates:quæ ex maioꝝ inſtituto ſuſcæpit ciuitas deos eẽ nõ æſtimãs:alia noua dæmonia inducit contra ius itẽ & fas.Iuuenes corrũpit:pœna illi mors.Ab cui⁹defenſione cũ diſcipul⁹Plato ſurrexiſſet:orationẽ illã exorſus eẽt:cuius initiũ eſt ὁτι ὑμεισ ὦ ανδρεσ αθηναῖοι tantus a iudicibus clamor obiectus eſt ut diſcederet:& cunctis aliis dicẽdi ac deferẽdi facultas præcæpta fuerit. Quare furore quodã & ira morte dãnatus eſt Socrates:nec multis diebus poſt dato illi ueneno ex publico in carcere mortuus eſt:ſꝫ poſt paucos dies ductus pœnitentia populus ꝗuis ſero interfectũ luget Socratẽ.prædicant omnes illũ ſanctitate ac clariſſimaꝝ omniũ uirtutũ uenerabilẽ extitiſſe.indicit̃ publicus mœror: claudunt̃ officinæ: & gymnaſia: fit impetus in accuſatores: qui omnes & ſupplicio affecti & fugati fuerunt. Socrati uero ab athenienſibus ærea ſtatuta Lyſippi opus in celeberrimo loco ſita fuit.

Anius cum.i.latino ſcribitur:rex fuit in delo:dicente Virgilio libro æneidos.ii. Rex anius rex idem hominũ phœbiq; ſacerdos:de quo Ouidius metamorpho.xiiii.plura ſcripſit.hic filiũ habuit Andrũ: a quo andros inſula in qua regnauit denominata fuit.ut oſtendit Ouidius præfato loco.

Annus cũ duplici.n.ſcribit̃:& idẽ eſt teſte Feſto quod græce ἐννον dicit̃.unde quod nos triẽniũ illi τριεννον uocauere.aliqui uero nõ græcũ ſed latinũ eẽ dixerũt:ut Atteius Capito teſte Macrobio libro.i.ſaturnaliũ q

annũ ipſum a circuitu temporis dictũ putat:eo ꝙ ueteres an pro circum ponere ſolebant.ut Cato in origi-nibus oratoꝝ inquit.anterminũ ꝓ circum terminũ:& ambire qſi circũ ire dicit᷑:ſic annus qſi circũ nũc dicit᷑: Veꝝ ipſius anni diuerſæ apud antiquos cõputatiões fuere:qs Macrobius pfato libro recenſuit: ſed poſt oẽs Iulius Cæſar imitatus ægyptios ſolos.ut dixit Macrobius diuinaꝝ rerũ oĩuꝫ cõſcios ad noſtrũ ſolis: qui tre-centis ſexagintaquinq;:& quadrante curſum cõficit annũ redegit:de quo Ouidius li.faſtorum.iii.ait.

Is decies ſenos tercentum:& quinq; diebus
Iunxit:& e pleno tempore iuncta die.

Quare Cæſar in cõuiuio Cleopatræ apud Lucanũ libro.x.dicebat ad Chorebũ:Nõ meus eudoxi uincat᷑ fa-ſtibus annus. Nã ſicut lunaris annus mẽſis ẽ:q a Luna paulo minus q̃ mẽſem ĩ zodiaci circuitiõe cõſumit:ita ſolis annus eoꝝ dieꝝ numero colligẽdus fuit:quo zodiacũ ipm ſua circuitiõe cõficit:hoc ẽ dũ ad id ſignũ ſe denuo uertat:ex quo digreſſus eſt:unde annus uertẽs ab antiqs uocabat᷑:& dicebat᷑ magnus cũ lunæ annus breuis uideret᷑: dicẽte Virgilio li.æneí.iii.Interea magnũ ſol circũuoluit᷑annũ. & ab anno annona deducit᷑ q̃ anni ẽ alimonia.& cum duplici.n.ſimiliter ſcribit᷑:habetq; accẽtũ in penultima:nec tantũ ẽ frumẽtaria: ſꝫ etiã aliaꝝ reꝝ ut Cicero li.ii.de diuinatiõe:ſi Epicuri de uoluptate liber roſus eẽt:putarẽ annonã in macello cariorẽ fore:licet forte macellũ nõ tantũ ꝓ loco ubi caro uẽdi cõſueuit accipit᷑:ſed ubi & frumẽta. Annales ſimiliter ab anno deducunt᷑:in qbus res geſtæ p annũ ſcribebant᷑:quæ etiã penultimã ꝓducit ſecundũ eã grã maticæ regulã:q̃ dicit᷑ oĩa denominatiua q̃ in ſingulari noĩatiuo terminant᷑ in alis ut aĩalis liberalis: & ſimi-lia penultimã ꝓduci cõperiunt᷑:atq; p unicũ.l.ſcribi cõſueuerũt.ſimiliter & ab anno anniculus puer: & ami cula puella:& amiculum iumẽtuꝫ deducit᷑:hoc ẽ unius anni ſicut bimus bima bimum duoꝝ annoꝝ: trimus trima trimũ trium annoꝝ:q̃drimus q̃drima q̃drimum quattuor annoꝝ:& nõ ampli⁹ cõperit᷑:q̃ ſane diminu tiua nõ ſunt.Nec de animabus mõ ſed de inanimatis idẽ dicere poſſumus:ut anniculum uinũ:bimum oleuꝫ de pueris tamẽ magis loqmur p diminutiuum bimulus trimul⁹ quadrimul⁹:qa inter hos annos adhuc pui ſunt.Reperimus etiã apud iuriſcõſultos bima trima q̃drima die ꝓ tpe biennii:triennii:q̃driennii. Nã diẽ in fœminino ꝓ tpe accipit᷑:ut ipa dies fecit hoĩeꝫ prudẽtẽ:& multa dies dat magnã hominib⁹ expiẽtiã.unde Pæ dianus dieculã ꝓ puo tpe uult fieri:quod noſtri tẽporis iuriſpiti nõ intelligunt.dicim⁹ tamẽ in maſculino ex-terno die craſtino die:nõ heſterna die & craſtina.ad diẽ nõ uenit:ad diẽ nõ affluit.i.die præſtituto.

A nonymus cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a noſtris abſq; nomine.

A ntæus cum.t.nõ aſpirato &.æ.diphthongo in emẽdatiſſimis græcoꝝ codicib⁹ ſcriptum cõperi. at eoꝝ nõ-nulli cum.th.aſpirato &.e.ſimplici ſcribẽdũ uolunt: dicẽtes cõpoſitum uocabulum eẽ ex anti præpoſitione græca quæ in cõpoſitione plærunq; apud nos contra deſignat:& heos dictione aſpirata:& ſine diphthon-go quæ ſolẽ indicat:quaſi cõtra ſolẽ fuiſſe dicatur.Nam fuit gigas libycus ex mauritania ab Hercule uictus quemadmodum plura de eo ſcripſit Lucanus libro quarto.

A ntagoras cum.t.exili ſcribitur:nomen fuit uiri proprium:de quo ſæpe Plutarchus.

A ntalcides abſq; aliq̃ aſpiratiõe &.i.latino ſcribit᷑:nomẽ fuit ꝓprium uiri ſpartani.ut oſtendit Plutarchus.

A ntandrum cum.t.exili ſcribit᷑ ſaxum ẽ magis q̃ inſula.ut Plinius li.iiii.naturalis hiſtoriæ:& Solinus itidẽ fe runt:dicẽtes iter teneduꝫ:& chium:q̃ ægeus ſinus pãditur a dextera nauigantib⁹ ſaxum eſt:quod antãdrum dicimus:hoc eñ ueri⁹ q̃ inſulæ nomẽ meruit.Et quoniã uiſentibus ꝓcul capræ ſimilitudinẽ repſentat: quã græci ægã nuncupãt:ab eo ægænm ſinum dictum nõnulli putauere:ut ſupra uidim⁹.ẽ etiã eiuſdẽ noĩs ciui-tas in phrygia dicta antandros:teſte Seruio ſup.iii.æneí.uel ꝙ de antandro inſula eã cõdiderunt coloni.uel ꝙ græci ueniẽtes p thraciã cæpere Polydoꝝ:ꝓ cui⁹ pcio hãc habuere ciuitatẽ:quæ ex facto nomen accæpit: hoc ẽ ὀντι ἀνδρος.i.ꝓ hoĩe quẽ poſt accæptum precium occidiſſe lapidibus ferunt.Euripides uero aliter dixit:quẽ Virgilius ipe nõ ſequitur.Sub ciuitate igitur phrygiæ magis q̃ ſub inſula ſe ad diſceſſum præpa-raſſe Aeneam ex Seruii expoſitione oſtendere uidetur Virgilius cum ait: Claſſemq; ſub ipſa Antandro & phrygiæ molimur montibus idæ.

A ntapodoſis cum.t.nõ aſpirato ſcribitur dici põt a noſtris retributio.Nã cõponit᷑ ex anti;& apo ppoſitioni-bus:q̃ re indicãt:& doſis datio:ponitur figura cum media primis & ultimis cõueniunt:ut ueſtrum iã hoc fa ctum repræhendo .p.c.nõ meum ac pulcherrimum qdẽ factum:uerum ut dixi nõ meum ſed ueſtrum.

A nteas cum.t.nõ aſpirato &.e.ſine diphthongo ſcribitur:fuit teſte Plutharcho ſcytharum rex.

A ntemunta cum.t.nõ aſpirato utrobiq; ſcribitur:urbs fuit in aſia ad litora ponti:nunc teſte Plinio li.vi.natu ralis hiſtoriæ deſerta:quõdã adeo glorioſa.ut Timoſthenes ĩ eã trecẽtas natiões:q̃ diſſimilib⁹ linguis uterẽt᷑ deſcẽdere ꝓdiderit:& pgit:ſunt q cõditã eã ab Amphito:& Telchio Caſtoris ac Pollucis aurigis putant.

A ntenor cum.t.exili &.t.abſq; diphthõgo ſcribit᷑:fuit troianus nobilis: q teſte Homero li.iii.iliados tpe bel-li troiani a re militari ob ſenium olim deſueuerat.Sꝫ in curia ſenatuq;:& dicẽda ſnĩa erat utiliſſim⁹. hunc cũ Aenea patriã græcis ꝓdidiſſe creditũ ẽ:ſed ad ptes uenetiæ inde deueniẽs:patauiuum urbẽ ædificaſſe dicit᷑.

A nthedon cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.iliados boetiorum urbs.

A nthemion cum.th.aſpirato ſcribitur &.i.latino:fuit troianus pater Simoeſii ut in ea dictione uidebimus.

A nti cum.t.exili ut ſupra uidimus:&.i.latino ſcribitur: præpoſitio græca eſt quæ in compoſitione apud nos

plærunq; contra dicit:extra cõpoſitionem uero apud illos cõſtruitur cũ genitiuo:& tunc apud nos deſignat id quod pro nõnunq̃;etiam in compoſitione idem efficit.

Antias cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit uxor Prœti:ex q̃ prœtides genuit:ut uidebim⁹ ĩ dictiõe Prœt⁹.

Antibacchius cũ.i.latino utrobiq;:& geminato.c.ac ſecũdo aſpirato ſcribit̃:pes ẽ cõtrarius bacchio. nã conſtat ex duabus longis:& una breui:temporum quinq;:ut natura Pompeius.

Anticyra abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino in antepenultima: in penultima uero cũ.y.græco ſcribit̃: Inſula eſt ad regionẽ phocaicã ptinens in corinthũ uerſa.& portũ habẽs amplũ multarũq; nauium capacẽ:habetq; oppidũ eiuſdẽ nõis ut mõſtrat Liui⁹ li.ii.de bello macedonico ĩ hac elleboꝝ naſci ab auctorib⁹ oĩb⁹ ꝓfitet̃: unde ait Ouidi⁹ li.iiii.de ponto:I bibe dixiſſem purgãtes pectora ſuccos.Quicqd & ĩ tota naſcit̃ anticyra.

Anticlea abſq; aliq̃ aſpiratione &.i.latino ſcribit̃:fuit Vlyxis mater: quæ cũ duceret̃ad Laertæ nuptias ab Siſypho latrone Aeoli filio capit̃: & adulterat̃.Alii dicunt cũ Laertæ iam nupſiſſet:& ad oraculũ pergeret cõſultura:captã a Siſypho latrone:& ut multi putant ex eo Vlyxẽ concæpiſſe.Quod Aiax apud Ouidiũ.xiii. metamorphoſe.improperauit Vlyxi cum dixit:Et ſanguine cretus Siſyphio.alii pũtant Vlyxis matrem Auſtoliam cognominatam fuiſſe.

Antidotum abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribitur:apud nos dici poteſt ex cõtrario datum:cum cõtrariis contraria curari dicantur.

Antigonus cũ.t.exili &.i.latino ſcribit̃:quo nõie uiri plures clari uocitati ſunt.Vnus fuit Theſei & Phedræ filius maior natu Demophoõte:q̃ poſt fugatũ ab athenienſib⁹ patrẽ:rex creat̃:& mutato nõie Mneſteus dictus ẽ.Alius fuit macedoniæ rex:& unus ex principib⁹ Alexandri:poſt cuius mortẽ plurima bella geſſit.Ali⁹ rex fuit iudæoꝝ:& ab Herode aſcolonita in carcere obtruncatus.Alius philoſophus fuit cynicus de agricultura ſcribens.ut dixit Varro libro primo de agricultura.

Antigone ſimili mõ ſcribit̃:quo nõie plures etiã fuerũt illuſtres fœminæ. Vna Laomedontis filia & Priami ſoror:quæ cũ Iunoni in pulchritudine ſe præferret auulſa illi lingua cõuertit̃ in ciconiã. Alia fuit Oedipi regis thebaꝝ filia:quæ patri cæco & a Creonte in exiliũ miſſo ducatũ præſtabat.ut Seneca in Oedipo: & Statius in thebaide atteſtant̃.Et cũ inde ad exhibendas ultimas lachrymas fratribus aduerſus Creontis ĩperia nocturno tpe in cãpum martiũ peueniſſet:& ſororẽ Argiã Polynicis cõiugẽ ad ſimile officiũ cõperiſſet: cremaretq; ambæ pemptoꝝ fratrũ cadauera:iuſſu Creontis capta:& occiſa fuit:de qua Iuuenalis in ſatyra Stẽmata quid faciũt meminit:cum contra Neronem q̃ trœgedias canendo per peregrina pulpita pergebat inquit:Ante pedes domiti longum tu pone thyeſte Syrma uel antigones.

Antilogia cum.i.latino utrobiq; ſcribit̃:dici poteſt contradictio ſeu refragatio.

Anthylla cũ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̃:atq; duplicato.l.fuit teſte Herodoto urbs in ægypto.

Anthia cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit ciuitas in argo propinqua pylo:& ſub dominio Agamemnonis.ut oſtendit Homerus libro iliados nono.

Antim⁹cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero li.iiii.iliados:Priami regis fili⁹:& bello ſtrenu⁹.

Antimachus cũ.t.exili &.i.latino atq;.ch.aſpirato ſcribit̃:fuit græcus poeta :q̃ cũ dolorẽ ſuũ quẽ e morte clariſſimæ uxoris Lyſidices concæperat lenire uellet:elegiã ſcripſit:in qua calamitates oẽs heroũ altius repetẽs enumerauit.Alius fuit troianus q̃ teſte Homoro li.xi.iliados:donis Alexandri auroq; corruptus:impedimẽto fuit quo ſecius Helena Menelao redderet̃:ĩmo ꝓ cõcione troianos hortat⁹ ẽ:Ne Menalaũ dũ ad eos cũ dio Vlyxe legatus iret redire ſinerent:ſed intra urbem atq; illic ſtatim trucidarent.

Antiopa cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero li.xi.odiſſeæ Aſopi filia.ait eni ſic ἀντιόπην ἴδον ἀσωποῖο θύγατρα:hoc ẽ Antiopã uidi Aſopi filiã.nõnulli uero ex noſtris Nyctei regis in leſbo filiã fuiſſe dicũt.hæc Lyco thebaꝝ regi nupſit:quã ut dixit Ouidius li.metamor.vi.Satyri cælatus imagine pulchra Iuppiter impleuit gemino nycteida fœtu.Nã teſte Homero eodẽ li.xi. odyſſeæ peperit illi duos filios Amphionẽ.ſ.& Zetũ οἳ πρῶτοι θήβης ἕδος ἔκτισαν:hoc ẽ q̃ primi ſacrariũ thebaꝝ ædificauere: hoc ẽ ante cadmũ.Sed de hac antiopa reliqua plene uidebimus in dictione Dirce.Alia fuit amazonum regina.

Antiochia cum.t.ſine aſpiratõe &.ch.aſpirato atq;.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Plinio li.vi.naturalis hiſto.urbs in ſyria epiphane olim cognoĩata:quam Seleuc⁹ Nicanor Antiochi filius ob ſuæ originis memoriã cõdidit hanc fluuius horõtes diuidit.Alia eſt iuxta pſicũ ſinũ:quã Antiochus rex olim condidit.

Antonomaſia cũ.t.nõ aſpiro &.i.latino ſcribit̃:dici põt latine ꝓ noĩe.i.uice noĩs poſitio:ut Maia genit⁹ pro Mercurio:magnanimus anchiſiades ꝓ Aenea.Virg.iii.æneidos.Infœlix puer atq; impar cõgreſſus Achilli. Quin & hæc figura melius dicẽdo poetã intellgimus Virgiliũ & græci Homeꝝ Saturniã ꝓ Iunone:ut dixit Seruius &ɋcõſimilia:& hoc melius ẽ exemplũ q̃ ſuperiora:ubi ꝓprie eſt periſraſis ideſt circuitio.

Anthores cũ.th.aſpirato ſcribit̃:nomẽ ẽ uiri ꝓpriũ:de quo Virgili⁹ li.ænei.x.Egregiũ anthorẽ latus inter & ilia fugit Herculis anthorẽ comitẽ.eſtq; cõpoſitũ nomẽ ex ἀνθῶν:quod ẽ florẽs & uirens atq; ῥέω uerbo quod ẽ fluo:quia tũc quoq; florẽs in mortẽ defluxit:unde more homerico Virgili⁹ noſter ut plurimũ noĩa cõſinxit.Nec põt dici in noĩatiuo Anthor:cum penultima in accuſatiuo longa ſit:& noĩa terminata in or in obliquis caſibus penultimã corripiant.ut Hector hectoris.Neſtor neſtoris.Caſtor caſtoris.

A ntho cum.th.aſpirato ſcribit̃:fuit Amulii albanorum regis filia.

A ntiphates cum.t.non aſpirato utrobiq; &.i.latino ſcribitur:fuit Melampi medici filius:ex Iphianaſſa filia Prœti:& fuit pater Oiclei.

A ntiphona cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:poteſt latine interpretari uox reciproca.

A ntiphraſis cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribit̃:ſermo dicit̃ ꝑ contrariũ intelligẽdus:ut lucus q̃a luce careat:Manes q̃a immites:Eumenides q̃a furiæ:parcæ q̃a nemini parcãt.Qua figura nõnũq̃ quos nanos cõſpicimꝰ Atlãtes uocamꝰ: æthiopes argẽteos:& ſimilia. Nã cõponit̃ ex anti qđ ẽ cõtra:& φρασισ locutio.

A ntiphus cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero li.ii.iliados: Theſſali filius & nepos Herculis qui cum fratre Phidippo dux triginta nauium cum aliis græcis ad troiam cõmigrauit.

A ntiptoſis cũ.t.exili utrobiq; &.i.latino ſcribit̃ dici poteſt latine ꝓ caſu:figura ẽ quando caſus ꝓ altero caſu ponit̃.Virgiliꝰ li.æneì.i.Vrbẽ quã ſtatuo ueſtrã ẽ.Terentius in ꝓlogo:fabulas quas feciſſet populo placerẽt ꝓ fabulæ.Virgilius in.x.Hæret pede pes:Denſuſq; uiro uir:hoc eſt pedi pes:Denſuſq; uiro uir:hoc eſt pedi pes.Et cõponitur antiptoſis ex anti quod eſt pro:& πτώσισ caſus.

A ntiſigma cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino utrobiq; atq; unico.m.ſcribit̃:ante quod i euphoniæ cauſa:hoc ẽ plenioris ſoni a noſtris interponit̃.g.Nã ea littera cognominat̃:quæ inuerſa ad ipm̃ ſigma græcũ deſcribit̃ uidelicet.ς.Ex qua & ſigma formauit Claudius Cæſar alterius litteræ figurã:quã ꝓ.ψ.græco ſcribẽdã ſtatuit uidelicet & a parte totã litterã antiſigma cognominauit:ut ſupra uidimus cũ de ea tractauimus.

A ntiſmos cum.t.non aſpirato &.i.latino ſcribitur:figura eſt qua aliquid ſimplicitate ruſtica expolitur: & ad urbanitatẽ quandam reducitur. ut Virgilius in Palæmone.

Qui bauium non odit amet tua carmina meui:
Atq; idem iungat uulpes:& mulgeat hircos.

A ntiſthenes antepenultima cũ.t.exili &.i.latino:penultima cum.th.aſpirato ſcribit̃. fuit philoſophus Antiſthenis athenienſis filius.hic in initio Gorgiã audiuit oratorẽ: deinde Socrati ſeſe addixit.Et cũ habitaret in pyræo:quotidie quadraginta ſtadiis emenſus audiebat Socratẽ:a quo tolerãtiã addiſcẽs: tranquillitatiſq; illius imitator effectus:cynicã prior ſectã inchoauit:princepſq; in ea fuit:Platonẽ inſimulabat faſtu turgidũ Et cũ audiſſet aliquãdo Platonẽ ſibi maledicere.Regium inquit eſt male audire cũ benefeceris. libros multos:& diuerſarum rerum ſcripſit.fuerũt & alii Antiſthenes tres.unꝰ de ſchola Heracliti.alius epheſius. Tertius rhodius hiſtoricus.

A ntiſtœchon antepenultima cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino:penultima cum.t.ſimplici:&.œ.diphthõgo:ultima cũ.ch.aſpirato ſcribit̃:dici põt ꝓ littera.Nã anti dicit pro & στοῖχον littera.unde tropus eſt cũ littera ponitur ꝓ littera.Virgilius li.ænei.i.Mirat̃ molem æneas magalia quondã: ubi magalia ꝓ magaria dixit: ponẽs l.ꝓ.r.Nã megaron pœnorũ lingua uillã deſignat.Itẽ ſella pro ſedda:meditor pro melitor.

A ntiſtoche eadem figura eſt cum ſuperiori:& eandem habet compoſitionem:ſed quaſdam litteras amouemus:ut patet ex ſuperiori.

A ntitheſis penultima cũ.th.aſpirato ſcribit̃.põt dici ꝓ altero poſitio.Nã cõponit̃ ab anti quod ẽ ꝓ:& θέσισ poſitio. Alii uero anti pro contra accipientes obiectũ traxerunt:ut Olli ſurridens pro illi.

A ntitheꝰ ſecũda cũ.t.nõ aſpirato &.i.latino ſequẽs cũ.th.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Homero li.i.iliados:ĩ oratione Neſtoris uir fortiſſimus:q̃ nũq̃ cũ centauris belligerans:aliquãdo uictus:aliquãdo uictor fuit.

A ntitheta ſola penultima cũ.th.aſpirato ſcribit̃:dici poſſunt a noſtris cõtrapoſita.Nã figura ẽ:cũ cõtratra cõtrariis opponunt̃:& ſententiæ pulchritudinẽ reddunt.ut apud Ouidiũ li.i.metamorpho.Frigida pugnabat calidis:humentia ſiccis:Mollia cũ duris:ſine pondere habentia pondus.

A nthropophagi cũ.th.aſpirato ſcribit̃: dicunt̃ latine illi q̃ humana carne ueſcunt̃. Nã ἄνθρωποσ a noſtris homo dicit̃:& φάγω comedo.Similiter pãphagi omnia mandentes:πᾶν enĩ omnia deſignat.

A ntrum cum.t.ſine aſpiratione ſcribitur.

A nubis cum.i.latino ſcribit̃:uocabulũ ẽ ægyptiũ:quod apud nos canẽ indicat.In cuiꝰ forma Mercuriꝰ ipe colebat̃.unde Virgilius li.viii.ænei. Omnigenũq; deũ monſtra ac latrator anubis. & facit in genitiuo anubidis.ut Ouidius li.i.de ſine titulo:Per tua ſacra precor per anubidis ora uerendi.

A nus cũ unico.n.ſcribi iã cõſueuit: & nõ cum duplicato:ut antiqui cõſueuerunt:q̃ teſte Feſto ab annoꝝ multitudine dictam putabant.At moderniores ex a quod eſt ſine & νοῦσ intellectus compoſitam putant: ideo cum unico.n.ſcribunt.

A nxyrus cũ.y.græco ſcribit̃:uocatꝰ eſt Iuppiter a cãpanis:cõponit̃ ab ἄνευ quod eſt ſine:& ξυρῶ rado:quaſi abſq; raſura ſit:& imberbis.nam ſic quoq; apud illos colebat̃. unde ait Virgilius li.vii.ænei. Circæũq; iugũ q̃s iuppiter anxyrus aruis Præſidet & uiridi gaudens feronia luco.Et inde tractũ anxur puto cõuerſione.y.græci in.u.noſtrũ.Nã olim teſte Liuio li.iiii.ab urbe dicebat̃ anxur:quod tunc tarrhacina dicitur.

A nxur cũ.x.conſonante ſcribit̃ oppidũ fuit uulſcæ gẽtis:quod nunc tarrhacina dicit̃.ut Ennius:Vulſculus ꝑdidit anxur.& facit in genitino anxuris.ut Lucanus li.iii.Iamq; & præcipites ſuperauerat anxuris arces.

A onia cum.i.latino ſcribitur:Eſt boetiæ pars mõtana ab Aone rege dicta.Virgilius in ſileno:Aonas in mõtes.

ut duxerit una ſororum. Nã & alio nomine phocis dicta fuit: in qua ſub mõte parnaſo ciuitas delphis Apol linis oraculo clariſſima fuit.

A onides cũ.i.latino ſcribitur: dictæ ſunt muſæ a fonte Aone in aonia regione boetiæ illis cõſecratos. unde Iu uenalis: Cupidus ſiluarum aptuſq; bibendis Fontibus aonidum.

A pamia cum.i.latino ſcribitur: urbs eſt minoris aſiæ: quæ prius dicta fuit celene: ut in ea dictione uidebimus. hanc Seleucus Nicanor conſtruxit: quam marſias fluuius circumfluit. Quin & ex eius arce meander fluuius caput attollere ſcribit᷑. in eadeꝫ Marſias natus & ſepultus eſt: ut ſuis dictionibus hæc omnia uidebimus.

A pamea cum unico.p.& unico.m.atq;.e.abſq; diphthongo ſcribitur: inſula eſt teſte Plinio a tigridis fluuio circũfuſa: cui Antiochus id nomen a ſuæ matris nomine impoſuit.

A parytae cũ.y.græco ſcribit᷑ populi ſunt aſiæ ſcythicæ. ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum.iiii.

A phæreſis cum.ph.aſpirato &.æ.diphthongo in antepenultima ſcribit᷑: dici poteſt abſciſio. Naꝫ ab ἀφαιρέω uerbo: quod eſt abſcindo deſcendit. unde figura dicitur quæ a principio dictionis litteram uel ſyllabam au fert: ut pone metum cytherea: pro depone: temno pro contemno: capiere pro decipere. Virgilius li. geor gicorũ.i. Neq; inſidiis noctis capiere ſerenæ.

A pelles cum unico.p.& geminato.l.ſcribitur: fuit pictor eximius patria cous. & teſte Quintiliano libro. xii. de inſtitutione oratoria ingenio & gratia quam in ſe maxime iactabat præſtantiſſimus. Nam ut ait plinius li bro.xxxv. naturalis hiſtoriæ omnes prius genitos futuroſq; poſtea ſuperauit. & picturæ plura ſolus prope ꝙ ceteri omnes contulit. Voluminibus etiam ad Perſeum diſcipulum ſuũ editis quæ doctrinam eam cõtine rent. fuitq; Olympiade centeſima duodecima. Huius quæ ſint nobiliſſimæ picturæ dixit Plinius nõ eſſe faci le dici: ſed ſumme laudauit Venerem ab eo pictam exeuntẽ e mari: quã poſtea romam adductam Diuus Au guſtus dicauit in delubro patris Cæſaris: quæ ἀναδυομένη uocatur uerſibus græcis. cuius inferiorem par tem corruptam: qui reficeret non potuit reperiri. cõſenuit hæc tabula carie & aliam pro ea ſubſtituit. Nero principatu ſuo de Rhotæ manu: de qua puto locutus eſt Ouidius libro tertio de arte cum dixit: Si Venerẽ cous nunꝙ pinxiſſet apelles: Merſa ſub æquoreis illa lateret aquis. Verum & aliam Venerem eodem Plinio inchoauerat cui ſuperaturo etiam illam ſuam priorem inuidit mors peracta parte: nec qui ſuccederet operi ad præſcripta liniamenta inuentus eſt. Pinxit & Alexandrum magnum fulmen tenentem in templo epheſiæ Dianæ: & fulmen extra tabulam uideri ſcribentes meminerint. & infra ſubdit ideꝫ auctor: pinxit quæ pingi non poſſunt: tonitrua fulgetra fulgura & ſimilia. Quare ut nonnulli ferunt Alexander magnꝰ a nullo alio poſſe pingi edicto poſito capitali edixit. fuit illi æqualis Ariſtides thebanus: ut in ea dictione uidebimus.

A pes cum unico.p.ſcribitur: uolatile notum eſt. ſed componitur dictio ex a quod eſt ſine & pes: quia ſine pe dibus naſcitur: dicẽte Virgilio libro georgi.iiii. Trunca pedum primo: mox & ſtridentia pennis Miſcentur tenueq; magis magis aera carpunt. Reperit᷑ & apis in nominatiuo cum.i.latino. ut apud Ouidium libro me tamorpho.xiiii. Non apis inde tulit collectos ſedula flores. Et libro de ponto: Melle quod in cæris attica po nit apis. ſed hoc perꝙrarum eſt. Quare in genitiuo plurali facit apium uel apum. & ab apis ut dixit Priſci anus in.vi. fit diminutiuũ apicula. alii non ab apis: ſed ab apes deduci magis uolunt: ut ædicula ab ædes: ſe dicula a ſedes: cædicula a cædes: non apecula ædecula ſedecula cædecula. ſimiliter a fides teſte Seruio & Fe ſto non fit fidecula ſed fidicula. Quare non uerum eſſe uidetur: quod contra Seruiũ dixit Priſcanus in.iiii. fidicula a fidis deriuatur: quod in nominatiuo ab antiquis inauditum eſt. unde ſic ſcribit Feſtus Pompeius Fides genus citharæ dictæ ꝙ tantum inter ſe chordæ eius: quantũ inter homines fides concordet. Non ergo fidis ſed fides dicendum eſt: & ab eo fidicula: quæ parua eſt cithara uel chordula: ubi pars totum deſignat. Quin & componitur cum cado & dicitur fidicen: ſicut cornicen ex cornu & cano: tibicen ex tibia & cano: tu bicen ex tuba ſimiliter & cano. Quæ omnia habent penultimam correptam excæpto tibicen. In quo ſolo p ſynæreſim duo.ii. breuia in unum.i. longum ſunt conuerſa. Nanq; debuerat geminari.i. & dici tibiicen: cuꝫ tibia habeat i ante a & ipſum a ſemper in huiuſmodi compoſitionibus conuertatur in i ut cado incido: fa cio inficio: tuba tubicen: iacio iniicio abiicio: quia remanſit primum i: & a quod ſequebatur in ſecundum.i. fuit conuerſum: ſic tibia tibiicen cum geminato.i. facere debuerat: ſed per ſynæreſim duarum.ii. breuium in unã longam fecit tibicen. At de fidicula id rurſus aduertendum eſt: ꝙ in plurali non eandem ſignificatio nem detinet: ſed fidiculæ in plurali tortorium quoddam inſtrumentum eſt: ex duobus: ut reor & obliquatis lignis compactum: uel ab extorquenda fide ac ueritate: uel a nerueis funibus uinculiſq;: quibus ad illum modum homines torquendi alligabantur. Et huiuſcemodi diminutiuorũ formæ tam penultimam ꝙ ante penultimam corripiunt: excæpta cuticula: quæ antepenultimam producit. ut Iuuenalis Combibet æſtiuum contracta cuticula ſolem: quod eum facere metri neceſſitas compulit. Nam quattuor breues habens dictio in heroico poni aliter non poterat. Quamuis Virgilius in hiſce nominibus quattuor breues habentibus ſo leat proceleumaticon ponere.

A pia cum.i.latino ſcribitur dicitur teſte Herodoto li. hiſtoriarũ.iiii. a ſcythis terra.

A pidanus cum.i.latino & unico.n.ſcribitur fluuius eſt unus ex quinq; principalibus theſſaliæ: ut refert He rodotus libro hiſtoriarũ.vii. & tarde fluere dicitur quouſq; illi commiſcetur enipheus: dicẽte Lucano libro

primo: It gurgite rapto Apidanus nunq̄ꝗ; celer niſi mixtus enipheos.

Apion cum.i.latino ſcribitur:fuit unus græcus hiſtoricus:qui teſte Gellio Alexandri geſta deſcripſit.alter teſte Plinio in proœmio naturalis hiſtoriæ:fuit grammaticus:quem Tyberius Cæſar cymbalum mundi uocabat.quoniam publicæ famæ tympanum potius uideri poſſet:q̄ꝫ immortalitate donari. hunc eundem dixit idem Plinius libro trigeſimo eiuſdem uoluminis umbras euocaſſe ad percunctandum Homerū:qua in patria quibuſq; parentibus genitus eſſet.Non tamen auſum profiteri quid ſibi reſponſi ediceret.

Apiſcion cum.i.latino ſcribitur:& habet accentum in penultima:nomen eſt uiri proprium troiani.

Apluſtre cum unico.p.&.t.non aſpirato ſcribitur:uocabulum eſt græcum:compoſitum ex a quod eſt ſine:& πλέω nauigo:ac ſi nauigationi neceſſaria non ſint.Nam ornamenta ſunt nauium: quæ ultra indigentiam nauigationis naui adhibebantur:unde a quibuſdam deriuatione latina ampluſtra cum.m.ante .p. uocantur:quaſi teſte Feſto:amplius eſſent q̄ꝫ neceſſario uſui euenirent:& ſic primam longam neceſſario habet ut Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris: Victæq; triremis Ampluſtre.Cicero uero abſq; .m.ſcripſit:& primaꝫ poſuit breuem cum ait:Nauibus aſſumptis fluitantia quærere apluſtra.Germanicus uero Cæſar ſimiliter in aratro apluſtria cum prima longa &.i.in penultima ſcripſit cum ait: Fulgent argoæ ſtellis apluſtria puppis. Nam licet faciat ablatiuum ſingularem in hoc ampluſtri:nominatiuū tamen pluralem non ſolum in.a. ſed etiam in.ia.terminat.

Apocalypſis cum unico.l.ſequente.y.græco:& in fine cum.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris reuelatio.Nam componitur ex ἀπό præpoſitione:quæ in cōpoſitione dicit re:& καλύπτω uerbo:qđ uelo operio uel tego.

Apophaſis cum.ph.aſpirato &.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine abnuentia.Nam ex ἀπό præpoſitione .i. re:& φάσισ quod eſt locutio:quaſi reſponſio componitur.

Apocope cum.c.non aſpirato ſcribitur: dici poteſt latine abſciſio. Nam componitur ex ἀπό præpoſitione: quæ in compoſitione dicit ab uel re:& κόπτω ſcindo.& tunc quoq; fit cum littera uel ſyllaba de fine dictionis aufertur:ut Virgilius libro georgicorum primo:Libra die ſomnique pares ubi fecerit horas. dixit die pro diei.Et libro æneidos primo:Troas reliquias danaum atq; immitis achilli pro Achillis.Ouidius ſimiliter:Affuit:& ſertis tempora uinctus hymen pro hymenæus.ſimiliter ſat pro ſatis:& multa alia.

Apocryphus penultima cum.c.ſimplici &.y.græco ſcribitur:dici poteſt latine abſconditus abditus. Nam ex apo præpoſitione quæ rem exagerat:& κρύφοσ:qui eſt abſconditus componitur.

Apocriſarius cum.c. non aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribitur:dici poteſt a noſtris reſponſalis. nam proficiſcitur ab ἀποκρίνομαι quod eſt reſpondeo:& ἀπόκρισισ reſponſum.

Apœninus cum.œ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:mons eſt qui ab alpibus proficiſcens uniuerſam italiam uſq; in ſiciliam diuidit:dictus ab Hannibale pœno ut ſupra uidimus in dictione alpes.

Apodoxis cum.i.latino utrobiq; &.x.conſonante ſcribitur:traducitur a Quintiliano euidens probatio. Alii demonſtrationem tranſferunt:& deſcendit a λεικω:quod eſt demonſtro.

Apologia cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris reſponſio uel excuſatio.& inde apologeticō quod idem deſignat.

Apollonia cum duplici.l.&.i.latino ſcribitur:fuit nomen plurium urbium. quarum una fuit in epiro quattuor milibus paſſuum a mari diſtans:ut teſtis eſt Plinius libro quarto naturalis hiſtoriæ.Alia eodeꝫ teſte fuit in creta.alia in ſyria:ut idem libro.v.monſtrauit.alia teſte Herodoto li.hiſtoriarum.iiii.fuit in thracia.

Apollo cum duplicato.l.ſcribitur:fuit Iouis filius ex Latona eodem partu cum Diana natus:qui mox ut inſula delos exiit:& ad phocenſes adiit:Phytonem ſerpentem qui matrem Latonam perſecutus fuerat:ſagittis confecit.Diuinationis & ſapientiæ deus a poetis appellatur: medicinæque artis & herbaruꝫ uirium compertor ab Ouidio aſſeritur: quanquā Plinius libro ſeptimo naturalis hiſtoriæ: Chironem eius artis compertorem dixit:ut late in dictione Hippocrates uidebimus.Citharam pulſans qua a Mercurio donatus fuerat:muſis canentibus præerat.Quare citharam tenens mitis dicebat᷑.ut Horatius:Condito mitis placidoq; telo ſupplices audi pueros apollo.Nanque ſagitis armatus nocuus putabatur. ut oſtendit Homerus libro primo iliados:amauit primo Daphnem: poſt illam Hiacynthum puerum: quem qum ſecum diſco luderet agente ex inuidia Borea interfecit.Vitiauit etiam Cyrenem Penei filiam:ex qua Ariſteum ſuſcæpit:& plura quæ de illo loquuntur poetæ.Hunc pro Sole accæptum ab antiquis oſtendit Macrobius in primo ſaturnalium ex plurium auctorum teſtimonio:ut ſecundum Platonem dicatur ab ἀπάλλειν τὰσ ακτίνασ:ideſt a iactu radiorum.Secundum Chryſippum uero ὅτι μόνος ἐςί καί ὀυκὶ πολλοί:hoc eſt quia ſolus eſt:& non multi.Nam πολλοί apud græcos multos indicat:&.a.quæ eſt prima Apollinis littera negatōem facit a multis.Vnde & Solem latini dicunt ut dixit Macrobius:quia tantā claritudinē ſolꝰ obtinuit. Si qui alias interpretationes uidere cupiunt:in Macrobio legant.

Apollodorus cū duplicato.l.ſcribit᷑:habetq; accentū in penultima.fuit pictor ſua ætate maximus: hoc eſt nonageſimatertia olympiade.hic teſte Plinio libro.xxxv.naturalis hiſtoriæ:primus ſpecies exprimere inſtituit primuſq; gloriā penicillo iure contulit.

Apoplexia cū.x.conſonante &.i.latino ſcribit᷑:dicit᷑ ſubita percuſſio ex qua ſequit᷑ mors.Naꝫ a πλήκτω de-

ducitur quod eſt percutio.

A poplecticus abſque aliqua aſpiratione & cum.c.ante.t.ſcribitur: traductum comperi enecatum ob ea quæ ſupra diximus.

A poria cū unico.r.&.i.latino ſcribit̄:dicit apud latinos inopiā ſeu penuriā.

A poſtaſia cū.t.nō aſpirato &.i.latino ſcribit̄:dicit̄ a noſtris refugiū uel rebellio.& inde apoſtata rebellis.

A poſtema cū.t.non aſpiruto ſcribit̄:dicit̄ a noſtris uomica ſiue pannicula:habetq̧ accentū in antepenultima apud græcos ἀποςημα.i. recollectio.

A poſtolus cū.t.non aſpirato & unico.l.ſcribitur:dicit̄ a noſtris miſſus.Nāq̧ deſcēdit a ſecundo aoriſto uerbi ἀποςέλλω quod eſt mitto:ubi uerbū ꝑdit unū.l.ut uidebim⁹ in dictione epiſtola.

A potheoſis cum.th.aſpirato ſcribitur:traductum ab antiquis quibuſdam comperi cōſecratio:ita ut compo ni uelint ex ἀπὸ præpoſitione quæ aliquando ab indicat:& θεοσισ diuinitas:quaſi a diuinitate ꝓcedens. Vnde dixit Seruius in Daphnim: Apotheoſim idem eſſe quod relationem in deos:qum ſcilicet hominē īter deos connumeramus.

A poſtrophe cum.t.exili &.ph.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine conuerſio. Nam figura locutionis eſt quū ad aliquem per ſecundam perſonam fit conuerſio.ut te non alloquor Aphricane:cuius mortui nomē ſplen dori ac decori eſt ciuitati.tui clariſſimi nepotes ſuo ſanguine abluerunt inimicorum crudelitatē. ut oſtēdit Cicero in dignitatibus.

A poſiopiſis cum.i.latino ubiq̧ ſcribit̄.& cōponit̄ ex apo præpoſitione & σιωπῶ quod eſt ſileo. Nam eſt q̄ſi interceptū ſilentiū.ut Neptun⁹ ad uentos apud Virgiliū libro.i.æneï. Quos ego ſed motos præſtat compo nere fluct⁹.Nā ſubſilet̄ puniā uel quid ſimile.Similiter Terentius in eunucho: Ego ne illam quæ illum quæ me quæ non. Hoc eſt: Ego ne illam digner aduentu meo: quæ illum prǽpoſuit mihi: quæ me ſpreuit: quæ me nō ſuſcæpit heri.

A potheca cum.th.aſpirato &.c.ſimplici ſcribit̄:dici poteſt repoſitoriū uel reconditoriū.unde apud iuriſcon ſultos obligationis gen⁹ quoddā exprimit.

A pollydes cum duplicato.l.&.y.græco ſcribitur:latine deperditi dici poſſunt. Nam ab ἀπολλύω quod ē deperdo deſcendit.Quo uocabulo uſus eſt Vlpianus de legatis tertio qum ait: Deperditi quibus aqua et igni interdictum eſt fideicommiſſum relinqnere non poſſunt. Quia nec teſtamentum faciendi ius habent: qum ſint apollydes.

A pulia cum unico.p.& unico.l.atque.i.latino ſcribitur:habetque primam breuem:licet appulus appula ap pulum primam producat:& ob id per duplex.p.ſcribatur.quod oſtendit Horatius in duobus uerſiculis in libro tertio carminum qum ait:

Me fabuloſe uultur in appulo.
Nutricis extra limen apuliæ.

Sicque fere ſemper obſeruatum annotaui.Nanque Iuuenalis metri neceſſitate produxiſſe uidetur qu̧ ait: Prouincia tanti uendit agros:ſed maiores apulia uendit. Et Horatius in primo ſermonum: Incipit ex illo montes apulia notos Oſtentare mihi.Et eſt apulia prouintia italiæ:mari adriatico contermina:inter dauniā ſcilicet & calabryam ſequentibus deinde ex eo latere ſalentinis. Quamq̧ nonnulli & dauniam cum apulia eſſe uolunt:a Dauno ſcilicet Pilumni filio cognominata:dicente Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ Apu lia dauniorum cognomine a Dauno Diomedis ſocero dicta eſt.Quod de apuliæ parte intellexiſſe exiſtimo quæ uerſus forentanos extenditur:habetq̧ loca ut dicunt aquarum indiga:quod Perſius ſenſiſſe uidetur: cum ait in ſecunda ſatyra:Nec linguæ tantum ſitiat:canis appula quantum:ubi penultima breuis eſt.

A pricus cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:dici poteſt latine ſolanus:Nam dictio græca eſt compoſita ex a quod eſt ſine & φρικησ quod eſt frigus ſeu horror.Nam apud poetas & locus dicitur gaudens Sole. unde & ho mines aprici dicuntur.Virgilius libro georgicorum tertio:

Mitis in apricis coquitur uindemia ſaxis.

Perſius:Aprici meminiſſe ſenes.& inde aphricam dictam uoluit Feſtus.

A phrica cum.ph.aſpirato &.i.latino atq̧.c.exili ſcribitur:interpretari poteſt ſine frigore.Nam teſte Feſto de ſcendit ab a quod eſt ſine & φρικησ frigus:ut in præcedenti dictione uidimus.

A pries cum.i.latino ſcribitur:fuit Pſanimis regis ægypti filius:cui in regno ſucceſſit.hic conſpirantibus cum Amaſi ægyptus.ut ſcripſit Herodotus libro hiſtoriarum ſecundo & regno & uita priuatus eſt. poſt quem Amaſis regnauit:ille uidelicet contra quem Cambyſes Ciri filius pugnauit. Nam Amaſis alius: de quo ſu pra diximus longe ante regnauerat.

A phros cum.ph.aſpirato ſequente.t. ſcribitur:dicitur a noſtris ſpuma. Et inde aphrodita Venus uocatur: quia de maris ſpuma a poetis concæpta fertur.Similiter aphronitrum ſpuma nitri uocatur.Martialis in ul timo:Spuma uocornitri:dicor & aphronitrum.

A ptotus abſq̧ aſpiratione ſcribitur:dicitur a noſtris ſine caſu:ab a quod eſt ſine:& πτῶσισ caſus.

A ra ſine aſpiratiōe & unico.r.ſcribit̄:habetq̧ apd̄ græcos accētū ī ultīa:& ſignificat obſecratiōnē.uel ſecūdū

Seruium præces.unde κατάρα imprecatio dicitur.

Arabus cum unico.r.ſcribitur:fuit teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ:Apollinis ex Babylone filius:quē quidam ut ait medicinam adinueniſſe uolunt.

Arabia cum unico.r.&.i.latino ſcribitur: regio eſt in aſia iudæam ab ægypto diſterminans:ſic quoq; cognominata ut aliqui uolunt ab Arabo Babylonis:& Apollinis filio. At uero Solinus arabiã ideſt ſacram interpretari dixit.hanc apud Ptolemæum in geographia triplicē eſſe comperio:fœlicem ſcilicet quæ ea eſſe uidetur: quam Plinius libro.vii.naturalis hiſtoriæ planam eſſe dixit inter Tigrim & Euphratē. Aliam uero dixit Ptolemæus petream.aliam deſertam:ab arabia arabs & arab⁹ gentilia nomina deducunt.ut Virgilius libro vii.æneidos:Siue geris inferre manu lachrymabile bellum Hyrcanis ue arabis ue parāt. Quod ab eo quod eſt arabus:& ab eo quod eſt arabs:& ab hoc arabe facit arabus.

Arabarches cum.ch.aſpirato ſcribitur & dicitur quaſi arabum arches ideſt princeps:hoc eſt ex primis arabiæ Iuuenalis ĩ prima ſatyra:Atq; triũphales iter q̃s auſus habere neſcio quis titulos ægyptius atq; arabarches.

Aræthyree cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato:ſequente.y.græco ſcribitur:urbs fuit in peloponneſo: quam amœnam eſſe dixit Homerus libro iliados ſecundo.

Arachne cum unico.r.&.ch.aſpirato ante.n.ſcribitur.Nam ſic quoq; a græcis & ab antiquis noſtris ſcriptũ cõperi.At uero moderni illud.ch.in.g.ob lrãꝝ affinitatē cõuerterũt:& aragne iã ſcribũt cũ.g.ut ſupra uidimus mediũ ſit inter.c.exile &.ch.aſpiratũ: & eſt uermis quidã qui telã intexere:& ſuper eã aſcendere deſcendereq; cõſueuit.unde ab ἀραρῶ qđ eſt aſcendo:ut græci dicunt deducitur. Et ut dicũt poetæ fuerat uirgo e lydia lanificii peritiſſima: quæ cũ Mineruæ in artificio ſe præponeret:ab illa in eiuſmodi beſtiolam cõuerſa fuit:de qua Ouidius libro metamorpho.vi.plene omnia pertractauit.Eſt etiam arachne urbs theſſaliæ:quam teſte Liuio libro.ii.de bello macedonico peneus fluuius alluit.

Aragne cum.g.ante.n.conſueuit iam a noſtris ſcribi:ſed a græcis cum.ch.aſpirato ſcribitur:& ſic ab antiquis latinis ſcriptum ſemper comperimus:ut a græcis ἀράχνη:a latinis arachne:ut in præcedenti dictione uidimus:& dicitur latine aranea. Virgili.libro quarto georgicorũ:In foribus ſuſpẽdit aranea caſſes. & ut dixit Seruius:araneus etiã ab antiquis in maſculino dicebatur.

Araris cum unico.r.in prima & altero in ultima atq;.i.latino a græcis ſcribitur:fluuius eſt galliæ narbonenſis qui cum a monte uogeſo effluat:& per eduorum ac ſequanoꝝ fines tranſeat:tanta ſegnicie defluit: ut quonam pergat uix dignoſci poſſit.Itaq; ſtagno ſimilis per lugdunenſem coloniam burgundiæ ciuitatē egreſſus:ante urbis muros cõmiſcetur rhodano:quo teſte Lucano: Raptũ; uelocibus undis In mare fert ararim.

Arar idem eſt cum ſuperiori fluuio:ſed per apocopam teſte Priſtiano in.vii.ſic dicitur.ut Lucanus libro ſexto Rhodanumq; morantem Præcipitauit arar.

Ararus cum.u.uocali in fine:ſcytharum eſt fluuius.ut oſtendit Herodotus li.hiſtoriarũ.iiii.

Aracynthus cum.c.exili ſequente.y. græco:&.th. aſpirato ſcribitur:mons eſt Mineruæ ſacer: quem quidem in attica regione eſſe dicunt:quod Virgilium tetigiſſe aſſerunt cum ait:Amphion dircæus in actæo aracyntho. Alii uero nõ in attica:ſed in boetia eſſe dicunt:& more paſtorali Virgiliũ fuiſſe locutum qui locũ unũ pro altero ſæpe ponunt:ut ſimiliter apud Theocritum ſæpe conſpicitur.Nonnulli uero in arcadia eſſe dixerunt.Solinus uero & Plinius libro.iiii.naturalis hiſtoriæ acarnaniæ montem dicunt.Quare puto & in attica & in boetia:& in arcadia:& in acarnania eiuſdem nominis montes fuiſſe.& Virgilium in actæo dixiſſe ut alios excluderet.Vel ut alii uolunt legendum eſt in actæo cum.c.ante.t.atq;.æ. diphthongo:& non cũ duplicato.t.quod ſic quoq; litoralem ſignificat ab ακτη:quod eſt litus: quaſi dicere uelit Virgilius in litorali aracyntho.

Aratrum cũ.t.nõ aſpirato ſcribitur.at ubi nos in ſecunda habemus a græci o ponunt dicentes ἄροτρον.

Aratus cum.t.exili ſcribitur:fuit ex aſia Cilix poeta clariſſimus:filius Athenodori ex Litophyle uxore:ut Caryſtius ſcripſit.didicitq; a Zenone philoſopho ſtoico odyſſæam Homeri.& apud Antigonũ regem macedonum poſt Alexandrum moram traxit.Et cum aſtrologiæ ignarus eſſet:de aſtrologia librum elegantiſſimũ ſcripſit:dicente Cicerone libro primo de oratore:conſtat inter doctos hoĩes ignarum aſtrologiæ ornatiſſimis atq; optimis uerſibus Aratum de cælo ſtelliſq; dixiſſe:& conſcripſiſſe:cuius librum Cicero ipſe & Germanicus Cæſar atq;.T.Claudius Cæſar ſic enim inſcriptum comperi hexametris uerſibus in latinum tradu xerunt.Ideo dicebat Ouidius:Cum ſole & luna ſemper aratus erit.Putoq; illum in tempore Theocriti extitiſſe.Cum Aratum in quadam ſua ægloga inducat Philinum adoleſcentem ardenter amare & aliqua pro reditu Philini e chio deos precari:quæ ad aſtrologiam ſpectare uidentur.

Araxes cum.x.conſonante ſcribitur:Eſt armeniæ fluuius: dicente Lucano libro ſeptimo: Armeniumq; bibit romanus araxem.ſuper quo teſte Seruio Alexander magnus pontem fecit:quem fluminis incrementa non multo poſt ruperunt.At Auguſt⁹ firmiori ponte cũ ligauit:quapropter in ipſius Auguſti laudem dixit Virgili⁹ li.ænei.viii.Et pontē indignat⁹ araxes ἐξ οὗ θερμώδων φᾶσις τάναΐς τε ῥέουσιν:ut dixit Orphe⁹ in argonautica:hoc ē ex quo thermodoõ phaſis tanaiſq; fluũt.qđ ſane ab aliis q̃ loca poſtea diligēti⁹ pſcrutati ſunt:nõ eſſe ueꝝ compertũ fuit.Nam ut oſtendit Ptolemæus araxes ex monte periardes armeniæ profluit:

& in mare caſpium uerſus orientem decurrit. At flumina quæ numerauit Orpheus ex aliis locis etiam non paruo ſpatio diſtantibus oriuntur.

v rcadia cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:regio eſt in peloponneſo:& pars achaiæ inter mare Ioniū & ægæum diſpoſita ab Arcade Iouis ex caliſtone filio cognominata.dicta prius teſte Seruio parrhaſia.ut tetigit Virg. li.æneí.viii. cū ait:Parrhaſio dictū panos de morte licæi.i.more arcadico quod cognomē a ciuitate parrhaſia aſſumpſiſſe puto: de qua meminit Homerus libro iliados.ii.in hac comperta fiſtula diſparibus cicutis: & foraminib⁹ credit̃.In eadē ſunt aſini aliis maiores & præſtantiores.Ideo ait Iuuenalis in ſatyra: Et ſpes & ratio:Quod leua in parte mamillæ nil ſalit arcadico iuueni.i.aſinino:& pauci ſenſus.In eadē palus ē lernæa ubi ab Hercule fuit hydra mactata:ut in dictione hydra uidebim⁹.Fuit etiā in eadē regio ac ſilua nemea: ut uidebim⁹in dictione Cleone.Itē & Plinio teſte li.iiii.naturalis hiſtoriæ:Sunt ī ea montes plurimi.ut Pholoe cū oppido.Item Cyllenæ lycæus:in quo lycæi Iouis delubrū.Mænal⁹ Artemiſius Parthenius Nonacris Erymanthus:& alii nō ignobiles.

A rchander cū.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarū.ii.Danai ſocer.

A rceſilaus cū.c.nō aſpirato & unico.s.atq;.i.latino & ſine aliquo diphthongo ſcribit̃:fuit unus ex quinq; ducibus boetiorū:q ad troiā cū quinquaginta nauibus aduenerūt.ut oſtendit Homerus li.iliados.ii. Alius fuit philoſophus patria pitanæ⁹ Scythi filius.audiuit primo Autolicū mathematicū ciuē ſuū: cum quo Sardis perrexit.deinde Xanthū athenienſem muſicū.Poſt quē Theophraſti auditor fuit. Tum demū in academia ſe ad Crantorē contulit.Et cū in dicendo grauiſſimus eēt:& in ſcribēdo ſatis exercitat⁹:poeticæ quoq; operam dedit.Amplectebaturq; Homerū maxime ex omnib⁹:cuius adeo ſtudioſus erat:ut ſemp ante ſomnum eius aliqd legeret.Pindarū quoq; dicebat eē in primis idoneū iplere uocē. Verborū quoq; ac nominū copiā præbere.Et multa de illo locutus eſt Laertius.Obiit tandē teſte Hermippo cū merū īmodice hauſiſſet: ac p id offendiſſet ætatis ſuæ anno ſeptuageſimoquinto.Fuerunt & alii Arceſilai.Vnus poeta priſcæ comœdiæ. alius elegiæ itidem poeta.alius ſculptor.

A rceſius cū.c.exili & unico.s.atq;.i.latino ſcribit̃:nomē eſt uiri ꝓpriū:cum quo Vlyxes nōnulla tractauit. ut oſtendit Homerus libro.xi.odyſſeæ.

A rchemolus.cū.ch.aſpirato & unico.l.ſcribit̃ fuit Rhœti fili⁹ Marubiorū regis in italia:q cū teſte Seruio ſup x.æneí.filio nouercā Caſperiā ſup īduxiſſet:ſtuprauit illā priuign⁹.Quo cognito cū eum pater ꝑſequeret̃: & ad pœnā uexaret:fugiens ille ſe ad Turnum contulit.ut eodē libro oſtendit Virgilius.

A rchemorus cum.ch.aſpirato ſcribit̃:fuit lycurgi Nemeæ regis filius:hic Hypſiphylem nutricē habuit: quæ cū ſitientibus græcis ad expeditionē thebanā euntibus:fontē langiam mōſtraret:& ſup uiridanti herba puerum Archemorū reliquiſſet:a ſerpente morſu affectus occubuit.unde fons ille archemorus dictus fuit:& annu⁹ agon iuxta illū in ei⁹ honorē exercebat̃:de quo Iuuenalis in fine ſatyræ.Et ſpes & rō meminit cū ait: Dicat patriā nomēq; nouercæ Archemori:hoc eſt Hypſipyles:quæ nouercali ritu puerū ſine cuſtodia dereliqt.

A rchela⁹ cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit unus Antenoris troiani filius: quem Homerus libro iliados ſecūdo: rei militaris peritiſſimum dixit.Alius fuit Athenienſis philoſophus:ſeu ut alii dicunt mileſius.habuitq; patrem Apollodorum.Et fuit auditor atq; ſucceſſor Anaxagoræ.hic primus ex Ionia phyſicaꝫ philoſophiam athenas inuexit:& appellatus eſt phyſicus:Socrate Aethicē introducēte: quāq; hic Aethices rudis non fuit. Nāq; de legibus philoſophatus eſt:& de Honeſto & æquo.porro Socrates quod ſumpta ab eo propagauerit:inueniſſe putatus eſt.Alius fuit geographus:q omnē ab Alexandro peragratā terrā deſcripſit.Alius teſte Laertio naturæ ꝓpria uerſu tradidit.Alius etiam qui oratoriam artē ſcripſit.

A rcheptolemus cum.ch.aſpirato &.t.ſimplici:hoc ē ſine aſpiratione ſcribit̃ fuit filius Iphiti:& auriga Hectoris ſuffectus Enipeo interfecto a Diomede:ut in ea dictione uidebimus.

A rchetypus cum.ch.aſpirato &.t.ſimplici atq;.y.græco ſcribitur:apud nos dici poteſt exemplaris.ut Iuuenalis in ſecunda ſatyra:Et iubet archetypos pluteum ſeruare cleantes. Nam cōponitur ex arche:quæ eſt principalis:& typos figura:quaſi ex principali & naturali figura trahantur.|ut Virgilius libro ſexto: Viuos ducent de marmore uultus. Martialis in duodecimo: ſic tanq; tabulas ſcyphoſq; paule: Omnes archetypos habens amicos.

A rchia cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:dicitur apud nos principatus:& inde archos princeps. Quin & nomen proprium ut pro Archia poeta.

A rchigenes cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur: interpretari poteſt princeps generationis: & licet nomen proprium ſit medici contra quem Galienus ſæpiſſime in libris ſuis inuexit: communiter pro græculis: aut ſimilibus accipere conſueuimus: qui ſe præ omnibus ſui generis ſciolos oſtendebant. ut in dictione protogenes quæ ideꝫ fere deſignat apparebit:Sed de eo medico:aut ſimili intellexit Iuuenalis cū in ſatyra Credo pudiciciā de mulieribus romanis locutus ait:Tunc corpore ſano aduocat archigenem.

A rchilochus cum.ch.aſpirato tam in antepenultima q̃ in ultima ſcribitur:fuit unus Neſtoris & Eurydices filius.ut oſtendit Homerus in odyſſæa:hic patrē in expeditiōe troiana ſecutus:& uiriliter pugnās a Memnone:ut qdaꝫ uolunt:interfect⁹fuit.Alii aſſerunt eum cum Achille in tēplo Thymbræi Apollinis a Paride ob-

truncatum.de quo Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris de Neſtore cum loq̃ret̃ ait:de legibus ipe q̃ratur Fatorum:& nimio de ſtamine:cum uidet acris Archilochi barbã ardentẽ.& reliqua.Alius fuit ſiculus:q ariciam urbẽ cõdidit.ut teſtat̃ Solinus.Alius fuit poeta lacedæmonius romæ regnante Tullo Hoſtilio.ut dixit Cornelius nepos:i quo teſte Quintiliano li.x.de inſtitutiõe oratoria:ſumma iis elocutiõis fuit:tum breues uibranteſq; ſentẽtiæ plurimũ ſanguinis ac neruoꝝ.Huic Lycãber deſpõſare Neobolẽ natã ꝓmiſerat. Quã cũ alteri nuptũ daret:adeo moleſte poeta tulit:ut metrũ adinuenerit iambicum: quo Lycambri obprobria oĩbus decantaret:dicẽte Horatio in poetria:Archilochũ ꝓprio rabies armauit iambo: Hunc ſocci cœpere pedẽ grandeſq; cothurni.Quibus uulgatiſſime decantatis:Lycamber & filia atq; uxor ſe laqueo ſuſpẽderunt.Quos ſane libros teſte Valerio de ſeueritate ob impudicã lectionẽ iuſſerunt lacedæmones ex urbe tolli:& ipe in exilium miſſus eſt:dicente Ouidio in Ibin.

Vtq; repertori nocuit pugnantis iambi:
Sic ſit in exilium lingua ꝓterua tuum.Et ut oſtendere uidet̃ Plinius li.vii. naturalis hiſtoriæ:fuit deinde interfectus.eius uerba ſunt Archilochi poetæ interfectores Apollo arguit delphis.

A rchimedes cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit ſyracuſanus in omni geometria ante alios mira ſubtilitate laudatus:ut teſtat̃ Apulegius li.i.de Magia:Cuius mortẽ late deſcripſit Pliniꝰ li.ii.naturalis hiſtoriæ.Nã captis ſyracuſis p ꝓditionẽ:quã cõtra uim Marcelli romani diu defenſarat:cũ oĩa euerterent hoſtes:ipe diametros ſuos in puluere obſignãs:a prætereunte milite incognitus occiſus ẽ.hic teſte Cicerone libro tuſculanarum.i.fuit primus ſperæ fabricator.Quod Laertius Anaximandro attribuit:hic de cylindro opus eximium ſcripſit:quod nup cõpertum Nicolaus quintus ſummus põtifex in ſtilum latinum traduci fecit.

A rchytas cum.ch.aſpirato &.y.græco atq;.t.ſimplici ſcribit̃:fuit Mneſagoræ ſiue ut Ariſtoxenus ait Eſtiei filius tarẽtinus patria & philoſophus pythagoricꝰ nobiliſſimus.hic Platonẽ cũ a Dionyſio necandus eẽt:per epiſtolã eripuit.Admirationi ſummæ apud plurimos habitus ẽ in omni uirtutis genere.Præter hũc teſte Laertio alii tres fuere unus mitylenæus muſicus.Alius qui de agricultura ſcripſit.Tertius epigrammatum poeta.quartum plæriq; addunt architectum:cuius proferunt librum de machina.

A rchitriclinus ſecunda cũ tantũmodo aſpirat̃:& cũ.i.latino utrobiq; ſcribit̃:dicit̃ is q in aula diſcũbentium principalis habet̃:& cõponit̃ ex dictionibus tribus:prima archi quæ principalẽ indicat:ſecunda ẽ tris: quæ indicat tres:tertia eſt κλίνη:quæ lectos ſignificat:ſeu toros.Nã in aula tres toros in tribus aulæ dimẽſionibus collocabant:ubi cõuiuantes diſcũbere cõſueuerunt.unde ait Iuuenalis in ſatyra Si te ꝓpoſiti:Tertia ne uacuo ceſſaret culcitra lectõ:Vna ſimus ait.& reliqua.Et in prima ſatyra idẽ poeta ait: Optima ſiluaꝝ interea pelagiq; uorabit Rex horũ: uacuiſq; toris tantum ipſe iacebit: ſed quonam pacto triclinium ab antiqs traductum ſit:in ipſa dictione uidebimus.

A rchimagirus cum.ch.aſpirato &.i. latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris principalis cocus. Nam cõponit̃ ex archi quod eſt principale:& μάγειρος cocus.

A rchitectus ſola antepenultima cum aſpiratione atq;.i.latino ſcribitur:dicitur qui præeſt ſtructuris ædificioruꝫ:quaſi principalis τέκτων ideſt faber.

A rctos cũ.ct.exilibꝰ ſcribit̃:dicit̃ a noſtris urſa.& inde arctous borealis Statius Nec arctos auſim ſperare triũphos.Arcticus polis ſimiliter borealis dicit̃:de quo locutꝰ Cicero li.ii. de natura deoꝝ ait: Hũc circũ actoæ duæ ferunt̃ nunq̃ occidẽtes.Ex his altera apud graios cynoſura uocat̃:altera elice:ut in illis nos dictionibꝰ oſtẽdemus.Nã elice maior ẽ urſa:quæ& Caliſto uocata fuit:ut in dictione Caliſto uidebimus. hãc teſte Igino pelopõneſii ueluti ſuã nauigãdo obſeruant.Cynoſurã uero Aglaſtones unã de Iouis nutricibꝰ: ex idæis nymphis fuiſſe dixit:q̃ minor arctos a quodã phœnice primitus appellata fuit:ut teſtis ẽ Iginus. Quãobrẽ phœnices nauigando magis illam q̃ alteram obſeruare rettulit:quia a ſuo inuentore comperta fuit. unde Leander apud Ouidium decimoſeptimo epiſtolarum heroidum ait: Non ſequar aut elicen: aut qua tyrus utitur arcton.Bublica non curat ſidera noſter amor.Et libro.iiii.de faſtis ait.

Eſſe duas arctos quarum cynoſura petatur
Sidonii:elicen gratia carina notet.Et ut ait Parmeniſcus tẽporibꝰ Homeri elice arcti nomẽ accæpit:cũ prius plauſtrũ diceret̃:quã utroq; noĩe & arcton:& plauſtrũ noĩauit Homerus:quod græce ἅμαξα dicit̃.Cuiꝰ ſane cã hæc ꝓdita ẽ.Nã cũ ſeptẽ cõſpiciãt̃ ſtellæ duæ q̃ pariles:& maxĩe in uno loco uidẽt̃:ꝑ bolus habitæ ſũt. Reliquæ uero qnq; plauſtrũ ipm ſimulare dicũt̃.Ita & qd̃ ꝓximũ huic ẽ ſignũ bootẽ noĩare uoluerũt.ut.T. Claudiꝰ Cæſar ĩ phœnomia Arati:Tardus in occaſu ſeqt̃ ſua plauſtra bootes.i.boũ agitator.Alii arctophylata uocauerunt:quaſi urſam ſit obſeruans:& cuſtodiens.hunc filium ipſius urſæ Caliſtonis:poetæ noſtri dixerunt:& ad cælum cum illa tractum:ut uidebimus in dictione Caliſto.

A rctophylax cũ.ct.exilibus &.y.græco ſcribit̃:dicit̃ arctoæ ſiue urſæ phylax.i.cuſtos:ut li.ii.de natura deoꝝ uerſus referens arateos ait:Arctophylax uulgo qui dicitur eſſe bootes ut in dictiõe bootes uidebimus.

A rcturus cum.ct.& non aſpiratis ſcribitur:Stella eſt quã urſæ caudã interpretari libet:eo quod in cauda ipiꝰ urſæ locata dicatur.De qua Cicero libro ſecundo de natura deoꝝ uerſus referens arateos inquit.

Stella micans radiis arcturus nomine claro.

Ardiſcos cum.i.latino &.c.exili ſcribit̃:fuit teſte Ariſtarcho in theogoniam Heſiodi fluuius in ſcythia: quem Herodotus libro hiſtoriarū.iiii.per odyrſos populos ſcythiæ profluere dixit.

Ardys cū.y.græco ſcribit̃:fuit Gygis lydoꝝ regis filiꝰ:poſt quē teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.i.& ip̄e regnauit.

Areopagus cū unico.r.ſcribitur:dictio eſt cōpoſita ab ἄρεοσ quod eſt Martis:& πάγοσ uicus. Nam uicus erat athenis:a templo Martis ſic cognominatus.primū iudicium capitis actū fuiſſe dixit Plinius circa finem libri.vii.naturalis hiſtoriæ. Et indē areopagitæ illi dicebantur: qui athenis in templo Martis: quod erat in areopago iudicabant:quod iudicium exquiſitiſſimum habebatur.

Arete huiꝰ Aretes:uel Areta huiꝰ Aretæ utrūq; cōperit̃:& recte dicit̃:ac cū unico.r.&.t.non aſpirato ſcribit̃: fuit uxor Alcinoi regis phæacū:ut pluribꝰ ī locis oſtēdit Homerꝰin odyſſea.Quare cū eēt Vlyxes apud corcyrā in cōuiuio Alcinoi:& cū aliis aliiſq; phæacū populis enarraret Polyphemū quoſdam ex ſociis eius deuoraſſe:ac ſi deriſoria locutꝰ fuiſſet uerba & mēdacia ip̄i Aretæ uideri poterant: dicente Iuuenale in ſatyra Quis neſcit uoluſi attonito cū.Tale ſup̄ cœnā facinus narraret ulyxes.Alcinoo:bilē aut riſū fortaſſe q̄buſdā Mouerat:ut mendax aretæ logus.i.uelut mēdax eēt:logus.i.ſermo q̄ Aretæ uxori Alcinoi dirigebat̃.fuit & eodē noīe altera filia ſup̄ioris Dionyſii & ex Ariſtomache ſorore Dionis & interp̄tat̃ ἀρετή ideſt uirtus.

Arethuſa cū.th.aſpirato & unico.s.ſcribit̃:fuit uirgo uenatrix Dianæ comes.ut dixit Ouidiꝰ li.metamor.v. Quod Virgiliꝰ tetigiſſe uidet̃ li.geor.iiii.cū ait.Et tādē poſitis uelox arethuſa ſagittis. Quæ cū forte in alpheo fluuio ſe lauaret:a deo flumīs Alpheo cōſpecta adamat̃: quā ille detinere conatꝰ ē:ſed diffugientē illā deus ſui fluminis circuitionibꝰ inſequit̃.Sed ip̄a īplorato Dianæ ſubſidio:in fontē ſui noīs cōuerſa ē.Cuius undis cū alpheus cōmiſcere ſe uellet:illa uero p̄ ſubterraneos meatꝰ diffugeret uſq; i ſiciliā ꝓſecutꝰ ē.Quod fidē fabulæ experientia præſtaſſe uidet̃. Qua dep̄henſū ē expurgamēta hoſtiaꝝ: quæ apud helidē in ludis olympiacis mactabāt̃:cū in alpheū delapſa eſſent in ſiciliā uſq; ad fontē arethuſam ſcaturire cōſpiciebant̃. Sane in gloſſulis Ariſtarchi ſup̄.xiii.odyſſeæ Homeri librū cōperi:quattuor ī diuerſis mūdi p̄tibꝰ fuiſſe arethuſios fontes.Vnū apud ſyracuſas.Alteꝝ apud ſmyrnā.Tertiū in chalcidia.Et quartū in ithaca.Et ab Arethuſa arethuſis patronymicum fœmininū deductum eſt.ut Ouidius libro faſtorum quarto:Vtq; ſyracuſas arethuſidas abſtulit armis Claudius.

Arethoꝰ cū.th.aſpirato ſcribit̃:fuit rex in arna ciuitate bœtiæ:& pater Meneſthii:ut in ea dictiōe uidebimꝰ.

Argāthoniꝰ cū.th.aſpirato ſcribit̃ &.i.latino:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.i.tarteſſiorū tyrannus.

Argia cū.i.latino ſcribit̃ fuit Adraſti regis argiuoꝝ filia:& Polynicis thebani uxor:de qua Statius li.i. &.iiii. thebaidos plura locutus ē.Altera eiuſdē noīs fuit Argiuis uenerāda ſacerdos: ut uidebimꝰ in dictione Bito.

Argilus cum.i.latino & unico.l.ſcribit̃:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii.urbs emathiæ:nō longe ab hoſtiis ſtrymonis uerſus occidentem.

Argippei cum.i.latino & geminato.p.ſcribitur:populi ſunt ultra ſauromatas & budinos & hiros. ut oſtēdit Herodotus libro hiſtoriarum ſecundo.

Argyrondes cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Ariſtarcho ſuper Heſiodum fluuius in ætolia:quaſi ſit argyros ideſt argentum δεινοσ ideſt periculoſum.

Argos cū.o.apud noſtros ſeruata lrātura græca ſcribit̃:& ī ſingulari generis ē neutri.ut Horatius:Aptū dicet equis argos diteſq; mycenas.In plurali uero numero maſculini ut hi argi:nomē ē urbis uniꝰq̄dē in attica nō lōge ab athenis:de q̄ in dictiōe attis uidebimꝰ.Alteriꝰ uero in theſſalia ſiue pelaſgia:quod argos pelaſgicū Homerꝰ uocat:cōditū teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ a Phoroneo.de quo Lucanꝰ in.vi.Vbi nobile quōdā Nūc ſup̄ argos arant.Aliud eſt teſte eodē Plinio libro.iiii.in achaia hippiū cognominatū:ſupra locū lernæ:a mari octo milibꝰ paſſuū diſtans: & nouē additꝰ a mycenis a quo regiūcula argos:& græci ip̄i argiui cognominati ſūt.Nā ab argos argiuus deducit̃:quod cū.i.latino ſcribit̃:quāq; apud græcos ſit.ει.diphthōgꝰ & ſcribat̃ ἀργεῖοσ:ſed nos diphthongū ip̄am in.i.longā cōmutamus.Addētes inſup̄.u.cōſonās loco æolici digāmæ:quod antiq̄ æoles īterponebāt iter diphthōgū & ſequētē uocalē ut ſupra uidimus:cū de.u.littera tractaremꝰ.Nōnulli uero ex latinis diphthōgū ip̄a; in.e.cōuerterūt:nec.u.cōſonās addere uoluerūt: ſed dixerūt argeus.ut Horatiꝰ li.carminū.iiii.Tybur argeo poſitū colono. Profert̃ etiā ꝓ aduerbio in plurali: ut Pliniꝰ circa finē libri.xvi.naturalis hiſtoriæ:argis inquit olea etiā nūc durare dicit̃:ad quā Io in uaccā mutatam Argus alligauerat.hæc ille.ob quod puto dixiſſe Virgiliu; libro georgi.ii.Viuacis;oliuæ.

Argonautæ cū.t.exili ſcribit̃:dicti ſunt heroes illi q̄ cū Iaſone ad expeditionē ī cholchos ſunt ꝓfecti: ſic quoq; cognominati ab naue:quā innauigauerūt:quæ argo dicta fuit.Nauis uero teſte Diodoro ſiculo li.hiſtoriaꝝ v.argo dicta erat:ut quidā aſſerūt ſcriptores ab argo eius architecto:qui;etiā inter nauigādū eius reſarciēdæ curā cæperat.Alii ab eius uelocitate:quā antiqui argon appellabāt.fuitq; eodē Diodoro teſte iuxta pelion ædificata magnitudine atq; apparatu longe maiori: q̄; quæ ad eam diem fieri conſueuerant. Erat enī antea paruaꝝ nauiculaꝝ uſus.At huiꝰ eximiā magnitudinē ſtupētibꝰ oībus diffuſa p̄ græciā eius rei fama multos egregios adoleſcētes ultro ad certamē:& eiꝰ belli cōmunionē allexit Iaſon in aquā deductā nauē cū neceſſariis ad nauigādū rebꝰ fulſiſſ;:optios eoꝝ q̄ ſecū irēt elegit numero q̄ttuor & q̄dragīta.Ex eis uero clariſſimi erāt caſtor:& Pollux:Hercules:Telamō:Orpheꝰ:Atlātes:Schinei:p̄terea Theſpei filii:& ip̄e nauigii auctor

Iaſon Sane argonautarũ hiſtoriá quá plures deſcripſere:& poetæ maxime ex græcis qdé quos legi: Orpheus ipſe q interfuit:quáq; nõ illi⁹ opus dicat Ariſtoteles. Ité Appollonius late materiá ipſam ꝓſecutus eſt. Ex latinis uero Ouidius in li.metamor. Et clariſſimus ille poeta Valerius Flacc⁹:q diuino carmine ré omné ipoꝝ argonautaꝝ explicuit. Ex hiſtoricis Diodorus ſicul⁹ & Trogus Pompeius:qué imitatus eſt Iuſtinus.

A rgiripa cũ.i.latino utrobiq; & unico.p.ſcribit᷑. Nec ab ἀργυρος:quod é argentũ deducit᷑. Sed ab Argoripo oppido apuliæ a Diomede cõdito hoc é argos ρι ππον.i.iactũ ſiue fundatũ. Sed poſtea teſte Seruio ſup x.æneí.nomé uetuſtate corruptũ é:& factũ ut ciuitas argiripa diceret᷑. Et ſic illá uocauit Virgili⁹ cũ ait: Ille urbé argiripá patriæ cognoíe gentis Victor gargani condebat iapygis aruis. Sed rurſus corrupto uerbo arpos dicta fuit. Virgi.li.x. Quæ cauſa attraxerit arpos. Dicit᷑ etiá a Virgilio arpi in plurali.ut eodé li.x. Atq; iterũ in teucros ætolis ſurgit ab arpis Tydides. & libro.xi. Non erit auxilio nobis ætolus & arpi.

A rpos & arpi ſine aſpiratiõe principii ſcribit᷑:ná nõ ab harpazo uerbo græco & aſpirato:quod é apud nos rapio deſcendunt. Sed ab hargos & argiripa:ut in præcedenti dictione uidimus:deducta ſunt.

A rgiſſa cũ.i.latino & duplicato.ſ.ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.iliados urbs in theſſalia.

A riæus cũ.i.latino &.æ.diphthongo in penultima ſcribit᷑:nomen fuit excellentis uiri proprium.

A riannes cum.i.latino & duplicato.n.ſcribitur:fuit nobiliſſima armeniæ ciuitas.

A riathis cum.i.latino utrobiq;.&.th.aſpirato ſcribitur.nomen eſt proprium hominis.

A riabignes cum.i.latino utrobiq;:fuit Darii filius ex filia Gobryæ:qui una cum Praxaſpe & Megazabo præpoſitus fuit claſſi Xerxis.

A riapithes cum.i.latino utrobiq; &.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit ſcytharũ rex:cui fili⁹ Scylla in regno ſucceſſit.

A riadne cũ.i.latino &.d.ante.n.in eadé ſyllaba ſcribit᷑: & a noſtris & græcis auctorib⁹ dicit᷑:quá inſcii quidá moderni Adrianá uocát:quod uocabulũ apud nullos auctores cõpertũ eſt. Sed Ariadne a Priſciano ponit᷑. Et a Seruio nõnullis ĩ locis declinari docet᷑. fuit Minois cretæ regis filia ex Paſyphæ cõiuge:dicéte Homero li.xi.odyſſæ καλήν τ᾽ ἀριάδνην κούρην μίνωος:hoc eſt formoſamq; Ariadnen filiá Minois. hæc Theſeũ Aegei athenaꝝ regis filiũ cretá miſſuꝫ deuorádũ a Minotauro amauit ꝑdite. Et cũ iuuáte Dædalo eius cõtubernio fungeret᷑:ſuſcæpta fide quod ab illo reciperet᷑ in cõiugé:& una Phædrá ſororem ꝓ Hippolyto filio tráſportaret:ſuo cõſilio ducto filio ĩ labyrinthũ ĩtrauit:ubi mactato Ninotauro noctu clá Ariadnen & Phædrá ſup nauiꝫ ĩpoſitis uictor aufugit. Ariadnen deinde a ſe corruptá (aſportata Phædra) dormienté reliquit in chio inſula maris ægæi.ut Ouidio li.viii.metamor.placuit. Vel in naxo eiuſdé maris inſula.ut ſcripſit Seneca in Oedipo. experrecta tádé Ariadne cũ ſe cognoſceret derelictá:ululatu maximo litora cũcta replebat Sed cum tunc Bacchus ſecus inſulá nauigaret:uiſam iuuéculá recæpit: & uxorem ſibi coniunxit:dicéte Seneca in Oedipo: Naxos ægæo redimita ponto.

Tradidit thalamis uirginem relictam.

Meliore péſans damna marito. Ex hac Bacchus Thoanté inſulæ lemni regé genuit. Donauitq; illá Venus corona a Vulcano fabricata:quá Bacchus nouem ſtellis ornatam in cælo locauit. De qua plura alia Ouidius in præfato libro.viii.& plura in libro faſtorum ſcripſit.

A riandes cum.y.græco ſcribitur:fuit ægypti pro Cambyſe præfectus:qui teſte Herodoto libro hiſtoriarum tertio:a Dario poſtea interfectus fuit.

A ricia cũ.i.latino utrobiq; &.c.abſq; aſpiratione ſcribit᷑:fuit ex attica regione puella:quæ primũ ab Hippolyto dilecta:cum poſtmodũ ab Diana in italiam tranſlatus ille fuiſſꝫ:eius uxor facta fuit:qui ea loca inhabitauerunt:quæ ab urbe roma ad eius uſq; nominis urbem ab Archilo poſtea ſiculo conditam nemoribus: ut plurimũ intercæpta erat:dicente Ouidio libro.iii.faſtorum.

Vallis aricinæ ſilua præcinctus opaca.

Eſt locus:antiqua religione ſacer.

Hic iacet hippolytus furiis diſtractus equorum

Vnde nemus nullis illud aditur equis. At in ea ciuitate quæ decem tantũmodo milibus paſſuum diſtat ab excelſa nemoralis aricia roma.ut dixit Lucanus in quinto. Oreſtes oraculo monitus:ſimulachrũ ſcythicæ Dianæ:quod de taurica regione extulerat:priuſq; argos peteret conſecrauit. Ab aricia autem aricinus deriuat᷑: ut Iuuenalis: Dignus aricinos qui mendicaret ad axes.

A rii cum.i.latino ſcribit᷑:ſunt aſiæ ſcythicæ populi.ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum quarto.

A rimaſpi cũ.i.latino ſcribit᷑:populi ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii.in ſcythia aſiæ uerſus ſeptétrioné unicũ tátũmodo oculũ in media fronte tenétes. Et ut idé auctor ꝓſequit᷑. Arimaſpi dicũt᷑ ab arimo:quod ſcythaꝝ lingua unũ dicit & ſpu oculũ q̃ſi unũ oculũ habétes. Et ut ꝑgit hi cũ gryphib⁹ alitibus ferociſſimis cõtinua bella gerũt. Ná eruũt gryphes ex cuniculis ſmaragdos & auꝝ qđ ui capiũt arimaſpi:dicéte etiá Lucano li.iiii. Auroq; ligatas Subſtringens arimaſpe comas.

A riomardus cum.i.latino ſcribitur.fuit teſte Herodoto Darii filius.

A rion cũ.i.latino & unica.r.ſcribit᷑:fuit citharœdus optimus ex inſula leſbo:& artis ſuæ gratia Periandri corinthioꝝ tyráni amicus. de quo Herodotus li.hiſtoriaꝝ.i. Plinius li.ix.ſuæ naturalis hiſtoriæ. Gellius li.xvi.

noctium

noctium atticarum hiſtoriam late rettulere:quæ breuiter compræhenſa talis eſt.Hic ob diuitias quas in ſicilia & italia ſua arte conquiſiuerat:a nautis eum corinthum reportantibus:ſe præcipitare in mare coactus eſt & a delphine exceptus in laconiam ante nautas ipſos deportatus corinthum adiit:ubi re cognita & illis ad ſupplicium traditis:bona ſua quæq; recuperauit.Quare dixit Virgilius in Damone:Orpheꝰ in ſiluis inter delphinas arion:cuius prima ſemꝑ breuis ē.At in Orione quādoq; quidē lōga eſt:& quādoq; breuis.ut Virgilius libro æneidos.iii.Armatūq; auro circūſpicit oriona.ubi ſpondeus qntū detinet locū. Breuis uero ab eodē ponit̃ li.i.cū ait:Cū ſubito aſſurgens fluctu nimboſus orion In uada cæca tulit. Et Lucanꝰ libro.i.Enſiferi nimiū fulget latus orionis.

A riobarzanes cū.i.latino &.z.cōſonāte ſcribit̃:fuit cappadocū rex q Pōpeio magno ī pharſalico bello fauit.

A riſbe cū unico.r.&.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero li.iliados.ii. urbs phrygiæ iuxta pontū. Et alibi dicit illam ab Achille funditus euerſam fuiſſe:quia troianis auxilia miſerat.de qua Virgilius li.æneidos.viii. Pocula deuicta genitor quæ cæpit ariſbe.fuit etiā eodē noīe concubina quædam Priami.

A riſtæus cū.i.latino &.t.exili ſequente.æ.diphthongo ſcribit̃:fuit Apollinis ex Cyrene filia Penei regis arcadiæ filius:hic deinde in arcadia regnauit:& primus apiū ac mellis uſum lactiſq; coagulū demōſtrauit. Vſūq; olei & alia q̄plura adinueniſſe rettulit Iuſtinus libro.xiii.ſui epitomatis.

A riſtagoras cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum quinto præfectus exercitus Darii contra græcos.

A riſtomynus penultima cum.y.græco ſcribitur:nomen eſt uiri proprium:

A riſtippus cū.i.latino utrobiq; ſcribit̃:&.t.non aſpirato atq; duplicato.p. Verꝝ ſecundū cōmunes græcoꝝ regulas cū.th.aſpirato ſcribi deberet:ſed ne aliunde q̄ ab ariſtos compoſitū credat̃:præualuit cōſuetudo:ut cū.t.exili ſcriberet̃.fuit philoſophus cyrenæꝰ & Socratis diſcipulꝰ.Is teſte Creſio Phanio pipatetico primꝰ ſocraticorū philoſophiā deduxit in quæſtū:habuitq; ingenium ad omnia facile & paratū:ob quā maxime a Dionyſio ꝓbabatur.Cuius plurima dicta:& q̄ promptiſſima & uaria rettulit Laertius Contra quem Plato librū in uoluptatē ſcripſit.Cuius ille aſſertor erat.Quare Timon illū ut nimiū delicatum arguit:a Diogene uero regius canis dicebat̃. Quorū diſceptationē Horatius poſuit in epiſtola decimaoctaua. Alius fuit Ariſtippus teſte Laertio q arcadiæ hiſtoriā ſcripſit.Tertius qui eo quod a matre doctus fuerat: Matrodidactus dictus fuit.Quartus ex noua academia profectus.

A riſtides cū.i.latino utrobiq; &.t.exili ſcribit̃:fuit athenienſis Lyſimachi filiꝰ:æqualis fere Themiſtocli.Quare cū eo de principatu contendit:obtrectaruntq; inter ſe:in quibus duobus cognitū eſt quāto anteſtaret eloquentia innocentiæ.Nā cū teſte Aemilio Probo Ariſtides abſtinētia & uirtutibus:unus poſt hominū memoriā:quē quidē audiemꝰ cognomine iuſtus ſit appellatꝰ a Themiſtoclis tamē eloquētia adeo collabefactus eſt ut exilio decē annoꝝ mulctaret̃. Verꝝ poſtq̄ Xerxes in græciā deſcēdit:ſexto uero anno q̄ erat expulſus:plebiſcito in patriā reſtitutus eſt.Hic qua fuerit abſtinētia nullū ē certius iudiciū: q̄ cū maximis rebus præfuiſſet in tanta pauptate deceſſit:ut quo efferret̃ uix reliquerit.Fuit & alter Ariſtides thebanus pictor inſignis: & quē æqualē Appelli dixit Pliniꝰ libro.xxxv.naturalis hiſtoriæ.Is ut inquit omniū primus animū pinxit:& ſenſus hoīs expreſſit.quos græci πάθη:hoc eſt perturbationes uocāt.Durior paulo in coloribus.Cuius unā tabulam Attalus rex centū talentis emiſſe traditur.

A riſto cū.i.latino &.t.nō aſpirato ſcribit̃:pater fuit Platonis a codro Melanthi filio:qui a Neptuno itidē ſanguinem trahere Traſilo teſte memoratur ducens originem.

A riſtomache cū.i.latino &.t.exili &.ch.aſpirato ſcribitur:fuit uxor Dionyſii.

A riſtonicꝰ cū.i.latino utrobiq; &.t.ac.c.exilibus ſcribit̃:fuit enenis ex epheſia pellice filius.

A riſtophorū cum.i.latino &.t.non aſpirato ſcribitur. Vas eſt in quo prandiū defertur. Nam componitur ex ἄριστον quod prandium indicat:& φορῶ porto:diciturq; latine diſcus ut quidā uolunt: quod eſſe etiā græcum oſtendit Iulius Pollux:ut in ea dictione uidebimus.

A riſtoteles cū.i.latino &.t.exili utrobiq; ſequēte.e.in penultima ſcribit̃:fuit philoſophus ſummus ex oppido ſtragyra:obſcuro quidē p ſe niſi quod huius uiri claritate refulſit.patrē habuit Nicomachū medicinæ artis profeſſorē.Referebaturq; genus paternū in Machaonē Aeſculapii filiū cōtinuata atq; certiſſima ſucceſſiōe Quin & ipe Nicomachus apud Amyntā macedoniæ regē Philippi patrē magno loco poſitus eſt.Matrē habuit Pheſtiada nō obſcuri generis.hic prima ætate in macedonia enutritus ē.Sed cū adoleuit anno (ut phibent ætatis ſuæ)xvii.athenas ſe cōtulit.Platonē uiginti annis audiuit.Nullā ſciētiā reliquit: quā nō perfecte attingeret.Quare nō ſolū poeta & orator ſummus:ſed philoſophus maximus euaſit.Mortuo Platone ad Hermiā Atarnei tyrannū ꝓfectus:triennio fere apud illū deſedit.Inde in macedoniā a Philippo euocatus: decē ferme annos circa diſciplinā Alexandri fuiſſe tradit̃. Sed Alexandro in aſiā cū exercitu ꝓfecto:ipe athenas rediit:& tredecim annis in lycio florētiſſime docuit.Tandē cōmuni illa philoſophoꝝ inuidia accuſatus ꝙ nō recte de diis ſentiret.Metuens ne ut quondā Socrati: ſic etiā ſibi in iudicio pereūdū foret: deſerta ſui defenſione chalcidē abiit:ubiq; de cætero fuit quoad uita diſceſſit:ut omnia copioſe & eloquētiſſime rettulit cōterraneus meus Leonardus Arretinus in uita quā de illo edidit.hic idem ut ait Hieronymus preſbyter

ſcribẽs ad Euſtochiũ de uita monachaꝝ:abſq; dubitatõe ꝓdigiũ fuit grãdeq; miraculũ in tota natura. Cui ut ꝑgit pene uidet̃ infuſum qcqd naturaliter capax ẽ genꝰ hoim. Sane teſte Laertio: octo fuerũt Ariſtoteles. Primꝰ hicipe: quẽ teſte Gellio in.iii.noctiũ atticaꝝ: traditum eſt libros pauculos Speuſippi philoſophi poſt mortẽ eiꝰ emiſſe talẽtis atticis tribꝰ. Ea ſumma inqt Gelliꝰ: fit nũmi noſtri ſextertia duo & ſeptuagita milia. Secũdꝰ q athenis rẽpublicã ãminiſtrauit. Huiꝰ ut ait adhuc extãt oratões elegãtiſſime. Tertiꝰ q in iliadẽ Homeri ſcripſit. Quartꝰ orator ſiculus: q ad panegyricũ Socratis reſcripſit. Quintꝰ q dictus ẽ Mythus Aeſchinis ſocratici neceſſarius. Sextus cyrenaicus q poetica ſcripſit. Septimus pædotriba: cuius meminit Ariſtoxenus in uita Platonis. Octauꝰ grãmaticꝰ obſcurus & ignobilis: cuius de pleonaſmo ars legitur.

A riſtoxenus cum.i.latino &.t.ſine aſpiratiõe atq;.x.cõſonãte ſcribitur: fuit muſicus. & teſte Gellio in quarto noctium atticarum: uir litterarum ueterum diligentiſſimus Ariſtotelis philoſophi auditor. idem teſte Cicerone animam nil aliud atq; hermoniam eſſe dixit.

A rtachæas cum.t.exili &.ch.aſpirato ſequente.æ.diphthongo ſcribit̃: fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaruꝫ.vii. dux magnus in exercitu Xerxis: quin & ſumme ab illo dilectꝰ: ſed apud acanthũ urbẽ emathiæ moriẽs maxima cũ pompa & honore tumulatus fuit. Cui deinde acanthii: ut heroi ſacrificauerunt.

A rtanes cum.t.exili & unico.n.ſcribitur: fluuius eſt teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto: ſcythicæ thraciæ in iſtrum defluens.

A rithmetica cum.i.latino utrobiq;: & aſpiratiõe in primo.t.reliqua ſine aſpiratiõe ſcribũt̃: dici põt numeralis. Nã ea ſciẽtia ẽ quæ de numeris tractat: deriuaturq; ab ἀριθμὸσ quod ẽ numerus. Et a numero ſæpenumero dicit̃: quod eſt rationabiliter. Virgi.li.xi. Hetruſciq; duces: equitũq; exercitꝰ omnis Cõpoſiti numero in turmas.i.rationabiliter. hinc ẽ quod in Sileao ait idẽ Virgiliꝰ: Tũ uero in numeꝝ faunos ſiluaſq; uideres i.in rationẽ: & rhithmũ. Quin & metra numeros dicimꝰ: ut idẽ in Mœri: Numeros memini ſi uerba tenerẽ.

A romata cum.t.exili hoc eſt ſine aſpiratione ſcribitur.

A rſaces cũ.c.nõ aſpirato ſcribit̃: fuit perſaꝝ rex: a quo oẽs perſidis reges poſtea Arſacidæ dicti ſunt. Nam ut ait Seruiꝰ in ſextũ ænei. Reges oẽs albani ab Siluio filio Aeneæ: & Lauiniæ: Siluii dicti ſunt: ſicut romani imperatores Auguſti uocantur: ægyptii Ptolemæi: pſæ Arſacide: latini Murani: ut Muranũ: hic atauos & auorũ antiqua ſonantẽ Nomina: pes regeſq; actum genus omne latinum.

A rſinoe cũ.i.latino &.o.atq;.e.diuiſis ſyllabis ſcribit̃: fuit filia Ptolemæi Lagi filii: q ægyptũ poſt Alexandrũ tenuit: & fuit uxor Lyſimachi regis macedoniæ forma præſtãtiſſima. quæ ex uiro duos peperit filios Lyſimachũ.ſ. & Philippũ forma & præſtantia ſimiles: ſed tandẽ inter omnis miſeras ipa miſerrima fuit. huius noĩe Ptolemæus philadelphus eius frater teſte Plinio li.v.naturalis hiſtoriæ: urbẽ cõdidit in cyrenaica regione: q̃ & ſimiliter Arſinoe dicta eſt. Et fluuiũ qui eam præterfluit ptolemæũ uocauit.

A rmenia cũ.i.latino ſcribit̃: nec aſpirat̃ in primo ut inſcii qdã uoluerũt: ꝓuincia ẽ aſiæ inter taurũ & caucaſũ mõtes ſita: & a cappadocia ad caſpium uſq; mare ꝓtenſa. ut deſcripſit Iuſtinꝰ li.xlii. ſic qdẽ ut aſſerit cognominata ab armenio Iaſonis comite. diuiditurq; in maiorẽ armeniã & minorẽ: quod Lucanus tetigit in oratione Pompeii cũ ait li.iii. Nec tu populos utraq; uagãtes Armenia. unde teſte Plinio li.xv. naturalis hiſtoriæ deducta fuerunt pruna quæ ſola odore cõmendãt̃ peculiari. habetq; deriuatiuũ patriũ armenius: quod æqſyllabum eſt primitiuo. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciã: Inſtantẽ regi armenio parthoq; cometem.

A rne abſq; aſpiratione ſcribitur: fuit teſte Homero libro.ii. Boetiorum urbs.

A rſis cum.i.latino ſcribit̃: dici poteſt eleuatio ſicut θέσισ poſitio: quæ in uoce obſeruantũr.

A rtabanus cũ.t.nõ aſpirato ſcribit̃: fuit Hyſtaſpis filius & frater Darii perſaꝝ regis. hic teſte herodoto li. hiſtoriaꝝ.vii. graui oratiõe diſſuaſit Xerxi nepoti ſuo bellũ cõtra græcos arripere. tãdẽ Xerxẽ in regia obtrũcauit: de quo Iuſtinꝰ li.iii. tractauit. Alter fuit Tigranis armeniæ regis filius: quẽ.M. Antoniꝰ dolo cæpit.

A rtaphrenes cũ.t.exili &.ph.aſpirato ſequẽte.r.ſcribit̃: fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vii. unꝰ ex ducibꝰ Darii: & primꝰ ſardiũ ꝑfectꝰ. idẽ cũ Date apd̃ cãpũ marathona debellatꝰ fuit: ut latiꝰ uidebimꝰ ĩ dictiõe marathũ

A rtaxerxes cũ.t.nõ aſpirato &.x. cõſonãte tã in ultima q̃ in penultima ſcribit̃: fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.vi. perſarum rex filius Xerxis: filii Darii filii Hyſtaſpis.

A rteatæ cum.t.exili utrobiq; ſcribit̃: fuerũt teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.i. gẽtes perſicæ: ut ſimiliter parſagadæ maramphii maſpii: & alii qui eo nomine dicuntur perſæ.

A rtembares cũ.t.exili ſcribitur: fuit uir clarus apud medos ut dixit Herodotus.

A rtemiſia cum.t.exili &.i.latino utrobiq; ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii. filia Ligdamii alicarnaſſei ex matre Cretica & cõiunx Mauſoli regis cariæ: q̃ uirũ ſuũ ultra humanæ affectiõis fidẽ amaſſe ſcribit̃ a Gellio li.x. q etiã multa de illa rettulit: quæ ſiqs legere cupit ibidẽ legat. Quin & in li.ii. de architectura Vitruuius iucũda quædã & gratiſſima nobis rettulit. & ultio addit de memoratiſſimo ſepulchro: qd̃ in memoriã uiri ſui apud alicarnaſſum ſtruxit: adeo ut iter ſeptẽ mũdi ſpectacula numeret̃: ut in dictiõe mauſolus uidebimuſ. Nãq; poſt mortẽ mariti teſte Herodoto: regnũ cariæ & coi tenuit & rhodũ mirabili arte cæpit: ut præfato loco oſtendit Vitruuius. de eadẽ mirãda narrat Herodotus & qualiter ſecuta ꝑtes Xerxis contra græcos ſuo cõſilio & iuicto animo talia ſuadebat regi: quæ ſi ꝑſuaſiſſet firmũ græcoꝝ regnũ obtinuiſſet

Sed inuidia aliorum principum adeo eius conſilium neglectum fuit:ut cogeretur rex turpiter aufugere:& exercitum omnem perdere.

Artemiſius cũ.t.ſine aſpiratiõe &.i.latino utrobiq; ſcribit᷑:mons ē Arcadiæ teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſto/riæ.& ut græci putãt ab artemiſia herba ibidē abundante:& ab Chirone cõperta denominatus.

Artemis cum.t.exili &.i.latino ſcribit᷑:dicitur apud nos Diana.

Artaxata cũ.t.exili utrobiq; &.x.cõſonãte in penultia ſcribit᷑:declinat᷑q; tantũ in plurali ut cythera ſolema & ſimilia:urbs eſt teſte Plinio li.vi.naturalis hiſtoriæ maioris armeniæ in cãpis ſita iuxta araxē.hãc ferunt Arta xan Tigrani patrē Hannibalis pœni cõſilio q̃ ad eũ deuicto Antiocho cõceſſerat omnibus rebus belliq; pa/cis opportunã cõdidiſſe:ſuoq; eã noie appellaſſe.Eratq; Luculli tpe Tigranis regia.

Arteria cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris uena uitalis.

Artocrea cum.t.&.c.exilibus ſcribitur:ut puto epulũ erat quod populo ex pane & carne dabat᷑. Perſius ĩ ul/tima ſatyra:Oleũ artocreaſq; popello Largior:hoc ē oleum ad ungendũ ſe dũ lauabãt᷑:& epulũ ex pane & carne ad comedẽdum.Nam cõponitur ab ἄρτοσ:quod eſt panis:& κρέασ quod eſt caro.

Artocopus cum.c.&.t.nõ aſpiratis ſcribit᷑: dicitur a noſtris piſtor.Nã cõponitur ex ἄρτοσ:quod eſt panis:& κόποσ labor:quaſi is eē dicatur q̃ circa cõficiendũ panē laborat.Sed nõnunq̃ etiã pro illo q̃ quouis mõ in ſeruando uel diſtribuẽdo pane occupat᷑:accipi poſſe uidetur.ut Iuuenalis in ſatyra Si te ꝓpoſiti:ſeruatorē panis inducit ad improbulũ dicentem:Salua ſit artocopi reuerentia:quæ tunc quoq; ſalua eſſe uidebatur: quando a nullo alio panis pro domino factus tangitur q̃ ab ipſo.

Artoptaſia abſq; aliqua aſpiratione & cũ.i.latino ſcribit᷑:teſte Plinio li.xviii.naturalis hiſtoriæ toſtum panem deſignat.Nam cõponitur ex αρτοσ:quod eſt panis:& ὀπτασία:quod eſt toſtatio.

Artochmes cum.t.exili &.ch.aſpirato ſequente.m.ſcribitur:fuit teſte Herodoto li. hiſtoriarum.vii. unus ex Xerxis ducibus:qui Darii filiam in uxorem duxit.

Aruiſiũ cũ.i.latino utrobiq; ſcribit᷑:ꝓmõtoriũ ē inſulæ chii:a quo teſte Plinio li.xiiii.naturalis hiſtoriæ:optĩa deducebãt᷑ uina:unde aruiſi⁹aruiſia aruiſiũ deriuat᷑. Virg. ĩ Daphni: Vina nouũ fũdã calathis aruiſia nectar

Aſæus cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero libro undecimo iliados:unus ex principibus græco/rum interfectus ab Hectore.

Aſarus cum unico.s.ſcribitur:fluuius eſt teſte Liuio libro.v.de bello macedonico:alluens heracleã ciuitatem poſitam ad radices montis œtæ.

Aſbeſton cum.t.exili ſcribitur:ſed ab inſciis corrupte albeſton dicitur:a noſtris inextiguibile. Vnde lapis ille qui igni facile accenditur:& extingui non poteſt:aſbeſton ſimiliter uocatur.

Aſbytæ cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:populi erant teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii.circa cyrenem & ti ligammas remotiores a mari.

Aſcalon cum.c.exili ſcribitur:urbs fuit ſyriæ:unde aſcolonita quis dicitur.

Aſcanius cũ.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Virgilio non ſolũ Aeneæ filius:ex Creuſa regis Priami filia: ſed & fugæ laborũq; in quærẽdo regno ꝑpetu⁹ſotius.Liuius uero li.i.ab urbe dubitat an Creuſæ uel Laui/niæ filius fuerit.Sed poetæ cæteri oẽs & hiſtorici cũ Virgilio Creuſæ filiũ fuiſſe affirmãt. Et plurib⁹ noĩbus cognominatum aſſerũt.Nã Aſcaniũ primo ab aſcanio phrygiæ fluuio dictũ putãt.de quo fluuio meminit Virgi.li.georgi.iii.cũ ait:Illas ducit amor trans gargara trãſq; ſonãtē Aſcaniũ.fuit etiã dictus Ilus ab Ilo fi/lio Troi & fratre Aſſarici aui Anchiſæ.Deinde Iulus a prima barbæ lanugine:quo tpe Mezentiũ ſingulari certamine deuiciſſe rettulit Cato in libro originũ:& ob hoc dictũ Iulũ:ut teſtis ē Serui⁹ſup primũ æneĩ.Nã ιουλοσ græce:latine lanugo dicit᷑.Quē ut ait Liui⁹Iulũ eundē iulia gens auctorē noĩs ſui nũcupat. Quãq̃ & ante id tp̃s uocauit eũ Iulum Virgili⁹:cũ dixit in oratione Iouis ad Venerē:At puer aſcanius cui nunc co/gnomē iulo Addit᷑.ilus erat dum res ſtetit ilia regno.Quin & teſte eodē Seruio ſup.iiii.Virgilii æneĩ. libruꝫ Dardanius etiã & Leondamas ad extinctoꝝ fratrũ ſolatiũ dictus fuit:ꝑ quod oſtendere uidet᷑ Aeneã plures ex Creuſa filios ſuſcæpiſſe.Ideo dicebat Virgili⁹ in eo libro:Dardaniuſq; nepos ueneris.& ſubdit de Aſcã/nio Liuius poſt mortē Aeneæ abundante Lauinii multitudine florentē iam ut tum res erant:atq; opullentaꝫ urbem matri ſeu nouercæ reliquit.Nouam ipſe aliam ſub albano monte condidit: quæ ab ſitu porrectæ in dorſo urbis longa alba appellata eſt.Et ſubdit inter lauinũ & albam longam deductam coloniam triginta ferme interfuere anni.De reliquis Virgilius libro.viii.æneĩ.proſecutus eſt.

Aſcalaphus cũ.c.abſq; aſpiratiõe ſcribit᷑:fuit teſte Homero li.ii.iliados:Martis ex Aſtioche filius: quē & fra/trē Ialmenũ regnaſſe dixit apud aſpledonã orchomenũq;:& mimones ciuitates:ueniſſeq; ad troiã cũ trigin ta nauibus.Alter dicit᷑ Aſcalaphus ab Ouidio li.v.metamor. Acherontis & Ornæ filia natus. Seruius uero ſuper primum georgicorum dixit Stygis filium:qui Proſerpinam prodidit grana punici mali edidiſſe: ob quod ad ſuperos redire nequiuit.

Aſcra cum.c.nõ aſpirato ſcribit᷑:fuit uicus in boetia ad radices montis Helicõis:patria Heſiodi poetæ clariſ/ſimi:dicẽte Ouidio li.iiii.de ponto:Intumuit uati:nec tamē aſcra ſuo.a quo deriuat᷑ aſcræus cũ.æ.diphthõ go in penultima.Nã ea quæ a uocalibus in.a.aut in.e.ꝑductã exeũt noĩa in æus ut plurimũ ꝑ.æ.diphthõgũ

ſcribuntur:ut athenæ athenæus:thebæ thebæus:circæ circæus:aſcra aſcræus. Virgilius libro georgicoꝝ.i. Aſcræumq; cano romana per oppida carmen. Ouidius libro primo de ſine titulo:

Viuet & aſcræus dum muſtis uua tumebit.

A ſculum cum.a.abſq; diphthongo uel aſpiratione aliqua ſcribitur:ubi poſt.c.& ante.l.nos.u.interponimꝰ: cum apud græcos dicatur αςκλος:ut ſimiliter ἀλκμήνη Alcumena:ηρακλης Hercules:ut ſupra uidimꝰ Oppidum eſt apuliæ memorandum clade illata Pyrrho a Curio & Fabritio romanis conſulibus:ut late oſtẽdit Plutarchus in uita Pyrrhi.

A ſia cum.i.latino ſcribitᷣ:regio duplex dicitur:maior.ſ.& minor. Minor mediterraneo mari noſtro cingitur & phrygia ac lycia concluſus terminatᷣ:ſic quoq; ab Aſia nympha filia Oceani & Tethyos:ut teſtis eſt Heſiodus in theogonia & Iapethi cõiuge cognominata:quæ ĩperium circa ea loca tenuit:ut dixit Varro de origine linguæ latinæ. Herodotus uero li.hiſtoriaꝝ.iii.dixit eam Promethei uxorẽ fuiſſe:& ſubdit:At uero lydi dicunt aſiam ab Aſio Cotyi filio denominatã fuiſſe. Maior uero aſia a palæſtina incipit & ſyria:ac in indiam terminatur:quæ a minori nomen ad ſe traxit.

A ſychis penultima cum.y.græco & ultima cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.ii.rex ægypti:qui poſt Mycerinum regnauit.

A ſilas cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:latinum dicunt:& ab effectu eius uolatilis:qui ut uidebimꝰ aſilus dicitur deductum uolunt. Nam ardentis in arma puellæ nomen proprium fuit Camillæ comitis:ut Virgilius libro.xi.æneidos:Princeps turmas inducit aſilas.

A ſylum cum.y.græco & unico.l.ſcribitᷣ:apud nos indicat intemeratũ. Nã cõponitᷣ ex.a.quod ẽ ſine:& ςύρω traho:eo quod locus fuit a quo neminẽ ꝑ uim trahere licebat:ubi græcũ.r.in.l.noſtrũ conuerſum fuit.& ut mõſtrat Statius li.xii.thebaidos:apud athenienſes primo a deſcẽdentibus Herculis conſtructum fuit:ut ait

Fama eſt defeſſos acie poſt buſta paterni Numinis:herculeos ſedem fundaſſe nepotes.

Sic ſacraſſe loco cõmune animantibus ægris.

Confugiũ.& reliqua. Poſt hæc longo deinde tp̃e Romulus cõditurus urbem paſtores inter quos adoleuit cõuocauit. Cũq; is numerus ad tutandã urbem parum idoneus uideretᷣ:cõſtituit teſte Liuio primo ab urbe aſylum:quo quiſq; ꝓficiſceretᷣ:ab omni noxa liberatus eſſet:dicente Ouidio libro faſtoꝝ.iii.

Romulus ut ſaxo lucum circumdedit alto:

Quilibet huc inquit confuge tutus eris. Vnde Virgilius libro æneidos octauo inquit:

Hinc lucum ingentem quem romulus acer aſylum

Rettulit. ubi exponit Seruius ideſt fecit ad imitationem athenienſis aſyli. Per hũnc ergo modum ciuiũ numerum adauxit Romulus. ueꝝ & nõnunq̃ pro ipſo mere templo poni aſylum legimus:ut Virgi.li.ii.ænei.

Et iam porticibus uacuis iunonis aſylo Prædam obſeruabant.

A ſilus cũ.i.latino & unico.l.ſcribitᷣ:quidam cũ duplicato.l.& nõ recte ut puto. Nã uolatile quoddã paruum eſt armẽtis & maxime bobus infeſtum:quod a uocis ſono nomen traxiſſe uidetᷣ:quod magis ſine.l.q̃ quod duplicet.l.auditᷣ.& eſt latinum teſte Virgilio libro georgicoꝝ.iii.qui ait:

Eſt lucos ſilari circa ilicibuſq; uirentem

Plurimus alburnum uolitans:cui nomen aſilo

Romanũ eſt.œſtrum graii uertere uocantes.& ſubdit:

Aſper acerba ſonans.& reliqua quæ ſequuntur.

A ſine cũ.i.latino ſcribitᷣ:oppidum eſt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ in achaia: a quo aſinæus ſinus cũm æ.diphthongo cognominatus eſt.de quo Lucanus libro.viii.Quas aſines cautes: & quas chios aſſeras undas.unde hanc urbẽ dixit Homerus in reducto admodũ ſinu poſitam eſſe.

A ſyntheton antepenultima cũ.y.græco:penultima cũ.th.aſpirato:ultima cũ.t.ſimplici ſcribitᷣ:dici poteſt latine incõpoſitũ. Nã cõponitᷣ ab a quod eſt ſine:& σύνθετον cõpoſitũ. Et tunc quoq; figura dicitᷣ: cũ aliqua abſq; cõiunctionibus abſolute & ſimpliciter proferuntᷣ:ut uenimus:uidimus:placuit.hæc eadem alio nõie dialyton dicitur:ut in ea dictione uidebimus.

A ſymphonia cũ.y.græco &.ph.aſpirato ſcribitᷣ:dici põt ĩcõſonãtia:ab a quod ẽ ſine:συμφωνία cõſonãtia.

A ſius cum.i.latino ſcribitur: fuit Hecubæ Priami regis uxoris frater: occiſus ab Aiace telamonio in prælio: ut oſtendit Homerus.

A ſparagus cũ unico.r.ſcribitᷣ:græcũ ponitᷣ a Iulio Polluce:a Feſto ſecũdo latinũ dicitᷣ: herba ẽ ſic quoq; cognominata:qa aſpero uirgulto naſcitᷣ. unde ait Martialis ĩ ultimo epigrãmatũ:Mollis in æquorea quæ creuit ſpina rauenna:Nõ erit incultis gratior aſparagis.& Pliniꝰ ĩ.xxi.naturalis hiſtoriæ inquit:In totũ ſpina ẽ aſparagus:ea cõmode cum piſcibꝰ & carnibus lixa comeditᷣ:ideo ait Iuuenalis in ſatyra Si te ꝓpoſiti:Quæ fertur domino ſquilla:& quibus undiq; ſepta Aſparagis.& reliqua.

A ſphaltus cũ.ph.aſpirato &.t.exili ſcribitᷣ:dici põt latine tutamẽ:a uerbo ἀςφαλίζομαι:quod ẽ tueor deductũ:lacus eſt ſyriæ in ꝓuintia quæ hactenus pentapolis dicta fuit:ideo ſic cognominatũ ut puto: qa nihil uiuũ in eo ſubmergitᷣ.unde mortuũ mare ab hiſtoricis nominatᷣ:dicẽte Solino cũ de iudæa tractaret. mare

mortuũ nihil præter bitumẽ gignit:aĩal nullũ habet:nec in eo aliqđ uiuũ mergi põt.Quare tauri & cameli impune illud tranſcũt.unde Ioſephꝰli.v.captiuitatis iudaicæ:Veſpaſianꝰinqt quꝫ iudæos uiciſſet:quoſdaꝫ iuſſit natãdi inſcios manibꝰpoſt terga ligatis in eũ ꝓiici:qui & ſi iacti merſiqꝫ ſint: tanq̃ꝫ a uehementi ſpiritu ad ſuperiora uenientes:ſtatim repulſi euaſerunt.Nec teſte Iuſtino libro.xxxvi.nauigari põt: quꝫ in eo ꝓtinꝰ cuncta uita carentia ſubmergantur.

A ſpithines cum.i.latino utrobiqꝫ &.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ quarto:ex ꝑſis unus qui in Magum & Smerdim una cum Dario coniurarunt.

A ſphodelos cũ.ph.aſpirato & unico.l.ſcribit̃:herba eſt de qua mentionẽ fecit Homerus: cuius caulẽ Theophraſtus & princeps Pythagoras cubitalẽ:& ſæpe duoꝝ cubitoꝝ:ut refert Plinius li.xxi.naturalis hiſtoriæ dixere:foliaqꝫ habet porri ſi!ueſtris:quã noſtri ut ait haſtulã regiã uocauere.

A ſopus cũ unico.ſ.&.p.quãdoqꝫ ſimplici quãdoqꝫ aſpirato ſcribit̃.Simplici qdẽ ut Statiꝰlib.thebaidos.vii. Aſopus genuiſſe dat̃ dignus qui uideri tũc pater:abruptis quꝫ torrẽtiſſimus exit põtibus.Aſpirato uero ut Ouidiꝰ li.iiii.de ſine titulo:Quid referã Aſophõ?quẽ cæpit martia Thebe Natoꝝ Thebe quiqꝫ futura ꝑtũ fluuius ẽ achaiæ.ut oſtẽdit Ptolemæꝰin geographia q Aeginæ pater a poetis dictꝰ ẽ:& in ſinũ corinthiũ cadit:de quo plura Statiꝰ rettulit.Sane teſte Heſiodo in theogonia ex Oceano ac Tethy orti ſũt filii plures:a qbus flumina cognominata fuerũt:inter q̃ Peneus & Aſopꝰfuere.Nã Peneꝰin theſſalia ſedẽ eligẽs fluuio nomen indidit.Aſopus cũ philiũtẽ ad habitãdũ elegiſſet.ſumpta uxore Mẽtope Ladonis filia:duos teſte Diodoro ſiculo li.hiſtoriaꝝ.v.ex ea filios ſuſcæpit:Pelaſgũ.ſ.& Iſmenũ:qui & filias duodecim Iſmenus in boetia habitauit iuxta fluuiũ:quẽ a ſuo noĩe Iſmenũ cognominauerũt.Ex filiabꝰ uero Synope ab Apolline rapta:in eũ locũ delata ẽ:ubi nũc ẽ urbs ab ea ſynopes dicta.hoꝝ filius Syrꝰ his ĩperauit:q ab eo ſyri ſũt appellati.Alia uero filia Corcyra a Neptuno in eã inſulã delata ẽ:quã ab ea dixere corçyrã.& his natus ẽ Phæacꝰ a quo phæacũ genꝰ in corcyra nomẽ accæpit.Phæaco filiꝰ extitit Alcinous:ut hic noſter Diodorꝰait:Homerus uero aliter ſentit:ut uidebimus ĩ dictiõe Nauſithous:& ut ſeqt̃ Diodorus Salamis a Neptuno ſimiliter rapta in inſulã aduecta fuit:q̃ ab ea ſalamina uocata fuit.ex qbus genitꝰ ẽ Cenchreus uir clarus:q inſulæ imperauit:& ſerpentẽ in ea miræ magnitudinis:q incolas uexabat occidit.Iuppiter ſimiliter ex phiũte Aeginã rapuit.inqꝫ inſulã aduexit:q̃ ab ea ægina dicta fuit:ex q̃ Aeacũ genuit:q in ea inſula regnauit.ab Aeaco geniti ſunt Peleus Telamõ & Phocus.Hoꝝ Peleꝰ diſco iacto(licet inuitus)Phocũ fratrẽ interemit: ob quã cædẽ a patre pulſus:inqꝫ phthiã theſſaliæ fugiẽs:ab Actoro rege purificatus ĩ regnũ accitus ẽ:cũ rex ille liberis careret.Ex Peleo uero & Thetide ortus ẽ achilles.At uero Telamon ex ægina abiẽs ſalaminã adiit: ubi ſũpta uxore Glauca Cẽchrei ſalaminioꝝ regis filia inſulæ ĩperauit.Sꝫ Glauca defũcta Tribiã Alcati atheniẽſis deſpõdit:ex qua ortus eſt Aiax:qui bello troiano interfuit.Et hæc ut reliqua quæ in diuerſis dictionibus enarrabimus intelligi poſſint placuit explicare.

A ſſaracus cũ duplici.ſ.&.c.exili ſcribit̃: fuit Aeneæ proauus.de quo in dictione Priamus uidebimus.

A ſſyria cum duplicato.ſ.ſequente.y.græco:& in penultima cum.i.latino ſcribit̃: regio eſt maioris aſiæ: habẽs ab ortu indiã:& ab occaſu tigrim fluuium:a meridie uero mediã:& a ſeptẽtrione montẽ caucaſum.Sed ut ait Iuſtinus libro primo aſſyrii poſtea ſyrii dicti ſunt.

A ſtages cum.t.exili ſcribit̃:fluuius ẽ teſte Plinio naturalis hiſtoriæ.ii.qui in pontum defluit.

A ſter cum.t.exili ſcribitur:latine ſtella dicitur uel iubar.

A ſtericus ſine aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris parua ſtella.Nam ἀςὴρ græce latine ſtella.unde diminutiuũ aſtericus deductum eſt.

A ſterion cũ.t.exili &.i.latino ſcribit̃:fluuiꝰ ẽ achaiæ in nemea ſilua placide fluẽs:& fructuũ iuxta ripas abũdãtiſſimus:ut teſtis ẽ Lactãtius grãmaticus.fuit etiã urbs:ut oſtendit Homerus li.iliados.ii.

A ſteria cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit Titani Cæi filia & Latonæ ſoror:quã Iuppiter ardenter amauit: & in cæa inſula uitiauit.

A ſtyages cum.t.exili &.y.græco ſcribit̃:fuit Cyaxaris medoꝝ regis filius:& Mandanæ pater:quã in ſomniis tãtũ minxiſſe uidit:ut omnẽ eius ciuitatẽ impleret:queãdmodum in ea dictiõe uidebimus.fuitqꝫ ultimꝰaſſyrioꝝ & medoꝝ rex.De quo apud græcos Herodotus li.hiſtoriarum.i.& apud noſtros Iuſtinus ſimiliter li.i. q̃ꝫplura ſcripſere:& ἄςτυ quod eſt urbs:& ago componitur.

A ſtyalꝰcũ.t.exili &.y.græco ſcribit̃:fuit uir troianꝰq teſte Home.li.vi.ilia.ĩ bello a Neoptolemo itercẽptus ẽ.

A ſtyanax cũ.t.exili &.y.græco ſcribit̃:fuit Hectoris ex Andromache filius:cui teſte Homero li.vi.iliados pater Scamandrio ĩpoſuerat nomẽ.Sed eum cæteri Aſtanactẽ uocare maluerunt: quod ſolus illius pater urbẽ tutaret̃.Nã ἄστυ græce latine urbs dicit̃:αναξ uero tutator uel defenſor.

A ſtycraria ſecunda cum.y.græco:penultima cũ.i.latino & ſine aliqua aſpiratione ſcribit̃: fuit teſte Homero in.x.odyſſeæ:filia Aeoli ex Læpatra uxore:quaſi urbana poteſtas.Nã κρατόσ potentiã deſignat.

A ſtymones cum.t.exili &.y.græco ſcribit̃.fuit Hippotis cõiunx:& mater bellaciſſimi Capanei.

A ſtynous cum.t.exili &.y.græco ſcribitur: fuit princeps quidã troianus:quem teſte Homero libro.v.iliados Diomedes in bello interemit.

A ſtyochia cum.t.exili ſequente.y.græco:& in penultima cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:fuit Actoris Ezi
dæ filia.hæc teſte Homero li.ii.iliados:cum adhuc uirgo in cœnaculum paternæ domus aſcēdiſſet: clā ibi a
Marte cōpreſſa ē:cui peperit Aſcalaphum & Ialmenum.Eandē Hercules expugnatis cōpluribus oppidis
ab ephyra & fluuio ſeleente abduxit.Cui peperiſſe Tlipolemum dixit Homerus.

A ſtypale cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:urbs fuit in inſula aſtypalæa:quaſi ασтυοσ:ideſt urbis:πάλη lu/
ctatio.ea teſte Plinio libera fuit a romanis.

A ſtypalæa cum.t.exili &.y.græco:penultima cū.æ.diphthōgo ſcribit᷑:ē inſula in mari ægæo una ex cycladi/
bus ab Aſtypale urbe cognominata.de qua Ouidius li.ii.de arte ait:
Cinctaq; piſcoſis aſtypalæa uadis.

A ſtrea cū.t.exili ſcribit᷑:fuit teſte Arato in phenomia Aſtrei filii Titani ex Aurora filia.quā ob diligētiſſimam
æqtatē iuſticiā appellatā dixit.Nā tūc quoq; cū terras habitabat:Nōdū ueſanos rabies undauerat enſet:Nec
cōſanguineis fuerat diſcordia nota.Et alia plura ꝑ multa carmīa ſecūdū eā quā habeo traductionē.T.Clau
dii Cæſaris.Nā germanici Cæſaris traductionē:quā olim uidi iā nō teneo.Eā uero ꝗ fuit Ciceronis nūq; ui/
di.Sed græcū ipſius Arati codicē habeo.& ſubdit Aratꝰ illā deinde ob hominū ſcelera ad cælū euolaſſe. Et
cæli ſortitā locū qua ꝓximus illi tardus in occaſu ſequit᷑ ſua plauſtra bootes.At uero Heſiodus in theogonia
dixit illā Iouis: & Themidos fuiſſe filiam.Alii nōnulli Erigonem Icari filiam dixere.

A ſtreus cū.t.exili &.eu.diphthōgo in fine ſcribit᷑:fuit teſte Seruio ſuꝑ primū æneidos: unus de Titanibus:ꝗ
cōtra deos arma ſumpſere.hic teſte Heſiodo in theogonia cum Aurora cōcumbens uentos genuit.

A ſtron cum.t.exili ſcribitur:& græcum eſt:quod teſte Macrobio ſuper ſomniū Scipionis ſidus apud nos di/
citur. Quod ꝓprie ex pluribus ſtellis cōſtari dixit:ita ut ſtella unica ſit.Quæ ſane differentia ab auctoribus
quandoq; confunditur:ut late uidebimus in dictione ſidus.

A ſtronomia cū.t.exili &.i.latino ſcribit᷑:dici pōt aſtroꝝ regula.Nā νόμος græce latine lex & norma dicit᷑.

A ſtrologia cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:dici poteſt aſtrorum ſermo uel ratio.

A ſtu cum.t.exili ſcribit᷑:apud poetas aſtutiā deſignat.Cuius origo ut ait Feſtus ex græco uocabulo ἄστυ de/
ducit᷑:quod oppidum ſeu urbem indicat:in q̄ua qui cōuerſati aſſidue ſunt:cauti atq; acuti eē uidebant᷑.

A talanta cū.t.exili utrobiq; &.a.poſt utrūq;.t.atq; cum unico.l.ſcribit᷑:fuit uenatrix ex arcadia filia Iaſii filii
Abātis argiuoꝝ regis:ut græci oēs & latini pariter atteſtāt᷑.hāc ardēter amauit Meleager. ut Ouidiꝰ in.iiii.
epiſtolaꝝ heroidū:Arſit & œnides in menalia atalāta.Et Muſeꝰ amorē tractās Leādri & Heros de illla inqt
παρθενοσ οὖσε λελήθεν ἀπ᾽ ἀρκαδίησ ἀταλάντη.Nā cū uirgo eēt ſpecioſiſſima & una ex Dianæ co/
mitibus ad Apꝝ calydoniæ perimēdū una cū cætera nobilitate achaiæ a Meleagro uocata uenit.Sed tamen
ꝗa prima Apꝝ ſagitta ꝑſtrinxit:tū etiā rōe ſuæ formæ a Meleagro amata capite mōſtri in teſtimoniū magnæ
uirtutis fuit donata.Ex quo in eius amplexus deuenit:quæ ſibi deinde Parthonopeū pepit. Alia fuit Cenei
regis in ſcyro inſula filia curſu nobilis:& a poetis cantatiſſima.Cuiꝰ omnē fabulā Ouidiꝰ ipē rettulit li. me
tamor.x.ubi dicit talia dicētē molli ceneia uultu.Et ī eadē fubula:Gaudeat an uirgo magis his ceneia dictis

A talātis cum.t.exili utrobiq; ſequente.a.uocali in ſecūda &.i.latino in fine ſcribit᷑:luſcinia a nobis dicitur &
carduelis:de qua Virgi.li.georgicoꝝ.iii.Littoraq; halcyonem reſonant atalantida dumi.

A thamas cū.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit Aeoli filius & cadmi gener ac thebaꝝ rex paterq; Phryxi & Helles:cātā/
tiſſimus quidē carminibus poetaꝝ.de quo Ouidius li.metamor.iiii.& faſtoꝝ.vi.plura dixit:a quo patrony
micū athamātis ꝓ Helle filia ponit᷑.ut Ouidiꝰ.xvii.heroidū:Fluctibus īmodicis athāmātidos æquora canēt.

A thanaſius cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:fuit epiſcopus alexandrinus uir admirandus in omni ætate.
Cuius nobilē uitā e græco in latinū tranſtuli ad Eugeniū pontificem maximū.

A thanatos ſecunda cum.th.aſpirato:& ultima cum.t.ſimplici ſcribit᷑:dicitur a noſtris īmortalis.

A tarnes cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii.Darii perſaꝝ regis frater: a quo locꝰ
quidam myſiæ contra leſbum atarnes dictus fuit.

A thax cū.th.aſpirato ſcribit᷑:fluuius ē ē pyreneo mōte ſcaturiēs:ꝗ curſu lenis narbonā uſq; ꝓgredit᷑.Vbi na/
uigabilis effectus adeo imbribꝰ turgeſcit: ꝙ intra ripas ſe cōtinere nō poſſit:deīde in rubreſuꝫ lacū defluit.
unde tenuis exiēs ī tyrrhenū mare demergit᷑.de quo Luca.li.i.ait.Mitis athax latias gaudes nō ferre carinas

A tella cnm.t.exili & duplicato.l.ſcribitur:fuit campaniæ oppidum:a quo ludi atellani dicuntur.fuitq; in illo
amphitheatrum egregium.

A thene cū.th.aſpirato ſcribit᷑:ciuitas fuit ꝑclariſſima in attica regiōe:cuiꝰ adhuc ueſtigiā ꝗdā manēt.hāc pri/
mo ab Alabādo cōditā dixit Cicero li.iii.de natura deoꝝ. Plato uero in timeo dixit Amaſim regē ægyptiuꝫ
eius urbis cōditorē fuiſſe:eāq; uocabulo ægyptio cognominaſſe:quod lingua græca athenā ſonat.Alii Ce/
cropē illā cōdidiſſe dicūt:& eā ſubita apparitiōe arboris oliuæ Mineruā cognominaſſe: quā ea arbor deſi/
gnat:& lingua græca athena dicit᷑.Alii nō a Cecrope cōditā:ſed inſtauratā putāt.quo tp̄e athena apud illos
ꝓ dea colebat᷑.Poetæ uero dicūt Neptunū & Mineruā athenas cōdidiſſe.ſed cū de noīs īpoſitiōe inter eos
fieret diſſenſio:diis reliq̄s ꝑſentibꝰ fit īter eos cōuētio.Vt ꝗ ꝑcuſſa terra laudabiliorē ꝓduceret effectū:urbi
nomē īponeret.Neptunus cū tridēte ꝑcuſſa terra equū ꝓduxit belli omē:Minerua aūt haſta ꝓiecta oliuā ꝓ

duxit pacis arborẽ.Quæ quoniã utilior deoꝝ iudicio uiſa fuit:ex ſuo noĩe athenas dixit.Nã minerua athene græce dicit᷑:de quo Lucanꝰ li.vi.ait:Primus ab æquorea ꝑcuſſis cuſpide ſaxis Theſſalicꝰ ſonipes beliis feralibus omen Exilit.& Virgilius georgicorum primo: Tuqꝫ o cui prima frementẽ Fudit equum magno tellus percuſſa tridente Neptune.

A thenodorus cum.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit teſte Plinio libro.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:marmorarius ſculptor eximius:diciturqꝫ quaſi ἀθηνᾶσ hoc eſt Mineruæ:Δωρον:donum.

A thenion cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Plinio li.xxxv. naturalis hiſtoriæ: pictor Maronites Glautionis corinthii diſcipulus:auſterior colore:& in auſteritate iucundior:ut in ipſa pictura eruditio eluceret:cui ut ſcribit idẽ auctor niſi in iuuenta obiſſet nemo compararetur.

A theos cum.th.aſpirato ſcribitur:is eſt qui deos negat:ut Diagoras fertur cognominatus. Nam cõponit᷑ ex a quod negationem importat:& theos deus.

A theſis cũ.th.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑ fluuius eſt galliæ ciſalpinæ:q in montibus tridẽtinis oritur: & curſu rapidus tridentum radit.Inde ueronã cõtingẽs urbẽ in duas ꝑtes diuidit.Et deinde ꝑ latas padi paludes gradiens non longe a brundulo in adriaticũ mare fluit.de quo Virgilius meminit libro æneí.ix.cũ ait:Siue padi ripis atheſim ſeu propter amœnum Conſurgunt geminæ quercus.

A timetus ſecunda cum.t.exili &.i.latino:penultima cũ.e.abſqꝫ diphthõgo:& ultima ſcribit᷑ abſqꝫ aſpiratione:fuit libertus Cæſaris Pamphiliti:ut ipſemet teſtat᷑ in marmore ab eo dicato cineribus uxoris Homonœæ cũ epitaphio pulcherrimo:quod romæ legi in ſacello Michaelis archangeli.

A tys cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:fuit puer phrygius.ut ſcripſit Ouidius libro faſtorum quarto:quẽ ſpectabilem facie ut idem ait Cybele deorum mater caſto ſibi amore deuinxit: Iuſſitqꝫ ut purus perſeueraret: & ſua templa tueretur.Et ſubdit Ouidius:Ille fidem iuſſis dedit:& ſi mentiar inquit Vltima qua fallam ſit uenus illa mihi.Sed deinde uel præcæptorum oblitus:uel libidine aut amore deuictus fallit: & in nympha Sagarathide deſinit eſſe quod fuit.Quare cum ea nympha pœnas dediſſet ac periſſet:puer in furias cõuerſus putans domos ruere tectum omne diffugit.Et per ſumma dindymi montis phrygiæ:q deæ ſacer eſt furioſe diſcurrens:arrepto lapideo cultro ſeipſum excaſtrauit:dicente Ouidio:

Ille etiam ſaxo corpus laniauit acuto:
Longaqꝫ non modo puluere tracta coma eſt.
Voxqꝫ fuit merui meritas do ſanguine pœnas.
Ah pereant partes quæ nocuere mihi:
Ah pereant dicebat adhuc onus inguinis aufert.
Nullaqꝫ ſunt ſubito ſigna relicta uiri.

Verum catulus aliter hiſtoriam retexens dixit illum per mare phrygiam contendiſſe:Et cum ad phrygiæ fluuium qui gallus dicebatur aduenuiſſet:bibiſſetqꝫ ex illius aqua in furorem ex aquæ natura cõpulſus ſilice ſe caſtrauit.ait enim:

Super alta uectus atys celere rate maria.
Phrygium ut nemus citato cupidine pede tetigit:
Adiitqꝫ opaca ſiluis redimita loca deæ
Stimulatus ubi furenti rabie uagus amnis
Deuoluit:exectus acuto ſibi pondere ſilicis.
Itaqꝫ ut relicta ſenſit ſibi membra ſine uiro
Niueis citata cæpit manibus leue tympanũ.& reliq̃.

Nã de eo flumine teſtat᷑ Pliniꝰ li.v.naturalis hiſtoriæ dicẽs:Gallus phrygiæ flumen eſt.de cuius aq̃ potãtes reddunt᷑ inſani.Et Martianus li.vi.dixit ab eo miniſtros matris deũ gallos dictos eſſe.Quod Ouidius ipſe eodem quo rettulimus libro priꝰ teſtatus eſt cum ait:

Cur igitur gallos qui ſe excidere uocamus:
Cum tantum a phrygia gallica diſtet humus:
Inter ait uiridem cybelen altaſqꝫ celenas
Amnis it inſana nomine gallus aqua:
Qui bibit inde furit procul hinc diſcedite quis eſt
Cura bonæ mentis:qui bibit inde furit.

Cum ergo Atys per eum modum ſe execuiſſet: uenit id in exemplum ut omnes qui matri deum miniſtrare cupiũt:ſeipſos excaſtrare debeãt.dicẽte Ouidio ĩ præfato libro:Venit in exẽplũ furor hic molleſqꝫ miniſtri: Cæduntqꝫ iactatis uilia membra comis Nec ſe ferro excidere ſed lapideo cultro demonſtrant.Quod etiam Iuuenalis confirmare uidetur: cum ait in ſatyra Credo pudiciciam: Ecce furentis Bellonæ matriſque deum chorus intrat.& ingens Semiuir obſcœno facies reuerenda minori:Mollia qui raptaꝫ ſecuit genitalia teſta. & reliqua.In quibus oſtendere forte uidetur:non omnes ſibi teſta genitalia exſecuiſſe:ſed ille ſolum qui inter illos eſt maior.Verum hic cum matri deum ſacra litabant: proprio ſibi ſanguine crines inungebant: & caput inde rotantes futura præſagire credebantur.unde ait Lucanus libro primo:Crinemqꝫ rotantes Sanguineum populis ululabant triſtia galli.

A tys alius Crœſi lydoꝝ regis maior natu filius fuit:q nulla arte cuſtodiri potuit:quin ferro necaret᷑. Nā teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.i. ab Adraſtro uenādo fortuitu interfectus fuit. Alius eodē noīe eius frater fuit:q cū natus diuq; elinguis educatus eſſet: ui timoris paternæ necis uocalis euaſit. Cui⁹ hæc fuerūt uerba:teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.i.ὤνθρωπε μὴ κτεῖνε τὸν κροῖσον:hoc ē o homo ne interfice Crœſum.

A tina cum.t.exili &.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Seruio ſuper.vii.æneidos:urbs iuxta pontinas paludes campaniæ:quæ ciuitati erūnas inferebant.unde ſic quoq; cognominata fuit. Nam ἄτη:græce latine erumna dicit᷑ Virgilius tamen dixit:Atina potens:tyburq; ſuperbum.

A tlas cū.t.exili īmediate ſequēte.l.ſcribit᷑:mons eſt mauritaniæ ſic quoq; nominatus ab Atlante regē filio Libyæ a quo teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ:aſtrologia primū cōperta fuit. Sed duo mōtes eiuſdē noīs in mauritania ab Herodoto & aliis nōnullis hiſtoricis deſcribunt᷑. Vnus quidē ꝓpinquior colūnis Herculis. Alter uero in interiora libyæ remotior:quē rotundū eē dicit:& altiſſimū. Cuius ſūmitas nunq̄ uideri pōt: qa nubes ab illo nec æſtate:nec hyeme diuellunt᷑. Quē incolæ(ut ille refert)unā cæli colūnā eē aſſerūt. Et ut ferunt poetæ fuit in illū Atlas mauritaniæ rex conuerſus. Quare in formā uiri Virgilius eum deſcripſit:cuꝫ ait libro æneidos quarto:

Atlantis cinctum aſſidue cui nubibus atris:
Piniferūq; caput uento pulſatur & imbri.
Nix humeros infuſa tegit:tum flumina mento
Præcipitat ſenis:& glacie riget horrida barba.

Similiter & eadē ſcriptura hoc eſt cū.t.ſimplici īmediate ſub ſequente.l.ponit᷑ ab Herodoto præfato li.hiſtoriaꝝ.iiii.atlas fluuius quidā magnus a ſūmo mōtis æmi uerſus ſeptētrionē in iſtrū defluēs:quē ſic quoq; cognominatū ab Atlante arcadiæ rege exiſtimo. Nā teſte Seruio ſup.viii.ænei.tres fuerūt Atlātes. Vnus rex italiæ:& pater Electræ uxoris Coriti. Alter arcadiæ & pater Maiæ:ex qua Mercurius natus eſt. Et ertius maurus q maximus eſt dictus. Et cui pene reliqua omnia attribuunt᷑ ab Atlante Atlantiades patronymicum licentia poetica deducit᷑:ut Ouidius li.metamor.i. Sedit atlātiades pro adlantides.a quo etiā atlantides populi:& adlanticum mare.

A thleta penultima cum.th. aſpirato immediate ſubſequente.l.& ultima cum.t. ſimplici ſcribitur: dicitur a noſtris pugil & luctator.

A tomus cum.t.exili ſcribitur:dicitur apud nos indiuiſibilis:& indiuidua. Nam ex a cōponit᷑:& τομή: quod eſt inciſio. Lucretius uero atomos minutiones uocauit.

A thochari cuꝫ.th.&.ch.aſpiratis ſcribit᷑:ſunt teſte Herodoto populi ſcythici in aſia. hi teſte Plinio li.vi.naturalis hiſtoriæ:apricis ab omni noxio afflatu ſecluſi collibus eadē qua hyperborei deiungunt᷑ tēperie. Et ſub dit de his priuatim condidit uolumina Homerus ſicut Echathus de hyperboreis.

A thos cū.th.aſpirato ſcribit᷑:mons eſt inter macedoniā & thraciā. Quare nōnūq̄ mons thraciæ dicit᷑: ut Homerus in hymno Apollinis θρηΐκιος τ᾽ ἄθοος. Nōnunq̄ macedoniæ:& aliquando æmoniæ mons dicit᷑: quæ ſub noīe macedoniæ:ut in ea dictione uidebimus nōnunq̄ uenit:unde Seneca in Medea: Aemoni⁹ illas cōtulit peſtes athos. Seruius uero ſup.xii.ænei. Nō athos cū.ſ.cōſonāte ī fine:ſed athon cū.n. ut apollon ſcribēdū dixit. Quod auctoritate Virgilii cōprobauit q ibidē dixit. Quātus athon aut quāt⁹ aryx. Nā ut ait ſi athos cū.s.legeret᷑:cū.os breuis ſit:minime ſtaret uerſus. Qui & ex alio cōprobat.qa athona ī accuſatino facit. Quod ut ſane ipe fatet᷑ ab Herodoto & Homero obſeruatū nō fuit. Nec etiā ut puto a noſtris cōperit᷑. Nā Virg.li.georg.i.ait: Aut athō aut rhodopē aut alta ceraunia telo Deiicit. Niſi qs dicat eclipſim fieri uel athona rhodopen ſcribēdū eē. Eſtq; altitudinis admirādæ ut hiſtorici atteſtāt᷑:ita ut uſq; ad lemnū inſulam umbrā ꝓtēdere affirmēt:q̄ octoginta ſex milib⁹ paſſuū a macedonia ſeparat᷑. de quo Stati⁹ li.v. thebaidos ait: Ingēti tellurē ꝓximus umbra Veſtit athon nemorūq; obſcurat imagine pontū. Et cū ſic ardu⁹ fuerit: teſte tamē Herodoto li.hiſtoriaꝝ.v.nauigatus fuit claſſib⁹ pſicis:& a cōtinēti iuſſu Xerxis mille quingētis paſſibus abſciſſus eſt:quin & pontē ſub ſtrymone fluuio derelictū:hoc ē adeo ſubcauatū dixit:ut flumē ipꝫ curſum ſupra pontē cōficeret:& ſub ponte mare inundaret:de quo in dictione Xerxes uidebimus.

A toſſa cū.t.exili hoc ē ſine aſpiratiōe & duplicato.ſ.ſcribit᷑:fuit teſte Herodoto li.hiſtoria.iiii.filia Cyri: quā & Artyſtonē ſororē Darius poſtq̄ ad regnū pſaꝝ ſublimat⁹ ē uxores accæpit. & ex Atoſſa ut idē auctor circa initiū libri ſeptimi dixit Darius ipe Xerxem ꝓgenuit:deinde poſt illum regnauit.

A trax cum.t.exili ſcribitur:fluuius eſt ætoliæ:a quo teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ atraces quidā populi cognominati ſunt.

A treus cū.t.exili &.eu.diphthōgo ī fine ſcribit᷑:fuit filius Pelopis:& Hippodamiæ:nepos Tantali mycenaꝝ regis:& frater Thyeſtis:de qb⁹ multa narrāt᷑ a poetis:ut a Seneca in Thyeſte:& ſtatio ī diuerſis locis ſuæ thebaidos. Qui ſane oſtēdūt eos fuiſſe inter ſe ſæuos:adeo ut Thyeſtes cū Europe fratris uxore cōcūberet: qđ dolēs Atreus liberos ei epulādos appoſuit. Cui⁹ facinoris cū Thyeſtes exqreret ultionē a diis: reſpondit illi Apollo poſſe alio ſcelere ei⁹ facinoris uidicē naſci.ſ.ſi cū Pelopia filia ſua cōcūberet. Quo facto nat⁹ ē Aegiſth⁹:q Atreū īterfecit:& Agamēnonē ſimiliter a bello troiano redeūtē īteremit. Serui⁹ ſup.i.æne.dixit Atreū apđ mycenas primū ſolis eclipſiꝫ īueniſſe:cui īuidēs frater ex urbe diſceſſit tpe quo ei⁹ ꝓbata ſūt dicta:& ab

Atreo atrides deducitur:unde atridæ Agamemnon & Menelaus a poetis dicti ſunt:quod uſurpatum fuiſſe dixit Seruius ſuper primũ æneidos:quia Pliſtonis fuerunt filii.

A thrys cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum tertio:thraciæ fluuius in iſtrum defluens.

A tropos cum.t.exili ſcribitᷣ:Vna dicitᷣ ex parcis quæ filũ frangit.unde cõponitᷣ ab.a.quod eſt ſine:& Τροπή cõuerſio:quaſi ad nullius preces cõuertatᷣ.Nam ut uoluit Homerus tres ſunt ſorores.quarum una dicitᷣ Clotho quæ.ſ.baiulat.Alia lacheſis quæ filat.Et tertia Atropos quæ filum frangit:Ita ut cũ alicui⁹ fila diruperit morte moriatur:dicente Martiale in primo:Lanificas nulli tres exorare puellas. Contingit:obſeruant quẽ ſtatuere diẽ.Has Martianus dixit ſuperũ librarias:& ſcriptrices:quæ.ſ.ſnĩas Iouis ſtudio ueritatis excipiũt.Vnde & nõnunq̃ ab auctoribus noſtris ꝓ diſpoſitione ſuperũ capiuntᷣ:iuxta quod ait Iuuenalis in ſatyra Neuule:Hæc exẽpla para fœlicibus:at mea clotho.Et lacheſis gaudẽt ſi paſcitᷣ inguine uenter.Vnde illas quoq; dixit Heſiodus in theogonia naſcẽtibus hominib⁹ bonũ & malũ cõferre. Quare latine ꝑtæ teſte Gellio li.iii.noctiũ atticarum ex auctoritate Varronis ĩmutata littera una a ꝑtu noĩantᷣ.

A ttalus cũ duplicato.t.exili & unico.l.ſcribitᷣ:fuit pergamenorum rex:q in minori aſia cõtra Philippũ romanis fauit:de quo Liuius diuerſis in locis:& Iuſtin⁹ li.xxxvi.plura ſcripſere. Alter eodẽ noĩe fuerat Neoptolemi filius frater Olympiæ cõiugis Philippi fratris Alexandri magni:q deinde cauſa fuit mortis Philippi.

A ttagen cũ duplicato.t.exili ſcribitᷣ:auis eſt teſte Plinio li.x.naturalis hiſtoriæ celebris & uocalis alias:ſed capta obmuteſcẽs.hæc ut ait primũ in ionia cõperta fuit:poſtmodũ in gallia & in hiſpania capta.

A ttis cũ duplici.t.nõ aſpirato &.i.latino ſcribitᷣ. Sane teſte Seruio ſuꝑ primũ georgicorum nõ ſolũ attis cum.s. cõſonante in fine:ſed etiã attin cum.n.ſcribi põt:ut delphis & delphin:eleuſis & eleuſin.Et ut ꝑgit⁹ uerius in n.deſinunt(qa illud in obliquis habẽt)q̃ in.s.ut attinos delphinos eleuſinos:& eſt attin regio inter achaiam & macedoniã:quæ maxime græciæ nomẽ retinet.Nã ab Iſthion corinthio ſiue ſtrictura:ĩ quã deſinit achaia incipiens:& ꝑ mare ægæum porrecta uſq; in macedoniã & theſſaliã(quã ut multi uolunt cũ omni boetia intra ſuũ nomẽ includit)extenditᷣ:dicta primũ attis ab Atti filia Græci ſucceſſoris Cecropis:a quo & græci ſic quoq; cognominati fuerunt.Deinde ab Hellene Pyrræ & Deucalionis filio dicta fuit hellas:q̇ teſte Solino ĩ theſſalia natus eſt:quo rege ipſi græci hellenes dicti fuerunt.Nã teſte Ariſtotele in ſecũdo meteororum:hellenes nunc ſunt:qui prius græci a græco rege dicti fuerunt.In hac regione fuit inclyta atthenarum ciuitas:campus marathon cũ oppido eiuſdem nominis athenis ſatis ꝓpinquo:memorandus quoq; cruentiſſimis ꝑliis ut in ea dictione uidebim⁹.montes teſte Plinio bryleſus ægialeus icarius hymettus.Quin & ſuniũ ꝓmontorium:duriſcos:polypoſter:ebrauronion:Saxa ſcyronia athenis ꝓpinqua:& ut multi ferũt mons aracynth⁹ ut in ea dictione uidimus.Nec longe ab athenis argos oppidũ quod Bacchus ipẽ cõdidit:& plura alia quæ longũ eſſet enumerare.At uero ab atti regio ipſa attica dicta eſt:& atticus incola quin & attius. quæ omnia cũ duplicato.t.ſcribenda ſunt.Virgilius libro georgicorum.iiii.Attias orithya.& ſimiliter oĩa deſcẽdentia cũ geminato.t.ſcribi debent:& nõ.c.ante.t.ut attæus.Virgilius in Alexi:Amphion dircæ⁹ in attæo aracyntho Similiter Leander ad Boreã:qui rapuit Orithyam dixit apud Ouidiũ.xvii.heroidum:Tam gelidus cũ ſis nõ te tamẽ improbe quondã Ignibus attæis incaluiſſe negas.Nã ſi cũ.c.aut.t.ſcribatᷣ:denotat montẽ leucadium:qui actius dicitᷣ:ut Sappho:Actæum populi leucadiũq; uocant.& in eadẽ epiſtola:Cur nõ actiacas miſerã me mittis ad oras:quod cum.c.ante.t.ſcribitᷣ.Similiter Virgilius li.ænei.iii.Actiaq; iliacis celebramus littora palmis.Et circa finẽ li.viii.Actius hæc cernens arcũ intendebat apollo.At uerbum atticiſſo:qa ab atti deſcendit:cũ duplici.t.ſcribitᷣ:ut Plautus:Non atticiſſat:ſed ſiciliſſat.& inde atticiſmus:ut Quintilianus in primo de oratoria inſtitututione:In primis inquit copiam uerborum:quorum in tragœdiis grauitas:in comœdiis elegantia:& quidam uelut atticiſmus:inueniri poteſt.Et ut quidã putant etiam attilius ĩnde deducitur:quod ſi ſic eſſet:cum duplici.t.ſcribendum erit:

A uctor cum.au.diplithongo &.ct.exilibus ſcribitur ab uerbo græco:quod eſt ποίω originem per ſignificationem ducere uoluerunt:ita ut poeta:ſeu ut dicam factor ſit.Nam factor in uſu non eſt:niſi in quibuſdam e.græco tranſlatis:ut factorem cæli & terræ:ubi habetur ποιητήω:hoc eſt poetam.At nos poetas cæteroſq; operum conditores auctores uocamus.Et ille qui fecit aliquod opus qui ægit bellum aut pacem auctorem operis:& auctorem belli:aut pacis dicimus.Item & hominem in quo eſt ius:poteſtas:& dignitas.Vnde auctoritas dicta eſt.Liuius:Decreuerunt enim ut cum populus regem iuſſiſſet:Id ſic ratum eſſet ſi patres auctores fierent:hoc eſt auctoritatem:ut aiunt ſuam & decretum interponerent:ratum haberent:atq; ratificarent ſiue comprobarent.Et alibi:maiores noſtri nullam ne priuatam quidem rem agere fœminas ſine auctore uoluerunt.Vocanturq; etiam auctores pupillorum:in quorum adminiſtratione infirma ætas reſq; eius ſunt.Ideoq; filios regum pupillos ſub auctoribus fuiſſe legimus.Paulus iuriſconſultus:Etiam ſi non interrogatus tutor auctor fiat:ualet auctoritas eius:cum ſe probare dicit id quod agitur:hoc eſt enim auctorem fieri.Quare auctores ſententiæ alicuiuſque conſilii uocantur hi:quorum ſententiam conſiliumque ſecuti ſumus.Et duces militum auctores uocabantur.Vnde auctorare obligare eſt & ſubiectum facere.Sed quærit Seruius ſuper Donati artem auctor utrum per ſe an de uerbo oriatur? Et reſpondit in hæc uerba dicẽs:

Sed eſt ſciẽdum ꝙ a ſe naſcitur. Nam illud quod ẽ augeo ne nos deducat quod inde ueniat. Aliũd eni ẽ augere:aliud auctorẽ eẽ.hæc ille. Quid quod auctorẽ nullo pacto dicere poſſumꝰ actorẽ. Nã actor ſine.u.littera ab ago deſcẽdit. Et dicit̃ orator q agit cauſaꝫ quiqꝫ geſtuꝫ uultꝰ & corpis agit:unde oratio ab ipa ꝓnunciatiõe dicta ẽ. Quin & oratio ſcripta:actio ẽ appellata. Itẽ comœdꝰ & tragœdꝰ.i.hiſtrio:q agit geſtꝰ ĩ ſcæna & qd'huic generi ſimillimũ ẽ:q agit attelanas:& mimꝰ eis actor uocari põt. Et ptes comœdiæ actus dicunt̃.

A uctoratum cum.au.diphthõgo &.ct.exilibus ſcribit̃:ab auctorare deſcẽdit:ſignificatqꝫ obligatũ & ſubiectum. Liuius li.xlvi.ab urbe:Signo inquit ſuo ĩpreſſas tabellas miſit:& uero pignore uelut auctoratum ſibi ꝓditorẽ ratꝰ ẽ.i.obligatum & ſubiectuꝫ. Valerius maximus li.ix. Auctorato inquit ſociis officio. Suetonius li.iii.de legendo uel auctorãdo milite:ac legionum:& auxiliorum deſcriptione.

A uctoramẽtum ſimiliter ſcribit̃:& ab auctorãdo militẽ deducit̃. Nã q̃ſi obligationẽ nexumqꝫ:uel q̃ſi ſtipẽdium quoddã:& pcium cuiuſdã militiæ ac pugnæ actioniſqꝫ deſignare uidetur. Quintilianus: Nec difficilem ſane ſub illo præſertim auctoramẽto habuiſſet miſſionẽ:ſꝫ noluit gladiator uiuere. Cicero:Quoꝝ ipa merces auctoramẽtuꝫ ſeruitutis ẽ. Seneca li.vii.epiſtolaꝝ:Nullum ſine auctoramẽto maluꝫ ẽ. Auaritia pecuniaꝫ ꝓmittit:luxuria uarias uoluptates. Ambitio purpuram & plauſum:& ex hoc potentiam: & quicqd potentia poteſt:mercede te uitia ſollicitant.

A uctio cum.ct.exilibus &.i.latino ſcribit̃:& latinã habere deriuationẽ:ac magis ab augeo:q̃ ab auctorãdo deduci exiſtimo. Nã uẽditio quædã ẽ ĩ publico ac loco celebri:q̃ p incremẽtũ pcii:hoc ẽ plus offerẽtis fieri uidebat̃. Et hinc auctionari uẽdere dicebat̃:qd' publice & ſub haſta p augmẽtũ pcii uẽdebat̃. Nec hoc mõ ea uendi dicebãtur:q̃ ad eſum ſpectare uidebãt̃:ſed quæ ad alios uſus. Nec fere niſi q̃ penes aliũ in uſu fuerũt.

A ugias cum.i.latino ſcribitur:in quod ei diphthongus cõuerſa fuit:& fuit teſte Homero li.xi.iliados:epioꝝ rex ſiue elidenſium:qui bellum geſſit cum Neleo pyliorum rege.

A ula cũ.au.diphthõgo ſcribit̃:tráſfertur a noſtris atrium.at aulã ꝓ olla Plauto uetuſtiſſimiſqꝫ relinquimus.

A ulæa cum.æ.diphthõgo in penultima ſcribitur:uelamina ſunt picturis intexta:quæ primum in aula Attali regis aſiæ q populum romanũ hæredeꝫ ſcripſit inuenta ſunt. Virgi.li.georgicoꝝ.iii. Purpurea intexti tollant aulæa britanni. Vnde ab αυλη:quod eſt aula nomen aſſumpſere.

A ulis cum.au.diphthõgo &.i.latino ſcribit̃:nõ eſt inſula ut ignari quidã putãt. Sed teſte Strabone approbatiſſimo hiſtorico inter græcos regiuncula eſt boetiæ petroſa:& ciuitas eiuſdẽ nominis: iuxta quã portus eſt quingentaꝝ nauium capax:Euripo Chalcidico ꝓximus. Idẽ innuere uidetur Homerus libro iliados.ii. Plinius etiã libro.iiii.naturalis hiſtoriæ:ubi de inſulis maris ægæi atqꝫ ipa euboia pertractat inquit:ex aduerſo in cõtinenti aulis eſt:& agẽdo de boetia:In ipſis inquit faucibus Euripi:quẽ facit euboica obiecta inſula: Aulis nobilis eſt portus:quẽ boetii antiquitus dixere hyamas. Idem Põponius confirmauit dicẽs: Aulis agamẽnoniæ graiorumqꝫ claſſis in troiã coniurantium ſtatio. Vnde boetiæ portus dicitur: in quibus detentæ fuerunt graiorum naues:dicente Ouidio libro metamorpho.xii.

Nec dilata foret uindicta niſi æquora ſæui
Inuia feciſſent uenti:boetaqꝫ tellus.

Aulide piſcoſa puppes tenuiſſet ituras. In eo loco coniũrauerunt græci:non ante reuerſuri:q̃ ilion caperetur.ut Dido ad Aeneam apud Virgilium libro æneidos quarto:Non ego cum danais troianam excindere gentem Aulide iuraui.

A uras cum.au.diphthongo ſequente.r.ſcribitur:fluuius eſt:teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii. grãdis ab æmo deſcendens:& in Iſtrum defluens.

A urũ cum.au.diphthõgo ſcribit̃:græcũ eẽ qdã putãt. Nã teſte Feſto Hippocrates medicus ab iuẽtore cognominatũ illud putauit:quẽ uocitatum dixit αὔριον:& inde theſaurus. Qui uero latinũ uolũt a ſimilitidine coloris Auroræ nomẽ traxiſſe exiſtimãt. Alii uero ab aura.i.ſplẽdore teſte Seruio ſup ſextum æneidos dictũ putant:dicẽte Virgilio:Diſcolor unde auri p ramos aura refulſit.i.ſplẽdor. Et Horatius:tua ne retardet aura maritos:hoc eſt ſplendor. Nõnulli uero quia mentem hominum auertat.

A uſchiſæ cuꝫ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:populi ſunt in libya ultra barcaeos:iuxta quos uerſus mare ſunt bacales.ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum quarto.

A utocanes abſqꝫ aliqua aſpiratione ſcribitur: mons ponitur ab Homero in hymnis.

A utonoe cum.t.exili &.oe.diuiſis litteris in fine ſcribitur:fuit Cadmi thebarum regis filia ex Hermione coniuge:ut ſcribit Heſiodus in theogonia: & Ouidius li. metamorpho.iii.

A utomedõ cũ.au.diphthõgo in prima:&.t.exili ſequẽte.o.ſcribit̃:nõnulli uero ex noſtris loco ipius.o. ponũt.u.& dicũt Autumedõ. fuit Achillis Armiger ſeu auriga.ut Virgi.li.ænei.ii. Et equoꝝ agitator Achillis Armiger automedõ. Idẽ Ouidius li.i.de arte:nunqd achilleos inter fera prælia fida Deſeruit leuitas: automedontis equos.a quo id quoqꝫ tractũ ẽ:ut cũ aliquẽ aurigã aſſignare cupimus:atqꝫ inſigni arte adnotare ob illius excellentiã Automedontis nõie uocitemus. Quare Iuuenalis in prima ſatyra cũ de illo loqueretur: Qui bona donauit præſepibus:& caret omni Maiorũ cenſu ait:dũ puolat axe citato: Flaminiã:puer automedon:nam lora tenebat:hoc eſt æqualem automedonti oſtendebat ſe habere aurigam.

A ũtolyeus abſqꝫ aliqua aſpiratione & unico.l.atqꝫ.y.græco ſcribitur:fuit uir græcus ex eleone urbe boetiæ de quo Homerus libro.x.iliados meminit.

A xylus cum.y.græco & unico.l.ſcribit̃ habetqꝫ apud græcos accẽtũ in prima:fuit phryx ex ciuitate ariſbe filius Teuthranidis.hic teſte Homero li.vi.iliados:fuit homo:perqꝫ beatus omnibus:quæ ad uictũ mortaliũ ptinẽt:& in inſigni ariſbe agẽs oẽs:q illac iter ingrediebãt̃:q̃ erat beniuolẽtia humanitate clæmẽtia excipiebat hoſpitio:q cũ a Diomede ĩ bello troiano ĩterficeret̃:nemo ſuccurrẽs q ab atroci eũ morte potuit eripe.

A xiochus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribit̃:nomẽ fuit philoſophi:cui Plato librum de morte inſcripſit.

A xis cum.i.latino a nobis ſcribit̃:a græcis uero ἄξον dicit̃:& ꝓprie ea linea q̃ ab uno mundi polo in alteꝝ tẽdit.Ad cuius ſimilitudinẽ ſtipes ille teres circa quẽ tota currus uertit̃ axis dicit̃.Virgi.li georgi.iii.Poſt ualido nitens ſub põdere faginus axis.Nõnunqꝫ uero:& ꝓ tota rheda uel curru poſitũ cõperit̃. ut Iuuenalis in ſatyra Criſpini:Dignus aricinos q mẽdicaret ad axes.i.ad currus aritiã uel aricina nemora adeuntes.Aliquãdo autẽ & ꝓ ſeptẽtrionali polo poſitũ fuit:uel ut ait Feſtus ꝓ ſeptẽtrionali pte cæli.Virg.li.georgi.ii. Quæ terga obuerterit axi.i.ſeptẽtrioni.Quin & ꝓ ĩpo cælo abſolute idẽ poeta nõnunqꝫ poſuit:ut li.iiii.æneі. cũ ait:Vltimus æthiopum locus eſt ubi maximus atlas Axem humero torquet.i. cælum ſubſtinet. quin & teſte Feſto tabula ſectilis axis appellatur.

A xius cum.i.latino ſcribitur dicitur ab Homero li.iliados.ii.fluuius ὄυκάλλιστόν ὕδων:hoc eſt cuiꝰpulcherrima eſt aqua.Nam ut ait licet ſpacioſus ſit:tamen uſqꝫ ad imum eſt lucidiſſimus:ut nullus in toto orbe terraꝝ ſit ſpecioſior:hic teſte Herodoto li.hiſtoriarum.vii. p regionẽ mygdoniam: quæ pars ẽ macedoniæ profluens:iuxta chaleſtram urbem in mare ægæum cadit.

A zimus cum.z.conſonante &.y.græco ſcribitur:id apud nos dicitur:quod eſt ſine fermento. Nam cõponit̃ ex.a.quod eſt ſine:& ζύμη fermentum.

A ziris cum.i.latino utrobiqꝫ ſcribitur:palus eſt in libya.

A zotus cum.t.exili ſcribitur:urbs fuit ſyriæ.

B Abylon cum.y.græco & unico.l.ſcribit̃:nomẽ eſt urbis in chaldæa.de qua Lucanus:Cũqꝫ ſuperba foret babylõ ſpoliãda trophæis.hæc adeo nobilis fuit ut chaldæã totã:& meſopotaniã a ſe balyloniã dixerit:quæ ſimili mõ & in penultima cum.i.latino ſcribitur.hanc oẽs græci & latini hiſtorici pariter & poetæ a Semiramide regina cõditam referunt:dicente Ouidio li.metamorph.iiii.Vbi dicitur altã Coctilibus muris cingiſſe ſemiramis urbẽ:de quo in dictiõe Semiramis plene uidebimꝰ.huius muri igit̃ teſte philoſtrato ĩ uita Apollonii tyanei trecentoꝝ & octoginta ſtadioꝝ circuitũ detinebant.Pliniꝰ uero libro hiſtoriæ naturalis ſexto:murorum dixit amplitudinem fuiſſe ſexagintaquattuor miliũ paſſuum:croſſitudinem quinquaginta cubitorum. Altitudinem uero quater tantum. Itaqꝫ fuit mœnibus ac hortis penſilibus:temploqꝫ & arce maxime admirabilis.

B acchus prima deſinit in.c.exile & ultima in.ch.aſpirato ſcribit̃:fuit Iouis filiꝰ ex Semele Cadmi filia:ut poetæ oẽs atteſtãt̃.de quo Ouidiꝰli.matamor.iii.plene oĩa ptractauit.& ut græci qdã grãmatici dicũt deriuat̃ a βακχέυω:quod ẽ furo uel inſanio.hic primꝰindiã ſubiecit:& primꝰ apud græcos docuit uini uſum: ut teſtis ẽ Capella libro de nuptiis Mercurii.Quãobrẽ teſte Feſto illi a poetis cornua dant̃ eo quod homines nimio uino truces fiant. Vnde Sappho ad Phaonẽ ait:Accedãt capiti cornua bacchus eris.Quin & pro haſta thyrſum ferratum tecta cuſpide pãpino illum ferre dicebant:ut Seneca in Hercule furente:

Adſit lycurgi domitor:& rubri maris
Tectam uirenti cuſpidẽ thyrſo gerens.de quibꝰ latius in dictione Dionyſius uidebimus.Quin & illius currum trahi a tigribus dicunt:dicẽte Statio Promouet effrenæ dextra leuaqꝫ ſequuntur.
Lynces:& uda mero lambunt retinacula tigres. Nonnunqꝫ uero & muliebri habitu ornaſſe ſe illi ferunt: dicente Seneca:
Non erubeſcit bacchus effuſos tener
Sperſiſſe crines:nec manu molli leuem
Vibrare thyrſum cum parum forti gradu
Auro decorum ſyrma barbaricum trahit.
Poſt multa uirtꝰ opa laxari ſolet.Et ut teſtis ẽ Pliniꝰ li.vii.naturalis hiſto.Emere ac ũẽdere inſtituit Liber pater.Oĩa igit̃ deſcẽdẽtia a baccho ſimiliter cũ duplici.c.& ſecũdo aſpirato ſcribũt̃: ut bacchicꝰ. Ouidiꝰ li.i. triſtiũ:Deme meis hederas bacchica ſerta comis.Eodẽ mõ bacchaides:qđ etiã cũ.i.latio ſcribit̃:ut idẽ li.v.eiuſdẽ opis:& me bacchaides iudice falſus erat.Simili mõ bacchides & bacchilides ſcribũt̃:a baccho.at bacca ꝓ granulo:ut ſupra uidimꝰ latinũ ẽ:& cũ duplici.c.abſqꝫ aliq̃ aſpiratiõe ſcribit̃:& inde baccatũ ſine aſpiratione:qđ diuerſas hꝫ baccas.Virg.li.ænei.i.Colloqꝫ monile baccatũ.Quod ſi a Baccho trahat̃:cũ.ch. aſpirato ſcribẽdũ ẽ:ut ẽ id Virgilii li.ænei.iii.Bacchatãqꝫ iugis naxon uiridẽqꝫ donyſam.& uerbũ bacchor ut idẽ li.iiii.eiuſdẽ poematis:Sæuit inops animi totãqꝫ incenſa per urbem Bacchatur.

B acchanalia cum duplici.c.& ſecundo aſpirato ſcribit̃:& a Baccho deducit̃.Nam ſacra quædã Bacchi dicta fuerũt:quæ teſte Liuio li.viii.de bello macedonico huiuſcemodi fuere:Græcus ignobilis in hetruriã primũ uenit ſacrificulus & uates.Sed occultorũ ſacrorum initia primo paucis fuerunt tradita uiris & mulieribus: & fuerũt additæ uoluptates meri & epularum:ut multorum animi allicerent̃.Cũq; uinũ animos:nox: & mixtæ uiris fœminæ ætatis teneræ omnẽ pudorẽ extinxiſſet:corruptelæ omnis generis fiebãt:Sicq; ſtupra ingenuorũq; & fœminarum pmiſcua in his ſacris erãt multa dolo:ſed p uim plurima parabãt̃.hæc religio uerius morbus peſtifer romam ab hetruria penetrauit:cuius facinora fuerunt aliquãdiu tacita.Tandẽ noticia eius facinoris ad Poſtumũ conſulem per.P.Ebutium adoleſcentẽ:& Ebutiam fœminã hiſpanam deuenit per modũ qui late a Liuio in præfato libro narrat.Vnde dixit Iuuenalis:Qui curios ſimulant:& bacchanalia uiuũt.fuerunt nanq; ſacra Bacchi orgia & trieterica:de quibus in ſuis dictionibus uidebim⁹.Sacrificabatur Baccho caper:quia maxime uitibus capra nocet:ut late monſtrauit Virgilius libro georgicorũ.ii. Erat etiã illi uannus cõſecrata ut Virgili⁹ li.georgi.i.Et miſtica uannus Iaccho. Eo quod illius ſacra teſte Seruio ad animarum purgationẽ ptinebant:quod per uannũ deſignabatur:quo fruges purgantur.

B acchiadæ cũ duplicato.c.& ſecundo aſpirato:atq;.i.latino ſcribit̃:dicti fuerũt qui e corintho effecti exules in ſiciliam deuenerunt:& urbẽ inter epichynnum & pelorum ædificantes ſiculi facti ſunt:de quibus dixit Ouidius libro metamorpho.v.cum Plutonis iter deſcriberet Proſerpinam deferentis.

Et qua bacchiadæ bimari gens orta corintho
Inter inæquales poſuerunt mœnia portus.

B acchius eodem modo ſcribitur:genus eſt pedis:quo in carminibus ſacrorum Bacchi utebantur.Conſtatq; ex prima breui & duabus ſequentibus longis.ut Horatius in primo carminum:Lydia dic per omnes:q uerſiculus conſtat ex choriambo & bacchio.

B actrius cũ.ct.exilibus &.i.latino ſcribit̃:fluuius ẽ ſcytharum:a quo populi quidã circa illum inhabitantes teſte Herodoto libro hiſtoriarũ ſeptimo:bactriani dicunt̃.Et inde bactra in plurali numero prouincia dicit̃.

B actra cũ.ct. ſimplicibus ſcribit̃:puincia ẽ ſcythiæ ultra aſſyriã a flumine bactrio cognominata.eſtq; generis neutri & numeri pluralis.ut Virgi.li.georgi.ii.Neq; bactra neq; indi Laudibus italiæ certent.

B actriani cũ.ct.exilib⁹ ſcribit̃:populi ſũt teſte Herodoto li.hiſtoriarum.iiii.aſiæ ſcythis ppinqui. Quos Curti⁹ dixit bellicoſos plurimũ:& aſſuetos uiuere rapto:quare perſarum luſus abominãtes ſemp uerſabãt̃ in armis.

B acales cum unico.c.exili & unico.l.ſcribitur:populi ſunt teſte Herodoto li.hiſtoriarum.iiii.parui in libya auſchiſis contermini:iuxta mare habitantes.

B ænacus cum.æ.diphthongo &.c.exili a græcis ſcribitur:lacus eſt galliæ ciſalpinæ in agro ueronenſi inter arctas montiũ fauces poſitus:adeo ut inter illos impetu coacti uenti lacũ more maris exagitent: dicẽte Virgi. li.georgi.ii.Fluctibus & fremitu aſſurgens bænace marino.Cuius maior longitudo in trigintaduo miliaria extenditur:latitudo ad plus in ſexdecim:& ad ſex minus ptenſa eſt.Ex hoc mantuanus lacus exorit̃:ex quo mincius fluuius uirgilianus decurrit in padum.

B agæus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribit̃:nomẽ fuit uiri cuius aſtu Oroetes ſardiũ præfectus trucidatus fuit:ut in ea dictione uidebimus.

B aiæ cũ.i.latino ſcribit̃:ciuitas fuit cãpaniæ iter puteolos:& montẽ miſeni ſecus cãpanũ mare ſita. Sic quoq; cognominata teſte Seruio ſup.iii.&.vi.ænei.a Baio Vlyxis ſocio illic ſepulto.fuitq; olim hæc urbs tẽperiẽ aeris:& romanorum frequẽtia atq; ornamentis ædificiorum celeberrima:dicẽte Martiale ad Flaccum:

Vt mille laudem flacce uerſibus baias
Laudabo digne:non tamen ſatis baias.

B alena cum unico.l.&.e.abſq; diphthongo a nobis ſcribitur:a græcis uero loco.b.ponit̃.ph.aſpiratũ:ac dicitur phalena:quaſi cõſpicua.Nam ut uidim⁹ ſæpe.p.in.b.ob uicinitatẽ litterarum cõmutam⁹: & aſpirationẽ nõnũq; a.p.abiicimus:bælua eſt marina quæ ad magnitudinẽ immenſam excreſcit.

B aliſta a quibuſdam ex noſtris cũ unico.l.ſcribit̃:ſed qa prima etiã apud noſtros lõga ẽ:& a græcis ſemp cum duplici.l.ſignat̃:uidet̃ apud nos etiã cũ duplicato.l.ſcribi debere.Nã a βάλλω uerbo græco: quod latine ẽ iacio deducit̃.Et a græcis p tormẽto cõcutiẽte muros accipit̃.Quod & poetæ noſtri obſeruauere.Ouidi⁹ li.i.de triſtibus:Quã graue balliſtæ mœnia pulſat onus.& li.xi.metamorphoſeos:

Nec leuius pulſata ſonat:q̃ ferreus olim
Cum laceras aries:balliſtaq; concutit arces.Lucanus uero pro inſtrumento haſtam quandam iaciente accepiſſe uidetur cum ait:

Neq; enim ſolis excuſſa lacertis
Lancea:ſed tenſo baliſtæ turbine rapta.
Haud unum contenta latus tranſire quieſcit.Sane græci in ultima .r.unũ addunt & dicũt balliſtrã:quod noſtri forte ob dulciorem apud nos ſonum abiecerunt.

B aleares inſulæ cũ unico.l.ſcribit̃:eo quod apud poetas noſtros primã ea dictio corripiat.Virgilius libro.i. georgi.Stuppea torquentẽ balearis uerbera fundæ.Vnde putãt nõnulli Virgiliũ eius deriuationẽ traxiſſe

magis a

magis a Baleo Herculis comite:quæ dictio cũ unico.l.ſcribitur:& qui teſte Liuio libro.xl.ibidẽ ab Hercule derelictus fuit:cũ ad geryonẽ nauigaſſet:q́ʒ a βάλλω:quod eſt iacio:quod primã ꝓducit.a quo etiã ut alii uolunt ꝑ ablationẽ unius.l.deduci potuit.Nã ſunt inſulæ in hiſpanico mari ſitæ:quaꝶ incolas primitus fundarũ uſum cõperiſſe dixit Vegetius libro.i.de re militari:& ita perite exercuiſſe:ut matres puos filios nullũ cibũ cõtingere ſinerent:niſi quẽ ex funda deſtinato lapide percuſſiſſent.Quo ſolo telo:ut dixit Liuiꝰ libro octauo de ſecundo bello punico ſemper uſi ſunt uſq; ad id bellum.

B alſamum cũ unico.m.ſcribit̃:arbuſcula eſt ſola inter arbores neutri generis:uiti ſimilior q́ʒ myrto: ut dixit Plinius li.xii.naturalis hiſtoriæ.Nam ut ait malleolis ſerit̃:& implet colles uineaꝶ modo incidit̃ uitreo lapideo oſſeis ue cultellis:ferro læduntur uitalia.Idẽ prius dixerat: Omnibꝰ odoribꝰ præfert̃ balſamũ uni terraꝶ iudææ cõceſſum:quondã in duobꝰ tamẽ hortis utroq; regio.Altero iugerũ uiginti nõ amplius.Altero paucioꝶ oſtẽdente arbuſtũ.Et ſubdit:Nunc hæc arbor tributa pendit cũ ſua gente.Sane huius ſuccus opobalſamũ dicit̃ miri odoris:& uirtutis:quaſi ὀπὸς.i.ſuccus balſami.Cuius teſte Plinio ſumma eſt ꝓbatio:ut lac coagulet:& in ueſte maculas nõ faciat.Xilobalſamũ uero dicit̃ eiꝰ arboris lignũ.Nã ξύλον græce latine lignũ dicit̃.At carpobalſamũ eius dicit̃ arboris fructus.Nã καρπὸς græce latine fructus dicitur.

B ambacium apud antiquos quoſdam græcos comperi:quin & bambiciũ cum.c.exili &.i.utrobiq;:quod eſt ex ſonu eius inſtrumenti quo conficitur:deductum nomen puto.

B aptiſmus & baptiſma utrunq; apud noſtros cõperit̃:cum.p.&.t.exilibus: atq;.i.latino ſcribitur: dici põt a noſtris immerſio uel intinctio.Nam deriuatur a uerbo βαπτίζω:quod eſt mergo:

B arce cũ.c.exili ſcribit̃:fuit nutrix Sichæi:dicẽte Virgilio æneid.iiii.Tum breuiter barcẽ nutrice affata ſichæi. fuit etiã eodẽ nomine regina quædã libyæ:a qua ciuitas quædã pentapoleos nomen ſortita fuit.

B arcæi cũ.c.exili &.æ.diphthongo ſcribitur in penultima:populi ſunt teſte Seruio ſup quarto æneidos propinqui carthagini.Vibius uero dixit illos maurorum eſſe populos in aphrica. de quibus Virgilius: Lateq; furentes Barcæi.& ut puto a Barcæ uel nutrice Sichæi: uel alia quæ regina fuit cognominati. Vnde hamilcar carthaginenſis Barca cum.c.ſimplici cognominatur.

B arathrũ cum.th.aſpirato ſcribitur:ponitur pro loco præcipiti:& inferno:unde emergi nõ poſſit. Nam deducitur ab eo quod eſt βαθὺ.i.profundũ.Vnde Iuppiter apud Homerum circa initium libri .viii. iliados: cum cõminaret̃ illi deorum q ſibi inobediens fuerit inquit illum in atrum:& tam procul hinc poſitũ deiiciã tartarum:ubi ſubter ima terraꝶ cum ferreis portis atq; æreis foribus altiſſimum barathrum: eſt tanta in infernum profunditate demerſum:quanta eſt a cælo in terram.

B arbarus cum.b.tam in ſecũda q́ʒ in prima ſcribitur:Is dicitur qui inepte loquit̃.Vnde Sophocles in Electra τὴν βάρβαρον σὴν γλῶσσαν οὐκ ἐπαίω. Et inde barbaricus cum.c.ſimplici:ut Virg.li.ii.ænei.Barbarico poſtes auro ſpoliiſq; ſuperbi.Deducitur etiam inde barbariſmus.

B arbariſmus cum.i.latino ſcribit̃:& a barbaro deducit̃.Nam uitiũ eſt quod in ſingulis uerbis cõmittit̃ ſcribẽdo.ſ.aut loquẽdo.Nam quod male ſcribit̃ male etiã dici neceſſe eſt.Non autem contra quæ uitioſe dixeris & ſcripto peccant.Peccamus enim ſcribendo & loquendo adiectione:detractione:tranſmutatione litteraꝶ uel ſyllabarũ:complectione:diuiſione:aſpiratione:ſono:& ſimilibus.

B arbiton cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:genus eſt quoddam inſtrumenti muſicis & præcipue lyricis q́ʒ aptiſſimum:ut ſcripſit Iulius Pollux ad Commodum Cæſarem in libro de uocabulis rerum:quod ſolũ ex nominibus deſinentibus in.on.habemus fœminini generis.Sappho ad Phaonem:

Non facit ad lachrymas barbiton ulla meas.

B arrhus cum duplicato.r.& ſecundo aſpirato ſcribitur:comperi apud græcos poſitum pro elephanto:a cuius oſſis ſimilitudine:dentes barrhos nonnulli dixere.Horatius:Quid tibi uis mulier nigris digniſſima barrhis.Et inde barrhire:& ebur tractum quidam uolunt.

B aſis cum unico.s.ſcribitur &.i.latino:dici poteſt a noſtris ſuſtentamentum.

B aſileus cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:atq;.eu.diphthongo:dicitur a noſtris quaſi baſis λαοῦ:ideſt ſuſtẽtamentum populi.

B aſiliſcus cum.i.latino utrobiq; & unico.l.atq;.c.exili ſcribitur:dicitur a noſtris regulus. Nam diminutiuũ eſt eius quod diximus baſileus.Quo ſane nomine ſerpentis genus quoddam peſſimum cognominatur:qui teſte Plinio libro viii.naturalis hiſtoriæ habitat in ſolitudinibus aphricæ cum candida in capite macula: uelut quodam diademate adornatus:acutiſſimum habet caput:rubeos oculos:& colorem ad nigredinẽ uergentem.Eſt malum ſingulare in terris:de quo multa Lucanus in nono ubi hæc etiam ait:

Sibilaq; effundens cunctas terrentia peſtes:
Ante uenena nocens.late ſibi ſummouet omne
Vulgus.& in uacua regnat baſiliſcus arena.

B aſſarides cum duplicato .ſ.&.i.latino ſcribitur:ut apud antiquiſſimum quendam comperi: dictæ ſunt bacchæ mulſariæ:quæ ſane expoſitio præ cæteris: quas audiuerim placuit. Et conformis uidetur ei quod dixit Perſius:Et raptũ uitulo caput ablatura ſuperbo Baſſaris.Nam finxiſſe uidetur poeta ille Agauẽ ablaturã

caput Pentheo:tanq̄ uitulo ſuperbo & faſtidienti ſacra Bacchi:licet alii etiā aliter finxerint.

Baſtarnæ cum.t.exili ſcribitur:populi erant ultra danubiū:quia Perſe Philippi macedoniæ regis filio ſollicitati tranſire flumen glacie conſtratum inextimabili equorū agmine hominūq; multitudine una improuide ꝓcederent:enormitate ponderis & cōcuſſione pedū diſſoluta fluminis ſuperficie omnes pene ſūmerſi ſunt paucis in utraq; ripa teſtantibus.his cōtermini ſunt rhoxolani.unde in triūphalibus Ti.Plautii apud tybur ſcriptū habet̄:Regibus baſtarnaꝝ & rhoxolanorum filios hoſtibus ereptos remiſit.

Bathani cū.th.aſpirato ſcribitur:& deriuat̄ a βαθύ:quod apud nos altum ſeu profundū dicitur.populi ſūt germanorum:de quibus Lucanus:Bathaniq; truces:quos ære recuruo Stridentes acuere tubæ.

Batrachus cum.ch.aſpirato ſcribitur:dicitur a noſtris rana:& fuit nomen ſculptoris propriū:ut oſtendit Plinius libro trigeſimoſexto.

Batrachomyomachia cum.t.ſimplici &.ch.aſpirato utrobiq;:& cum.y.græco niſi in penultima:quæ cum.i.latino ſcribit̄:dicitur apud nos ranarum murūq; pugna.Nam cōponit̄ ex βατράχον ideſt ranarū:& μύων ideſt murum:& μαχία bellum.

Bathyllus cū.th.aſpirato &.y.græco atq; duplicato.l.ſcribit̄.Nam diminutiuū eſt a βαθύ: quod eſt altū ſeu profundū.fuit nomē adoleſcentis ſamii:quē Anacreon poeta teius ardenter amauit:ut in dictione Anacreon uidimus.fuit alter ioculator & ſaltator.ut Iuuenalis:Molli ſaltante bathyllo.

Batus cum unico.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii.filius Cyrni regis inſulæ theramni Ariſteus ſuo nomine dictus.ſed Batus teſte Iuſtino circa finem libri xiii.propter linguæ obligationē cognominatus.hic poſtea Cyrenem urbem ædificauit in libya:ut in dictione Cyrene uidebimus.Herodotus uero putat Batum dictum hoc eſt regem:quia ſic ut ait lingua libyca rex cognominatur.

Battus cum duplici.t.exili ſcribit̄:fuit hoc nomine uocatus paſtor quidam:qui ut fingit Theocritus cum iuuencos oleas corrodentes fugare uoluiſſet:& paulo incōſideratius per quendā excurriſſet collē:parua ſpina in eius talum defixa fuit.Quare dolore percitus ſociū:cui Corydon nomē erat acclamauit: ut ſibi ſpinā euelleret:quā cum intentis oculis uix ille proſpiceret:ac ſummis unguibus eliciuſſet:his uerbis cū admiratione Batto monſtrauit ὅς ϛίχον ἐϛι τὸ τύμμα καὶ ἄλικον ἄνδρα δαμάσδει:hoc eſt q̄ parua quidē ſpina tam robuſtū uirum domat:melius id græce:ſed ſat ſit ſententiā explicaſſe.Nā per id pulchre nos admirabilis poeta ammonuit:Robuſta corpora ualidaſq; uires habentia: q̄ paruo leuiq; ictu frangerent̄. Qua de re ſapientiſſime Homerus:Nihil homine imbecillius nutrire terrā aſſeuerauit.Alter Battꝰ fuit ſimiliter paſtor.Et ab Ouidio li.metamor.ii.trāſformat̄ in indicē.i.lapidē quo diſcernuntur gradus auri & argenti.

Bdellium cū.d.poſt.b.& duplici.l.ſcribit̄ atq;.i.latino:eſt teſte plinio li.xii.naturalis hiſtoriæ:arbor nigra magnitudine oleæ folio uero & robore ſimilis fructui caprifici.hæc ut ait in bactrianis nominatiſſima naſcitur.

Bebrycia antepenultima cum.y.græco:& penultima cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:regio eſt quæ poſtea dicta fuit bithynia a Bithynio regē:ut teſtis eſt Solinus.Et eſt proxima troadi in introitu ad pontū.Et inde bebrycius.Virgilius libro æneidos quinto locutus de Bute ait: Qui ſe bebrycia ueniens de gente ferebat. Et Lucanus libro.vi.Pinguis bebrycio diſceſſit uomere fulcus.

Bebryacū cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:fuit teſte Cornelio Tacito uicus ſitus inter ueronam & cremonā duabus romanis cladibus notus infauſtuſq;:de quo meminit Iuuenalis: ut uidebimus in dictione pathicus. hodie uero dicitur labina.

Belial cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:nomen eſt dæmonis.

Belides cum unico.l.ab aliquibus.A nōnullis uero græcorum & latinorum cū duplicato.l.&.i.latino ſcribit̄ fuerunt quinquaginta ex diuerſis uxoribus filiæ Danai filii Beli:unde dictæ ſunt belides.Quas pater Aegiſthus cum parē filioꝝ numerū haberet:filiis ſuis in matrimoniū collocare uolebat:Sed Danaus oraculi reſponſo exterritus:his prorſus aſſentire nolebat. Nam reſpōderat Apollo Danaū ipſum manibus unius ex filiis Aegiſthi: quē generum haberet occidendum eſſe:ſed pene ad hæc matrimonia cōficienda coactus: filias in hunc modum ſubornauit:ut cū ad uirorum thalamos accederent:abſconſos gladios ſecum deportarent:& uiros ſuos ea prima nocte interficerent.Quos utiq; oēs exæpta minore natu Hypermeſtra interfecerūt:quæ Lino uiro ſuo miſerta pepercit.A quo tractu tēporis Danaus ipſe detrūcatꝰ fuit.de quibꝰ Iuuenalis ī ſatyra Credo pudiciciā meminit:quādo dixit:Occurrēt multæ tibi belides.& ſic ipaꝝ penultimā corripit

Bellona cum duplicato.l.ſcribitur:dicebatur dea belli:& martis ſoror:quā quidam Palladem fuiſſe aſſerūt Cui ex proprio ſanguine ſacerdotes ſacrificabant:ut dixit Lactantius libro primo inſtitutionū.Quod Lucanus ſimiliter libro primo tetigit cum ait:Tum quos ſectis bellona lacertis Sæua mouet cecinere deos.Et Iuuenalis in ſatyra Criſpini:Sed ut phanaticus œſtro Percuſſus bellona tuo diuinat. Ante huius templum ut dixit Feſtus romæ columella erat:quæ bellica dicebatur:ſuper quā haſtam iaciebant:cum bellum indicebatur.Nam ab illa uocabulum bellum deductum quidam putant.Et dicitur bellū teſte Seruio ſuper octauo æneidos:tempus omne:quo uel præparatur aliquid pugnæ neceſſarium: uel quo pugna geritur. prælium autem dicitur conflictus ipſe bellorum.

Bellerophontes cum duplicato.l.immediate ſubſequente.e. abſq; diphthongo:atq;.t.exili in fine ſcribitur:

hic teſte Homero libro iliados ſexto: fuit Glauci regis ephyræ filius inclyto decore conſpicu⁹ & uirtutis ma
ximæ. Sed adoleſcens Prœto filio Abantis regno ephyræ priuatus. In uictoris regia iuſſu regis degebat. Cu
ius inclyta forma capta Sthenoboea Prœti regis uxor: (quã Homerus ſolus Anteam uocat) Illum de libidi⸗
ne requiſiuit: pro cuius mercede regnum coniugis promittebat. Quod cum illa impetrare ab eo non poſ⸗
ſet: uerita ne regi eam ille criminaretur: præueniens Bellerophontem marito accuſauit: aſſerens eũ ſibi uim
inferre uoluiſſe. At rex cum Bellerophontem diligeret: nec de illo ſuppliciũ ipe ſumere uellet: ad Heuriem
lyciorum regem & Sthenoboeæ patrem illum tranſmiſit cum litteris indicantibus uoluiſſe eum filiæ pudi⸗
ciciam auferre. Qui cum ſe de illo occulte uindicare uellet: diuerſis eum periculis: ut chimæræ: & aliis uariis
bellis obiecit. E quibus ſemper uictor & triumphator euadens. ultimo aduerſum amazones eius regnum
infeſtantes illuꝫ miſit. Quas ille ſupatas in ſuos terminos redire coegit. Quamobrem Heuries tantam Bel⸗
lerophontis uirtutem conſpiciens: nõ ſolũ ipſum miſeratus eſt: ſed Achymenẽ alteram filiã: & Sthenoboeæ
ſororem cum parte regni illi uxorem dedit. Quod poſtq̃ꝫ Sthenoboea cognouit ſeipſam interemit. Quæ
omnia Iuuenalis tetigit in ea ſatyra: quæ incipit Omnibus in terris: cũ ait: Sed caſto quid forma nocet: quid
profuit imo Hippolyto graue propoſitum: quid Bellerophonti Erubuit nempe ceu faſtidita repulſa. Nec
Sthenoboea minuſq̃ꝫ craſſa excanduit. Et ſe concuſſere ambæ. Similiter Horatius in odis: ut prœtũ mulier
perfida credulũ falſis impulerit Criminibus nimis caſto bellerophonti.

B erecyntus abſqꝫ aliqua aſpiratione &.y. græco ſecundũ Seruiũ in nonũ æneí. ſcribiẗ: mons eſt & oppidum
phrygiæ iuxta ſangarim fluuiũ. ubi magno cultu uenerabatur deorũ mater: a quo frequenter berecynthia
ipſa uocata fuit. Et ut ait Seruius annotauerunt antiqui differentiam inter hunc & montem deli per detra⸗
ctionem aſpirationis ab ultima.

B erecyntia cum.c.exili ſequente.y.græco: &.t. ſimiliter non aſpirato ſequente.i.latino in penultima ſcribiẗ
cuius cauſam in præcedenti dictione uidimus: fuit deuꝫ mater ſic a monte phrygiæ cognominata. Ouidius
li. faſtorũ.iiii. Quod bene mutarit ſedem berecyntia dixit. de qua late uidebim⁹ in dictiõe Cybele. At Cyn⸗
thia cũ.th. aſpirato ſcribiẗ: quia a monte deli ſic quoqꝫ cognominaẗ: ut in ea dictione uidebimus.

B ergomum cũ.o. in penultima ſcribiẗ: dictio eſt nec græca nec latina: ſed barbara: oppidũ eſt in gallia ciſalpi
ne a gallis ſenonibus militibus Brenni teſte Polycrato condita: quoꝝ lingua per id uocabulũ mõtana urbs
deſignaẗ: unde bergomenſes ciues nuncupantur. Verũ pergamũ cum.p. in initio &.a. in penultima ſcriptũ
oppidum fuit nobiliſſimũ in minori aſia regia Attali: & patria Galieni. Vnde pergameni & non pergamen
ſes dicti ſunt ab hac ciuitate ob penuriam chartæ ab Attalo rege miſſa eſt membranarũ copia: quæ ab oppi⸗
do pergamenæ dicta ſunt.

B erillus cum.i.latino & duplicato.l. ſcribitur: genus eſt lapidis coloris pallidi & tranſparentis. de quo pocu⸗
la fieri apud nobiles romanos oſtendit Iuuenalis cum ait in ſatyra Si te propoſiti: Heliadum cruſtas: & inæ⸗
quales berillos: uel ob cælaturam uel ob impoſitos lapides precioſos. Nam byrrho ut multi gemmas ad po
cula tranſfert: ut idem poeta dixit.

B eronice cum.i.latino &.c.exili ſcribiẗ: fuit una Ptolomæi Philadelphi mater: cui a Philemone ꝑfecto regis
teſte Plinio in ultimo naturalis hiſtoriæ topathiuꝫ importatũ fuit: quod illi mire placuit. Ex quo facta dein⸗
de fuit ſtatua Arſinoe Philadelphi uxori quattuor cubitorũ: & ſacrata in delubro quod aureum cognomi⸗
nabaẗ. Altera fuit eius Philadelphi filia: & ſoror erat Ptolomæi Euergetis: uxorqꝫ Antiochi filii Seleuci pri
mi. Aliã ſcribit memorandã Ioſephus filiã Herodis alterius Herodis regis iudæoꝝ filii: & ſoror Agrippæ ſi⸗
militer iudæorũ regis: quam Titus Veſpaſiani filius teſte Suetonio iucunde amauit. de qua Iuuenalis in ſa⸗
tyra Credo pudiciciã tetigit cum ait:

Grandia tolluntur cryſtallina maxima rurſus
Myrrhina: deinde adamas notiſſimus: & beronices
In digito factus precioſior. huncq́ dedit olim
Barbarus inceſtæ. i. Ptolemeus Dionyſius Cleopatræ uxori ſuæ: qui deinde ad Agrippam iudæoꝝ regẽ de⸗
uolutus: Beronicæ ſorori datus fuit. unde pergit poeta: Dedit hunc agrippa ſorori.
Obſeruant ubi feſta mero pede ſabbata reges:
Et uetus indulget ſenibus clæmentia porcis. At eius rei hiſtoriã omnẽ late explicuit Ioſephus de captiuita⸗
te iudaica libro   Alia ponitur a Valerio de ultione.

B eſſi cũ duplici.ſ. ſcribiẗ: populi ſunt thracum teſte Solino dextero latere ſtrymonẽ incolentes uſqꝫ ad meſtũ
amnem: qui pangæi radices circumfluit. de quibus Ouidius libro.iiii. de triſtibus ait:
Viuere q̃ꝫ miſerum eſt inter beſſoſqꝫ getaſqꝫ
Illum qui populi ſemper in ore fuit.
Hos in quibuſdam græcis codicibus boſſos cum.o. & non cũ.e. ſcriptos comperi.

B eta cũ.t.exili ſcribiẗ: nomẽ eſt ſecundæ litteræ alphabeti græcoꝝ. unde Iuuenalis in ſatyra Plurima ſunt fu⸗
ſcine ait: Hoc diſcunt omnes ante alpha & beta puellæ. Verũ & ſi hæc littera apud græcos uoce ipſius.u. no
ſtri dum conſanans eſt ꝓfertur: tamẽ cum apud nos tranſferẗ: ſemper fere in.b. noſtrũ cõmutamus. Nõnũq̃ꝫ

etiam & in.u.conſonans:ut βικιὸν uitia:& alia pauca.Quin & omnia nomina litterarum terminata in.a. cũ .t.præcedenti habent ip̃m.t.exile:hoc eſt ſine aſpiratione ſignificatum:ut beta ita theta iota zita.

B ethys cum.e.abſq; diphthongo &.th.aſpirato atq;.y.græco ſcribitur: regio eſt hiſpaniæ quæ a fluuio per illã decurrente nomen aſſumpſit:dicente Seneca in Medea:

Nomenq; terris qui dedit bethys ſuis.
Heſperia pulſans maria languenti uado.

Et fluuius ipſe a βηθὺν:quod eſt ꝓfundũ nomẽ aſſumpſit. in hoc flumine lanas pulchro colore tingi oſtendit Martialis cum dixit:

Bethys oliuifera crimen redimite corona
Aurea:qui nitidis uellera tingis aquis.

Quod Iuuenalis etiam tetigit cum ait in ſatyra Natali coruine die:

Præcipitare uolens etiam pulcherrima ueſtem
Atq; alias:quarum generoſi graminis ipſum
Infecit natura pecus:ſed & egregius fons
Viribus occultis:& bethycus adiuuat aer.

B ethſaida cum.th.aſpirato ſequenti.ſ.&.i.latino ſcribitur:ciuitas fuit in ſyria.

B etulus cum.t.exili & unico.l.ſcribit̃:hiſpaniæ ẽ fluui⁹:cui⁹aqua ad ferri tẽperamẽta dicitur q̃ aptiſſima.

B ianor cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero li.xi.iliados unus ex troianis principibus q cũ Oileo auriga ab Agamemnone in bello interemptus fuit.Alius fuit Tyberini regis tuſci:& Mantonis fatidicæ:quæ mantuã cõſtruxit.de quo Virgili⁹ in Mœri:Nãq; ſepulchrũ incipit apparere bianoris.Et dicit̃ Bianor q̃ſi βία.i.uiolentia:ἀνὴρ uir:hic idem dictus fuerat prius Oenus:ut uidebimus in dictione Manto.

B ias cum.i.latino ſcribit̃:fuit priennenſis philoſophus ex aſia patre Teutamo natus.hũc Satyrus ſeptẽ reliqs ſapientibus prætulit.Idem teſte Laertio uir fuit totus regius:& ciuiũ ſuoꝝ princeps:quos diu aduerſus periculis tutatus eſt.Sed tandem capta ſemel patria:cũ fugientibus cunctis onuſtis ſarcinulis precioſaꝝ rerum ſuaꝝ:& ip̃e interrogaret̃ cur ex bonis ſuis ſolus nihil ſecũ ferret:reſpondit omnia bona mea mecum porto Poſt hæc uſq; ad interitũ ſuum defendendo amicos aduocauit.Et cum iam decrepitus pro clientulo aduocaſſet:feſſuſq; caput in nepotis filiæ gremium declinaſſet expirauit.

B yblesia prima cum.y.græco:& penultima cum.i.latino ſcribitur:urbs fuit in aſia.

B ibliotheca cũ.i.latino utrobiq;:&.th.aſpirato ſcribit̃:atq;.c.exili dici põt a noſtris librorũ repoſitariũ ideſt βιβλιων:quod eſt librorũ:θήκη repoſitoriũ.Et ut ſcribit Gellius libro noctiũ atticaꝝ.vi.libros athenis diſciplinarum liberaliũ publice ad legendũ præbendos primus poſuiſſe dicit̃ Piſiſtratus tyrannus. Deinceps ſtudioſius accuratiuſq; ip̃i athenienſes auxerunt.Sed omnem illã poſtea librorũ copiã Xerxes athenaꝝ potitus urbe ip̃a præter arcem incenſa abſtulit:aſportauitq; in perſas.Hos porro libros uniuerſos multis poſt temporibus Seleucus rex:q Nicanor appellatus eſt:referendos athenas curauit.Ingens poſt numerus librorũ in ægypto a Ptolemæis regibus uel cõquiſitus uel cõfeſſus eſt.Ad milia ferme uolumina ſeptingenta:ſed ea omnia bello priore alexandrino dũ diripitur ea ciuitas nõ ſponte neq; opera conſulta :ſed a militib⁹ forte auxiliariis incenſa ſunt.Nec id prætereũdũ uidetur:quod Plini⁹ circa initiũ.xxxv.libri naturalis hiſtoriæ nouitiũ dixit inuentũ.Siquidẽ non ea auro argentoue:aut certe ex ære in bibliothecis imagines dicatæ fuerunt illis.ſ.quoꝝ imortales animæ in locis iiſdem loquunt̃.Quin imo etiã & quæ nõ ſunt finguntur:ſicut in Homero euenit.Quo maius ut equidẽ arbitror:nullũ eſt fœlicitatis ſpecimen:q̃ ſemp omnes ſcire & cupere qualis fuerit aliquis.Et ſubdit Aſinii Pollionis romæ inuentum qui primus bibliothecam dicãdo ingenia hominũ rei publicæ fecit.An priores cœperint alexandriæ & pergami:q bibliothecas magno certamine inſtituere nõ facile dixerim.Imaginũ amore flagraſſe quoſdã teſtes ſunt: & Atticus Ciceronis edito de ea re in ſua ſenectute uolumine.Et.M.Varro benigniſſimo inuento inſerens in uoluminibus nõ tantũ ſeptingẽtoꝝ illuſtrium noĩa:ſed & aliquoꝝ imagines nõ paſſus interire figuras.

B ibliopola cũ.i.latino utrobiq; ſcribit̃:dicit̃ a noſtris librari⁹.Nã cõponit̃ ex βιβλοσ:q eſt liber:& πωλω uendo:cum ille ſit qui libros uenditat.Martialis in ultimo:Et faciet bibliopola triphon.Veꝝ ut ex antiquorũ dictis annotare ualuimus:liber duo ſignificat:ip̃m opus totum:& certã operis partem.unde ait Vlpian⁹ Sicui centũ libri ſint ligati:centũ uolumina ei dabimus: nõ centum quæ quis ingenio ſuo metit⁹ ſit:quæ ad libri ſcripturã ſufficeret:utputa cũ haberet Homeꝝ totũ ĩ uno uolumĩe nõ q̃dragintaocto libros cõputam⁹ ſed hoc unũ Homeri uolumen pro libro accipiendum eſt.Sic noſtro iudicio cõſueuere:Cicero: ſic Gellius: & alii fere omnes.Nõnulli uero putant melius dici totũ opus codicẽ:& certam operis partem librum:ita ut Virgilius æneis nõ liber ſit:ſed duodecim libri.georgica nõ ſit item liber:ſed libri quattuor.bucolica unus liber dicatur:ſitq; idem unũ uolumen.Georgica quattuor uolumina: æneis.xii.Ouidius: Sũt mihi mutatæ ter quinq; uolumina formæ.Alii uero totum opus librum uocant:& operis partẽ uolumen:ut Plinius de libris ſui auunculi loquens ait libros tres in ſex uolumina propter amplitudinẽ diuiſit.Volumẽ uero uel a uolo dictũ eſt:eo quod in libris uoluntas apparet:uel quod magis ſequerer a uoluo:eo quod uolui apud antiquos cõſueuerit:ut duo Cæſaris anticatones.Simili modo hebræi legẽ ſuã uoluere:& græci miſſam hoc tp̃e

conſueuerunt. Sic antiqui romani qui in libris arborum.i.corticibus ſcribebant:ut eos libros cõmodius fer
rent conuoluebant. unde forte uolumina appellauerunt. Nanqꝫ adhuc durat uerbum euoluere libros:pro
eo quod eſt aperire libros lectitandi gratia:quaſi rem conuolutam explicare. Quẽadmodum euelare eſt rẽ
uelatam detegere. Niſi dicimus euolui libros propter numerum paginarum. Accipitur autem nunc euolue
re libros ſiue auctores:pro eo quod eſt lectitare.

B io uel ut alii more græco ſcribunt Bion cũ.i.latino ſequente.o.ſcribitur:fuit genere boryſtenites. Quibus
autem fuerit parentibus:& quibus ex rebus ad philoſophiam ſe trãſtulerit:ipſemet enarrauit in epiſtola ad
Antigonum ſic dicens:Pater meus liberatus fuit cubito ſe tergens. Significabat aũt illum ſuccidiam:& lari-
dum uendere:boryſtenites genere habens non faciẽ:ſed in facie ſcripturam indiciũ acerbiſſimi domini. Ma
ter autem quam huiuſmodi ducere potuit. Deinde pater neſcio quid in rem publicanoꝝ cõmittens:cum to
ta domo uenundatus eſt:me adoleſcentulum haud ignauũ uel ingratum:orator quidam emit:Is moriẽs mi
hi omnia reliquit. Ego tabulas ipſius exurens cunctaſqꝫ diſcindens athenas cõceſſi:ibiqꝫ philoſophatus ſum
Fuit hic Bio ingenio uerſatili:ut dixit Laertius:& ſophiſta callidus. Fuit auditor Cratis & Theodori athei:
quin & Theophraſti. & ut dixit Eratoſthenes primus Bio philoſophiam uario orationis flore ueſtiuit. hic al
cibiadẽ culpans dicebat illũ dum eſſet adoleſcens uiros ab uxoribus:dũ eẽt iuuenis uxores a uiris abduxiſ-
ſe. Fuere teſte Laertio Biones decẽ:Primus Pherecydi Syro cõtemporaneus fuit. Secundus rhetor ſyracuſa
nus:qui in arte rhetorica ſcripſit. Tertius hic ipſe. Quartus qui attice multa cõſcripſit & ionice: qui primus
oſtendit regiones quaſdã eſſe:ubi ſex menſiũ eſſet nox:& totidem dies. Quintus ſolenſis qui ſcripſit æthio
pica. Sextus rhetoricus:cuiꝰ feruntur nouẽ libri muſaꝝ inſcripti. Septimus lyricus poeta. Octauus mileſius
ſculptor. Nonus poeta tragicus. Decimus ſculptor clazomenius ſiue chius.

B iothanatus prima cum.i.latino:antepenultima cũ.th.aſpirato:& ultima cuꝫ.t. ſimplici ſcribit᷑:dicitur ille q
per uiolentiã mortuꝰ eſt: hoc eſt βία.i.uiolentia:θάνατος mors. Nã ut antiqui gentiliũ theologi aſſerebãt
Biothanatorũ animæ in originem ſuã nõ recipiebantur: niſi uagantes legitimũ tempus fati compleuerint:
quod poetæ ad ſepulturam transferunt:ut centum errãt annos. unde occiſura ſe ipſam ante tempus Dido
dicebat ad Aeneam:Omnibus umbra locis adero:dabis improbe pœnas. Scilicet mihi uaganti.

B yria prima cum.y.græco:& penultima cum.i.latino ſcribitur:apud græcos uero addit᷑.s.in fine: & dicitur
βυρίας. Sane ex noſtris nõnulli duplicant.r.quod ſine ratione factum eſt.

B yrrho cum.y.græco & dupicato.r.atqꝫ ſecundo aſpirato ſcribit᷑:& dicit᷑ quaſi pyrrus hoc eſt ruffus. Quin
& pro nomine proprio a Iuuenale ponitur.

B yrſa cum.y.græco ſcribitur:uocabulũ eſt tyrium:quod apud nos corium uel tergus indicat: a quo cartha-
go eo nomine prius cognominata fuit:quia pro illa ædificanda tantũ loci Dido emerat a rege Hiarba:quã-
tum corio tauri tegi poſſet:dicente Virgilio libro æneidos primo:

Mercatiqꝫ ſolum facti de nomine byrſam
Taurino quantum poſſent circundare tergo.

B iſaltæ cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:populi ſunt ſcythici. de quibus Virgilius libro georgicoꝝ.iii. memi
nit cum ait:Biſaltæ quo more ſolent acerqꝫ gelonus Cum fugit in rhodopen:aut in deſerta getarum.

B yſſus cum.y.geæco & duplicato.ſ.ſcribitur:genus eſt lini ſubtiliſſimi. Eſt & aliud præcioſius linum: quod
durat in igne:& teſte Plinio libro.xiiii.pondere auri olim permutabatur.

B iſtonium cum.i.latino utrobiqꝫ &.t.exili ſcribitur:ſtagnum eſt in thracia abderæ urbi propinquũ:in quo te
ſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.vii.duo flumina cadunt:ſtranus & compſantus:a quo & ipſa thracia(ut quidã
uolunt)dicta eſt biſtonia:& nõnunqꝫ biſtonis cum.i.latino etiam in ultima:ut Ouidius epiſtolarũ heroiduꝫ:
Et tũta a bello biſtonis ora fuit.i.thracia & thraces Solino teſte biſtones. At uero Lactantius grãmaticus ſu-
per ſecundũ thebaidos:& ſtagnum & prouinciã a Biſtone rege cognominata uoluit.

B itias cum.i.latino utrobiqꝫ:&.t.exili ſcribit᷑:nomen eſt uiri: quẽ teſte Seruio Liuius dixit fuiſſe præfectum
claſſis punicæ:quã.ſ.Dido carthaginem uſqꝫ perduxit. de quo Virgilius in primo:Tum bitiæ dedit increpi-
tãs. At in.ix. de alio locutus eſt cũ ait: Pandarus & bitias idæo alcanore creti.

B ithynia prima cum.i.latino:ſequiens cum.th.aſpirato:&.y.græco penultima cum.i.latino ſcribit᷑:licet Par-
menides latinus quidã grammaticus:& qui nũqꝫ codicem græcum uidit:aliter ſomniet:ꝓuintia eſt mino-
ris aſiæ aduerſa thraciæ & proxima troadi ad introitum ponti:prius bebrytia dicta fuit:poſtea mygdonia:
& ultimo a Bithyno rege bithynia cognominata. hæc teſte Solino diues eſt urbium:& opulenta rerũ a fon-
tibus ſangari fluminis proprios primoſqꝫ fines habet. eadeꝫ teſte Seruio phrygia magna fuit: in cuius agro
ut idem Solinus refert libyſſa locus eſt:nicomediæ proximus ſepulchro Hannibalis inſignitus. Eſt etiam in
eadem hylas fluuius:& pruſa urbs.

B iton cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit frater Cleobis:qui duo matrem Argiam in Iunonis templum cur-
ru traxerunt:ut late oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum.i.& ex noſtris Cicero:Seruius: Valerius de pie-
tate erga parentes:& alii nonnulli.

B ituri cum.i.latino &.t.exili ſcribitur a græcis: populi ſunt galliæ.

B yzantium prima cum.y.græco ſequente.z.conſonante:penultima cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: urbs eſt thraciæ maritima a Pauſania ſpartanorum rege prius condita:ut teſtatur Iuſtinus libro ſuo epitomatis.ix. Nunc uero conſtantinopolis a Conſtantino imperatore:qui eam adauxit & exornauit uocatur.

B lacterare cum.ct.exilibus ſcribit'.uocabulũ eſt a græca dictiõe deductũ:quæ dicitur βλὰξ hui? βλακός:a noſtris uero iactans ſeu iactator dici poteſt: ideo blacterare eſt ſtulte & præcupide loqui. Nam huiuſmodi homines in uerba proiectos noſtri ueteres teſte Gellio locutuleios & blacterones & linguaces dixerunt:qui etiam a græcis καταγλόσσοι appellant'.unde Homerus unum ex omnibus Therſitẽ ἀμετροεπῆ & ἀκριτομυθον appellabat. Verba illius multa:ἄκοσμα ſtrepentium ſine modo gracchulorum ſimilia eſſe dixit Sane in libello de philomena:qui Ouidii a nonnullis inſcribitur:habetur arietem blacterare cum ait:blacterat hinc aries:& pia balat ouis. Feſtus uero dixit camelos blacterare cum uoces edunt.

B occhus cum duplicato.c.& ſecundo aſpirato a græcis ſcribitur:fuit mauritaniæ & getuliæ rex. hic generũ ſuum Iugurtham catenis ligatũ.L.Syllæ Marii quæſtori tradidit:ut plene oſtẽdit Saluſtius in Iugurthino.

B œbeis prima cum.œ.diphthongo:penultima abſq; diphthongo:& ultima cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Porphyrio in ſecundum iliados: Homeri palus theſſaliæ.

B oetia cum.oe.diuiſis ſyllabis &.t.exili:atq;.i.latino ſcribitur.regio eſt europæ in confinio athenienſi a boue:quam indomitam Cadmus Agenoris filius ibi comperiens immolauit:ſic quoq; cognominata fuit. Hãc ſub attica regione compræhendi nonnulli uolunt. Quin & olim ſub macedoniæ nomine nonnulli deueniſſe referunt. hæc eadem ut ex quibuſdam Homeri gloſſulis accæpi:aonia prius ab aoniis ibidem habitantibus uocata fuit. Nouiter uero quoniam ab uuandalis ex aphrica pulſis occupata fuit:uuandalia dicta fuit.

B ootes cum.oo.diuiſis ſyllabis:& duplici.o.&.t.exili ſcribitur:hic eſt qui & arctophylax a plurimis cognominatur:quem Arcadem Caliſtonis filium fuiſſe dicunt.ſed Aratus ideo bootem illum dixit: quia arcton q̃ plauſtrum dicta fuit:agitare uidetur.

B œotix cum.œ.diphthongo &.i.latino ſequente.x.conſonante ſcribitur : fuit quidẽ cimbrorum rex a Mario debellatus.

B ombyx cum.y.græco ſcribitur:uermis eſt:quo apud æthiopes:indos:& ſeres naſcitur ſericum:quod etiam bombyx uocatur:Intra quod ut ferunt concluſus uermis emoritur:ex quo in terra ſato:iterũ produci bombycem dicunt:a quo panniculus rubedine infectus:& aptus mulierum genas inficere bombycinus uocat' : penultima ſcilicet correpta. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam inquit: Et panniculus bombycinus urit: ideſt ſericeus. Ponitur etiam bombyx a Theocrito proprium nomen fœminæ.

B omilchar cum.i.latino:&.ch.aſpirato ſcribitur: fuit Hamilcharis filius: & in medio carthaginis foro patibulo ſuſpenſus.

B olis cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine a ſimilitudine magis q̃ a iaciendo iaculum: ad cuius ſimilitudinem faces quædam igneæ bolides uocabantur. Vnde Plinius libro ſecundo duo genera earum lampades uocant:plane faces alterum bolidas:quale mutinenſibus malum uiſum eſt:diſtãt q faces ueſtigia longa faciunt priore ardente parte:bolis uero perpetua ardens in longiora trahit limitem.

B oreas cum unico.r.a noſtris &.e. abſq; diphthongo ſcribitur: eo quod prima a latinis poetis ſemper breuis ponitur. Ouidius libro metamorphoſeos primo:Horrifer inuaſit boreas:contraria tellus. Virgilius libro georgicorum primo:At boreæ de parte trucis. Apud græcos uero cõmuniter cũ duplici.r.ſcribitur: ut βόρρας:quod illorum poetæ non ſemper obſeruauere:ſed more noſtro cum unico.r. ſcribentes breuem protulerunt. Orpheus in argonautica:πόντου ὕπερ βορέην μέροπες. Aliquando uero & βορέας huius βορέαδος declinant:ut idem νέρθε δ' ὑπὸ θρόσκοισι βορίαδος ἀντίον ἄρκτου . Et dicit' a noſtris aquilo. hunc quidam illum eſſe putant:qui Homero αἰθρηγενέτης:hoc eſt æthere genitus appellatur. Nã ab æthereo axe deſcendere etiam a noſtris poetis dicitur.ut Ouidius libro primo de triſtibus : Quantus ab æthereo perſonat axe fragor. Qua de re a quibuſdam etiam ἀπαρκτίας: hoc eſt ſeptentrionarius appellatur. Nec niſi quattuor principales uentos nominauit Homerus:quos Seneca in Agamemnone tempeſtatẽ deſcribens:quam paſſus fuerat Agamemnon: pulcherrime unico uerſu concluſit dicens: Rapiuntq; pelagus infimo euerſum ſolo. Aduerſus euro zephyrus:& boreæ notus. Ouidius uero libro.i.de triſtibus quattuor uerſibus hos eoſdem uentos cum locis ſuis:unde perflant recolligens ait:

Nam modo purpureo uires capit eurus ab ortu.
Nunc zephyrus ſero ueſpere miſſus adeſt.
Nunc gelidus ſicca boreas bacchatur ab arcto.
Nunc notus aduerſa prælia fronte gerit.

B oryſtenes cum.y.græco &.t.abſq; aſpiratione ſcribitur:ſed ut apud antiquiores noſtros diligentiſſime annotaui:illud.y.græcum in.u.noſtrum conuerti cõſueuerat. Vnde etiam in triumphalibus.Ti.Plautii apud tybur ſcriptum comperi VLTRA BORVSTENEN cum.u.noſtro & non.y.græco:ut pulcherrime litteræ indicant. Et eſt teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto:fluuius ſcytharum magnus: & ab iſtro quartus memoria dignus:ita ut ſecũdus ſit tyres:tertius hypanis:& hic quartus. Et ut idem auctor ſubdit:ſi in ſe cõ-

ſideretur:quia in illum nulli alii defluunt fluuii principaliſſimus omnium fluuiorum excæpto nilo uidetur cum purus & ſimplex abſq; aliorum admixtione deſcendat. Nec illius eodem Herodoto teſte:ut neque nili initium deſignatur. hic cum gentes ſui nominis:& lætiſſima pabula nauigabilis ſemper allueritːin euxinum deſcendit pontum.

B os cum ſimplici.o.hoc eſt abſq; diphthongo ſcriptum:etiam græcũm uocabulum eſt. Nam ut comperi ab Ariſtarcho grammatico antiquiſſimo in quibuſdam gloſulis in Homerũ deſcendit a uerbo βω.quod apud illos ſignificat alo ſeu ueſcor:cuius futurum facit βόσω:a quo bos formari per ablationem.ω.magni dixit Addit & aliud cum in fœminino profertur:boum congregationem deſignare. Sane apud noſtros in nominatiuo ac uocatiuo ſingulari: datiuoq; & ablatiuo plurali primam producit: in reliquis uero caſibus corripit:& a boue reboo uerbum deducitur:quod græcum eſſe dixit Seruius ſuper tertio georgicorum. Nam apud latinos ut ait nullum uerbum eſt:quod ante.o.finalem.o.habeat excæpto inchoo:quod tamen maiores aliter ſcribebant:ſcilicet auferentes aſpirationem a.c.& duabus uocalibus interponentes dicenteſq; incoho:Ita ut tria tantũmodo haberent nomina:in quibus.c.litteram ſequebatur aſpiratio:ſepulchrum:Orchus:& pulcher.ex quibus ut ait pulcher tantum hodie aſpirationem recipit.

B oſphorus cum.ph.aſpirato ſcribi debet:ut Oenophorus:Chriſtophorus:& ſimiles: quæ cũ græcæ dictiones ſint:& a uerbo φόρω:quod nos cum.f.fero dicimus compoſitæ:cum.ph.ſcribi debent. Et dicitur a trãſitu bouis uel anguſtis meatibus boum peruiis:ut uidebimus in dictione oceanus. Et ſunt boſphori duo nominatiſſimi. Vnus qui thracius dicitur prope byzantium:ſiue iam cõſtantinopolim:quem teſte Herodoto facto ex nauibus ponte Darius ad ſcythas proficiſcens:cum exercitu pertranſiuit. Cuius rei erectam columnam litteris annotatam monumentum reliquit. Alter uero boſphorus in introitu paludis mæotidos habetur:qui cimmericus dicitur:& de quo Ouidius libro triſtium tertio:locutus eſt cum ait:

Boſphorus & tanais ſuperant ſcythiæq; paludes
Vixq; ſatis noui nomina pauca loci.

B otrus cum.t.exili ſcribitur:ſed ubi nos.u.illi.y.græcum habent:dici poteſt a noſtris racem[9]. Virgilius libro georgicorum ſecundo:

Et turpes auibus prædam fert uua racemos.

B rabaſthenes cum.th.aſpirato ſcribitur:ponitur ab omnibus mons: quem Liuius libro quarto de bello macedonico: decem milibus paſſuũ a lacedæmonia longinquũ dixit.

B rachæ cum.ch.aſpirato ſcribitur:& a βραχύ:quod eſt breue deducitur:quaſi breuia quædam ſint pudendorum ſubligacula:ut Iuuenalis:Mittentur brachæ. Quidam uero putant geminandum.c.ac ſcribendum bracchæ:cuũ prima ultra naturam ſui primitiui apud nos longa ſit. Nam βραχύ apud noſtros primam breuem obtinuit:ut patet in tribracho:cuius penultima breuis ponitur. Sed cũ apud græcos duplex illã ſequatur:neceſſario longa eſt. Ego uero magis puto abſq; geminatione ſcribendum. Nec penultimam primitiui apud approbatos auctores noſtros breuem poni.

B rachycatalecton ſola ſecunda aſpiratur:& cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a nobis breuis terminatio:uel breuiter terminatum. Nam ex βραχύ:quod eſt breue componitur:& καταλήγω:quod eſt termino:unde catalectum terminatum. Vnde uerſus ille cui deſunt in fine ſyllabæ:brachycatalectos cognominatur.

B rachium cum.ch.aſpirato &.i.latino ab omnibus græcis ſcribitur:quod ſi a βραχύ:quod eſt breue: ut dixit Feſtus deduceretur:eo quod ab humeris breue trahatur: cum.y.græco ſcribendum uideretur:niſi dicamus.y.græcum in.u.noſtrum conuerſum eſſe:& ante ſe.i.latinum ſuſcæpiſſe.

B rachyologia cum.ch.aſpirato ſequente.y.græco ſcribitur:dicitur a noſtris breuiloquium. Nam ex βραχύ quod eſt breue componitur:& λογία locutione:uel λόγος locutio.

B rachtea cum.ch.aſpirato &.t.exili ſcribitur tenuis eſt lamina:& ſua ſponte plicabilis. Nam a βραχύ deducitur:quod non minus tenue q̃ breue deſignat. At uero lamina quid craſſius eſt: & ex qua armatura conficitur: qua incenſa olim homines torquebantur; nec compreſſa aut agitata crepitat: ut brachtea præ tenuitate. Virgilius libro æneidos ſexto.

Talis erat ſpecies auri frondentis opaca:
Ilice ſic leni crepitabat brachtea uento.

Nam laminam tam ferream æream plumbeam ſtanneam:q̃ auream argenteam electream orichalceam dicimus. Brachtea uero potius ex his poſterioribus:& inde brachteola diminutiuum deducitur:ut Iuuenalis in ſatyra Exemplo quodcunq; malo inquit:

Brachteolam de caſtore ducas.

B rachteola cum.ch.aſpirato &.t.exili ſcribitur:diminutiuum eſt deductum a brachtea:ut in præcedenti dictione uidimus.

B rachmanæ cum.ch.aſpirato ſcribitur:populi ſunt indorum.

B raſiadas cum.i.latino ſcribitur:fuit uiri athenienſis proprium nomen.

B repium cum.i.latino ſcribitur:promontorium eſt achaiæ teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ.

Briareus cū.i.latino ſcribitur:fuit Titani & Terræ filius deorū cōtemptor: & maxime Iouis: ut noſtri poetæ deſcribūt:quāq̃ aliter in iliade dicat homerus. Heſiodus uero in theogonia ipm̄ Cæli & terræ filium dixit: fratreq; Cotti & Gygis. Quoꝝ ſingulū centū manus habere dixit:& capita quinquaginta:iuxta quod dixit Horatius in odis:Nec ſi reſurgat centimanus gyges. Homerus uero dixit ſolē ipſum centimanū eſſe.

Bryax cū.y.græco ſcribit᷑:dici pōt latine ſulcus:& fuit nomē optimi ſculptoris.de quo uidebimus in dictiōe mauſol⁹. Et cū aliquādo apud noſtros legerim ĩ genitiuo declinatū Bryſiadis:puto etiā Bryaſis dici poſſe.

Briſeis prima cum.i.latino ab omnibus græcis ſcribit᷑:& ultima ſimiliter. Sed de prima an cū.y. græco:uel.i. latino ſcribi debeat:dubiū facit Ouidii auctoritas:q libro ſecūdo de remediis Atridē introducit cōſolantē ſe de Briſeide:quā poſtq̃ ex reſpōſo Calchantis & ope achillis Chryſeida patri reſtituit:in ſolatiū rapti amoris ab achille auferri iuſſit.unde apud Ouidiū Atrides ait:Et ſi prima ſinat littera nōmē idē: q̃ſi dicere uelit quod ubi eſt.b.ſi ponat᷑.c.idem cum Chryſeide nomen erit. Sed cū Chryſeis omnino cū.y.græco ſcribat᷑. ſequi uidetur quod Briſeis ſimili modo ſcribenda ſit:ſed nō intellexit Ouidius niſi in litterarū numero:& ſono uocis. Nam alias cū in Chryſeide ſit aſpiratio:& in Briſeide eſſet:quod fieri nō pōt. Et fuit Briſeis puella phrygia ex lyrneſſo ciuitate:ut in ea dictione uidebimus.

Bryſea cum.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑:licet apud græcos ante ultimā ei diphthōgus habeat᷑. Ciuitas fuit laconiæ:ut dixit Porphyrius in ſecundū iliados Homeri librū.cuius ut ait gentile eſt bryſeates in hac eodē teſte Bacchus præcipue colebat᷑:unde Bryſeum dictum illum puto.

Bryſeus cum.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:unum eſt ex cognominibus Bacchi:dictū uel a bryſea urbe:in qua præcipue colebatur:ut uidebimus in dictione præcedenti.uel ut quidam uolūt a uoce bacchantium:unde & Βρυγμός ſtridorem apud noſtros deſignat.

Britannia cū.i.utrobiq; &.t.exili atq; duplicato.n.ſcribit᷑:græci uero loco.i.ponētes.e.ac duplicātes.t.brettanniā dicūt:quod in geminatione ipſius.t.nōnulli ex antiquis noſtris in ꝓſa obſeruauere:unde in triūpha lib⁹.Ti.Plautii apud tybur ſcriptū habet᷑. Et comiti Claudii Cæſaris in brittannia cū duplici.t.& duplicato n. Sed cū prima breuis a poetis noſtris ponat᷑:cū unico.t.iam ſcribenda uidet᷑.inſula eſt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ:inter ſeptentrionē & occidentē ſita:hoc eſt ab omni continēte diuiſa. Nā a germania: q̄ ſub ſeptentrione eſt incipiens:iuxta galliā & hiſpaniā uerſus occidentē ꝓtendit᷑:Ideo ait Solinus:finis erat orbis ora gallici litoris:niſi britannia inſula nomē pene orbis alterius mereret᷑:unde ait Virgilius:Et penitus toto diuiſos urbe britannos.hæc quoq; albina dicta prius fuit a quibuſdā albis montibus:q ad eam nauigantib⁹ primo apparent. Et ut nōnulli ferunt a Britone quodā rege britannia poſtea appellata fuit. Porrigiturq; in longū teſte Solino octingentis:& amplius milibus paſſuum. Metiturq; uſq; ad calydonicū angulū: ad quē appulſum Vlyxem ara:& græcis litteris inſcriptū uotum manifeſtāt. In hac tēpore ſolſtitii æſtiui: hoc eſt cū ſol intrat cancrū fiunt dies longiores q̃ in italia & noctes breuiores:& hoc tanto magis:q̃to ad ſeptētrionē ipſa plurimū porrigit᷑. Nam teſte Plinio libro hiſtoriæ naturalis ſecundo:in italia dies longiſſimus continet horas.xv.in britannia uero decē & ſeptē:ita ut breuiſſima nox noſtra nouē reſultat horarū: & illoꝝ ſeptem quare ait Iuueralis in ſecunda ſatyra:Et minima contentos nocte britannos.

Brixia cū.i.latino utrobiq; &.x.conſonante ſcribit᷑:urbs eſt galliæ ciſalpinæ a germanis tranſeuntib⁹ ad italiā duce Ciconio condita:ut teſtat᷑ Liuius li.v.ab urbe:quoꝝ lingua apud nos ſpeculā deſignat.

Bromius cū.i.latino ſcribitur:unum eſt ex nominibus Bacchi:dictū a Βρομω:quod eſt cōſumo: eo quod ut aiunt uinum tēperate ſumptū omnes ſuperfluitates cōſumit:& digeſtionē adiuuat. Intēperate uero humiditatē bonā deſiccat:& neruorū hebetat uires:ſicq; tremulētos & effœtos ingurgitatores reddit. Alii a Βροντῆ:quod eſt tonitruū dictū uolunt:quia cum tonitru adueniente Ioue:mater eſt illum aborſa.

Bronchus cum.ch.aſpirato ſcribitur:a noſtris dicitur guttur: & nonnunquam gutturis paſſio: quæ ex reumate deſcendit.

Brongus cum.g.in finali ſcribitur:fluuius eſt de quo uidimus in dictione anger.

Brontes cum.t.exili ſcribitur:fuit unus ex cyclopibus miniſtris Vulcani:qui apud noſtros interpretari poteſt tonitrus. Nam Βροντῆ græce idē eſt quod latine tonitru dicim⁹. Alter uero dictus fuit Steropes: qui apud noſtros interpretatur fulgur. Nam græce ἀςραπῆ latine fulgur dicitur. Alius autem Pyracmon uocatur: quaſi ignita incus. Nam pyr quoq; ignis eſt:& ἄκμων incus. unde Virgilius libro æneidos octauo. Brontesq; ſteropeſq;:& nudus membra pyracmon.

Bruchus cum.ch.aſpirato ſcribitur:& a Βρώσσω:quod eſt rodo deducitur.

Bruma cum unico.m.ſcribitur:dicitur quaſi Βραχύ.i.breuis:ὕμαρ dies.

Bruſa cum unico.s.ſcribitur:ſed ubi nos cum.b.græci cum.p.ſcribunt:eſt urbs in bithynia ab Hannibale teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ ſub monte olympo condita.

Bulchar cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit Siphacis numidiæ regis præfectus: qui Maſaniſſam hoſtiliter perſecutus eſt.

Bucentaurus cum.c.&.t.ſimplicibus ſcribitur:dictio eſt compoſita ex uoce bu:quæ magnū quiddam enunciat:& centaurus:ut late uidebimus in dictione bulima.

B ubulcus cum.c.ſimplici ſcribitur & dicitur quaſi bubus cultor. Nam is teſte Paulo iuriſconſulto de fundo inſtructo dicitur: ſiue qui bobus arat: ſiue qui boues fundi aratorias paſcit.

B ucolicus abſq; aliqua aſpiratione & unico.l.ſequēte.i.latino ſcribit᷑: dicit᷑ a noſtris armētarius: ut Virgilius li.georgi.iii. Armentarius afer Agit. unde teſte Donato ſup Virgiliū: q expoſitores Theocriti ſecutus ē: tria ſūt paſtoꝝ genera: quæ dignitatē aliquā i bucolicis habēt. Minimi ſūt αἰπόλοι: qa a noſtris caprarii dicūt᷑. Paulo honoratiores ſūt ποιμένιοι q apud nos ouiliones dicūt᷑. Honeſtiſſimi aūt & maximi βουκολικοὶ dicunt᷑: q a noſtris armentarii appellāt᷑. A quibꝰ tanq̄ ab excellētiſſimo paſtorū gradu: primū ſuū carmē Virgiliꝰ bucolicū appellauit. & teſte Macrobio ex affectu: quē ad linguā græcā habebat Virgilius græco magis uocabulo q̄ latino opa inſcripſit. Quod ſane carmen qualiter cōpertū fuerit uidebimꝰ in dictiōe Daphnis.

B ucolion cū unico.c.exili &.i.latino ſcribit᷑: fuit maximꝰ filioꝝ Laomedōtis dicēte Homero li.vi.ilia. βουκολίων δ᾽ ἦν υἱὸσ ἀγαύου λαομέδοντοσ πρεσβύτατοσ. Hic teſte eodē Homero cum oues paſceret: ex nympha noīe Abarbarea furtiꝫ filios ꝓcreauit Aeſapū & Pædaſum: quos Euryalus in bello troiano occidit.

B uccina cuꝫ duplicato.c.&.i.latino ſcribit᷑: a græco uocabulo deducitur βουκανιστήριον: quod inſtrumē tum eſt: ſic quoq; a ſoni ſimilitudine uocitatū: quod ſane ſignū dat᷑ in hoſtes ad ſollicitudinē & pugnā. Virgilius libro.vii.æneidos: Qua buccina ſignū dira dedit. Et libro .xi. Bello dat ſignum rauca cruentum Buccina. Tuba uero ad prælium cōcitabantur: ut At tuba terribilē ſonitū ꝓcul ære canoro Increpuit. huius ſonitus clangor: ut Clangor ue tubarum. buccine uero buccinum.

B ucephalus cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑: fuit equi Alexandri magni nomen: ſic quoq; cognominatꝰ ob ſimilitudinē: quā in capite bubali detinebat. Vnde cōponit᷑ ex κεφαλή: quod eſt caput: & βοῦσ bos. In cuius honorē Alexander bucephalam cōſtruxit in india: ubi equus mortuus eſt.

B udini cum.i.latino ſcribit᷑: populi ſunt teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii.ultra ſauromatas: pinguem ſane: & omni ſiluarum genere opimā terram incolentes. At uero budii populi ſunt medorum.

B ulima cum.i.latino ſcribit᷑: dici pōt quaſi magna fames. Nā cōponit᷑ ex bu uoce: quæ cū admiratione apud antiquos noſtros magnū quid indicabat: & λιμὴ fames. unde Varro in libris: quos de re ruſtica ſcripſit: A magnitudine inquit boum: qui in italia erāt cōſuetudinē factā fuiſſe: ut præpoſita hac uoce bu magnū quiddam ſemper denuntiaret᷑: inde dici bulimam magnā famē: & bupædes grandes pueros.ſ.cum.æ. diphthōgo in penultima. Nā cum.e.ſine diphthōgo ſignificat magnos pedes: & ſimiliter unā bumaminā: quā græci βούμασον uocant. Virgilius libro georgicorum.ii. Et tumidis bumaſthe racemis. Et talia his ſimilia: quæ ſemper ad magnitudinis rationē ꝑtinēt: ꝑ quē modū: & bucentauꝝ dictā putamus nauem quandā magnā: quæ cētauri ſigno annotabat᷑. Quod Virgi. elegātiſſime illo uerſu expreſſit cū ait: Cētauro inuehit᷑ magna.

B umaſthos cum.th.aſpirato ſcribitur: dicitur a noſtris bumamma. Nam cōponitur ex uoce bu: quæ magnū quid enuntiat: & μασθοσ: quod eſt mamma. Nā uua magna eſt quæ puellaꝝ mamma uidet᷑. & a Virgilio bumaſthe græce enuntiat᷑: cum ait li.georgicoꝝ.ii. Et tumidis bumaſthe racemis.

B ura cum unico.r.ſcribitur: oppidum eſt achiuorum.

B uris cum unico.r.&.i.latino ſcribitur: dicitur curuamenmum aratri: dictum quaſi bouis ura.i. cauda: cū ſit in ſimilitudinem caudæ bouis. fuit etiam lacedæmonii cuiuſdam nomen.

B urrhum cum duplici.r.& ſecundo aſpirato ſcribitur: ſed græce cum.p.&.y.græco in prima ſcribitur: hoc ē pyrrhon quod iam ruffum dicimus.

B uſiris cum unico.ſ.&.i.latino utrobique ſcribitur: fuit Neptuni filius ex Libya ſuſceptus: & ægypti tyrannus: qui cum ſuis diis hoſpites immolaret: & ad eum Hercules diuertiſſet: & ſimili perfidia qua cæteri tentaretur: regem ipſum aris ſuis impoſitum interfecit. Cuius itaque perfidi ritus cauſam poſuit Ouidius libro primo de arte dicens:

Dicitur ægyptus caruiſſe iuuantibus arua
Imbribus: atq; annos ſicca fuiſſe nouem:
Cum thraſius buſirin adit: monſtratq; piari
Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe iouem:
Illi Buſiris fies iouis hoſtia primus
Inquit: & ægypto tu dabis hoſpes aquas. Sane teſte Seruio huius laudes Iſocrates orator eximius elegantiſſime ſcripſit. Ob quod Virgilium dixiſſe putant: Quis aut euryſtea durum: Aut illaudati neſcit buſiridis aras. exponentes illaudati pro ualde laudati. Alii uero dicunt participium pro nomine poſituꝫ: ac idē quod illaudabilis deſignare: ita ut ſi ab Iſocrate laudatus fuerit: non fuerit dignus laudari. Virgilius li.ænei.ii.
Diues inacceſſos ubi ſolis filia lucos.
Aſſiduo reſonat cantu ideſt inacceſſibiles lucos: quia periculoſos acceſſu: cum iam ad eos acceſſiſſent Vlyxis ſocii: & alii q̄plures pro uarietate temporum. Fuit etiam in ægypto hoc eodem Buſiridis nomine & litteratura urbs cognominata: in qua teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo: templum fuit Iſidis magnum. hanc & ab eodem buſiride conditam ſcribit Diodorus ſiculus libro hiſtoriarum ſecundo. & ab ægyptiis ſolis urbem a græcis thebas appellatam: ut uidebimus in dictione thebæ.

B ussi cum geminato.ſ.ſcribitur:populi ſunt medorum.

B utes cum.t.exili ſcribitur:fuit filius amici regis bebryciorum:& pater Erycis. Eſt etiam eodē noīe ſcytharū fluuius:cui propinqui ſunt agathyrſi & ſarmatæ.

B utyrum cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:dicitur proprie bouis caſeus. Nam componitur ex Βοὺσ: quod bouem dicit:& Τῦρον caſeum.

B utrotum cum.t.exili utrobiq; ſcribitur:ubi in prima.y.græcum in.u.noſtrum cōuerſum fuit.Nam apud illos bytrotū dicitur:urbs fuit chaoneæ:quæ pars eſt alpeſtris epiri excelſo in loco ſita:dicente Virgilio libro æneidos tertio:Et celſam butroti aſcendimꝰ urbē.licet nōnulli more græco bytroti legere uelint. In qua ut idem poeta oſtendit troianus Helenus poſt troiæ excidiuȝ regnauit:dicente etiam Ouidio li.metamor.xiii.

Rura petunt epiros ab his regnataq; uati
Bytrotos phrygio ſimulataq; troia teneret.

B uxus cum.x.conſonante apud græcos ſcribitur:noſtri uero plærunq;.x.in duplicatum.ſ. commutare conſueuerunt:ac dicere buſſus.Quin & ubi primam græci cum.p.&.y.græco ſcribunt: Nos cōmutantes.p. in b.&.y.græcum in.u.noſtrum dicimus buſſus.Et eſt arbor ac lignum:ex quo buſſola fiunt. quandoq; uero ex more græco buſſolum a noſtris pyxis huius pyxidis dicitur.ut Iuuenalis in ſecunda ſatyra: Et condita in pyxide lyde.Sane Seruio teſte ſuper octauo æneidos:dicitur hæc buxus & hoc buxū:unde ut ait ſuperfluo quidam arborem generis fœminini eſſe uolunt:lignum uero inciſum neutri cum eo loco etiā de ligno generis fœminini a Virgilio habeatur exemplum cum ait:Tympana nos buxuſq; uocat berecyntia matris Idææ.

Abalii cum.c.exili hoc eſt abſq; aſpiratiōe & unico.l.ſcribitur:ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriarum tertio: populi aſiatici.

Cabrion cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro octauo iliados:frater Archeptolemi aurigæ Hectoris:In cuius mortui locum ſuffectus fuit.Apud nonnullos uero græcos dicitur cabriones.

Chabrias cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit athenienſis: & in ſummis ducibus habitus:reſq; multas memoria dignas geſſit:ut Plutarchus & Aemilius de illo rettulerunt. Nanq; illum inter cætera caſtrametari: & bellicas artes ſumme nouiſſe oſtendunt.

Cacabus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:uocabulum græcum eſt:quod a ſono nomen aſſumpſit:quem ſupra ignem poſitus facit:a noſtris dicitur olla in qua pulmentarium coquitur. paulus iuriſconſultus de fundo inſtructo:cacabos inquit inter & æneum quod ſupra focum pendet nō multum intereſt.hoc aqua ad potandum calefit:in illis pulmentarium coquitur.

C acethos cum.c.exili utrobiq; &.e.abſq; diphthongo atq;.th.aſpirato ſcirbitur:dici poteſt a noſtris malus mos ſeu mala conſuetudo.ut Iuuenalis in ſatyra quæ incipit Et ſpes & ratio inquit:Scribēdi cacethos ægroque in corde ſeneſcit.Nam componitur ex κακὸσ:quod eſt malus:& ἔθοσ cum prima breui:quod eſt communis mos ſeu conſuetudo:ut in dictione ethos uidebimus.

C acephaton cum.c.utrobiq; &.t.exilibus atq;.ph.aſpirato ſcribitur:dici poteſt a nobis mala locutio:uel cōſonantia.Nam componitur ex κακὴ:quod eſt mala:& φάτον locutio:quam figuraȝ tunc eſſe dixit Seruius ſuper primum æneidos:quando præpoſitionem cum littera.n. conſequitur.ut Virgilius: Numerum cum nauibus æquat.Alii uero etiam addunt cum ſequens dictio duas habet ſyllabas præcedentibus duabus cōſimiles.ut Cicero in epiſtolis:O fortunatam natam me conſule romam:quod ſane inconcinne fieri depræhenſum eſt.Sed ut ait Iuuenalis Si ſic omnia dixiſſet Antoni gladios potuit contemnere.

C ecearia abſq; aliqua aſpiratione aut diphthongo ſcribitur: inſula eſt in ponto: quam quidam græciariam dicunt:ut teſtis eſt Plinius libro ſexto naturalis hiſtoriæ.Eſtq; Marti ſacra.In qua uolucres cum aduenis pēnarum ictu pugnare uidentur.

C achinnus prima abſq; aſpiratione:ſequens per.ch.aſpiratum ſcribitur:& a ūerbo græco quod eſt καυκάζομαι:ideſt ſolute rideo deducitur:itaq; cachinnus ſolutus eſt riſus.Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris Sed facilis cui uis rigidi cenſura cachinni.

C aconſyntheton cum.c.exili utrobiq; & antepenultima cum.y.græco: penultima uero cum.th.aſpirato: & ultima cum.c.exili ſcribitur:dici poteſt mala compoſitio. Nam componitur ex κακὸν: quod eſt malum: & ſyntheton compoſitum.

C acus cum.c.exili utrobique ſcribitur:dici poteſt a noſtris malus:id enim κακοσ apud græcos deſignat:ſed apud illos habet accentum in fine:quem teſte Seruio apud noſtros mutat in penultimam cum pro proprio uiri nomine aſſumitur.Virgilius libro æneidos octauo eum dixit fuiſſe Vulcani filium:& ab Hercule interfectum.Seruius uero dixit illum fuiſſe Euandri ſeruum ac furem:qui ideo ignem euomere dictus fuit:quia agros populabatur:quem ut ait ſoror ſua eiuſdem nominis prodidit:ex quo ſacellum promeruit:in quo ei per uirgines Veſtæ ſacrificabatur.

C adytis penultima cum.y.græco: & ultima cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo urbs palæſtinorum non multo minor q̃ ſardis.

C adus cum.c.exili & unico.d.a noſtris ſcribitur:cum eius prima breuis ponatur.ut Virgilius libro æneidos primo Vina bonus:quæ deinde cadis onerarat aceſtes.quod nonnulli poetæ græci obſeruant: ſed cómuniter cum duplicato.d.ab illis ſcribitur. Alii uero magis latinum putant: & a cadendo deriuari arbitrantur: ac eſſe uas acuti fundi:ita ut ſine adiutorio ſtare non poſſit.

C æa cum.c.exili &.æ.diphthongo ſcribitur:inſula eſt in ægæo mari ſita:a Cæo Titani filio eius primi incolæ cognominata:qui pater fuit Latonæ & Aſteriæ.Seruius uero ſuper primum æneidos aliud ſentire uidetur uidelicet Ariſteũ filiũ Cyrenes matris iſtinctu thebas reliquiſſe:& hác inſulá primitꝰ habitaſſe:qua relicta cũ Dædalo ad ſardiniam poſtea pertranſiuit.Ex hac teſte Plinio libro ſecundo naturalis hiſtoriæ:amplius trecentorum milium paſſuum ſubito abrupto hiatu cum pluribus mortalibus mare rapuit.

C æcias cum.c.exili utrobiq; &.æ.diphthongo in prima:atq;.i.latino in penultima ſcribitur:uentus eſt: que; teſte Gellio Ariſtoteles ita flare dicit:ut nubes non procul propellat:ſed ut ad ſe uocet.

C hære cum.ch.aſpirato &.æ. diphthongo ſcribitur: dicitur apud nos ſalue. Vnde Perſius: Quis expediuit pſitaco ſuũ chære ideſt ei conſuetum & uſitatum diſci.ut Virgilius in Palæmone:Sua ſemper apud me Munera ſunt lauri.uel ſuum dixit:hoc eſt ita expreſſum ut naturale illi uideatur.Quemadmodum Virgilius libro georgicorum ſecundo:Quæq; ſuo uiridi ſemper ſe gramine ueſtit.

C hærippus cum.ch.aſpirato &.æ.diphthongo atq;.i.latino & duplicato.p.ſcribitur: nomen eſt proprium ſed compoſitum ex chære:quod eſt ſalue:& hippus equus.Iuuenalis in ſatyra Stemmata quid faciunt: Præconem chærippe tuis circumſpice pannis.

C ærete prima cum.c.exili &.æ.diphthongo ultima ſcribitur ſine aſpiratione. Ciuitas fuit in tuſcia:quæ prius agilla dicebatur.Sed ſic quoq; a romanis teſte Seruio ſuper octauo æneidos uocata: quia cũ romani euntes per tuſciam interrogarent agillinos quæ diceretur ciuitas.Illi utpote græci quid audirent ignorantes:& optimum ducentes ſi prius eos ſalutarent:dixerunt chærete:quod cum.ch.aſpirato &.æ.diphthongo ſcribitur:uidelicet chærete:hoc eſt ſaluete.Quam ſalutationem romani nomen ciuitatis eſſe putauerũt: & detracta aſpiratione eam cærete nominauerunt: ut teſtis eſt Iginus in urbibus italicis.Et declinatur ſecundum aliquos hoc cærete huius cæretis.Liuius tamen libro primo ab urbe hoc cære huius cæretis.& nomen patrium hic & hæc cæres huius cæretis. Virgilius libro octauo æneidos: Eſt ingens gelidum lucus prope cæretis amnem:qui teſte Seruio minio dicit᷑:ut idem libro.x.Qui cærete domo: qui ſunt minionis in aruis. de quo etiam Priſcianus in quarto nonnulla dixit.

C hærea cum.ch.aſpirato &.æ.diphthógo in prima ſcribit᷑:nomen eſt ꝓpriũ:quod apud græcos habet in fine.s.litteram:quam noſtri abiiciunt.Nam ſcribit᷑ apud illos χαίρεασ:idq; in multis fieri conſueuit.

C ærephon cum.ph.aſpirato &.æ.diphthógo in prima ſcribitur:fuit Socratis diſcipulus: & ab eo libidinoſe amatꝰ:ut illi ípinxit Ariſtophanes in comœdia:quam contra Socratem ſcripſit:cuius titulus eſt νεφέλαι.

C æculus cum.æ.diphthongo &.c.exili ſcribitur:nó deſcédit a græco:ſed latino:fuitq; Vulcani filius:de quo late uidebimus in dictione præneſte.

C æcuba cum.c.exili utrobiq; &.æ.diphthongo in prima ſcribitur. Quidam latinum putant: & ab eo quod eſt cæcum deriuari contendunt.Ita ut uina ſint antiquiſſima:quæ cæco in loco diu códita fuerint. Ego uero & ſi uini genus eſſe dicam:nomen tamen aſſumpſiſſe a loco græco cæcubum uinum comperi. Nam ait Plinius libro naturalis hiſtoriæ.iiii.cum de campania tractat: Hinc ſetini & cæcubi obtenduntur agri. his iunguntur phalerni caloeni:deinde iunguntur maſſici gaurani ſurrhentiniq; montes:de quibus in dictione ſurrhentum late uidebimus.Ideo dixit Horatius libro ſecundo ſermonũ: Cæcuba uina ferens alchon chiũ maris expers.Et Martialis in epigrámatibus:Cæcuba fundanis generoſa coquũt᷑ amicis:Vitis & in media nata palude uiret.Et alibi:Dormiat & tecũ q cum mó cæcuba miſcet:Cóuiuas roſeo torſerat ore puer.

C æyx cũ.c.exili &.æ.diphthógo atq;.y.græco ſcribit᷑:fuit rex trachynæ Luciferi filiꝰ:& frater Dædalióis:habuitq; uxoré formoſiſſimá Halcyoné Neptuni filiá mutuo ſibi amore deuictiſſimá:hinc cũ ad Apolliné clariũ cóſulturꝰ de ſtatu regni prexiſſet:tépeſtate abſorptꝰ é:cuiꝰ cadauer cũ a mari ad litꝰ deiectũ fuiſſet:& illd᷑ uxor cóſpiceret:dolore correpta in pelagꝰ ſe ꝑcipité dedit.Sed Neptuni miſeratióe & Thetidis:ambo í halcyones marinas aues cóuerſi ſũt:ut oſtendit Ouidiꝰ li.xi.metamor.de qbus in dictióe halcyones uidebimꝰ.

C æra cum.æ.diphthógo teſte Apuleio grámatico a noſtris ſcribi cóſueuit. Nam licet a græco:quod é κηνός traducatur:& ſecundũ regulá illud.n.in noſtrum.e.ꝓductum abſq; diphthógo tranſferri cóſueuerit: tamé qa apud nos nó eſt ipſius.e.ꝓducti a correpto in figura diſcretio:placuit ipo Apuleio teſte in aliquibꝰ dictionibus ꝑ diphthó.hoc ipm decreuiſſe:ut ſimiliter uidimus in dictióe æthica:& uidebimꝰ in dictione ſcæna. Alii uero cæram latinum putauerunt:ut in dictione diphthon.uidebimus.

C æroma cũ.æ.diphthongo ſimiliter poſſe ſcribi uidetur:quia a cæra deſcendit:illudq; pro unguento accipimus.ut Iuuenalis in ſecunda ſatyra: Et cæromatico fert niciteria collo.

C æſæna cum.æ.diphthongo in prima & ſecunda a græcis ſcribitur:urbs eſt in gallia ciſalpina.

C æſtus cum.c.exili &.æ.diphthongo atq;.t.ſimiplici ſcribitur:non eſt dictio græca: ut quidam putauerunt:
ſed latina a cædendo deducta:arma ſunt pugilum.Et huius cæſtus in genitiuo declinatur: ſed nõnunq̃ ſine
diphthongo ceſtus ſecundæ declinationis comperitur:& græcum a nonnullis creditur.ſignificatq; Veneris
cingulum quo uxor cum maritalis illi fides dabatur:a marito cingi cõſueuerat:dicente Phyllide apud Oui
dium in.ii.heroidum epiſtolarum ad Demophoonta.
Cui mea uirginitas auibus libata ſiniſtris:
Caſtaq; fallaci zona recincta manu.
Quod ſane cingulum teſte Seruio ſuper.v.æneidos balteus dicitur.Quod uocabulum ut ait nõ tantũ quo
cingimur:ſed etiam a quo arma dependent indicat:& numero tantũ ſingulari eſt generis maſculini.Iuuena
lis in ultima ſatyra:Aſt illi quos arma tegunt:& balteus ambit.In numero uero plurali neutri tantum gene-
ris.ut idem Iuuenalis:Quotiens rumoribus ulciſcuntur baltea.
C aicus cum.c.exili utrobiq; &.i.latino ſcribitur: fluuius eſt phrygiæ teſte Liuio in.vi. de bello macedonico
ueniens a myſia:ut Plinius ipſe rettulit libro ſexto naturalis hiſtoriæ.unde ait Virgilius in quarto georgico
rum:Myſuſq; caicus.Quin & prouinciam teutraniam irrigat:& antiquũ creditur mutaſſe curſum dicente
Ouidio libro.xv.metamorphoſe.Emiſſum capitiſq; ſui ripæq; prioris Pœnituiſſe ferunt:alios nunc ire cai
cum.fuit etiam nomen uiri troiani ſocii Aeneæ.
C ayſter abſq; aliqua aſpiratione &.y.græco ſcribitur: Fluuius eſt aſiæ in cilbianis iugis ortus.ut dixit Plinius
libro quinto naturalis hiſtoriæ:qui multos amnes deferens:& ſtagnum perſagæum:quod pyrirhites amnis
expellit.Et præter aſiam paludem labens:ſub pionio monte epheſum alluit.Vnde Virgilius libro georgi-
corum primo ait:Iam uarias pelagi uolucres:& quæ aſia circum Dulcibus in ſtagnis rimant̃ prata cayſtri.
Homerus ſimiliter libro iliados.ii.:σμαραγεῖ δε τε λειμων ἀσίω ἐν λειμωνι καΰςριου ἄμφι ῥέεθρα.
C alais cum.c.exili & unico.l.ſequẽte.a.atq;.i.latino in ultima ſcribit̃:fuit Zeti frater:& filius Boreæ ex Ori-
thyia:ut uidebimus in dictione Zetus.
C alamus cum.c.exili & unico.l.ſcribitur:eſt harundo magis minuta habẽs internodia longa & recta.Ex qua
ſagittæ apud diuerſas gentes fiebant:quod Virgilius tetigit in Damœta cum ait:Cum daphnidis arcũ Fræ-
giſti:& calamos.i.ſagittas.Nam teſte Plinio libro.xvi.naturalis hiſtoriæ: calamis populi orientis bella confi
ciunt:& ſpicula illis addunt irreuocabili hamo. Et cum fere totum orientem & ſeptentrionem calamis ſu-
peratos oſtenderit ſubdit: præcipuus hic uſus hic in creta bellatores ſuos præcipitauit. Sed in hoc quoq;
(ut in cæteris rebus)uicit italia:quando nullus ſagittis aptior calamus quem in rheno bononienſi amne:cui
plurima ineſt medulla ponduſq; uolucre.Et contra flatus quoq; peruicax.Et ſubdit libris quoq; non eadeʒ
gratia.Nam ut ſupra paululum dixerat chartis ſeruiunt calami maxime ægyptii.iuxta cuius ſententiã Mar
tialis ait in epigrammatibus:Dat chartis calamos habiles mẽphitica tellus:Texantur reliqua tecta palude ti
bi.Sed contra hunc pergere uidetur Plinius cum ait:Probatores tamen cnidi:& qui in aſia circa auenticum
lacum naſcuntur:noſtratibus fungoſior ſubeſt natura:cartilagine bibula fiſſilis:& præacuta ſemper acie ge
niculata.Cæterum gracilitas nodiſq; diſtincta leui faſtigio tenuatur in acumina craſſiora.Et infra ſubdit:ca
lamus uero alius totus concauus eſt:quẽ ſyringã uocant utiliſſimus fiſtulis.quoniam nihil eſt ei cartilaginis
atq; carnis:& continuo foramine peruiũ.hæc ille.de quo Virgilius in bucolico locutus uidetur cũ ait: Nec
calamis ſolum æquiparas:ſed uoce magiſtrum.Similiter idem Plinius libro.xii.eiuſdem uoluminis prius di
xerat calamos & iuncos odoratos in arabia naſci indiaq; & ſyria:quibus in unguẽtis uſos fuiſſe ipẽ idem in
ſequenti libro oſtendit.& a calamo calamarium ꝑficiſcitur:quod quidam uſurpãt pro theca. Calamaria in
qua calami recõdunt̃:ſed quia hoc tempore pleriq; penna ſcribunt:poteſt etiam dici pennarium.
C alendæ cum.c.exili & unico.l.ſcribit̃: nec illorũ admittenda eſt cõſuetudo uel ratio:quæ per.κ.græcam lit-
teram dictionẽ illã uel aliam q̃uis ſcribendam contendunt:ut ſupra oſtendimus.Et dicunt̃ calendæ a βρύω
quod apud nos eſt uoco:quia ſolebat romæ minor pontifex noua conſpecta luna plæbem uocare: ut audi-
ret quot dies a calendis ad nonas ſupereſſent.hinc teſte Macrobio libro ſaturnaliũ.i.Et ipſi curiæ ad quam
uocabant̃:calabre nomen datũ eſt:& claſſi ꝙ omnis in eã populus uocaret̃.Qua de re teſte Gellio li.vii. no
ctiũ atticaꝝ claſſici dicebant̃ primæ tantũ claſſis hoĩes:qui centũ & uigintiquinq; milia æris ampliuſue cen-
ſi erant.Infra claſſem aũt appellabant̃ ſecundæ claſſis cæterarũq; omniũ claſſiũ:qui minore ſumma æris: q̃
ſupra dixi cenſebant̃.unde & claſſicũ deductuʒ dicitur:quod teſte Seruio ſuper.vii.ænei.& tuba ipãm & ſo
num indicat.Virgi.claſſica iamq; ſonant quæ ſane flexibilis tuba eſt:ut uidebimus in dictione claſſica. Alii
uero dictã uolunt claſſem a cale:hoc eſt a fuſte:quia nauis quæ aliquãdo claſſis dicebatur: de fuſtibus fiebat
Nam de cala inquit Lucilius:Scinde calam:ut caleas.i.o puer frange fuſtẽ:& fac focum.De claſſe inquit Ho
ratius:Me uel extremos numidarũ in agros Claſſe releget:cũ de una loqueret̃ naui.Et Virgilius li.ænei.vi.
Lyciæ ductorẽ claſſis Horontẽ:ubi ait Seruius apertũ exemplũ claſſem etiã dici unã nauẽ:& hoc quia unius
ſolius nauis Horontes ductor fuit.Erantq; calendæ Iunoni ſacræ:dicente Ouidio libro faſtoꝝ primo:Ven-
dicat auſonias iunonis cura calendas.& inde calatores cũ unico.l.&.t.nõ aſpirato dicti ſunt ſerui:q ſemper
uocari poſſent:ob neceſſitatẽ ſeruitutis:ut teſtis eſt Feſtus.Quin & conciliũ a concalando.i.cõuocãdo dictũ
quidã

quidam pūtant.Procalare ſimiliter prouocare dicitur ipſo Feſto teſte.Et eodem modo calumniã:& calones ex illo dicta uoluit.Sane teſte Paulo iuriſcõſulto de uerborum ſignificatione ante diem decimū calendarū: & poſt diem decimū calendaꝝ atq; utroq; ſermone undecimus dies ſignificatur.Similiter Petronio grāmatico teſte intra calendas id fieri dicit:quod nõ ante calẽdas.i.eoipſo die:quo calendæ ſunt agebat.At Gellius circa finẽ li.xii.noctiū atticarū poſt longã rei huius diſputationem tandem concludit: & ante calendas & in ipſis calendis iure fieri poſſe.

Calathus cum.c.exili & unico.l.atq;.th.aſpirato ſcribit:dicitur a quibuſdã ex noſtris qualus & diminutiuū quaſillus.Ab aliquibus fiſcella.iuxta quas ſignificationes ait Virgilius in Alexi:Tibi lilia plenis Ecce ferunt nymphæ calathis.Aliquando uero & pro calicibus ad ſacrificium aptis poſuit idem cum ait in Daphnide Vina nouū fundam calathis aruiſia nectar.

Calabrya cum.c.exili & unico.l.atq;.y.græco ſcribitur:pars eſt italiæ poſt lucaniam a græcis ſic cognominata:quia bonis omnibus ſcatet.Nam componitur ex καλά:quod dicit bona:& βρύω: quod eſt ſcaturio.Et idem hic calaber & hæc calabra & hoc calabrum deriuatur.Ouidius li.iii.de arte:Ennius emeruit calabrys in montibus hortos Contiguos pene ſcipio magne tibi.

Calchas prima cum.c.exili ſequẽs cū.ch.aſpirato ſcribit:fuit Teſtoris troiani filiꝰ:ut teſtis eſt Ditis augur maximus:qui cū circa initia belli a troianis ad Apollinem delphicū cum muneribus mitteretur:& reſponſu; habuerit:ut dimiſſis troianis græcoꝝ ſequeretur fœlicitatẽ ab illis gratiſſime receptus eſt: cuius ſane interitū in dictione gryneum nemus uidebimus.

Calydnæ cum.c.exili & unico.l.atq;.y.græco ſcribitur:inſulæ ſunt quædam paruæ ex cycladibus: de quibus Homerus libro ſecundo iliados meminit.

Caliſto cum.c.&.t.exilibus & unico.l.atq;.i.latino ſcribit:fuit Lycaonis arcadiæ regis filia:ut dixit Heſiodus quæ poſt pulſum patrem a regno:Dianã ſecuta ẽ.Sed ut narrat Ouidius libro metamor.ii.cū Iuppiter illã cõſpiceret:& amaret:accepta Dianæ forma:ad illã perrexit:quã cõpreſſit:& grauidauit. Ex qua ortus ẽ Arcas:a quo arcadia prouintia cognominata eſt.Sed a Iunone crinibus cõprehenſa: & in diuerſum diſtracta: in urſam cõuertitur:quã cū filius Arcas deinde uenator effectus:ſeſe cõſpicientẽ matrẽ urſam ac fixe intuentem forte cõperiſſet:rei inſcius ſagitta illã impetere ſatagebat.Quibus Iuppiter miſeratus:ambos in cælu; traxit:& iuxta borealẽ polū locauit.Quod Iuno ægre ferens:Tethym Oceani uxorẽ ſuamq; nutricẽ adiens ab illa impetrauit:ne Caliſtonẽ in Oceano leuare permitteret.Quare cū cætera ſigna occidant:& in Oceano ſe leuare dicatur:ſolum urſæ ſignum nunq̃ occidit:dicẽte Virgilio li.georgicorum.i.Arctos oceani metuentes æquore tingi.Sed cum in terris urſa eſſet:& mænalum erymanthum arcadiæ montes incoleret:Mænalis ipſa & Erymanthis a poetis dicitur.Ouidiꝰ libro quinto de triſtibus.

Quæ nunc ſuppoſitum ſtellis erymanthidos urſæ
Iuncta tenet crudis ſarmatis ora getis.Et prius libro quarto dixerat: Cunq; ſuo borea mænalis urſa uidet.
Verum hæc ipſa ex græcis nõnulli in nonacri arcadiæ monte geſta narrarunt.

Calipolis cū.c.exili nõ geminato.l.atq;.i.latino utrobiq; ſcribit: urbs eſt thraciæ in extremo helleſpõti a.C. Calicula ædificata:a quo nomẽ aſſumpſit:hoc eſt Caliculæ polis.i.ciuitas.Calicula uero a caligis:quas margaritis refertas primus portauit:nomen aſſumpſiſſe dicitur.

Calinus cū.c.exili & unico.l.atq;.i.latino ſcribitur:fuit ſtatuarius.de quo Quintilianus meminit.

Calon cum.c.exili & unico.l.ſcribitur:fuit teſte Quintiliano uir ſtatuarius.

Calidonia cū.c.exili & unico.l.atq;.y.græco in ſecunda ſcribit:ciuitas fuit ætoliæ:& regia Oenei patris Meleagri:a quo locus circūſtans eodem nomine cognominatus fuit:& penultimã corripit.

Calypſo cū.c.exili & unico.l.atq;.y.græco ſcribit:fuit teſte Heſiodo ĩ theogonia nympha Oceani:& Tethyos filia.Homerus uero ſiue eandẽ:ſiue aliam dixit libro.vii.odiſſeæ fuiſſe Atlantis filiã cu; ait: ἔνθα μὲν ἀτλαντος θυγατὴρ δολόεσσα καλύψω.hæc inſulã de ſuo noĩe cognominatam tenuit in ionico mari ſitã ꝓpinquã lacinio ꝓmontorio:ut ſentire uidetur Plinius libro.iii.naturalis hiſtoriæ.Alii uero dicunt in mari aphrico fere ex oppoſito ad maiores ſyrtes:quã prius dictam ogyam a rege:q in illa regnauerat ferunt.Et in hoc cū Plinio forte conueniunt:quia mare aphricū ionio eſt conterminū.Ad hanc ut dixit Homerus Vlyxes cū diſceſſiſſet a Circe naufragus peruenit.Et quia alter fuit alterius amore detentus:ſeptem annos cum illa morã traxit.A qua magna cū difficultate diſcedere ualuit: dicente Ouidio li.ii.de arte: Non formoſus erat:ſed erat facundus ulyxes:Et tamẽ æquoreas torſit amore deas.

Calix cū.c.exili & unico.l.atq;.i.latino ſcribit:græce uero dicit κύλιξ genus eſt poculi:de quo ait Macrobius libro ſaturnaliū una littera cõmutata:uidelicet.v.græcum in.a.dicitur apud noſtros calix.

Calyx cū.y.græco in ultima:folliculū ẽ quo fructus arboꝝ cooperit:deductū a καλύπτω quod ẽ cooperio

Callicratidas abſq; ulla aſpiratione & duplicato.l.atq;.i.latino ſcribitur:nomẽ eſt uiri proprium.

Callimachꝰ prima cū.c.exili ſequẽte duplicato.l.&.i.latino atq;.ch.aſpirato in ultĩa ſcribit:fuit nomẽ pluriū ſed ꝑcipuꝰ fuit teſte Solino poeta cyrenẽſis.Alter fuit hiſtoricꝰ ægyptiꝰ:de quo uidebimꝰ in dictiõe Oſiris.

Calliope cū.c.exili & duplicato.l.atq;.i.latino ſcribit: fuit una nouẽ muſarum: & aliis excellentior: ut dixit

Heſiodus. Cuius cauſam ac illius interpretationem uidebimus in dictione muſæ. Et dicitur nõnunꝗ Calliopea: ut Ouidius libro faſtorũ.v. Prima ſui cœpit calliopea chori. cuius ratio eſt: quia apud illos καλλιόπη cum.η.in fine: & καλλιόπεια: cũ ei diphthongo in penultima: hoc eſt ſubſequente.a.ſcribit᷑: quã dipht. ſemper (ut ſupra uidimus) in.e.uel in.i.productas tranſferimus.

C allistratus abſq; aliqua aſpiratione & duplici.l.atq;.i.latino ſcribitur: nomen fuit uiri proprium.

C alliſthenes cum.c.exili & duplicato.l.atq;.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur: fuit Ariſtotelis diſcipulus & neceſſitudine quadam ex materna ſtirpe cõiunctus excellentiſſima diſciplina iuuenis. hic ad Alexãdrũ magnũ ab Ariſtotele miſſus: Cum in aſiam illum ſequeretur: quaſi Hermolai cõiurationis auctor: ab Alexandro interfectus eſt. Atqui conſtat falſo obiectum illi coniurationis crimen: de quo late habetur in Iuſtino libro decimoquinto ſui epitomatis.

C alliſphyrus cum.c.exili & duplici.l.ſequente.i.latino: & cum.y.græco in penultima ſcribitur: fuit teſte Heſiodo in theogonia pater Alcini.

C allippidæ cum duplicato.l.atq; duplicato.p.&.i. latino utrobiq; ſcribitur: populi ſunt ſcythiæ hypanum fluuium incolentes: ut teſtatur Herodotus.

C alliroe cũ.c.exili & duplicato.l.atq;.i.latino ſcribit᷑: fuit Achiloi filia & uxor Alcmai filii Amphiarei ex Eriphyle coniuge: qui ſane Alcmaus in uindictam patris matrem occidit: ut uidebimus in dictione Eriphyle. Quo ſcelere uti Oreſtes furore correptus: ab Amphilocho fratre in ultionẽ matris obtruncat⁹ eſt. Sed Calliroe Alcmai uxor Iouẽ toto corde precata eſt: ut filios ſuos impuberes: ꝗ primũ creſcere ſineret: & infantibus adderet annos: ne necem ſinant ſui genitoris inultam. Iuppiter his annuit. Nam cũ primũ iuuenes effecti ſunt: Amphilochũ patruũ interfecere. de quo Ouidius in.viii.metamorpho.pertractauit.

C alœnum cum.c.exili & unico.l.atq;.œ.diphthongo ſcribit᷑: urbs fuit campaniæ.xiiii.miliũ paſſuum diſtãs a capua: in cuius agro uinũ optimũ naſcitur: a quo ciuitas ipſa nomen aſſumpſit. Nam cõponit᷑ ex καλὸς quod eſt bonum: & οἶνον uinũ. unde ait Iuuenalis in prima ſatyra: Occurrit matrona potens quæ molle calœnum.i.dulce uinũ: porrectura uiro miſcet ſitiente rubetam. De qua matrona ſi quis plene edoceri cupit: legat Liuium in.viii.ab urbe: & uidebit queadmodũ Inſtituitq; rudes melior locuſta propinquas Per famã & populum nigros efferre maritos.i. mortuos. uel ut alii dicunt nigros.i.malos: quos ipſæ interficiebant. ſicut per oppoſitum candidus dicitur pulcher: & mitis. Virgilius in Daphni: Candidus inſuetũ mirat᷑ limẽ olympi.ſ.Daphnis: quẽ pulchrũ bonũ: & mitẽ eẽ demõſtrat. Idem in corydone Tibi candida nais.i.pulchra Rubetam uero dixit Plinius li.viii.naturalis hiſtoriæ ranã eſſe: quæ in terra & in humore uiuit: & plurimis referre medicaminibus. Et ſubdit illã deponere aſſidue ac reſumere paſtu uenena ut ſibi tantũ reſeruet.

C halcis prima cum.ch.aſpirato & ultima cuꝫ.c.exili atq;.i.latino ſcribitur: urbs eſt metropolitana in euboia inſula: ut teſtatur Liuius libro octauo de.ii.bello punico. Et eſt iuxta euripum: ut dixit Ptolemæ⁹ in geographia: unde chalcidius dicitur.

C halcidius prima cum.ch.aſpirato ſequens cum.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit᷑: nomẽ eſt gentile: & philoſophi propriũ: qui innumerabiles libros ſcripſit. atq; eodem modo ſcribitur chalcius.

C halcedonia prima cum.ch.aſpirato: ſecunda cũ.c.exili & penultima cum.i.latino ſcribitur: urbs fuit in aſia iuxta boſphorum thracium ex oppoſito ad byzantium.

C halazias cum.ch.aſpirato & unico.l.atq;.z.conſonante ſequẽte.i.latino ſcribitur: lapis eſt teſte Plinio libro ultimo naturalis hiſtoriæ grano grandinis ſimilis: dictus a χαλάζω uerbo: quod eſt grandino.

C haldæa prima cum.ch.aſpirato: & penultima cum.æ.diphthongo ſcribitur: regio eſt aſiæ arabiæ contermina longe plana: & fontium indiga: in qua babylon ciuitas magna fuit.

C haleſtra cum.ch.aſpirato & unico.l.atq;.t.exili ſcribitur: urbs fuit litoralis theſſaliæ: iuxta quã axius fluui⁹ in mare ægæum deſcendit: ut dixit Herodotus libro hiſtoriarum.vii.

C halybs cũ.ch.aſpirato & unico.l.ſequente.y.græco ante.bs. ſcribit᷑: fluuius eſt hiſpaniæ: iuxta quẽ populi inhabitant dicti chalybes: ut dixit Iuſtinus li.xliiii.apud quos ſunt mineræ ferri optimi: quas nudi illi laborantes effodiunt. quod Virgilius libro georgicorũ.i.tetigiſſe uidet᷑ cũ ait: India mittit ebur: molles ſua tura ſabæi. At chalybes nudi ferrum. ſimiliter & alii eodẽ noĩe cognominati ſunt populi iuxta paphlagoniam in põto: & amazonibus cõtermini: ut oſtendit Orpheus in argonautica. Et capit᷑ plærũq; chalybs ꝑ ipſa ferri maſſa: ut Ouidius libro faſtorũ.iiii. Aes erat in precio chalybis iam maſſa placebat: Heu heu ꝑpetuo debuit illa tegi. Nõnunꝗ uero & ꝑ inſtrumento capit᷑ ex chalybe confecto. ut Virgilius: Vulnificuſq; chalybs Et Lucanus libro.vi. Primũ chalybem: frænoſq; momordit.

C ambyſes cũ.y.græco ſcribit᷑: fuit ex perſia: quem teſte Iuſtino li.i. neq; paterna neq; materna claritas potuit magnũ facere. Cui Aſtyages rex medoꝝ non ſine diuino myſterio filiã Mandanẽ matrimonio copulauit: ex quibus natus eſt Cyrus: qui rex perſarum effectus Cambyſem filiũ hæredẽ in regno habuit.

C amæleon prima cũ.c.exili ſecunda cũ.æ.diphthongo & penultima cũ unico.l.&.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑: eſt quadrupes a camælea herba: cui aſſimilari dicit᷑ cognominatus. Quod Plinius libro octauo naturalis hiſtoriæ deſcribens & Solinus ſimiliter: dicũt eſſe facie quaſi lacertæ: habens crura recta: & longa: caudã

in uertigine tortam. Armatos ungues: inceſſus tardos uelut teſtudinis: corpus aſperum cũ ſquamoſa cute: color eſt uarius: & in momẽto mutabilis: adeo quod cuicũq; rei hæſerit colorem tribuat: præter rubrum & candidũ. de quo Ouidius libro metamorphoſeõ undecimo: Id quoq; quod uentis animal nutritur & aura Protinus aſſimilat tetigit quoſcũq; colores.

C hamæcyſſos prima cũ. ch. aſpirato: ſequens cum. æ. diphthongo: penultima uero cũ. c. exili: & y. græco cõſequẽte duplicato. ſ. ſcribitur: genus eſt hederæ teſte Plinio libro ſedecimo naturalis hiſtoriæ: quæ nũq; niſi humi repit. Nam dictio eſt compoſita ex χαμαί: quod infimũ uel humum: & κυσσός hedera.

C amelus cum. c. ſimplici & e. ſine diphthongo atq; unico. l. ſcribit̃: eſt animal quadrupes turpe aſpectu: habens caudã aſininam: pedes carnoſos & molles: atq; in geminas partes fiſſos: licet poſteriores ſint parũ ſciſſi Caretq; dentibus in ſuperiori mandibula: ut deſcripſit Ariſtoteles libro de animalib⁹. ii. Et ut refert Solin⁹ bactriani camelos fortiſſimos mittunt: licet arabia plures gignat. Sed hoc ut ait differunt ꝙ arabici bina tubera in dorſo babent: Singula bactriani. Verũ binis tuberibus camelũ: cum a longis temporibus italia non uidiſſet: anno ab dominica incarnatione milleſimoquadringenteſimoquadrageſimoquarto mẽſe octobris uidit: qui a Iuliano Cæſarino cardinali ſancti Angeli uiro in toto orbe clariſſimo ad Eugeniũ quartũ pontificẽ maximũ ex turcoꝶ ſpoliis miſſus in domũ meam: hic bononiæ declinauit: ubi ab ipſo cardinali ꝓ theologiæ ſtudiis relictus fuerã. Et ut deinde noui eum pontifex dono dedit Lodouico patauino cardinali Aquileienſi: & ipſius pontificis quæſtori: ſiue (ut iam dicimus) camerario. Cui etiã ob ſingularẽ ingeniũ ſummam pontificatus credidiſſe fert̃. Sane a camelo camelaſia deducitur. de quo Martianus iuriſcõſultus de muneribus & honoribus camelaſia inquit perſonale munus eſt. Nã ratione habita & alimẽtoꝶ & cameloꝶ certa pecunia camelariis dari debet: ut ſolo corporis miniſterio obligentur.

C amera cum. c. exili & unico. m. ſcribitur: dicitnr a noſtris teſtudo ſeu fornix. Et inde camurus curuatus. Virgilius libro georgicorum. iii. Camurns hircæ ſub cornibus aures.

C amilla cum. c. exili & i. latino atq; duplici. l. ſcribit̃: fuit filia Metabi regis priuerni ciuitatis uolſcoꝶ: dicẽte Virgilio libro æneí. vii. Volſca de gente camilla. fuitq; tantæ ꝓbitatis: ut in laudes eius Virgilius longa deſcriptiõe ſeptimũ æneidos librũ terminauerit. Verũ cũ teſte Statio Tulliano de uocabulis reꝶ libro. i. Tuſci uocabulo Camilli præminiſtrum deoꝶ ſignificẽt: unde Mercurium Camillũ dicunt: factum eſt teſte Macrobio: ut Virgilius Metabum induxiſſet: appellaſſe filiã Camillã: quaſi Dianæ præminiſtrã. Idem Pacuui⁹ cũ de Medea loqueretur: Cælitum inquit Camilla expectata uenis ſalue hoſpitã. Idem Seruius ſuper. xi. ænei. late dixit: ubi rettulit Virgiliũ poetice dixiſſe Camillã uolſcam a matre fuiſſe nominatã. Romani etiam teſte eodẽ Macrobio pueros puellaſq; nobiles & inueſtes Camillos & Camillas appellant.

C aminus cũ. c. exili & i. latino ſcribit̃: græcum eſt & latine dicit̃ fornax. Virgilius libro æneidos. iii. Ruptis flãmam expirare caminis. & Horatius Oleum adde camino. Apud nõnullos uero eſt ſtructura: quæ fumũ excipit: & cũ apud græcos ſit generis fœminini: apud noſtros mutauit genus: & eſt maſculini.

C amiros cum. c. exili & i. latino ſcribit̃: urbs fuit in regione dorica: ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriaꝶ. i. Alia fuit in rhodo: ut dixit Homerus libro iliados ſecundo.

C anchaſmos prima cũ. c. exili: & ſequens cum. ch. aſpirato ſcribit̃: dicitur riſus ſolutus: & καγχάζομαι: qd̃ eſt diffuſe rideo deriuatur. unde cachinnus ut in ea dictione uidimus.

C andaules cum. c. exili & au. diphthongo ante unicũ. l. ſcribitur: fuit Myrſi filius: & ſardium tyrannus: quẽ teſte Herodoto græci Myrſilium uocant.

C aniſtrum abſq; aliqua aſpiratione & cum. i. latino ſcribitur: apud græcos uero loco. i. ponitur. a. & dicitur canaſtrum: quod nos in. i. conuertimus.

C antharus cum. c. exili & th. aſpirato ſcribitur: uas erat aptum ad Bacchi ſacra: quod habuiſſe anſam oſtendit Virgilius in Sileno cum ait: Et grauis attrita pendebat cantharus anſa. Sunt etiã canthari teſte Vlpiano de legatis primo per quos aquæ ſaliunt.

C antharida cũ. c. exili & th. aſpirato ſcribit̃: græce tamen dicit̃ cantharis genus ẽ uermis terrei: q (ut quidam ferunt) humano corpore ſtatim ut fuerit applicitus ſui aduſtione uiſicas efficit plenas humore.

C anobus cũ. c. exili & unico. n. atq; b. cõſonãte ſcribit̃: fuit gubernator nauis Menelai: quo tempore menelaus ipẽ ad ægyptũ prexit: ubi ille mortuus: & in quadã nili inſula ſepultus: loco nomẽ dedit: in qua eiuſdem noĩs Alexander urbẽ cõdidit. Sed ut ait Serui⁹ ſup. xi. ænei. canobus cũ. b. ſcribebat̃: nũc mutata littera canopus cum. p. ſcribitur: quod prius notauerat Quintilianus in. i. inſtitutionũ a Cicerone dictum canopicarum exercitum cum. p. & non cum. b. ſcriptum.

C anopus cũ. c. exili & p. cõſonante ſcribit̃: eſt nili inſula: ut in præcedenti dictiõe uidimus: & ciuitas in eadẽ inſula: quã teſte Seruio ſup. iiii. georgi. Alexander inſtar ciuitatis ſuæ macedonicæ: quæ pella dicebat̃ cõdidit. Vnde eodẽ libro dixit Virgi. Nã qua pellæi gens fortunata canopi Accolit effuſo ſtagnãte flumine nilũ Et Iuuenalis in prima ſatyra: Cum pars niliacæ plæbis: cum uerna canopi Criſpinus.

C anon cum. c. exili ſcribitur: dicitur a noſtris regula. & inde canonicus. i. regularis.

C haonia cum. ch. aſpirato & i. latino ſcribitur. proprie pars eſt alpeſtris epiri. quandoq; uero & ꝓ tota epiro

ſumitur ut in ea dictione uidebimus.

C haos cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia confuſa quædā ab initio unitas: quā principium eſſe dixit productionis omniū rerum.unde Ouidius:Vnus erat toto naturæ uultus in orbe:Quem dixere chaos.Ex quo inchoare deductum putauit Feſtus.

C apaneus cum.c.exili &.eu.diphthongo in fine ſcribitur:fuit Statio teſte libro tertio thebaidos:unus ex ſeptem regibus:qui thebas obſederunt:ſuperbus quoq; & deorū contemptor:qui non contentus uiciſſe homines mediis capaneus auditur in aſtris.de quo Vegetius libro quarto de re militari dixit:Qui ſcalis in obſidione urbium utuntur:frequenter periculum ſuſtinent exemplo Capanei: a quo primū ſcalarum oppugnatio perhibetur inuenta:qui tanta mole lapidum fuit obrutus a thebanis:q̄ fulminibus dicatur extinct⁹ Inde ait Ouidius libro de triſtibus:
Cum cecidit capaneus ſubito temerarius ictu.

C aphareus cum.c.exili &.ph.aſpirato atq;.eu.diphthongo in fine ſcribitur:mons eſt altiſſimus euboiæ inſulæ ad helleſpontum proſpectans:dicente Seneca in Herc.œtheo:Euboica tellus uertice īmenſo tumēs:Pulſatur omni parte phryxeum mare Scindit caphareus.Et ſubdit paulo poſt:Hic rupe celſa nulla q̄; nubes ferit Annoſa fulgent templa cenei iouis.Ad cuius radices:uel ira Mineruæ:ut poetæ fingunt:uel fraude Nau pli regnantis in euboia:& cupientis ulciſci mortem Palamedis filii:argiuorum claſſis poſt troianū excidiū duris caſibus agitata fuit.Nam nocte laborantibus tempeſtate græcis:facem ſuper caphareo monte ſuccendit:qua illi portum proximum exiſtimantes:in aſperrimos ſcopulos delati:naufragium multi dedere:dicēte Seneca in Medea:Igne fallaci nocturnus argis Nauplus:& reliqua.unde Virgilius libro æneidos.xi. ait: Scit triſte mineruæ Sidus & euboicæ cautes:ultorq; caphareus:quaſi Nauplum nomine montis cognominet.ſimiliter Ouidius libro.ii.de ponto:Non tibi caſandrus pater eſt durū ſue caphareus.

C appadocia cum.c.exili utrobiq; & duplicato.p.atq;.i.latino ſcribitur:regio eſt cōtermina maiori armeniæ quam ab ea euphrates diſiungit:ut teſtis eſt Solinus.Et ab ea eiuſdē nominis fluuio cognominata eſt:ut teſtatur Plini⁹ libro ſexto naturalis hiſtoriæ.Ego enī in Ptolemæi geographia proſpexi minorem illam eſſe armeniam.Et in appiano clariſſimo hiſtorico græco legi eam partem eſſe minoris armeniæ.

C apys cum.c.exili &.y.græco ſcribit᷑:& in genitiuo huius capyis declinatur:fuit troiani nomen. de quo ſæpe Virgilius meminit.At capis cum.i.latino lingua tuſca teſte Seruio in.x.ænei.falconem indicabat.

C apua cum.c.exili & unico.p.ſcribitur:urbs eſt campaniæ a Capye troiano cognominata:cōuerſione.y.græci in.u.noſtrum:& additione.a.litteræ in fine:dicente Virgilio libro.x.æneidos:Et capys hinc nomen campanæ dicitur urbi.Quare colonos dardanos illam habere dixit Lucanus in ſecūdo cum ait:Interea trepido diſcedens agmine magnus: Mœnia dardanii tenuit capuana coloni.Liuius uero libro.iiii.ab urbe uult eā a locis campeſtribus dictam:in quibus ſita eſt.& in eodem libro ait uulturnum hetruſcorum urbē: quæ nūc capua eſt cæpere ſamnites.unde teſte Seruio conſtat eam a tuſcis conditam uiſo falconis augurio: qui tuſca lingua capis dicitur.& ſubdit:Tuſcos autē omnem pene italiam ſubiugaſſe manifeſtum eſt.

C arambi cum.c.exili &.i.latino in fine ſcribitur:mons eſt paphlagoniæ in aſia:qui teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ per medium euxinum percurrit:centū ſeptuaginta milium paſſuum interuallo: quæ maxime ratio ſcythici arcus formam efficit.

C haracter prima cum.ch.aſpirato:& ultima cum.ct.exilibus ſcribitur:dici poteſt a nobis notamen:uel lineamentum:aut littera.Vnde litteræ characteres ſæpiſſime cognominantur.

C haracteriſmos prima cum.ch.aſpirato aliæ ſine aſpiratione & cum.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine deſignatio.ut Iuuenalis in ſatyra Criſpini:Et caluo ſeruiret roma neroni.i. Domitiano. Nam p̄ caluiciē & mores ſimiles Neroni Domitianus ipſe deſcribitur:ut uidebimus in dictione prologus.

C harandæi prima cum.ch.aſpirato & penultima cum.æ.diphthongo ſcribitur: populi ſunt iuxta pontum: ut dixit Orpheus in argonautica.

C haraxes cum.ch.aſpirato &.x.conſonante in penultima ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarū.ii.mitylenæus patria:& frater Sapphus:qui captus amore Rhodopis fœminæ ex thracia miræ pulchritudinis:& meretricis famoſæ:maxima pecunia illam redemit:quæ cum Aeſopo captiua fuerat:ut late idē auctor enarrauit.Quare de illo dicebat Sappho ſoror in epiſtola ad Phaonem:Arſit inops frater uict⁹ meretricis amore: Multaq; cum multo damna pudore tulit. & ſubdit: Gaudet & e noſtro ſurgit mærore charaxes Frater & ante oculos itq; reditq; meos.

C ardamū cum.c.exili ſcribitur:herba eſt ſuauis odoris:quæ a nōnullis græcis ſcardamus uocitatur.

C ardamyla cum.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribitur:fuit urbs in agro propinqua pylo: & ſub dominio Agamemnonis:ut teſtatur Homerus libro nono iliados.Hanc non multum a Lacedæmonia diſtare oſtendit Ptolemæus in geographia.

C areſius cum.c.exili &.i.latino ſcribitur: fuit teſte Homero circa initium libri.xii.iliados: troianus fluuius.

C aria cū.c.exili &.i.latino ſcribitur:regio eſt in minori aſia inter lyciam & ioniam:a Cara rege cognominata qui auguria ex auib⁹ primus cōperit:ut dixit Plinius libro.vii.naturalis hiſtoriæ.Vnde populi cares dicūt᷑.

Charybdis patria cum.ch.aſpirato penultima cum.y.græco ante.b.ultima.cum.i. latino ſcribitur: locus eſt periculoſus ualde inter calabryam & ſiciliam.Nam a ſeptentrione in aſtrum & e contrario fit fluctuum concurſus:& interceptorum quorumcunq; colliſio:atq; abſorbitio.Nanq; teſte Ouidio libro ſecūdo de remediis:Vt uomit epotas ſæua charybdis aquas.Et Seneca in Thyeſte: Quod rapax hauſit reuomit charybdis Similia Virgilius libro tertio æneidos:prius dixerat.Et ut græci quidam ferunt:fuit Charybdis uetula uoraciſſima:quæ quia boues Herculis furata fuerat:ab illo in id mare proiecta loco nomē dedit:quæ ſane nūc etiam antiquas exercet rapinas.Et deberet declinari huius charybdidis:quod nos minime ſeruamus:ſed in genitiuo huius charybdis:ut in nominatiuo declinamus ne alterna.d.in utraq; ſyllaba cōtinua(ut dixit Priſcianus in quarto)male ſonet:quod etiam græci euitare ſolent.Nā dicunt χαρύβδεως: & non χαρύβδιδος:ut exigeret regula.

Caryca cum.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribitur:genꝰ eſt ficuum teſte Iulio Polluce a loco ſic dictarū.Apud nos uero cōmuniter pro ſicca ficu accipitur.At carex caricis genus eſt fruticis acuti.Virgilius in georgicorum tertio: frondibus hirſutis & carice paſtus acuta.

Carcinitus abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino utrobique ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto urbs egregia ſcithyæ.

Carcinos cum.c.exili utrobique &.i.latino ſcribitur:apud nos dicitur cancer:quo tamen uocabulo Lucanus utitur in nono cum ait:Par geminis chiron:& idem quod carcinos ardens.ubi penultima corripitur.

Cardiacus cum.c.exili utrobiq; &.i.latino ſcribitur:dicitur ille qui moleſtiam patiť cordis. Nam a καρδία deducitur:quod apud noſtros cor dicitur.Ideo ait Iuuenalis:Cardiaco nunq̄ cyathum miſſurus amico.Et a cardia dictum cardinem quidam putant:ſuper quo ualuæ hoſtii deuoluuntur.

Caryſtos abſq; aliqua aſpiratione & cum.y.græco ſcribitur:Inſula eſt una ex cycladibus in euboico mari ſita immo(ut quidam ferunt)cum euboia coniuncta:quam uarii marmoris feracem dicunt.ut Seneca in troade An ferax uarii lapidis caryſtos.& Lucanus in quinto loquens de euboia inſula inquit: Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa caryſtos.In hac teſte Solino titani regnauerunt.Et inde caryſteus. ut Ouidius libro faſtorum quarto:Quaque caryſteis frangitur unda uadis.&(ut quidam ferunt)eſt etiam urbs in euboia.

Charitas ſi pro amore & dilectione ſumitur:ſemper prima cum.ch.aſpirato ſecundum rectam orthographiam ſcribi uidetur:penultima uero cum.i.latino:& ultima cum.t.ſimplici ſcribitur.Nam a χάρις:quod eſt gratia & amor prorſus deſcendit.Vnde charitas amoris eſt ſpecies.& cum amor ad omnia ſpectet:charitas ad homines ſolum:& quidem pro dignitate & qualitate perſonarum.Nam maxima charitas debetur parentibus:proxima filiis:& deinceps reliquis.At uero caritas abſq; aſpiratione latinum eſt: & a careo uerbo deſcendit.ſignificatq; inopiam:ut Liuius libro ſecundo ab urbe:Obſidio inquit erat nihilominus: & frumenti cum ſumma caritate. & libro ſecundo ait: Caritas primum erat annonæ ex incultis per ſeceſſionem plæbis agris.unde & carus in ea ſignificatione abſq; aſpiratione ſcribitur. Quod &ſi gratum & amore deuinctum iudicet:cum aſpiratione rationabiliter ſcribendum puto. Nec ſum ignarus prædictorū: quodq; ab antiquis noſtris abſq; aliqua aſpiratione ſcribi conſueuiſſe:ut in ſcriptionibus marmoreis quotidie aſpicimus.Sed ut puto magis ex dictionum ſimilitudine:q̄ ex aliqua ratione factum fuit.Cum unum a reliquo prorſus deduci non poſſit:immo & in contraria penitus ſignificatione eius uidentur.Nam caritas pro inopia priuationem & indigentiam indicat.pro amore uero cum ponitur:habitum & adeptionem qualitatis compræhendit.quare rationabilius ea(ut diximus)differenter ſcribi poſſe putamus: ne unum pro reliquo accipi uelit.unde &ſi a nonnullis dictionibus quæ apud græcos aſpirantur:nos aſpirationem ſubtrahimus ut ab Aemilio quod apud illos aſpiratur:nos aſpirationem abiecimus:& ſine aſpiratione in antiquis marmoribus ſemper ſcriptum aſpicimus.hoc tamen nullam confuſionem inducere potuit:cum tam aſpiratum q̄ non aſpiratum:pro eodem ab omnibus compræhendi neceſſe ſit.At ea quæ diximus diſconuenietiſſimā ſignificationem habere uidentur:& niſi differentia aliqua efferanť:confuſionem ſignificati magis q̄ ſignificatum exprimunt. Vnde & ſimiliter nos cærete(ut in ea dictione uidebimus) ſine aſpiratione ſcribimus: quia ſic quoq; ciuitatis nomen eſſe romani putauerūt.& ut deinde ab aſpirata dictione differret:quæ ſalutationem indicat:priorem ſcripturam ſeruauerunt:ex quo ſane non confuſio:ſed neceſſaria quodammodo diſtinctio inter ciuitatem & ſalutationem exprimitur:& conſeruatur.

Charites cum.ch.aſpirato &.i.latino atq;.t.ſimplici abſq; dubitatione a nobis etiam ſcribiť:& dici poſſunt gratiæ.Quas Orpheus in hymnis:& Pindarus in odis tres eſſe dixerūt.Aglæam.Thaliam:& Euphroſynā: unde ait Orpheus:ἀγλαήτε θαλεία καὶ εὐφροσύνη πολύολβε:quas iouis filias ex Eunomia ille idem eſſe dixit.Pindarus uero matrem ſubticens: ſolum dixit: θεῶν κρατίστου παῖδες: hoc eſt maximi dei filias:eas inſuper dixit in cælo iuxta Apollinis thronum degere patremq; totius olymphi ideſt Iouem perpetuo collaudare.Et ſubdunt poetæ alii illas ſe in Acidalio fonte lauare:qui eſt in orchomeno boetiæ ciuitate A quo nudas quia ſine fuco eſſe debent:& ſimul connexas incedere uolunt:quia inſolubiles eſſe gratias decet.Sed unam auerſam incedere.Aliæ duæ nos reſpicere dicuntur:quia profecta a nobis gratia duplex reuerti ſolet.Vnde ferunt alii illam duabus aureum porrigere pomum:& illas recta facie beneficam conſpi-

clentes munera reddere duplicata:dicente Virgilio libro æneidos primo:

Nec metus officio:nec te certaſſe priorem.

Pœniteat.& inſuper addunt illas hominibus largiri decorem.Quod Atimetus in clariſſimo epitaphio ſuæ coniugis Homonoeæ tetigit cum ait:Cui formam paphiæ charites tribuere decorem. Nanq; illas pediſſecas Veneris eſſe uolunt quaſi uenus & pulchritudo gratiam porrigant.Quod Virgilius tetigiſſe uidetur: cum ait libro æneidos quinto:

Gratior & pulchro ueniens in corpore uirtus.

Nanq; illas dixit Homerus libro iliados quinto elaboraſſe Veneri ambroſium peplum.

C harientiſmos cum.ch.aſpirato &.i.latino utrobiq; atque.t.exili ſcribitur:dici poteſt a noſtris gratificatio. Nam a χαρίεν:quod eſt gratioſum deriuatur.Et eſt figura cum dura dictu gratius ſiue mitius proferunt.

C hariophilon cum.ch.&.ph.aſpiratis &.i.latino atq; unico.l.ſcribitur:& interpretatur χαρίεν:ideſt gratioſum:& φιλον amicum.Naſcitur teſte Plinio libro duodecimo naturalis hiſtoriæ in india grandius:& fragilius granis piperis.Cuius arbor fert in ſpinis piperis ſimilitudinem foliis paruis denſiſq; ramis trium cubitorum:cortice pallido:radice lata lignoſaq;.

C arithos cum.c.exili &.i.latino atq;.th.aſpirato ſcribitur:inſula eſt una ex Cycladibus.

C harilaus cum.ch.aſpirato &.i.latino atq; unico.l.ſcribitur:fuit frater Mæandri:ut in ea dictione uidebimꝰ

C arneades cum.c.exili ſcribitur:fuit philoſophus cyrenæus Epiconii:ut quidam ferunt: ſiue Alexandri teſte Philoconio filius ſtoicorum & Chryſippi diſcipulus modice reluctabatur: & uerecũde: ita ut ſæpe diceret Niſi Chryſippus eſſet:ego non eſſem. Aethicæ ſe magis deuouit:q̃ phyſicæ. Quo circa cæſariem: & ungues nutriebat præcipua intentione ſtudiorum:ad eum quoque audiendum oratores pergebant. mortuus eſt finitis annis octogintaquinq;.

C armenta abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:& non eſt græcum: ut quidam male putant: ſed latinum. Nam teſte Plutarcho in uita Romuli:Nonnulli arcadis Euandri matrem fuiſſe arbitrantur rerum futurarum admonitricem: quæ Phœbo dedicata carminibus oracula ſignificabat.Vnde dicta eſt Carmenta. Nam Nicoſtratæ ei græce nomen fuit.Quidam uero Carmentæ nomen alio pacto interpretantur: quod quaſi careat mente Carmenta dicta fuerit:ut ſolebat his euenire:quæ Apollinis numine debacchabantur. Vnde carpentum quidam dictum uolunt:ut in ea dictione uidebimus.

C haropes cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit troianus Hippaſi filius:qui teſte Homero libro undecimo iliados ab Vlyxe in bello interemptus fuit.habetq; accentum in prima.

C haropus cum.ch.aſpirato ſcribitur:nomen fuit græci euntis ad troiam: & alterius epirotarum principis: qui Quinto Flammineo romano conſuli uictoriam præbuiſſe dicitur de Philippo.

C haron cum.ch.aſpirato ſcribitur:hunc poetæ dicunt obſeruare tria inferni flumina ſeu paludes:hoc ē acherontem ſtygem & cocytum:quin & defunctorum animas ad aliam ripam uehere:quem ſqualloris eſſe terribilem fingunt:oculos habere igneos:amictum ſordidum: magnam caniciem: remo & uelis ad animas tranſportandas uti.

C arpathus cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur:inſula eſt teſte Pompeio libro ſecundo inter ægyptum & rhodum poſita: regnum uatis Protei.quæ teſte Plinio libro naturalis hiſtoriæ quarto & quinto mari charpathio nomen dedit.

C arpophorus prima cum.c.exili penultima cum.ph.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine fructifer.Nam componitur ex καρπόσ quod eſt fructus:& φορω porto.Ponitur etiam a Iuuenale nomen uiri proprium in ſatyra Credo pudiciciam: Quanq̃; & carpophoro.

C arpis cum.c.exili &.i.latino ſcribitur fluuius eſt ſcytharum ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum.iiii.

C arta cum.c.&.t.exilibus nomen eſt uiri qui ex Darii ducibus unus fuit: quin & illius filia; Artozoſtratã duxit uxorem ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarũ quarto.At cũ.ch.aſpirato aliud ſignificat ut uidebimꝰ.

C artha cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur:urbs fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſeptimo inter tyron & biriton.unde teſte Seruio Dido carthaginenſis dicta fuit.

C arthago cũ.c.exili &.th.aſpirato poſſe ſcribi uidetur:tum quia teſte Seruio a cartha oppido nomen aſſumpſit:tum quia apud græcos καρχηδων:cum.c.exili in prima &.ch.aſpirato in penultima ſcribitur:ita ut illud.ch.in.th.noſtrum conuerſum fuerit.Vnde teſte Liuio uocabulum punicum eſt:quod apud nos nouam ciuitatem deſignat.Cicero uero de natura deorum libro ſecundo poſtq̃; tres Hercules declarauit: Quartꝰ inquit fuit Iouis filius:& Aſteries ſororis Latonæ qui Carthaginem filiam genuit: a qua byrſa quam Dido condidit carthago dicta eſt.Sed undecunq; carthaginis nomen originem habuerit:urbs tamen fuit celeberrima in aphrica conſtructa primum a Didone Beli regis tyriorum filia annis ſeptuaginta tribus anteq̃; roma ipſa conſtrueretur:ut dixit Iuſtinus libro.xviii.quæ prius a bouis corio byrſa dicta fuit:ut in ea dictione uidimus.hæc eadem teſte Plinio libro.xv.naturalis hiſtoriæ centum uiginti annis romanis æmula fuit.

C harta cum.ch.aſpirato &.t.exili ſcribitur:ponitur apud græcos pro eo quod nos librum dicimus. Quod Ouidius obſeruaſſe uidetur libro tertio de triſtibus cum ait:Nullus in hac charta uerſus amare docet.Sed

communiter pro omni folio ſuper quo ſcribitur:accipi conſueuit:ut pro papyro membrana ſeu pergameno. Alii uero chartam pro ſolo papyro accipiunt: & a membrana diſtinguunt: ut eos liberos non in membranis:ſed in chartis tranſcriptos regi tradidit. Verum ut rettulit Plinius libro decimotertio naturalis hiſtoriæ:chartam Alexandri magni uictoria repertam auctor eſt. M. Varro condita in ægypto alexandria antea non fuiſſe chartarum uſum. Palmarum foliis primo ſcriptitatum. deinde quarundam arborum libris. Poſtea publica monumenta plumbeis uoluminibus. Mox & priuata linteis confici cœpta: aut ſcædis. Et ſubdit: Pugilarium enim uſum fuiſſe etiam ante troiana tempora inuenimus apud Homerum. Et poſt longum progreſſum contra Varronis ſententiam manifeſtiſſima de chartis inducit exempla:quæ longe anteq̄ dixerit Varro fuiſſe comperta demonſtrant: ut libri Numæ in arca comperti:quæ reperta fuerat in agro: M. Terentii ſcribæ:quin & libri ſibyllæ:quos illa ad Tarquiniū Superbum detulit:& duos combuſſit:quorum tertius uſq; ad Syllæ tempora perdurauit. Præterea Mutianus ter conſul prodidit nuper ſe legiſſe: cū præſideret lyciæ Sarpedonis a troia ſcriptam in quodam templo epiſtolæ chartam. quod eo magis miror inquit Plinius:ſi etiam tunc Homero condente ægyptia non erat papyrus. hæc ex Plinio. Ex aliis comperi membranas inſici conſueuiſſe diuerſis coloribus:ut purpureo uiridi:quod græci euchariſteum uocant: lutheo quo unica tantum in parte crocari ſolebat: ut etiam Perſius tetigit cum ait: Iam liber:& poſitis bicolor membrana capillis. Et Iuuenalis: Croceæ membrana tabellæ. Sane charta cum apud nos generis ſit fœminini:apud græcos uero eſt generis maſculini:ut ὁ χάρτης:ſicut & apud illos dicitur ὁ κοχλίας: apud noſtros dicitur hæc cochlea:& utrunq; apud nos abiicit.s.

C arpentum abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:nec græcum eſt:ut quidam putant: ſed latinum: & genus uehiculi a Carmenta matre Euandri dictum:quo & illa & auſoniæ fœminæ uehibantur:dicente Ouidio libro faſtorum primo:

Nam prius auſonias matres carpenta uehebant:
Hæc quoq; ab euandri dicta parente reor.

C arræ cum.c.exili & duplicato.r.ſcribitur:fuerunt teſte Thucydide libro tertio de bello peloponneſiaco populi inſulani piratica famoſi: uicti a Minoe. de quibus meminit Virgilius circa finem libri octaui cum ait: Hinc lelegas carraſq;.

C aſia cum.c.exili & unico.ſ.atq;.i.latino ſcribitur:frutex eſt: qui teſte Plinio libro duodecimo naturalis hiſtoriæ iuxta cynnami campos naſcitur:ſed in omnibus groſſiori ſarmento tenui cute uerius q̄ cortice: amplitudo fruticis trium cubitorum. Colus cum primum emicat candidus:pedali menſura. deinde rubeſcit addito ſemipede: ultra nigrans. Et infra ſubdit: Alia eſt balſamo de ſaba odore ſimili appellata: ſed amara Ideoq; utilior medicis unguentis precia nullis diuerſoria.

C aſiterides abſq; aliqua aſpiratione & cum unico.ſ.atque.i.latino ſcribitur:inſulæ ſunt complures:quas Plinius circa finem libri quarti dixit eſſe ex aduerſo celtiberiæ:ſic quoq; a græcis a fertilitate ſtamni dictas. Nā κασίτερος ab iſtis ſtamnum dicitur. Has (ut idem refert) aliqui fortunatas uocauere.

C aſpium mare cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:mare illud appellatur:quod inter caſpios montes (a quibus nomen accæpit) & hircanos imenſum occupat ſpacium. Nec ullum prorſus detinet exitum: ſed ex maximis in eum confluentibus fluminibus confectum dicitur:ut uidebimus in dictione oceanus.

C aſpii montes eodem modo ſcribuntur:& ſunt in aſia boreales:a quibus mare caſpium cognominatum eſt. ſuntq; maiori armeniæ contermini:ubi portæ ſunt caſpiæ:hoc eſt uia quædam eoſdem interſecans montes. Quæ teſte Solino panduntur:itinere manufacto longo octo milibus paſſuum. Cuius latitudo uix eſt plauſtro permeabilis. In quibus anguſtiis etiam illud aſperum rettulit Solinus:quod precioſorum laterum ſaxa liquentibus inter ſe ſalis uenis exudant humorem affluentiſſimum: qui conſtrictus ui caloris uelut in æſtiuam glaciem comparatur:nec niſi hyeme acceſſum præbet. Etiam loca deſerta ſunt præſidiis: & ſerpentibus conferta.

C aſius cum.c.exili & unico.ſ.atq;.i.latino ſcribitur:mons eſt in ſyria antiochiæ ſeleuciæ ſupereminens. Cuius teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ excelſa altitudo quarta uigilia orientem per tenebras Solem aſpicit:breui circumactu temporis diem noctemq; pariter oſtendit. Ambitus ad cacumen octo & decem milium paſſuum eſt. Altitudo per directum quattuor. Alter ab Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo ponitur in finibus ægypti iuxta ſelbonidam paludem:quem Plinius ob propinquitatem dixit eſſe in arabia: non longe a peluſio nili hoſtio:ubi delubrum Iouis Caſii:& tumulus magni Pompeii habentur:de illo Lucanus libro decimo:

Lucifer a caſia proſpexit rupe:diemq;
Miſit in ægyptum primo iam ſole calentem.

C aſſandane cum.c.exili & duplicato.ſ.ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo filia Pharnaſpis:& mater Cambyſæ generi Aſtyagis.

C aſſandra cum.c.exili & duplicato.ſ.ſcribitur:fuit Priami regis filia:quam poſt euerſam troiam ab Agamēnone mycenas ductam κτεῖνε κλυταίμνηστρη δολομιτίς: hoc eſt doloſa Clytæmneſtra interemit.

ut dixit Homerus in odyſſea.

C aſſiopeia abſq; aſpiratione principii:& duplici.ſ.ſcribit':fuit Cephei regis æthiopum uxor:quæ cũ nereidibus de pulchritudine decertauit:ut late poſuit Sophocles in tragœdia:Cuius titulus eſt ἀνδρομήδη.

C aſtanea abſq; aliqua aſpiratiõe ſcribitur:græcum uocabulum eſt:ſed caſtanum ab illis neutro genere dicitur:quod lopinium ab aliquibus traductum comperi.

C aſtalius abſq; aſpiratione aliqua:& unico.l.atq;.i.latino ſcribit':fons eſt in radicibus montis parnaſi: muſis ſacer.Et a uirgine caſtalia nomen aſſumpſit:cui cum per mõtem uaganti Apollo uim inferre pararet: Ipſaq; fugiens a monte caderet:in ſui nominis fontem conuerſa fuit.

C aſtiamira abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino utrobiq; ſcribitur.apud græcos uero in penultima eſt ei diphthongus:quam nos in.i.noſtrum cõmutamus.fuit teſte Homero libro octauo iliados uxor Priami: quá ex æſymo urbe thraciæ duxit ad troiam deabus ipſis formæ uenuſtate comparanda.

C aſtor cum.c.&.t.exilibus hoc eſt ſine aſpiratione tam pro bruto q̃ pro homine ſcribitur.Vnde ſi pro homine accipimus:fuit gemellus frater Pollucis:qui filii fuerunt Tyndari & Ledæ:ac Helenæ fratres : quos lacedæmoniæ ſepultos dixit Homerus.Et fuit caſtor equorum domitor:Pollux uero pugil:dicente Homero libro tertio iliados:κάςορα θ'ιπποδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν πολυλεύκεα.Idem Ouidius libro faſtorũ quinto Tyndaridæ fratres hic eques:ille pugil. At Virgilius libro georgicorum tertio unum pro reliquo more poetico poſuit:cum ait:Talis amyclæi domitus pollucis habenis Cyllarus:& quorum graii meminere poetæ.Si uero pro bruto caſtor accipitur:eſt etiam dictio græca : quanq̃ nonnulli latinam contendant: & a caſtrando deriuatam uelint:quod prorſus fieri non poteſt:cum faciat accuſatiuum in a quod lingua latina in maſculinis aut fœmininis penitus abhorret.Vnde Iuuenalis in ſatyra Natali coruine die ait: Imitat⁹ caſtora qui ſe Eunuchum ipſe facit cupiens euadere damno Teſticuli:adeo medicatum intelligit inguem.

C atabathynon prima & ſecunda abſq; aſpiratione:penultima cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:dici poteſt demerſum aut decliue.Saluſtius:Ea fines habet ab occidente fretum noſtri maris & oceani: ab ortu ſolis decliuem latitudinem:quem locũ catabathynon incolæ appellant. Nam ex κατά & βαθυνόν:quod eſt profundum componitur.

C atacriſis quod ſine aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris condemnatio uel diiudicatio Nam componitur a κατά:& κρισις:quod ſic quoq; ſcriptum iudicium dicit.

C atachreſis prima & ſecunda abſq; aſpiratione:penultima cum.ch.aſpirato &.e.abſq; diphthongo ſcribit': dici poteſt a nobis abuſio:uel uſurpatio.Nam componitur ex κατα:quod aliquando dicit contra: & χρῆσις uſus:quaſi ſit contra uſum:& dicitur figura cum uſurpatur aliud nomen: quando proprium deeſt: ut patricida ille dicitur qui patrem occidit.Virgilius libro georgicorum ſecundo: Faciemq; ſimillima lauro: dixit de arbore:cum ſoli homini facies competat.Piſcina etiam per hanc figuram dicitur:quæ piſces nõ habet.Vnde opportune ait Quintilianus:Multa ſunt græce & latine nõ denominata.Nam & qui iaculũ emittit iaculari dicitur:qui pilam aut ſudem appellatiõe priuatim ſibi aſſignata caret.Et ut lapidare quid ſit manifeſtum eſt:ita glebarum teſtarumq; iactus non habet nomen.unde abuſio: quæ κατάβρησις dicitur neceſſaria eſt.Et ſic ad hanc Quintiliani formulam non aliter nauem uelociter euntem:& auem uelociter uolantem currere dicimus:q̃ iaculari ſudem.Vnde inepte iudicio meo expoſuiſſe Virgilium uidetur Nonius quando ait:Curſuſq; per auras Dirigite in lucum:ideſt uolatus.Nam tot ſignificata eidem dat nomini Nonius:ut ſi ad illum modum exponere uelimus infinita pene exempla erunt.Vnde non eſt credendum auctores uni dictioni tot ſignificata: & quidem pro ſe quenq; noua dicere uoluiſſe: tanquã linguam ipſam confundere cuperent.

C atachreſticos ſola antepenultima cũ.ch.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine abuſiue.Virgili⁹.libro æneí .x.
An ſeſe mucrone ob tantum dedecus amens
Induat:pro feriat abuſiue dixit.

C ataclyſmos abſq; aliqua aſpiratione & cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt apud nos diluuiũ uel inundatio.

C atarytus abſque aliqua aſpiratione & unico.r.atque.y.græco ſcribitur:dici poteſt latine irriguus.Nam ut ait Plinius libro quinto naturalis hiſtoriæ Hipponem oppidum aphricæ catarytum a græcis dictum propter aquarum irrigua.Nam componitur ex κατά:quod eſt ſecundum:& ῥύαξ riuus:quaſi ſecundum uel iuxta riuos eſſe dicatur.

C ataracta abſq; aliqua aſpiratione & cum.c.ante.t.ſcribitur:quidam cæli feneſtras:aliqui nubes: & alii ſubterraneas ſpecus uocant.Nonnunq̃ uero ſecundum uim uocabuli:quod a deſcendendo deducitur pro pẽdulis portis ponuntur.Liuiũs:pendulas & recidentes portas cataractas.

C atarrus abſq; aliqua aſpiratione & cum duplicato.r.ſcribitur:dici poteſt a noſtris diſtillatio. Nam deſcendit a uerbo καταρέω: quod eſt diſtillo:quod ſane cõponitur ex κατά præpoſitione:& ῥέω: quod eſt defluo.Itaq; dum humores a capite indigeſti ad inferiora deſcendũt:ſi ad nares per ueniunt: uocari conſueuerunt reuma:ſi ad fauces bronchon:ad thoracem uero uel pulmonem ptyſis dicitur.

C atalogus abſq; aliqua aſpiratione & unico.l.ſcribitur:dicitur a noſtris ſermo ille aut ſcriptura:quæ ordinẽ

& numerum monſtrat.

C atharctica ſola antepenultima cum.th.aſpirato ſcribit':nec ante penultimam.c.ponitur: dicuntur a noſtris purgatoria deducta ſcilicet a καθαρω:quod eſt purgo.

C ataphrattus ſola penultima cum aſpiratione ipſius.ph.ſcribitur:atq; in fine ipſum.t.duplicat:Interpretari poteſt undiq; munitus.Nam κατα præpoſitio:quum augmentum indicat pro undiq; ſumi poteſt:& phrat tus munitus dicitur.Vnde a φραττω uerbo græco:quod eſt munio deſcendit. Ideo dixit Seruius in unde- cimo æneidos:Cataphratti equites dicuntur: qui & ferro muniti ſunt: & equos ſimiliter munitos habent. Saluſtius:Et ſequebantur inquit equites cataphratti.

C atatypoſis abſq; aliqua aſpiratione:& in antepenultima cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt ſecundum figu ram.Et dicitur tropus cum aliquid iuxta alterius formam deſcribitur:ut Virgilius libro quarto æneidos:
Omnia mercurio ſimilis uocemq; coloremq;
Et crines flauos:& membra decora iuuentam.

C ataſcopium abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:genus eſt nauiculæ.

C athedra cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur:dicitur latine ſedile:cuius ſane compoſitionem omnẽ:in præ- cæptis quibuſdam explicauimus.

C athegoria cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur: dicitur a noſtris prædicamentum: & deriuat' a κατηγορω quod eſt prædico.

C atexochen prima & ſecunda ſine aſpiratione: ultima cum.th.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine per excel- lentiam:ut Virgilius libro georgicorum primo:boues per excellentiam nominauit: cum dixit: Quæ cura boum:quis cultus habendo Sit pecori. Et in eodem libro: Victum dodona negaret: ut in dictione dodo- na uidebimus.

C atholicus cum.th.aſpirato ſcribitur: interpretari ualet uniuerſalis:cuius compoſitionem ſupra in quibuſ- dam præcæptis oſtendimus.

C aucaſus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:mons eſt indiæ:ex eo latere quo ad ſeptentrionem eſt contermi- na ſcythiæ:ut teſtis eſt Plinius libro.vi.naturalis hiſtoriæ. Ob quod dixit Seruius montem eſſe ſcytharũ:qa ſcythis eſt ex latere ſeptentrionali conterminus.hunc dixit Herodotus libro hiſtoriarum primo:eſſe omni- um montium altiſſimum.

C aula cum.c.exili ac unico.l.ſcribitur:dicitur latine ſtabulum.Sane apud græcos abſq;.c.ſcribitur:uidelicet αυλη quod non ſolum atrium uel aulam:ſed etiam ſtabulum:& ouium ſepta deſignat.& in numero ſingu lari & plurali pro eodem ponitur.

C aulon cum.c.exili & unico.l.ſcribitur:mons eſt teſte Seruio ſuper tertio æneidos calabryæ. unde dixit Vir- gilius:Caulonisq; arces.In quo teſte Igino de ſitu urbium italicarum:olim oppidũ fuit. Et id idem eſſe pu- tant:quod ab Horatio in odis ratione metri aulon dicitur:cum dixit: Et amicus aulon fertili Baccho mini- mum phalernis Inuidet uuis.nam non ſtaret uerſus caulon.eſt enim ſapphicus.

C aunii cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:populi fuerunt ex creta.

C eadus cũ.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero libro ſecundo iliados uir thrax:& Troe zeni pater:ex his ſcilicet:qui auxilia troianis miſerunt.

C ebes cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Thebanus philoſophus:& Socratis diſcipul⁹: &(ut refert Laertius)dialogos tres ſcripſit.quorum unus pulcherrimus:& eloquentiſſimus apud me eſt. In quo per modum tabulæ:& cuiuſdam picturæ uniuerſam hominũ uitam depinxit.

C ebriones cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados.xi.Priami filius.

C ecrops cum.c.exili utrobiq; ſcribitur:hic teſte Euſebio de temporibus: primus athenienſium rex regnauit in attica:a quo uſq; ad troiæ captiuitatem fluxiſſe dixit annos trecentos ſeptuagintaquinq;. Et inde cecro- pius:quaſi atticus dicitur.Virgilius libro georgicorum quarto:Cecropias innatas apes amor urget habẽ- di ideſt atticas.ut Ouidius libro de ponto:O mihi dulcior illo Melle:quod in cæris attica ponit apis. Inde etiam Cecropis patronymicum fœmininum.Vt Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:De ſulmonenſi me- ra cecropis.Inde etiam cecropidæ athenienſes dicti ſunt.Virgilius in ſexto: Tum pendere pœnas Cecropi- dæ iuſſi. Sic theſidæ iidem a Theſeo dicuntur,ut idem tertio georgicoru;:Et compita circum Theſidæ po- ſuere.ut ſimili modo romani æneadæ:& romulidæ ab Aenea & Romulo ſunt uocitati.Virgilius libro ænei dos primo:Defeſſi æneadæ:quæ proxima litora curſu Contendunt petere.Et libro octauo:Subitoq; nouũ conſurgere bellum Romulidis.

C edrus cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:lignum eſt quod Homerus non eo nomine: ſed thyon appellat.Quod ſane in delitiis Circes odoratum eẽ demonſtrat.Ob quod Neuius de bello punico ait teſte Macrobio:cedroſam ueſtem.Vnde & ex cedro teſte Vitruuio libro ſecundo de architectura oleum naſci- tur quod cedreum dicitur:quo reliquæ res cum ſint unctæ:uti etiam libri a tineis & carie non læduntur.iu- xta quẽ ſenſũ dixiſſe uidet' Perſi⁹:Et cedro digna locut⁹ Linquere.Et alibi i eadẽ ſatyra: Quicqd deniq; le- ctis Scribit' i cedris.Sane nõnulli p id capſulá cedriná itelligere uoluerũt:i q̃ pcioſiores li.cõſueuiſſe recõdi

fabulāt’. Alii coopercula cedrina: inducuntq; Martialem dicentē in quīto: Nunq̄ grādia nec moleſta poſcit: Quæ cedro decorata purpuraq; Nigris pagina creuit umbelicis. Nōnulli uero cedrinas tabellas in morem membranarũ intelligi uolunt. ex quibus (ut aiunt) nobiliores cōficiebant’ libri. iuxta quod forte locutus uidet’ Iuuenalis dũ ait: Atq; ideo croceæ membrana tabellæ Impletur. Nam ut ait Plinius li. xiii. naturalis hiſtoriæ: materiæ ipſius cedri eſt æternitas. Itaq; & ſimulachra deoꝝ ex ea factitauerũt. Cedrinꝰ eſt romæ in delubro Apollo Soſianus ſeleucia aduectus. Macrobius aũt in li. ſaturnaliũ dixit Virgiliũ de cedro ītellexiſſe cũ ait: Media fert triſtes ſuccos tardũq; ſaporē Fœlicis mali: quo nō præſtantius ullũ. & reliqua.

C hela cũ. ch. aſpirato & unico. l. ſcribit’: idem etiam a græcis dicitur quod brachium: ſed ꝓprie cancroꝝ aut ſcorpionũ. Virgilius in georgicis: Qua locus erigonem inter chelaſq; ſequentes.

C elenæ abſq; aliqua aſpiratione: uel diphthongo in prima aut ſecunda: & cũ unico. l. ſcribit’: ac in plurali numero effertur: urbs fuit teſte Liuio li. vii. de bello macedonico: hactenus phrygiæ caput: quæ (quia lydiæ cōtermina eſt) dixerunt aliqui oppidũ eē lydiæ. in hac Marſya ortus: & ſepultus fuit. Vnde iuxta illaȝ fluuius marſya cognominatus orit’: ubi a Phœbo uictus marſya & decoriatꝰ extitit. dicente Lucano li. iii. Quæ tua munera pallas Lugent damnatæ phœbo uictore celenæ. huic urbi ꝓpinquus eſt fluuius gallus: de quo qui bibit inſanit: dicente Ouidio libro faſtorum quarto:

Inter ait uiridem cybelen altaſq; celenas:
Amnis it inſana nomine gallus aqua:
Qui bibit inde furit. & reliqua: ut uidimus in dictione Atys.

C eleno cum. c. exili & unico. l. ac ſine diphthongo ſcribit’: una fuit ex harpyis: ut Virgilius: quas dira celeno. Significatq; apud nos atrum & tenebroſum.

C eltæ abſq; aliqua aſpiratione uel diphthongo primæ ſcribitur: fuerunt teſte Liuio libro. v. ab urbe tertia ꝑs galliæ: qui uenientes ad iberum fluuiũ hiſpaniarũ: ibiq; cōſidentes retēta primi nominis parte: & aſſumpta parte fluminis (iuxta quod conſiderant) celtiberi dicti ſunt. quod Lucanus libro tertio tetigit cũ ait: Profugiq; a gente uetuſta Galloꝝ celtæ miſcentes nomē ibris.

C helidonia cum. ch. aſpirato & unico. l. atq;. i. latino ſcribit’: herba eſt: quā teſte Plinio libro. xxv. naturalis hiſtoriæ uiſui ſaluberrimā hirundines monſtrauere: dum uexatis pullorum oculis illa medentur. Vnde quod a græcis χελιδων a noſtris hirundo dicitur.

C helonophogi cum. ch. aſpirato: & unico. l. ſcribitur: dicuntur latine teſtudinũ comeſtores. Nam χελωνη a noſtris teſtudo dicitur: φάγοι comeſtores. hos eſſe dixit Plinius libro ſexto naturalis hiſtoriæ populos in ſinu Perſico iuxta litus carnaniæ.

C eltiberi abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur: quod indicat (ſecundũ ea quæ ſupra diximus) iberum fluuiũ neutiq̄ aſpirari debere: ut in ea dictione uidebimus.

C hemmis cum. ch. & duplicato. m. ſcribit’ atq;. i. latino: fuit ægypti rex: qui pyramidē admirabilē ſtruxit: longe a memphi uerſus libyam ſtadiis centũ uiginti: a nilo aũt quinq; & quadraginta: quæ teſte Diodoro ſiculo libro hiſtoriaꝝ. ii. & artificio & operis magnitudine mirabilē ſtuporē præbet aſpicientibus: ad quā ædificandā (ut idē auctor refert) trecenta & ſexaginta hominũ milia deputata fuerũt: quā uiginti ferme annis abſoluerunt. Pecunia uero omnis ad opus impenſa in olera tantũ herbaſq; (is enim cibus opificum fuit) ad mille & ſexcenta talenta exceſſiſſe ſcribit.

C enchris prima cũ. c. exili & ultima cũ. ch. aſpirato: atq;. i. latino ſcribit’: genus eſt ſerpentis inflexuoſi: & ſemper in rectum iter facientis: quē latine traductũ tituiunculum cōperi. ſed græco uocabulo uſus fuit Lucanꝰ libro. ix. cum ait: Et ſemper recto lapſurus limitte cenchris.

C enodoxia cum. c. exili ſemꝑ ſcribit’: ſed ratione ſequentis litteræ ſignificatũ mutat. Nam ſi per. e. abſq; diphthongo ſcribit’: inanē gloriā deſignat. & tũc quoq; cōponitur ex κερόν: quod eſt uanum: & δόξα gloria. ſimili modo cenotaphium uacuum dicitur ſepulchrum. At ſi cũ. æ. diphthongo ſcibantur: nouam gloriam unum: & alterum nouum ſepulchrum dicit. Nam καινον græce: nouũ latine dicitur. Si uero cum. œ. communem gloriam unum: & alterum commune ſepulchrum indicat: cum κοινον cum quo tunc componunt’ commune apud nos ſignificet.

C enataphium cum. c. & . t. exilibus & . e. abſq; diphthongo ſcribitur: ſignificat uacuum ſepulchrum: ut in ꝓcedenti dictione uidimus.

C æneus cum. c. exili & . æ. diphthongo ultima cum. eu. diphthongo ſcribitur: fuit uir quandoq; & fœmina. Immo ut dicit Virgilius libro æneidos. vi. Et iuuenis quondam nunc fœmina cæneus. Rurſus & in ueterem fato reuoluta figuram. Vltimo teſte Ouidio libro duodecimo metamorphoſeon in phœnicem auem conuerſus eſt. Vnde concludens ait: Maxime uir quondam: ſed auis nunc unica cæneus. Similia dicũt poetæ de Iphi: & Tireſia: quod ſcilicet quandoq; uiri: quandoq; fœminæ uiſi fuerint.

C entaurus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur. Et fuerunt centauri theſſaliæ populi ſecus montem peliũ habitantes: qui media parte uiri & media equi dicti ſũt. hos a laphithis ſiue lapithis originē traxiſſe dicũt poetæ hoc eſt ex Ixione filio Phlegyæ regis pelectronii: & nube q̄dā detinēte formaȝ Iunonis progenitos. Nam cũ

Ixion Iouis & Iunonis ſecretarius eſſet: elatus officio auſus eſt Iunonē de concubitu attentare. Cui Iuno ex
conſilio Iouis nubem in forma ſua obiecit: cum qua cōcumbens Ixion centauros ꝓgenuit. Sed cum ob id a
Ioue e cælo pulſus in terras iaceret: Iactaretq; ſe cōcubuiſſe cū Iunone a Ioue itidē fulminat̃ & ad inferos tru
ditur. Vbi ſuper rota ſerpentibus circūfuſa ligatus: perpetua uolutione deuoluit̃: dicente Tibullo:
Illic iunonem tentare ixionis auſi
Verſant̃ celeri noxia membra rota. Sane ut teſtis eſt Plinius li.vii.naturalis hiſtoriæ: centauri primi cū equis
pugnare docuerunt. Et fræna ac ſtrata Pelectronius cōperit. Quod Virgilius libro georgicoꝝ.iiii. prius te
tigiſſe uidet̃ cū ait: Fræna pelectronii laphitæ gyroſq; dedere. ubi ait Seruius pelectroniū oppidū eſt theſſa
liæ: ubi primo domandoꝝ equoꝝ uſus cōpertus ē. Idem ſup.xii.æneí.dixit cū Pirithous rex laphitarū uxo
rem duceret: centauros ſibi uicinos populos: & deos omnes excæpto Marte uocauit ad nuptias. Quare nu
men iratū imiſſo in illos furore paſſum eſt laphitaꝝ gentē fugari: cædi atq; deleri. Vnde dixit Virgiliꝰ Mars
perdere gentē Immanē laphitū ualuit. Et niſi exponamus laphitū.i.centauroꝝ: q originē duxerūt a laphitis
diſcordaret Ouidiꝰ li.xii.metamor. q dixit cētauros ipos die nuptiaꝝ Pirithoi a Theſeo fuiſſe deuictos.

C entrū abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃: id proprie eſt: quod nos ſtimulū: uel aculeum dicimus. ſed cōmuniter
pro puncto alicuius corporis medio: & maxime circulari ſumitur.

C heops cum.ch.aſpirato ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo ægyptii rex poſt Rampſi
nitum: qui pyramidem egregiam ſtruxit.

C ephalus cū.c.exili &.e.abſq; diphthongo: atq; unico.l.ſcribit̃ a κεφαγн: quod eſt caput deducitur. Et qa
in caput excreſcit cephalus græce uocatur: latine uero mugil ſeu mugilis dicitur. Iuuenalis in ſatyra Omni
bus in terris: Necat hic ferro. ſecat ille cruentis Verberibus quoſdā mœchos & mugilis intrat.i.capitoſa mē
tula in formā mugilis ignominioſe podicē mœchi formoſi penetrat. fuit etiam hoc nomine uir athenienſis
uenator maximus: qui Procrim Erithei athenarum regis filiam uxorem duxit: ut omnia plene monſtrauit
Ouidius libro metamorphoſe. ſexto.

C ephalonia cū.c.exili &.e.abſq; diphthōgo ſcribit̃: inſula eſt ionio in mari: quæ teſte Plinio li.iiii. naturalis
hiſtoriæ menela quondā dicebat̃: fuitq; ſub Vlyxis imperio: ut per totā oyſſeā o ſtendit Homerus. & Sene
ca in troade de Vlyxe locutus inquit: Greſſus nephandos dux cephalonū admonet.

C epheus prima cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo: ultima cū.eu. diphthongo ſcribitur: fuit teſte Euripide
rex æthiopū Phœnicis filius: & pater Andromedæ ex Caſſiopeia: ſocerq; Perſei. ut etiam omnia monſtrauit
Ouidius libro quarto metamorphoſeos.

C ephiſus prima cū.c.exili &.e.abſq; diphthongo: penultima cū.i.latino ſcribit̃. fluuius eſt boetiæ dicēte Lu
cano libro.iii. Boeti coiere duces: quos impiger ambit Fatidica cephiſus aqua. hunc iuxta lilææ urbē naſci di
xit Homerus libro.ii.iliados. & Plinius libro naturalis hiſtoriæ.iiii. Quin & delphos præterfluere dicit̃. In
cuius ripis fuit templū fatidicæ deæ Themidos: a qua Deucalion reſpōſa ſuſcæpit de reparādo humano ge
nere. Vnde & teſte Homero phocenſiū fluuius ponit̃. Ita ut utrūq; ueꝝ eſſe habeatur.

C hephren cū.ch.aſpirato ſcribit̃: fuit teſte Herodoto li.hiſto.ii. Cheopis frater: q poſt illū i ægypto regnauit

C eramiū cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo atq;.i.latino ſcribit̃: dici poteſt latine tegulariū uel fugiuariū.
Nā deriuat̃ a κεραμις: quod eſt tegula: erat locus athenis: de quo Plinius libro.xxxvi.naturalis hiſtoriæ: ſic
inquit: Opera Praxitelis ſunt athenis in ceramico: de quo etiam uidebimus in dictione plaſtice.

C eraſtes ſine aſpiratione aliquā &.e.abſq; diphthongo ſcribitur: genus eſt ſerpentis: quod teſte Plinio libro
octauo naturalis hiſtoriæ quadrigemina cornicula præfert ſimillima arietum. Nam κέρας græce: dicitur la
tine cornu. de quo Statius libro undecimo thebaidos inquit: Crinalem attollit longo ſtridore ceraſtem. Et
a κέρας ſimili modo ceruus deducitur.

C eraſus cum.c.exili & unico.ſ.ſcribitur: fuit teſte Seruio ſuper ſecundo georgicorum urbs ponti: quam cū
deleſſet Lucullus: genus pomi inde aduexit: quod a ciuitate ceraſium appellauit. Nam arbor quidem cera
ſus: pomum uero ceraſium appellatur. Ego uero uocabula eſſe græca magis ꝙ ex inſtitutione Luculli com
peri: ut ex Aeſchylo: qui longe ante Lucullum fuit in ſequenti dictione monſtrabimus. Quare & pomum
cum ſuo nomine deductum a Lucullo putamus. ut & Plinius innuere uidetur.

C eraſium cum.c.exili &.i.latino ſcribitur uocabulum eſt græcum: ut oſtendit Aeſchylus tragicus: cum ait:
Τάχα Δάντις καί κεράσια φάγн fructus eſt arboris: quæ teſte Plinio libro decimoquinto naturalis hiſto
riæ: ante uictoriam mithridaticam. L. Luculli non fuit in italia: ſed urbis anno ſexceteſimo octogeſimo is
primum uexit e ponto.

C eraunus cū.c.exili &.au.diphthōgo ſcribitur: dicit̃ apud nos fulmē: & Ptolemæi cuiuſdā cognomē extitit.

C eraunia cum.c.exili &.au.diphthongo atq;.i. latino ſcribitur: ſunt altiſſimi montes epiri. ſic quoq; a cre
bris fulminibꝰ dicti. Nam κέραυνοσ græce: a noſtris fulmen nuncupatur. diuiduntq; mare ionium ab adrī
atico: a quibus ex epiro ſumitur nauigatio uerſus italiā. ut Virgilius libro æneidos tertio: Prouehitur pe
lago uicina ceraunia iuxta: Vnde iter italiam curſuſq; breuiſſimus undis. de quibus Lucanus libro quarto
Scopuloſa ceraunia nautæ Summa timent.

C erberus abſq; aſpiratione ſcribit̃:hũnc canẽ eẽ tricipitẽ inauditæ feritatis cũcta uorantẽ:& regni Plutonis cuſtodẽ poetæ oẽs aſſeruerunt. Quẽ maxime Seneca in Hercule furente deſcripſit. Et dictus eſt cerberus: quaſi creoborus:hoc eſt carnẽ uorans.Nam κρέας caro eſt:& βόρος uorans.Alterũ epiroticũ canem fuiſſe Alexandri:q leonibus cõgredicbat̃ atteſtatur Iulius Pollux de uocabulis re℞ ad Cõmodũ imperatorẽ.

C ercaſorus abſq; aliqua aſpiratione:& unico.s.ſcribit̃: urbs eſt teſte Herodoto: iuxta quam diuiditur nilus in peluſium fluens & canobum.

C erceis cum.c.exili utrobiq;:& abſq; diphthongo atq;.i.latino in fine ſcribit̃: fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

C ercyra cum.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribit̃:fuit olim corinthi nomẽ:quo ſæpe utit̃ Homerus.

C ercyon cum.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribitur:fuit rex in parte theſſaliæ:qui filiam habuit Alopẽ a qua ciuitatem cognominauit.

C ercopythecus cũ.c.exili utrobiq;:& prima cũ.e.abſq; diphthongo ſecundũ orthographiam: licet nõnulli ex noſtris.i.latinũ apponant antepenultima cũ.y.græco & penultima cũ.th.&.e.abſq; diphthongo ſcribit̃ nomẽ eſt cõpoſitũ ex κερκὸσ:quæ apud poetas græcos dicit̃ cauda:πίθηκοσ ſimia:quaſi ſimia caudata.& id eſſe puto:quod maimonẽ uulgo dicimus.Vnde Plini⁹li.viii.hiſtoriæ naturalis de ſimiis loquẽs cercopythecos inquit nigris capitib⁹ pilo aſinino:& diſſimiles cæteris uoce ſunt.Martialis in epigrãmate ad Simiũ ait:Callidus enixas elidere ſimius haſtas.Si mihi cauda foret cercopythecus erã.Idẽ in alio epigrãmate:Publius eximiæ ſi flagrat amore catellæ:Sicromius ſimile cercopythecon amat.Hunc ægyptii: ut alia portenta complura inter deos poſuerunt: dicente Iuuenale in ſatyra Quis neſcit uoluſi:quæ ultima eſſe debet:Effigies ſacri inter aurea cercopytheci.

C erinthus cũ.c.exili &.i.latino atq;.th.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Homero li.ii.iliados oppidum in euboia.

C erinthe cũ.c.exili &.i.latino atq;.th.aſprato ſcribit̃:herba eſt:quã Plinius li.xxi. naturalis hiſtoriæ cerinthe am uocauit.Virgilius uero ait libro georgicorũ.iiii.Cerinthæ ignobile gramen.Et eſt teſte Plinio herba cubitalis:folio candido incuruo:capite concauo:mellis ſuccũ habens.

C errus cum.c.exili & duplicato.r.ſcribitur:genus eſt arboris.

C herroneſus cum.ch.aſpirato &.e.abſq; diphthõgo atq; duplicato.r.& unico.s.ſcribit̃:terra eſt fere undiq; mari cincta:quæ niſi paruo cõtineret̃:inſula dici potuiſſet. Nam cõponit̃ ex χέρρὸσ: quod apud antiquos terrã dicit:& νῆσος inſulam:& ob excellentiã nõnunq̃ pro peloponneſo ponitur.

C herſoneſus cũ.ch.aſpicato & unico.r.ſequẽte.ſ.quod nullibi duplicat̃ etiã ſcribit̃:& idẽ ſignificat:quod in præcedenti dictione uidimus:ſed cõponit̃ ex χερσος:quod ſimiliter terram dicit:& νῆσος inſulam.

C herſidamas cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados.xi.uir troianus:quẽ Vlyxes in bello interemit.

C hreſydros cum.ch.aſpirato:&.y.græco ſcribit̃:genus eſt ſerpentis terram & aquã incolentis.& cõponit̃ ex χερσος:quod apud nos terrã dicit:& hydros aquã.qbus ſane ſerpentibus teſte Solino calabrya abundat. de quibus intellexiſſe uidet̃ Virgilius libro georgico℞.iii.Eſt etiã ille malus calabrys in ſaltib⁹anguis:Squamea cõuoluens ſublato pectore terga.Et hoc quia paulũ ſupra dixerat ad paſtorẽ:Galbaneoq; agitare graues nidore chelydros:ubi expoſuit Seruius quaſi cherſydros.

C herſius cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:nomen fuit uiri proprium.

C etus abſq; aliqua aſpiratione:uel diphthongo ſcribitur:uidelicet cum pro piſce ponitur.at ſi pro conuetu ponatur cum.œ.diphthongo ſcribi debet:hoc eſt cœtus.

C ethegus cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur:uir fuit romanus:de quo late p Saluſtium habetur.

C yamos cũ.c.exili &.y.græco ſcribitur: dicitur a noſtris faba:ſed ſic quoq; græce a nõnullis latinis prolatum fuit.Et a faba fabata dedectũ fuit.Plinius libro.xviii.naturalis hiſtoriæ:Fabata ſuæ religionis diis in ſacro ẽ præualens pulmentari cibo:& hebetare ſenſus exiſtimata:inſomnia quoq; facere:ob hoc pythagorica ſententia damnata.Vel(ut alii tradidere)quoniã mortuo℞ animæ ſunt in ea: qua de cauſa parentãdo utiq; abſumit̃.Varro & ob hoc flaminẽ ea nõ ueſci tradidit.& quoniã in flore eius litteræ lugubres reperiant̃.

C yane cum.c.exili &.y.græco ſcribitur:fuit nympha ſicula Proſerpinæ ſocia:quæ cum rapinæ Plutonis de Proſerpina factæ obſiſtere non poſſet:flens in fontem ſui nominis mutata fuit:ut rettulit Ouidius libro metamorphoſeon quinto:qui deinde fons anapo fluuio non longe a ſyracuſis commixto:iuxta ortygiam inſulam in mare concidit:dicente Ouidio libro ſecundo de ponto: Quamq; ſuis cyanem miſcet anapus aquis. Et ſubdit:Nec procul hinc nymphæ:quæ dum fugit helidis amnem:Tecta ſub æquorea nunc quoq; currit aqua.Altera eiuſdem nominis fuit mæandri fluuii filia:quæ Caunũ & Biblidẽ Mileto filio Solis peperit.

C yaneæ cum.c.exili &.y.græco atque.e.ſine diphthongo in penultima ſcribitur:inſulæ ſunt in ponto: ſeu magis ſcopuli contra Thracium Boſphorum: mille quingentis paſſibus ab Europa diſtantes: Vt teſtis eſt Pomponius.de quibus Lucanus circa finem libri ſecundi ait:Vt pagaſea ratis peteret cum phaſidos undas: Cyaneus tellus emiſit in æquora cautes. Similiter Orpheus in argonautica ἀγχοῦ κυάνειασ πετρας. quas olim fuiſſe inſtabiles dicunt.quod Ouidius libro primo triſtium tetigit cum ait:

Tranſeat

Tráſeat inſtabiles ſtrenua cyaneas.hæ a nónullis auctoribus græcis & noſtris ſymplegades:hoc eſt concurrẽtes etiá noíant̃:ut in ea dictione uidebim⁹.Et declinat̃ etiá in ſubſtantiuo ꝑ oíb⁹ his cautibus hæc cyane hui⁹ cyanes.ut Iuue.in ſatyra Quis neſcit uoluſi oſtendit cum ait: Nam citi⁹ ſcyllam:uel cócurrentia ſaxa Cyanes plenos:& tẽpeſtatib⁹ utres crediderim:hoc ẽ potius credere hæc oía quæ Vlyxes in cóuiuio Alcinoi de cyaneis inſulis:quæ inuicẽ cócurrebát enarrabat.deq; ſcylla móſtro marino & Elpenore Vlyxis ſocio aliiſq; remigibus:uerbere Cyrces cóuerſos in porcos:ꝙ Polyphemũ hoíem:alium hoiem comediſſe. Quod autẽ dixit plenos tẽpeſtatibus utres:rettulit aliud miraculũ quod narrabat Vlyxes ſe ab Aeolo utrem plenũ uentis accæpiſſe quoꝝ beneficio ꝓſpere nauigaret:ſed cũ iam ꝓpinquus patriæ eẽt:caſuq; dormiret: ſocii theſaurum eẽ credentes utrem diſſoluerũt.Vnde efflantes uenti nauẽ cum oíbus uſq; in æoliam reduxerũt: ut late narrauit Homerus li.xii.odyſſeæ:& Ouidius tetigit li.xiiii.metamor.

C yaraxes cũ.c.exili &.y.græco:atq;.x.cóſonante in ultima ſcribit̃:fuit Phraortis regis medoꝝ & perſaꝝ fili⁹ cui ſucceſſit í regno:& habuit filiũ Aſtyagẽ:q poſt illum regnauit:ut late monſtrauit Herodot⁹li.hiſto.i.

C yathus prima cũ.c.exili &.y.græco ultima cũ.th.aſpirato ſcribit̃:eſt puum poculũ:ut Iuue.in ſatyra Si te ꝓpoſiti inquit:Cardiaco nunꝙ cyathum miſſurus amico.Martialis in ultimo:Nó habilis cyathis:& íutilis uua lyæo.Horatius in.iii.car.q muſas amat ípares ternos tibi cyathos attonit⁹bibet uates: ubi notat̃ recte dici cyathum uini bibi ſicut modium ſalis comedi.

C ybele cum.c.exili &.y.græco atq;.e.in penultima ſequente unico.l.ab oíbus græcis ſcribit̃: q penultimam illius corripiunt.Quod noſtri fere oẽs poetæ obſeruauerũt.ut Virgilius li.æneí.iii.Hinc mater cultrix Cybele corybantiaq; æra.Ouidius li.faſtoꝝ.iiii.Dá dea quá ſcite doctas Cybeleia neptes.Iuue.í ſatyra.ii. Hic turbis Cybele.Sane Propertius & Lucanus quũ illam ꝓduxerunt neceſſario p duplex.l.ſcribere habuerũt Vnde ait Propertius li.ultimo:Vel tu quæ tardo mouiſti fune Cybelen.Lucanus ſimiliter ipſe qum dixit Et lotam paruo reuocant Almone Cybelen.Hác Serui⁹ſuper.iii.æneí.dixit Saturni fuiſſe uxorẽ:& pri⁹ dictá opem Sed a Cybele monte phrygiæ Cybelen cognominatá.Nam in eo monte illius ſacra primitus fuerunt inſtituta: & ſucceſſiue plurimũ honorata.De quo meminit Ouidius li.faſtoꝝ.iiii.qum ait:

Inter ait uiridem Cybelen altaſq; celenas.

Amnis it inſana nomine Gallus aqua.

Et í eodem li. Dyndimon & Cybelen & amœnam fontib⁹ Iden Semper & iliacas mater amauit opes.Alii dicunt Cybelen ſacerdotẽ primũ eiuſcemodi ſacrorũ inuẽtorem fuiſſe:a quo Cybelen ipám cognominatam Alii a κυλιω quod eſt roto dictá uolunt:qa ſacerdotum ei⁹ꝓprium eſt caput rotare.Vnde Iuue.Crinemq; rotát ululáte priapo:& a Cybele dicta ẽ Cybeleia:ut Ouidi⁹ prællegato li.faſtoꝝ.iiii.Da dea quá ſcite doctas cybeleia neptes.Fuit & teſte eodẽ Seruio pluri⁹aliis nominib⁹cognomiata ut Berecynthia:Rhea:bona dea.huius ſimulachrũ quẽadmodũ & peſſimunte Ciuitate phrygiæ Romá delatũ fuerit: oſtendit plane Liuius de.ii.bello punico.Ouidi⁹uero li.iiii.faſtoꝝ.Quádo uero illi romæ ædes cóſtructa fuit.Idem Liui⁹ de bello macedonico libro.v.monſtrauit.

C icones cũ.c.exili utrobiq; &.i.latino ſcribit̃:populi ſunt Thracũ iuxta Ebrum fluuiũ inhabitantes:ut teſtes ſunt Solinus & Pomponi⁹.A quoꝝ ſpretis fœminis Orpheus uates cátatiſſimus mẽbratim cæſus atque laniatus ẽ: &(ut rettulit Ouidius li.xv.metamorpho.)Flumẽ habent Cicones quod potum ſaxea reddit uiſcera:quod tactis inducit marmora rebus.

C icheſus prima cum.c.exili &.i.latino:ſecunda cum.ch. aſpirato ſcribitur:ponitur fluuius ab Homero in hymno Apollinis.

C yclades cũ.c.utrobiq; &.y.græco ſcribunt̃:inſulæ ſunt in mari ægæo ſic quoq; dictæ qa in morẽ cycli hoc ẽ rotundi diſponunt̃ ut dixit Solinus.Seruius uero ſup.iii.æneidos:cótradicere uidet̃ cũ dixit:cyclades non ió dicunt̃ qa in rotunditate ſunt:ſed ꝙ longo ordine circuiri eas neceſſe eſt:uel ꝓpter ꝓmontoria:uel qa naturale ẽ ut cócitatiora ſint maria uicinitate terraꝝ.Quod ſi uerũ diceret nó cũ.y.græco ſed cũ.i.latino ſcriberetur.Cuius oppoſitũ græci oẽs obſeruant.Inter has ſunt breuiores quædá:ut mycone:gyar⁹:& aliæ nó nullæ ad qs ſceleſti hoíes relegari cóſueuerát.Iuue.i.i.ſatyra Aude aliqd breuib⁹ gyaris & carcere dignum Si uis eſſe aliquid.Et in ſatyra Credo pudiciciá:Sed q pene perit:cui uix in cyclada mitti Contigit.

C yclas cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribit̃.Et ſi idem cũ ſupiori ſignificet:ẽ etiá genus ueſtis a rotunditate dictæ:de qua meminit Iuue.in ſatyra Credo pudiciciá cum ait:Hæ ſunt quæ tenui ſudát in cyclade.

C yceon cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco atq;.e.ſine diphthongo ſcribit̃:habetq; apud illos accentũ in ultima genus fuit potionis:quo in bello troiano heroes illi utebant̃:ut oſtendit Homerus li.xi.iliados.

C ydius prima cũ.c.exili &.y.græco:ſecũda ſimiliter ſine aſpiratióe &.i.latino ſcribit̃:fuit pictor eximius tpe Euphranoris hoc ẽ.li.Olympiade huius tabulá in qua picti erant argonautæ talẽtis.cxliiii.Hortenſius orator teſte Plinio li.xxxv.naturalis hiſto.mercatus ẽ:eiq; ædem fecit in tuſculano ſuo.

C yclops cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribit̃:pót interpretari circularis oculus.Ná componit̃ ex κυκλοσ quod latine circulum & rotũdum dicit:& ωψ quod oculum denotat.Et dicti ſunt cyclopes uiri gigantes q in ſicilia iuxta ætnam degentes:unicũ tátũmodo oculũ in medio frontis habebant. Vnde ait Heſiodus in

theogonia μοῦνοσ δ᾽ὀφθαλμὸσ μέσῳ ἐπέκειτο μετώπῳ.hoc eſt unicus autem oculus mediæ iniectꝰ eſt fronti.Et inde cyclopes:ut Virgilius in.i.æneí.Vos & cyclopeia ſaxa:habetq; cyclops ī genitiuo plurali accētū in penultima more græco:ut Virgilius li.iii.æneí.Ignariq; uiæ cyclopū allabimur oris.In accuſatiuo uero plurali ſi terminatio ſit latina uidelicet in es ut cyclopes:habet accentū in prima.Si uero more græco terminetˀ in as ſeruat græcū accentum in penultima ut cyclopas.Virgilius li.xi.æneí.Exulat ætneos uidit cyclopas ulyxes.Nam aliter uerſus minime ſtare poſſet.

Cycnus prima cū.c.exili &.y.græco:ſequēs cū.c.ſimiliter exili ſequente.n.in eadem ſyllaba ſcribitur:quam litteraturam in antiquis codicibus ſemperˀa noſtris obſeruari cōſpeximus:licet iam cygnus cum.g.ſcribant ut in ea dictione uidebimus.

Cydarum cum.y.græco & ſine aſpiratione ſcribitˀ:genus eſt nauiculæ.

Cydnus cū.c.exili &.y.græco ſcribitˀ fluuiꝰ ē ciliciæ:q teſte Solino originē certā nō habet.Alii uero dicūt ipm oriri a monte tauro.Alii ex alueo coaſpidis qa dulcedīe ac ſuauitate ſaporis illi ſit oīo ſimilis.Et ut refert Iuſtinus li.xi.tarſuꝫ inſignē urbē ciliciæ curſu diuidit:ubi amœnitate captꝰ Alexander magnus morbū lœtaleꝫ traxit.Cuius fluminis aquā dixit Plinius li.xxxi.naturalis hiſto.cōtra podagras conferre.

Cydippe prima cū.c.exili &.y.græco:ſequēs cum.i.latino & duplicato.p.ſcribitˀ:fuit nympharū una dicēte Virgilio li.georg.iiii.Cydippe & flaua licorias altera uirgo.Altera tum primū lucinæ experta labores. De alia uero & cū eadem ſcriptura loquitˀ Ouidius li.de arte cum ait:Littera cydippē pomo ꝑlata fefellit:Inſciaq; eſt uerbis capta puella ſuis.

Chidnæi cum.ch.aſpirato &.i.latino:penultima cū.æ.diphthongo ſcribitˀ:populi ſunt iuxta pontuꝫ:ut ſcripſit Orpheus in argonautica.

Cydon cum.c.exili &.y.græco ſcribitˀ:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iii.& Plinio li.iiii.naturalis hiſto.ciuitas ī creta famoſiſſima quā a ſamiis ædificatam dixit Herodotus.In cuius agro arūdineta ſpicula increſcebant:dicente Virgilio in ultima æglogа:Libet partho torquere cydonia cornu Spicula.Et etiam nomen ꝓprium uiri ut Virgilius li.æneí.x.Dum ſequeris clytiū infœlix noua gaudia cydon.Sed cum ꝓprium ē uel hōis uel ciuitatis:habet primā longam:cū uero appellatiuū hꝫ eam breuē:ut dixit Seruius.Sane Statius licentia abutens ꝓ noīe ꝓprio aliquādo corripuit:ut hæc regi ꝓmiſſa cydon:& ab urbe cydonia mala dixerūt græci teſte Plinio li.xv.naturalis hiſto.quæ nos ut ait cothonia uocamus.

Cydonia mala litteraturā præcedentis dictionis:& denominationē ab urbe habere oſtendimus:quæ teſte Plinio a noſtris cothonia dicuntur.

Chidorus cū.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitˀ:fluuiꝰ ē q teſte Herodoto li.hiſto.vii.a creſtonæa regione macedoniæ incipiens:& ꝑ mygdoniā fluens in axium mygdoniæ fluuiū intrat.

Cygnus cū.c.exili &.i.græco ſequēs.g.a noſtris iam ſcribitˀ:licet antiqui more græco non.g.ſed loco eius.c.ponerent ac ſcriberent cycnus.Quod ob litterarū affinitatem iā fieri exiſtimo:ut ſimiliter κωβιοσ græce latine gobius dicitˀ:ſed in antiquis inſcriptionibus & codicibus cycnus cū.c.ſequente.n.i eadeꝫ ſyllaba ſcriptum aſpexi:quod etiā noſtri tēporis accuratiſſimi obſeruant:& dicitˀ latine holor.Nam ē auis undiq; plumis albis cōferta:& dulce canēs:de qua gratiſſima quædam Cicero li.i.de quæſtiōibus tuſculanis ſcripſit. Virgi.i bucolicis:Inter ſtrepere anſer holores.Ouidius i heroidibus:Ad uada meandri cōcinit albus holor In hāc auē Cienus qdem Phaethōtis amator ſiue pie ut putat Seruius:ſiue libidinoſe ut alii uolūt:poſt illiꝰ interitum ex longo ploratu cōuerſus fuit ut oſtendit Virgi.li.x.æneidos.

Cilicia cū.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribitˀ:regio ē teſte Plinio li.v.naturalis hiſto.i minori aſia ſyriæ ꝓxima plurima iacens cāpo:tauro monti ſubiecta:quæ a Cilice Agenoris filio nomen ſortita eſt.

Chiliarchus cū.ch.aſpirato utrobiq; &.i.latino ſcribitˀ:dicitˀ ille q mille hominibus i exercitu præeſt. Nam χείλια græce a noſtris mille dicitˀ:& ἀρχοσ princeps.

Cylicranes prima cū.c.exili &.y.græco:ſequens cū.i.latino:& penultima ſimiliter ſine aſpiratiōe ſcribitur:fuerūt teſte Macrobio li.ſaturnaliorꝝ.ii.populi ꝓpe heracleā ab Hercule cōſtituti:cōpoſito.ſ.nomine a κύλικοσ:quod eſt poculi genus:nos eodem teſte una littera cōmutata calicem dicimus:argumentās Herculē dictum fuiſſe multibolum heroa.

Cylydrus cū.c.exili &.y.græco tam i pria q̄ꝫ in ſecūda ſcribitˀ:ſerpentem eſſe in codicibꝰ græcis legimꝰ.Vnde cōpoſitionē habere uidetˀ ex κυλίω:quod eſt uoluo:& ὕδροσ ſerpens:quaſi uolubilis ſit ſerpens & ambulādo ſæpiſſime ſe cōuoluat.Quod tetigiſſe uidetˀ Virgi.li.georgi.iii.cū ait:Squamea cōuoluens ſublato pectore terga.Et hoc qa parꝝ ſupra dixerat ad paſtorem galbaneoq; agitare graues nidore cylydros:qdˀ Seruius legit chelydros cū.ch.aſpirato:&.e.uocali i pria & i ſecuda cū.y.græco:& exponit q̄ſi cherſydros:ut i ea dictiōe uidimus.Sed nos putamus differentes ſpēs eē:quod Lucanus li.ix.monſtrare uidetˀ cum ait:
Natus & ambiguæ coleret q ſyrtidos arua
Cherſydros:tractuq; uia fumante cylydri.

Cylindrus pria cū.c.exili &.y.græco:ſecūda cū.i.latino ſequēte.n.ante.d.ſcribitˀ:lapis ē ꝑcioſus tereſque & oblongus atq; coloris uarii:de quo meminit Iuue.in.ii.ſatyra cū ait:Donant arcana cylindros:& a κυλίω

quod eſt uoluo nomen aſſumpſit. Vnde & modo conſimili eā columna quæ ad coæquādam aream ab agricolis aſſumitur cylindrus uocat̃: ſed differentiaꝫ ānotauit Virgilius cum dixit li. georgi. i. Area tum primū eſt ingenti æquāda cylindro: quaſi precioſus ille paruus ſit: hic ingens.

C illa cum. c. exili & . i. latino atq; duplicato. l. ſcribit̃: fuit urbs in ætolia.

C yllarus cum. c. exili & . y. græco atq; duplicato. l. ſcribit̃: nomē ē equi quē fuiſſe Pollucis: hoc ē Caſtoris fratris eius: qui equoꝶ fuit domitor oſtendit Virgilius li. georgi. iii. Et nos ſupra in dictiōe caſtor mōſtrauimus

C yllene cum. y. græco & duplicato. l. ſcribit̃: mons ē ī arcadia: ut mōſtrauit Homerus li. iliados. ii.

C yllenius cum. c. exili & . y. græco ſequēte duplicato. l. atq; . i. latino in penultima ſcribit̃: nomen ē Mercurii a cyllene monte arcadiæ cognominati: in quo Maiam peperiſſe illum dicunt poetæ: ut Virgilius li. æneí. viii. Vobis mercurius pater ē quē candida maia Cyllene gelido cōcæptuꝫ uertice fudit. Et Ouidius li. faſtoꝶ. v. loquēs de Maia ait: Hæc enixa iugo cupreſſiferæ cyllenes Aethereum uolucri q pede carpit iter. Et idē cyllenis patronymicum græcum: & in genitiuo cyllenidos: atq; in accuſatiuo cyllenida. Lucanus in. viii. Et ſubitus præpes cyllenida ſuſtulit harpen.

C ymba cum. c. exili & . y. ſcribit̃. Apud antiquos noſtros ſcribebat̃ cum. u. & dicebatur cumba: ut de Sylla diximus: & eſt nauiculæ genus.

C ymbala cū. c. exili & . y. græco ſcribit̃: inſtrumēta ſunt quæ in ſacris matris deū cum tympanis haberi cōſueuerant: qa cum ſonitu clypeoꝶ & inanium galeaꝶ fuiſſet Iuppiter ī creta tutatus. Quare loco illoꝶ in illius ſacris cymbalis & tympanis poſtea utebant̃: ut oſtendit Ouidius li. faſtoꝶ. iiii. cum ait: Cymbala ꝓ galeis: ꝓ ſcutis tympana pulſant: & a cymbalo cymbaliſtria dicit̃ quæ cymbalum pulſat.

C ymbium pr̄ia cū. c. exili & . y. græco: penultīa cum. i. latino ſcribit̃: ē poculi genus ad ſimilitudinē cymbæ: a qua ſic quoq; denominat̃: de quo Virgilius li. æneí. iii. Inferimus tepido ſpumātia cymbia lacte.

C imbri cū. c. exili & . i. latino ſcribit̃: populi ſunt germanoꝶ q lingua gallica teſte Feſto latrones dicunt̃. Hodie flāmingos dicimus: hos olim īundans oceanus fugauit: & cum romanoꝶ fines īuaderēt: ac magna clade primum romanos affeciſſent: tandē īcredibili cæde a Mario ī Italia cāpo ī raudio deleti ſunt: ut Florus lib. ſuarum hiſto. iii. & Plinius de uiris illuſtribus monſtrauerunt.

C himæra prima cū. ch. aſpirato & . i. latino: penultima cū. æ. diphthongo ſcribit̃: mons eſt ī lycia q fumum & flāmam ad modū ætnæ in ſicilia: & ueſuuii ī cāpania eructare uidet̃: quod utiq; cām dedit fabulæ: quæ illuꝫ dixit monſtrum eē chimæræ: quā Heſiodus ī theogonia deſignās tria habere capita dixit: unuꝫ leonis: aliud ipſiꝰ chimæræ: & aliud draconis: qn & anterius qdem leonē: poſterius uero draconē: medio aūt capram eſſe idem Homerus: atq; eundē uerſum li. vi. iliados: & p eadem uerba expreſſit cuꝫ ait πρόσθε λέων ὄπισθε δράκων μέσσῃ δὲ χίμαιρα. Et Ouidius li. metamorpho. x. inquit: Quoq; chimæra iugo mediis in ꝑtibus hircum: Pectus & ora leæ caudā ſerpentis habebat. Addit ulteriꝰ Heſiodus illā p ſingula capita ignē efflare: quod Virgilius li. vi. æneí. tetigit cū ait: Flāmiſq; armata chimæra. Immo dixit Homerus terribiles illā flammarum globos cum ſpiritu eructare.

C himerinos pr̄ia cum. ch. aſpirato & . i. latino: in quod. ei. diphthongus cōuerſa fuit: & . e. abſq; diphthongo ſcribit̃: dici pōt latine hyemalis. Nam circulus unus eſt cæli q capricornum contingit: ī quo cum ſol eſt: breuiſſimos dies habemus.

C yminū pr̄ia cū. c. exili & . y. græco: ſequens cū. i. latino ſcribit̃: & corripit primā atq; ꝓducit penultimam: ut Perſius: Et pallētis grana cymini. a nōnullis uero cū. u. ſcribit̃ cuminum.

C yminus prima cū. c. exili & . y. græco: ſequēs cum. i. latino ſcribit̃: lacus ē hetruriæ cymino monti ſuppoſitꝰ: ut Appianus clariſſimus hiſtoricꝰ græcꝰ oſtendit: quē qdam eſſe putant: q nunc uici lacus dicit̃: de quo teſte Seruio ſup. vii. æneí. talis habet̃ fabula. Aliquādo Hercules ad circūiacentes populos uenit: q cuꝫ a ſingulis ꝓbaretur: ad oſtendēdam uirtutem deiæciſſe dicit̃ uectem ferreū: quo illi exercebant̃: q cū terræ eēt affixus & a nullo potuiſſꝫ auferri: eum rogatꝰ ille ſuſtulit. Vnde īmenſa uis aquæ ſecuta eſt: quæ cyminū lacum fecit unde a κυμαίνομαι: qđ eſt fluctuo & exæſtuo dictum puto: & corripit tam primā q̄ penultimā: Virgilius li. vii. Hi ſocratis habēt arces flāminiaq; arua: Et cymini cum monte lacum.

C immerii cum. c. exili & . i. latino atq; duplicato. m. ſcribit̃: populi ſunt teſte Herodoto li. hiſto. iiii. ī aſia amazonibus ꝓximi: quos ex ultimo occidentali oceano aduenīſſe dixit Homerus circa initium libri. x. odyſſeæ & alia q̄plura de illis loquitur.

C ymolia cū. c. exili & . y. græco & unico. m. atq; unico. l. & . i. latīo poſt. l. ſcribit̃: genus ē cretæ: quæ & ueſtibꝰ & medicamētis ē apta: ut uidebimus ī dictione creta: & a κῦμα. i. cumæ nomē aſſumpſit.

C ymodoce cū. c. exili utrobiq; & . y. græco ſcribit̃: fuit teſte Heſiodo nymphaꝶ una filia Oceani & Tethyos: de qua etiā Virgilius libro georgicorum. iiii. meminit.

C imon cū. c. exili & . i. latino ſcribit̃: fuit athenienſis filius Miltiadis: de quo Herodotus li. hiſto. vi. & Iuſtinus li. ii. plura ſcripſerunt: habuitq; duos filios Steſagoram & Miltiadem.

C ymothoe prima cū. c. exili & . y. græco: penultima cū. th. aſpirato ſcribit̃: pōt interpretari curſus fluctuum. Nam componit̃ ex κῦμα: quod ē fluctus: & θοω curro: dicitur a poetis filia Nerei & uxor Neptuni. Vnde

Virgilius li.æneí.i.Cymothoe ſimul & triton adnixus acuto Detrudunt naues ſcopulo.

C inabari apud græcos:apud noſtros uero cinabaris & cinaber:ut ſimili mõ quo illi pipari nos piper dicimus licet non græca ea ſed barbara uocabula putem:cum.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit̃:dicitur ab aliquibꝰ minium tãtum in ſingulari.Quod teſte Plinio li.xxxiii.naturalis hiſto.reperit̃ in argentariis metallis.Vnde ait minium quoq; & nũc inter pigmenta magnæ auctoritatis & quõdam apud romanos fuit: & ut ſacri auctores tradunt: qbus ut ait idem auctor uerius credi neceſſe eſt Iouis ipſius ſimulachri faciem diebus feſtis minio illiniri ſolitam:triumphantiũq; corpora:& ſic Camillum triumphaſſe:Cuius rei cãm magis admirat̃ Plinius q̃ reddat.Iuxta quod ait Virgi.in æglogã quæ inſcribit̃ gallus:Pan deus arcadiæ uenit:quem uidimus ipſi Sanguineis ebuli baccis minioq; rubẽtem.Quod ꝓpter ætheris ſimilitudinẽ qui Iuppiter eſt:fieri dixit Seruius.Vnde ut ait triumphantes qui oĩa Iouis ferebant inſignia minio tingebãtur.Plinius etiam ad ea quæ diximus ſubdit cõſtare æthiopum proceres totos illo tingi:& hũc ibi deorum ſimulachris colorem eſſe.Sed aliud uult eſſe cinabaris:aliud minium . Nãq; ut ait li.xxxv.ſunt autem colores auſteri aut floridi. Vtrumq; natura aut mixtura euenit.Floridi ſunt quos dominus ſingendi præſtat:ut minium:armenium:cinabaris:chryſocolla:indicum purpuriſſũ.Cæteri auſteri:& ex omnibus his aliis: de quibus uidebimus in dictione ſinopis.

C inædus cũ.c.exili &.i.latino atq;.æ.diphthongo ſcribit̃:puer eſt qui & ætate & forma ad patiẽdum ẽ aptꝰ. Nam componit̃ ex κινῶ uerbo:quod mouere indicat atq; experiri:& αἰδοῖα uerenda:ut Martialis in.xii. Addixti labiane tres agellos:emiſti labiane tres cinædos:pædicas ſabiane tres agellos.Iuue.i ſatyra Neuoli Dat eiſdem ferre cinædis.Et in.ii.ſatyra:Inter ſocraticos notiſſima foſſa cinædos.Quod ideo dixit quia cũ apud Socratem elegantis formæ adoleſcentes bonis moribus litteriſq; & philoſophia inſtituerẽtur.Eo mõ pædicones & ſceleſtos uiros uitare inſtructi erant:quo uiatores intercidentes foſſas uitare ꝓcurent: & quãto notius eſt præcipitium:tãto magis illud deuitant:quare inuehens Iuue.cõtra pædiconem illum q triſtibꝰ abũdabat obſcœnis:& merito notus a modeſtis adoleſcẽtibus:ut illum euitarent ait:Caſtigas turpia cũ ſis inter ſocraticos notiſſima foſſa cinædos.

C ynægirus pría cum.c.exili &.y.græco:ſecũda cũ.æ.diphthongo:penultima cum.i.latino ſcribit̃: fuit teſte Herodoto li.hiſto.vi.uir athenienſis Euphorionis filius.

C ymætha prima cum.c.exili &.y.græco:penultima cũ.æ.diphthongo:& ultia cũ.th.aſpirato ſcribit̃. Ponit̃ a Theocrito nomen capræ & aliquando buculæ.

C inyras prima cum.c.exili &.i.latino:ſequens cũ.y.græco ſcribit̃:fuit Paphi filiꝰ & rex cypri:ut oſtẽdit Ouidius:habuitq; filiam Myrrham ex qua Adonem genuit:ut uidimus in dictione adonis:de quo Clemens in ſtromatiis.Nunq; enim cypriꝰ ille Cinyras mihi pſuadere potuerit auſus luxurioſas cærimonias Veneris ex nocte diei tradere:ciui ſuæ meretrici diuinum honorem deferre cõtendens.Alter fuit aſſyriorum rex in lapidem uerſus ob filiorum infortunia.

C yneas cũ.c.exili &.i.latino atq; unico.n.ſcribit̃:licet a nõnullis græcis etiam cũ duplicato.n.ſcriptum compererim:fuit teſte Plutarcho in uita Pyrrhi uir theſſalus:& Pyrrhi amiciſſimus.Quẽ admirãdæ memoriæ fuiſſe oſtendit Solinus.

C inyps prima cũ.c.exili &.i.latino:ultima cum.y.græco ſequente.ps.ſcribit̃:fluuiꝰ ẽ garamãtum:ut teſtis eſt Herodotus li.hiſto.iiii.Nam ut ait a Charitone colle ꝓfluit:& in libycũ mare iter duas ſyrtes cadit:paſcitq; ut ſcribit hircos maximos:q ab illo cinyphei dicũtur:dicente etiã Virgilio li.georgi.iii.
Nec minus interea barbas incanaq; menta.
Cinyphei tondent hirci ſetaſq; comantes
Vſum in caſtrorum & miſeris uelamina nautis. Quin & iuxta illũ largas inſurgere ſegetes mõſtrare uidet̃ Ouidius libro.ii.de ponto cum ait:
Cinyphiæ ſegetis citius numerabis ariſtas:Quam tibi noſtroꝝ ſtatuatur ſumma laborum.

C inyphei prima cũ.c.exili &.i.latino:ſequens cũ.y.græco ſcribit̃:cognomen eſt hircorum in aphrica:ut i ſuperiori dictione uidimus.

C innamomũ cũ.c.exili &.i.latino atq; duplicato.n.ſcribit̃:frutetum eſt in æthiopia.Quod teſte Solino ſitu breui naſcitur:ramo humili & depreſſo cum nunq; ultra duas ulnas aſcendat.Et quod gracilius ꝓuenit eximium magis dicitur.Eius radicem ait Plinius li.xii.naturalis hiſto.magni ponderis uidimus in palatii templo:quod fecerat Diuo Auguſto coniunx Auguſta aureæ pateræ impoſitam ãnis oĩbus in grana durabatur donec id delubrum incendio cõſumptum eſt.Nec eodẽ teſte cinamomũ & caſia ſunt arabum:ſed cinnamomum ideq; cinamum naſcit̃ i æthiopia trogodytis cõnubio permixta.

C innamum cũ.c.exili &.i.latino atq; duplicato.n.ſcribitur:ſimilis ẽ arbuſcula cũ cinnamomo: de qua Oui. li.faſtoꝝ.iii.dum Baccho loqueret̃ meminit cum ait:Cinnama tu primus captiuaq; tura dediſti.

C ynomyia prima cũ.c.exili &.y.græco:penultima cũ diphthongo cõpacta ex.y.græco &.i.latino ſcribit̃: ut ſupra cum de ea diphthongo loqueremur oſtendimus.Et interpretari põt canina muſca. Nã componitur ex κυνὸσ quod eſt canis & μυῖα muſca.

C ynocephali cum.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima ſcribitur:beſtiæ quædam ſunt ex ſimiarum genere in omnibus præterq̃ in capite quod caninum habent:humanam ſpeciem deſerentes. Nãq; dictio eſt compoſitio ex κυνοσ quod ut diximus canem indicat & κεφαλη caput:quaſi caninum caput habentes. Suntque teſte Solino in partibus æthiopiæ frequentiſſimi:uiolenti ad ſaltum feri morſu:nunq̃ ita mãſueti ut nõ ſint magis rabidi:& de his ſenſiſſe Ouidium in prima metamor.arbitror potius q̃ de ſimiis:cũ dicit ex ſanguine fulminatorum gigantum nata eſſe animalia his uerſibus:Perfuſam multo natorum ſanguine terrã. Imaduiſſe ferunt calidumq; animaſſe cruorem:Et ne nulla ſuæ ſtirpis monumẽta manerent:In faciẽ uertiſſe hominum ſcæuæq; auidiſſima cædis.

C ynocephalea cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima:atq;.æ.diphthongo in penultima ſcribit᷑: herba ẽ caput canis repræſentãs:hãc dixit Apion grãmatic⁹ teſte Plinio li.xxx.naturalis hiſto.ab ægyptiis Oſiritẽ uocari:diuinamq; eſſe cõtra oĩa ueneficia:ſed tota erueret᷑:ſtatim eum q eruiſſet mori.

C ynogloſſa cum.c.exili &.y.græco ſcribit᷑:herba eſt ſimilitudinem habẽs linguæ canis:uidelicet cynos.i. canis γλωσσα lingua.

C ynorhodos prima cum.c.exili &.y.græco:penultima cũ.rh.aſpirato ſcribit᷑:dicit᷑ a noſtris teſte Plinio lib. xxv.naturalis hiſto.roſa ſilueſtris:ſed ꝓpria dictionis litteratura interpretat᷑ canis roſa. Nam cynos quod eſt canis cõponit᷑ cum ροδοσ:quod eſt roſa:quæ ſane ſic quoq; uocata eſt:q̃a ut ait Plinius li.viii.naturalis hiſtoriæ:eius radix ad morſum canis rabidi unicũ remedium oraculo quodam cõpertum fuit. Idem toti⁹ herbæ ſuccum cum lacte exhibitum afficere dixit.

C ynoſura cum.c.exili &.y.græco:atq; unico.s.ſcribit᷑:dici põt canis ura.i.cauda. Nam teſte Agloſthenẹ qui naxica ſcripſit:fuit una ex Iouis nutricibus de nymphis idæis:a cuius nomine urbs in arcadia:& portus qui ibidem eſt:& agri maior ps cynoſura appellata fuit quã Iuppiter ob ſuſcæpta beneficia in cælum locauit. Et ob ſimilitudinem cũ arcto Caliſtonis:& ipa arctos licet minor dicta fuit:ut in ea dictione uidimus. Eſt ergo cynoſura minor urſa:de qua Lucanus libro.ix.ait:

Te ſegnis cynoſura ſubit:tu ſicca ꝓfundo Mergi plauſtra putas.

C ynicus cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima:atq;.i.latino in penultima ſcribit᷑: fuit philoſophorũ quorũdam agnomen:cuius ſectæ princeps Antiſthenes atheniẽſis fuit:qui teſte Laertio cũ diſſereret in gymnaſio quod κυνοσαργεσ appellabat᷑:non longe a ianuis cynicum cognomẽ ſuæ ſectæ dedit. Alii uero ex noſtris q̃dam cognomen id canibus accæptum fuiſſe dicũt. Quia ſicut canes natura mordaces ſunt: ſic philoſophi illi in ſectãdis uitiis mordaces eẽ dicerent᷑. Nam ut refert Laertius ĩ uita Diogenis cynici: interrogat⁹ Diogenes quare canis diceret᷑:reſpondit q̃a in eos qui dant blãdior:in eos q non dant oblatro: malos autẽ mordeo. Quin & cũ ſepultus eẽt apud corinthũ iuxta portã:quæ in Aeſchinum fert:ſuper illi⁹ tumulo erecta fuit colũna ſuper qua canem ex pario lapide exculpſere. Alii uero cynicos ex eo dictos fuiſſe arbitrãtur: quia eorũ nõnulli uelut canes abſq; uerecũdia pudenda exercere uiſi fuerint:ut Crates thebanus cũ uxore Hipparchia:& alii nõnulli. Ego uero gymnaſii cognomen illis primit⁹ cynicorum nomen dediſſe exiſtimo: & cauſas alias ex cõſequentibus etiã illis ſuccæſſiſſe:hi Diocle teſte philoſophiam naturalem & rationalem tollebãt:ſoliq; morali ĩnitebantur. Repudiabãt liberales artes maxime geometriã & muſicã:placebat eis finem eẽ ſecundũ uirtutẽ uiuere. Stoici hoc idem dixerũt.plærũq; herbis & aqua tantũmodo utebãtur. Cynici nobilitatẽ & diuitias abiiciebãt:quã ſane ſectam plures putauere non eſſe uitæ cõſentaneam.

C ynthos cũ.c.exili &.y.græco atq;.th.aſpirato ſcribit᷑:mons eſt in delo inſula decor⁹ natiuitate Apollinis & Dianæ:tantæq; celſitudinis teſte Seruio:ꝙ umbra ſua totius inſulæ ambitũ tegat:a quo & Apollo cynthi⁹ & Diana cynthia nominantur.

C ynthius prima cũ.c.exili &.y.græco:penultima cu; .th.aſpirato ſcribit᷑ &.i.latino:cognomen ẽ Apollinis a cyntho monte accæptum:unde ait Ouidius li.i.de arte:Cynthius admoti uaccas pauiſſe phareas Fertur:& in p̃ua delituiſſe caſa. Quin & figurate a Virgilio ꝓ Octauiano ponit᷑ ĩ ſileno cũ ait:Cum canerem reges & prælia cynthius aurem Vellit.i. Octauianus.

C ynthia prima cũ.c.exili &.y.græco penultima cũ.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:& pro Diana a poetis poni conſueuit:ut Horatius in.iii.carminum:Tu curua recines lyra latonã & celeris ſpicula cynthiæ. Ad cuius ſimilitudinem & Propertius amatam ſuam cynthiam uocauit:quæ Hoſtilia proprio nomine dicebatur:cu; in primo ſui operis carmine ait:

Cynthia prima ſuis miſerum me cæpit ocellis:

Contactum nullis ante cupidinibus. Cuius meminit Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam cum ait:Haud ſimilis tibi cynthia:nec tibi cuius Turbauit nitidos extictus paſſer ocellos:hoc eſt tunc credo pudiciciã moratam in terris:cum montana uxor ſternebat torum frondibus:& culmo ideſt paleis:uicinarumq; ferarum pellib⁹:quæ ſane tibi o cynthia Propertii amica haudquaq̃ ſimilis erat. Nec tibi o Leſbia amica Catulli: q̃ ita delicata fuiſti:ut cum paſſerem haberes quo delectabaris:& is moreret᷑ tãtum fleuiſti:quod tumore tibi oculi deturbati fuerint. Ipſo dicente Catullo in libro primo:

Lugete o ueneres cupidineſq;.

Et quantum eſt hominum uenuſtiorum
Paſſer mortuus eſt meæ puellæ:
Quem plus illa oculis ſuis amabat.
Nam mellitus erat ſuamq; norat: Ipſam tam bene q̃ꝫ puella matrem:
Nec ſeſe a gremio illius mouebat: Sed circum ſiliens modo huc modo illuc
Ad ſolam dominam uſq; pipillabat. Et in fine ſubdit:
Tua nunc opera meæ puellæ:
Flendo turgiduli tument ocelli.

C yparïſſus prima cum.c.exili &.y.græco:reliqua uero cum.i.latino & duplicato.s.ſcribitur. Sed quandoq; ſic:quãdoq; uero.y.græcum in.u.noſtrum cõuertimus:ac dicit᷑ cupreſſus. Nam Cypariſſus primũ:ut Virgilius libro æneidos.iii. Aeriæ quercus:aut coniferi cypariſſi: Ouidius libro metamorph.x. Sed tamẽ ante alios ceæ pulcherrime gentis: Gratus erat cypariſſe tibi. Cupreſſus uero etiam ſcribit᷑:ut Virgilius li.georgicorum primo: Et teneram a radice ferens ſiluane cupreſſum. Namq; fuit Cupreſſus ſiue Cypariſſus puer formoſus a Siluano amatus:de quo Ouidius in.x.omnem fabulam explicauit. Et quia lachrymis diſſolutꝰ puer ob dolorem interfectæ ceruæ in eam arborem cõuerſus fuit:dicunt illam inferis conſecratam: hoc ẽ lachrymis & luctibus. Seruius uero dixit illam inferis conſecratam:quia cæſa nunq̃ꝫ reuireſcit:unde moris eẽ romani rettulit:ramum cupreſſi ante domum funeſtam poni funere:hoc eſt cadauere pollutam: Ne quiſq̃ꝫ per ignorantiam ingrediens pollueretur. Quare ab Horatio inuiſa cupreſſus eſt:& a Virgilio atra: hoc eſt funeſta nuncupatur. Verũ de qualitate ligni locutus Plinius libro.xvi.naturalis hiſtoriæ inquit: Cariẽ uetuſtatemq; non ſentiunt cupreſſus:cedrus:hebenus:lotus:buxus:taxus:iuniperus:oleaſter & olea tardiſſime larix:robur:ſuber:caſtanea:iuglans rimã fixuramq; non capit ſpõte cedrus cupreſſus olea & buxus:maxime æternam putant hebenum & cupreſſum cedrumq; claro de omnibus indicio. Nam ĩ templo epheſiano Dianæ utpote tota aſia extruẽte cum quadringentis annis peractum ſit:conuenit tectum eius eſſe cedrinis trabibus:de ipõ ſimulachro deæ ambigit᷑. Cæteri ex hebeno eſſe tradunt. Mutianus ter conſul ex his q proxime uiſo eo ſcripſere uitigineum & nunq̃ꝫ mutatum ſepties reſtituto templo:ualuas eſſe e cupreſſo:& iam quadringentis prope annis durare. Materiem omnem nouæ ſimilem. Et ſubdit nõne ſimulachrum Iouis in arce e cupreſſo durat conditum ſexcenteſimoſexageſimoprimo anno dicatum. Memorabile etiam uticæ tẽplum Apollinis ubi cedroꝝ trabes durant: Ita ut poſita fuere prima urbis eiꝰ origine ãnis ſexcentis ſeptuagintaocto. Et in hiſpaniis aiunt tẽplum Dianæ a Zacyntho aduectæ cũ cõditoribus ãno ducẽteſimo ante excidiũ troiæ ut auctor eſt Bochus. Fuit etiam cypariſſus teſte eodẽ Plinio li.iiii.naturalis hiſto.urbs in achaia:& ſinus circuitus qnq; & ſeptuaginta miliariũ. Idem oſtendit Homerus li.ii.iliados.

C yprus cũ.c.exili &.y.græco ſcribit᷑:inſula ẽ in carpathio mari ſita:porrectaq; inter ciliciã & ſyriã:inter alias orbis inſulas famoſiſſima:ueterũ diuitiis abũdans:luxui plurimũ dedita. Ob quod Veneri ſacrã dixit Florus li.iii. Eſt cyprus teſte Plinio circa finẽ libri.xii.naturalis hiſto.arbor odorata ĩ ægypto foliis & ſemine ſimilis coriãdro. Quã ut ait qdam eẽ dicũt arborem quæ in Italia liguſtrum uocatur.

C yprianus pría cũ.c.exili &.y.græco:ſequẽs cũ.i.latino ſcribit᷑:nomen ẽ patrium:ac etiã uiri ꝓprium.

C yphus cũ.c.exili &.y.græco ſcribit᷑. Genus erat poculi:quo ut plurimũ utebant᷑ antiqui ĩ ſacris:ut Virgi.li. ænei.vii. Hoc pater anchiſes cypho libabat ad aras. & dicit᷑ etiã ſcyphus cũ.s.ante.c.ut ĩ ea dictiõe uidebimꝰ

C ypſelus cum.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribit᷑:fuit teſte Herodoto li.hiſto.i.pater Periãdri corinthiorum tyranni.

C iranus cum.c.exili &.i.latino atq; unico.n.ſcribit᷑:fuit lycius & Sarpedonis comes: quẽ teſte Homero lib. iliados.v. Vlyxes in bello troiano interfecit.

C irces cum.c.exili utrobiq; &.i.latino ſcribit᷑:fuit Solis & Perſæ nymphæ filia:ut poetæ atteſtant᷑:quã habitaſſe haud longe a caieta urbe cãpaniæ ferũt:ĩ monte quodam oli inſula:q ab eo uſq; ĩ hũc diẽ circæus ẽ appelatus:ut teſtis ẽ Homerus ĩ odyſſea:& Virgi.circa initiũ libri.vii.ænei. Nec mõs ille teſte Seruio freto maris:ſed paludibꝰ a cõtinenti ſeparatꝰ erat. Quas limus ex albanis mõtibꝰ defluens tandẽ cõpleuit:& terræ cõtinuũ fecit:ſuꝑ quo grande oli:ut aſſerit oppidũ fuit:ut circæi ut gabii uulſinii:& aliæ q̃ꝫplures urbes ĩ plurali dicebant᷑. Quod Iuue.ipẽ in ſatyra Criſpini oſtendere uidet᷑ qũ ait de Nerone:q circæis nata forent an lucrinũ ad ſaxũ rutupinoue edita fundo oſtrea callebat:& Horatius. Oſtrea circæis:miſeno oriũtur echini. Nec de mõte ſane ĩtelligere potuerũt:q circæus ĩ ſingulari dictꝰ erat:ſꝫ de oppido magis quod ſic quoq; uocabatur:& in ſingulari circæum:ut utrũq; oſtendit Liuius & Horatius in epodo. Non ut ſuperni uilla candens tuſculi Circæia tangat mœnia.

C ircus cũ.c.abſq; aſpiratione utrobiq; &.i.latino ſcribit᷑. Quidã uero cũ.y.græco ſcribendũ & græcum uocabulum putauerũt:eo quod κύκλοσ apud græcos ꝑ.y.græcũ ſcribit᷑:a quo cyrcum ſimili mõ cũ.y. græco deduci exiſtimarũt. Quod nobis minime uideri põt. Nã cyclus qdẽ ſi apud nos ſcriberet᷑:fatemur græcũ eſſe. Non aũt circus:qa aliam litteraturam & uocẽ ſequit᷑. Nam dictio ẽ latina:& a circũeo nomen traxit. Vnde ſi cũ.y.græco ſcriberet᷑:& ab eo quoq; deſcẽdẽtia oĩa ꝑ.y.græcũ ſcribẽda eẽnt:ut eiꝰ diminutiuũ cyr-

culus:qn & cyrcuitꝰ:& uerbū ipſum cyrcumeo. Item & præpoſitio circū & ſimilia quod nemo unq̄ uidit. Itaq; licet recte cyclus cum.y.græco ſcribatur:quod apud nos non niſi in compoſitione aut deriuatiõe cõperitur:ut hemycyclus:cyclades:cyclops:non tamen circus cum.y.græco ſcribi poteſt:aut ex illis cõpoſita ut ſemicircus:aut ſemicirculus:cū dictiones ſint latinæ: & a uerbo circumeo deducātur teſte Seruio:a quo circenſes eodem teſte ſuper.iii.georgi.quaſi circum enſes dicti ſunt ludi: ꝓpterea quod apud antiquitatē rudem:quæ nondum ſpectacula in fabricarum ornatum deduxerat:inter enſes & gladios locis uirentibus agebantur. Et medio in loco munera collocabant:ut Virgilius libro æneí.v. Munera principio ante oculos circoq; locantur In medio: Erat ludricū ut equi uictis curribus a circi carceribus deſcendentes ex uno latere circi decurrerent:& cum ad ſummum aduentaſſent:ſe inde diuerterent:& ex alio latere recurrentes ad primam uſq; circi mætam reducerentur:ut late & pulcherrime deſcripſit Sophocles ī ηλέκτρα. Quare a græcis ἱπποδρόμοσ:hoc eſt equorū curſus circus ipſe. ἱπποδρομίαι circenſes ludi uocitati ſunt: dicēte Iuue. ī ſatyra Stēmata quid faciunt: Sic laudamꝰ equū:facili cui plurima palma Feruet:& exultat rauco uictoria circo:ob clamorē.ſ.& applauſum circūſpectātiū. Nam diſponebatur circus in formam ſpatii oblongi: ita ut in ſummitate ſpatii:hoc eſt ī loco ubi equi reuoluebantur ſpecies hemicycli conſtituta uidebatur. In circuitu uero gradus inſurgebāt:in quibus ſpectantes ſedere conſueuerant. Vnde naturalem circū deſcribēs Virgilius libro æneidos.v.inquit:

Hoc pius æneas miſſo certamine tendit
Gramineum in cāpum:quē collibus undiq; curuis
Cingebāt ſiluæ:mediaq; in ualle theatri.

Circus erat. Habebānt ergo prius curuos colles pro ſeſſilibus gradibus:qui quidem populi conſeſſus teſte Seruio in eūdem librum cauea uocabatur:dicente Virgilio in eodem libro: Hic totum caueæ cõſeſſum ingentis. Et ora prima patrum magnis clamoribus implet. Et libro.viii. Cõſeſſu caueæ magnis circenſibꝰ actis Quin & id eſſe dixit Seruius quod Iuuenalis ait: Omnibus ad podium ſpectantibus:quaſi podium cū cauea:idē eſſe uelit. Mihi uero uidetur ex iiſdem auctoritatibus podium & caueam magis totum circum:q̄ tantūmodo conceſſum deſignare:ita ut recte poſſe dicere uideamur gradus ſeſſiles in podio & cauea: hoc eſt in circo degere. Quin & in ipſo circi medio ut apud conſtātinopolim:& romæ conſpeximus: atq; ex approbatis auctoritatibus accæpimus:locabantur obeliſci:ut in ea dictione uidebimus: ſepulchra nobilium uirorum:& res aliæ ſpectatione dignæ:circum quas hoc eſt inter eas res ſic per ordinem ī medio diſpoſitas equi decurrebant. Dicebatur etiam circus ſtadium:& locus ubi curſus erat equorum:curriculum ſtadii ut ex multis auctoribus cõſtare poteſt:& Gelli præcipue circa initium noctium atticarum. At locus ille unde equi ipſi primo mittebantur: oppidum teſte Varrone de lingua latina: Neuꝰ appellauit. Poſtea ut ait dicti ſunt carceres:eo quod coerceantur equi: ne inde exeant:anteq̄ magiſtratus ſignum miſit: iuxta quem ſenſum Virgilius in fine primi georgicorum ait:

Vt cum carceribus ſeſe effudere quadrigæ
Addunt in ſpatia:& fruſtra retinacula tendens
Fertur equis auriga:nec audit currus habenas. Et libro.iii.

Ruuntq; effuſi carcere currus. Sane Octauianus teſte Suetonio in illius uita: in circo aurigas curſoreſq; & confectores belluarum ex nobiliſſima iuuentute produxit. Sed & troiæ ludum edidit frequētiſſimum. Maiorum minorumq; puerorum priſci decoriſq; moris exiſtimans claræ ſtirpis indolē ſic noteſcere. Similiter C. Calicula:ut idem in eius uita rettulit:edidit circenſes plurimos a mane uſq; ad ueſperam interiecta modo aphricanorum uenatione:modo troiæ decurſione. Nec ullis niſi ex ſenatorio ordine aurigantibus. Ludus uero troiæ qualis erat:& unde originem habuit:late & eloquētiſſime monſtrauit Virgiliꝰ libro ænei.v. Verum circos in urbe fuiſſe tres:& non plures diuerſis in locis legimus. Et primum circum maximum cognominatum fuiſſe. Secūdum flamineum:qui & apollinaris eſt dictus. Tertium Neronis circum in uaticano. De maximo loquitur Liuius libro primo ab urbe:cuius locum a Tarquinio deſignatum oſtendit cum ait: Primum circo qui nunc maximus dicitur:deſignatus eſt locus:diuiſa loca patribus:equitibuſq; urbis: ſpectacula ſibi ut quiſq; facerent fori appellati. Nam eos foros uocauere:quod opus erat maximum. Vnde romanus populus ſpectabat quæ in circo munera edebantur. hæc ille. Seruius uero ſuper.iiii.æneidos:in eū Virgilii locum Impleſſemq; foros flammis inquit foros eſſe tabulatā nauium:ab eo quod inceſſus ferāt: & eſt generis maſculini numero tantum plurali. Nec aliud q̄ tabulata intelligere uoluit Liuius:nam ut proſequitur ſpectauere furcis duodenos ab terra ſpectacula alta ſuſtinentibus pedes. Ludricum fuit equi pugileſq; ex hetruria maxime acciti ſolennes. Sed ut oſtēdit Plinius libro trigeſimoſexto naturalis hiſtoriæ:fuit poſtea circus maximus a Cæſare dictatore extructus:longitudine ſtadiorum trium:latitudine unius: ſed cū ædificiis iugerum quattuor. Cornelius uero Tacitus incendium id deſcribēs quo Neronis tēpore romana urbs pene conflagrauit. Initiū inquit in ea pte circi ortū:quæ palatino cælioq; montibꝰ cõtigua eſt. hæc ille oſtendens eum circū fuiſſe:cuius ueſtigia inter palatinum & auētinū:etiā nunc cõſpiciunt̄. habuit circus maximus præclariſſima quædā circa ſe ædificia. In primis ædē Veneris:quam teſte Liuio lib. ab urbe.x. Fabius

Gurges conſulis filius:aliquot matronis ſtupro damnatis ex eo mulctaticio ære conſtruxit. Fuit etiam teſte Plinio li.xxxv.apud circum maximũ ædes Cereris.Liuius item de bello macedonico dixit.Cn.Liciniuꝫ duumuirum ædem Iuuentutis in circo maximo dedicaſſe.Ouidiuis etiã li.faſtoꝝ ſcribit tẽplum Mercurii circum maximũ ſpectaſſe:ubi ad illum dixit:Templa tibi poſuere patres ſpectantia circũ Idibus ex illis eſt tibi feſta dies.Idem li.vi.oſtendit colũnam breuem marmoreã poſt ſummã circũ fuiſſe: ad quã romani ꝓfecturi ad bella haſtã eam ꝑtem uerſus in quã ituri erant:ꝓiicere cõſueuerãt.ait enim:

Proſpicit a tergo ſummum breuis area circum
Eſt ibi non pũæ parua colũna rotæ:
Hinc ſolet haſta manu belli prænuncia mirti
In regem & gentẽ cum placet arma capi.Erat etiã in ꝑte circii Herculis quoddam tẽplum:quod Sylla iuſſu Sibyllæ conſtruxit.Vnde ait Ouidius:
Altera pars circi cuſtode ſub hercule tuta eſt:
Quod deus euboico carmine mun⁹habet.& ſubdit:Si titulos quæris ſylla probauit opus. Nam aliud erat Herculis tẽplũ ĩ foro boario:in quod teſte Plinio li.x.naturalis hiſto.nec canes nec muſcæ intrare poterant: eo quod poſt primas tẽpli ualuas Herculis claua locata fuit:cum qua eo in templi loco Cacũ occiderat:cui⁹ odore & non ĩmerito abſterrerentur canes.Circus flamineus ideo dictus eſt:quod in pratis flamineis coſtructus fuit.Vnde Liuius itaqꝫ inde cõſules:ne criminationi locus eſſet:in prata flaminea ubi nunc ædes Apollinis eſt:iam tum apollinarẽ appellabant:aduocauere ſenatum.Et in eodem li.ea ĩquit oĩa ĩ pratis flamineis concilio plæbis acta:quæ nunc circum flamineum appellãt:ex quib⁹nõnulli certiſſime affirmare uolunt eũ flamineum circũ fuiſſe:qui nunc quoqꝫ agon uocitatur:iuxta quem teſte Pandulpho lateranẽſis eccleſiæ hoſtiario Hadrianus primus romanus ponti. in æde Apollinis eccleſiã cõſecrauit Apollinaris martyris & præſulis Rauẽnatis:ut nominis ſimilitudine memoriam idolorũ cõfunderet.Nãqꝫ in eo circo apollinaria ĩ honorem Apollinis celebrari cõſueuerant:dicente Macrobio de ſaturnalib⁹:bello punico apollinaris ludi ex ſibyllinis libris primũ ſunt inſtituti ſuadente Cornelio Ruffo decemuiro:& infra ſubdit.Inqꝫ eaꝫ rem duodecim milia æris prætori:& duas hoſtias maiores dari decẽuiris præceptuꝫ ut græco ritu hiſce hoſtiis ſacrũ facerent Apollini boue aurato:& capris duabus albis auratis.Latonæ boue fœmina aurata:ludos in circo populus coronatus ſpectare iuſſus.Cornelius etiã nepos teſte Priſciano in.ix.dixit ædes Martis ẽ ĩ circo flamineo architectata ab Hermodoro ſalaminio.Circũ aũt Neronis in uaticano fuiſſe oſtendit Plini⁹ li.xxxvi. naturalis hiſto.de quo in dictione obeliſcus uidebimus.

Chiragra cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:dici põt manuũ dolor.Nam cõponitur ex χειρ quod ẽ manus & ἄγρα dolor atrocitas uel aſpera ĩfirmitas:& ſimili modo cõponit̃ podagra:uidelicet a podos.i.pedis & agra dolor:quã incurabilẽ dixit Ouidius li.i.de ponto cum ait:
Soluere nodoſam neſcit medicina podagram:
Nec formidatis auxiliatur aquis.Ideſt rabidis hominibus q̃ more rabidoꝝ canum licet acriter ſitiant aquã abhorrent & timent:unde Lucanus li.vi.Non ſpuma canum q̃bus unda timori eſt.

Cyrene abſqꝫ aliqua aſpiratione uel diphthongo:& cum.y.græco ſcribit̃:fuit uirgo miræ pulchritudinis filia Penei regis arcadiæ:ſiue ut poetæ dicunt Penei fluuii.Virgilius li.georgicoꝝ.iiii.ad Cyrenem locut⁹ait Triſtis ariſteus penei genitoris ad undam Stat lachrymans.hanc Apollo e monte pelio theſſaliæ rapuit: Et illam in finibus libyæ ad iuga montium ægypto adiacẽtium deduxit: quæ teſte Iuſtino li.xiii.quattuor illi filios peperit Ariſteum Nomium Antæum & Argeum:quo in loco Batus Cyrni filius ex ſolutis linguæ nodis Apollinis reſponſo ciuitatem cyrenem cõſtruxit:regnãte romæ Anco Martio:a qua tractu tẽporis libya ipa cyrenæa uocata fuit:& ſcribit̃ cyrenæus cũ diphthongo in penultima.

Cyrnus cũ.c.exili &.y.græco ſcribit̃:fuit rex therapnes.i.corſicæ:a quo ĩſula cognomẽ cyrne anteq̃ corſica uocaret̃ accæpit:& fuit pater Bati q̃ cyrenem urbẽ libyæ cõſtruxit:ut in ea dictione uidimus.

Cyrne cũ.c.exili &.y.græco ſcribit̃:ĩſula eſt ĩ liguſtico mari:quã hodie corſicã uocam⁹:dicta primũ therapne Deinde a Cyrno rege cyrne cognominata.Vnde cyrnæus cũ.æ.diphthõgo.Virgilius ĩ Mœri:Sic tua cyrnæas fugiant examina taxos.

Cyrinus prima cũ.c.exili &.y.græco:ſequẽs cũ.i.latino ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓprium.

Chirographum prima cũ.ch.aſpirato &.i.latino:q̃q̃ apud græcos ſit.ei.diphthongus:& ultĩa cũ.ph.aſpirato ſcribitur:dici põt manus inſcriptio.

Chiromantia prima cũ.ch.aſpirato &.i.latino:ultima cũ.t.ſimplici &.i.latio ſcribit̃:dici põt manibus diuinatio.Nam cõponit̃ ex χειρος:quod eſt manus:μαντία diuinatio.

Chironomos per.ch.aſpiratum &.i.latinuꝫ ſcribitur:eſt communis generis:& dicitur ille uel illa:qui quæue manibus geſticulatur & ludit.Nam componitur ex χειρὸς:quod eſt manus:& νομος lex.Vnde Iuuena. in ſatyra Credo pudiciciam:Chironomon lædam molli ſaltãte bacillo:& inde chironomans tis.Vt idem in ſatyra Si te propoſiti inquit:
Structorem interea ne qua indignatio deſit

Saltantem ſpectas:& chironomanta uolanti Cultello.

C hironomia modo conſimili ſcribitur & componitur:quæ ut ait Quintilianus ĩ nomine ipſo declaratur lex
geſtus:quæ ab tẽporibus heroicis orta fuit.Ea ſummis græciæ uiris:& ab ipſo etiã Socrate ꝓbata. A Platõe
quoq; in pte ciuilium poſita uirtutum:& Chryſippo in præcæptis de liberoruꝫ educatione compoſitis non
omiſſa.Nam ut ſubdit Quintilianus lacedæmonios qdem etiam ſaltationẽ quẽdam tanq̃ ad bella quoque
utilem habuiſſe inter exercitationes accæpimus.Neq; ut ait id ueteribus romanis dedecori fuit.

C hirodita eodem modo ſcribitur:tunica eſt teſte Gellio li.vii.noctium atticarum:ꝓlixa ultra brachia: manꝰ
totas ac ꝓpe digitos operiens:unde nomen aſſumpſit:quam ferre romæ atq; in omni latio indecorum fuit.
Vnde.P.Aphricanus uerba hæc in.P.Sulpitium Gallũ hoĩem delicatum obiectauit.Nã q quotidie unguẽ/
tatus aduerſus ſpeculũ ornetur:cuius ſupercilia radũtur: q barba uulſa fœminibuſque ſubuulſis ambulet
qui in cõuiuiis adoleſcentulus cũ amatore cũ chirodita tunica inferior accubuerit:q nõ mõ uinoſus:ſed ui/
roſus quoq; ſit:eum ne quiſq̃ dubitet qn idem fecerit: quod cinædi facere ſolẽt.Simile Virgiliꝰ:Et tunicæ
inquit manicas:& habẽt redimicula mitræ.

C hiron cum.ch.aſpirato &.i.latino licet apud græcos ſit ei diphthongus ſcribitur:fuit Saturni filius ex Phil
lyra Oceani filia:cũ q̃a Saturnus eum concũberet:& Ops eius uxor adueniret:in equũ cõuerſus Chironẽ
centaurum genuit:ꝓ dimidio hoĩem:& reliquo dimidio equũ.Vnde ait Virgilius li.georgi.iii.Talis & ipẽ
iubam ceruice effudit equina:Cõiugis aduentu pernix ſaturnus:& altum Pelion hinnitu fugiens impleuit
acuto.Aratus uero nil de aduentu uxoris cõmemorans dixit Saturnum quærentẽ p thraciam filium Iouem
in equũ cõuerſum cum Phillyre cõcubuiſſe:& Chironem ut diximus ꝓgenuiſſe:q ab ipſa phillyre phillyri/
des cognominatꝰ ẽ.Vt Virgiliꝰ li.georgi.iii.Phillyrides chiron amithaoniuſq; melãpus.At ipſe Chiron nõ
modo centauros:ſed cunctos hoĩes ſui temporis bonitate & iuſticia ſuperauit:dicente Germanico ĩ arateo:
Hic erit ille pius chiron iuſtiſſimꝰ oẽs Inter nubigenas & magni doctor achillis.Nauigauitq; teſte Orpheo
cum argonautis:dicente ἐνθάδε χείρον δικαί οτατοσ κενταυρων.Quem & iudicẽ illoruꝫ & medicum
fuiſſe dixit.Nam ut uidebimus in dictione Hippocrates:medicinã & herbarum bonitates etiaꝫ adinuenit:
quam poſtea docuit Aeſculapiũ & Achillẽ.Idem cũ argonautis teſte Orpheo ἀλλότε δ᾽αὖ φοίβῳ κιθά/
ρην μετὰ χερσὶν ἀράσσων:hoc eſt nõnunq̃ Phœbo citharam manibus perſonabat:quam Achillem ſimi/
liter pulſare docuit.Ad hũc in pelio monte cum ſemel diuerteret Hercules:& ſagittas ipſius Herculis ĩ ſan/
guine hydræ intinctas Chiron manibus cõtrectaret:admirareturq; quẽadmodum imania centaurorũ cor/
pora illis interfeciſſet:una e manibus dilapſa pedẽ feriit:& illũ in maximas anguſtias coegit. Sed deoꝝ mi/
ſeratione poſt.ix.dies ad aſtra ſublimatus ẽ:dicente Ouidio li.faſtoꝝ.v.

Nona dies aderat cum tu iuſtiſſime chiron
Bis ſeptem ſtellis corpore cinctus eris.

C hirurgia cum.ch.aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribit̃:ſed apud græcos in prima eſt.ei.diphthõgus:quæ ut
ſupra uidimus in.i.noſtrum cõmutata fuit.Nam cõponitur ex χείρ:quod ẽ manus:& ἐργία operatio:ſed ĩ
compoſitione mutatur.r.antepenultima in.ου.diph.& dicitur χειρουργία.Sane ex.ei.diphth.quæ eſt in
prima quidã abiiciunt.e.& detinẽt.i.ac dicunt chirurgia.Quidã uero ecõtratrio abiiciunt.i.& detinent.e.
ac dicunt cherurgia.Item nonnulli ſimiliter ex diphthon.antepenultimæ abiiciunt.o.ac retinent.r.& in.u.
noſtrũ cõuertunt:& dicũt chirurgia.Alii uero ecõtrario abiiciunt.r.& retinẽt.o.ac dicunt chirogia:quæ in
oĩbus manuum operationem indicat.

C irtiſcus abſq; aliqua aſpiratone &.i.latio utrobiq; ſcribit̃:fluuiꝰ ẽ teſte Herodoto memorãdus in ſcythia.

C yrus cũ.c.exili &.y græco atq; unico.r.ſcribit̃:fuit rex perſaꝝ potẽtiſſimꝰ:& primo ab Aſtyage auo mater/
no expoſitus:q a paſtore regii pecoris cõpertus & enutritus:cũ puer effectus inter paſtores iperio uteretur
Cyri:hoc ẽ domini nomen accæpit:ut dixit Iuſtinus li.ſui epitomatis.i.Nam κύριοσ græce latine dominus
dicitur:ipẽ deinde apud maſſagetas in prælio occidit̃.

C irrha cũ.i.latino & duplicato.r.atq; ſecũdo aſpirato ſcribit̃ ẽ mons ſeu collis pnaſi alio nomine helicon uo
citatus.Fuitq; Apollini ſacer: unde Martialis:Quid tibi cũ cirrha:quid cũ pmeſſidos unda. Et ĩde cirrhæꝰ
ut Iuue.in ſatyra Exẽplo quodcũq; malo inquit:Et cirrhæi ſpicula uatis.

C yrillus pria cũ.c.exili &.y.græco:ſequens cũ.i.latino & duplicato.l.ſcribit̃:nomen ẽ uiri ꝓprium.

C hilo cuꝫ.ch.aſpirato &.i.latino atq; unico.l. ſcribitur:fuit philoſophus lacdæmoniꝰ:patre Demãgeto unꝰ
ex ſeptem ſapientibus græciæ.hũc Plinius li.vii.naturalis hiſto.eius ſententiæ auctorem fuiſſe dixit: quæ in
templo Apollinis litteris aureis ſcripta fuit γνῶθι σεαυτόν.i.cognoſce teipſum.Idem teſte Lærtio elegi/
am ſcripſit ad uerſus ferme ducentos in qua dicebat futurorum ꝓuidentiam ratione poſſe compræhendi ꝑ
uirtute uiri.Hũc eundem Herodo.li.hiſto.i.cũ Hippocrate in olympia cõueniſſe oſtendit.Fuit idem in lo/
quendo breuis:ob quod Ariſtagoras meleſius eum breuiter loquendi modũ chilonium appellauit.Senuit
circa primã & qnquageſimã Olympiadẽ:quo tpe uiguit Aeſopus.obiit piſæ amplexus & oſculatus filium:
q fuerat in olympia coronatus.Defunctũ aiunt ex ĩmodico lætitia & imbecilli ſenio.

C ius cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fluuiꝰ eſt thraciæ:q teſte Herodoto li.hiſto.iiii.ex pæonibꝰ& rhodope

monte ꝓfluens:medium ſcindit æmum:& in iſtrum defluit.

C hius cum.ch.aſpiraco &.i.latino ſcribitur:inſula eſt in mari ægæo:habens aruiſium promontorium:a quo aruiſia uina deducebantur. Virgi.in daphni: Vina nouũ fundaꝫ calathis aruiſia nectar. Et habet chius ĩ primitiuo penultimã breuẽ:ut Lucanus in.viii. Quas aſine cautes.& quas chius aſperat undas. At ĩ deriuatiuo ꝓducit ut Horatiꝰ li.ii.ſermonum: Cæcuba uina ferens alchon chium maris expers.

C iſſeus cũ.c.exili &.i.latino atqꝫ duplicato.s.&.eu.diphth.ſcribiť:fuit teſte Virgi.li.æneí.v.rex thraciæ: dicente Aenea:cratera ĩpreſſum ſignis:quẽ thracius olim Anchiſæ genitori in magno murmure ciſſeus Ferre ſui dederat monumẽtũ & pignus amoris. Fuit & pater Hecubæ uxoris Priami:ut oſtẽdit Euripides ἐκάβη cum ait πολύδορος ἐκάβησ παῖσ γεγόσ τῆσ κίσσεωσ. Ex quo patronymicũ fœmininũ ꝓficiſcitur ciſſeis. Vt Virgi.li.ænei.vii. Ciſſeis pregnans ignes enixa iugales.

C yſſus cum.c.exili &.y.græco atqꝫ duplicato.s.ſcribiť:genus eſt hederæ:quæ teſte Pli.li.xvi.naturalis hiſto. ſola omnium generꝫ ſine adminiculo ſtat.

C ithara cum.c.exili &.i.latino atqꝫ.th.aſpirato ſequente.a.uocali ſcribiť:inſtrumentum eſt muſicum: quod etiam lyra dicitur.

C itharœdus pría cũ.c.exili &.i.latino ſequẽs cum.th.aſpirato:& penultima cũ.œ.diphthongo ſcribiť. Naꝫ componiť ex cithara:& ωιδόσ cantor:ubi diphthongus ex.ω.mega &.i.puo cõuertiť ĩ.œ.diphthongum noſtrum quẽadmodũ ſupra uidimus:cum de illa tractauimus. Mulier uero diciť apud Terentium cithariſtria:ſicut a cymbalo cymbaliſtria:at cantrix ſeu cantatrix dicitur apud eundem pſaltria a pſallo uerbo græco:quod apud nos eſt canto.

C ythera prima cũ.c.exili &.y.græco:penultima cum.th.aſpirato ſequẽte.e.abſqꝫ diphthõgo ſcribiť:fuit teſte Heſiodo in theogonia ciuitas cypri:a qua Venus ipſa cognominať. Eadem litteratura ſcribiť inſula quæ ultima ex cycladibus poniť. Laertiꝰ uero laconiæ inſulã dixit:quæ priꝰ porphyris dicta fuit:ut in ea dictione uidebimus:ſed ob celebratũ Cythereæ tẽplum:quod in illa erat cythera neutri generis & tantũmodo ĩ plurali cognominata fuit. Virgi.in.i.ænei. Hũc ego ſopitũ ſomno ſup alta cythera Recõdã: & li.x. Eſt paphos idaliumqꝫ tibi ſunt alta cythera:ſicut hæc ſolẽnia & hæc artaxata ĩ plurali ſimili mõ tãtummodo declinanť: ut Iuue. Sic pretextatos referũt artaxata mores. de qbꝰ in ſuis dictionibꝰ uidimus uidebimuſqꝫ.

C ytherea pría cũ.c.exili &.y.græco ſequẽs cũ.th.aſpirato &.e.uocali tã ĩ penultía q̃ ãtepenultía abſqꝫ diph. ſcribiť:ſane apud græcos in penultima ẽ.ei.diphthongꝰ:ob quod dixit Seruiꝰ ſup.vi.ænei.dici cytheream ꝓ cytheriã:hoc eſt uoce græca ubi illa diphthõgus ſic ſonat. Et ẽ cytherea Veneris cognomẽ a cythera urbe cypri:ut in precedenti dictiõe uidimus. Vnde uocabulum cythereia & cythereiꝰ p diuiſionẽ.ei. diphthõgi deduciť:ut Oui.li.metamorpho.xiii. Fert humeris uenerabile onus cythereius heros.

C ythereis ut ſupior dictio & cũ.i.latino in fine ſcribiť:nomẽ fuit libertæ Volũnii. Quã Gallus amauit:& Licorim in ultima ægloga:quæ gallus inſcribiť Virgi.nominauit.

C ithæron prima cũ.c.exili &.i.latío:ſequẽs cum.th.aſpirato &.æ.diphthõgo ſcribiť. Vnus ẽ ex iugis pnaſi montis boetiæ:nõ longe a thebis:quẽ Lactantiꝰ dixit li.i.diuinarũ inſtitutionũ:ſic quoqꝫ dici:qa frequenter ſup ipo cantu cytharæ Orpheus pſonaret. Quod Oui.li.metamorpho.iii.prius cõfirmaſſe uideť cum ait: Vadit ubi electus facienda ad ſacra cithæron:Cantibꝰ & clara bacchantũ uoce ſonabat. Nam ĩ eo perſancte colebať Bacchus. Quin & in illo Pentheus atqꝫ Orpheus dilaniati fuerunt.

C ytorus pría cũ.c.exili &.y.græco:penultía cũ.t.exili &.o.uocali ſcribiť:mons ẽ teſte Solino minoris aſiæ in paphlagonia porrectꝰ ĩ ſpatiũ trium & ſexaginta miliũ buxo fertilis: quæ ut ait uento mota æſtus imitatur undarꝫ:dicente etiã Virgi.li.georgi.ii. Et iuuat undantẽ buxo ſpectare cytoron.

C ytiſus pría cũ.c.exili &.y.græco:ſecũda cũ.t.ſimplici &.i.latino:qn & unico.s.ſcribiť:frutex ẽ teſte Plinio circa finẽ li.xiii.naturalis hiſto.ab Antilomacho athenienſi miris laudibꝰ predicatꝰ pabulo ouium:quo modico pingueſcũt & quadrupedia aut iumẽta hordeum ſpernũt. hæc ille. Quare dixit Theocritus.

α αιξτον κύτισον ό λυχοσ ταν αιγα διωκει

α γέρανοσ τωροτρον ἔγω δέπί τιν μεμάνημαί.

Ex qbꝰ ea trãſtulit Virg.quãdo dixit ĩ corydone: Torua leæna lupũ ſeqť:lupus ĩpe capellã: Florentẽ cytiſuꝫ ſeqť laſciua capella. Et ſubdit Pli.ad ea quæ ſupra dixit. Nõ ex alio pabulo lactis maior copia aut melior. Et ĩfra ſubſeqť iuentꝰ hic frutex in cytiſo ĩſula:ĩde trãſlatꝰ in oẽs cyclades:mox in urbes græcas caſei ꝓuẽtu. hæc ille. iõ dixit Seruiꝰ ſup.ii.georgi.ab ea ĩſula:ĩ qua abũdat nomen aſſumpſiſſe. Et pgit Pli. ꝓpterea qđ maxĩe miror rarũ eẽ ĩ Italia nõ æſtuũ:nõ frigorꝫ:nõ grandinũ:aut niuis iniuriã expaueſcit. Adiicit Iginus:ne hoſtiũ qdem ꝓpter nullã gratiã ligni:nec formam eius fruticis faciẽue declarat:ut reliquorꝫ fecit.

C hytrapos pría cũ.ch.aſpirato &.y.græco:ſequẽs cũ.t.exili ſcribiť:dicitur ille tripos q chytram.i.ollã ſupra ignem detinet. Et ſeqtur ultime dictiõis declinationẽ quæ eſt pos podis ut Oedipos:& ſimilia.

C yzicus prima cum.c.exili &.y.græco:ſecunda cum.z.conſonante &.i.latino:ultima cum.c.exili ſcribitur: ciuitas fuit aſiæ nobiliſſima ſita in cherroneſo maris propontidis mœnibus arce & turribus marmoreis: q̃ſi altera roma:ut ſcripſit Florus libro.iii. Vnde ait Ouidius li.i.de triſtibus:

Hincq; propontiacis hærentem cyzicon oris:
Cyzicon æmoniæ nobile gentis opus.

Clanius cum.c.exili &.i.latino ſcribit᷑:fluuius eſt cāpaniæ,ꝑpe neapolim fluens:& acerras dictus a κλανιον: quod eſt uiola qua illius ripæ abundare dicuntur.

Clarium cū. c.exili &.i.latio ſcribit᷑:oppidū ē teſte Seruio ſup.iii.æneı.ī cōfinio colophonioꝝ.Vnde Apollo Clari⁹ dictus ē:quod nō lōge ab epheſo qdā eē referūt.Vbi Iuppiter Neptun⁹& Pluto mūdı ipia ſibi iuicē ſunt ſortiti.Vnde Pli.li.v.naturalis hiſto.cum de epheſo loqret᷑ iqt:inde Apollinis clarii phanū lebetos fuit

Claros cum.c.exili ſcribit᷑:inſula ē una ex cycladibus:a qua ut nōnulli putant Apollo clarius dictus ē: quod Homerus in hymno Apollinis aſſerere uidetur.

Clarius cū.c.exili &.i.latio ſcribit᷑:cognomē eſt Apollinis:uel ab oppido in cōfinio colophonioꝝ.Vel ab inſula claros:in qua ut dicūt claria ē urbs:ī qua religioſiſſime colebat᷑ clarius deus dictus ē.Ouidius lib.ii.de arte:Et clario delos amata deo:Idem circa initium libri faſtoꝝ:Et clario miſſa legenda deo.

Claſſica cum.c.exili & duplicato.s.ſcribit᷑:ſunt teſte Petronio grāmatico cornua tubæ quæ cōuocandi cā facta erant.& ut ait a calando claſſica dicta ſunt:de quo ī dictione calēdæ uidimus.

Clazomene cum.c.exili in pria &.z.cōſonante in ſecunda ſcribit᷑:urbs ē in cōfinio æoliæ & ioniæ:quam ſub lydia nōnulli hiſtorici quādoq; poſuere.

Clearchus prima cum.c.exili & ultima cum.ch.aſpirato ſcribit᷑:quaſi cleos.i.gloriæ:& archos princeps: fuit philoſophus ſolenſis

Cleantes cū.c.&.t.exilibus ſcribit᷑:fuit Aſius philoſophus & Phanii filius:& teſte Antiſthene pugil primum deīde ꝓfect⁹ athenas cū q̄ttuor drachmis diſcipulus factus ē Zenōis.Fama ē ipm laborioſiſſimū fuiſſe:adeo ut iopia cogente ſe mercenariū faceret:ac noctu qdē ī hortis hauriret aquas.Interdıu operā ſtudiis liberalibus daret.Piſebat etiā ſæpe farinas.Ingeniū obtuſum diligētia uicit.Cōpoſuit libros pulcherrimos de tpe: de ſenſu:de arte:de appetitiōe:de antiqtate:de diis:de hymenæo:de gigantibus:de arte amatoria:de politicis:de legibus:& alios q̄plures.Tumuit illi gīgiua ac putruit.medicoꝝ ſentētia biduo ſe a cibo abſtinuit: cōualeſcente ipo & medicis ſibi cōſueta pmittētibus:iteꝝ ſponte ſua fecit abſtinētiā q̄ cōſumpt⁹ ē:& extīct⁹ Alii dicūt amore alterius uitæ manū ſibi iniæciſſe:audito a ſe Zenonis ānis.xix.Cuius ānos: hoc ē nonageſimū æquaſſe dicit᷑.Et ille idem ē q Cloātes cum.o.poſt.l.a Iuue.dicit᷑ cum ait ın.ii.ſatyra:Et iubet archetypos pluteum ſeruare cloantas.At Cloanthus cū.th.aſpirato:alius fuit ut ī ea dictiōe uidebimus.

Cleobolus cū.c.exili & unico.l.ī ultima ſcribit᷑:fuit lindius Euagore fili⁹unus ex ſeptē ſapiētib⁹græcie.Cui⁹ genus plæriq; ad Herculē referūt: dicūtq; illum petiiſſe ægyptum pcipiēdæ philoſophiæ gratia. Natamq; illi filiolam Cleobolinā:quam exametroꝝ ænigmatum uatem aiūt.Fuit hic tpe Solonis ad quem epiſtolam direxit:obiit annoꝝ.lxx.

Cleombrotus cū.c.&.t.exilibus ſcribit᷑:fuit teſte Plutarcho uir lacedæmonius:& Pauſaniæ filius.

Cleoſtratus abſq; aliqua aſpiratiōe ſcribit᷑:fuit nomen cuiuſdam uiri athenienſis.

Cleomenes cū.c.exili & abſq; aliq̄ diphthōgo ſcribit᷑:fuit teſte Herodo.li.hiſto.iii.uir ſua ætate iuſtiſſimus.

Cleone cum.c.exili ſcribit᷑:urbs eſt arcadiæ ın nemæa regiuncula.

Cleonymus cum.c.exili &.y.græco ſcribit᷑:nomen fuit uiri ꝓprium.

Clericus abſq; aliq̄ aſpiratiōe & cū.i.latio ſcribit᷑:dici pōt q̄ſi ſortitus.Nā a κληρος:quod ē ſors deducitur.

Clepſydria pria cū.c.exili ſecunda cū.y.græco & penultia cū.i.latio ſcribit᷑.Vas ē quoddam ī fundo crebris & minutis foraminibus pforatū:qn & e latere ſupiori latiori quodā foramine aptū:quod ſane uas cū aqua ıplet᷑:& idē ſupius foramen digito claudit᷑:ne uacuū det᷑:cōtinet᷑ aq̄ iterius nec effundı pōt.S3 cū apit᷑ qa aer uices eius qd᷑ euacuat᷑ ſupplere pōt p rimas ipi⁹ fundi ſparſi3 diffundit᷑.Sane nōnūq̄ ſimili uaſe deſignabāt᷑ apd᷑ ātiquos horæ.Et a κλεπτω quod eſt furor:& υδρια:quod ē uas aqueū cōponit᷑ q̄ſi aquā furetur.

Climax cū.c.exili &.i.latio ſcribit᷑:dicit᷑ latine ſcala:qd᷑ tā i plurali q̄ ī ſingulari idē ſignificat:& in utroq; numero cōperit᷑.Eſt etiā climax figura cū de uerbo ad uerbū fit gradatio:ut Virgi.ī Alexi:Torua leæna lupū3 ſeq᷑ lupus ipſe capellam:Florentē cytiſum ſequit᷑ laſciua capella.Et illud Mars uidet hāc:uiſamq; cupit:potiturq; cupita.Vnde Aphricanus mō cōſimili aiebat:ex inocētia naſcit᷑ dignitas:ex dignitate honor:ex honore imperium:ex imperio libertas.

Clymene cū.c.exili &.y.græco & abſq; aliq̄ diph.ſcribit᷑:fuit teſte Heſiodo ī theogonia nymphaꝝ una oceani & Tethyos filia:de qua Virgi.li.georgi.iiii.Inter q̄s curā clymene narrabat inanē.Fuitq; mater Phaethōtis:de qua Ouidius lı.metamorph.i.Et tulit ad clymenen epaphi cōuicia mater.Altera fuit miniſtra Helenæ decoris oculis redimita:ut dixit Homerus li.iliados.iii.quam unam & Aethram alterā comites in patria habuerat.Vnde ait Ouidius in epiſtola Helenæ ad Paridem:

Cætera p ſocias clymenen æthramq; loquamur.
Quæ mihi ſunt comites conſiliumq; duæ.

Clio cum.c.exili &.i.latino ſcribit᷑:fuit muſaꝝ una a cleos quod eſt gloria cognominata:ut uidebimus in dictione muſæ:de qua Ouidius li.faſtoꝝ.v.Clioq; & curuæ ſcita thalia liræ.

C lytæmneſtra prima cum.c.exili &.y.græco:ſecũda cum.t.exili &.æ.diphth.penultima cuꝫ.m.ante.n. in eadem ſyllaba &.e.abſq; diphth.ultima cum.t.exili ſcribit᷑.Quãq̃ inſcii qdam moderniores ſcripturam eius dictionis prorſus corruperũt: fuit Tyndari filia ex Leda uxorq; Agaménonis:& mater Horeſtis:quæ cũ adulteraſſet cum Aegyſtho Thyeſtis filio:Agaménonem a bello troiano redeuntem teſte Iuuenale media inter pocula interfecit.

C litomachus pria cũ.c.exili &.i.latino:ſequẽs cũ.t.ſimiliter exili:ultima cũ.ch.aſpirato ſcribit᷑:fuit philoſophus carthaginẽſis:& lingua patria Haſtrubal uocabat᷑:in q̃ etiã philoſophari cœpat. Venit athenas quadraginta ãnos nat⁹:adiuitq; Carneadẽ:q hominis induſtriã admirat⁹:eũ curauit ſtudioſe doceri:euaſitque ita clarus ut Carneadi ſucceſſerit.uerſat⁹ ẽ in tribus ſectis academica:peripatetica:& ſtoica.

C linias cũ.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit᷑:& nõnunq̃ ſine.s.finali:apud græcos uero in pria ẽ.ei.diphthõgus:fuit teſte Plutarcho pater Alcibiadis. Alius fuit cretẽſis:de quo Plato ĩ legibus meminit.

C lypeus cũ.c.exili &.y.græco ſcribẽdũ eẽ oſtendit Plini.li.xxxv.naturalis hiſto.oſtendens a γλυφω:quod ẽ ſculpo deriuari:quaſi γλυπτοσ:hoc eſt ſculptus.Ita ut.γ.mutet᷑ in.c.noſtrum ſicut cõtra ob uicinitatem litteraꝝ:ut in antehabitis oſtendimus. Vnde ait ſic Plinius:ſcutis enĩ qualibus apud troiã pugnatum ẽ:continebant᷑ imagines. Vnde & nomẽ habuerũt clypeorũ.Non ut puerſa grãmaticoꝝ ſubtilitas uoluit a cluendo deduci.hæc ille.cluere enĩ ãtiq pugnare dicebãt.Et ſubdit pœni ex auro factitauere clypeos ſcultis imaginibus:& ſecũ in caſtris tulere.Quare nomẽ clypeoꝝ a γλυφω quod ẽ ſculpo habere uoluit.

C lyſtriũ prima cũ.c.exili &.y.græco ſcribit᷑.Inſtrumẽtum ẽ ad expurgandũ uentrem.

C lytius pria cũ.c.exili &.y.græco:penultima cum.t.ſimpliciter non aſpirato:&.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Homero filius Laomedontis:& frater Priami. Alterum poſuit Virgilius libro.ix.æneidos cuꝫ ait:Et clytium & lydem & amicum cretea muſis.

C litor abſq; aliqua aſpiratione & cũ.i.latino ſcribit᷑:dici põt inuitator:& inde clitorius.

C litori⁹ cũ.c.&.t.exilib⁹ atq;.i.latino ſcribit᷑:ẽ arcadiæ fons q ſemel pot⁹ odiũ facit uini:ut uidebim⁹ ĩ dictõe Prœtus.De eodẽ Ouidius metamorpho.xv.Clitorio qcũq; ſitim de fonte leuauit Vina fugit: & reliqua.

C litumnus pria cũ.c.exili &.i.latino:penultima cũ.t.exili:& ultima cum.m.ante.n.ſcribit᷑.Et ut græci qdam ferũt dicit᷑ quaſi clitor:hoc eſt ĩuitator amnis. Sic enĩ in hiſtoriis Dionis de.ii.bello punico ꝑ fonte umbriæ poſitum cõperi.Noſtri uero dicũt eẽ in ualle ſpoletana apud radices montis:cui treuiũ oppidum ĩminet:& fluuium ex ſe effundere apud ueuaniã & ſpoletum:q tãdem topino fluuio iunctus in thybri cadit.Ex hui⁹ aqua ſi bos biberit:& cõcæperit:nõ ſolum grãdes tauros:ſed penitus albos ꝓducit. Quod Virgilius libro georgicoꝝ.ii.tetigit cum ait:

Hinc albi clitumne greges:& maxima tauri
Victima:ſæpe tuo perfuſi flumine ſacro:
Romanos ad templa deũ duxere triumphos:

C loanth⁹ prima cum.c.exili:ultima cum.th.aſpirato ſcribitur:nomen fuit troiani cuiuſdam Aeneæ comitis: compoſitum ex cleos quod eſt gloria:& ανθοσ flos:quaſi gloria ſit floris: & propter altiorem ſonum magis.o.q̃.e.in prima retinuit.

C lonus cũ.c.exili ſcribit᷑:nomen fuit uiri ꝓpriũ aurifabri:deductũ a κλω quod eſt frango:& inde κλωνοσ ramus:de quo Virgilius li.ænei.x. Quæ clonus eurytides multo cælauerat auro.

C lonius cũ.c.exili ſcribit᷑ &.i.latino:fuit unus ex qnq; ducibus boetioꝝ:q cũ qnquaginta nauibus ad troiam nauigarũt:ut oſtendit Homerus li.iliados.ii.

C lotho cũ.c.exili &.th.aſpirato ſcribit᷑: habetq; apud græcos accentũ ĩ fine:una ẽ ex parcis: ut uidimus ĩ dictione atropos. Alter eodẽ nomĩe fuit nympha marina:una ex filiis Nerei:de q̃.Virgi.li.ænei.ix.ait:

Magniq; iubebo Aequoris eſſe deas:quales nereia clotho
Et galatea ſecant ſpumantem pectore pontum.

C loaca abſq; aliqua aſpiratione a noſtris ſcribit᷑:atq; græcã dictionẽ eẽ nõnulli affirmant.Ita ut a cochlea cõmutatis qbuſdam litteris deriuet᷑:qa eos ſubtextus cõmeatuſq; habere uideat᷑:quos habet cochlea. Alii latinam dicũt & a colando deductã eẽ uolunt:dicente Vlpiano de cloacis:cloaca eſt locus cau⁹:ꝑ quẽ colluuies quædã fluit.Feſtus uero dixit cloacã a cloacare:quod ẽ inqnare deduci.Sed ſubdit Vlpianus cloacæ aũt appellatione & tubus & fiſtulæ cõtinent᷑.Et inde ſeqtur ad ſalubritatẽ ciuitatum & ad tutelã ptinet:ut cloacæ purgent᷑ & reficiant᷑.Nam & cælũ peſtilẽs & ruinam minant᷑ ĩmũdiciæ cloacarũ. Sane Liuio teſte li.ii.ab urbe:Tarquinius foros ĩ circo faciendos & cloacã quæ maxima recæptaculuꝫ oĩm purgamẽtoꝝ ſub terra agẽdam:qbus ut ſubdit opibus uix noua hæc magnificẽtia qcq̃ adæquare potuit.Et Pli.li.xxxvi.natu.hiſto.cũ romana quædam ædificia cõnumeraſſet.ſubdit preterea cloacas opum oĩum dictu maximũ ſuffoſſis montibus atq; urbe penſili ſubtuſq; nauigata.Et ſubſequit᷑ id.M.Agrippa fecit in ædilitate poſt cõſulatum:cornicatis ſeptẽ amnibus curſu præcipiti torrentũ mõ rapere:atq; auferre oia coactis.Et plura admiranda quæ de huiuſcemodi rebus idem auctor ꝓſequitur.

C hlamys prima cum.ch.aſpirato:& ultima cum.y.græco ſcribitur:indumentum eſt militare & comicum:ut

dixit Iulius

dixit Iulius Pollux.

C hlæna prima cum.ch.aſpirato ſequente.l.&.æ.diphthongo ſcribitur.Genus eſt ueſtimenti quod deſuper alia portabatur:ut Lucilius libro.xx.a Parthenio inducitur qui ait chlænam deſuper indutam fœdauit.Sic Homerus li.iliados.ii.Vlyxem inducit dicẽtem cõtra Therſitem: ſi offendero te iterũ talia faciẽte præhẽdam:& denudatum oĩbus ueſtibus non modo tibi auferã χλαῖναν τἠδε χιτῶνα:hoc eſt chlænã & tunicã ſed ut ſubdit etiã ea quæ pudenda tegũt.Ideꝫ li.x.ἀμφὶ δ᾽ ἄρα χλαῖναν περονήσατο.At Virgilius libro æneí.iiii.ſine.ch.tantũmodo lænã dixit cũ ait:Ardebat murice læna:ut ĩ ea dictione uidebimus.

C hloris cũ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribiť:fuit una Amphionis Orchomeni regis filia:uxorqꝫ Nelei & mater Neſtoris atqꝫ aliorum.xi.filioꝝ.Altera ab O uidio dea florum poniť:quæ cũ nympha eẽt non ignobilis: & Zephyro nuberet:quaſi dotis loco id muneris a marito accæpit:ut florum oĩm poteſtatẽ haberet: unde inquit ipa ad Oui.libro faſtorũ.v.Chloris erã quæ flora uocor corrupta latino:Nominis ẽ noſtri littera græca ſono.Huius ſacra floralia dicebanť inſtituta:teſte Pli.libro.xviii.naturalis hiſto.urbis ãno qngenteſimo ſextodecimo ex oraculis ſibyllæ:ut omnia bene defloreſcerent.Nam ut idem auctor rettulit: tria tempora fructus metuebãt:ꝓpter quos inſtituerũt ferias dieſqꝫ feſtos rubiginalia:floralia:uinalia.Rubiginalia Numa conſtituit ãno regni ſui.xi.quæ nũc aguntʳ ad.vii.calendas maii:quoniam tũc fere ſegetes rubigo occupat.Diem uero floralium Varro determinat.Sole tauri ptem.xiiii.obtinẽte.Ita ut ſi in eo quatriduo icidẽrit plenilunium fruges & oĩa quæ florebunt lædi neceſſe erit.Vinalia nono calẽdas martii deguſtãdis uinis inſtituta:quæ nihil ad fructus attinent.

C hloelia cũ.ch.aſpirato &.o.atqꝫ.e.ſepatis apud græcos atqꝫ unico.l.ſequente:&.i.latino ſcribiť.Virgilius tamen.o.&.e.cõiunxit in uerſu ut infra uidebimus:fuit uirgo romana:de qua late Liuius li.ii.ab urbe ſcripſit:hæc Porſenæ hetruſcoruꝫ regi cum pluribus aliis romanis utriuſqꝫ ſexus obſes data fuit:ut ſi Porſena hoſtes a ianiculo remoueret:romani agros dudum ueniẽtibus ablatos reſtituerent.Sed illa cũ liberatuꝫ ab hoſtibus ianiculum cõſpexiſſet:dux cateruæ uirginũ effecta inter hoſtium tela cum illis aufugiens natando thybrim ptranſiuit:Et uirgines oẽs ꝓpinquis ſuis reſtituit.De quo Virgi.li.æneí.viii.Et fluuiuꝫ uinclis innatet chloelia ruptis.Quam ſolam cuꝫ Porſena reſtitui ſibi omnino expoſceret:admirat⁹ uirginis uirtutẽ partem aliam obſidum quos impuberes illi elegit ei largit⁹ eſt:& honoratã remiſit.Vnde Iuue.Quod miraretʳ cum coclite mutius.Et quæ imperii fines thyberinum uirgo natauit.

C nidos cum.c.exili ſequente.n.in eadem ſyllaba &.i.latino ſcribitur:una eſt ex quĩqꝫ ciuitatib⁹ doricæ græciæ:ut oſtendit Herodotus libro hiſto.i.in hac teſte Plinio li.naturalis hiſto.vii.templum fuit Veneris & ſimulachrum ſculptum a Praxitele neutiqꝫ a libidinoſo complexu tutum.Vnde cõterraneus meus Carolus aretinus in elegia ad Poggium.

Praxitelesqꝫ cnidi rurſus te marmore ſignet
Pulchra uenus:quo ſit nobilis ipſa cnidos:
Deniqꝫ lyſippus fingat ſpirantia ſigna:
Omnia mercurio cedere uiſa meo.

De qua Venere late uidebim⁹ ĩ dictione Praxiteles.Sꝫ ut ait Pli.li.xxxvi.naturalis hiſto.ſunt in cnido & alia ſigna marmorea illuſtrium artificuꝫ Liber pater Bryaſidis:& alter Scopæ & Minerua.

C noſus cum.c.exili ſequẽte.n.ĩ eadem ſyllaba ſcribiť:urbs fuit ĩ creta Minois regia:unde cnoſius cnoſia cnoſium deriuať:quæ ob uicinitatẽ litterarum moderniores cum.g.ſcribunt.Virgi.lib.geor.primo:Gnoſiaqꝫ ardentis decedat ſtella coronæ:quam a Vulcano fabricatam Ariadne filia Minois a Venere dono accæpit: ut in dictione Ariadne uidimus.

C oaſpis cũ.c.exili &.i.latino ſcribiť:fluuius eſt medoꝝ:q apud pſas ĩ tigrĩ decurrit.hui⁹ aq teſte Solino adeo dulcis ẽ:qꝑ q̃diu reges pſaꝝ ĩ regno erãt:ex eo ſibi pocula ſemp uolebãt:& ſi pegre gradereť ſecũ deferebãt

C ocytus abſqꝫ aliqua aſpiratione & cũ.y.græco ſcribiť:habetqꝫ apud noſtros accẽtum ĩ penultima:fluui⁹ dicitur ĩfernalis:q ex ſtyge palude naſciť:& a poetis ſæpius decantatur.

C ochlea prima cum.c.exili & ſeqẽs cuꝫ.ch.aſpirato ſcribiť:teſta eſt limacæ:quæ & nõnunq̃ pro ipa limaca ponitur:ut Plinius libro.xviii.limacæ inquit naſcunť in uitia:& aliquando e terra cochleæ minutæ mirum in modum erodentes eam.

C ochliarium prima cũ.c.exili:ſequens cum.ch.aſpirato ſcribiť:ſequẽte.l.&.i.latĩo utrobiqꝫ ſcribiť:& a cochlea ob eius ſimilitudinem deriuatum eſt.

C ocche ut ĩ antiquiſſimis & emẽdatiſſimis codicib⁹ noſtris cõperi:prĩa cũ.c.exili utrobiqꝫ & ultima cum.ch.aſpirato ſcribiť.Nam apud græcos nuſq̃ dictionẽ hãc legi:quã tamen qdam græcam eẽ cõtendũt: nec illi⁹ deriuationẽ exquirere ualui:& ut qdam putãt uinum corruptũ deſignat:quod indicare uideť Iuue.cũ ait ĩ ſatyra Vmbritii:Cuius aceto:Cui⁹ cocche tumes.nec ſtare põt cõcha ut qdam ſyllabarũ ignari male legunt Sed ſtare tamen ꝑõt cõche ꝓ piſce quod inueniri nõnulli affirmant in Martiale.

C ocles cũ.c.exili utrobiqꝫ ſcribiť:fuit teſte Herodiano grãmatico tractatu de noĩe apď antiquiſſimos cognomen habẽtium unũ oculũ:unde oculũ a latinis primo tractũ qdã uolũt.fuit itaqꝫ apud romanos cognomen

Horatii cuiuſdam inclyti & fortiſſimi ciuis dicente Plinio de uiris illuſtribus cum Porſena primo ĩpetu cæpiſſet ianiculum. Horatius cocles illo cognomine quod in alio prælio oculum amiſerat: ꝓ põte ſublicio ſtetit: quem fuiſſe ligneum dixit Seruius ſuper. viii. æneí. Et tãdiu hoſtium impetuꝫ ſolus ille ſuſtinuit: quãdiu pontem poſt ſe cõfractũ fuiſſe a ſuis ꝑſenſit. Et inde ꝓut erat armatus in thyberim ſe cõiæcit: atque ad ſuos enatans magna cum gloria euaſit: dicente Virgi. libro. viii. ænei. Illum indignanti ſimilem ſimilẽq; minanti Aſpiceres pontem: qa auderet uellere cocles.

C odrus cum. c. exili ſcribit᷑: fuit teſte Seruio in Dalphnim dux atheniẽſiũ: qui orto bello iter laconas & athenienſes. Cum reſpondiſſet oraculum illos poſſe uincere: quoruꝫ dux periſſet: habitu humili profectus ẽ ad hoſtium uicina tentoria: & illic iurgio eos in cædem ſuã inſtigauit. Quare a nullo cognitis & interfect⁹ fecit locũ oraculo. Vnde teſte Iuſtĩo li. ii. hoſtes cognito Codri corpe ꝑ ãnulũ quẽ geſtabat: ſine ꝓlio diſceſſerũt.

C œmiterium abſq; aliqua aſpiratione & cũ. œ. diphth. ĩ prima atq;. i. latino utrobiq; ſcribit᷑. Et a græco uerbo deducitur: quod ẽ κοιμομαι. i. dormio: cum mortui eo in loco dormire dicantur.

C œnobium prima cũ. c. exili &. œ. diphth. penultima cum. i. latino ſcribit᷑: locus dicit᷑ in quo communis uita ducitur. Nam cõponit᷑: a κοινοσ quod eſt cõmunis: & βιοσ uita.

C œna cum. c. exili &. œ. diphthongo ſcribit᷑. Nam a κοίνη quo eſt cõmunis tranſfertur: qa plures ſemper in cõmune cœnare cõſueuerant. Vnde repræhendit eos Iuue. in. i. ſatyra qui cõtra maiorum cõſuetudinẽ ſecreto cœnabãt: & ut ita dicam cõtra uocabuli inſtitutionem agerent. Quũ dixit: Quis fercula ſeptẽ Secreto cœnauit auus. Et in eadem ſatyra: Optima ſiluarum interea pelagiq; uorabit Rex horum: uacuiſq; toris tãtum ip̃e iacebit. Nam ut ait Feſtus id olim erat cœna quod dicitur prandium: ab ea hoĩm cõitate cœna dici potuerit: & ſic quoq; a poetis noſtris ꝓ utroq; obſeruatum uidet᷑.

C œnaculum cum. c. exili utrobiq; &. œ. diphth. ſcribit᷑. Et a cœnando nomen aſſumpſit: locus eſt ſupior domus ad cœnandũ apt⁹: hoc ẽ ſine inferiore taberna & officina. Vnde non tam ꝓ loco cœnandi q̃; ꝓ parte domus ſupiore dicitur: accipitur dicente Varrone Vbi cœnabant cœnaculum uocitabant: poſtq̃; in ſuperiori pte cœnitare cœperunt: Supior domus uniuerſa cœnaculum dicta. accipit᷑ etiaꝫ a poetis noſtris nõnunq̃; ſignificatiõe diminutiua ꝓ loco ubi pauperes & iopes cœnare cõſueuerũt. Iuue. ĩ ſatyra Oĩbus in terris ĩquit Temporib⁹ diris igit᷑ iuſſuq; neronis Longinũ & magnos ſenecæ prædiuitis hortos Clauſit: & egregias lateranorum obſidet ædes Tota cohors: rarus uenit in cœnacula miles.

C œnatio cũ. œ. diphth. ſimiliter ſcribit᷑: & a cœnãdo deducit᷑. Ponit᷑ a noſtris poetis ꝓ loco ad cœnandum: ſꝫ in imo domus. Iuue. in ſatyra Et ſpes & ratio inqt: Et algentem rapiat cœnatio ſolem.

C œlum ut qdam uolũt cũ. œ. diphth. ſcribit᷑. Et deducũt a cœlo uerbo quod ẽ ſculpo: uerbũ uero a κοῖλον quod ẽ cõcauũ: qa ĩ ſcultura id neceſſario exigi dicũt. Et inde cœlebs: oĩa cũ. œ. diphth. ſcribunt. Aliis uero magis placet cũ. æ. diphth. ſcribẽda hæc eſſe: ſecundũ quod latius uidebim⁹ ĩ dictione diphthongus.

C œleſyria prima cum. c. exili &. œ. diphth. antepenultima cum. y. græco & penultima cuꝫ. i. latino ſcribitur uocabulum eſt quo qdam ex noſtris antiquis uſi ſunt: indicantes per illud cauam ſyriaꝫ. Nam ex κοιλη qđ eſt caua: & σύρια componitur.

C œus cum. c. exili &. œ. diphth. ſcribit᷑: fuit gigas filius Titani & Terræ: qui in cœa ĩſula ſuperbiſſime regnũ tenuit: a quo inſula traxiſſe nomen dicitur: de quo meminit Virgilius libro georgico. primo cũ ait: Cœũq; iapetumq; creat: ſcæuũq; typhœa.

C olaphizo cũ. c. exili & unico. l. atq;. i. latino &. z. conſonãte ſcribit᷑: idem ẽ quod apud nos alapã incutio.

C olaphus cum. c. exili & unico. l. ſcribit᷑: a noſtris quibuſdam alapa dicitur: & deſcẽdit a κολαφιζω: quod eſt alapam incutio. Iuue. in ſatyra: Scire uelim ait: Nos colaphum incutimus lambenti cruſtula ſeruo. Terẽtius plus qngentos colaphos infrægit mihi.

C olyma cũ. c. exili & unico. l. atq;. y. græco ſcribit᷑: dici põt a noſtris uetatio: quo uocabulo uſum Afraniũ dicunt in menæchinis cũ ait: colyma a lenone ſancitum ẽ. Naꝫ deriuat᷑ a κολύω quod ẽ ueto: quod in p̃terito facit uetui & ſupino uetitum: inde uetatio & non uetitio. Nam nomina quæ ueniunt a uerbis primæ cõiugationis poſitionẽ ſupini habẽtibus in itum uel in ctum: præter cæterorum uerborũ legem exeũt in atio nõ in itio nec in ctio: ut præſto præſtiti præſtitum: præſtatio nõ præſtitio: cubo cubui cubitum: cubatio non cubitio: domitum domatio: nõ domitio: ſonitum ſonatio non ſonitio: crepitum crepatio: nõ crepitio: tonitũ tonatio nõ tonitio: licet dicamus ſonitus crepitus tonitus: non ſonatus crepatus tonatus. Frictuꝫ fricatio nõ frictio: & ita in cæteris. Sectio tamen crebrius reperit᷑ q̃; ſecatio. Lauo & poto non habent ſupina neq; ĩ atũ neq; in itum neq; in ctum: ſed in otum. Idem formant nomina ſua lotio & potio. Vnde ſunt lotor & potor nomina uerbalia: & lotium pro urina: prima tamen breui non longa. Aliquando reperitur lauatum & potatum: unde ſunt lauatio & potatio: lauatorq; & potator. Iuuo uero alio modo format deriuatiuũ uidelicꝫ iutum. Cæterum ex alio ſupino iuuatum facit iuuatio: ab illo ſit iutor: ſeu poti⁹ adiutor. Ex cæteris aũt pauca ſunt nomina uerbalia in or. ut domitor & nõ domator. Et ſector q ſignificat uenditorẽ bonoꝝ exulis: & ut aliqui uolunt emptorem. Et ſectio ip̃a hæc actio.

C olyphium prima cũ. c. exili: ſequẽs cuꝫ. y. græco: & penultima cum. ph. aſpirato &. i. latino ſcribit᷑. Et apud

quoſdam poetas græcos:uti apud noſtros ꝑ cibo:quo luctatores utebanť.ut Iuue.in ſatyra Vltra ſauromatas:Luctantur paucæ comedũt colyphia paucæ.

C olica cũ.c.exili utrobiq3:& unico.l.atq3.i.latino ſcribitur:paſſio ẽ ĩteſtini:quod græce colon dicitur:Vnde nomen aſſumpſit.

C oboliũ cũ.c.exili & unico.l.atq3.i.latio ſcribiť:Veſtis erat ſine manicis:& deſcẽdit a κολόβω qđ ẽ breuio.

C olocaſia cũ.c.exili utrobiq3 & unico.l.atq3 unico.s.&.i.latino ſcribiť.Eſt teſte Pli.li.xxi.natu.hiſto.nobiliſſima herba in ægypto:quam cyamon aliqui uocant:ſpectabilis foliis & latiſſimis etiam ſi ad arbores comparentur:quæ cũ aqua in uaſis ſæpe implexa gratiſſimam potationem reddũt ꝑducitq3 fabã in arenoſo ſolo decoctam:quæ gratum etiam ad nos traducta ſaporem reddit.hæc ille.Vnde eam eſſe puto:quam faba3 ægyptiam uulgo uocamus.

C olocynta abſq3 aſpiratione:& cũ.y.græco ſcribiť:quam noſtri tranſcribere in penultima cum.q.conſonãte conſueuerunt:ac conuertẽtes.y.græcum in.u.& ſuperaddentes.i.latinum dicũt coloquinta:& ẽ teſte Diaſcoride agreſtis cucurbita.

C olchos prima cum.c.exili:& ultima cum.ch.aſpirato ſcribitur:regio eſt iuxta põtum ex parte aſiæ:quæ regnum fuit Oetæ regis.

C olla cũ.c.exili & duplicato.l.ſcribiť:a noſtris dicitur gluten.

C ollyriũ pría cũ.c.exili:ſequẽs cũ.y.græco:& penultima cũ.i.latino ſcribiť:medicamẽ ẽ oculoꝝ.Vnde Iuue. in ſatyra Credo pudiciciã ait:Et prurit frict9ocelli angulus inſpecta geneſi collyria poſcit.

C olophon cũ.c.exili & unico.l.ſcribiť:urbs in lydia:quã quidã nobilẽ ferũt ex oraculo clarii Apollinis.

C olon cum.c.exili & unico.l. ſcribitur:dici poteſt a nobis artus membrum & internodium. Eſtq3 etiam nomen inteſtini.

C oloſſus cum.c.exili & unico.l.atq3 duplicato.s.ſcribiť:græcum uocabulum eſt:& a κόλον:quod eſt membrum deduciť.Itaq3 ꝑ membroſa & alta ſtatua poniť.Vnde ait Pli.li.xxxiiii.natu.hiſto.moles quippe excogitatas uidemus ſtatuarum:quas coloſſos uocãt turrib9pares:talis eſt in capitolio Apollo tranſlatus a Lucullo ex apollonia ponti urbe.xxx. cubitorũ qngentis de talẽtis fact9.Talis in cãpo martio Iuppiter a Claudio Cæſare dicatus:qui decorať pompeiani theatri uicinitate:talis & Tarenti fact9a Lyſippo.xl.cubitorum Refert etiam Apion græcus hiſtoricus q Pliſtonices cognominať:& paulo ante Plinium fuit adhuc tunc in labyrintho ægypti coloſſum eẽ Serapis:e ſmaragdo cubitorũ.ix.Sed ante oẽs teſte Pli.in admiratione fuit Solis coloſſus rhodi:quem fecerat Clares lyndius Lyſippi ſupradicti diſcipulus:qui.lxx.cubitorum altitudinis fuit.Qui poſt qnquageſimumſextũ ãnum terræmotu ꝓſtratus:iacens quoq3 miraculo ẽ.Pauci pollicẽ ei9amplectunť.Maiores ſunt digiti q̃3 plæræq3 ſtatuæ:uaſti ſpecus hiant defractis mẽbris.Spectanť int9magnæ molis ſaxa:quorũ pondere ſtabiliuerat illud cõſtituens.xii.ãnis tradunt effectum trecẽtis talentis : quæ cõtulerant ex apparatu regis Demetrii relicto.Sunt alii cẽtum minores ĩ eadẽ urbe ubicũq3 ſinguli fuiſſent nobilitaturi locum.Fuit & in galliæ ciuitate aluernis Mercurius oẽm amplitudinem ei9generis ſtatuarũ ea ætate uincens:quæ Xenodorus fecit.Is poſtq̃3 ſatis artem ibi approbauerat:roma3 accitus eſt a Nerone:ubi deſtiantum illius principis coloſſum fecit cẽtum.xx.pedũ.De quo uidebimus in dictiõe Roma.Nam ab eo amphitheatrũ ꝓpinquũ coloſſeum uocatum ẽ.De quo Martialis li.i.epigrãmatum inquit: Hic ubi ſidere9 ꝓpius uidet aſtra coloſſus : Et creſcunt media pægmata cælſa uia:hoc ẽ amphitheatrũ ubi pægmata.i.ludi exercebantur.Et pergit:Inuidioſa feri radiabant atria regis ideſt Neronis.Nam ibi domus ei9 aurea fuerat Vnaq3 iam tota ſtabat in urbe domus.

C ollyiuſta cũ.c.exili & duplicato.l.ſequẽte.y.græco:& cũ.i.latio ĩ penultima ſcribiť:diciť a noſtri s nũmularius:& minut9mẽſarius:q & idem forte ab illis trapezita uocať:cũ & collyiuſta trapezas habeat.

C olpus cũ.c.exili &.p.nõnunq̃3 qdem exili:nõnunq̃3 uero aſpirato ſcribiť:diciť a noſtris ſinus.

C oma cum.c.exili & unico.m.ſcribitur.Et ſi habeat primã breuem capillorum ornatum indicat.Nam tunc quoq3 a græcis cum.o.ꝑuo ſcribiť.Si uero habeat illã longam uillã deſignat:& cu3.o.magno apud græcos deſcribiť.Et differt ſecũdum aliquos coma a cæſarie.Quia a cædendo cæſaries dicta ferť.Et coma capillos non cæſos indicat ἀπό τοῦ κόπτω κατά τὴν ἀντίφρασιν.

C omma generis neutri cũ duplicato.m.ſcribiť:& dicit apud nos ꝑtem:nam deriuať ἀπὸ τοῦ κόπτω.

C omarus cum.c.exili & unico.m.ſcribitur:dicitur teſte Plinio libro.xv.naturalis hiſtoriæ:a noſtris arbutus eſt etiam genus mori.

C omata abſq3 aliqua aſpiratione:& cũ unico.m.ſcribiť:nomẽ ẽ paſtoris:de quo ſæpe Theocritus:qn & gallorum regionis cognomẽ:ubi grandem illi deferũt comam.

C ometes abſq3 aliqua aſpiratione ſcribiť:& deriuatur a coma quam habere uidetur:ob quod teſte Plinio li. ii.naturalis hiſto.crinita latine dicitur:& infra ſubdit cometes in uno totius orbis loco colitur.In templo romæ admodum fauſtus diuo Auguſto indicatus ab ipo qui inſpiciente eo apparuit ĩ ludis quos faciebat Veneri genitrici:non multo poſt obitum patris Cæſaris in collegio ab eo ĩſtituto. De quo Virgiliu3 ĩtellexiſſe puto cum ait:Ecce dionei præceſſit cæſaris aſtrum.Maxime cũ nõ multo poſt dicat Pli.eo ſidere ſignificari

uulgo creditur Cæſaris aīam inter deorū īmortalium numina receptā. Quo nomine id inſigni ſimulachro capiti eius: quod mox in foro cōſecrauimus adiectum eſt.

C omœdia cum.c.exili &.œ.diphth.in antepenultima atq;.i.latino in penultima ſcribitur: componiturq; ꝑ modum quo ſupra in generalibus ꝑcæptis late oſtendimus. Sane fuit comœdia apud græcos duplicis generis: antiqua.ſ.& noua. Antiqua qdem teſte Quintiliano cum ſincæram illam ſermonis attici gratiam prope ſola retinet: tum facūdiſſime libertatis in uitiis inſectandis ē præcipua. Qua quidē & pro noſtra ſatyra græcos uſos fuiſſe demonſtrat. Fuerūtq; in ea præcipui Ariſtophanes Eupolis & Cratinus: ut in dictōne Prologus late demonſtrabimus. Noua uero comœdia eadeꝫ uia qua & noſtra incedit: ī qua nos claudicaſſe Quītilianus dicit: & ut ait uix leuem umbram græcorū ſeqmur: adeo ut ſermo ipē romanus nō recipere uideat̄ illam ſolam conceſſam atticis Venerem: in quo genere eodem teſte ꝑcipuus & admirandus fuit Menander ut in ea dictione uidebimus: apud nos uero plures fuerūt: ſed ſoli iam reſtant Terentius & Plautus. De quo Varro Epiſtilonis ſentētia muſas plautino dixit ſermone locuturas fuiſſe: ſi latine loqui uellēt. Sꝫ habuim⁹ olim Cæciliū: Neuium: Licinium: Attiliū: Turpilium: Trabeā: Lucetium: Ennium. De qbus Iulianus ſedic⁹ teſte Aulo Gellio hos uerſus edidit:

Multos incertos certare hanc rem uidemus:
Palmam poetæ comico cui deferant.
Cum meo iudicio errorem diſſoluam tibi:
Vt contra ſiquis ſentiat: nil ſentiat:
Cæcilio palmam ſtatuo de comico.
Plautus ſecūdus facile exuperat cæteros.
Deinde neuius: qui ſeruet pretio in tertio:
Si erit quod quarto detur dabitur licino.
Poſt inſequi licinium facio attilium.
In ſexto ſequitur hos terentius.
Turpilius ſeptimum: trabea octauū obtinet.
In nono loco eſſe facile facio lucetium.
Decimum addo antiqtatis cā ennium.

Quam ſane ſentētiam cōfirmare uidet̄ Gellius: ſed non plane Cicero & Quintilianus. Vnde ait ille ad Atticū li.viii.epiſtola.iii.ſecutuſq; ſum non dico Cæciliū inane ut ex portu in pyræo malus eni auctor latinitatis eſt. Sed Terentium: cui⁹ fabellæ ꝑpter elegātiam ſermonis putabant̄a C.Lelio ſcribi. heri aliquot adoleſcētuli coimus in pyreū. Quintilianus in.x.in comœdia maxime claudicauimus: ſic Cæcilium ueteres laudib⁹ ferant: licet Terentii ſcripta ad Scipionē aphricanum referantur. Quæ tamen ſunt in hoc genere elegantiſſima: & plus adhuc habitura gratiæ ſi intra uerſus trimetros ſtetiſſent. Sane a comœdia comic⁹ deducit̄. Et is dicit̄ q comœdiam cōpoſuit. ut Cæcilius Plautus & reliqui. Comœdi uero ſunt repræſentatores actoreſq; comœdiaꝝ: ſicut tragicus q tragœdiam cōficit: & tragœdus repræſentator actorq; tragœdiarum.

C oncha prima cū.c.exili: & altera cū.ch.aſpirato ſcribit̄: genus ē piſcis ex cancroꝝ genere carentis oculis: ut dixit Pli.li.ix.natu.hiſto.quæ teſte Solino potiſſime ſunt ī mari indico: in qbus ut ait repit̄ margarita genus lapidis ꝑcioſi. Quin & ī eadem orthographia uolūt ꝓ uaſi capi & tuba. Alii uero ꝓ his latinā dictionem uolunt: & ſine aſpiratiōe ultimæ ſcribēdam dicūt: ita ut dicatur quaſi cōcaua.

C onchylia prima cū.c.exili: ſequens cū.ch.aſpirato &.y.græco penultia cū unico.l.&.i.latino ſcribit̄: genus eſt piſcium in mari aſſyrico & indico. ex quoꝝ inciſis conchis lachrymæ emanant: qb⁹ purpura tingit̄. Idem murices dicunt̄ & ſarræ: ut Virgi.i.iiii.æneī. Ardebat murice læna: & li.georgi.ii. Vt gēma bibat & ſarrano dormiat oſtro. Quare Iuue.i.iii.ſatyra de adulatorib⁹ græcis loquens īquit: Horū ego nō fugiā cōchylia.i. purpuras adulationes uel uenena: ut Virgi.i.georgi.ii. Alba neq; aſſyrio fucat̄ lana ueneno.

C onon cū.c.exili hoc ē ſine aſpiratione ſcribit̄: fuit uir athenienſis q tpe pelopōneſiaci belli ad rempublicaꝫ ſe contulit: in qua magna qdem peregit. Nam teſte Aemilio ꝓbo ꝑtor pedeſtribus exercitibus ꝑfuit. Et ꝑfectus deinde claſſis creatus res magnas mari gæſſit: in qua poteſtate phæras cæpit lacedæmoniorū coloniam Idem in extremo pelopōneſiacō bello ꝑtor erat: cū apud ægos flumē copiæ athenienſium a Lyſandro ſunt deuictæ: ſed tūc quoq; affuiſſe Cononē conſtat: ex quo peius res adminiſtratæ in eam calamitatē deuenerūt Verum cū rebus afflictis patriam obſideri audiſſet: non quæſiuit ubi tuto uiueret: ſed unde ciuib⁹ ſuis ꝑſidio eſſe poſſit: quod tantis laboribus & periculis confecit: ut ultio a Tyriabazo qui ſardis præerat: ſub amiciciæ ſpecie conuocatus in uincula cōiectus eēt: in quibus aliquādiu fuit ſed ut nōnulli ſcribunt inde ad ꝑſarum regem deduct⁹ apud eum periit. At Dion hiſtoricus q fideliter ꝑſica ſcripſiſſe dicit̄: effugiſſe eū ſcribit & dubitat an Tyriabazo id ſciente uel īprudente factum fuerit.

C onopeum cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribit̄: genus eſt tentorii ex filo contexti: quod ad euitādos culices ſupra lectum explicari conſueuit. Nam κωνώψ græce latine culex dicitur. De quo Iuue.ī ſatyra.vi. Vt teſtudineo tibi lentule conopeo.

C ontus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:& dicitur apud nos ptica ſiue ſudes.
C holera cum.ch.aſpirato ſcribit͛:dicitur a noſtris bilis.Iuue.in ſatyra Credo pudicicia₃ ait:Nauſeat atq; ocu lis bilem ſubſtringit opertis.
C octona prima cū.c.exili:ſequēs cum.ct.ſimiliter non aſpiratis ſcribit͛.Et ē neutri generis ac pluralis numeri apud græcos ficoꝝ genus eē comperi:quæ quidem ab urbe ſyriæ:quæ cocton dicebatur nomen aſſumpſe-runt.Idem Pli.li.xiii.natu.hiſto.confirmaſſe uidetur:dicens ficorū caritas minor ē ei⁹generis:quæ coctona uocant.Et īmediate ſubdit item pruna in damaſco ſyriæ nata:& miſſa:utraq; iam familiaria.Idem Iuue.ſen ſiſſe uidet͛in ſatyra Vmbritii:cū dixit de adulatore græculo: Aduectus romā quo pruna & coctona uento. hoc ē eodem modo uenalis.Quin & puas eſſe ficus oſtendere uidetur Martialis in.vii.Paruaq; cū canis ue-nerunt coctona prunis.Et circa ultimum operis inqut:
Hæc tibi quæ cocta uenerūt coctona menſa.
Si maiora forent coctona ficus erat.
C oons cum.c.exili & duplicato.o.ſcribitur:fuit teſte Homero li.xi.iliados:primogenitus filiorū Antenoris q͛cum Iphidamantis fratris mortem ab Agamēnone illatam uindicare uellet: & Agamēnonem ſolus uul-neraſſet:ab eodem & ipē interfectus eſt.
C ophinus cū.c.exili &.i.latino ſcribit͛:dicitur latine corbis.
C orax cū.c.exili ſcribit͛:fuit unus frater Tyburti:ut uidebim⁹ī dictiōe tybur:& oppidū uulſcorum ab eo co gnominatū.Alter fuit orator ſiculus:q & Tiſias primi artificioſē dicēdi præcæpta litteris mandaſſe dicunt͛.
C orybātes abſq; aliqua aſpiratione & cum.y.græco ſcribit͛:populi fuiſſe dicunt͛ in creta: qui una & curetes Iouem infantē aluerunt.Nam ut dixit Ouidius li.iiii.faſtorum:
Pars clypeos manibus:galeas ps tundit inanes:
Hoc curetes agunt:hoc corybantes opus.
C orydalus cū.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribit͛:genus ē auiculæ.
C orycus cū.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribit͛:fuit ciliciæ urbs:& eiuſdem nominis portus:ac ſimiliter mons optimum crocū deferens:in quo antrum illud eodem nomine famoſum a poetis & hiſtoricis eſſe celebrat͛. Nam ut ait Solinus ē ibidē ſpecus:q montē impoſitum mari a ſummo cauat uertice:patulus hiatu ampliſſi-mo:ut etiam Pomponius cōfirmauit q de huiuſcemodi ſpecu plura & admiranda cōſcribūt: imo & tribus ſpecubus diſtinctū illū eē exponunt.Quoꝝ ultimū typhoneum uocant.de quo Lucan⁹:Antraq; lætiferi ra biem typhonis anhelāt.Simili mō & oīa a coryco deſcendentia ſcribūt͛:ut corycius:ut Virgi.li.georgi.iiii. Namq; ſub œbaliæ memini me turrib⁹altis Corycīū uidiſſe ſenē.Eſt etiā corycus collis ali⁹apud delphos cū ſimili ſpecu:ut Homerus in hymnis Herodotuſq;:& alii q̄plures oſtendūt.
C ortina abſq; aliqua aſpiratione & cū.i.latino ſcribit͛:ab aliquib⁹græcū dicit͛ uocabulum.Ego uero illud la tinum potius puto: & a coriis tractum ex qb⁹prīo cōficiebant͛:qbus & nōnunq; loca magis abdita ab aliis in tēplis ſepari cōſueuerant.Quare &ꝓ eiuſmodi loco poſitum cōperit͛.Virgi.li.ænei.iii. Et mugire ady-tis cortina recluſis.ubi ait Seruius:cortina locus eſt unde oraculi pcæptū datur.Pli.uero li.xxxiiii.na.hiſto. ſentire uidet͛cortinam etiā tripodē eē Apollinis cum ait:ex ære factitauere & cortinas tripodu₃ nomīe del-phicas:quoniā ludis maxime Apollinis delphici dicabātur.hæc ille.iuxta quod Virgi.li.vi.ænei.dixiſſe ui-detur:Neq; te phoebi cortina feſellit.Verū ut inqt Seruius ī.iii.ænei.dicit͛cortīa:uel quod Apollinis tripos corio phytonis tect⁹ē:uel quia certa illic reſponſa tradūtur:quaſi certina.Vel quod eſt uerius qa cor illic ua tis tēditur.Nam cauerna quædam in tēplo Apollinis fuit:ad quam phœbas rapta uaticinabatur:ut oſtēdit Lucanus in.v.hæc Seruius.
C ortyna uero cū.y.græco &.c.ī initioꝓ urbe cretæ a modernis qbuſdā ſcribit͛:ſed qa apud græcos cū.g.lit-tera habet͛:& id ab antiqs noſtris obſeruatum legim⁹:de ea uidebimus in dictiōe gortyna.
C orydon cū.c.exili &.y.græco ſcribit͛:nomen ē paſtoris.De quo ſæpe Theocritus & Virgilius.
C orcyra cū.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribit͛:inſula ē ī mari ionio olim phæacū patria & Alcinoi regnu₃:& a corcyra corcyretus corcyreta corcyretum deducit͛.Martialis in ultio:Aut corcyreti ſunt hæc de frondib⁹ horti:Aut hæc maſſyli poma draconis erant.De hac etiā Pli.li.iiii.natu.hiſto.
C orylus cū.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribit͛:ut etiā teſtis eſt Priſcianus li.i.ubi tractat de mutis circa fi-nem capituli:ubi ex huiuſmōi ſcriptura cū.y.græco arguit:corylu₃ & nymphā a græcis eē accæpta:habetq; accentū in prima:& eſt arbor ac fructus:quæ a noſtris dicit͛auellana a loco.ſ.ubi primū compta fuit:de qb⁹ Virgi.in bucoli. Phyllis amat corylos.Et li.georgi.ii.Neue inter uites corylum ſere.
C orymb⁹cū.c.exili &.y.græco ſcribit͛:ꝓprie fruct⁹ē hederæ:unde Virgi.in Palæmone:Diffuſos hedera ue-ſtit pallētem corymbos:& inde corymbiferus.ut Oui.li.faſto.i.Feſta corymbiferi celebrabat græcia bacchi
C orinthus cum.c.exili &.i.latino:atq;.th.aſpirato ſcribit͛:urbs fuit achaiæ:quæ primū teſte Euſebio lib. de tēporibus a Siſypho latrone Aeoli filio ſuper iſthmon in medio maris ionii & ægæi cōſtructa fuit:& ut ī qui-buſdam Homeri gloſulis comperi: Cercyra cognominata fuit. Deinde aucta Ephyra uocata:ſed poſt hæc euerſa:& ab Corintho Oreſtis filio inſtaurata:corinthus teſte Euſebio de temporibus cognominata fuit.

Vltimo a romanis fuit incenſa:ut oſtendit Florus de bello achaico:& Iuſtin⁹li.xxxiii.Fuitq; teſte Apuleio li.x.de magia regionis caput:& a corintho corinthiacus.i.corinthius deducit᷑.Oui.li.i.triſtiũ:
Illa corinthiacis primum mihi cognita cenchris.

C oritus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribit᷑:oppidum ē hetruriæ ſup ꝑuo colle eiuſdem nominis poſitum:& tyrrheno mari ad tria milia paſſuũ ꝓpinquũ códitumq; a Corito rege:dicēte Virgilio li.æneí.vii. His ortus in agris Dardanus idæas phrygiæ penetrauit ad urbes.Et ſubdit:Huic illũ coriti tyrrhena a ſede ꝓfectũ.Vnde ipi⁹Coriti filius putat᷑ Dardanus:qᷓq̃ a poetis ex eis uxore & Ioue ꝓcreatus dicatur.

C orobius cum.c.exili &.i.latino ſcribit᷑:nomen eſt uiri ꝓprium.

C orone cum.c.exili ſcribitur:urbs eſt achaiæ:teſte Pli.libro.iiii.naturalis hiſto.a qua coronæus ſinus cuꝫ.æ. diphthongo cognominatus eſt.

C horus cũ.ch.aſpirato ſcribit᷑.Et fuit in diuerſis tēporib⁹diuerſus ac ī diuerſis actibus uarius. Et teſte Feſto deriuatur a corona quæ ſine aſpiratiõe ſcribit᷑:ſed ut ait in deriuatiuo aſpirationē aſſumit.Sane teſte Quĩtiliano a nõnullis uetuſtioribus corona aſpirabat᷑:quod ex qbuſdam inſcriptionib⁹ei⁹ tēporis apparere dixit:eodē modo chenturiones & præchones cũ.ch.aſpirato ſcribebãt. Quod ſi ueram Feſtus deriuationem a corona poſuit:latinum eſſet chorus & non græcum.Cuius contrarium apud græcos habetur. Ideo Platoni magis credendũ ē:q ait:nõ longe ab initio ſecũdi libri de legib⁹chorus a χάρα:quæ ē lætitia nũcupat᷑

C horaules cum.ch.aſpirato ſcribit᷑:nomen ē tam muſici inſtrumēti quo pulſabat᷑ad chorum:qᷓ uiri cognomen pulſantis.Iuue.in ſatyra Credo pudiciciã ait:Ambroſiuſq; choraules.

C horaſmi cũ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:populi ſunt aſiatici teſte Hero.li.hiſto.ii.

C horda cũ.ch.aſpirato ſcribitur:& dictio græca ponit᷑ a Iulio Polluce.

C horea pría cũ.ch.aſpirato:& penultima cũ.e.abſq; diphth.ſcribit᷑:licet apud græcos ſit.ei. diphthongus: quæ in.e.longam cõuerſa ē:ut iuuat idulgere choreis.Sane a Virgilio metri cã corripit᷑ ī.vii.æneí.cũ ait: Pars pedibus plaudũt choreas:& carmina dicunt.

C horebus cum.ch.aſpirato ſcribit᷑:nomen eſt uiri ꝓprium.

C horineus cũ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:nomen ē uiri ꝓprium.

C horiambus cũ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:pes eſt choris qᷓaptiſſimũ carmen reddens.Cõſtat ex ſyllabis quattuor:pria longa:duab⁹ſequentib⁹breuibus:& ultia longa.Horatius in primo carminũ:Lydia dic per oés.qui uerſiculus cõſtat ex choriãbo & bacchio:ubi lydia ipm.a.correptum habet.

C os cũ.c.exili ſcribit᷑:urbs ē dorica:& ut puto a cote q apud nos lapis dicit᷑nomen aſſumpſit.Horatius ī carminibus:Ardentes acuens ſagittas cote cruenta.

C oſmus cũ.c.exili ſcribit᷑:dici põt latine ornatus uel ornamētum.Nam deriuatur a κοσμω: quod eſt orno & decoro.Nõnunq; uero & ꝓ ipo unguento quod ornat poſitum legim⁹.ut Iuue.in ſatyra Stēmata quid faciunt ait:Et coſmi toto merſat᷑aheno.Martialis in.xi.Quod coſmi redolent alabaſtra fociq; deorum. Et inde coſmianus:ut idem Martialis:Qui uino madeat:nec erubeſcat:Pingui ſordib⁹ eē coſmiano:Ludet cũ pueris amet puellas.Nõnulli uero putãt nomen illud Coſmi hoīs cuiuſdam unguentarii ꝓprium magis a poetis fuiſſe poſitum:qᷓꝓ unguento ipo:ita ut dicatur ahenum Coſmi.i.optimi illius unguentarii: alabaſtrum coſmi:quod.ſ.ille cum unguento uenditare ſolebat:ut ſimiliter balnea Criſpini:balnea Stephani. Martialis eodem li. Scis qᷓ ſint ſtephani balnea iuncta mihi.Ita ut q huiuſcemodi delicias: quæ ad ornatũ faciebãt uenditabant coſmus diceret᷑.ut idem poeta circa finem operis:Delicias coſmi uos redolete nurus. Et ab eo unguentum ꝙ ille compoſuerat:coſmianus uocaret᷑.idem Martialis ī.xii.clare mõſtrat᷑ cũ ait:Aut librã petit illa coſmiani: ubi uenalis rei pondus expreſſit:itaq; cũ diuerſis ornamentis decoratus ſit mũdus coſmus a græcis dicitur.Vnde coſmographia deducitur.

C oſmographia cũ.c.exili &.i.latino ſcribit᷑:eſt deſcriptio mundi:eiuſq; poſitione ſcriptura & pictura.Nam componit᷑ex κοσμοσ quod eſt mundus:& γραφια quod cum ſcripturam:tum etiam picturam deſignat. Vnde fuit etiam apud romanos conſuetudo pingendi mundum:dicente Propertio:Cogor & in tabula pictos ediſcere mundos.

C oſmeta cũ.c.&.t.exilibus ſcribit᷑:dici põt a noſtris ornator uel ornatrix.Vnde ſerui q nobiles mulieres exornare cõſueuerãt:coſmetæ uocati ſunt:dicente Iuue.ī ſatyra Credo pudiciciã:Ponũt coſmetæ tunicas.Nã a κοσμω:quod eſt orno deducitur.

C oſtus cum.c.&.t.exilibus ſcribit᷑:arbuſcula eſt aromatica.

C otys cũ.c.&.t.exilibus atq;.y.græco ſcribit᷑:nomen ē uiri ꝓprium.De quo ſæpe Plutarchus meminit.

C otula abſq; aliqua aſpiratiõe ſcribit᷑:genus eſt ꝑuæ menſuræ:quæ græce κοτυλη dicit᷑:ubi illud.y.græcuꝫ in.u.noſtrum cõuerſum fuit.

C othurnus cum.c.exili &.th.aſpirato ſequente a græcis:ſed a noſtris ſequēte.u.ſcribit᷑: genus eſt calciamēti teſte Seruio utriq; pedi aptum.Virgi.in buco.Suras euincta cothurno:& primo æneí.Purpureoq; alte ſuras uincire cothurno.Verum nõnunq; ꝓ calciamento ſubleuato ſubere:quo mulieres ipſæ grãdiores apparerent:a Iuue.poſitum uidetur in ſatyra Credo pudiciciam ubi ait: Si breue parui ſortita ē lateris ſpatium

breuiorq; uidetur Virgine pygmæa nullis adiuta cothurnis. Ponitur etiam aliquando cothurnˀ p alto dicendi genere apud poetas. Virgi. in buco. Sola ſophocleo tua carmina digna cothurno. Et a cothurno cothurnatus deducitˀ. Martialis i. v. epigrãmatum: Grande cothurnati pone maronis opus.

C ous cũ. c. exili ſcribitˀ: inſula ē in mari ægæo ſic quoq; teſte Igino a Coo filiæ Meropis cuiuſdã fœminæ: quæ in ea regnauit cognominata. Ex hac teſte Varrone li. ii. de agricultura uindemias romam deportabãt. Naȝ duobˀ fertiliſſimis optio uino montibˀ referta erat: fuitq; Hippocratis & Apellis patria. Vnde eã adiectiuũ cous coa coum ſimili ſcriptura deducitˀ. Iuue. in ſatyra Stẽmata quid faciunt inqt: Sptana chlamys cõchylia coa. Nam teſte Varrone prima in arte lanificii fœminarum ornamẽtis claruit: dicẽte Oui. li. ii. de arte loquens de puella quã amas: Siue erit in tyriis: tyrios laudabis amictˀ: Siue erit ĩ cois coa decere puta. In eadẽ dixit Solinus Homeri ſepulchrum eẽ quod in Naxo uoluit Martialis.

C rãtor cũ. c. & t. exilibˀ ſcribitˀ: fuit ſolẽſis philoſophus: q athenas cõcedens auditor fuit Xenocratis: ſotiˀ Palæmonis: reliquit cõmẽtaria ad. xxx. milia uerſuũ Arceſilao petenti ubi naȝ uellet ſepeliri: reſpondit teſte Laertio in uiſceribˀ terræ. obiit ante Cratem & Palæmonẽ morbo intercutis.

C rater abſq; aliqua aſpiratione ſcribitˀ: ē cuppa grandis: dicente Virgi. circa finẽ li. i. æneí. Crateres magnos ſtatuũt & uina coronãt: & li. iii. Tũ pater anchiſes magnũ cratera corona Induit: ipleuitq; mero diuoſq; uocauit. Et dicitˀ etiam hic cratera: ut Statius li. thebaidos. x. Et bacchus in altos crateras pateraſq; redit. Et ſic ab oĩbus poetis uas magnum ad bibendũ aptũ deſignatˀ: dicente Iuue. in ſatyra quæ incipit Natali coruine die. Vrnæ cratera capacem: & dignũ ſitiente pholo uel coniuge fuſci Bibit.

C rates abſq; aliqua aſpiratione ſcribitˀ: fuit athenienſis philoſophus: filiˀ Antigenis: & pago triaſius fuit academicus Polemonis auditor: illiuſq; ſucceſſor ſcholæ: q adeo ſe uiuentes iuicem amarũt: ut teſte Laertio eadem ſemper ſtudia ſint cõſecuti: & mortui eodem ſepulchro diſpoſiti: quos Antagoras in hanc ſententiam uerſibus exornauit. Hoc tumulo Cratẽ ac Polemonem cõditos fatere q tranſis o hoſpes: uiros cõſenſu animorum præcipuos: quorum diuino ex ore doctrina manauit ſacra: uitæq; mũdicies ſapientiæ adiuncta. Habuit Crates diſcipulos memorabiles: Inter quos fuit Arceſilaˀ Bion Theodorˀ. Alter fuit Crates patria thebanus & ſecta cynicus Diogeniſq; diſcipulus: quẽ Hieronymus noſter ſcripſit iæciſſe in mare magnum aurĩ pondus dicens: abi a me uenenum. Nam uos potius mergam: q̃ ipe a uobis mergar. Nam teſte Laertio fuit uir diues atneq̃ fieret cynicus. Quoſdam ex ſuis conantes illum a pposito auertere: baculo pſequebatur. habuit uxorem Hipparchiam Metrodis ſororem: ut in ea dictione uidebimus. Demetrius uero magneſius refert eum depoſuiſſe pecuniam apud trapezitam hac cõditione: ut ſi filii ſui Idiotæ eẽnt: eam illis traderet Sin autem philoſophi eam plæbi diſtribueret. Irritans ſemel Nicodromum cæſus eſt ab eo in faciem: quare chartulam ſupraponẽs uulneri ſcripſit: Necodromus fecit. Obiit ſenex & incuruatus. Alius fuit Crates orator de Iſocratis familia. Alius uallorum effoſſor: q cum Alexandro militauit. Alius philoſophus peripateticus. Aliˀ geometra. Alius poeta epigrãmatum. Alius etiã academicus.

C ratinus abſq; aliqua aſpiratione & i. latino ſcribitˀ: fuit athenienſis poeta comicus clarus apud græcos in ea antiqua comœdia: quæ quaſi ſatyræ noſtræ aſſimilabatˀ. In qua præcipuˀ ipe fuit Ariſtotphãeſq; & Eupolis dicẽte Perſio: Audaci qcũq; afflante cratino Iratum eupolidẽ præ grãdi cũ ſenes palles. Similiter Horatius Eupolis atq; cratinˀ ariſtophaneſq; poetæ. Atq; alii quoꝝ comœdia priſca uiroꝝ ē: & reliqua: ut uidebimˀ ĩ dictione Prologus. Hic idem teſte Pli. li. xxxv. natu. hiſto. Pompeium athenis pinxit.

C rathis cum. c. exili & th. aſpirato atq; i. latino ſcribitˀ: fluuius ē achiuorum teſte Herodoto li. hiſto. i. a quo ut ait q in Italia fluuius ſic cognominatˀ ē nomen accæpit. Eſtq; fluuius calabryæ: de quo Oui. li. metamor. xv. ait: Crathis & hinc ſybaris noſtris cõterminus oris Helectro ſimiles faciũt auroq; capillos. & Theocritus ĩ æglogla quæ ĩcipit ἁιγεσ ἕμαἱ de illo ait καί Τὺ Δὲ κρᾶθι ὀι ρωπον φύροισ: & reliqua. hũc dixit Oui. li. faſtorum. iii. lapidoſum eẽ cum ait:

Eſt ppe piſcoſos lapidoſi crathidis amnes Paruus ager.

C raſis cũ. c. exili & i. latino ſcribitˀ: dici põt a nobis temperamentum. & inde dyſcraſia cum. y. græco in pría diſtempamentum interpretari ualet.

C rapula cum. c. exili ſcribitˀ: græce dicitur κρεπάλη.

C ratylus abſq; aliqua aſpiratione & y. græco atq; unico. l. ſcribitˀ. Nomen fuit philoſophi: cui Plato librum illum de ſignificatiõe nominũ inſcripſit.

C ratippus abſq; aliqua aſpiratione & i. latino atq; duplicato. p. ſcribitˀ: fuit teſte Plutarcho ĩ uita Ciceronis philoſophus pipateticus. De quo Cicero li. iii. de officiis: plura locutus eſt.

C reontes abſq; aliqua aſpiratione ſcribitˀ: fuit unus corinthiorum rex: & latrõis Siſyphi filiˀ: q Creuſam filiã Iaſoni deſponſauit: & Medeã abdicare coegit. De quo Seneca in Medea. Alter fuit thebanˀ pater Iocaſtæ uxoris Oedipi regis thebaꝝ: q poſt cæſos ſimul Polynicẽ & Eteoclẽ thebanos regnũ aſſumpſit: ut monſtrat Statiˀ li. xi. & xii. ſuæ thebai. Aliˀ fuit huiˀ filiˀ. Aliˀ etiã fuit rex thebanus: & ultima Cadmi pgenies: q filiam ſuam Megæram matrimonio cõiunxit Herculi. & tandẽ a Lyco cum duobus filiis regno & uita priuatˀ fuit

C repida cum. c. exili & i. latino ſcribitur: fuerunt teſte Seruio tuſca calciamenta: quæ corigiis ad pedes liga

bantur. Virgi.li.ænei.viii. Et tyrrhena pedū circūdat uincula plantis. Et ut exponit Seruius crepidas dixit: quas primo habuere ſenatores: poſt equites romani. nunc milites. Vnde ait Horatius in ſermonibꝰ: Chryſippus dicat ſapiens crepidas ſibi nunq̃: Nec ſoleas fecit. Simiter Iuue. in ſatyra Perſius uero uidetᷣ uelle calciamenta fuiſſe græcorum: cum ait in.ii.ſatyra: Non hic qui in crepidas graiorum ludere geſtit. Sed ut ait Gellius li.xiii.noctium atticarum: Crepidas & crepidulas prima ſyllaba correpta: Id genus calciamenti appellarunt: quod græci κρεπίδασ uocant: & paulum ſupra: omnia enim, inquit ferme id genus quibꝰ plantarum calces tantum in fine teguntᷣ: cætera prope nuda: & teretibus habenis iuncta ſunt Soleas dixerūt nōnunq̃ græca uoce crepidulas. At crepido teſte Seruio eſt abrupti ſaxi altitudo. Virgilius lib.x.ænei. Forte ratis cælſi coniuncta crepidine ſaxi.

C riſis cū.c.exili &.ſ.nō duplicato atq;.i.latino ſcribitᷣ: dicitur apud nos iudicium. Vnde criticus deriuatur.

C riticus abſq; aſpiratione &.i.latino ſcribitur: dicitur quaſi iudicans & arguēs. Vnde Seruiꝰ ſuper.xi.ænei. ubi ait Virgilius: Pilumno quos ipſa decus dedit orithyia inquit: Critici: culpant hoc loco Virgilium. Et Iuuenalis Critice pelluces:

C reſſa cum.c.exili &.e.abſq; diphthon.atq; duplicato.ſ.ſcribitur: & a κρήσ quod eſt cretenſis deriuatur. Iuue. in ſatyra: Omnibus in terris: Nec ſthenoboea minus: Quam creſſa excáduit.i.cretenſis Phœdra. Vnde nec creiſſam quēadmodū threiſſam dicere poſſumꝰ. Nam creſſa ut diximus a κρήσ deſcendit: ubi apud græcos eſt.η. abſq; diphthon.quod eſt.e. purum traducitur. At threiſſa cum.ei.diphth.apud græcos ſcribitur uidelicet θρεῖσσα: quæ ut ſupra oſtendimus nōnunq̃ a poetis noſtris diſſoluitur. Virgi. libro æneidos primo: Vel qualis equos threiſſa faticat Harpalice.

C reta abſq; aliqua aſpiratione: &.e.abſq; diphth.ſcribitᷣ. Et teſte Virgi.li.iii.ænei. Creta iouis magni medio iacet inſula ponto. hác dixit Pli.libro.iiii.natu.hiſto. Doſiades a Cretæ nympha heſperidis filia cognomiatam uoluit. Anaximander uero a Cretæ rege curetum. Nōnulli autem alii a temperie cæli: aeream primū dictam exiſtimauere. deinde macaroneſon.i.beatam inſulam. poſtea cretam a rege cognominataꝫ dixere. De qua Ariſtoteles li.politicorum.ii.ſic ait: Videtur hæc inſula ad principatuꝫ græciæ eē nata. ac ꝑclare ſita cūcto namq; īminet mari. Cum fere græci omnes circum mare ſint poſiti. Abeſt enī hinc modicum a peloponneſo: Illic uero ab aſia circa triopium: & rhodum. Quare imperium maris obtinuit Minos: ac inſulaꝝ alias ſubægit. Alias uero dudū īcultas habitare fecit. Tandē ſiciliam aggreſſus: circa camerinam defunctus eſt. Et a creta cretæus cum.æ.diphthongo in penultima deriuatur. Virgilius libro æneidos.iii. Tertia lux claſſem cretæis ſiſtet in oris.

C reta ꝓ terra quadam tenaci græcum uocabulum eſt: & ab creta inſula in qua melior cōperitᷣ: nomen aſſumpſit. & eodem modo ſcribitᷣ: nōnulli uero latinum putant: & a creſco uerbo deduci dicunt: quaſi concreta. Sane ut in Pli. & in diuerſis ānotaui: uniuerſaliter oīs terra tenax creta nominatᷣ. Vnde diuerſa illiꝰ genera Pli. ipē circa finem.xxxv.li.enumerauit: Vt cymoliam quæ cādida eſt: & quam alii a κύμη urbe Italiæ: quæ litteris noſtris cumæ dicitur uocitatam ferunt. Cuius uſum & medicamentis & ueſtibus poſuit Pli. eſt etiam ſarda cymolia: quam ex ſardinia afferri dixit: ſed non niſi candidis ueſtibus commoda: uerſicoloribus non inutilis. Eſt ſimiliter & umbrica: quam non niſi poliendis ueſtibus aptam dixit. Et hinc non longe ad uerbum ſubdit. Alia creta argentaria appellatur: nitorem argenteum reddens. Eſtque uiliſſima: & qua pedes uænalium ſeruorum trans mare aduectorum denotare inſtituerūt maiores. hæc ille. Iuxta cuius ſententiam ait Tibullus libro ſecundo:

Nota loquor regnum ipē tenet: quem ſæpe coegit.

Barbara gypſatos ferre cataſta pedes. Et Iuue. in prima ſatyra: Sacro nec cedat honori Nuper in hác urbeꝫ pedibus qui uenerat albis.i.argentea creta: illocreatis. Nam libertinus poſtea effectus opibus patricios omnes ſuperabat: quem Lucinium nomine fuiſſe: & primo tonſoreꝫ quidam ferunt. Vnde potentiſſimos ī urbe romana nōnullos fuiſſe libertos: idem rettulit Iuue. ut Criſpinum: quem nominanter exprimēs mōſtruꝫ eē dixit nulla uirtute redemptum. Qui ps fuit niliacæ plæbis: & uerna canopi: hoc eſt ſeruus ī domo domini ex ancilla natus: q a græcis οἰκογένησ.i.domi natus dicitur. Et inde uernaculus uernacula uernaculum: quod eſt domi noſtræ uel in noſtra patria natum. Vnde lingua uernacula: quod uulgo dicitᷣ lingua materna. Fuerat ergo Criſpinus apud canopum in domo ſui domini ex quadam ancilla natus: & romam uenalis aduectꝰ qui ueditus: & libertinus deinde effectus: principatu Domitiani tātum excreuerat: ut Tyrias humero reuocante lacernas Ventilet æſtiuum digitis ſudantibꝰ aurum. Eratq; lacerna genus ueſtimenti nodo ſupra humerum alligati. Vnde tali ueſte indutus lacernatus dicitᷣ: ut idem auctor Ipſe lacernatæ cum ſe iactaret amicæ. Alium rettulit idem poeta libertum Claudii principis nomine Narciſſum. Quē in fine ſatyræ Plurima ſunt fuſcine: ditiſſimum fuiſſe oſtendit: ut in dictiōe Narciſſus uidebimus. Et apud eūdem principem potentiſſimum: ut ī dictione Meſſallina monſtrabimus. Quare ſubdit Plinins ad ea quæ ſupra rettulimus. Iam non eſt enumerare libertos e ſanguine quiritum: & proſcriptionum licentia ditatos: hoc eſt inſigne uænalitiis gregibus opprobriumque inſolentis fortunæ: quos adeo potiri rerum uidimus: ut prætoria quoque ornamenta decerni ſenatu iubente Agrippinæ: & Claudii Cæſaris libertis uiderimus.

Tantumq; de laureatis faſcibus non remittit his qui illocreatis pedibus aduenissent.hæc ille. Sane iter uæ-
nalitios & uenalitiarios differentia ē.Nam uenalitiarii apud Varronem & Pli.dicunt̃ negotiatores ſeruoꝝ
nouitiorum:& uænalitia ipſa corpora:ut apud Paulum Iuriſconſultum de ædilitio edicto. Quicūq; ex uæ-
nalitio nouitioꝝ emptus:alicui miſterio ꝓpoſitus ſit:ſtatim eū ueteratorum numero eē. Vænalitiꝰ quoque
adiectiuū:ut Pomponius iuriſcōſultꝰ de donationibus īter uirū & uxorē li.xxiiii.digeſtoruʒ īquit:Quod ſi
familiam domeſticā uxoris aut uænalitiam parauit.& reliqua.

C reſton abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:fuit tyſenorum ciuitas.

C reſſæa cum.c.exili & duplicato.s.atq;.æ.diphth.in penultīa ſcribit̃:regio ē macedoniæ littoralis:ut teſtis ē
Herodo.ii.hiſto.vii.& ei adiacet mari:quod themopontū dicit̃:habēs ab oriente pallenem cōterminaʒ:ab
occidente uero uerſus græciæ partes mygdoniam.

C reſtona abſque aliqua aſpiratione ſcribitur:regio eſt macedoniæ contermina mygdoniæ:ut Herodotus li-
bro hiſtoriarum.vii.

C rethon cū.c.exili &.th.aſpirato ſcribit̃: fuit teſte Homero Dioclei filius:ab Aenea ī bello troiano īterfectꝰ
ut uidebimus in dictione Orſilochus.

C rines cū.c.exili &.i.latino ſcribit̃:a græca dictione diriuat̃:quæ apud illos dicitur κρινίζεσ.

C rypta prīa cū.c.exili &.y.græco:ultima cū.p.&.t.abſq; aſpiratiōe ſcribit̃:dici pōt a noſtris occulta ſeu ab-
ſconſa.Nā a κρύπτο uerbo græco:quod apud nos ē cælo:ſeu abſcondo deducit̃.Vnde ait Iuue.in ſatyra
Si te ꝓpoſiti:Et ſolitus mediæ cryptam penetrare ſuburæ.

C ryſtallus prima cum.c.exili &.y.græco:ſecūda cum.t.exili ac duplicato.l.ſcribit̃.Vt nōnulli putant lapis ē
ex ſola aqua ui frigoris in glaciem induratus:Quibus Solinus non cōſentit:eo quod in cypro & alabanda
regione aſiæ locis ualde calidis generet̃.Et a cryſtallo cryſtallinus deducit̃.Vbi apud nos more noſtro accē-
tus eſt in antepenultima qa longa eſt:& penultima breuis:ut uidebimus in dictione Proſodia.Iuue.ī ſatyra
Credo pudiciciam:Grandia tollunt̃ cryſtallina maxima rurſus Myrrhina:quæ ſimiliter in antepenultīa ac-
centum detinet.Vnde Pli.li.xxxiii.natu.hiſto.Myrrhina inquit & chryſtallina ex eadem tellure effodimus:
qbus ꝓcium faceret ipſa fragilitas:hoc argumētum opum:hæc uera luxuria æſtimata ē: habere quod poſſit
ſtatim perire. Nec hoc fuit ſatis: turbam gēmarum portamus ex ſmaragdis:teximus calices: ac temulentiæ
cā temeramus diem.hæc ille.Iuxta quem Iuue.ait in.iiii.ſatyra:Byrrho ut multi gēmas ad pocula tranſfert
A digitis.Sane cryſtallum librarū circiter qnquaginta dicaſſe Diuū Auguſtum ī capitolio teſtis ē ideʒ Pli.li.
xxxvii.Quin & Xenocrates auctor ē uas amphorale ex cryſtallo uiſum ſextariorū quattuor.Quid ꝙ idem
Pli.ueluti furorē refert quādam matrēfamilias:nec diuiteʒ mercatam trullam unam cryſtallinam centūqn-
quaginta milibus.Refert etiā Neronem accæpto amiſſaꝝ rerum nuntio duos calices cryſtallinos: neqs aliꝰ
ex eis biberet:cōfrægiſſe.Et hæc de cryſtallinis:at de myrrhinis ī ſua dictiōe uidebimus.

C hriſtus cum.ch.aſpirato &.i.latino atq;.t.exili ſcribitur:dici poteſt apud nos unctus. Nam a χρίω: quod ē
ungo deriuatur.

C hriſma cum.ch.aſpirato &.i.latīo ſcribit̃:dici pōt a noſtris unctio:& ſimilimodo ut ſuperior dictio a χρίω
uerbo græco:quod eſt ungo deriuatur.

C hryſippus prima cum.ch.aſpirato &.y.græco:ſequens cum.i.latino ſequente duplici.p.ſcribitur.Nam ex
χρυσὸς uerbo græco:quod eſt aurum:& ἵππος:quod eſt equus componitur: quaſi aureꝰ equus:fuit phi
loſophus Apollonii ſolenſis filius ſiue tarſenſis teſte Alexandro & Cleantis diſcipulus : fuit uir ingenioſus
& acutus in omni genere orationis.In plærīſq; a Zenone diſſenſit & Cleante:quotiens aduerſus Cleantem
diſſerendo ægiſſet:tanta ducebatur pœnitentia ut crebro diceret:equidem alias fortunatus ſum: præterꝗ̄
in Cleantem: in hoc ſum infœlix:& ut dixit Cicero de natura deorum:Natus eſt homo Cryſippus ad mun-
dum contemplandum atq; miranduʒ.Nam teſte Laertio ſeptingenta uolumina edidit: & quicquid incide-
bat mandabat litteris.Sæpe emendabat & magna teſtimoniorum nube utebatur. Quod adeo in cōſuetu-
dine habuit:ut in quibuſdam ſuis opuſculis totam Euripidis Medeam insereret:petentiq; cuidaʒ ab altero
legente quidnam id eſſet quod legeret:illi inquit Chryſippi Medea ē.Quare de illo ait Apollodorus athe
nienſis ſiquis tollat de Chryſippi libris quæ aliena ſunt:charta illi uacua relinquetur . Eius tamen libri cla-
riſſimi ſunt:& in dialectica præcipue.In qua fuit adeo inſignis:ut dicerent ſi apud deos in uſu eēt dialectica
non futuram aliam ꝗ̄ chryſippeam. Refert noſter Valerius de ſtudio & induſtria illum octogeſimo anno
uolumen cœptum quadrageſimo exactiſſimæ ſubtilitatis abſoluiſſe:unde dicere uidetur auarus apud Per
ſium in fine ſui libelli neſciens ſuæ auariciæ terminum imponere: O chryſippe finitor tui aceruii:hoc eſt tui
libri:in quo tanta coaceruaſti:depinge ſiue oſtende & deſigna mihi ubi ideſt in quo diuitiarum loco inuē-
tus ſiſtam: hoc eſt pedem figam : quaſi dicat quia ex me reperire non poſſum. Erat hic teſte Laertio imbe-
cilli tenuique corpuſculo:ut ex eius dicit imagine apparere.In potationibus ut refert agebat quietem:cru-
ra autē ſola mouebat:ut ancilla eiꝰ diceret Chryſippi tātū crura iebriari.Vnde teſte Hermippo a diſcipulis
ad ſacrificiū ductꝰ:dulcē meꝝ adeo bibit:ut fatigatꝰ anguſtiis ſpūs eū qnta die poſt reliqrit cū eēt octogita-
triū ānoꝝ.Sunt qui dicant eū nimio riſu cōpræhenſum interiſſe.Ita ut cū aſinus manducaſſet ficus aniculæ

dixiſſet ut uinū aſino daret:nimioq; dehinc riſu expiraſſe.Neminē regū laudauit.Sola anicula contētꝰ fuit. Aliꝰ fuit Chryſippus cnidius medicꝰ:a quo Heraſiſtratꝰ teſtat̄ multa didiciſſe.Alius fuit huiꝰ filiꝰ Ptholemæi medicus:q calūniam paſſus ſupplicio ē affectus.Alius Heraſiſtrati diſcipulus.Alius poeta georgi.ſcriptor.

C hryſeis prima cū.ch.aſpirato &.y.græco:ultima cū.i.latino ſcribit̄:fuit Chryſæ ſacerdotis Apollinis filia. Nam cū ante captam troiam diuerſæ ex uariis troianoꝝ locis raptarent̄ puellæ:duæ īter alias formoſiſſimæ captæ ſunt Chryſeis.ſ.& Bryſeis.Quarum Bryſeis in prædæ diſtributione contigit Achilli: Chryſeis uero Agamēnoni:& quiſq; ſuam ardenter amabat.Sed cū Chryſes Chryſeidos pater ꝓ filia redimēda:ut ſcribit Homerus in initio iliados:ueniret ad græcos:non ſolū multa deferens munera:ſed ornatꝰ infulis & aliis ſacerdotalibus ornamētis orabat eos:ut Apollinis reuerentia:cuius ſacerdos in chryſa inſula erat: filiam ſibi reſtituerent:& ꝓcioſa acciperent munera.Cui cū cæteri græci aſſentirent:ſolus Agamēnon q illam amabat: eum iniurioſis & minacibꝰ uerbis reppulit.Quare Apollini cōqueſtus ſacerdos.hæc ille referebat uerba:
Quid coluiſſe mihi tua delphice numina prodeſt?
Aut caſtam uitam multos duxiſſe per annos?
Quidue iuuat ſacros poſuiſſe altaribus ignes?
Si tuus externo iam pellor ab hoſte ſacerdos.
Quibus ſane cōmotus Apollo peſtiferam luem in danaorum miſit exercitum:& conſultus Calchas reſpondit nō ceſſaturam donec Chryſæ patri reſtitueret̄ Chryſeis:qua demū reſtituta Agamēnon in amoris amiſſi ſolatium Bryſeida ab Achille iuſſit auferri.Ex quo ira inflāmatꝰ Achilles:ab exercitu cum ſuis diſcedens in idam montem ut qdam dicūt ſeceſſit:& cū pugnare nollet græci interim a troianis præliis qbuſdam ſupati intra caſtrorum munimēta cōpellunt̄ atq; obſident̄.Qui mittentes ad Achilleʒ tris legatos maxima illi munera obtulerūt ſi arma caperet:& præcipue Bryſeida:quā ſe nunq̄ tetigiſſe Agamemnon ꝓſancte iurabat. Fuerāt aūt legati Vlyxes:Aiax:& Phœnix:q ab Achille benigniſſime ſuſcepti:re deinde infecta diſceſſerūt. Vnde Ouidius libro.ii.triſtium ait:
Quid prius ē illic flāma chryſeidos:aut quæ Fecerit iratos rapta puella duces?

C hryſothemis prima cū.ch.aſpirato &.y.græco:penultima cū.ch.aſpirato ſcribit̄:habetq; accentum in antepenultima:fuit teſte Homero li.ix.iliados:filia Agamēnonis ex Clytæmneſtra:& uocabulum eſt compoſitum ex χρύσος:quod eſt aurum:& θεμισ nomen deæ:ut in dictione Themis uidebitur q̄ſi aurea Themis

C hryſoſtomus cū.ch.aſpirato &.y.græco atq;.t.exili ſcribit̄:dici pōt a nobis aureum os.Nam chryſos aurū & ςόμα os apud noſtros deſignat.

C hryſolithus prima cum.ch.aſpirato &.y.græco penultima unico.l.&.i.latino:ultima cum.th.aſpirato ſcribitur:lapis eſt ꝓcioſus coloris aurei:unde componit̄ dictio ex chryſos quo ē auruʒ:& λιθοσ lapis quaſi aureus ſit lapis:ob quod nōnunq̄ &.ꝓ ſuccino qa ſimilis coloris eſt:cū ab antiquis poetis tum a noſtri tēporis poeta elegātiſſimo Maffeo Vegio in quodā epigrāmate ponitur cum ait:
Aurea quæ quōdam defleuit muſa maronis:
Nunc hoc chryſolithi claudor in orbe culex.
Aurea muſa fuit:tumulus ſimul aureus ipſe eſt.
Quem miſerans etiam ſtruxit apollo mihi.

C hryſopaſſus pría cū.ch.aſpirato &.y.græco ſcribit̄:qn & iuxta finē.s.duplicat̄:& cōponit̄ id uocabulū ex chryſos qđ ē aurū:& πάσσω uerbo græco:quod apud nos dicit̄ ſpgo:quaſi lapis ſit auro aſperſus.

C hryſocolla pría cū.ch.aſpirato &.y.græco:penultia cū.c.exili:qn & cū gemino.l.ſcribit̄:& ē teſte Pli.libro xxxiii.natu.hiſto.humor q ī aurifodicinis ꝑ uenas auri defluit:& craſſeſcēte humore rigoribꝰ hybernis uſq; ī duriciā pumicis indurat̄:q̄ ſubtiliſſime cōtuſa(ut ille refert)auri pictura præbet:& īfra ſubdit chryſocollā aurifices ſibi uendicāt ad glutinandū aurum:unde & ipſa appellata ē.i.auri colla & glutem.De hac locutus Pli.præfato libro:uiſum eſt inqt Neroni principi ſpectaculis arenam circi chryſocolla ſterni cū ipſe aurigaturus eſſet inducta opificum turba.

C hryſogonus cū.ch.aſpirato &.y.græco ſcribit̄.Nomen ē uiri ꝓprium:& componit̄ a chryſos quod ē aurū & γονυ genu uel angulus:quaſi ſit aureū genu uel aureus angulus.Iuue.i ſatyra Credo pudicicíam īquit: Sunt quæ chryſogonum cantare uetant.

C rito cū.c.&.t.exilibꝰ:hoc ē abſq; aſpiratiōe ſcribit̄: fuit athēienſis philoſophus:unꝰ oīm(ut dixit Laertius) maxīo & eximio quodā amori Socrati affectꝰ.Cuiꝰ ita diligentē curā ægit ut nūq̄ aliqd ex his q̄ ſunt ad uitā neceſſaria ſibi deeſſe pateret̄.huiꝰ Socratis filii auditores fuere:hoc ē Critobolus: Hermogenes cū aſpiratione principii:Cteſipus cū.ct.exilibꝰ in eadē ſyllaba:Epigenes cū.i.latino:qui oēs fuere Socratis filii.

C ritobolus abſq; aliqua aſpiratōe & unico.l.ſcribit̄:fuit medicus.De quo Pli.li.vii.natu.hiſto.īquit:magna & Critobolo fama ē extracta Philippi regis oculo ſagitta:& citra deformitatē oris curata orbitate luminis hunc ego Socratis filium fuiſſe puto.

C ritheis prima cū.c.exili &.i.latino:ultima cū.th.aſpirato &.i.latīo ſimiliter ſcribit̄:fuit matris Homeri nomen:ut ſcripſerunt Herodo.& Plutarchus aliiq; nōnulli.

C rocyllus cum.c.exili &.y.græco atque duplicato.l.ſcribitur:fuit uiri athenienſis nomen.De quo nõnunq̃ Plutarchus meminit.

C rœſus cum.c.exili &.œ.diphthongo atq; ſimplo.s.ſcribitur:fuit Alyattis filius ultimus lydorum rex:prio quidem fœliciſſimus:ſed poſtremo ĩ infœlicitatẽ tractus:& a Cyro ſuperatus:cũ miſerabiliter regnum perdidiſſet ad miſerabiliorem uitam coactus fuit.De quo Herodot⁹ li.hiſto.i.Et ſimiliter Iuſtinus li.i.ꝓſecuti ſunt oĩa.unde ait Ouidius li.iiii.de ponto:
Diuitis audita eſt:cui non opulentia crœſi.
Nempe tamen uitam captus ab hoſte tulit.

C rocus abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑: fuit teſte Plinio li.xvi.naturalis hiſto.adoleſcens:ob cuius amorẽ Similax uirgo in eiꝰ nominis fruticem cõuerſa eſt:ut in ea dictione uidebimus.Et ipſe ſimiliter in florem ſui nominis ab Ouidio cõuerſus ponitur li.xiiii.metamorpho. Alii uero crocum dictum putãt a coryco ciliciæ oppido:q a Solino ſumme laudatur:& melior cæteris in uſu medicinæ teſte Diaſcoride cõpitur. Quare ut de excellẽtiori ait Martialis ĩ epigrãmatib⁹:Quod de corycio quæ uenit aura croco.& ĩde croce⁹:ut Virg. li.georgi.i.Nõne uides croceos ut tmolus odores:India mittit ebur.De quo ĩ dictiõe tmolus habebit᷑.

C rocodilus cum.c.exili utrobiq; &.i.latino atq; unico.l.ſcribit᷑:animal eſt quadrupes:quod nilus gignit:ſic dictus quia crocei eſt coloris:cuius forma fere per omnia dracõtea uidetur. Et noctem totam agit in aquis: diei uero maiorẽ partem quieſcit in humo.oua quaſi anſerina edit:quæ uiciſſim mas & fœmina in terra fouent.Et ut ait Herodo.li.hiſto.ii.hic omnium quas nouimus beſtiarum ex minimo maximus fit. Nã pullus iuxta oui quãtitatem naſcitur:qui cum ad cremẽtum peruenerit:fit ſeptem & decem cubitorum: & adhuc maior:imo ut ſcribunt Plinius & Solinus reperiunt᷑ frequenter.xx.cubitorum.Et aliquos refert Plinius ratos eſſe:quãdiu uixerint ſuſcipere ĩcrementa:cum longo tempore uiuat.Eſtq; armatus dentib⁹ & unguib⁹ Tantaq; ſuperioris ꝑtis cutis duricie:ut quãuis tergo percutiatur ictu fortium tormẽtorũ nõ lædatur: Inferioris uero ut dixit Seneca li.iii.de quæſtiobus naturalibus mollis eſt:habet oculos ſuis.Et obtuſe in aqua ſed in terra acutiſſime uidet.Detinetq; dentes magnos ad corporis ꝓportionem:quos ut ait Apulegius li.i. de Magia ĩnoxio hiatu ad purgandũ ꝓbet.Et ut etiã teſtat᷑ Herodo.mẽſes.iiii.q magis hyemales ſunt:nihil comedit.& ſola beſtiarum linguam non habet.

C rocyla abſq; aſpiratione &.y.græco ſcribit᷑:inſula nõnunq̃ ab Homero ponit᷑:quæ ab aliis cõmuniter corcyra dicitur:ut in ea dictione uidebimus.

C rocylus cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco:atq; unico.l.ſcribit᷑:nomẽ ponit᷑ paſtoris a Theocrito.

C rotalũ abſq; aliq̃ aſpiratiõe:& unico.l.ſcribit᷑:inſtrumẽtũ eſt muſicũ: quo utebãt᷑ ægyptii ĩ celebritatibus deoꝝ:ut oſtendit Herodotus li.hiſto.ii.de quo Virgilius in cõpa inquit:
Copa ſyriſca caput graia redimita mitella:
Criſpum ſub crotalo docta mouere latus.i.ad ſonum eius inſtrumenti docta q̃ molliter ſaltare:& ut puto a κρούω quod eſt pulſo deducit᷑:& cum etiam apud græcos quoſdam ꝓ plauſtro poſitum cõpererim: ab ea ſoni uoce cognomẽ accæpiſſe exiſtimo.

C roton abſq; aliqua aſpiratiõe ſcribit᷑:ciuitas ẽ calabryæ:de qua Oui.plene li.xv.metamorpho.ſcripſit:ubi ait:Nec ĩ hoſpita tecta Crotonis.Et inde crotonita ille dicit᷑:q ex ea originem traxit.

C hromaticus prima cum.ch.aſpirato:& reliquæ ſine aſpiratione ſcribuntur:ille ſane dici conſueuit:qui nulla uerecundia colorem mutat. Nam χρωμα apud nos colorem indicat: & magis ad uerbum coloratus dici poteſt.

C hromius cũ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:uir fuit argiuus:ut oſtendit Herodotus li.hiſto.i. ſimilis ſcribit᷑ ab Homero li.iliados.ii.&.xi.odyſſeæ:filius Nelei & frater Neſtoris.Alius fuit Priami filius: quẽ teſte Homero li.v.iliados:Diomedes interemit in bello.

C romna cum.c.exili &.m.ante.n.ſcribit᷑:eſt urbis nomen.

C hronus cum.ch.aſpirato ſcribitur:& tempus atque Saturnum apud antiquos græcos indicat.Moderniores uero quidam illorum grammatici:ut differentiam inter illos deſignent:cum denotare tempus uolũt cũ ch.aſpirato ſcribunt:cum uero Saturnum per.c.exile:hoc eſt ſine aſpiratione deſcribunt. Sed antiquos ex his quæ dicemus imitandos cenſemus.Saturnus igitur ut teſtis eſt ſacra Euemeri hiſtoria:quam ille ex titulis & ſacris inſcriptionibus contexuit:Cæli fuit filius ex Veſta & frater Titani:Opemq; ſororem duxit uxorem. Titan uero qui maior natu erat:poſtulat ut ipſe regnaret.Quod ubi Veſta eorum mater: & ſorores Ceres atque Ops perſenſerunt:ſuadent Saturno uti de regno ne concedat fratri: eo quod Titan facie deterior eſſet q̃ Saturnus. Quod ubi Titan perpendit:conceſſit ei ut regnaret. Sed hoc cum Saturno firmato fœdere:ut ſiquis liberorum uirilis ſexus ei natus eſſet necaretur. Id eius rei cauſa fecit:ut ad ſuos natos regnum rediret. Itaque qui primo Saturno natus eſt filius necatus eſt. Deinde poſterius nati ſunt gemini Iuppiter atque Iuno.Sed Iunonem ſolam Saturno in conſpectum dedere.Iouem uero clam abſcondentes:Saturno inſcio educandum dederunt.Item Neptunũ clam Saturno Ops parit:cũq; clãculũ abſcõdit.& cũ deinde pareret Plutonẽ & Glaucam:illa patri oſtenſa clã Pluto ſeruat⁹ ẽ.Glauca deĩde ꝑua emorit᷑

Quod cum Titan poſtea reſciuiſſ;:nouiſſetq; Saturno iá uirilis ſexus filios ſupeſſe dictis ſecũ filiis q Tita-ni uocabant̃:Saturnũ & Opem cóprahendit:& muro illos circũægit:cuſtodiáq; appoſuit.Hoc cum eoruꝫ filius Iuppiter cognouiſſet:ueniens cũ magna cretẽſium copia Titanũ atq; filios expugnauit:parentes uin culis exemit:& patri regnum reſtituit:ipeq; in cretam remeauit.Sed cũ deíde Saturnus ſorte admonitꝰ eét: ut a Ioue caueret ne cũ regno expelleret:effugiendi periculi gratia:Ioui filio inſidias tendebat.Quod cum Iuppiter ꝑſenſiſſet:patrem fugauit & regnum ſibi uindicauit:miſitq; armatos q illum ꝑ oés terras ꝑſequẽ-tes aut cópræhenderent aut necarét.Saturnus uero cũ diu erraſſet:uix ĩ Italia locuꝫ quo lateret ĩuenit.hæc ex ſacra hiſtoria dicta ſunt:quam teſte Lactantio interpretatꝰ:& ſecutus eſt Ennius noſter.Sed excæptus Sa-turnus a Iano:ut dixit Virgilius li.æneí.viii.

Is genus indocile & diſperſum montibus altis
Compoſuit:legeſq; dedit latiũq; uocari
Maluit:his quoniam latuiſſet tutus in oris.

Et ut dixit Ouidius libro faſtorum primo:

At bona poſteritas puppem formauit in ære:
Hoſpitis aduentum teſtificata dei.

Verũ qa Italia ipa inferior eſt q̃ græcia:in qua mõs eſt olympus finxerũt poetæ illum ab æthereo olympo ad Italiam deueniſſe:dicente Virgilio præfato loco:

Primus ab æthereo uenit ſaturnus olympo:
Arma iouis fugiens:& regnis exul ademptis.

Sed ut in eodem libro dixit Oui.Ante perrato falcifer orbe deus.Nam falcifer dicebat̃ qa italis primꝰ uitẽ putare oſtendit:dicente Virgi.li.ænei.vii.Vitiſator curuam ſeruás ſub imagine falcẽ.Et cuꝫ ea loca ubi re-gnabat Ianus:& ſuſcæptus fuerat Saturnus iuxta mare:quod dicit̃ inferũ ſint diſpoſita:dixerũt poetæ illuꝫ apud inferos relegatũ fuiſſe:dicente Oui.libro metamorpho.primo:

Poſtq̃ ſaturno tenebroſa in tartara miſſo
Sub ioue mũdus erat.ſubiit argentea ꝓles.

Nam ut in eodẽ loco ait.Aureaq; ut ꝑhibét illo ſub rege fuere Sæcula.Verum ſi ſubtilius rem ipam cõtem plemur:Saturnus ut græco uocabulo ſignificat̃.tempus ẽ quod ꝑfecto a cælo ortum ducit:cuꝫ nihil aliud tẽpus ipm q̃ cæleſtis motus mẽſura a philoſophis diffiniri ſoleat.Itaq; cũ oia tpe intereant:quæ aliquando orta ſunt:ſatis prudenter finxerũt poetæ illum etiam natos ſuos oẽs deuorare ſolitũ:cũ oia tpe cõſumeren-tur:ut uidebimus in dictione deus.Quáobrem dicebat Balbus apud Ciceronẽ li.ii.de natura deorum Sa-turnum ideo dici:qa ſaturatur annis.

C hronica pría cũ.ch.aſpirato:penultima cũ.i.latino:& ultima cũ.c.exili ſcribit̃:ꝓprie á noſtris dici poſſunt tꝑalia:cũ deriuet̃ a χρόνοσ:quod eſt tps.Quare ánales latine traduci cõſueuit: & ide chroniſmos: quod ẽ tẽporalitas ſiue mora:ut dixit Hieronymus ĩ Oſeæ:q etiá utitur uocabulo ſynchronii.i.contẽporanei.

C rumena abſq; aſpiratiõe ſcribit̃:ſignificatq; loculum.Nam deducit̃ a κρεμάω uerbo græco:qđ ẽ ſuſpẽdo qa plærũq; ſuſpenſa geſtatur.Alii uero ꝑ.ch.aſpiratum ſcribũt:& trahi uolũt ἀπό του χρήματος:quæ ẽ pecunia.Iuue.in ſatyra Atticus eximie:Quis enim te deficiẽte crumena.Et creſcẽte gula manet exitus?Cru menam poſuit ꝓ pecunia:hoc eſt cõtinens ꝓ cõtento:metonymia eſt.

C teatus cũ.c.ſequente.t.ĩ eadẽ ſyllaba:& abſq; aliqua aſpiratõne ſcribit̃:fuit teſte Homero li.iliados.ii. uir pelopõnẽſius:pater Amphimachi:unus ex græcorũ ducibus:q uenerũt ad troiam.

C teſias cũ.c.ſequẽte.t.in eadem ſyllaba:& abſq; aſpiratiõe atq;.i.latino ſcribit̃:fuit orator ſiculus q & Co-rax ſæpe refer unt̃ a Cicerone:& putant̃ primi q præcæpta dicendi ſcripſere.

C teſippus cũ.ct.exilibus ĩ eadem ſyllaba atq;.i.latino & duplicato.p.ſcribit̃:fuit Socratis filiꝰ:de quo ſupra uidimus in dictione Crito.

C theſiphon cum.ct.exilibus:& unico.s.atque.i.latino ſcribitur:fuit athenienſis pro quo Demoſthenes ora-tionem ſcripſit.

C teticon abſq; aliqua aſpiratiõe &.i.latino ſcribit̃:dicitur a noſtris poſſeſſiuum.

C umæ cũ.c.exili & unico.m.ſcribit̃:ubi.y.græcum quod apud græcos erat:in.u.noſtrũ cõuerſum fuit:urbs eſt cãpaniæ ꝓpe baias ad tyrrhenum mare humili colle ſita:quá teſte Liuio li.viii.ab urbe:ueniẽtes a chalci-de urbe euboiæ ad nouas quærendas ſedes primitꝰ cõdiderunt:dicente Virgi.li.ænei.vi.ubi de Dædalo lo quitur:Chalcidicaq; leuis tãdem ſupaſtitit arce.Iuxta quá ꝓpinquus ẽ ſubterraneus thalamus Sibyllæ ua-ticinatricis:quæ cum Erythrea eét ut Ariſtoteles dixit:ab italis cumana dicta fuit.

C uretes abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:populi fuerũt cretæ:q una & corybãtes infantem Ioué aluere. Sed cũ tẽporis ſucceſſu religioné ꝓphanarent:ab ipo ioue ĩbribꝰ deleti ſunt.Quoꝝ tẽpla cũ deíde Iuppiter ua-cua & ſine honore cõſpiceret: ex fungis pluuia natis illos reſtituit:dicente Oui.li.metamor.iiii. Largoque ſatos curetas ab imbri.Sunt & alii eiuſdẽ nominis populi ætolis cõuicini:q teſte Homero lib.ix.iliados:in oratiõe Phœnicis cũ ipſis ætolis bellũ geſſere.Alios dixit Lucanus li.iii.feroces populos in dalmatia.Quos alit adriaco tellus circũflua põto.Apud quos.M.Antoniꝰ fuit a põpeianis clauſus cũ magno ipiꝰ diſcrimíe.

Acia cum

Acia cū.c.exili & nō.t.apud græcos & latinos antiquos:atq;.i.latino ſcribit᷑. Vnde & i triūphalib⁹.T.Plautii apud Tybur ſcriptū eſt filios dacoꝝ remiſit. Regio eſt ſcythiæ & portio thratiæ:ut quidā aſſerūt. Alii uero illi cōterminā eſſe uolūt.
Dactylus cū.ct.exilibus &.y.græco atq; unico.l.ſcribit᷑ ꝓprie a noſtris digit⁹ traducit᷑:ad cuius ſimilitudinē metri pes dicitur: qui ex prima longa & duabus breuibus conſtat:ut Tityre.Sed digitoꝝ apud latinos groſſior dicitur pollex: alius index:ſequens medius:alius annullarius:alius minimus.Quod ideo diximus:ut id declaremus: quod ſi medio digito quaſi per indicem quiſq̄; olim monſtratus fuiſſet:inſania in demōſtrato arguebat᷑.Quare Diogenes teſte Laertio plurimos aiebat inſanire per digitum:qui etiam peregrinis aliquando Demoſthenē uidere cupientibus:mediū intendens digitū:hic ait:hic eſt athenienſiū orator. Quod Perſius & Iuuenalis certiſſime expreſſerūt digitū illū infamem uocitantes:hoc eſt infamiā irrogantē. Qua de re non aliud ipſe Iuuenalis intellexit:dum de Democrito loqueretur in ſatyra:Omnibus in terris. Cum fortunæ ipſe minaci mādaret laqueū:mediūq; oſtenderet unguem:hoc eſt mediū & infamem digitū accipiens:quod ſæpe fit:partē loco totius:ut ſimiliter Plinius circa finē libri.ix.hiſtoriæ naturalis.Concharū inquit e genere ſunt dactyli ob humanorū unguiū ſimilitudinē appellati: Vnguiū dixit.i.digitorū. Alii uero diuerſam ab ea quā diximus infamiam eſſe ſomniant:& de medio ungue aliud genus eſſe contumeliæ publica uulgi iactat opinio: quæ ſane nullo alio in loco legimus.Et a dactylo dactylotheca cōponitur:quo ſane uocabulo Vlpian⁹ non nunq̄; uſus eſt:& Martialis in.xi.inquit:Nec cū lauat᷑ cauſa quæ ſit quæritis.Dactylothecā nō habet.

D adicæ cū.i.latino &.c.exili ſcribit᷑:populi ſūt ſcyrharū ex parte aſiæ:ut dixit Herodot⁹ libro hiſtoriaꝝ.iiii.

D æmon cum æ diphthongo ſcribitur:dici poteſt apud nos ſciens.Inde eudemon.i.bonus uel fœlix demon: & cacodæmon malus uel infœlix dicitur.

D ædalus cum.æ.diphthongo & unico.l.ſcribitur:fuit athenienſis Eupalami filius artis fabricæ peritiſſimus teſte Plinio libro.vii.naturalis hiſtoriæ:lignariā fabricā primus adinuenit:ut ſerram:aſciam:perpendiculū terebellū:& nauibus primus malum & antennam impoſuit:qui cū accuſaretur peremiſſe Perdica magnæ indolis iuuenem:& ſororis filium:metuens futurum iudicium:fugit ad Chretam.Reliqua uero eius omia tractauit Ouidius libro metamorphoſeos.viii.

D ætor cum.æ.diphthongo &.t.exili ſcribitur:fuit uir troianus.

D ai cum.i.latino ſcribitur:ſunt perſarum populi:qui teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo: omnes ſunt paſtores:& ſimiliter mardi dropici & ſaratii.

D almatia cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: regio eſt.

D amyndas cum.y.græco ſequente.n.ſcribitur:fuit teſte Plutarcho uir macedonius.

D ama per unicū.m.ſcribitur.nam apud græcos δάμη dicitur:uel δόρκασ:genus eſt capræ ſilueſtris.Et pōt tam maſculini eſſe q̄ fœminini.Virgilius in bucolicis:Cum canibus timidi uenient ad pocula damæ.Horatius in primo carminum:Et ſuperiecto pauidæ natarunt æquore damæ.

D amaſcus cum.c.exili ſcribitur:fuit teſte Curtio libro.ii.de geſtis Alexandri: urbs nobiliſſima caput Syriæ. Vnde teſte Plinio libro.xv.damaſcena pruna dicta creduntur.

D amaſithynus antepenultima cum.i.latino:penultima cū.th.aſpirato:&.y.græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii.Candaulis filius:& unus ex ducibus Xerxis perſarum regis.

D amœtas cum.œ.diphthongo &.t.exili ſcribitur:nomē fuit paſtoris. de quo ſæpe Theocritus & Virgilius.

D amon cum unico.m.ſcribitur:hic & phitias fuere pythagorici:& arctiſſimo amicitiarum uinculo conſtricti ut oſtendit Cicero libro.ii.de officiis:& libro.v.de quæſtionibus tuſculanis.

D amocles cum.c.exili ſcribitur:nomen fuit uiri unius ex aſſentatoribus Dioniſii.

D anæ cum unico.n.&.æ.diphthongo in fine ſcribitur:quæ ſane diphthongus nonnunq̄; a poetis diuiditur. ut Horatius in.iii.carminum:Incluſam danæ turris ænea robuſtæq; fores. Et uigilum canum. Ouidius de triſtibus libro.ii.Quid danaen danaeſq; nurus matremq; lyæi.fuit Acriſii filia:ut uidim⁹ in dictiōe Acriſi⁹.

D anaides cum.i.latino poſt.a.ſcribitur.patronymicū eſt fœmininū a Danao ægiſthi fratre deductum.Cuius filiæ fuerunt:ut uidimus:in dictione belides: hæ uiros ſuos:ut in ea dictione oſtendimus: una nocte interfecerunt:pro quo facinore dixere poetæ illas apud inferos hoc ſupplicio detorqueri: ut uaſis fundo carentibus haurire aquam cogantur:dicente Seneca in Medea.

Voſq; urnis: quas foratis irritus ludit labor.

Danaides coite:ueſtras hic dies quærit man⁹.Et in Hercule furēte: Vrnaſq; fruſtra danaides plenas ferunt.

D aphnis cū.ph.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:& latine laur⁹ nuncupat᷑. Sed fuit teſte Seruio filius Mercurii formoſiſſimus:per cuius cognitiōē ſcribit Diodorus ſiculus libro hiſtoriæ.vi.ſunt mōtes in ſicilia quos ærios uocant:hos loci natura tanq̄; cōtinua æſtate amœnos atq; uberes reddit:fontes ſunt in eis denſis undiq; arboribus:aquæ præter cæteras dulcis:frequētes quoq; in eis quercus croſſiorē q̄; quæ apud alios naſcuntur fructū reddunt.domeſticæ etiā arbores:& uineæ permulte:adeoq; fructiferi montes exiſtunt: ut aliquādo

carthaginenſiuꝫ exercitum permagnum fame ſuperueniente abunde nutriuerint. In huius regionis ſylua admodum amœna: in qua diuertebantur nymphæ: ex nympha Daphnide natum tradunt: qui a laurorum quoqꝫ multitudine quæ in ea frequentes ſunt appellatus eſt Daphnis: fuitqꝫ educatus a nymphis: ac boum permulta poſſedit armenta: a quorum cura bucolicus dictꝰ eſt. Et ut pergit idem auctor cum eſſet ingenio acri ſtudiumqꝫ plurimum gubernandis bobus impenderet: carmem bucolicum quod etiaꝫ nuncuſqꝫ a ſiculis in precio habetur adinuenit: quo & Dianam nõnunq̃ oblectaſſe idẽ auctor rettulit. Nunc ſcribit Theocritus in ſuo carmine bucolico amore deperiſſe: quin ad eum deos fere omnes confluxiſſe: quemadmoduꝫ ad Gallum deſcripſit deinde Virgilius in bucolicis.

D ardanus cum unico .n. ſcribitur: fuit teſte Virgilio in .viii. æneidos Iouis filius ex electra: quæ deinde uxor fuit Corithi regis in Italia: a quo Corithum oppidum conſtruitur & cognominatur: huic Electra Iaſiuꝫ peperit. dicente Virgilio in .iiii. æneidos: Hinc Dardanus ortus Iaſiuſqꝫ pater. Hunc deinde Dardanus poſt mortem Corithi cum illo de regno diſſentiens interemit. Sed uidens contra ſe iratum populuꝫ naues quæ forte in portu paratæ aderant: aſcendit: ac inde fugiẽs ſamothraciam aduentauit. dicente Virgilio in .vii. æneidos: Fama eſt obſcurior annis.
Aruncos ita ferre ſenes: his ortus in agris.
Dardanus: idæas phrygiæ penetrauit ad urbes.
Threiciãqꝫ ſamon: quæ nunc ſamothracia fertur: & reliqua quæ ibidem habentur. & ab ipſo Dardano dardania uocitata fuit regio in phrygia: quæ poſtea troia cognominata eſt: ut uidebimus in dictione phrygia & in dictione Priamus: ac dictione Troia.

D aridæus cum .i. latino & .æ. diphthongo ſcribitur: rex erat perſarum tempore Appollonii Tyanæi: hoc eſt tempore Tiberii Caii & Claudii imperatorum: ut oſtendit Philoſtratus in eius uita.

D arius cum .i. latino ſcribitur: fuit primo nobilis perſa filius Hyſtaſpis. hic teſte Herodoto libro hiſtoriarum .iii. cũ cognouiſſet Smerdim fratrem Patizitis magi regnũ perſarum dolo occupaſſe: ut in dictione Smerdis & in dictione Praxaſpes late uidebimus: facta coniuratione cum ſex aliis nobilibus Smerdim iam regẽ & fratrem eius Patizitem magum trucidarunt: atqꝫ ita inter eos de perſarum regno conuenerunt: ut cuius eorum equus ſequẽti die prius in ortu ſolis hinnitum ante regiam emitteret: ille perſarum rex eſſet: quod dario Oebaris ſtabularii ſui ſolertia contigit. Nam dimiſſam manum in genitiuam partem equæ: cum ad determinatũ locum uentum eſſet: naribus equi admouit: quo odore ad uoluptatem irritatus: ante omnes hinnitum dedit: atqꝫ ita Darius perſarum rex creatus eſt. Nomina uero eoꝝ qui cum Dario in magum coniurauerunt: & quæ ſolum in Herodoto libro .iii. hiſtoriarum legi: hæc ſunt: Oaues: Intaphernes: Gobrya: Megabizus: Aſpitiries: Hydarnes: quorum orthographiam in ſuis locis cõperies. Et regnauit Darius trigintaſex annos: ut idẽ oſtẽdit Herodotus circa iniciũ li. vii. cui Xerſes filiꝰ ex Atoſa filia Ciri ſucceſſit in regno.

D aſtylus cũ .t. exili & .y. græco atqꝫ unico .l. ſcribitᷣ: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo Gygis pater.

D ates cum .t. exili ſcribitur: fuit unus ex ducibus Darii: qui teſte Herodoto libro hiſtoriarum .vi. duro bello apud marathona deuincitur.

D aurifes cũ .i. latino ſcribitᷣ: fuit teſte Herodoto circa finẽ li. vi. unꝰ ex ducibus Darii qui in cariis ceciderunt.

D eiphobus per .i. latinum: & per .o. purum ante .b. & non deiphœbus per .œ. diphthongum uel cum .e. ante .b. ſcribitur. Nam ſic quoqꝫ a græcis Δηιφοβοσ cum prima longa & penultima breui annotatur: quod Virgilius obſeruauit cum ait in .vi. Filius ex Hecuba uxore. hic poſt obitum Paridis Helenã duxit uxorem: de quo Virgilius præfato libro ſcripſit.

D eiphobe eodem modo cum .o. puro ante .b. ſcribitur: ſic enim apud græcos: uidelicet Δηιφοβη notatᷣ: fuit nympha quædam filia Glauci. Virgilius: Deiphobe glauci.

D emetrius cum .t. exili & .i. ſcribitᷣ: fuit unus filius Seleuci filii Antiochi magni: de quo uidebimꝰ in dictione Seleucus. Alius fuit Phalerius cũ unico .l. cognominatus. Et teſte Laertio fuit Phanoſtrati filiꝰ genere nõ ſatis illuſtris. Hoc teſte Cicerone circa iniciũ libri primi de officiis: diſputator fuit ſubtilis: orator paruꝫ uehemens: dulcis tamẽ: ut Thephraſti diſcipulũ poſſis agnoſcere. Fauorinꝰ uero dixit illuꝫ fuiſſe ex Zenonis familia: & Lamiæ amicæ cõgredi. Idem ob uirtutes eximias apud athenienſes præfuit annis decem: æreiſqꝫ ſtatuis trecentis ſexaginta honoratus eſt. quarum plures erant equeſtres: & in curribus ſeu bigis ſtabant. Summoqꝫ ſtudio intra quadringentos dies fuerũt conſumatæ. Ciuitatẽ auxit redditibus & edificiis: deinde abſens ſententiã de morte a quibuſdã inuidis paſſus eſt: quin & illius imagines dirutæ: partim uenditæ ſunt: partim ſubmerſæ: & partim in fruſta confractæ. Vna tantũmodo in arce ſeruata eſt. Et in ea accuſatiõe parũ abfuit: quin Alexander comicus capitis ſententiaꝫ exciperet: non ob aliud niſi ꝙ erat illius amicus. Quem Theleſphorus eius gener purgauit. Demetrius uero ubi compertũ habuit athenienſes ſuas imagines euertiſſe. ait: uirtutẽ nõ euerterunt: cuius gratia illas erexerant: nec ulli plures unq̃ ſtatuæ teſte Plinio li. xxxiiii. naturalis hiſtoriæ dicatæ fuere q̃ ipſi Demetrio phalereo. Dicebatqꝫ tantũ in republica ualere eloquentiã: quantũ in bello ferrũ. Circa huius tempora teſte Quintiliano libro .ii. de inſtitutiõe oratoria: inſtitutũ fere conſtat fictas ad imitationẽ fori cõſiliorũqꝫ materias apud græcos dicere. An uero ab ipſo ipm genꝰ exerci-

tationis ſit inuentum parum compertū eſſe dixit. Sed ne hi quidem: ut ait qui hoc fortiſſime affirmant illo ſatis idoneo auctore nitunt᷑. latinos uero dicendi præceptores extremis. L. Craſſi temporibus recepiſſe Cicero auctor eſt. Quorum inſignis maxime Plocius fuit idem Gieronymus de uiris illuſtribus ait Plocius. Gallus primus romæ latinam rhetoricam docuit: de quo Cicero memoria teneo pueris nobis primū latinā docere cœpiſſe Plocium quendaꝫ. Sed ut ex diuerſis collegi atqꝫ Laertio plures fuere Demetrii. Vnus fuit ex Alexandri magni ducibus: qui occiſo Alexandro filio Caſſandri: qui omnem magni Alexandri ſtirpē deleuerat: & græciam ac macedoniaꝫ occupauerat: fuit Macedo rex creatus. Alius fuit eius Philippi macedoniæ regis filius: qui cum romanis plurima bella geſſit. de quo Liuius libro. x. de bello macedonico: & Iuſtinus libro. xxxii. ſcripſerunt. Alius fuit Seleuci filius: & frater Antiochi Epiphanis. Alius chalcedonius fuit orator. Alius bizantius philoſophus peripateticus. Alius ſtatuarius: qui teſte Quintiliano libro. xii. de inſtitutione oratoria: tanqꝫ nimius in ueritate ſeu proprietate reprehendit᷑. Nam ut pergit fuit ſimilitudinis qꝫ pulchritudinis amantior. Alius fuit Aſpendius Appollonii diſcipulus. Alius calantianus: qui de aſia & europa libros ſcripſit uiginti. Alius bizantius: qui gallorum aduentum ex europa in aſiam ſcripſit. Aliꝰ ſophiſta moratus alexandriæ: qui artes oratorias ſcripſit. Alius atramitenus grammaticus appellatus Ixion: quia Iunoneꝫ iiuriis aliquo affeciſſe uidet᷑. Alius cyrenæꝰ grāmaticus uir magni precii. Alius ſepſius uir diues & ſtudioſus. Alius erithræus grammaticus. Alius bithynius filiꝰ Panætii rhodii. Alius orator ſmyrnæus: & hi omnes proſam ſcripſere. Alii etiam poetica ſcriptitauere. Vnus ueterem comœdiam ſcripſit. Alius fuit epicurus: qui contra inuidos ſcripſit. Alius ex tarſa ſatyricus. Quartus iambicus amarus uir. Quintꝰ erithræꝰ uarius ſcriptor. Vnde etiam hiſtoricos & oratorios conſcripſit libros.

D emaratus cum unico. t. & illo exili ſcribitur: fuit teſte Liuio libro primo ab urbe condita corinthius negociator diues: & pater Tarquinii priſci romanorū regis. hic cū ob ſeditionē corintho profugus eſſet: & forte Tarquiniis conſediſſet uxore ibi ducta duos genuit filios: Luconem ſcilicet: qui deinde fuit romanorū rex & dictus Tarquinius: & Arunta. Aliter uero Demaratus fuit rex ſpartanus: qui ob indignationem a patria diſcedens: ad regem perſarum diffugit: de quo Iuſtinus nonnulla & Herodotus plura ſcripſere.

D eiphyle antepenultima cum. i. latino: & penultima cum. y. græco ſcribitur: fuit Adraſti regis filia: & Tidei uxor: cui Diomedem peperit.

D eiphylus eodē modo uti ſuperior ſcribitur: fuit teſte Homero libro iliados. v. Stheneli filii Capanei in bello troiano amicus obſequentiſſimus.

D eipites cū. i. latino utrobiqꝫ & . t. exili ſcribit᷑: fuit teſte Homero uir troianus quē Vlixes in bello interemit.

D eiopeia cum. i. latino in antepenultima. Verum penultima apud græcos habet ei diphthongum: quaꝫ nos in. e. aliquando longam commutamus: quandoqꝫ uero diuidimus: & ſecundam uocalem in conſonantē cōmutamus: ac dicimus Diopeia Virgilius libro primo æneidos: Quarum quæ forma pulcherrima Deipeiā: Connubio iungam ſtabili. Nam græce Δηιοπεια ſcribitur.

D eipyræs cuꝫ. y. græco in penultima ſequente. r. in ultima ſcribitur: fuit teſte Homero libro. viii. iliados: unꝰ ex principibus iuuentutis græcorum.

D eioces cum. i. latino & . c. exili ſcribitur: fuit teſte Herodoto Phraorcæ filius: & medorum rex.

D elphinus cum. ph. aſpirato & . i. latino ſcribitur: piſcis eſt: de quo Plinius & Solinus plurima retulerunt. Quin & delphin nis. dici poteſt: ut Titan titanis uel titanos: & Titanus titani: Elephas elephātis uel elephātos: & elephantus elephanti. arabs arabis uel arabos: & arabus arabi.

D elphi cum. ph. aſpirato & . i. latino in fine ſcribitur: quo ſane uocabulo non ſolum oppidani ſed etiam oppidum ſic in plurali deſignatur. Idqꝫ non ſolum græci: ſed etiaꝫ noſtri obſeruauerunt: ut apud Thucydidē & Liuium ſæpe comperimus ſimiliter leontini pariter pro oppido & oppidanis accipitur.

D elos cum. e. abſqꝫ diphthongo & unico. l. ſcribitur: inſula eſt in mari ægæo cantatiſſima a poetis ob Apollinis & Dianæ natiuitatem: & a δηλῶ quod eſt manifeſto nomen aſſumpſit. Nam teſte Plinio libro. iiii. naturalis hiſtoriæ Ariſtoteles ita appellatam tradidit: quoniam repente apparuit enata. Macrobius uero libro ſaturnalium primo dixit eam ſic uocitatam: quia ortus & quaſi partus luminum omnia facit δηλα. ideſt aperta clareſcere. eandem Agloſtenes teſte eodem Plinio: cynthiam prius dictam fuiſſe rettulit. Alii orthigiam de qua in dictione ortygia uidebimus.

D emocedes cum. e. exili & abſqꝫ aliquo diphthongo ſcribit᷑: fuit teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ. iiii. crotoniata medicus illuſtris: qui cū inter Darii captiuos eſſet: & Darius ipſe ob inuerſum pedē grauiter ægrotaret: ita ut iam ſeptē dies in ſomnis egiſſet: nec a medicis ſuis uel paꝝ iuuaret᷑: ductꝰ in mediū Democedes: uinctus compedibus Dariū penitꝰ liberauit. Et deinde maximo in honore apud regē habitꝰ eſt & omnes perſas.

D emocritus abſqꝫ aliqua aſpiratiōe & cum. i. latino ſcribitur: fuit abderites philoſophus Aegiſtrati filiꝰ: ſeu ſecunduꝫ alios Athenocriti: uel ſecundum alios Damaſippi. hic teſte Herodoto libro hiſtoriarū. vi. magos quoſdā & chaldæos primo audiuit Xerxe rege patriæ illius quando apud illū hoſpitatꝰ eſt: præceptores relinquēte: a quibꝰ theologiā & aſtrologiā didicit: cuꝫ adhuc puer eſſet. Is deinde Demetrio & Antiſthene teſtibus in ægiptū iuit: ut geometriā perciperet: & in perſidem ad rubruꝫ mare & chaldeos diuinarum reruꝫ

cognitioné auidus perrexit. Diuiſitq; duobus fratribus ſuis ſubſtantiá minoréq; partem pro ſe tenuit: quæ ſcilicet illi peregrinanti ſufficeret. Venit Athenas & in deſpectū gloriæ noluit agnoſci. Et cū cognouiſſet ipſe Socratem ignoratus eſt ab ipſo. Tandem in patriam a peregrinatóne reuerſus: a fratre ſumma inopia nutritus eſt. Nam relicto omni patrimonio in hortulis quibuſdá iuxta ſuæ urbis muros ſe ad ſolas rerū naturas contemplandas contraxit. Et ut ex epiſtolis Hippocratis habetur: quocunq; fortunæ caſu & mutabilium rerum audito in riſum ſoluebatur dicente etiam Iuuenale in ſatyra: Omnibus in terris perpetuo riſu pulmonem agitare ſolebat Democritus. Et ſubdit: Tum quoq; naturam riſus inuenit ad omnes Occurſus hominum. Et ſubdit: Ridebat curas: nec non & gaudia uulgi. Interdū & lachrymas. Quare creditus in inſania uerſus: ab abderitis conciuibus ſuis conuocatus fuit Hippocrates pro illius cura. Qui cum hominis altiſſimam ſapientiá cognouiſſet: eruditiorem ſe ab illo receſſiſſe faſſus eſt: ut in Hippocratis epiſtolis ſcriptum comperi. tandem teſte Cicerone libro quinto tuſchulanarū quæſtionū: & Gellio libro. x. noctiū acticarum: quod nullibi apud græcos legi ſeipſum occæcauit: quod ideo feciſſe dicunt ut naturæ ſecreta ſubtilius rimaretur: ratus uarias imagines per corporeos oculos in animam irruentes: frequenter acumen cogitationū obtundere. Eius mors uarie ab auctoribus fertur. Agebatq; centum & nouem annos cū mortuus eſt teſte Hipparcho: dixit omnia ex atomis fieri: & plures eſſe mūdos ac corruptibiles. Multa uolumina reliquit: utputa de medicina: de naturalib⁹: de carmine: de uerſibus Homeri: de poeſi: de uenuſtate carminis de agricultura: de moralibus: & alia complura. Vnde Timon prætulit eum cæteris & monuit legendum. Fuere Democriti ſex. Primus hic. Secundus chius qui fuit muſicus & illi contéporaneus. Tertius ſculptor. Quartus qui de templo epheſiæ Dianæ ſcripſit. Quuintus epigrammatū poeta clarus. Sextus pergameus orator clarus.

Dercyllus cum. c. exili &. y. græco atq; duplici. l. ſcribitur. fuit teſte Plutarcho unus ex præfectis Pirrhi: & inde dercillidas deducitur.

Derſæi cum. æ. diphthongo in penultima ſcribitur: populi ſunt græcorum in littoribus thraciæ: ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum ſeptimo.

Deruſiæi cū. i. latino in antepenultima: &. æ. diphthógo in penultima ſcribitur: fuerūt teſte Herodoto libro hiſtoriarū primo: oratores perſici. ſimiliter apud eoſdē germanii & panthialei cū. th. aſpirato &. i. latino.

Deucalion cū eu diphthongo &. c. exili atq; unico. l. &. i. latino ſcribitur: fuit Promethei filius ex matre Clymene: ut græcorū plurimi atteſtantur. Heſiodus uero dixit Perynoe cum. y. græco. Nonnulli auté alii Heſione. cui adulto Epimeus patruus Pyrrham filiam dedit uxorem. Quorum tempore ſæuum diluuium in theſſalia factum eſt: ita ut neminem præter illos duos poetæ euaſiſſe canant: ut uidebimus in dictione pyrrha: Fuitq; teſte Iuſtino octingenteſimodecimo anno ante urbem conditam: quo tempore regnabat Amphion apud thebas: apud athenas uero Granao: uel ut alii putant Cecrops. Ante hoc itaq; diluuium aliud fuiſſe ſcribunt hiſtorici ſub Ogygio in achaia & boecia uaſtatione pene totius prouinciæ. ſed cum particulares hæ fuerint inundationes aquarū: illa uniuerſalis fuit ſub Noe: quam ſacræ litteræ atteſtantur.

Demoſthenes cum. th. aſpirato ſcribitur: cuius uocabuli compoſitioné in ante habitis explicauimus. Nā ex ex δῆμοσ qui eſt populis: & σθένοσ robur componitur quaſi robur populi. fuit omnium græciæ oratorū princeps: cuius uitam Leonardus Aretinus cóterraneus meus ex græcis ad latinos tranſtulit. Et auctoritate Hermippi oſtendit patré in officina gladiorū fuiſſe. Vnde teſte Iuuenale in ſatyra Omnibus in terris: Pater Demoſthenen ardentis maſſæ fuligine lippus A carbone & forcipibus gladioſq; parante Incude: & Luteo Vulcano ad rethora miſit: quid ultimū non plene cum his quæ Leonardus noſter ſcripſit concordare uidetur: cum longe poſt mortem patris hoc ſibi aſſumpſiſſe officiū referat. Sed q̄ id ſit teſte Iuuenale Sæuus & illum exitus eripuit. Nā fractis patriæ rebus: ne ueniret in manus ſtulti populi ſæuientis: ſe ueneno affecit inter ſatellites. Nequibat enim patriæ ferre ſalutem ut ſolebat.

Demodocus cū. c. exili ſcribitur: fuit citharœd⁹: qué Homerus libro odiſſæ. viii. inducit in conuiuio Alcinoi regis phæacum: in quo Vlixem excepit citharam pulſare & una canere. Vt ſimiliter apud Virgiliū in conuiuio Didonis: Cithara crinitus iopas perſonat aurata. Vnde inquit Alcinous in eo conuiuio apud Homerū καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοίδου δημοδόκου: hoc eſt uocate diuinum cantorem Demodocum. Cecinitq; ut late proſequitur idem Homerus Veneris Martiſq; dolos: & dulcia furta. Et componit᷑ Demodocus ex δῆμοσ qui eſt populus & δοκίσισ æſtimatio: quaſi populi æſtimatio diceret᷑.

Democoon cum. c. exili ſequēte duplicato. o. in pleno nomine: hoc eſt abſq; ſynæreſi ſcribitur: fuit teſte Homero libro quarto iliados: nothus Priami filius: qui uelociſſimos patris equos apud abydum cuſtodiebat hunc Vlixes in bello interemit.

Demophoon ſequēte. o. duplicato in pleno: hoc eſt abſq; ſynæreſi nomine ſcribit᷑: habetq; accentū acutū in penultima: quia naturá græcá in declinatione græca etiá apud noſtros conſeruat: ut late uidebim⁹ in dictione proſedia. Sane per ſynæreſim illa duo. o. quorū primū eſt breue ultimū uero longū in unū. o. longum: tam apud græcos q̄ noſtros conuertunt᷑ ut dicit᷑ Demophon: ubi habet accentū circūflexum. In ultima fuit teſte Iuſtino libro. ii. Theſei ex Phædra cóiuge filius: qui cū Antigono fratre auxilia græcis cótra troianos

tulit. Tandem ilio deruto dum ad patriam rediret: tempeſtate furente in thraciam delatus eſt: ubi a Phyllide Lycurgi regis filia: non tantũ regno: ſed hoſpitio & lecto receptus eſt. Et cum aliquãdiu cum ea ſtetiſſet audito de fratre Meneſtheo athenarum rege ꝙ agitatus procellis ad melos inſulam deueniſſet: ibiq; diem clauſiſſet extremũ: impetrata ad breue tempus licentia a Phyllide: & ab eadeʒ inſtauratis nauibus athenas rediit. Vbi rex effectus: cum teſte Ouidio ultra promiſſum tempus tardaret: Phyllis amoris furentis impatiens laqueo ſe ſuſpendit: & in ſiccam amigdalũ conuerſa fuit: quæ cum poſt Demophontis reditũ ab illo amplexaret̃ folia emiſit: quæ deinde ab illa cognominata ſunt Phylla: cũ teſte Seruio petalia prius diceret̃.

D eus cum. e. abſq; diphthongo ſcribitur: ut omnes aſſerunt a uerbo græco deſcendit. Sed quidam dicunt a θεῦ quod eſt uideo & ſpeculor deriuari. Alii uero a λεόμαι quod eſt timeo: & inde λέοσ timor: eo ꝙ omnibus ſit timendus. Vnde ait Statius: Primus in orbe deos fecit timor. Itaq; Saturnus cum potentiſſim⁹ rex eſſet: ad retinendam parentum ſuorum memoriam: eoruʒ nomina cælo terræq; indidit. Quare patrẽ dixit ὄυρανὸν: quod cælum latine indicat: Matrem uero γᾶιαν: quæ terram dicit: & Veſta interpretatur eo ꝙ rebus omnibus ueſtiatur ut quibuſdam placet: ſeu quia ui ſua ſtat ut dixit Ouidius libro faſtorum. vi. ubi ait: Stat ui terra ſua: ui ſtando Veſta uocatur. Fuit etiam alia Veſta uirgo perpetua: cui ueſtales uirgines ſacrificabant: & Veſtæ præfatæ neptis: hoc eſt Saturni filia ex Ope: ut late oſtendit Ouidius eodem libro faſtorum. vi. ubi tandem de hac ipſa concludens dixit:

Nec tu aliud ueſtam: q̃ uiuam intellige flammam.
Nataq; de flamma corpora nulla uides.
Iure ergo uirgo eſt quæ ſemina nulla remittit.
Nec capit: & comites uirginitatis habet.

Saturnus uero a nobis eſt appellatus: quia ſaturet̃ annis. ut refert Balbus apud Ciceronem li. ii. de natura deoꝝ. A græcis uero cronus dicitur quod apud nos tempus deſignat: ut ſupra in ea dictione uidimus. Nã cum Celi fili⁹ dictus fuerit: fingebant poetæ natos ſuos omnes deuoraſſe ſolitum qua fictõne oſtendere uoluerunt omnia ipſo tempore conſumi: & annis inſaturabiliter expleri. Omnia ergo uertũtur: ut dixit Propertius: Et thebæ ſteterant altaq; troia fuit: Nec ſemper barbara memphys pyramidum miraculis gloriabat̃. Sed aliquando annoꝝ ſerie peribunt: Quam ſententiam Ouidius elegantiſſime expreſſit cum ait.

Tempus edax rerum: tuq; inuidioſa uetuſtas.
Omnia deſtruitis uitiataq; dentibus æui.
Paulatim nigra conſumitis omnia morte.

Saturni uxor dicta fuit a græcis Rhea a ῥέω: quod eſt fluo. cum deorum multitudo ab ipſa fluxerit. A latinis uero dicitur Ops: ut in ea dictione uidimus. Ex hac filius natus Iuppiter a nobis dicitur: quaſi iuuãs pater: a græcis uero ζευσ: a uerbo ζω: quod eſt deductum: quia ut aiebant uitæ dator erat: & inde Zenobius quaſi ἤυοσ βιοσ. i. Iouis uita: uel etiam beatitudo: nam utrunq; βιοσ deſignat. ſed teſte Balbo ĩ præfato libro conuerſis caſibus Iouem a iuuando appellamus. A poetis uero pater diuũ atq; hominũ dicitur: a maioribus autem noſtris optimus maximuſq;: hunc etiã antiqui græci nõnunq̃ æthera dixerunt: ut Euripides cuius. i. latine ad poetæ ſententiã traduci uerſiculi poſſunt.

Vides ſublime ĩmoderatum æthera.
Qui terram teneto circũuentu amplectitur.
Hunc ſummum habeo diuum: hunc perhibeto Iouem.

Eius ſoror & coniunx fuit: quæ ut refert Cicero etiam a iuuando noĩata creditur. Nam græce ἥρα dicitur. Vnde nos heram dicimus: hoc eſt dominam. hanc ſtoici ꝓ aere ſumunt: eo ꝙ ſimilitudinem habeat cũ æthere: & coniunctõem magnã cum eo quod Virgilius georgicoꝝ li. ii. cum ait.

Tum pater omnipotens fœcundis imbribus æther.
Coniugis in gremium lætæ deſcendit: & omnes.
Magnus ait magno cõmixto corpore fœtus.

Ex Iouis uero fratribus unus fuit Neptunus. quẽ idem Balbus apud Ciceronem præfato li. a nãdo paululũ primis litteris ĩmutatis dictum aſſerit: is græce ποσειδων noĩatur: quẽ a ποσισ: quod eſt potus cognominatum dicunt: eo ꝙ oĩbus potum exhibeat. Alter fuit Iouis frater dictus ab illis Pluto: a nobis uero hic dis: & hic Ditis: quia ut ait Balbus terræna quæq; uis aut natura diti patri dedicata ẽ: eo ꝙ diuitie omnes e terris oriunt̃: & in terras recidunt. Nam πλουτοσ græce latine diuitiæ dicitur. Quintilianus uero in primo de inſtitutione oratoria a contrario interpretat̃: qa minime diues ẽ. At plutoni ꝓſerpinã poete coniungũt: quod uocabulũ ex græco περσεφονη trãſlatũ ẽ: quã ut ait Balbus: frugũ ſemẽ eſſe uolũt abſcõditãq; queri a matre fingunt. quæ latine dicta ẽ ceres: quaſi gerẽs hoc ẽ a gerẽdis frugib⁹ appellata: prima. ſ. littera ĩmutata: ut idẽ rettulit Balb⁹. Vnde a græcis dicit̃ δημητρα: quaſi γημητα: hoc ẽ terræ mater. At uero Serui⁹ ſup primo georgicoꝝ. Cererẽ a creãdo dictã uoluit. Vnde alma Ceres dicit̃: qa nos alit. hæc fuit Iouis ſoror. quæ cũ illi placeret ꝓſerpinã ex eo pepit. Ex Ioue uero & Iunone: ut qdã uolunt natus eſt Mars. Alii uero ex ſola Iunone: ut Ouidi⁹ li. faſtoꝝ. v. At Mars ꝑ epẽtheſiʒ Mauors dicit̃: ſic quoq; teſte Balbo la

tine dictus:quia magna ſit uertens.nam is græce ἄρης noiat̃ ab αἴρω:quod ẽ occido deductũ.Ex Iouis ue ro capite Minerua naſcit̃:quæ ſic quoq; latine appellat̃:q̃ſi uim minet̃:uel a minuendo:ut in ea dictiõe la te uidebim⁹.Nã græce ἀθηνᾶ uocat̃.Sane Iouis & Latona filii fuerunt Apollo & Diana. Apollo quidem græcũ eſt uocabulũ:quẽ illi etiã φοῖβον:hoc eſt ſolẽ appellant.Et Diana ſimiliter:q̃ſi Iouis filia nuncupat̃ quæ etiã alio noĩe ab illis ἄρτεμις dicit̃ quã & lunã putant:eo ꝙ noctu luceat.Nã ut ait Balbus Sol dict⁹ ẽ ꝙ ſolus ex oĩbus ſyderibus ẽ tant⁹.Vel quia cũ eſt ortus obſcuritis oĩbus aliis ſolus appeat diciturq; græ ce ἥλιος.Lunam uero a lucẽdo dictã uoluit:quæ græce σελήνη nũcupat̃.Eadem eſſe Lucinã dicũt.Itaq; ut quæ apud græcos Diana a nobis lucifera:& Iuno Lucina dicat̃:quã ſane in pariẽdo inuocant.Vnde Vir gilius in Pollione:Caſta faue lucina:tuus iã regnat apollo:& Cicero Timæũ quendã refert q̃; cum in hiſto ria dixiſſet:qua nocte natus Alexander eſſet:eadem Epheſiæ Dianæ tẽplum deflagrauiſſe: adiunxit id mi nime eſſe mirandũ quod Diana cũ in partu Olympiadis adeſſe uoluiſſet abfuiſſet domo.Nãq; ob hoc te ſte Seruio ſup.iii.æneidos tunc quoq; a parturiẽtib⁹ inuocabat̃:qa primũ nata parturienti matri appollo nẽ obſtetricis officiũ exercuiſſe dicebat̃. Alia fuit dea Iouis filia latine Venus teſte Balbo appellata: qa ad res oẽs ueniret.At ex ea potius uenuſtas q̃; uenus ex uenuſtate dici uoluit.Et cum deus deaq; & deabus ab auctorib⁹ noſtris dicat̃:diuus diua diuab⁹ non dicit̃.Quod in quibuſdã aliis contingit.Nã dicit̃ filius filia filiabus:& nõ priuignus priuigna priuignab⁹:natus nata natab⁹:& non genit⁹ genita genitab⁹:ꝓut Valla dixit:licet Priſcianus dubitet utrũ natabus a bonis auctorib⁹ comperiat̃:equus equa equabus:mulus mu la mulabus:& nõ aſinus aſina aſinab⁹:nec iuuẽcus iuuenca iuuẽcabus:nõ ceruabus nec lupabus:nõ liber tabus:nõ patronabus:nõ cõcubinabus:nõ pediſſequab⁹:non ſeruabus:nõ famulabus:nõ dominabus: nõ etiã aĩabus:Tam &ſi ex poſterioribus quidã his duob⁹ ultimis utuntur.Cicero tamẽ ad uxorẽ & filiã ſcri bens:duabus aĩs ſuis dixit non aĩabus.Et Curtius de matre & uxore Alexandri dominia & nõ dominabus dixit.Quare dominabus & aĩabus magis ꝑ licentiã q̃; recto modo loquendi quoſdã uſos fuiſſe Laurenti⁹ meus Vallenſis putat in elegantiis ad me miſſis:queãdmodũ & nonnulli ueteres dextrabus dixerunt pro dextris:& eabus ꝓ eis.Sed de recte loquendi uſu magis q̃; ab uſu tetigimus.

D exithea cum.i.latino &.th.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Plutarcho in uita Romuli Phorbantis filia.

D iabolus cũ.i.latino & unico.l.ſcribit̃:q̃q̃; a uerbo cũ duplici.l.ſcripto deriuetur:uidelicet a διαβάλλω quod eſt criminor:unde diabolus græce criminator dicitur:& componitur διαβάλλω ex διά præpoſi tione quæ pro dicit.& βάλλω iacio.

D iadema cum.i.latino ſcribitur:habetq; apud noſtros accentum in penultima.apud græcos uero in antepe nultima:ut in diuerſis aliis contingit.

D iæreſis prima cum.i.latino:& ſequens cum.æ.diphthongo ſcribitur:dici poteſt a noſtris diuiſio:unde figu ra tunc quædam dicitur:cum una ſyllaba in duas diuiditur.Ouidius libro metamorphoſeos primo. Ter tia poſt illam ſucceſſit ænea proles:ubi &.a.&.e.diphthongus diuiditur:Horatius:Diueſq; deducunt Io uem nunc mare:nunc ſiluæ:ubi ſiluæ teſte Priſciano triſyllabum eſt in ſcanſione. Virgilius ſimiliter li.ænei dos.iii.Aulai in medio libabant pocula bacchi:ubi.a.&.i.diphthongus græca diuiditur.

D iæta cum.i.latino &.æ.diphthongo atq;.t.exili ſcribitur.

D iagoras cum.i.latino ſcribitur:fuit philoſophus cognominatus atheos.i.negans deos:ut in ea dictione ui dimus.Nam teſte Cicerone libro.iii.de natura deoꝝ cum ſamothraciam ueniſſet atq; ei quidam amic⁹ di xiſſet:tu qui deos putas humana negligere:nõne aduertis ex tot tabulis pictis q̃; multi uotis uim tẽpeſtatis effugerint:in portũq; ſalui peruenerint:ita fit inquit. illi enim nunq̃; picti ſunt:qui naufragia fecerunt: in mariq; perierunt.

D ialectica cum.c.ante.t.abſq; aliqua aſpiratione atq;.i.latino ſcribitur:dici põt a nobis diſputatrix. Nam a διαλέγομαι deriuatur:quod eſt diſputo:unde etiam dialogus.dialegome uero a διά præpoſitiõe:quæ dicit ꝑ:& λέγομαι:quod eſt ſermocinor:quia per ſermocinatõem diſputatio ipſa ꝓſequitur.

D ialogus cum.i.latino:& unico.l.ſcribitur:dici poteſt a nobis diſputatio:unde a διά quod eſt per:λόγος ſermocinatio:quæ & ſermonem & rationem comprehẽdit:cum per ſermocinatõem diſputatio conficiat̃. Sane differt oratio cũ ꝓprie accipit̃ a ſermone quod hic ſedatior remiſſior preſſior ac tenuior: qualis phi loſophorum.oratio uero in qua ornamenta affectuſq; inſunt popularibus accomodata auribus. Ideoq; oratores uocantur:quod hoc genere utuntur:philoſophi uero magis ſermociocinatores.

D ialyton prima cum.i.latino:penultima cum.y.græco:ultima cũ.t.exili ſcribit̃:dici poteſt latine diſſolutũ nam deſcendit a uerbo διαλύω.quod eſt diſſoluo.Et eſt figura cum ſine coniunctionibus punctatim di ctiones ꝓferuntur.Vt Ite ferte citi ferrum.date uella:impellite remos.Similiter iuſticia prudentia fortitu dine me ſuperaſti.Et eſt eadem figura cum illa:quam aſyntheton diximus.

D iana cum.i.latino & unico.n.ſcribit̃:dictio eſt ab Διός.i.Ioue deducta quaſi Iouiniana.Vnde licet plures fuiſſe Dianas.Cicero de natura deorum referat.illa tamẽ noiatiſſima eſt:& cui omnia attribuunt̃ quæ Io uis filia ex Latona eodem partu cum Appolline nata dicitur:hæc ob uirginitatis amorem hominũ fertur conſortium aufugiſſe:& ut a ſe libidinis pruritum abdecaret uenando incolebat ſiluas ac montium ſalt⁹

Quare cũ arcu & pharetra illã inceſſiſſe ferunt: quã uirgines plures ſimili ꝓpoſito ſequebantur: dicente Virgilio libro æneidos primo.

Qualis in eurotæ ripis: aut per iuga cynthi.
Exercet diana choros: quam mille ſecutæ.
Hinc atq; hinc glomerantur oreades: illa pharetram.
Fert humero: gradienſq; deas ſupereminet omnes.

Idem longo & inſigni uerſu Claudianus poeta cum de laudibus Stilichonis agere explicauit: cuius primã Virgilius produxit cum ait: Exercet diana choros: Quã reliqui poetæ corripere conſueuerunt. Ouidius libro.iii.metamorphoſeos: nomine gargaphyæ ſuccinctæ ſacra dianæ: & alio libro. Vidi ſine ueſte dianã: Iuuenalis in.iii.ſatyra. Me quoq; ad eluinam cererem: ueſtramq; dianã. Item in ſatyra: Omnibus in terris Pulchra gaudet latona diana: hanc actæonem in ceruum mutaſſe ferũt poetæ: qa ipſam lauantẽ ſe nudã ui derat. Eandem Orionem occidiſſe ſcribitur: quia uim ſibi inferre uoluit. Eidem in taurica regione ex humana hoſtia ſacra fiebant: ut in dictione ephigenia uidebimus. Illa eadem templum habuit apud epheſũ admirandum: & magna cum religione a ſageſtanis in ſicilia colebatur: a cretenſibus ſimiliter quam Britomartem eorum lingua cognominatam dixit Solinus: quod uocabulum ut ait ſermone noſtro uirginẽ dulcem ſonat: ab eiſdem græce Dictynna dicta fuit: ut in ea dictione monſtrabimus: hanc eãdem refert Homerus in iliade iratam fuiſſe: quod ſibi thaleſia pro frugibus Oeneus Rex Calidoniæ non feciſſet: cum cæteri omnes dii ſacrificii ſuſcepiſſent honorem: & illa ſola inhonorata remanſiſſet: uel quia oblitus fuerat: uel quia illi non putarat agendum: quare terribilem ſetis ac dentibus immiſit aprum: qui regionem Oenei to tam uaſtaret: ut uidebimus in dictione Meleager: ſed cur diana a parturientibus inuocaretur: uidimus in dictione deus.

Dianœa cum.i.latino in prima: & in penultima cum.œ.diphthongo ſcribitur: dicitur a noſtris mens intellectus: unde etiam ab oratore pro quadam figura ponitur: quæ ſenſum magis q̃ uerba deſignat: dicente Quintiliano in primo de inſtitutione oratoria figuras quæq; lexeos quæq; dianœas uocantur.

Diaſyrmos penultima cum.y.græco ſcribitur: dici poteſt diſtractio: nam a Διασυρω: quod eſt diſtraho deducitur. Vnde & figura ponitur quando una dictio ad duo diuerſa ſignificata diſtrahitur. Virgilius in bucolicis: Interſtrepere anſer olores.i.malus poeta inter bonos. Ob quod eam etiam tunc figurã eſſe dicunt quando quis magna uerbis cõminuit: & minima extollit.

Diaſtaſis cum.i.latino utrobiq;: &.t.exili ſcribitur: dici poteſt latine diſtantia. Nã ex Διᾱ componitur: quod nonnũq̃ ob & longe deſignat: & ſtaſis quod eſt diſtantia.

Diaſtole cum.i.latino &.t.exili atq; unico.l.ſcribitur: dici poteſt a nobis diſtinctio uel dilatio. Quod quidem fit cum una dictio uel ſententia ab alia diſtinguitur: uel cum breuis ſyllaba producitur: ut Virgilius æneidos libro primo. Et uerſa puluis inſcribitur haſta. Idem lib.ii. Luctus ubiq; pauor & plurima mortis imago.

Dicæarchus prima cum.i.latino: ſequens cum.c.exili: &.æ.diphthongo: ultima cum.ch.aſpirato ſcribitur: quaſi iuſtus iudex. Nam Δικαιος iuſtus dicitur: & archus princeps: eſt uiri nomen ꝓprium.

Dictamus & dictamum utrunq; comperitur: & utrunq; cum.i.latino: &.ct.exilibus ſcribitur herba eſt medicinalis: de qua Virgilius libro.xii.meminit: quum hæc herba ab Venere in medelam uulneris in Aeneam il lati deportatur: ait enim Dictamum genitrix cretæa carpit ab ida Puberibus caulem foliis & flore comantem Purpureo.

Dictynna prima cum.i.latino: ſequens cum.ct.exilibus: &.y.græco: quin & cum duplicato.n.ſcribitur: dicta fuit a cretenſibus lingua græca Diana: quia cum uirgo quædam cretenſis quã britonem Lactantius grãmaticus uocauit. Solinus Britomartem uirginitatem ſuam Dianæ dicaſſet: & a Minoe tunc rege opprimi ad uirginitatem perdendam cogeretur: ſemelq; uideretur aſtringi: cum non alia illi fuga dari poſſet: in mare ſe præcipitem dedit: cuius cadauer cum retibus a piſcatoribus forte comperatũ eſſet: dyctinna deinde ab ipſis retibus cognominata fuit. nam Δικτυον græce latine rete dicitur: ſed cum grandis peſtis ob id in creta ſequeretur habito reſponſo ut ædem Dianæ conſtruerent: Dianam ipſam a cognomine uirginis Dictynnam uocauere: dicente Tibullo in elegia ad Priapum: Perq; ſuas impune ſinit dictynna ſagittas. Quare & mons ubi fuit ædes dictynnus modo conſimili dictus fuit. Quæ ſane ædes teſte Solino manus Dædali oſtendit: & quã nemo nudus ingredi licite poterat.

Dictæus prima cum.i.latino: ſequens cum.ct.&.æ.diphthongo ſcribitur: cognomen eſt montis cuiuſdam in creta: & a Dicte nympha: quæ teſte Seruio ſuper.iii.æneidos illic colebatur cognominatus. Virgilius libro georgicorum. Dictæo cæli regem pauere ſub antro.

Didyme prima cum.i.latino: & penultima cum.y.græco ſcribitur inſula eſt una ex æolis in freto ſiculo.

Didymus prima cum.i.latino: ſequens cum.y.græco ſcribitur: dici poteſt a nobis gemellus. Eſtq; uiri nomen proprium.

D idymaon prima cum.i.latino:ſequens cum.y.græco ſcribitur:fuit armoruꝫ artifex eximius: de quo Virgi. libro.v.æneidos meminit cum ait.Et clipeum efferri iuſſit didymaonis artes.

D idrachma cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribitur:diciq; poteſt apud nos biſdrachma.nam ex Δις apud nos eſt bis:& Δραχμη componitur.

D ies cum.i.latino ſcribitur:& a Διος hoc eſt Ioue græca dictione deducitur.Naꝫ eodem modo ut noſtri Iouem adiutorem ita græci Διαβοηθον & nos diem adiutorem accipimus.Et inde Dieſpiter quaſi iuuãs pater:qui lingua oſca teſte Seruio luceti⁹ dicitur.Virgilius libro.viii.æneidos.Aliqui uero diẽ proprie ſignificare deum contendunt:quod ſi ſic eſſet a Δέος: quod eſt timor:ut ſupra uidimus deduceretur. Et teſte Priſciano in.v.tam maſculini ꝙ fœminini generis in ſingulari numero inuenitur: ex quo diminitiuum fit diecula.Terentius in andria:Eo impudens non ſatis eſt:quod tibi dieculam addo pro dilatõne aliqua temporis.In plurali uero ſemper maſculinum inuenitur:& dicitur dies ferialium teſte Varrone a ferendis in ſepulchra epulis.

D ieſpiter cum.i.latino utrobiq; &.t.exili ſcribitur:de quo uidimus in præcedenti dictione: quo ſane uocabulo cum alii plures ſint uſi:tum Horatius in primo carminum:Nanq; dieſpiter igni coruſco Nubila diuidens:plerũq; per purum tonantes egit equos uolucremq; currum.

D igamma cum.i.latino & duplicato.m.ſcribitur:& ſignificat bis aut duplex gamma:quæ tertia eſt alphabeti græcorum littera:unde.f.noſtrum digamma uocabatur:quia figuram duplicis gammæ detinebat.

D ynaſtæ cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:dici poteſt latine potentes:quo uocabulo utitur nonnunꝙ Cicero & a Δύναμι quæ eſt potentia deducitur.

D indyma cum.i.latino ſequente.n.penultima cum.y.græco:& ultima cuꝫ.m.littera ſcribitur: mons ẽ phrigiæ matri deum ſacer:declinaturque tantummodo in plurali.Virgi.libro æneidos.ix. Ite ꝑ alta dindyma.

D inocrates cum.i.latino:& abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:fuit Alexandri magni architectus:de cuius forma corpore & ingenio Vitrubius in proemio libri ſecundi de architectura plura ſcribit: hic teſte eodeꝫ Vitrubio Alexandro in ægypto alexandriam metatus eſt:& inſtaurationi templi epheſiæ Dianæ præfuit:ideꝫ teſte Plinio libro.vii.naturalis hiſtoriæ imperatori Alexandro dixit.Nequis ipſum alius ꝙ appelles pingeret:ꝙ Pyrgoteles ſculperet:ꝙ Lyſippus ex ære duceret:quæ artes pluribus inclaruere exemplis.

D iocles cum.i.latino &.c.exili:hoc eſt abſq; aſpiratione ſcribitur:nomen eſt uiri proprium:quod interpretari ualet Iouis gloria:hoc eſt Διος quod eſt Iouis:& κλέος gloria:hic teſte Plutarcho in uita Romuli Peparethius cognominatur & laudatur hiſtoricus.

D iocleus cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:habetq; accentum in penultima: hoc eſt ſuper.e.& fuit Orſilochi filius:ut in ea dictione uidebimus:hic teſte Homero libro.v.iliados habitabat in phæra loco ſane inſigni: uir rebus omnibus ad uitam idoneis circũfluus:& genus ducens ab alpheo fluuio:quod libro.xv.odyſſeæ idem poeta confirmauit Διοκλῆος ποτι δώμα ηός ὀρσιλοχοιο τον ἀλφειος τέκε παιδα.Et interpretari ualet:Διοςκλέος:hoc eſt Iouis gloria.

D ion cum.i.latino ſcribitur:fuit ſyracuſanus nobilis Hippatini filius:& utraq; dionyſiorum tyrannide complicatus:Nanq; ſuperior ille Dionyſius Ariſtomachem dionis ſororem in matrimonio habuit. Ex qua duos filios Hipparium & Niſæum procreauit:Totidemque filias:unam nomine Sophroſynem:alteram Aretem.Quarum priorem teſte Aemilio probo Dionyſio filio eidem cui regnum reliquit nuptum dedit:Alteram ipſi dioni. Hic præter nobilem propinquitatem & generoſam maiorum famam multa alia ab natura bona recepit:ut ingenium docile come: & ad optimas artes aptum: magnam corporis dignitatem: magnas item diuitias a patre relictas:quas ipſi tyranni muneribus auxerat.Ideo adeo Platonem amauit:ut ſe eidem totum traderet. Nec minus eo Plato delectaretur. Is deinde a dionyſio filio ſyracuſis eiectus:corinthum confugiens:fretus non tam ſuis copiis:ꝙ odio tyranni maximo animo duabus onerariis nauib⁹ quinquaginta annorum imperium munitum quingentis longis nauibus decem equitum centumq; pedituꝫ milibus profectus:poſt diem tertium ꝙ ſiciliam attigerit:ſyracuſas introiuit:& demum fraude Callicratis cuiuſdam athenienſis:qui cum eo ex peloponneſo uenerat interfectus eſt.Alter fuit dion Pruſæus orator eximius:cui ob eloquentiam Chryſoſtomo cognomen fuit.

D iogenes cum.i.latino ſcribitur:& dicitur quaſi Διος: hoc eſt Iouis genus: fuit teſte diocle ſinopæus Iceſii menſarii filius:quem fugiſſe aiunt:cum pater eius publice menſam haberet:ac falſo pecuniam ſignaret. Eubolides uero in libro de diogene dicit ipſum hoc feciſſe.ſ.monetæ falſam ſignationem. Alii putant cuꝫ ſponte patriam reliquiſſe.hic ueniens athenas: ibi Antiſthenem comperit:a quo cum non reciperetur in diſciplinam.nam ſtatuerat neminem recipere:perſeuerantia illum uicit.Pallium primus duplex habuit ſecũdum aliquos:& peram in qua cibos ferebat.Omniq; utebatur ad omnia loco:& prandens:& dormiens & loquens.Cum ſcripſiſſet cuidam ut ſibi cellam pararet:faciente id illo tardius:dolium pro domo habuit. Aeſtate in feruida harena ſe uolutabat.hyeme coopertas niue ſtatuas amplectabatur: parans ſe his modis ad laborum tolerantiam. Idem cum uidiſſet puerum concaua manu bibentem abiecit uile uas:quod; ha

bebat:dicens puer me uilitate ſuperauit. Idem cum alium uidiſſet puerum perfracto uaſe pane concauo lenticulam ſuſcipientem:abiecit catinum. Dicebat omnia eſſe deorum:& ſapientes deorum amicos:huius diſceptationes cum Ariſtippo deſcripſit Horatius epiſtola decimaſeptima. Inerat illi teſte Laertio ſuauiſſimus ſermo:acerq; in deſpiciendis aliis. Nam ſcholam Euclidis dicebat eſſe bilem Platonis auditorum conſumptionem dionyſia certamina magna miracula ſtultorum. Oratores etiaꝫ urbe miniſtros grammaticos admirari ſe dicebat:qui cum Vlyxis mala requirerent:ſua ignorarent:muſicos mordebat: quod cum lyræ chordas aptarent:animi inconcinnos motus haberent. Mathematicos carpebat:ꝙ ſolem:lunam: & ſydera intuerentur:quæ uero erant ante pedes non curarent oratorem itidem:ꝙ ſtuderent iuſte dicere:non autem facere. Et alia complura:quæ longum eſſet referre:huic ad ſolem ſedenti:cum diceret Alexander:pete quid uis:ait noli mihi umbram facere. Et fama fuit referente Laertio Alexandrum dixiſſe ſe uelle eſſe Diogenem niſi eſſet Alexander. hic deinde cum in æginam nauigaret:a piratis comprehenſus fuit:quorū princeps fuit Cerpalus:& cretam deductus eſt:ut uenderetur. Cum autem interrogaretur quid ſciret agere:dixit ſe ſcire uiris imperare. Atq; ad præconem inquit prædica quiſnam dominum ſibi uult emere. Sedere ꝓhibitus:inquit nil refert:nam piſces quomodocunq; iaceant emuntur. Et cum uideret corinthium quendā præclara effigie:& habitu ingenuo Xenidem nomine:inquit huic me uende:hic domino indiget:eum digito denotans. Quem Xenides audito & inſpecto uiro libentiſſime emit. Et eum corinthum ſecum adducens:filiis ſuis præceptorem dedit:& omni præfecit domui:ille autem Xenidi eum ſibi parere oportere: q̄uis eſſet ſeruus. Cum & medico & gubernatori quanuis ſeruis ſæpius pareatur:cuius clariſſima præcepta ita comprobauit Xenides ut ſæpe diceret bonus dæmom domum meam intrauit. At ipſius Xenides filios teſte Eubolo in libro qui inſcribitur Diogenis uenditio:poſt reliquas diſciplinas:docuit equitare:arcus intendere:fundas rotare:atq; iaculari in pallæſtra:tum eos exercebat:gratia tantum roboris comparandi:& bonæ ualitudinis. Tenebant pueri multa ex poetis & aliis. Tum ex ipſo memoriter omnem illis Diogenes rationem doctrinæ:ut facile memoria teneret breuiter collectam inſimulabat: domi eos miniſtrare docebat:leui contentos cibo:ac uili pane & aqua:ad cutem illos tondere faciebat: deducebatq; incompoſitos: ad uenationes aliquando exercebat. Et cum teſte Cleomene in libro de pedagogis neceſſarii illum redimere uoluiſſent fatuos appellauit dicens leones nutrientiū non eſſe ſeruos:ſꝫ illos magis leonum. Senuit apđ Xenidem:ut Eubolus rettulit:obiitq; annoruꝫ nonaginta: & a filiis Xenide ſepultus fuit:cum multi alii eiꝰ corpus poſtulaſſent. Sed de illius morte uariæ fuerunt ſententiæ. illa tamen magis approbatur:ꝙ deſiderio migrandi uita continendo ſpiritum animam exhalarit. De illius ſepulchro in dictione cynicus uidimꝰ. Illius ciues æreis eum ſtatuis honorauere:ita ſubſcribentes:ſeneſcet tempore quidem hoc æs: ſed tua ſane Diogenes gloria obſoleſcet ſæculis. Nam uitæ gloria mortales illuſtrati per te ſunt faciléq; uiuendi gloriā prætuliſti. ferunt quidam dialogos illum feciſſe nonnullos:Tragœdias ſeptem:& alia pauca. At ſatyrus quidem affirmat non eſſe eas Diogenis. Fuerunt diogenes quinq;. Primus apolloniates phyſicꝰ eloquens ſapiens & Anaximenis auditor:fuitq; temporibus Anaxagoræ. Secundus ſicyonius:qui peloponeſica ſcripſit. Tertius hic. Quartus ſtoicus ex ſeleutia:qui babylonius ob uicinitatem dictus fuit. Quintus tarſenſis quæſtionum poeticarum ſcriptor:ſed de quo intellexit Iuuenalis in ſatyra quæ incipit. Omnibus in terris quuꝫ dixit diogenem hominum errores ſemper deflere conſueuiſſe:cum Democritus contra ſoleret ſemper ridere:id dubium facere poteſt:quod apud auctores græcos de cynico nuſq̄ȝ comperi:& forte ſtoicus fuit.

D iomedes cum.i.latino ſcribitur fuit rex ætoliæ:Tidei & deiphiles filius:a quo cum apud troiam uictus fuiſſet Aeneas:uocauit illum apud Virgilium libro æneidos primo fortiſſimum danaum. Nam ut dicunt poetæ. Aeneam peremiſſet:ni Venus mater ſe illius ictibus oppoſuiſſet:quæ ab illo uulnerata dicitur: ut late rettulit Homerus libro.v.iliados:quod apud Virgilium libro.xi.æneidos:Diomedes ipſe faſſus eſt:cū ait.

Hæc adeo ex illo mihi iam ſperanda fuerunt.
Tempore:cum ferro cæleſtia corpora demens.
Appetii:& Veneris uiolaui uulnere dextram.

Veꝝ cuꝫ poſt captā troiaꝫ ad ꝓpria rediret:compiſſetq; Aegialē uxorem hortatu Naupli patris Palamedis Cylleboro filio Stheneli heſiſſe:uel uerecūdia cōcitus:ut quidā ferūt. Vel qa ab ea receptꝰ nō fuerit:ut alii aſſerūt nauigio ductꝰ receſſit in apuliā:ubi teſte Feſto cū dauno regni partē ſortitꝰ eſt:dicēte etiā Oui.li.faſtoꝝ.iiii. Et genꝰ œneidū appule daune tuū. Nā oeneꝰ Tidei pater fuit. Tādē excedēs Italia diomedes in inſula ꝓpinq̄:quæ ab illo diomedea dicta fuit ſepultus ē. Alter fuit diomedes truculentꝰ rex thracū:q equos ſuos aduenaꝝ carne i tyrida oppido depaſcebat. Sꝫ tandē ab Hercule mactatis iumētis ſuis in pabulū datꝰ eſt:dicente hæc Seneca in Hercule furēte:Suiſq; regē pabulū armentis datum. Ouidius uero libro.ix.metamorphoſeon dixit Herculem diomedem mactaſſe & equos. Vnde apud eum dicebat Hercules.

Quid ꝙ Thraces equos humano ſanguine pingues:
Plenaq; corporibꝰ laceris præſepia uidi: Viſaq; deieci:dominūq; ipſoſq; peremi.

Sane id quoq; ultra rerum hiſtoriā aduertendum eſt:omnia nomina græca in es terminata:que genitiuum

per plenam elocutionem. hoc eſt abſq; ſynæreſi in eos mittunt: cum in illo fit ſynæreſis: In us genitiuum
terminant: ut Diomedes huius diomedeos: & per ſynæreſim huius Diomedus: ſimiliter huius Demoſthe
nes: & per ſynæreſim demoſthenus faciunt: datiuum deinde in ei diuiſas ſyllabas: & per ſynæreſim in diph
thongum coniunctas: ut diomedei: & per ſynæreſim diomedæi cum diphthongo ſimiliter demoſthenei
diuiſis ſyllabis: & per ſynæreſim demoſthenæi cum diphthongo. Accuſatiuum plena elocutione in ea mit
tunt: ut diomedea demoſthenea: quæ duæ uocales per ſynæreſim in unam. e. conuertuntur. Naȝ apud græ
cos transferuntur in. H. ſane litteram nos in. e. transferimus: ut demoſthenea: & per ſynæreſiȝ apud græcos
Δημοσθενη. Nos demoſthene dicimus. ſimiliter diomedea: nos per ſynæreſim diomede dicimus: quod
Virgilius teſte Seruio obſeruauit: cum ait libro. xi. Vidimus o ciues diomede argiuaq; caſtra. Nam ſi dio
medem cum terminatione in. n. dixiſſet: nec latinum protuliſſet: nec græcum: nec uerſus ſtaret: cum nunq̃;
ecthlipſis per. n. litteram fiat. Sin uero cum. m. dicat diomedem: latinus accuſatiuus eſt: & ſtat uerſus: qa fit
ecthlipſis: ut multum ille & terris. Sed obſtant teſte Seruio antiqui textus: qui diomede cum ſolo. e. habẽt:
quod rectiſſime ſtare poteſt ſeruata declinatione græca: cuius Virgilius ſæpiſſime obſeruantiſſimus fuit.

D iomeda cũ. i. latino: & abſq; aliquo diphthõgo ſcribitur: fuit teſte Homero libro. ix. iliados Phorbãtis fi-
lia: quã leſbo Achiles dum eſſet in bello troiano abduxerat. hæc eodem teſte poſt ablatam ab Agamemno
ne Briſeida cum illo dormire conſueuerat.

D yomeropus cum. y. græco &. o. ante. p. ſcribitur: fuit teſte Homero libro. ii. Iliados: Adraſti pater & Am-
phii.

D ione cum. i. latino ſcribitur: fuit teſte Heſiodo in theologonia una ex nymphis filia Oceani & Thethyos:
quæ teſte Seruio cum puella eſſet formoſiſſima a Ioue dilecta & compreſſa fuit. Illiq; Venerem peperit.
Idem Homerus libro. v. Iliados confirmare uidetur. cum illo referente Venus eam matrem ſemper appel-
let: atq; itidem illam Venerem filiam. Sed id confundentes poetæ pro Venere ſæpe eam poſuerunt dicen-
te Ouidio libro faſtorum. v.

Hyppollite infœlix uelles coluiſſe dionem.
Cum conſternatis diripereris equis.

Et a Dione dionæus cum. æ. diphthongo deducitur. Virgilius in bucolicis. Ecce dionæi proceſſerit Cæſa-
ris aſtrum: & li. iii. æneidos. Sacra dionææ matri. i. Veneri.

D ionyſius prima & ultima cum. i. latino: antepenultima uero cum. y. græco ſcribit᷑ fuit bacchi propriuȝ no
men: & compoſitum ex dios & nyſa urbe inter arabiam & ægyptum: quaſi Iouis nyſius. Nam ut ait Diodo
rus ſiculus libro hiſtoriarum quinto: Barbari quidem huius ſibi dei genus uendicauere: ut ægyptii: qui il-
lum Oſiridem deum ſuum fuiſſe aſſerunt: quem & omnem circuiſſe orbem: & docuiſſe plantare uites: &
uini repertorem fuiſſe dicunt: atq; deinde a græcis dionyſium uocitatum. Indi ſimiliter apud ſenatum fuiſ
ſe contendunt. Sed græci ex Semele filia Cadminatuȝ dicunt: quæ cum ex Ioue pregnans eſſe: rogauit illuȝ
ut ſecum ꝓut cum Iunone aſſueuerat coiret: Iuppiter maieſtate dei aſſumpta cuȝ tonitribus ac fulgure ad
eam deſcendit illa uero pregnans: Cum neq; tonitruus neq; fulguris uim ferre poſſet filiuȝ aborſa igne ex-
pirauit. Infantem Iuppiter Mercurio dedit ad antrum nyſe urbis ut dixit Homerus in hymnis quod inter
arabiam & nilumq; eſt deferendum: a nymphiſq; omni ſtudio curaq; educandũ: unde a Ioue nyſaq; diony
ſium dixerunt. Itaq; nutritum a nymphis aiunt: uini uineæq; extitiſſe auctorem. Orbem quoq; ferme per-
ambulanteȝ: multas regiones addidiſſe domæſticas: ac præterea maximis apud omnes honoribus celebra-
tum. nam quorum regio uites ferre non poſſet potum ex ordeo docuiſſe conficere non multum a ſapore
uini diſtantem. Addunt & teſte præfato Diodoro illum peragrando orbem exercitum ſecum duxiſſe: non
tantum uirorum ſed etiam mulierum. Vnde & multis græcis urbibus triennio bacchides mulieres conue-
niunt: apud quas de more uirgines thyrſum ferunt in honorem dei bacchantes: eiq; per cœtus ſacrifican-
tes: poſtremo memoriam menadum quæ feruntur: Illi deo aſtitiſſe hymnis & cantu renouant. Suſtulit eo-
dem auctore diodoro & omnes impios qui in orbe erant: ſed maxime Pentheum atq; Lycurgum: dicitur
etiam primus boues ad iugum iunxiſſe: quorum opera uberiorem & nitidiorem frugem ſemina produxiſ
ſe: q̃ ex re illum cum cornibus poetæ finxerunt: ferunt & illum deliciis deditum molli corpore ac præ cæ-
teris decoro. tradunt & muſas uirgines cum eo profectas doctas pſallere. & bonis artibus eruditas: quibus
deus ipſe oblectabatur: ſecutuſq; eſt illũ Silenus pedagogus illius ac nutritor: optimorumq; inſtitutor ſtu-
diorum. Plurimum dionyſio ad uirtutem & gloriam reſq; bellicas ꝓfuit: armicis bellicis. i. pugna utebat᷑:
& pardalorum pellibus pacis tempore & diebus ſolennibus: ueſtes gerebat floridas delicatas atque mol-
les: & multa de illo Diodorꝰ diuerſis in libris proſequitur. Sed hæc tantum tetigit: quæ a poetis noſtris tã-
gi non conſueuerunt. Alius fuit dionyſius ſiciliæ tyrannus: qui ſyracuſanus cognominatus eſt: cuius qui-
dem origo ab hiſtoricis: quos legi ſubticetur: hic teſte Cornelio nepote manu fortis & bello peritus fuit:
& id quod in tyranno non facile repperitur minime libidinoſus: non luxurioſus: non auarus: nullius
rei denique cupidus: niſi ſingularis perpetuique imperii: ob eamque rem crudelis.

Cuius filius ſimiliter Dionyſius in tyrãnide ſucceſſit: uir omni turpitudine repletus: qui tandẽ teſte Cicero
de li.iii.quæſtionũ tuſculanaꝝ ſyracuſis pulſus: corinthi pueros docuit: ſicq; imperio carere nõ potuit: de
quo Ouidius libro.iiii.de ponto ait.

Ille ſyracuſia modo formidatus in urbe.
Vix humi duram reppulit arte famem.

De quo Iuſtinus li.xix.ſui epitomatis tractauit.

Dipelus cum.i.latino & unico.l.ſcribitᷣ: fuit Sycli frater: & ambo teſte Pli.in creta inſula geniti medis impe/
rãtibꝰ: hoc ẽ prius q̃ Cyrus in perſas regnare inciperet Olympiade circiter quinquageſima.ii. eodem Pli.
teſte primi omnium marmore ſculpendo claruere.

Dipſas cum.i.latino ſequente.pſ.ſcribitᷣ apud nos dicitᷣ ſitis: & ponitᷣ a græcis & latinis ꝓ ſerpente e genere
aſpiduꝫ: cuiꝰ morſu incredibilis inducitᷣ ſitis. Vnde Lucanꝰ li.ix. In mediis ſitiebãt dipſades undis: de quo
plura habentur in eodem libro.

Diphthongus prima cũ.i.latino: ſequẽs cũ.ph.&.th.aſpiratis ſcribitᷣ: & ẽ diphthongus duaꝝ uocalium uim
ſuã ſeruantiũ in eadẽ ſyllaba cõplexio: ut æs: præs: & ſimiles. Nã ſi iudex aut uolo dicimꝰ: cũ nec.i.in prima
nec.u.in ſecunda ſonũ ſuũ conſeruet: diphthongũ nõ fecimꝰ: & cõponitᷣ diphthõgus ex dis quod nos bis
dicitᷣ: & φθογγος qui uocalis eſt ſonus: Sunt igitᷣ latinæ eloquẽtiæ diphthongi quattuor: quibꝰ noſtri au/
ctores in ſcriptura noſtra uſi ſuit: uidelicet au.æ.eu.œ.præter nõnullas græcas: quas quinq; ſcripſerũt: ut
in præceptis oſtendimꝰ: ex barbaris uero acceperũt: nõnulli poetizantes ai: ut Rainaldus raimũdus Aimo.
Itẽ uo: ut Voldericꝰ. Itẽ ui: ut Vilielmꝰ Vido: quibꝰ moderniores.g.præponere conſuerũt: ac dicere Guli
elmꝰ Guido: ſꝫ his omiſſis ſolũ ad eas: q̄bus antiq poetæ linguæ noſtræ patroni utuntᷣ: redeũdũ duximꝰ. Ex
illis igitur quattuor hæ duæ.au.eu.nullã in ſcribendo ãbiguitatem ingeruut: ſꝫ litteris ſuis: ut ꝓferuntᷣ: ſic
quoq; & ſcribuntᷣ. Sed id ſane dubiũ nõnunq̃ efficit: quod diphthongꝰ in illis litteris aliquãdo eſſe uidetᷣ
cũ diuiſæ ſint & ſeparatæ ſyllabæ: nec ulla mihi ẽ diphthongꝰ: ad quod utiq; diſceruendũ hæc ſubiici regula
ualet: Vbicũq;.a.uel.e.in omnibus ante us finalẽ reperiuntᷣ: fere ubiq;.a.&.u.uel.e.&.u.ab inuicẽ ſũt diui
ſæ: ut Nicolaꝰ: Archelaus: alueus: cærcꝰ. excipiuntᷣ in latinis dictõibꝰ laus: fraus: heus. in quibꝰ diphthõgus
eſt. In græcis uero dictionibꝰ nõnunq̃ mutatõe illoꝝ in ſimilibus dictõibꝰ diphthongos in fine habemus:
ut Orpheꝰ. Virgilius in buccolicis: Orpheus in ſiluis: inter delphinas orion: Simili modo Tydeus. Et hæc
de au & eu diphthongis dicta ſufficiant. Porro de.æ.&.œ.diligentius diſſerendũ eſt. Nã cũ hæ diphthon/
gi ꝓlatione diſcerni nequeãt: ſcribuntᷣ eni & nõ niſi ſono ipſiꝰ: e. ꝓferuntᷣ: difficultatẽ nõ paruam quãdoq;
cum in ſcriptura hoc ẽ quãdo ſcribi diphthongꝰ: uel nõ ſcribi debeat: tũ etiã in tempore ingerũt: hoc ẽ an
longæ ſint uel breues eſſe poſſint. Sed de ſcriptura primitus ꝓſequentes de tẽpore in fine tractatu li huius
diſſeremꝰ. Omnis igitᷣ.æ.diphthõgus aut pricipalis eſt dictionis ſyllaba: ut æquor: aut finalis ut muſæ: aut
media ut coænus. De principali uero & media hoc ẽ diphthongo ſignari habent: generalis regula dari nõ
põt. At de finali quoq; regula datᷣ. Omnis genitiuus ſingularis nois in prima declinatiõe: datiuus ſingula/
ris & noiatiuus: ac uocatiuus pluralis.æ.diphthõgo terminantᷣ. Quæ ſane regula nunq̃ fallit. & hæc de.æ.
diphthongo at de.œ.hoc quoq; generaliter an notari põt. Nullaꝫ ſane dictõem.œ.diphthongo ſcriptura
recta aut ꝓbatione terminari poſſe. ſꝫ ſupra in medio: aut principio dictiõis cõperiri. De q̄bus ut diximus
cũ generalis regula dari nõ poſſit: latinas quaſdã dictões ꝑ alphetũ annotabimus: quæ in initio uel medio
ſuo ordine diphthõgantᷣ. Nã græcaꝝ quoq; dictionũ orthographiã in toto noſtro uolumie explicabimus
Nec ex græcis hoc in loco niſi pauculas illas tãtũmodo cõtingemus: quæ in frequẽtiori latinoꝝ uſu habẽtᷣ.

Ae diphthongus ante.a.in latinis dictõibus cõperiri nõ põt. In græcis uero reperitᷣ: ut æs: quod nomẽ eſt ꝓ/
priũ fluuii: ut ſupra uidimus: ſimiliter ante.b.&.c.eadẽ diphthongo non utimur. Nec ante.f.repperitur.
Non etiã ante.h.i.k.&.p.nec etiã ante.o.in latinis dictõibus illaꝫ habemus. In græcis uero utimus Aeolus:
& ab eo deſcẽdentia. At ante alias litteras comperi ualet: ut per ordinem oſtendemus.

Aedes cum.æ.diphthongo ſcribitᷣ: & ab edo uerbo. quod ſine diphthongo eſt teſte Varrone. & Seruio tra/
hitur: eo ꝙ in illa ſacrificantes edere conſueuerint. Nam teſte Seruio ſuper ſecundum georgicorum quæ/
dam ſunt nomina quæ in initio diphthongantur: & a uerbo non diphthongato deſcendunt: ut ædes & æſ/
culus: quæ cum.æ. diphthongo ſcribuntur: & ab edo uerbo: cuius prima breuis eſt: & ſine diphthongo
ſcribitur: deſcendunt. Similiter cælatum quod eſt abſconditum cum.æ.diphthongo ſcribi dicit: & a celo
celas ſine diphthongo aſſerit deriuari. Significat autem ædes in ſingulari templum: ut Cicero philippica/
rum libro primo: ex eo inquit die quo in ædem Telluris conuocati ſumus: in quo templo quantum in me
fuit ieci fundamenta pacis. In quo templo dixit ideſt in qua æde Telluris: & fere ſemper cum adiectione ꝓ
fertur: ut in æde Iouis: Mercurii: Mineruæ: in æde Concordiæ: Telluris: Honoris: Virtutis in æde ſacra. At
in plurali ſecundum adiectionem. & priuatam domum ſignificat: & templum: ut ædes meas: ædes Mar
celli non aliter quam pro domo mea: & domo Marcelli accipere poſſumus: etiam ſi egregias aut pul/
chras ædes. aut abſolutæ ædes nos dicimus domum tantummodo deſignare ſolemus: Vt Virgilius li/
bro georgicorum primo: Manc ſalutatum totis uomet ædibus undam. Si uero addimus aliquid

ad religionem ſpectans:ut ſi in plurali etiam dicimus:ſacras ædes:aut deorum ædes: aut nympharũ ædes: templa plura annotamus.Lucretius de Ioue loquens ſic ait:Ipſe ſuas ædes diſturbat:quod perinde eſt ac ſi dixiſſet:Iouis diuerſas ædes.Horatius uero in tertio carminũ:pulchre ſignificauit dicens: Delicta maiorũ immeritus lues Romanæ donec refeceris ædeſq; labentes deorum & fœda uirgo ſimulacra fumo. Quare dixit Paulus iuriſconſultus titulo de ruina incendio & naufragio ædium appellatiõe omnes ſpecies ædifi‑cii continentur.Sane edo uerbum a quo deductã ædem diximus:ſine diphthongo ſcribi notauimus: ſiue græcum illud ſit:& tunc idem quod comedo ſignificat:ſiue latinũ eſſe dicatur:& tunc ex e ꝓpoſitõe & do cõponit̃:nec comedere ſed extra dare ſiue præbere deſignat.Vnde libros edere dicimꝰ cũ illos publicamꝰ.

A editui ſimili modo ſcribitur:& ab ædibus ſacris quas tuentur appellati ſunt:non a priuatis.

A editimus cum.æ.diphthongo ſcribitur:& cum.m.ante us ſcribitur:uerbum quoq; latinum eſt teſte Gellio libro.xii.noctium acticarum:& uidetur ea forma dictum qua finitimꝰ & legitimus.Et is dicitur qui ædibꝰ præeſt:ſicut clauſtritimus a Protheſilao dictus eſt qui clauſtris ianuæ præeſt.Vnde in exemplaribus fideliſ‑ſimis.M.Tullii in Verrem ſcriptum ſe inueniſſe dixit Gellius æditimi:cuſtodeſq; mature ſentiunt: licet in uulgaribus libris ædituí comperiri dicat.Et inde uerbum æditimor Pomponius in atelliana:Qui poſtquã tibi appareo atq; æditimor in templo tuo.

A edituentes:Lucretius teſte Gellio libro.xii.in carmine ſuo ꝓ æditũis appellat.q illis curãdis præpoſiti erant q̃ a priuatis.Vnde Pomponius iuriſconſultus de origine iuris inquit:Aediles duo ex plebe conſtituti ſunt q edibus præeſſent:in quibus oĩa ſita ſua plebs deferebat:& ab eo deriuata eodẽ modo ſcribunt̃: ut ædili‑tas:ædilitius:& ſimilia.

A edifico & ædificium ſimili modo ſcribuntur.

A eger cum æ diphthongo ſcribitur:& ab ago uerbo cata antiphraſim deduci perhibet̃:eo quod ægroꝝ ſit actione uacare. Vel potius ab eo quod acrius agit ex infirmitate.Quin & ab eo deſcendentia ſimili modo ſcribunt̃:ut ægroto ægrotus ægritudo.

A edepol cum æ diphthongo ſcribit̃:& aduerbiũ:eſt iurandi:quaſi per ædem Pollucis.

A egi cum æ diphthongo ſcribit̃:& eſt præteritum ab ago formatum.

A emulor cum æ diphthongo ſcribit̃:& ab amo oriri:ac ab eo primã uocaleз diphthongi trahere perhibet̃: quod ſane iure factũ uidetur.qñ pro amare ponit̃:Sed cum pro inuideo uel ſequor poni dicitur:cata an‑tiphraſim ab amo deriuatur.

A eneꝰ cũ æ diphthongo in prima ſcribit̃:& ab ære trahitur:de quo in ſua dictione uidebitur.

A enum diphthongũ ſimiliter exigere poſſe uidet̃:quia ab ære modo cõſimili deriuat̃.Sз diuiſis litteris ſem‑per a noſtris poetis & tota ꝓfert̃:Horatiꝰ:Sub nocte gelidã lignis calefactat aenum.Nãq; uas eſt æreum in quo aqua calefieri ſeu bulire dicit̃.Virgilius libro georgicoꝝ ſecũdo:Aut foliis undam tepidi deſpumant aheni.Quod Gellius ꝑ interpoſitam aſpiratiõẽ uidelicet aheni a Virgilio emendatũ fuiſſe refert:ut in ſe‑quentibus uidebimus:cum de media aſpiratione uidebimus.

A equus.i.iuſtus & planus cũ æ diphthongo ſcribit̃:& ut qdem perhibẽt ab aquæ ſimilitudine tractũ fuit:eo q̃ elemẽtũ illd̃ ſupra cætera æquã habere ſupficiẽ uideat̃.Vnde æqtas æqualitas & æquo æquas uerbũ atq; ab eo compoſita cum diphthongo ſcribuntur:ut æquiparo:æquiualeo: & ſimilia.At equus quod animal eſt abſq; dubio ſine diphthongo prorſus ſcribitur.

A equor cũ æ diphthongo ſcribit̃:& modo cõſimili ab aqua originẽ ducit:ſed teſte Varrone ꝓpterea ꝑ æ di‑phthongũ notat̃:quod equã habet ſuperficiẽ.Vnde dicimus æquora cãpi:& æquora ponti.

A equinoctium cum diphthongo æ ſcribit̃:quia ex æqualitate noctium dicitur.

A ero æras uerbum cũ æ diphthongo ſcribitur. & ab obliquis eiꝰ noĩs:quod eſt æs æris deſcendit.Vnde etiã ẽ aliud uerbum ſubæro ſubæras:quod ſimili modo cum.æ.diphthongo ſcribit̃.Perſius in ſatyra Vatibus hic mos eſt inquit.Nequa ſubærato mendoſum tinneat aurum.

A erarium cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:& eſt æris repoſitoriũ:hoc eſt nummoꝝ ſimulq; rerum precioſaruз atq; opũ.de quo late in dictõe roma uidebimꝰ.Et inde ærarii tribuni:q teſte Feſto a tribuẽdo æri ſũt appellati.

A eripies licet ab eo quod eſt aer & pes componat̃:a Virgilio tamẽ illud.a.& illud.e.in diphthongum coniũ guntur:cum ait libro æneidos.Fixerit æripedem ceruã:licet aut erymanthi.

A es æris cũ.æ.diphthõgo ſcribit̃:quod.M.Varro ab eſſe:alii ab auri ſimilitudĩe dictũ putãt. Nõnulli a græ co αἶα:quod ẽ terra.Sed a quouis hoꝝ oriat̃:liquet quod ab eo primã uocalẽ diphthongi contraxit.

A eſtas & æſtus:æſtiuuſq;: & uerbũ æſtuo cũ.æ.diphthõgo ſcribunt̃:& ab areo ueniũt:a quo primã diphthõ gi uocalẽ aſſumũt.Accipit̃ tamẽ aliquãdo æſtas ꝓ uere:ut Virgi.li georgicoꝝ.iii.Incipiens ſtabulis edico ĩ mollibus herbas carpere oues.dum mox frõdoſa reducit̃ æſtas.Sane æſtus:quia cõmotionem quandã ĩdu cit factum fuit:ut etiam cõmotionem quandam aquarum deſignaret.

A eſculus cũ.æ.diphthõgo ſcribit̃:arbor ẽ glãdifera cuiꝰ fructu cũ in primæua ætate hoĩes ueſcerẽt̃:ab edo quod eſt comedo:licet ſine diphthongo primã hẽat & breuẽ deducit̃:ut ſupra uidimꝰ in dictione ædes.

A etas æternus & æternitas cum.æ.diphthongo ſcribuntur:& oriri ab æuũ Apuleius grammaticus atteſtat̃:

& per ſincopam dicitur ætas quaſi æuitas.

A euum cum.æ.ſcribi in dictionibus græcis oſtendimus:atq; teſte Apulegio ab ἀῶν latini traxerunt.u.quoq; interiectantes hiatus cauſa.

A mœnus cu;.œ.diphthongo in penultima ſcribit̃:& teſte feſto ab amando deducitur. Vnde amœna inquit loca ſunt quæ ad ſe amanda alliciant.Seruius uero ab a quod eſt ſine:& mœnio quod eſt munio:& fructu; capio:qui locus eſt iucundus:& ſine fructus captione.

A rcæra cum.æ.diphthongo ſcribitur:& ab arca deduci uidetur.Nam lex erat.xii.tabularũ in hæc uerba: Si in ius uocat:ſi morbus æuitaſue uitium extitit qui in ius uocabit iumentum dato:ſi uolet arcæram ſternito Et ſubdit Gellius libro.xx.noctium acticarum:Iumentum quoq; non id ſolum ſignificat quod nunc dicit̃: ſed uectabulum etiam quod adiunctis pecoribus trahebatur ueteres noſtri iumentu; a iungendo dixerũt: arcæra autem uocabatur ploſtrum tectum undiq; & munitum: quaſi arca quædam magna ueſtimentis inſtrata:qua nimis ægri aut ſenes portari cubantes ſolebant.

B ælua cum.æ.diphthongo ſcribitur:& ut quidam ferunt a uaſtitate:alii a ualentia: alii a balatu deriuatũ exiſtimant:itaq; a quocunq; ſit a principali primam uocalem traxit.

B læſus cũ.æ.diphthõgo ſcribit̃:& a blactero natũ ferũt:de quo ſupra in dictione blacterare diximus.

C æcus cũ.æ.diphthongo in prima ſcribitur:dicitur quaſi captus oculis:uel ut alii uolunt quaſi carens luce: atq; ideo per.æ.diphthongum notatur.

C ædo ꝓ incido quod in præterito facit cecidi p.æ.diphthongũ in præſenti ſcribit̃ ut a cedo alio uerbo differat:quod eſt locum do.& in præterito facit ceſſi:& licet teſte Priſciano lib.i. diphthongus in præſenti uerbo poſita:nunq̃ in præterito cõmutet̃.ut hæreo hæſi:audio audiui:mœnio mœniui.excipit̃ cædo quod in præterito abſq; diphthõgo facit cecidi:& ipſa;.e.corripit atq; penultimã ꝓducit:ut in ſequẽtib⁹ uidebim⁹ Sane cedo quod ponit̃ ꝓ dic quod abſq; diphthõgo ſcribit̃ & primã hab; breuẽ Iuuena.i ſatyra:Credo pudiciã: poſt minor ẽ credas aliã: cedo ſi breui parui Sortita ẽ lateris ſpaciũ breuiorq; uidet̃ Virgĩe pigmea.

C ælo pro ſculpo quidam latinum eſſe uolunt & cum.æ.diphthongo ſcribi ut differat a celo quod eſt abſcõdo:& ſine diphthongo ſcribitur.Alii uero a græco quod eſt κοίλον: & ſignificat contauum deriuari uolunt:quia ſcilicet id neceſſario in ſculptura exigitur:& ob id cu;.œ.diphthongo ſcribi uolunt:ut ſupra uidimus in dictione cœlum cum.œ.diphthongo.

C ælum ſimiliter cum.æ.diphthongo plures ſcribũt:& dictũ aiũt eo ꝙ ſit cælatũ.i.ſyderib⁹ ſculptum.Varro autem de lingua latina ſcribit cælũ dictũ a cauo:quod ſi a græco quod eſt κοίλον intelligere uoluit:cũ.œ. diphthongo ſcribi debet.Sinuero a latino uerbo cũ.æ.diphthongo ſcribendũ eſt.

C ælſus cũ.æ.diphthõgo ſcribit̃:& a cælo dictũ aſſerũt.i.altus & ſublimis.

C ælebs cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:& is eſt teſte Priſciano qui cæleſtẽ uitam ducit:ubi.b.ꝓ.u. cõſonante in ultima apponi dicit:quia.u.cõſonãs ante aliã cõſonantẽ locari nõ põt.Simili modo Feſt⁹ cælibẽ inqt dictũ exiſtimãt:quod cælo dignã uitã agat: in quo ſane hi nõ ſignificationẽ exp̃ſſiſſe uident̃: ſed etymologiã eo mõ quo apud Quĩtilianũ.li.i.de inſtitutõe oratoria ingenioſe inqt uiſus ẽ Caninius cælibes dicere ueluti cælites qđ onere grauiſſimo uacãt:idq; græco argumẽto innuit ἠιθεοῦς eni eandẽ cãm dici affirmat.Nec cedit modeſt⁹ inuẽtõe.Nã qa cælo Saturn⁹ gẽitalia abſciderit hoc nõie appellatos q uxore careãt ait.Itaq; ut ex auctorib⁹ cõcæpim⁹ cælebs tam ẽ q caruit ſemp uxore:q̃; qui tũc caret.Vnde cælibat⁹ Plaut⁹ in caſſina: Sed uirũ nũc te cælebẽ eſſe magis liberũ an maritũ ſeruũ ætate degere.Idẽ in mercatore: Si quẽ inqt ſcribimus ſeu maritũ ſeu hercle adeo cælibẽ ſcortarier.Horati⁹ epiſtola.i.Nil ait eſſe pri⁹ meli⁹ nil cælibe uita. Si nõ ẽ iurat bene ſolis eſſe maritis.Suetoni⁹ in Galbæ uita: Verũ amiſſa uxore Lepida duobuſq; ex ea liberis manſit in cælibatu:neq; ſollicitari ulla cõditõe ampli⁹ potuit:ne Agrippinæ qdẽ uiduitate morte Domitii:quæ maritũ quoq; adhuc necdũ cælibẽ Galbã adeo oĩb⁹ ſollicitauerit modis.Itẽ in Claudii uita:Confirmauitq; ꝓ cõcione apud prætorianos quoniã ſibi matrimonia male cederẽt:ꝑmãſurũ ſe in cælibatu:ex qb⁹ oĩbus & q̃; plurimis exẽplis cõſtat cælibẽ & maritũ relatiua eſſe:ut apud Quĩtilianũ:nam clarus an obſcurus magiſtratus an priuatus:ciuis an peregrinus:liber an ſeruus:maritus an cælebs:parẽs liberorũ an orbus ſit.

C æpe cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a capitis magnitudine ductum dicitur.Vnde primã uocalẽ diphthõgi teſte Apulegio aſſumpſit.

C æpi præteritum eius uerbi quod eſt capio cum.æ.diphthongo ſcribitur:quin & alia ab eodẽ præterito deſcendẽtia uel cõpoſita:ut cæptus:incæptus:decæptus:præceptor: & ſimilia:quæ a præſenti eius uerbi primam diphthongi aſſumunt.At cœpi cum.œ.diphthongo a cæpio uerbo formant̃: quod apud antiquos erat in uſu:& incipio deſignabat.

C æra cũ.æ.diphthongo a noſtris ſcribi conſueuit q̃;q̃; græcum ſit: & ſecundũ græcam orthographia; abſq; diphthongo ſcribi debeat:ut ſupra in dictione æthica late uidimus.Alii uero latinũ putant:& a careo deduci uolunt:eo ꝙ melli careat ꝑfuſione:& ob hoc cũ diphthongo ſcriptitari aſſerũt.

C æſaries cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a creba cæſione deducitur.

C æſar cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a cædo uerbo deducitur:hoc eſt cæſa matris aluo.Nam teſte Plini.li.

vii.naturalis hiſtoriæ:Qui primus in ea familia ſic dictus eſt ex cæſo utero ſic tractus fuit.Itaq; cæſus cæſura cæſarianus cæſareus cæſones & ſimilia:cum.æ.diphthongo ſcribuntur. Sane teſte eodẽ Plini.& in eodẽ.li. animi uigore præſtantiſſimus.C.Cæſar dictator fuit.Et ut pergit nec uirtntẽ conſtantiãq; nunc cõmemoro: nec ſublimitatẽ omniũ capacẽ:quæ cælo continent':ſed propriũ uigorẽ:celeritateq; quodam igne uolucrẽ: ſcribere & legere ſimul dictare:audire ſolitũ accepimus. Epiſtolas uero tantarũ rerum quaternas librariis dictare:aut ſi nihil aliud ageret ſeptenas dictare.Idem ſignis collatis quinquagies dimicauit. Nam præter ciuiles uictorias undecies centũ & nonaginta milia hominũ occiſa prœliis ab eo non equidem in gloria po ſuerĩ tanta etiã coacta humani generis iniuriã quod ita eſſe cõfeſſus ipſe eſt bellorũ ciuiliũ ſtragẽ nõ ꝓdẽdo.

C æter cætera cæterũ cũ.æ.diphthongo ſcribi cõſueuerũt:& ab alter altera alterũ deduci quidã putãt.Alii uero ſine diphthongo ſcribi uolũt:& a græco trahi aſſerũt:quod eſt ἕτερος ἕτερα ἕτερον:in quib⁹ cũ apud antiquos græcos aſpiratio in uerſu ſcriberet' quæ ſimilitudinẽ noſtri cõtinet:putauerũt quidã.c.noſtrũ eſſe & cæter cætera cæterum traduxerũt:uel ut alii dicunt ſecundum litteraturã græcam in maſculino cæterus: quod in uſu non eſt.

C æmeus cũ.æ.diphthõgo a multis ſcribit':& claritate mẽtis dictũ ꝑhibẽt:ab aliis uero q̃ſi cæli mẽs iterꝑtat'.

C œnum cum.æ.diphthongo ex deriuatione Priſciani ſcribitur:quia a uerbo κοινῶ quod eſt inquino trahitur:ut ſupra uidimus cum de ſyllabis in.b.tractaremus.

C œpi uerbum defectiuũ:uel ut alii dicunt præteritũ huius uerbi cœpio:quod iam non niſi in præterito eſt in uſu:& ꝓ incipio & icœpi capit':cũ.œ.diphthõgo ſcribit'.Sane futurũ tẽpus teſte Feſto ꝓtulit Cato cũ inq̄t: Cœpiam ſeditioſa uerba loqui.Et ꝑgit Feſtus inuenit' quoq; apud maiores & infinitiui modi cœpere.

F æcundus cum.æ.diphthongo ſcribendum dicunt:& a facio originem duci uolunt eo ꝙ faciat fructũ. Alii tunc tantum diphthongum ſcribendam aſſerunt:cum de ſenſibilibus dicitur.Cum uero ad inſenſibilia fertur:differentiæ cauſa carere diphthongo.

F æx cum.æ.diphthongo auctore Priſciano ſcribitur:quod ideo fit teſte Apulegio grammatico:ut in datiuo diſſideat a præterito uerbi facio:quod ſine diphthongo ſcribi feci.

F rægi præteritum deductum a frango:cum.æ.diphthongo ſcribitur.

F rætus pro ſuſtentatus cum.æ. diphthongo ſcribi dixit Apulegius ut in obliquis differat a freto: quod mare deſignat.

F rætum cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a frangendo equorũ ut aliorũ animaliũ ora deducitur.

F ræſus cum.æ.diphthongo ſequente unico.ſ.ſcribitur:a frangendo ſimiliter dictum uolunt quaſi fract⁹ ſit: unde faba fræſa.i.fracta.

F œlix cum.œ.diphthongo ſcribitur:& ut quidam putant a fœnus deducitur:conuerſione.n.in.l.quaſi beatus:hoc eſt diues & fœnore plenus qui fœlix eſt eſſe dicatur.Vt uero in antiquis inſcriptionibus ꝑſpeximus ſemper ſine diphthongo ſcribitur.

F œdo cũ.œ.diphthongo ſcribitur. & ut quidã putant ex foras & edo:quod eſt manifeſto compoſitum & in diphthongũ redactũ fuit eo ꝙ omnia fœda ſiue animi ſiue corporis foras edãt. unde apte Virgilius in.vii. æneidos:Impulerat ferro argolicas fœdare latebras:q̃uis Serui⁹ lacerare exponat:ego foras dare.i. aperire interꝑtaret & manifeſtare:Rurſus & fœdũ Serui⁹ ipſe aliquãdo crudele dixit apud Virgiliũ & Saluſtiũ ſignificare.Non turpe ſanguine fœdantẽ quos ipſe ſacrauerat ignes.& Saluſti⁹ fœdi oculi:quod ego ex ſecũdaria quadã ſignificatõe poſſe fieri:ut in multis aliis non cõtenderĩ. ea enim quæ crudelia & nefaria ſunt ipſa crudelitate fœda & maculoſa dici poſſunt: ut miro epitheto in quarto carminum expreſſit Horatius: Mos & lex maculoſum edomuit nefas:ubi acrõ exponit:quia ex nefariis rebus maculæ naſcũt'.i.fœdatões.

F œdus cum.œ.diphthongo etiam in alio ſignificato a ſuperiori ſcribitur: ſed quia longam primam habet: & a uerbo ferio quod habet primam breuem deducit:ſcripſerunt auctores noſtri fœd⁹ cũ.œ.diphthongo. Idq; ex primo fœdere factum eſt.quo teſte Liuio libro.i.ab urbe:Vetuſtior fœderis memoria non eſt.Nam tuncq; porcum cum hoc carmine:ut idem rettulit ferierunt.Iuppiter audi Sine dolo malo:utiq; ea hic hodie rectiſſima intellecta ſunt:illis legibus ſi prior populus romanus defecerit publico conſilio dolo malo tu illo die Iuppiter populum romanum ſic ferito.Vt ego hunc porcum hic hodie feriam tantomagis ferito:quantomagis potes polleſq;. Id ubi dixit porcum ſaxo ſilice percuſſit. Vnde Virgilius in octauo æneidos:Stabant & cæſa firmabant fœdera porca.Et magis cum diphthongo.œ.q̃.æ.ſcribi placuit: ne a facio deductum putaretur.

F œmina cum.œ.diphthongo ab antiquis noſtris ſemper ſcriptum comperi: deduciturq; a uerbo fœto fœtas.i.pario paris uel genero generas:quod ſimiliter cum.œ.diphthongo:ut infra uidebimus ſcribitur.Reperitur etiam in plurali fœmina generis neutri:cuius nominatiuus ſingularis fœmen in uſu nõ eſt:& ſignificat partẽ illam iferiorẽ coxæ molliorẽq;:quæ retro habet' cum anteriorẽ femera abſq; diphthongo dicãt'. Liuius li.xxii.Quoſdã inq̄t & iacẽtes uiuos ſucciſos fœminib⁹ poplitibuſq; inuenerũt:a quo cõficit' nomẽ fœminalia.i.femoralia.Nam utrũq; ꝑ bracchis ſcriptũ cõperi.At coxa pars ſupra femora dicit' uertebrũq; ipſum.quod quotiens uiciatũ eſt aut os illud quod in uertebro uoluit fractũ:coxa uiciata fractaue dicit'.

F œnus cum.œ.diphthongo ſcribitur:& a fundo quod cuꝫ.o.fundo apud antiquos dicebatur: nomẽ aſſumpſiſſe perhibent.Nam proprie prouentus eſt ex naturali terræ fructu. Poſtea uero ad uſurã traſlatũ: quaſi pecunia per ſe fructũ ꝓducat:ſicut terra.ut lucanus:Hinc uſura uorax auidũq; in tpe fœnus. At.M.Varro teſte Gellio li.xvi.Noctiũ atticaꝝ a fœtu ductũ putauit: & quaſi a fœtura quadã pecuniæ parturientis atq; increſcẽtis.Et inde fœnerator atq; fœnero uerbũ:quæ eodẽ modo ſcribunt̃ & ſub eiſdem ſignificatiõibus. Horatius in epodo:Hec ubi locutus fœnerator alfius Omnem redegit idibus pecuniam:Querit calendis ponere.Et dicimꝰ fœnero tibi:ſicut mutuo tibi.unde qui fœnerat: pecuniam dat ad uſuram:Qui uero fœneratur:pecuniam ad uſuram accipit:ſicut qui mutuatur:pecuniam mutuo accipit.

F œnum cum.œ.diphthongo ſcribitur:a fœnus deducitur:cũ nil aliud ſine aliqua cura tantũ fœnꝰ præbeat.

F œtus cum.œ.diphthongo ſcribitur:dicitur id uiuum quod ex mulieribus uel pecoribus naſcit̃: & a foueo uerbo deſcendit. Inde etiam fœtura.i.genitura:quiæ ꝓ toto animaliũ ꝓuentu poni conſueuit.Virgilius in bucolicis: Si fœtura gregem ſuppleuerit aureus eſto. Vnde fœto fœtas uerbum pro eo quod eſt gigno & pario deductum eſt.Et inde fœta uocatur:tam quæ pregnans eſt q̃ quæ peperit. Virgilius in Tytiro:Non inſueta graues tentabunt pabula fœtas.Idem in.viii.æneidos:Fecerat & uiridi fœtã mauortis in antro ꝓcubuiſſe lupã.Iuuenalis in ſatyra:Plurima ſunt fuſcine.Patrem ipſuꝫ turbamq; caſæ: qua fœta iacebat Vxor: & infantes ludebant quattuor unus Vernula tres domini.

G æſa per.æ.diphthongum & unicum.ſ.ſcribitur:genus eſt iaculi.

G ræcus cum.æ.diphthongo & omnia ab eo deſcendentia ſcribuntur.De qua dictione cũ ſuis deriuatis:quia græca eſt:in ſequentibus late uidebimus.

H æc cum.æ.diphthongo a noſtris ſcribitur: & ut quidam exiſtimant a græco huiuſmodi dictio ortũ habuit. Nam ubi nos hac dictione utimur:illi.ῆ.aſpiratum ſcribunt:quare per adiectionẽ.c.& conuerſionem ipſiꝰ ῆ.grece litteræ:quæ apud illos ſemper producit̃ in.e.noſtrum quod ut cognoſcat ſemper productuꝫ diphthongum appoſuere: ut in nonnullis aliis dictionibus quandoq; fieri diximus. Alii uero non ab.ῆ.græco: ſed ab hic maſculino formari exiſtimant per conuerſionẽ ſcilicꝫ.i.breuis in.e.breuem. Vnde nec diphthongari illam uolunt:cui ſententiæ Priſcianus aſſentiri uidetur dicens abſq; omni exceptõe ꝓnomina in.c.deſinentia breuiari.Quod uero apud auctores interdũ reperiunt̃ ꝓducta:hanc aſſerit eſſe cauſaꝫ ꝙ cũ geminato.c.ſcribebant̃.Sed quia neſcio quo pacto id fieri potuiſſet:ideo nõ placet:cũ ſemꝑ hæc longa inueniat̃.

H æ nominatiuus pluralis cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a græco tranſfert̃ apud quos αἱ cuꝫ aſpiratione & diphthongo ſimiliter ſcribitur:quã nos in æ noſtrã ſemꝑ cõuertere cõſueuimus:ut ſupra oſtendimus.

H ædus teſte Varrone de origine linguæ latinæ quibuſdam placuit per æ diphthonguꝫ ſcribi:ut a uerbo edo in quibuſdam ſuis caſibus diſcreparet. Aliis uero uiſum eſſe ait:ut aſpiratõis nota hanc differentiã faceret. Et ob id maxime ꝙ ſabini a quibus romani hoc nomen habuerunt fedus abſq; diphthongo dicebant.Certumq; eſſe ait romanos ipſum.f.ſabinorum in aſpirationem ſolitos fuiſſe conuertere.Nam ubi ſabini fircꝰ romani hircus:ubi illi ueſere romani uehere protulere.de quo late ſupra uidimus:cum de aſpiratione &.f. littera atq;.u.tractauimus. Varroni uero ad uberiorem differentiam magis placet per aſpirationis notam: & per.æ.diphthongum hædum annotare.

H æreo cum aſpiratõe principii & æ diphthongo in prima ſcribitur:& ꝓpterea aſpirari placuit & diphthongari:quoniam in ſecũda perſona ſingulari præſentis imperatiui modi uidelicꝫ hære neq; ſola diphthõgus neq; ſola aſpiratio ſufficere poterat ad differentiã:tum propter ablatiuum eius nominis æs æris:quod facit ab hoc ære cum diphthongo & ſine aſpiratione: tum ꝓpter uocatiuum alterius nominis herus heri quod facit o here cum aſpiratõe ſcilꝫ & abſq; diphthongo.Significat enim hærere nonnunq̃ dubitare & hæſitare.Iuuenalis in ſatyra:Credo pudicitiã: Dic Quintiliane colorem hæremus.i.dubitamus.

H æres cũ æ diphthongo ſcribit̃:& ab hæreo ut omnes ꝓhibent deriuat̃ eo ꝙ alteri bona hærere dicant̃.

H æſito cum æ diphthongo ſcribitur:& ab hæreo deſcendit.

I æci cum æ diphthõgo ſcribit̃:& eſt præteritũ deductũ a iacio:unde primã diphthongi accepit.

L ætus cũ æ diphthongo ſcribit̃:& dicit̃ teſte Varrone a latitudine mẽtis:quã ſcꝫ ex ſuo aſpectu efficit. Nam ꝓprie aĩata dicunt̃ læta quãdo ſenſibus dilatant̃.Sed quia ſic natura comparatũ eſt:ut quæ bona corporis habitudine ſunt alacriora:quæ uero debili triſtiora ſint:factum eſt ut lætas uocemus oues:lætos greges: & læta armenta:quæ pĩguedine & meliori corporis habitudine conſpiciunt̃. Homines uero quia rõnales ex meliori mẽtis habitudine ex qua alioꝝ ſenſuũ dilatatio cõſequit̃:lætos dicimꝰ: & nõ meliori corꝑis diſpoſitõe.Inanimata uero læta dicimꝰ quæ aſpectu hoĩes ipſos lætificãt: unde lætas ſegetes:lætas uites: lætas arbores:& læta olineta ſæpiſſime poetæ dicũt:quia ex eorum aſpectu nos lætos faciunt: uel ꝙ ipſa læta uidẽtur: & eſt metaphora rei animatæ ad inanimatam: qua frequenter utũtur poetæ.

L ætamen cum æ diphthongo ſcribitur: & a lætus deſcendit:quia facit lætas ſegetes: nonnulli dicunt uulgo ſic quoq; dici:ſed latine limus.

L ædo cum æ diphthongo ſcribitur:quam teſte Priſciano in.viii. etiam in præterito conſeruat: & utputo in ſupino & deſcendentibus.

Mæreo cũ.æ.diphthongo ſcribitur: & primam diphthõgi uocalem a marceo unde deducitur aſſumere dixit Apuleius.Nam teſte Varrone:mæreo dicit̃ eo ꝙ corpus etiã maceſcere facit.Alii uero diphthõgari dixerũt ut a mereo uerbo differat:quod facit præteritũ merui.Virgiliꝰ:Equidẽ merui neqꝫ deprecor:& a mercede deſcendit:unde & dignũ eſſe deſignat.ut Iuuenalis:Pone crucẽ ſeruo: meruit quo crimine ſeruus Supplicium.Significat etiã idem quod milito.Lucanus:Aere merent paruo.Et ſic dicimus Sertoriũ diu meruiſſe. & Statius in.iiii.thebaidos:Non hi tibi ſolũ ampliare merent. cuius paſſiuũ apud antiquos erat mereor ſimiliter abſqꝫ diphthongo:quod ſane a poſteris in frequẽtiori uſu deponẽs habet̃. Sane a mæreo quod cũ diphthongo ſcribit̃:& facit in præterito mæſtus ſum uel fui:fit impſonale mæret cũ ſignificato.ſ.ſui uerbi. A mereo uero ſine diphthongo fit ſimiliter aliud impſonale meret.quod teſte Seruio ſuper quartum æneidos:ſimili modo militiam ſignificat.

Mæror cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a mæreo uerbo deducit̃:ſignificatqꝫ triſticiam.

Mœnia cũ.œ.diphthongo ſcribit̃:& dicunt̃ quaſi munia. cuiꝰ ortographiæ cauſam dixit Seruius in decimũ æneidos:quia ubi nos.u.habemus:græci.ου.diphthõgũ habẽt.quare putauerũt antiqui nos etiã pro eadẽ littera.u.diphthongũ aliquã poſſe apponere.Et licꝫ nõ eadẽ poſuerint:hanc tamẽ quæ eſt.œ.ponere cogitauerũt:inde mœnia pro munia dixerunt:pœnio ꝑ punio.quod uerbũ ut ait Seruius a pœna uenit: hinc & pœnica regna uides cũ.œ.ſcribendũ dixit.Similiter mœrus cũ.œ.diphthongo apud antiquos fuiſſe dicit: quod apud noſtros murꝰ dicit̃.Idqꝫ Virgiliũ in.x.æneidos obſeruaſſa uoluit cũ ait: Quin intra portas atqꝫ ipſis prælia miſcet Aggeribꝰ mœrorũ.uidelicꝫ cum.œ.diphthongo antiquorũ more pro eo quod dicimus murorũ.Sane mœnia ipſa:& pro muris accipi ſolent:& pro ædificiis ipſiꝰ urbis. Nam murꝰ quidẽ urbis eſt lapideꝰ ambitus:qui græce in neutro τὸ τεῖχος dicit̃.Nec urbis ſolũ ſed munitionũ caſtrorũqꝫ & ſimiliũ. At uero domorum paries magis dicitur:qui græce in maſculino ὁ τοῖχος nuncupatur.

Næ pro utiqꝫ & certe cum.æ.diphthongo ſcribitur:ſed quia græca dictio eſt & ſpecialem exigit difficultatẽ: de ea plene inter græcas dictiones tractabimus.

Nænia cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:& a nanus ut quidã putant deducit̃. Nanos enim ueteres paruos dicebant. Vnde nænia friuola & inania aliq̃ dicunt̃ qualia.ſ.parui actitare ſolẽt. quidã aũt nænia ab inani ꝑ dẽptionẽ primæ uocalis aſſerunt deriuatum.Quintilianus uero in ſeptimo de inſtitutione oratoria:Tertiꝰ inquit eſt diuerſus tranſlationis modus:cum res communis pluribus in uno aliquo habet nomen eximium: ut carmẽ funebre proprie nænia dicitur:de hoc in dictione epiodium clare uidebimus.

Obſcœnũ ut ſupra uidimꝰ cũ de ſyllabis deſinentibꝰ in.b.tractauimꝰ:cum.œ.diphthongo ſcribit̃.Idqꝫ ſentit Priſcianꝰ:quod cõpoſitũ dixit ex obs & cœnũ.Varro aũt libro ſexto de lingua latina cũ.æ. diphthõgo ſcribendũ dixit:& ex ob & ſcæna cõponi uoluit:quaſi ob ſcænã talia quæ obſcæna dicunt̃ perpetrentur.

Pægi cum.æ.diphthõgo ſcribitur: præteritum eſt Quintiliano teſte in primo a pago antiquiſſimo uerbo deductum.unde ipſum a diphthongi aſſumpſit.

Plæbs cũ.æ.diphthõgo ſcribit̃.ſic enĩ in antiquiſſimis inſcriptõibꝰ cõperi: & id iure fieri ab aliquibꝰ probat̃: quia a plaſion quod pluralitatẽ ſignificat deducit̃: ac ob id primã diphthongi litterã ab illo aſſumere uolunt:quæ tamẽ dictio non niſi in cõpoſitõe apud græcos eſt in uſu:ut polyplaſion diplaſion & ſimilia. Nec ſolũ declinatur plæbs plæbis:ſed etiã teſte Priſciano in libello de nomine plæbes plæbei q̃ntæ declinatõis.

Plærus cũ.æ.diphthongo ſcribi dixit Apuleius:& a πλῆρος per conuerſionem.e.productæ in.æ.diphthongum deductum dixit.Nec tamen eſt in uſu.

Præ cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a παραὶ græco traduci nonnulli affirmant.Vnde omnia quæ ab ea præpoſitione deriuantur uel componuntur: cum.æ.diphthongo ſcribuntur. Deriuantur quidem ut præter: componuntur uero ut præſes:prælatus:præfectus: præſum:& ſimilia.& ſimiliter omnia quæ præ longa in principio ſcribuntur:ſi diligenter inueſtigetur a præ cũ.æ.diphthongo ducunt̃.excipiũt̃ precor:preces:& preciũ:quæ & ſi cum præ præpoſitione præpoſitæ uideãtur: abſqꝫ compoſitione tamẽ ſunt: & abſqꝫ diphthongo:quin & primã breuem habent.Virgilius libro.iii.æneidos:Hortatur pater ire mari ueniamqꝫ precari.Idem in eodem libro:Sed uotis precibuſqꝫ iubent expoſcere pacem. Sane præpoſitio præ cum uerbo iuncta nonnunq̃ eandem pene ſignificationẽ cum ſuo ſimplici detinet:ut præcludo:præcido:præmorior præcingo:idem ſunt quod cludo:cædo ſiue incido:morior:cingo.

Præbeo quod ſignificat trado:ex præ & habeo compoſitum eſt.Nam is qui aliquid præbet:id præhabere ratione dicitur. Niſi enim id quoquo modo præhaberet:alteri præbere nequiret.

Præcox cum.æ. diphthongo ſcribitur: fructus dicitur ſæpiſſime præter morem cæterorum coctus: ſiue ante cæteros.unde ficus & uuæ præcoces dicuntur.Quidã uero non præcox: ſed præcoquus præcoqua præcoquũ declinant:ut Martialis:Vilia maternis fueramꝰ præcoqua ramis. Nunc in adoptiuis ꝑſica cara ſumꝰ.

Præco cum.æ.diphthongo ſcribitur:& quaſi præcino intelligitur.nam componit̃ ex præ & cano.

Præcipio cum.æ.diphthongo ſcribitur:cõponit̃ ex præ & capio:& ſignificat præcepta tradere:quod eſt tum magiſtrorũ tum magiſtratuũ:eodẽ modo deſcẽdẽtia ſcribunt̃.

Præda cũ.æ.diphthongo ſcribit̃.Nam cõponi dicit̃ ex præ quod eſt ante & datũ quaſi ante datũ ſit:hoc eſt ꝙ

ante dationem poſſidentis ui rapimus: Varro uero ſcribit prædam a pariendo dictam: quaſi paridam.
P rædium cum .æ. diphthongo ſcribitur: ut uidimus in dictione agricola: & a præda deducitur. eo ꝙ capti ab hoſtibus agri militibus antiquitus diſtribui conſueuerant.
P rædo cum æ diphthõgo ſcribitur: & eodem modo componitur.
P rælum cum æ diphthongo ſcribitur. Nã cõponitur ex præ & luo: eo ꝙ humore fluenti præluat̃. i. madefiat
P rælium cum æ diphthongo ſcribit̃: & ut quidam ferunt a prælo deduci ꝓhibet̃: quia ſicut in prælo humor uuarũ uel oliuarum: ita in prælio ſanguis hominum funditur.
P ræparo cum æ diphthongo ſcribitur: & componit̃ a præ quod eſt ante & paro quaſi ante paro: quæ utilia mihi fore credo. Cicero officiorũ libro. ii. facile totius curſum uitæ uidet: ad eãq; degendam præparat res neceſſarias: ut paſtum ut latibula & alia generis huiuſmodi.
P ræripio cum æ diphthongo ſcribitur: & licet componat̃ ex præ & rapio: illa tamen præpoſitio præ anteceſſionem temporis ꝓprie non declarat. Nam is qui alteri præripit in ſuos uſus capit. Cicero pro Galba: Demoſthenes tibi præripuit: ne eſſes primus orator: tu illi ne ſolus. Vnde ob hoc ab eripio differt ꝙ qui alteri aliquid eripit. poteſt uel non in ſuos uſus capere. Vt eripuit illi uitam. Nonnunq̃ etiã præripio ablatiuũ cum præpoſitione a uel ab poſtulat cum qua uerbum eripuit aliquando cõiungitur. Verum in uoce paſſiua nonnunq̃ ante capere deſignat: ut Plinius nepos de uiris illuſtrib⁹. Immatura inquit morte prærept⁹ nõ potuit præſtare qualẽ promiſerat regẽ: hoc eſt imatura morte præuentus.
P ræs cum .æ. diphthongo ſcribitur: & teſte Varrone a præſtando fidem dicitur: ideſt fideiuſſor: & facit in genitiuo huius prædis.
P ræputiũ cũ .æ. diphthongo ſcribit̃. Et dicit̃ inde quod mẽbris pudendis ſiue putentibus præemineat.
P ræſideo cum æ diphthongo ſcribitur: cõponiturq; a præ & ſedeo: ut Suetonius de Tiberio: præſedit actiacis ludis: hoc eſt etiã præfuit. Sane præſidere proprie ẽ ad opem præſtandã præeſſe. Cicero ꝓ Silla. Vos dii & patrii penates qui huic urbi atq; imperio præſidetis. Quintilianus li. x. de inſtitutiõe oratoria de Homero loquens ait: Nam & beniuolũ auditorẽ inuocatione dearũ quas præſidere uatibus creditũ eſt: & intẽtũ ꝓpoſita rerum magnitudine & docilem ſumma celeriter comprehenſa facit.
P ræſes cum æ diphthõgo ſcribit̃: & a præſide dicitur: ut a deſideo deſes a reſideo reſes: is dicit̃: Vulpiano teſte: qui maius in ꝓuincia imperium habet omnibus poſt principem. Dicit̃ etiã præſes auxiliator: ut Liuius libro. vi. ab urbe: Dii deæq; qui capitoliũ incolitis ſiccine ueſtrum militem ac præſidem ſinitis uexari ab inimicis: præſidem dixit ꝓ auxiliatore ac defenſore.
P ræſidium cum æ diphthongo ſcribit̃: a præſideo cum opem præſtare denotet deduciturq;: eſtq; auxiliũ pricipale. Nam ſubſidium id dicit̃ quod in auxilium ſucceſſit: unde & milites qui ad tutelam oppidi caſtelli ſi miliũq; collocati ſunt: præſidium uocant̃: ut impoſitum eſt præſidium Caietæ.
P ræſul cum æ diphthongo ſcribit̃: & a præſaliendo deriuatur. Sane is antiquitus dicebat̃: qui primus erat inter ſalios. i. Martis ſacerdotes romæ dũtaxat a ſaliendo dictos in portandis. ſ. ancylibus: ut ſupra in dictiõe ancyle uidimus: & ita a præſilio: hoc eſt ante alios ſalio dictum putant.
P ræſto cum æ diphthongo ſcribit̃: & componit̃ ex præ & ſto: & idẽ eſt quod adſum. Nec alteri uero uerbo cohæret: niſi uerbo ſubſtantiuo: & huic ſimplici: ut præſto ſum uel fui. Nam præſto adſum magis poeticũ eſt: ſignificat autẽ tria præciſe ut uerbum adſum. primũ quidẽ eſt præſens ſum Cicero in Bruto. Quibuſdã quidem cauſis tu etiã Brute præſto fuiſti. ſecundum uero ſignificatum eſt præſidio eſſe. Cicero ꝓ Murena Ius ciuile didicit: multum uigilauit: laborauit: præſto multis fuit. Et ꝓ eodem: Tu interea romæ ſcilicet pro amicis præſto fuiſti. tertium autem ſignificatum eſt aduenire ſiue comparere. Cicero ad Hieronymum: Hirundines æſtiuo tempore præſto ſunt: hyeme pulſæ receduut.
P rætor cũ æ diphthongo ſcribitur: a præeundo nomen accepit: & dicit̃ prætor quaſi præitor.
P œna cum œ diphthõgo ſcribitur: ſed ut in ſequentib⁹ oſtendem⁹ græcum eſt: a quo teſte Seruio in. x. æneidos pœnicus pœnica pœnicum deſcendit cum œ diphthongo ſcribit̃: at penitus aduerbiũ prorſus abſq; diphthõgo ſcribitur: cum eius prima breuis ſit.
P œnitet cum œ diphthongo ſcribitur: & a punio teſte Seruio in. x. æneidos deſcendit: quod ut ait apud antiquos cum œ diphthongo ſcribitur.
P omœriũ cũ œ diphthongo in antepenultima ſcribit̃: Cuius uim uerbi teſte Liuio li. i. Solam intuentes poſt mœniũ interprætant̃ eſſe: & pergit idem Liuius: Eſt autẽ circa murum locus: quẽ in condendis urbib⁹ quõdam hetruſci: qua murum ducturi erant certis circa terminis in augurato conſecrabant. Et hoc ſpaciũ qđ neq; habitari neq; arari fas erat: non magis ꝙ poſt murum eſſet q̃ ꝙ murus poſt id pomœrium romani appellarunt: hæc ille. Vnde idẽ ſentiens Lucanus ait: Longa per extremos pomœria iungere fines: eius uero orthographiæ rationẽ uidimus ſupra in dictione mœnia. At pomariũ non cũ œ diphthongo ſed cum .a. abſq; diphthongo in antepenultima ſcribit̃: & a pomis nomen accepit. Et eſt aut locus conſitus pomis: Vt Ouidius in. iiii. metamorphoſeos. Id metuens ſolidis pomaria clauſerat atlas Mœnibus. Aut eſt fructuum pomi repoſitoriũ: aut copia ipſa arborũ pomiferarũ. Pomeridianum ſimiliter abſq; diphthongo ſcribitur

& a poſt & meridie componit̃:hoc eſt poſt meridianum. Vnde ait Quintilianus in.iii.de inſtitutione oratoria:Iſocrateq; iã ſeniore.octauũ eni & nonageſimũ ĩpleuit annũ pomeridianis ſcholis Ariſtoteles precipere artem oratoriam cepit.

Quæ cum æ diphthongo ſcribit̃:& ut aliq̃ dicunt differentiæ cauſa:ut a que differat cõiunctiõe. Alii uero putant ipſum quæ ab ablatiuo qui & qua per deriuationem trahi:a quo ipſum a diphthõgi accepit:ſꝫ ut puto nunq̃; nominatiuus ab ablatiuo deſcendit. Quin & ab eo omnia compoſita diphthongant̃:ut quænã quædam quæpiam:&ſiqua ſunt alia.

Quæro cum æ diphthongo ſcribit̃:& teſte.M.Varrone:ex quæ & res cõponit̃ proprie eni quærere ẽ quæ ſit res aliq̃ inueſtigare. Quod ſicui hæc nõ placeat cõpoſitio audiat quæro ꝓpterea diphthongandum eſſe:ut paſſiuũ eius quæror a deponenti quæror.i.conquæror:qđ ſine diphthõgo ſcribit̃:per diphthõgũ differat

Quæſo cum æ diphthongo ſcribitur:& a quæro deriuat̃:ac diphthongum accipit.

Ræte cum æ diphthongo ſcribitur:& a rapio deſcendit:a quo primam diphthongum accipit.

Ræda cum æ diphthongo a multis ſcribi conſueuit.

S æculũ cum æ diphthongo ſcribit̃:quod ſane abſq; diphthongo poſſe ſcribi uidebat̃:quia a ſequor habẽte e breue deducit̃:uel ut Varroni placuit a ſene habente ſimiliter primam breuẽ deriuatũ eſt. Sed q̃a reꝫ ꝓductiſſimã deſignabat.placuit ãtiq̃s noſtris ſignificatõis cã primã ſyllabã ꝓducere:& ꝑ diphthõgũ id ſignare.

S ædo ſædas primæ cõiugatiõis ꝑ æ diphthõgũ ſcribit̃:& q̃ſi ſanuꝫ do deſignare ex ſua cõpoſitione uolunt.

S æpe aduerbiũ cũ æ diphthõgo ſcribit̃:ut a ſepe ablatiuo differat:qđ ſine diphthõgo hæc ſepes pis ſcribit̃.

S cæuola teſte Varrone cum æ diphthongo ſcribit̃:& a ſcæua.i.ſiniſtra deduci uoluit:eo ꝙ quæ ſiniſtra ſunt: bona auſpitia exiſtimantur.et inde ſcæuum omen apud antiquos dictum rettulit.

S æuus cum æ diphthongo ſcribitur.

T æda cum æ diphthongo ab antiquis noſtris ſcribit̃:& a græco Ταδα quod luminare ſignificat deducitur. unde a primam diphthongi aſſumpſit.

V æ interiectio cum æ diphthongo ſcribitur:ut differat a cõiunctione ue quæ abſq; diphthongo ſcribit̃. Sũt etiam qui dicant eam ab dictione græca ουαί exortam eſſe.

V æneo cuꝫ æ diphthongo teſte Apuleio ſcribitur:ut.ſ.in ſecunda perſona a uenio diſcrepet:quin & a datiuo & ablatiuo eius nominis:quod eſt uena quod ſine diphthongo ſcribitur.

V ænundo a uændo eodem teſte cum æ diphthongo ſcribuntur. Quæ a uenum ſupino & do compoſita uoluit:unde a principali diphthongum ſuſcipiunt.

R efert.M.Varro quoſdã putaſſe eas oẽs dictiones diphthongari debere:quæ cuꝫ principalibꝰ ſyllabis ꝓducant̃ ab illis dictõibus deriuant̃:quæ in principalibꝰ.e.correptã habẽt:ut uidelicet ipa diphthõgus inditio eſſet correptionẽ primitioꝝ in deriuatis nõ obſeruari:ut ſænus a ſex:dænus uel denariꝰ a deceꝫ:ſæculũ a ſequor uel ſæne:ſædes a ſedeo:licꝫ ſedile naturã primitiui ſeruauerit. Virgi.li.æneidos.i. Viuoq; ſedilia ſaxo Quod &ſi iã in aliis non obſeruet̃:in ſæculo obtinuit rõ ut diphthõgetur. Sunt etiã qui demũ ob eandem cãm diphthõgari uelint:quod a decẽ prouenire faciũt:eo ꝙ ſignificat ad finem & in decem naturalis ſit numeri finis. Similiter ſecundũ eos deniq;:quod eodem modo ad finem ſignificat: & ob eandeꝫ cauſam a dænus deriuari uolunt. alii a denuo:nos uero præter ſæculum omnia alia abſq; diphthongo ſcribimus.

S ed reſtat iam grandẽ illã nobis quæſtioneꝫ euoluere:quæ de haruꝫ diphthongoꝝ æ & œ tẽporibus diligentius intimiuſq; diſquirit. Nam ab aliis oibus intacta relictaq; uidet̃:præter q̃; a Priſciano:qui illam pauculis hiſce uerbis uoluit diſſoluere. Itaq; poſtq̃; in primo libro dixerat huiuſmodi diphthõgos breuiari poſſe Immediate ſubdit. Vnde quidem non ſine ratione unũ & ſemis ſingulas eas tẽpus habere dicunt. Ideoq; ſi ſequatur conſonans:quæ dimidiũ tẽpus habet omnino ꝓducunt̃.hæc ille. Qui paululũ ſupra oſtendit cõ ſequente uocali breuiari poſſe. Tũ in eadẽ dictõe:ut Virgi.in.vii. Stipitibꝰ duris agit̃:ſubdibuſue præuſtis Quod Homerus ſimiliter nõnunq̃; obſeruauit. Tum etiã ſequẽte uocali in dictione diuerſa:ut idem lib.iii. Inſule Ionio in magno. Sed illud rariſſime. Similiter œ id quoq; & eodeꝫ modo poſſe pati proſequit̃:ut apđ Aeſchiluꝫ οίςρος αυτας ϖαρθεύοσ λοχοίε Ταίσε. Cuius ſane rei rõeꝫ hanc noſipi reddere explicareq; poſſumus. Quoniã longitudo ipſa ſyllabæ:aut quæ tẽporis breuitas dicit̃:ex metro ac eius ſcãſione deꝓhendit̃:quæ uirtute ſyllabaꝝ quantitate conficit̃. Sed cõſtat au & eu eiuſmodi eſſe diphthongos: ut ita in metro:queadmodũ etiã extra metruꝫ ſcribant̃ & ꝓferant̃:unde maiorem in ſono uocis ꝓnunciationem neceſſario exigũt q̃; æ & œ.quæ tã&ſi ſcribunt̃:non tamẽ proferunt̃. Nãq; in au & eu ſonus duarũ uocaliuꝫ integer in unica tantũmodo ſyllaba cõſeruat̃:& ꝑ conſequens utriuſq; illaꝝ uocaliũ tempꝰ in metro remanere debet. Et cum ſingula uocalis ſonum ſuuꝫ conſeruãs:unũ neceſſario tempꝰ habeãt:utraq; illaꝝ diphthongoꝝ.ſ.au & eu:duo tẽpora quacunq; ſubſequente littera:ſiue uocali ſiue conſonãte obtinebit. At uero æ & œ diphthongi:cum tantũmodo ſcribant̃:neq; ſecũdũ q̃;q̃; litterã in metro ꝓnuncient̃:non neceſſario earũ quælibet duo tẽpora cõtinebit. Sed tantũmodo conſonãte ſequẽte:quæ cum teſte Diomede & Priſciano dimidiũ tẽpus habeat:cõuenientiſſime cõplebit diphthongi ſonũ:quæ unũ tempus:& ſemis primitus continebat. Nã neq; unicũ tantũmodo tẽpus:cũ duæ ſint uocales. Nec duo ſimpliciter habere poterit:

cum ſono unius dūtaxat litteræ ꝓferatur:habebit ergo unū & ſemis:cui cū conſonabit altera littera: quæ mediū tēpus ſortitur:duo ſane tēpora complere habebit:& longā merito diphthongū reddet. Verū ſi altera uocalis ſequatur cum alterā ſyllabā & alterū ſonū neceſſario conficiat:priori diphthongo & ſyllabæ conſonare nō poterit. Remanebit ergo diphthōgus cū unico tēpore & ſemis: & per conſequēs breuis erit. Nec danū tunc quoq; in uerſu pati poterit tēpus:cū uoce uni⁹ litteræ diphthongus ipſa ꝓferaẗ. Nāq; ī metro ꝓnunciatio magis q̄ ſcriptura attēditur. Concludimus igitur has duas diphthongos æ & œ in dictiōibus dūtaxat latinis naturaliter breues eſſe:cū naturaliter illaꝝ quæq; unicū & ſemis tēpus contineat:quod longā ſyllabā reddere nō poteſt. Sed longas illas fieri poſſe diſcimus:uel ex loco quē in dictione ſortiūtur: q naturaliter longā ſyllabā & duoꝝ tēporum illā requirit:ut finalis ſyllaba genitiui & datiui numeri ſingularis:noīatiuiq; & uocatiui numeri pluralis nominū primæ declinationis:uel ex terminatiōe monoſyllabæ naturaliter longæ ut præ:uel ex conſonātis ſequela:quæ defectū ſoni in medio tēpore cōſonando ſupplet: uel ſi in dictionib⁹ græcis etiā non ſequēte cōſonante ponatur. Naꝫ tunc quoq; lōgæ reddūtur. alio uero modo:hoc ē in dictionib⁹ latinis ſequente uocali minime longari poſſunt:ſed naturā ſui tēporis conſeruāt & breues illas eſſe conſtat:ut ſupra ex intentiōe clariſſimoꝝ auctoꝝ una cum Priſciano oſtendim⁹. Sed dubia circa hæc quoq; nōnulla eſſe uidētur. Quia nō minorē uim duæ uocales:q̄ unica tantū habere uidenẗ Sed unica uocalis in unica ſyllaba duo tēpora ſæpe continet:ergo multo magis duæ in unica ſimiliter ſyllaba omni tēpore cōtinebunt. Amplius &ſi quælibet conſonās dimidiū tempus habet:quæ per ſe ſyllabā facere nequit multo magis & uocalis quæq; ipſi⁹ unicū habebit quæ ſyllabā per ſeipſaꝫ reddere ualet. Si ergo in diphthongo duæ uocales erunt:duo tēpora neceſſario diphthongus habebit: & ſic quoq; nunquaꝫ breuis eſſe poterit. Præterea non minoris uocales poteſtatis erūt in rōne tēporis q̄ conſonātes: immo lōgæ amplioris:ſꝫ duabus conſonantib⁹:aut una duplici ad uocalē ſequentibus fit ſyllaba lōga:ergo multo magis uocales duæ in unā ſyllabā coeuntes neceſſario illā producent. Porro nō alia rōne diphthongus a cecidi præterito abiici dicitur:niſi qa eius prima ſyllaba correpta eſt:quæ in præſenti longa erat diphthongo: cum diphthongus ipſa breuis eſſe non poſſit. Ergo nec ullo pacto breuiari poſſe uidetur. Quid q; Diomedes:Seruius:Donatus:& alii grāmatici omnes uocalē longā diphthōgo eſſe cōmemorant:quomō illam ergo breuiari poſſe dicemus. Sed hæc quoq; facillime diſſoluunẗ:ſi ea quæ ſupra diximus diligenter cōſiderare uelimus. Nā cum tēpus ratione ꝓnunciatiōis in metro magis q̄ in ſcriptura attendaẗ: ſi ex duabus uocalibus in eadē ſyllaba uno tantū ſono ſuo ꝓnuncietur:nihil īpedit ſyllabā ipſaꝫ alia ſequente uocali corripi poſſe:cum nō tantū tunc tēporis habere poſſit:q̄tuꝫ ad ꝓductiōem prorſus requiriẗ: unde & in ſyllabis naturaliter longis ꝑ alterius uocalis ſequentiā idem ſæpiſſime contingit:ut hæc monoſyllaba de cum naturaliter longa ſit:ſi cum dictione incipiente a uocali cōponatur:ſane ipſa quoq; corripiẗ:ut deinde:dehinc: dehiſco & ſimiles. Virgi. li. æneidos. v. Infindunt pariter ſulcos totūq; dehiſcit. Cōuulſum remis roſtris ſtridentibus æquor. Cum ergo dicit nō minorem uim duæ uocales habere uidentur q̄ una. Verū id ſane eſt:ſi ſonum ſuum ambe cōſeruent:&ſi multo magis uocales duæ in unica ſyllaba ſonū ſuum ſeruantes:duo tēpora continebunt:q̄ uocalis unica tantū:ut in au & eu manifeſtum uidebim⁹. Nāq; ſyllaba quo ad ꝓductionē & correptionē:non ex multiplicatione litteraꝝ attenditur:ſed ex ſono ꝑ morā & quantitatē facit ī metro. Vnde ſi in eadē ſyllaba tres conſonantes uni uocali anteponanẗ:non minus illa breuis eſſe poterit:q̄ ſi unica tantū aut nulla poſita eſſet:ut ſtrophades. Ad id ergo quod ſubſequēter dicebatur: ſi quælibet conſonans:quæ per ſe ſyllabā facere nequit:dimidiū tempus habet:multomagis quæq; uocalis tempus unū habebit: quæ ſyllabaꝫ ex ſe facit. Dicimus id quoq; uerū eſſe:quando uocalis ipſa ex ſe ſyllabā facit: uel ſonum ſuū in ſyllaba conſeruat. Quod qa in diphthongis æ & œ minime fieri uidemus:nō obſtat illas uocali ſubſequente breues fieri poſſe. Nec id quod tertio loco propoſitū fuit obſtabit:cum dicebaẗ non minoris poteſtatis uocales eſſe q̄ cōſonantes. Cum diuerſa ſit ratio quare duæ conſonātes:aut una duplex ad uocalem ſequētes illam ꝓducunt:& duæ uocales in eadem ſyllaba coeuntes ſequente uocali corripiātur:cum in primo ratio ſit nimia ſoni aſperitas:quæ ex cōſonantib⁹ poſt uocalē in metro exoritur. Alterius uero rō ſit temporis breuitas:quæ in pronunciatiōe eiuſmodi diphthongi ſequente uocali cōprehenditur. Non etiaꝫ id obſtat quod ſubſequēter dicebatur:non alia rōne diphthongū a præterito cecidi abiici niſi qa eius prima correpta eſt:in qua diphthōgus ſtare non pōt. Nam ob id quoq; diphthongus abiicitur:qa illa remanēte nullo pacto breuis ipſa diphthongus eo in loco ob conſequentiā conſonātis haberi potuiſſet. In quo ſane loco breuis ſyllaba ab auctoribus noſtris requiſita fuit:unde &ſi uocalis ſequi potuiſſet remāſiſſet utiq; diphthongus:& breuis fuiſſet:quare magna cū ratione abſq; diphthongo ſcripta fuit:& non illa qua dicebatur:qa diphthongus æ breuis eſſe non poteſt:quod falſum eſſe oſtendimus. Nec Diomedes aliiq; grammatici his quæ diximus contradicūt:cum uerū dicant uocalem longā eſſe diphthongo. ſ. ſequente cōſonāte:ut nos de illorum mente expreſſim⁹. Sed iā ad alias græcas dictiones:quæ latine ſcribuntur redeunduꝫ ē

Dirce cum. i. latino & .c. exili:hoc eſt abſq; aſpiratione ſcribiẗ:fuit fœmina babylonia adeo ſua forma tumēs q; Palladi cōuiciari non formidauerit. Quare cum ſe in palæſtinoꝝ ſtagno lauaret: in piſceꝫ cōuerſa eſt qđ ſentiens filia laqueo ſe ſuſpendere uoluit:ſed miſeratiōe deoꝝ in columbā cōuerſa fuit: ut latius deſcripſit

Ouidius li.metamor.iiii.ubi ait.Dirce quá uerſam ſquamis uelantibus artus & reliq. Fuit & altera Dirce uxor Lyci thebaꝝ regis:qui cũ prius Antiopá uxoré haberet:quæ a Ioue cõuerſa in formá ſatyri grauida/ ta fuerat:ut in ea dictione uidim⁹:illá uelut adulterá Lycus dereliquit: & Dircé ſuperinduxit:hæc ſemel in ſuſpitioné adducta:ne cũ antiope Lycus cõcubuiſſet Antiopá ipſaꝫ carcerari fecit:quæ inſtáte part⁹ tẽpore & agente Ioue uincula rupit.Ac in monte cithærone pariés natos expoſuit:quos paſtor inueniés ꝓ ſuis edu cauit.Sed tractu tẽporis a matre recogniti:& in ultioné iniuriarũ inducti Lycũ interfecerunt:& thæbanoꝝ regno occupato Dircé nouercá indomitorũ taurorũ caudis diſtrahédá alligarunt:q cũ uſq; ad locuꝫ limpi/ diſſimi fontis illá traxiſſent:fingunt poetæ in ſui nois fontem cõuerſam fuiſſe.Quare dixit Ouidi.in Ibin.

Perq; feros montes tauro rapiente traharis.

Vt tracta eſt coniunx imperioſa Lyci.

D irceus cũ.i.latino &.c.exili atq; æ diphthongo in penultima ſcribit᷑ dicit᷑ aonius ſiue theban⁹.ná pars boe tiæ in qua fons eſt dircæus a Dircæ dircæa cognominata fuit:Lucanus in.iiii.Cadimeaq; dircæ. Quare Vir gilius in Alexi ait.Amphion dircæus in acteo aracyntho.i.Amphion thebanus. Similiter Statius in primo achilleidos cum narraret ſe thebana facta ſcripſiſſe inquit:ſcit dircæus ager.i.thebanus.

D yrrhachium cũ.y.græco & duplicato.r.a græcis ſcribit᷑:quare a noſtris ſecundũ.r.aſpirari debet ſecunduꝫ Priſciani doctriná:& in penultima cuꝫ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit ciuitas in epiro:de qua Lucan⁹ in principio li.vi.inquit:Dyrrhachii rapiendas tendit ad arces:Et uocata prius fuit epidános:ut in ea dictõ ne uidebimus:de qua Lucanus eodem libro.

Vndiq; præcipiti ſcopulis reuomentibus equor.

Exiguo debet:quod non eſt inſula colli.

D iſcus cum.i.latino &.c.exili ſcribitur.genus eſt uaſis lati:& ob id portandis carnibus ad menſam q̃ aptiſſi/ mũ:ut oſtendit Iulius Pollux ad cõmodum ĩperatoré de uocabulis rerũ:hoc nõnulli ex noſtris lanceꝫ puta/ uere.dicente Iuuenale in ſatyra:Si te ꝓpoſiti:Aſpice q̃ longo diſtendat pectore lancé.ſ.piſcis qui ſuper il/ lo portabatur:ad cui⁹ ſimilitudiné genus illud lapidis quo corpora exercebant ueteres:diſcus uocabatur. Vnde Hora.in primo carminũ.Neq; iá liuida geſtat armis brachia:ſæpe diſco:ſæpe trans finé iaculo nobi/ lis expedito.

D yſenteria cum.y.græco & unico.ſ.atq̃;.t.exili:& in penultima cum.i.latino ſcribitur:eſt inteſtinorum exul ceratio.Nam dys cum componitur ſemper quid malum exprimit:& εντερα inteſtina dicunt᷑.

D yſphilus prima cũ.y.græco:penultima cũ.ph.aſpirato &.i.latino atq; unico.l.ſcribit᷑ nomen é fictitiũ:qua ſi malum amicũ deſignat.ná cõponitur ex dys:quod ut dixim⁹ in compoſitõe ſemp aliquid mali denotat: & φιλοσ quod é amicus:iuxta quod ait Iuuenalis in.iii.ſatyra:ubi de græculis loquitur.Non eſt romano cuiq; locus hic ubi regnat Prothogenes,aliquis uel dyſphilus.

D yſcholus cum.y.græco &.ch.aſpirato ſcribit᷑ græcũ uocabulũ é ſignificás malũ ac ꝑnicioſum:ſeu toleratu difficilem.Nam componit᷑ a dys:& χολη:quæ eſt cholera:q̃ſi mala cholera:ſeu χολοσ iracundia.

D iſpõdeus cũ.i.latino & abſq; aliq diphthongo ſcribit᷑:& cõponit᷑ ex dis:qđ eſt bis:& ſpõde⁹.de quo ĩ ſua dictõe uidebim⁹.Ná pes é ex duab⁹ ſpõdeis cõſtás:hoc é ex q̃ttuor lõgis tẽpoꝝ.viii.ut oratores:cõdimẽtis.

D iiábus cũ duob⁹.i.latinis ſcribit᷑:atq; ꝓfertur cõponiturq; ex dis qđ ipm.ſ.ſæpe in compoſitione abiicit: & iambus.Nam pes eſt conſtans ex duabus iambis:hoc eſt ex breui & longa:& iterum ex breui & longa:tem/ porum ſex: ut amœnitas olympii.

D itroche⁹ cũ.i.latino &.t.exili atq;.ch.aſpirato & abſq; diphthongo ſcribit᷑:& ſimili mõ pes é bitroche⁹:ut in dictõe troche⁹ uidebim⁹:Ná cõſtat ex lõga & breui:& iteꝝ lõga & breui:tẽpoꝝ ſex:ut cátilena:ĩperator

D iſtichus cuꝫ.i.latino utrobiq;:&.t.exili atq;.ch.aſpirato ſcribitur:dici poteſt a noſtris geminus uerſus.Nam ex dis quod eſt bis & ςιχοσ uerſus componitur.

D ithyrábus prima cum.i.latino:ſequens cuꝫ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit᷑:fuit teſte Herodoto uir theſpia/ cus:a quo credimus genus illud uerſuum cognominatũ fuiſſe:de quibus Hora.in.iiii.carminũ inquit.Lau rea donandus apollinari:Seu per audaces noua dithyrambos:Verba deuoluit numeriſq; fert᷑ lege ſolutis

D ius cũ.i.latinõ ſcribitur:dici poteſt a noſtris generoſus:quaſi a Ioue uel deo ortus:ſic & apud græcos obſer uaſſe uidetur Homerus:cum ait διοσ αχιλλευσ.i.generoſus Achilles.Eodeꝫ modo Virg.li.xi.æneidos Quas ipſa decus ſibi dia camilla.

D mois cum.m.poſt.d.in eadem ſyllaba:& cum.i.latino in fine ſcribitur:ſignificat apud nos ſeruum:qua ſa/ ne dictione quidam comici ex noſtris ad græcorum imitationem uſi fuerunt.Sane apud illos δμώοσ ſcri/ bitur:ubi hæc dictio conuertit.o.in.i.latinum:ut ſupra diximus.

D oc⁹cũ.c.exili ſcribit᷑:dici põt latine tignũ uel trabes:q̃ ſane dictõe utit᷑ Pli.li.ii.naturalis hiſtoriæ cũ ait.Emi cant & trabes igneæ:ſimili modo quas doc⁹uocát:quales cũ lacedæmonii claſſe uicti ĩperiũ grætiæ amiſere

D odona cũ duplici.d.& duplici o ſcribit᷑:fuit epiri oppidũ habens propinquũ nemus Ioui ſacratũ quernuꝫ totũ atq; ideo glandibus ſuperabundans: eratq; adeo nobilis quercus:ꝙ ex ea ornatiſſima fierent uaſa:ut Helenus apud Virgi.li.æneidos.iii.Stipatq; carinis Ingens argentum dodonæoſq; lebetas.Vnde ab excel/

ſentia nemoris: ait Virgi. li. georgicorum. i.
Prima ceres ferro mortales uertere terram.
Inſtituit: cum iam glandes atque arbuta ſacræ.
Deficerent ſiluæ: & uictum dodona negaret.
D olon cũ unico. l. ſcribit᷑: fuit teſte Homero li. x. iliados troianus eumenidis clariſſimiq́ præconis filius. Vnic⁹ tunc cũ explorator ad græcos miſſus ẽ: ſ3 ex quinq; fratribus ſupſtes. Vir auri ærisq; ualde locuples: illiberali ad modũ facie: ſed egregia pedum pernicitate præditus.
D onyſa cu3. y. græco & unico. ſ. ſcribitur: inſula eſt in mari ægæo.
D olopes cũ unico. l. ſcribit᷑ populi ſunt theſſaliæ: ut oſtendit Lucanus in. vi. Homer⁹ uero li. ix. iliados in oratione phœnicis ad Achillẽ dixit illos in extrema phthiæ ora: quæ ps eſt theſſaliæ habitare. Solus Plinius inter omnes: quos legi li. iiii. naturalis hiſtoriæ dixit eos eſſe populos ætoliæ.
D ory cum. y. græco in fine: nomen eſt oppidi pontici: quod apud nos lanceam ſignificat.
D oryphor⁹ cũ. y. græco ſcribit᷑: dici põt latine ſtipator uel ſatelles. nã cõponit᷑ ex δορυ qđ eſt lãcea & φορος portans: fuit etiã nomẽ uiri ꝓpriũ: de quo Quintili. in. v. An uero ſtatuaꝵ artifices pictoreſq; clariſſimi cu3 corpora q̃ ſpecioſiſſima fingendo pingẽdoue efficere cuperẽt: unq̃ in hũc inciderũt errorẽ: ut Bogoã aut megabyzũ aliquẽ in exẽplu3 operis ſumerẽt ſibi: ſ3 Dorypho‹ꝵ› illũ aptum uel militiæ uel paleſtræ: aliorum quoq; iuuenũ bellicoſorum & athelataꝵ corpora decora uere exiſtimarũt. Nos q oratorẽ ſtudem⁹ effingere nõ arma: ſ3 tympana eloquẽtiæ demus. De eodẽ Thucydides de bello pelopõneſiaco doryphorũ inquit Polycletus effinxit: quam ſtatuã ſibi magiſtram ait fuiſſe Lyſippus.
D oryclus cum. y. græco & c. exili ſcribit᷑: fuit teſte Homero li. xi. iliados filius nothus Priami: quẽ Aiax bello ĩteremit: põtq; interpretari lanceæ gloria. Nã δορυ ut dixim⁹ lancea ſeu haſta ẽ & κλέοσ gloria.
D oriſc⁹ cũ. i. latino & c. exili ſcribit᷑ urbs ẽ littoralis thraciæ fere ex oppoſito ad ſamothraciã & a Dory nympha hoc eſt mari cognominat᷑: iuxta hanc teſte Herodoto li. hiſtoriaꝵ. vii. campus ẽ magnus eiuſde3 nõis p quẽ hebrus amnis defluit: in hoc campo ſtruxit arcẽ Darius rex perſaꝵ. Quo in loco poſt Dariũ ueniẽs Xerxes filius cõtra græcos uoluit exercitũ ſuu3 cõnumerare & ordinare. Quin & naues ad portu3 urbis reduci fecit: ac numerum omnium recenſeri: Sane doriſcũ dixit Plinius li. iiii. naturalis hiſtoriæ decieſ centieſ milium hominum capax: atq; ita Xerxem ſibi dinumeraſſe.
D oris cũ. i. latino ſcribit᷑: fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha quædã Oceani filia ex Thety uxore: qua3 Nereõ fratri uxorẽ dedit: ex qua magn⁹ nympharũ numerus ꝓcreatus ẽ: hæc a nõnullis interptat᷑ amaritudo quæ Nereũ hoc eſt mare a νέροσ qđ eſt aqua dictum: ſemper conſequitur. Quãobrem nõnunq̃ a poetis doris ipſa pro mari ponitur: ut Virgi. in Gallo.
Doris amara ſuam non intermiſceat undam.
D oria & dorica cum. i. latino ſcribuntur: ac. c. exili in ſecunda nõia ſunt eiuſdẽ partis achaiæ: quæ propiqua eſt athenis dicente Platone li. legũ. iii. dori ꝓ archiuis mutato nõie appellari ꝓpter doricũ: a quo exules reſtituti fuerũt. Seruius uero ſup. ii. æneidos: Dorica inqt a doro Neptuni filio ducit᷑. Ex dorica aũt ducta fuit colõia ĩ aſiã iuxta æoliã: in q̃ urbes erãt teſte Herodo. li. hiſtoriaꝵ. i. Libos ielydos camiros coos & coidos
D ories cum. i. latino & unico. e. ſcribitur: populi ſunt doricæ iuxta æoliam.
D oriees cũ. i. latino & geminato. e. ſcribit᷑: populi ſunt ionũ: ut oſtẽdit Herodotus li. hiſtoriaꝵ. i.
D orodoche cũ. ch. aſpirato ſcribit᷑: fuit teſte Homero li. xvi. odyſſeæ filia Orſilochi: & uxor Icarii
D orcoon cum. c. exili ſequente geminato. o. ſcribitur: fuit teſte Homero li. v. iliados uir troianus pergaſi fili⁹ & Aeneæ ſocius: quem Agamenõn in bello interemit.
D ortiũ aliq cum. t. nõnulli cũ. c. abſq; aſpiratione: & i. latino ſcribũt nomẽ fuit fœminæ diminutõis ſiue adulationis amatoriæ cã ſic ꝓlatum: & a δωρου ſic deductũ quaſi dulce & amabile donum.
D raco cũ. c. exili ſcribit᷑: & ut ſcribit Pli. li. viii. naturalis hiſtoriæ: & Solinus ſimiliter ueris draconib⁹ ora parua ſunt: & ad modũ nõ dehiſcentia ſ3 arctæ fiſtulæ: p quas trahunt ſpirit⁹ & linguas exerũt: qppe nõ in dentibus uim: ſ3 in caudis habeãt: et uerbere potius q̃ rictu noceant: de quo late Lucanus li. ix. ſcripſit: & teſte Pli. in præfato libro dracones uiginti cubitoꝵ apud indos & ethiopas ſunt: in quoꝵ maritimis dicit q̃ternos quoſq; inter ſe cratiũ more cõtextos: erectis capitib⁹ uelificãtes ad meliora pabula arabiæ fluctib⁹ uehi, de quo forte Lucan⁹ libro. vi. intellexit cũ ait: Non arabũ uolucer ſerpẽs innataq; rubris Aequorib⁹ cuſtos precioſe uipera conchæ. Vocamus etiã draconẽ teſte Pli. li. xvii. naturalis hiſtoriæ palmitẽ: ut ait emeritum pluribus induratũq; annis quod ex tortuoſitatum ſimilitudine acceptum puto.
D racæna cum. c. exili & æ diphthongo ſcribitur: eſt draconis fœmina.
D rachma cũ. ch. aſpirato ſcribimus: qđ nõnulli moderniores in g ob litteraꝵ affinitatẽ euertũt. Et ex decem & octo ſiliqs hoc ẽ tribus ſcrypulis cõſtare dicebat᷑: ut uidebimus in dictõe talentũ. Fuit etiã drachmõ teſte Iulio Polluce de uocabulis reꝵ ad Cõmodum Cæſarẽ athenienſiu3 nomiſma: qđ ut ait bos etiã uocabatur qa eiuſmodi aĩalis figura deſignatus erat. de quo ĩ legibus draconis ſe ſcriptũ cõperiſſe aſſerit: & forſitan de illo ĩtellexit Homerus li. vi. iliados quũ taxat Diomedis & Glauci arma quæ iuicem permutarunt. Ita ut

Diomedis arma nouem bobus & Glauci centum taxata dixerit. Quod ſane Plini⁹ de animalibus expoſuit.

D repanum cum.c.abſq; diphthongo &.p.abſq; aſpiratione ſcribitur: urbs eſt Siciliæ: haud longe a monte eryce trans promontorium lilybei: dicta teſte Seruio ſuper.iii.æneidos uel a curuitate littoris: in quo ſita ē uel a falce: quam Saturnus poſt amputata uirilia. Cælio patri illuc proiecit: Vbi ex cruore. Cælii & ſpuma maris Venerem natam quidam poetæ fabulantur. Alii id Ioui imponunt: qui id idem Saturno effecerit. de drepano uero inquit Ouidius libro faſtorum: Quiq; locus curuæ nomina falcis habet. Naʒ ∂ρεπανι græce latine falx dicitur.

D reſus cum.y.græco abſq; diphthongo ſcribitur: fuit teſte Homero libro.vi.iliados: uir troianus ab Eurialo in bello interfectus.

D ryades cum.y.græco ſcribitur: ſunt nymphe a quercubus denominatæ: quia ſiluas habitare dicebātur. Nā quod græce ∂ρυσ apud nos quercus dicitur.

D ryas cum.y.græco ſcribitur: fuit teſte Homero uir theſallus & amicus næſtoris.

D rylon cum.y.græco & unico.l.ſcribitur: fluuius eſt dalmatiæ: qui teſte Ptolemæo a ſcardo monte profluēs: & per mediam ſuperiorem myſiam pergens in danubium influit.

D ryme cum.y.græco ſcribitur: fuit teſte Herodoto achiuorum colonia.

D ryopis prima cum.y.græco: & ultima cum.i.latino ſcribitur: prouincia eſt a rege cognominata: quæ primo attica: poſtea helles dicta fuit.

D ryopes cum.y.græco ſcribitur: populi ſunt iuxta parnaſum montem inſidentes: & teſte Seruio Apollinem maxime uenerantes. hos phocenſes Vibius eſſe dixit. de quibus Virgilius libro æneidos.iiii.meminit cum ait: Creteſq; dryopeſq; fremunt pictiq; agatyrſi.

D ryidæ cum.y.græco ſequente.i.ſcribitur: fuerunt gallorum religioſi quidam & ſapientes a quercubus denominati: quia in ſiluis habitare conſueuerant. Vnde Lucanus libro primo ad illos locutus inquit: Nemora alta remotis In colitis lucis: Et Plinius in fine libri.xvi.naturalis hiſtoriæ: Nihil inquit habent dryide. Ita enim galli ſuos appellant magos. Hos Ariſtoteles in libro de magia & Socion in libro ſucceſſionum diuini humaniq; iuris peritiſſimos dixere: ac præterea religioni deditos & ſemnotheos appellatos.i.caſtos & uenerabiles: Quorum ritum & mores Lucanus late proſecutus eſt: & quædaʒ Plinius tetigit: ſed ut ait Suetonius in uita Claudii dryidarum religionem apud gallos dyræ immanitatis tantum ciuibus ſub Auguſto interdictam: Claudius imperator quintus penitus oboleuit.

D romos cum.r.ante.o.ſcribitur: dicitur latine curſus: & accipitur non ſolum pro actu ſed pro loco ubi curritur. Suetonius in uita Neronis: Elephanto ſuperſedens peragratum dromorum decucurrit.

D ulichium cum.i.latino utrobique & unico.l.atque.ch.aſpirato ſcribit̃: inſula eſt in malliaco mari una echinadum: hoc eſt teſte Plinio libro.iiii.naturalis hiſtoriæ corintho proxima ante leucada: & achaiam poſita: ab ortu uidens ſtrophades: & ab occaſu ithacam: in qua quidem regnauit Vlyxes. unde dulichius dictus ē.

e

Bur ſine aſpiratione uel diphthongo cum primam breuem habeat: ſcribitur: & græcā habere originem atque a barrhiendo nomen aſſumere quidem uolunt. Vnde eborea magis q̃ eburnea in proſa dicere debemus: ut apud Quintilianum in.vi. de inſtitutione oratoria: ut Chryſippus inquit cum in triumpho Cæſaris eborea oppida eſſent trāslata. Et poſt dies paucos Fabii Maximi lignea ſtechas eſſe oppidorum Cæſaris dixit. Vlpianus de legatis.iii. Quod ſi inquit in codicibus ſint membraneis: uel charthaceis uel etiam eboreis: uel alterius materiæ: uel cæratis codicillis: & paulo poſt ſubdit eboream bibliothecam emit. Inuenitur etiam eburna.

E cameda cum.c.exili ſcribitur: fuit teſte Homero li.xi.iliados magnanimi Arſinoi filia forma deabus æquanda: quam a cæteris græcis electam Neſtor quod conſilio reliquos antecelleret: ſibi donatam e tenendo ad græcorum caſtra deportauit: cui illa decore & iucunde miniſtrabat.

E chenes cuʒ.ch.aſpirato & abſq; diphthongo ſcribitur: & fuit teſte Homero libro.vii.odyſſeæ omniū phæacum generoſior.

E chidna cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur: dicitur latine uipera: ſed illaʒ maxime accipimus: quæ ab Hercule interfecta fuit: dicente Ouidio.li.faſtorum.v.

Sanguine centauri lerneæ ſanguis echidnæ.
Mixtus ad auxilium tempora nulla dabat.

E chinæis cum.ch.aſpirato &.i.latino atq; unica.n.ſcribitur: ac penultima per æ diphthōgum: Genus eſt paruorum piſcium: ut ſcripſit Plinius li.ix.naturalis hiſtoriæ: &.xxxi.eiuſdem uoluminis dixit idem auctor ſemipedales & admirandæ uirtutis eſſe. Ita ut nauis cui adheret echinæis: licet plenis uelis per mare decurrat & cunctæ maris procellæ deſeuiant: quaſi radicatam & immobilem firmet: de quo Lucanus libro.vi.

Non puppim retinens euro tendente rudentes.

Immediis echinæis aquis. dicit̃ aūt echinæis ab ἔχω .i. teneo & ναυσ hoc eſt a cōtinendis nauibus: Sed echinus alius eſt piſcis optimi ſaporis: cuius cibum plures conferre bonitates oſtendit diaſcorides. Quin & iucūdi ſaporis ex eo fuiſſe uidetur: quod delicatiſſimi homines illo delectabantur adeo: ut dicat Iuuenalis in ſatyra Criſpini tunc quoque de Domitiano locutus: Et ſemel aſpecti littus dicebat echini. Vnde eos præcipue ad littus meſſenū oriri oſtendere uidetur: Horatius cum ait: Oſtrea circæis meſſeno oriuntur echini. A quibus ob ſimilitudinem ſpolia caſtanearum dicuntur echini: eo ꝙ pungunt: ut illi Martialis in ultimo.

Iſte licet digitos teſtudine pungat acuta.
Cortice depoſita mollis echinus erat.

E chinades cum. ch. aſpirato &. i. latino ſcribitur: inſule ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriarum. ii. in maleaco mari ex oppoſito ad hoſtium acheloi. Homerus uero libro. ii. iliados addidit ex oppoſito ad helideꝫ: & declinatur ſecundum omnes poetas: & Homeruꝫ lib. ix. odyſſeæ echinas echinadis. Sꝫ li. iliados. ii. declinauit echina echinæ cum ait: δουλιχοιο ἐχιναων. Nec dixit εχιναδον ut ipſe alibi: & alii poetæ conſueuerūt ut nonnulli eius expoſitores annotauere: quod ideo dixi: quia certo apud quendam auctoreꝫ ex noſtris ſic quoqꝫ declinatum comperi: nec iam recordari ualeo cuius & apud Senecam eſt in troade: ubi dicit: Quolibet uento faciles echinæ.

E cyra cum. c. exili &. y. græco ſcribitur: dicitur a noſtris: ſed eo uocabulo utitur Terentius cum ait. Ecyra eſt huic nomen fabulæ. Vnde Modeſtinus de gradibus & affinitatibus ait: Viri pater uxoriſqꝫ ſocer. mater aūt ſocrus appellatur: cum apud græcos ꝓprie uiri pater ἕκυροσ mater uera ἕκυρα uocatur.

E chémon abſqꝫ aliqua diphthógo & cum. ch. aſpirato atque geminato. m. ſcribitur: fuit teſte Homero. li. v. iliados Priami filius: quem Diomedis in bello occidit.

E cbaſis cum. c. exili ſubſequente. b. &. i. latino ſcribitur: dici poteſt a nobis excurſus. naꝫ componitur ex ἐκ & βαδισμα quod eſt greſſus: ut Virgilius libro georgicoꝝ. i. deſcribens tēpeſtatē præcauendā a ruſticis.

E ctaſis cum. c. &. t. exilibus atqꝫ. i. latino ſcribitur: dici poteſt a nobis productio: nam ab ἐκτίνω quod eſt produco deriuatur: & eſt quando breuis ſyllaba in longam producitur: Virgilius: Italiam fato profug⁹: & Exercet diana choros. Item teſte Seruio ſuper. iii. georgicorum fecit ectaſim Virgilius in hoc uerbo reiicio: cū ait. Reiice me maculis infuſceret uellera pullis: & li. x. æneidos ſic ait: Atqꝫ oculos rutiloruꝫ reiicit aruis. Nā cum re naturaliter breuis ſit: a Virgilio utrobiqꝫ producitur: licet aliqui excuſent: ꝙ aliquando in declinatione poſitione ꝓducitur: ut cum primum. i. in conſonanteꝫ conuertit̃: ut reieci reieceram: ſꝫ ut ait argumētum hoc magis eſt ꝙ̃ ratio. Nam ut ſupra uidimus. i. ꝓ ſimplici conſonante ponitur.

E cthlipſis cuꝫ. c. exili &. th. aſpirato atqꝫ. i. latino utrobiqꝫ ſcribit̃: dici poteſt expreſſio quando. ſ. ſequēte uocali littera uel ſyllaba precedentis dictionis exprimitur: ut Multum ille & terris iactatus & alto: ubi. u. cum m. exprimitur: & mille aliis in locis & eadem figura eſt: quæ alio nomine uocatur ellipſis.

E do cum. e. abſqꝫ diphthongo ſcribitur: & græcum ac latinum eſt: ſed in diuerſo ſignificato: nam cuꝫ græcuꝫ eſt: idem ſignificat quod comedo. Homerus libro. vii. odyſſeæ de phæacibus locutus īquit πινοντες καὶ ἔδοντεσ hoc eſt bibentes & edentes: & primam detinet breuem. Dum uero latinum ex. e. præpoſitiōe cōponitur & do quaſi extra do: ſiue præbeo: & primam habet longam. Nam tunc quoqꝫ libros edere dicim⁹ cum illos publicamus. unde apud iuriſconſultos titulus ē de edendo. Et apud poetas nōnunꝙ̃ pro producendo & pariendo ponitur. Virgilius in bucolicis: Nec generis noſtri puerum nec ſanguinis edunt.

E dya cum. y. græco &. i. latino in diphthongum coniunctis ſcribit̃: fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

E ythales cum. y. græco &. th. aſpirato ſcribitur: urbs fuit in ponto.

E etion cum geminato. e. &. t. exili atqꝫ. i. latino ſcribit̃: habetqꝫ accentum in antepenultima: fuit teſte Homero lib. vi. iliados pater Andromaches dilectiſſimæ uxoris Hectoris: qui apud opulentas ciliciæ thebas agēs cilicenſibus īperabat. Et ut ibidem oſtendit: ab Achille cū ſeptem filiis interfectus fuit atqꝫ eius urbs thebarū euerſa. Alius fuit hoc nomine: qui teſte Cleomene in ſtromateis ſamothracū cerimonias rituſqꝫ cōſtituit.

E geſtha abſqꝫ aliqua diphthógo & cum. th. aſpirato ſcribitur: fuit filia Hippotis troiani: quā ne marinæ beluæ ob periuria Laomedontis ſecunduꝫ Appollinis reſponſa traderet̃: pater impoſitā nauiculæ miſit quo ſors tuliſſet: quæ tandem ad ſiciliam delata: a crimniſio fluuio in canem conuerſo compreſſa Aceſtem edidit: ut in ea dictione uidimus: & ab ἐγείρομαι quod eſt ſurgo & τεθη poſita: quaſi expoſita ſurgens.

E ioneus cum. i. latino & abſqꝫ diphthongo ſcribit̃: habetqꝫ accentuꝫ in antepenultima: fuit teſte Homero li. iliados. vii. unus ex græcorum principibus qui ad troiam uenerunt ab Hectore interfectus. Alter eodeꝫ nomine fuit thrax genere: & pater Rheſi illius regis: qui teſte Homero lib. x. iliados noctu a Diomede & Vlyxe interfectus fuit.

E lectra abſqꝫ aliqua diphthongo &. ct. exilib⁹ ſcribitur: fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia: uxorqꝫ Atlantis: quæ illi Hyam uirilis ſexus genuit: & filias quinqꝫ fœmellas. Quaruꝫ una ut nonnulli uolunt etiam: electra dicta fuit: quæ Ioui Dardanum peperit: dicente Virgilio li. æneidos. viii.

Dardanus iliace primus pater urbis & auctor.

Electra ut graii perhibent atlantide cretus:& ſubdit:
Electram maximus atlas edidit:æthereos humero:qui ſuſtinet orbes. Similiter Ouidius libro faſtorum.iiii Dardanon electra quis neſcit atlantide natum. At uero Seruius Atlantem hunc Electræ patrem non illum: quem dixit Virgilius:ſed regem quendaꝫ fuiſſe Italiæ memorat. Altera fuit Electra Oreſtis ſoror:quæ illū e manib⁹ Clythæmneſtræ matris:& Aegiſti uitrici liberauit:de qua late Sophocles in tragœdia: quæ ηλέκτρα inſcribitur.

Electryō cū.ct.exili b⁹ & .y.græco ſcribit᷑:fuit Amphitryōis frater:& fili⁹ Alcæi:ut teſtis ē Heſiodus in aſpide.

Elegia cum.e.abſq; diphthongo & .i.latino ſcribitur:dici poteſt latine miſerabilis ſiue miſeria. Nam prouenit ab ἔλεοσ:quod eſt miſericordia:& apud noſtros habet accentum in antepenultima: ut Ouidius libro .iii.de ſine titulo: Venit odoratos elegia nexa capillos:hinc uerſus illos elegos diximus: qui cum impares ſint:miſerabiles hominum erūnas:amorūque labores decantant. Vnde bene Horatius in præceptis poeticis inquit: Verſibus impariter iunctis querimonia primum. Poſt etiam uoti incluſa eſt ſententia cōpos. Quibus ut ait Quintilianus græcos prouocamus. Et omnium ille elegantiſſimum & terſuꝫ putat Tibullū. Scripſerunt & alii ut Propertius Ouidius & Gallus. Apud græcos uero princeps habitus eſt Callimachus: ſecundus Philetas.

Eleon cum unico.l.& .e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit ciuitas boetiæ: de qua meminit Homerus libro.x. Iliados.

Elis abſq; aſpiratione principii:& cum unico.l.atq;.i.latino ſcribitur:urbs fuit ardiæ:iuxta quaꝫ alpheus fluuius oritur:hoc eſt iuxta eius oppidi circū:ubi curſu exercebantur equi:unde adiectiuum eleus elea eleū deriuatur. Horatius in.iiii.carminum. Siue quos elea domuꝫ reducit palma cæleſtis Pugilēue equūue. Virgilius in.iii.georgicorum: Hic uel ad elei metas:& maxima campi ſudabit ſpacia.

Elemoſyna abſq; aliqua diphthongo:& cum.y.græco ſcribitur:deduciturq; ab ελεω quod eſt miſereor.

Elenchus cum unico.l.& .ch.aſpirato ſcribitur:dici poteſt a noſtris redargutiuus. Ideo dicuntur ſyllogiſmi elenchi:hoc eſt redargutiui & ſophiſtici elenchi:hoc eſt apparentes redargutiui. Sumitur & nonnunquam ꝓ lapide precioſo:ut Iuuenalis in ſatyra: Credo pudiciciam: Auribus extenſis magnos cōmiſit elenchos.

Elephas & elephantus:utrunq; apud nos comperitur:& cum.e.abſq; aliqua diphthōgo & .ph.aſpirato ſcribitur:& ut teſtatur Solinus duo ſunt genera elephantum:nobiliores indicat magnitudo: minores nothos dicunt:candore dentium intelligitur iuuenta:nobiliores ſunt indici ꝙ͂ mauritani:biennio ut diffinivit Ariſtoteles utero graueſcunt. Nec amplius ꝙ͂ ſemel gignunt:nec plures ꝙ͂ ſingulos. Viuunt annos trecentos: odorem muris uel maxime fugiunt. Similiter grunitum ſuis:elephantes eodem Solino teſte anno urbis cōditæ trecenteſimo ſeptuageſimo ſecundo Italia in lucanis primo bello epirotico uidit. Sane elephas habet accentum in le.modo græco non latino.

Elephantina cum.t.exili & .i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaruꝫ.ii.urbs clariſſima diſtans a thebis ægyptiis uiginti & octingentis ſtadiis.

Eleuſis uel eleuſin cum unico.l.& .i.latino ſcribitur:& teſte Seruio in primum georgicorum uerius in.n.definit quod in obliquis habet ꝙ͂ in.s.ut eleuſinos:ſicut delphinos & attinos:fuit urbs in thera inſula ſub euboia iuxta atticam:ut oſtendit Ptolomeus in geographia. Quare dixit Seruius ciuitatem eſſe atticæ prouinciæ:haud longe ab athenis:in hac Triptolomus natus eſt:ut in ea dictōe uidebimus ab hac tota inſula eleuſina dicta fuit.

Elice cum unico.l.& .i.latino atq;.c.exili ſcribitur:fuit primo nomen oppidi cuiuſdam achiuoruꝫ in pelopōneſo:ut dixit Iginius:in quo Caliſtonem natam ferunt:& a quo elicen denominari uolūt: In hoc teſte Herodoto libro hiſtoriarū.i.Iones fugati ſunt ab achiuis: Cum ergo Caliſtonem in maiorem urſam uerſaꝫ dicamus:conſueuim⁹ elicen ꝓ maiori urſa ītelligere:ut Cicero li.ii.de natura deoꝝ referēs uerſus arateos oſtēdere uidetur:cum ait: Aduerſum caput huic elice truculenta tuetur.

Eliſa cum unico.l.& .i.latino atq; unico.ſ.ſcribitur:fuit nomen proprium Didonis:nam Dido lingua phœnicia uirago latine exprimitur.

Elyſium ſine aliqua aſpiratōe in emēdatiſſimis codicib⁹ græcis ſemp comperi:ſecūda cū.y.græco & penultima cū.i.latino ſcribit᷑:nec unꝙ͂ cū duplicato.l.ſcribi uidi:ut nōnulli inſcii uolunt:& ut dicunt poetæ elyſiū in medio inferoꝝ eſt ſuis fœlicitatib⁹ plenū. Virgi.in.vi. Solēq; ſuū ſua ſydera norūt. Philoſophi uero quidā dixerunt elyſium eſſe inſulas fortunatas:de quib⁹ late Horatius in epodo dixit incipiens his uerſibus.

Manet oceanus circūuagus arua beata.
Petamus arua diuites & inſulas.
Reddit ubi cererem tellus inarata quot annis.
Et īputata floret uſq; uinea:quas Saluſtius in hiſtoriis inclytas eſſe dixit Homeri carminibus:ſecundū theologos uero teſte Seruio in.v.æneidos eſt elyſium circa lunarem circulum:ubi iam aer purior eſt dicente Virgilio: Aeris in campis:& Lucanus: Quodq; patet terras inter lunæq; meat⁹: Nō illic auro poſiti:nec ture ſepulti Perueniunt:tunc genus omne tuū & quæ dentur mœnia diſces.

Elogiũ ab aliquibꝰ græcis cũ duplicato.l.ſcribitur:a nobis uero cũ unico tãtũ:& ẽ apud nos teſtificatio de aliquo ſiue honoris ſiue uituperatõis cã.Vituperationis quidẽ ut Quintili.Non ẽ iudices qđ putetis:iõ nullũ adiectũ ad exhæredationẽ iuuenis elogiũ:quia de ſcelere cõſtaret.Modeſtinus iuriſcõſultꝰ Deſertoreꝫ inqt auditũ ſuũ iudicẽ cum elogium.i.cũ uituperatõe mutat.Honoris uero cã ut Cicero:In qđ elogiũ plurimæ cõſentiũt gentes:& iteꝝ quid elogia ſepulchroꝝ:quæ qualia ſint Suetonıꝰ in Claudii uita oſtendit dicens:Nec contentꝰ elogiũ tumulo eius uerſibꝰ a ſe cõpoſitis ĩſculpſiſſe:etiã uitæ memoriã ꝓſa oratione cõpoſuit.Cicero Solonis qdẽ ſapiẽtis elogiũ eſt:quo ſe negat uelle ſuã mortẽ dolore amicoꝝ & lachrymis uacare.

Elpenor abſq; aliq̃ diphthongo ſcribiť:fuit comes Vlyxis:q teſte Homero ĩ odyſſea a Circe cũ aliis ſociis cõuerſus fuit ĩ porcũ:dicẽte etiã Iuuena.ĩ ſatyra:Quis neſcit uoluſi:Et cũ remigibꝰ gruniſſe elpenora porcis.

Ellipſis cũ duplicato.l.&.i.latino ſcribiť:trãſferť a Quintili.detractio:nã componiť ex εκ & λέιπο: quod ẽ deſero.Vnde aliqui penultimã quæ eſt diphthongus ei in.i.longã conuertũt:nõnulli in.e.& dicũt ellepſis cum.e.in antepenultima:& eſt figura cum in ſcanſione abiiciť conſonans in fine dictionis cum præcedenti uocali:quando.ſ.ſequens incipit a uocali:quod frequenter de.m.conſonante obſeruať.Virgiliꝰ in primo æneidos.Multum ille & terris iactatus.Horatius libro ſermonum:Omnibus hoc uitium eſt cantoribus inter amicos:& eſt eadem figura cum ea:quam ſupra ecthlipſim diximus.

Embryo iam a latinis omnibus diciť:& maſculini ponitur:ac cum.y.græco ſcribiť:ſed apud græcos neutruꝫ eſt:& έμβρυον diciť quod denotat intus germinans:ac ſcaturiens.Naꝫ componiť ex έν quod intus hic deſignat:& βρύω germino id quoq; ẽ quod in utero matris uiuit:anteq̃ linementa ſuæ ſpeciei accipiat.

Emathia abſq; diphthongo & cum.th.aſpirato atq;.i.latino ſcribiť:regio eſt quæ teſte Gellio li.xiiii.noctiuꝫ atticarũ poſtea macedonia dicta fuit:ut in ea dictione uidebimus.nam alibi a rege nomen aſſumpſiſſe comperi.

Empedocles cum.c.exili ſcribitur:fuit teſte Hippobato Metonis filius:& eius auus Empedocles agrigentinꝰ uir inſignis.Thelanges uero dixit illum filium fuiſſe Archiomi:habuitq; fratrem teſte Fauorino in cõmentariis Callicradem nomine:fuitq; Empedocles Pythagoræ auditor:ut Timæus atteſtatur:& primus oratoriæ inuentor:quẽadmodum Zeno dialecticæ:ut ſcripſit Ariſtoteles libro de ſophiſtis: Refert Satyrus eum medicum fuiſſe & oratorem optimum:eiuſq; diſcipulum Gorgiam leoncinũ:qui de arte rhetorica ſcripſit quem Appollodorus in chronicis tradidit centum & nouem ætatis annos impleſſe.hunc ait Satyrus dicere ſolitum ſe adfuiſſe Empedocli magicã exercenti.Ipſũq; in poematibus id ꝓfiteri:& complura alia:ut pharma:quibus morbi & ſenectus arceantur:noxii uentorum flatus pellantur:ſalubres inducantur:mortui reuiuiſcant.Ideo eum multis modis admiratione dignum dixit Thyrrenus in.xix.hiſtoriarum li.Eidem teſte Zanto cum regnum offeretur:conſtanter renuit:carius.ſ.amplectens uitæ ſimplicitatem q̃ regum delicias Scripſit uerſu tranſitum Xerxis:& alia nonnulla:quæ poſtea ſoror eius:uel ut alii dicunt filia cõbuſſit.Scripſit tragœdias quas tamẽ Heraclides Serapionis filius alterius fuiſſe dixit.Hieronymus uero hiſtoricus dixit ſe illius quadragintatria opuſcula legiſſe.Ariſtoteles etiam ſæpiſſime illius opiniones rettulit cum olympia adiſſet omnium in ſe uertebat ora.Nullius magiſq̃ eius mentio apud omnes fiebat. Idem teſte Timæo carmine ſe deum dixit.Floruitq; teſte Gellio libro.xvii.noctium atticaruꝫ eo tempore quo Fabii apud Cremeram interfecti ſunt.Mortem uero eius diuerſi diuerſimode rettulerunt.Nam dicunt aliqui ꝙ cum agrigentum conderetur:& illius inſtituto inimicorum nepotes obſiſterent:ille merore in peloponneſum decedens diem obiit.Heraclides uero ait:quod cum intereſſet ſacrificio ad Pyſianactis agruꝫ una cum multis & peracto ſacro alii in diuerſis locis uillæ huc & illuc euntes:ſub arboribus ſe componentes quieſcebant:ipẽ ſolus Empedocles in ſuo loco manſit:ubi accubuerat ad ſacrum:ſed mane cæteris ſurgentibus ipẽ non inuentus.Aliis de eo nihil ſcientibus : dixit unus ex ſeruis ſe media nocte uocem audiuiſſe magnam uocantem Empedoclem:Cunque ſurrexiſſet nihil præter lucem uidiſſe:& tædarum ſplendorem.At uero Hippobatus dixit illum cum ſurrexit ætnam petiiſſe ſeque in ignes iæciſſe:ita ut cum fidem cuperet facere ſe deuꝫ effectum eſſe:flammis conſumptus fuit:poſtea rem agnitam & exploratam fuiſſe:cuꝫ una ex illius crepidis ui flammæ ad exteriora reiecta atq; comperta fuerit. Quam opinionem ſecutus Horatius circa finem ſuæ poetriæ inquit:Siculique poetæ.

Narrabo interitum deus immortalis haberi.
Dum cupit empedocles:ardentem frigidus ætnam.
Inſiliit:Sunt & alii qui aliud ferunt:ſed hæc ſufficiant.

Emphaſis cum unico.ſ.poſt.a.&.i.latino ſcribitur:figura eſt cum maius dicitur:ſub quo etiam minus intelligere uolumus.Virgilius libro georgicorum primo.Cum iam ſacræ deficerent ſiluæ:& uictum dodona negaret:hoc eſt non ſolum aliæ:ſed etiam ſacræ.Nam teſte Seruio harum ſterilitas aliarum denotat infœcunditatem.

Empiricus cuꝫ.i.latino ſequente.c.exili ſcribitur:dici poteſt a noſtris experimentator:& deducitur ab έμπειρία quod eſt experimentum.

Empyreum cum.y.græco ſcrbitur:dici poteſt igneum:naꝫ a πυρ quod ẽ ignis deſcendit:ſed ut dicunt theo

logi magis ab ipſius ignis ſplendore: q̃ ab igne denoiationem aſſumpſit.
E mplaſtrum cum.ſ.immediate poſt.a.&.t.exili ſcribitur: dici poteſt a noſtris fictum ſeu informatum. Naꝫ ex ἐν præpoſitione quæ ſignificat in & πλάττω quod eſt fingo ſeu formo componitur. Vnde ex diuerſis rebus confingi & formari conſueuit.
E mporium cum.i.latino ſcribitur: locus eſt mercatus uel nundinatōis: & a πορίζω quod eſt mercor uel acq ro deducitur: quaſi emptorium.
E natioſis cum.t.ſimplici &.i.latino utrobiq; ſcribitur dici poteſt latine refragatio.
E ncænia cuꝫ.c.exili & æ diphthongo in antepenultima: &.i.latino ī penultima ſcribitur: dici poteſt a noſtris inuocatio. Naꝫ componitur ex ἐν præpoſitione quod eſt in & καινίζω nouo.
E nceladus cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur: fuit Titani & Terræ filius: quem fulmine a Ioue ictū & ætnæ monti ſuppoſitum dixit Virgilius libro æneidos.iii.
E nchiridion cum.ch.aſpirato &.i.latino utrobique ſcribitur: dici poteſt a noſtris manuale. Nam componit̃ ex ἐν præpoſitione & χειρίδιον quod eſt diminutiuum a manu deductum.
E dromys cum.y.græco ſcribitur: genus eſt ueſtimenti uilloſi & hyemalis: de quo Iuuenalis in ſatyra tertia inquit. Igniculum brunæ ſi tempore poſcas. Accipit endromyda & tyrium ueſtimentum eſſe oſtendit cum ait in ſatyra Credo pudiciciam Endromydas tyrias & fœmineum ceroma: Quis neſcit.
E ndiadis cum.i.latino utrobique ſcribitur: & eſt figura cum duo diuerſa nomina in unam conuenientiaꝫ cō iunguntur: ut Virgilius libro georgicorum.ii. Pateris libanus & auro.i.pateris aureis: & libro.i.æneidos. Moléq; & montes inſuper altos.i.molem montium. Idem libro.iii. In partem & prædam.i.in partē prædæ
E ndymion cum.y.græco in antepenultima &.i.latino in penultima ſcribitur: fuit paſtor qui Lunam a poetis dicitur amaſſe: a qua primum repulſus poſtq̃ albos eius greges aliquandiu pauit: in eius gratiam ſuſcept⁹ eſt: & ut dixit Cicero li.ii.tuſculanarum: Cum ſuper lamio monte ioniæ obdormiſſet: a luna deoſculatus ē. Iuxta quod dixit Ouidius libro.iii.de arte amandi: Lamius endymion non eſt tibi luna pudori. Idem Virgilius libro.iii.georgicorum tetigit cum ait: Munere ſic niueo lunæ ſi credere dignum eſt: & reliqua quæ Macrobius libro ſaturnalium egregie expoſuit: & Pli.libro.ii.naturalis hiſtoriæ figmētuꝫ omne enodauit
E nergia cum.i.latino ſcribitur: quiq̃ apud græcos ſit ei diphthongus: dici poteſt latine efficacia. Vnde Hieronymus: habet neſcio quid latentis energiæ uiuæ uocis actus: & componitur ex ἐν præpoſitōne & ἐργειν quod eſt operari: & inde energumenos actiuus. Eſt etiam energia figura quædam: qua rerum geſtaruꝫ: aut quaſi geſtarum ſub oculis fit inductio.
E nipeus cum.i.latino &.p.abſq; aſpiratione ſcribitur: fuit teſte Homero li.viii.iliados generoſi Lebei troiani filius & Hectoris auriga dilectiſſimus: quem Diomedes lancea: quam in hectora contorſit interfecit.
E nipheus cum.i.latino &.ph.aſpirato atq; eu diphthongo ſcribitur: fluuius eſt theſſaliæ ab othry mōte defluens: qui in apidanum ſeſceleri curſu præcipitat: iuxta quod fuit horrendum illud prælium inter Cæſarē & Pompeium: quod totum concuſſit orbem: dicente ipſo Pompeio apud Lucanum li.vi. Sanguine romano q̃ turbidus ibit Enipheus. Et ſubiunxit cum ordinaret acies bellaturas.
Et iuxta fluuios & ſtagna undantis eniphei.
Cappadocum montana cohoris: & largus habenis.
Ponticus ibat eques.
E nnoſigæus cum duplici.n.& unico.ſ.ſequente.i.latino & æ diphthongo in penultima ſcribitur: nomen eſt Neptuni cōpoſituꝫ ex ἔννω quod eſt concutio & γαιαν terram: eo q̃ mare fluctibus terram concutere dicitur: ex quo pro Neptuno græci poetæ poſuerunt: ut Homerus li.vi.odyſſeæ οτεμερραι ε καυτοσ εννοσιγαιος: quē imitat⁹ Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris ait de Xerxe. Ipſum compedibus qui uinxerat ennoſigæum. Itaq; Gellius libro.ii.noctium atticarum cauſas terræ motus ſub dubio explicans inquit. Ventorum ne ui accidat ſpecus hiatuſq; terræ ſubeuntium: an aquarum ſubter in terrarum cauis undantiuꝫ Luctibus pulſibuſue: ita ut uidentur exiſtimaſſe antiquiſſimi græcorum: qui Neptunum ἐννοσιγαιον appellauerunt: an cuius aliæ rei cauſa nondum etiam pro certo creditum.
E nope cum.e.abſq; diphthongo & unico.n.ſcribitur: urbs fuit in agro non longe a pylo ſub regno Agamēnonis.
E nthymema cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur: genus eſt argumenti ex uno aſſumpto concludens: ut homo eſt ſubſtantia: ergo & animal eſt ſubſtantia. Quare feſtinus et imperfectus ſyllogiſm⁹ dicitur: ad quod perficiendum aſſumpti pars defuit: quæ eſt omnis homo eſt animal. Ideo Iuuenalis in ſatyra: Credo pudiciciam ait: Aut curuum ſermone rotato Torqueat enthymema.
E panalepſis cum unico.l.ſequente.e.atq; ultima.ſp.&.i.latino ſcribitur: dici poteſt latine replicatio uel repetitio. Componitur enim ab ἐπι & ανα: quæ duo ſimul & re: & iterum denotant: atq; ληψισ quod ē acceptio. Nam tunc quoq; fit: cum una dictio in principio uerſus aſſumpta iterum in fine eiuſdem uerſus reſumitur: ut Virgilius libro.i.æneidos: Multa ſuper Priamo rogitās ſuper Hectore multa: & Iuuena. Creſcit amor nummi quantum ipſa pecunia creſcit.

E panodos cum unico.n.ſcribitur:dicitur a noſtris regreſſio. Naꝫ componitur ex ἐπι & ἀνα quæ duo ſimul etiam retro indicant:& ὁδὸς uia quaſi retro poſt uiam hoc eſt regreſſioneꝫ indicet:ut principatus bonus: eſt non autem bonus:qui in tyrannidem commutatur.

E paminundas cum.i.latino ſcribitur:fuit clariſſimus uir thebanus Polymini filius inter primos græciæ duces habitus:fuitque philoſophus ſummus:& adeo rebus omnibus præfulgens:quod teſte Iuſtino libro.vi cum eo thebanorum gloria orta ſimul & extincta uiſa fuerit.Namque teſte Aemilio probo:erat modeſtus prudens grauis:temporibus ſapienter utens:peritiſſimus belli:fortis manu: animo maximo:adeo ueritatis amicus:ut ne ioco quidem mentiretur.Idem continens:clemens:patienſque admirandum in modum. Non ſolum populi ſed etiam amicorum ferens iniurias.In primis commiſſa celans:ſtudioſus audiendi. Ex hoc enim facilime diſci arbitrabatur.Paupertatem adeo facile ꝑpeſſus eſt:ut de republica nihil præter gloriam cæperit:& alia pene innumera quæ de illo leguntur.

E pauxeſis cum au diphthongo ſequente.x.conſonante:& ultima cum.ſ.littera &.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine incrementum.

E picharmus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Plutarcho poeta græcorum comicus.Alter fuit philoſophus patria cous:ut quidem uolunt.Nonnulli uero trimenienſem dicunt Elothalis filium:fuitque Pythagoræ auditor:cuius ſtatuæ apud ſyracuſas inſcriptum erat ipſum tanto excellere doctis omnibus & claris uiris:quanto uel ſyderibus cæteris ſol:uel mare amnibus cunctis. Reliquit commentaria de natura rerum:de ſententiis:de medicina.Obiit nonagenarius.

E picharida cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribitur:genus eſt nauiculæ.

E pectaſis cum.c.&.t.exilibus atque.i.latino ſcribitur:dici poteſt a nobis porrectio.Componitur eniꝫ ex ἐπι quod in compoſitione dicit ſuper : & ἐκτι νω extendo : ut induperator pro imperator : & eſt ſimilis huic epentheſis.

E pentheſis cum.th.aſpirato ſcribitur:dici poteſt interpoſitio.Componitur enim ex epi & ἐν quæ dicunt inter & θέσις poſitio:ut Virgilius Maneant in relligione nepotes: dicens relligioni cum duplici.l.ubi unuꝫ interpoſuit.

E piodium cum.i.latino utrobiqꝫ ſcribitur:aliqui uero magis proprie cum œ diphthongo epicedium dicũt. Nam ex epi quod eſt ſuper & ὠδιον canticum componitur:ubi ω mega cum.i.in diphthongum coniunctis in œ diphthongum noſtram:ut ſupra uidimus:cõmutatur:& traductum a quibuſdaꝫ antiquis compe ri nænia:& id eſt teſte Seruio in Daphnim epiodiuꝫ:quod dicitur cadaueri nondum ſepulto:hoc eſt in eius laudem:& in hoc differre dixit ab epithaphio:quod poſt completam ſepulturam dicitur.

E pidannos cum.i.latino & gemino.n.ſcribitur:urbs fuit in epiro condita tempore Anci Marci quarti romanorum regis:quæ deinde dyrrhachium uocata fuit. Nam ut ſcribit Pomponius libro.ii.cum portus eſſet ad omnem græciam:& prius id nomen uelud in dannum ituris protendere uideretur:priori nomine abiecto dyrrhachium dicta fuit.

E pidaurus cum.i.latino & au diphthongo ſcribitur:urbs fuit quam quidaꝫ in epiro fuiſſe putauerunt:& poſtea dyrrhachium dictam:ſed hi nominum ſimilitudine decæpti epidanuꝫ pro epidauro intellexere. Et eſt epidaurus teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ ciuitas in achaia ſaronico querno nemore redimita:Aeſculapii de lubro percelebris.Vnde teſte Solino romani peſtilentia uexati continuis tribus annis:inſpectis libris ſibyllinis:ſub forma ſerpentis Aeſcalapium ueluti fatale remedium duxerunt ad urbem:a quo Aeſculapius ipſe Epidaurius cum.i.latino in penultima nonnunqꝫ uocatus eſt dicente Ouidio li.i.de ponto.

Afferat ipſe licet ſacras epidaurius herbas.
Sanabit nulla uulnera cordis ope.

Fuit etiam epidaurus inſula quædaꝫ iuxta dalmatiaꝫ in illyrico mari ſita : quod Lucanus oſtendit libro.ii. cum ait:Illyris ionia:uergens epidaurus in undas. Sed ut ait Plinius libro.ii.naturalis hiſtoriæ inſula eſſe deſiit.

E picœnum cum.i.latino.c.exili & œ diphthongo ſcribitur:dicitur latine promiſcuum.Nam componitur ex ἐπι præpoſitione & κοινον quod eſt commune.

E picherema cum.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur genus eſt argumenti quod quidam ex noſtris rationem appellauerunt.Cicero melius ratiociniũ.

E picurus cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:fuit teſte Metrodoro patria athenienſis pago carchetius: Neoclis & Cæreſtratæ filius:ex philadrum familia.Heraclitus uero dixit eum ſami nutritum:cum eam athenienſes ſortiti eſſent:ac decem & octo annos agentem athenas rediſſe.Quo tẽpore Xenocrates in achademia. Ariſtoteles chalcide ſcholam habebant.Defuncto autem Alexandro macedoniæ & athenienſium ſub perdica afflictis rebus:colophonem ad patreꝫ iuiſſe:ubi congregatis diſcipulis athenas rediit ſub Anaxicrate:ibiqꝫ aliquatenus cum cæteris philoſophatus eſt.Poſtea a ſe dictam ſectam inſtituit.Et ut de ſeipſo teſtatur.xiiii. ætatis anno cœpit dare operã philoſophiæ:eo q̄ Apollodorus dicit: q̄d percõtanti illi grãmaticũ quendaꝫ: quid eſſet apud Heſiodũ chaos:neſciuit exponere:adiecti ſunt ad philoſophadũ tres eius fratres Neocles:

Chæredemꝰ: Ariſtobolus: ſeruus itē Mus noīe: ut teſtat̃ Myromanꝰ: At Dionyſius alicarnaſeus aliter de eo rettulit dicens eū cū matre ædiculas circūiſſe purgamēta legentē: litteraſq; cū patre docuiſſe exigua ſtipe. Vnū ex fratribus eiꝰ lenocinatū eſſe: ip̄m aūt Leōciæ meretrici cōgreſſu3: attribuiſſe ſibi libros Democriti de atomis: & Ariſtippi de uoluptate. Nec fuiſſe ciuē legitimū teſte Herodoto in li. de pubertate epicuri. Simili modo īſectātur eū Poſſidonius ſtoicus Nicolaus & Socyon qd̃ ſibi attribueret uigintiquattuor argumenta Dioclis: Quin & ſcribēs ad Themiſtā leonis uxorē inqt: Quotus eni ego ſu3: niſi uos ad me ꝓficiſcamini: prōptus ipſe quocūq; uos Themiſta accerſatis irruere ad Philoclē formoſu3 adoleſcentem: ita ſcripſit cōſumor ac deficio: amabilē tuū ac diuinū ingreſſu3 ſuſtinens. In libro de finibus ſic ait. Nihil habeo quod bonū intelligā: ſi ſapoꝝ uoluptates: & quæ ex Venere conſtant: & quæ auribꝰ percipiunt̃: & quæ ex formæ uenuſtate blandiunt̃: oculis his auferā. Epictetus hūc lacerat laſciue tanq̃ nimiū loquētē: & alia q̃ plura: ut etiā Cicero de finibus meminit. Veꝝ ecōtra alii magnā huiꝰ uiri in oēs philoſophos gratitudine3 fuiſſe ferunt: nec eos uitupaſſe dicunt: ut multi ꝑputāt. Patria eū ſtatuis æreis honorauit: multi cum eo philoſophati ſunt: ex qbus Mus ſeruꝰ clarus & humanꝰ euaſit Diocles ait illū uiliſſimis cibis uitā duxiſſe. Illi cū ſuis potꝰ erat aqua: teſtat̃ ip̄e in epiſtola ſe aq̄ & pane tātū eſſe cōtētū: & mitte mihi inqt parūp caſei: ut cum uoluero cœnare præcioſiꝰ poſſi3. huiuſmōi uita fuit illiꝰ: q uoluptatē finē poſuit. Vtit̃ in rebꝰ ſuis uocabulis ꝓpriis quæ quoniā ſimpliciſſima ſunt: Ariſtophanes grāmaticꝰ dānat: Natus eſt annis ſeptē poſt Platonis obitum. Obiit athenis ſub Pytharato annoꝝ. lxxii. calculo urinæ exitū īpediente teſte Hermacho. Scripſit de natura de atomis: de uacuo: de diis: de ſanctitate: de finibꝰ & alia cōplura. Dicebat uoluptatē eſſe finē: nō ut Laertius ait luxurioſoꝝ uoluptatē. Nec eā quæ in guſtu eſt: ut quidā male intellexere: ſ3 eā quæ eſt non dolere: aīoq; tranqllū eē: & ꝑturbatōe uacare. Nō eni cōuiuia: nō mulierū puerorūq; cōgreſſus. et cæterorum quæ affert ꝑcioſior mēſa luxuū: uitā uerā ſuauēq; gignere. Sed rōne3 ſobriā cāſq; ꝑſcrutātē: quæq; uel eligenda ſint & opiniones expellentem: aīorūque perturbatōes: hoꝝ oīum iniciū maximū bonū eſſe prudentiam.

Epilepſia cū. i. latino utrobique & unico. l. atq;. pſ. immediate poſt. e. ſcribit̃: nōnulli uero īperite magis q̃ ex ſenſu interponūt. m. & dicūt epilēpſia. Significatq; apud nos app̄henſionē: eo ꝙ ſenſus oēſ cōprehēdat. Dicit̃ ab aliqbꝰ ex noſtris comitialis morbus: eo ꝙ ſi cuiq; ī comitiis contigiſſe dep̄henſu3 fuerit dimittebātur comitia.

Epilogus cum. i. latino & unico. l. ſcribitur: dicitur latine peroratio. nam componitur ab epi quod hic diminutionem indicat & logos qui eſt ſermo.

Epimetheus cū. i. latino: &. th. aſpirato atque eu diphthongo in fine ſcribitur: fuit teſte Heſiodo Iapethi filius ex aſia coniuge: & frater Promethei.

Epimenides cū. i. latino utrobique: & unico. n. ſcribit̃: fuit philoſophus cretēſis contēporaneus Pythagoræ: ut ſcripſit Apuleius li. ii. floridori. habuitque patrē epheſtiu3: ut Theopōpus uoluit. Alii dicūt Doſiadem. Alii Hageſarchū. Oriūduſque fuit ex cnoſo uico. Hic ut refert Laertius aliquādo a patre miſſus: ut ouē rure deferret: meridiāo tēpore diuertit ex itinere atque in ſpelūca qnq̄ginta & ſeptē annis ꝑpetuo ſopore qeuit: Excitus q̄ſiuit ouē. Putabat eni ſe parū obdormiuiſſe: quā cū nō inueniret in agrū reuerſus ē. Cu3 uero agꝛ in alterius ꝑtāte3 ueniſſe uideret: cuncta mutata eſſe perpēderet: rediit in oppidū: ubi a iuniore fratre ſuo iam uetulo cognitus fuit: oēm ex illo didicit rei ueritatē. Qui deīde philoſophatus ſcripſit curetū & coribantū generationē: & theogoniā ad qnq; millia uerſuū: Scripſit argos ædificationē: & Iaſonis in colchon nauigationē ad ſex millia & quadringēta uerſuū. Primus fert̃ agros & domos expiaſſe. Dixit etiā in epiſtola quā miſit ad Solonē eſſe perdifficile hoībus liberis præclariſq; inſtitutis & legibus ſub ſeruitute durare. Obiit anno ætatis ſuæ cēteſimoquiquageſimoſeptimo teſte Phaſgone in libro de longæuis. Vt autem creteſes tradunt teſte Laertio: ducentis nonagintanouem annis.

Epimone cū. i. latino & unico. n. ſcribit̃: dicit̃ latine ꝑſeuerātia. Et eſt figura quādo ad maiorē certitudine3 in eadē dictōe perſeueratur: ut Virgi. Sic ſic iuuat ire ſub umbras. Eadem figura a nonnullis epizeuxis uocatur: ut in ea dictione uidebimus.

Epii cum. i. latino ſcribitur: populi ſunt: qui & helidenſes dicti fuerunt.

Epiphanes cū. i. latino ſcribit̃: trāſfert̃ ab aliqbus illuſtris: ut Antiochus epiphanes. i. illuſtris. Na3 componit̃ ex epi quod eſt ſuper & φανης clarus.

Epiphania cū. i. latino utrobiq; ſcribit̃: dici poteſt a nobis apparitio ſeu manifeſtatio. Nam componit̃ ex epi præpoſitione & φανω manifeſto. Sed aliqui illuſtrationem tranſferunt.

Epy cum. y. græco in fine ſcribitur: fuit urbis nomen. De qua Statius. Et ſummis ingeſtum montibus epy.

Epiſynalipha prima cū. i. latino: ſequēs cū. y. græco: & penultīa cū. i. latino ſcribit̃: eſt cōglutinatio duaꝝ ſyllabaꝝ in unā: quod in diphthongo & ſynæreſi ſæpiſſime fieri contingit. Nā συναλιφη cōiunctio dicitur.

Epirus cum. e. abſq; diphthōgo &. i. latino ſcribit̃. Vnde in penultima apud græcos ει diphthongus habet̃: quæ a noſtris in. i. longam conuerſa fuit: & proprie ετειρος apud nos firmam terram deſignat. Eſt itaque regio in europa: & aliquando moloſſia dicta fuit: ut Iuſtinus li. xvii. affirmare uidet̃: At Seruiꝰ ſuper. iii. æneidos non totā epirum ſe partem: quā Helenus tenuit moloſſiā dicta3 uoluit: quā deinde a fratre Chaone

quem per ignorantiā occidiſſe uenenata ſagitta perhibet chaoniā cognominauit dicente Virgilio.
Morte neoptolemi regnorum reddita ceſſit.
Pars heleno qui chaonios cognomine campos.
Chaoniāq; omnem troiano a chaone dixit.
Et uidet pars illa fuiſſe alpeſtris: dicente Pli. iiii. naturalis hiſtoriæ Chaonas ſunt primi mōtes epiri: a quib⁹ chaonia dicta eſt. ſ. epirus eſt & in chaonia mons dodone: in quo ſilua fuit dodona carminibus poetarū græcorūq; & latinorū pcelebris. Nā in ea tēplū fuiſſe dicit Ioui dodoneo ſacrū in quod duas e cælo colūbas deſcendiſſe ferunt: & inde ueteribus ſolitas inſidere quercub⁹: e quibus poſtulantibus reſponſa ab illis dabātur: dicente Virgi. li. georgicorum. ii. Aeſculus atq; habitæ grais oracula quercus: & Lucanus in. iiii.
Theſproti dryopeſq; ruunt: quercuſq; ſilentes.
Chaonio ueteres liquerunt uertice ſellæ.
Et dixit ſilētes: qa lōge ante Lucanū ex illis colūbis ut aiūt una delphos boetiæ ciuitatē uolauit: & ibi Apollinis delphici clarius fecit oraculū: Altera in aphricā ad āmonis Iouis tēpluʒ trāſmeaſſe ſcribitur: q̄ de re in chaonia Iouis oraculum terminatū fuit: iō dixit Virgi. Habitæ grais oracula quercus.

E phyra cū. ph. aſpirato: & nōnunq; ab aliquibus ſine aſpiratōe: & . y. græco ſcribit urbs fuit achaiæ: quæ poſtea corinthus dicta ē in q̄ pulcherrima & artificioſa ex ære fiebāt uaſa: dixit Virgi. li. georgicorū. i. Illuſaſq; auro ueſtes ephyræiaq; æra: ubi in penultima unū. i. cauſa metri iterpoſitū fuit. nā alias ephyræa cū æ diphthōgo in penultima: hoc eſt non ſequente. i. ante ultimum. a. ſcribitur: ut Lucanus circa initium li. vi. cū ait.
inſedit caſtris epyræaq; mœnia ſeruat.

E phirediū cū. i. latino utrobiq; & . c. abſq; diphthōgo uel aſpiratōe ſcribit uocabulū eſt teſte Quinti. ex duobus pegrinis cōpoſitū: nā ut idē pgit cū ſit præpoſitio epi græca: reda gallicū: nec græc⁹ tamen nec gallicus utit cōpoſito. romani ſuū ex utroq; alieno fecerūt. Iuuenalis illo utit in ſatyra Stēmata quid faciūt cum ait Toruoq; trahunt epiredia collo Segnipedes.

E phyre cū. ph. aſpirato & . y. græco ſcribit: fuit nympha Oceani & Tethyos filia: de q̄ Virgi. libro georgicorum. iiii. meminit.

E phyris penultiā cū ph. aſpirato: & . y. græco: & ultiā cū. i. latino ſcribit: fuit teſte Herodoto urbs in laconia.

E pimerides cū. ph. aſpirato & . i. latino utrobiq; ſcribit: dici poſſunt latine diurnales: uel ut interpretatus eſt Sēpronius Aſellia diaria & ephimeris in ſingulari diariū: nam ab epi & ὑμερίλεσ deriuatū ab ὑμερα qui eſt dies componitur: unde & pro libro in quo diurnales erant diuinatões accepit Iuue. in ſatyra Credo pudiciciā: cū ait in cui⁹ manib⁹ ceu pinguia ſuccina tritas Cernis ephimeridas: & Ouidi. li. i. de ſine titulo.
Inter epimeridas melius tabulaſq; iacerent.
In quibus aſſumptas fleret auarus opes.

E phebus cuʒ. e. abſq; aliqua diphthongo ſcribit: dicit apud nos pubes: de quo in ante habitis late uidimus: habetq; primam breuem.

E phialtes cū. i. latino: & . t. exili ſcribit: hic & Oet⁹ fuerūt gigātes: & filii Aloei: ut in dictiōe Aloe⁹ uidim⁹: & teſte Seruio ſup. iii. æneidos interpretat ephialtes latine incub⁹. i. fatu⁹ & facund⁹: hæc ille ad uerbum.

E phippia prima cū. ph. aſpirato & . i. latino ſequēte duplicato. p. atq; iterū. i. latino in penultia ſcribit: ſūt ornamēta equorū: Hora. per ātiphraſiʒ inqt. Optat ephippia bos piger optat arare caball⁹: & cōponit ex epi præpoſitione & hyppos qui eſt equus: ſecundum modum ſupra expoſitum.

E ppiphonenia abſq; aliq̄ diphthongo & . i. latino ſcribit: & eſt teſte Quintili. li. viii. de inſtitutōe oratoria rei narratæ uel probatæ ſumma acclamatio: Virgi. in. i. æneidos: Tātæ molis erat romanā cōdere gentem: Cicero pro Milone: facere enim probus adoleſcens periculoſe q̄ perpeti turpiter maluit. et componitur ex epi præpoſitione & φονη quod eſt clamor.

E piſtola cū. i. latino & . t. exili ſequēte o ante. l. ſcribit: & deſcēdit a medio paracimeno hui⁹ uerbi ἐπιςέλλω quod ē mitto: nā amittit unū. l. in futuro: & dicit ἐπιςελῶ: deinde cū. e. in penultia futuri mutat in. o. uocalē in penultia paracimeni: & dicit ἐπισολα: unde nos epiſtolā dicim⁹: quam illi ἐπισολην uocant. et inde apoſtolus miſſus.

E piſtropus cum. i. latino & . t. exili ſcribitur: fuit phocidis rex: unus ex græcorum ducibus: qui uenerunt ad troiam: ut oſtendit Homerus li. ii. illiados.

E piſcop⁹ p. i. latinū: & . c. abſq; aſpiratōe ſcribit: & ut ſupra uidim⁹ in præceptis ex epi præpoſitōe: & ſcopos quod ē ſpeculatio cōponit: itaq; inſpector dici poteſt: unde & epiſcopatus dicitur: quæ ipſa eſt dignitas: & epiſcopium locus ubi epiſcopus ipſe commoratur.

E piſtylion cū. t. exili ſequēte. y. græco: & penultia cū unico. l. & . i. latino ſcribit: traducit ab aliqb⁹ colūnella: ita ut ſit diminitiuū ſtyli: quæ ē colūna. Alii etiā capitellū: quod ſupra ſtylon pouitur intelligi uoluerunt.

E pitaphiū cum. i. latino & . t. exili ſcribitur: dicitur ſecundum eius compoſitionē & uerba ſupra ſepulchrum Nam cōponitur ex epi præpoſitione: quæ eſt ſupra: & τάφοσ ſepulchrum: hoc ē ſupra tumulum. Sʒ ab auctoribus ꝑ laude ſumit: quæ poſt completā ſepulturā alicuius dicit: ut uidimus in dictione epiodium.

E pithalamion cum.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur:dicebatur ſacer hymnus:qui in ſponſalitiis uiri & uxo-
ris canebatur.unde etiam Hieronymus ad Paulinum ait:Sanctarũ nuptiaꝝ dulce canit epithalamium.
E pitheton penultima cum.th.aſpirato:& ultima cũ.t.ſimplici.i.ſine aſpiratione ſcribitur:dicitur a nobis
adiectiuum.pót dici impoſitũ uel appoſitũ.ná ex epi quod hic dicit in:& θέτου poſitũ cõponitur:ut Alma
ceres:uenuſta uenus cælũq; profundum Obſceniq; canes:iportunæq; uolucres:Et differt ab antonomaſia
quæ uice nominis ponitur:epithetũ quod nunq̃ ſine nomine. Vnde id quoq; fieri a poetis conſueuit:ut &
præſentia ponant epitheta ad ea.ſ.quæ futura ſunt:ut Virgi.Præcipuæ infœlix Dido peſti deuota futuræ.
Et parum infra:inſcia dido Inſideat quãtus miſeræ deus.Similiter li.xi.de Camilla puella quæ artificio pa-
tris ſaluata fuerat:Infœlix fugit in iaculo ſtridente camilla.Non.ſ.eo tépore infœlix quo euaſit: ſed poſtea
cum in bello periit.fiunt etiã epithea nõnunq̃ præſentia ex peractis rebus:ut idem Virgi.li.ii.æneidos. In-
fœlix qua ſe dum regna manebant:Sæpius andromache ferre incomitata ſolebat.
E pithima cum.i.latino utrobiq;:&.th.aſpirato ſcribitur:interpretari ad uerbum poteſt ſup impoſitum. naꝫ
ex epi quod eſt ſuper:& θημα poſitum componitur.
E pitoma cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:dici poteſt breuiarium:nam componitur ex epi præpoſitiõe: & το
μη quæ eſt inciſio quaſi interfectum.
E pigráma cum.i.latino & duplicato.m.ſcribitur:dici poteſt ad uerbum ſuperſcriptio:nam epi dicitur ſuper
& γραμμα littera uel ſcriptio.
E pitritus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino utrobiq; ſcribitur:pes é ex quattuor ſyllabis cõſtans:quaꝝ una
ſemper ab aliis tribus diſcrepat.unde epitritus primus eſt pes cõſtans ex iambo & ſpondeo:hoc é ex prima
breui & tribus ſequentibus longis:temporum ſeptem:&ſic contrarius primo pæoni:ut ſacerdos ſalutari.
Epiritus ſecundus conſtat ex trocheo & ſpondeo:hoc eſt ex longa & breui:& poſtremis longis:& ſic tempo
rum ſepté:ac ſecundo pæoni contrarius:ut conditores imperatores.Epitritus tertius conſtat ex ſpõdeo &
iambo.i.ex duabus longis & breui & longa:téporũ ſeptem & contrarius tertio pæoni:ut hæreditas Demo
ſthenes.Epitritus quartus ex ſpondeo conſtat & trocheo:hoc eſt ex tribus longis:& quarta breui. tempoꝝ
ſeptem:& contrarius quarto pæoni oportunus:Cæleſtinus.
E pizeuxis cum.i.latino utrobiq;:&.z.conſonãte atq; eu diphthongo in penultima:& in ultima cum.x.cõſo
nante ſcribit̃:dici poteſt latine cõbinatio.Id enĩ ζευσις importat:& tunc figura eſt cuꝫ dictõ in uerſu abſq;
medio aliarũ dictionũ combinat̃:ut Virgili. Me me adſum q feci:& alibi:Sic ſic iuuat ire ſub umbras.
E pos cum unico.p.exili ſcribit̃:dicitur a noſtris carmé.eſtq; apud græcos generis neutri:ſꝫ compoſitum cum
ωδη qui eſt cantus: dicitur apud nos epodus q̃ſi carminis cantus.Et inde epodion diminitiuum in recto.i.
paruũ carmen quod a lyricis clauſula breuis dicitur:quaſi præciſos uerſus integris ſubiiciat:ut apd̃ Hora
tium:Beatus ille qui ꝓcul negociis deinde ſequitur præciſus. Vt priſca gens mortalium. & ſic deinceps al-
terni quibus aliqua pars deeſt:& ſunt ipſis præcedentibus ſimiles.
E raſyſtratus abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribitur:fuit medicus eximius ex Ariſtotelis familia na
tus:& deſcendit ab ερωσ quod eſt amor & ςρατου exercitum.
E raſinꝰ cum.i.latino & ſimplo.ſ.ſcribit̃:eſt teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vi.achaiæ fluuiꝰ ex ſtymphalide pa-
lude ꝓfluens:& adeo p nemæaꝫ ſiluã turgide labés:φ ripis minime cõtineri poſſit: ſꝫ arboꝝ ſit populator.
Et ut ſubdit Herodotꝰ poſt certũ ſui curſus ſpaciũ abſorbet̃ a terra:& in argolicis exuberãtiſſimus exit: qd̃
ſane Ouidi.tetigit li.xv.metamorpho.cum ait.
Sic modo combibitur recto quoq; gurgite lapſus.
Redditur argolicis ingens eraſinus in aruis.
E rate cum.t.exili ſcribitur: fuit teſte Heſiodo.in theogonia nympha Oceani & Thethyos filia: & ab ερωσ
quod eſt amor deſcendit.
E rato cũ.t.exili ſcribit̃:fuit muſaꝝ una dicta ſimiliter ab eros huiꝰ eratos.i.amor amoris:de q̃ Virg.li.vii.æ-
neidos meminit cũ ait:Nũc age q reges erato quæ tépora reꝝ.Quis latio antiquo fuerit ſtatus
E rebus abſq; aliq̃ aſpiratione aut diphthongo a græcis ſcribit̃:& ponit̃ ꝓ parte inferni:in q̃ teſte Seruio ſup
vi.æneidos Virgi.Illi morabant̃ qui bene uixerant.Cum ad elyſios cápos nõ niſi purgati ꝓficiſcerent̃.
E richtheꝰ cũ.ch.&.th.aſpiratis ſcribit̃:fuit teſte Home.li.vii.odyſſeæ uir phæax.Alteꝝ dixit idé Home.li.ii
Iliad.regé fuiſſe magnanimũ athenaꝝ:qué Minerua e ruræ ubi natꝰ erat ſuſcepit educauit:& atheniẽſi po
pulo ꝓ rege tradidit:ióq; ãnua mineruæ.ſolénia atheniẽſes i ea ĩſigni urbe agũt:tauroꝝ agnoꝝq; ſacrificiis
E remꝰ abſq; aliq̃ aſpiratõe aut diphthõgo a græcis ſcribit̃:quoꝝ cũ magis ꝓpria ſit aſpiratio:de cõſuetudĩe
noſtra miror q̃ ſemp illã aſpiramꝰ dici pót a nobis deſertũ:& ĩde eremita ét ſine aſpiratõe ſcribi dꝫ q̃ſi colés
E retria cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Ptolomæo oppidum in euboia (deſerta.
E reuthalion cum eu diphthongo &.th.aſpirato atq;.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados.iiii.
uir dius:quem Neſtor cuꝫ olim interemit:& li.vii.dixit illum cuꝫ miraculo corporis:tuꝫ excellentia armorũ
præcipuum in bello pyliorum & acadum fuiſſe.
E rgaſtuluꝫ cũ.t.exili ſcribit̃:dici poteſt latine taberna:uel officia:& deſcendit ab ἐργαζομαι quod eſt opor

quo uocabulo noſtri poetæ ſæpe utunť.Iuue.in ſatyra:Credo pudiciciam:Poſcitq; maritū Paſtores pueros omnes ergaſtula tota:ſed cū in diuerſis locis noxii homines & ſerui durius operari cogerenť:dixit Iuuenalis in alia ſatyra:quæ incipit Stēmata quid faciunt.Nempe in lucanos:ut tuſca ergaſtula mutas.i.tuſcas tabernas ubi plurimū operari cogebanť.At in maſculino ergaſtulus ꝓ operario ſumiť dicēte Plinio li.xviii.naturalis hiſtoriæ:ubi de ipſis agricolis loquiť:Sed nos miramur ergaſtularū non eadē emolumēta eſſe:quæ imperator ergaſtulorum dixit:hoc eſt eorum:qui agriculturā exercebant.

E rgaſylus penultima cum.y.græco ſcribiť:fuit nomen uiri proprium.

E ribœa prima cum.i.latino:& penultima cum œ diphthongo ſcribiť:dicitur ab Homero lib.v.iliados nouerca Mercurii.i.Iuno cuius monitu & precibus ipē Mercurius Martē ex arctis uinculis liberauit:ut uidimus in dictione aloeus:& interpretari ualet lis buculæ ſeu iuuencæ:nā ἔρισ lis diciť:& βοι ου bucula ſeu iuuenca:quia Iſidem multa indignatione proſecuta fuit.

E ricates cum.i.latino & abſq; aliqua aſpiratione ſcribiť:nomē fuit uiri proprium de quo Virgi.li.x.meminit:& interpretari ualet quaſi ira confractus.nā componitur ex ἔρισ quod ē ira & κατεασσω infringo.

E richthonius cum.i.latino utrobiq;:&.ch.atq;.th.aſpiratis in eandē ſyllabam concurrentibus:ut ſupra uidimus ſcribiť:& ſignificat terræ litē.Nā componiť ex ἔρις quæ eſt lis:χθονος.i.terræ quaſi ex lite & terra natus erichthonius ipſe fuerit:per hunc.ſ.modum:ut Euripides apud græcos:& Ouidi⁹ li.metamorpho.ii.apud noſtros ſcripſere:Cum Vulcanus in gigātomachia fulmina Ioui & aliis diis arma feciſſet:ei Iuppiter pro premio obtulit:ut quicquid uellet ab eo peteret:nec ſe quicq; negaturū:per ſtygem paludem iurauit.at claudus faber Mineruæ nuptias poſtulauit.Cuius ardenti amore tenebať:annuit Iuppiter ne periurus fieret:Mineruam tamen āmonuit.ut ſi poſſet uirginitatem uiribus:quia erat dea belli tueretur.Dum ergo Vulcanus blanditiis quibuſdam conſumptis eam allicere non poſſet:uim molliebať:contra quē cū uiriliter dea belli reſiſteret:contigit:ut ex hac colluctatione Vulcanus affectum libidinis in terram iaceret ſuper quem Minerua pudore cōmota puluerem pede coniecit:ex quo temporis ſucceſſu natū dicunt Erichthonium anguinos pedes habentē:ita ut ætate deinde ꝓuectus:ad pedum fœditatem tegendam iunctis equis currum primo excogitauerit:dicente Virgilio li.iii.georgicorum.

Primus Erichthonius currus & quattuor auſus.
Iungere equos rapidiſq; rotis inſiſtere uictor.

Sed quēadmodum a Minerua infantulus fuerat in ciſta poſitus:& in cuſtodia filiabus Erichthei athenarū regis datus Euripides & Ouidius late proſequunť.Hunc inueniſſe argentum dixit Plinius circa finem libri ſeptimi naturalis hiſtoriæ.

E richtheus eandem orthographiam atq; deriuationem habet:quin & eundē apud nonnullos græcorū poetas deſignat.

E rycina antepenultima cum.y.græco:penultima cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:poniť pro Venere:ut clare uidebimus in dictione eryx.unde Ouidi.Quid geminas erycina meos ſine fine dolores.

E ridanus cum.i.latino & abſq; aſpiratione principii ſcribitur:fluuius eſt galliæ ciſalpinæ:ſic quoq; dictus a græcis:ſed a noſtris padus uocať:dicente Virgi.li.ii.georgicoꝝ:Necnon & torrentē undā leuis innatat alnus Miſſa pado.hunc dixit Plinius li.iii.naturalis hiſtoriæ a phaetonte cognominari:qui alii nomine dicebať Eridanus.Sed cum ab irato Ioue fulminatus cecidiſſet in padum:illi fluuio nomē dedit.Seruius uero ſuper.vi.æneidos addidit tunc quoq; illum a luce ardoris ſui phaetontis nomē aſſumpſiſſe.Id.n.id uocabulū indicat:ut uidebimus in ea dictione.Vnde Martialis lib.epigrammatū.x.Et phaetontei qui petis arua padi.Eundem poetæ græci dixerunt nonnunq; fluuium eſſe inferoꝝ:& ad ſuperos ſcaturire:iuxta qđ dixiſſe uidetur Virgilius li.vi.dum ait.

Inter odoratum lauri nemus:unde ſuperne.
Plurimus eridanus per ſiluam uoluitur amnis.

Et forſitan nil aliud intelligere uoluerūt:q; ꝙ e ueſulo mōte ꝓpinquo mari tyrrheno quod infeꝝ dicimus proueniat:& in mare hadriaticū:quod ſupeꝝ uocare ſolemus:cadat.de quo fluuio pulcherrime meminit Virgi.li.georgicoꝝ.iiii.& Ouidius.ii.de ſine titulo cum ait:Frigidus eurotas populiferq; padus.

E rigone cum.i.latino ſcribitur:fuit filia Icari:ut in ea dictione uidebimus.

E rillus cū.i.latino & duplicato.l.ſcribitur:hic & Pyrrho fuerunt philoſophi:de quibus Cicero in libris de finibus & de officiis ſæpe meminit.

E rymanthus cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribiť:mons ē in archadiæ finib⁹:quin & ſilua & fluuib⁹ in alpheū defluens:ut oſtendit Pli.li.iiii.naturalis hiſtoriæ Statius & Vibius:hunc oſtendere uidetur.Virg.libro.iiii.æneidos pinis conſitum eſſe cum ait.

Vt quondam caua decidit aut erymantho.
Aut ida in magna radicibus eruta pinus.

De hoc ſæpiſſime in tragœdiis meminit Seneca:ubi oſtendit Herculē aprum menalium cuncta uaſtantem cœpiſſe:atq; interfeciſſe:ut quidam uelle uidentur uel ut alii uolunt uiuum Euryſteo detuliſſe.

E rimantus cuꝫ.i.latino &.t.exili ſcribitur:poniturq; ꝓ eo qui lites diſſeminando diuinat: quaſi ἔρι λοσ.i. litis μαντις:ſiue diuinus quo uocabulo Iuuenalis.iii.in ſatyra græcos uocauit:qui nobilium romanoruꝫ domos penetrantes omnia ſcire uolebant:ut inde timerent̃.unde ait:Aut dyſphilus aut erimantus.i.q ſuis mantiis & diuinationibus lites diſſeminat.

E rinnys penultima cum.i.latino:& ultima cum.y.græco ac cum duplici.n.ſcribit̃: facitq; ĩ plurali erinnyes. unde nonnulli ex poetis noſtris amouentes ultimum.n.cũ.y.græco dicunt erines:furiæ ſunt infernales.

E riphyle ſecunda cũ.i.latino penultima cuꝫ.y.græco ſcribit̃:quidã cum.ph.aſpirato:& nonnulli abſq; aſpiratione ſcribunt:habetq; accentum in penultima:poteſtq; interpretari porta litis.Nam πύλη porta eſt: & ἔρις lis:fuit Talaonis argiuorum regis filia:uel ut alii ſcribunt Teleſtoris:uxorq; Amphiarea auguris argiui:quæ cum ex uiro Amphilocum & Alcmæũ pepiſſet amore monilis olim elaborati a Vulcano capta:ut illud ab argia Polynicis coniuge ſuſciperet uiri ſui latebraꝫ ꝑdidit:qui utiq; latebas ne ad thebas obſidendas adiret:cum ſe in bello illo noſceret periturũ:ut in dictione Amphiareus uidimus.Quare deinde in ultionem patris ab Alcmæo filio occiſa fuit:dicente Virg.li.æneidos.vi.His phædrã ꝓcriniq; locis mœſtãq; eriphylem crudelis nati monſtrantẽ uulnera cernit:& Ouidius libro de ſine titulo ait.

Ex quibus exierat traiecit uiſcera ferro.
Filius:& pœnæ cauſa monile fuit.

Quare dixit illam Seruius ſuper quarto æneidos apud inferos inter amantes cõmorari:quia monile cõcupierat:de eadem meminit Iuue.in ſatyra:Credo pudiciciam:cum ait:Occurrunt multæ tibi belides atque eriphyle:quæ.ſ.uirorum ſuorum ſint cauſa mortis:ut hæ fuerunt.

E riphyſa antepenultima cum.i.latino:penultima cum.y.græco & cum ſimplo.ſ.ſcribit̃:inſula una eſt ex æoliis:quaſi ἔριν.i.litem φυσα.i.ſufflans.

E riſitos cum.i.latino utrobiq; &.t.exili ſcribit̃:nomen fuit uiri:qui Cererem prorſus aſpernebatur:ut oſtendit Ouidius li.viii.metamorphoſeos:& componit̃ ex ἔρισ quod eſt lis:& σῖτοσ frumentuꝫ quaſi lis cum frumento.

E rythron cuꝫ.y.græco &.th.aſpirato ſequente.r.ſcribitur:dicit̃ a noſtris rubruꝫ:quo ſane nomine Perſei filius:& Andromade uocatus fuit:a quo teſte Solino & non ſoluꝫ ab arenaruꝫ colore:mare id uocatum fuit quod rubrum dicimus.

E rythrea ſyllaba ſimili modo ſcribit̃:quia ex his locis:quæ iuxta rubrum mare ſunt originem traxiſſe dicit̃.

E rythrea etiã inſula ponitur a Plinio circa fineꝫ li.iiii.hiſtoriæ naturalis in mari gaditano:quã ideo ſic cognominataꝫ dicit:quoniaꝫ tyrii ab origine earum orti ab erythreo mari ferebant̃: & ſubdit in hanc Geryones habitaſſe a quibuſdam exiſtimat̃:cuius armenta Hercules abduxerit:& ſubdit.Sũt qui aliaꝫ eſſe eam:& cõtra luſitaneam arbitrentur:quã eodem nomine appellant.

E rythinus antepenultima cuꝫ.y.græco:penultima cum.th.aſpirato:&.i.latino ſcribitur:fuit hominis ac urbis nomen.

E ryx cũ.y.græco ſcribitur:fuit Butæ filii amici bebrycioruꝫ regis ex Venere filius ut celebres græcoꝝ auctores atteſtant̃.Seruius uero Neptuni filiũ dixit.hic in ſicilia regnans:& corporis uirib⁹ preſtans legeꝫ hoſpitibus dedit:ut cuꝫ eo cæſtibus decertarent:q tandeꝫ ab Hercule redeunte ex hiſpania uictus occubuit: & in ſummo montis ꝓpinqui drepano:ſub quo in honoreꝫ matris templum conſtrui fecerat: & uocari iuſſerat erycinæ Veneris templũ ſepultus fuit ex quo monti nomen erycis datum eſt.de quo Ouidi.li.ii.de arte

Sed dea non patitur ſic ad ſua gaudia cogi.
Colle ſub umbroſo quã tenet altus eryx.

Sane de ipſo eodem eryce:dixit Seneca in Hercule furente.

Ipſius opus eſt cæleſtibus fractus ſuis.
Eryx:& eryci uinctus antæus libis.

E rodius cũ.e.abſq; diphthõgo:&.i.latino ſcribit̃:auis eſt:in quã libro.x.iliados conuerſam dixit Homerus Palladam:cum faueret Vlyxi exploratori.

E rotima cum.t.exili:&.i.latino ſcribit̃:dicit̃ a noſtris interrogatio:quã figurã ornatus poetæ obſeruant: ut Terentius in andria:Vbi illic eſt ſcelus:qui me hodie perdidit.Virgi.li.ii.æneidos.

Quo res ſumma loco ꝑanthu:quã præhendimus arcem.

E rrare per duplex.r.ſcribitur:& dictũ uerſũq; ἔρρειν uerbo græco dixit Cloatius uerus in libris quos inſcripſit uerboꝝ e græcis tractorum:ut rettulit Gellius li.xvi.noctiũ atticaruꝫ:quo uerbo uſus eſt Homer⁹ cuꝫ ait:ἔρρε κακὴ γλήνη:& alibi comperi ἔρρε ἐκ νήσου Τάσσου ἐλέγχιστε ζωόντων.

E ſſedones cuꝫ duplicato.ſ.ſcribitur:ſunt aſiaticoꝝ ſchytaꝝ populi:quibus teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ.iiii. Mos eſt parentum funera cantu ꝓſequi & congregatis ꝓximis cadauera ipſa pecudum ãmixtis carnib⁹ comedunt.Quin & oſſa capitum incincta auro tenent ad ſeruitia poculorum:quæ teſte Plinio li.iiii. naturalis hiſtoriæ ultima ſunt pietatis officia.

E tearchus cum.t.exili:&.ch.aſpirato ſcribit̃:rex fuit oaxis urbis cretæ:ut in ea dictione uidebimus.

E teocles antepenultima cum.t.exili &.e.abſq; diphthongo:ultima cum.e.ſimplici ſcribitur:& habet accentum in antepenultima:fuit filius Oedipodis thebanorum regis:qui cū fratre Polynice diſſenſit:ut late mōſtrauit Statius in ſua thebaide.

E themon cum.th.aſpirato &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:nomen fuit uiri proprium de quo Virgi.lib.x. æneidos meminit cum ait:Et clarus ethemon lytia comitatur ab alta.

E tymologia prima cum.e.abſq; diphthongo ſequens cum.t.exili &.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:hæc uerboꝝ originem inquirit:& a Cicerone dicta eſt notatio: quia nomen eius ut dixit Quintilianus apud Ariſtotelem inuenit συμβολον quod eſt nota:nam uerbum ex uerbo ductum.i.ueriloquiū: ipſe Cicero qui finxit teſte Quintialiano reformidat.Sunt qui uim potius intuiti originationem uocent.

E thnicus cum.th.aſpirato:ſequente.n.&.i.latino in eadem ſyllaba:atq;.c.exili in ultima ſcribitur:dici pōt a nobis gentilis:nam deriuatur ab ἔθνος quod gentem ſignificat.

E thos cum.th.aſpirato ſcribitur:ſed prima apud græcos dupliciter habet᷑.Nam uno modo cum.e.ſcribitur abſq; aliqua diphthongo:quæ ſane littera apud illos ſemper breuis eſt:& tunc quoq; morem dicit:hoc eſt conſuetudinem & ritum:& Iuuena.in ſatyra:quæ incipit.Et ſpes & ratio obſeruauit cum ait:Scribendi cacethos ægroq; in corde ſeneſcit:ubi penultima eius quod eſt cacethos breuis habet᷑:& malum moreꝫ ac cōſuetudinem indicat:ut in ea dictione uidimus.alio uero modo apud illos:non cum.e.breui:ſed cum.η.ſcribitur:quæ ſemper apud eos longa eſt:& tunc quoq; uirtutem hoc ē morem:qui eſt habitus animi deſignat ut uoluit Ariſtoteles libro æthicorum primo:nonnunq̄ etiā indolem traductum cōperi:ſed cum nos diuerſas eiuſmodi litteras non habeamus:& ipm.η.in.e.longam apud nos transferatur:ut ea ꝓductio cognoſceretur:atq; ob id uocabuli diuerſum ſignificatum comprehendi poſſet:conſueuerunt antiqui noſtri non.e. ſimplicem:ſed.æ.diphthongum ſcribere:ut uidimus in dictione æthica: quæ ab æthos ſecundum hanc ſignificationem deriuatur.

E uan cum eu diphthongo &.n.littera in fine ſcribitur:interiectio quædam eſt laudantium Bacchum: quam quidem interpretantur bone puer.

E uanne cum eu diphthongo & duplicato.n.ſcribitur:fuit ut quidā ferunt Martis filia ex Thebe uxore Aſopi:uxorq; Capanei:quæ illum incredibili amore dilexit:ita ut cum audiret eū apud thebas cecidiſſe fere in mortis ſtuporem diriguit:& cum deinde illius celebraretur funus ſe in rogum proiecerit:ipſa dicente apud Ouidi.libro.iii.de arte amandi.

Accipe me capaneu:cineres miſcebimus inquit.

E uænetus ſecunda cum æ & ultima cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.vii.Carnei filius & dux lacedæmoniorum:qui ad cuſtodiendum introitum theſſaliæ contra Xerxem una cum Themiſtocle duce athenienſium a græcis conſtitutus fuit.

E uæmon penultima cum æ diphthongo ſcribitur:fuit rex hormenii:& pater Eurypyli:ut oſtendit Homerus libro iliados ſecundo.

E uander & Euandrus:utrunq; ut ſupra oſtendimus comperitur:& interpretari ualet bonus uir:nam ευ bonum indicat:& ανηρ ανδρος uirum dicit:fuit teſte Seruio ſuper.viii.æneidos:Pallantis arcadum regis nepos:qui cum patreꝫ caſu occidiſſet:uel ut aliis placet ſeditione:ſuadēte matre Nicoſtrata quæ uaticinatrix erat:& per uaticinium fugiente filio maxima ꝓmittebat:dimiſſa arcadia cum eo ad italiam uenit: & hoſtia thybridis intrans:atq; pulſis ab originibus in pallatino monte conſedit:ubi modicum fundauit oppidum dictum nomine pallanteum:dicente ipſo Euandro ad Aeneam apud Virgilium in.viii.

Tum rex euandrus romane conditor arcis.
Me patria pulſum pelagiq; extrema ſequentem.
Fortuna omnipotens & ineluctabile fatum.
His poſuere locis:matriſq; ægere tremenda.
Carmentis nymphæ monita & deus auctor apollo.

Idem Ouidius libro.i.faſtorum longo ꝓceſſu expreſſit.Iuſtinus uero li.xliii.inquit.Euander rex arcadiæ a pallante urbe diſcedens in italiam cum mediocri turba populoꝝ uenit:cui Faunus & agros & monteꝫ quē ille poſtea pallatium appellauit benigne conceſſit:de quo in dictione roma uidebimus.

E uboia prima cum eu diphthongo penultima cum.i.latino diuiſo ab.o.ſcribitur:naꝫ apud græcos diphthōgus eſt oi:quæ a noſtris diuidit᷑:ut ſupra uidimus.Inſula ē percelebris atticæ adiacens in mari: quod ab illa euboicū dicit᷑:& tam modico ſpacio a continenti boetiæ diuidit᷑:ꝙ dubiūꝫ fuerit teſte Solino an debuerit inter inſulas numerari:fuit etiam eodem nomine ciuitas in eadem inſula.

E uclides cum.e.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Laertio geometra inſignis ab oppido megaris:qđ iſthmo adiacet:ſiue ut tradet Alexander gelonus:fuitq; teſte Plutarcho Socrati contēporaneus.

E uchariſtia cum.ch.aſpirato &.i.latino utrobiq; atq;.t.ſimplici ſcribitur:dici poteſt a nobis bona gratia.Nā componitur ex ευ quod eſt bonum & χαρις gratia.

E uchion cum eu diphthongo &.ch.aſpirato:atq;.i.latino ſcribitur:nomen eſt Bacchi deductū ab ευχη:qđ

uotum & precem indicat:quaſi dignus ſit uoto & prece ut πρακτεον quod a πραξις deducitur: indicat
opere dignum:unde eiuſmodi terminationes ſimiliter indicant.

E udamidas cū diphthongo ſimiliter &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Plutarcho Archidami filius & frater Algidis

E udæmonidas cū prima ſimiliter:ſequens cū æ diphthongo:& penultia cuꝫ.i.latino ſcrbitur: nomē fuit uiri
ꝓprium originem habens ab ευ quod eſt bonum & δαιμονιδης quod originem habꝫ a dæmon quod ē
intelligens quaſi bene diſcernens.

E udora cum eu diphthongo ſimiliter ſcribitur:& interpretari ualet bonū donum:fuit teſte Heſiodo in theo
gonia nympha Oceani & Tethyos filia.

E udoxus cū eu diphthongo &.x.conſonāte ſcribit̃:& pōt interpretari bene glorioſus.δοξα enī gloria ē: fu
it cnidius patria Aeſchinis filius:fuit geometres & aſtrologus ſummꝰ:didicitq; geometriā ab archita:fuitq;
medicꝰ & legifer: in medicina Philiſtione ſiculo præceptore uſus eſt teſte Callimacho: Iuit athenas: & fuit
Socratis auditor Socyone teſte:nonnulli etiā Platonis aſſerunt.Deinde in ægyptū perrexit: ubi uno anno
menſibus quattuor ſacerdotes audiuit:mento attōſo atq; ſupercilio octo annoꝝ hiſtoriā cōdidit.inde mau
ſeolea uidere uoluit: & apud cyricū in propōtide philoſophatus ē.dixitq; teſte Laertio in ꝓœmio de uitis
philoſophorum homines magoꝝ ſententia reuicturos eſſe.Reliquit cōmentaria:pulcherrima & eruditio-
nis plena.nā ſcripſit leges:& de geometria atq; aſtrologia fecit libros eximios.unde Cæſar in cōuiuio Cleo
patræ apud Lucanum li.x.dicebat ad Chorebum.Non meus eudoxi uincet̃ faſtibꝰ annus. Nā teſte Seruio
ſuper.v.æneidos ipſe primus annū depræhendit:poſt quem Hipparchus & ultimo cæſar.Meminit etiā iſtiꝰ
Ariſtoteles li.metamorpho.xii.& ſimiliter in æthicis:tres fuerunt Eudoxi:primus hic:ſecundus rhodius hi
ſtoricus:tertius ſiculus Agathoclis filius & poeta comicus.

E udoxia cum.x.conſonante &.i.latino ſcribit̃:dicit̃ a noſtris bona gloria:ut in præcedenti uidimus.

E uenos cum eu diphthōgo ſecunda cuꝫ.e.abſq; diphthongo & unico.n.ſcribitur:ſic quoq; græce ευηνος:
fluuius eſt deſcendens a thratia & calydoniā ſecans.de quo Ouidius meminit libro metamorp.ix.cum ait.
Nāque noua repetens patrios cum coniuge muros.
Venerat eueni rapidas Ioue natus ad undas.
Et Lucanus libro.vi.theſſaliam deſcribens ait.
Et meleagream maculatus ſanguine neſſi.
Euenos calydona ſecat:caditq; teſte Pli.iiii.naturalis hiſtoriæ ī corīthiacū ſinū ex oppoſito ad urbē patras.

E ueltho cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Herodoto rex ſalaminæ.

E umelus cū unico.l.præcedente.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:fuit Admeti regis theſſaliæ filius ex Alceſti uxo
re:ut uidimus in dictione Alceſtis.

E uemenes uel ut aliis magis placuit euemenius prima cū eu diphthōgo:& reliqua abſq; diphthongo ſcribū
tur:fuit uir cardianus:qui teſte Aemilio ſi uirtuti par data eſſet fortuna:non ille quidē maior ſed multo il-
luſtrior atq; etiā honoratior fuiſſet:nā cum ætas eius incidiſſet in ea tēpora:qbus macedones florerēt: mul-
tū ei detraxit inter eos uiuenti qđ alienæ erat ciuitatis:neq; aliud huic defuit ꝙ generoſa ſtirps & ſi illo do-
meſtico ſūmo genere erat tamen macedones eū ſibi aliquando anteponi indigne ferebant: uincebat.n.oēs
cura:uigilantia:patientia:calliditate:& celebritate ingenii:adoleſcentulus ad amiciciā acceſſit Philippi pa
tris Alexandri & breui tempore in intimam deuenit familiaritatem:quem cum Alexandro filio cōſeruauit
de quo magna deinde ab græcorum hiſtoricis deſcribuntur.

E umæus cum æ diphthongo in penultima ſcribit̃:fuit teſte Homero ſubulcus:qui Vlyxem poſt longos erro
res in domum patris conduxit.

E umenides cum eu diphthongo &.i.latino ſcribitur:indicat ſecundum uerbum mites:ſed per contrariū fu-
riæ deſignantur infernales:quia longe ſunt immites.

E umilus cum.i.latino & unico.l.ſcribit̃:fuit teſte Homero unus ex græcis ducibꝰ q ad troianū bellū uenere.

E umonides cū.o.poſt.m.& ante.n.atq;.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Plutarcho uir thebanus.

E uneus ſola prima cum eu diphthongo ſcribit̃.Nam triſyllabū eſt:& apud græcos habet accentuꝫ in prima:
fuit teſte Homero in.vii.iliados Iaſonis filius ex Hypſiphyle filia Thoantis regis.

E unuchus cum.ch.aſpirato ſcribitur:ille dicitur qui uirilibus eſt exectus.

E uonymus cum.y.græco ſcribitur inſula eſt una ex æoliis in freto ſiculo.

E uphonia cū.ph.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:transfert̃ a Priſciano bona ſonoritas. Quintilia.uero in primo
elegātius & ſignificātius uno uerbo trāſtulit:uidelicet uocalitas:unde licꝫ græce ευφωνεια ex duobus cō-
poſitum ſit:tamen aliud eſt compoſitum:aut diſſipatum:& laus linguæ latinæ eſt græcos in ſuis ipſoruꝫ uo
cabulis transferendis proprietate ſuperare ſi poſſumus uel æquare.

E uphranor cū.ph.aſpirato ſcribit̃:fuit Iſthmius ſtatuariꝰ ſuo tēpore laudatiſſimꝰ:hoc ē olympiade li.huiꝰ te-
ſte Pli.li.xxxiiii.naturalis hiſtoriæ Alexāder Paris ē:in quo laudat̃ ꝙ oīa ſimul itelligātur:iudex deaꝝ:ama-
tor Helenæ:& tamē Achillis interfector:eiuſdē dicit eſſe Mineruā Romæ:quæ catulliana appellat̃:hoc ē in
fra capitoliū a.Qu.Luctatio catullo dicata:& ſimulachꝝ boni euētus dextera paterā & ſiniſtra ſpiceam: ac

paup tenens:eũdẽ li.xxxv.dixit idem Pli.feciſſe coloſſos:& pinxiſſe ac cõpoſuiſſe uolumina de ſimetria & coloribus:qn & eũ docilẽ ac laborioſum:& in quocunq; genere excellentẽ fuiſſe aſſerit.unde ait Quintili. li.xii.de inſtitutiõe oratoria:Euphranorẽ admirandũ facit ꝙ & cæteris optimis ſtudiis inter præcipuos pin gendi fingendiq; idem mirus artifex fuit.

Euphrates cũ.ph.aſpirato &.t.exili ſcribit̃:fluui⁹ eſt grãdis & memorãdus quẽ haud lõge a fonte trigidis ori ri in mõte periardes maioris armeniæ diligẽtiores aſſerũt.de quo Lucan⁹ li.iii.& Pli.li.v.plura dixerũt.hic cum longã uiã ægerit & babylonẽ in duas partes diuiſerit:in mare rubrum tandem deſcendit.

Ephroſyna cum.ph.aſpirato:&.y.græco ſcribitur:fuit una ex gratiis:ut uidimus in dictione charites: & de ſcendit ab ευχραινομαι quod eſt lætor.

Euprepia cum eu diphthongo ſequens cũ.e.abſq; diphthongo & penultima cum.i.latino ſcribitur:dici po teſt decor.Nam componitur ex ευ quod eſt bonum & πρεπον decens.

Euryale cum eu diphthongo &.y.græco ſcribitur:fuit regis Minois filia:quæ Neptuno Orienem peperit. Alia fuit filia Proeti argiuoꝝ regis:ut in dictione Proetus uidebim⁹. Alia ex tribus gorgonibus una.

Euryalus ſimili mõ cũ.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Home.li.ii.iliados un⁹ ex ducib⁹ pelopõneſiacis: q argos & ꝓpinqs urbes incolebãt:& ad troiã cũ octoginta nauib⁹ uenerũt:quẽ dixit Homer⁹ diuina pulchritudine: aliũ troianum effinxit li.v.&.ix.æneidos Virgi.fuit etiam iſtrionis cuiuſdam nomen:ut Iuuenalis in ſatyra: Credo pudiciciam.Nobilis euryalum:aut mirmidonum exprimat infans.

Eurybates cum.y.græco &.t.exili ſcribit̃:fuit teſte Home.li.iliados.ii.Vir ithacus:quẽ Vlyxes præconẽ ſem p habebat ad manũ idem & Talthybius miſſi fuerunt ab Agamennone ad Achillis tentoria pro briſeide ca pienda:de quibus ipſa apud Ouidium in.iii.epiſtolarum heroidum ait.
Nam ſimul eurybates me talthybiuſq; uocarunt.

Eurybibia antepenultima cũ.y.græco:& penultima cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo in theogonia nym pha:quæ ſtellas & luciferꝝ genuit:hanc dixit Orpheus in argonautica filiã fuiſſe Ali ſenis.

Erybiades ſecũda cũ.y.græco:antepenultĩa cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Herodoto un⁹ ex ducib⁹ Xerxis.

Eurycion antepenultima cũ.y.græco:& penultima cum.c.exili:&.i.latino ſcribitur:nomen fuit fabri argen tarii:de quo Virgi.li.æneidos.x.Quæ bonus eurycion multo celauerat auro.

Eurycratidas abſq; aliqua aſpiratõe:& cũ.y.græco in ſecũda:atq;.i.latino in penultima ſcribitur:uir fuit la cedæmonius:de quo nonnunꝙ Plutarchus meminit.

Euryclea cum.y.græco &.c.exili ſcribitur fuit teſte Homero li.ii.odyſſeæ nutrix Vlyxis.

Eurydamas cũ.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.v.iliados uir troianus ſomniorum interpres.

Eurydame cũ.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vi.uxor Leutichidis regis ſpartanorum.

Eurydice antepenultima cũ.y.græco:penultĩa cũ.i.latino & ultĩa cum.c.exili ſcribit̃: fuit una Orphei uxor amãtiſſima:& ab Ariſteo filio Apollinis amata:quẽ cũ ſemel ipſa fugeret e ſerpẽte in calcaneo læſa occubu it:pro qua recuperanda uſq; ad inferos deſcendit Orpheus:ut late & pulcherrime deſcripſit Virgi.lib.ge orgico.iiii.Altera fuit teſte Homero Clymenii filia & uxor Neſtoris:ex qua ſeptem filios & filiã unicam ſu ſcepiſſe dixit.

Euryloch⁹ cũ.y.græco & unico.l. ſcribitur:atq;.ch.aſpirato:fuit phlegyoꝝ rex:q teſte Pherecyde deſtruxit thebas anteꝙ; ueniret Cadmus:qui eas poſtea reædificauit.

Eurymedon cũ.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero li.iiii.iliados.Predæ cuiuſdã filius:& auriga Ptolemæi cuiuſdã græcoꝝ principis.Idẽ teſte eodẽ Home.circa initiũ libri.vi.odyſſeæ fuerat pater Periboiæ:ex qua Neptunus genuit Nauſithoũ regẽ phæachũ & patrem Alcynoni.Alter fuit atheniẽſium dux cum Demo ſthene:de quo apud noſtros Iuſtinus li.iiii.tractauit.

Eurymone cũ.y.græco ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha filia Oceani & Tethyos:uxorque Orcami:& mater Leucothoes.Altera fuit Apollinis filia:quæ Talaoni marito Adraſtum argiuorũ regẽ:& Eriphylen amphiarei coniugem peperit.

Euryon cum.y.græco ſcribitur:fuit Amyntæ macedonum regis filia:quæ patrem a maris inſidiis liberauit.

Euripides cũ.i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit poeta tragicus:& inter oẽs eius generis meo iudicio clariſſimus qđ nomẽ ideo illi fuiſſe ĩpoſitũ dixit Priſcian⁹ li.ii.de octo partib⁹ orationis:qa natus ea die fuit:q atheniẽ ſes cũ perſis in euripo bellũ geſſere.Cui⁹ progeniẽ & alia multa:qn & nõ uulgarẽ eius mortẽ:qa a canib⁹ laceratus fuit late ſcripſit Gellius li.xv.noctium atticarum:& li.xvii.floruiſſe dicit circa annũ fere poſt con ditam urbem tricenteſimumuigeſimumtertium.

Euripus cũ.i.latino & unico.p.ſcribitur:ẽ maris ps quædã inter boeciã ſeu phocidẽ boeciæ partẽ & euboiã inſulã ſita:qđ alterno curſu teſte Põponio li.iiii.hoc ẽ curſib⁹ ſepties in die totidẽq; nocte refert̃:& adeo i moderate cõuertit̃:ut uentos ac etiã plena uẽtis nauigia ſecũ portet:dicente Seneca in Hercule œtheo.Eu ripus undas flectit inſtabiles uagas:Septẽq; curſus flectit & totidẽ refert.Dũ laſſũ titan mergat oceano iu bar.Cuius cãm utputo nemo nouit.Nam cum adoleſcens ſupiori anno e conſtantinopoli a Iuliano Ceſari no cardinali ſancti Angeli ad Italiam reuocatus:cũ ĩpatore græcoꝝ uenirẽ: rem hanc tanta admiratione

conſpexi: q̄ta aut̄ unq̄ aliq̄d uiderim:aut uidere poſſe exiſtimeꝫ:nec ratione Liuii:quā lib.viii.de ſecundo bello punico uentis quibuſdā aſcripſit ueram putaui cum nulla flante aura id idem fieri conſpexerim.

E urypylus cū.y.græco utrobiq; ſcribitur:fuit Herculis & Gaſciopes filius:regnauit in coo inſula: & cū&orū græcoꝝ augur pitiſſimus eſt habitus:non tamē ſimilis Calchāti troiano.Hic cū aliis græcoꝝ ducibus uenit ad troiā:ut oſtendit Homerus li.ii.iliados.de quo Virgi.Similiter li.ii.æneidos meminit cū ait.Suſpēſi Eurypylum ſcytarum oracula phœbi mittimus.Alter eodem nomine ex ormenio fuit Euemonis filius:qui teſte eodem Homero cum quadraginta nauibus ſuarum gentium uenit ad troiam.

E uryſthe⁹ cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribitur:fuit Stheneli mycenarū regis filius:qui aſtu Iunonis Herculi imperabat uaria quottidie aggredi monſtra:quibus illum perire contigerit.

E urytus cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:fuit œchaliæ rex:& pater Ioles:de quo uidebimus in dictiōe œchalia:& ab Euryto patronymicū fœmininum eurytis cū.i.latino in ultima deducit̄.Ouidius nona heroidum epiſtolarū.Eurytidos ioles & inſani alcidæ.Alter fuit Eurytus centaurus:de quo Ouidius li.xii.metamorphoſeos inquit.Nam tibi ſeruorum ſæuiſſime centaurorum Euryte.

E uropa cum eu diphthongo ſcribitur:fuit una Oceani & Tethyos filia:ut oſtendit Heſiodus in theogonia. Altera fuit agenoris phœnicū regis filia:quæ a Ioue in forma uituli rapitur:& in crætam transfertur: ut late Ouidius li.iii.metamorphoſeos explicauit.

E urotas cuꝫ eu diphthongo &.t.exili ſcribitur:fluuius ē teſte Pli.li.iiii.naturalis hiſtoriæ in laconia: qui teſte Liuio li.iiii.de bello macedonico urbem lacedæmona præterfluit:& q̄a ripæ eius abundant lauro:dicunt poetæ ſacratum illum fuiſſe Apollini:dicente Virgilio in Sileno.Omnia quæ phœbo quondaꝫ meditante beatus Audit eurotas iuſſitq; ediſcere lauros.

E uſtathius antepenultima cum.t.exili & penultima cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur.Nonnulli uero cōuertentes.t.in.c.ſcribunt Euſtachius ſed cum.th.ſcribi debet.

E uſtratius abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur.nam a ςρατοσ qui eſt exercit⁹ deriuat̄ nomen fuit philoſophi: qui in æthicam Ariſtotelis ſcripſit.

E uterpe cum.t.exili ſcribitur:una fuit ex muſis:ut in dictione muſa uidebimus:& componitur ex ευ quod ē bene & τέρπω delector:quaſi bona ſit delectatio.

E utices abſq; aliqua aſpiratione &.y.græco ſcribit̄:nomen fuit hæreſiarchæ.

E utychides antepenultia cum.t.exili &.y.græco penultima cum.ch.aſpirato:&.i.latino ſcribitur:nomen fuit uiri proprium:de quo nōnunq; Plutarchus meminit.

E uthymedon cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̄:nomen fuit philoſophi cuiuſdam.

E uxinus prima cū eu diphthōgo ſequēs cū.x.cōſonāte &.i.latino ſcribitur:mare illud ē:quod pōtū dicim⁹: ut in ea dictōe uidebim⁹:& cōponit̄ ex ευ quod bonū apud nos indicat:& ξεινοσ hoſpiciuꝫ uel amic⁹:q̄ſi bonū ſit hoſpitiū:quod p contrariū dictū eſt.Nam circa illud loca ſunt aſperrima & fera:unde ait Ouidi⁹ li.iii.de triſtibus.Euxinus falſo noīe dictus hꝫ:& li.eodē inq̄t.Quē tenet euxini mendax cognomine pont⁹. Sed teſte Pli.li.vi.naturalis hiſtoriæ.Pontus euxinus antea ab inhoſpitali feritate axenus appellatus ē peculiari inuidia naturæ ſine ullo fine indulgentis auiditati maris.

E uzonos cū eu diphthongo &.z.conſonāte ſcribit̄:cōponiturq; ex ευ qđ eſt bonū & ζονη cingulum:nec tamē ob hoc teſte Seruio circa finē.viii.æneidos per id ille appellat̄:qui bonā zonā hꝫ:ſꝫ q eſt ſtrenuus.Nā ut ait oēs qui militāt cinctos dicim⁹:& ob hoc præcinctos ſtrenuos:ut Horati⁹altius ac nos præcincti ſunt:quē admodū diſcinctos:inhabiles dicim⁹ & inefficaces.Virgi.in.viii.Hic nomaduꝫ gen⁹:& diſcinctos mulcifer aphros.Quāq; ſecūdū habitum quidam exponant:qui uſq; in talos fluebat quod Plautus ridet in penulo dicens:Quæ eſt illa auis cum aphrum uidiſſet ueſtem dimiſſam trahentem.

E xodium cū.o.breui apud græcos & noſtros:atq;.i.latino ſcribit̄:nā non ab ωδη q eſt cātus cōponit̄: q̄a tūc quoq; cū œ diphthongo apud nos ſcriberet̄:uel ſaltē cū.o.longa:& ſic eius dictōis ſecūda longa eſſet:quæ ſemp breuis a noſtris poetis ponit̄.Quare potius deſcēdit a uerbo ἐξοδιαζω quod ē erogo uel expēdo: & inde exodiū erogatio quædā dicat̄:quod intellexiſſe uidet̄ Iuuenalis in.iii.ſatyra ait:Tandēq; redit ad pulpita notum Exodiū.i.cōſueta ac manifeſta cōtributio & erogatō:quæ quidē ex ludis dabat̄:dicēte etiā Suetonio in uita Tyberii:unde uox attellanico exodio ꝓximis ludis aſſenſu maximo excepta percrebuit hircuꝫ uetulum capreis naturā ligurire.

E xoche cum.ch.aſpirato ſcribit̄:dici poteſt latine eminentia ſiue excellentia:quare catexoche.i.per excellentiam interpretatur.unde in quibuſdam inſcriptionibus comperi.

E xochus cum.ch.aſpirato ſcribitur:poteſt interpretari eminens.

E xorciſmus cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:dici poteſt adiuratio:nā deſcēdit a uerbo ἐξορκιζω qđ ē adiuro

Abii qui fuerunt lege hiſtorias longas & præſertim Plutarchi. Fumus latine:græce καπνοσ dicitur.At fimus dicitur lætamen:Sed iam ad.g.litteram tranſeamus.Nam.f.nullaꝫ habet difficultatem:niſi quā in principio libri diximus.

g Abii cum.i.latino ſcribit̃:urbs fuit uolſcoꝝ ſeptuaginta milib⁹ paſſuū ab urbe diſtãs. Seruius uero cãpaniæ urbē dixit:eo ꝙ uolſci in parte cãpaniæ ponunt̃.hãc Solinus dixit a Galacto & Bio fratribus ſiculis conditã fuiſſe:de cui⁹ euentu late ſcripſit Liui⁹li.i. ab urbe:& a gabiis gabinus deducit̃.Virgi.li.æneidos.vii.Ipſe qrinali trabea cinctuq; gabino:q gabinus cinctus teſte Seruio eſt tota ſic in integꝝ reiecta:ut una eius lacinia a tergo reuocata hominē cingat.Quo genere ueſtimēti ut ait:cõſul utebat̃ bella indicturus:quia cū ea ciuitas ſacris operaret̃:bellum ſubito uenit:tunc ciues cincti togis ſuis ad bella ꝓfecti ſunt:& adepti uictoriam:unde hic ortus eſt mos.

G ades cum unico.d.a noſtris ſcribit̃:nõnulli uero græci duplicant.Inſula eſt in fine beticæ prouinciæ:& in extremo noſtri orbis uerſus occidentē:ubi europa ab aphrica dirimit̃.Nec deriuationē hab; græcam:ſ; uocabulū pœnū eſt:qđ ut aiunt ſeptū indicat:eo ꝙ magis in morē ſepis circūdet̃:hanc teſte Solino Tyrii rubro mari ꝓfecti erythreã uocauere:dicente Lucano li.vii.Tyriis qui gradib⁹ hoſpes:de quo in ea dictiōe ſupra uidimus:in eadē dixit Pōponius li.iii.duo eſſe ꝓmontoria ea parte qua Oceanu; proſpicit ſuper quorum uno eiuſdem nominis opulentam urbem eſſe dixit.ſuper reliquo uero Herculis ægyptii opulentum tēplū & religioſum in quo eius oſſa ſita dicebantur.

G addir cū duplicato.d.etiã a noſtris &.i.latino ſcribitur:urbē eam puto:quã in gadib⁹ opulenta; Pōponius dixit:de qua Saluſtius li.ii.hiſtoriarū referēte Priſciano in.v.ſic ait:ut alii tradiderunt tarteſſum hiſpaniæ ciuitatē quam nunc tyrii mutato nomine Gaddir habent.Et oſtendit eſſe generis neutri: quia accuſatiuum ſimilem nominatiuo poſuit.Nec eſt fœminini:ut multi putauerunt:quia tunc quoq; dixiſſet gaddirem.

G æon cum æ diphthongo ſcribitur:fluuius ille ab aliquibus dicitur:qui ab aliis nilus uocat̃.

G alatea cum.t.exili ſcribitur:eſtq; in penultia diphthōg⁹ ei apud græcos:quæ in.e.longã a noſtris cōuerſa fuit:fuit nymphaꝝ una filia Nerei ac Doridis:ipſa dicente apud Ouidiū lib.xiii.metamorpho.At mihi cui patre Nereus & dedala Doris Enixa eſt.& reliqua de illa ꝓſequuntur.

G alatia cū.t.exili &.i.latino ſcribitur:ꝓuincia eſt hiſpaniæ & luſitaniæ cōtermina quã a meridie h;.ab occidēte uero & ſeptētriōe oceanū.ab oriente aūt fluuiū ſequanæ:& prouincias germaniæ:& a γαλα quod ē lac nomē aſſumpſit:qa lacteos hoc ē albos homies producit.Vnde etiã gallia lic; alteꝝ.l. ſuperaſſumpſerit: & gallogræcia ſimiliter:quæ regio ē minoris aſiæ:quaſi græcia a gallis capta.ut monſtrat Iuſtinus li.xv.

G elaxaura cū unico.l.&.x.cōſonãte ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia

G albana cū unico.n.ſcribitur:gen⁹ eſt ueſtimēti:ut dicūt mulierib⁹ aptū:nã græce dicit̃ γαλβανη.

G albanū cū unico.n.ſcribit̃:eſt teſte Diaſcoride lachryma herbæ cuiuſpiã ſimilis ferulæ:quæ ab ipſo frutice ĩ æſtate prorūpit:& inde galbaneus abſq; diphthongo deducit̃.Virgi.li.georgicorum.iii.Galbaneoq; agitare graues nidote cylydros.

G alerus cū unico.l.&.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:nec græcū uocabulū puto:ꝗuis nōnulli a γαλα quod eſt lac deduci uelint.& teſte Seruio ſup.vii.æneidos genus ē clypei:quod illi albū exiſtimãt.Quib⁹ Virgi. contradicere uidet̃ cū ait.Fuluoſue lupi de pelle galeros.Dicit̃ etiã teſte Frōtone in neutro hoc galerum.

G aleſus cu; uuico.l.& unico.ſ.ſcribitur:& eſt teſte Vibio fluuius tarentinoꝝ:de quo Hora.li.carminū.Vnde ſi parcæ ꝓhibent iniquæ Dulce pellitis.Ouidi.galeſi flumen & regnata petã laconi rura phalãto: & Virgi. Qua niger humectat flauentia culta galeſus.Martia.in.xii.Albi qui ſuperas oues galeſi.

G alilæa cū.i.latino & æ diphthongo ſcribitur:pars ē iudææ:quæ teſte Pli.ſyriæ arabiæ atq; ægypto cōiungit̃

G ammarus cum geminato.m.ſcribit̃:genus eſt cancri:de quo Iuuenalis in ſatyra:Si te ꝓpoſiti inquit. Sed tibi dimidio conſtrictus gammarus ouo Ponitur.

G andarii cum.n.ante.d.ſcribitur:populi fuerunt aſiæ ſcythicæ:ut oſtendit Herodot⁹ li.hiſtoriaꝝ.iiii.

G angaridæ cū.i.latino ſcribit̃:populi ſunt teſte Curtio de geſtis Alexãdri li.ix.inde aſſyrios & indos iuxta gãgē fluuium.Vnde ſic quoq; cognominari putant̃:de quib⁹meminit Virgi.li.georgicoꝝ.iii.cū ait.In forib⁹ pugnam ex auro ſolidoq; elephanto Gangaridu; faciam uictoriſq; arma quirini:Sane ganges fluuius teſte Seneca de ſitu indiæ fluit per indiam nouem alueis:Melo.i.nilus ſeptem:quod Virgi.li.ix.æneidos tetigit cum ait.Ceu ſeptem ſurgens ſedatis amnibus altus Per tacitum ganges:ſ; ut idem Seneca cōmemorat: nōnulli dixere ꝙ tribus alueis fluat.

G anymedes cum.y.græco & unico.n.ſcribitur:quia a poetis noſtris prima breuis ponit̃.Sed quoniam apud græcos plerunq; producit̃:per duplex.n.ab illis ſcribi conſueuit.Fuit filius Trois regis dardanoꝝ:fraterq; Aſſarici & Ili:qui ob admirandam pulchritudinem a Ioue in forma aquilæ raptus:& in cælu; tractus fingitur ab Homero.Quē Virgilius libro æneidos.v.& alii noſtri poetæ ſecuti ſunt.Vnde ait Ouidius li.metamorpho.x.Nunc quoq; pocula miſcet:Inuitaq; Ioui nectar Iunone miniſtrat.

G anyctor cum.y.græco & abſq; aſpiratione aliqua ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

G aramantes cum.t.exili ſcribitur:populi ſunt libyæ pſillis contermini:ſed in auſtri plagam magis conuerſi: a garamante Apollinis filio:ut quidam putant:ſic cognominati.Hi teſte Herodoto libro hiſtoriarum.iiii. omnem hominis aſpectum & loquelam diffugiunt ſuntq; imbelles & inermes:nec priuata matrimonia no

ſcunt:ſed uulgo omnibus in Venerem licet.Sunt etiam eodem Herodoto teſte alii garamantes in extrema uerſus auſtru3 libyæ diſpoſiti: magnus ut ait populus & fortis:e qbus uerſus mare propinquior ẽ uia uſq; ad lothoſagos itinere dierum triginta.De quibus forte intellexit Virgilius in Damone:Extremi garaman tes:& Lucanus li.iiii.Non ſuper arantem merone cancriq; ſub axe.Qua nudi garamantes arant.

Garamantis cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit filia garamanti garamantum regis:qua3 Iuppiter Ammodo apud fluuium bagradam compreſſit:& ex ea hiarbam genuit.

Gargittius cum.i.latino utrobiq;:& duplicato.t.ſcribitur:fuit teſte Iulio Polluce li.v.de uocabulis reru3 ad Commodu3 Cæſarem canis cuiuſdam generoſi nomen:qui geryonis boues cuſtodiebat:& leonibus inſul tabat:quem tunc Hercules interfecit:cum illius armenta abſtulit:fuitq; Cerberi epirotici frater.

Gargara q̃q; cum.g.a nobis ſcribat̃:ſecundum tamen etymologiam per.c.ſcribi deberet.Nam teſte Seruio ſuper.viii.æneidos dicuntur:quaſi καρα καροσ.i.caput capitis:hoc ẽ altitudinis altitndo. Na3 cacumina ſunt mõtis idæ:q̃re de illis locutꝰ dixit Virg.Lucus in arce fuit ſũma:de quibꝰ late ĩ dictõe myſia uidebimꝰ

Gaulus cum au diphthongo & unico.l.ſcribit̃:genus eſt nauis.

Gaurus cum au diphthongo & unico.r.ſcribit̃:mons eſt campaniæ teſte Vibio haud lõge ab auerno lacu po ſitus.de quo Iuuenalis in ſatyra Neuole ait.Suſpectũq; iugum cumis & gaurus inanis: hoc eſt intus uacuꝰ ut nonnulli exponunt:ego magis puto.i.pauca producens.

Gaza cum.z.conſonante ſcribit̃:uocabulum eſt perſicum:quod apud nos opes indicat:& eſt generis fœmini ni:ut in ſequente dictione uidebimus.

Gazophylacium ſecunda cum.z.conſonante:ſequens cum.y.græco:penultima cum.c.exili &.i.latino ſcribi tur:nomen eſt compoſitum ex dictione perſica & græca:perſica quidem ut gaza quæ opes nobis indicat:ut Virg̃.li.æneidos.i.Et troia gaza per undas.Idem:Et gaza lætus agreſti:Ex dictiõe uero græca: ut phylaciũ quæ a φυλαττω quod eſt cuſtodio deducit̃:quaſi locus ille eſſe dicatur:in quo opes reconduntur.

Gelon cum.e.abſq; diphthongo & unico.l.ſcribitur:fuit tyrãnus ſiculus:cui Hiero teſte Plutarcho ſucceſſit.

Gelonus cũ.e.abſq; diphthongo & unico.l.ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii. Herculis filius: a quo ſcythici quidam populi geloni cognominati ſunt hi ꝓpinqui ſunt agathyrſis:qui ut illi coloribus ſe pingi conſueuerunt dicente etiã Virgi.li.georgico.ii.Eoaſq; domos Arabũ pictoſq; gelonos.hi cu3 per de ſerta ſcytica diſcurrunt:ſitientes equorũ ſuorum uenas pertundũt:ac ſanguinẽ potant dicẽte Virgi.libro georgico.iii.Profuit intenſos æſtus auertere:& inter

Ima ferire pedis ſalientem ſanguine uenam.
Biſaltæ quo more ſolent:acerq; gelonus.
Cum fugit in rhodopen:aut in deſerta getarum.
Et lac concretum cum ſanguine potat equino.Hi teſte Solino ex hoſtium cutibus indumenta ſibi conficiũt & equis tegmina ſuperponunt.

Gela cum.e.abſq; diphthongo & unico.l.ſcribit̃:fluuius eſt ſiciliæ:de quo Ouidius li.faſtoꝝ.iiii.Et te uorti cibus non adeunde gela.A quo urbs illi adhærens:gela ſimiliter cognominata fuit:ut Virgi.li.iii.æneidos: Immaniſq; gela fluuii cognomine dicta:& inde gelous:ut idem in eodem li.Campiq; geloi.

Genealogia abſq; diphthongo & unico.l.atq;.i.latino ſcribitur:dici poteſt generationis ſeries.Nam compo nitur ex γενεασ generationis & λοια ſermo.

Genethlios cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:dici poteſt a nobis natalis:& inde genethliacꝰ.i.natalitius.

Geographia cum.e.abſq; diphthõgo &.i.latino ſcribit̃:Et componit̃ ab γιας quod eſt terra:& γραφια de ſcriptio.nam γεα terra:& per ſynæreſim γη.

Geometria abſq; diphthongo:& cum.t.exili atq;.i.latino ſcribitur:Et componitur ab γεασ quod eſt terræ: & μετροσ menſura.

Georgica cum.i.latino &.c.exili ſcribit̃:componitur a γεας quod eſt terræ & εργον opus.

Geryones cum.y.græco ſcribitur:fuit ut dicunt poetæ:hiſpanus:tergeminus:quem Hercules uictũ nobilibꝰ priuauit armentis dicente Seneca.

Inter remotos gentis heſperiæ greges
Paſtor triformis littoris charcheſii
Paremptus:acta eſt præda ab occaſu ultimo.
Notum chitæron pauit oceano pecus.

Et Virgi.li.viii.æneidos.Nam maximus ultor Tergemini nece Geryone ſpoliiſq; ſuperbus Alcides.Nãq; de clinatur hic geryones huius geryonæ:ut Anchiſes anchiſæ.Heſiodus uero in theogonia triũ capitũ homi nem dixit:quẽ fulguris filium aſſeruit dicens:χρυσα ορ λετεκε τρι καφαλον γηρυονηα

Gerrus cum duplicato.r.ſcribitur:fluuiꝰ eſt ſcythiæ:& teſte Hero.li.hiſto.iiii.ſeptimꝰ ab iſtro memoria dignꝰ.

Getæ cũ.t.exili ſcribitur:populi ſũt thraciæ:ut dixit Pli.li.iiii.naturalis hiſtoriæ: de quibꝰ Oui.xviii.epiſtola libri ſecundi de ponto ait. Nulla getis toto gens eſt truculentior orbe:& li.v.triſtiũ multa de illis ꝓſecutꝰ eſt.At uero Appianus inſignis hiſtoricus græcus dixit:Getæ ſunt quos dacos uocãt. nonnulli uero alii illos

eſſe affirmat:quos iam gothos uocamus. Saluſtius uero referente Seruio ſuper.vii.æneidos dixit illos eſſe myſios a Lucullo ſuperatos.

G etulia cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:regio ē in aphrica:quā Pli.li.v.naturalis hiſtoriæ dixit hactenus fuiſſe ætolorū partē:ſed pulſi incolæ propriā fecere gentē ueruſ æthiopes:quæ ab oriente mōtuoſa eſt:& elephantes gignit:ut Iuuenalis in ſatyra quæ incipit: Omnibus in terris ait:Cum getula ducē portaret bælua luſcum.nam a getulia getulus deriuatur cū accentu in penultima:ut in ſcāſione præfati uerſus oſtendit̃: & in eo Virgilii li.iiii.æneidos cum ait:Aut captam ducat getulus hiarbas:ubi tam prima q̄ ſecūda longatur Quod ab omnib⁹ poetis obſeruari comperimus:excepto Martiale:q li.epigrāmatum primo tã primã q̄ ſecundam breuiauit cum ait.Traducta eſt getulis nec cæpit arena nocentes.

G yas cum.y.græco ſcribitur:nomen fuit uiri troiani proprium.

G yarus cum.y.græco ſcribitur:inſula ē parua:& una ex cycladibus ad quā noxii romani dānabant̃:dicēte Iuuenali in prima ſatyra:Aude aliquid breuibus gyaris & carcere dignū ſi uis eſſe aliquid.Dixitq̃ in plurali: ut hanc & ſimilem deſignaret hac & mycone:altera.ſ.& cycladum inſula Delon oras & littora circum Errātem:ut dixit Virgi.li.iii.æneidos:Pius arcitenens īmotāq̃ coli dedit:& contēnere uentos.

G igantes cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:dicunt̃ a poetis terræ filii ſine patre:quos qnta luna natos dixit Virgilius li.georgico.i.& Ouidius li.v.faſtorum addidit cum pedibus ſerpentinis.Qui cum deos cælo pellere conarentur:a Ioue fulminati fuerunt.

G igantomachia cum.i.latino utrobiq̃:&.t.exili atq̃.ch.aſpirato ſcribitur:dici pōt gigātū μαχια.i.bellũ.

G illus cū.i.latino & duplicato.l.ſcribit̃:fuit uir tarētin⁹:de quo Hero.li.hiſto.iiii.nonnulla explicauit.

G ymnoſophiſtæ prima cũ.y.græco ſequente.m.& penultima cū.i.latino ſcribitur:dictio eſt cōpoſita ex γυμνοσ qđ eſt nudus:& σοφιστησ ſapiens.Nam teſte Pli.vi.naturalis hiſtoriæ fuerunt indoꝝ philoſophi Alii dixerunt chaldæoꝝ:quos & dryiudas Laertius li.i.de uitis philoſophoꝝ obſcure & p ſentētias philoſophari dixit.dicebantq̃ colendos eſſe deos:nil mali agendum:& mortẽ contēni oportere. De his meminit Lucanus li.iiii.& Hieronymus in prologo bibliæ.

G ymnaſiū cum.y.græco ſequente.m.ſcribitur:locus eſt paleſtræ:ubi nudi exercebant̃:quod nōnunquã ꝑ oī exercitio:ac exercitii cuiuſq̃ loco ab auctoribus capitur.

G ymnaſiarches prīa cū.y.græco antepenul.cū.i.latino:ultīa cū.ch.aſpirato ſcribit̃:dici pōt prīceps gymnaſii

G yges cū.y.græco ſcribitur:Tres hoc noīe dignos memoria cognomīatos cōperi.Vnū quē dixit Heſiodus ī theogonia cæli & terræ fuiſſe filium:Briareiq̃ fratrē.De quo Ouid.in li.de triſtib⁹ ait:Centimanūq̃ gygē ut in dictione Briareus uidimus.Aliū lydium quem Plato paſtorem regis lydiæ fuiſſe refert:qui cum die q̄dam ueniſſet in nemus:coactus magnis imbribus in quendam terræ hiatum deſcendit:ubi equum æneum uidit:in cuius lateribus fores eſſe cum animaduertiſſet:illis apertis corp⁹ hominis comperit magnitudinis inuſitatæ:qui in dexteræ digito aureum annulum detinebat.Illum ergo cũ detraxiſſet: & digito ſuo īdueret:ad alios paſtores reuerſus eſt:& cum forte annulum ad palmas reduxiſſet perpendit a nemine ſe uideri Ipſe autē cuncta uidebat.Atq̃ deīde annulo reuoluto cōſpiciebat̃ omnino:qua ſane oportunitate uſus reginæ ſtuprū intulit.Qua poſtmodū adiuuante regē interfecit:& illos ſuſtulit:quos ad regnū ſibi obſtare arbitrabat̃:unde beneficio annuli & reginæ rex lydiæ effectus eſt.Tertius fuit puer quidā Cnidius:qui ab Horatio in ſecundo carminum formoſiſſimus memoratur his uerſibus.

Vt pura nocturno renidet
Luna mari cnidiuſue gyges:
Quem ſi puellarum inſereres choro:
Mire ſagaces falleret hoſpites
Diſcrimen obſcurum ſolutus
Crinibus ambiguoq̃ uultu.

G ynæcium cū.y.græco:ſequens cū æ diphthōgo & penultima cū.c.exili &.i.latino ſcribitur:locus eſt in ædibus ſolis mulieribus ad habitandum datus Terentius in phormione:Vbi in gynæciũ ire occipio:puer ad me occurrit:& a γυναικων hoc eſt a mulieribus deducitur.

G ynæconitus eodē modo ſcribit̃:& idē quod gynæcium deſignare uidet̃ Aemilius Probus oſtendere in ꝓœmio de excellentibus ducibus cum ait:Materfamilias apud romanos primum locũ tenet ædium:atq̃ in celebritate uerſatur:quod multo fit aliter in græcia.Nam neque in conuiuium adhibetur:niſi propinquorū nec ſedet niſi interiore parte ædium:quæ gynæconitis appellatur.

G ynæcia eodem modo ſcribitur:& ponitur a noſtris nonnunquam pro bona dea: ut uidebimus in dictione Maia.

Gyndes cũ.y.græco ſcribitur:fluuius eſt qui naſcitur in montibus mantianis & fluens ꝑ dardaneos ingredit̃ tigri:ut ſcripſit Hero.li.hiſto.i.De quo Seneca li.iii.de ira inquit:Cum gyndes fluui⁹ ſecūde poſt euphratē magnitudīs cyri īpetū uenietis cōtra babylōios itercipet:& qdā ex militib⁹ ſūme dilect⁹ regi ei⁹ moliēs trāſitū:rapacitate fluuii abſorpt⁹ eſſet:rex irat⁹ amicū ulciſci ſtatuit:iurās ut q nūc præclaꝝ equitē uorauiſſet

mox uix tingeret genua mulieris. Nec peragendo ſegnior bellum indictum hoſti cum flumine geſſit: anno integro cum totis copiis gyndem fluuium p magnas deductū foſſas: in quadragintaſex alueos diſpartiuit eo opere prædoctis foſſoribus etiā euphratem longe ualidiſſimū per loca uaria deriuauit: nomenq; tunc il li perdere fecit: quare & babylonem hoſtiliter cæpit.

G ypſum cum. y. græco ſcribit̃: genus eſt calcis albæ: quæ facile conglutinat̃: & indureſcit. unde ſi labore ex il la ſigna formātur. Iuuenalis in ſecunda ſatyra. Plena omnia gypſo Chryſippi inuenies.

G yrtone cum. y. græco & . t. exili ſcribit̃: nomen fuit urbis pelaſgice ſiue theſſalice.

G yrus cum. y. græco ſcribitur: & circuitum apud noſtros deſignat.

G iſco cum. i. latino & . c. exili ſecundum græcam litteraturam ſcribitur: fuit eo nomine Hamilcaris filius lon ge prius q̃ punica bella fierent. Alter fuit pater eius Haſtrubalis: qui cum Scipione plurima bella geſſit.

G ytheus cum. y. græco & . th. aſpirato ſcribitur: nomen fuit uiri proprium.

G laphyrus cum. y. græco ſcribitur: dici poteſt latine feſtiuus.

G lauco cum. c. exili ſcribitur: fuit athenienſis philoſophus.

G laucus cum. c. exili ſcribitur: Quo nomine diuerſi cognominati fuerunt. Nam unus de potnia ciuitate fuit: q cum ſacra Veneris ꝓhiberet: illa irata immiſſo furore libidinis equabus: quibus ipſe ferebat̃: ab illis mor ſibus eſt dilaceratus: ut dixit Seruius ſuper. iii. georgicoꝝ: ubi dixit Virgi. Et mentē uenus ipſa dedit quo tēpore glauci Potniades malis mēbra aſſumpſere quadrigæ. Alter fuit piſcator: qui conuerſus deinde in de um marinum: ardenter amauit Scyllam. De quo plene Ouidi. li. metamorphoſeos. xiii. Alium dixit Herodo tus li. hiſtoriarum. i. chium fuiſſe: qui primus ferri conſolidaturam adinuenit. Et alium in eodem li. rettulit Hippolochi filium: a quo reges apud iones nati ſunt.

G lycerium prima cum. y. græco ſequens cum. c. exili & penultima cum. i. latino ſcribitur: nomen fuit puellæ: quod apud nos ſignificat dulcem amorem. Nam componitur ex γλυκυσ: quod eſt dulcis & ερωσ amor. Et ſic quoq; per diminutionem adulatione amatoria a græcis ꝓlatum. q̄q̃ & glycera reperiatur. Martia. in. xi. Formoſam glyceram amat lupercus

G loſa cum unico. ſ. a noſtris ſcribitur: ſed a dictione græca traducitur: quæ per geminū. ſ. ſcribitur: hoc eſt a γλωσσα quæ eſt lingua: eo q uicem doctoris gloſa detineat. Et inde gloſſema cum duplicato. ſ. ſcribitur Quod Quintilianus in primo interpretat̃: quaſi uoces minus uſitatas.

G nomon cum unico. m. ſcribit̃: dici poteſt teſte Pli. li. ii. naturalis hiſtoriæ umbilicus.

G natho cum. th. aſpirato ſcribitur: nomen eſt uiri ꝓprium: ſed deductum a γναθοσ quod ē bucca uel maxil la: quā ille maxīe explere cupiebat. Nam ob id ſic quoq; paraſit⁹ ille apud Terentiū noīatus fuit.

G noſus cum. g. ante. n. a pluribus ex noſtris ſcribit̃: ſ; quia apud græcos habet. κ. quod in. c. noſtrū transfer ri conſueuit: ſcribunt aliqui cum. c. uidelicē cnoſus & non cum. g. Alii uero ob affinitatē litterarum. κ. in. g. conuerti dicunt: ut in ſequenti dictione uidebimus: fuit cretæ ciuitas in qua Minos utplurimū habitare cō ſueuit: unde gnoſia deducitur.

G obius cū. g. littera teſte Priſciano: & . i. latino a noſtris ſcribitur: q̄q̃ apud græcos. κ. ſcribat̃: quod i. c. a no bis conuerti conſueuit: ſed ob affinitatē litterarū in. g. conuerſū fuit: piſcis eſt uilis. de quo Iuuenalis in ſa tyra. Atticus eximie ſi cœnat inquit: Nec nullum cupias cum ſit tibi gobio tantū in loculis: & Martia. in ul timo: Principium cœnæ gobius eſſe ſolet.

G obryas cum. y. græco ſcribit̃: fuit teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ. iiii. uir perſa nobilis: unus ex his q cū Dario cōiurarunt in magū. Nam erat Darii Socer antēq̃ regnum Darius ipē adipiſceret̃: ut idem Hero. oſtendit circa initium lib. vii. hiſtoriarum.

G onnus cum duplicato. n. ſcribitur: fuit teſte Herodoto li. hiſtoriarū. vii. urbs in ſuperiori pte theſſaliæ: un de ad theſſaliā quiſpiā introitus cōperitur. alius ſcilicē ab eo qui iuxta peneum fluuium habetur.

G orgias penultima cū. i. latino ſcribit̃: fuit teſte Quintiliano lib. iii. de inſtitutione oratoria ſiculus natōne & Empedoclis diſcipulus: quin & Iſocratis atq; aliorum plurium philoſophorum & oratorū præceptor. Idē teſte Plinio li. xxxiii. naturalis hiſtoriæ: hominū primus & auriā ſtatuam & ſolidā delphis in templo ſibi po ſuit. lxx. circiter Olympiade: tantus erat tradendæ oratoriæ artis quæſtus.

G orogytion antepenultima cū. y. græco & penultima cum. t. exili & . i. latino ſcribitur: fuit troian⁹ Priami & Caſtianiræ filius formaq; & uiribus præſtans: ut dixit Homerus li. viii. iliados.

G orgones cum unico. n. ſcribitur: fuerunt inſulæ in oceano æthiopico: in quibus Meduſa cum ſororibus re gnabat: ut uidebimus in dictione pegaſus.

G ortyna cum. t. exili & . y. græco ſcribit̃: fuit teſte Home. li. ii. iliados urbs cretæ pulchris cincta muris: quā te ſte Solino lenæuſ præterfluit amnis: p quē Europā tauri dorſo uſq; ad eā portatā ferūt: a q̃ terra ps urbis co gnominata fuit: dicente Ouidio libro faſto. v. de illa loquēte. Parſq; tuū terræ tertia nomē hꝫ. Iuxta gorty nā naſcunt̃ calami ꝓ ſagittis aptiſſimi dicente Virgi. li. xi. æneidos: Spicula torquebat lytio gortynia cornu Nam ab gortyna gortynius & gortynia deducunt̃: ut idem Virg. in bucolico ait: Aut armenta ſecutū Per ducent aliquæ ſtabula ad gortynia uaccæ. Nāq; ibidē aliquādo fuiſſe armenta Solis teſtat̃ Seruius. Verum

moderniores mutātes.g.in.c.non gorthynā ſ ʒ cortynā iā dicūt:ac ſcribunt:ut in ea dictōe uidim⁹.Sed nos ſeruato.g.in antiquis & emendatiſſimis codicibus ſcriptum comperimus:ſane cortina abſq; aliqua aſpiratōne &.i.latino aliud ſignificat ut ſupra uidimus.

G racchus cū duplicato.c.& ſecundo aſpirato ſcribitur: nomen eſt auis a uoce deductnm teſte Quintiliano in.i.de inſtitutione oratoria: fuit etiā cognomen clariſſimorum quorundam romanoꝝ qui non mō rebus geſtis:ſʒ eloquentia præcipue claruerunt:dicente Hieronymo ſup Amos ꝓphetam:Oratores Lyſiaʒ & Hyperidem:Periclē & Demoſthenē:Gracchos Catones Tullios & Hortenſios in cælū laudib⁹ ferunt poetæ:ſi epici ſunt Homeꝝ atq; Virgi.ſi lyrici Pindarū & Flaccum crebro ſermone concelebrant.

G radiuus cū.i.latino ſcrbitur:non ē uocabulum græcū neq; latinū ſʒ trax quod bellicoſum deſignat & fortē diciturq; latine Mars:eo ꝙ maribus in bello præſit:ut dixit Varro de lingua latina:cū per uiros fiant prælia.Et dicit̄ filius Iouis ex Iunone.Ouidius uero dixit in.v.metamorpho.illuʒ fuiſſe Iunonis filiū abſq; patre:ita ut cū uideret Iuno maritū Iouē abſq; mulieris ſeruitio percuſſo capite emiſiſſe Mineruam armatam ibat ipſa ad Oceanū quæſitura quoniam pacto & ipſa abſq; uiro parere poſſet:ſed itinere feſſa cū forte ad hoſtiū deæ Floræ uxoris Zephyri reſediſſet a Flora interrogat̄ quorſuʒ & qua de cauſa pgeret.Quod cum didiciſſet Flora obtulit ſuffragari:ſi Ioui forent tacita noīa ſuffragantis.ꝓmiſit id Iuno ac iuramēto firmauit.Mox docuit illā Flora in campis oleniis florem eē:quo tacto repēte ſine uiro cōciperet.Quod Iuno experta Martē concæpit:& deinde pepit ferociſſimū & bellicoſuʒ:qui belloꝝ deus eſt habitus:unde Flora ad Naſonem loquens in.v.faſtorum inquit.

Mars quoq; ſi neſcis per noſtras editus artes.

Iuppiter hoc & adhuc neſciat uſq; præcor.& reliqua ubi eandē fabulā ꝓſequit̄.Hunc Statius in li.thebaidos dixit in thracia tenere ſedē domūq; illius deſcripſit & familiā:cuius & Bellonā ſororē aurigā eſſe uoluit.huic romani teſte Seruio ſuper primū æneidos duo conſtituere tēpla:unū in urbe tanꝗ̄ urbis cuſtodi:alterū extra urbē in uia appia portæ ꝓximuʒ:quaſi ꝓ republica pugnatori.Idē mutuo amore dilexit Venerē uulcani cōiugem:de quo Ouidi.in.iiii.metamorpho.li.& circa finē li.ii.de arte: & in primo de ſine titulo late ptractauit eundē dixit Homerus in li.iliados ſemel uulneratū fuiſſe in extremo lateris a Diomede:& tāto uocis ſonitu exclamaſſe:ꝗ̄to aliorū.x.millia potuiſſent:Quod lepidiſſime in latinum Caro noſter Arreti.in ipſum Martem inuehens traduxit:cum dixit.

Nec tibi iam ſemper proſunt crudelia bello.
Vulnera:nam repeto ſæpe tuliſſe uices.
Cum latus extremum cuſpis diomedea fixit.
Proh pudor atq; homini uulnera facta deo.
Tum quantum exclamant hominum bis milia quinq;.
Cum repetunt acri bella nefanda manu.
Tam magna terras compleſti ac æthera uoce:
Vt tremerent danai dardaniiq; ſimul.
Dicitur & xantus mediis exterritus undis:
Concuſſa eſt ide:territus eſt ſimois.
Viſaq; tum uolucris tremulis petere aera pennis.
Rhœtei & piſces concaua ſaxa petunt.
Turbine dehinc cælo tendit ſic oblitus ille.
Sanguine diuino conſtitit ante deos.
Non hominum puduit regi diuumq; parenti.
Dicere mortali uulnera facta manu.
Dicere nec puduit pedibus ſperaſſe ſalutem.
Hei mihi ꝗ̄ melius tardus inerſq; fores.
Iuppiter ipſe pater rabiem ſæuoſq; furores
Increpat:& matri quod nimis ipē places:
Quodq; tibi cordi bellum & diſcordia pugnæ
Inuiſumq; ſibi non minus eſſe docet:
Heu quod tytide uulnus non altius actuʒ
Corq; ferox medium ruperit haſta tuum.

Quare & Iuuenalis in ſatyra Exemplo quodcunq; malo ad Caluinū qui depoſito fraudatus fuerat inquit.
Tu miſer exclamas:ut ſtentora uincere poſſis.Vel potius ꝗ̄tuʒ gradiuus homeric⁹ audis Iuppiter hæc.

G ræcus cū æ diphthongo &.c.exili ſcribitur:fuit rex atticæ regiōis:a quo græci dicti ſunt:ut dixit Ariſto.ī metheoris:unde græcia græcanic⁹ & græciēſis deducit̄.Sane apd̄ græcos uarie locuti ſunt auctores:qđ ex linguaꝝ copia ꝗ̄ ſe plurimū iactāt ꝓuenire neceſſe fuit.nā qnq; apd̄ illos līguæ habēt:quæ declinatōib⁹ noīuʒ & uerboꝝ ac litteraꝝ quarūdaʒ uarietate dephēd unt̄:ut attica æolica ionica dorica & ΚΟΙΝΗ.i.cōmuuis.

G rámatica cũ duplici.m.&.t.ac.c.&.i.latino ſcribitur:dici põt a nobis litteraria.Ná deſcẽdit a γραμμα qđ apud nos ẽ littera:& teſte Quintilia.inemẽdate loquẽdo atqꝫ ſcribẽdo grámatica cõſiſtit: ita ut litteræ ſuas cuſtodiunt uoces:& uelut depoſitũ reddãt legentibus. Quod uero ad ſignificate & ornate dicendum aut ſcribendum ſpectat:maiori competit artifici:q̃q̃ & a grámaticis auferri non debeat.

G ranicus cum unico.n.&.i.latino atqꝫ.c.exili ſcribitur:fluuius eſt phrygiæ in ꝓpontidem iuxta cyricum cadens:de quo meminit Homerus circa initium li.xii.iliados.

G raphia cũ.ph.aſpirato &.i.latino ſcribitꝰ:dici põt a noſtris ſcriptura:quæ nõ ſolũ exarationẽ litteraꝝ: ſꝫ cuꝫ hoc etiá picturá quẽadmoduꝫ apud græcos ea dictio graphia ſignificat:unde ſcribo apud noſtros ꝓ eo qđ eſt pingo ab auctoribus noſtris ſæpe poſitũ fuit.Pli.li.xxxv.naturalis hiſtoriæ de Nicomacho pictore locutus inqt:ſcripſit & Apollinẽ & Dianá deũ Matrẽ in leone ſedentẽ.i.pinxit.ſimiliter Iuuena.i ſatyra: Credo pudiciciá inqt.Dacius & ſcripto radiat germanicꝰ auro hoc ẽ picto.Quare & picturas legere dicimur:quẽadmodũ & ſcripturas.Virgi.li.æneidos.vi.Quin protinus nomẽ plegerẽt oculis:& reliq.& a graphia graphiũ cũ.ph.aſpirato ſtilus dicitꝰ:quo in cæris antiq plurimũ ſcribere cõſueuerant:& idem zographia quaſi ζωων.i.animaliũ pictura:unde Pli.codẽ li.Dionyſius inqt nihil aliud q̃ hoĩes pinxit:ob quod anthropographos cognominatꝰ:quod cũ.th.aſpirato ſcribitꝰ:& ſignificat ανθρωπων.i.hominũ γραφεα pictoreꝫ: ueꝝ ægypti ex annalibꝰ eoꝝ teſte eodem Pli.apud ipos inuentá picturá prius q̃ in grætiá tranſiret affirmát græci uero alii apud ſicyonẽ:alii apud corinthios reptam omnes ab umbra hoĩs linteis circũducta.Itaqꝫ talẽ primá ſcripturá ſingulis coloribꝰ confectá monochromató dixerunt:qđ cũ.ch.aſpirato &.t.exili ſcribitꝰ & ſignificat μονον.i.unicũ χρωματων.i.coloꝝ:qa unico tantũmó uideliꝫ umbratili colore pingebátur: in quo pingendi genere teſte Quintili.li.xii.de inſtitutõe oratoria claruerũt Polygnotus atqꝫ Aglaophon quoꝝ ut ait ſimplex color tam ſui ſtudioſos adhuc hꝫ:ut illa prope rudia ac uelut futuræ mox artis primordia maximis q poſt eos extiterũt pictoribꝰ præferant:ꝓprio quodá intelligẽdi:ut mea opinio fert ambitu: Aut apud romanos teſte codẽ Pli.honos huic arti mature cõtigit.ſiquidẽ cognomĩa ex ea traxerunt fabiæ clariſſime gentis princepſqꝫ cognominis.Fabius ædeꝫ ſalutis pinxit:anno urbis cõditæ quadringenteſimo quinq̃geſimo quæ pictura ut ideꝫ Pli.pergit:durauit ad noſtrá memoriá in ædea Claudii principatu exuſta ꝓxime celebratas ẽ in foro ærei Herculis pacuuii poetæ pictura Ennii ſorore geniti:hæc ille oſtendẽs:deide hanc artẽ ab honeſtiſſimis manibꝰ non amplius fuiſſe ſpectatá:ſed inter liberales ſemp habitá:& nunq̃ a ſeruis exercitá:ſed dignatio inquit præcipua romæ increuit Valerio Maxĩo cõſule:cũ Meſſalla princeps tabulá pictá prælii:quo carthaginẽſes Hieronẽ in ſicilia uicerant:ꝓpoſuit in latere curiæ Hoſtiliæ anno ab urbe condita.cccc.xc.fecit hoc idem:&.L.Scipio tabulá quá uictoriæ ſuæ aſiaticæ in capitolio poſuit: poſt quos idem & nõnulli alii fecerunt.At in tabulis externis auctoritatẽ romæ publice primus oĩuꝫ fecit.L.Mũmius cui cognomẽ achaica uictoria dedit.Ná cuꝫ in præda uendẽda rex Attalus ſexdeciꝫ libris Ariſtidis tabulam emere uellet:in qua liber pater pictus erat:ꝑcium miratus ſuſpicatuſqꝫ in ea aliqd uirtutis quod ipſe neſciret reuocauit tabulá:& deinde in Cereris delubro poſuit.Quá primam picturam externaꝫ Plinius ipſe putauit romæ publicatá:iuxta quæ Iuuenalis poeta locutꝰ uidetur in ſatyra Atticus eximie cum ait.

Tum rudis & graias mirari neſcius artes.
Vrbibus euerſis prædarum in parte reperta.
Magnoꝝ artificũ frágebat pocula miles.

unde li.xxxvi.inqt idẽ Pli.uictoria Põpeii:de Mithridate primuꝫ ad margaritas gẽmaſqꝫ romanos mores inclinauit:ſicut.L.Scipionis:& Cn.Manlii cælatum argentum:& ueſtes attalicas & triclinia ærata:ſicut.L.Mũmii ad corinthia & tabulas pictas.

G ryllus cũ.y.græco & duplicato.l.ſcribitur:quo noĩe uocatus ẽ Xenophontis filius:qui glorioſe pro patria occubuit:cuius laudes & epitaphia ut dixit Ariſtote.innumeri ſcripſere. Socrates etiam ſi Hermippo credimus illius laudes ſcripſit.

G rynia prima cuꝫ.y.græco:& penultima cuꝫ.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaruꝫ primo urbs in æolia:& in finibus ioniæ:a gryneum nemus dici in ſequenti dictione oſtendemus.

G ryneum nemus cum.y.græco ſcribitur:ſic quoque dictuꝫ a grynia ciuitatẽ aſiæ in cõfinibus æoliæ & ioniæ quam puto aliquando clazomenam dictam.Nam de grynia loquitur Herodotus: de Clazomene uero ait Seruius ſuper quartum æneidos librum:cum apud Virgilium dixiſſet ad Aeneam:Dido:Sed nunc Italiaꝫ magnam gryneus Apollo:Italiam liciæ iuſſere capeſſere ſortes:ubi dicit Seruius Clazomene ciuitas eſt in aſia:iuxta quam nemus eſt gryneum:ubi Apollo cum reuerentia magna colitur:& ſuper æglogam quæ inſcribitur Silenus ait idem Seruius gryneum nemus eſt in finibus ioniis Apolloni conſecratum. At conſtat gryneam in confinibus ioniæ eſſe:ut ſupra uidimus.Vnde ait ibidem Virgilius ad Gallum loquens de calamis quos illi dabant muſæ.

His tibi grynei nemoris dicatur origo.
Neqs ſit lucꝰ quo plus ſe iactat apollo.

Náqꝫ in eo dabantꝰ manifeſta Apollinis reſpõſa cui præfuit Mopſus ipſius Apollinis filius ex Mantone filia Tyreſiæ uatis thebani natus:ut dixit Pomponiꝰ libro.i.de quo Statius ſæpius in dubiis auditus Iaſone mopſus:& ut Seruius ipſe ſup eandem æglogam atteſtatur in hoc Cal

chas & mopſus inter ſe contenderunt de peritia diuinandi:ſed a mopſo ſuperatus Calchas dolore interiit:
ut in carminibus Euphorionis ſcribi dixit.

G ryps huius gryphis declinatione græca: & in plurali gryphes facit.at nonnulli ex noſtris hoc tempore gry
pho gryphonis declinãt.Quorum omnium prima cum.y.græco ſcribitur:eſt animal quadrupes & penna
tum:quod in hyperboreis montibus naſcitur:& in omni parte corporis leo eſt præter allas & faciem: qui⁄
bus aquilas repræſentat:eſtq; hominibus & equis maxime infeſtus:ut etiam tetigit Virgilius in buccolicis:
Iungentur iam gryphes equis.

G rypus cum.y.græco & unico.p.ſcribitur:dicitur naſus gibbus ſeu aquilinus:& gryphis ſimilitudine dedu
ctus.

h Adrianus cum aſpiratione principii:&.i.latino in antiquis inſcriptionibus ſemper ſcri
ptum comperi.Naʒ apud athenas ad fauces aquæductus extra ciuitatis mœnia ad unũ
miliare litteris latinis ſic ſcriptũ comperi. Imp.cæſar ælius Hadrianus:Antonius.Aug.
pius coſſ.iii.trib.pot.ii.p.p. aquæductum in nouis athenis cœptum a diuo Hadriano
pater ſuo conſũmauit:dedicauitq;.At uero adrianus ſine aſpiratione nomen eſt genti⁄
le ab adria urbe deductum:ſane dictio hadriana ꝓ filia Minois regis cratæ:ut inſcii q⁄
dam moderni ſomniauerunt:nunq̃ cõperta apud antiquos & doctos fuit:ut late uidimus in dictõe aradne

H æma cum æ diphthongo ſcribitur.dicitur apud nos ſanguis:unde dictio hæmilius forte deducitur: & ſimi
li modo aſpiratur.Sed nos aſpirationem abiecimus:ut in antiquis inſcriptõnibus aſpeximus:de quo ſupra
in dictione æmilius late uidimus.

H æmatites cum æ diphthongo & duob⁹.t.exilib⁹ atq̃.i.latino ſcribitˀ:lapis eſt ruboris ſanguinei:a quo no⁄
men aſſumpſit.Nam αιμα græce latine ſanguis dicitur.

H æmorrois cum æ diphthõgo & duplicato.r.atq;.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris ſanguinaria.Naʒ ab
αιμα quod eſt ſanguis deducitur.

H æreſis ſola prima cum æ diphthongo & ultima cum.i.latino ſcribitur:dici poteſt a nobis optio ſeu electio.
Nam deducitˀ ab αιρουμαι quod eſt opto ſeu eligo:unde aphæreſis quæ apud noſtros ablatio dicitur: &
diæreſis quæ eſt diuiſio atq; ſynæreſis quæ eſt diuiſorum coniunctio:a nõnullis uero ſecta hæreſis ipſa tra⁄
ducitur.Cicero autẽ uocabulo græco utitur in paradoxis cum ait:eſtq; in ea hæreſi quæ nullum ſequitˀ flo⁄
rem orationis.

H æreſius cum aſpiratione & æ diphthõgo ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

H ageſilaus cum aſpiratione principii &.i.latino atq; unico.l.ſcribitˀ.fuit rex lacedæmonius non poteſtate ſʒ
nomine:quẽadmodum cæteri ſpartani reges creari conſueuerant:nam mos erat apud illos teſte Plutarcho
& Aemilio a maioribus lacedæmoniis traditus:ut duos ſemꝑ haberẽt reges noĩe magis q̃ imperio:ex dua⁄
bus familiis Prodi & Eriſthenis:qui princeps ex ꝓgenie herculis ſparte reges fuerant:hoꝝ ex altera in alte⁄
rius familiæ locum fieri nõ licebat.Ita utraq; ſuũ retinebat ordinẽ:& primũ quidẽ ratio habebatˀ:qui maxi
mus natu eſſet ex liberis eius qui regnãs deceſſiſſet:ſin is uirilem ſexũ non reliquiſſet:tũc deligebatˀ qui pro
ximus eſſet ꝓpinquitate:ꝑ quem modũ mortuo hagi rege frater Hageſilaus ſubſtitutus eſt.hic cũ a cæteris
ſcriptoribus græcis tũ eximie a Xenophonte ſocratico collaudat⁹ eſt:eo eñi uſus eſt familiariſſime: geſſitq;
ſtrenue plurima bella & religioſus in deos:piuſq; ĩ patriã fuit:qn & magiſtratib⁹ obedientiſſimus.

H ageſipolis cum aſpiratione principii &.i.latino utrobiq; ſcribitˀ:uir fuit athenienſis de quo nunq̃ Plutar⁄
chus meminit.

H alcyones cum aſpiratione principii &.c.exili atq;.y.græco ſcribitˀ:unde neceſſario dictionẽ hanc aſpirari i⁄
dicant poetæ:qui exilem conſonantẽ ante illam poſitam in aſpiratam conuertunt.Theocritus in bucolicis
χαλκυονεσ στορευντι τα κυματα τηνδε θαλατταν ubi dixit χαλκυονεσ cũ.χ.& nõ καλκυονες
cum.κ.quod factum eſſet ſi halcyones non aſpirareˀ.Nam ibi και eſſe debuit:ſʒ per ſubſequentẽ uocalem
diphthongus ipſa αι abiecta fuit:&.κ.littera exilis & ſimplex in.χ.litteram aſpiratã ob aſpirationẽ ſequen
tis uocalis conuerſa fuit:quẽadmodũ ſupra oſtendim⁹.Quare ſi nõ fuiſſet eius dictiõis prima aſpirata exi⁄
lis & ſimplex.κ.remanſiſſet.Et ſunt aues teſte Plinio li.v.naturalis hiſtoriæ paulo minores paſſerib⁹:habẽt
q; maiori ex pte pẽnas purpureas cãdidis admixtas:collo gracili ac ꝓcero:quas uideri cõtingit raro:qa nũ⁄
q̃ niſi circa ſolſticia & in bruma in q̃ oua deponunt apparẽt.Nã tunc quoq; medio fere hyemis in mari ipõ
nidificant:quo tẽpore ſi pontus undoſus fuerit:ipis ouis mãſueſcit.Caduntq; ꝓcellæ oẽs donec halcyones
poſita oua foueant.Et cum ſeptem dies ſint quibus educunt pullos:ſeptem alios adiungunt quibus part⁹
enutriant.de quibus Ouidius li.xi.metamorpho.dixit.

Perq; dies placidos hiberno tempore ſeptem.
Incubat halcyone pedentibus æquore nidis.
Tum uia tuta maris:uentos cuſtodit & arcet.
Aeolus egreſſu:præſtatq; nepotibus æquor.

H alicarnaſus cum unico.l.ſequente.i.latino &.c.exili atq; unico.ſ.ſcribitur:deriuaturq; ab αλιοσ qđ mari
num indicat:& ſimili modo aſpiratur:ciuitas eſt maritima in caria regione minoris aſiæ argiuoru; colonia:
ut Pomponius li.i.ſcripſit:in qua Mauſeoli nobilis extat opus:ut in ea dictione uidebimus.

H aliacmon cum unico.l.&.i.latino atq;.c.exili ſequente.m.ſcribitur.fluuiꝰ eſt macedoniæ:ut teſtatur Heſio
dus in theogonia.

H alys cu; unico.l.&.y.græco ſcribitur:fluuius eſt qui teſte Plinio li.vi.naturalis hiſtoriæ oritur ex radicibꝰ
tauri montis & defluens per cappadociam diſiunxit olim regna lidiæ a perſis:ide; teſte Herodoto inter pa
phlagonas uerſus boream exiens:in euxinum pontum deſinit.de hoc locutus Apollo ait:Crœſus tráſgreſ
ſus halym plurima regna perdet.

H alizones cum unico.l.&.i.latino ſequente.z.conſonáte ſcribitur:populi ſunt paphlagonu;:ſic quoq; dicti
teſte Ariſtracho ſuper.v.iliados librum:quia undiq; a mari circundatur:hoc eſt ab υποζωσται quod ē cir
cundari αλι mari.

H amadryades cum aſpiratione principii:&.y.græco ſcribitur.Nam componitur ex αμα quod apud illos aſ
piratur:& cum ſit aduerbium ordinis ſignificat ſimul & δρυσ huius δρυοσ quod ē quercus:hoc eſt nym
phæ quæ una cum aboribus & naſcuntur & pereunt:& ponitur ſpecies arboris pro genere.

H amaxápeus cum aſpiratione principii &.x.conſonante in penultima ſcribitur:pars eſt fluminis hypanis: ꝗ
cum fonte xampeo amaro cómixtus eſt:nam componitur ex αμα quod eſt uua & ξαμπευσ quod nomen
eſt fontis callipodum amara ſcaturigine infamis.

H amilchar cum.i.&.ch.aſpirato a græcis & emendatis latinis ſcribitur:licet barbarum cum quibuſdá ſequé
tibus eſſe dicatur:hic cognomento Barca dictus eſt:& fuit hannibalis filius:& pater alterius magni Hanni
balis:fuitq; carthaginenſis in extremis primi punici belli:& admodum adoleſcentulus in ſicilia præeſſe cœ
pit exercitui:cum ante eius aduentum & mari & terra male res gerentur carthaginenſiu;:ipſe ubi affuit nū
q̄; hoſti ceſſit:neq; locum nocendi dedit:ſæpeq; econtrario occaſione data laceſſiuit:ſemperq; ſuperior di
ſceſſit:ut Polybius hiſtoricus ampliſſime oſtendit.

H amilcho ſimili modo ſcribitur:atq; omnia huiuſmodi barbara cum aſpiratione ſcribūtur.

H annibal cum duplicato.n.&.i.latino ſcribitur:fuit carthaginenſis Hamilcharis filius qui tanto cæteris du
cibus prudentia preſtare uiſus eſt:quanto populus romanus cunctas gentes fortitudine anteibat:nam quá
docunq; cum eo populo congreſſus eſt in italia ſemper diſceſſit ſuperior:& niſi ſuoꝝ ciuium inuidia debi
litatus eſſet:romanos uidetur ſuperare potuiſſe.Sed multorum obtrectatio teſte Cornelio nepote deuicit
unius uirtutem.hic minor quinq; & uiginti annos natus imperator factus:proximo triennio omnes gentes
hiſpaniæ bello ſubægit:ſaltum pyreneum tranſiit:& ad alpes poſteaq̄; uenit:quæ italiam a gallia ſeiungūt
quas nemo unq̄; cum exercitu præter Herculem tranſierat:ita itinera & loca lapidoſa ſtrues comburendo:
& acetum iniiciendo patefecit ut ea elephantus oneratus ire poſſet:qua antea unus homo inermis uix pote
rat repere:& cum iam romanos tribus præliis ꝓfligaſſet:pergens inde ꝑ ligures:& apoeninū tranſiliens pe
tebat hetruciam:quo itinere apud ea loca ubi nunc eſt florentia:adeo graui oculoru; morbo afficit᷑:ut dex
trum perdiderit:uel ut alii dicunt nunq̄; eo bene uſus ſit.Qua ualitudine cum etiam p̄meretur.Et gætula
ducem portaret belua luſcum.C.Flammineū conſulem apud thraſumenū cum exercitu inſidiis circūuen
tum occidit:inde in appuliá pergens maxima clade romanos apud cánas effecit: ſed tandem ſemꝑ inuictus
cogitur a ciuibus ſuis italia; relinquere:& opé patriæ afferre:quæ a.p.Scipione premebatur:a quo ī aphri
ca apud rhamá deuictus:dum ꝓ reparatione acerrime eſſet occupatus:carthaginenſes bellum cū romanis
cópoſuerunt.deinde cogentibus romanis cū in exilium mitteretur:ad Antiochum regem ſyriæ confugit: ꝗ
cum contra romanos bella pararet:& Hannibalis conſilia ſperneret qué ſuſpectum ſermones cū Villio ro
manoꝝ legato apud epheſum reddiderant:a romanis uictus Antiochus & ad pacem coactus:Hannibali ſi
gnificauit illum peti a romanis:qui cum aufugiſſet ad Pruſiam regem bithiniæ:& eodem modo eius regis
cum romanis res ꝓcederent:non illi ſimiliter romanoꝝ poſtulationem rex perfidus indicauit:ſed cū in ro
manorum manibus hoc eſt Titi Quinti:qui ob eam cauſam uenerat:ut Hannibalem romam captiuum du
ceret:ita tradidit ut uix tempus ſumendi uenenu;:quod in annulo regio more gerebat:ei ſuperaſſe poſſet
qui quidem aunulus:ut dixit Iuuena.fuit cannaꝝ uindex:ac tanti ſanguinis ultor & ſequit᷑:I demens & ſæ
uas curre per alpes.Vt pueris placeas:& declamatio fias:hoc eſt illis pueris:qui in rhetorum ſcholis Hanni
balis geſta ꝓ declamationis ſuæ materia aſſumere cóſueuerant:deceſſitq; teſte Aemilio Probo anno ſeptua
geſimo uitæ ſuæ.

H armonia cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris concentus ſeu magis ꝓportióa
litas.Nam deſcendit ab αρμοζω quod eſt coapto:fuit etiam fœminæ nomen quæ filia fuit Gelonis ſyracu
ſarum regis:& uxor Themiſtii ſyracuſani:quæ deinde ut omnis ſtirps regia tolleret᷑ occiſa fuit.

H armodius ſimiliter ſcribitur:& nomen fuit uiri proprium.

H armodotus cum.t.exili ſcribit᷑:nomen fuit poetæ de quo nonnunq̄; Plutarchus meminit.

H armonides cum.i.latino ſcribit᷑:fuit troianus:quem teſte Homero libro.v.iliados præcipuo quodam amo
re Mineruа

re Minerua dilexerat:ideoq; nihil eũ fugit:ꝙ fabrili arte effici poſſit:is inter alia quæ fabrefecerat naues il
las Alexandro ædificauit:quæ fuerunt maloꝝ omnium:quæ troianis contigerunt caput:pernicioſas quidẽ
ac mortiferas:ut cæteris troianis:ita ipſi ædificatori:quia deorum monita non intellexiſſent.

H arpalice cum unico.l.&.i.latino atq;.c.exili ſcribitur:fuit filia Harpali regis thraciæ & amazonum regina:
ut dixit Seruius ſuper primum æneidos:hæc cum ſenem patrem captu; audiuiſſet a getis:congregata mul
titudine ſubito impetu perrexit & patrem liberauit:quod tetigiſſe uidetur Virgili.li.æneidos.i.cũ ait.Vel
qualis equos threiſſa fatigat Harpalice uolucreq; fuga præuertitur hebrum.

H arpaſa cum unico.ſ.ſcribitur:oppidum eſt in aſia iuxta quod teſte Pli.li.ii.naturalis hiſtoriæ cautes ſtathor
renda uno digito mobilis:ea ſi toto corpore impellatur reſiſtens.

H arpe ſimiliter aſpiratur:fuit enſis falcatus:quo uſus eſt Perſius:unde Lucanus: Harpem alterius monſtri iã
cede rubentem: & ab αρπάζω quod eſt rapio nomen accepit.

H arpia cum diphthongo &.y.græco &.i.latino compacta ſcribitur: ſed aſpirandam eſſe oſtendit Heſiodus
in theogonia cum dixit ἠυγομουσ θαρπυι ασ:ita ut cum debuerit eſſe.τ.ſimplex ſiue exile propter aſpi
rationem ſequentis dictionis conuerſum fuit in.θ.quod eſt aſpiratum per modum quem in præceptis expli
cauimus:unde & uerbum a quo deriuatur ſimiliter aſpiratur:ut αρπάζω.i.rapio:& ponunt̃ a poetis lati
nis tres.ſ.Aello Ocypete:& Celeno.ab Homero uero additur quarta.ſ.Thyella.

H arpalus cum aſpiratione & per unicum.l.ſcribitur:nomen eſt ꝓprium ad αρπάζω deductũ:fuit regis Cyri
præfectus:a quo teſte Iginio deducti fuerũt:qui ex terra phocide fugati ſunt:& quidã alii ueliã in agro Lu
cano reſederunt:unde uelinus dictus eſt portus:pars maſſiliã condiderũt:poſt annũ amplius ſexcenteſimũ
poſtq; Aeneas in Italiam uenit:ex quo reprehendit Virgilium Iginius:qui in.vi.Palinuru; inducit portum
hunc Aeneæ denominare & ſimiliter nonnullis aliis in locis quæ correcturu; Virgi.exiſtimat:ut diffuſe Gel
lius li.x.noctium atticarum pertractauit.

H aſtrubal cum.t.exili a græcis & non cum.d.ut nonnulli ex noſtris cõſueuerũt ſcribit̃:frater Hannibalis fuit.

H eautõtimorumenon prima aſpiratur:& reliquæ omnes ſine aſpiratione ſcribunt̃:& ſunt octo ſyllabæ:eam
græcam dictionem apud nos deſcribentes:q̃ Terentii unica comœdia inſcribitur:ſignificatq; ſeipſum cru
ciantem:de quo ſane in ea comœdia pertractat:na; componit̃ ex hac dictione εαυτον:quæ apud illos aſpi
ratur in initio & ſi ipſum deſignat:atq; τιμορουμενον:quod ſignificat cruciantem: quia participium eſt
huius uerbi τιμορο͂υμαι:quod eſt uindicor & erucior.Sane repperi ſæpius ab antiquis:quibuſdã grãma
ticis inductam eiuſmodi inſcriptionem cum participio in datiuo:pro quo nos quandoq; ablatiuo utimur:
uidelicet τημῶρουμεν hoc eſt in ſeipſo uindicante ſeu cruciante hocq; plærunq;.

H ebdomada cum aſpiratione principii & unico.m.ſcribitur:dicitur a noſtris ſeptimana:nã deriuatur ab ἑβ
δομασ:quod apud illos aſpiratur:& apud nos ſeptimum ſignificat.

H ebenum ſimiliter aſpiratur:& cum unico.n.ſcribitur:idq; herodianus de orthographia atteſtatur:arbor ẽ
quæ in india naſcitur.Virgi.libro georgico.i.Sola india nigrũ fert hebenũ:nam eius lignum teſte Plinio li
bro.xii.naturalis hiſtoriæ nigri ſplendoris ac iucundi eſt:accendi Fabianns negat:uritur tamen odore iucũ
do:ac Herodotus etiam in æthiopia comperiri dixit:cuius tributi uice regibus perſidis centenas phalãgas
tertio quoq; anno penſitaſſe æthiopas cũ auro & ebore prodidit:eſtq; generis neutri & fœminini:neutri q̃
dem ut Virgilius:Sola india nigrum fert habenu;:fœminini uero ut Lucan⁹:Qui hebenus inq̃t mareotica

H ebe abſq; diphthõgo ſcribitur:dicitur a poetis Iunonis filia ſine patre. Nam cum grãde cõuiuium Apollo
in domo patris Iouis Iunoni nouercæ paraſſet & ipſa auide lactucas comediſſet agreſtes:factum eſt:ut ex il
lis grauida fieret cum uſq; in id tempus ſterilis perſtitiſſet:peperitq; deinde heben:quæ quia formoſa erat
ab ipſo Ioue pincerna conſtituta eſt:& dea iuuentutis dicata:quæ deinde cum ſemel in deorum cõuiuio po
cula miniſtaret:& caſu in terra caderet:ueſteſq; ſubleuarent̃:ita ut obſcæna diis monſtraret:indignatus Iup
piter eam ab officio amouit:& eius loco Ganymedem rapiens ſubſtituit:poſtremo Herculi in numero deo
rum iam aſſumpto coniunx dat̃:de quo Seneca in octauia inquit deus alcides poſſidet heben: nec Iunonis
iam timet iras:cuius gener eſt qui fuit hoſtis.& Iuuenalis in ſatyra Exemplo quodcunq; malo ait.Nec puer
iliados formoſa nec herculis uxor Ad cyathos.

H ebræus cum æ diphthongo in penultima ſcribitur:

H ebrus tam a noſtris q̃ a græcis aſpiratur fluuius eſt thracum celeberrimus: qui Ariſtotelis teſtimonio lib.ii.
meteororum ex monte pindo naſcitur.Seruius uero ex Oeagrio fluuio patre Orphei:qui etiam ex eode;
monte pindo naſcitur ꝓfluere dixit:quod Virgilius tetigiſſe uidet̃ libro georgico.iiii.cum ait:Oeagri⁹ he
brus:& quia odryſſii montis niues eum plurimum augent:frigidiſſimum etiam reddunt: quare dixit Vir
gilius in Gallo:Si amore æſtuantes frigoribus mediis hebrũq; bibam⁹:nos tunc quoq; refrigerari non poſ
ſe.fuitq; in illo ꝓiectum Orphei caput & lyra.

H ecate cum unico.c.exili atq;.t.abſq; aſpiratione ſcribitur:ponit̃ pro Diana:ſiue Luna ſeu Proſerpina. Na;
hecaton apud græcos centum ſignificat:quem numerũ finitum ꝓ infinito ei antiqui ob mirabile; potentiã
tribuebant:quod tetigiſſe uidet̃ Virgi.li.æneidos.vi.cum ait.Voce uocans hecatẽ:cæloq; ereboq; potentẽ

ubi dicit Seruius Hecate proſerpina dicta eſt:aut quod centum uictimis placetur:prout Menelaus conſtituit:aut quod centum annos errare faciat inſepultos.

H ecatôbe ſimiliter per unicum.c.exile atq;.t.ſine aſpiratione ſcribitur:ſacrificium erat centum boum: ut in præcedenti uidimus dictione Iuuenalis in ſatyra:Natali coruine die:Exiſtunt qui promittũt hecatôben:q̃ſi hecaton.i.centum βους:quo uocabulo utitur & Homerus.

H ecatôpylon cum.c.&.t.exilibus atq;.y.græco ſcribitur:dici poteſt latine centum portarum ωπύλῶν eniʒ portarum deſignat.

H ector cum.ct.exilibus ſcribitur:fuit filius regis Priami ex Hecuba a poetis omnibus cantatiſſimus.

H ecuba cum unico.c.& illo exili ſcribitur:fuit regis Priami uxor:quã Homerus Dimantis filiam dixit:idq; tetigiſſe uidetur Ouidius libro.xiii.metamorphoſeos cum ait.Ergo aliis latraſſe dimantida flebile uiſum ẽ. Euripides uero non Dimantis ſed Ciſſei regis thracum fuiſſe dixit:queʒ ſecutus Virgilius libro.ix.æneidos dixit Ciſaſeis prægnans ignes enixxa iugales:uidelicet cum pepererat Paridem:quia prægnans ſomniauerat ſe accenſam facem parere:quæ patriam totam inflammaret.fuitq; ſtatura grandi: & uirili animo pia & benigna:ſed amiſſo uiro patria & nobiliſſimis filiis:in canem conuerſa ponitur ab Ouidio libro.xiiii.metamorphoſeos.

H edera cum aſpiratione & abſq; aliqua diphthongo ſcribi debet arboris eſt genus aliis arboribus uel muris inſidens:& ab εδράζω quod eſt colloco uel inſide deducitur:& non ab hæreo uerbo latino:ut quidam putauerunt:cuius primo diphthongum habet:& naturaliter producitur:& hedera primam corripit. hanc teſte Plinio libro.xvi.naturalis hiſtoriæ negauerat Theophraſtus naſci in aſia: nec in india:niſi in monte mero.quare Alexandrum ob raritatem ita coronato exercitu ob uictoriam ex India rediiſſe exemplo liberi patris cuius dei ut ille inquit:Et tunc adornant thyrſo galeas:quinetiam hac ſcuta thraciæ populi in ſolennibus ſacris teſte feſto in tutela liberi patris eſſe putabatur:quia ut ille iuuenis ſemper:ita hæc uirẽs:uel quia ita illa omnia ſicut ille mentes hominuʒ illigat:ſed pergit Plinius inimica arbor ſatis omnibus:ſepulchraq; ac muros rumpens:ſerpentium frigori gratiſſima:ut mirum ſit illam in honore ullo habitaʒ.huius ut in ſequentibus ille idem oſtendit:ſpecies ſunt tres.eſt enim candida & nigra hedera:tertia uocatur hellix & ianum:rurſus & hæ ſpecies diuiduntur in alias: quoniaʒ eſt aliq̃ fructu tm̃ cãdida.alia & folia ſimili modo & nigra:alicui ſemen nigrum:alii crocatum cuius coronis poetæ utuntur foliis minus nigris:quã quidam myſiam:alii bacchiam uocant:hellix uero fructum non gignit:eſt & alia rigens hedera : quæ ſine adminiculo ſtat:ſola omnium generum:& ob id uocata cyſſos:de qua in ea dictione uidimus:& alia e diuerſo nunquaʒ niſi humo repens dicta chamecyſſos:ut etiam in ſimili dictione uidimus.at uero Seruius in bucolicis dixit nigra autem uel alba hedera non ex foliis ſed in ligno cognoſcitur:& infra ſubdit Plinius hederæ mira ꝓditur natura ad experienda uina:ſi uas fiat e ligno eius uina tranſfluere:ac remanere aquaʒ:ſiqua mixta fuerit:eadem teſte eodem Plinio in eodem libro ſi teratur lauro uel laurum conterat:ignem admoduʒ ſilicis & ferri concipit:ſane coronabantur hederæ poetæ:cum in certaminibus ex iudicuʒ ſententia approbati fuiſſent:ut inuentum epigramma apud hiſtonium frentanorum oppidum ſaxo inſculptuʒ his uerbis indicat L.Valerio pudenti.L.F.hic cum eſſet annorum.xiii.Romæ certamine ſacro Iouis capitolini luſtro.vii.claritate ingenii coronatus eſt inter poetas latinos omnibus ſententiis iudicuʒ.huic plæbs uniuerſa municipiũ hiſtonienſium ſtatuam ære collato decreuit:ideo & de ſeipſo dixit Ouidi.in.viii.de ponto.

Tempora ſacrata mea ſunt uelata corona.

Publicus inuito quã fouor impoſuit:ſed ꝙ ex hedera coronarentur oſtendit Virgilius in bucolicis cuʒ ait: Paſtores hedera creſcentem ornate poetam.Iuuenalis in ſatyra.Et ſpes & ratio inquit. Qui facis in parua ſublimia carmina cella.Vt dignus uenias hederis & imagine macra.& Perſius ſimiliter.Quoruʒ imagines lambunt hedere ſequaces:& hoc ſiue a ſimilitudine perpetui uiroris:ſiue quia libero patri hoc eſt baccho ſacrata ſit:& poetæ ut bachantes inſanire dicantur:ſiue ut alii dicunt:quia ex una parte folioruʒ hederæ uiridior eſt:quo famæ æternitas indicatnr:ex altera pallor quia poetas ipſos ex ſtudioruʒ labore conſequi uidebatur:ut Perſius in prima ſatyra:En pallor ſeniumq;.Iuuenalis ſimiliter de poetis qui tempore Mecœnatis florebant locutus inquit:Tunc utile multis pallere & uinum toto neſcire decembri:itaq; cum triumphantes duces lauro coronarentur:& Auguſtus non ſolum dux inclytus:ſed poeta clariſſimus fuerit: inqt ad illum Virgilius.Atq; hanc ſine tempore circum.Inter uictrices hederam tibi ſerpere lauro:ſunt & q uelint nonnunquam poetas etiam myrto fuiſſe coronatos: ut ingenii acumen : & ſcriptorum odor denotari poſſet.

H egeſippus abſq; aliqua diphthongo &.i.latino atq; duplicato.p.ſcribit᷑:nomen eſt uiri proprium.

H egeſias abſq; diphthongo &.i.latino ſcribit᷑:fuit unus philoſophus cyreniacus:qui copioſe diſputauit de bono mortis:alter fuit ſtatuarius qui teſte Quintiliano in.xii.duriora:& tuſcanicis proxima effingebat.

H egeſipyle antepenultima cum.i.latino:& penultima cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto lib.vi.hiſtoriarum Holori regis thraciæ filia:quam Milciades athenienſium dux uxorem accepit.

H electrum cum unico.l.&.ct.exilibus ſcribit᷑:græcum uocabulum eſt ab ἥλιος quod eſt ſol deductum: ut

uidebimus in dictione heliades:& eſt ſuccus ex arbore pinei generis profluens: & ob id a latinis ſuccinum
appellatum:a cuius coloris ſimilitudine puto eam mixturam helectrum dici:quæ ex parte quadam auri &
argenti conficitur:dicente Plinio libro.xxxiiii.naturalis hiſtoriæ:aurum in quo quinta argenti portio eſt:
helectrum uocatur:& ſi quintam portionem exceſſeris incudibus non reſiſtit:& ut pergit:eſt etiã helectro
auctoritas Homero teſte:qui Menelai regiam auro helectro argēto ebore fulgere tradit:Mineruæ templū
habet lyndos inſula rhodiorum:in quo helena ſacrauit calicem ex helectro.

Helicon abſq; diphthongo & cum unico.l.atq;.i.latino &.c.exili ſcribitᷣ:unus eſt ex iugis parnaſi:qui & alio
nomine cyrrha dictus eſt:fuitq; Apollini ſacer:ut in dictione parnaſus uidebimus.

Helios cum.e.abſq; diphthongo & unico.l.atq;.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris Sol:& inde heliades helio
gabalus & plura alia deducuntur.

Heliogabalus cum ſimplo.l.atq;.i.latino ſcribitur:fuit naturalis filius Antonii Cara callæ: illiq; eo tempore
ex Semiamira formoſiſſima fœmina apud phœnices genitus:quo pater eius Seuerus cum parthis bellū ha
buit:hic cum adoleſcentulus eſſet:factus eſt ſacerdos Solis apud phœnices: unde Heliogabali cognomen
adeptus eſt.Nam helios ut diximus: ſol eſt: & gabalus teſte Seruio ſuper ſeptimum æneidos illius propriū
nomen fuit:uel ut alii dicunt lingua phœnicia ſacerdos.deinde artificio matris ad imperium apud antio-
chiam aſſumptus eſt interfecto.ſ.Macrino:qui firmata iam pace cum parthis libidinoſe cum illa uiuebat.
Quare ad urbem ueniens Heliogabalus a ſenatu impetrauit:ut mater in ordine ſenatorio locaretur: quæ
prima fœmina in eo ordine fuit:ut hæc & reliquam Heliogabali ſpurciſſimam uitam Helius lampridius ꝑ
tractauit.

Heliopolis cum ſimplo.l.&.i.latino utrobiq; ſcribitur:ciuitas eſt ægypti: quæ a græcis teſte Diodoro ſiculo
thebæ dicitur:huius ciues teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo apud ægyptios omnium ſapientiſſi-
mi habentur:altera eſt in cicilia patria Cryſippi ſtoici:ut oſtendit Solinus cum de cicilia tractat.

Heliades cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:patronymicum eſt fœmininum ductum ab helios qui eſt Sol. Nã
ſorores dicuntur phæthontis:quæ fraterna funera iuxta eridanum deplorantes conuerſæ dicūtur in alnos
dicente de illis Virgilio in ſileno.Atq; ſolo ꝓceras erigit alnos:uel in populos:ut dixit Ouidiꝰ quæ ſane ar
bores ut aiunt cum ſol torrens Iunio Iulioq; menſibus cancrum atq; leonem attingit æſtu ualido fiſſis cor-
dicibus ſuccum ſui liquoris in eridanum fluuium iaciunt:qui cum in lapidem obduretur helectrum dicitᷣ:
quia Sol helios appellatur:& illud ex ui ſolis originem ducere dicunt.unde Ouidius libro metamorpho-
ſeos.ii.Stillataq; ſole rigeſcunt De ramis electra nouis:quæ lucidus annis Excipit:& nuribus mittit geſtan-
da latinis:hocq; prius græci poetæ fere omnes dixere ut Aeſchilus:Polyxenus:Euripedes:Satyrus & Nicã
der:quod ſane dictum:ut ait Plinius libro.xxxvii.naturalis hiſtoriæ falſum eſſe italiæ teſtimonio patet: ubi
helectrum naſci nunquã compertum eſt:quare infra ſubdit certum eſſe gigni in inſulis ſeptētrionalis occa
ni:& a germanis appellari gleſſum:ob quod a noſtris unam earum inſularum gleſſaria eſt appellata: Ger-
manico Cæſare ibi claſſibus rem gerente:& ſubdit.naſcitur autẽ defluente medulla ex arboribus pinei ge-
neris:ut gummi ĩ ceraſis:reſina in pyris erupti humoris abūdantia.Denſatur rigore uel tēpore aut mari cū
intumeſcens æſtus rapuit ex inſulis:& infra ſubdit arboris ſuccũ etiã eſſe priſci noſtri credidere:ob id ſuc
cinum appellantes:ſed famam rei priſcis poetis teſte eodem Plinio fecere ꝓximæ pannoniæ id accipiētes cir
ca mare hadriaticum:& pado annexa fabula fuit:quia tranſpadanorū agreſtes fœminæ ſuccina decoris gra
tia maxime geſtare conſueuerant:ac etiam hodie obſeruant:uerum cum ex illis precioſa pocula ſuccauēre-
tur:dixit Iuuenalis in ſatyra:Si te propoſiti:Ipſe capaces heliadum cruſtas & inæquales berillos: uidelicet
ob ſculpturæ artificium:uel ob aliarum gemmarũ ornamenta.nam ut ſubdit Birrho ut multi gemmas ad
pocula tranſfert a digitis:quas in uagine fronte ſolebat Ponere zelotypo iuuenis prælatus hiarbæ regi.ſ.
mauritaniæ:cui iuuenis Aeneas prælatus fuit:de quo Virgilius libro æneidos.iiii.Aſt illi ſtellatꝰ iaſpide ful
ua enſis erat:& reliqua quæ hunc Iuuenalis locum explanant.

Heliotropia cum.i.latino utrobiq;:&.t.exili ſcribitᷣ:herba eſt quæ ad motum Solis conuertitur:& componi
tur ab helios:quod eſt ſol:& τροπη conuerſio:ab aliquibus heliotropium ſcribitᷣ.

Helichryſios cum.ch.aſpirato ſequente.y.græco in eadem ſyllaba ſcribitur:ſecundum nonnullos:flos eſt: ꝗ
teſte Pli.lib.xxi.naturalis hiſtoriæ habet folia auro ſimilia:& tenue cauliculum grandeq; ſed durum:& cō-
ponitur dictio ex ἑλιον qui eſt Sol:& chryſos aurum quaſi aureus flos eſſe uideatur: & propterea rectius
ſcribitᷣ ſine aſpiratione in principio.

Heleus cum unico.l.ſcribitur:nomen fuit Bacchi a ciuitate helidis:urbi plurimum honoratus fuit tractum.

Helicopis cum unico.l.&.i.latino utrobiq; atq;.c.exili ſcribitur:nomē fuit nymphæ.

Helena cum aſpiratione principii & unico.l.ſcribitur:habetq; apud græcos accentum in penultima:quem te
ſte Seruio ſuper.viii.æneidos commutauit in primam:de quo in dictione ꝓſodia cauſam uidebimus:fuit
filia Tyndari ex leda:quæ teſte Gorgia ex ſua admiranda pulchritudine uiſa eſt filia Iouis:quam primo uir
ginem Theſeus rapuit ſed intacta fratribus reſtituta fuit:nupſit deinde Menelao: & uiro abſente a Paride
iterum rapitur:poſt cuius mortem nupſit Deiphobo fratri Paridis: tandem poſt Troiæ excidiũ redditur

Menelao:qui nauem cum illa aſcendit patriam petiturus : ſed acti tempeſtatibus in ægyptum ad Regem :
quem Homerus Polybum uocat deuenere:nnde deſcendentes : atq; octo annis errantes:ut teſtis Euſebius
in patriam tandem reducti ſunt:longe ante mortuo Agamennone:& illis forte diebus Aegiſtho ſane ex an
tiquis græcis ſcripſere nonnulli illam nequaquam a Paride raptam fuiſſe:ſed aliam cauſam troiani belli ex
titiſſe:quod.ſ.Herculem quærentem illam olim raptam a Theſeo & Protheo Regi ægypti cōmendataꝫ ſu
ſcipere noluerunt:ad quam petendam Menelaum ad ægyptum poſt bella troiana profectuꝫ ferunt. hocq;
ex relatu Porphyrii in quibuſdam gloſulis ſuper Homerum accæpi:Sed quæ ſupra diximus poetæ omnes
græci quos legimus latiniq; confirmant eandem fuiſſe immortalem ex longa ætate computare uoluit Ser-
uius ſuper ſecundum æneidos dicens conſtare fratres ejus cum argonautis fuiſſe:argonautaruꝫ uero filios
cum thebanis dimicaſſe:quorum iterum filios contra troiam bella geſſiſſe.ſꝫ utrunq; res fuerit:rettulit Iſo
crates illam ſenio iam confectam:& in rugas faciem contractam:per ſpeculum inſpicientem uiros illos for-
tes:ſeu heroas & ſemideos:ut uerbis Homeri loquar:longo riſu ridere conſueuiſſe : qui pro tam conduca
tāque fallaci re tanto ardore ac pertinacia depugnaſſent :non enim ob aliud pugnaſſe ab Homero dicun-
tur:quia reſtituta helena ſe receſſuros promittebant.Ouidius uero illam fleuiſſe dixit:cum ait libro quin-
todecimo metamorphoſeos.

Flet quoq; ut in ſpeculum rugas aſpexit aniles.
Tyndaris:& ſecum cur ſit bis rapta requirit.

H elenius cum unico.l.&.i.latino ſcribit̄:flos dicitur teſte Plinio libro.xxi.naturalis hiſtoriæ ex lachrymis He
lenæ natus:& ideo in Helena inſula ut ait laudatiſſimus.eſt autem frutex humi ſe ſpargens drodantalibus
ramulis folio ſimili ſerpillo.

H elcus cum.c.exili ſcribit̄:ideſt quod a nonnullis ex noſtris hulcus ſcribitur.

H elorus cum unico.l.ſcribituir:fluuius eſt ſiciliæ teſte Plinio libro.iii.naturalis hiſtoriæ: qui campis ut nilus
ſuperfunditur:dicente etiam Virgilio li.iii.æneidos.Exupero præpingue ſolum ſtagnantis helori.

H elops cum unico.l.ſcribitur:piſcis eſt:quem teſte Quintiliano libro.v.de inſtitutione oratoria ait ſcarū no-
ſtro mari non ducas.unde columella li.ix.ait pamphylio ꝓfundo & nec alio paſci.

H eliſabet cum unico.l.&.i.latino atq;.t.exili in fine ſcribitur:nomen hebrææ fœminæ ꝓprium.

H ellin cum duplicato.l.&.i.latino ſcribitur:fuit Ariſtarcho teſte ſuper decimum odyſſeæ Deucalion[illegible] filius
a quo græci hellines uocitati fuerunt: ut uidebimus in dictione Pyrrha.

H ellas cuꝫ duplicato.l.ſcrbitur:regio eſt:de qua in dictione attis plene uidimus:& teſte Plinio.lib.iiii.natura
lis hiſtoriæ ab iſthmi anguſtiis incipit:a noſtris appellata græcia:ſic quoq; a græco Rege:qui prim⁹ in illa re
gnauit:a cuius filia uocata eſt Attis:deinde ab Helline Deucalionis & Pyrrhæ filio dicta fuit hellas: ſed nos
antiquius nomen ſeruamus:ac græciam dicimus.

H elle huius helles cum duplicato.l. ſcribimus:fuit Athamantis argiuorum Regis filia:& Phryxi ſoror:ut ui
debimus in dictione Phryxus.

H elleſpotus cum duplicato.l.&.t.exili ſcribitur:mare eſt illud ſtrictum : quod a tenedo uſq; ad ꝓpontidem
uergit ab Helle denominatum:ut uidebimus in dictione Phryxus:& inde helleſponticus & helleſpontiat⁹
ut Virgi.libro georgi.iii.Helleſpontiaci ſeruet tutela priapi.

H elleborum cum duplicato.l.ſcribitur:herba eſt medicinalis:quæ plurima naſcitur in anticyra inſula:ut ī ea
dictione uidimus:& uocatur teſte Plinio libro.xxv.naturalis hiſtoriæ apud italos ueratrum:ſuntq; teſte Au
lo Gellio li.xvii.duæ eius ſpecies coloris inſignes candidi & nigri:qui non in ſente neq; ī uirgultis:ſed in ra
dice dignoſcunt̄:de quibus plura ſcribuntur.

H ellix cum duplicato.l.&.i.latino ſcribitur:genus eſt hederæ:ut in ea dictione uidimus: quæ apud nos lubri
cum indicat.

H emis cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:apud nos traducitur:ut plurimum ſemis.naꝫ græce ſcri
bitur ημισ cuius aſpiratō in.s.noſtrum conuerſa fuit & ultima littera abiecta.

H emicyclus componitur ex hemi quod eſt ſemis & cyclus abſq; aſpiratioue &.y.græco:quod eſt circulus:q̄-
ſi dimidius ſit circulus.

H emina cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:genus eſt uaſis:quo uinum uel frumentum uendebat̄
& ab hemis deſcendit quod eſt ſemis:quaſi media ſit ſextarii:quod Gellius libro.iii.noctium atticaruꝫ oſtē
diſſe uidetur:qum de dimidio & dimidiato loquens inquit ſi ſextario hemina fuſa eſt:non dimidiatum ſex
tarium fuſum dicendum eſt ſed dimidium.Perſius in ſecunda ſatyra:Fregerit heminas arreti ædilis iniquas
unde accentum detinet in penultima & inde heminaria quaſi mediocris dici poteſt. Quintilianus libro.vi.
de inſtitutione oratoria Fabius maximus incuſans Auguſtæ congiariorum:quæ amicis dabantur:exiguita-
tem heminarium eſſe dixit:ſane congiarium id uini eſt:quod a principe aliquo doni gratia in populum da.
tur:eſt etiam menſura quædaꝫ:ut Paulus iuriſconſultus de fundo inſtructo:& inſtrumento legato oſtendit
cum ait:item urnæ:æreæ & congiaria ſextaria.

H emiſpærium cuꝫ.i.latino utrobiq; ſcribitur:dicitur a noſtris media ſpæra.

H emiſticos cum.i.latino utrobiq; &.t.exili atq;.ch.aſpirato ſcribitur:dicitur a noſtris medius uerſus:nã στί
χοσ græce latine uerſus dicitur:ſed in neutro poſuit Seruius ſuper primum georgicorum cuꝫ ait:& ẽ Vir
gilii hoc hemiſtichon unum de multis:unde etiam a multis hemiſtichium nuncupatur.

H eniochus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribit':dicitur a noſtris auriga.

H eracleus cum.c.exili &.e.in penultima ſcribitur:nomen fuit nonnulloꝝ imperatorum romanoꝝ compoſi
tumq; eſt ex ἥρα quod Iuno:& κλέοσ gloria:quaſi Iunonis ſit gloria.

H era cum.e.abſq; diphthongo & unico.r.ſcribitur:dicitur latine Iuno:quo uocabulo etiam antiquiores no
ſtri uſi ſunt:ut Ennius in oratione Pyrrhi cum captiuos romauis reddidit:Ferro non auro tandem certem⁹
utrinq;:Vos ne uelit an me regnare hera:quidue ferat fors uirtute experiamur.

H eraclea cum.c.exili ſcribitur:& componitur ex hera quæ eſt Iuno & cleos gloria quo nomine plures urbes
cognominatæ fuerunt:nam una eſt in radicibus montis oetæ in plano poſita:quã aſaris flumẽ alluit: ut oſtẽ
dit Liuius libro.v.de bello macedonico:alia fuit in propontico:quæ prius perinthus uocabat':& ut quidaꝫ
ferunt ab heraclio conſtantinopolitano imperatore heraclea cognominata fuit:in hac fuit amphitheatruꝫ
unnm ex ſepteꝫ ſpectaculis orbis:alia fuit in ponto boeticorum colonia:alia in Italia in finibus campaniæ.

H eraclides cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit heracleotes philoſophus ex ponto & filius Euthyphonis: fu
it uir diues:qui athenas proficiſcens Speuſippum primo audiuit:& licet etiam pythagoreoruꝫ fuerit audi
tor:Platonem tamen imitari ſtudebat:molliori ueſte utebatur.fuitq; adeo tumens:ut attici non ponticum
ſed pompicum uocarent:fecit dialogos plures & tragœdias.Sunt qui aſſerant illum patriam a tyranno li
beraſſe:eo.ſ.necato:ut teſtatur Demetrius Magneſius:qui inſuper addit draconem illum nutriuiſſe:& cuꝫ
iam moriturus eſſet iuſſiſſe cuidam ex neceſſariis:ut corpus occuleret:draconeꝫ lectulo ſupponeret: ut pu
taret' ad deos migraſſe:quo facto efferentibus heraclidem ciuibus eumq; laudibus ꝓſequentib⁹:draco cla
more audito ex ueſtibus ꝓdiens multos perturbauit:poſtea manifeſta ſunt omnia.Ideꝫ de illo Hippot⁹ ret
tulit.Fuere heraclides quattuordecim:primus hic ipſe.Secundus conciuis huius:qui pyrrhicas nugas con
ſcripſit.Tertius cumanus:qui perſica quinq; libris abſoluit.Quartus cumanus orator qui artes rhetoricas
ſcripſit.Quintus alexandrinus.Sextus itidem alexandrinus perſicarum ꝓprietatum ſcriptor.Septim⁹ dia
lecticus Bazileites:qui contra Epicurum ſcripſit.Octauus medicus iceſiũ.Nonus medicus carentius empe
ricus.Decimus poeta qui præcepta conſcripſit.Vndecimus ſculptor phocenſis.Duodecimus argutus epi
grammatum ſcriptor.Decimuſtertius magneſius qui mithridatica ſcripſit. Quartuſdecimus qui de aſtro
logia libros compoſuit.

H eraclitus cum.c.&.t.exilibus atq;.i.latino ſcribitur:fuit Epheſius philoſophus Bliſonis: ſiue ut alii dicunt
heratonis filius.hic teſte Laertio inter cæteros elato animo fuit:& omnes contẽnens dicebat' Homerum di
gnum ut de certaminibus eiiceret':colaphiſq; cæderent:nec aliquem audiſſe ferunt:ſed per ſe oĩa didiciſſe
de republi.& de theologia diſſeruit:& librum illum in templo Dianæ repoſuit obſcure ſcriptuꝫ:ut ſoli do
cti intelligerent:ne ſi uulgo tractaret' fieret contẽnibilis.noluit ad Darium Hyſtaſpis filium & regem ꝑſarũ
accedere:qui eum benigniſſime per epiſtolam conuocabat:ſeceſſit deinde in montes & ibi olera comedẽs:
decidit in morbũ intercutis:quare in urbem rediens ſciſcitabat medicos per ænigmata:an poſſet ex imbre
ſiccitatem facere:illis non intelligentibus introiens in ſtabulum bouinuꝫ:& ſe fimo bubalino obruens:cre
dens illo calore poſſe humorem exſiccare interiit:ſexageſimum annum agens:fuitq; teſte hermippo ſepul
tus in foro.Quinq; fuerunt heracliti:primus hic:ſecundus poeta lyricus:tertius halicarnaſeus uir elegans
quartus leſbius qui macedonum ſcripſit hiſtoriam:quintus ridiculus uir.

H ercules cum.c.exili & unico.l.ſcribitur:& interpretatur ἥρασ.i.Iunonis κλέοσ gloria:quaſi illa perſequẽ
te magnam gloriam ſit conſecutus:& dicit' a poetis omnibus Iouis ex Alcmena filius apud thyrinthiam ur
bem natus & educatus:& ut dixit Macrobius libro ſaturnalium:non exiſtimes Alcmenæ apud thebas boe
tias natum ſolum uel primum Herculem nuncupatum:imo poſt multos atq; poſtremos ille hac appellatio
ne dignatus eſt:honoratuſq; hoc nomine:quod multa fortitudine nomen dei ꝓmeruit.Varro etiam cũ no
minaſſet quadragita tres Hercules adiecit poſtea ꝙ omnes qui aliquid fortiter feciſſent Hercules uelut ap
pellatiuo nomine dicti fuerunt.Sed huic qui Iouis filius dictus fuit:cuncta poetæ abſq; alioꝝ differẽtia tri
buunt.itaq; eius laudes & duros mille labores diuinæ Virgi.li.æneidos.viii.proſeqtur:Vt prima nouercæ
Monſtra manu geminoſq; premens eliſerit angues.
Vt bello egregias idem diſiecerit urbes.
Troiãq; œchaliãq;:& ſubdit:Tu nubigenas inuicte bimembres.
Neleum pholeũq; manu:tu creſia mactas:
Prodigia:& uaſtum nemeæ ſub rupe leonem:& reliqua:quibus Martialis libro.iiii.epigrammatum alia ſu
peraddidit dicens.
Si cupis alcidæ cognoſcere facta prioris.
Diſce:lybin domuit:aurea poma tulit.
Peltatam ſcythico diſcuſſit amaſona dono.

Aeripedem ſiluis ceruam:ſtymphalidas undis.
Abſtulit:a ſtygia cum cane uenit aqua.
Fœcundam uetuit reparari mortibus hydram.
Heſperias tuſco lauit in amne boues.

Hercynii cum.c.exili ſequente.y.græco atq; .i.latino in penultima ſcribitur:populi ſunt teſte Herodoto uetus pelaſgorum colonia.

Hercynia eodem modo ſcribi exiſtimo:ſilua eſt teſte Pomponio mella in Alemania maxima: quæ dierum.lx. iter occupans:ut maior aliis ſiluis quæ in germania ſunt ita notior.

Hermagoras in initio aſpiratur:Sane maiores noſtri non in as ſed in.a.finiebant:ut Cicero in rhetoricis & in Bruto Hermagora ſemꝑ ſcripſit:quia teſte Quintili.nō temere maſculina græca in.a.atq; in.s.littera exire recto caſu patiebant̄:unde ab antiqnoꝝ pleriſq; Aenea & Anchiſa ſcriptū fuiſſe dixit:& Pelia ꝓ pelias apd̄ Celiū legebat̄:& apud Meſſalā bene fecit Euthia.fuit itaq; hermagoras rhetor græcus:& teſte Quintiliāo circa finem tertii libri de inſtitutione oratoria:uir quidā ſubtilis:& in omnibus admirandus.

Hermes cum aſpiratōe principii ſcribitur:dicit̄ a noſtris Mercurius:qa mercib⁹ præeſſe aſſerit̄: ſed ꝓprie interpres traducit̄. Virgi.li.æneidos.iiii.Nunc etiā interpres diuū Ioue miſſus:& ut Cotta pōtifex apud Ciceronē de natura deoꝝ oſtendit:quinq; fuerunt Mercurii:quoꝝ quattuor ꝑ ordinē enumeratis:quintū eū fuiſſe dixit:a quo ſit Argus occiſus:ob eāq; cām in ægyptū ꝓfugiſſe tradidit:a quo apud eos prim⁹ anni mēſis:hoc ē ſeptēber nomē accæpit.idem oppidū condidit:quod etiā nunc græce hermopolis:hoc ē Mercurii ciuitas nuncupat̄:qui tam&ſi homo fuit antiqſſimus:tamē & inſtructiſſim⁹ in oī genere doctrinæ: adeo ut ei multaꝝ reꝝ & artiū ſcientia Trimegiſto:hoc eſt ter maxīo cognomen imponeret:ſcripſitq; libros multos ad cognitionē diuinaꝝ reꝝ pertinentes:qui adhuc apud græcos extāt & quorū magnā partē ego perlegi.

Hermaphrodit⁹ cum.ph.aſpirato.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit Mercurii filius ac Veneris:ex quoꝝ nominibus compoſitū ipſe nomē habuit.nā hermes ut uidim⁹ eſt Mercu. & aphros ſpuma.i.Ven⁹:quæ ex marina ſpuma nata dicit̄:de quo Ouidius li.metamorpho.iiii.ait.Et pater & genitrix amboꝝ nomen habenti: quin omnem illius explicat fabulam:& iam pro eo qui utrunq; ſexum habet accipi conſueuit.

Hermenia cum.i.latino in penultima ſcribit̄:dicitur a noſtris interpretatio:& inde perihermenias:hoc eſt de interpretatione liber quidam Ariſtotelis inſcribitur.

Hermione cum aſpiratione principii: &.i.latino ſcribitur:fuit Menelai filia ex Helena coniuge: quæ puellula adoleſcentulo Horeſti Agamēnonis filio deſponſata fuit:ſ; cum Aegiſtus regiā Agamēnonis occupaſſet & Electræ induſtria eius manus euaſiſſet Horeſtes ut rettulit Sophocles in Electra conceſſit illam. Aegiſt⁹ Pyrrho filio Achillis:q deinde ab Horeſte īterfect⁹:ut oſtēdit Virgi.in.iii.æneidos illā ad ſe reduxit

Hermus cum aſpiratione principii ſcribit̄:fluuius ē lydiæ teſte Seruio:qui arenulas aureas ducit: dicente Virgilio libro georgicoꝝ.ii.Atq; auro turbidus herm⁹:& teſte Herodoto li.i.apud ſardis fluit:quæ ciuitas fuit in lydia:& Crœſi regia:ut in ea dictione uidebimus.

Herne cum aſpiratione principii ab antiquis ſcriptū cōperi:nec græcū eſt:ſ; teſte Seruio ſuper ſeptimū æneidos ſabinum uocabulū:qui a græcis originē habuerūt:& indicat ſaxa:unde hernici montes.i.ſaxoſi dicuntur.Virgi.uero ad maiorem expreſſionē inquit:hernica ſaxa colunt:quos diues anagnia paſcit.

Heros cū aſpiratōe principii ſcribitur:& intelligit̄ apud nos uir fortis & ſemideus:hoc eſt plus homine detinens:ut ait Heſiodus:ex quo herois patronymicum uoce & declinatione fœmininum deducitur. Ouidius li.ii.de fine titulo.Tu quia tam longa es ueteres heroidas æquas.

Herodotus cum aſpiratione principii &.t.exili ſcribitur:fuit hiſtoricus græcus oībus præferendus: cuius hiſtoriā magna cum uoluptate ſemꝑ legi.nā teſte etiā Quintiliano eſt dulcis cādidus:& fuſus:ſcripſitq; hiſtoriā ſuā teſte Plinio li.xii.naturalis hiſtoriæ: anno urbis romæ trecenteſimo.x.

Heroſtratus cū aſpiratiōe & reliqs ſine aſpiratione ſcribitur:& ualet interꝑtari heros exercitus:fuit uir ſceleſtus & ignau⁹:qui ut nomē memoria ſceleris ꝓpagaret:incēdiū nobiliſſimæ fabricæ tēpli epheſiæ Dianæ manu ꝓpria ſtruxit:ſicut ipſe cōfeſſus ē uoto adipiſcēdæ famæ latioris:quo die Alexander magn⁹ natus eſt: poſt romā cōditam anno trecēteſimo octogeſimoqnto:ut annotauit Solin⁹:qd̄ poſtmodum ut idem refert epheſii ad cultū auguſtiorē reformauerunt Democrate architecto:qui alexandriam in ægypto iuſſu Alexādri metatus fuerat:ut late de illo Vitruuius in ꝓœmio libri ſecundi de architectura ſcripſit.

Herſilia cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit Sabina Romuli uxor.

Heptamemeris uel heptimemeris mutatione.a.in.i.latinū cū aſpiratōe pricipii:&.t.exili ſcribit̄:cæſura quædā eſt cū ſyllaba naturaliter correpta in uerſu ꝓducit̄:qd̄ fieri ſolet in principio qrti pedis uel ſeptimæ ſyllabæ:ſi tres ſpōdei præcedāt:quaſi ſeptima dicat̄ diuiſa pars:nā ab ἑπτα quod ē ſeptē:& μερίζω quod eſt diuido componitur.

Heptaporus cum aſpiratione principii:&.t.exili ſcribitur:fluuius fuit troiæ:ut oſtendit Homerus circa initiū libri.xii.iliados.nam componit̄ ab ἑπτα quod eſt ſeptem & πόρος meatus.

Heſiodus cum aſpiratione principii:&.i.latino ſcribitur:fuit poeta antiquiſſimus dii filius ex Pycimide uxo

re:qui cum æoles cumæi eſſent:& paupertate nimia eo in loco grauarent̃:relicta patria ad aſcraʒ uicũ boeticorum cõfugerũt:ut græci omnes Heſiodi expoſitores atteſtant̃:& ſubdit cũ oues patris in pnaſo monte depaſceret:raptus a muſis ex lauro heliconis coronatus:& poeta ab illis conſtitut⁹ eſt:qd̃ Ou.li.faſtoꝝ.vi. tetigit cũ ait:Ecce deas uidi:non quas præceptor arandi. Viderat:aſcræas cum ſequeretur oues. & Virgili⁹ in bucolicis ad Gallum:Dixerit.

Hos tibi dant calamos:en accipe muſæ
Aſcræa quos ante ſeni:quibus ille ſolebat.
Cantãdo rigidas deducere mõtib⁹ ornos:& ut dixit Plini⁹ lib.xiiii.naturalis hiſtoriæ prim⁹ ipſe fuit:qui de agricultura metrice ſcripſit:quẽ ſecutus Virgi.ait li.georgicoꝝ.i. Aſcræũq; cano romana p oppida carmẽ: ſcripſitq; etiã ex his:quæ habemus theogoniã:& aſpida.hunc fuiſſe tẽporibus Homeri oſtendit Gellius ex epigrãmate:quod apud heliconẽ in tripode muſis Heſiodus ipſe dicarat:cui ut dixit Quintilia. datur palma in illo mediocri genere dicendi:quod intelligo apud græcos.nam iudicio meo ſupereminet Virgi.

H eſperus cum aſpiratõe principii ſcribitur:ſtella eſt ſærotina:ut Virgil.in ultio bucolicoꝝ & tetigit cum ait: Venit heſperus ite capellæ:& illa eadẽ eſt dicit̃ ueſper:idem libro.i.georgico.Quid ueſper ſerus uehat:qn & ueſperugo ab aliquibus noĩatur:ut Plautus:nec ueſperugo nec uirgiliæ occidunt:a quo deductum ẽ uocabuluʒ ueſpera & ueſpillo ꝓ his:qui funeradis corpibus officiũ gerunt:nam ut ait Feſtus:nõ ſic ab eo puo uolatili dicunt̃:ſʒ quia ueſpertino tẽpore eos efferunt: qui funebri põpa duci ꝓpter inopiam nequeunt:ut Martia.Qui fuerat medicus:nũc ẽ ueſpillo diaulus, ſimili mõ & ueſptillio:qa ueſpere uolet.Rurſus & illa eadem excogitata ſtella a Pythagora primũ fuit:quæ ante ſolem oriri conſpicit̃:& quæ tunc quoq; Lucifer noĩatur:ut Virgi.in Damone.Naſcere præq; diem ueniens age lucifer almũ:qui græce φωσφοροσ dicit̃: a nobis etiã nonnũquã iubar transfert̃:eo ꝙ eius ſplendor in modũ iubæ leonis diffundat̃.fuit etiã cognominatus Heſper⁹ Atlantis frater:a quo quæ nunc hiſpania:tunc quoq; heſperia dicta fuit: qn & ab eodem italiam heſperiam fuiſſe antiquitus nominatam graii auctores atteſtantur.

H eſperides cũ aſpiratione principii:&.i.latino ſcribitur:fuerunt teſte Seruio ſuper.iiii.æneidos Virgilii Atlãtis filiæ.Lactantius uero grãmaticus ſup.ii.thebaidos dixit illas filias fuiſſe heſperi fratris Atlantis: qd̃ etiã ipm nomẽ indicare uidet̃:hæ a poetis amœniſſimũ uiridariũ cuſtodire:cui inſomni dracone dicebantur:in quo aureæ erant arbores aurea mala tenentes:quæ teſte Ouidio lib.metamorpho.iiii.quia Themis prædixerat a quodam nato Iouis diripienda eſſe.Atlas pomariuʒ montib⁹ circũſpſit. Sed tandẽ Hercules ad illa rapiẽda ab Euryſtheo miſſus:occiſo dracone aurea mala tulit:dicente Lucano li.ix.ubi de hoc horto plura locutus eſt.

Abſtulit arboribus precium memoriq; laborem.
Alcides:paſſuſq; inopes ſine pondere ramos.
Rettulit argolico fulgẽtia poma tyranno.Sane de horto & dracone quid fidei ratio attulerit: teſte Solino hoc eſt flexuoſo inquit meatu æſtuariũ ferte mari:adeo ſinuoſis laterib⁹ tortuoſum:ut uiſcentib⁹ procul lapſus anguineos fracta uertigine mentiatur:& quod hortos appellauere circundat:unde pomoꝝ cuſtodem interpretantes ſtruxerunt iter ad mendacium fabulandi:cum ut pergit inſula ſit:quæ præter arbores oleaſtris ſimiles:& aram ſacram Herculi nihil aliud præferat:quo ꝓpaget uetuſtatis memoriaʒ.idem Plinius li. naturalis hiſtoriæ.v.& Martianus libro.vi.rettulerunt. Alii uero putant ouium greges ibidem fuiſſe:quæ purpuream lanam ꝓducentes:ab Hercule raptæ fuerunt:& cuʒ μηλον græce latine ouis dicat̃:occaſioneʒ fabulæ de malis aureis dediſſe perhibent:dicente Ouidio in prænominato li.iiii.de Atlante.

Mille greges illi totidemq; armenta per herbas.
Errabant:& humum uicinia nulla premebat.
Arboreæ frondes auro radiente micantes.
Ex auro ramos ex auro poma tegebant.

H eteron cuʒ aſpiratõe principii &.e.abſq; diphthõgo atq;.t.exili ſcribitur:dicit̃ a noſtris alteꝝ: atq; reliquũ & ut quidã putant deductũ ẽ:cæterũ ita ut aſpiratio in.c.noſtrũ iuxta ſimilitudinẽ ſcripturæ conuerſa ſit:& ob id cæterũ ac cætera abſq; diphthongo ſcribenda eſſe:cui⁹ contrariũ conſuetudo longa obſeruauit.

H eteroclitũ cum.c.&.t.exilibus atq;.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris quaſi alternæ declinatum. nam ex ἑτεροσ & κλιτ declinatum componitur.

H eterogenus uel heterogeneus eodem modo ſcribitur:& componitur:dici poteſt alterius generis

H etruria cũ aſpiratione principii &.e.abſq; diphthongo atq;.t.exili &.i.latino ſcribit̃:ꝓuincia ẽ italiæ: quæ & ſi aliqb⁹ terminis apd̃ antiqſſimos deſignabat̃:ab hetruſcis tamẽ & latinis altero termino deſignata fuit dicente Liuio libro primo ab urbe:pax inter hetruſcos & latinos ita cõuenerat:ut hetruſcis latiniſq; albula quẽ nunc tyberim uocant finis eſſet.hæc Liuius:unde Seruius ſuper undecio æneidos id Virgilii exponens Hetruſciq; duces equitumq; exercitus omnis ait:hetruria dicta ꝙ eius fines ꝓtenſi ſunt uſq; ad primam ripam tyberis:& ſubdit:nam heteron eſt alterum:& oros finis uocatur:hæc ille.at conſtat heteron cum aſpiratione ſcribendum eſſe:ſed ut ait Seruius:roma antea unam tm̃ tyberis ripã tenebat:ut Iuuenalis.Imperii

ſines tyberinum uirgo natauit:ut uidimus in dictione chloelia.
H exameron cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:ut.ſ.more græco dictio ipſa reſonat:licet ubi nos
.i.latinum:græci.H.habeant quod in.e.noſtrum conuerti conſueuit:ſignificatq; apud nos ſex dierum:nam
componitur ex ἑξ quod apud nos dicit ſex:& ἡμερων dierum:inter quas compoſitas dictiones a cauſa eu-
phoniæ interponitur.
H exametrum ſimiliter cum aſpiratõne &.t.exili ſcribitur:nam componitur ab ἑξ quod eſt ſex:& metron mẽ
ſura:quaſi ſex pedum.
H exagonium ſimili modo aſpiratur & cum.i.latino ſcribitur:dicitur quaſi ſex angulorum.
H yas cum.y.græco ſcribit᷑:fuit filius Atlantis ex Aethra:de quo in ſequenti dictione uidebimus.
H yades cuʒ.y.græco ſcribitur:fuerunt quinq; Atlantis filiæ quas ex Aethra ſuſceperat:fuit Oceani & Tethy
os filia:& ante illas Hyam filium uirilis ſexus:dicente Ouidio lib.faſtorum quinto.

Nondum ſtabat atlas humeros oneratus olympo:
Cum ſatus eſt forma conſpiciendus hyas:
Hunc ſtirps oceani maturis menſibus æthra.
Edidit & nymphas:ſed prius ortus hyas.

Hic cum ſemel uenaretur a leæna interfectus eſt:quem ſorores adeo fleuerũt:ut omnes quinq; occubuerit:
a quo hyades cognominati ſunt:ut teſtis Muſæus poeta græcus:quæ deinde miſeratione deorum in cæluʒ
tranſlatæ in ore tauri collocatæ fuerunt:dicente Ouidio li.faſtorum.vi.

Poſtea lux hyades taurinæ cornua frontis.
Euocat:& multa terra madeſcit aqua.

Quare ab ὕω uerbo græco:quod latine eſt pluo: Cicero lib.ii.de na
tura deoruʒ uerſus referens arateos illas dictas putauit.has ſuculas latine appellari dixit Seruius ſuper pri
mum æneidos:unde Tullius Tyro.M.Ciceronis libertus in his libris:quos de uſu & ratione linguæ latinæ
ſcripſit:adeo inquit ueteres romani litteras græcas neſciuerunt:& rudes græcæ linguæ fuerunt: ut ſtellas ĩ
capite tauri ſunt:ꝑpterea ſuculas appellarint:qđ eas græci ὑαδεσ uocant:tanꝗ; id uerbum latinuʒ græci
uerbi interpretamentum ſit:quia græci ὑεσ ſues latine dicant᷑: ſed ὑαδεσ ĩquit οὐκ ἀπο τῶν ὑων.i.nõ
a ſuibus ita ut noſtri opici putauerunt:ſed ab eo quod eſt ὕειν appellant᷑.nam cum oriunt᷑ & occidunt: tẽ-
peſtates pluuias largoſq; imbros cient.Pluere aũt græca lingua ὑειν dicitur.hæc ille.nõnulli uero eas cor-
rupte hædos uocant.at ſeptem aliæ ſorores dictæ fuerunt pleiades:ut in ea dictione uidebimus.
H iacynthus ab aliquibus & accuratiſſimis græcis ſic ſcriptum comperi:uidelicet cum aſpiratione principii &
.i.latino penultima cum.c.exili &.y.græco:ultima cum.th.aſpirato. Et qui huiuſmodi ſcripturam confir-
mant:compoſitionem trahunt ex hia dictione dolentis:& cynthus qui ẽ Apollo a cyntho mõte dictus: hoc
eſt Apollinis quærela:quã de amato puero:quem ille diſco agente borea interfecit:& in florem ſic dictũ cõ
uerſus fuit:in quẽ ſimili modo Aiax cum ſeipſum interfecit conuerſus ſcribit᷑ a poetis:quod tetigiſſe uidet᷑
Oui.libro metamorphoſeos.xiii.cuʒ ait.Littera cõmunis mediis pueroq; uiroq;.ſ.Hiacyntho & aiaci ĩſcri
pta ẽ foliis:hæc nois illa querelæ:hoc eſt nois Aiacis & q̃relæ Apollinis: ſʒ cũ in eiuſmodi foliis nõ ꝑpendat᷑
aſpiratio ipius.i.latini:ſʒ ſolũ ſit.a.poſt.i.&.i.poſt.a.ſic uidelicʒ ιαι noluerũt quidã ſcribendũ eſſe ut dixi
mus:ſʒ ſine aſpiratione principii quã utiq; ſcripturã nõnulli ex accuratis græcis obſeruãtes cõpoſitioẽ eẽ
dicunt:exion quod ẽ uiola:& cynthos Apolline quaſi uiola ſit Apollinis:in quã amatꝰ puer cõuerſus eſt. at
alii plures cõperiunt᷑:qui eius dictõis primã cum.y.græco aſpirato ſignãtes:penultĩa cuʒ.c.exili &.i.latino
deſcribũt.uidelicet hyacinthus:cuius ſane cõpoſitioẽ aut deriuatõeʒ ſecũdũ eaʒ ſcripturã nõ noui: & hæc
hactenꝰ de illius orthographia.Sane ex illo hiacynthinꝰ deriuat᷑:quod accentũ datinet in penultĩa dictãte
regula ꝙ oĩa deſinentia in tinus:ita ut deriuatĩa a primitiuis.t.litterã contrahãt:ꝑducũt penultimã ut ueſ-
perta ueſpertæ ueſꝑtinus.Cõſtans cõſtantis cõſtantinꝰ.clemẽs clemẽtis clemẽtinus & reliq̃:qđ ſi.t.primitĩa
ipſa non detinent:corripiunt penultimã deriuatiua:ut cras craſtinus:diu diutinns:ſero ſerotinus:clam clã-
deſtinus mutatione.m.in.n.ob ipſius.d.litteræ conſequentiam.
H yæna prima cum.y.græco:penultĩa cũ.æ.diphthõgo ſcribitur:aĩal eſt quadrupes:qđ creſcit in aphrica: ut
oſtẽdit Herodo.li.hiſtoriaꝝ.iiii.de quo Pliniꝰ multa li.viii.naturalis hiſtoriæ rettulit:inter quæ ſcribit alter
nis annis maſculum eſſe & fœminam:quod Ouidius li.metamorpho.xv.prius tetigerat: cum ait.

Si tamen eſt aliquid miræ nouitatis in iſtis.
Alternare uices:& quæ modo fœmina tergo.
Paſſa mareʒ:nunc eſſe mareʒ miremur hyænã.

Addidit Pliniꝰ illũ ſermonẽ humanũ inter paſtorum ſtabula
aſſimilare:nomenq; alicuius ediſcere:quem euocatum foris lacerat:& alia de illa complura.
H yalus cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:dicitur a noſtris uitrum:quo uocabulo uſus Virgi.li. georgicoruʒ
iiii.ait.Mileſia uellera nymphæ Carpebant:hyali ſaturo fucata colore.
H iarbas cum.i.latino ſcribitur.& a græcis ſemper aſpiratum comperi.Nonnulli pœnicum uocabuluʒ putãt
fuit Iouis filius ex Garamantide nympha & getulorum rex:dicente Virgilio libro æneidos.iiii.Hic ammo-
ne ſatus rapta garamantide nympha:& reliqua.

H ybla cum.y.græco ſcribitur:pars eſt atticæ regionis apibus & melle abundans:dicente Ouidio libro de pō to.O mihi dulcior illo melle: quod in cæris attica ponit apis. nam dixerat prius Virgilius:Hiblæis apibus florem de paſta ſalicti.unde teſte Plinio libro.xxi.naturalis hiſtoriæ mellis attici ī toto orbe ſumma laus exiſtimatᷓ:eſt etiam hybla teſte Seruio oppidum ſiciliæ:quod nunc dicitur mergara.

H ybernus cum.y.græco ſcribitur:& ab hyems certo deducitur:nec ab imber oriri poteſt:quia nec aſpirādu3 eſſet:nec cum.y.græco ſcribi poſſet:cuius oppoſitum ſemper comperimus.

H ibex cum.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris capreolus proprie.

H ibiſcus cum.i.latino utrobiq3 &.c.exili ſcribitur:herba eſt hibicibus grata ad edendum:

H ybrida prima cum.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris ignobiliter & contumelioſe natus.unde ab υβρισ quod eſt contumelia deriuatur:quo uocabulo utitur Valerius libro.viii.cū ait.Qu. autem Varrus propter obſcurum ius ciuitatis hybrida cognominatus eſt.Horatius quoq3 eodem uocabulo uſus eſt in primo ſermonum:Hybryda quo pacto ſit Perſius ultus opinor.

H icetaon prima cum.i.latino aſpirato:reliqua abſq3 aſpiratione atq3 diphthongo ſcribuntᷓ:fuit teſte Homero li.iii.æneidos nobilis & egregius uir troianus.

H ydaſpes cum.y.græco ſcribitᷓ:fuit antiquiſſimus rex medoru3:a quo fluuius mediæ nominatiſſimus cognominatus fuit:quin & alius indiæ.

H idymeles prima cum.i.latino ſequens cum.y.græco ſcribitᷓ:nomen eſt hominis ꝓprium.

H idragyron prima cum.i.latino penultima cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a noſtris ſudor argenteus: na3 componitur ex ι λρωσ:quod eſt ſudor:& ἀργύρι ον argentum.unde teſte Pli.lib.xxxiii.naturalis hiſtoriæ inuicem argenti uiui dilatum fuit:de quo plura loquitur.

H ydria cum.y.græco & penultima cum.i.latino ſcribitᷓ:dicitᷓ a noſtris urna:& ab ὕλωρ quod eſt aq̄ deducitᷓ

H ydra & hydrus cum.y.græco ſcribitur:ſerpentes ſunt aquatiles:unde Hercules hydram occidiſſe dicitur: quæ lernæam arcadiæ paludem incolebat:& ut dixit Virgilius libro æneidos.vi. Quinquaginta atris imanis hiatibus hydra Sæuior intus habet ſedem:de qua Ouidius.lib.metamorphoſeos.ix.plura proſequitᷓ illam primo claua inuaſit Hercules:ſed peſtifero læſus afflatu:eandem ſagittis aggreſſus eſt:quibus ut hydra læſa ſolitis latuiſſet cauernis lignorum congeſta ſtrue conſumpta eſt.

H ydropiſis prima cum.y.græco:ultima uero & penultima cum.i.latino ſcribitur:& deriuatur ab ὕλωρ qđ eſt aqua.Nam infirmitas quædam eſt:quæ latine aqua intercus dicitur.Plautus in ſibolaria:is mihi erat bilis aqua intercus tuſſis febris:& inde hydrops & hydropicus:qui eam infirmitatem patitur.Horatius in.ii. carminum:Creſcit indulgens ſibi dirus hydrops.

H ydarnes cum.y.græco ſcribitur:fuit nobilis perſa:qui teſte Herodoto cum Dario in magu3 coniurauit:ut ī dictione Darius uidimus.

H yems cum.y.græco &.m.ante.s.ſcribitur:& ab ὕω certe quod eſt pluo deductum fuit:unde aſpirationem: &.y.græcum ſuſcæpit.Priſcianus uero ab imber:quod græce ὄμβροσ dicitur deriuatu3 poſſe uideri afferit.Varro etiam ut omnia linguæ latinæ tribueret ab hiatu dixit.

H yella cum.y.græco & duplicato.l.ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo œnotriæ urbs a phocenſibus condita:

H ieros cū.i.latino ſcribitᷓ: & dicitᷓ a noſtris ſacer:a quo omnia deriuata & cōpoſita ſimili modo ſcribūtur:ut Hierotheus:quod cum.th.in penultima ſcribitur:nomen eſt uiri proprium:quaſi ſacer deꝰ:Hieropolis nomen ciuitatis:quaſi ſacra ciuitas:& ſimilia eodem modo.

H ierarchia cum.i.latino utrobiq3 &.ch.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine ſacer principatus.Na3 componitᷓ ex ι ερὰ quod eſt ſacer:& ἀρχία principatus.

H ierapicra cum.i.latino utrobiq3 &.c.exili ſcribitur:dicitur ad uerbum ſacra amara:nam πι κρὰ amara dicitur:quaſi ea amara compoſitio ſacra eſſe dicatur:medicina quædam eſt.

H iera cū.i.latino ſcribitur:& ſacra īterpretatur:nā inſula eſt inter ſiciliā & liparē Vulcano ſacra:quā dixit Plinius libro.ii.naturalis hiſtoriæ tempore ſocialis belli cum ipſo mari pluribus diebus arſiſſe: donec legatio ſenatus romani hocipſum piauerit:de qua habebimus in dictione prologus:ubi antrum Vulcani a Iuuenale poſitum explanabimus.

H iero cum.i.latino ſcribitur:fuit ſyracuſarum tyrannus:in quo pulchritudine corporis & uires fuerunt admirabiles:fuitq3 in alloquio blandus:in negocio iuſtus:in imperio moderatus:adeo ut nihil niſi regnum ei deeſſe uideretur:quibus dotibus ut ſcripſit Iuſtinus li.xxiiii.creatur dux aduerſus carthagineſes:mox creatur rex ſiciliæ conſentiente fauore omnium ciuitatum:de quo plura ibidem leguntur.

H ieri cum.i.latino ſcribitur:& interpretari ualet ſacri populi:ſunt teſte Herodoto lib. hiſtoriarum.iiii.ultra ſauromatas:budinoſq3 & thyſſagetas calui & ſimi a natiuitate omnes:hoc ē maſculi uel fœminæ:& pariter barba habentes:qui iō hieri.i.ſacri dicuntᷓ:quia nihil iniuſte agunt:nec bella norūnt:ultra hos ut idem auctor refert ſunt argippei monoculi:ut in ea dictione uidimus.

H ieroſolyma prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco ſcribitur:nomē eſt urbis in palæſtina:de qua la-

te in ſacra ſcriptura habetur:ſed alia nonnulla nos in dictione ſolymi uidebimus.

H ieronymus prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

H ilarus hilaris & hilaro uerbum cum.i.latino & unico.l.ſcribuntur:& iucundum deſignant.

H ilarion uel hilarius cuꝫ.i.latino utrobiq; ſcribuntur:& nomen eſt uiri proprium.

H ylas cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:fuit Thyodomantis filius pulchritudinis admirandæ:quem Hercules argonautis comes ſecum ad libidinem duxiſſe ſcribitur:idem cum myſiaꝫ argonautæ ueniſſent: & aquatum ad lacum quendam pergeret:raptus a nymphis fuiſſe dicitur.alii uero putant cum ad hauriendas aq̄s cum urna inclinaretur:illum in lacum decidiſſe:quod Iuuenalis confirmaſſe uidetur:cum dixit:Et multuꝫ quæſitus hylas:urnamq; ſecutus:& adeo ab Hercule quæſitus ꝙ teſte Virgilio in Sileno: Littus hyla hyla omne ſonaret.

H ylæa prima cum.y.græco penultima cum æ diphthōgo ſcribitur:ciuitas eſt ſcythiæ:ut ſcripſit Herodotus

H ylacus cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:fuit pater cuiuſdam Caſtoris dicente Homero libro.xiiii. odyſſeæ κάστορ ὑλαγιδησ.

H yle cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:dicitur a noſtris materia.

H yllus cum.y.græco & duplicato.l.ſcribitur:fuit Herculis ex Deianira filius:de quo Seneca in Hercule œtheo plura ſcripſit.Ouidins uero libro metamorphoſeos.ix.oſtendit quemadmodum poſt patris mortem Iolen patris amaſiam iubente patre ſibi matrimonio copulauit.nā ut ait illam imperiis thalamoq; animoq; receperat Hyllus impleratq; uterum generoſo ſemine:& reliqua.

H ymnus cum.y.græco &.m.ante.n.ſcribitur:dici poteſt a noſtris canticum uel laus.

H imeridion cuꝫ.i.latino ubiq; ſcribitur:dicitur ab aliquibus diurnale:ab aliis uero quod paruum diem durat.nam diminutiuum eſt υμέρασ.i.diei.

H ymen cum.y.græco ſcribit̃:dicitur latine membranum:ſed ut græci nonnulli ferunt proprie.i.quo infans ī utero circumuoluitur:unde nonnulli hymenæum dictum uolunt.

H ymenæus prima cum.y.græco & penultima cum æ diphthongo ſcribitur:fuit teſte Martiano Capella Veneris & Bacchi filius:dictuſq; nuptiarum deus cuius officium eſſe dixit pſallere in nuptiis:cantare ad thalamus & coronare limina ſertis.unde Ouidius heroicaruꝫ epiſtolarum ſexta de illo inquit.
Affuit & ſertis tempora uinctus hymen:ubi per apocopem reliquum ablatum fuit:uerum & pro ipſis nuptiis ſeu connubiis poſuiſſe uidetur Virgilius libro æneidos.iii.cum ait.Ledæam hermionem lacedæmoniosq; hymenæos ſecutus:& li.vii.Turniq; hymenæis.

H ymees cum.y.græco & duplici.e.ſcribitur: fuit uir perſa ex ducibus Darii de quo plura loquitur Herodotus circa finem libri quinti ſuæ hiſtoriæ.

H ymelle uel hymella cum.y.græco & duplicato.l.ſcribitur:fluuii nomen eſt:de quo Herodotus libro.vi.& Virgilius libro.vii.meminerunt.

H ymetus cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:mons eſt teſte Plinio libro.iiii.naturalis hiſtoriæ in attica regione: qui teſte Solino omnium græcorum montium obtinet principatum & floribus ſemper ueſtit̃: dicente Ouidio libro metamorphoſeos.vii.Vertice de ſummo ſemper florentis hymeti:ob quod dixit Iuuena.in ſatyra:Exemplo quodcunq; malo:Duciq; ſenex uicinus hymeto de ſene.ſ.Socrate locutus:ex hoc eodem monte marmorum cruſtæ & trabes marmoreæ ſuccauabantur:dicente Horatio contra mecœnatem in odis:qui in ædificando ſumptuoſus nimium eſſe uidebatur.

Non ebur neq; aureum.
Mea renidet in domo lacunar.
Non trabes hymetiæ.
Premunt columnas ultima reciſas.
Aphrica:& in eadem oda.
Tu ſecanda marmora.
Locas ſub ipſum funus & ſepulchri.
Immemor ſtruis domos:& in alia oda.
Faſtidioſam deſere copiam:&
Molem propinquam nubibus arduis
Omitte mirari beatæ.
Fumum & opes ſtrepituſq; romæ.

Sane teſte Plinio.xxxvi.naturalis hiſtoriæ.L.Craſſus orator primus peregrini marmoris columnas habuit hymetias.

H yperbole cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:dici poteſt eminentia:uel ut ait Cicero ad Herenium ſuperlatio:nam ex ὑπέρ quod eſt ſuper & βολη quod eſt iactus componitur:unde figura tuncq; dicitur quando dictio excedens fidem ponitur augendi minuendiue gratia:augēdi quidē ut niue cādidior:leonib⁹ fortior minuēdi uero ut folii uolātis ſonit⁹te terret uel ille tardior ē teſtudīe:uel etiā quocūq; alio mō excederet:ut

Virgilius teſte Seruio in Daphnide: Nec rætia ceruis ulla dolum meditantur: & inde hyperbolicus ideſt ſuperexceſſiuus.

H yperbaton cum.y.græco &.t.exili ſcribit᷑: dici poteſt tranſgreſſio. nam ab ὑπερβαινω deſcendit: quod eſt tranſcendo: & eſt figura cum uerbum aut ſententia ordine cõmutatur: cuius quinqꝫ ponuntur ſpecies anaſtrophe: parentheſis: temeſis: ſyntheſis: & hyſteron proteron: ut in ſuis dictionibus uidebimus.

H ypallage cum.y.græco & duplicato.l.ſcribitur: dici poteſt a nobis ſubmutatio: nam componitur ex ὑπο quod eſt ſub: & ἀλλᾶγη mutatio: dicitur figura cum uerba per aduerſum intelliguntur: ut Date claſſibꝰ æquor: Et ſceleratã intorſerat haſtam.i.ipſe ſceleratus: & libro.x.Stigii per flumina fratris: pro ſtygia: & in bucolico: Aduerſa tuentibus hirquis.i.oculis in hirquos.i.oculorum angulos retortis: ut dixit Seruius.

H ypanis prima cum.y.græco: ultima cuꝫ.i.latino ſcribit᷑: nec niſi unico.p.deſignatur: fluuius eſt teſte Solino ſcythicoruꝫ amnium princeps: quem tertium poſt iſtrum eſſe Herodotus libro hiſtoriarum.iii.rettulit: ut ĩ dictione tyres uidebimus: & ut idem Herodotus pergit: eſt purus & hauſtu ſaluberrimus: donec calliopuꝫ terminis inferatur: ubi cum fons ſit hamaxápeus amara ſcaturigine infamis & illi ibidem cõmiſceatur: ip̄m ſimili amaritudine inficit: dicente Ouidio li.metamorpho.xv.

Quid non & ſcythicis hypanis de montibus ortus.
Qui fuerat dulcis: ſalibus uitiatur amaris.

Et teſte Solino fuit Alexandri magni terminus: quem non exceſſit. ſicut illius aræ in eius ripis poſitæ atteſtãtur. De illo ait Propertius. Quantum hypanis ueneto diſſidet heridano. ut Virgilius libro georgicoꝝ.iiii. Saxoſuſqꝫ ſonans hypanis: idem teſte Plinio libro.xi.naturalis hiſtoriæ circa ſolſtitium defert acinoruꝫ effigie tenues membranas: quibus erumpitur uolucris quadrupes nec ultra unum diem uiuit: ob quod himeridion appellatur.

H ypacaris prima cum.y.græco: penultima cum.c.exili: & ultima cum.i.latino ſcribitur: fluuius eſt ſcythiæ: ꝗ teſte Herodoto li.hiſto.iiii.ſextus ab iſtro memoria dignus habetur.

H yperborei cum.y.græco ſcribitur: ſunt ſcytharum montes: & populi ſupra ip̄m ſtellarum cardinem ꝓtenſi quaſi ultra boream conſtituti: ac Feſtus ex eo ſic dictos putat. quia ibidem habitantes humanæ uitæ moduꝫ excedunt: uiuendo.ſ.ultra centeſimum annum: hoc eſt ὑπερβε̈́νοντεσ ὄνον.ſ.humani ſæculi: de quibus Herodotus plura dixit li.hiſtoriarum.iiii.& Plinius Solinuſqꝫ & Pomponius.

H ypermeſtra cum.y.græco &.t.exili ſcribitur: fuit filia Danai: filii Beli. de qua uidimus in dictione belides.

H ypermeter cum.y.græco &.t.exili ſcribitur: qui & hypermetrus a nonnullis ſcribitur: eſt metrum una ſyllaba ſuperabundans: ut Virgilius libro æneidos primo: Iactemur doceas ignari hominũqꝫ locorũqꝫ. & libro.iiii. Omnia mercurio ſimilis uocẽqꝫ colorẽqꝫ. idem libro.vii. Profuit aptato conduntur tybridis alueo: & ut ait Seruius ſuper primum æneidos quotiens fit hæc figura: debet ſequens uerſus a uocali incipere: ut in omnibus illis fit: niſi forte ſynæreſis fiat in fine: nam tunc quoqꝫ neceſſe nõ eſt: ut ſequens uerſus a uocali ĩcipiat: ut Virgi. hæc cura peculi: nam ſequitur alius. Quãuis multa meis exiret uictima ſeptis.

H ypenor cum.y.græco ſcribit᷑: fuit princeps quidam troianus: quem teſte Homero lib.v.iliados Diomedes in bello occidit.

H yperiochus prima cum.y.græco: antepenultima cum.i.latino: & ultima cum.ch.aſpirato ſcribitur: fuit uir troianus ab Vlyxe interfectus: ut oſtendit Homerus li.xi.iliados.

H yperion prima cum.y.græco & penultima cum.i.latino ſcrbitur: hunc græci teſte Lactantio ſup.iii.thebaidos dixerunt Titani & terræ fuiſſe filium. Soliſqꝫ & Lunæ ac Aurore patrem. de eodem meminit Cicero in pronoſticis cum ait.

Vt cum luna means hyperionis officit orbi.
Stringuntur radii cæca caligine tecti.

H ypotheca prima cum.y.græco: penultima cum.ch.aſpirato: & ultima cuꝫ.c.exili ſcribit᷑: cuius cõpoſitioneꝫ uidimus in ante habitis: & teſte Vlpiano differt hypotheca a pignore: quiaꝓprie pignus dicimus: quod ad creditorem tranſit: hypothecam autem cũ non tranſit poſſeſſio ad creditorem.

H ypocriſis cum.y.græco: penultima cum.c.exili &.i.latino: & ultima ſimiliter cuꝫ.i.ſcribitur latino: dici poteſt a noſtris diſſimulatio. nam componitur ab ὑπό quod eſt ſub & κρίσισ iudicium quaſi ſit iudicii ſubtectio: cum aliud in re ſit: aliud in iudicio hominum ſe oſtendat: qui hypocriſi utitur.

H ypocrita prima cum.y.græco: penultima cum.c.exili &.i.latino: ultima cum.t.etiam exili ſcribitur: dici poteſt a noſtris ſimulator. Et is proprie eſt qui in ſpectaculo perſonam ſubdit alienam: ut ſeruus plerunqꝫ domini & priuatus regis: Quo pacto & in hac uita ſicut in orcheſtra complures ſeſe uiuendo ſpectandos exhibent: aliaqꝫ in corde geſtantes.

H ypopyrgium prima & antepenultima cuꝫ.y.græco ſcribũtur: componiturqꝫ ex hyppo quod eſt ſub & pyrgos turris: quaſi locus ſub turri.

H ypoſtaſis cum.y.græco & penultima cum.t.exili ſcribitur: dicitur a noſtris ſubſiſtẽtia: ab hypo quod ẽ ſub: & σϛάσισ ſtatio: quin & a theologis quibuſdam perſona traducitur.

H ypozeuſis cuʒ.y.græco:penultima cum.z.conſonante & eu diphthongo:ultima cuʒ.i.latino ſcribitur: dici
poteſt latine ſubconiunctio.Nam componit' ab hypo quod eſt ſub & zeuſis coniunctõ:& dicitur figura cũ
ſingulis ſenſibus ꝓpria aſſignatur clauſula:ut Virgilius libro æneidos.v.Regem adit:& regi memorat no
men genuſq;.Terentius in andria:eu aſtuta ꝙ ſi quieſcet nihil emali. Sed eccum ipſum Pamphilum uideo:
occidi.utinam mihi eſſet aliquid hic quo nunc me præcipitem darem.

H yphen cum.y.græco &.ph.aſpirato ſcribitur:dici poteſt a nobis ſubunio:nam componit' ex ὕπο quod eſt
ſub & ἕν cum aſpiratione quod eſt unum:& tunc quoq; adeſſe dicitur cum plures dictiones ſub uno accen
tu leguntur:ut quando quidem ſimulac pro poſtq̃.

H yperiphania prima cum.y.græco & reliquæ cum.i.latino ſcribunt':dicitur a noſtris ſuperbia:& componit'
ex hyper quod eſt ſuper:& φανία apparentia uel ſplendor.

H ypperides cum.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Quintiliano in.x.orator dulcis & acu
tus temporibus Demoſthenis.

H ypſenor cum.y.græco ſequente.pſ. ſcribit':fuit teſte Homero li.v.iliados filius magnanimi Dolopionis:q
erat ſacerdos Scamandri in tanto honore habitus ac ſi deus quidem eſſet:illuʒ Eurypylus in bello troiano
interemit.

H ippagines cum.i.latino utrobiq; & duplicato.p.ſcribitur:ſunt teſte Feſto naues quibus equi uehuntur:eas
græci ἱπποφοράσ uocant:aliqui ex noſtris & maxime Cæſar actuarias nominauit:alii gerarias.ut Plautus
in mercatore ædificat nauem gerariam:& merces emit.Nonius uero Marcellus actuarias diffiniens inquit
actuariæ nauiculæ celeres dictæ:ꝙ cito agi poſſint.Saluſtius primo hiſtoriaruʒ:ad hæc pauca piratica actua
ria nauigia.Siſenna quibus occiſis actuarias ad uiginti milia.i.cuʒ plures onerarias incendunt.

H ipparchus cum.i.latino & duplicato.p.atq;.ch.aſpirato ſcribitur:fuit uir mathematic⁹ in ea arte inſignis.

H ippaſus cum.i.latino & duplici.p.atq; ſimplo.ſ.ſcribitur:fuit philoſophus methapontin⁹ & ipſe pythago
reus:nec teſte Demetrio opus aliquod ſcriptum reliquit:fuit & alter:qui laconum rẽpublicaʒ:& ipſe lacon
libris comprehendit.

H ipparchia cum.i.latino utrobiq; duplicato.p.&.ch.aſpirato ſcribit':poteſt latine exponi equoruʒ principa
tus.Quo nomine uocata fuit ſoror Metrodis:quæ teſte Laertio Cratem thebanum philoſophum cynicuʒ
& illius uitam ac uerba ſumme amauit:nec potuit ꝓcorum opibus aut nobilitate uel alicuius forma auelli
a Cratis amore:ita ut diceret parentibus ſuffocaturam ſeſe niſi Crati traderet':q̃obrem rogat⁹ Crates a pa
rentibus puellæ:ut illá ab hoc ꝓpoſito remoueret:poſt multa quæ non profuerunt:exurgens Crates omni
ſua ſuppellectile ante illius oculos expoſita:hic ait ſponſus:hæc eius poſſeſſio eſt:ad hæc delibera:nec pote
ris eſſe noſtri conſors:niſi eadẽ attigeris ſtudia:puella ſtatim aſſumpto Cratis habitu ſecũ philoſophari uo
luit:cum qua ille circum ibat:& in aperto congrediebat':atq; ad cœnas ꝓficiſciebat'.Et cũ ſemel iuiſſent ad
Lyſimachum in conuiuiũ:& Theodorus dixiſſet:hæc illa eſt quæ textrinam & radios reliquit:reſpondit ad
hæc puella:ſum equidem Theodore:ſed non tibi male de meipa ſtatuiſſe uideor ſi tẽpus quod in textrina
conſumptura eram:diſciplinæ potius & philoſophiæ impendi.

H ippo cum.i.latino & duplicato.p.ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.

H ippodamus ſimili modo ſcribitur:& eſt nomen uiri proprium.

H ippodamia eodem mõ ſcribitur:fuit Oenomai Helidis & piſæ regis filia formoſiſſima:quæ cum a diuerſis
in cõiugium peteretur:legem hanc ꝓcis illius pater indixit:ut qui illam matrimonio obtinere cuperet:cuʒ
ea certamen iniret: uict⁹ capite trũcaretur:uictor potiret' illa:cuius legis cám poſuit Diodorus ſiculus lib.
hiſtoria.ii.dicens eum de filia oraculum ſciſcitaſſe quõ ſibi illa conueniret:ac reſponſum eſſe:tunc in fata il
lum conceſſurum cum filia hippodamia nupſiſſet:igit' filiæ nuptias ueritus decreuit:ut ĩ perpetua aſſerua
retur uirginitate:hoc pacto exiſtimans uitæ periculum ſe uitaturum:itaq; equorum curſum inſtituit a piſa
ad Neptuni aram quæ eſt apud Iſthum corinthi:curſus erat eiuſmodi.Oenomaus arieteʒ Ioui ſacrificabat:
qui uirginem poſtulabat quattuor equorum ferebatur curru.Oenomaus curſu ſequebat' præcedenteʒ au
rigante Myrtillo:aſſecutum haſta quá geſtabat manu interficiebat:hoc pacto cum plures equorum ueloci
tate peremiſſet.Pelops Tantali filius:qui piſam acceſſerat:uiſo hippodamia id concupiẽs cõnubiuʒ corru
pto Myrtillo regis auriga obtinere ualuit.nam illi ꝓmiſerat ſi ſe uictorem faceret:primuʒ hippodamiæ cõ
cubitũ præſtiturum:quare meditullũ plumbeum Myrtillus currui hippodamiæ ædificans curſu diſſolut⁹
Pelopem uictorem reddidit:dicente Seneca in Thyeſte:Victeq; falſis axibus pendent rotæ.& Virgi.lib.iii.
georgi.de Pelope locutus ait:Victor equus:qua ex re dolore actus Oenomaus exiſtimans aduenſſe reſpõ
ſi tempus:mortem ſibi conſciuit.Pelops uero ſumpta uxore hippodamia illius regnum tenuit:ſʒ cum ab il
lo Myrtillus pacta repoſceret:in mare proiectus eſt & ſubmerſus:qui mari perpetuum nomen dedit:unde
Sophocles in Electra ἔυτε γαρ ὁ ποντίσθεισ μύρτιλοσ ἐκοιμάθη Sane non ſolũ Hippodamia : ſʒ hip
podame a noſtris auctoribus dicitur.Virgi.in præfato lib.inquit:hippomeq;:naʒ teſte Seruio nomina græ
ca quæ in.e.exeunt plærũq; ipſum in ia ſoluunt:ut Hippodame:Hippodamia:Penelopia.

H ippodes eodem modo ſcribit':& ſunt populi ſcythici humana uſq; ad ueſtigiuʒ forma: ſʒ in equinos pedes
deſinunt:

deſinunt:quos ἱπποβάτας Herodotus li.hiſtoriaꝝ.iiii.uocauit:ſed noſtri hippodes dicunt.

H ippodromus eodem modo ſcribit᷑:dici poteſt equorum curſus. nam ex ἱππῶν quod eſt equorum & δρόμος curſus componitur:hoc eſt locus ubi currere ſpectante populo conſueuerant:qui a noſtris dicitur circus:ut in ea dictione uidimus.

H ippocrine cum.i.latino utrobiq; & duplicato.p.atq;.c.exili ſcribitur:fons ē in boetia iuxta quā eſt aganippe.Dum Cadmus equeſtri exploratione inquirit:quæ nam loca inſediſſet cām dedit poetis:ut diuulgarent hippocrinem ungula uolantis eq natum fuiſſe.nam hippi equi:crine.i.fons dicitur:& inde equus pegaſus a fonte:qui græce πηγη dicitur eſt cognominatus:ut in dictiōe pegaſus uidebimus: & ſimiliter Aganippe modo conſimili penitus nomen accepit.nam agan ualde indicat:& ἵππος equus:quaſi ualde equꝰ uel eq ita ut ambo poti fontes facundiam præſtare poetis dicti fuerint:unde Ouidius circa initium lib.v.faſtorum inquit.Dicite quæ fontes aganippidos hippocrines Grata meduſei ſigna tenetis equi.

H ippocoon cum.i.latino & duplicato.p.atq;.c.exili:& duplicato.o.ſcribitur:fuit teſte Homero li.x.iliados patruelis Rheſi trachum regis:a Diomede & Vlyxe interfecti fuerunt.

H ippocrates cum.i.latino & duplicato.p.atq;.c.&.t.exilibus ſcribitur:habetq; accentum in antepenultima: ut uidebimus in dictione proſodia:fuit Aſclepii filius in inſula coo genitus:ut ex epiſtolis Democriti ad illum:& illius ad Democritu3 habetur. fuit Pythagoræ diſcipulus:& omnium medicorum princeps:& componitur ea dictio ex ἵππου quod eſt equi:& κράτος robur:quaſi equorum robur.hic medicina3 longo tēpore perditam reuocauit in lucem.nam ut ſcribit Plinius li.xix.naturalis hiſtoriæ nulla artiu3 inconſtantior fuit:& nunc etiā ſæpe cōmutatur:cum ſit fructuoſior nulla.hæc primū inuentores ſuos cælo dicauit:& hodie multifariam ab oraculis petitur.hæc ille.Nāq; Apollo primus medicinæ inuentor dicitur:Illo dicēte ad uirginem Daphnem apud Ouidium libro metamorphoſeos.i.

Inuentum medicina meum eſt:opiferq; per orbem.
Dicor & herbarum ſubiecta potentia nobis.

Sane Apollo ipſe eodem Ouidio teſte li.ii.eiuſdem operis ex Coronide nympha filia Phlegiæ regis theſſaliæ Aeſculapium genuit:& nutriendum Chironi piiſſimo centaurorum tradidit:a quo medicinā didicit:& ipſe plurimum ampliauit.Qua de re dixerunt nonnulli Chironem herbariam medicina3 primitus comperiſſe.Sed ut ait Plinius libro.xxv.naturalis hiſtoriæ centaureā herbam comperit:qua ut idem auctor ait: curatus dicitur a uulnere pedis contracto ex lapſu improuiſo ſagittæ herculis e ſuis manibꝰ illitæ ueneno hydræ.nam cum Chiron herculem excæpiſſet hoſpitio:& eius arma contractaret:ſagitta cadens e manibus illius leuum uulnerauit pedem:dicente Ouidio libro.v.faſtorum.

Dūq; ſenex tractat ſqualentia tela uenenis.
Excidit:& leuo fixa ſagitta pede:

ſed ut dixit ulterius Ouidius illum nunq; tali uulnere liberatū: & poſt nonum diem miſeratione deorum:ne amplius dolore cruciaret᷑ ad cælos tractu3: unde ait:Ipſe etiam lectas pegaſeis collibus herbas.

Temperat & uana uulnera mulcet ope:& infra ſubdit.

Nona dies aderat cum tu iuſtiſſime chiron.
Bis ſeptem ſtellis corpore cinctus eras.

nāq; herculem etiam heracleon ab eo nomine cognominata3 herbā comperiſſe.idem Plinius rettulit:& achillem & achilleam:ſed Aeſculapius cum alias plures:tum etiā panacem:quæ teſte Plinio ipſo nomine omnium morborum remedia ꝓmittit:a qua filiam nuncupauit. nā πᾶν omne:& ἀκαιρία importunitatem & moleſtiam dicit:quaſi omnibus doloribꝰ& moleſtiis ſubueniret.ueꝝ cum herbarum uiribus Aeſculapius ipſe hyppolytu3 occiſum in uita priſtina reuocaſſet.iratus Iuppiter eū fulmine ſtygias demerſit in undas.ſed ut ait Plinius libro.xxix.opera eius clara troianis temporibus uulnerum dūtaxat remediis fuere.Quod equide3 dixiſſe: puto ob Machaonem & Polydariū filios:qui teſte Homero libro.ii.iliados ob ſolertiam medicinæ cum aliis græcorum ducibus ex creta ad expeditionem troianam conuocati fuere:ut in ſuis dictionibus oſtendemus.Sed ut ait Plinius lib.xxv.primus omniū quos memoria nouit.Orpheus de herbis curioſius aliqua prodidit.poſt eum Muſæus & Theſiodus polyion herham admirati ſunt.Homerus etiam alias nominatim herbas celebrat:ut moly:cuius inuentionē Mercurio aſſignat.Laudat etiam hos tres flores lotum:crochum & hiacynthum:ab Homero uero ut idem Pliniꝰ rettulit Pythagoras clarus ſapientia primus uolumen de effectu herbarum compoſuit:& in totu3 Apollini & Aeſculapio diis immortalibus inuentionem & originem aſſignauit:compoſuit & Democritus per agratis iam perſidis arabiæ æthiopiæ ægyptiq; magis:in quibus incredibilia dictu affirmauit:nā inter alia dixit Democritus:ut ait Plinius credidit Theophraſtus eſſe herbom:cuius contactu illata a Pico exiliret cuneꝰ a paſtoribus arbori adactus.Zanthus etiam libro hiſtoriarum.i.tradidit occiſum draconis catulum reuocatum ad uitam a parente herba quā balym nominat: eadēq; tilonem:quem draco occiderat:reſtitutum ſaluti.Iuba etiam in arabia reuocatum quadam herba ad uitam hominem tradidit:quæ ut dixit Plinius etia3 ſi fide carent:admirationem tamen implent & cogunt confiteri multū eſſe quod uero ſuperſit:& refert plæroſq; exiſtimaſſe:nihil non herbarum ui effici poſſe:ſed plurimarum uires eſſe incognitas. Sane Pythagoras &

Democritus tēpore Hippocratis fuere:ſed ut Plinius libro.xxix.mirum dictu ſequentia a troianis temporibꝰ in nocte denſiſſima latuere uſq; ad pelopōneſiacū bellum:Tunc medicinā reuocauit in lucem Hippocrates genitus in inſula coo:quod bellum ut idem oſtendit libro.xxx.eiuſdem uoluminis:geſtū eſt a tricenteſimo urbis noſtræ anno:& cum romana urbs teſte Solino in initio de memoralibus mundi fuerit poſt troianum bellum anno quadringēteſimotrigeſimotertio: conſtat medicinæ artem delituiſſe anelis ſeptingentis trigitatribus.At Hippocrites ut idem Plinius profitet̄:cuʒ fuiſſet mos liberatos morbis ſcribere in templo eius dei qui auxiliatus eſſet:ut poſtea ſimilitudo proficeret:ex his ſcripturis excerpſiſſe eam tradit̄:quaʒ ſane artem ut in epiſtolis ad Democritum ipſe idem oſtendit in nullo ꝓrſus quæſtu fuiſſe certum eſt.Quare cuʒ uenientem ab illyricis peſtilentia teſte Pli.li.vii.prædixiſſet ipſe Hippocrates:& diſcipulos ad auxiliandum ꝑ urbes dimiſiſſet:ob id meritum honores illi:quos Herculi decreuit græcia. Poſt Hippocratem uero auxit artem protideus ſylmibriæ natus & eius diſcipulus qui eam ad uectigal redigere cœpit:horum placita: ut Pli.xxix.lib.proſequitur Chryſippus ingenti garrulitate mutauit:plurimūq; & ex Chryſippo diſcipulus eius Heraſiſtratus accæpit Ariſtotelis filia genitus.Hic Antiocho rege ſanato centum talentis donatus eſt:a regePtolomæo filio eius.idem Pli.præfato li.vii.rettulit magnam Critobolo famam aduenisſe:qui parum ante Heraſiſtratum fuit: extracta Philippi Regis oculo ſagitta : & circa deformitatem oris curata orbitate luminis. Sed alia interim factio ab experimentis ſe cognominans: empericum cœpit in ſicilia a Cronte agrigentino Empedoclis & Chryſippi auctoritatem condēnante.de quibus in ſuis dictionibus uidebimus poſt hos Herophilus oīa hæc condēnans ad muſecos uenarum pedes pulſu diſcreto per ætatū gradus medicinā reduxit:ſcrutabāturq; morboꝝ cauſas & uini rationeʒ inſtituerat:ſʒ ut ait Pli.in præfato.xxix.li. deſerta deinde & hæc ſecta eſt:quoniā neceſſe erat in ea litteraturam ſcire.Interiʒ ut auctor eſt Caſſius Emina ex antiq̄s hiſtoricis primꝰ qui romā e medicis uenit:fuit a pelopōneſo Archagatꝰ Lyſanie filius.L.Aemilio .M.Licinio conſulibus anno urbis q̄ngenteſimo trigeſimoquinto:eiq; ius quiritum datuʒ & tabernā in cōpito acilio emptā.hic primo uulnerariꝰ mox obſecandi urēdiq; ſæuitiā carnifex appellatꝰfuit:& cū alii adcurrerēt græculi idēq; efficerēt:in tediū cū arte medicinæ oēs deuenerūt.Quare a.M.Catone cenſorio medici cū ſua medicina reprobati urbe & italia pulſi ſunt:anno urbis ſexcēteſimoq̄nto:eoſq; nō artifices ſanitatis:ſʒ hominū carnifices cenſuit:ut ex eius epiſtola ad.M.filiuʒ intelligi pōt:cuiꝰ uerba ſunt:Dicaʒ de iſtis græcis ſub loco.M.fili q̄d athenis habeā exquiſitū:& qđ bonū ſit eorum:litteras inſpicere nō ꝑdiſcere unicā nequiſſimū & indocile genus eorū:& hoc putabā interdixiſſe.Quādocūq; iſta gēs ſuas litteras dabit:oīa corrūpet.Tū etiā magis ſi medicos ſuos huc mittet:iurauerūt iter ſe barbaros necare oēs medicina:ſed hoc ip̄m mercede faciunt:ut fides his ſit & facile diſꝑdant:noſq; dictitāt barbaros & ſpurcius nos q̄ alios apiſicos appellatione fædabāt.hæc ipſe Cato:ideoq; tradunt tēpluʒ Aeſculapii etiā cū reciperet̄ is deus extra urbem feciſſe iterūq; in inſula.Nāq; ut late narrauit Liuius circa finē libri.x.ab urbe cū romana urbs triennio peſte laboraret:inſpectis libris ſybillinis decē fuerunt a ſenatu miſſi legati:qui ex epidauro deū Aeſculapiū in ſpecie ſerpentis romam adduxerunt:cuius aduentu urbs ſtatim a peſte liberata eſt.unde ut latiſſime narrauit Ouidius li.metamorpho.xv.de Aeſculapio locutus.

Sedeſq; ſibi circūſpicit aptas.
Scinditur in geminas partes circūfluus annis.
Inſula nomen habet:laterumq; a patre duorum.
Porrigit æquales media tellure lacertos:
Huc ſe delata pinu phæbeus anguis
Contulit & finem ſpecie cæleſte reſumpta.
Luctibus īpoſuit:uenitq; ſalutifer urbi.Pulſi ergo ex Italia medici diu poſt Catonem excæpti ſunt.nā ut ait Pli.præfato.xxix.li.ſolam hac artiū græcaꝝ mundū exercet romana grauitas:& in tāto fructu paucíſſimi q̄ritum attigere:& ip̄i ſtatim ad græcos tranſfugere:imo uero auctoritas aliter q̄ græce eam tractantibus: & apud impitos experteſq; linguæ nō ē:ac minus credunt quæ ad ſalutem ſuā pertinent ſi intelligunt.Qua de re in hac ſola artiū euenit:ut cuicunq; medicū ſe profitenti ſtatiʒ credat̄:cū ſit periculū in nullo mēdatio maius:non tamē illud ītuemur:adeo blāda eſt ſperandi ꝓ ſe cuiq; dulcedo. Nulla præterea lex quæ puniat inſcitiā capitaleʒ:nullū exemplum uindictæ:diſcunt periculis noſtris:& experimēta ꝑ mores agunt:medicoq; tantū hominē occidiſſe ſumma īpunitas eſt.hæc ille:& li.xxv.ait:Minus hāc artē q̄ par erat noſtri celebrauere oīuʒ utilitatū & uirtutū rapaciſſimi.Primuſq; & diu ſolus idem ille.M.Cato oīum bonarum artiū magiſter:paucis dūtaxat attigit boum etiā medicamina non omiſſa.poſt eū unus illuſtriū tentauit.C.Eualgiꝰ eruditione ſpectatus īperfectto uolumine ad diuū Auguſtū inchoato præfatione religioſa:ut oībus malis hūanis illiꝰ potiſſimū principis ſemꝑ mediceť maieſtas:ante hunc cōdiderat ſolus apud nos:quod equidē inueni Pompeius Leoneus magni Pōpei libertus:quo primū tempore hāc ſcientiā ad nōſtros ꝑueniſſe aīaduerto.Nāq; Mithridates maximus ſua ætate regum:quē debellauit Pōpeius ante oīuʒ ante ſe genitoꝝ diligentiſſimus uitæ fuiſſe argumentis potius q̄ fama ītelligit̄.Vni ei excogitatū libere quottidie uenenū præſumꝑtis remediis:ut cōſuetudine ipſa innoxiū fieret:primo inuēto genere antitoti:ex quibꝰ unū etiā nomē eius

retinet. Illum ſolum mortalium Mithridatẽ uigintiduabus linguis locutũ certũ eſt: nec ſubiectis gentibꝰ illum hominẽ per interpretẽ appellatũ ab eo annis ſex & qnquaginta: quibus regnauit. Is ergo in reliqua ingenii magnitudine medicinæ peculiariter curioſus & ab oībꝰ ſubiectis qui fuere pars magna terraꝝ ſingula exquirens: ſcriniũ cõmentationũ haꝝ & exẽplaria effectuſq; in arcanis ſuis reliquit. Pompeius autẽ oĩ regia præda potius tranſferre ea ſermone noſtro libertũ ſuũ Lenoeũ grãmaticæ artis doctiſſimũ iuſſit. uitæq; ita profuit nõ minus ꝗ reipublicæ uictoria illa ad Mithridatẽ etiam teſte eodem Pli. in præfato libro Aſclepiadis medendi arte clari uolumina cõpoſita extant: cuꝫ ſolicitatus ex urbe roma præcepta pro ſe mitteret: hunc dixerat Pli. li. vii. eiuſdem uoluminis fuiſſe pruſienſem. & li. xxvi. dixit primum fuiſſe magiſtrũ rhetoricæ: & nec ſatis in ea arte quæſtuoſum: & ad alia ſagacis ingenii: & ad medicinæ artẽ ſe repente conuertiſſe atq; ut neceſſe erat homini: qui nec id ægiſſet: nec remedia noſſet: meditata quottidie oratõe blandiens oĩa abdicauit: & totã alioꝝ medicinã reuocando ad qnq; res redegit: uidelicꝫ ad abſtinentiam cibi: potus & ueneris: fricationẽ corporis & ambulatõeꝫ modeſtã. Quæ quiſq; ſibimet preſtare poſſet. Quare uniuerſuꝫ ꝓpe humanũ genus circũægit in ſe non alio mõ: ꝗ ſi cælo emiſſus adueniſſet. reparata etiam rõne qua unum ægris mederet̃ dando etiam frigidam aquam: & ut auctor eſt. M. Varro alia quoq; blandimenta excogitauit iam ſuſpendendo lectulos: quoꝝ iactura aut morbos extenuaret: aut ſomnos allicere. Concedebat etiã balnea auidiſſima hominũ cupidine: qn alia multa dictu grata atq; iucunda magna auctoritate conſtituit. Nãq; & uomitiones ſupra modum arguebat: & medicamẽtorũ potus ſtomacho inimicos dixit. Is teſte Apulegio li. iiii. floridori cũ ſeſe forte a rure ſuo reciperet. In pomœriis ciuitatis uidit circũſpectuꝫ funus ab ingenti numero: moxq; illud addiit ꝑtractauitq; corpus hominis: & per quædã ſigna inuenit in illo uitã: cũq; clamaret: ut reportaret̃ a rogo domũ pars medico annuebant: & reliqui obſiſtebãt. tandeꝫ uelut ab inferis domum relatus eſt: moxq; recreauit ſpiritus: & animã in latibulis corporis deliteſcenteꝫ ſuis medicamentis uniuerſo corpori reſtituit: ꝗobreꝫ uelut deus fuit ab hominibꝰ honoratus: quod tetigit Pli. lib. vii. cum ait relatu e funere hominẽ conſeruauit. & ſubdit Pli. ſed maxime ſponſione facta cuꝫ fortuna me medicus crederet̃. ſi unꝗ inualidus ullo mõ fuiſſet. Sicq; uictor ſuprema in ſenecta lapſu ſcalaruꝫ exanimatus eſt. Venerunt his tẽporibus romam medici ꝗplures & uiri celebres: ut Caſſius Calpitanus Aruncius Rubrius: inter quos Antonius muſa fuit: qui contraria medicina a ſectatoribus Themiſtõis qui diſcipulus fuerat Herophili diuum Auguſtũ graui periculo exemerat: ob quod illi Auguſtus ſtatuã ex ære iuxta ſignum Aeſculapii locari mandauit coluitq; cũ ſemper amiciſſime: ut teſtis eſt Sueto. in uita Auguſti. Poſt hunc exortꝰ eſt Vectiꝰ ualens: qui teſte Pli. li. xxix. adulterio Maſſalinæ uxoris Claudii Cæſaris nobilitatꝰ: pariterq; eloquẽtia aſſentator: potentiã nactus nouã inſtituit ſectam. At Neronis principatu eadem uis ad Theſſalum tranſiliuit delentẽ cuncta placita: & rabie quadã in oẽs æui medicos perorantẽ. Idem teſte Galieno li. i. de regimine ſanitatis: & ſimiliter li. i. de ingenio: librũ ad Neronem ſcripſit: in quo cunctis medicis philoſophis tã ueteribus ꝗ modernis ſeipm̃ effremata quadã temeritate præpoſuit: Hippocratẽq; oĩuꝫ medicoꝝ principem maxime ſupplantauit hunc Galienus ipſe ignorantiſſimũ fuiſſe oſtendit: nec inter medicos: ſed inter textrices ſordide creuiſſe: cũ eius pater lanæ pectinator: & mater textrix fuerit. Interim ut eodem li. proſequit̃ Pli. ſuperuenit maſſilienſis Critias: qui ad motus ſydeꝝ ex Ephimeride mathematica cibos ꝓhibens: horas obſeruans: auctoritate Theſſalum præceſſit: diuitiaſq; reliquit innumeras. poſt quẽ repente ex eadem maſſilia urbem Charmis inuaſit: & damnatis non ſoluꝫ prioribus medicis ueꝝ & balneis aqua frigida etiã hybernis algoribus lauari ſuaſit quaſi cõtraria neceſſario contrariis curarent̃: & ut ait Pli. merſit ægros in lacꝰ & uidebamus ſenes conſulares uſq; in oſtentationẽ rigentes. Qua de re extat etiã Annei Senecæ aſtipulatio: nec dubium eſt omnes iſtos famã nouitate aliqua aucupantes aĩas ſtatim noſtras negociari. hinc ille circa ægros miſeræ ſententiarũ concertatões nullo idẽ cẽſente ne uideat̃ aſſertio alteriꝰ. hinc illa infœlicis monumẽti aſcriptio turba ſe medicoꝝ periſſe. Interim ꝓdicere ex noſtris & exteris auctores nõnulli celebriores: q & herbarum naturas & pluriũ reꝝ qualitates ſuis libris annotauere. Vt ex noſtris Macer ueronenſis qui tẽpore Auguſti uolucrũ qualitates: & herbaꝝ naturas uerſu expreſſit: de quo Ouidi. li. iiii. triſtium inquit.

Sæpe ſuas uolucres legit mihi gradior æuo.
Quæq; necet ſerpens: quæ iuuet herba macer.

Euax ſimiliter rex arabum non ſolũ herbarũ: ſed lapidũ etiam ſpecies nomina colores: & quibꝰ in regionibꝰ ualeãt cõperiri: magno uolumine ad Neronẽ principem ſcripſit. Eiuſdem meminit Plini. lib. xxv. dicens Euax Dionyſius & Metrodorus herbaꝝ effigies pinxere: atq; ſubſcripſere effectus. Verũ ut ſubdit pictura fallax eſt ex coloribus tã numeroſis præſertim in emulatione naturæ multũ degenerare tranſcribentiũ forte uaria. Præterea non paꝝ eſt ſingulas earũ ætates pingi cũ quadripartitis uarietatibꝰ anai faciem mutent. hæc ille. Poſt hos fuit Diaſcorides uir militaris: & ĩ herbaria arte mirabilis: q qnq; uoluminibꝰ uirtutes herbaꝝ arborum lapidũ aromatũ aĩaliuꝫ accuratiſſima doctrina deſcripſit: imo ut de ſeipõ teſtat̃. Quæcũq; inquit in his libris poſui: non ex opinione aut fama cognoui: ſꝫ ex electione & expimẽto didici: Vidi ego apđ conſtantinopolim pulcherrimum eius auctoris codicẽ antiquiſſimis græcis litteris exaratum. In quo nõ ſolum herbarum effigies: ſꝫ uolatiliuꝫ quadrupeduꝫ & reptiliũ tanto artificio & ꝓprietate depictæ erãt: ꝗto

natura ipſa:utputo producere potuit. At Plinius de ſeipſo loquitur nobis inquit certe exceptis ad moduꝫ
paucis contigit reliquas:de quibus.ſ.tractat herbas contēplari ſcientia Antonii Caſtoris:cui ſumma aucto
ritas erat in ea arte noſtro æuo uiſendo hortulo eius:in quo plurimas alebat centeſimum ætatis annum ex-
cedens:nullum corporis malū expertus:ac ne ætate quidem memoria aut uigore concuſſis:Sane tempori-
bus Domiciani Traiani Hadrianiq; & Antonini pii nonnulli medici ex græcia ipſa urbeꝫ inuaſerunt:& Pro
togenes primum uir aſtutus & callidus:qui aſtutia & arte græca magis q̄ ſcientia medicinæ famaꝫ & quæ
ſtum ſibi queritabat:cui Archigenes alter græcus tempore & ipſius Domiciani ſucceſſit:qui cuꝫ aſſentator
eſſet & mulieribus q̄ facillimus: grandē romæ ſibi comparuit quæſtum.contra cuius mores & inſcitiaꝫ Ga
lienus in libris ſuis ſæpe inuexit.Galienus uero doctiſſimus:& ea ætate in medicina ſingularis romam prin
cipatu traiani deuenit:eratq; oriundus ex pergamo oppido aſiæ celeberrimo:ſed romæ temporibus Anto
nini pii floruit:ut idem de ſeipſo diuerſis in locis teſtatur.hic in ea arte omnes præter Hippocrateꝫ ſupaſſe
creditur:compoſuitq; libros multos & Hippocratis omnia ſcripta miro ingenio explanauit: & ut græcus
quidam medicus mihi rettulit centū & quinquaginta uolumina in ea facultate edidit. Poſt illum uero Ra-
ſis quidam poenus fuit:qui lingua arabica ex omnibus ante ſe medicinæ auctoribus uolumen collegit.Sed
diſtinctius & ſcientius:poſt eū in eadē lingua Auicenna hiſpalenſis effecit:qui cum reliquorum ſcripta uide
rit:tum maxime Galienum ſecutus eſt:quem ſuo li.i.de infrigidandis medicoꝝ principem appellauit. Poſt
hos cœperunt Itali in ea facultate plurimuꝫ pollere:ut petrus de apono patauinus uir in omni ætate admi-
randus:tum in philoſophia:tum in his quæ ad medicinæ theoricā ſpectant: diuerſis conciliando opiniōes
ſua doctrina clariſſimus eſt habitus:unde & conciliatoris cognomē adeptꝰ eſt.Quin & ad problemata Ari
ſtotelis multa addidit:& illa ipſa ſubtili expoſitōne declarauit.Hunc non longe poſt Thaddæus florentinꝰ
ſecutus eſt:qui adeo obſcura omnia Hippocratis & aliorum principum in medicina detexuit & explanauit
ut alter Hippocrates ſuo tempore habitus fuerit:diuitiaſq; cumulauit innumeras:nam a principibꝰ Italiæ
conuocatus.l.aureos in mercedem diurnam paciſci conſueuerat.ab Honorio uero ſummo pōtifice ſemel
uocatus:non prius accedere uoluit:q̄ centum aurei illi in diem ſtatuerent̄:unde liberatus pontifex decem
milia illi aureorum condonauit.Tandem octogenarius moritur bononiæ circa annos domini mille ducen
tos ſeptuaginta:Qua ætate etiam Accurſi.florentinus legum gloſator floruit.Thaddæo uero ſucceſſit ſi-
militer Truſianus florentinus:qui pluſq̄ cōmentum ſuper rechne Galieni mira doctrina conſcripſit.hic cū
in practica artis medicinæ ut multi ferunt infortunatum ſe conſpiceret religioni ſe totum dicauit:& chartu
ſinus effectus eſt monachus.Poſt hunc floruit Dinus de garbo florentinus ſimiliter & Thaddæi diſcipulus
qui patrem habuit Brunuꝫ nomine & arte chirurgiæ clariſſimuꝫ:ut Thomas eius Dini filius in ſumma quā
de arte medicinæ ſcripſit atteſtat̄.Dinus uero adeo utilia in Auicennam ſcripſit cōmentaria:ut ſine illis Aui
cēnæ doctrinam ſtare non poſſe a nōnullis creditum ſit.Scripſit etiam in Galienum de malicia uariæ cōple-
xionis:& in Hippocratem de natura fœtꝰ.Quin & in philoſophia uarias & pulcherrimas diſputauit:ac ter
minauit quæſtiones:hunc non inferiori ingenio nec fama ſecutus eſt eius filius Thomas: poſt quem floruit
Chriſtoforus de honeſtis patria bononienſis:fuit & Marſilius ſimiliter patauinus:qui multarum rerum co
gnitione:& ſcriptorū ſubtilitate ſua ætate præcelluit:quē Iacobus de foro liuiæ ſecutus & fama & ingenio
ſuperaſſe creditur.hunc Vgo ſenenſis noſtris temporibus ſecutus eſt.Qui diuinitate quadā ingenii:& peri
tia medendi omnes qui ante illuꝫ apud noſtros floruerunt: excelluiſſe creditur. Cuius uitā inclytā filius eiꝰ
Sozinus philoſophus ſimiliter & medicus eleganti ſtilo ſcripſit.Sed ut putamus ad Vgonem ſummuꝫ ſub-
tilitatis facultatis medicinæ peruenit:quæ iā declinare uidet̄. Et hæc de Hippocrate:ac de ſucceſſoribꝰ eius
quæ nouimus breuiter dicta ſufficiant.

H ippolytus cum.i.latino ſequente duplicato.p.& penultima cum.y.græco:ultima cuꝫ.t.exili ſcribitur: fuit
filius Theſei athenienſium ducis ex Hippolyta Amazonum regina ſecundū Iuſtinum:uel antiopa ſecundū
Senecam in Hippolyto natus:& componitur ab hippos:quod eſt equus & λύω qđ eſt diſcerpo:ſeu diſſol
uo:eo ꝙ ab equis diſcerptus fuit:ut uidebimus in dictiōe phædra.Naꝫ ut oſtendit Plato in eo libro qui de
nomine Cratilus inſcribitur:hoc ut alia q̄plurima non uera fuerunt nomina: ſed a poetis cōficta.Vnde ab
euentu fabulæ nomen hoc inditum aſſumpſit.

H ippolyta eodem modo cum ſuperiori ſcribitur:& fuit mater Hippolyti: quam Antiopam uero nomine di
ctam quidam uolunt:& ab euentu filii ſic poſtea cognominatā aſſerunt:de qua Virgilius libro.xi.æneidos
meminit cum ait:Bellantur Amazones armis:Seu circum Hippolytem:ſeu ſe cum martia curru Panteſilia
refert.Nāq; ambæ fuerunt Amazonum reginæ:ſed ab Hippolyta deuicta Hercules balteuꝫ abſtulit.

H ippolochus in cæteris eodem modo:& in ultima cuꝫ.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados
vi.filius Bellerophontis: & Glauci pater.Alter teſte eodem lib.xi.fuit Antimachi troiani filius:qui una cuꝫ
Piſandro fratre ab Agamēnone in troiano bello interfectus eſt.

H ippomanes eodem modo ſcribitur:eſt teſte Seruio ſuper.iii.georgicorum uirus defluens ex equarum in-
guinibus:quo tempore feruntur in amoris furorem.Heſiodus uero dixit herbam eſſe:quam ſi comederet
equi furorem paterentur:& dicitur ab ιππων ideſt equorum μανία furia: unde etiam a poetis ponitur ꝓ

ea caruncula in fronte equi pulli nata:quam ſiquis matri præriperet nunq̄ deinceps pullum amaret. Et in
quocunq; ſignificato neutrum eſt terminatum in es:niſi cum pro uiri nomine ponitur.

H ipſicratea prima cum.i.latino & unico.p.ſequens cum.pſ.&.i.latino:antepenultima cum.c.exili & penulti
ma cum.t.ſimiliter abſq; aſpiratione ſcribitur:fuit uxor Mithridatis:quæ ſumme uiꝝ ſuum dilexit.

H ypſipyle prima & penultima cum.y.græco:antepenultima cum.pſ.&.i.latino ſcribitur:fuit Thoantis lem
niadum regis filia:dicente Statio libro.v.thebaidos:ubi induxit narrare genus ſuum Adraſto argiuorū re
gi:Claro generata Thoante:Seruitium hypſipyle ueſtri fero capta lycurgi.Et ut ipſe Statius ſcripſit:cū Ve
nus Vulcani coniunx:indicante ſole.a marito in lemno inſula cum Marte adulterari palaʒ compræhenſa fu
iſſet.Lemniades aliis cum ſacra diis peragerent:Venerem ipſam adulteraʒ ſine honore liquerunt:quæ illis
irata hircinum fetorem omnibus immiſit:ob quod a uiris ſuis ſpretæ cuʒ ad bella contra uicinos thraces il
li exiſſent:conſilio ſtatuerunt publico occidere omnes cum redirent.Quod cum fieret ſola Hypſipyle pa
tri Thoanti pepercit:quem naui expoſitum Bacchus pater ad coum inſulam proſperam nauigatione per
duxit.At Hypſipyle conſtructo rogo in propria regia:alterius ſuppoſiti funera pro patre:quem occidiſſe
aiebat celebrauit.Inde uero paulo poſt tranſeuntibus cuʒ argonautis Iaſone:ab his fœminis hoſpitio ac le
cto ſuſcæpti ſunt.Et ab Hypſipyle Iaſon:qui cum ea iam duobus annis demorantes orantibus ſociis pro di
ſceſſu:& promiſſo reditu:ut teſtis eſt Ouidius in ſexta epiſtolarum Heroidum grauidam illaʒ reliquit:quæ
gemellos deinde peperit:Thoantem.ſ.& Euneum:quos alio alendos dimiſit:ne ſecundum ſuas ipſaruʒ le
ges in inſula maſculi nutrirentur: hos niſi caſu poſtea reuiſere non ualuit.naʒ paulopoſt Fama ſubit portꝰ
uectum tranſlata thoantem Fraterna regnare coo.Ex quo Hypſipyle tāquā perfida a lēnitatibus poſcitur
ad ſupplicium:quæ cum fugeret a piratis in littore capta Lycurgo regi nemeæ dona data fuit. In cuius ſer
uitio dum filium ipſius regis Opheltem ipſa nutrix aleret:& redeuntibus ab obſidione thebarum regibꝰ
argiuis:ac in nemæa ſilua ſiti pene pereuntibus:interrogata de aqua illos ad langiam fontem perduxit:&
quænam eſſet iuterrogaretur:& ſuos illa enarraſſet caſus filii qui cum Adraſto erant matrem eſſe dignoſcē
tes in ipſius proſilierunt amplexus.Sed dum inter hæc moratꝛ infans:quem inter flores & herbas ludentem
liquerat a ſerpente necatus eſt.Quod Lycurgus pueri pater ſentiens:ira inflāmatus eam inferias nato mitte
re accurrebat: ſed a regibꝰ & filiis auxilia implorans ſaluata eſt.Quæ uero deinde illi contigerint:nec apdꝰ
græcos nec apud latinos memini me legiſſe.

H ira cuʒ.i.latino & unico.r.ſcribitur:fuit maritima urbs in agro propinqua pylo:ſub Agamēnonis dominio
ut oſtendit Homerus libro.ix.iliados.

H yrcania prima cum.y.græco ſequens cum.c.exili:penultima cum.i.latino ſcribitur:Eſt in aſia ſcytharum re
gio:ut. Qu.Curtiꝰ de geſtis Alexandri:& Plinius libro.xvi.atteſtantur.Quod Seneca ī thyeſte confirma
uit dicens:Quænam iſta regio eſt:an ſub æterna niue hyrcana tellus.Et Lucanus ſimiliter libro.iiii.Tinxere
ſagittas:Errantes ſcythiæ populi quos gurgite batros Includit gelido uaſtiſq; hyrcania ſiluis:quæ teſte eo
dem Curtio pantheris & pardis abundat pluribus:ſed maxime tigribus:Quod Lucanus etiam tetigit lib.
.i.in oratione Cæſaris ad ſocios cum dixit.

Vtq; feræ tigres nunq̄ poſuere furorem.
Quas nemore hyrcano matrum dum luſtra ſequuntur.
Altus cæſorum pauit cruor armentorum.

H yrgis prima cum.y.græco:& ultima cum.i.latino ſcribitur:fluuius eſt ſcythiæ:quia teſte Herodoto lib.hi
ſtoriarum.iiii.intrat in tanaim.

H yriæ prima cum.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:fluuius eſt boetiæ: de quo Homerꝰ li.ii.iliados
meminit: & facit gentile hyriates.

H yrmos cum.y.græco ſcribitur:& dicitur quaſi ſyrmos quod eſt tractus.Nam ſeries eſt oratōnis uel conſtru
ctio tenorem ſuum in multos uerſus protendens:ut apud Virgi.li.æneidos.i.Eſt in ſeceſſu longo locus in
ſula portum Efficit:& reliqua:ubi fit tractus uſq; in id Horrentiq; atrum nemus imminet umbra.& libro
vi.Principio cælum ac terras campoſq; liquentes:Lucentēq; globum lunæ: titaniaq; aſtra:Spiritus intꝰ alit
Vnde teſte Seruio hyrmos longiſſimum eſt hyperbatum.

H yrœades prima cum.y.græco:antepenultima cum.œ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hi
ſtoriarum.i.uir mardus:qui primus ex Cyri exercitu muros ſardium aſcendit.

H irpi cum.i.latino ſcribitur:uocabulum eſt ſabinum:& ut puto a græco corrumptum.Cum a græcis etiaʒ ſa
bini originem duxerunt:ſignificatq; teſte Seruio apud nos lupos:quare ab ἅρπαξ quod eſt rapax forſitan
deductum fuit.Nam ut idem Seruius ſuper.xi.Virgilii refert:fuerunt populi habitātes in monte Soracte:
qui cum Diti patri aliquando ſacrificarent:cum mons ipſe manibus conſecratus eſſet:& uenientes lupi ex
ta rapuiſſent illos diu ſecuti ſunt:quoſq; tandem ad quandam peſtiferam ſpeluncaʒ aduenerunt: unde pe
ſtem contrahentes habuerunt reſponſum poſſe eam ſedari ſi lupos imitarentur.i.rapto uiuerent. Quod
poſtquam factum eſt dicti ſunt populi hirpiſorani.i.lupi Ditis:cum Pluto eorum lingua Soranus uocatus

eſſet:cuius rei memor Virgi.Aruncē ex eo loco ducentem originē lupo cōparauit li.xi.At uero Plinius lib.naturalis hiſtoriæ non populos fuiſſe hirpos dixit:ſed per paucas phaliſcorum familias:quæ ſacrificiū annuum ad Soractis montē Apollini celebrabant:id operantes:ut ait Solinus geſticulationibus religioſis:& impune ardentibus lignorum ſtruibus in honorem diuinæ rei inſultabant:flammis parcentibus illis. Quibus ob deuotionis miniſterium ſenatus perpetuo conſulto omnium numerum uocationem dedit. Vnde Aruns apud Virgilium li.xi.Superos ſic uoce precatur.

Sanguine deum ſancti cuſtos ſoractis Apollo:
Quem primi colimus:cui pineus ardor aceruo.
Paſcitur:& medium fræti pietate per ignem.
Cultores multa premimus ueſtigia pruna.

Dat pater.& reliqua. Varro autem ubique teſte Seruio religionis expugnator cum quoddam medicamentum deſcriberet:ait ut ſolent hirpini.qui ambulaturi per ignes medicamento plantas tingunt: hæc ille. de his forte intellexit Virgi.li.æneidos.vii.cum ait.

At meſapus æquum domitor neptunia proles.
Quem neq; fas igni cuiq̄; nec ſternere ferro:& ſubdit.
Hi feſceninas acies equoſq; phaliſcos
Hi ſoractus habent arces.& reliqua.

H yrtacus cum.y.græco &.t.ac.c.exilibus ſcribitur:fuit uir troianus ex ida monte: qui filium habuit Niſum Aneæ comitem:a quo Virgilius patronymicum ducens ait:Cyrtacides comitum Aeneæ quē miſerat ida. habuitq; teſte Homero li.xii.iliados alterum filium nomine Aſium.

H yrus cum.y.græco ſcribitur:nomen eſt uiri proprium:de quo Ouidius in remediis amoris:Cur nemo ē hecatem:nulla eſt quæ cæperit hyrum. Nempe ꝙ alter egens altera pauper erat.

H iſpon cum.i.latino ſcribitur:& eſt nomen uiri proprium.

H iſpania cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:regio eſt Eruropæ quæ a montibus pyreneis incipiens:ut dixit Appianus clariſſimus hiſtoricus:& per columnas Herculis circuiens uſq; in borealem oceanum protenditur: ita ut omnia in eo circuitu ad hiſpaniā ſpectent:cuius magnitudo ut ait multa eſt:& incredibilis in unica regione.Nam decem milibus ſtadiis latitudo commenſuratur.longitudo uero prorſus eadem eſſe uidetur. Quam gentes quoq; diuerſæ & uariis nominibus cognominatæ inhabitant. quin & fluuios plures nauigabiles continet:minoreq; alios diuerſos & quāplurimos in illos defluentes.Terra quoque eſt fœlix: & optimarum rerum fertilis.hæc ille.ut ad uerbum ex illo traduximus.Nam ſita eſt hæc regio inter aphricam & galliam a ſeptentrione pyrenis montibus clauſa:reliquis partibus undique mari concluſa.Interfluunt eam flumina magna bethys mineus iberus & tagus aurum trahens:ut in aſia pactolus & hermus.habet prouincias ſex taraconenſem:carthaginenſem:luſitaniam:galetiam:& bethicam.hæc eadem prius ibera ab ibero amne cognominata fuit.Poſtea ab Heſpero fratre Atlantis heſperia.Vlma ab hiſpali urbe hiſpania nuncupatur:cuius urbis acculas Cæſar grauiter increpuit.Quod Cneo:& ſex filiis Pompeii magni fauerant. Sane eam dictionem aſpirari antiquæ inſcriptiones oſtendunt:ſed duæ ab hiſtoricis cognominātur hiſpaniæ citerior:quæ eſt in ſeptētrionali plaga:& a Pyreneo uſq; ad carthaginem porrigitur.Vlterior quæ in meridie a celtiberis uſq; ad gaditanum fretum extenditur.

H yſpeus cum.y.græco ſcribitur:fuit arcadiæ rex:quē nonnulli Cyrenes fuiſſe patrē credunt.Virgi.uero eā fuiſſe Penei fluuii filiam in libro georgico.iiii.oſtendit.

H yſtaſpes cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:fuit pater Darii perſarum regis.

H yſteron cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:dicitur a noſtris ultimū:& inde hyſteron proteron figura nominatur:cum ſententia ordine cōmutatur:ut poſtq̄ altos tetigit fluct⁹:& ad æquora uenit.Nā prius ad æquora uenit q̄ tangeret fluct⁹.Virgi.li.georgi.i.Area tum primū ingenti eſt æquanda cylindro. Et uertenda manu.Nam primus manu uertitur:q̄ æquetur cylindro.

H yſterologia prima cū.y.græco.& ſequēs cum.t.exili ſcribitˀ:dici poteſt a noſtris ſermo præpoſterius.

H iſtiæus cū.i.latino utrobiq;:&.æ.diphthōgo ī penultīa ſcribitˀ:fuit teſte Hero.li.hiſto.vi.myleſioꝝ tyrann⁹

H iſtiæa eodē mō ſcribitˀ:ciuitas fuit in euboia:de q̄ meminit Home.li.iliados.ii.ϖολυςάφυλον οἱ ςιαία.

H iſtoria p.i.latinū &.t.exile ſcribitˀ:& ab ιςορεῖν:qđ eſt ſpectare & cognoſcere ſignificat.unde & ίςορρα ſcientē uocāt:& ιςέον eſt ſciendū:ſ; primū a græcis aſpiratˀ.unde nos hiſtoriā cū aſpiratione deduximus:reliq̄ non aſpirantˀ.Sane teſte Gellio li.v.noctium atticaꝝ hiſtoriā ab annalib⁹ quidā differre eo putant: ꝙ cū ſit utrunq; reꝝ geſtaꝝ narratio:eaꝝ tamen ꝓprie rerum ſit hiſtoria:quib⁹ reb⁹ gerendis interfuerit is qui narret.Annales uero eſſe cū res geſtæ pluriū annoꝝ obſeruato cuiuſq; anni ordine deinceps cōponuntˀ.Quā ſane differentiā accæptaſſe Seruiū in.i.æneidos certum eſt.S; clarius ea differentia cōcipitur ex libro Semptonii Aſellionis primo oſtendentis:ꝙ inter annales & res geſtas interſit.Verum inter eos inquit qui annales relinquere uoluiſſent:& eos qui res geſtas a romanis ꝑſcribere conati eſſent:omnium reꝝ hoc interfuit.

Annales libri tantũmodo quod factũ quoquo anno geſtum ſit demonſtrabant.i.quaſi qui ꝑ Dariũ ſcribunt
quã græci ἐφημερίδα uocant.Nobis non ſatis eẽ uideo quid factũ eſſet id pronunciare:ſed etiam quo cõ
ſilio quaq; rõne geſta eſſent demonſtrare:& paulopoſt idem Aſellio in eodem li. Na; neq; alacriores ad re/
pu.defendendam:neq; ſegniores ad rem perperã facundiã annales libri cõmouere quicq̃ poſſunt.

H iſtopus cum.i.latino &.t.abſq; aſpiratione ſcribit̃:genus eſt nauis:quã teſte Gellio actuariam dicimus.

H yſtrix prima cũ.y.græco:& ultima abſq; aſpiratione:&.i.latino ſcribit̃:eſt aĩalis genus:quod teſte Herodo/
& Plinio li.ix.naturalis hiſtoriæ maxĩe in india æthiopia:& aphrica creſcit:ericio ſimile:ſpinis tergus hiſpi/
dum habens:quas tenſa cute plærunq; laxatas uoluntaria iaculatione iacit:& aſſiduis aculeorum nimbis ca
nes uulnerat inſequentes.Et ſex hybernis menſibus latet.

H iſtrio cum.i.latino utrobiq; ſcribit̃:& licet a græca dictione deſcendat:quæ minime aſpiratur: aſpirationẽ;
tamen apud noſtros ſuſcæpit.Nam teſte Feſto huiuſmodi ſcænici a nobis hiſtriones uocati ſunt:quia prim⁹
qui hanc artem romæ exercuit ab iſtria profectus eſt:ſed certiſſimum eſt iſtriam nullo mõ aſpirari. At uero
Liuius & Valerius maximus non ab iſtria:ſed ab hetruria illum ueniſſe dicunt:a quo eiuſmodi nomen tra/
ctum fuit:quare non græcum ſed hetruſcum uocabulu; eſt.Similiter Cornelius Tacitus ab hetruſcis hiſto/
riones accitos dixit:& a tyriis equorum certamina.Quos laudatiſſimo primum uſui fuiſſe habitos uidim⁹
in dictione Aeſopus.Na; hi quoq; perſonati in ſcæna tragœdias agebant:comœdiaſq; uoce & corporis ge
ſtu.Vnde ait Cicero:hiſtro ſi paululum extra numerum:aut ſi uerſus pronunciatus eſt una ſyllaba breuior
aut longior exſibilat̃ exploditur.i.pulſatione manuum eiicitur.

H yuſquianus prima cũ.y.græco ſequente.u.ſcribit̃:herba eſt medicinalis:quæ a noſtris dens caballin⁹ uocat̃

H odius cum.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero li.ix.iliados unus ex græcoꝝ preconibus in bello troiano.

H œthyni cum.œ.diphthõgo &.th.aſpirato ſequente.y.græco ſcribitur:populi ſunt.

H œtychius prima cũ.œ.diphthongo ſequens cum.t.exili &.y.græco:penultima cu;.ch.aſpirato &.i.latino
ſcribit̃:fuit teſte Home.li.vii.iliados uir Achiu⁹ longe optim⁹ artis ſtatuariæ opifex:qui apd̃ hylen hĩtabat

H olos cum unico.l.ſcribitur:& dicit̃ latine totus.Olus uero ſine aſpiratione latinum eſt:& uenit ab oleo uel
olo quod ſine aſpiratione ſcribitur.

H olol ãpus ſimiliter cum aſpiratione & ſimplo.l.ſcribitur:dicit̃ a nobis totus flãmeus.

H olor cum aſpiratione ſimiliter & unico.l.ſcribit̃:auis albæ nomẽ eſt:quã quidã cycnu; putant:& dicit̃ qua/
ſi holos.i.totus oreos albus:de quo Oui.in heroidibus:Sic ubi fata uocant udis abiectus in herbis.Ad ua/
da mæandri concinit albus holor:& Virgi.in bucolico:Argutos interſtrepere anſer holores.

H olocauſta ſimiliter cum unico.l.&.c.&.t.exilibus ſcribitur:ea ſacrificia dicebant̃:in quibus tota hoſtia com
burebat̃.Vnde componitur ex holon quod eſt totum & cauſtum combuſtum.

H olographum ſimili modo cum unico.l.ſcribitur:dici poteſt a noſtris totum ſcriptum & capi conſueuit pro
teſtamẽto teſtatoris manu penitus ſcripto.

H oloſathron cu; unico.l.&.th.aſpirato ſcribitur:dici poteſt undiq; quaſſatum.Nam componitur ex holon
quod eſt totum:& σαθροῦ quaſſatum:quo nomine Plinius li.xx.naturalis hiſtoriæ dixit genus quoddam
petroſelini cognominari.

H omerus cũ aſpiratione principii:& unico.m.ſcribitur:fuit omnium poetaru; clariſſimus: cuius matre teſte
Herodo.in ei⁹ uita Eritheis uocata fuit:pater uero qs fuerit ignorat̃.Ariſto.lib.iii.de arte poetica:ut rettu
lit Plutarch⁹ Dæmonẽ quendã illi⁹ patrẽ fuiſſe dixit.Alii uero aliter ſenſerũt:ut de genere patria & uita il/
li⁹ ta; uariæ ſint ſentẽtiæ:ut ſati⁹ ſit de eo tacere:q̃ aliqd affirmare.Nã ſi ab ephoro ut Plutarch⁹ refert pa/
triã quæras cumæu; dices.Si a Pyndaro oĩu; lyricoꝝ principe:uidel; tũ ſmyrneũ tu; chiũ aſſeuerabit: ſi ab
Antimacho & Nicãdro colophoniũ cẽſebũt:Sin aũt & ab Ariſtarcho & Dionyſio thracio haud dubitabũt
athenienſe; dicere.Demũ cum Simonides chiu; Ariſto.Iece; fuiſſe ſcribat nõ deſunt qui eũ ex cypro ſalami
niũ aut argiuũ eſſe contendant.Qua itẽ tẽpeſtate fuerit:tã uariæ ſentẽtiæ ſunt:ut neſciam⁹ qd eſſerre.Nam
aliqui teſte Plutarcho cũ aſſerunt tẽporib⁹ belli troiani natũ fuiſſe.Alii uero poſt troianũ bellu; annis centũ
Nonnulli aũt centũ quinq̃ginta.Scripſit autẽ poeta hic clariſſimus ut ſubdit Plutarchus pœmata duo:ilia
den.ſ.& odyſſea.Quoꝝ alteru; bellum troianũ:alterũ Vlyxis uarios errores cecinit:Batracho myomachi
am uero nõ ſibi uideri Homero eſſe attribuenda;.dixit idem Plutarchus qn & margite; Homeri itide; eẽ
negauit:de hui⁹ uero nulla; prorſus fecit mentionem.Alii uero & hæc omnia Homero aſcripſerunt. hic ut
Quintilianus quemadmodum ex Oceano ipſe idem dixit Homerus animum fontium curſus initium cape
re omnibus eloquentiæ partibus exemplum:& ortum dedit:hunc nemo in magnis rebus ſublimitate:i par
uis proprietate ſuperauit:idem lætus ac præſſus iucundus & grauis tum copia cu; breuitate mirabilis.Nec
poetico modo ſed oratoria uirtute eminentiſſimus.hæc ille:& plura alia in laudes eiuſdem poetæ admiran
das ꝓſequitur libro.ix.de inſtitutiõe oratoria:& ut egomet quod de illo ſentio fatear.Nihil iucundius aut
dulcius aut gratius legere poſſu;.De quo dixit Oui.in li.ii.de ſine titulo.
Aſpice meonidem a quo ceu fonte perenni.

Vatum pieriis ora rigantur aquis.

H omelia cum aſpiratione principii:& unico.l.atq;.i.latino ſecundum ueraꝫ orthographiã ſcribit᷑: indicatq; apud nos ſermonem:& deſcendit ab ομι λω ꝗ ſermocinor.

H omœſis cum.œ.diphthongo in antepenultima ſcribitur:dicitur a noſtris ſimilitudo.Nam tropus eſt cuꝫ ex ſimilitudine alicuius cogniti in ſimilitudinem deuenimus incogniti.Cuius ſpecies ſunt tres:icon: parabola & paradigma:de quibus in ſuis dictionibus uidebimus.

H omographia cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:dici poteſt æqualis ſcriptura uel pictura.naꝫ cõ ponitur ex ομου quod dicit pariter & γραφία ſcriptura uel pictura.

H omolus cum unico.l.ſcribitur.mons eſt theſſaliæ.

H omonymus penultima cum.y.græco ſcribitur:dicitur a noſtris eiuſdem nominis:quo etiam proprio nomi ne pater Apolloni Tyanei dictus fuit.

H omonyma cum.y.græco in penultima ſcribit᷑:dicuntur a nobis æquiuoca hoc eſt æque uocata quaſi intelli gi uelit non eadem in re exiſtentia.

H omonœa cum aſpiratione principii &.œ.diphthongo in penultima ſcribitur:fuit liberta Cæſaris phãphili ti & coniunx dulciſſima Atimeti:ut in ea dictione uidimus.

H omoptoton cum aſpiratione principii & cætera ſine aſpiratione ſcribuntur : dici poteſt latine ſimilium caſuum:uel ut ait Cicero in dignitatibus ſimiliter cadens.Naꝫ componitur ex ομοιοσ qđ eſt ſimiliter & πτω σισ caſus:& dicit᷑ figura cũ quis diuerſas dictões in ſimiles caſus eximit:ut apud Enniũ merentes flentes la chrymantes:& miſerantes.item neq; currentem neq; noſcit euntem. Tollentemq; manus ſaxumq; in mane mouentem.

H omoteleuton cum.t.exili utrobiq;:& eu diphthongo in penultima ſcribitur:dicitur a Cicerone in dignita tibus ſimiliter deſinens.Nam componitur ex ὅμοιοσ quod eſt ſimiliter & τέλευτον finituꝫ:& eſt figura cũ plura uerba in eandem uocem terminãtur:ut abiit abſceſſit euaſit erupit.ſimiliter malui eos reduci ꝗ relin qui:teneri ꝗ deſeri. Et differt a ſuperiori quoniam illa eſt ſolum nominum hæc aliarum dictionum. Hanc figuram uitans Virgilius in bucolico dixit:Cuium pecus:& non cuius pecus:ut teſtis eſt Seruius.

H anapis cum unico.p.&.i.latino ſcribitur:fluuius eſt ſcythiæ:ut ſcripſit Herodotus li.hiſtoriarũ.iiii. de quo in dictione tiarantus uidebimus.

H ora cum aſpiratione a græcis tam pro tempore ꝗ pro termino ſeu loco ſcribit᷑:nos uero ut differentiaꝫ annotemus:cum pro loco & termino accipitur:abſq; aſpiratõne ſcribimus: ut Qui primus ab oris:& ut puto hinc deducitur ora quæ ſimiliter ſine aſpiratione ſcribitur:& ſignificat funem:quo nauis ad terram ligat᷑: ut apud Liuium in libro.xiiii.in ipis quoq; trepidatum nauibus:duꝫ ne hoſtes cum ſuis ſimul irrumperent trahunt ſcalas:oraſq; & anchoras:ne in moliendo mora eſſet præcidunt.Quintilianus ĩ epiſtola ad tripho nem ſimiliter ait:Permittamus uela uentis:& oram ſoluẽtibus bene precemur.Sane horæ ab Homero finguntur libro.v.iliados non minus phyſicæ ꝗ poeticæ cæli portas cõſeruare:quin & ab hora omnia deriua ta aſpirationem habent.

H oroſcopos cum aſpiratione principii:&.c.exili:hoc eſt ſine aſpiratione ſcribitur:dicitur latine ſolariũ.Naꝫ uas quoddam ſeu inſtrumentum fuit:quo numerus horarum diei conſpici ad ſolem conſueuit: & componitur ex hora & σκοπόσ quod eſt conſideratio ſiue proſpectio.de quo Plinius libro.ii.naturalis hiſtoriæ inquit:uaſa horoſcopa non ubiq; eadem uſui ſunt:cum in trecentis ſtadiis : aut quingentis longiſſime mutentur umbræ ſolis.

H orologium cum aſpiratione principii ſimiliter &.i.latino ſcribitur:dicebatur ſimiliter latine ſolariũ: ut de heroſcopo expoſuimus:ſed iam relicto latino nomine multũ ſignificantius eo noſtro inſtrumẽto concipit᷑: in quo non tm̃ ratio horarum ex ſolaribus radiis:ſed etiã occultato ſole ſermo:ut ita dicam:horarum agno ſcitur.utrunq; enim logos ſignificat rationem ſcilicet & ſermonem.Nam non ſolum horaꝫ oculis oſtendit ac præſcribit:ſed etiam auribus procul & domi manentium nunciat campana:quæ ſuper impoſita eſt nũmerum diſtinguente.Vnde quodammodo uitam habere uidetur:cum ſponte ſua cietur : & dies ac noctes pro homine opus facit:quo nihil neq; utilius neq; iucundius dici poteſt:nouum tamen inuentum eſt. ſimili ter & campana:ſed non admirabile:utilitatis tamen tantæ ac iucunditatis:ut cum in rebus ciuilibus:tuꝫ uero in ſacris mirum proſit atq; oblectet.Campanam dixi more uſitato nõnulli nolam uocant:ſed alteꝝ meo iudicio admirabilius inuentũ habem⁹:& apud nautas quoſq; pariter uſitatũ:pyxidẽ dico illam:quã prope dixerim uiuã ad lapidẽ ſideriteꝫ qui magnes dicit᷑:nauigationẽ ita iã moderant᷑:ut eõmodius ne an acutius excogitatũ ſit dubitẽ.nã tabulam illam quæ ſocia hui⁹ eſt:ubi ſpacia maris atq; terraꝝ deſcribunt᷑. neq; ita multũ miror.ẽ enĩ longi laboris ac ſedulæ diligentiæ potius ꝗ ingenii diuini:nec oĩo ueterib⁹ nautis deſuiſſe exiſtimo:qđ ſi nouũ genus uelificandi:quod latinum uocant ab amalphitanis ut fertur excogitatuꝫ:nu per perpetuam gloriam illis ĩmunitateꝫ apud nos omnes oras peperit.Quid tandẽ laudis præmiiq; debeat᷑ inuentoribus pyxidis.Quãquã haud ſcio tantũ ne tribuamus gloriæ nauigantibus: an credamus eos aliũ

de accæpiſſe:hoc eſt ab eodem ingentiſſimo hominum genere:qui horologia iſta præclara excogitarunt.
Siquidem horologiũ illud ad eandem pene formam pyxidis:quæ magnete temperatur:eandeꝫ quoq; ꝓpe
modum rationem continet:& ubi quattuor & uiginti in orbem radii:totidem uentos demõſtrat: ita hic pa
ri numero diei noctiſq; horas ſua in circulo puncta:hoc nonnulli quadrantem uocant:Quæ tria ſiue ab eo
dem ſiue a diuerſis adiuncta ſunt.Profecto nec Dædali qui ſerram:aſciaꝫ: perpẽdiculũ:& alia quæ in dictio
ne Dædalus uidimus.Nec Theodori ſamiis qui normam:libella:tornum:clauem:nec ciclopum:qui fabri-
cam ferream:nec Panos qui fiſtulam:nec Mercurii qui monaulion adinuenit:inuenta cum his de quibus di
ximus comparanda ſunt:ſicut econtrario.Non maioris ingenii fuit inueniſſe arcum & ſagittaꝫ:cuius aucto
rem ferunt ſcytherem Iouis filiuꝫ:ut teſtis eſt Plinius li.vii.naturalis hiſtoriæ: nec alia pluria ad hominũ p-
niciem:quorũ ſingula ad ſuos referuntur auctores ꝙ̃ excogitaſſe:ad quod proxime accedit ad ſuperioruꝫ
miraculum:& bombardam uocamus:cuius auctorem execremur:licet tam&ſi ignoremus digniꝫ qui i mo
rem Salmonei fulmine deflagraſſet:quoniam nihil tam ſimile fulmini eſt luce:ſonitu:odore. huius nomen
a bombo quod eſt græcum:a nõnullis quoq; latinorum uſurpatuꝫ:& ab ardeo compoſitum eſt.Aliqui tor
menta ænea magis dicere uolunt:habent & eius ſpecies ſua nomina:nec quem ſcriptorem ſequamur habe-
mus:nec etiã ſcriptum habemus:quo nomine uocaret̃ id in quo uterq; pes utrinq; quieſcit eius qui inſidet
equo.Nam ut marmoreis ſignis romæ conſpeximus:non utebantur illis antiqui.Quid ferrũ quo uelut ſo
leis calciantur pedes equorum iumentorũq;:quid illud ex corio extrema in parte lanceæ:quod ferreum cor
nu ubi ad pectus lancea ipſa infeſta reponitur.Quid magna pars armaturæ:ſed hæc non repono inter acu-
te inuenta:acutius eſt inueniſſe ac multo utilius ꝙ̃ ratione frumentum quaſi in piſtrino ad decurrẽtis aquæ
impetum moleretur:quod &ſi non admodum recens eſt:tamen nomine ſuo apud litteratos caret.Quidaꝫ
ueteres uocant piſtrinum:uulgus uero molendinum:ſicut ea quæ uento aguntur:ſane molendinarium: &
molendinariam comperimus:ut Paulus iuriſconſultus de fundo inſtructo.Aſinam inquit molendinariam:
& molam negat Neratius inſtrumento fundi contineri.idem conſultus de mæta molendinaria reſpõdit. Si
ruſticus eius fundi operariis moleretur eam quoq; deberi.Et ſubdit:eſt autem mæta inferior pars molæ ca-
thyllus ſuperior.hæc ille:rurſus & illud quoq; utilius qui acutius excogitatuꝫ eſt ex eo frutice: cuius nomẽ
non legi.alii cottonem.alii bombycem ad ſimilitudinem bombycis:qui ſericuꝫ gignit appellant: conficere
tria præcipue quæ non deerant quidem nobis:ſed acceſſionem hanc adiectaꝫ gauiſi ſumus:ueſtes: chartas:
uela.Adeo nec ueſtibus:nec chartis:nec uelis ullis melioribus utimur.Multa ſunt inuenta ad ſenſuuꝫ oble-
ctationem.Partim eius generis cuius olim iam alia fuerant ut in muſica qđ equidem & admiratõe & laude
dignũ eſt:adhuc carẽs apto noĩe organa uocant.Quædã itẽ minora aptiorib⁹ appellata noĩb⁹ monachordi
um cum.ch.aſpiratione:& clauicymbalum cuꝫ.c.exili &.y.græco in antepenultima:& nõnulla alia his ad-
damus.zuccara ſic enim omnes uocant & plurima ex eis confecta:& pilam luſoriaꝫ.Non dico qua pri⁹ etiaꝫ
utebamur:cuius Pithi inuentum.Plinius li.vii.dixit:ſed uento ut uulgus loquitur plenam:&ſi ueteres pue
ros luſiſſe folle accæpimus:tamen & aliud fuiſſe illud:& hoc multo artificioſius eſſe non dubium eſt. Cui⁹
inuentum ad marchionem ferarienſem:qui proxime defunctus eſt referunt:in eadem quoq; urbe reꝫ ſordi
dam ſed utilem primum inuentam uolunt:e ſeuo candelam partim eiuſmodi apud priſcos nullum exẽpluꝫ
fuit domuiſſe aues ad uenandum.Nam de canibus qui coturnices attagenes faſianos perdices anates: cæte
raſq; huiuſmodi aues uenat̃ minus affirmare auſiꝫ:ꝙ̃ de altilibus:quæ ſuapte natura ſibi uenant̃ nunc etiã
nobis quæ diligentia aut exercitatio adeo increuit:ut in artem & quidem non paruam euaſerit:ſcripti ſunt
multi & magni de ſtruzeria:ita enim hanc artem nominant libri ſtudium nobilium hominum ac diuitum:ſi
cut pauperum ac tenuiorum.illud quod nec ipſum affirmem:olim in uſu non fuiſſe: noctua aſcione ulula
aliiſq; quibuſdam uolucribus captare alias uolucres:quod proprie aucupari dicitur. Nam alterum magis
uenari eſt hoc inſidioſum:illud uiolentum:hoc ex occulto:illud ex aperto:hoc blanda ſpecie decipiẽs:illud
etiam anteꝙ̃ noceat minans:ut ſciamus uerum eſſe quod Ariſtoteles & alii quidam ſcripſerunt pauperum
proprium eſſe cum mali ſunt dolo uti diuitum ui. ideoque alterum uulpeculæ: alterum leoni compera-
tur. Sunt etiam minora dictu alia nonnulla: ut pelles: bractea: argentea indutas fuco: tingere in aure-
um colorem:quas auripelles uocant: meſſanenſium ut aiunt inuentum: qualia in ſingulis artibus ſua for
taſſe recentia inuenta ſunt: ut in aurificina Niellum: illud in artem nullam cadit feciſſe duos orbes e te-
nui uitro chryſtalloue aut berillo:ꝑ quæ infirmior uiſus melius ſi credibile ẽ uideat:quæ ocularia nominãt
Nec id prætermittam quod ab ingenii arguitia non abeſt haſtam in modum tubæ æqualiter perforatam: ꝑ
quam impulſo ſpiritu cretaceas pilulas emittimus:quibus certiſſimo ictu auiculas occidimus:cuius nomen
antiquum non eſt:quia nec res antiqua erat:purpuræ antiquis in uſu fuerunt:Nobis ut mille ſint facit:quæ
rariſſima eis fuit copia ſerici:& alia ſunt quæ his inſerere poſſemus:niſi in longum traheretur oratio: qui-
bus conſtat nos rebus nouis noua nomina accommodare poſſe:ut ueteres a quibus præcepta habemus &
exempla ſumimus factitarunt:Vnde ait Priſcianus in.viii.Si eniꝫ auctoribus timidas obſtitiſſet:ut nullis no
uis uterentur dictionibus ipſa natura & ſignificationem rerum exigente perpetuis latinitas anguſtiis dam-
nata manſiſſet.

H oratius cum aſpiratione principii &.t.exili atq;.i.latino ab emendatiſſimis græcis ſcribit᷑:& ſecundũ illos ab ὡραῖος quod eſt pulcher deriuatur.nõnulli uero ex noſtris latinum eſſe:& latinã deriuationem habere uolunt:& ab oro oras oratus deduci aſſerũt:quod ſi uerũ eſſet abſq; aſpiratõne ſcribi deberet:ſ; prior ſcriptura magis a doctiſſimis obſeruat᷑:fuit ergo poeta laudatiſſimꝰ patria uenuſinus:dicente Iuuenale in prima ſatyra:Hæc ego non credam uenuſia digna lucerna:fuitq; natus patre libertino:ut ipſe idem.xxiiii.epiſtola atteſtatur dicens.

Me libertino natum patre:& in tenui re.
Maiores pennas nidos extendiſſe loqueris.
Vt quantum generi demas:uirtutibus addas:fuit ſtatura breuis:ut in eadẽ epiſtola ipſe idem ſubdit.
Corporis exigui præcanum ſolibus aptum.
Iraſci celerẽ tamen ut placabilis eſſem.&.xxvi.oſtendit quẽadmodũ romæ litteris liberalibus eruditꝰ fuerat:& deinde uberioris ſcientiæ gratia nãſciſcendæ thenas conceſſerit:& cũ doctiſſimꝰ euaſiſſet familiaritatem.M.Bruti occiſoris Cæſaris adeptus:factuſq; ab illo tribunus militũ contra.M.Antoniũ & Auguſtum ſed uicto Bruto ex clade aufugit ipſo dicente in odis.Tecũ philippos & celerem fugã ſenſi recte non bene parmula.& ibidem:Sed me per hoſtes Mercurius celer denſo pauentẽ ſuſtulit aere.cui deinde Auguſtꝰ mecœnatis gratia indulſit:itaq; liberatus ad poetica ſe conuertit:& præcipuus apud latinos uerſus lyricos expreſſit:imitatur Archilochũ alcæum Sapphon & Pindarum poetas græcos:unde in.xxiiii.epiſtola ait: Parios ego primus iambos.
Oſtendi latio numeros animoſq; ſecutus.
Archilochi:non res & agentia uerba lycambrem.
Temperat alcæus:& reliqua:ſcripſit igit᷑ odos:libros ſermonũ duos:inſtitutiones poeticas:quæ poetria dicit᷑:& epiſtolas:& cum diuitias optimis ſtudiis cumulaſſet:tandem romæ moriens Auguſtum rerum omniũ ſuarꝝ hæredẽ inſtituit:obiitq;.lxiii.anno ſuæ ætatis.imperii uero Auguſti anno.xxxv.fuitq; maxima pompa ſepultus in exquiliis apud Mecœnatem.

H ormenus cum.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑:fuit uir troianus interfectus a Polypete filio Perithoi:ut oſtendit Homerus li.xii.iliados:& deſcendit ab ορμη quod eſt impetus.

H orõtes cũ aſpiratione principii &.t.exili ſcribitur:fuit ex lycia troianorꝝ amicus:qui occiſo apud troiã Pãdaro lyciæ rege:qui troianis auxilia tulerat:ipſi Pandaro in militia ſucceſſit. Sed capta troia diſcedens cũ Aenea in ſiculo mari periit:ut oſtendit Virgi.li.æneidos.i.eadem litteratura fluuius quidã ſyriæ deſcribit᷑:qui teſte Pli.li.v.naturalis hiſtoriæ inter libanũ & antilibanũ montes iuxta heliopolim urbs exorit᷑. Et deinde anthiochiã nominatã epiphanẽ diuidit.De quo meminit Iuuena.in.iii.ſatyra cum ait.Iãpridẽ ſyrus ĩ tyberim defluxit horontes.Quo etiam nõie gener Artaxerxis perſarũ regis cognominatus fuit.

H orizon cum.i.latino ſequente.z.conſonante ſcribit᷑:dici poteſt latine finitio uel terminatio:& deſcendit ab ὁρίζω quod eſt finitio uel terminatio.

H orthes cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero li.ii.iliados theſſaliæ urbs.

H ortenſius cum aſpiratione principii &.t.exili ſcribitur:latinũ puto & ab hortor deriuari.Nõnulli græcum exiſtimant:& cum.th.aſpirato ſcribunt:atq; ab horthes urbe theſſaliæ deductum putant:ſed prior ſcriptura etiã apud doctiſſimos cõmunior fuit.Hortenſius teſte Quintiliano libro.vi.de inſtitutiõe oratoria:quãdoq; oratorũ princeps romæ habitus:inde æmulus Ciceronis & nouiſſime quoad uixit ſecundus.De eodẽ dixit Varro lib.iii.rerum ruſticarꝝ.Et poſt eũ Gellius li.noctiũ atticarũ primo.Qu.Hortenſius fuit orator clarus:ſed delicatior ꝗ̃ uirũ deceat:& formæ non minus ꝗ̃ eloquentiæ ſtudioſus. Nunꝗ̃ ſpeculo inconſulto proceſſit in publicũ in illo ſe comere:in illo ſe mirari:in illo uultũ togãq; componere conſueuit.De quo plura idem ꝓſequunt᷑.Et Valerius maximus ac illi plures.

De aſpiratione dictionum latinarum tam in medio dictionis ꝗ̃ initio & in fine.

Is itaq; de dictionibus græcis:quæ latine ſcribunt᷑:& initio dictiõis aſpirantur per ordinẽ habitis:decreui latinas quaſdam:quæ maxime difficultatẽ habere uidentur:hoc loco nõ præterire.Immo per ordinem eas annotare:quæ aliquo modo aſpirationis nota in initio dictionum uel mediis ſyllabis ac etiam in fine deſignantur.Nam omnis aſpirationis nota aut principalis eſt ſyllabarum:aut terminalis:aut media.Quæ quidem principalis eſt ſolis uocalibus præponitur:& duos retinet in dictõibus locos capitalem.ſ.& medium.Capitalem ut habeo:medium ut perhibeo:Quæ uero media eſt ut plurimum in dictionibus græcis ſcribit᷑:ut rhetor:rhaphanus Theophraſtus & ſimiles.in latinis etiam ut quidam uoluerunt oĩa terminatã in cher uel in chra uel in chrum:& ante.c.habẽtia.l.ut pulcher pulchra chrũ:ſepulchrũ fulchrũ.Nonnulli uero ſolum pulcher chra chrũ:& ab eo declinata aſpirari uolũt.cætera ſine aſpiratõe ſcribẽda eẽ dicũt. Quæ aũt terminalis aſpiratio ẽ in paucis ĩteriectõibꝰ latinis ĩuenit᷑:ut uach ah oh:de qbꝰ loco ſuo dicet᷑.Nũc de ea primũ aſpiratõe tractabimꝰ:quæ capitalẽ in dictiõibꝰ locũ obtinet:& ab.a.incipiẽtes hoc quoq; ãnotãdũ duximꝰ

ipſum.a.ante.f.g.k.l.o.p.q.&.t.in latinis dictionibus recte aſpirari non poſſe.

H a interiectio cū aſpiratõe ſcribit᷑:ut ab.a.differat cū præpoſitio ē:uel litteræ nomē.Nā tūc quoq; aſpiratõe caret:uelut aliis magis placet:quia cum interiectio eſt:affectū ſignificat:& cum aſpiratione profertur.Inuenitur nonnunq̃ interiectio ah poſt ſe aſpirari:de qua poſtea pertractabimus.

H abeo habes cum aſpiratione ſcribit᷑:ut ab abeo is differat quādo cū ab præpoſitõe cōponit᷑:& dicit᷑ ſine aſpiratõe abeo is it:& dicimꝰ habui oratõeꝫ magis q̃ feci orõneꝫ:ſꝫ feci orõneꝫ frequētius q̃ habui dicimus.

H abito cum aſpiratione ſcribitur:& ab habeo uenit:ſimiliter habilis & habena.Nā cū aliquā dictionē aſpirari dicimꝰ oēs ab ea deſcendentes aſpirandas uolumꝰ:Et conſtruit᷑ habito melius cū accuſatiuo q̃ ablatiuo: ut Virgi.in Alexi:Atq; humiles habitare caſas:Sane abūdo qđ in nōnullis locis aſpiratū comperit᷑:librariorūꝫ uitio tribuendū eſt.Nā ex ab præpoſitione cōponit᷑:& undo undas:qđ deriuat᷑ ab eo ꝙ eſt unda.

H ac ꝓnomen ſiue aduerbiū aſpirat᷑:ut differat ab ac cōiunctõe:quæ ſine aſpiratõe ſcribitur.Veꝝ in articularibus ꝓnoībus & aduerbiis monoſyllabis inde deriuatis:non ſolū.a.ſed cæteræ uocales aſpirant᷑:ut hic hæc hoc huc.Quoniam hic ꝓnomen a quo cætera huiuſmōi oriunt᷑ teſte Priſciano ab græco articulo hoc deriuatum eſt:quod apud illos aſpirari minime dubitari pōt:de quo in dictione eius uidebimus.

H actenus cū aſpiratõe ſcribit᷑:& ex hoc aduerbio & tenus cōponit᷑:ſꝫ in cōpoſitõe penultia ipſa corripit᷑.Virgi.Hactenꝰ aruoꝝ cultus & ſydera cæli:& teſte Feſto hac fine deſignat.ait eni quatenꝰ ſignificat q̃ fine:ſicut hactenus hac fine:ſed antiqui quatenos dicebant:& qnando pro quando.quatinus uero quoniaꝫ: hæc ille: Sane pro horum uerborum declaratione:quia multi quatinus ꝓ quatenus:& ecōuerſo ſcriptitare conſueuerunt:exempla adducemus:inquit enim Iuuenalis in ſatyra Natali:Exiſtunt qui promittunt hecatomben Quatinus hic non ſunt:nec uænales elephanti: quatinꝰ ſcripſit per.i.hoc eſt ſunt nulli qui promittunt diis ſacrificiū centum boum pro ſalute diuitis.Et ſubdit per antipophoraꝫ:nec eniꝫ mactare & ſacrificare de elephantis poſſent:non enim ſunt in latio:&ſi ſunt non uēduntur:& ſic quatinus poſuit pro quia:ut dixit Feſtus:At uero quatenus cum.e.pro qua fine ponitur:hoc eſt ad quantum ſiue ut exempluꝫ ſit:cupio ſcire q̃tenus amor in amicicia debeat intendi ac ꝓgredi.i.ad quantum:ut ſcripſit Cicero in Lælio: quaſi ut uelim dicere utrum habeat finem ſeu mætam uel limitem amor & amicitia.Similiter dicimus uerberaui filium meū quatenus ſit bonus.i.ad hunc finem ut ſit bonus.i.ad hoc ꝙ ſit bonus.Itaq; male dicitur.Iniunxit mihi dominus meus quatenus legam.

H æ quod eſt plurale huius pronoīs hæc aſpiratur:& diphthongat᷑:dum uero eſt præpoſitio minime:ſꝫ quod ab ea deſcendit ſine aſpiratione & cum duplicato.e.ſecūdo.ſ.diphthongato ſcribitur.

H ædus cum aſpiratione & æ diphthongo ſcribitur:ut plene uidimus in dictione diphthongus ab illo tamen Iſidorus aſpirationem abſtulit:ſed præualet antiquorum uſus:&.M.Varronis ſententia.

H æreo uerbum cum aſpiratione & æ diphthongo:ut uidimus in dictione diphthongus ſcribitur.

H æres ſimiliter aſpiratur:& cum diphthongo ſcribitur.ut in dictione diphthongus uidimus a quo exhæredo penultima producta deducitur.

H alo uerbum primæ coniugationis cum aſpiratione ſcribitur:ut ab alo differat coniugationis tertiæ: quod ſine aſpiratioue ſcribitur:& nutrire deſignat.At cum aſpiratione halare ſpirare eſt:unde halitum ſpiritum dicimus.Iungiturq; cum ablatiuo:ut Sertiſq; recentibus halant.At exhalo cum accuſatiuo: ut Virgili.vii. æneidos:Sæuāq; exhalat opaca mephitim.Iuuenalis in ſatyra:Omnibus in terris Bellorum pompa animeꝫ exhalaſſet opimam.

H alitus cum aſpiratione ſcribitur:& ab halo halas primæ coniugationis uerbo deſcendit.

H amus cum aſpiratione ſcribit᷑:ut in datiuo uel ablatiuo quod eſt hāmo ab amo uerbo differat.

H ara cum ſtabulum ſignificat porcorum cum aſpiratione ſcribitur:ut ab ara deorum: quæ aſpirationem nō habet differat.Significat etiam interdum hara aſpiratum teſte Seruio:in Donatum auem quandam auguralem:a quo nomine haruſpex & hariolus aſſerit deriuata:eoſq; falſitatis arguit:qui ab ara deorū hæc ipſa aſtruunt deriuari:cum in ara deorum principalis ſyllaba producta ſit:in haruſpex uero & hariolus ſit breuis.Sane Donatus in phormione inquit.Hariolus quaſi fariolus dicitur:aſpiratione poſita pro.f.littera.

H aruſpex cum aſpiratione ſcribit᷑:ut uidimus in præcedenti dictione.

H ariolus cum aſpiratione ſimiliter ſcribitur:ut in dictione hara notauimus

H arena a uerbo hæreo teſte Seruio deriuari uidetur: eo ꝙ mixta calce parietibus hæreat:& ob hoc aſpirādū eſt.Alii uero conuenientius ab areo uerbo deriuataꝫ putantes ſine aſpiratione ſcribunt arena:ſimiliter arūdo cum ab ariditate dicatur:nunquā recte aſpiratur.Sunt qui uelint cum haſtam arundo ipſa deſignat: ut per aſpirationem ab arundine quæ cannam ſignificat:diſcrepare faciant.Sane arundo mihi ubiq; nomē uidetur:quod cannam ex ſua proprietate ſignificat:haſtam uero per quandam inter ſe ſimilitudinem.Vnde nullo modo aſpirandum puto.

H aſta cum aſpiratione principii ſcribitur:unde licet ab aſto uerbo:quod ſine aſpiratione ſcribit᷑ deriuari dicatur:tamen ad differentiam ſecundæ perſonæ eiuſdeꝫ uerbi in imperatiuo aſpirationē aſſumpſiſſe uidet᷑.

H aurio cum aſpiratione ſcribitur:ut in ſecunda perſona ab auris nomine diſcrepet quod non aſpirat᷑.

H aue uerbum ſalutatiuum antiqui nonnulli cum aſpiratione ſcribebant:ut ab aue ablatiuo nominis auis differret:& ab imperatiuo uerbi aueo:unde auidus & auarus. Sed iam tenet conſuetudo: ut ſine aſpiratione ſcribatur.

H ebeo ſecundæ coniugationis uerbum aſpiratur:ut ab ebeo ebeas coniugatõnis primæ differat. Vnde ebiti dicuntur qui fœlicitate aliqua ceciderunt.

H ei interiectio cum aſpiratione ſcribitur:ut ab ei pronomine diſtet:& quoniam affectum ſignificat:cum auctiore ſpiritu promendum eſt.

H eiulor aſpiratur:quoniam ab hei interiectione deſcendit.

H em interiectio ob maiorem ſpiritum aſpiratur.

H elluor aris teſte Gellio li.ii.noctium atticarum cum aſpiratione ſcribitur:nulla ſane ratione niſi ut firmitas & uigor uocis:quaſi quibuſdam neruis additis intenderet̃:& inde helluones guloſi dicti ſunt.

H erus cum aſpiratione ſcribitur:ut in datiuo & ablatiuo a uerbo futuri temporis ero differat.

H erba cum aſpiratione & ſine diphthongo ſcribit̃:licet ut quidam uolunt a uerbo hæreo:quod cũ diphthõgo ſcribitur:deriuari dicatur:quia non naturaliter diphthongum hæreo:ſed ex quadam differentia accæpiſſe dicatur.

H eruga & herugo ſimiliter aſpirari:& a uerbo hæreo deducta dicuntur:quia tenaciter rebus quas occupãt hærent:licʒ ſine diphthongo ob eandẽ cauſam quã in præcedenti dictione diximus ſcribantur.

H eri ſimiliter aſpirari:& ab eodeʒ uerbo hæreo deduci dicunt:quia heſternus dies hodierno ſine alterius.ſ. diei interpellatione cohæreat:& ſine diphthongo ſcribitur.

H eritius ſiue herinatius cum aſpiratione ſcribuntur:& ab eo ꝙ ſetis horreat dictum eſt.

H ernia cum aſpiratione & abſqꝫ diphthongo ſcribit̃:dicitur teſte Seruio lingua ſabinorum ſaxuʒ:ſed magis placet illorum expoſitio:qui dicunt herniam aſperum una & durum indicare. Nam ſi ſaxum tantũmodo indicaret non dixiſſet Virgi.Hernica ſaxa colunt:ſed tantũmodo hernia uel hernica.Nam cum deſcendũt inteſtina ad pygam teſticulorum efficiunt illam duram & aſperam:ob quod poſtea hernia dicit̃:Iuuenalis ĩ ſatyra Credo pudiciciam.Quibus incendi iam frigidus æuo Laomedontiades & næſtoris hernia poſſit.unde & populi illi qui in campania aſpera ſaxa incolunt hernici ſunt cognominati:ut anagnini cum.g.ante.n in penultima Priſciano teſte:ferentinates:uerulani:alatrini:fruſinonii:& his finitimi. Virgi.in.vii.æneidos Hernica ſaxa colunt quos diues anagnia paſcit.i.aſpera:uel ut alii uolunt a quodam ſabino illic habitante ac regnante hernici dicti ſunt.Macrobius uero dixit pelaſgum quendã nomine hernicũ cõdidiſſe anagniã.

H erenius proprium uiri nomen cum aſpiratione & abſqꝫ diphthongo ſcribitur:licet ab hæreo deductuʒ credat̃:quaſi hæreat annis.ſic enim ueteres quandoqꝫ filiis annos præſagientes noĩa imponebant.

H eſternus cum aſpiratione ſcribitur:& ab heri deſcendit.

H eus aduerbium uocandi aſpiratur:quia huiuſcemodi uocatões cum augmento ſpiritus efferri cõſueuerũt.

H eu interiectio dolentis uel aduerbium reſpondendi:quia ex dolore uel turbida reſponſione effertur cũ aſpiratione:hoc eſt cum augmento ſpiritus profertur.

H ic ſiue pronomẽ ſit ſiue aduerbiũ ſemper aſpiratur:ad quorum differentiã ſignandã quidã ueterũ ut ĩ marmoribus compluribꝰ legi ſolebat aduerbiũ ſcribere diphthongo græca:uidelicet heic:idqꝫ ratione. Nã aduerbium ſemper ꝓducitur:ꝓnomẽ nonnunq̃ corripit̃:ut apud Virgilius libro.iiii. Vnus hic inflexit ſenſus quin & pronomẽ illud idem differentiam ſimilẽ detinet:quia cum maſculinũ eſt primaʒ producit: ut Iuuenalis in ſatyra:Omnibus in terris Exitus ergo quis eſt o gloria uincit̃ idem.Nam de Hãnibale loquit̃.cũ uero neutrum ſemp illam corripit.datiuus autẽ ſiue ablatiuus pluralis facit eiſdem & iiſdem cuʒ duplicato i.uel iſdem cum unico utrunqꝫ bene ſcribit̃:ſed in ſcanſione unico ſemper.i.utimur:ſicut in Virgilii & Antonii dii & diis ii & iis:Iuuena.in ſatyra: Omnibus in terris: Et quicquid græcia mendax Audet in hiſtoria conſtratũ cladibus iſdem Suppoſitũqꝫ rotis ſolidum mare credimus. Non tamen hic ponitur uerſus eiſdẽ: quo tamen alibi poſuit:ut in ſatyra:Credo pudiciciam:Dat eiſdem ferre cinædis.

H innio hinnis uerbum aſpiratur:& cum duplicato.n.ſcribitur: quia cum augmẽto ſpiritus hinnitus ab eq̃s profertur.

H io hias uerbum & quæ ab eo tracta ſunt:ut hiatus hiatio aſpirant̃:eo ꝙ hiando maior ſit ſpiritus. Nam ab oris ſono cum aperitur os tractura uidet̃.oratores tamen hiare pro eo ſumunt:quod eſt aliquid ſua ſponte & extrema aliqua ui diffindi:ut tellus æſtu:& lingua ariditate:aut nimio labore hiant.

H ir cum aſpiratione ſcribit̃:quoniã ab hæreo uerbo deriuatur & uolaʒ ſignificat.nam ut aiunt phyſici in uola porri magis ſibi coherent q̃ in cæteris corporis partibus:unde hæ partes ſolidiores eſſe dicũtur.Alii uero ideo ab hærendo hir dici putant quoniam palmæ ipſæ rebus quibuſlibet hærere ſoleant.

H irſutus aſpirari:& ab horreo deriuari uolunt:ut quaſi horrens ſetis dicatur.

H irtus ſimili modo: & per ſyncopam idem eſt:quod complete hirſutus dicitur.

H ircus cum aſpiratione principii ſcribitur:& ab hirſuto deducitur:unde teſte Feſto hircipuli dicuntur homines duorum pilorum.Quidam exiſtimant hircos dictos ab oculorum angulis:quos antiqui hirquos uocabant:ad quos

bant:ad quos frequenter libidinoſa illa aīalia luminum aciem in actu laſciuiæ contorquære conſueuerunt
unde teſte Feſto hirquitalli pueri primum ad uirilitatem accedentes:a libidine.ſ.hircorum dicunt̃:At Terē
tius:Varro ut in dictione diphthongus cōmemorauimꝰ dicit hircum a ſabinis accæptum per cōmutationē
.ſ.in.h.aſpirationem.

H irqus cum aſpiratione principii &.q.ſequente unico.u.ſcribitur:oculorũ dicitur angulus & oculis nōnũ-
quā capit̃:ut Virgi.in bucoli.Tranſuerſa tuentibus hirquis.

H irudo cum aſpiratione ſcribit̃:& ab hærendo carni dicta uidetur.nam ſanguiſuga dicitur.Horatius in iſti-
tutis poeticis.Non miſſura cutem niſi plena cruoris hirudo.

H irūdo cū.n.ante.d.ſimiliter ī pricipio aſpirat̃:auis eſt:quæ ex terra pulchro artificio nidū tignis ſuſpēdit:&
græce χελιδων dicitur:de qua bene Oui.Sub trabibus cunas tectaq; parua facit.

H iſpidus cum aſpiratione ſcribitur:& ab horreo quidam deriuari putant:quaſi horrens ſetis.

H i pluralis nominatiuus ab eo,ꝙ eſt hic aſpirationis notam traxit:per quā ſane differt ab.i.uerbo:& per uni-
cum.i.ſcribitur:ſicut & uerbum.ſi uero ſine aſpiratione ſcribitur.ipſũ quoq;.i.duplicatur:& dicitur ii:ue
nitq; ab illo pronomine is ea id.

H iulcus aſpiratur:& ab hio uerbo deducitur.

H iſco ſimiliter aſpiratur:quia frequentatiuū eſt ab hio tractum. Sane facere deberet hiaſco:ſed hiatus cauſa
abiicitur.a.Et ut oſtendunt oratores hiſcere eſt quidem oris:& tm̄ humani:accipiturq; ꝓ eo ꝙ eſt loqui aut
os aperire ad loquendum:ſed fere per negationem:ut coram illo non auderes hiſcere:uel quid nunc habes
quod hiſcere audeas.Ouidius tamen poeticæ dixit:Hiſcere nempe tibi terra neganda foret: cum id quoq;
oratores ſoleant potiꝰ dicere dehiſcere.i.deorſum peſſumq; aperiri.Quin & Virgi.in.i.His unda dehiſcēs

H odie & hodiernus aſpiratur:eo ꝙ ab hoc & die compoſita dicuntur.

H omo aſpiratur:& ut omnes ferunt ab humo deſcendit:quod Quintilianus deridere uidetur:cum ait libro
primo de inſtitutione oratoria:Etiam ne hominem appellari quia ſit humo natus:quaſi uero non omnibus
animalibus eadem origo:aut illi primi mortales ante nomen impoſuerunt terræ q̄ ſibi.

H onor & alter eius nominatiuus honos cum aſpiratione ſcribuntur:& ut multi putant differentiæ cauſa:ut
ab onos qui eſt aſinus differat.cur uero duplex ſit terminatio nominatiui Seruius dixit: qui tūc honos dici
cum ſcilicet affirmat:cuꝫ opus eſt ultimam longam habere in uerſu:cum.r.uero quando breuem.

H ortor aſpiratur:ne ab orior frequentatiuum eſſe credatur.

H orreor aſpiratur:ut aſpirationis horror cum eiuſdem uerbi ſignificatione concordet.

H ordeum cum aſpiratione ſcribendum perhibēt:eo ꝙ horrere trahi uolunt.alii uero nō aſpirāt:& ab orien-
di celeritate deduci putant.ſed magis ex teſtimonio Quintiliani aſpirari placet:qui ait in primo de īſtitutio
ne oratoria:fordeum apud uetuſtiores cōſueuiſſe per.f.loco aſpirationis ſcribi:ut ſimiliter fædus pro hæ-
dus:& alia nonnulla de quibus ſupra uidimus.

H orreum cum aſpiratione ſcribitur: & teſte Varrone ab hordeo deriuatur.hoc teſte Feſto antiqui farreum a
farre dicebant.

H ortus horti:quāuis ab orior ueniat plæriq; aſpirandũ putant:ut ab huius ortus huic ortui:& ab ortus or-
ta ortum participio differat.is dicitur in quo olera & arbores oriuntur.unde olus unaquæq; herba ſatiua
dicitur:qua ueſcimur:& cuius foliis & caule in edulium utimur.Verum horti in plurali tantum non olerū
ſunt:ſed arboribus conſiti uoluptatis amœnitatiſq; cauſa parati:ut horti Saluſtiani:Pompeiani:Luculliani
Claudiani:de quibus Plinius in.xviiii.naturalis hiſtoriæ inquit:In.xii.tabulis legum noſtrarũ nuſq̄ nomi-
natur uilla:ſed ſemper in ea ſignificatione hortus.Et non longe hinc ſubdit.Iam quidem hortorum nomi-
ne in ipſa urbe delicias:agros:uillaſq; poſſident.Et pergit:Primus hoc inſtituit athenis Epicurus hortorũ
magiſter.Fueruntq;(ut idem auctor ait)teſte Plauto ſub Veneris tutela.At Virgilius Priapo hortorum cu-
ram dediſſe uidetur:cum ad illum in bucolicis ait:Cuſtos es pauperis horti.& in quarto georgicorum:ubi
de hortis loquitur:inquit.Et cuſtos furum atq; auium cum falce ſaligna Helleſpontiaci ſeruet tutela pria-
pi.de quo pulchre Horatius meminit in primo ſermonū ipſum Priapū ſic loquentem introducens.

Olim truncus eram ficulnus inutile lignum.
Cum faber incertus ſcamnum faceret ne priapum.
Maluit eſſe deum.deus inde ego furum auiumq;
Maxima formido.nam fures dextra coercet:
Obſcœnoq; ruber porrectus ab inguine palus.
Aſt importunas uolucres in uertice arundo
Terret fixa:uetatq; nouis conſidere in hortis.

H oſtio is hoſtit quartæ cōiugatōis uerbum:qđ æquo æquas ſignificat aſpirat̃:ut ꝑ id a datiuo & ablatiuo eius
nominis qđ eſt oſtium differat:quod teſtimonio plurium grāmaticorum aſpirari non debet:eo ꝙ ab obſto
obſtas non aſpirato deriuetur.Item nec oſpes:quia a nomine quod eſt oſtium deducitur.Sed ut puto tenet
conſuetudo:quæ & hoſtium & hoſpes aſpirant.Sed hoſtio uerbum ideo ſumptū eſt:quia in hoſtiū cōflictu

quædam fieri conſueuit ordinum adequatio.

H oſtis licet ab obſto obſtas non aſpirato deduci uelint: cum aſpiratione tamen ſcribendum differentiæ cauſa dicunt: ne in genitiuo plurali cum nomine prædicto.ſ.oſtium conueniret: & teſte Feſto apud antiquos pere grinus dicebatur: qui nunc hoſtis perduellio.

H oſtia declinationis primæ ab nomine hoſtis deduci perhibent: quia teſte Feſto laribus imolabant: quod ab illis hoſtes arceri putabant. Sed alio loco ait Feſtus hoſtia dicta ab eo quod eſt hoſtire.i.ferire.

H oſtimentum ſimiliter aſpiratur: & teſte Feſto eſt beneficii compenſatio.

H oſticapax.i.hoſtium captor: & aſpiratur eodem modo.

H uc aſpiratur: quia ab hoc deriuatur.

H umus cum aſpiratione ſcribitur.

H umare ſimiliter aſpiratur: & dicitur quaſi humo tegere.

H umor aſpiratur (& ut ferunt) ab humo dicitur.

H umeo eodem modo ſcribitur: & ſignificat humorem teneo: unde humeſco.

H umilis aſpiratur: quia ab humo dicitur: hoc eſt humi decliuis.

H umerus aſpiratur: quia (ut perhibent) ab humo deſcendit: eo ꝙ humeri inſtar humi ſufferendis oneribus ſint apti.

H udus aſpirari quidam nolunt: & per ſyncopam ab humido deduci. alii uero ſine aſpiratione ſcribendū uolunt: & per abiectionem primæ litteræ a ſudore deducnnt: unde & uuidus & uliginoſus.

H ululo cum aſpiratione & ſimplo.l.utrobiq; nonnulli ſcribi uolunt: & hoc ob ſpiritus uehementiam: uel qa ab hui interiectione deriuari putant.

H umanus cum aſpiratione ſcribitur: & iuxta litteram ab humo: ſecundum ſenſu; uero ab homo deriuari uidetur. Vnde etiam humanitas quæ teſte Petronio grammatico proprie eſt eruditio inſtitutioq;: qua; in bonas artes didicimus: quas qui ſinceriter (ut ait) cupiunt appetūtq;: hi ſunt maxime humaniſſimi. Et quonia; diſciplina hæc ex uniuerſis animantibus ſoli homini eſt conceſſa: humanitas maxime appellatur.

De aſpiratis in medio dictionis.

Idimus ut putamus ſufficienter de his dictionibus: quæ apud latinos in initio aſpirantur: Reſtat iam ut iam de his: quæ in medio aſpirationem retinent pertractemus.

Aha interiectio eſt: & in medio duarum uocalium aſpiratione; detinet. Nam ut aiunt grāmatici ipſe affectus quo interiectiones promunt̄: cogit eas interdum præaſpirari: ut cum dicimus: Ha uirgo infœlix. Interdum poſtaſpirari: ut Ah te ne frigora lædant. Na; maior ī fine dictionis hui⁹ ſpiritus exigi uidet̄: & maior alteri⁹ in principio. Interdū iteraſpirari: ut Plautus: aha: ohe. Iuuenalis in ſeptima ſatyra. Statur eſt cum dixit Horatius ohe. nam non ad placitū ueræ interiectiones eſſe uidentur: uelut cæteræ orationis dictiones: ſed naturales potius. Vnde etiā omni ſunt interdum nationi communes. Aſpirantur ergo in medio aha: uha: ohe: quæ per apocopen plærunq; profe rimus dicentes ah uah: ut Terentius: Vah conſilium callidum: ſimiliter oh.

A bhorreo cum aſpiratione poſt ab ſcribitur: Et uniuerſaliter omnes dictiones: quæ in initio aſpirantur: ſi cu; præpoſitionibus componunt̄: ſeruant aſpirationem in medio: ut perhorreo: inhorreo: & ſimiles.

A bhinc ob eandem cauſam in medio aſpiratur.

A dhæreo ex ad & hæreo componitur: & aſpirationem ſeruat in medio.

A henum aſpirandum eſſe ante.e.poſt.a.litteram putauit Gellius li.ii.noctium atticarum ex Fidi multi nominis romæ grammatici auctoritate: qui ei librum æneidos ſecundū mirandæ uetuſtatis oſtendit emptū uiginti aureis quem ipſius Virgilii fuiſſe credebat: in quo duo iſti uerſus cum ita ſcripti forent: Veſtibulum ante ipſum primoq; in limine pyrrhus Exultat telis & luce coruſcus ahena: additam inqnit ſupra uidimus.h.litteram: & ahena factum: ſic in illo quoq; Virgilii uerſu in optimis inquit libris ſcriptum inuenimus: Aut foliis undam tepidi deſpumat aheni: cuius ut parum ſupra ait: nulla ratio uiſa eſt: niſi ut firmitas & uigor uocis: quaſi quibuſdam neruis additis intenderetur.

A nhelo ſcribitur ſimiliter per aſpirationem ante.e.nam ab halo trahitur: & am præpoſitione: quæ non inuenitur niſi in compoſitione: & mutat̄.m.in.n.alii uolunt ab ad.alii ab ana.

C ohors cum aſpiratione in medio ſcribit̄: & quidam ſimplicem putant. Quidam ex con & hortor compoſitā uolūt: eo ꝙ tribunus illam: uel ipſa ſeſe mutuo frequenter ad pugnam hortari ſoleat.

C ohabito cum aſpiratione in medio ſcribit̄: quam ex ſua compoſitione conſeruat.

C ohæreo ſimiliter in medio aſpiratur: quia aſpirationem ex ſua compoſitione non reiicit.

C ohibeo cū aſpiratione ante.i.ſcribit̄.nam deriuatur a con & habeo: ubi abiicitur.n.& ipſu;.a.in.i.cōuertit̄ Non tamen coerceo cū aſpiratione ſcribitur: quia arceo (a quo deriuatur) illam minime detinet.

D ehinc ob eandem cauſam aſpirationem in medio detinet.

E xhalo aſpiratur in medio: quia ab ex & halo componitur.

I nhio quia ab hio aſpirato componitur: aſpirationem conſeruat in medio.

I nhibeo ſimili modo aſpirationem mediam ſeruat.
I nhabilis eodem modo ſcribi habet.
I ncoho hac ratione aſpiratur in medio:ut ſecunda.ſ.uocalis per aſpiratione auctiore & differenti ſpiritu a prima eiuſdem ſpeciei littera ſonare uideatur:& licet in aliis tẽporibus & perſonis ſecunda uocalis in aliã cõmutetur:tamen ne a principali diſcrepent:aſpirationem conſeruant.
I nchoo cum aſpiratione poſt.c.ſcribendum aſſerunt:alii ab ipſo.c.amouentes:inter duo.o.collocant:ac incoho ſcribunt.
I nhorreo aſpiratur in medio:ut ſupra uidimus in abhorreo.
L achryma teſte Gellio li.ii.noctium atticarum cum aſpiratione poſt.c.ſcribit:ex eadẽ ratione:quã diximus in dictione ahenum.
M ihi cum aſpiratione in medio ſcribit:nec ante aſpirationem habet.c.conſonantem:ut in antiquis marmorum inſcriptionibus romæ aſpeximus:nec ut puto cum ſono eius conſonantis proferebatur: ſed cum ab inſciis quibuſdam cum.c.littera ante aſpirationem ſcribi cœptum fuerit:eius litteræ ſonum aſſumpſit:quem etiã ea dictio nunc quoq; recte deſcripta conſeruat.nam tunc quoq; ut ſcribebatur:ſic prolatã ſine.c.fuiſſe exiſtimo:quod ſimile de nihil & nihilum puto. At nonnunq̃ a noſtris mi unica ſyllaba abſq; ſequenti aſpirata ſcribitur:& profertur.Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris:Pallidulus mi Brutidius meus ad Martis fuit obuius aram:ſimiliter Catullus:Leſbia mi dicit ſemper male.idẽ alio in loco:Miniſter ueteli puer phalerni Inger mi calices amariores. Virgilius:Et mi genus ab Ioue ſummo.Quod ex græcorum imitatione proceſſiſſe puto:qui μοῖ ſcribunt & dicunt:ita ut diphthongus ipſa οι in.i.noſtrũ ſit conuerſa:quæ in.œ.cõuerti debuit:& dici mœ:quod teſte Feſto antiqui noſtri obſeruauerunt dicentes ac ſcribentes mœ cũ.œ.diphthongo pro mi. Vnde in emendatiſſimo Gellio circa initium libri.xi.noctium atticarũ ſcriptum reppe ri italœ cum.œ.diphthongo in fine pro itali.
N ihilum cum aſpiratione media ſcribitur:a quo per apocopen extremæ ſyllabæ factum eſt nihil:& per ſyncopam nil.Quibus hoc modo teſte Seruio ſuper.vi.æneidos in conſtructione utimur:ut ſi pars ſequẽs orationis a uocali incohet dicimus nihil:ut Virgilius:
Heu nihil inuitis fas quenquã fidere diuis.Si autem a conſonante initium ſumat nihil ponimus. ut Iuuenalis:Nil tale expectas:& tamen nil producit cum nihil corripiatur.
P ulchrum cum aſpiratione poſt.c.ſcribi conſueuit:q̃q̃ teſte Seruio & Priſciano in dictionibus latinis regulariter poſt eam conſonantem aſpirationis nota nunq̃ ſcribatur.
P ræhendo aſpiratur in medio:ut ſecunda uocalis per aſpiratione auctiore & differenti ſpiritu a prima eiuſdem ſpeciei littera ſonare uideat.Quod ſiquis quærat cur in Beem Creem Screẽ & cæteris huiuſmodi nota aſpirationis non ponitur:reſpondemus:ne a principalibus diſcrepare uideantur. nam Beo:Creo:Screo aſpiratione carent:quare & cæteræ perſonæ etiã ſi eiuſdem ſpeciei uocales habeant minime aſpirantur.
P erhorreo in medio aſpiratur:ut ſupra uidimus in dictione abhorreo.
S epulchrum cum aſpiratione media a plærisq; ſcribitur:ut pulchrum:de quo ſupra uidimus.
T raho cum.t.ſimplici & aſpiratõne ante.o.ſcribitur.idq; fieri dicunt ut in ſecunda & tertia perſona a uerbo differat Traeo:quod minime aſpiratur:& ex trans & eo componitur.nam queadmodum tranſpono cũ.ns. & trapono abſq;.ns.ſcribit:& tranſduco ac traduco ſimiliter:ita etiam tranſeo & traeo ueteres protulerũt
V ehemens cum aſpiratione media ſcribitur:&(ut aiunt)dictum quaſi uehat eminenter.alii ob id quoq; aſpirari dicunt:ut augmento ſpiritus eædem uocales in eadem dictione proferãtur:ut de præhendo diximus.

De aſpiratione terminali.

Eſtat ut de terminali aſpirationis nota aliqua pertractemus:quæ ſane in nullis dictionibus latinis reperitur:præterq̃ in paucis interiectionibus:ut Ah Vah Oh:quæ Priſciano teſte p apocopen ultimæ uocalis proferuntur.Quod ſimiliter nec in dictõnibus græcis comperiri libet At in barbaris quibuſdam poſt tres mutas terminalis habetur:uidelicet poſt.c.p. &.t. ut Sadoch Ioſeph Deleth.Et hæc de aſpiratione dicta ſufficiant.

Dictionum græcarum & latinarum:quæ ſcribuntur per.h.litteram tam in principio medio q̃ in fine orthographia finit:Incipit earum quæ ab.i.uocali ſcribuntur.

A cum.i.latino ſcribitur:fuit minor Athlantis filia:de qua Homerus libro.xiiii.odyſſeæ ait: Τὴν μὲν ἴαν νηλιφην:eſt etiam interiectio exultantis.
Iachus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribitur: nomen eſt Bacchi:quod deductum uolunt ab ia:hoc eſt eiuſmodi uoce:& χέων hoc eſt fundens:quaſi eiuſmodi lætitiæ uoce clametur.alii uero componi uolunt ex ινοσ quod eſt uinum per abiectionem partis diphthongi:& commutationem aliarum litterarum in.a.uocalem:& χέων quod eſt fundens.

I alyſus cum.y.græco in penultima ſcribitur:fuit urbs cypri

I ambus cum.i.latino & ſine aſpiratione ſcribitur: pes eſt cõſtans ex prima breui & ultima longa: ſic quoq;
dictus ab inuentore:ut in gloſula quadam Ariſtarchi ſuper Homerum comperi.

I anira cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.

I anyſus penultima cum.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Herodo.li.hiſtoriarum.i.urbs in arabia.

I antha cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit nympha Oceani & Tethyos filia:ut rettulit Heſiodus in theogonia.

I apyx huius iapygos prima cum.i.latino in initio:ſequens cum.y.græco ſcribitur: fuit Dædali filius: a quo
ea pars Italiæ quæ calabrya dicitur Iapygia dicta fuit:ut dixit Herodotus:& Solinus confirmauit. De quo
Virgilius libro æneidos.xi. Victor gargani condebat iapygis agris:pro gargani iapygi:ut expoſuit Ser-
uius:nã eo teſte garganus mons eſt in iapygia:qui per calabryam uſq; in hadriaticum tendit pelagus.

I apix cum.i.latino utrobiq;:& ſimili modo declinatur:uentus eſt:quem quidam circium uocant.Gellius ue
ro caurum ꝓpemodum exiſtimat:de quo meminit Lucanus libro.vi.cum ait:
Excipit aduerſos zephyros & iapiga pindus.

I apis cum.i.latino utrobiq; &.s.conſonante in fine ſcripto:huius iapidis declinatur:fuit nomen ætholi:qui
ad Veneciæ partes deueniens oppidum de ſuo nomine condidit:a quo & ea Veneciæ pars ubi fluuius eſt ti
mauus ſimili modo cognominata fuit:ut Virgilius libro Georgico.iii.
Caſtella in tumulis & iapidis arua timaui.

I apetus cum.t.exili ſcribitur:& habet accentũ in prima:fuit teſte Heſiodo in theogonia Titani filius ex Aſia
coniuge:ex qua etiam Prometheum genuiſſe Epimetheumq; & Heſperum atq; Atlantem dixit.

I aſon cum.i.latino in principio & unico.s.ſcribitur:fuit Aeſonis filius fratris Peliæ regis theſſaliæ:quem cũ
Rex Pelias perditum propter inſignem periculoſamq; regno ſuo uirtutem cuperet: denuntiata militia in
colchos eum abire iubet:pellemq; arietis memorabilem gentibus reportare mandat:ſperans interitum ui-
ri:aut ex periculis tam longe nauigationis:aut ex bello tam profundæ barbariæ:ut hæc & alia quadrageſi-
mo ſecundo libro ſui epitomatis ſcripſit Iuſtinus.Diodorus uero ſiculus libro hiſtoriarum quinto narrat:
Iaſonem cum argonautis quo tempore ad colchos delatus fuit:Medeam iuxta littus ubi templum erat So-
lis comperiſſe: quæ ob ſuam humanitatẽ a crudelibus parentibus ſub libera cuſtodia expulſam fuiſſe ait:
cui cauſa aduentus patefacta ipſa iminens a patre periculum crudelitatemq; in hoſpitem explicans:ut caue
rent admonuit.interim forma Iaſonis capta & communicato conſilio Medea ſe adiutricem ad perficiendũ
certamen propoſitum pollicita eſt:ita ut Iaſon iureiurando data fide uxoreȝ illaȝ(quoad uita ſuperſtes eẽt)
ſibi futuram ſpopondit: cum qua argonautæ relictis in templo cuſtodibus:ad reliqua peragendo profe-
cti ſunt:prout ab ipſo Diodoro late enarratur:& ab Ouidio libro ſeptimo metamorphoſeos:Et duodeci-
ma heroidum epiſtolaruȝ:quin & ab aliis poetis græcis & latinis:qui argonautica ſcripſerunt reliqua refe-
runtur:& aliqua uidebimus in dictõne Oeta.Sane in hac dictione Iaſon ponitur illud.i.a poetis: quãdoq;
uocalis græco more:& quandoq; conſonans:ut Ouidius in duobus uerſibus utrunq; obſeruauit: cuȝ ait li
bro ſeptimo metamorphoſeos:
Vt ſine amore licet.quid enim commiſit Iaſon.
Quem niſi crudelem non tangit Iaſonis ætas.
Nam in primo uerſu eſt.i.uocalis in ſecundo uero conſonans.

I aſpis cum.i.latino ſcribitur:lapis eſt precioſus: de quo Plinius libro.xxxvii.naturalis hiſtoriæ ait:iaſpis de
græco in latinum uiridis gemma interpretatur.Et ſubdit:Eius uocabuli compoſitionem:quæ adeo inemẽ-
date in omnibus codicibus ſcripta habetur:ut nec ego nec alii uiri græcorum doctiſſimi elicere potuerimꝰ
Quare ſubdit idem Plinius:Eſt autem uiridis ſicut ſmaragdus:ſed craſſi coloris.Alii uero putant magis cõ
poni ex ἴον quod eſt uiola:& πᾶσ totus:quaſi totus ſit uiolaceus:cuius primuȝ.i.nonnunq̃; uocalis: ut Iu
uenalis in quarta ſatyra:Præclara illic laudatur iaſpis.Aliquando autem & conſonans eſſe poteſt: & uoca-
lis:ut Virgilius libro æneidos.iiii.Stellatus iaſpide fulua.

I berus cum.i.latino in initio: & abſq; aſpiratione ſcribitur:ut clariſſime monſtrauimus in dictione celtiberi
:fluuius eſt hiſpaniæ nauigabili cõmertio diues:ut dixerunt Plinius & Solinus:& oritur in cantabris ſub ra
dicibus montis pyrenæi:ut aſſerit Albertus alamanus:a quo uniuerſa hiſpania iberia olim dicta fuit:ut Vir
gilius libro ſeptimo æneidos.
Tyrrhenoq; boues in flumine lauit iberas.i.hiſpanicas.
Tandem in balearicum mare ſub feraria promontorio cadit.

I beria abſq; aſpiratione:& cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:dicta eſt hiſpania ab ibero fluuio:ut teſtatur Pli
nius libro quarto naturalis hiſtoriæ.Eſt etiam prouincia quædam alia iuxta pontum inter colchida & arme
niam:a Rege quodam cognominata:de qua Horatius.
Herbaſq; quas colchis atq; iberia mittit Venenorum ferax.
& Virgilius libro.viii.Pictus acu clamydem & ferrugine clarus ibera.

I bis cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:auis eſt nili fluminis:quam ſemetipſam roſtro per anum purgare dicit

ueſciq; ſerpentum ouis:& ex eis gratiſſimam eſcam ſuis nidis reportare. Iuuenalis in ultima ſatyra.
Ille pauet ſaturam ſerpentibus ibin.
Quam quidam ciconiam eſſe uolunt. Eſt etiam Ibis proprium nomen hominis: quod fingit Ouidius inimico ſuo: contra quē opuſculum: quod in Ibim inſcribitur: compoſuit: uoluitq; Archilochum nomine inimici imitari: quod dicit his uerſibus.
Nunc quo betiades inimicum deuouet ibim:
Hoc ego deuoueo teq; tuoſq; modo.
I byx ultima cum.y.græco ſcribitur: genus eſt ſilueſtris capreæ pernicitatis admirandæ: ut oſtendit Plinius libro octauo naturalis hiſtoriæ.
I carus cum.c.exili ſcribitur: fuit filius Dædali: qui cum patre e creta fugiens fretus alarum fiducia: ultra parentis iuſſa altius euolaſſet: & ſolis ardore cæra qua pennæ continebantur: liquefacta eſſet: ita ut ab alis defluerent: in mare decidit: quod eſt inter myconem & gyarū: quod de ſuo nomine ab inde icareū mare deductum eſt dicente Ouidio libro tertio de triſtibus:
Icarus immenſas nomine fecit aquas. Vnde Iuuenalis: Et mare percuſſum puero fabrumq; ſonantem. Sane Varro teſte Solino Icarum cretem dixit ibi naufragio interiſſe: a cuius exitu locis nomen impoſitum fuit.
I carius cum.c.exili & .i.latino ante.u.uocalem ſemper ab Homero: & aliis poetis ſcribitur: fuit Oebali laconum regis filius pater Penolopes ut dixit Homerus in odyſſea: κούρη ἰκαρίοιο ϖηνελόπεια: & ut puto ex Dorodoche filia Orſilochi: quam teſte Homero in.xv.odyſſeæ uxorem habuit. Fuitq; Liberi patris comes cui ob iuſticiam & pietatem loco muneris uinū dedit: ut eius uſum mortalib⁹ demōſtraret. Quod cū meſſoribus ſuis ad potandum dediſſet: & illi ebrii efficerentur: poſt ſomnum ad ſe reducti: putantes ab illo uenenum accæpiſſe: eum interemerunt: quod altera filia Erigone comperiens: dolore percita laqueo ſe ſuſpēdit ut Iginus latiſſime de aſtronomia poetica pertractauit: & Seruius circa finem libri ſecūdi Georgicorum tetigit. Eſt etiam Icarius ſimili ſcriptura: ut Pli.li.iiii.naturalis hiſtoriæ atteſtatur: mons in attica regione.
I con cum.i.latino in initio per abiectionem.e.&.c.exili ſcribitur. nam apud græcos prima ei dipthongū habet uidelicet εἰκών: & latine effigies dicitur: quin & ſimulacrum & imago per unicū.m.& ſtatua: & inde iconia effigies omni proprietate expreſſa dicitur. Vnde Plinius libro.xxxiiii.naturalis hiſtoriæ ait: Effigies hominum non ſolebant exprimi: niſi aliqua induſtriæ cauſa perpetuitatem merentium. Et primo ſacrorū certaminum uictoria maximeq; olympiæ: ubi omni qui uiciſſet: ſtatuas dicari mos erat. Eorum uero qui ter ibi uiciſſent: ex membris ipſorū ſimilitudine expreſſa: quas iconas uocant. Et parum ſupradixerat: romæ ſimulachrum ex ære factum primum repperio ex peculio Spurii Caſſii: quem regnum affectantē pater ipſius iteremerat. Tranſiit a diis ad hominum ſtatuas atq; imagines: quas multis modis antiqui tingebant: bitumine: & qđ magis mirū eſt: placuiſſe auro integere. hoc neſcio an fuerit romanum inuentum: certe etiam romæ non habet uetuſtatem. Et infra ſubdit. Athenienſes neſcio an primi omniū Harmodio & Ariſtogitoni tyrannicidis publice poſuerunt ſtatuas. Hoc autem eſt eodem anno quo & reges romæ pulſi: excæpta deinde res eſt a toto orbe terrarum humaniſſima ambitione etiam omnium municipiorum: & fori ſtatuæ ornamentum eſſe cœpere: prorogarique memoria hominum & honores legi & baſibus inſcribi: ne i ſepulchris tantum legarentur. mox & in domibus priuatis factum atq; in atriis colentium: qui inſtituerunt ſic colere patronos. togata effigie antiquitus ſtatuæ dicabantur. Placuere & unde tenentes haſtam ab epheſiorum gymnaſiis exemplaribus: quas Achilleas uocant. Græcis mos eſt nihil uelare: ac contra romani militia thoracas addere. Cæſar quidem dictator loricatam ſibi dicare in foro ſuo paſſus eſt. Nam nuper factæ & nouiciæ ſunt: quæ nuper prodiere penulis indutæ. Fuiſſe autem ſtatuatricem artem familiarem italiæ: ut inquit Plinius: ſimulachra uetuſta indicant. Hercules in foro boario ab Euandro ſacratus: ut produnt: qui triumphalis uocatur: atque per triumphum ueſtitur in habitu triumphali. Præterea ianus geminus a Numa rege dicatus: qui pacis belliq; argumento colitur: ſigna quoque tuſcanica per terras diſperſa: quæ in hetruria factitata ſunt. Et ut idem Plinius in eodem libro ſcripſit: Rhodi etiam nunc tria milia ſignorum eſſe Mutianus. iii.cos prodidit. nec pauciora athenis: & olympiæ delphis ſupereſſe creduntur. Eſt etiam icon figura teſte Cicerone ad Herenium cum formæ ad formam cū quadam ſimilitudine fit collatio aut laudis: aut uituperationis cauſa: ut ibat in prælium corpore tauri ualidiſſimi: impetu leonis acerrimi. ſimilis iſte quotidie per forum tanq̄ iubatus draco ſerpit dentibus aduncis.
I cus cum.c.exili ſequente.u.ſcribit᷑ a Cicerone in rhetoricis breuis complexio appellatur.
I ctericus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur: paſſio eſt ex diffuſione fellis procedens: colorē inducens ſimilem animali: quod græci icterim uocant: ex quo nomen apud illos aſſumpſit. nonnulli uero ex noſtris arcuatum morbum dixerunt: a ſimilitudine arcus cæleſtis. At Varro aurigineſū ab auri colore: quo infirmos inficit appellauit. Iuuenalis tamen in ſatyra: Credo pudiciciam. græco uocabulo uſus eſt cum ait:
Conſulit ictericæ lento de funere matris.
I chthyophagi: prima cum.i.latino in initio: ſequente.ch.aſpirato: ſecunda cum.th.ſimiliter aſpirata: &.y.

græco ſcribitur:populi ſunt Solino teſte: qui montanas indorum regiones inhabitabant: quos ſubactos magnus Alexander iuſſit a piſcibus abſtinere: quibus antea alebantur. Naꝫ compoſita dictio eſt ex ichthys quod eſt piſcis:& phago cum.ph.aſpirato:quod eſt comedo.

I da cum.i.latino & abſq; aſpiratione ſcribitur:mons eſt & ſilua troianorum in phrygia:quam Homerus libro octauo iliados ferarum parentem dixit:& locum continere:quod gargaron uocant. Vnde etiaꝫ ſcamāder & ſimois flumina maiora fama q̄ natura defluunt:ut ſcripſit Pomponius libro primo:& etiam eodem nomine mons alius in creta:dicente Ouidio libro faſtorum quinto:Et creta nobilis ida. Virgilius ſimiliter libro æneidos ſecundo inquit:Mons idæus ubi:unde quæ ab ida per eius formantur:per.æ. diphthongum ſcribuntur:ut idæus.

I dæus per.æ.diphthongum ſcribitur:& non ſolum appellatiuum:ſed proprium etiam nomen ponitur ab Homero libro.vii.iliados:quem troianorum præconem eſſe dixit.

I das huius idæ cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro nono iliados: omnium ſui ſæculi uiroruꝫ for moſiſſimus:& maritus Marpiſſæ: ut in ea dictione uidebimus. Idem eodem Home. teſte arcu ſagittiſq; ſuꝫ ptis Apollinem inuadere auſus eſt:ob Marpiſſam ſibi adeo ereptam.

I dalius cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:mons eſt in cypro Veneri ſacer.de quo Virgilius libro æneidos.i. Aut ſuper idalium ſacrata ſede recondam.

I dathyrſus penultima cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:q̄q̄ nonnulli græci indathyrſus cum.n.in prima ſcribere conſueuerunt:fuit teſte Herodoto & Plutarcho ſcytharum rex.

I dios cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:& dicitur a noſtris proprius.

I diota cum.i.latino utrobiq;:&.t.exili ſcribitur:dici poteſt a noſtris illiteratus uel litterarum ignarus. Quo uerbo doctiſſimi uiri: ut Hieronymus: Ambroſius: Hilarius: Auguſtinus: Cyprianus:& plures alii ſæpe utuntur. Cicero etiam in Piſonem:Sed plane animi ſui cauſa ludos nobis idiotis relinquet. Et in eadem ea contentus quæ illi idiotæ(ut tu appellas)præclare dixerunt:hinc idiomata:ut aromata:ut themata:ut periſtromata:ut emblemata:ut theoremata. & alia mille ſimiliter prouenerunt.

I dolum cum unico.l.ſcribitur:nam licet apud græcos in initio ſit ei diphthongus: nos tamen abiicimus.e. & ipſum.i.longum retinemus. & dici poteſt a noſtris ſimulachrum. Et inde idolatria quaſi ſimulachrorum cultura.

I dolatria cum unico.l.&.t.exili atq;.i.latino ſcribitur:dictio eſt compoſita ex idolorum latria.i.cultura.naꝫ λατρεύω uerbum:a quo latria deducitur:apud nos colo interpretatur.

I dothea cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit Proeti regis argiuorum filia:ut oſtendit Homerus in odyſſea.

I domeneus cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur: fuit Deucalionis filius & Erctenſum rex:qui ſtrenue in expeditione troiana militauit: immo ut narrat Helena(Priamo Regi apud Homerum libro tertio iliados cretenſes illum ut deum)in honore habebant. idem cum poſt euerſam troiam ad cretam reuerteretur(ut rettulit Seruius ſuper tertium æneidos)orta tempeſtate uouit rem: cui primo in patria obuiaret ſe ſacrificaturum: itaq; ſoſpes reuerſus cum primum filio obuiaſſet: illum(ut aliqui aſſerunt)immolauit: uel ut alii ferunt: cum immolare uellet:a ciuibus ob eam ſæuiciam pulſus:calabryam adueniens:ſalentinum calabryæ promontorium occupauit. ſuper quo petiliam paruam condidit ciuitatem:dicente Virgilio:

Fama uolat pulſum regnis ceſſiſſe paternis.
Idomenea ducem deſertaq; littora cræte.

Et ſubdit in oratione Heleni ad Aeneam: Et ſalentinos obſedit milite campos Lyctius idomeneus: dictus itaque Lyctius a lycto ciuitate cretæ. Vnde teſte Seruio pulſus fuit. de quo in dictione lyctus uidebimus: ſub eodem militaſſe ſe ſcribit apud troiam Ditis cretenſis.

I dumæa cum unico.m.&.æ.diphthongo a græcis ſcribitur: regio eſt in ſatyra teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ: a meridie quidem contermina arabiæ: a ſeptentrione uero phœniciæ: a qua libanus eam diuidit. habetque ciuitatem idumen phœniciæ conterminam:& abundanté palmis: ut oſtendit Lucanus libro tertio dicens: Et arbuſto palmarum diues idume. Vnde idumæus idumæa idumæuꝫ: etiam pro epitheto palmarum ponitur a Virgilio tertio georgicorum cum ait:

Primus idumæas referam tibi mantua palmas.

Quin & regionem ipſam ab eo quoq; græco nomine phœniciam cognominatam puto:uel econtrario.

I dume cum unico.m.ſcribitur: ciuitas eſt contermina phœniciæ: ut in præcedenti dictione uidimus.

I es cum.e.abſque diphthongo ſcribitur: ciuitas eſt achaiæ ſuper promontorio eiuſdem nominis: iuxta quod alpheus amnis præterfluens ſex milibus paſſuum nauigatur. Et declinatur in genitiuo huius ietis: ex qua etiam patrium ietes deducitur:ut Homerum Ariſtoteles ietem eſſe putauit.

I eſus abſq; aliqua aſpiratione:& cum.i.latino in principio ſcribitur. ſic enim græce ſcribitur:ιησοῦς quā ſane ſcripturam nos imitari oportet.

I elyſos penultima cum.y.græco ſcribitur:ponitur ab Homero libro iliados ſecundo:ciuitas Rhodi. Altera

eiuſdem nominis narratur ab Herodoto in dorica regione græciæ.

I yrcæ prima cum.i.latino: ſecunda cum.y.græco:& ultima cum.c.exili atq;.æ.diphthongo ſcribitur:popu
li ſunt ſcythiæ ultra thiſſagetas:quibus teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ quarto contermini ſunt & ꝓpinqui.

I larus cum.i.latino: & abſque aſpiratione:atque unico.l.a græcis ſcribitur:quæ ſcriptura & a doctis noſtris
obſeruatur:& dici poteſt a nobis ilarus ilara ilarum:& hic & hæc ilaris & hoc ilare lætus.

I llyris cum duplicato.l.ſequente.y.græco & ultima cum.i.latino a græcis iam ſcribitur. Noſtri uero ut in
triumphalibus.M.Plautii apud tybur comperi: cum unico.l.ſcribebant: uidelicet ob res in ilyrico be-
ne geſtas. Et eſt prouincia: cuius fines latiſſimi ſunt. Nam hinc eſt italia ſuperiorq; germania:inde mace-
donia thracia & epirus:hinc ſinus adriaticus: inde fluuiorum maximus noſtri orbis danubius:& ab eo qđ
eſt illyris:illyricus deriuatur:ut Virgilius:Illyricos penetrare ſinus.

I lus cum.i.latiuo abſq; aſpiratiobe & unico.l.ſcribitur:fuit Troi Regis dardaniæ filius: qui eam prouinciã
a ſe Troiam dixerat: Et fuit frater aſſaraci: hic patruo in regno ſuccedens: ciuitatem ampliaſſe ſcribitur:
quam a ſe ilion dixit.

I lion ſimiliter cum.i.latino abſque aſpiratione ſcribitur: regia fuit Priami: quæ & Troia a nomine regio-
nis cognominata fuit:ab Homero & omnibus poetis cantatiſſima. Hæc teſte Plinio libro quinto naturalis
hiſtoriæ:mille quingentis paſſibus a portu remota erat:& ſubdit:Omnis rerum claritas extra ſinum eſt.

I lias cum unico.l.&.i.latino utrobiq; ſcribitur: opus eſt illud clariſſimum Homeri: in quo bellum de ilio
ſcripſit. Vnde Ouidius libro tertio de arte amandi:Quis noſſet Homeruʒ:Ilias æternum ſi latuiſſet opus.

I lioneus ſimiliter ſcribitur: & Ilione maxima natarum Priami & iliades crinibus ſparſis atque iliacas ex or-
dine pugnas. Ilia ſimiliter Romuli mater & Remi.

I lba cum.i.latino ſcribitur: inſula eſt teſte Virgilio libro æneidos decimo: Inexauſtis calybum generoſa me-
tallis. Eſtq; in mari tuſco a continenti diſtans decem millibus paſſuum. de qua dixit Plinius cum in aliis re-
gionibus effoſſis metallis terræ ſunt uacuæ apud ilbam hoc eſſe mirum:quod ſublata renaſcantur: & rur-
ſum de iſdem locis effodiantur.

I lys ultima cum.y.græco ſcribitur: dicitur a noſtris limus. Vnde limax deducitur.

I mber cum.i.latino & ſine aſpiratione ſcribitur: deductumq; eſt a græco per commutationem unius litteræ
o.in.i.noſtrum. nam apud illos dicitur ὄμβρος ſine aliqua aſpiratione:& ut ait Lucretius: Omnia ex igni
terra atq; anima naſcuntur & imbre:a quo imbrices dici uolunt quaſi ſint imbrem recipientes.

I narime cum.i.latino utrobiq; & unico.m. ſcribitur:dicitur a noſtris poetis inſula:quæ ſita eſt in tuſco mari
ſinuq; campano:in quo mons erat inſtar ætnæ incendia eructans:de quo in dictione prochyta uidebimus.
Quãobrem dixerunt Typhœum giganteʒ Iouis imperio ſub illo comprimi. Virgilius libro æneidos nono
Tuʒ ſonitu prochyta alta tremit:durumq; cubile Inarime Iouis imperiis impoſta typhœo. Et Lucanus ſimi
liter libro quinto. Homerus uero in ſecundo iliadis ait:εἴναρι μοισ quaſi diceret ut a græcis componitur
ἐναρι μόισ:hoc eſt in arimis montibus ορεσι

I nachus cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit pater Ionis & primus qui apud argiuos regnauit:cui Phoroneꝰ ſuc
ceſſit. hic a ſe fluuium achaiæ inachum nominauit: qui argolicum perſecat tractum: & ab inacho inachius
chia chiũ deriuatur:dicente Virgilio libro Georgicorum tertio:Inachiæ Iuno peſtem meditata iuuencæ.
Et libro undecimo æneidos: Vltro inachias ueniſſe ad urbes Dardanus.

I nachis cuʒ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:patronymicũ eſt fœmininuʒ deductũ ab Inacho. nam ſic quoq;
Io filia Inachi cognominat᷑:& facit in genitio inachidos Martia.in.xi. Nec petit inachidos limina ne futuat

I dathyrſus cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:fuit rex ſcythaꝝ:filius Sauli ſcythaꝝ regis.

I ndia cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:regio eſt orientalis aſiæ terminus:quæ(ut omnes atteſtant᷑)ab indo flu
mine nomen aſſumpſit:itaq; ab oriente incipiens uſq; ad aſiam ex occidentali parte protẽditur: ex meridia
na uero uſq; ad indicum mare:ex ſeptẽtrione uero uſq; ad caucaſuʒ. at indus ille fluuius teſte Herodoto li.
hiſtoriarum quarto ſolus poſt nilum crocodilos producit.

I ntyba cum.t.exili &.y.græco in penultima ſcribitur:berba eſt capilloſa & amara:cuius tenues capilli ſege-
tes ambiunt & necant:dicente Virgilio libro Georgicorum primo:
Strymoniæq; grues & amaris intyba fibris.
Et(ut quidam uolunt)eadem dicitur cicorea: quod nobis minime uidetur.

I no cuʒ.i.latino abſq; aſpiratione ſcribitur:fuit Cadmi filia ex Harmione coniuge:uxorq; Athamatis regis
thebarum:& Liberi patris nutrix:nouercaq; Phryxi & Helles:eadem cum Melicerta filio in mare præcipi-
teʒ ſe dedit:ut narrauit Ouidius libro metamorpho.iiii.eadẽ teſte Cicerone de natura deoꝝ a græcis dicit᷑
λευκοθέα hoc ẽ alba dea:a nobis uero Matuta:quæ aurorã ſignificat. unde matutinꝰ Priſcia. teſte deriuat᷑.

I nclytus prima cum.i.latino:penultima cuʒ.y.græco:& abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑:deduciturq; a κλυ
τοσ quod almum & clarum indicat:quaſi nobilis ſit & eximius.

I ntaphernes cum.t.exili ſcribitur:fuit nobilis perſa:unus ex his:qui cum Dario in magũ coniurauerunt: ut

in dictione Darius uidimus.
I o cum.i.latino ſcribitur:fuit Inachi argiuoruȝ regis filia a Ioue ardenter amata.de qua Ouidius metamor
phoſeos primo omnia pertractauit.hæc cū ad ægyptios pergeret dicta fuit Iſis & Oſiri Iouis filio: qui poſt
mortem dictus fuit Apis nupſit:ut in dictione Oſiris uidebimꝰ.Et declinatur in genitio huius Ionis & huic
Ioni:& hanc Ionem.Plautus in uidularia.Quod ſi argus ſeruet qui oculeus totus fuit:quem quondaȝ Io-
ni Iuno cuſtodem addidit.
I on ſimiliter ſcribitur:fuit poeta græcus:de quo ſæpe meminit Plutarchus:& latine interpretatur uiola.
I ocaſta abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:fuit Creontis thebani ex alto ſanguine filia:ut ſæpius Statius ĩ the
baide:& Seneca in tragœdiis oſtenderunt:nupſitq; primum Laio thebanorum regi. Poſt cuius necem nu-
pſit Oedipo incognito filio:quem poſtq̃ regnum abieciſſe uidit:& filios Eteoclē & Polynicem mutuis uul
neribus ſe confixiſſe:gladio ſe peremit:uel(ut alii dicunt)laqueo ſe ſuſpendit.Eadem habuit fratrem Creō
tem nomine:ut oſtendit Seneca in initio ſecundi actus Oedipi.
I ocaſtus eodem modo ſcribitur:fuit teſte Homero li.x.odyſſeæ filius Aeoli ex Lepatra coniuge.
I onia cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:græcoꝝ eſt regio:atq; colonia in extremitate minoris aſiæ uerſus nos:
media(ut ſcribit Pomponius)inter cariam & æoliam:quam a caria(ut ait Solinus)Mæander filius diuidit
accæpitq; nomen teſte Vitruuio libro quarto de architectura a duce Ionio.nam(ut ait)poſteaq̃ atheniẽſes
ex reſponſis Apollinis delphici cōmuni totius hellados conſilio tredecim colonias uno tempore in aſiā de-
duxerunt:duceſq; in ſingulis coloniis cōſtituerunt:& ſummam imperii poteſtatem Iono dederunt: quem
etiam Apollo delphicus ſuum filium in reſponſis eſt profeſſus:iſque eas colonias in aſiam deduxit:& cariæ
fines occupauit:ubique ciuitates ampliſſimas conſtituit epheſum:militum: myantha: quæ(ut ait)olim ab
aqua uorata fuit:prœnē ſanniteō:colophona:chiū:erythras:phacæa:clazomene:glebede:melite:& ultimo
uenit ſmyrnam.nā & ſubdit idem auctor:eam terræ regionem a duce ſuo Ione appellarunt Ioniam.ibique
deorum immortalium templa conſtituentes cœperunt phana ædificare.Et primo Apollini Pan Ionio ædē
(uti uiderant in achaia)conſtituerunt:& eam doricam appellarunt:quod in doricon ciuitatibus primum fa
ctā eo genere uiderunt.nōnulli uero alii ab Ione Inachi filia hoc mare ionicum cognominatum uolūt quæ
uerſa in bouem:& a Iunone œſtro exagitatā in id mare ſe iecit.ponitur etiaȝ alia ioniæ regio a Solino in ex-
tremis Italiæ:quam ſic quoque dictam dixit ab Ione Naulochi filia:quam procaciter inſidentem uiis Her-
cules interemit:a qua quidem regiuncula ionicum mare dictum quidam uolunt.Alii uero a ſuperiori ionia
eo ꝙ interiacētes inſulas intra ſe duodeciȝ ciuitates habentes contineat.& hoc ionium magnum dici uolūt
ut Virgilius libro æneidos tertio:Inſulæ ionio in magno.Quod uero Italiæ & Siciliæ propinquum eſt: io-
nium minus cognominari contendunt.Seruius autem ſuper id Virgilii Ionio in magno inquit.ioniū ſinū
eſſe immenſum ab ionia uſq; ad ſiciliam & eius partes eſſe adriaticum arcadicumq; & epiroticum.
I ole cum unico.l.ſcribitur:fuit filia Euriti regis œchaliæ:ut in dictione œchalia oſtendimus.& in dictiōe hyl
lus uidimus:qualiter poſt mortem Herculis ex eius iuſſu Hyllus uxorem illam duxit.
I opas cū.i.latino & unico.p.ſcribit̃:fuit aphroꝝ rex unus de procis Didonis:ut punica teſtatur hiſtoria.
I oppe cum.i.latino & duplici.p.ſcibitur:urbs eſt maritima palæſtinæ:quæ(ut quidam uolunt)regia fuit Ce
phei patris Andromadæ. hæc referēte Solino ĩ collectaneis:& Plinio libro quīto naturalis hiſtoriæ:fuit an-
tiquiſſima omnium urbium in toto orbe utpote ante inundationem terrarum condita.Quin & oſtendit ſa
xum:quod uinculorum Andromadæ ueſtigia adhuc retinet:quam expoſitam bæluæ(ut ait Solinus)non ir-
ritus rumor circumtulit.nonnulli uero alii non ioppem palæſtinæ:ſed aliam indiæ urbem fuiſſe dicunt:ubi
Andromada marinæ bæluæ fuit expoſita:cum dicat Ouidius libro primo de arte amādi:
Perſeus andromaden nigris portauit ab indis.Et Sappho ad Phaonem:
Candida ſi non ſum placuit cepheia perſeo
Andromade patriæ fuſca colore ſuæ.
Ego uero etſi ex æthiopiæ indicæ partibus illam fuiſſe confitear:ad Ioppem tamen palæſtine deductā exiſti
mo:cum bæluæ exponenda fuit.
I ota cum.t.exili ſcribitur:nomen eſt litteræ græcæ:quæ formam habȝ noſtri.i.latini :de qua Martialis ĩ fine
libri ſecundi inquit:
Vnum de titulo tollere iota potes.de quo in dictione beta.
I phe fuit teſte Homero in decimo odyſſeæ filia Aeoli ex Lepatra coniuge.
I phinaſſa cum.i.latino utrobique & duplicato.s.ſcribitur:fuit una ex filiabus Prœti argiuorum regis quæ
poſt liberationem ſuam & ſororum nupſit Melampo liberatori:ut uidebimus in dictione Prœtus. fuit &
alia eiuſdem nominis Agamēnonis ex Clytæmneſtra filia:ut libro iliados nono monſtrauit Homerus.
I phis cum.i.latino utrobique ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados nono Patrocli amica:quam Achilles
euerſa urbe in ſchyro quæ troianis auxilia miſerat:inde raptam amico donauit.
I phicrates cuȝ.i.latino &.c.&.t.exilibus ſcribitur:fuit teſte Aemilio Probo:& Plutarcho:uir athenienſis nō

tam magnitudine rerum geſtarum q̃ diſciplina militari nobilitatus. talis enim dux fuit ut non ſolum ætatis
ſuæ cum primis compararetur: ſed ne de maioribus quidam natu quiſquã anteponeretur: multum in bello
eſt uerſatus: ſæpe exercitibus præfuit: nunq̃nã ſua culpa male rem geſſit: ſemper cõſilio uicit: tantũq; eo ua
luit: ut multa in re militari partim noua attulerit: partim meliora fecerit.
I phidamas cum. i. latino ſcribit᷑: fuit teſte Homero libro. xi. iliados: Antenoris filius corpore lato atq; ꝓce⁄
ro: qui ab Agamẽnone interemptus fuit bello troiano.
I phigenia cum. i. latino tribus in locis: &. ph. aſpirato ſcribitur: fuit Agamẽnonis filia ex Clytæmneſtra. hãc
(ut poetæ ferunt) dũ Agamẽnon ĩ aulide famoſiſſimo portu boetiæ ceruaʒ Dianæ ignarus occidiſſet: & ob
id Diana a græcis uentos abſtuliſſet: reſponſo habito: ut Agamẽnonio ſanguine dea placaretur. impetratã
Vlyxis aſtu a matre Clytæmneſtra ſub colore facti matrimonii cum Achille immolare parabant: ſed miſera⁄
tione numinis: oblata a Diana pro ea cerua: Iphigeniam in tauricã regionem uentis deportauit: ubi operã⁄
te dea a Rege Thoante eius ſacris præpoſita fuit: quæ ipſi Dianæ ex humano ſanguine fieri conſueuerant:
unde ait Chorus apud Senecam in octauia:
Leues auræ zephyriq; leues
Tectam quondam nube ætherea:
Qui uexiſtis raptam ſæuæ
Virginis aræ Iphigeniam.
Poſt hæc ut dixit Oui. libro quarto de triſtibus epiſtola quarta: Oreſtes Iphigeniæ frater mactata Clytæm
neſtra matre: & Aegiſtho patruele adultero ob ultionem patris factus exul: & regno pulſus: ac rapta ſibi a
Pyrrho Hermione coniuge inſanus efficitur: ob quod liberandus a Pylade ſocio in tauricam regioneʒ ad
aram Dianæ deducitur: ſed cum gentes illæ alienigenas pro hoſtiis Dianæ immolandis capere cõſueuerint
Oreſtem tunc ipſum forte aduenientem ceperunt. Qui a ſorore Iphigenia cognit⁹: occiſo Thoante Rege
ipſa Dianæ ſimulacrum abſconditum in faſce lignorum ſuſtulit: atq; cum fratre Oreſte aufugit: qui tandeʒ
ad italiam uenientes in aricia ſimulachrum locauere. unde & teſte Herodoto libro hiſtoriarum. iiii. Iphige
nia ipſa deinde apud tauricos pro dea habita & honorata fuit.
I phthime cum. ph. &. th. aſpiratis atq;. i. latino ſcribitur: fuit teſte Homero in odyſſea una ex filiis Icari.
I pidamus cum. i. latino utrobiq; ſcribitur: fuit teſte Orpheo unus ex argonautis.
I phiclus cum. i. latino &. c. exili ſcribitur: fuit filius Amphytrionis: & frater Herculis habuitq; filiuʒ nomine
Iolaum: ut oſtendit Heſiodus in aſpida.
I phitus cum. i. latino &. t. exili ſcribitur: fuit teſte Homero libro octauo iliados: uir troianus: quem Virgili⁄
us libro æneidos. ii. maximuʒ armis dixit: huius filius Archeptolemus fuit auriga Hectoris: poſt mortẽ Eni⁄
phei prioris aurigæ.
I ris cum. i. latino utrobiq; ſcribitur: dicitur a poetis Iunonis nuntia: immo & Iouis: ut ſæpiſſime oſtẽdit Ho⁄
merus: hanc libro. xi. iliados dixit idem Homerus habere alas ex auro & pedes ex aura: & ut Seruius ſuper
quintum æneidos: ex magna parte ſeruatur: ut Mercurius ad concordiã: Iris ad diſcordiaʒ mittatur. Vnde
græce dicit᷑ ἔρισ: quæ lis ẽ: & diſcordia dici uoluit: accipiturq; pro arcu: quem uariis coloribus in cælo con
ſpicimus: ob quod dicitur thaumantis. i. admiratõnis filia: quæ ex illius uariis coloribus naſcitur. nam θαῦ
μα græce latine admiratio interpretatur. Eſt etiã Iris teſte Plinio libro. xxi. naturalis hiſtoriæ: herba ſuauiſſi
mi odoris (cuius radicem in unguentis & medicinis commẽdari dixit) laudatiſſima in illyrico locis ſilueſtri⁄
bus. habetq; caulẽ cubitalẽ & rectũ: florẽq; diuerſi coloris: ſpecie ſicut arcus cæleſtis: unde nomẽ aſſumpſit.
I ronia cum. i. latino utrobiq; ſcribitur: eius tamen prima apud græcos eſt ei diphthongus: ſed quidam abii⁄
ciunt. e. & retinent. i. productam: alii cõtra abiiciũt. i. & retinent. e. ſimiliter ꝓductaʒ: ac ſcribunt eroniaʒ. nã
deriuatur ab εἴρω: quod eſt dico: & inde εἰρωνέομαι in uoce paſſiui: quod eſt cauillor. unde ironiam illu⁄
ſionem interpretati fuerunt: nam figura eſt: cuʒ aliquid per contrarium & illuſionem effertur: ut Horatius:
Optat ephippia bos piger optat arare caballus.
Vnde teſte Seruio: Tunc quoq; fit: cuʒ aliud uerba: & aliud continet ſenſus: ut Virgilius libro. iiii. æneidos
Egregiam uero laudem: & ſpolia ampla refertis
Tuq; puer tuus magnum & memorabile nomen.
I ſchyros prima cum. i. latino: ſequens cum. ch. aſpirato: &. y. græco ſcribitur: & latine fortis interpretat᷑: naʒ
deſcendit ab ἰσχύω: quod eſt præualeo: habetq; accentum in prima.
I ſagoge cum. i. latino & unico. s. ſcribitur: q̃q; in initio apud græcos ſit ei diphthong⁹: ſed a noſtris abiecto
e. retinetur. i. longa: & dici poteſt introductio. Nam componitur ex εἰς: quod eſt in: & ἄγω duco. Vnde
ἀγωγὴ ductio.
I ſæus cum. i. latino &. æ. diphthongo ſcribitur a græcis. hic teſte Libano ſophiſta græco fuit romæ tempore
Domiciani declamator admirandus. de hoc meminit Quintilianus libro duodecimo de inſtitutione orato
ria: quum de genere dicendi pertractans ait: Tranſeo plurimos Lycurgum Ariſtogitona: & his priores Iſæ⁄
um Antiphonteʒ: quos ut homines inter ſe genere ſimiles: differẽtes dixeris ſpecie. Iuuenalis etiaʒ in tertia

ſatyra cum ait de græculis: Ingenium uelox audacia perdita ſermo Promptus & iſæo torrentior. ede quid illum Eſſe putes? hunc etiam Plinius nepos: qui eiſdem temporibus fuit: plurimum laudat in quadam epiſtola inquiens: magna Iſæum fama præceſſerat: maior inuentus eſt: ſumma eſt facultas: copia: ubertas: dicit ſemp ex tempore: ſed tanquã ſcripſerit diu: ſermo græcus immo atticus: præfationes terſæ graciles dulces: graues interdum & erectæ: poſcit controuerſias plures: electionem auditoribus permittit: ſæpe etiã partis ſurgit: iam igitur incipit: ſtatim omnia ac pene pariter ad manum ſenſus reconditi occurſant uerba: ſed qualia quæſita & exculta multa lectio: in ſubitis multa ſcriptio elucet: procœmiatur apte: narrat aperte: pugnat acriter: colligit fortiter: ornat excelſe: poſtremo docet: delectat: afficit: quod maxime dubites crebra anthymemata ſyllogiſmi circũſcripti & effecti: quod ſtilo quoq; aſſequi magnum eſt. incredibilis memoria: repetit altius: quæ dixit ex tempore: ne uerbo quidem labitur ad tantam φρασιν ſtudio & exercitatione peruenit. nam diebus & noctibus nihil aliud agit: nihil audit: nihil loquitur: annum ſexageſimum exceſſit: & adhuc ſcholaſticus tantũ eſt. quo genere hominum nihil aut ſincerius: aut ſimplicius: aut melius. nos uero qui in foro ueriſq; litibus terimur multum maliciæ (q̃uis nolimus) addiſcimus: ſchola & auditoriũ ficta cauſa: res inermis: innoxia eſt: nec minus fœlix ſenibus præſertim. nam quid in ſenectute fœlicius: q̃ quod dulciſſimum eſt in iuuenta. Quare ego Iſæum non diſertiſſimum tantum: uerũ etiam beatiſſimũ iudico. hæc de illo Plinius præfatus ſcripſit. At uero contra uel ex inuidia: uel ex alia quauis cauſa Quintilianus libro. x. de inſtitutione oratoria dixiſſe uidetur: cum ait declamatores quoſdã peruerſa ducit ambitio: ut expoſita cõtrouerſia protinus dicere uelint: qum etiam quod eſt in primis friuolum ac ſcænicum uerbum petant: quo incipiant: ſed tam contumelioſos in ſe ridet inuicẽ eloquentia: & qui ſtultis eruditi uideri uelint: ſtulti eruditis uidentur.

I ſandrus cum. i. latino ſcribit̃: fuit filius Bellerophontis.

I s per. i. latinum ſcribitur: fuit teſte Herodoto li. hiſtoriarũ. i. urbs a babylone diſtans itinere dierũ. viii. apud quã fluuiꝰ eſt nõ magnꝰ: is ſimiliter cognominatꝰ: q bitumẽ (ut ait) ſtructuræ totius babylonis ſubmiſtrauit

I ſis per. i. latinum utrobiq; ſcribit̃: fuit filia Inachi argiuorum regis. dicta primo Io: ut in ea dictione uidimꝰ de qua latius uidebimus in dictione Oſiris: & declinatur genitiuo Iſidis & Iſis: ſicut Paridis & Paris. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam: Vt ſpargat in ædem iſidis antiquo quæ proxima ſurgit ouili. idem & i ea quæ incipit Scire uelim: Nuper enim repeto phanum iſidis: ſed ꝙ etiã faciat huius Iſis oſtendunt poetæ cũ ponunt in accuſatiuo Iſim. Lucanus circa finem libri. viii. Nos in templa tuam romana recæpimus iſim: niſi dicamus eiuſmodi genitiuũ non ſemper accuſatiui regulam ſequi: ut thybridis thybrim.

I ſidorus abſq; aſpiratione: & per. i. latinum ubiq; ſcribit̃: habetq; accentum in penultima: ut uidebimꝰ in dictione proſodia: nomen eſt uiri proprium: quod multi peruerſe ſcribunt: inter quos Apuleius grammaticꝰ alias præſtantiſſimus aſpirari uoluit: quod inter græcos nunq̃ emendate comperit.

I ſion cum. i. latino ſcribit̃: fuit filius Phlegyæ: & pater centaurorũ: de quo uidimus in dictione centaurus.

I ſmenius cum. i. latino ſcribitur: fluuius eſt boetiæ: ſic quoq; cognominatus teſte Diodoro libro hiſtoriarũ v. ab Iſmeno filio Pelaſgi.

I ſter abſq; aliqua aſpiratione: & per. i. latinum in initio ſcribitur: eſt maximus fluuiorum europæ: alio nomine uocatus danubius: ut Ouidius libro. i. de ponto: Ripæ uicina binominis iſtri. Oritur teſte Plinio lib. iiii. naturalis hiſtoriæ in germania iugis montis noriæ: ex aduerſo oppidi gallorum ſcauri: qui uerſus ſeptẽtrionem per innumeras lapſus gentes immenſo aquarum auctu: a ſiniſtris germanos linquens: & a dextris teutonicos: cum primum in illyricũ uenit: mutato nomine iſter dicitur: & longiſſimo peracto curſu ſeptemq; diuiſus hoſtiis ſecundum Solinum: uel ſex ſecundum Plinium in mare ponticum defluit: ut late præfati auctores executi ſunt. & Ariſtoteles libro. ii. meteororũ ait: ſingula ora tanta eſſe: ut in ſexaginta milia paſſuũ longitudinis mare uincant.

I ſtria abſq; aliqua aſpiratione: & per. i. latinũ utrobiq; ſcribitur: ponitur locus ab Herodoto libro hiſtoriarum. ii. iuxta pontum: ad hoſtia iſtri: quem incolere dixit mileſiorum colonos: & ab iſtria abſq; aſpiratione deducitur teſte Pompeio hiſtrio: quæ apud nos aſpiratur: ut in ea dictione uidimus.

I ſthmos cum. th. aſpirato ſcribitur: dicitur hoc nomine ea terræ ſtrictura: quæ inter duo maria concluſa iter porrigit ad cheroneſum: dicente Ouidio in quarta epiſtolarum heroidum: Aequora bina ſuis oppugnant fluctibus iſthmon. Et tenuis tellus audit utrunq; mare: idem in octaua: Qua duo porrectus longe freta detinet iſthmos Vecta peregrinis hippodamia rotis. Et Lucanus libro. i. Gracilis mare ſeparat iſthmos: ſuntq; duo celebres achaicus: ſuper quo fuit urbs corinthi: & thracius ſuper quo teſte Plinio li. iiii. naturalis hiſtoriæ: cardia ſimiliter ciuitas fuit.

I ſmarus abſq; aſpiratione & unico. r. ſcribitur: mons eſt thraciæ teſte Seruio ſuper decimum æneidos: & in buccolico: & (ut refert Vibius) in quadam ſui parte aſperrimus eſt & incultus: in reſiduo uero fertilis uinetis & oliuis: Quin etiam clariſſimus eſt Orphei incolatu: & inde iſmarius: ut Ouidius in prima epiſtolarũ: Dictus es iſmariis iſſe per agmen equis.

Super hoc monte fuit iſmata ciuitas ciconũ: qui gentes ſuut thraciæ: de qua meminit Virgilius li. x. cum ait

Et tris quos idas pater:& patria iſmara mittit.hanc teſte Homero libro.ix.odyſſeæ Vlyxes a troia diſcedés
deſtruxit:quá iam maroniam uocari in gloſula quadam Homeri comperi.

Iſocrates abſqꝫ aliqua aſpiratione & per.i.latinum ſcribitur:fuit græcus orator clariſſimus Gorgiæ auditor
multorum philoſophorum præceptor eximius: ut Macrobius atteſtatur. hic teſte Quintiliano in diuerſo
dicendi genere nitidus fuit & comptus:& palæſtræ magis ꝗ pugnæ accómodatus. omnes dicendi ueneres
ſectatus in inuentione facilis:honeſti ſtudioſus:in compoſitione adeo diligens:ut cura eius repræhendatur
huius orationes adhuc extant:quas maxima ſemper cum uoluptate lego.

Iſus cum unico.s. ſcribit̃:fuit filius nothus Priami:de quo in dictione antimus uidimus.

Italia græcuꝫ uocabuluꝫ eſt:& cum unico.l.&.i.latino utrobiqꝫ:atqꝫ.t.exili ſcribit̃:regio eſt europæ & oíuꝫ
totius orbis celeberrima:prius quidé dicta heſperia ab Heſpero Atlantis fratre:a quo & heſperus occidéta
talis ſtella cognominata fuit.hic teſte Igino pulſus a fratre ab ea regióe:quæ nunc hiſpania dicitur:& ea lo-
ca ubi nunc é italia occupans heſperiam a ſe:ut priſtinam aliam prouinciam nominauit. At uero Macrobiꝰ
li.ſaturnalium primo:qum de diei partibus loquitur inquit:ab heſpero ſtella(quam græci heſperaꝫ dicút)
dicta eſt italia heſperia:ꝙ occaſui ſubiecta ſubiecta ſit.Quod Virgilius libro primo æneidos cóſirmaſſe ui
detur cum ait.

Eſt locus heſperiam graii cognomine dicunt.
Terra antiqua:potens armis atqꝫ ubere glebæ
Oenotrii coluere uiri:nunc fama minores.
Italiam dixiſſe ducis de nomine gentem.nam poſt cognomen heſperiæ dicta fuit œnotria:ſiue ab optio ui-
no quod in illa naſcit̃:ut dixit Seruius ſuper primú æneidos οινοσ græce latine uinum dicit̃:ſiue ut Varro
docet & Pli.li.iii.naturalis hiſtoriæ cóſirmauit:ab Oenotrio ſabinorú rege in ea regnáte. Poſt hæc uero &
italiæ nomen aſſumpſit ab Italo ſiculorum rege:qui(ut ait Seruius)uenit ad eaꝫ parté:in qua regnauit Tur
nus:eáqꝫ ſuo nomine uocauit Italiaꝫ.unde illud eſt: Fines ſuper uſqꝫ ſicanos:hoc eſt uſqꝫ ad ea loca: quæ ſi-
cani.i.ſiculi ſic quoqꝫ a fratre Itali coguominati tenuere.At uero Ariſtoteles libro politicorum.vii.hæc de
italia inquit:Tradunt periti homines illorum locorum fuiſſe Italum quendam œnotriæ regem: a quo mu-
tato noíe:pro œnotris itali ſunt uocitati:oramqꝫ illam maritimam europæ:quæ eſt inter ſcylacæum & lame
ticú ſinum.diſtant uero hæc loca inter ſe meridiei iter.italiæ nomen primum cæpiſſe.hunc ergo Italum tra
dunt agriculturaꝫ œnotrios docuiſſe:cum prius eſſent paſtores uagi:ac palantes:illiſqꝫ leges poſuiſſe:& có
meſſationes inſtituiſſe primum.hæc ille.ſed Varro ab omnibus diſcordare uidet̃.nam lib.ii.de agricultura
ſic ait:Græcia antiqua. prout ſcribit Timæus in hiſtoriis:quas de rebus publicis ſcripſit:taures uocabat ita
los.a quorum multitudine pulchritudine ac fœtu italiam dixit.Eſt & italiæ pars latium ſic dictuꝫ(ut quidá
aſſerunt)ꝙ in italia inter præcipitia alpium apœnimi lateat.Varro a latino dictum putauit.Virgilius a laté
do.unde ait libro.viii.æneidos cum Euandrum Aeneæ loquentem induceret.

Primus ab æthereo uenit ſaturnus olympo
Arma Iouis fugiens:& regnis exul adéptis.
Hic genus indocile ac diſperſum montibus altis.
Compoſuit.legeſqꝫ dedit:latiumqꝫ uocari.
Maluit.his quoniam latuit ſaturnus in oris.Idem Ouidius libro faſtoruꝫ primo confirmauit dicens: Dicta
quoqꝫ eſt latium terra latente deo:& fuit teſte Solino latiú antiquú antea a tyberis hoſtiis ad uſqꝫ lyrim am
nem:qui campaniæ fluuius eſt:minturnas maritimam urbem curſu mediá diuidens.Seruius uero ſuper pri
mum æneidos ait uſqꝫ ad fundos urbem campaniæ contineri:& aliud inſuper eſſe latium dixit:quod a fun
dis uſqꝫ ad uulturnum protenditur.Quare cum antiquum latium heſperiam poſtea cognominatú ipſe di-
xerit.uoluit hoc a Virgilio annotari cum dixit libro æneidos.vii.Mos erat heſperio in latio.Rurſuꝫ & hæc
omnis ora nonnunꝗ poſt hæc auſonia dicta fuit.nam ut ſubdit Ariſtote.ad ea quæ ſupra dixit: incolebant
inquit eam italiæ partem:quæ ad tyrrhenam uerſa eſt opici qui nunc Auſonii nominant̃.hæc ille:& ut qui-
dam ferunt ab Auſonio Vlyxis filio:ſic quoqꝫ cognominata fuit.Quodqꝫ nomen duraſſe uſqꝫ ad romanos
conſules oſtendit Liuius libro.ix.ab urbe dicens:Minturnas & ueſtinas urbes auſonidum gentem eé. Qua
re dixit Virgilius libro.viii.æneidos:Tum manus auſoniæ & gentes uenere ſicanæ.Sæpius & nomen poſu
it ſaturnia tellas.nam poſt hæc quoqꝫ ipſa eadem ora magna græcia nuncupata fuit. Et ut dixit Plinius lib.
.iii.naturalis hiſtoriæ fluuius ſilaris campaniá a lucania diuidit.erat igitur in campania neapolis ſalernuꝫ &
capua:a cuius planicie(qa alia italiæ pars eſt plurimum montuoſa)dictam campaniá multi uoluerunt.Poſt
campaniam eſt lucania.poſt lucaniam uero brutium ſiue calabrya: quæ uſque in rhegium terminatur. oís
igitur iam Italia inter adriaticum & tuſcum mare ſiue ſuperum & inferum in formam cruris(ut nobis ma-
gis placet)extenditur:& a iugis alpium porrecta dorſoqꝫ apœnini montis ſe paulatim attollens uſqꝫ ad rhe
ginuꝫ uerticé & littora brutioꝝ ꝓtendit̃.ná in ultimo ſui in duo cornua ſcindit̃.Quoꝝ alteꝝ(& qd̃ breuiꝰ
é)ioniú reſpectat æquor:alteꝝ ſiculú i extremitate rhegiú oppidú cótinés eiꝰ lógitudo ab auguſta prætoria
quæ(ut dixit Pli.lib.iiii)i alpineo fine ſita eſt:& ꝑ romam capuáqꝫ porrigit̃ uſqꝫ ad oppidum rhegium:teſte

Solino decies centena & uiginti milia paſſuum colligitur.latitudo uero ubi plurimum quadringenta decē Vbi minimū centuꝫ triginta ſex milia.umbilicum(ut Varro tradidit)in agro reatino habet.hæc dudum teſte Plinio præfato in libro tertio ex latere maris ſuperi rubiconem fluuium pro finibus habuit.Quod Lucanus libro primo prius dixiſſe uidetur:cum ait:Et gallica certus Limes ab auſoniis diſterminat arua colōis ita ut a rubicone uſqꝫ ad alpes gallia fuerit:quæ ciſalpina dicebatur:& non Italia.nõnulli uero hos fines de prouincia quo ad romanos duces:& non quo ad generalem Italiæ ſitum intelligere uoluerunt.

I thaca cum.i.latino in initio:& th aſpirato atqꝫ.c.exili ſcribitur:inſula eſt teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ ante leucada & achaiam poſita:cantatiſſima quidem domino ulyxeo.in qua mons neritos eſſe dicitur:a quo tota inſula nõnūqꝫ neritos nuncupatur.

I thatus eodem modo ſcribitur:& cognomen fuit Vlyxis ab ithaca inſule ſuſceptum.

I tymoneus prima cum.i.latino ſequens cum.t.exili:ſequente.y.greco ſcribitur:fuit teſte Homero libro undecimo iliados Hyperochi filius:uir in primis ſtrenuus:& in bello pyliorum cum helidenſibus ab Neſtore iaculo interfectus.

I thyreus cum.th.aſpirato:ſequente.y.græco ſcribitur:dicitur quaſi ithyneus:hoc eſt directiuus:ab ἰθύνω uerbo græco:quod eſt dirigo.unde epitheton ponitur a Virgilio arcuum parthicorum:cum dixit libro georgicorum ſecundo:

Ithyreos taxi torquentur in arcus.

I tys prima cum.i.latino:ſequens cum.t.exili:ſequente.y.græco ſcribitur:fuit Terei thracum regis filius:qui a matre Progne in fruſta deſectus patri in cibum datus fuit:ut late monſtrauit Ouidius libro metamorphoſeos.& libro ſecundo de fine titulo ait:Atqꝫ ſua cæſum mare quærūtur itym.& eſt faſianus:ut dixit Seruiꝰ:nam in faſianum conuerſum Itym dixere poetæ.

I udæus cum.æ.diphthongo ſcribitur:nomen eſt deductum a iudæa:quæ ſimiliter per.æ.diphthongū ſcribitur.& prouincia eſt palæſtinæ:quam pulcherrime Solinus in collectaneis deſcripſit:& iudei populi:quæ gens eſt teſte Plinio libro.xiii.naturalis hiſtoriæ contumelia numinum īſignis.

I ugurtha cum th aſpirato ſcribit̄ a græcis:fuit numidiæ rex:de quo Saluſtius elegantiſſimā ſcripſit hiſtoriā.

I ulus cum unico.l.ſequente.u.ſcribitur:fuit Aenæ filius:de quo uidimus in dictione Aſcanius.cuiusderiuatiuum teſte Priſciano libro ſecundo eſt Iulius:cum.i.latino poſt.l.& ante.u.Virgilius libro æneidos primo:

Iulius a magno demiſſum nomen iulo.

Dictionum græcarum:quæ latine ſcribuntur:& ab.i.littera initium ſumunt orthohraphia finit.

Incipit earum:quæ a.k.conſonante ſcribuntur.

Littera conſonans cum eandem habeat in metro poteſtatem:ac in uoce.ſonum cum.c.noſtra conſonante:penitus ſuperuacua eſſe uidet̄:ut dixit Priſcianus:& ante illuꝫ prius dixerat Quintilianꝰ:nec ulla prorſus uidet̄ ratio cur in dictionibus.græcis.a.ſequenti potius ſcribi debeat.k.qꝫ.c.ut nonnulli ex modernioribus abſqꝫ ratione uoluerūt:cõperimus etiam Nigidiū Figuluꝫ:quo & Varrone nemo apud romanos doctior habitꝰ fuit:nunqꝫ in cõmentariis ſuis.k.aut.q.fuiſſe uſum:ideoqꝫ nos omnes dictiões græcas quas latine trāſcribendas nouimus per.c.ipſuꝫ & nõ per.k.ex maiorꝝ noſtrorꝝ auctoritate ſcribemus. Et maxime cum id idē Feſtum approbatiſſimū auctorem obſeruaſſe nouerimus.

K yrieleiſon prima cum.y.græco:& reliquæ cum.i.latino ſcribunt̄:dictio eſt compoſita ex kyrie quod ſignificat domine:hoc eſt uocatiuuꝫ huius nominis kyrios qui eſt dominus: & eleiſon: quod eſt miſerere:hoc eſt imperatiuum huius uerbi ἐλέω quod eſt miſereor:ſed in compoſitione ꝑ colliſioneꝫ abiicit̄ primæ dictiõis ultimum.e.per modum quem ſupra uidimus:& proferri debet cum accentu in penultima.

Dictionum græcaruꝫ:quæ latine ſcribuntur:& a.k.littera initium ſumunt orthographia finit.

Incipit earum:quæ ab.l.conſonante ſcribuntur.

Abatus cum.t.exili ſcribitur:nomen eſt uiri propriū:de quo ſæpe Plutarchus meminit

Labdacus cum.c.exili ſcribitur:fuit Polydori filius filii Cadmi:& frater Laii.

Labynetus cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarꝝ primo uir babyloniꝰ filius Nictocris reginæ babyloniæ:& ipſe fuit babyloniorum tyrānus.

Labyrinthus ſecunda cuꝫ.y.græco:ſequens cum.i.latino:& ultima cū.th.aſpirato ſcribit̄:fuit ſtructura pro magna ſui parte ſubterranea:uiarum ambagibꝰ adeo inflexa:ut nemo:qui intraſſet poſſe inde exire diceret̄:& teſte Pli.li.xxvi.naturalis hiſtoriæ:in quattuor mundi partibus compertus fuit:ut primus in ægypto:ſecundus in inſula cretæ:tertius in inſula lemni:quartus in cluſio italiæ oppido:ſed creticus famoſior habet̄:& a poetis græcis & latinis maxīe decātatus: fabricatuſqꝫ a Dædalo ingenioſo fabro:dicente Ouidio li.viii.metamorpho.

Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis.
Ponit opus:turbatqꝫ notas & limina flexu.
Ducit in errorem uariarꝝ ambage uiaruꝫ.Et ſubdit:Vix ipſe reuerti Ad limen potuit:tanta eſt fallacia tecti.

Sed teſte

Sed teſte Plinio centeſimam tantum portionem labyrinthi ægyptii accæpit: quem pro exemplo habuit.

Lacæna cum.æ.diphthongo &.c.exili ſcribitur: genus eſt ueſtimenti.

Lachana cũ.ch.aſpirato ſcribit᷑: græcũ eſt uocabulũ & numeri pluralis: atq; oẽ genus oleris in ſe cõpræhẽdit.

Lacenus cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur: & facit fœmininum lacena & neutrum lacenũ: nomen eſt deductum a laconia: & dicitur laconicus. Virgi. li. Georgico.ii. Virginibus bacchata lacenis.i.laconicis.

Laconia cum.c.exili ſcribitur: prouincia eſt ĩ achaia ſiue pelopõneſo: quæ teſte ſeruio ſuper quartũ georgicorum: œbalia dicta fuit. Idem ſenſiſſe uidetur Virgilius & Statius in achilleide: cum dixit: Soluerat œbalio claſſem de littore paſtor Dardanus. De quo in ea dictione uidebimus.

Lacedæmonia ſecunda cum.c.exili: &.c.abſque diphthongo: ſequẽs cũ.æ.diphthongo ſcribit᷑: fuit laconiæ urbs condita a Lacedæmone Iouis filio ex Taygeta. & nonnunq̃ a poetis declinat᷑ Lacedæmon: huius lacedæmonis. ut Ouidius in prima epiſtolaꝝ: O utinam tunc cum lacedæmona claſſe petebat Obrutus inſanis eſſet adulter aquis. Hæc eadẽ alio noĩe etiã ſparta dicta fuit: ut in ea dictione uidebimus.

Lacheſis cum.ch.aſpirato ſcribit᷑: fuit una ex parcis: ut uidimus in dictione Atropos. de qua ait Martialis in primo. Nil adicit penſo lacheſis: fuſoſque ſoroꝝ Explicat: & ſemꝑ de tribus una rogat.

Lacinium cum.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit᷑: promontoriũ eſt italiæ inter adriaticũ & ionicum mare: ſic quoq; cognominatũ: ut in quibuſdã Theocriti gloſulis comperi: a Lacinio latrone quodam: qui illum inhabitans: ab Hercule interemptus fuit. Idem Seruius ſuper tertium æneidos: affirmare u idetur. Fuit etiã famoſum ex templo Iunonis laciniæ. ut Virgilius: Attollit ſe diua lácinia contra. Eſtq; ex parte orientali ꝓpinquum crotonæ: ut oſtendit Theocritus in ea ægloga quæ incipit: ειπεμοι ω κορυδων.

Lacina eodẽ modo ſcribitur: cognomẽ eſt Iunonis: a lacinio ꝓmõtorio tractũ: ſuꝑ quo ædẽ habuiſſe diximus quã Herculẽ interfecto Lacinio latrone & loco expiato: cõſtituiſſe in eiſdẽ Theocriti gloſulis cõperi.

Lacydes cũ.c.exili &.y.græco ſcribit᷑: fuit cyrenæus philoſophus Alexãdri filiꝰ: & nouæ academiæ princeps: atq; Arceſilai ſucceſſor. Fuitq; uir mire ſeueritatis: & ab adoleſcẽtia ſtudioſus: ſed pauper. Habuitq; ſcholã in horto: quẽ Attulus rex fieri curauerat: qui & Lacydiꝰ eſt appellatꝰ. Mortuꝰ eſt ex paralyſi: quã ex immodica potatione cõtraxerat: cum iam.xxvi.annos in ſchola regẽda cõſumpſiſſet.

Laocoon cũ.c.exili: precedẽte unico o: & duobꝰ ſequentibꝰ pleno nomine: hoc eſt ſine ſynæreſi ſcribit᷑. Nam cum ſynæreſi duo illa o: quoꝝ primũ eſt breue: & ultimũ longũ: quia eſt ω mega apud illos: in unum longũ conuertuntur. & ſcribitur apud græcos λαοκων cum accentu circũflexo in ultimo: ut uidebimꝰ in dictõne proſodia. At cum plenum nomen eſt: habet accentũ acutum in penultima: quod in dictõne græce declinata etiam a noſtris obſeruari debet. ut ibidẽ oſtẽdimus. Fuitq; ut nõnulli ferunt: regis Priami filius: & Apollinis ſacerdos. de quo Virgili. lib. æneidos.ii.inquit: Primus ibi ante omnes magna comitante caterua Laocoon ardẽs ſumma decurrit ab arce. Et deinde ꝑſequit᷑: queadmodũ haſta percuſſit fatalẽ equm a doloſis græcis confectum: ob quod a duobus ſerpentibꝰ cum duobꝰ paruis filiis poſtea compræhenſum: necatũ depaſtũq; oſtendit. Verum Euphorion referente Seruio dixit: cum poſt aduẽtũ græcoꝝ ad troiam ſacerdos Neptuni lapidibus a troianis occiſus eſſet: quia illoꝝ aduentũ ſacrificiis non prædixit: & poſtea Neptuno troiani ipſi ſacrificare uellent Laocoon tymbræi Apollinis ſacerdos ſorte ad id ductus eſt: ut ſolet fieri cum deeſt ſacerdos certus. Et cum hic piaculũ commiſiſſet ante ſimulachrũ numinis cum uxore coeundo: ob id quoq; immiſſis draconibus cum ſuis filiis interemptꝰ eſt. Et hoc quidẽ habere hiſtoriã dixit Seruius: Sed Virgiliũ ad troianoꝝ excuſatõem aliter interpretatũ fuiſſe. Cuius rei a Virgilio deſcriptæ ſimulachrũ dixit Pliniꝰ libro xxxvi. naturalis hiſtoriæ: in domo Titi imperatoris romæ ſuo tempore eſſe opus omnibꝰ & picturæ & ſtatuariæ artis præponendũ ex uno lapide eũ: ac liberos draconũq; mirabiles nexus de conſilii ſententia fecere ſummi artifices Argeander Polydorus & Athenodorus.

Lacrines cum.c.exili &.i.latino ſcribitur. fuit teſte Herodoto lib. hiſtoriarum primo: uir lacedæmonius miſſus ad Cyrum.

Læmargia cũ.æ.diphthongo ſcribit᷑. dicit᷑ a noſtris ingluuies. & inde læmergus guloſus.

Læna cũ.æ.diphthongo ſcribit᷑. genus eſt uirilis ueſtimẽti: quod ſuꝑ alia portabat᷑. ut Virgili. in.iiii. Ardebat murice læna. hoc Homerus clænam uocat. ut in ea dictione uidimus.

Læpherigones prima cũ.æ.diphthõgo: ſequẽs cũ.ph.aſpirato ſcribit᷑: populi ſunt quidã.

Laertes cum.t.exili ſcribit᷑. fuit Acriſii filius & pater Vlyxis: ipſo dicente apud Ouidiũ lib.xiii.metamorphoſeos: Acriſius illi: Iuppiter huic. Hic cum ob filii abſentiã laborioſam uitam duxerit: tertio anno poſt reditũ Vlyxis mortuus eſt: ut teſtis eſt ditis. Et quia eiuſmodi nomina græca terminata in es mittunt etiã nominatiui terminatõem in a: declinatiõem recipiũt latinã. ut Anchiſes & Anchiſa huius anchiſæ: & Laertes ac Laerta huius laertæ. & ablatiuũ etiã finit in a. Ouidius tertia epiſtolaꝝ: Laertaq; ſatus per quos comitata redirẽ. Nam ſi diceret Laerte: minime ſtaret uerſus: cum illud.e.breue eſſet. Sed de his ſatis ſuperq; uidimꝰ in dictione Anchiſes. Quin & notandũ eſt non ſolum Laertes triſyllabũ inueniri ſed biſſyllabũ: quod in patronymico laertiades apud Horatiũ in primo carminũ annotauimꝰ. Sic enim antiquiſſimos textus ſcriptos cõperimus: Non tu Laertiaden exitiũ tuæ gentis non pylium neſtora reſpicis. ſunt enim uerſus aſclepiadei. Alii

uolunt ab eo uerſu tu abiiciatur: remanetq; non laertiaden exitium tuæ: ſtareq; uerſu ſine ſynæriſi: ſicut apud Ouidium in heroidibus: Laerteſq; ſenex Telamachuſq; puer. Et apud Horatiū in ſecundo ſermonū O Laertiade quicquid dicam aut erit aut non. ubi ea biſſyllabum poſuit. at Ouidius Horatii textum quem adduximus in carminibus. æ. monoſyllabum confirmans in duodecimo ſic inquit: Laertiadæq; fuit tantæ fiducia laudis. ubi aliter uerſus non ſtaret: niſi laertiadæ tetraſyllabum eſſet.

Læſtrygones prima cum. æ. diphthongo ſequens cum. t. exili & y. græco ſcribit̃: fuerūt teſte Martiano libro vi. in extremo Italiæ uerſus Siciliam gentes feritate famoſæ. ad hos teſte Homero libro decimo odyſſeæ cū diuerteret Vlyxes: & illos aduerſos experiretur unica perdita naue diffugiens peruenit ad Circen. Deinde cum rediens peruenit ad phæacas: & in conuiuio Alcinoi hos & cyclopas humana carne ueſci narrare: tanq̃ fingentem & mendacem nōnulli aſpernati ſunt. ut Iuuena. in ſatyra: Quis neſcit uoluſi: Fingentem immanes læſtrigonas atq; cyclopas. Sed id uerum fuiſſe aſſeruit Plinius circa initium libri ſeptimi naturalis hiſtoriæ. ob quod Aulus Gellius libro. xv. noctiū atticarum: præſtantiſſimos inquit uirtute prudentia uiribꝰ Iouis filios poetæ appellarunt: ut Aeacum: & Minoa: & Serpedona. ferociſſimos & imanes & alienos ab omni bumanitate tanq̃ in mare genitos Neptuni filios dixerunt: ut cyclopa & cercyona & læſtrigonas.

Laius cum. i. latino ſcribitur: fuit unus pater Oedipi. alter filius Polydori filii Cadmi & frater Labdaci.

Lamachus cum. ch. aſpirato ſcribitur: nomen eſt uiri athenienſis proprium.

Lamius cum. i. latino ſcribitur: mons eſt ioniæ notus fama Endymionis. unde & ipſe Endymion lamiꝰ cognominatus eſt. Ouidius li. ſecundo triſtium: In uenerem anchiſes in lunam lamius heros.

In cererem iaſius qui referatur erit. Et libro tertio de arte amandi: Lamius endymeon non eſt tibi luna rubori & reliqua.

Lampia cum. i. latino ſcribitur: fluuius eſt arcadiæ. de quo meminit Statius in quarto thebaidos cum ait: Cadenſq; iugis lampia niuoſis.

Lampſacum cum. m. ante. pſ. & c. exili ſcribitur: fuit teſte Cicerone libro tertio uerrinarum oppidum in helleſponto clarum & nobile: cuius ciues lampſaceni dicūtur: quæ dictio abſq;. æ. diphthongo ſcribitur: ex eo oppido oriundus fuit Priapus: qui teſte Seruio ob magnitudinem uirilis membri ab aliis ciuibꝰ pulſus fuit & teſte Pli. li. quinto naturalis hiſtoriæ: eam urbem Homerus adraſtiam uocitauit.

Lampetia cum. t. exili & i. latino ſcribitur: fuit Solis filia ex Neæra ſororq; Phætuſæ. hæc tranſeunte Vlyxe patri armēta cuſtodiebant: ut uidebimus in dictione Phætuſa.

Lampheus cum. ph. aſpirato ſcribitur: mons eſt arcadiæ teſte Pli. libro quarto naturalis hiſtoriæ.

Langia cum. i. latino ſcribitur: fons eſt in nemæa ſilua arcadiæ ut oſtēdit Statius in quarto thebaidos: & nos ſupra uidimus in dictione Hypſiphile.

Laphithæ ab aliquibus cum. ph. aſpirato: a nōnullis cum. p. exili: uidelicet lapithæ: & ultima cum. th. aſpirato ſcribitur: fuerunt in theſſalia alpeſtres populi: qui bella cum centauris geſſere. unde Virgilius li. georgicorum ſecundo ait: Et magno ilæū laphithis cratere minantē. de quibus in dictione centauri uidimus.

Lapathum cum. p. exili & th. aſpirato ſcribitur: herba ea eſt: quā ſolo radicis nomine a uulgo cognominari exiſtimo: eamque uſque ad tria cubita deſcendere dixit Plinius libro. xviiii. naturalis hiſtoriæ ubi plura de lapatho loquitur.

Larius cum. i. latino ſcribitur. Quidam græcum nomen eſſe putāt. & a λᾶροσ aue: quæ latine fulica dicitur deductum. nam lacus eſt Italiæ teſte Seruio ſuper ſecundū georgicorum uicinus alpibus: apud quē fulica maxime abūdat. Idem iuxta Catonem in originibus per ſexaginta tenditur miliaria. & larius huius larii facit: ſicut Iulius Iulii Mercurius Mercurii.

Lariſſa cum. i. latino & duplici. ſ. ſcribitur: fuit theſſaliæ urbs. & ob uicinitatem: quam habebat ad pthiā (ut dixit Seruius) Achillis eſt dicta patria: dicēte Virgilio libro æneidos ſecūdo: Quos neq; tydides nec lariſſeꝰ achilles. & Lucanus libro ſexto ciuitates theſſaliæ cōnumerans ait: Atq; olim lariſſa potens.

Lariſe: quæ cum. i. latino & unico. ſ. ſcribitur: urbs eſt æoliæ: ut ſcribit Herodotus libro hiſtoriarum primo.

Larodii cum unico. r. ſcribitur: populi ſunt teſte Horodoto libro hiſtoriarum quarto in aſia ſcythica.

Laodonia cum. o. poſt. a. in ſecunda: & per. i. latinū in penultima ſcribitur: fuit teſte Homero libro ſexto iliados filia Bellerophontis: quæ ex compreſſu Iouis effecta grauida dium Sarpedanē genuit. Sed Laodamiæ (ut ait Homerus) Diana irata mortem attulit.

Laomedon cum. o. poſt. a. ſcribitur: fuit filius Ili regis troiæ: cuius omnē genealogiam poſuit Homerus uſq; ad Hectorem & Aeneam: de qua in dictione Priamus plene uidebimus.

Laodocia cum. o. poſt. a. & c. exili: atq;. i. latino ſcribitur: nomen fuit prouinciæ.

Laodice cum. o. poſt. a. & i. latino: atq;. c. exili ſcribitur: fuit una ex filiabus Priami formoſa quidem: & quæ Helicaoni filio Antenoris regis thraciæ nupſit: ut oſtendit Homerus libro iliados quarto: altera fuit Agamēnonis filia ex Clytæmneſtra: ut idem libro octauo iliados enarrauit.

Laodicus cum. o. poſt. a. & per. i. latinum: atque. c. exili ſcribitur: fuit teſte Homero libro iliados quarto: Antenoris traiani filius.

L aodocus cũ.o.poſt.a.& ante.e.exile ſcribitur:fuit teſte Homero libro octauo odyſſeæ:Alcinoi regis phæacum filius.Item & Laodamas alter ἀλαθόος ϖαῖς ἀλκινόοιο.

L atona cum.t.exili ſcribitur:fuit Cæi Titani filia:dicente Niobe apud Ouidium libro.vi.Neſcio quam audetis nataꝫ titanida cæo Latonam præferre mihi.fuitq́ꝫ mater Apollinis & Dianæ:quæ ab illa Latonia dicit̃.Virgilius:Aſtrorum decus & nemorum latonia cuſtos.

L atomiæ cuꝫ.t.exili ſcribitur:dicuntur a noſtris lapidicinæ.Nec apud nos ſingulare habet q̃ꝗ̃ apud græcos λατόμιον comperim in ſingulari.at in plurali dici poſſunt quaſi λιθον id eſt lapidum τομῖαι inciſores.unde Liuius in bello macedonico ſcribit.M.Catonem ſuperiorem:qui dictus eſt cenſorinus in cenſura feciſſe atria duo martium & titium in latomiis.idem in ſexto libro belli punici ſecundi incendium romæ deſcribens ſic ait:Cõpræhenſa poſtea priuata ædificia:neq;.n.tunc baſylicæ erant compræhenſæ latomiæ:forumque piſcarium:& atriũ regium:ædes uix Veſtæ defenſa.

L atymnus cum.t.exili &.y.græco:ſequente in ultima.m.ante.n.ſcribitur:mons eſt cariæ:ſuper quem Endymiona etiam obdormiuiſſe dicunt poetæ:ut Cicero refert libro primo:de queſtionibuus tuſculanis.

L atro cuꝫ.t.exili ſcribitur:dictio eſt græca teſte Seruio ſuper.xii.æneidos circa initiũ.& deducit̃ a λατρεύω:quod eſt ſeruio.nam(ut ipſe Seruius inquit)latrones dicuntur obſequi & ſeruire mercede:& conducti milites uocantur latrones.Et ſubdit:moris autem erat:ut hos imperator circa ſe haberet:& primos mitteret ad omne diſcrimen.nam ut dixit Virgilius latronis telo.i.uenatoris fixum leonem ideo dixit:quia etiam uenatores operas ſuas locare conſueuerunt.Varro tamen dixit hoc nomen poſſe etiam latinaꝫ habere etymologiam:ut latrones dicti ſint:quaſi laterones:quia circa latera leguntur:quos nunc ſatellites uocant.una tamen eſt ſignificatio licet diuerſa etymologia.

L eæna prima cum.e.abſq; diphthongo:ſecunda cum.æ.diphthongo ſcribitur:græcum eſt uocabulũ:quod leonem fœminam indicat.Virgilius in Alexi:Torua leæna lupum ſequitur.Et libro georgicorũ tertio:Catulorum oblita leæna.Vbi dixit Seruius:leæna græcum eſt:ſicut dracæna.nam nos hic & hæc leo dicimus.lea namq; uſurpatum eſt:quia in.o.exeuntia maſculina ex ſe fœminina non faciunt:ut fullo latro leo.Sane an inter omnem uitam leæna unum pariat:ut ſcripſit Herodotus libro hiſtoriarũ tertio:uel plures gignãt & educet catulos:ut uoluit Homerus:ab Ariſtotele in li.de animalibus determinatum fuit plene.

L ebes cum.e.abſq́ꝫ aliqua diphthongo ſcribitur:& eſt teſte Porphyrio ſuper nonum iliados:Homeri libruꝫ uas æneum in quo res bulliunt.

L eleges cum unico.l.& abſq; diphthongo ſcribitur:populi ſunt:quos(ut nõnulli ferunt)alio nomine theſſalos uocitamus:quaſi λελογισ μενους:hoc eſt rationales:quia cæteris græciæ populis præſtare uidebantur.Lucanus de theſſalia loquens ait:Mox lelegum dextra preſſum deſcendit aratro.Herodotus uero lib.hiſtoriarum primo dicere uidetur hos illos maritimos fuiſſe populos:qui poſtea cares uocati fuerunt.

L ectus cum.c.&.t.exilibus ſcribitur:uerbum eſt græcum:& apud illos in neutro genere λέκτρον dicitur.Euripides ἑκάβη inquit:λεκτρα γαμέμνον.Homerus ſimiliter in batrachomyomachia.

L eda cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Tyndari regis coniunx:cum qua Iouem ſub forma Cycni concubuiſſe dixere poetæ.Eamq; ouum unũ perperiſſe:ex quo nati ſunt Caſtor & Pollux.Sed quod duo oua ediderit:intellexiſſe uidetur Horatius cum dixit:Nec gemino bellum troianum orditur ab ouo.Fuit etiaꝫ mater Helenæ.& a Leda ledæus cum.æ.diphthongo in penultima deriuatur.Virgilius li.æneidos tertio:Ledæam hermionem lacedæmonioſq; hymeneos.

L emnos cum.m.ante.n.ſcribitur:una eſt ex cycladibus ægæo mari circunflua:in quam Iuno Vulcanum filiũ cum eum turpem peperiſſe conſpiceret:e cælo deiecit.Hic poſtea cum deorum faber effectus eſſet:ad hãc inſulã ab ætna refocilatiõis cauſa redire ſolebat.ubi ut ait Statius libro.v.thebaidos:Lenius ignifera feſſus reſpirat ab ætna:Veſtit athos nemorumq; obſcurat imagine pontum.

L enæus prima cum.e.abſq; diphthongo:ſequens cum.æ.diphthongo ſcribit̃:nomen eſt Bacchi deductum a λῆνοσ:quod eſt torcular.Virgi.li.georgicorum ſecundo:Huc pater o lenæe ueni.

L eochares cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit ſculptor ſua ætate eximius.de quo uidebimus in dictõe mauſolus

L eonides cum.i.latino ſcribit̃:fuit nobilis ſparta:& deĩde rex eo modo quo ſpartani regem habebant.Hic non modo miranda contra Xerxem ægit:ſed pene incredibilia:ut apud græcos Herodotus libro hiſtoriarum ſeptimo:& apud noſtros Iuſtinus libro epitomatum ſecundo:oſtenderunt.Quin & genealogiam traxiſſe ab Hercule oſtendit idem Herodotus in eodem libro cõnumerans omnes eius progenitores uſque ad Hyllum & Herculem.Fuit & alius Leonides Alexandri magni pedagogus:qui teſte Quintiliano li.primo:de inſtitutione oratoria eum quibuſdam uitiis imbuit:quæ robuſtum quoq; & magnum regem ab illa inſtitutione puerili perſecuta ſunt.

L eitus cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit teſte Homero libro ſecundo iliados:unus ex quinq; boetiorum principibus:qui ad troiam uenere.

L erna cum.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:regiuncula quædam eſt in arcadia:ſic quoq; a Lerno rege cognominata:iuxta quã fuit argos.iuxta quam fuit Argo oppidum unde græci Argiui dicti ſunt ut uidimus i dictõe

Argos. Et a lernas lernæus cum .æ. diphthongo deducit᷑. unde lernæa palus: in qua fuit hydra quinquaginta capitum ab Hercule poſtea interfecta: ut uidimus in dictione hydrus. Ideo ait Virgi. libro æneidos octauo:
Lernæus turba capitum circumſtetit anguis.

L ethargus prima cum .e. abſq; diphthongo: ſequens cum .th. aſpirato ſcribit᷑: ille dicitur qui obliuione patit᷑. & deſcendit a ληθη: quod eſt obliuio. unde etiam lethæus.

L ethæus eodem modo ſcribit᷑: & eandem habet deriuationem. poteſtq; latine dici obliuioſus.

L ethum eodem modo ſcribit᷑: ponitur a noſtris pro morte. & a ληθη: quod eſt obliuio teſte Feſto traductum eſt. Alii teſte priſciano in decimo latinum faciunt: & a leo uerbo ſimplici naſci dicunt: quod in uſu ſic quoq; non eſt: ſed in compoſitione deleo deleui habetur. unde letuȝ dici uolunt: quia uitam deleat. quod ſi ſic eēt abſq; aſpiratione ſcribi deberet. Sed magis placet græcum eſſe: & a ληθη deduci. unde etiā teſte Solino fluuius ille: qui in aphrica iuxta beronicē urbem fluit: lethes hoc eſt obliuionis amnis uocatur: quem ut ait putant inferna inundatione prorumpere: & apud priſcos uates latex obliuionis commemoratur. De quo Lucanus libro octauo meminit cum ait: Quam iuxta lethes tacitus prælabitur amnis: Infernis ut fama trahens obliuia uenis. Et inde lethargus & lethæus: ut ſupra uidimus. At uero lætum quod latinum eſt: & a leo deſcendit: eo quod ex lætitia quis faciem delatare dicatur: cum .æ. diphthongo & .t. exili ſcribit᷑. Idque appellamus: quod aſpectu gaudium promit. Nam gaudere proprie eſt intrinſecus: Lætari extrinſecus. Et qa natura ſic inſtitutum eſt: ut quæ bona corporis habitudine ſunt alacriora: quæ uero debili triſtiora ſint: eo fit ut pinguia uocemus læta: ut lætas oues: lætos gregres: læta armenta. & hinc transferimus ad ſimilia: ut ad ſegetes: ad uites: ad oliueta: ad cæteras arbores. Vnde quemadmoduȝ illa: ita hæc quoq; qualia ſint: declarat aſpectus. Verumtamen non appellantur homines læti ob fœcunditatem: pinguedinem: pulchritudinem: grauitatem. & ſimilia. Sed ob ea quæ tantum in noſtros uſus cedunt: lætitiam nobis uoluptatemq; parietia. Qua ſane regula multifariam lætum & ſine ambiguitate in utendo ſuppeditabit. Vnde apud Seruiū ſignificat fœcūdum: pingue: grauidum: pulchrum: uiride. & multa alia: quæ ex Virgi. annotauit.

L eucothea cum .e. exili: & .th. aſpirato ſcribitur: fuit filia Cadmi ex Hermione coiuge: quæ & alio nomine dicta fuit Ino uxor Athamantis regis thebarum. quæ ut maritum ſuum furere conſpexit: cuȝ Melicerta filio in mare præcipitem ſe dedit. Et ut ait Cicero de natura deorum dicta fuit a græcis quidem Leucotha: a noſtris uero Albunea: ſeu alba dea. Nam λευκη alba dicitur: & θεα dea. Ab aliquibus uero interpretatur Matuta etiam græco uocabulo. quæ ab Homero ponitur pro Aurora. Vnde teſte Priſciano matutinum deriuatur. At uero Melicertam Palæmona dixerunt: dicente Ouidio: Leucotheaq; deam cum matre palæmona dixit. Sed a noſtris Portunus cognominatus eſt.

L eucothoe ſecunda cum .e. exili: penultima uero per .th. aſpiratum ſequente .o. uocali ſcribitur: & alia fuit a ſuperiori. nam a θεω: quod eſt curro deriuatur: quaſi alba fuerit & currens. fuit Orcami ex Eurimone filia: illa dicente apud Ouidium li. metamorphoſeos quarto:
Rexit achimenias urbes pater orcamus: iſque
Septimus a priſco numeratus origine belo. Et paulo prius dixerat:
Tempore leucothoe multarum obliuia fecit
Gentis odoriferæ: quam formoſiſſima partu
Edidit eurymone. & reliqua.

L eucippus cum .e. exili contra græcorum grāmaticas regulas: & .i. latino: atq; duplicato .p. ſcribitur: fuit philoſophus eleates patria. ſecundū uero quoſdam alios abderites: & fuit Zenonis auditor.

L eutychides ſecunda cum .t. exili ſequente .y. græco: atq; .ch. aſpirato: & .i. latino ſcribit᷑: fuit teſte Herodoto li. hiſtoriarum ſexto: uir lacedæmonius inimicus Demarati: poſt cuius fugam conſtitutus fuit ſpartanorum rex.

L eucargillon cum .e. exili: & .i. latino: atq; duplicato .l. ſcribitur: dici poteſt latine candida argilla.

L eucas cum .e. exili ſcribit᷑. inſula eſt teſte Pomponio diſpoſita contra ſinum ambracium iuxta epirum: habēs montem altiſſimum. & eſt memorabilis uictoria Auguſti contra .M. Antonium & Cleopatram. Eadem fuit hactenus continenti coniuncta: ut oſtendit Ouidi. li. metamorphoſeos .xv. cum ait:
Leucada continuam ueteres habuere coloni:
Nunc freta circueunt. & reliqua. Eſt etiam leucas oppidū percelebre in acarnania parte epiri: olim teſte Plinereitum uocitatum. & a leucas deducitur leucadius. Virgi. li. æneidos tertio:
Mox & leucadii nimboſa cacumina montis.
Et formidatus nautis aperitur apollo.

L yæus prima cum .y. græco: ſequens cum .æ. diphthongo ſcribit᷑: ut in antiquis exactiſq; marmorum inſcriptionibus ſcriptum cōperi: nomen eſt Bacchi: dicente Ouidio li. iii. metamorphoſeos:
Tura quæ dant bacchūq; uocant bromiumq; lyæum. Et deriuatur a λυω: quod eſt ſoluo: eo ꝙ mentem & membra uinum diſſoluat. unde ſequitur paralyſis.

L ibanus cum .i. latino ſcribitur: mons eſt inter arabes & phœnices. eſt etiam genus arboris tus producentis.

L ibya prima cum .i. latino: ſequens cum .y. græco ſcribitur: & terminatur in .a. & in .e. ac dici poteſt in recto

libyæ abſq; diphthongo:& ſiqdẽ in.a.deſinat accepta.e.facit genitiuũ cũ diphthõgo: ut libya huiꝰlibyæ. ſi uero in.e.deſinat in recto:græce declinatᷣ huiꝰlibyes.Et eſt regio aphrycæ:quæ ab atlante monte maurita niæ incipit:& ad canopum uſq; nili hoſtium panditᷣ.ſic quoq; dicta(ut plurimi aſſerũt)ab Libya uxore Epa phi Iouis filii.Qua utiq; litteratura omnia ab illa deſcendẽtia ſcribuntᷣ:ut libyſſa huius libyſſæ oppidũ bi/ thyniæ:libyſtis huius libyſtidis.Virgi.li.æneiodos.v. Horridus in iaculis & pelle libyſtidis urſæ.libyſtinus libyſtina libyſtinum.

Libyſſa eodem modo:ut ſuperior:ac per duplex.s.ſcribitur:oppidum fuit bithyniæ:ubi teſte Pli.circa finẽ libri quinti naturalis hiſtoriæ:nunc Hannibalis tantũ tumulus eſt.

Libyſtis ſimili modo cum.i.latino in prima:ſequens per.y.græcum:ultima cuꝫ.t.exili &.i.latino ſcribitur:& eſt ac ſi libycam diceres.

Libyſtinus in eadem ſcriptura cum ſuperiori: dictus fuit Apollo ab his: qui pachynum ſiciliæ ꝓmontoriũ in/ colebant:eo ꝙ imiſſa libycis:hoc eſt hoſtibus carthaginẽſibus peſte pene cũcti ſubita morte interierunt.

Libs cum.i.latino:ſequente.bs.ſcribitur:q̃q;.ps.ꝓprie ſequi deberet.nam græce λίψ ſcribitur: & ẽ uentus aduerſus uulturnum:quẽ aphricum uocamus.& inde libonotus dicitᷣ:quem nos auſtrum dicimus.

Liburnum cum.i.latino ſcribitur:græce uero λιβυρνον dicitur.ſed nos illud.y.græcum in.u.noſtrum con uertimus:& præponẽtes ad.r.dicimus liburnum:genus eſt nauiculæ uelociſſimæ a liburnis primo comptæ ut Parthenius grãmaticus atteſtatur.Ad cuius ſimilitudinem conſtructum fuit uehiculum:quo romani no/ biles uelociſſime portabantur:dicente Iuuenale in tertia ſatyra:Diues & ingenti curret ſuper ora liburno: cuius uelocitatem oſtendit cum dixit curret.ob quod etiam præco feſtinans liburnus dictus eſt:ut idem ĩ ſa/ tyra Criſpini ait:Primus clamante liburno Currite iam ſedit rapta ꝓperabat ab olla.ſed liburnus ꝑ nauibꝰ uſus eſt Horatius in epodo:Ibis liburnis inter alta nauiuꝫ amice ꝓpugnacula:quas & liburnicas in uita Au/ guſti Suetonius appellauit:alia tempeſtate in traiectu bis conflictatus.primo inter ꝓmontoria peloponneſi atq; ætholiæ.rurſus circa montes ceraunios utrobiq; parte liburnicaruꝫ demerſa:ſimulq; eius in qua uehe batur fuſis armamẽtis & gubernaculo diſtracto.

Liburnia cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:regio eſt inter illyrim & dalmatiam:de qua ait Pli.libro.iii.natura lis hiſtoriæ:liburniæ finis ad initium dalmatiæ ſalona eſt.

Lycia prima cum.y.græco:ſequens cum.c.exili:&.i.latino ſcribitur:regio ẽ in minori aſia finis pamphiliæ ex parte orientali:ex parte uero occidentali cariam terminat:ſic quoq; cognominata a Lyco Pãdionis filio: cũ prius teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ primo:termile diceretur.in hac ciuitas eſt pãtera in qua ſex menſibus ãni ab Apolline reſponſa dabantur:reliquũ uero temporis apud delon.unde & lyciæ ſortes a Virgilio nũcupa tur.eſt etiam in ea ꝓuincia mons chimæra:ut in ea dictione uidimus.

Lycus cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:a noſtris ꝓprie lupus dicitur:ut in dictione agnus uidimus.At eo no/ mine & ſcriptura plures legũtur uiri memorandi.Vnus quidem troianus fuit.de quo Virgilius li. æneidos primo:Et crudelia ſecũ fata lyci.Alius thebanus genere ignobilis:qui cũ a Creõte Herculis ſocio exulaſſet: & Hercules cum Perithoo & Theſeo ad inferos deſcendiſſet:regnũ thebanuꝫ cæpit:ut plene omnia ſcripſit Seneca in Hercule furente.Alius fuit etiam thebanus rex:qui cũ uxoreꝫ formoſiſſimã Antiopen a Ioue gra uidam conſpexiſſet:eam a ſe abdicauit:ut in dictione Dirce uidimus. Alius fuit regis Pandionis filius:qui & a ſe lyciam nominauit.

Lycaon cum.y.græco &.c.exili ſcribitᷣ:fuit arcadiæ rex Titani & Terræ filius:qui cuꝫ ſolitus eſſet necare ho/ ſpites:& Iouem ſimiliter hoſpitio ſuſceptum necare uellet:mutatur a Ioue in lupuꝫ:ut Ouidi.li.metamor. primo:plene monſtrauit.Fuitq; pater Caliſtonis:quæ in arcton cõmutata:ut ĩ ea dictione uidimus.Tandem cælo locata fuit:dicente Virgi.li.georgicorum primo:Claramq; lycaonis arcton.& Ouidio li.iii.de triſtibꝰ Quæq; lycaonio terra ſub axe iacet.Alius fuit Priami filius:& pater Pandari.Cuiꝰ Thoracem teſte Home/ ro libro iliados.iii.Paris cum Menelao induit.

Lycæus prima cum.y.græco:ſequens cum.c.exili:&.æ. diphthongo ſcribitur:mons ẽ arcadiæ:in quo bicor nis Fauni templum fuerat:a quo lycæa ludicra illi ſacra:a nobis lupercalia dicta ſunt. Vnde Ouidius li.fa/ ſtorum ſecũdo ait:Quid uetat arcadicõ dictos a monte lupercos:Faunus in arcadia tẽpla lycæus habet.Nã (ut diximus)quos græce lycos:latine lupus dicitur.Et queãdmoduꝫ ex illo deriuatᷣ lycæus & lycæa:ſic ex no ſtro lupercal.& lupercalia ludicra quædam dicuntur:quæ ob tẽporis obſeruationẽ(ut dixit Pluthareus in uita Romuli:quã ego e græcis in latinum tranſtuli)ad expiandos manes conſtituta uidebantᷣ. Fiebant enim (ut ille ait)nephaſtis diebus menſis februarii:quem piacularem interpretãtur.Vnde priſci quoq; diem illaꝫ febratam uocabant.Quod Ouidius tetigit cum ait:

Februa romani dixere piamina patres.Et ſubdit in eodem libro:

Tertia poſt idus nudos aurora lupercos

Aſpicit:& fauni ſacra bicornis eunt.Et ut pleriq; exiſtimant ab arcadiis:qui cũ Euandro uenerant hoc ſolen ne ad eas ptes:ubi nunc eſt Roma allatũ fuit. Quod expreſſit Ouidius cum de his ludis locutus eſt dicens: Tranſtulit euander ſiluestria numina ſecum.Hic ubi nunc urbs eſt:tunc locus urbis erat.Et inde Liuius lib.

primo ab urbe ait:Ferunt Euandrum ſolenne allatum ex arcadia inſtituiſſe: ut nudi iuuenes lycæum Pana uenerantes:per luxum atq; laſciuiam currerent:quem romani deinde uocauerūt Inuum. Hunc Serui⁹ Pana eſſe dixit ab ineundo paſſim cū aīalibus. Alii uero referente Plutarcho putant a lupa:quæ Romulū educauit potius emanaſſe:cum ut ait lupcales ludicrum incohent:ubi expoſitum Romulū fuiſſe ferunt: tāetſi quæ ad ſacra pertinent:minus conueniant. Nam ut ſubdit: Capellas mactant:deinde gemini adoleſcentes præclari ſanguinolento gladio fœdatam ſibi faciem attingunt. Alii ilico cū lana lacte madida accurrūt atq; abſtergunt ſanguinem.tum uero opus eſt ut rideant adoleſcentes.Et demū ereptis capraꝝ tergoribus nudi in ſubligaculis ꝑ ciuitatē diſcurrunt:quicūq; ſibi obuiam fiunt uerberant coriis. Et ut idē Plutarchus proſequitur:Mulieres uero iam adultæ ultro ſe his offeruut.ac palmas uerberandas porrigunt:exiſtimātes id ſibi fœlicem pariundi facultatem præſtare. Quod Ouidius præfato ſecundo faſtorum libro tetigit cu; ait:

Nupta quid expectas?non tu pallentibus herbis
Nec prece:nec magico carmine mater eris.
Excipe fœcundæ patienter uerbera dextræ:
Iam ſocer optatum nomen habebit aui.

Et Iuue.ſimiliter in ſatyra ſecūda in adoleſcētulos:q nubebāt inuehens inquit:Et illis Turgida nō ꝓdeſt cōdita in pyxide lydæ: Nec ꝓdeſt agili palmas præbere luperco. Sed ut refert Plutarchus:Bucas qdam ī illis elegiis:quas de romanaꝝ reꝝ deſcriptionib⁹ inſcripſit:fabuloſam quandā ſuꝑ his attulit ſniam. Ait.n.ꝙ cū Romulus Amuliū ſupaſſet:una cū fratre Remo ad eū uſq; locū:in quo lupæ māmas expoſiti ſuxiſſent: præ lætitia cucurriſſe. Et ut ait Aeterna ei⁹ rei memoria poſteritati foret eos ludos inſtituiſſe:Ideoq; nobiles genere adoleſcētes currere:ac ferire eo pacto qcūq; obuiā fiebant:ut ſignificarēt Romulū ac Remū ipſum:cū oli ſtrictis enſibus ex alba ꝓfugiſſent:atq; gladio illo ſanguinolēto faciē attingere:ut cædis illius & periculi poſteris monumētū eſſet. Et deniq; eo lacte in ſanguinis abſterſione uti:ut indicarēt eoꝝ mirificā ac pene diuinam educationē. Sed mouet q̄ſtionē Ouidi⁹:ac in hiſce uerſibus diſſoluit:aliā a Buca ſententiā afferens:

Cur igitur currant:& cur ſic currere mos eſt:
Nuda ferant poſita corpora ueſte rogas.
Ipſe deus uelox diſcurrere gaudet in altis
Montibus:& ſubitas concipit ille feras.
Ipſe deus nudus nudos iubet eſſe miniſtros:
Nec ſatis ad curſus cōmoda ueſtis erat.

Refert etiā Plutarch⁹.C.Aciliū ſcripſiſſe Romulū:cū ante condita; urbē ſua pecora ꝑdidiſſet:ſupplicatū Fauno primo cōceſſiſſe:deinde nudū ne ſudore īpediret̃:oēs ſalt⁹ currendo luſtraſſe. Ideo nudatos lupcales hæc ludicra celebrare. Serui⁹ uero in octauū æneidos Virgilii:ſuper eo uerſu cū ait:Hinc exultātes ſalios nudoſq; lupcos dixit. Cū in honorē Fauni ſeu Panis lupcaliū ſolēnitas coleret̃ romanoꝝ pecora repēte a latronibus rapta ſūt:illi mox ꝓiectis ueſtib⁹ latrones ſunt ꝑſecuti:qb⁹ oppreſſis atq; recæptis aīalibus ꝓpter rē a nudis ꝓſpere geſtā:conſuetudo māſit:ut nudi lupcalia celebrarent Iuſti.uero li.xxxiii.ſui epitomatis cū Ouidio cōcordās magis ex habitu dei:cui ea ſacra fiebāt:ꝙ ex alio nuditatis cām referre uidet̃. Ait.n.ſub Fauno Italiæ rege Euander arcadiæ urbe pallāteo ī Italiā cu; mediocri turba populariū uenit. Cui Faun⁹ & agros & montē:quē ille poſtea pallatiū appellauit:benigne aſſignauit In hui⁹ radicibus tēplum lycæo:quē græci Pana:romani lupcū appellant cōſtituit:Ipſum dei ſimulachrum nudū:caprina pelle amictū eſt:quo habitu romæ lupcalibus decurrit̃. hæc ille. Veru; quia in his ſacris canē immolabant romani:cām reddens Plutarchus ait:Canē ad id ſacrificii genus plurimū pertinere. Nā & græci ipſi in huiuſmodi piacularibus ſacris(περισκυλάκισμα uocant)catulos mactare conſueuerāt. Vel potius ut Romulus ipſe lupæ eius nutrici gratias referret:quæ atrociſſimos hoſtes canes habet.uel forte ut laceſſeret ad curſum lupercales:quēadmodum canis ſuccendi ad iracundiā facile conſueuit.

L ycaſtus abſq; aliqua aſpiratiōe:&.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados.ii.urbs in creta.

L ycida prima cum.y.græco:ſequens cum.c.exili:&.i.latino ſcribitur: fuit ꝓprium cuiuſdā paſtoris nomen: a lycos deductum. De quo ſæpe Theocritus & Virgilius.

L ycimnius prima cū.y.græco:ſequens cu;.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit frater Aſtyoches:& in bello troiano a Tlepolemo interfectus:ut in ea dictione uidebimus.

L ycini⁹ pria cū.y.græco:& ſeqūes cū.c.exili &.i.latino ſcribit̃:nomē fuit ꝓpriū nōnulloꝝ illuſtriū uirorum.

L ycomedes cū.y.græco:&.c.exili ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados nono:Creontis filius.

L ycisca pria cū.y.græco:ſequens cū.c.exili &.i.latino:atq; ſimiliter ultima ſcribitur:nomē ē cōpoſitū ex lycos:qđ ē lup⁹ & ſcylos canis:q̄ſi lyci.i.lupi:ſcylos canis. Nā canis ē nat⁹ ex lupa:ut Vir. Multū latrāte lyciſca

L ycopa cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:fuit urbs ætoliæ.

L yctus cum.y.græco &.c.ac.t.exilibus ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii. iliados oppidum in creta ſub regno Idomenei:a quo eum lyctium Virgilius dixit li.æneidos.iii.cum ait:Et ſalentinos obſedit milite cāpos Lyctius idomeneus. & in bucolico:Lyctius ægon.

L yctonia eodem modo ſcribit̃:& ſimiliter cretæ fuit urbs.

Lychnus prima cum.y.græco:ſequens cum.ch.aſpirato ſcribit᷑:a noſtris dicit᷑ lucerna:quo nomine uſus fuit Virgilius in fine libri æneidos primi cum ait:

Dependent lychni laquearibus aureis.Martialis in quarto:

Pondero poto cano lauo laudo cœno quieſco:

Dum paruus lychnus modicum conſumit oliui.Suetonius in uita Cæſaris:Aſcenditqꝫ capitolium ad lumina ſexaginta elephantis dextra & ſiniſtra lychnos.At lucerna teſte Seruio a lychno deducit᷑.Alii a luce: licet ſyllabæ primæ quátitatem commutet.

Lychnites prima cum.y.græco:ſequens cum.ch.aſpirato &.i.latino:ultima cum.t. exili ſcribitur: marmor ē album:quod in paro inſula effodiebatur:ſic quoqꝫ cognominatū teſte Plinio li.xxxvi.naturalis hiſtoriæ: ꝙ ad lucernam in cuniculis cæderetur.Idem Varronem dixiſſe affirmat.

Lycophron cum.y.græco &.c.exili ſcribitur.fuit Periandri corinthiorum tyráni filiꝰ.Hic teſte Herodoto li. hiſtoriarum.iiii. patri(quia matrem occiderat)conciliari nunq̄ꝫ potuit: quem etiam pater iam ſeneſcens cū in ſucceſſionem tyránidis aduocaret:conſtantiſſime recuſauit:aſſerens ſe nunq̄ꝫ rediturum corinthuꝫ:quoad pater ſupereſſet.Tandem cū Periander iam decreuiſſet dimiſſo filio cercyram e corintho cócedere: ubi filius erat:re cognita a cercyrenſibus Lycophron ipſe interficitur:& Periander audito nouo defecit:ut í dictione Periander uidebimus.Alius eodem nomine fuit poeta tragicus.

Lycon cum.y.græco &.c.exili ſcribitur fuit philoſophus troadenſis filius cuiuſdam Aſtyanactis:uir eloqués & educandis inſtruendiſqꝫ pueris maxime idoneus.Aiebat adiungi neceſſario pueris pudoré & laudis ſtudium:uelut equis calcar.Erat mundiſſimus babitu:& ueſtiū incredibili munditie ac nitore teſte Hermippo utebatur.Erat fortiſſimo corpore:pilæ ſe ludo exercuit.Tenuit ſcholæ principatū annis quadragintaquattuor.Obiit ános natus.lxxiiii.feſſus morbo podagræ.Fuere & alii Lycones: Primus pythagoricus.Secundus hic ipſe. Tertius uerſificator.Quartus epigrámatum artifex.

Lycopolis eodem modo:ut ſuperior ſcribit᷑:fuit teſte Diodoro ſiculo libro hiſtoriarum ſecūdo:urbs ægypti ſic quoqꝫ a lupis cognominata:eo ꝙ æthiopes agros egyptios incurſantes:lupi facta acie uſqꝫ ad ciuitatem elephantinam repulerunt.Sed ibidem ciuitatem conſtruentes ægyptii:ubi acieꝫ ſtruxerát a beſtiis illis lycopolim cognominarunt:ac pro diis lupos ipſos uenerantur.

Lycoris cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:ac a lycos deducitur.fuit cognomen libertæ.

Lycurgus prima cū.y.græco ſequens cū.c.exili:ultima cū.g.cóſonáte ſcribitur:fuit lacedæmonioꝝ princeps uir clariſſimꝰ:& in oībus philoſopbis admirádus.Hic lacedæmoniis leges ſanctiſſimas tulit.De quo Vale. de ingratis:Iuſtinus li.epitomatū.iii.& Ariſtoteles í politicis plura ſcripſerūt.Alius fuit nemeæ regióis rex: q Hypſiphylé Thoantis regis filiá ꝓ filio nutricem habuit:ut in dictóe Hypſiphyle uidimꝰ.Alius fuit thracum rex:uel(ut alii uolunt)macedonū:qui Bacchum deū eſſe negabat.Ob quod dum conaret᷑ uites ícidere:crura ſibi amputauit.Vnde abſtemium eū fuiſſe Seruius atteſtatur.

Lictor cū.i.latino &.ct.exilibꝰ ſcribit᷑.Quidá græcū uocabulū eſſe uolunt.Et ut ait Plutar.í uita Romuli lictor ſine.c.dicebat᷑:eo ꝙ a græcis λειτουργοσ:hoc ē populi miniſter dictus ſit.Ná ut ait λειτον græci adhuc populū uocant:& ἐργάτησ miniſter nūcupat᷑.Sed(ut idé pergit)iá íterpoſito.c. romani lictoré dicūt. Alii uero(ut late oſtendit Gelliꝰ li.xii.noctiū atticaꝝ)non græcá ſed latiná etymologiá illi tribuūt.& a ligando lictorem appellatū uolunt.eo ꝙ cū magiſtratus populi romani uirgis quempiam uerberari iuſſiſſent: crura eiꝰ ac manus ligari a uiatore ſolitæ ſunt.& is qui ex collegio uiatoꝝ officiū ligandi habebat:lictor eſt appellatus.Tyro uero Ciceronis libertus lictoré a lino uel a licio:(quod idé eſt)dici ſcripſit.Licio.n.ex tráſuerſo q miniſtrabant magiſtratibus cincti erant.Náqꝫ erat lictor miniſter conſulis:ꝓcóſulis:præſidis:& prætoris:q faſcé uirgaꝝ alligatū cū ſecuri portabat.Et erant lictores conſulis duodeni:ſiue a numero auiuꝫ: q̄ Romulo auguriū regni portéderant.ſiue(ut magis placet Liuio)ab ipſo numero:q ab hertruſcis accæptus fuit.Ná(ut ait)apud hetruſcos ex.xii.populis cóiter creato rege:ſingulos ſinguli populi lictores dabant:a qbus & ſellá curulé:& togam:& prætextá aſſumptá rettulit. Alioꝝ uero(ut diximus)officioꝝ lictores tantūmodo ſeni erát.Sed ex qua materia uirgæ faſciū fuiſſent:nuſq̄ꝫ memini me legiſſe. Exiſtimari tamé pót ꝓ locoꝝ natura nunc ex hac:nunc ex illa arbore fuiſſe.Nónulli uero ex uitæ:hoc ē ex ſarmētis uirgas illas fuiſſe cótédunt.qđ ex Iuuenale ꝓbare uolnnt:q ait in ſatyra Oībus in terris:de Mario tūc uiliſſimo milite loquens:cū nónunq̄ꝫ uerberaret:Nodoſam poſt hæc frágebat uertice uité.Ego uero aliū puto eiꝰ uerſus ítellectū.Ná ſicut conſulū inſigne erat.xii.faſces hére:prætoꝝ ac præſidū ſex:ita céturionis erat inſigne nó ſarmentū:ſed uité manu deferre:aut certe illa milites delinquétes uerberare.qđ ſane céturionatꝰ fuiſſe ſignuꝫ declaret Luca.de Scæua:q ex milite factꝰ erat centurio inquiens:Promotus latiá longo gerit ordine uitem. Hac caſtigatū uite Mariū ut uiliſſimū militem non modo in aliis membris:ſed in capite Iuuenalis intelligit Idem declarare uidetur Martianus iuriſconſultus libro digeſtoꝝ: unde quinquageſimo de re militari his uerbis:Is qui centurioni uolenti ſe caſtigari reſtiterit:ſi uitem tenuit militiam mutat:ſi ex induſtria frægit: uel manum centurioni intulit:capite punitur.

Lydus cum.y.græco ſcribitur:fuit Herculis filius ex Iole Eurythi regis œchaliæ filia. Alter eodeꝫ nomine fu-

lius Atyis regis meoniæ:a quo ipſa meonia teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo:lydia cognominata fuit.

Lydia prima cum.y.græco:ſequens cum.i.latino ſcribitur:regio eſt teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ:in minori aſia antiqua regnorum ſedes:quam mæandri ſinuoſi & pactoli unda facit celebrem: cum aureas ducant arenas.Hæc a Lydo filio Atyis & fratre Tyrrheni lydia cognominata fuit:quæ prius meonia dicebat᷑. Nam cum ob regni breuitatem fratres ſe ſimul ferre non poſſent:Tyrrhenus ſorte diſcedēs:atq; ad Italiam ueniens:eam tenuit partem:quæ ad mare inferum uerſa eſt:& a ſe tyrrheniam nominauit.& Lydius remanens meoniam a ſe lydiam uocari uoluit.In qua ſunt urbes teſte Herodoto li. hiſtoriarū primo:lepra: epheſus:colophon:clazemene & phocea.

Lyenteria prima cum.y.græco ſequens abſq; diphthongo uel aſpiratione:& penultima cum.i.latino ſcribit᷑ infirmitas quædam eſt:quæ a noſtris inteſtinoruʒ diſſolutio interpretatur.Nam cōponitur ex λύω:quod ē diſſoluo:& ἔντερα inteſtina.

Lygdamus cum.y.græco in prima ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

Ligyſtus prima cuʒ.i.latino:ſequens cū.y.græco:ultima cū.t. exili ſcribitur:fuit teſte Fabio pictore Phætontis filius:a quo liguria cognominata fuit.

Liguria cum.i.latino ſcribitur:regio eſt Italiæ pro maiori ſui parte montuoſa:& apœnino cōſtituta: ut monſtrat Liuius li.iii.de bello mocedonico.Hanc a legiſto Phaetontis filio conuerſione.y.græci in.u.noſtruʒ dictam fuiſſe in ſuperiori dictione oſtendimus.Eius caput eſt genua.

Ligyes prima cum.i.latino:ſequens cum.y.græco ſcribitur:populi ſunt aſiatici:qui cum Xerxe teſte Herodoto li.hiſtoriarum quarto:contra græcos militarunt.

Lympha cum.y.græco ſcribitur:& dicitur a noſtris aqua.fitq; p mutationem.n.in.l.Nā ꝓprie dicit᷑ nympha.

Lymphaticus prima cum.y.græco:penultima cum.t.exili &.i.latino:ultima cuʒ.c.exili ſcribitur:proprie ille dicitur:qui uitium ex aqua contraxit:qui eſt huc atque illuc diſcurrere. Vnde poetæ pro furioſis iam uocabulum accæperunt.

Lilybæum prima cum.i.latino:ſequens cum.y.græco penultima cum.æ.diphthongo ſcribit᷑:promontoriuʒ eſt ſiciliæ uerſus zephyros diſpoſitum . quo nomine & ciuitas illi propinqua dicebatur . de quo in dictione Sicilia habebitur.

Lyndus cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados ſecūdo:ciuitas in inſula rhodi:in qua teſte Lactantio li.primo diuinarum inſtitutionum:Herculis ſacra fiebant:ritu omnino diuerſo ab aliis:hoc eſt male dictis & execrationibus.Ita ut ſi inter ſolennia uerbum bonum exciderit:uiolata crederentur:cauſamq; rei illius ibidem explicat. Eſt & eodem nomine teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo : ciuitas altera in dorica regione.

Lynter prima cum.y.græco:ſequens cum.t.exili ſcribitur:& teſte Priſciano libro. v. græce dicitur λουτήρ. Vnde ex diphthongo abiecta.o.uocali:& adiecta.n.fit lynter: quæ apud nos(ut ideʒ notat Priſcianus)generis eſt fœminini:aqud græcos uero maſculini.Liuius in ſeptimo ab urbe: Iam multum expulſa lynsre.& genus eſt paruæ nauis.

Linus cum.i.latino &.n. ſcribitur.fuit teſte Hermodoro platonico li.primo: diſciplinaruʒ Mercurii ex muſa Vrania filius:& thebis genitus:ut elogium ſepulchro inciſum oſtendit.Virg.uero ait in bucolico:illi patrē fuiſſe formoſum Apollinem.Scripſitq; teſte eodem Hermodoro mundi generationeʒ: Solis item & Lunæ curſus:animaliūq; & fructuum generationes.Et in primo uerſu ſui operis cuncta ſimul nata dixit:quē ſecutus Anaxagoras facta ſimul oīa ſimiliter dixit:eaq; mente accedente compoſita.Occubuitque in euboia ſagitta ab Apolline tranſſixus.

Lyrneſos cum.y.græco & ſimplo.s.ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.v.phrygiæ ciuitas. Hanc Seruius ſuper decimum æneidos:Briſeidis patriam fuiſſe dicit.& inde lyrneſius. Virgi.Haud partem exiguaʒ montis lyrneſius agmon.ubi exponit Seruius.i.phryx.

Lyrneſſus cum.y.græco:& duplicato.s.ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados ſecūdo:theſſaliæ ciuitas.

Lyſanias prima cum.y.græco & penultima cum.i.latino ſcribitur:fuit unus orator græcus. Alter uir arcas: qui Lycaonem regno expulit.

Liptote cuʒ.i.latino ſequente.p.& abſq; aſpiratione ſcribitur dici poteſt latine defectiua.Nam a λέιπω:qđ eſt deficio deriuat᷑.Et eſt figura quæ fit cum minus dicitur:& plus intelligit᷑.ut Virgili⁹ in bucolico : Quid ꝓdeſt ꝙ meipſe aīo non ſpernis amynta.i.libentiſſime amas.Et li.georgicorum primo:Nec nulla interea ē inaratæ gratia terræ.i.multa gratia.& li.iii.Nec mihi diſpliceat maculis inſignis & albo: ideſt ualde placeat & Munera nec ſperno:ideſt libenter accipio.

Lipſana cum.i.latino ſequente.ps.ſcribit᷑:dicuntur a nobis reliquiæ:quæ tantū pluraliter declinantur.

Lynx cum.y.græco ſcribit᷑:fuit teſte Seruio ſuper primū æneidos:rex ſcythiæ:qui miſſum a Cerere Triptolemum(ut hominibus frumēta monſtraret)ſuſcæptuʒ hoſpitio(ut in ſe tanta gloria demigaret)īterimere cogitauit.ob quā rem irata Ceres:eū cōuertit in lyncē ferā uarii coloris.Nā quadrupes ē habēs terga maculis diſtincta:ut pardus:ſed lupo ſimilis:& forte eiuſdem generis : dicente Virgilio libro georgicorum tertio:

Quid lynces bacchi uariæ:& genus acre luporum: At lynx uiſus acumine cætera animalia ſuperare ſcribit᷑: cuius urina teſte Plinio libro octauo naturalis hiſtoriæ ubi reddit᷑ glaciatur in gemmas carbunculis ſimiles: & igneo colore fulgentes. lyncurium dictas. Vnde Ouidius li. xv. metamorphoſeos:

Victa racemifero lyncas dedit india baccho:
E quibus (ut memorant) quicquid ueſica remiſit
Vertitur in lapides:& congelat aere tacto. Et eſt generis fœminini: ut Lynces bacchi uariæ.

Lyncurium prima cum. y. græco:& ſequens cum. c. exili ſcribitur: dicitur lyncis urium ideſt urina.

Lynceus eodem modo ſcribitur: fuit uir quidaꝫ teſte Seneca in Medea ſummæ i uidendo acuitatis: ut Quicq; tranſpontum quoq; ſummota Lynceus lumine immiſſo uidet.

Lyra cum. y. græco ſcribit᷑. inſtrumentum eſt muſicum: quod teſte Heratoſthene poeta græco Mercurius primus ex teſtudine fecit: atq; Orpheo tradidit: qui Calliopes & Oeagri fluminis fuerat filius:& eius rei maxime ſtudioſus. Et a lyra lyrici illi dicti ſunt poetæ: qui uerſus ad lyram decantandos componebant.

Lyſias prima cum. y. græco: ſequens cum. i. latino ſcribitur: fuit orator græcus miræ iucūditatis. Immo (ut ait Quintilianus) ſubtilis eſt atq; elegans.& quo nihil (ſi oratori ſatis ſit dicere) quæras perfectius.

Lyſius prima cum. y. græco: ſequens cum. i. latino ſcribitur: fluuius eſt Arcadiæ: iuxta cuiꝰ ripas tumulus fuit Aeſculapii.

Lyſippus prima cum. y. græco: ſequens cum. i. latino ſcribit᷑. fuit in arte ſculptoria artifex clariſſimꝰ: ut Martialis in epigrammatibus libro nono: Nobile Lyſippi munus opuſq; uides. Vnde Carolus arretinus conterraneus meus: ludens cum Poggio de Mercurio ſibi miſſo a kyriaco anconitano: in quodam carmine elegiaco inquit:

Deniq; lyſippus fingat ſpirantia ſigna.
Omnia mercurio cedere uiſa meo. Nam animoſa ſigna effingere dicebatur.& teſte Quītiliano libro duodecimo ad ueritatem optime acceſſit. Ac ut refert Plinius libro. xxiiii. naturalis hiſtoriæ ad ſexcenta decem ſignorum opera effeciſſe dicitur.

Lyſippe eodem modo ſcribitur: fuit una ex natis Prœti: quæ in uaccas commutatæ fuerunt: ut uidebimus in dictione Prœtis.

Lyſimachus prima cum. y. græco: ſequens cum. i. latino: ultima cum. ch. aſpirato ſcribitur. fuit macedo uir illuſtris:& Calliſthenis diſcipulus: de quo clariſſima ſcripſit Iuſtinus libro decimo. Alius fuit unus ex principibus Alexandri.

Lyſimachia eodem modo ſcribitur. nam tam hæc dictio: q̄ſ ſuperior ex lyſio:& machia (quod eſt bellum) componitur. Veruꝫ lyſimachia teſte Iuſtino libro. xvii. ſui epitomatis fuit urbs helleſpōti: quæ terræmotu corruit uigeſimoſecundo anno poſtq̄ſ a Lyſimacho rege uno ex principibus Alexandri magni fuerat condita. Sed poſtmodum reædificata: cauſa fuit multarum cladium: dicente. L. Floro in ſecundo ſuarum hiſtoriaruꝫ li. Lyſimachia urbs a regibus ſyriæ condita: ab Antiocho magno hæreditario iure poſcebatur: ſed a romanis negata: fuit cauſa potiſſima ſecundi belli macedonici.

Lyſander cum. y. græco: ſequente. ſ. ſcribitur: fuit uir lacedæmoniꝰ:& fœlicitate magis q̄ſ uirtute glorioſus: Nam bellum athenienſium cum peloponneſis: quod iam ſex & uiginti annis durauerat: ille non ſui exercitus uirtute: ſed aduerſariorum immodeſtia: athenienſium omnen claſſem apud egon fluuium cœpit:& bellum confecit. Quo facto athenienſes ſe lacedæmoniis dedidere. & Lyſander mirum in modum elatus eſt. Quo id ſecutum fuit: ut lacedæmonii in maximum odium gratiæ peruenerint. Nam cum ſemper factioſus fuiſſet: nil aliud moliebatur: q̄ſ ut omnes ciuitates in ſua teneret poteſtate: quod ſed lacedæmonioruꝫ cā facere ſimulabat. Sed ille tandem a thebanis occiſus fuit.

Linum cum. i. latino ſcribitur: dictum eſt a lineo uerbo græco & antiquo: quod detinere ſignificat: quia illo omnia detinentur: ac primam producit. Virgilius libro georgicorum primo: Vrit enim lini campum ſeges: urit auenæ. & ſimili mō apdˀ grecos producit. At pro homine breuis eſt. Virgilius in bucolico: ut linus hæc illi diuino carmine paſtor. Sunt lini genera nōnulla: ſed illud famoſius: quod a græcis ἄσβεστην: hoc eſt inextinguibile ex argumento naturæ ſuæ teſte Plinio libro decimooctauo naturalis hiſtoriæ: denominatur eo ꝙ non abſumatur ignibus. Id noſtri (ut ait) uiuum uocant: ardenteſq; in focis conuiuiorum ex eo ſe uidiſſe mappas Plinius atteſtatur: quæ ſordibus exuſtis ſplenduerunt igni magis: q̄ſ poſſent aquis &(ut idem aſſerit) regum inde funebres tunicæ corporis fauilla ab reliquo ſeperatur cinere. Naſcitur in deſertis aduſtiſque ſole indiæ locis: ubi non cadunt imbres inter diras ſerpentes: aſſueſcitq; uiuere ardendo: rarum inuentu: difficile teſtu propter breuitatem. cum inuentum eſt æquat precia excellentium margaritarum. Hæc de illo Pli.& huic proximum dicit byſſum: de quo in ea dictione uidimus.

Lipare cum. i. latino & unico. p. ſcribitur inſula eſt una ex æoliis: ſic quoq; teſte Plinio libro tertio: naturalis hiſtoriæ a Liparo rege (qui poſt Aeoluꝫ regnauit) cognominata: ut interpretatur λιπαρος pinguis. Vnde liparæus deducitur: cum. æ. diphthongo in penultima ſcribitur. Iuuenalis in ſatyra Exemplo quodcunque malo: Et ſiccato nectore tergens Brachia uulcanus liperæa nigra taberna.

Liſus cū.i.latino & ſimplici.s.ſcribit̃:fluuius eſt thraciæ ꝑ thaſioꝝ mediū fluens.Ad hunc cū ueniſſet Xerxes rex pſaꝝ cū exercitu:ut teſtat̃ Herodot⁹ libro hiſtoriaꝝ.vii.nō ſufficiens ad potū deficit.Vnde ait Iuuenalis in ſatyra:Omnib⁹ in terris:Epotaq; flumina medo Prandente.

Lithargyriū prima cū.i.latino:ſequēs cū.th.aſpirato:tertia cū.y.græco:& penultima cū.i.latino ſcribit̃:ſpuma eſt argenti:& uocabulū eſt compoſitū ex λίθος quod eſt lapis:& argyriū:quaſi ea ſpuma in lapidem argenteum ſit compacta.

Lithoſtratum prima cum.i.latino:ſequens cum.th.aſpirato:& reliquæ ſine aſpiratione ſcribūtur.& ē λιθων i.lapidum ſtratum pauimētum.unde ex græco & uerbo latino a ſterno deducto componitur.

Lituus cum.i.latino &.t.exili ſcribit̃:nonnulli uocabulum græcū putauerūt.ac nomen accepiſſe a ſonitu ex auctoritate Homeri conantur.Alii latinum uolunt:& a lito uerbo deducunt.erat nanq; baculus incuruus:quo ſedentes augures:auibus templa deſignabant.Et(ut rettulit Plutarchus in uita Romuli)fuit Romuli lituus conſeruatus in palatino colle uſq; ad celtarum tempora:a quibus capta urbs:incenſa fuit.Sed poſtea expulſis a Camillo hoſtibus inter altiſſimas fauillas illeſus(cum omnia ignis conſumpſit)inuentus ē.Eſt etiā teſte Feſto lituus genus buccinæ incuruæ:qua qui cecinerit dicitur liticen.Ennius:Inde loci lituus ſonit⁹ effudit acutos.Virgi.li.æneidos.vi.Et lituo pugnas inſignis obibat & haſta.

Lyus cum.y.græco ſcribit̃:fluuius eſt minoris aſiæ in pontum defluens.

Lolligo cum duplici.ll.&.i.latino ſcribitur:piſcis eſt:ut ſepia:uel forte ipſa ſepia:& inde diminutiuum lolliguncula.Plautus in Caſina:Emito ſepiolas lepidas lolligunculas.

Locrinus cum.o.poſt.l.&.c.exili atq;.i.latino ſcribit̃:mons eſt in brutiis ad extremum Italiæ:ex oppoſito ad pelorum:ſuper quo locrus ciuitas ab Aiace Oileo.& naritiis(qui illum ſecuti ſunt ad Italiam)condita fuit: dicente Virgilio li.æneidos tertio:Hic & naritii poſuerunt mœnia locri.de quibus Iuſtin⁹ libro.xxii.ſui epitomatis plura dixit.Nam cum nauigaret Aiax a troia procella naues diſpergens:cum illarum partem in libyam tranſportaret remanentes ibidem illi oppidum condiderunt:quod locrum uocauere.de quib⁹ Vir.libro ænedos.xi.Libyco ne habitantes littore locros.partem uero aliam cū Aiace in Italiam deportauit:ubi condiderunt ſotii oppidum:quod ſimiliter locrum uocauerunt.Et fuit hactenus teſte Platone libro primo timæi flos Italiæ nobilitate diuitiis & gloria geſtarum rerū:quā uſq; ad ſua tempora dicit in arte ſapientiæ triumphaſſe.In hac & crotone teſte Plinio libro.ii.naturalis hiſtoriæ uſq; ad ſua tempora epidimia nuſquā fuit:nec terræmotus aliquis annotatus eſt.At Lucrinus cum.u.poſt.l.ſcriptus:lacus eſt campaniæ inter baias & cunas:& dictio eſt latina a lucro deducta.Naam cum in eodem multitudo piſcium caperetur:e quibus lucra mercatores conſequebantur:lucrinus a lucro uocitatus eſt.Verum cum ei proximū ſit mare:& ſæpe in lacum exæſtuaret:grandia quandoq; damna mercatoribus ipſis & piſcatoribus inferebat.ob quod grande uectigal:quod romanis perſolui debebant:ſæpius fruſtrabatur.Vnde a ſenatu Iulio Cæſari cōmiſſum fuit: ut lucrinum a maris impetu immunem redderet:qui oppoſitis murorum molibus:& paruulo relicto mari: quod ad lacum tranſcenderet rem ipſam confecit.Ob quod aquas iulias uocari uoluit. Vnde Virgi. libro georgicorum.ii.in illius laudes hæc ipſa commemorat dicens:An memorem potius lucrinoq; addita clauſtra:Atq; indignatum magnis ſtridoribus æquor:Iulia qua ponto longe ſonat unda refuſo.Verum ea loca ſaxoſa eſſe & oſtreis referta oſtendere uidetur Iuuenalis:cū ait in ſatyra Criſpini:Nulli maior fuit uſus edēdi.Tempeſtate mea circeis nata forent:an Lucrinum ad ſaxum rutupinoue edita fundo Oſtrea callebat primo depræhendere morſu.ſane teſte Plinio libro.ix.naturalis hiſtoriæ:Oſtrearum uiuaria primum omniū Sergius orata inuenit in baiano ætate Lucii Craſſi oratoris.Et ut pergit.Is primum optimū ſaporē oſtreis lucrinis adiudicauit:quando eadem aquatilia generantur alibi meliora:ſicut lupi piſces ī thybri amne inter duos pontes: rōbus rauennæ:muræna in ſicilia:elobs rhodi:& alia genera ſimiliter.

Locrus cum.o. poſt.l. &. c. exili ſcribitur.ciuitas eſt in brutiis ſuper monte lucrino:ut in præcedenti dictione uidimus.

Lodix cum.i.latino ſcribitur:& ut quidam uolunt a λῆνος dictione græca deducitur:quæ apud nos ē lotio ita ut ſit omne:quod lectulo imponitur:& lauari poteſt. Alii uero latinum magis putant:atq; id apud nos deſignare uolunt:quod apud græcos σάγιον.hoc eſt lecti comparatorium .Iuuena.in ſatyra:Credo pudiciciam:Modo ſub lodice relictis.at penultimam producit.

Lotus cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte Ouidio libro.ix.metamorphoſeon nympha: quam cum amatam Priapus perſequeretur:illa fugiens:& deorum adiutorium implorans: illorum miſeratione conuerſa eſt in arborē ſui nominis:quæ ī aphrica teſte Plinio libro decimotertio naturalis hiſtoriæ ea parte:quæ ad nos uergit naſcitur inſignis:& præcipue circa ſyrtes & naſanonas.Eius magnitudo eſt:quæ Piro.ꝗꝗ Cornelius nepos breuem dicat inciſura:& folia breuiora ꝗ̃ quæ ilicis uidentur.Sed quanto tempore hæc arbor durare poterit:oſtendit idem ipſe Plinius circa finem libri.xvi.naturalis hiſtoriæ dicens:Lotus eſt romæ in area lucinæ:quæ eo anno condita fuit:q ſine magiſtratib⁹ tricenteſimoſexageſimonono urbis fuerat incertū quanto uetuſtior eſſe quidem uetuſtiorē non eſt dubium:cū ab eo loco lucina nominetur.Sed incerta eius loci ætas: quæ capillata dicitur:quoniam ueſtalium uirginum capillus ad eam defertur.

Verum altera Lotos in uulcanali:quod Romulus conſtituit ex uictoria de cinis. Ea æqueua urbi intelligit ut teſtis eſt Maſſurius.radices eius in foro uſq; ad cæſaris præſtationes municipioꝝ penetrant. Et ut pergit fuit cũ ea Cupreſſus æqualis ætatis circa ſupma Neronis principis,ꝓlapſa atq; neglecta.Ex hac arbore teſte Iulio Polluce de uocabulis reꝝ ad Commodũ cæſarẽ optime cõficiunt tibiæ.Sane teſte Plinio libro.xxii. Qui lotum arborẽ tantum putant:Homero auctore argui poſſunt. Is enim inter herbas ſubnaſcẽtes:deorum uoluptati Lotum primũ nominauit.

L otophagi cũ.t.exili &.ph.aſpirato ſcribit:populi ſunt libyci:quoꝝ quidã littora libyæ iuxta ſyrtes inhabitant:quidã uero magis ad auſtrũ tendẽtes uſq; ad fluuiũ Tritona,ꝓtendunt.Hi teſte Herodo.li. hiſtori.iii. uiuunt ex fructibus arboris loti:qui dulciores ſunt dactylis:ex quibꝰ etiã uinũ eos cõficere dixit.Ad hos teſte Homero in odiſſea:tẽpeſtate maris ꝑductus acceſſit Vlyxes:a quibꝰ in ſiciliã nauigauit.

L ucani cum.c.exili ſcribit:populi ſunt inter campaniã & aprutiũ:ſiue inter appulos & calabros.Hi teſte Pli. lib.iii.naturalis hiſtoriæ:in ſannitibus originẽ habuerunt.

L ucrinus cum.c.exili ſcribitur:& eſt dictio latina denotans lacum campaniæ:a lucro deducta.ut uidimus in dictione locrinus.

L uthũm,ꝓ colore.Et inde lutheus thea theum:cum.th.aſpirato ſcribit. Nam a λύθρον quod eſt ſanguinolentũ traductũ eſt.Eſt enim color rubeus ſanguini conſimilis.Perſius:Iam chlamydes regũ:iam luthea cauſapa captis.& inde lutheolus la lũ.Virgi.in bucolico:Mollia lutheola pingit uaccinia caltha.habetq; primam longã.At cũ ꝓ cœno ponit & ſorde:abſq; aſpiratõe ſcribit:& habet primã breuẽ.Iuuenalis in ſatyra: Credo pudiciciã:Dum reddit:terrãq; luto ferit inteſtino. Verũ & pro colore nonnulli latinum putant:& a luce nomen aſſumpſiſſe.Gellius libro.ii.noctiũ atticaꝝ:Lutheus cõtra ruffus color eſt dilucidior.unde eiꝰ nomẽ quoq; eſſe factũ uidet.Sed magis placet græcũ eſſe:& cũ.th.aſpirato ſcribit.

Acarius cum.c.exili &.i.latino ſcribit:fuit nomen uiri,ꝓpriũ:& interp̄tat beatꝰ.

Machaon cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.iliados:filius Aeſculapii:& frater Polydarii:ut in ea dictiõe uidebimꝰ. Hic ob ſolertiam medicinæ artis cum aliis heroibus græcorũ ad troiam e creta conuocatus fuit:a quo Mochaonius deducit.ut Ouidius libro primo de ponto:Vtq; machaoniis pæantius artibꝰ heros Lenito medicam uulnere ſenſit opem.

Maceria cũ.c.exili &.i.latino ſcribit:græcũ multi eẽ uolũt:& a μακρàν: qđ ẽ lõgũ deriuari. Nam parietes ſunt ex lapidibus abſq; cemento:quibus ſepiri cõſueuit uinea:qui non niſi longi eſſe poſſunt.

M achæra cũ.ch.aſpirato &.æ.diphthõgo in penultima ſcribit:dicit a noſtris ſica culter cultellꝰ gladiꝰ. Iuue. in ſatyra:Et ſpes & ratio ait:Nam ſi pieria quadrãs tibi nullꝰ in arca Oſtẽdat ames nomẽ uictũq; machæræ.

M accabeꝰ cũ duplici.c.& i penultĩa cũ.æ.diphthõgo ſcribit:nomẽ ẽ barbaꝝ:ſed a græcis ſic cõſcriptũ.

M acedonia cũ.c.exili & abſq; aliq̃ diphthongo ſcribit:,ꝓuincia eſt in europa a Macedone filio Oſiridis teſte Diodoro ſiculo libro hiſturiaꝝ.i.cognominata.Hæc anguſtos primitꝰ terminos habuit:ſed uirtute fuerũ regũ & gẽtis induſtria ſubactis finitimis ita ampliata ẽ ꝙ de ea ſic Solinꝰ ſcripſerit:Qui edoni olim populi: quæq; mygdonia erat terra:aut emathiũ theſſalicũq; erat ſolũ:nũc oẽ uniformi uocabulo macedonica res eſt:factũq; corpꝰ unũ.Nãq; teſte Pli.li.iiii.naturalis hiſtoriæ:centũ quinq̃ginta populos tenuit.Quod ſane facit ad auctoꝝ quorũdã cõcordiã qui in eiuſmodi,ꝓuintiis deſcribẽdis diſcordare uident. At teſte Solino macedoniã ab oriente præcingit thracius limes:meridiana theſſaliæ epirotæ tenent: ab occidente dardanii ſunt & illyri.Qua in ſeptentrionem tendit:pæonia paphlagonia protenditur.

M acyberna cum.c.exili &.y.græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto urbs ſithoniæ:ut in ea dictione uidebimus.

M achina cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur.nam græce dicitur μηχανη:quod apud nos inuentionem indicat.& inde mechanicus cum.e.abſq; diphthongo deducitur.

M acrocoſmus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur.& dicitur a noſtris lõgus mũdus.Nã cõponitur ex μακρός quod eſt longus:& κόσμος mundus.

M acrologia ſimiliter abſq; aſpiratione ſcribitur:& dicitur longus ſermo.

M acrobius ſimiliter ſcribitur:& dicitur longæuus.Nam βίος quoq; uita nuncupatur.

M acrochir ſecunda cum.c.exili:penultima cum.ch.aſpirato ſcribitur:&.i.latino.dicitur a noſtris longimanus.Nam componitur ex macros:quod eſt longa:& chir manus.

M æander cum.æ.diphthongo ſcribitur:fluuius eſt phrygiæ.ut Oui.libro.viiii.metamorphoſeos:Non ſecus ac liquidis phrygius mæander in undis Ludit.& reliqua quæ de eodem ſcribit.& inde Mæandrius:qui etiã pro nomine proprio ab Herodoto ponitur:& Polycratis amicus.

M ænalus cũ.æ.diphthõgo ſcribit: mons ẽ arcadiæ teſte Pli.li.iiii. naturalis hiſtoriæ:altiſſimꝰ & amœniſſimꝰ propinquuſq; ad argos: ut dixit Liuius lib.iii.de bello macedonico:& refertus pinis: ut oſtendit Virgilius in bucolico cum ait:Mænalus argutumq; nemus pinoſq; loquẽtes Semper habet.ſemper paſtorum ille audit amores.Sed in plurali facit mænala in neutro genere:atq; idem quod ſingulare ſignificat.

Mænades cũ.æ.diphthongo ſcribitur:deſcenditq; a Mænomæ:quod eſt furio. Quare apud nos furioſæ ſeu inſanæ:uſitatiori uocabulo mulieres ille dicebant':quæ Bacchi ſacra capillis ſperſis hinc inde curſitabant Iuue. in ſatyra:Credo pudicicia3:Crinéq; rotant ululante priapo Mænades.& Perſius:Baſſaris & lyncem mænas flexura corymbis.

Mæotis cum.æ.diphthongo &.t.exili atq;.i.latino ſcribit':eſt ſcytharum maxima palus.quæ ex tanai ab aquilone in pontum defluit.& ut ait Virgilius li.Georgi.iii.Puppibus illa prius patulis nunc hoſpita plauſtris: & alia q̃plura:de qua pleniſſime Ouidius li.iii.triſtium epiſtola.x.

Mæra cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit quarta Prœti filia ex Antia uxore.

Magnes cum.g.ĩmediate poſt.a.& ante.n. ſcribitur:lapis eſt attrahens ferrum:cuius plures ſpecies Pli. cõnumerat li.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:Et eode3 teſte ſic quoq; appellatus eſt ab inuentore:ut auctor eſt Nicãder: & in ida primum compertus.

Magneſia eodẽ mõ atq; per.i.latinũ ſcribitur:regio eſt teſte Pli.li.iiii.naturalis hiſtoriæ theſſaliæ ãnexa.Vnde & magneſii populi noĩant'.Itẽ & eodẽ noĩe urbs ẽ in aſia:iuxta quã Scipio aſiatic⁹ Antiochũ regẽ perculit.

Magnetes eodem modo ac per.t.exile ſcribit'.populi ſunt theſſaliæ in equeſtri certamine docti. de quib⁹ Lucanus libro ſexto:gentes theſſalicas deſcribens inquit:Et magnetes equis minyæ gens cognita remis. Hos & alio uocabulo magneſios uocitamus.

Magus cum unico.g.ſcribitur.uocabulum eſt perſicum id denotans quod apud græcos philoſoph⁹: & apd' latinos ſapiens dicitur.hos galli dryiudas uocauere:ut in ea dictione uidimus. Aegyptii uero in ea ſignificatione qua nos ſacerdotes:& græci ꝓphetas dixere. Indi gymnoſophiſtas græco uocabulo:& ſua interꝓtatione uocabant:ut ſimiliter in ea dictione uidimus. Babylonii nõ & aſſyrii ſuos magos ſeu ſapiẽtes chaldæos uocauere.Itaq; Laertio teſte:magi apud perſas deorũ cultui maxime inſiſtunt: preces illis ac uota & ſacrificia offerũt:de deorum ſubſtantia & generatõe diſſerunt:ſigna ſtatuaſq; repræhẽdunt:improbãt illorum errores qui dicunt mares etiam & fœminas in deis imperium eſſe.Dicunt teſte Socione:matri aut filiæ miſceri.Plena eſſe dæmonum aera aſſerunt.cultum & uſum auri interdicũt.his eſſe ueſte3 candidam:lectũ humum:æſcas olus caſeum pane3:arundine uti pro baculo. Hos magicæ eſſe diuinatõis ignaros dixit Ariſtoteles in libro de magico.Quin & Zoroaſtrẽ ipſum cui eius artis initia ac principatũ tribuũt.Dion ex interpretatione eius nominis aſtrorum aſſerit fuiſſe cultorem.Duoq; eſſe apud illos principia bonu3 dæmona & malum.Vnum ex his Iouem:quem Horamaſdem:alterum Plutonem:quem Arinnanium uocant.Dixeruntq; teſte Eudoxo homines reuicturos.eos fuiſſe antiquiores ægyptiis dixit Ariſtoteles libro de philoſophia primo.ab his fuiſſe gymnoſophiſtas Clearcus ſolenſis aſſeruit.Sed poſt hæc tractu temporis hi tantummodo magi dicti ſunt:qui ob facinorum magnitudinem uulgo malefici appellãtur.Nam & elementa ſæpe concutiunt:turbant mentes hominu3:& ſæpe ſine ullo ueneni hauſtu:uiolentia tantu3 carminis interimunt:dicente Lucano:Mens hauſti nulla ſanie polluta ueneni.Incantata perit:Et Virgi.ĩ Damone:Carmina uel cælo poſſunt deducere lunam.Carminibus circe ſocios mutauit ulyxis. Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.Et alia quæ ſtatim uidebimus.Magos ergo ex Zoroaſtre pſa habuiſſe initium dicunt:quẽ ſex milibus annorum fuiſſe ante Platonis mortẽ Plinius libro.xxxv.naturalis hiſtoriæ ex teſtimonio Eudoxi prodidit.Hermodorus uero platonicus in libro diſciplinarum uſq; ad excidium troiæ teſte Laertio annos quinq; milia cõputauit.Sed unus hic tantũ Zoroaſtres fuerit an poſtea:& aliuſ nõ ſatis conſtare Pli.dixit.Et paululum ſupra oſtendit eam artem:quam magicam dicimus:ab ipſo Zoroaſtre:ut omnes auctores conueniunt in pſide ortum habuiſſe:quæ(ut ait)fraudulentiſſima artium in toto terrarum orbe plurimis ſæculis ualuit.Et ſubdit auctoritatem ei maximam fuiſſe:nemo miretur.ꝙ ſola artium tres alias ĩperioſiſſimas humanæ mentis complexa:in unam ſeſe redægit.natam primo e medicina nemo dubitauit.hac ſpecie ſalutari irrepſiſſe uelut altiorẽ ſãctioréq; q̃ medicinã. Ita blandiſſimis deſideratiſſimiſq; promiſſis addidiſſe uires religionis:ad quã maxime alligatur humanũ genus.Atq; ut hoc quoq; ſuggeſſerit:miſcuiſſe artes mathematicas:nullo non auido futura de ſeſe ſciendi:atq; ea e cælo ueriſſime peti credenti:Ita poſſeſſis hominu3 ſenſibus triplici uinculo in tantum faſtigii adolcuit:ut hodie etiam in magna parte gentium præualeat.& in oriente regum legibus imperet.Sine dubio illic orta in pſide a Zoroaſtre:ut inter auctores conuenit.Et infra ſubdens idem auctor pergit:mirum hoc in primis duraſſe memoriam ardentemq; tam longo æuo cõmentariis non intercedentibus.præterea nec claris nec continuis ſucceſſionibus cuſtoditam.Mirum eſt etiã in bello troiano tantum de ea parte ſilentium fuiſſe Homoro.& tantum operis ex eade3 in Vlyxis errorib⁹: ut totum opus non aliunde conſtet.Et infra ſubdit:troianis itaq; temporibus Chironis medicinis contenta eſt ætas ſolo Marte fulminante.hæc ille.Sed qui fuerint ei⁹ artis ſcriptores:aut quo ordine ſucceſſerit: difficile eſt comperire.putant quidam Orpheum thraca primitus intuliſſe ad medicinæ profectum. Deide mortua uxore Eurydice.temptaſſe eam quibuſdam carminibus teſte Seruio ſuper.iiii.georgicorum Virgi.ad lucem reuocare.Quod quia facere nequiuit:fixiſſe poetas coniugem iam recæptam iterum necauiſſe dura Plutonis lege.quin & id Virgilium ſenſiſſe confirmat:cum ait:Si potuit manes arceſſere coniugis orphe⁹. cum arceſſere proprie euocantis ſit.Sed eius rei non inexpertem fuiſſe Orpheum prorſus exiſtimauit Pli.

ex eo

ex eo tunc quoq; ꝙ tota thracia magices fuiſſet.Sane non thraciam:ſed theſſaliaʒ ſolam in eo orbe eius ueneficii infamem fuiſſe oſtendit Lucanus libro ſexto ſuæ pharſaliæ.Et Apuleius de magia libro primo & ſecundo.Quin & ipſe Plinius qui ait:Miror equidem illis theſſaliæ populis famam eius artis tantam adeſſe: ut Menander quoq; litterarum ſubtilis illis in locis genitus:theſſalam cognominaret fabulam complexam ambages fœminarum detrahentium lunam.quare primum de ea arte cōmentatum Hoſtenem putat:q(ut ait)maxime ad rabiem non auiditatem modo eius ſcientiæ græcorum populos ægit.Ita ut ſummam litterarum claritatem gloriamq; ex ea ſcientia peterent.hinc certe Pythagoras Emphedocles:Democritus:Plato ad hanc diſcendam nauigauere:exiliis uerius ꝙ peregrinationib⁹ ſuſceptis.hanc reuerſi prædicauere. hãc in arcanis habuere. Dixit etiã Plinius Xerxem pſarum regem in ea uerſatum fuiſſe.& ut pergit diligentiores inquiens ante hunc ponunt Zoroaſtrem alium percōneſium:quem ego illum puto:de quo Xanthus lydius teſte Laertio inquit:a Zoroaſtre uſq; ad Xerxis tranſitum ſexcenti connumerantur anni. poſt queʒ plures magos ſibi inuicẽ ſucceſſiſſe dixit idem Laerti⁹:ut Hoſtanes:Aſtropſychos:Gobrias: Paratas:donec ab Alexandro euerſum perſarum regnum fuit.concluſit ergo Plinius in eodem libro medicinam & magicem pariter eadem ætate effloruiſſe. illam Hippocrate: hanc Democrito illuſtrantibus circa peloponneſiacum græciæ bellum:quod geſtum eſt a trigenteſimo noſtræ urbis anno. hæc ille. ſubdens eam artem totum orbem peragraſſe:atq; tranſgreſſam oceanum:& britaniam uſq; peruectã:quam ſuo tempore tantis cerimoniis celebrare dicit:ut deſiſſe perſis uideri poſſit.nãq; & antiquioribus tẽporibus in Italia fuiſſe oſtẽdit Homerus in tota odyſſea.& cæteri poſt illum poetæ referentes Circem habitãtem montem circæuʒ iuxta caietam:ex ea arte mirandos oſtendiſſe effectus:ut Virgilius in bucolico:Carminibus circe ſocios mutauit ulyxis.& libro æneidos.vii.Hominum ex facie dea ſæua potentibus herbis Induerat circe uultus ac terga ferarum.Qua de re Aeſchylum antiquum poetam græcum dixiſſe puto Italiam herbarum potentem . unde etiam Virgilius in Mœri quædam de his talibus dicit:quæ lege fœliciter.Durauit etiam & hæc uenefica ars in Italia per longa chriſtianoꝝ tempora:Ita ut temporib⁹ Theodoſii iunioris chriſtianiſſimi principis dicat celeberrimus Auguſtinus libro.xv.de ciuitate dei:Cum eſſemus in Italia audiuimus quaſdam mulieres imbutas his malis artibus dato caſeo ſtatim homines in iumenta conuertiſſe. quæ(ut alia iumenta)neceſſaria quæq; portabant:& finita opera iterum homines ab illis reſtitui.quibus(ut ait)mens ſemper humana conſeruata fuit.Quid non ne & Apuleius ipſe platonicæ ſectæ philoſophus hiſtorice ſcripſit ſe in aſinuʒ apud theſſaliam ueneficiis cuiuſdam mulieris:dum per magicam fieri auis conaretur: cōuerſum fuiſſe? & tractu temporis in hominem reſtitutum?atq; ſuæ metamorphoſeos librum ſcripſiſſe?Nōne etiam Plinius:Seneca & Cicero certiſſime affirmarunt meſſes in uarios agros magorum præſtigiis traduci poſſe?Vnde etiã apud Vrgilium in Mœri.Atq; ſatas alio uidi traducere meſſes. Ouidius etiã de ſine titulo inquit: Carmine læſa ceres ſterilem uaneſcit in herbam.Deficiunt læſi carmine fontis aquæ:Ilicibus glãdes. cantataq; uitib⁹ uua Decidit.& nullo poma mouente fluũt.Quãobrem dixit Plinius libro.xxviii.romæ ſcriptum in.xii.tabulis: qui fruges excantaſſet.& alibi qui malum carmen incantaſſet.Et alibi teſte Seruio:neue alienam ſegetẽ pellexeris.Sed mirabiliora etiam ex hac arte patrata narrant poetæ.ut Medea apud Ouidium libro metamorphoſeos.vii.Cum uolui ripis ipſis mirantibus amnes In fontes rediere ſuos: concuſſaq; ſiſto: Stantia concutio cantu freta:nubila pello.Nubilaq; induco:uentos abigoq; uocoq;: Viuaq; ſaxa ſua conuulſaq; robora terra.Et ſiluas moueo:iubeoq; tremiſcere montes.Et mugire ſolum maneſq; exire ſepulchris.Te quoq; luna traho. & reliqua.Tibullus etiam de maga locutus ait:Hanc ego de cælo ducentem ſydera uidi.Fluminis hæc rapidi carmine uertit iter. Hæc cãtu finditq; ſolũ:maneſq; ſepulchris Elicit.& tepido deuocat oſſa rogo.Cum libet hæc triſti depellit lumina cælo:Cum libet æſtiuo conuocat orbe niues. & alia ꝗplura:quæ ipſe & alii poetæ loquũtur.non ergo tam grauiter romanis legibus ars hæc plecteret: ſi non ꝑnicioſa & cũ effectu multarum rerum cognita fuiſſet.Quare coactam & inuitam Didonem induxit Virgili⁹ libro æneidos.iiii.cum ait:Inuitam magicas accingier artes.ſane non omnia quæ per eam monſtrantur arteʒ uera eſſe noſcuntur.ſed multa dæmonum illuſionibus oſtenduntur:quæ ueridice facta minime fuerunt:ut homineʒ cōuerti in lupum:aut in iumentum:lunam trahi & ſimilia:quæ per humanorum ſenſuũ alterationem:quibus illi plurimum præſunt:& non per uerum inducũtur effectum. Nam ſoluʒ ea uere exequi poſſunt: quæ naturali uirtute ducũtur:ſed cum rerum cognitione ex ingenii acrimonia & longa experientia ac agilitate naturæ alterabilia facile cōiungere ualeant:ea nōnunꝗ inducunt:quæ miracula hominib⁹ eſſe uidentur:& non ſunt.Sed hæc hactenus.Nunc ad ei⁹ artis ſpecies tranſeamus:quaruʒ nōnullæ a romanis legibus ꝑmittebantur.M.Varro libro.vii.rerum diuinarum quattuor tantũmodo ſpecies aſſignauit:pyromantiã:aeromantiam:hydromantiam:& negromantiam:pyromantiam illam uocitauit:quæ per ignem diuinare cōſueuit. Nam pyr ignis & mantia diuinatio a græcis dicitur.hæc inſpicit quid fulgur:quid fulmen quiſq; ignis ſignificet.per quem modum Ciceronis uxor eum ſequenti anno futurum conſulem diuinaſſe dicitur:quia cum poſt pactum ſacrificium quædam in cineribus conſpicere uellet:flãma repente exiluit:ut ipſe libro de diuinatione deſcripſit.iuxta quod Virgilius in Damone:Aſpice corripuit tremulis altaria flãmis Spõte ſua dum ferre moror cinis ipſe bonum ſit.Et Tanaquil Tarquinii priſci uxor uidens flammam lambere Seruii

Tullii caput dixit:teſte Liuio libro.i.ab urbe futuꝝ ut puer unica fieret ſalus regis in rebus dubiis:& regnũ illi prædixit.Simili modo poſt captá troiam diſceptante Aenea de fuga cũ Anchiſe patre flámula quædá apparuit uerticem lambés Aſcanii:& nullam illi inferens læſioné:quæ cũ regnũ Aſcanio futurũ portenderet: diſcedere ꝑſuaſit.Aeromantia ea diuinatio erat:q̄ i aere fieri uidebat᷑:ut auiũ auſpicia:auguriaq; & uétoꝝ aut grandinũ inſuetæ procellæ.Quéadmodum etiá teſte Plinio li.ii.naturalis hiſtoriæ:relatũ é in monuméta.M.Actilio &.C.Portio.coſſ.lac & ſanguinem pluiſſe: quod ut alii ferunt ſequéti áno peſtem ualidá romá inuaſuram prænunciauit. Tempore etiam quo Hánibal lacerabat Italiam teſte Liuio de ſecundo bello punico aquæ ſanguini permixtæ e cælo deciderunt in modum pluuiæ.& libro octauo de bello macedonico áno inquit:quo deceſſit Hannibal per biduuȝ pluit ſanguis.Item teſte Plinio eodem libro ſecundo ferrum in lucanis(anteq̄.M.Craſſus in ꝑthis interremptus eſt)pluit.omneſq; deinde lucani milites:quoꝝ magnus numerus in exercitu erat:cũ eo interfecti ſunt.Et ſubdit.Eſtygies ferri quæ pluit ſpongiaꝝ ferro ſimilis erat etiá.L.Paulo &.C.Marcello cós.lana: (ut idé inquit auctor)circa caſtellũ cariphanũ pluit.iuxta qđ poſt annũ Titus Mamiliꝰ occiſus eſt.Et ſubdit Armorũ crepitus & tubæ ſonitꝰ auditos e cælo cimbricis bellis accæpimus.Tertio uero cóſulatu Marii a mamertinis & tudertinis ſpectata arma cæleſtia ab ortu occaſuque inter ſe concurrétia:& ſimilia plura:quæ diuerſis téporibus cótigerunt:ex q̄bus ſemper aliquid prædiuinatum fuit.Hydromantia uero diuinatio illa é:quæ in aqua cócipit᷑:ut teſte Varrone uidit puer i aqua Mercurii effigiem:quæ centũquinquaginta uerſibus oém mithridatici belli euentum prænũciauit:& ſimilia:quæ multa ſimiliter fuiſſe cóſpecta iam legimꝰ.Necromátia eſt per mortuos diuinatio. νεκρων enim. i. mortuoꝝ:& mantia diuinatio.ut Ericto apud Lucanũ li.vi.mortuũ ſuſcitans euentũ belli pharſalici:Sexto Pompeio prædixit. Verũ & a nónullis aliis plures ſubdunt᷑ diuinationũ ſpecies.& chiromátia quæ per manuũ inſpectioné diuinat.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciá:Frontéq; manũq; præbebit Vati. Geomantia quæ ex terræ cócuſſionibus & apentionibꝰ diuinare cóſueuit:q̄ſi ſit terræ diuinatio.Haruſpicina & ſacrificiis aíalium & extis diuinat.Iuuenalis in præfata ſatyra:Armenius uel cóagenus haruſpex Pectora pullorũ rimat᷑ & exta catelli.interdũ & pueri.Et ut uult Donatꝰ in cóméto phormi.haruſpex cũ aſpiratóe ſcribitur & a fari quæ inſpicit ſeu inſpexit dicitur:q̄ſi faruſpex:ita ut.f.digáma in aſpirationé fuerit cóuerſum ſecundum ea:quæ ſupra circa hoꝝ cómẽtariorũ initia demóſtrauimus. Arioli a ſacrificiis aræ ſuperípoſitis diuinare ſatagebát.unde & nomé aſſumpſere.Sed præ cæteris auguria & auſpicia lege permittéte: immo & in publicis negociis iubente a romanis obſeruabant᷑.& augures illi dicebant᷑:qui ex auiũ garritibꝰ & uolatibus diuinabant. cótra quos acrianũ illud eſt: qđ refert Gelliꝰ li.xiiii.noctiũ atticarũ:Nihil inquit credo auguribus:q aures uerbis diuitát alienas:ſuas ut auro locupletét domos.ſed horũ initiũ & ꝓgreſſum uidebimus in dictione Tages.Auſpicium uero dicit᷑ uel a paſtu:uel ab inſpectióe auiũ. Sed quia cóſul anteq̄ iret in expeditioné capiebat auſpiciũ.hinc factũ eſt:ut dicamus auſpicio ductũ:anteq̄ principio quæ a ſolo duce capiuntur. Et hinc auſpicari non modo auſpiciũ capere:ſed & incipere dicit᷑.Nec in bonam tátum partem:uerũ in malá quoq;:ut apud Pliniũ nepoté:At homo infœliciter natꝰ manibus pedibuſq; deuinctꝰ aíal cæteris imperaturũ:ab auſpiciis uita auſpicat᷑.ſed plerũq; in bonum accipit᷑:ut apud Terétiũ:Haud auſpicato me huc attuli.i.non fœliciter:q̄ſi auſpiciis repugnátibꝰ.quod melius Quinti.ipſe declarauit in declamationibꝰ:cũ de Achille:ut opinor locutus:qui ad mortem:quam dii futura denũciauerát:cupiditate ulciſcendi Patrocli ruebat.ſic ait:Eant nũc antiquaꝝ códitores fabularũ poetæ:& ſe ad exortandũ amiciciæ fidem magna quædá compoſuiſſe carminibꝰ putét:ſi dixerint aliquos per maria terraſq; aſperioré fortunaȝ amicorũ cá ſecutos:aut principem græciæ uirum in ultioné interfecti amici inauſpicata bella geſſiſſe:& alibi li.ix.de inſtitutione oratoria:Itaq; ut apud illos Homerus:ſic apud nos Virgilius auſpicatiſſimũ dederit exordium.Dicebat᷑ etiá auſpex:qui præerat celebrádis nuptiis:quia auſpiciũ pro nuptiis capere ſolebant. Iuue.in ſatyra Omnibꝰ in terris:Veniet cũ ſignatoribus auſpex. & adhibebat᷑ hic ꝓ parte mariti:ut ꝓnuba quæ præeſt & ipſa nuptiis celebrandis pro uxore:ut uidebimꝰ in dictione paranymphus. Aliquando etiam auſpex magis ꝓprie accipit᷑ pro eo:q dux é militiæ:ut apud Horatiũ li.i.carminũ.Nil deſperádũ teucro duce:& auſpice teucro.Præter hos aũt & alii ſunt peiores malefici:ut ſpecularii qui in ſpeculis & terſis corporibꝰ:uti ſunt enſes pelues & ſimilia:futura ſe poſſe prædicere prædicát.Phytonici ſimiliter & dicunt᷑:quos phytonicꝰ ideſt Apollinis ſpiritus replet.& loquédo futura prænũciát.Præſtygiatores cum.t.exili ſequente y.græco ſcribitur:& a ſtyge:in qua ſunt tenebræ cóponit᷑.hi enim humanis ſenſibꝰ tenebras & fantaſmata incutiunt.Geneathliaci ſũt q ex die natiuitatis fortuná hóis ac ſucceſſum etiá in ſingulis actibꝰ prænũciare ſe poſſe iactant.Iuue.in præfata ſatyra: Si prurit frictꝰ ocelli:Angulus in ſpecta geneſi collyria poſcit. His ſimiles ſunt:q mathematici uocitant᷑:quos teſte Gellio gentilitio uocabulo chaldæos dicere oportebat. Et ut Iuue.ait:Nemo mathematicus geniũ indénatis hébit.Ex iſtis hi ſunt:q aſtrologi nominant᷑:nó ſolum ex aſtroꝝ naturali curſu futura prædicétes:ſed & minuta quæq; ex aſtris ſe poſſe prædicere ꝓmittũt:ut cóſilia ipſa hoíum:arbitria & uarias uolũtates:appetitióeſq; & declinatióes:& fortuitos repentinoſq; i leuiſſimis rebꝰ aíorũ impetus:receſſuſq; moueri:agitariq; deſuper e cælo credũt.Ita ut ex neceſſaria quadá ſydeꝝ errantiũ reciprocatióe:ciuſmói talia cótingere pertinaci fronte aſſerát. Et hi cæteris uaticinátibꝰ præſtare ui-

debanť. Vt Iuue. in eadē ſatyra: Sed maior erit fiducia qcqd Dixerit aſtrologus: credūt a fronte relatū Am-
monis. Sortilegi ſūt q per ſortes futura prænūciare ſe credūt. Prodigiatores q ex prodigio futura ꝑnūtiāt.
Sed teſte Seruio ſuper. ii. æneidos in longum tempus dirigit ſignificationem. Vnde explanant aliqui prodi
giuꝫ dici: quaſi ꝓcul elogiū. Sed cū oīa hæc: & ſimilia cū ex ſapientiſſimis antiqs: tum ex chriſtiana religiōe
uana & deceptoria fuiſſe claruerit. Reliquū ē ut ab oībꝰ quoq̄ abiiciant̄ & abominentur.

Maia cū. i. latino ſcribit̄: & apud græcos ē diphthōgus αι. ſed apud noſtros diuidit̄: ut in antecedentibꝰ uidi-
mus. Fuit atlantis filia ex Pleione coniuge & mater Mercurii: quā ſolā præcæteris Iouis pellicibꝰ Iuno ada
mauit: ut uidimꝰ in dictiōe Mercurius. Ab hac nōnulli antiq uoluerūt mēſem maii denominatū: id maxime
ex eo ꝓbātes: quod illo mēſe mercatores oēs Maiæ pariter & Mercurio ſacrificabāt. Sed ut rettulit Macro-
bius in prīo Saturnalioꝝ Cornelius Labeo dixit eā Maiā: cui mēſe maio res diuina agit̄: terrā eſſe hoc ade-
ptā nomē a magnitudine: & ipſam eandē bonā deā eſſe ex ipſo occultiori ritu ſacroꝝ faunāq̄ & opem & fa
tuam pontificū libris indicari. Bonā ꝙ oīum nobis ad uictum bonoꝝ cā eſt. Faunā quod omni uſu animan
tium fauet. Opē quod ipſius auxilio uita cōſtet. Fatuā a fando ꝙ infantes partu editi non priꝰ uocē edunt: q̄
attigerint terrā. Hæc apud græcos ut idem aſſeruit Macrobius θεός γυναικεια dicitur: quam Varro Fauni
filiam tradidit adeo pudicam: ut extra γυναικωνίτην. i. gynecium nunq̄ ſit egreſſa. Nec nomē eius in pu-
blico fuit auditū: nec uirū unq̄ uiderit: uel a uiro uiſa ſit: ꝓpter quod nec uir tēplum eius ingredit̄. Vnde
Iuue. conqueſtus de turpitudinibꝰ fœminaꝝ ſui tēporis inquit in ſatyra Credo pudiciciā: Nota bonæ ſecre
ta deæ: & pꝰ pſres uerſus oſtēdit nō licere uirilis ſexus figurā i eo tēplo deſcribere: aut maſculū murē adeſſe

Malachias cum. ch. aſpirato & . i. latino ſcribitur: nomen uiri ꝓprium.

Malagma cū unico. l. & . g. ante. m. ſcribitur. Id dicit̄ cū res dura per admixtionē alterius rei in mollē eſt reda-
cta. & deriuatur a μαλακια: quod ē mollicies. adde quod malua herba eſt. ideo ſic dicta ꝙ molliat aluū
ut ait Macer. dixerūt maluā ueteres ꝙ molliat aluū unde Marcialis utere lactucis & mollibus utere maluis
Nam faciem durum phœbe cacantis habes.

Malea cum unico. l. & . e. abſq̄ diphthongo ſcribitur. nā licet apud græcos ſit ει diphthongus: tamē abiecto i:
ꝑ ſolā. e. ꝓductam a nobis ſcribitur: atq̄ eiꝰ prima corripit̄. ut Homerus li. odyſſeæ. ix. περιγνάπτον Τά-
μάλειαν. Et ut ibidē oſtendit Homerus ꝓmontoriū eſt laconiæ: quod teſte Seruio ſuper qntuꝫ æneidos per
quinquaginta miliaria in mare ꝓtendit̄: ubi unda adeo ſæua eſt: ꝙ pſeqni nauigantes appareat: dicēte Sta-
tio li. vii. thebaidos: Et raucæ circū ſonat ira maleæ. Virgi. li. v. Ionioq̄ mari maleæq̄ ſequacibꝰ undis. Aſſū-
pſitq̄ nomē a Maleo argiuoꝝ rege: q ſup illo ſūptuoſiſſimū ēt Apollini tēplū cōſtruxit: qd' maleoticū dixit

Malica cū unico. l. & . i. latino ſcribit̄: urbs fuit iuxta theſſaliam: cuiꝰ populi mailees: & mare maliacū uocitat̄.

Malimnus cū. i. latino: & . m. ante. n. ſcribit̄. ponitur a Theocrito ſiciliæ mons.

Mandane abſq̄ diphthongo ſcribitur: fuit Aſtyagis filia: quā teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ primo pater in ſom
niis tantū minxiſſe uidit: ut oēm eiꝰ ciuitatē repleret. hæc Cambyſæ perſæ nupſit: ex qua natus ē Cyrus.

Mantia cuꝫ. t. exili & . i. latino ſcribit̄: eſt tamē apud græcos ει diphthongus i penultima: & dicitur a noſtris di
uinatio: & mantis diuinus uel uates: quæ oīa ſimilia per. t. exile ſcribuntur ut Necromātia: Chiromātia: Py-
romantia: Hydromantia: & ſimilia.

Manto cū. t. exili ſcribitur: fuit Tireſiæ uatis thebani filia: quæ poſt thebanoꝝ clades ſeruitutē primo ſub Cre
onte: poſtea ſub Theſeo: qn & poſt patris interitū ad diuerſa loca diffugiens: primo in aſiā uenit: in cuiꝰ li-
tore lebedon & clarii Apollinis fanū ſtruxit: deinde Italiam ueniēs: ſotiis ſuis græcis mantuā oppidū condi-
dit. Sed cū interim ex Thyberino tuſco rege Ocnus ei natus eſſet: qui & Bianor deinde cognominatꝰ fuit:
& ad ipſm oppidū tuſci quoq̄ & ueneti confluerent: circūdedit Ocnꝰ oppidū muris: & in aliam formā redæ-
git. Quin & a matre mantuā appellauit: dicente Virgilio li. æneidos. x.

Ille etiam patriis agmen ciet ocnus ab oris
Fatidicæ mantus: & tuſci filius amnis:
Qui muros matriſq̄ dedit tibi mātua nomē. Veꝝ cū māto diuina fuerit: ab ea mātiā. i. diuinatiōeꝫ deduci q̄
plurimi putauerūt. & teſte priſciano i. vi. declinat̄ hæc Māto huiꝰ mātꝰ. Inducit uerſū Virgi. quē mō uidimꝰ

Mantua cum. t. exili ſcribitur. ciuitas eſt in uenetia galliæ ciſalpinæ condita ab Ocno Mantus filio: ut in præ-
cedenti dictione uidimus.

Mantius cū. t. exili & . i. latino ſcribitur: fuit Melampi filius ex Iphianaſſa filia Prœti. Ex qua teſte Homero li.
xv. odyſſeæ duos filios genuit Polyphicleum & Cletum.

Manichæi cū. i. latino & . ch. aſpirato. atq̄. æ. diphthongo in penultima ſcribitur: fuerūt hæretici qdam: q ab
auctore hæreſeos Manichæo ſic quoq̄ cognominati fuerunt.

Mapalia cū unico. p. atq̄ unico. l. & . i. latino ſcribitur. Vocabulū ē aphrū. De quo Hieronymus ſuper amos:
agreſtes inquit caſas & furnoꝝ ſimiles aphri appellāt mapalia. Eadē & magalia eſſe dixit Seruius ſuper. iii.
æneidos: ubi ait Virgi. Miratur molē æneas magalia quondā. Et in eodē li. Vt primū allatis tetigit magalia
plantis. ubi magalia primā ꝓduxit. Sed mapalia primā corripit: ut idē: Et raris habitata mapalia tectis.

Marclylas cū. y. græco ſcribitur: fuit latro quidam in ſilua dodonæa.

Maræa penultima cum.æ.diphthongo ſcribitur:ciuitas fuit æthiopiæ.

Mardonius cū.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarū.vii.Gobryæ filius ex ſorore Darii: qui primum Xerxem Darii filium ad bellū cōtra græcos incitauit.

Marathon cū.th.aſpirato ſcribitur:fuit ciuitas atticæ:diſtans ab athenis paſſus circiter decē milia:in cuiꝰ campis Artaphernes & Dathis Darii perſaꝝ regis præfecti cū centū milibus peditum & decem milibꝰ equitum: ab athenienſibus ſolū decem milibus armatis conſilio & induſtria Milciadis præfecti ꝓfligati ſunt:& adeo perterriti:ut non caſtra:ſed naues petierint:ut late deſcripſit Herodotus li.hiſtoriaꝝ.vii.Quæ oīa contigerunt teſte Gellio anno ducenteſimo & ſexageſimo poſt urbem conditam.

Marathron cū.th.aſpirato ſequēte.r. ſcribit':& dicitur a noſtris fœniculū:ſed græco uocabulo Plinius & alii nōnulli ſæpe utuntur.

Mariandyni ſecūda cū.i.latino:& penultima cū.y.græco ſcribitur:populi ſunt teſte Herodoto li. hiſtoriarū primo:iuxta pontum:olim ſub tyrānide Crœſi.

Maris cū.i.latino ſcribit':fluuiꝰ ē teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii.agathyrſoꝝ in iſtrum defluens.

Marſi cū.i.latino ſcribitur:populi ſunt in Italia: nō multū ab urbe longinqui:de qbus Plinius li.vii.&. xxiii. naturalis hiſtoriæ ait:Gens marſoꝝ a marſo Circes filio ortum habuit.iōq; marſis ui quadā genitali aſſerit datum eſſe:ut nō ſolū a ſerpentibus ſint illæſi:ſed ſerpentū ſint ipſi domitores:& incantationibus:atq; herbarū ſuccis faciant miracula medelarū.Alii ſunt teſte Herodo.li.hiſtoriaꝝ.iiii.eodē nomine populi ſcythiæ quæ eſt in aſia.

Marſya cū.y.græco ſcribitur:& apud nos terminat' in a:quæ apud græcos in.as.deſinit: habetq; accentū i prima:fuit uir qdā:q cum Mineruæ ſonorā tibiā cōperiſſet:& afflatam pulchrū habere ſonum ſenſiſſet:cœpit inter nymphas pulſitare.Vnde ex ea iam arte ſuperbus effectus:teſte Ouidio li.vi.faſtorum:

Prouocat & phœbum:phœbo ſuperante pependit.

Cæſa receſſerunt acute mēbra ſua.Idem & latius li.vi.metamorphoſeon enarrauit.Ob quod inquit Iuue. ad Neuolā:Occurris fronte obducta ceu marſya uictus.ſic ergo a Phœbo excoriatus & uictus:dicit' a poetis cōuerſus in fluuiū ſui nominis:qui teſte Liuio li.vii.de bello macedonico a celenis phrygiæ ciuitate:nec procul a mæandri fontibus orit'.Quin & in ipſum mæandrū cadit:dicente Lucano li.iii.Qua celer & rectis deſcendens marſya ripis Errantē mæandron adit mixtuſq; refert'.& reliqua.Solinus uero nō a celenis: ſed ab apamia magis dicere uidet'.Quam ſane diſſonantiā ſoluerat Plinius li.vi.naturalis hiſtoriæ:cū ait:Apamia quæ prius celene dicta eſt.Iuxta hūc fluuiū:teſte Herodoto circa finē libri qnti ſuarū hiſtoriarum:Perſæ & cares grande prælium inierunt.

Marmaridæ cū.i.latino ſcribitur:populi ſunt aphroꝝ:teſte Plinio li.v.naturalis hiſtoriæ:& ægypto cōtermini:qui & uſq; ad maiores ſyrtes ꝓtenduntur.

Martyr cū.t.exili &.y.græco ſcribitur:& nōnunq; more græco cū.s.i fine terminamꝰ:dicit' a noſtris teſtis.

Martha cū.th.aſpirato a græcis ſcribitur:nomen eſt hebreæ fœminæ ꝓprium.

Marpiſſa cū.i.latino & duplici.s.ſcribit'. fuit teſte Homero li.viiii.iliados: filia Eueni & ſpecioſa inter paucas nympha:uxorq; Idæ oium illius ſæculi uirorū formoſiſſimi.fuitq; mater Cleopatræ pulcherrimæ fœminæ & amantiſſimæ uxoris Meleagri. Et ut ſubdit idē Homerus cū eadē raperet' ab Apolline eius uir Idas arcu ſagittiſq; ſumptis Apollinē inuadere non dubitauit.Quā poſtq̄ rapta eſt:parentes Halcyonē cognominauerunt:quod mater eā domi deflebat ſortita luctuoſum ac flebile Halcyonis fatum.

Marpeſia cū.e.abſq; diphthongo & unico.s.atq;.i.latino ſcribit'.mons eſt teſte Seruio ſuper.vi.æneidos i inſula paro.de quo Virgilius:Quā ſi dura ſilex aut ſtet marpeſia cautes.

Maſaniſſa prima cū.a.ſecūda ſimiliter cū.a.poſt unicū.s.penultima cū.i.latino ſubſequēte duplici.s.ſcribit': non enim primū.s.aliquo pacto duplicari potuit:ut ignari qdam ſyllabarum uoluerūt:cum eius prima.a. poetis breuis ponatur.Ouidius li.vi.faſtorum:

Poſtera lux melior ſuperat maſaniſſa ſyphacem:

Et cecidit telis haſtrubal ipſe ſuis:At uero ex noſtris conſueuere qdam ſecundū.a.in.e.cōmutare: ac dicere Maſeniſſam.Nōnulli uero in.i.ſed melius ē more græco per.a.q̄q̄ barbarum ſit uocabulū.Fuit Galæ numidarū regis filius:cui ſuccedens in regno primo romanis capitalis hoſtis fuit:deinde amiciſſimus effectus uſq; in finem perſeuerauit.De quo oia Liuius de ſecūdo bello punico:& maxime li.vii.

Maſſagetæ cū duplicato.s.&.t.exili ſcribitur:diciturq; in ſingulari maſſagetes:ſunt teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ:nobiles populi ſcythiæ aſiaticæ. Hi cū per deſerta diſcurrunt:ſanguinē ſuoꝝ potant equorū: dicente Lucano in li.iii.Longaq; ſarmatici ſoluens ieiunia belli.

Maſſagetes quo fugit equo:uolucreſq; geloni.Et Claudianus in Rufinum:Et q cornipedes in pocula uulnerat audax Maſſagetes.De qbus late ſcripſit Herodotus li.hiſtoriaꝝ.iii.

Maſſilia cum duplicato.s.atq;.i.latino utrobiq;:& unico.l.ſcribit':urbs eſt in ſinu galliæ tranſalpinæ:ſeu teſte Solino in narbonēſi ꝓuincia:a phocenſibus quondā fugatis perſarū aduētu quadrageſimaquinta olympiade condita fuit.Iuſtinus uero li.lxiii.inquit:Phocenſes coacti exiguitate terræ:mare curioſius exercebāt

piſcando mercando:plærūq; latrocinio maris:quod illis tēporibus decus erat:uenientes in ſinum gallicum ad hoſtium amnis rhodani:cuius loci amœnitate capti:reuerſi domū ſollicitauere plures.Qui tandem duce Proto uenietes:maſſiliam condidere:ut idem late ꝓſequitur.

Maſſylia cū duplicato.s.atq;.y.græco ſubſequēte:& penultima cū unico.l.&.i.latino ſcribitur:nōnulli uero illud.y.græcū in.u.noſtrum cōuerterūt:& maſſuliā uocauerunt.Quod ſæpe fieri in antehabitis oſtendimꝰ Hæc teſte Seruio ſuper.iiii.æneidos mediterranea eſt beronicæ ciuitatis libyæ.unde haud longe ſunt horti heſperidū:& mons atlas:dicente Didone apud Virgilium eodem in libro:
Hinc mihi maſſyliæ gentis monſtrata ſacerdos:
Heſperidum templi cuſtos epulaſq; draconi
Quæ dabat.& ſacros ſeruabat in arbore fœtus.Martialis in.x.Nō mea maſſylius ſeruat pomaria ſerpens.
Ab hac teſte eodē Seruio ſuper ſextū æneidos populi dicti ſunt maſſylii:quos alio nomine mauros dicimꝰ. Liuius uero li.viii. de ſecūdo bello punico non mauros ſed mauris affines dixit.Hos fuiſſe ualidiſſimos teſtatur Plinius li.v.naturalis hiſtoriæ.Ipſi quoq; neq; ſellam:neq; fræna quærētes:ſed ſola uirga cōtenti ſuos uelociter equos exagitant:dicente Lucano libro.iiii.
Et gens quæ nudo reſidens maſſylia dorſo:
Ora leui flectit frænoꝝ neſcia uirga.Sed hāc gentē bellis fuiſſe extinctā:dixit Plinius prææallegato libro.

Maſſulii cū duplicato.s.ſequēte.u.uocali:& unico.l.ſcribitᷣ:populi ſunt:q & maſſylii cum.y.græco ſcribunᷣ ut in præcedente dictione uidimus.

Maſtiche cum.t.exili:ſubſequente.i.latino:&.ch.aſpirato ſcribitᷣ genus eſt gummi:& teſte Plinio libro.xii.naturalis hiſtoriæ:gemma eſt.Laudatiſſima autem chia:quæ & candida eſt.

Mathematica ſecūda cū.th.aſpirato:& abſq; diphthongo : reliquæ ſine aſpiratione ſcribūtur:dici pōt latine diſciplinalis.ad diſciplinā enim mathematicæ maxime ſpectant:ut geometria:arithmetrica:muſica:& aſtrologia.ſed alia eſt ſuperſticioſa:de qua in dictione magus uidebimus.

Matuta abſq; aliqua aſpiratiōe ſcribitur:ponitᷣ ab Homero ꝓ aurora.unde teſte Priſciano matutinꝰ deriuatᷣ. A nōnullis uero græcis λευκοθέα idest alba dea uocatur.

Matthæus cū duplici.t.& ſecūdo aſpirato:ſubſequēte.æ. diphthongo ſcribitᷣ:nomē ē hebræū & uiri ꝓpriu;.

Mauritania cū.t.exili &.i.latino ſcribitᷣ:nomē ē regionis cuiuſdā in aphrica : deductum a μαυρον : qđ eſt nigrum:eo ꝙ nigros colonos habeat. Eſtq; in ultimo aphricæ uerſus gaditanū fretū: & occidentale oceanū gignitq; ſimias:dracones:ſtruchiones:& olim plena elephantibus fuit:quos iam ſola india gignit.

Mauſolus prima cū.au.diphthongo:ſequens cū unico.s.&.o.uocali:ultima cū unico.l.&.u. uocali ſcribitur ſic græci:ſic Cicero:ſic Plinius:& Gellius ꝓ proprio uiri nomine ſcribūt.At uero poetæ noſtri cū ꝓ monumento accipiūt:inter.s.&.o.iterponere unū.e.cōſueuerūt:& dicere mauſeolum : ut id Caroli mei arretini:
Nunc caria antiquo fuerit ſpoliata ſepulchro. Vel mauſeoli nobilis extet opus.Nam fuit eo nomine dictꝰ maritus Artemiſiæ cariæ rex:cui iā mortuo amantiſſima uxor nobile ſtruxit ſepulchrū:& de mariti nomine mauſeolū uocauit.ut Martialis li.x.epigrāmatum:Marmora pua qdem:ſed nō ceſſura uiator Mauſeoli ſaxis pyramidūq; lege.Quādoq; uero &.ꝓ ſepulchro addiderūt nōnulli poetæ ante ſyllabā eius dictiōis ultimam in plurali alterum.e.& dixerūt mauſeoleā:ut ide; Martialis li. epigrāmatū primo:Aere nec uacuo pēdentia mauſeolea.Et Lucanus li.viii.Pyramides claudāt indignaq; mauſeolea.Sane id opus teſte Plinio li. xxxvi.naturalis hiſtoriæ:inter ſeptē miracula cōputatᷣ.Quod maximi eiꝰ tēporis ſcupltores Scopas:Bryas Timotheus:& Leochares pariter cælauere.patetq; ab auſtro & ſeptētrione ſexagenos ternos pedes:breuis a frontibus:toto circuitu pedes quadringentos:undecim attollitᷣ in altitudinē:uigintiqnq; cubitis cingitur colūnis trigintaſex.ab oriente cælauit Scopas:a ſeptētrione Bryas:a meridie Timotheꝰ:ab occaſu Leochares:& ut ſubdit priuſq; pagerent:regina Artemiſia(quæ mariti memoriæ id opus extrui iuſſerat)obiit.non tamē ſculptores illi receſſerūt niſi abſoluto:id gloriæ ipſoꝝ tēpoꝝ artiq; monumentū iudicantes: ſed ante mortē regina Artemiſia teſte Gellio li.x.nocticum atticaꝝ monumētū illud diis manibus ſacris Mauſoli dicauit:fecitq; agona:ideſt certamē laudibꝰ eius dicūdis:& præmia poſuit pecuniæ aliarūq; rerum bonarum ampliſſima. Ad eas laudes decertādas ueniſſe dicūtur uiri nobiles: ingenio atq; lingua præſtabili Theopōpus:Theodoctus:Naucrites.Sunt etiā q Iſocrate; ipm cū his certauiſſe memoriæ mādauerint:ſed eo certamine uiciſſe Theopompū iudicatū eſt.Is fuit Iſoratis diſcipulus:&(ut idem Gelliꝰ teſtatur)extat nūc quoq; Theodocti tragœdia:quæ inſcribitᷣ Mauſolus:in qua eū magiſq; in proſa placuiſſe Iginius in exēplis refert.

Mazares cum.z.conſonante ſcribitur:fuit Cyri miles.

Mechanicus ſecūda cum.ch.aſpirato:ultima cum.c.exili ſcribitur.dicitᷣ uilis artifex.

Meciſteus abq; aſpiratione aliqua &.i. latino:atq;.eu. diphthongo in fine ſcribitur. fuit teſte Homero libro viii.iliados filius Echii:& ex ſotiis Aiacis thelamonii.

Medea abſque aliqua diphthongo a noſtris ſcribitᷣ:licet in penultima apud græcos ſit ει. diphthongus : ſed nos abiicientes.i.ſolum.e. productam retinemꝰ:fuit filia Oetæ regis colchorum ex Hypſea coniuge:quæ Iaſonem ſecuta:ab illo deinde ob Creuſam Creontis corinthiorum regis filiam abdicata fuit:ex quo furiis

exagitata filios:quos ex Iaſone ſuſceperat interfecit:atq; athenas aduolans Aegæo rege annoſo nupſit: ex quo filium ſuo nomine Medum ſuſcæpit. ſed cum deide Theſeus Aegæi ex priori uxore filius a longa pegrinatione rediſſet:uidens illum Medea teſte Iuſtino libro.xlii.magnæ uirtutis uirum:& Medum filiũ infãtem eſſe:ac maritum ſenem ab Aegæo per diuortium diſceſſit:& in aſiam cum filio deinde perrexit: atque ibi urbem condens:ab eius nomine mediã dixit. A qua tota deinde regio media dicta fuit. Hæc eadeʒ a poetis nõnunq̃ dicta eſt Phaſides:ut in dictione phaſis uidebimus. A medea etiam medeides deriuatur. Ouidius libro ſecundo de arte amandi:Non facient ut uiuat amor medeides herbæ.

M edia cum.e.abſque diphthongo ſcribitur:regio eſt in aſia contermina aſſyriæ & perſiæ:atque mari hircano:ſic quoque cognominata a Medo medeæ filio.

M edon cũ.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero li.ii.iliados:filius nothus Oilei ex matre Rhena.

M edeſicaſtes abſq; aliqua aſpiratione uel diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero:filia notba Priami.

M ediſtuticus abſque aliqua aſpitatione a græcis hiſtoricis tranſlatum comperi. nomen eſt magiſtratus qui in campania ſummus habebatur.

M eduſa abſque aliqua diphthongo:& cum unico.s.ſcribitur:fuit filia Phorci ex Cetho coniuge.De qua plene uidebimus in dictione pegaſus.

M egæra prima cum.e.abſq; diphthongo:ſecunda cum.æ.diphthongo ſcribitur:cum pro furia ponitur:primamque ſemper corripit:& ſecundam producit. Virgilius libro duodecimo æneidos:

Dicuntur geminæ peſtes cognomine diræ:
Quas & tartaream nox intempeſta megæram
Vno eodemque tulit partu.

Et alibi:Furiali a ſede megæra. Claudianus ſimiliter de laudibus Stiliconis inquit:Improba mox ſurgit triſti de ſede megæra.

M egara prima cum.e.abſq; diphthongo:ſequens cum.g.ſequente.a.ſcribitur:& primam ſemper producit: ac ſecundam corripit. Fuitq; filia Creontis:dicente Homero libro.xi.odyſſeæ: καὶ μεγάρην κρείοντοσ ὑπερθύμοιο θύγατρα.Eadem fuit uxor Herculis :quam inſaniens interfecit:ut idem Homerus: & Seneca in Hercule furente oſtenderunt.

M egabyzus cum.y.græco:ſequente.z.conſonãte ſcribitur:fuit nobilis perſaunus ex his:qui cũ Dario in magum cõiurauerunt:ut in dictione Darius uidimus:Et fuit Zophyri pater:ut in ea dictione uidebimus:qui Zophyrus filium ſimiliter Megabyzum habuit.q teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vii.un⁹ fuit ex ducib⁹ Xerxis

M egacles cum.c.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum primo:uir athenienſis:& fili⁹ Alcmeonis.

M egaleſia cũ unico.l:&.i.latino ſcribit᷑:fuerunt ludi magnæ matri deum facti.De quibus Liuius in bello macedonico inquit.M.Iunius Brutus ædem magnæ matris deũ in palatio dedicauit:& ludos ob eam dedicationem factos:megaleſia appellauit:& a mega:quod eſt magnum deductum uocabulum eſt.

M eges cũ.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑:fuit teſte Homero Phylei filius:& unus ex græcorum ducibus.

M elan cum.e.abſque diphthongo:& unico.l.ſcribitur:dicitur apud non nigrum:ſed nõ niſi in compoſitione utimur:ut melancholia:melancholicus dicitur:aut ſimile.

M elancholicus antepenultima cũ.ch.aſpirato:ſequens cum unico.l.&.i.latino ultima cum.c.exili ſcribitur: componiturq; ex melan:quod eſt nigrum:& cholicus:quod a chole:quæ apud nos eſt bilis deducit᷑. Nam ille eſt:qui nigram bilem habet.Et ut refert Cicero libro tuſculanarum primo:Ariſtoteles quidam ait ingenioſos melancholicos eſſe:ut ego me tardiorem eſſe non moleſte feram.

M elanthius cum.th.aſpirato:&.i. latino ſcribitur:nomen eſt uiri proprium. Et unus teſte Homero fuit uir troianus:quem Eurypylus in eo bello interemit.Alius teſte Theochrito fuit paſtor.Alius Quintiliano teſte pictor fuit curapingendi præcipuus.

M elanthia eodem modo ſcribitur:fuit teſte Ariſtarcho ſuper.x.odyſſeæ Homeri:filia Deucalionis ex Pyrrha

M elas cum unico.l. ſcribitur:nomen eſt nõnullorum fluuiorum. Nam unum eſſe in mygdonia oſtendere uidetur Ouidius:cum ait li.metamorphoſeos.ii.Mygdoniuſq; melas:& trænarius eurotas.Alium eſſe ĩ minori aſia & ſmyrnam circũeuntem Solinus in collectaneis dixit.Alium nauigabilem eſſe in cilicia : & ipſius terminum dixit Plinius libro quinto:hoc eſt ciliciam a pamphilia diuidens.Alium in thracia:ut in eodẽ lib. Plinius idem confirmat.Alium dixit eſſe Plinius li.ii.in boetia:qui a parnaſo profluens:Mineruæ ſacer dicitur a poetis:quia ripæ eius oliuis ſint refertæ.De quo meminit Herodotus li.hiſtoriarum.vii.Aliuʒ eſſe in ſicilia oſtendere uidetur Ouidius li:faſtoꝝ.iiii.cum de fluminibus:& locis ſiciliæ quæ pagrauerat Ceres loquens inquit:Sacratumq; melam paſcua læta boum.

M elampus abſq; aliqua diphthongo:& cum unico.l. ſcribitur.& declinatur in genitiuo huius melampodis: ſicut huius Oedipodis.Nam nomen compoſitum eſt ex melan:quod eſt nigrum:& πους pes.ob quod ultimæ dictionis declinationem ſequitur.Fuit teſte Homero libro.xv.odyſſeæ filius Amythaonis ex patria argo:qui(ut ait)mantes fuit egregius:iuxta quod Statius libro thebaidos.iii.

Amythaone cretus Iam ſenior: ſed mente uirens phœboq; melampus
Aſſotiat.paſſus dubium cui pronus apollo:

Oraq; cirrhea ſatiaret largius unda. At alii dicūt eum fuiſſe medicū illuſtrē & filias Prœti helleboro ſanauiſſe. Quod tetigiſſe uidet̃ Virgilius: cum dixit in.iii.georgicorum: cum de medicinis ꝓ ſæua peſte loqueretur. Nocent artes: ceſſere magiſtri Phylirides chiron amythaoniuſq; melampus.

Meleager abſq; aliqua diphthongo & cum unico.l.ſcribit̃: & habet accētum in penultima. fuit Oenei regis calydoniæ & Alteæ filius: in natiuitate cuius infert Ouidius pcas tres ab Altea iam labore partus ſoluta uiſas circa ignem ſtamina nentes: & cum flāmis ligni ſtipitem poſuiſſent dixere: omne nati erit æqua cum ſtipite uita. Quod cū audiſſet Altea illis diſcedentibus ſurgens: ſtipidem igni ſubtraxit: illūq; ne cōbureret̃ diligenter ſeruauit. Quid uero de eo poſt fuerit: ipſe Ouidius late deſcripſit metamorphoſeos in.viii.

Melibœus cum unico.l.ſequente.i.latino: penultima cū.œ.diphthongo ſcribitur: pro paſtore ponitur a poetis: & eſt quaſi curam boum gerat.

Melibœa cum eadē orthographia ſcribit̃: fuit urbs litoralis magneſiæ ꝓpiqua theſſaliæ: ut teſtis eſt Herodo. libro hiſtoriarum.vi. Et fuit patria Phyloctetæ: dicente Lucano li.vi. Precioq; nephandæ Lampados herculeis fortis melibœa pharetris.

Milicerta cum.i.latino & abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur: fuit filius Leucotheæ: & Athamantis regis thebarum: cū quo mater uidens furentem maritū in mare ſe præcipitē dedit. Et cū apud nos terminet̃ in.a.apud græcos deſinit in.s.de quo Parthenius poeta græcus: γλαύκῳ καὶ νηρεῖ καὶ εἰλιναίῳ μελικέρτῃ.

Melciades cum.c.exili &.i.latino ſcribitur: fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.vi.uir athenienſis Cypſeli filiꝰ Vel (ut ait Aemilius Probus) Cimonis: qui factus dux belli contra Darium Hyſtapſis filium: mirāda contra illum confecit: ut uidimus in dictione marathon. Habuitq; duos filios Cimonem & Metiochum. Tandem ob crimen peculatus in carcere defunctus eſt: ut omnia de illo Aemilius Probus breuiter collegit.

Melicratum cū unico.l.&.i.latino & abſq; aſpiratiōe ſcribit̃: dicitur uinum coctum cum melle. Nam meli cū unico.l.apud græcos dicitur mel: & cratum potens uinum.

Melimella in primis habet ſimplum.l.in ultimis duplicatum. Et puto cānas illas eſſe: ex quibus iam ſaccharū elicimus. Martialis in primo:
Dulcibus aut certant quæ melimella fauis.

Meliſphyllum ſecunda cum unico.l.&.i.latino: penultima cum.ph.aſpirato &.y.græco: atque cum duplici l.ſcribit̃: dicitur apud nos apiaſtrum: hoc eſt μελισσης: ideſt apis: φύλλον folium. Nam herba eſt cuius folia ſapiunt mel: uel quia ex illis apes q̄ facillime mel excudunt. Itaque famelicis apibus conuenire dixit Virgilius libro georgicorum quarto: cum ait: Trita meliſphylla: & cerinthe ignobile gramen. Plinius ſimiliter libro.xx.naturalis hiſtoriæ: Apiaſtrum Iginius quidem meliſphyllum appellat Sed in confeſſa damnatione eſt uenenatum in ſardinia.

Meliloton cū.i.latino & ſimplo.l.utrobiq;: atq;.t.exili ſcribit̃: herba eſt cū flore: quam teſte Plinio libro.xxi. naturalis hiſtoriæ: ſertulam campanam uocant a ſertis: quæ ex illa fieri cōſueuerāt. Odor eiꝰ croco uicinꝰ eſt Et flos ipſa cāna placet maxime filiis breuiſſimis & pinguiſſimis. Vnde Ouidius.iiii.faſtorum:
Pars thyma: pars rores: pars meliloton amant.

Meliſſus cum.l.&.i.latino atq; duplicato.s.ſcribitur: fuit rex cretenſis antiquiſſimus: qui teſte Didimo in li. narrationis tyndaricæ: ut rettulit Lactantius libro inſtitutionū primo: primus diis ſacrificauit. Habuitque filias duas Amaltheam ſcilicet: & meliſſam: quæ Iouem puerum caprino lacte ac melle pauerunt. Vnde meliſſa apes dicta fuit: & Amalthea capræ cuiuſdem nomen accæpit. Fuit Meliſſus alius philoſophus ex ſamo inſula Ithagenis filius ab Ariſtotele ſæpiſſime nominatus. fuitq; Permenidis auditor: deīde præfectꝰ claſſis electus: magna dedit uirtutis documēta.

Melita cum unico.l.&.i.latino atque.t.exili ſcribitur: inſula eſt in ſiculo mari: haud longe a ſicilia: periculoſo tamen diſiuncta mari: ut atteſtatur Plinius libro tertio naturalis hiſtoriæ: & Cicero libro ſexto uerrinarum In hac etiam fuit oppidum eiuſdem nominis: a quo non longe in ꝓmontorio fanum Iunonis erat: a cunctis ſumma cum reuerentia celebratum.

Melodia ſecūdum rectam traductionem deberet ſcribi in ſecūda cum.œ.diphthongo: ac dici melœdia. Nā componitur ex meli: & ὠιδια cuius prima apud nos in.œ.diphthōgum transfert̃: ut ſupra uidimus. Sed ut ſeruet̃ ſonus græcus abiicit̃.e.& ſolum.o.retinet̃. ſignificatq; dulcem ſonum.

Melobosis cum unico.l.&.i.latino ſcribitur: fuit teſte Heſiodo nympha oceani & Tethyos filia.

Melpomene cū.p.non aſpirato ſcribit̃: fuit una muſarū: ut uidebimus in dictione muſæ.

Memnon cum.m.ante.n.in eadem ſyllaba ſcribitur: fuit teſte Homero Tithoni filii Laomedontis troiani regis filius. De quo Diodorus ſiculus libro tertio hiſtoriarū: ſcribit Theutamo in aſia regnante: qui uigeſimꝰ a Nino atque Semiramide deſcendit Agammenon aduerſus Troiam: cum græcis bellum mouit: cum iam aſſyrii amplius mille annis aſiæ imperaſſent. Priamus uero bello oppreſſus ab rege Theutamo præſidium (ut poetæ) aſſyriis ſubditus per legatos poſtulauit. Ille decem milia æthiopum: totidemque ſuſianos cum ducentis curribus duce Memnone ad Troiam miſit.

Erat tūc quoq; Tithonꝰ illius pater præfectꝰ ꝑſarū accæptus maxīe regi. Mēnon uero ætate florens ac animi

corporiſq́; præſtans uiribus:ea maxime tempeſtate uigebat. Aedificaſſe eum ferunt in ſuſis loco excelſiori regina:q̃ uſq; ad perſaꝝ iperiũ permanſit:mẽnonia ab illo denominata. Strauit & uiã leopherã ĩ ea regiõe quæ adhuc mẽnonia uocatur. Hic cum apud troiam multos græcos in bello occidiſſet:tandem a theſſalis ꝑ inſidias interficitur:cui⁹corpus ab æthiopib⁹ereptũ fuit:& crematũ:ac illius oſſa ad Tithonũ patrẽ delata. Plato uero li.iii.de legibus dixit troiam nõ aſſyriis ſubiectã:ſed illoꝝ potẽtia fretuꝫ. Ait enim: Nemo ꝓfecto ambiget:troianoꝝ exẽplo cõmonitus:q aſſyrioꝝ potentia freti:quæ a Nino traxit origĩnẽ:bellum ĩ ſe ipſos concitarũt. Erat enim adhuc principatus non contemnenda potentia. Et ſubdit: Aſſyriorum enĩ principatus particula quædam troiæ potentia fuit.

Memphis cum.i.latino ſcribitur. fuit urbs in ægypto:quam teſte Diodoro ſiculo li.hiſtoriaꝝ.ii. Ogelous rex ægypti condidit:ambit⁹ſtadioꝝ centũ & quinquaginta:urbẽ oĩuꝫ ægypti præclariſſimã opportuniori totius eius oræ loco:ubi nilus in plures ſciſſus ꝑtes efficit formam deltæ:quo fit ut tanq̃ in nili clauſtro poſita aditum præbeat. ꝓhibeatq; ad ſuperiora loca nauigãtibus:& ad cohibẽdaꝫ aquaꝝ inundationẽ uerſus notum aggeres ingentes oppoſuit. Et a ꝑtibus cæteris undiq; effoſſus eſt lacus ingens:ac ꝓfundus:q urbẽ efficit munitiſſimã. Vnde & poſteri reges fere omnes relictis thebis: & regiam habitationem in ea ædificarint. Refertque etiam idem auctor quoſdam dixiſſe denominatam memphim a conditoris filia : aliamq; referemus opinionem in dictione Oſiris.

Menalippe cũ unico.l.&.i.latino atq; duplicato.p.ſcribitur:fuit Antiopes amazonum reginæ ſoror. Hæc ab Hercule capta fuit in bello:quod cõtra amazones geſſit:quã cũ ſorori reſtitueret : accæpit ĩ præciuꝫ reginæ arma & baltheum. Nam hæc quoq; ex eo bello reportare fuerat iuſſus ab Ariſteo. De illa etiam Iuuenalis meminit in ſatyra:quæ incipit Stemmata quid faciunt:cum ait:Tu perſonam menalippes.

Mendenſium cum.i.latino ſcribitur:unum eſt ex nili hoſtiis.

Menechæus penultima cum.ch.aſpirato:&.æ.diphthongo ſcribitur. De uiro hoc meminit etiam Cicero circa finem libri primi tuſculanarum:qui oraculo edito:largitus eſt patriæ ſuum ſanguinem.

Menedemus abſq; aliqua diphthongo ſcribit̃:fuit erethrienſis philoſophus: Phædonis cuiuſdã uiri nobilis filius:ſed pauperis architecti. Alii ſutorem tabernaculoꝝ aiunt fuiſſe:& utrãq; artem Menedemũ didiciſſe cõcedens deĩde ad Platonẽ militiã deſeruit. Fuitq; honeſtate & grauitate celebris:& præcipue auctoritatis in obiurgando. Fuit magnanimus & plane liberalis. Corporis in eo ſene:ut in iuuene ſtatus fuit:athletæ inſtar firmus & ualidus atq; aduſtus. Amabat inter poetas Aratum & Lycophronẽ tragicũ. Maxime ſtudebat Homero. deinde lyricis. deinde Sophocli. Atq; Achæo ſecũdas ꝑtes inter tragicos dabat: Aeſchylo primas Magiſtros Platonẽ & Xenocratẽ pariter aſpernabat̃. Stilponem admirabat̃ ſolũ infinitamq; oratiõis copiã fundebat. Prius habitus ludibrio ab oĩbus:poſtea in tanta fuit oĩum admiratõe:ut ei gubernacula ciuitatis traderent. Et cũ ob calũniam ad Antigonũ ꝓficiſceret̃:nec induci poſſet:ut patriã eriperet: ſeptẽ dies cibo abſtinuiſſe ferũt. & ſic.lxxiiii. ſuæ ætatis ãno aĩam exhalaſſe. Alius fuit Menedem⁹ſimiliter philoſoph⁹ Caloti lampſaceni diſcipulus. Hic teſte Hippoboto eo uenerat:ut ſumpto habitu furiæ circũiret dicẽs:ueniſſe ſe ex inferno ſpeculatorẽ peccantium:ut iterato deſcẽdens omnia dæmonibus renũciaret:quæ uidiſſet. Veſtis hæc erat pulla tunica tallaris aſtricta puniceo baltheo:pilleus arcadicus capiti impoſitus:habens itexta elementa.xii. cothurni tragici:prolixa barba:uirga in manu fraxinea.

Menippus cũ.i.latino & duplicato.p.ſcribit̃:fuit philoſophus cynicus genere phœnix. & ut ſcripſit Achaic⁹ in æthicis conditione ſeruus:cuius dominus teſte Diocle fuit Bathus quidam ponticus.&(ut rettulit Hermippus)fuit diurnus fœnerator:& uocatus Hemerodaniſtes. tandem inſidias paſſus:omnia quæ habebat amiſit. ex qua re ſe ſuſpendit. Fuere ſex Menippi. Primus qui de lydiis ſcripſit: Xanthumque breuiauit. Secundus hic ipſe. Tertius ſtratonicus ſophiſta. Quartus ſcupltor. Quintus & ſextus pictores:quorum meminit Apollodorus.

Menalcas abſq; diphthongo & cum.c.exili ſcribitur:nomen ponit̃ a poetis paſtoris ꝓprium.

Meneſthius cum.th.aſpirato:&.i.latino in penultima ſcribit̃:fuit teſte Homero in initio libri ſexti iliados ex arna urbe Arithoi & Philomeduſæ filius:quẽ Paris in bello occidit.

Meneſtheus cum.e.poſt.th.aſpiratum:fuit Petei filius:& Diomedis auriga. Alius fuit athenarum dux Theſei & Phædræ filius:ac frater Demophontis. At uero cum ſcribitur.n.ĩmediate poſt.m.uidelicet Mneſtheus: fuit uir troianus:ut in ea dictione uidebimus.

Meneſtho cum.th. aſpirato ſcribitur : una eſt ex nymphis: quæ teſte Heſiodo in theogonia filia fuit Oceani & Tethyos.

Menœtius ſecunda cum.œ.diphthongo:& penultima cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero libro undecimo iliados Actoris filius:& Patrocli pater:a quo Menœtiades Patroclus a poetis noſtris ſæpe dict⁹ eſt:ut Ouidius in prima heroidum:ſiue menœtiadem falſis cecidiſſe ſub armis.

Mentor cum.t.exili ſcribitur:fuit in uaſis cælandis mirus artifex. de quo Plinius libro duodecimo naturalis hiſtoriæ: Mentori inquit quotidie teſtimonium perhibet capitolinus Iuppiter : & Diana Epheſia : quibus fuere conſecrata artis eius uaſa.

Quare ait Iuue.i ſatyra Stẽmata ꝗd faciũt:Raræ ſine mẽtore mẽſæ. & Carolus noſter Arretinꝰ ad Cyriacũ:
Parrhaſium tabulis uinces:uinceſq; cauandis.
Pyrgotelem gemmis:mẽtoraq; in pateris.

M enander cũ.e.abſq; diphthongo ſcribitur:& nõnunꝗ̃ Menandrus etiam traducit̃:atq; primã ſemper corripit.Ouidius de triſtibus:
Fabula iucundi nulla eſt ſine amore menandri.
Et ſolet hic pueris uirginibuſq; legi. Nam fuit hic poeta comicus:& Teophraſti diſcipulus:atq; ab eo teſte Pamphila.xxii.cõmentarioꝝ li.inſtitutus.Qui uel unus:ut ait in hæc uerba Quintilianus de inſtitutõe oratoria li.viii.Meo ꝗdem iudicio diligenter lectus ad cũcta:quæ præcipimus efficienda ſufficiat:ita oẽm uitæ imaginem expreſſit:tanta in eo inueniẽdi copia:eloquẽdi facultas.Ita eſt omnibus rebꝰ ꝑſonis affectibꝰ accõmodatus.hæc ille.Ob quæ putauerat illũ Ouidius ꝑpetuo duraturũ:cũ de illo li. de ſine titulo dixerat:
Dum fallax ſeruus:durus pater:improba lena
Vixerit:& meretrix blanda:menãdrus erit.Hũc & apoſtolus Paulus ſe legiſſe indicat:cũ ad corinthios ſcribens inquit:Vt ait unus ex ueſtris:Corrũpunt bonos mores cõfabulatiões peſſimæ:q uerſiculus ẽ Menãdri

M enyllus cum.y.græco & duplici.l.ſcribitur:fuit uir ꝗdam athenienſis.

M entha cũ.th.aſpirato ſcribitur:& uocabulũ ẽ græcũ herbæ nobis notiſſimæ. De qua Pliniꝰ li.xix.naturalis hiſtoriæ:Mẽthæ inqt nomẽ ſuauitas odoris apud græcos mutauit:cũ alioqn menta uocaretur. Vnde ueteres noſtri declinauerant.

M eonia cũ.e.abſq; diphthongo &.i.latino ſcribit̃:regio ẽ in minori aſia:quæ deĩde lydia a Lydo fratre Tyrrheni cognominata fuit:ut in ea dictiõe uidimꝰ.Et a meonia meonis patronymicũ fœmininũ deducitur: ut Ouidius li.ii.de ſine titulo:Meonis aſſyriũ fœmina tinxit ebur.& meonides maſculinũ:ut idẽ li.iii.
Aſpice meoniden:a quo ceu fonte perẽni
Vatum pieriis ora rigauit aquis.

M ephitis cũ.i.latino utrobiq;:&.t.exili ſcribit̃.Nã teſte Priſciano li.vii.Mephitis quoq; quod ꝓpriũ ẽ a græco μεφιτις (ut ꝗbuſdã uidet̃)mutatiõe.s.in.ph.tranſlatũ:rationabiliter in.in.facit accuſatiuũ.Et proprie teſte Seruio ſup.vii.æneidos ẽ terræ putor:q de aquis naſcit̃ ſulphuratis:& ẽ in nemoribꝰ grauior ex denſitate ſiluaꝝ.Vnde ait Virgi. Lucoſq; ſub alta Conſulit albunea nemoꝝ: quæ maxima ſacro Fonte ſonat ſæuãq; exhalat opaca mephiti.Et ob hoc Iunonẽ eã eẽ ꝗdã uolũt:quã aerem eſſe cõſtat:ex cuiꝰ corruptiõe putor naſcit̃:ita ut dea ſit odoris grauiſſimi.Alii mephiti deũ eẽ uolũt leucotheæ cõnexũ.ſicut Veneri Adonis

M enones cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero li.x.iliados:Moli filiꝰ:& li.ii.dixerat fuiſſe aurigã Idomenei: & cũ eo ducem nauiũ:quæ uenerãt ad troiam:ipſi Marti(ut ait)Martis arbitrio cõparandũ. Habetq; accentum in antepenultima.De quo Horatius in primo carminũ ad Agrippam memor fuit his uerſibus:
Quis martem tunica tectum adamantina
Digne ſcripſerit:aut puluere troico
Nigrum merionen:aut ope palladis
Tydiden ſuperis parem:

M ercurius cũ.c.exili ſcribitur.Nec dictiõ græca ẽ:ſed latina a mercibꝰ(ut ꝗdã aſſerũt)deducta.Nã græce hermes dicit̃:ut in ea dictiõe uidimꝰ.Fuit Iouis filiꝰ ex Maia Atlantis filia:quã Iuno præ oĩbꝰ pellicibus adamauit:ita ut illũ mox natũ(teſte Martiano Capella)ſuis uberibꝰ allactauerit:ſicq; diuio lacte perfuſus(licet ex mortali fœmina natꝰ)ĩmortalis tamen effectꝰ ẽ.dictuſq; deus facũdiæ:mercatoꝝ:palæſtræ:furũ: nũtiuſq; & interpres deoꝝ.Eundẽ dicũt ex ſorore Venere Hermaphroditũ. Exq; Lycaone Dædalionis filia Autholiũ genuiſſe.Idẽ ꝑcibꝰ Iunonis Martẽ e duris carceribꝰ liberauit:ut uidimꝰ i dictõe Alœus.Ipe idem Argũ interemit.Prometheum in caucaſo religauit.& mille alia:quæ de illo poetæ cõfingunt. Ipe lyrã ſeptichordẽ cõperit.Illi dat̃ uirga caducea: & tallaria allata ſibi innectit:dicente Virgilio in.iiii.æneidos:
Primum pedibus tallaria nectit
Aurea:quæ ſublimẽ allis ſiue æquora ſupra:
Seu terram rapido pariter cum flamine portant.
Tunc uirgam capit:hac animas ille euocat orcho:
Pallentes:alias ſub tartara triſtia mittit.
Dat ſomnos:adimitq;:& lumina morte reſignat.
Illa fretus agit uentos:& turbida tranat Nubila.
Addidit etiam his Statius galerum cum ait:
Obnubitq; comas:& temperat aſtra galero.
De quo Horatius in primo carminum hymnum ſcripſit:
Mercurii facunde nepos atlantis:
Qui feros cultus hominum recentum

Voce formaſti catus:& decoræ
More palæſtræ.
Te canam magni Iouis:& deorum
Nuntium:curuæq; lyræ parentem
Callidum quicquid placuit iocoſo
Condere furto.& plura.

Meroe cũ.oe.diuiſis ſyllabis ſcribit͛:eſt teſte Herodoto libro hiſtoriarũ.ii.& Diodoro li.primo: īſulæ cuiuſdã nili metropolis:a qua & tota inſula nomen aſſumpſit:quã Cambyſes condidit.atq; a matre denominauit. Et(ut ſubdit Diodorus)inſulæ forma ſcuto ē perſimilis:atꝗ magnitudīe ſuperat cæteras nili inſulas. patet enim longitudine ſtadiis tribus milib⁹:latitudine mille.ciuitates ī ea ſunt plures:ſed cæteris nobilior meroe ab cui⁹ uno latere libyã uerſus plurimi arenæ cumuli:ab altero ad arabiam poſito præcipitia montiũ inſulam cingũt.Effodiunt͛ in ea aurũ:argentũ:æs: ferrũ:inſup & hebenũ fert.Lapidũq; multiplex genus.diſtatq; a ſyene teſte Plinio li.ii.naturalis hiſtoriæ:qnq; milibus ſtadiorũ:in qua bis in ãno abſumit͛ umbra rerũ:Sole ſcʒ tenẽte duodecimã partem tauri:& quartãdecimaʒ leonis.Quare dicebat Achoreus ad Cæſarẽ apud Lucanum libro.x.
Ambitur nigris meroe fœcũda colonis:
Læta comis hebeni:quæ quãuis arbore multa
Frondeat æſtatem nũlla ſibi mitigat umbra:
Lineã taʒ rectũ mũdi fert illa leonẽ.Cuius incolis teſte Põponio li.iii.dimidio ē ꝓtenſior uita ꝗ noſtra. Horum fœminæ mãmas hẽt grãdes:& æquales īfantib⁹.Vnde Iuue.in ſatyra Exẽplo quodcũq; malo inquit:
Quis tumidum guttur miratur in alpibus.& quis
In meroe craſſo maiorem infante mamillam?

Meſana cũ unico.s.ſcribitur:ciuitas eſt teſte Plinio li.iii.in ſicilia ꝓpinqua peloro mõti.fuitq; teſte Floro li.ii. cã primi belli punici.& inde meſani eius urbis ciues.

Meſpila cũ.i.latino ſcribit͛:& uocabulum eſt græcum arboris nobis notiſſimæ.

Meſopotamia cum unico.s.atq; unico.p.&.t.exili ſcribit͛:regio eſt maioris aſiæ in medio euphratis & tigris. Vnde & nomẽ aſſumpſit.nã meſos græce latine mediũ:& potamos:fluui⁹.Itaq; habet tigrim ab oriente:& euphratem ab occidente:a meridie uero babyloniã:& a ſeptẽtrione caucaſum.

Meſonyction cũ unico.s.&.y.græco:ſequentibus.ct.exilibus:atq;.i.latino in penultima ſcribitur:tẽpus ē mediæ noctis:quaſi μέσω:quod eſt medium & νοκτίων noctium.

Meſſalina cum duplici.s.& unico.l.atq;.i.latino ſcribit͛:putant qdam dictionẽ hanc originaliter eſſe græcam & a meſſala quod cognomẽ fuit uiri a deuicta meſſana teſte Caſſiodoro accæptũ.& fuit fœmina romana filia Barbati Meſſalæ cõſobrini Tiberii Claudii quinti imperatoris:quæ cuʒ adoleſcentula eſſet: ipi Claudio ſeni nupta fuit.Eadẽ tantæ libidinis fuiſſe fert͛:ut inumeris adulteris ſe ſubmiſerit.& ſæpe mutata ueſte lupanaria celebrauerit.Quin teſte Plinio li.x.naturalis hiſtoriæ:& Suetonio in uita Claudii certauit cuʒ ſcorto famoſo ad libidinis actus:ſeq; meretricem ſuperaſſe inter diem & nocteʒ quinq; & uiginti cõcubit⁹ affirmauit.Et interrogata reſpondit:potius labore feſſa:ꝗ cõcubitu ſaciata. Quod Iuue.p plures uerſus lepidiſſime tetigit in ſatyra Credo pudiciciam:quos qui uoluerit ibidẽ legere poterit:ubi tandẽ cõcludens inquit.Et quod potuit tamẽ ultima cellam Clauſit:adhuc ardens rigidæ tentigine uuluæ:
Et laſſata uiris nondum ſatiata receſſit.
Tandem teſte Cornelio Tacito li.xi.ſuarũ hiſtoriarũ Meſſalina ita fuit libidinis ſtimulata furore in.C.Siliuʒ iuuẽtutis romanæ pulcherrimum genere nobilẽ:ingenio perſpicacem:ꝗ Iuliã Syllanam nobilẽ fœminam eius matrimonio exturbauit:ut uacuo adultero potiret͛. Nec illa furtim: ſed multo comitatu ueniebat ad domum:eius greſſibus adhærebat:largiebat͛ opes:eum honorib⁹ ſublimabat. & cũ iam illa facilitate adulterorum in faſtidiũ uerſa eſſet: ne Silius eã adulterã aſpnaret͛:nomẽ matrimonii concupiuit.Cũ ergo Claudius ſacrificii gratia hoſtiam iuiſſet:cũcta nuptiarum ſolẽnia celebrauit.duxitq; inſomnẽ noctẽ licentia cõiugali.Timebãt oẽs principi narrare patrata:reputãtes hebetẽ Claudiũ:& faſcinatiõibus uxoris deuictum Reminiſcebãtur multorũ necis iuſſu meſſalinæ factæ.tandẽ cũ longa mora eſſet principis apud hoſtiã: dixit Narciſſus imperatori:Veniã peto.matrimoniũ Silii & Meſſalinæ uidit populus & ſenatus. Et ni ꝓpere reuertaris:tenebit maritus urbẽ.Reuertit͛ ergo princeps:moxq; adulterũ iuſſit ad ſe uenire.Cui & Meſſalinæ cuſtodẽ dedit:traxiſſetq; Claudiũ Meſſalina in iudiciũ ſuũ ni in cædem eius Narciſſus properaſſet: dicẽdo centurioni & tribuno:qui aderat iperatorem iubere cædẽ.tribuni ergo ictu necata eſt: dũ cũ matre ī horto eſſet.fuitq; corpus cõceſſum matri.Quæ hoc in loco transferre uolui:ut id Iuuenalis intelligi poſſet:quod ille in ſatyra:quæ incipit Omnib⁹ ī terris:ī hæc uerba explicauit: Sed caſto qd forma nocet? Et ſubdit:Elige qdnam Suadendũ eſſe putes?cui nubere cæſaris uxor
Deſtinat.optimus hic:& formoſiſſimus idem
Gentis patritiæ.rapitur miſer extinguendus

Meſſalinæ oculis.& reliqua:quæ elegantiſſime pluribus uerſibus exequitur.

Meſſena cũ duplici.ſ.ſequẽte.e. ſcribit̃.fuit ciuitas græciæ ꝓpinqua pylo:quam teſte Lactãtio ſuper.iiii.thebaidos amyſus amnis interfluit.

Meſthles cum.th.aſpirato ſequẽte.l.ſcribitur:fuit teſte Homero li.ii.iliados:unus ex his ducibus:qui in auxilium troianoꝝ aduentarunt.

Metapontũ abſq; aſpiratiõe ſcribitur:fuit Italiæ oppidũ in ſinu tarentino conditũ teſte Solino a locrenſib⁹. Et inde metapontini populi:de quib⁹ Herodotus li.hiſtoriaꝝ.iii.meminit.

Metaplaſmus cũ.t.exili ſcribitur:dici põt a noſtris transformatio.Nam cõponit̃ ex meta: quod dicit̃ trans: & plaſma figmẽtum.unde tranſlatio quædam ẽ recti ſolitiq; ſermonis in alterã ſpeciem metri ornatus:uel neceſſitatis cã.cuius ſpecies ſunt q̃plures:ut diuerſis in dictionib⁹ apparebit.

Methaphora cũ.t.exili &.ph.aſpirato ſcribit̃.dicitur a Cicerone & Quintiliano latine trãſlatio.Fitq; Quintiliano auctore li.viii.de inſtitutõe oratoria:cum nomen aut uerbũ ex eo loco:in quo ꝓprium ẽ:tranſfertur in eum in quo aut propriũ deeſt:aut(ut dixi)quia decẽtius:ubi nihil horũ præſtabit:quod transfert̃ improprium erit.Et a comparatiõe diſtat:eo ꝙ illa comparat̃ rei:quam uolum⁹ exprimere.hæc ꝓ ipſa re dicitur. Nam comparatio eſt:cũ dico feciſſe quid hominẽ ut leonem.tranſlatio cum dico de homine leonẽ. Huius uis omnis maxime quadruplex uidet̃:cum in reb⁹ animalibus aliud pro alio ponit̃. Vt Liuius Scipionem a Catone allatrari ſolitum refert.In aĩa pro aliis generis eiuſdem ſumunt̃:ut Virgili⁹ in.vi. Claſſiq; immittit habenas.Aut ꝓ rebus aĩalibus in aĩa:ut ferro an fato metus argiuũ occidit?Aut cõtra:ut Virgili⁹ li.ii.æneidos:Sedet inſcius alto Accipiens ſonitum ſaxi de uertice paſtor.Quid ꝙ ex his teſte Quintiliano orit̃ mira ſublimitas:quæ audaciæ proxĩa periculo tranſlatiõis attollitur. Cum rebus ſenſu carentib⁹ actum quẽdam & animos damus.Qualis ẽ id Virgilii in.viii.Pontem indignat⁹ araxes. Et illa Ciceronis ꝓ Ligario Quid enim tuus ille Tubero diſtrictus in acie pharſalica gladius agebat?cuius latus ille mucro petebat.Qui ſenſus erat armoꝝ tuorũ?Duplicat̃ interim hæc uirt⁹ apud Virgi.cũ ait in.vii.Ferrũq; armare ueneno.Nam & uenenũ armare:& ferrũ armari:tranſlatio eſt.

Metallu; cũ.t.exili & duplicato.l.ſcribitur:dici põt apud nos perſcrutatũ.Nã a μεταλλω uerbo græco:qd̃ apud nos perſcrutor dici põt:certiſſime deriuat̃.Vnde dicebat Iuppiter apud Homeru;: μήτε σὺ ταῦτα ἕκαςα διείρεω μήτε μετάλλα.Ad quem Iuno reſpondens ait: και λιηνσε παρος γ᾽ὂυ τηρομαι ὄυτε μεταλλω

Metis cũ.t.exili &.i.latio ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo ĩ theogonia nympha q̃dã una ex filiis Oceani & Tethyos

Methymna penultima cũ.th.aſpirato ſequẽte.y.græco:ultima cũ.m.ante.n. ſcribit̃.Ciuitas ẽ ĩ leſbo optimũ uinum bibẽs.Ouidi⁹ in primo de arte.Gargara quot ſegetes:quot habet methymna racemos . & inde methymnæus cũ.æ.diphthongo in penultima deducit̃.Virgi.in.ii.georgicoꝝ:Non eadẽ arborib⁹ pẽdet uindemia noſtris:Quã methymnæo carpit de palmite leſbos.Ouidius in.xi.metamorphoſeos.
Et methymnæi potiuntur litore leſbi.

Metatheſis ſecũda cũ.th.aſpirato:& ultima cũ.i. latino ſcribit̃:dicit̃ ad uerbũ trãſpoſitio. Nam meta trans:& θέσισ poſitio.Fitq; apud poetas cu; unica littera neceſſitatis cã ex uno dictiõis loco in alium tranſponit̃. Virgi.in.x.At tibi tymbre caput euãdrius abſtulit enſis.Nã dixit teſte Seruio thymbre pro thymber.Apud oratores uero fieri dicit̃:cum aĩos iudicum in res præteritas tranſfert.

Metamorphoſis cũ.t.exili &.ph.aſpirato ſcribit̃:dicit̃ a noſtris trãſformatõ.Nã cõpoſitũ ẽ nomẽ ex meta qd̃ ẽ trãs:& morphoſis mutatio.Vnde & nobile illud opus Ouidii ĩſcribit̃ metamorphoſeõ.i.de trãſformatõib⁹

Methpna cũ.th.aſpirato ſcribitur.Vrbs eſt litoralis in peloponneſo.

Metalepſis cũ.t.exili &.p.ante.s.ſequẽte.i.latino ſcribitur:figura ẽ quã teſte Quintiliano li.iii.de inſtitutiõe oratoria nos uarie tranſlatiuã:tranſumptiuã:trãſpoſitiuã uocam⁹.Nã ex meta: & λῆψισ:quæ ẽ accæptio cõponit̃.Fitq; cũ aliqua dictio aliud a ſua propria ſignificatiõe ex his: quæ præceſſerunt denotat.Virgi.in Tityro:Poſt aliquot mea regna uidẽs mirabor ariſtas.hoc ẽ ſegetes.& ſic æſtates:& ob id annos.

Methodus cũ.th.aſpirato ſcribitur:ut in antehabitis uidimus.dicit apud nos uiam:quæ ꝓ ratione ſumitur.
Virgilius in primo georgicorum:
Ignariſq; uiæ mecum miſeratus agreſtes.

Metonymia ſecũda cũ.t.exili:ſequens cũ.y.græco:penultia cũ.i.latino ſcribitur:dicit̃ a Cicerone denõinatio ut Bacch⁹ ꝓ uino:Ceres ꝓ pane.Terẽti⁹ ĩ eunucho:Sine Cerere & Baccho friget Venus.Et ĩ andria:Fac piculũ.i.experiẽtiã:q̃ ex periculis grãdis accipit̃.Ad idẽ.i.Virgilii:Iã ꝓxim⁹ ardet Vcalegon.i.dom⁹ Vcalegonis.Dicim⁹ ẽt ꝑ hãc figurã pigrũ frigus:qa hoĩes pigros facit:pallidum timorẽ:eo ꝙ pallidos hoĩes reddat

Metioch⁹ cũ.t.exili &.i.latio:atq;.ch.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vi.fili⁹ Melciadis atheniẽſis nõ ex Hegeſiphyle filia Oloris regis thraciæ:ſ; ex priore defũcta:cui⁹ nomẽ nõ explicat Herodot⁹:Et ut pergit idem auctor cũ hic a phœnicib⁹ caperet̃:& Dario perſaꝝ regi:cõtra quẽ pater bellũ agebat præſentaret̃:in nullo prorſus læſus fuit:ſed cũ donauit Darius pulcherrimo palatio multis poſſeſſionib⁹ & diuitiis:quin & uxorem Perſam illi dedit:ex qua fœliciter libros ꝓcreauit.

Metrum cum.t.exili ſcribit̃:dicitur a noſtris menſura:qua quia uerſus cõmẽſurantur:græco etiam uocabulo a nobis metra dicũtur.Sũtq; eius genera multiplicia:de qbꝰ diuꝰ Auguſtinꝰ ĩ muſica abſolutiſſime ꝓſecutꝰ ẽ

Metrodorus cũ.t.exili ſcribitur:interpretari põt mẽſuræ donum:uel mẽſuratũ donũ:fuit athenienſis pictor: idemq; philoſophus:& in utraq; ſcientia teſte Plinio li.xxxv.naturalis hiſtoriæ:magnæ auctoritatis. itaque cum.L.Paulus deuicto Perſe petiiſſet ab athenienſibus:uti ſibi q̃ꝓbatiſſimuꝫ philoſophũ mitterent ad erudiendos liberos athenienſes:Metrodoꝝ elegerunt:profeſſi eundem in utroq; deſiderio præſtantiſſimũ Quod ita Paulus quoq; iudicauit.

Metrocles cuꝫ.c.&.t.exilibus ſcribitur:fuit philoſophus maronites:frater Hipparchiæ:auditor primo Teophraſti:deinde Cratis thebani leuiri ſui.Obiit ſenex a ſeipſo ſuffocatus.

Metropolis abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:dici põt ad uerbum matricia ciuitas.Nã cõponit̃ ex μήτηρ:quæ eſt mater.& πόλισ:ciuitas.Et inde metrapolites is dicitur:q ei ciuitati ſacerdotio præeſt.

Myia prima cũ.y.græco &.i.latino unam facientibus diphthongon ſcribitur.dicit̃ a noſtris muſca. Quã ſane dictionẽ cum aliis dictionibꝰ compoſitam nos eo modo ſemper tranſcribimꝰ:ut cynomyia.i.canina muſca: quẽadmodum in ea dictiõe uidimus.Eſt itaq; muſca animal ĩmundiſſimũ:& prorſus ſine memoria. Et ut teſtis eſt Plinius li.xxi.naturalis hiſtoriæ:mons qdam eſt in creta carma nomine nouem milia paſſuuꝫ ambitu: intra quod ſpatium muſcæ non reperiũtur.natũq; ibi mel nuſq̃ attingunt.

Mycale cum.y.græco &.c.exili:atq; unico.l.ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo ciuitas apud Ioniam:ubi eſt panioniũ:ut in ea dictione uidebimus.Fuit etiã cuiuſdam concubinæ nomẽ: ut Iuuenalis in ſatyra Si te propoſiti:Sed tua nunc mycale.

Mycaleſſus cum.y.græco &.c.exili:atq; unico.l.& duplici.s. ſcribitur.puto regionem fuiſſe boetiæ: cum dicat Homerus de boetia tractãs lateq; diffuſam mycaleſſum.

Mycenæ prima cũ.y.græco:& ſequẽs cũ.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:urbs fuit teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ in achaia:hoc eſt in argolica achaiæ regiuncula: ſic quoq; cognominata teſte Porphyrio in ſecundũ iliadis Homeri librũ a Micena nympha laconica.Fuitq; Agamẽnonis patria & regnũ:dicente Virgilio:Eruet ille argos:agamẽnoniaſq; mycenas.Ponit̃ a poetis etiã nõnunq̃ in ſingulari.ut Virgi.ĩ.v.æneidos:Argolicoue mari depræhenſus & urbe mycenæ.ubi dixit Seruiꝰ declinari mycene mycenes:ſicut Agaue Agaues.Vel latina declinatione mycena mycenæ.

Mycerinus prima cũ.y.greco:ſequens cũ.c.exili:penultima cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Herodoto filiꝰ Cleopis regis ægypti:poſt quem & ipſe in ægypto regnauit.

Micythus prima cũ.i.latino:ſequens cũ ypſilo:& cũ.c.exili ultima cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit uerna Anaxilei procuratoris reginoꝝ:& cauſa magnæ cladis tarentinorum.

Mycone prima cũ.y.græco:ſequeus cũ.c.exili ſcribitur:inſula eſt una ex cycladibus uicina delo:ita ut Apollo ipſam delon ꝑ mare errantem(ut dixit Virgilius in tertio)Mycone gyaroq; reuinxit.

Microcoſmus cum.i.latino:& abſq; aliqua aſpiratiõe ſcribitur:dicitur minor mundus.Nam componitur ex μικρός:quod eſt paruus.& κόσμος mundus.

Micrologus eodẽ mõ ſcribitur:& dicit̃ paruus ſermo:uel etiã ꝑua ratio.Nam utrũq; logos deſignat.

Micropſychos penultima cũ.y.græco:& ultima cuꝫ.ch.aſpirato ſcribitur:dicitur puſillanimus.Naꝫ a ψυχή: quæ eſt anima componitur.

Midas cũ.i.latino ſcribitur:& a nõnullis abſq; finali.s.fuit Gordiæ bubulci filius:& rex phrygũ:q cũctorũ pene regũ opes pecuniæ abũdantia anteceſſit.de quo Herodotus in li.hiſtoriaꝝ:& Iuſtinus li. epitomatũ.xi. plura ſcripſerũt.Quin & Ouidiꝰ ſimiliter li.xi.metamor.illiꝰ fabulã elegãtiſſime ẽ ꝓſecutus. Ita ut cũ ultĩo inter Apollinẽ & Marſyam decertantes in canẽdo iudex cõſtitutꝰ eſſet:& ipſe ex hebeti ingenio ꝓ Marſya ſentẽtiã ferret:aſininis auriculis a Phœbo deturbatꝰ ẽ:ut tetigit etiam in prima ſua ſatyra Perſius.

Mydon cũ.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero in. v. iliados auriga Pylæmenis ducis paphlagonum : quem Antilochus Neſtoris filius in bello troiano occidit.

Mygdonia prima cũ.y.græco:ſequẽs cũ.g.ante.d.penultima cũ.i.latino ſcribitur:regio ẽ macedoniæ litoralis:incipiens ab ænea ciuitate craſſææ:quæ teſte Herodoto in.vii.hiſtoriaꝝ ab oriẽte ẽ illi cõtermina:& uſq; in thermopontũ ſeu thermicum ſinum(ut alii uocãt)ꝓtenditur. In hac Niobe in ſaxum conuerſa cõſpicit̃. ut Ouidius in.xiiii.epiſtola heroidum:

Quæq; ſuperba parens ſaxo per corpus aborto:

Nũc quoq; mygdonia flebilis aſtat humo.Et Sappho in epiſtola ad Phaonẽ:Quæ mihi mygdonii marmoris inſtar erant.Iuxta hãc eſt inſula mygdon:de q̃ meminit Iuue.ĩ.iii.ſatyra cũ dixit.Aſt hic mygdone relicta

Mygdonus eodẽ mõ uti ſuperior ſcribitur:fuit frater Otrei.ac teſte Porphyrio ſuper tertiũ iliados Homeri librũ ãbo fratres Hecubæ uxoris regis Priami:& Ciſſei filii.Ambo reges ĩ thracia:& Patrueles Polymeſtoris & a Mygdono eiꝰ filiꝰ Chorebus mygdonides.Nã teſte Seruio patronymicũ ẽ:quia ſi gentis eſſet:mygdonius diceret̃.Nam(ut ait)nullum gentis patronymicum in des.exit.

Miletus cũ.i.latino & unico.l.atq;.t.exili ſcribit̃:fuit teſte Plinio li.v.naturalis hiſtoriæ:urbs in ionia atq; eius

regionis

regionis caput.in qua teſte Seruio ſuper.iii.georgicoꝝ Virgilii lana optime tigebat̃: a qua mileſia uellera dicta eius cẽſemus.ut Virgilius in.iiii.georgicoꝝ:Mileſia uellera nymphæ Carpebãt.Alia fuit teſte Home. li.ii.iliados in creta.Alia in leſbo:a qua nõnulli magis mileſia dici uellera uoluerunt.

M ily prima cum.i.latino:ſequens cum.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Herodoto locꝰ in aſia:qui ante ſolyma uocabatur:quem lycii incolunt.

M ylitta prima cũ.y.græco:ſequens cũ unico.l.&.i.latino:atq; ſubſequẽte duplicato.t. ſcribitur:dicitur teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ primo:aſſyriorum lingua Venus.

M ilo cũ.i.latino & unico.l.ſcribitur:fuit uir crotonẽſis athleta illuſtris:& q ſupra humanas uires feciſſe dicit̃ Nam tauꝝ in olympico certamine ictu nudæ dextræ occidiſſe tradit̃:& ꝑ ſtadiũ in humeris ſine fatigationẽ portaſſe:totũq; die(quo illũ mactauerat)comediſſe.Hũc teſte Gellio li.xv.noctiũ atticarũ in chronicis ſcriptum ẽ:Olympiade primum coronatũ eſſe.Exitũq; habuit uita miſerandũ:& mirandũ:ut idẽ late ꝓſequit̃ Et Valerius de mortibus non uulgaribus.

M imas cũ.i.latino ſcribit̃.mons eſt in minori aſia:ut oſtendit Homerus in hymnis.In quo cũ Bacchus mirum ĩ modũ a mulieribus celebraret̃:dictæ ſunt bacchantes mimallonides.

M imallonides cũ.i.latino & duplicato.l.ſcribit̃:cognomẽ fuit bacchantiũ mulierũ deductũ a monte minoris aſiæ:q mimas uocat̃:de qbꝰ Ouidiꝰ de arte amandi li.i.tetigit:Ecce mimallonides ſparſis ĩ terga capillis.

M imus cũ.i.latino ſcribit̃:dici põt a noſtris effictor.Nam a μιμοῦμαι:quod eſt imitor deriuat̃:& uel ĩtra uel extra ſcænam geſticulationes quaſdam exercebat:qbus geſtis hominum ac naturas effingens:lætiſſimis ſententiis populum in riſum cõuertebat.

M inerua cũ.i.latino ſcribit̃:nec dictio græca eſt:ut qdam ignari putauerũt:ſed latina:cuiꝰ interpretationẽ dixit Balbus apud Ciceronẽ in ſecũdo de natura deoꝝ: quaſi uim minet̃.Nam græce quoq; Pallas dicit̃: ut ĩ ea dictione late uidebimꝰ.Et a uerbo παλλω:quod ẽ uibro:deducta ẽ:eo ꝙ haſtam uibrare & docuerit: & conſueuerit:Vnde palladiũ eius ſimulachrũ dictũ fuit:quod romæ in æde Veſtæ fuiſſe oſtendit Pliniꝰ li. vii.naturalis hiſtoriæ.Nam cũ laudes ſummas.L.Metelli eiꝰ fœlicitatẽ ĩdicãtes enarraſſet:q̃ nulli alii poſt romam cõditã cõtigere:ſubdit hæc oĩa abunde uno caſu refutari poſſunt:quoniã is Metellus orbã luminibꝰ exægit ſenectã amiſſis incẽdio cũ palladiũ raperet ex æde Veſtæ memorabili cã:ſed euentu miſero. Quo fit ut infœlix qdẽ dici non debeat:fœlix tamẽ eſſe nõ poſſit.Tribuit ei populus romanꝰ quod nulli alii abs cõdito æuo:aut quotiens in ſenatũ iret:curru ueheret̃ ad curiam.Magnum ei & ſublime:ſed ꝓ oculis datum de quo certa intellexit Iuuenalis:cum ait in.iii.ſatyra:

Da teſtem romæ tam ſanctum q̃ fuit hoſpes
Numinis idæi:procedat uel numa:uel qui
Seruauit trepidam flagranti ex æde mineruã.

Fuit nãq; hoſpes numinis idæi.Scipio Naſica eius.Cn.Scipionis filius:teſte Liuio li.ix.de ſecũdo bello punico:qui cũ.P.Scipione patre maioris Aphricani ĩ hiſpania cæſus eſt dictus Naſica:Donato teſte in arte maiori cũ de agnomine tractat: qa maiores nares habuit. hic teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ:& eiꝰ nepote de uiris illuſtribꝰ cũ adoleſcens eſſet:uir optimꝰ oĩum romanoꝝ iudicio ſenatus & populi decretꝰ ẽ.Quare idæã matrẽ peſſimunte uenientẽ nõ mõ in urbẽ:uerũ a mari ĩ palatium detulit. Procedat Numa:qui teſte Liuio lib.i. ab urbe:ſecũdus fuit romanorũ rex e curibus ſabinis claro oppido natus:Pompilii filius ſuo ſæculo iuſtitia & religione clariſſimus:plene ius diuinũ & humanũ nouerat.Quare dixit Ouidius in.xv.metamorphoſeos:

Deſtinat imperio clarum prænuntia ueri
Fama numã.

hãc tantã prudentiã natura portẽdit:cũ prima fuerit ætate canus:uel ꝓcedat q ſeruauit a flammis illæſam trepidã mineruã quæ lignea erat:& facile ab igni cõburi poterat:quo ſane incẽdio luminibꝰ orbatus euaſit.Quare dixit idẽ Iuue.in ſatyra Credo pudiciciã:Dicite uos neptes lepidi cæciq; metelli: quando ſcilicet mineruam ꝑ flãmas ex flagranti æde.ſ.Veſtæ eripuit.Vnde Liuius in.vi.belli punici ſecũdi incendium deſcribẽs quo tabernæ argentariæ arſerũt:ſubiunxit cõpræhenſa poſtea priuata ædificia:neq; eni tũc baſylicæ erãt cõpræhenſæ latomiæ:forũq; piſcarium & atriũ regum ædes uix Veſtæ defenſa eſt:ſed ut puto aliud fuit eius ædis incendium uel forte alterius.

M inyæ prima cũ.i.latino:alia cũ.y.græco ſcribitur:fuerunt theſſaliæ populi qui teſte Orpheo ĩ argonautica Iaſonẽ ad colchos ꝓficiſcentẽ ſecuti ſunt:unde ait Ouidius in initio ſeptimi metamor.Iãq; fretũ minyæ pegaſea puppe ſecabant.Quare dixit Lucanus in.vi.theſſaliam deſcribẽs:Vnde minyæ gens cognita remis.

M inyæus eodẽ modo uti ſuperior dictio ſcribitur:fluuius eſt a theſſalia ueniens:qui teſte Homero in.xi.iliados:oppido arenæ uicinus hoſtia mari facit.

M inos cũ.i.latino ſcribit̃:fuit Iouis filius ex Europa:ut poetæ fere oẽs aſſerunt.Alii uero nõnulli affirmãt eũ nõ Iouis:ſed Xanthi regis cretenſiũ ex Europa filiũ fuiſſe.cui in regno ſucceſſit.Herodotus uero in li.hiſtoriarũ primo:de illo loquẽs dixit cũ fratre Sarpedone de regno cretæ diſſenſiſſe:ſed illo fugato regnũ obtinuiſſe.idem teſte Ariſtotele in æthicis & politicis primus cretẽſibus leges dedit.

M inotaurus cũ.i.latino &.t.exili ſcribit̃:dictio eſt compoſita ex Minoe & tauro: quaſi Minois taurus. Nã ut

ſcribit Homerus li.viii.odyſſeæ:cū Minos bello cōtra athenienſes & megarenſes:q Androgeū filiū interemerant detineret: Paſyphæ eius uxor a Venere:quæ in ſobolē Solis irata erat:ad infauſtū amorē formoſi tauri cōpellitur:cum quo arte Dedali in uacca lignea corio amatæ uaccæ circūpoſita cōcubuit:ac grauida facta Minotaurū genuit:dicente & Virgilio in.vi.æneidos.

Contra elata mari reſpondet gnoſia tellus
Hic crudelis amor tauri ſuppoſtaq; furto
Paſyphæ:mixtumq; genus,pleſq; biformis
Minotaurus ineſt:ueneris monumēta nefandæ.Idem in bucolico
Et fortunatam ſi nunq̄ armenta fuiſſent
Paſyphæn:niuei ſolatur amore iuuenci.

Quod cū reſciuiſſet Minos monſtruoſum filiū ex uxore natū:qa media parte hō:& altera media taur⁹erat illum in labyrintho cōcluſit:dicente etiam Ouidio in.viii.metamorphoſeos:

Quo poſtq̄ geminam tauri iuueniſq; figuram
Clauſit:& actæo bis paſtum ſanguine monſtrum

Tertia ſors annis domuit repetita nouenis.Nam uictis athenienſibus iuſſit Minos in uindictam Androgei illos quotānis ſeptē ex filiis dare:quos minotauro deuorandos præbebat:dicente Virgilio in.vi.Tum pendere pœnas Cecropidæ iuſſi:miſerū ſeptena quotānis Corpora natoꝝ:ſtat ductis ſortibus urna.Et(ut non nulli ferūt)primis tribus ānis plæbeiorū natos:ſecūdis tribus ānis populares: tertiis uero nobiles exhibuerūt:inter quos Theſeus ſorte miſſus adiutorio Ariadnes minotaurū interemit:& ex ipſo labyrintho euaſit ac clam diffugiens Ariadnen & Phedram ſorores & minois filias tranſportauit:ut uidim⁹ī dictiōe Ariadne

Minturne cū.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit oppidum in campania habēs ꝓpinquas paludes:in quib⁹Mari⁹ cū Syllæ rabiē effugeret delituit.De quo Iuue.in ſatyra Oibus in terris inqt:Exiliū & carcer minturnarūq; paludes:Et mēdicatus uicta carthagine panis:de Mario loquit̄:ſed ſubobſcure quædā tangit:quæ explanatione indigent:itaq; ꝓ loci huius declaratione traducēdū duxi id Plutarchi quod in uita Marii ad rē hāc ſpectare uidet̄:cū narrauerit Plutarchus diſceſſum Marii ex minturnis:q fere nudus & omni auxilio deſtitutus abſceſſit:& delatū eū ad ænariam inſulā dixerit: ubi Graniū & amicos alios quoſdā cōperit:ꝓſequit̄ queadmodū cū illis ad Hiempſalē numidaꝝ regē ꝓ auxiliis nauigare decreuerat:Sed oīm egēs cū & aquæ inopia grauaret̄:ericem uſq; ſiliciā maxime aquatū uenit:ubi a locis eius quæſtore nōnullis ex ſotiis amiſſis uix ipſe euadere potuit:quin cōpræhenderet̄.Sed ad nauē reduct⁹ad meningam inde inſulā nauigauit:in qua certitudine ſuſcæpta de ſalute filii:q cum Cethego erat paulū reſpirauit:interim uenit in mētē petere carthaginē:& hoc iō quia erat libyæ & eius urbis præfect⁹Sextilius uir qdem romanus ſibi diu cognit⁹ qui licet a ſe hactenus neq; grata neq; ingrata ſuſcæpiſſet:ſperabat tamē illū quadā cōmiſeratiōe in ſe cōmoturūm:& ſibi ad minus in cōmeatu præſidio affuturū:q̄re carthaginē attingens cū paucis ſotiis naui egreſſus eſt.Quod cū Sextilius præfect⁹perſenſiſſet:ſtatim obuiā Mario lictorē emiſit:q illi quoq; nūtiaret ex aphrica q̄primū diſcederet:quod ſi ſecus faceret:uelle ſe decretis ſenatus obtēperare:& romanoꝝ hoſtē habere Quib⁹a lictore auditis magna Marius mæſticia afficit̄:& ingenti dolore cōtract⁹ īmobiles in lictorē oculos defixit:ac diu ītra ſilētiū ſe cōtinēs:repēſitabat caſuſ acerbitatē:& cōmeatus neceſſitatē cōſiderabat.Sꝫ inſtāte lictore ac īterrogāte qd præfecto reſpōderet.Mari⁹ tūc ſuſpiriis ab alto pectore tractis:& atrocis oculos ī lictorē ītēdēs:in hæc tandē uerba prorupit:nuntia Sextilio te uidiſſe.C.Mariū in ruinis carthaginis ſedentē:exulēq; & panē mēdicātē.Nec plura dicēs ad nauē q̄primū rediit. hæc ex Plutarcho traducere uolui:ut id Iuue. intelligi poſſit:Et mēdicat⁹uicta carthagine panis:hoc eſt apud carthaginē uictā:qa ī ipſius carthaginis ruinis nec impetrare ualuiſſe.

Myoparo cū.y.græco ſcribit̄:genus ē nauis qua piratæ uti cōſueuerāt:a qua & ipi myoparones uocati ſunt.

Myoparones cum.y.græco ſcribitur:dicti ſunt piratæ ut in præcedenti dictione uidimus.

Myophones cum.y.græco ſcribit̄:dicit̄ myon.i. murium interfector:quo nomine nonnulli aconitū uocauere:ut in ea dictinoe uidimus.

Mipſæi prima cum.i.latino:ſequens cū.ps.ſequente.æ.diphthōgo ſcribitur: populi ſunt thraciæ:ut oſtendit Herodotus in.iiii.hiſtoriarum libro.

Miraciū cū.i.latino &.c.exili ſcribitur.Nōnūq̄ ab antiqs habitū eſt in uſu:& adoleſcentulum denotat.

Myriandrus prima cū.y.græco:ſequens cū.i.latino ſcribitur:nomē eſt uiri ꝓpriū:qd̄ decēmilia uir ſignificat

Myrica prima cū.y.græco:ſequens cū.i.latino & ultima cū.c.exili ſcribit̄:genus eſt uirgulti humilis: ut dixit Seruius:quod apud nos geneſtam qdam dici putant.Ideo ait Virgilius in bucolico:humileſq; myricæ.

Myrmix prima cum.y.græco ſequens cum.i.latino ſcribit̄:dicitur apud nos formica.

Myrmidones prima cū.y.græco:ſequēs cū.i.latino ſcribitur:populi fuerūt theſſaliæ a myrmidone Iouis filio & eoꝝ duce cognominati:ut ſcripſit Heratoſthenes.Seruius uero ſuper.ii.æneidos librū:dicit fuiſſe in attica regione puellā Myrmionen nomine:ob ſolertiā & caſtimoniā Mineruæ gratā: quæ cū aratrum ī odiū Cereris a Minerua cōditum hominib⁹demōſtraret:a turbata Minerua in formicam uerſa fuit: quæ græca

lingua myrmix dicitur:quam damnauit ut nunq̄ deſiſteret a congregandis granis:ſed qa adueniente peſte in ægina inſula ex formicis deinde populi reſtituti ſunt:ut late narrauit Ouidiꝰ libro metamorphoſeos:populi illi dicti ſunt myrmidones.

Myrmilon eodē mō ut ſuperior dictio ſcribitᷣ:fuit hiſtrionis nomen ut Iuuenalis:Aut myrmilonem ex prima infans:& a myrmice quæ latine formica dicitᷣ:quaſi ferans micam deſcendit.

Myron cū.y.græco ſcribitur:fuit teſte Plinio li.xxiiii.naturalis hiſtoriæ:ſtatuarius Eleutheris natus:& Hegeſiladis diſcipulus.Eſt etiā myron apud græcos quod a noſtris unguentū dicitᷣ:& ut dixit Plinius in initio libri.xiii.unguenta qs primꝰ inuenit nō traditᷣ:Iliacis tēporibus nō erāt nec ture ſupplicabitᷣ:cedri tantum & citri ſuoꝝ fruticū & in ſacris fumo cōuolutū in nidorē uerus q̄ꝫ odorē nouerāt:iam roſæ ſucco recæpto.Et ſubdit primū quod equidē inueniā caſtris Darii regis expugnatis in reliquo eius apparatu Alexāder cæpit ſcrineū unguentoꝝ.Et in ſequentibꝰ inquit:unguentis cognomina dederūt aliis patriæ aliis ſucci:aliis arbores:aliis cauſæ:& ut alibi ait:fuit unguentaria uoluptas etiā a romanis inter laudatiſſima:atq̄ꝫ etiam honeſtiſſima uitæ bona admiſſa.

Myrapia prima cū.y.græco & penultima cū.i.latino ſcribitᷣ:genus ē pyroꝝ ſic quoq̄ꝫ teſte dictoꝝ Plinio lib.xv.qa odorem gratiſſimum gerunt:unde a myron deducitᷣ:quaſi odorem redolentia.

Myrobalanū cū.y.&.o.ante.b.&.a.ante.l.ſcribitᷣ:fructus eſt teſte Plinio li.xii.naturalis hiſtoriæ:arboris quā helitropiū uocāt:magnitudine auellanæ nucis Cōmunis trogoditis:& thebaidi:& arabiæ:quæ iudæam ab ægypto diſterminat.Noſcentibꝰ unguēta cognitus:ut ipo nomine apparet.Nam μύρον unguētū deſignat & βάλανος nucē ſeu glandē:unde alio in loco de quodā palmarū fructu īquit rotundi ſunt:& q̄ꝫ balanis ſimiliores:& illū eſſe puto:quē alibi phœnicobalanum uocauit.

Myronides primā cū.y.græco ſcribitᷣ:nomē fuit ꝑprium uiri athenienſis.

Myrtus cū.y.græco &.t.exili ſcribitᷣ:& non cū.th.aſpirato ut qdam putauerūt:arbuſcula ē nobis notiſſima:&(ut dicūt poetæ)Veneri ſacra:& hoc teſte Seruio ſuper.ii.georgicoꝝ:uel quod gaudet litoribꝰ:& Venꝰ de mari dicitᷣ ꝓcreata:uel quod(ut medicoꝝ indicant libri)apta ē mulieꝝ neceſſitatibꝰ plurimis:eadē teſte Plinio in.xv.naturalis hiſtoriæ:primū Celænis ī Elpenoris tumulo uiſa traditᷣ & eodē libro ait:uirgæ quoq̄ꝫ eius geſtatæ uiatori pediti in longo itinere ꝓſunt.hac etiā coronabantᷣ ouātes:ut uidebimꝰ in dictiōe ſtēma

Myrſus prima cū.y.græco ſcribitᷣ:fuit pater Candaulis:ut in ea dictione uidimus.

Myrſilus prima cum.y.græco:ſequēs cū.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo:ille idē qui & Candaules dictus fuit.

Myrtilus prima cū.y.græco:ſequēns cū.t.exili &.i.latino:ultima cū unico.l.ſcribitur:fuit teſte Iginio in li.de aſtronomia poetica Mercurii filiꝰ ex Clytia:& Oenomai regis bellidis:& piſæ auriga:a Pelope ī mare proiectus:unde pelagus myrtoum nomē aſſumpſit:ut in dictione Hippodamia uidimus.

Myrtoū cū.y.græco &.t.exili ſcribitᷣ:Pelagus eſt pars maris ægæi nomen ab Myrtilo accipiens:q ī illo ꝓiectꝰ fuit.Horatius in primo carminum:Myrtoum pauidus nauta ſecet mare.

Myrrha cū.y.græco & duplicato.r.atq̄ꝫ ſecūdo aſpirato ſcribitur:fuit Cynaræ cyproꝝ regis ex Concrea coniuge filia:quæ id illa ꝓcurante a patre inſcio effecta grauida:atq̄ꝫ deinde recognita:eius iram ī ſabæā diffugit:ubi deoꝝ cōmiſeratiōe in arborē ſui nominis transformata fuit.Cuius pariēdi tpe inſtante:& agente ſolis calore Adonē peperit:quē nymphæ liquoribꝰ unxere maternis:atq̄ꝫ adhibita diligentia nutriuere:ut late oīa pertractauit Ouidius li. metamorphoſeon.x.hāc arborem referente Plinio li.naturalis hiſtoriæ.xii.in eiſdē ſiluis cū ture permixtā naſci tradidere nōnulli:plures ſeparatim:& multis in locis arabiæ gignitur.Eſtq̄ꝫ arboris altitudo ad qnq̄ꝫ cubita:nec ſine ſpina:caudice duro & intorto:craſſiore q̄ꝫ turis.Et(ut ipē Plinius dixit)nō dant ex myrrha ſabæi portionē deo quoniā & apud alios naſcitur.

Myrrhina cū.y.græco & duplicato.r.atq̄ꝫ ſecūdo aſpirato ſequente.i.latino ſcribitᷣ:Nonnulli uero ex latinis illud.y.græcū in.u.noſtrum conuertunt ac ſcribunt murrhina : quā humorem ſubterraneū eſſe dixit Plinius libro xxxvii.naturalis hiſtoriæ:& ſub terra calore denſatū:dixitq̄ꝫ habere nitorē potiꝰ q̄ꝫ ſplēdorē.Sed in precio uarietatē coloꝝ eſſe ſubinde circūagentibus ſe maculis in purpurā candoreq̄ꝫ:& tertiū quendaꝫ ex utraq̄ꝫ igneſcentē ueluti per tranſitū coloris purpuræ:aut rubeſcentē lacteo.Sūt q maxime in his laudāt quoſdā coloꝝ repercuſſus:quales in cæleſti arcu ſpectantᷣ:maculæ pingues placēt:tranſlucere qcq̄ꝫ aut pallere uitium ē.Et(ut idem auctor ait)myrrhinā primus ī urbē Pompeiꝰ ex uictoria mitridatica īuexit. Eiuſq̄ꝫ luſum in pocula excreſcere quotidie:fuiſſeq̄ꝫ romæ myrrhinū calicē.lxx.talentis emptū:capaceſq̄ꝫ ad ſextarios tres idē auctor rettulit:At Titum Petroniū cōſularē trullā myrrhinā trecentis talētis emptā moriturūꝫ fræ giſſe Neronis inuidia:rettulit etiā ipē Plinius ſe annumerari uidiſſe unius ſcyphi fracti mēbra: q corporis Alexandri magni conditorium fuit.Oriens myrrhinam mittit.Inuenitᷣ ibi ī pluribus locis:nec in ſingulis præcipua in carmania.

Myrina prima cū.y.græco ſequens cū unico.r.&.i.latino ſcribitᷣ:fuit teſte Homero in.ii.iliados:urbs ī æolia.

Myrſinus pria cū.y.græco ſequens cū.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero li.ii.iliados:ciuitas ī peloponneſo.

Myſon cū.y.græco & unico.s.ſcribitur:fuit teſte Hermippo cheneus patria:ſed floruit athenis philoſophus

inſignis:habuitq; teſte Siſocrate patrem Strimonem nomine:quem tyrānū fuiſſe aiunt.huius opera Piſiſtrato tyrāno aſcripta creduntur.

Myſia prima cū.y.græco:ſequēs cū unico.s.&.i.latino ſcribiť:ꝓuincia eſt phrygiæ adiacens helleſpōto:teſte Plinio li.v.naturalis hiſtoriæ:contermiā habet æoliā:in qua ciuitas eſt Mœſia:dicente Seruio ſuper primū georgicoꝝ:myſia ꝓuincia eſt:mœſia uero ciuitas haud longe a troia:de qua in ea dictione uidebimus.

Myſteriū prima cū.y.græco:ſequēs cū.t.exili ſcribiť:& teſte Clemente in ſtromatib⁹ μῦσοσ:quod ē odiū deduciť.Apolodor⁹ uero ait a Myunte quodā atteo q̄ uenādo periit nomē funebris honoris accæpiſſe.Itaq; uti orgia abuſiue ꝓ ſolis bacchi ſacris poni conſuetum eſt.

Myſticum eodē mō ſcribiť:& a myſterio deducitur:at miniſterium a miniſtrando latinum eſt.

Miſis cum.i.latino ſcribiť:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.ii.primus ægypti rex.

Mitylene prima cū.i.latino:ſequēs cū.t.exili &.y.græco ſcribiť:inſula ē nobilis ī ægæo mari:alio noīe leſbos cognominata:unde leſbides patronymicū fœmininū:quod in prima detinet accentū:ut Ouidius:

Leſbides euerſa corpora capta domo.

Mithridates prima cū.i.latino:ſequēs cū.th.aſpirato:&.i.latino:ultima cū.t.exili ſcribiť:fuit rex ponti:& fili⁹ Pharnacis regis parthoꝝ:& romanoꝝ amiciſſimus:qui & filiū habuit Mithridatē romanorū hoſtem:& ter a romanis uictum.Nā ut ait Plini⁹li.xxv.naturalis hiſtoriæ:quotidie Antidotū cōtra uenena ſumebat:adeo ut cū q̄dragintaſex ānis cū romanis bella fouiſſet:ut late oſtendit Iuſtinus li.xxxviii.tribus demū ingentib⁹ bellis fœlicitate Syllæ:uirtute Luculli:& Pompeii magnitudine uictus eſſet:& iam mortē ſibi inferri decreuiſſet:ut dixit Gellius li.xvii.& fruſtra uiolētiſſima uenena ſumpſiſſet:ultimo gladio ſe tranſfixit.Plini⁹uero nepos in li.de uiris illuſtribus dixit illū uenenū ſumpſiſſe:quo tarde agente ꝑcuſſorem gallū atroci uultu territū reuocauit:& in cædem ſua manū trepidātis adiuuit.Alii uero acutiſſimo ueneno extinctum illū fuiſſe aſſerunt.Quos Lucanus ſecutus in primo libro ait:

Poſt cilicas ne uagos & laſſi pontica regis

Prælia barbarico uix cōſummata ueneno.De cui⁹ ſingulari memoria uidebim⁹in dictiōe Themiſtocles.

Mitra cū.i.latino &.t.exili ſcribiť:nomē eſt barbarū: eratq; teſte Seruio ſuper.iii. æneidos: incuruus pilleus: de quo(ut ait)pendebat buccarū tegmen:quo phrygii & lydii utebanť: iō Hiarbas in Aeneam dixit apud Virgiliū præfato li.Meonia mentum mitra crinēq; madentem Subnixus.Et Iuuenalis: Ite quibus grata eſt picta lupa barbara mitra.

Mythus cū.y.græco &.th.aſpirato ſcribiť:apud nos interpretať fabula:& inde mythicus fabuloſus:& fuit fabulandi cōſuetudo teſte Gellio a græcis primū cōperta:quoꝝ leuitas inſtructa dicēdi facultate & copia:incredibile eſt quantas mēdacioꝝ nebulas excitauerit.

Mneſtheus cū .n.poſt.m.&.th.aſpirato ſequēte.eu.diphthongo ſcribiť:nomē fuit ꝓpriū uiri troiani:ut Virgilius in primo æneidos:Mneſthea ſergeſtūq; uocat:fuit ex domo regia ab Aſſaraco genus trahens: ut idē in.xii.Et genus aſſaraci mneſtheus.Nōnunq̄ uero cā metri addiť imediate poſt.m.alteꝝ.e.& diciť a poetis Meneſtheus:ut Virgilis in.x.Nec litio genitore minor:nec fratre meneſtheo: nec aliter uerſus ſtare poſſet: ut etiā Seruius ānotauit:atq; in ultima ſynæreſim fecit ex.e.&.o.ꝓpter rectam ſcanſionem.

Mna cū.n.poſt.m.in eadem ſyllaba ſcribiť:id dicitur quod noſtri minā uocant: quæ teſte Varrone & Priſciano:unam continet libram.

Monas cum unico.n.ſcribitur:dicitur a noſtris unitas:& monos unus.

Monachus cū.ch.aſpirato ſcribiť:& a monos deducitur:atq; a noſtris ſolitarius dici poſt.Vnde & monoculū unicum habentē oculum dicimus.

Monarcha cum.ch.aſpirato ſcribitur: dicitur a noſtris unicus princeps:μόνοσ enī ſolus: & ἀρχόσ prīceps dicitur:& monarchia unicus principatus.

Monacris cū.c. exili ſcribitur:mons eſt arcadiæ quaſi μονη ἀρκίσ ideſt ſola ſummitas.

Monychus cū.y.græco &.ch.aſpirato ſcribiť:nomē ē cētauri ꝓpriū:ut latini poetæ atteſtanť:atq; cōpoſitum ex μόνοσ & ὀνυξ:quaſi ſolus ſiue unicus unguis.Nō enī erat ei pes aut unguis ut bob⁹:ſed ut eq̄s.At ī cōpoſitiōe a p̄io nomīe ultīa auferť ſyllaba:uidelicet νοσ:& remanet.mo.cū.o.micro: qđ naturaliter ſemꝑ ē breue.ſecūdū uero nomē ſimiliter ab.o.micro incipit:q̄ duo breuia īuicē cōiūcta p̄ ſynæreſim unū.ω.mega cōficiūt:quod ſemꝑ ē longū.Vnde ab Homero ſcribiť μώνυξ cui⁹genitiu⁹ μώνυκοσ.a quo poetæ noſtri nomē ip̄m ꝓpriū formauerūt:uidelicet monychus cū p̄ia longa:ut Iuue.i p̄ia ſatyra:Quantas iaculeť monychus ornos.& Ouidius.viii.metamorphorſeos:Monychus exclamat.Lucanus ſimiliter li.vi.

Aſpera te pholoes frangentem monyche ſaxa:

Teq; ſub oetheo torquentem uertice uulſas

Rhete ferox q̄s uix boreas inuerteret ornos.& hoc uel q̄a uterq; potuit & ſaxa uellere & ornos iaculari.uel Iuue.Monychū ꝓ Rheto poſuit:ut Virgi.in.i.æneidos: Teucrū ꝓ Dardano:ī bucolico: Philomenā ꝓ Progne:& in li.georgicoꝝ.iii.Pollucē ꝓ Caſtore.Sane Homerus nō ꝓpriū illđ:ſed appellatiuū poſuit:uidelic; ꝓ epitheto equoꝝ:cum ait in.v.iliados αὐτω τεκτεῖνη καὶ ἐλάσῃ μώνυχουσ ἵππουσ:hoc eſt ſi dicere

poſſemus unguichinos equos cum prima longa:a quo poetæ noſtri ꝓprium deduxerunt: atq; eodem mō productam primam ſeruauerunt.

Monymus cū.y.græco ſcribitur:fuit mēſarii cuiuſdā corinthii famulus:ad quē cū Xemides:q Diogenē emerat ſæpe ꝑgeret:& laudes eximias uiri:quē emerat prædicaret:Monymuſq; ſæpiſſime illū audiret:ī Diogenis deſideriū tractꝰ finxit ſe inſanū:& monetā ſpargere cœpit: quare a domino repudiatꝰ ad Diogenē ſe cōtulit:cuiꝰ doctrinam ſecutꝰ euaſit uir eloquēs:& doctus:de quo Menander comicꝰ mentionem facit.

Monomachia cū.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑: dicit᷑ a nobis ſingulare certamē.Nam cōponit᷑ ex monos qđ ſingulum denotat:& machia quæ eſt pugna.

Monoſceli cū.c.exili ſequēte.e.ſine diphthongo ſcribitur:hoīes illi dicebant᷑ teſte Pli.li.vii.naturalis hiſtoriæ q ſingulis cruribꝰ naſcebant᷑:& miræ ꝑnicitatis ad ſaltū erāt.nam dictio ē cōpoſita ex monos qđ ē unicum:& σκέλοσ crus.

Monœcꝰ penultima cū.œ.diphthongo:& ultima cū.c.exili ſcribitur:portꝰ ē ī liguria:ſic quoq; ab Hercule cognominatꝰ:de quo Virgiliꝰ li.æneidos.vi.Aggeribꝰ ſocer alpinis atq; arce monœci. Nā cōponit᷑ ex monos q ē ſolus:& οἶκοσ domꝰ. Et teſte Seruio iō putāt Herculē ſic dictū:uel qđ pulſis oībꝰ illic ſolus habitauit:uel qđ ī eiꝰ tēplo nūq; aliqs deoꝝ ſil colit᷑:ſicut ī tēplo Iouis colit᷑ Minerua & Iuno:ī tēplo ueneris Cupido.

Monoptoton abſq; aſpiratione ſcribitur:dici pōt unꝰ caſus.Nā cōponit᷑ ex monos q ē unꝰ:& πτωσισ caſus.

Monoxyla cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:deſignat apud nos ea quæ tantūmodo ſunt lignea: monos enī ſolum:& ξῦλα ligna dicuntur.

Moloſſa cū unico.l.& duplicato.s.ſcribitur:regio ē europæ:quæ poſtea epirus dicta fuit: ut ī ea dictiōe uidimus.Ouidiꝰ ī prīo metamorphoſeon:Nec cōtētꝰ eo eſt:miſſi degente moloſſa Obſidis uniꝰ iugulū mucrone reſoluit.at in moloſſa bonos canes naſci cū a multis refert᷑:tum ab Horatio in epodo:Nam q̄lis aut moloſſus:aut fuluus laconica uis paſtoribꝰ agā ꝑ altas aure ſublata niues quæq; p̄cedet fera. Et Virgiliꝰ in.iii.georgicoꝝ:Nec tibi cura canū fuerit poſtrema:ſed una Velocis ſparthæ catulos acrēq; moloſſum Paſce ſero pingui:ſed in canibꝰ ſparthanis ſeu laconicis uelocitas: in moloſſis fortitudo laudat᷑.Et īde moloſſus dictus eſt pes qdam in metro ab ea patria ſaltatiōe cognominatus.

Molorchus cū.ch.aſpirato ſcribit᷑:fuit teſte Seruio ſuꝑ.iii.georgicoꝝ:paſtor iuxta nemeā ſiluā habitans:q uenientem Herculē ad occidēdū nemeū leonē:hoſpitio excæpit:& interpretat᷑ uix teſticulos habēs:nā μόλισ eſt uix:& ὄρχυσ teſtis.Occiderat enī unū ex duobus filiis nemeus ille leo & ipe ſenex erat.

Molus cū unico.l.ſcribit᷑:fuit teſte Homero li.x.iliados:uir cretenſis:& Merionis aurigæ Idomenei pater.

Mœris prima cum.œ.diphthongo.ſequens cū.i.latino ſcribit᷑:nomen fuit regis cuiuſdā ægypti: ac paſtor qdam ponitur a Virgilio.

Mœrichus prīa cū.œ.diphthongo:ſequēs cū.i.latino:ultīa cū.ch.aſpirato ſcribit᷑:fuit nomen uiri ꝓprium.

Mœdoria cū.œ.diphthongo ſcribit᷑:dicitur a noſtris dicacitas:ſeu mordacitas.

Mœſia cū.œ.diphthongo & unico.s.ſequente.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Seruio ſuꝑ primū georgicoꝝ:ciuitas haud longe a troia:& ut oſtendere uidet᷑ Macrobius nō diſtans a gargaris oppido in radicibꝰ montis idæ. nam ut Virgilius ait in.i.georgicorum libro:

Humida ſolſtitia atq; hyemes orate ſerenas
Agricolæ:hiberno lætiſſima puluere farra:
Lætus ager:nullo ſe tantum mœſia cultu

Iactat:& ipa ſuas mirant᷑ gargara meſſes:hoc eſt oīs regio quæ hyemes habebit ſerenas:& ſolſtitia hyemū humida fructꝰ optime ꝓducet.Et hæc quoq; agris adeo neceſſaria ſunt:ut ſine his:nec illi natura fœcūdiſſimi mœſiæ:aut gargaroꝝ agri poſiti in imis radicibus idæ montis defluētis:unde humoribꝰ irrigant᷑ opinioni fertilitatis reſponſuri ſunt.Nā gargara teſte Ephoro li.hiſtoriaꝝ.v.Et Arato ī li. q dicit᷑ elegion:oppidū eſt ad radices montis idæ:cuius etiā cacumē eodē mō gargara uocitat᷑:ut Epicharmꝰ in fabula quæ īſcribit᷑ troes oſtendit.Homerus etiā ꝓ excelſiſſimo montis loco gargara poſuit.Et teſte Plinio li.xvii.naturalis hiſtoriæ:licet hæc hyemis ſerenitas meſſibus cōueniat:nō tamē arboribus expetēda ē:cuiꝰ euidens cā eſt:quoniam arbores fœtu exinanitas:& folioꝝ quoq; amiſſione languidas:naturale eſt auide eſurire:cibꝰ aūt eaꝝ eſt imber.Et infra cōcludens ait:Qui ergo dixit hyemes ſerenas optādas non arboribꝰ uota fecit: nec ꝑ ſolſtitia ībres uitibꝰ cōducūt.hæc ille:q & plura de his ꝓſeqtur.Eſt etiā mœſia cū.œ.diphthongo ꝓuīcia iuxta macedoniā pānoniæ cōtermina:quā ſuperiorē mœſiā uocāt:& ē alia quæ inter danubiū uerſus orientē uſq; ad tyras fluuium portendit᷑:quæ mœſia inferior uocitatur.

Morphoſis cū.ph.aſpirato:&.i.latino ſcribitur:dicit᷑ a noſtris mutatio:& ideo morphea:ea dicit᷑ infirmitas:q̄ mutatio fit coloris in colorē:aliquādo tumorē:& īde metamorphoſis trāſmutatio ſeu uerius trāſformatio.

Mucro cū.c.exili ſcribitur:qdā græcū dicunt:& a μακρον:quod eſt longū deducūt.Nam ut oſtendere uidet᷑ Seruiꝰ ſuꝑ.xi.æneidos:pars eſt lanceæ oppoſita cuſpidi:unde cū in Pallantis funere diſpoſuiſſ; Aeneas uerſis arcades armis ait Seruius:lugentiū more mucronē haſtæ non cuſpidem cōtra terrā tenētes erāt ſcuta etiā inuertentes ꝓpter numina illic depicta:ne coꝝ ſimulachra cadaueris polluerent᷑ aſpectu:cū lugētiū mos ſit prioris habitus īmutatio:itaq; & ſi mortuis ſalue atq; uale dicerent:ut Aeneas ibidē: Salue æternum mihi

maxime palla: Aeternūq; uale. Non id teſte Varrone dicebant: quod aut ualere: aut ſalui eſſe poſſent: ſ; qđ ab his recedimus eos nunq̃ uiſuri: unde ortū eſt teſte Seruio: ut etiá maledicti ſignificationē interdum uale obtineat: ut Terentius: ualeát q inter nos diſcidiū uolūt: hoc eſt ita a nobis diſcedát: ut nunq̃ ad noſtrum reuertant̄ aſpectum. Ergo in uerbo uale quod mortuo dicebat̄: nō etymologia conſiderāda eſt: ſed cōſuetudo: quod nullis uale dicimus: niſi a qbus recedim⁹. Quare Donat⁹ expoſuit ſuper Terentio i andria ubi dicit: Valeant q inter nos diſcidiū uolunt: hoc eſt abeant recedát: qa diſcedentib⁹ & mortuis uale dicim⁹: uel potius cū male operaturus eſſet cōſiderato patre honeſtius locut⁹ ē: & non dixit quod intereant pereát: & attende qđ moderate pluraliter dixit: cum ſignificaret patrem: ualeant renuntiationis: & imprecationis eſt uerbum. hæc ille.

Mulcta cū. ct. ſine aſpiratiōe ſcribitur: de quo Gellius circa initiū libri. xi. noctiū atticarū inqt uocabulū ipm mulctæ. M. Varro in undeuigeſimo rerū humanarū: non latinum: ſed ſabinū eſſe dixit. idq; ad ſuam memoriam manſiſſe ait in lingua ſamnitum: qui ſunt a ſabinis orti.

Mullus cum duplicato. l. ſcribit̄: genus eſt piſcis: qui græce myllos cum. y. græco ſcribitur: de quo Iuuenalis: Mullum ſex milibus emit.

Muræna cū unico. r. &. æ. diphthongo in penultima ſcribitur: genus eſt anguillæ: quá Plinius. ix. naturalis hiſtoriæ: dixit quocūq; menſe parere: cum cæteri piſces ſtatuto tempore pariát. Oua eius (ut ait) citiſſime creſcunt. Refert etiam murænas ipas in ſicco litore elapſas uulgus coitu ſerpētum impleri putát. Et in eodem libro dixit meliores apud nos in freto ſiculo capiuntur: quod Iuuenalis tetigiſſe uidet̄ cum ait in. v. ſatyra Byrrhoni muræna datur: quæ maxima uenit Gurgite de ſiculo. Dixit etiam Plinius li. xxxii. murænam habere animá in cauda: eaq; icta celerrime examinari: a capitis uero ictu difficulter. Et alibi in eodē libro murænarum inquit uiuariū priuatim excogitauit ante alios currus: qui cœnis triūphalibus Cæſaris dictatoris ſex milia numero murænarū appendit. Et infra ſubdit apud baulos in parte baiana piſcinam habuit Hortenſius orator: in qua murænā adeo dilexit: ut exanimatam fleſſe credatur. Et proſequit̄ in eadem uilla Antonia Druſi murænæ: quam diligebat in aures addidit: cuius propter famam nonnulli baulos uidere concupiuerunt.

Mus græce ſcribitur mys: ſed nos illud. y. græcū in noſtrū. u. cōuertimus: & dicimus mus: q latine ſorex dicit̄ a corroſionis ſono: & facit apud nos diminutiuū muſculus cum. c. exili.

Muſio cū unico. s. &. i. latino ſcribitur: dicit̄ & a græcis & a noſtris catus: quaſi καῦτοσ ideſt caut⁹. Sed ideo muſio dictus quia muribus ſit infeſtus.

Muſchus cū. ch. aſpirato ſcribitur: animal eſt ad ſimilitudinē muris binos tantūmodo dētes ex parte ſuperioris mádibulæ: & totidem ex parte inferioris detinēs. ſuntq; flexi ad interiora: iuxta cui⁹ umbilicum naſcitur ſanguineum apoſtema inter carnē & corium: quod cū pelle ablatū precioſum muſchum cōficit.

Muſtela cū. t. exili & unico. l. ſcribit̄: dici pōt a noſtris ſorex longus. nam telon græce latine longum dicitur.

Muſa cū unico. s. ſcribitur: & dicitur teſte Herodiano a μῶσισ: quod eſt inquiſitio. has nouem poetæ fuiſſe dixerūt: ut Heſiodus in theogonia ἐννέα θυγατέρεσ μεγάλου Διόσ. hoc eſt nouē filiæ magni Iouis. Idē Homerus libro. ii. iliados: Sed ponit Heſiodus earum nomina tribus in his uerſibus:

κλιω τ' εὐτέρπη τὲ θαλεία τὲ μελπομένη τὲ
τερψιχόρη τ' ἐρατώ τὲ πολυμνία τ' οὐρανίη τε
καλλιόπη θ' ἣ δὲ προφερεστάτη ἔστιν ἁπασάων.

Et exponūtur a commētatoribus græcis: ita ut Clio dicatur a cleos quæ eſt gloria ex rebus ſcilicet geſtis: ob quod hiſtorica ab illis dicitur. Et nōnulli ex noſtris: Clio geſta canēs tráſactis tempora reddit. Euterpe delectans interpretatur: & tibicinaria ponitur a græcis: quare ex noſtris quidā ait: Dulciloquis calamos euterpe flatibus implet. Thalia a latinis quibuſdam interpretatur capacitas: ſed a græcis commœdia uocatur: ut Comica laſciuo gaudet ſermone thalia. Melpomene uero ut meditationē faciēs ab illis tragica nūcupat̄ ut Melpomene tragico ꝓclamat mæſta boatu. Terpſichore exultás traducit̄: iōq; ab illis cithariſtria nūcupat̄: ut Dulcia terpſichore citharis modulamía miſcet. Erato amore cantás ut Cū plectris erato ſaltat: canit: ambulat: & ſtat. Polyhymnia multe mēoriæ dicit̄: & ob hoc Rhetoricos dictat polyhymnia muſa colores. Vrania cæleſtis iterp̄tat̄: & aſtrologia a nobis dicit̄: ut Vrania canit cælos: & ſydera tágēs. Calliope uero pulchꝛ carmē dici pōt: & ob hoc poeſis a græcis cognōinat̄: ut carmía Calliope libris heroica mandat: quá ꝑcellere aliis dixit Heſiodus i ultio uerſu: quē induxim⁹. Quod iō fieri expoſuit cōmentator Ariſtarch⁹: ꝙ reliquas omnes intra ſe continet. Et cum hoc diuinam quádam metro uim ſuperaddit. at uero poetæ nōnunq̃ proprietates has confundentes unam pro reliqua ponūt. harū mater Theſpis dicta fuit: unde & muſæ ipẽ theſpiades a poetis uocitátur. Ouidius libro quinto metamorphoſeon: Theſpiades certate deæ. dicūtur etiā pierides a nouem natabus Pieri: quas canendo uicerunt: ut Virgilius in bucolico: Dicite Pierides. dicuntur etiam libetrides a fonte libetrio illis ſacro: qui teſte Solino eſt in magneſia: uel ut alii nōnulli uolunt a monte ætoliæ. Virgilius in bucolico: Nymphæ noſter amor libetrides. dicuntur & aoniæ: ut in ea dictione uidimus: quin & pegaſides a fonte pegaſeo: de quo in dictione Meduſa uidimus. Sappho ad Phaonē: At mihi pegaſides blandiſſima carmina dictant. Sunt non ſolum fontes: ſed etiam montes dicati muſis: ut Virgilius

in quarto georgicoꝝ:Sed me parnaſi deſerta per auia dulcis Raptat amor.& alibi:Pandite nunc helicona deæ.Similiter Ouidius:Virgineus helicon.

Muſæus cum unico.s.&.æ.diphthongo in penultima ſcribitur:fuit poeta antiquiſſimꝰ: & inſignis apud græcos: & tempore Orphei:ut Orpheus ipſe in argonautica atteſtatur:immo & unũ ex argonautis fuiſſe oſtẽdit.hunc nonnulli filium fuiſſe Apollinis atteſtantur.Alii Eumolphi cuiuſdam filium dicunt.inducuntque in teſtimonium illius epitaphium his uerbis traductum: Eumolphi dilecti filium habet phalericum ſolum Muſæũ corruptũ corpore ſub hoc tumulo.huius iucundiſſimũ poema cõperi de amore Leandri:& Hero.

Muſicus cum.i.latino:&.c.exili ſcribit᷑:& a muſa deducitur.

Ae cum.æ.diphthongo ſcribitur:dictio græca eſt: & pro utiq̃ ac certe ponit᷑: ut apud Terentium in andria:næ illa illum haud nouit.idem ait:faciunt næ intelligẽdo:ut nihil intelligant: quaſi faciunt profecto. Cicero de oratore libro tertio:næ ille haud ſane: quemadmodum uerba ſtruat: & illuminet a magiſtros iſtis requiret.Et cum apud græcos licet cum diphthongo ſcribat᷑ breuis ſit:apud noſtros etiam eandem regulam obſeruat:& breuis more græco a noſtris poetis ponitur.Virgilius

Nabathea cum. th. aſpirato ſcribitur:regio eſt quæ ab arabia incipiens: quam intra ſe continet uſque ad mare rubrum ex latere dextro: & perſicum ſiniſtro:atque ex ſuperiori parte in indicum protenditur.& ut ſacræ litteræ atteſtantur a Nabaoth primogenito Hiſmaelis nomẽ accæpit. declinaturq; hæc nabathea huius nabatheæ regio:& inde nabatheus nabathea nabatheum.Ouidiꝰ libro metamorphoſeon primo:Eurus ad auroram nabatheaque regna receſſit.eadem olim mittebat elephantes: ut Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie:Dentibus ex illis quos mittit porta ſyenes:
Et quos depoſuit nabatheo bellua ſaltu.

Nanus prima ac ſecunda cum unico.n. ſcribitur:græcum eſt uocabulum teſte Gellio in decimooctauo noctium atticarum: quo uocauerunt breui atque humili corpore homines paululum ſupra terram extantes: quos latine pomiliones dicimus.

Narciſſus cum.c. exili &.i. latino atque duplicato .s. ſcribitur:fuit Cephiſi fluuii ex Lyriope nympha filius formoſiſſimus:de quo Ouidius in tertio metamorphoſeon libro:fabulam omnẽ elegantiſſime pertractauit.tetigit etiam Statius in ſeptimo thebaidos:& Seneca in Hercule furente.Sed alius fuit Narciſſus Claudii imperatoris libertus potentiſſimus ſane apud principem:ut uidimus in dictione Meſſalina.Et ditiſſimꝰ ut oſtendimus in dictione creta:unde ait de illo Iuuenalis in ſatyra quæ incipit Plurima ſunt fuſcine:ubi ait
Quod ſi non ſufficiunt tibi ſextertia quadringenta:
Nec crœſi fortuna unq̃:nec perſica regna
Sufficient animo:nec diuitiæ narciſſi:
Indulſit cæſar:cui claudius omnia:cuius
Paruit imperiis uxorem occidere iuſſus:ut uidimus in dictione Meſſalina.

Naritia cum.t.exili:&.i.latino utrobique ſcribitur:fuit inſula in mari ionio ex regno Vlyxis.

Naſamones cum unico.s. ſcribitur:populi ſunt in libya iuxta auſchiſeos ex uno latere: & litora ſyrtium habitantes ex altero.Et ut ſcribit Herodotus in quarto hiſtoriarũ:Sique naues infœliciter actæ uenerint ſyrtibus inuolutæ eas ſpoliant:Sicque per rapinam cum aliis habent commercia ſpoliando. Quod Lucanus tetigit in octauo:cum ait:
Hoc tam ſegne ſolum raras tamen exerit herbas
Quas naſamon geos dira legit:quæ proxima ponto
Nudus rura tenet:quem mundi barbara damnis
Syrtis alit:nam litoreis populator arenis
Imminet:& nullos portus tangente carina
Nouit opes:ſic cum toto cõmercia mundo
Naufragiis naſamones habent.Idem Plinius in.v.naturalis hiſtoriæ confirmauit.

Naſtes cum.t.exili ſcribit᷑:fuit frater Amphimachi:& filiꝰ Nomionis:& teſte Homero in.ii.iliados:ex his unꝰ qui in troianorum auxilia conuenere.

Nauci cum.au.diphthongo &.c.exili atque.i.latino ſcribit᷑: ſignificat putamen nucis: & pro nihilo accipit᷑. Plautus in muſtelaria:Qui homo timidus erit in rebus dubiis nauci non erit.idem in truculento.Tympanotrimpa amas hominem non nauci.

Nauis a græco deſcendit quod eſt ναυσ.

Nauigium cum.i.latino ſcribitur:dicitur nauis ductio.nam cum ἄγω:quod eſt duco componitur.

Nauta cum.t.exili ſcribit᷑:& ſæpe ab antiquis nauita dicitur.

Nauclerus cum.c.exili ſcribit᷑:dici poteſt nauicularius:quaſi nauis cleros ideſt ſors.idem etiam græce nauarchos p.ch.aſpiratum.i.nauis princeps dicitur.

Naumachia cũ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:dicit᷑ a noſtris bellum nauale ſeu magis prælium. Et compo-

nitur ex ναῦς:quod eſt nauis:& μάχη bellum.

Nauſica cũ.i.latino &.c.exili ſcribiť:& apud Homerũ duplicať aliquãdo.a.in fine:ac diciť nauſicaa: fuit Alcinoi phæacũ regis filia:dicente Homero i.v.odyſſeæ ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτοροσ ἀλκινόοιο hoc eſt Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi.unde ait Martialis in.xii.
Si mihi nauſica patrios concederet hortos
Alcinoo poſſem dicere malo meos:de qua in dictiõe Aeneas uidimus.

Nauſithous cũ.i.latino &.th.aſpirato ſubſequente.o.uocali ſcribitur:fuit Neptuni fili⁹ ex Periboa Eurymedontis filia:ac Homero teſte li.vii.odyſſeæ:Alcinoi phæacum regis pater.

Naxos cũ.x.cõſonante ſcribiť:inſula eſt in mari ægæo una ex cycladibus:cũctas alias uini fertilitate exuperãs. unde Virgilius in.iii.æneidos inquit:Bacchatemq; iugis naxon.

Neæra prima ſine diphthongo:ſequẽs cũ.æ.diphthongo ſcribiť:nomen eſt fœminæ:quæ teſte Homero lib.xii.odyſſeæ:peperit Soli duas filias Phætuſam ſc;:& Lampetiã:quæ armẽta Solis trãſeunte Vlyxe apud ſiciliã cuſtodiebãt:unde eodẽ mõ ſcribendũ eſt apud Virgiliũ in bucolico:Ipſe neæram dum fouet.

Nebrodes cũ.e.abſq; diphthongo &.o.poſt.r.& ante.d.ſcribiť:dicunť ꝓprie apud græcos damarũ pelles:a qbus bacchantes ipſæ cognominatæ ſunt:qa illis utebanť:ut uidebimus in dictione orgia.

Nectar cũ.c.&.t.exilibus ſcribiť:dicitur deoꝝ potio:quæ teſte Feſto a noſtris murrina dicebať:& ut qdã; putant:ex uuæ genere murrinæ cognominata.

Necos cũ.c.exili ſcribiť:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.ii.filius Pſammetici:& ægypti rex:cui filius Pſammis in regno ſucceſſit.

Neiphyle ſecũda cũ.i.latino:ſequens cum.ph.aſpirato &.y.græco:ultima cum unico.l.ſcribitur.

Neleus prima cũ.e.abſq; diphthongo & cũ unico.l.ſcribiť:fuit rex in pylo:& teſte Homero ĩ.xi.odyſſeæ: habuit uxorem Chlorim:ex qua genuit Neſtorẽ:Chromiũ:Periclymenẽ:Agerochu;:& Peronẽ. Et ut Neſtor ipſe apud Homerũ in.xi.iliados enarrauit:Hercules eius domũ:& patriã euertit: ita ut ex duodecim fratribus ipſe ſolus remãſerit:& a Neleo patronymicum neleides deriuatur.

Neomenia abſq; aliqua diphthõgo & cũ.i.latino ſcribiť:dici põt a nobis nouiluniũ. Nã cõponiť ex neos:qđ eſt nouus & μηνία:quæ eſt menſtrua:hoc eſt luna a μήν:qui mẽſis diciť deriuata:eo quod ſingulo menſe a mulieribus defluant.unde μηνιαῖοσ menſtruoſus a nobis dicitur.

Neptolemus cũ.t.exili & unico.l.ſequẽte.e.abſq; diphthongo ſcribiť: dictio eſt cõpoſita ex neos q eſt nouus & ptolemus miles:quaſi nouus miles.nam πτολεμῶ apud æoles idẽ ẽ:quod apud atticos πολεμῶ ideſt pugno:& fuit nomẽ ꝓpriu; filii Achillis ex Deidamia: qui deinde teſte Seruio ſup.ii.æneidos: a capilloru; qlitate dict⁹ ẽ Pyrrhus.Ouidi⁹ ĩ octaua heroidũ epiſtolaꝝ:Pyrrhus achilleides animoſus imagine patris.

Neophytus cũ.y.græco &.t.exili ſcribitur:dici põt a nobis nouellus.Nam cõponiť ex neon:quod eſt nouum & φυτὸν germen ſiue planta.

Nepa uel more græco nepes:cũ.e.abſq; diphthongo ſcribiť:diciť teſte Seruio apud nos ſcorpio.hui⁹ græcũ genitiuũ diuiſit Cicero in arato more græco cũ ait:Atq; oculos urget pedib⁹ pectuſq; nepai:ꝓ nepæ.

Nephreſis abſq; diphthongo & ſimplo.s.ſequẽte.i.latino ſcribiť: eſt renũ paſſio: quam latine traductã com periri en huius renis.nam a νέφροι:quæ ſunt renes deducitur.

Neptun⁹ cũ.t.exili & unico.n.ſcribiť:nã penultimã corripit:nõ eſt dictio græca:uel ab illis originẽ trahens: Sed teſte Balbo apud Ciceronẽ in.ii.de natura deoꝝ:a nãdo paululũ primis litteris imutatis deduciť:ut uidimus in dictione deus:fuit Saturni filius ex Ope.de eodẽ Varro de lingua latina ſic ait: Neptunus ẽ deus maris:uel ipſm mare dictũ:quod terras nubat ideſt cooperiat.

Nereus pria abſq; diphthongo ſcribiť:fuit teſte Heſiodo in theogonia marinus deus Oceani:& Tethyos filius:ac Chlorim ſororẽ uxorẽ accæpit:ex qua nymphas plures ꝓgenuit.hũc oĩm ãtiquiſſimũ dixit Orphe⁹ in argonautica cũ ait: νηρέα μὲν πρώτιστα καλῶ πρεσβύτον ἁπάντων: ſ; de filiis Oceani:& Tethyos Orpheũ intellexiſſe puto:ut Heſiod⁹ ipſe in theogonia q ait πρεσβύτατον παῖδον ideſt antiqſſimum filiorum ſc; Oceani:& pro mare noſtro mediterraneo accipitur.

Nereides cũ.i.latiõ ſcribiť:patronymicũ ẽ fœmininũ a Nereo deductũ:& ſignificat filias Nerei:quæ nymphæ fuerũt æquoreæ.Martialis in primo:Luſit nereidum docilis chorus æquore toto. Ouidius in heroidibus: Vtq; celer redeas uirides nereidas oro.

Neritos cũ.i.latino &.t.exili ſcribitur:mõs ẽ teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ:in ithaca inſula:qđ nomẽ nõ nunq̃ ꝓ tota inſula capi uideť. Virgili⁹ in.iii.æneidos:Iã medio apparet fluctu nemoroſa iacynthos: Dulichiũq; ſameq;:& neritos ardua ſaxis.at neritum teſte Plinio eodẽ li.oppidũ fuit percelebre ĩ acarnania pte epiri:poſtea dictum leucas:ut in ipſa dictione uidimus.

Neſtor cũ.t.exili ſcribitur:fuit teſte Homero in.xi.odyſſeæ:Nelei fili⁹ ex Chlori uxore:q ut idem Homerus ĩ ii.iliados ait:cum quinquaginta nauibus ex pylo contra troianos uenit:q̃q; in tricenteſimo anno eſſet:ipſo tunc dicente apud Ouidium in.xii.metamorphoſeos:Vixi annos bis centum & nunc tertia uiuiť ætas. Et Iuue. in ſatyra Omnib⁹ in terris inquit:Rex pylius magno ſi quicq; credis homero.Exemplum uitæ fuit a cornice ſecũdæ ideſt fuit exemplum ſecũdæ uitæ citra cornicẽ.nã fuit ut refert Plinius.vii.naturalis hiſtoriæ

Heſiodus qui prim⁹ de hoc aliqua prodidit fabuloſe:ut reor multa de hoīum æuo referēs cornici nouē noſtras attribuit ætates quadruplū eius ceruis:id triplicatū coruis:& reliqua fabuloſius in fœnice ac nymphis citra cornicē:ergo eſt ætas hoīum quæ primū præbet uitæ exēplum:ea triplicata uitā facit Neſtoris:qđ ſecūdæ uitæ dat exēplū. Et Neſtoris uita triplicata eā quæ cornicis ē ideſt nouem hoīum ætates. ut Ouidius: Ora capitq; nouem cornicis ſæcula paſſæ.

N eſtus cū.t.exili ſcribit̄:fluuius eſt thraciæ a ſtrymone ſecus abderā ciuitatē fluēs:ubi quondā Diomedes eq̄s hoſpites ſuos dare ſolebat in cibum:de quo Heſiodus in theogonia meminit.

N iæthos prima cum.i.latino:ſequens cum.æ.diphthongo: ultima cum.th.aſpirato ſcribitur:fluuius eſt teſte Theocrito: quem expoſitores dicunt eſſe in ſicilia.

N icander cū.i.latino &.c.exili ſcribitur:fuit poeta græc⁹:quē Didim⁹ fabuloſum uocat:hic a nuptiis Iunonis & Iouis incipiens:oēs deoꝝ ſucceſſus uſq; ad ſua tp̄a pertractauit:q uē in multis Virgi.imitat̄:& in captura troiæ:& in fabula Endymionis:ſed q̄a nimiū fabuloſus inquit Virgilius: Si credere dignū eſt:Pan deus arcadiæ captam te luna fefellit.

N icanor cū.i.&.c.exili ſcribitur:fuit Seleuci macedoniæ regis cognomē:quaſi uir uictorioſus. Nam nice uictoria eſt:& ανηρ uir.

N icearch⁹ pria cū.i.latino:ſequēs cū.c.exili:ultima cū.ch.aſpirato ſcribit̄:fuit pictor ſua ætate eximi⁹.hic iter alia Venerem inter gratias:& Cupidinem pinxit:& Herculem triſtem inſaniæ pœnitentia:& interpretatur nomen:quaſi uictoriæ princeps.

N iciteria cū.i.latino ubiq;:& abſq; aſpiratiōe ſcribit̄:ornamēta ſunt quædā uictoriæ. Iuue.l.ii.ſatyra:Et ceromatico fert niciteria collo.Nam a νίκη quæ eſt uictoria deducitur:cum terminatione ſimilium nominuꝫ in eria:ut filateria:frabateria:& ſimilia.

N ico cū.i.latino &.c.exili ſcribit̄:fuit tarantinus q̄dam tp̄e Hānibalis:de quo ſatis Liuius.

N icos eodē modo:ut ſuperior:ſed cum.s.in fine ſcribitur:fuit ciuitas in aſia.

N icomach⁹ ultima cū.ch.aſpirato ſcribit̄:quaſi bello uictor dicit̄ μάχη enī eſt pugna:νίκη uictoria:fuit hoc nōie Ariſtotelis pater medicīæ artis ꝓfeſſor & Amyntæ regis medic⁹:q pater fuit Philippi patris Alexandri. alius fuit Ariſtotelis filius:cui æthicā iuſcripſit.alius fuit pictor ſua ætate nobilis:ut teſtat̄ Plini⁹ li.xxxv.naturalis hiſtoriæ:fuitq; filius Ariſtocheni:atq; illi⁹ diſcipulus:nec aliū ī ea arte uelociorē fuiſſe dixit:pinxitq; inter alia raptum Proſerpinæ:quæ tabula fuit in capitolio in Mineruæ delubro.

N icomedes cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:fuit rex bithyniæ:

N icophanes eodē modo ſcribit̄:fuit teſte Plinio li.xxv.naturalis hiſtoriæ:pictor ſua ætate eximi⁹:ſꝫ arte multum:& a Zeuſi & Apelle diſtans.

N icoſtrata cū.i.latino & abſq; aſpiratiōe aliqua ſcribit̄:interpretat̄ quaſi uictorioſus exercit⁹.fuit mater Euādri arcadis futurorum uaticinatrix: quæ a carminibus q̄bus Phœbi oracula ſignificare ſolebat: Carmentis latine dicta fuit uel(ut alii nōnulli uoluerunt)a carpento quo utebatur:ſic quoque fuit cognominata:ut in dictione Carmentis uidimus.hæc(ut in initio horum cōmentariorum uidimus)latinis primū litteras dedit.

N yctileus prima cum.y.græco: ſequens cum.c.&.t. exilibus atque.i.latino ſcribitur:cognomen fuit Bacchi ab eius ſacris:quæ nocte celebrabantur acceptum.unde Ouidius libro primo de arte:Nyctileumq; patreꝫ nocturnaq; ſacra precare. Virgilius in quarto georgicorum: Inter ſacra deum nocturnique orgia bacchi. Nam νύξ græce: & in genitiuo νυκτόσ a nobis nox huius noctis dicitur. Et inde nyctileus ideſt nocturnus deducitur.

N yctimene eodē modo uti ſuperior dictio ſcribitur: & fuit puellæ nomen:quæ cū patre cōcubuit: ſed facin⁹ recognoſcens aufugit in ſiluas:& lucem exoſa:non niſi nocte uolat.

N ycticorax prima cum.y.græco:reliquæ ſine aſpiratione: & cum.i.latino ſcribunt̄:nonnunq̄ etiam a noſtris dicitur nocticorax cum.o.loco ipſius.y.græci. interpretaturq; nocturnus coruus:κόραξ enī a noſtris coruus dicitur.nam auis eſt nigra:& ſola nocte uolans atq; clamans.

N yctoris prima cuꝫ.y.græco:ultima cū.i.latino:reliq̄ ſine aliq̄ aſpiratiōe ſcribuntur:definitq; in.s.& nō in.x. fuit regina babyloniæ:quæ teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ prīo:ſola poſt Semiramim fœmina ibidē regnauit.

N ilus cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:ſed apud græcos prima diphthongum habet ei:quæ apud nos abiiciens d:ſolam.i.productam retinet.nam dictio eſt compoſita ex neos qui eſt nouus: & ilys limus: ubi abiecta ultima ſyllaba primæ dictionis remanens.e.cum.i.ſequentis dictionis diphthongum facit: ita ut dicat̄ nouus limus:ſcilicꝫ inundationis tempore.Quod Virgilius in nono æneidos tetigiſſe uidetur:cū ait:Aut pingui flumine nilus.nam prius teſte Seruio ſuper.iiii.georgicorum:melo dicebatur.quo nomine illum Seneca de ſitu indiæ uocitauit.Et eſt fluuius ægypti ex maioribus totius orbis:cui⁹ teſte Lucano in decimo:Arcanum natura caput non prodidit ulli:ſed immenſa aquarum mole ſingulis ānis ſole exiſtente in cancro totā ægyptum exundat.Et ut ait Virgilius in.iiii.georgicorum: Diuerſa ruens ſeptem diſcurrit in ora Vſq; coloratis amnis deuexus ab indis ideſt nigris æthiopibus.

N imbus nō ē dictio trahens originē a græcis:ſed mere latina:ideo cum.i.latino neceſſario ſcribitur.

N ympha cū.y.græco ſcribitur:latine dicitur ſponſa.Sed putauerunt antiqui nymphas aquaꝝ eſſe deas: ꝗſi lymphaꝝ numina.unde teſte Seruio in Tityrum oībus aquis præſunt.Varro uero nymphas eſſe dixit:quas & muſas:nec imerito cū teſte eodē Seruio ſuper ſeptimā æglogam:aquæ mot⁹ muſicaꝫ faciat. Quare idem Varro tres tantū muſas cōmemorauit.Vnam quæ ex aquæ naſcit̃ motu.Aliā quæ ex ſonu fit aeris percuſſu Tertiam quæ mera tantū uoce conſiſtit.Ex quo Virgilius muſas ipe uelut nymphas nōnunꝙ̃ inuocauit: cū ait in bucolico:Nymphæ noſter amor libetrides.

N iobe cū.i.latino ſcribitur:fuit filia Tantali:& ſoror Pelopis:uxorq; Amphionis:ut in ea dictione uidimus: hæc teſte Diodoro ſiculo libro hiſto.v.Filios ſeptem & tōtidē filias peperit ſummo decore præſtātes: unde tali prole ſuperbiens admodū gloriabat̃ ſe Latonæ præferens numero filioꝝ:itaq; ira motam fabulæ Latonam ferūt Apollini ut Niobis filios:Dianæ ut filias arcu interficerent mādaſſe:qb⁹matri obtēperantib⁹contigit eodē tēpore:& abundare filiis Nioben & carere.

N ireus cū.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados.ii.oīum græcoꝝ:q ad troiam nauigauerunt ſpecioſiſſimus:infra tamē Achillē:ſed quia imbellis erat:pauci eum ſunt ſecuti.

N iſa cū.i.latino & unico.s. ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados.ii.urbs hellados: eſt etiam nomen fœminæ: de qua Virgilius in damone:Mopſo niſa datur.

N yſa cū.y.græco & unico.s. ſcribitur: fuit teſte Diodoro ſiculo li. hiſtoriarū prīo:urbs fœlicis arabiæ ꝓpinqua ægypto:unde & græci a patre ideſt Ioue hoc eſt die:& loco ideſt nyſa Dionyſiuꝫ appellant.huius urbis Homerus q in ægypto fuit:in ſuis hymnis meminit:dicens eſſe nyſam urbē ſupra montē excelſum ac florentem longe a phœnicia:ferme ægypto cōterminū:in qua ſane urbe uineæ fuiſſe inuentorē Dionyſiū dicunt. Quē græci Bacchū:ægyptii Oſirim fuiſſe aſſerūt:unde & unus ex duobus parnaſi collibus deo Baccho dicatus nyſa dicit̃:q & alio nomine cithæron cognominatus fuit:ut uidebim⁹ in dictione parnaſus.

N yſus eodem mō ſcribit̃:& eſt Bacchi cognomē a nyſa urbe fœlicis arabiæ:ut in præcedenti dictione uidim⁹ cognominatus.

N yſæa prima cū.y.græco:ſequēs cū.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Herodoto & Curtio urbs clariſſima i india a Libero patre cōdita ſub radicib⁹montis:quē meron uocant:id quoq; nomē a cognomine cōditoris ſortita:at uero ægyptii teſte Diodoro Oſirim:q & Dionyſi⁹cognominat⁹ fuit:illius conditorē in memoriā illius:quæ erat i ægypto fuiſſe aſſerunt:in qua & hederam plantaſſe dicunt.

N iſus alius q Hyrtaci fuit filius:ut i ea dictiōe uidimus:cū.i.latino ſcribitur:& ſimiliter Niſa pro fœmina:ut ſuperius uidimus.

N iſæus prima cum.i.latino:ſequens cum.æ.diphthongo ſcribitur:locus eſt teſte Herodoto libro hiſtoriaruꝫ vii.inter medos:ubi magni & pulcherrimi equi naſcuntur.

N iſæe eodem modo ut ſuperior dictio ſcribitur:nomen eſt nymphæ proprium:de qua Virgilius circa finem v.æneidos meminit cum ait:Niſæeq; thaliaq; cymodoceq;.

N iſyrus inſula ē teſte Homero li.iliados.ii.quā expoſitores circa coum eē dicūt:& optimū uinum ꝓducere.

N oes cū.oe.diuiſis ſyllabis ſcribitur:fluuius ē thraciæ teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii.q in iſtrum defluit.

N onacria cū.c.exili &.i.latino ſcribitur:eſt teſte Lactantio grammatico ſuper.iiii.thebaidos : nomen loci ſeu agri arcadiæ:in quo Iuppiter in ſpeciem Dianæ conuerſus cū Caliſtone Lycaonis filia cōcubuiſſe narratur. nōnulli uero & pro tota arcadia capiunt atq; ex latino:quod eſt nouē: & græco qđ eſt ἄκρη ideſt uertices: hoc eſt montes compoſitum uolunt:quaſi nouem ſit montib⁹ redimita. Sed cōſtat plures in ea eſſe ut uidimus in dictione arcadia.

N oricum cū.i.latino &.c.exili ſcribitur:regio eſt macedoniæ:hæc teſte Plinio li.iii.naturalis hiſtoriæ:ē cōtermina dalmatiæ:atq; mari ionio:de qua ſic meminit Virgilius in fine libri georgicorū tertii cū ait:Tum ſciat aereas alpes & norica ſi quis Caſtella in tumulis.

N otion cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero in.ii.iliados urbs in æolia.

N otus cum.t.exili ſcribitur:uentus eſt meridionalis nebuloſuſque & humectus.Et teſte Gellio græce notus: latine humor dicitur.

N othus cū.th.aſpirato ſcribitur:queādmodum latine dicendū ſit:teſte Seruio ſuper.vii.æneidos non habet. unde Virgilius in.ix.græcum uocabulum poſuit cū ait:Et primum antiphaten is eni ſe primus agebat Thebana de matre nothum ſarpedonis alti.& in.viii.Suppoſita de matre nothus furata creauit.

N ox ut in primo horum cōmētariorum libro uidimus a græco per conuerſionē.y.græci in.o.noſtrum deducitur:& teſte Varrone:hæ noctis ſolidæ ſunt partes:ueſpera:cōticinium:intempeſtum:gallicinū: diei uero lucifer:mane:ortus:meridies:occaſus:crepuſculum uero quod eſt dubia lux a crepero : quod dubium deſcendens:licet utriq; tēpori poſſit cōiungi:uſus tamen teſte Seruio ſuper.ii.æneidos obtinuit:ut matutino iungamus.at Lucanus ab ea cōſuetudine diſſentire uidet̃:cū ait:Longa repcuſſo nituere crepuſcula phœbo.manum uero unde eſt mane:bonum dixerunt ueteres.

N umidia cū.i.latino utrobiq; ſcribitur:& originem trahit a uocabulo græco:quod ē νόμαδες: & paſtores deſignat:unde νόμη apud græcos pabulū dicitur:inde Plinis li.v.naturalis hiſtoriæ:numidæ uero ingt no

mades a ꝑmutandis pabulis dicunť:& mapalia ſua hoc eſt paluſtres domꝰ ſunt circũferẽtes.hæc ille.Quare ab νομη nomedia magis dicenda uidereť:cũ.o.poſt.n.in prima ſyllaba:ſed nos in.u.noſtrum traduximus & numidiã diximus:habetq; ab ortu ſyrtes q̃ſdã ꝑuas:unde regio carthaginẽſes incipit a ſeptẽtriõe mare: quod uerſus ſardiniã tendit:ab occaſu mauritaniã:& a meridie æthiopiam:nec teſte Plinio præter marmoris numidici ferarũq; ꝓuentũ aliud inſigne habet.Sunt in ea clare urbes hippon:rhegyum:& ruſticacla.

N umiſma cum.u.a nobis unico ſequẽte.m.&.i.latino ſcribiť:q̃q̃ a græcis cũ.o.poſt.n.& ante.m. ſcribaťuidelicet nomiſma.Nam a νόμοσ quod eſt lex deriuari dicunt.Quam ſane ſcripturã: & Horatius ĩpe ſeruauit cũ ait Regale nomiſmã philippos.At alii cum.u.ſcribũt:& breuẽ primam cõſeruant: ut Martialis libro epigrammatum primo:

Cum data ſint equiti bis quinq; numiſmata quare
Bis decies ſolus ſextiliane bibis:a quo ſane:ut pluribus placet

N ummus cũ duplicato.m.deriuať.quod ideo duplicare diciť:ut primã ꝓducere poſſit. Perſius ĩ ſatyra quæ ĩcipit Hic mos eſt: Credere tum nũmos marco ſub iudice palles.Erantq; nũmi ærei:argentei:& aurei atque ex his mixti.Et ut refert Plinius.xxxiiii.naturalis hiſtoriæ:Populus romanus ne q̃dem argento ſignato ante Pyrrhum regẽ deuictũ uſus eſt libera:unde etiã nũc libella diciť:& dipondius appẽdebať aſſis.Quare æris grauis pœna dicta:& adhuc expenſa in rõnibus dicunť.Quin etiã militum ſtipendioꝝ:hoc eſt ſtipis ponderandæ penſatores libripendes dicunť.Seruiꝰ primꝰ ſignauit æs:antea rudi uſos romæ Timæus tradit ſignatum eſt nota pecudũ:unde & pecunia appellať:maximus cenſus.c.x.aſſiũ fuit illo rege:argentũ ſignatũ eſt anno urbis quingenteſimooctogeſimoq̃nto.Qu.Fabio.cos.q̃nq; annis ãte bellũ primũ punicũ. Et placuit denarius ꝓ decẽ libris æris:q̃narius ꝓ q̃nq;:ſextertiũ ꝓ dipondio ac ſemiſſe.libræ autẽ pondus æris ĩminutum bello punico primo cũ ĩpenſis reſpublica nõ ſufficeret.Nota æris fuit ex altera ꝑte Ianus geminus: ex altera roſtrũ nauis:in triente uero & quadrãte æs quadrãs ante triũcis uocaťa tribus unciis.Poſtea Hãnibale urgente.Qu.Fabio maximo dictatore aſſes untiales facti.Placuitq; denariũ ſexdeci; aſſibꝰ ꝑmutari: q̃narium octenis:ſextertiũ quaternis:ita reſpublica dimidiũ lucrata eſt.In militari tamẽ ſtipendio ſemꝑ denariꝰ ꝓ decẽ aſſibꝰ datꝰ.Nota argenti fuere bigæ:atq; quadrigæ.Et inde bigati q̃drigatiq; dicti:mox lege papiniana ſemiũciales aſſes facti.Licinius druſus ĩ tributo plæbis octauã ꝑtẽ æris argento miſcuit.Aureus nummus poſt ãnũ ſexageſimũſecũdũ ꝑcuſſus eſt. Sed præter alia inq̃t Pli.miror populũ romanũ uictis gentibꝰ ĩ tributo ſemꝑ argentũ nõ aurũ ĩperaſſe:ſicut carthagini Hãnibale uicto argenti põdo ãnua ĩ q̃nq̃ginta annos:nihil auri:& infra ſubdit auri ĩ populi romani Aerario fuerũt.Sex.Iulio.L.Aurelio.cõſſ.ſeptẽ ãnis ante punicũ bellũ tertiũ pondo ſeptingenta uigintiſex argenti nonagintaduo milia.Et extra numeꝝ trecenta & ſeptugintaq̃nq; milia.Itẽ belli ſocialis initio octingentaq̃dragintaſex auri pondo Cæſar primo introitu in ciuili bello ex ærario ꝓtulit.Lateꝝ aureoꝝ trigintaſex milia:& in numero pondo trecenta:nec fuit aliis tẽporibus reſpu.locupletior.Intulit & Aemiliꝰ Paulus Perſa rege macedoniæ deuicto prædã pondo triũ milium:a quo tꝑe populus ro.tributũ petere deſiit:& ut idẽ Plinius atteſtať:q primo denarium ex auro ſignauit:latet auctore incerto.

N umitor cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit albanorum rex:& frater Amulii.

Littera apud græcos duplicis eſt formæ:ut in primo horũ cõmentarioꝝ li.oſtendimus. Nos uero unius tantũ habemꝰ:ut & illi antiquitꝰ habuerũt:quã aſpirãtes articulũ maſculinũ cõficiũt:& quã alterius formæ adinuenerũt:atq;.o.magnũ uocant:cũ ſolũ ꝓferunt ſemper ſine aſpiratiõe ſcribũt:& ꝓ aduerbio capiũt.Nos uero nunq̃ ſolũ.o. aſpirare cõſueuimꝰ:ſed ꝓ aduerbio ſemper aſſumimus. Quandoq; q̃dã uocãdi: ut Virgi. in primo æneidos:O regina nouã cui condere Iuppiter urbẽ Iuſtitiaq; dedit.Perſius in prima ſatyra:Quiſqs es o mõ quem ex aduerſo dicere feci ideſt o tu.quãdoq; uero optandi:ut Virgi.in.viii.Aſſis o placiduſq; iuues:numina firmes.Quãdoq; etiã ĩdignãdi ut Cicero li.inuectiuaꝝ primo:O tẽpora o mores.Perſius in.i.ſatyra:O mores:Vſq; adeo neſcire tuũ nihil eſt:niſi te ſcire hoc ſciat alter.Aliquãdo aũt & ꝓ aduerbio poniť admirãdi:ut Iuue.O qualis facies:& quali digna tabella:& Perſiꝰ:O curas hoĩu;.nã ĩmoderatas ſollicitudines admirať:q̃s græci μελεδόνασ uocãt eo quod μέλη ἔδουσιν ideſt mẽbra corrodũt:iõ apud nos curæ:quod cor urant uel rodãt uocanť:ob qđ & ꝓ amore nõnunq̃ poniť.Virgi.in.iiii.æneidos:At regina graui iã dudũ ſaucia cura:Et ueneris iuſtiſſima cura.nõnunq̃ uero & curare ꝓ reficere dicimus:ut Virgi.in.iii.æneidos:Corpora curamꝰ feſſos ſopor irrigat artus.Idem in.iiii.georgicoꝝ:Tum tecta petunt:tum corpora curant.

O axus cũ.a.poſt.o.& ante.x.cõſonãtẽ ſcribiť:ciuitas ẽ cretæ:ĩ q̃ teſte Herodoto li.hiſto.iiii.Etearchus pater Phronimæ regnauit:quã dixit matrem fuiſſe Bati:q cyrenem libyæ urbem ædificauit:de quo in dictiõe Batus:& dictione cyrene uidimus.

O belus cũ.e.abſq; diphthongo & unico.l.ſcribitur:diciť latine ueru.Et inde obeliſcus diminutiuũ nomine magis q̃ re:cum magnæ moles obeliſci:dicantur:ut in ſequente dictione uidebimus.

O beliſcus cũ.i.latino &.c.exili ſcribit̃:eſt teſte Ammiano Marcellino reꝝ geſtarum li.xvii.aſperrimus lapis in figurã metæ cuiuſdam ſenſim a pceritate in excelſum cõſurgens:& ne radiũ imitet̃ paulatim gracileſcens: ſpecie quadrata in uerticẽ pduct⁹ anguſtũ:manu leuigat⁹artifici. Obeliſcos fuiſſe plures romæ cũ hiſtoriæ: tum res ipa indicat. Sed q integri corruptiue aut fuerint:aut nũc cernũtur:a thebis:ac aliis ægypti urbibus pductos fuiſſe Plini⁹ in naturali hiſtoria & præfat⁹ Ammianus oſtẽdũt. Sed de eo q quoq; in uaticano iuxta baſilicam beati Petri cõſpicit̃:& corrupte ab inſciis iulia uocitat̃. Plini⁹ ipe li.xxxv. meminit: atq; illũ tertiũ ex maiorib⁹ ponit:qui unq; romæ aduecti fuerũt. Et li.xvi. ubi de arboꝝ magnitudine pertractat: hæc inqt uerba abies ãmiratiõis præcipue uiſa eſt in naui:quæ ex ægypto Caii principis iuſſu:obeliſcum in uaticano circo ſtatutũ abduxit:de qua naui plura pſequit̃:& nihil admirabilius in mari uiſum fuiſſe aſſerit. Ammianus uero in præfato li.cũ thebarum ægyptiaꝝ ſitum:& ſucceſſum pulchrrime enarraſſet:ſubdit i hac urbe inter labra ingẽtia diuerſaſq; moles ſigmẽta ægyptioꝝ numinũ exprimẽtes obeliſcos uidim⁹ plures:alioſq; iacentes & cõminutos:quos antiqui reges bello domitis gentib⁹:aut pſperitatibus reꝝ elati:montiũ uenis uel apud extremos orbis incolas pſcrutantes excíſos erectoſq; diis ſuperis dicarunt. Et in ſequẽtib⁹ idẽ auctor oſtendit obeliſcos nõ ſolum a thebis romã aductos:ſed Octauianũ Auguſtũ duos admirandos ex heliopoli urbe etiã ægyptia tranſtuliſſe. Quorũ ut ait unus in circo maximo. alter in campo locat⁹ ẽ martio:& iucũdiſſima plura pſequit̃:quæ ſane referre longũ eſſet. Plinius etiã li.xxvii. naturalis hiſtoriæ:refert Theophraſtum tradidiſſe in ægyptioꝝ cõmẽtariis reperiri fuiſſe apud eos in Iouis delubro obeliſcuȝ e quattuor ſmaragdis quadraginta cubitoꝝ longitudine:latitudine uero in parte duorũ in pte quattuor:id etiã prætereundũ non ẽ:obeliſcos ut plurimũ notis hierographis inſculptos fuiſſe:quas(ut præfatus Ammianus ait) undiq; inciſas initialis ſapientiæ uetus inſigniuit auctoritas. Nam multa uolucrũ & ferarũ etiam alieni mũdi genera inſculpebant:quæ uel regũ gloriam ſequẽtib⁹ ætatib⁹: uel eorũ perſoluta uota monſtrabãt: non enim ut nũc litterarũ formæ ac numerus præſtitut⁹ erat:qb⁹ quicqd humana mens cõcipere põt:facile exprimitur:ſed ſingulæ litteræ apud illos quæ aĩalium figuris deſignabant:ſingulis nominib⁹ inſeruiebãt:& uerbis nõnunq; & integros ſenſus repræſentabãt. Nam p uulturẽ naturæ uocabulũ pandũt:quia nullos mares poſſe inter has alites inueniri rões memorant phyſicæ:perq; ſpeciẽ apis mella conficientis regẽ indicabãt Cui cũ iucũditate moderante aculei ineſſe debent:qn etiã & Seruio referentẽ ſuper qntũ æneidos p draconem in caudã reuolutum & illã mordẽtẽ ãnum illi iidem indicabãt:cũ in ſeipm eodẽ mõ recurrat:ac conſumatur. Itaq; teſte Cornelio Tacito primi p figuras aĩalium ægyptii ſenſus mentis effingebãt: & antiqſſima monumẽta memoriæ humanæ ipreſſa ſaxis cernunt̃:de qbus in dictione fœnices loquemur.

O bolus cũ unico.l. ſcribit̃:genus ẽ ponderis ſex continens ſiliquas:q & alio nomine ſcrupulus dicit̃:de quo in dictione talentum late uidebimus.

O caleæ cũ.c.exili & unico.l.& duab⁹.e.ſubſequẽtib⁹ ſcribitur. fuit teſte Homero li.ii.iliados:boetiæ ciuitas.

O cha cũ.ch.aſpirato ſcribit̃:nomẽ eſt a græco deductũ:ac a noſtris cõpoſitũ ex illoꝝ maſculino articulo:qđ eſt.o.& χην χηνοσ:qđ apud illos ideſt apud nos anſer huius anſeris: itaq; cõponẽtes antiqui noſtri.o.cũ χην:& in recto abiicientes ultimũ.n.dixerunt ocha hui⁹ ochæ: nonnulli uero commutantes illud.o. in.au. diphthongon dixerunt aucha auchæ:p modũ quẽ in.ii.horũ cõmentariorũ libro quum de.au. diphthõgo tractaremus declarauimus.

O ceanus cũ unico.c.atq; illo exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:dicit̃ id mare:quod uniuerſam circuit terram:ob quod & ab ipis græcis amphitrites etiã uocitat̃:ut in ea dictione uidimus. Sed oceanus teſte Solino a uelocitate cognominatus eſt. Nam ὠκυσ unde oceanus dicit̃:a noſtris uelox interpretat̃. Sane ex hoc mari oĩa nata fuiſſe dixit Heſiodus in theogonia:iuxta quod Virgilius in.iiii.georgicoꝝ inquit:Oceanũq; patrem rerum nymphaſq; ſorores. Homerus uero dixit in iliade illum deoꝝ patrem: & Tethym matrẽ:cũ ait ὠκεανόν τε θεων γένεσιν καὶ μητέρα τηθύν. dixit etiam ex ipo oĩum amniũ fontiũq; curſus initium capere. Itaq; cũ uniuerſam terrã circũeat:etiã ab occaſu Solis irrũpens mediã hãc noſtram habitabilẽ regionẽ amplis:& nominatiſſimis æquorib⁹ alluit. Et ſciſſis calpe atq; abila mõtib⁹:quos colũnas Herculis nominãt iter hiſpaniã quã leuo latere radit:& mauritaniã circa quã dextro diffundit̃: fretũ prĩo efficit longitudinis xv.miliũ paſſuũ:& latitudinis uix ſeptẽ:ut Põponi⁹ atteſtat̃. Ita ut facto quodam hoſtio limen apire dicat̃. Et inde mediterraneis finibus ĩmixtus uſq; in orientem:& ſeptẽtrionem pellit̃. Is ergo ocean⁹ q hiſpaniã perfundit:hibericus nominat̃:ab ipa ſcilicet hiſpania:quæ olim hiberia dicebatur:& circa inſulas baleares quas primo oſtendit balearicus dictus eſt. Deinde q narbonẽſem prouinciam contingit gallicus:mox a liguria liguſtic⁹. Deinde uſq; ad ſiciliam tuſcus uocatur:quem græci tyrrhenum:Itali inferum nominarũt. inde inter ſiciliam & Italiam pergens ionicum mare incipit:ſed in leuum ex aduerſo ad illyricum adriaticuȝ uerſus uenetias ſinũ efficit. At ab initio adriatici ionii nomen accipiens:longa per ſpatia in aſiani uſq; protenditur:ut in dictione Ionium mare late uidimus. Ex altero uero ſiciliæ latere in cretam uſq; protentum ſiculuȝ nominatur. Inde uero uſq; in mare pamphylicum ex leuo creticus dicitur:ex dextro uero uſq; in ægyptum ægyptius uocitatur. Sed ab Ionio iuxta græciam in ſeptemtrionem diffuſus crebras circuit inſulas. Quæ quia in formam capræ(ut quidã uoluit)diſponũtur:ægæi nomen aſſumpſit:uel alii potius uolũt ab Aegæo

athenarum

athenarũ rege:queãdmodũ in ea dictiõe oſtendimꝰ. Deinde per helleſpõti anguſtias progreſſus:aſiã ipſam ab europa ſtricto ſecernit mari:quod helleſponticum ab Helle:ut in ea dictione uidimꝰnoĩatur. Inde ĩ propontidem dilatatus mare aliud conficit:quod per cõtrarium euxinum nũcupatur: ut in eiuſmodi dictione deſcripſimus. Sed rurſum iuxta tauricam regionẽ reſtrictus:boſphorum alterũ efficit: qui chimæricus nominatur:ut in dictione boſphorus uidimus. Nam a boum meatibus peruiis boſphori nomẽ aſſumpſit: eo ꝙ ab uno litore in aliud cõmode tranare poſſunt:poſt boſphorũ uero palus eſt meotis magna quideꝫ & lata:in quã tanais fluuius influit:qui a ſeptẽtrione & ꝑtibus ſcythicis ueniẽs: aſiam ipſam diuidit ab europa. At palus illa hyeme glaciatur. Et ut ait Virgilius:Puppibus illa prius patulis nũc hoſpita plauſtris. Sed diuerſis in locis eiuſmodi mare nomina habet plura & diuerſa:quæ etiam non eadem cauſa prodita ſunt. Nã aſiaticum mare eſt quod & phœniciũ ægyptiũq;:& pamphylicũ a prouinciis nomina accæpere. Ab inſulis balearicum:ſiculum:carpathium:cyprum. A gentibus liguſticum:auſonium:tuſcum:dalmaticũ. Ab oppidis argolicum:adriaticũ:corinthium:tyrium. A caſibus hominũ myrtoum icareũ:helleſponticũ: & ut pluribus placet ægæum a memoria regis teſte Solino Ionium:licet Seruius non a memoria: ſed a caſu in illum dicere uelit. Nam ait ſuper.ii.æneidos:regem illum antiquiſſimũ in eo ſubmerſum mari nomen reliquiſſe: a tranſitu bouis:uel ab anguſtis meatibus boum paruiis boſphorus:a moribus incolarum: ut in ea dictiõe uidimus euxinus.ab ordine fluendi ꝓpontis:ut in dictione pontus uidebimus. Aegyptiũ pelagus aſiæ dat̃ gallicum europæ:aphrycum libyæ. Et hæc de mediteraneo. Sed rurſus in terræ circuitu oceanus ipſe aduerſis oris: quas amplectit̃ diuerſa accipit nomina. Nam a litoribus ſuis arabicus:perſicus:indicus:eous:ſericus:ſcythicus:germanicus:atlanticus:& de reliquis eodem modo. at uero caſpium mare a caſpiis montibꝰ q̃bus adiacet dictum eſt. Et id idem hircanum dicitur ab hircania ſibi cõtermina. Sed ut uolunt ãtiqui: qui nõdum ſufficienter ea loca perſcrutati fuere:ex oceano hyperborico anguſto ore in morem fluminis terras ingredienti conficitur. Qui uero diligentius iam eadem loca rimati ſunt:aſſerunt id eſſe mare uaſtiſſimuꝫ: quod nec illum habet exitum:nec alicuius aquæ ſalſæ habet introitum:ſed ex ĩmenſis in ipſum cõfluentibꝰ fluminibus factum:quod Ptolomæus etiam uerum eſſe fatetur.

O cheſius cũ.ch.aſpirato & unico.s.ſequente.i.latino ſcribit̃:fuit Homero teſte ætolorum dux:uir lõge præſtantiſſimus:qui in bello troiano moritur.

O cyalus cum.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribit̃:fuit unus ex nominatis phæacibus tẽpore Alcinoi regis: ut oſtendit Homerus in.viii.odyſſeæ:& compoſitum eſt uocabulum ex ὠκύσ:qd̓ ẽ uelox:& ἅλσ mari:q̃ſi uelox ut mare.

O cimum cum.c. exili &.i.latino ſcribit̃:eſt teſte Plinio li.xix.naturalis hiſtoriæ:herba hortẽſis: quæ particulata etiam ab uno incipit:quia de cauſa diutiſſime floret:habetq; primã longam:cũ apud græcos ὤκυμον: cum.o.magno in prima ſcribit̃.

O cyroe cũ.c.exili &.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo ĩ theogonia nympha quædã Oceani & Tethyos filia

O cyron eodem modo ut ſuperior ſcribit̃:fluuius eſt in finibus arcadiæ.

O cyus cũ.c.exili &.y.græco ſcribit̃. Nam ab ὠκυσ græca dictione deducit̃:quam noſtri quidam antiquiſſimi uertentes.y.græcum in.u.noſtrum ocus traduxerunt. Sed a ſequentibus in uoce comparatiui traductũ fuit:hoc eſt remanente.y.græco.u.noſtrum addiderũt:nec latine poſitiuo utimur. Et aduerbialiter cito: & q̃prompte deſignat. Virgilius li.æneidos.iiii. Ocyus omnes
Imperio læti parent. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:
Collige ſarcinulas dicit libertus:& exi
Ocyus & ꝓpera:ſicco uenit altera naſo:Seruius aũt ſuper.viii.ænei.dixit:ocyus poſitiuus antiquus eſt:nec etiaꝫ põt comparatiuꝰeſſe:ubi nulla eſt comparatio. Sed pace eiꝰmagis Plinio adhæreo: qui & illud quoq; in ſignificatione cõparatiui poſuit:et ſuperlatiuum nõnunq̃ ei aſſignauit. Ait enim in.ii.naturalis hiſtoriæ Mercurii ſidus inferiori circulo fertur nouem diebꝰocyore ambitu:modo ante Solis exortũ:mõ poſt occaſum ſplendens:& libro.viii.ſuperlatiuum exprimens dixit:itaq; multi extitere: qui non naſci optimuꝫ cenſerent:aut q̃ ocyſſime aboleri.

Ocnus cũ.c.exili ſequente.n.cõſonante ſcribit̃:fuit teſte Virgilio in.x.æneidos:fatidicæ Mantus & Tuſci filiꝰ amnis:Qui muros matriſq; dedit tibi mantua nomen:ut in ea dictione uidimus. Et ab eodẽ poeta in bucolico Bianor uocatus fuit:ut in ſua dictione monſtrauimus.

O ctopes abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:piſcis eſt octo pedes habens:quem polypum quidam putant.

O dius cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero ĩ.v.iliados: alizonũ dux:quẽ Agamẽnon in bello troiano occidit

O dyſſea cum.y.græco & duplicato.s.ſcribitur:loco quoruꝫ nõnulli.x. ſcribere uoluerunt: ſed magis placet litteraturam græcã obſeruari:dũmodo cõmode poſſit. ſcribitur eniꝫ apud illos non cũ.x. ſed cũ duplicato s.uidelicet ὀδυσσεια:& deriuatur ab ὀδυσσεύσ:quem nos Vlyxẽ non cum duplicato.s.ſed cũ.x. duplici conſonãte ex inueterata cõſuetudine tranſcribimus. At eiꝰ dictõis quæ eſt odyſſea:penultima apud græcos eſt.ei.diphthongus:a qua a nos.i.abiicientes:ſolam.e.retinemus. Eſtq; odyſſea uolumẽ aliud ſublime Homeri in.xxiiii.libros diuiſum:in quo Homerus errores & caſus Vlyxis poſt bellum troianum:& Penelopes

uxoris patriã diuino carmine deſcripſit.unde Ouidius in.ii.de triſtibus libro inquit: Aut qd odyſſea ẽ niſi foemina propter amorem.
Dum uir abeſt multis una petita procis?
O egrius cũ.œ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:fluuius eſt thracũ:a quo teſte Seruio hebrus naſcit̃.&(ut nõ nulli ferũt)pater fuit Orphei:ac in hebro a ciconib⁹ Orphei caput ꝓiectũ fuit:dicẽte Virgilio i.iiii.georgi.
Tum quoq; marmorea caput a ceruice reuulſum
Gurgite cum medio portans œagrius hebrus.
O ebades cum.œ.diphthongo ſcribitur:fuit nomen uiri proprium.
O ebaris cũ.œ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:fuit Darii ſtabularius:cui⁹ induſtria Darius ipſe regnuꝫ perſarum adeptus eſt:ut in dictone Darius uidimus.
O ebalus cũ.œ.diphthongo & unico.l.ſcribit̃:fuit teſte Lactãtio ſuper thebaidos li.rex laconum: de quo cretenſis Ditis in hiſtoria troiana apertius loquens ait: Oebalus fuit fili⁹ Argulii filii Amidatis:fuitq; rex laconiæ:& a ſe ꝓuinciam ipam œbaliam dixit.hæc ille.Alius fuit Oebalus Telonis regis Capreæ filius:quæ inſula ẽ ex oppoſito ad neapolim ex Sebetride nympha genitus:de quo Virgi.in.vii.æneı.inquit:
Nec tu carminibus noſtris inductus abibis
Oebale:quem generaſſe telon ſebetride nympha
Fertur:teleboum capreas cum regna teneret.
Iam ſenior.Hic(ut ꝓſequitur Virgilius)mortuo patre nõ contẽtus patriis aruis campaniaꝫ intrauit:& multos populos ſuæ ditioni ſubiæcit:fauitq; deinde Turno cõtra Aeneam:a quo œbaliam regionẽ dictam nõ nulli putauerunt:quæ eſt iuxta tarentum:ut in ſequenti dictione uidebimus.
O ebaliam cũ.œ.diphthongo &.i.latino ſcriptã duplicem eſſe comperio:unaꝫ quæ & laconia dicta fuit:& ab Oebalo filio Arguli œbaliam cognominatã:de qua Statius in achilleide: Soluerat œbalio claſſem de litore paſtor Dardanus.& Ouidius in.v.faſtorum loquẽs de caſtore & Polluce: qui fuerant ex amycla ciuitate laconiæ ait: Effugere œbalidæ curſu potuere ſequentes.alteram uero ĩ Italia iuxta tarentum urbẽ inclytaꝫ calabryæ ab Oebalo filio Telonis(ut qdam uolunt)cognominatam. Virgilius in.iiii.georgicoꝝ: Namq; ſub œbaliæ memini me turribus altis:qua niger humectat flauentia culta galeſus Corytium uidiſſe ſenem & reliqua:eſt enim galeſus:(ut dixit Liuius li.v.de.ii.bello punico)calabryæ flumen tarento proximum per qnq; milia paſſuũ:iuxta quod caſtrametatus eſt Hãnibal:cũm arcẽ tarentinã obſedit. Alii uero quib⁹ aſſentire uidet̃ Seruius:nõ aliam fuiſſe dicũt in Italia œbaliam:nec id quoq; Virgiliũ intellexiſſe: ſed cum dixit ſub turribus œbaliæ intellexit:ideſt eorum q ex œbalia laconiæ in Italiam aduenere:& turres iuxta tarẽtuꝫ ædificauere.Nam(ut retulit Seruuis)lacones diu bello attriti ab atheinenſibus:& inopiam uirorũ timẽtes præcæperũt:ut uirgines cum qbuſq; concũberent:quo facto cum iuuenes de incertis parentibus nati: originem ſuam deinde erubeſcerent:& partheniatæ ideſt de uirginib⁹ nati appellarent̃: duce Palanto octauo ab Hercule nauigiis ꝓfecti uenerũt ad oppidum calabryæ quod Taras Neptuni filius condiderat:& id auctum habuerunt.
O echalia cũ.œ.diphthongo &.ch.aſpirato atq; unico.l.&.i.latino ſcribit̃:licet ex defectu librariorũ in quibuſdam latinis codicib⁹ non cum.ch.aſpirato:ut diximus:ſed magis cũ.t.aliquãdo legerim⁹: fuit laconiæ pars ꝓpinqua theſſaliæ:quæ œchaliæ nõmen aſſumpſit a ciuitate eiuſdẽ nominis:quæ in illa erat.Ipſa uero ciuitas teſte Homero li.ii.iliados:ab œchaleo fluuio q circa illam præterfluit:nomen eiuſmodi accæpit. In hac regnauit Eurytus pater Ioles: q cũ filiã olim Herculi ſpopõdiſſet:& poſtea diſſuadẽte filio denegaſſet: ut dixit Seruius ſuper.viii.æneı.indignatus Hercules illum & filios interemit:atque œchaliam illius urbeꝫ euertit:dicente Virgilio:
Vt bello egregias idem diſiæcerit urbes
Troiamq; œchaliãq;:ut duros mille labores
Suſtulerit.Quin & Iolem rapiẽs ita ardenter illã amauit:ut quæq; ab illa pateret̃: uti ab Omphale regina lydiæ prius paſſus fuerat:ad quẽ Deianira ſcribẽs apud Ouidium in epiſtolis heroidum inquit:
Gratulor œchaliam titulis accedere noſtris
Victorem uictæ ſuccubuiſſe queror:& ĩ eadem epiſtola ſubdit:
Ingreditur late lato ſpectabilis auro:
Qualiter in phrygia tu quoq; cultus eras.
Dat uultum populo ſublime ſub Hercule uicto:
Oechaliã uiuo ſtare parente putes:ſed hæc deinde Iole iubẽte Hercule ante mortem ſuam Hyllo Herculis filio nupſit:ut in dictione Hyllus uidimus.
O ecinyres prima cũ.œ.diphthongo ſequẽs cũ.c.exili &.i.latino penultima cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero circa initium libri.xi.iliados:uir argiuus:q donauit Agamenoni thoracem eximium.
O econom⁹ cũ.œ.diphthongo &.c.exili ſcribit̃:dicit̃ a noſtris diſpẽſator.Nã apud græcos οἶκοσ dicit̃ dom⁹ & νόμοσ lex.nam decet diſpenſatorẽ legem eſſe dom⁹.Et ſic Ariſtotelis œconomica & œconomic⁹ ſcribit̃

O ecumenicus cum.œ.diphthongo & abſq; aliqua aſpiratiōe ſcribitur: dictio eſt deducta ab οἰκουμένη: quæ uniuerſum orbem deſignat quaſi uniuerſalis ille dicatur.

O edipus cū.œ.diphthongo &.i.latino atq; unico.p.ſcribitur: dictio eſt cōpoſita ab οἴδημα: quod ē tumor & πόδσ pes: hoc eſt pedum tumor. Nam ut Statius diuerſis in locis ſuæ thebaidos ſcripſit. Et Seneca ī tragœdia: quæ inſcribit̄ Thebais: dum Oedipus matris utero teneret̄: & pater Laius Apollinem de naſcitura ꝓle conſuleret: Et ab oraculo percæpiſſet ſe debere a naſcitura ꝓle interfici: natum puerū paſtori ſuorū armētoꝝ occidendū tradidit: qui dum ætati cōpateret̄: & regium imperium cōtēperare optaret: paruuli pedes gladio perforauit: & uimine ſuſpendit ad arborem quaſi in nedia moriturum. Quod ipē apud Senecā in Oedipo teſtatur dicens.

Me deo teſte damnauit parens
Callidoq; teneros tranſtulit ferro pedes:
Et in alta nemora pabulum imiſit feris. Sed cū uagitu Phorbantē paſtorem Polybii corinthioꝝ regis ad ſe puer traxiſſet. Ille cōſciſſis uinculis: iam tumidū pedib⁹ puerū corinthio cuidā largit⁹ eſt: qui lætus ad Meropē uxorem Polybii regis liberis carentem ꝓ magno munere dedit. Illa una cum uiro tanq̄ filium cælitus miſſum paterna charitate ſuſcæpit. Et a pedū tumore Oedipodem cognominauit. Cui⁹ penultima breuis a poetis noſtris poni cōſueuit: & declinat̄ huius Oedipodis. Plautus tamen in penulo ab Oedipo ꝓ Oedipode in ablatiuo ꝓtulit. hic cum ſemel thebas pergeret ſphinge cōperta eius ænigma diſſoluit: & monſtrum interemit. Vnde rerū obſcuriſſimarum interpres deinde dictus fuit. Itaq; homo ille apud Terentium Dauus ſum inqt: non Oedipus. Plautus in penulo: Nam iſti quidē Heraclidæ orationi Oedipi opus ē cōiectura qui ſphingis ænigma diſſoluit.

O enochorium cum.œ.diphthongo &.ch.aſpirato ſcribitur: eſt teſte Herodoto theſſaliæ fluuius in peneum defluens: ut uidebimus in dictione theſſalia.

O enos cū.œ.diphthongo ſcribit̄: dicit̄ apud nos uinum: ſed non utimur ea dictione niſi in compoſitis.

O enophorum cū.œ.diphthongo &.ph.aſpirato ſcribit̄: uas eſt uinarium. Nam cōponit̄ ex œnos quod ē uinum: & φόρον portans: de quo Iuue. in ſatyra Credo pudicicia: Totū œnophoꝝ ſitiens. & Martialis in.vi.
Reddidit œnophori pondera parua ſui.

O enotrii cū.œ.diphthongo: &.t.exili ſcribitur: populi fuerūt ī Italia: de qb⁹ ſatis habuim⁹ ī dictione italia.

O eneus cū.œ.diphthongo in initio ſcribitur: fuit Parthaonis filius: dicente Acheloo apud Ouidiū ī.viii. metamorphoſeos: cū ad Oeneū regē ueniſſet: Accipe me generū dixit parthaone nate. & fuit rex ætoliæ: cuius urbs regia calydon cognomiata fuit: iō frequēter rex legit̄ calydoniæ. fuitq; pater Meleagri: & ob hoc Meleager a poetis dictus eſt œnides. Ouidius in tertia epiſtolarum heroidum:
Coniugis œnides uerſus in arma prece eſt.

O enomaus cū.œ.diphthongo ſcribit̄: fuit filius Martis: rex helidis & piſæ atq; Hippodamiæ pater: ut ī ea dictione uidimus. Alius Homero teſte fuit uir pelopōneſius ab Hectore in bello troiano interfectus.

O enops ſimiliter ſcribit̄: & fuit uir pelopōneſius: ut idem poeta monſtrauit.

O eſtrum cū.œ.diphthongo &.t.ſcribit̄: uolatile eſt paruū: Cui nomen aſilum romanū eſt: ut dixit Virgilius ī iii. georgicoꝝ. Iuue. in.iii. ſatyra: Non cedit Veiento: ſed ut phanatic⁹ œſtro percuſſus bellona tuo diuinat Et id ſane nomen a uoce: quam edidit aſſumpſit.

O eta cū.o.&.e.ſeparatis uocalibus: &.t.exili ſcribitur: ut late in.ii. horum cōmētariorū li. oſtendim⁹: fuit rex colchorum potētiſſimus: & teſte Homero in.xi. odyſſeæ: filius fuit Solis ex Perſa filia Oceani. Nam ut ait Diodorus ſiculus hiſtoric⁹ præſtantiſſimus li. hiſtoriaꝝ.v. Solē ferunt duos ex Perſa uxorē ꝓcreaſſe filios: Oetam ac Perſem: Oeta in colcho regnauit: in taurica Perſes: crudeles ambo efferiq;. ē Perſa filia Hecates orta eſt ſuperans audacia & inanitate patrem: ut quæ cruciatu hoīum læta eos ꝓ feris appetere ſagittis cōſueuerit. Quin & ad uenena mortifera cōficienda ſummū ſtudiū operāq; impēdit: quæ aduenis in cibis exhibebat. unde & prima aconitū inueniſſe dicit̄. Quibus in reb⁹ experta admodū & edocta: ueneno patrem primū ſuſtulit: deinde regno aſſumpto tēplum ſtatuit Dianæ: cui hoſpites nauigātes ſacrificabat: exiſtimās ea crudelitate ſuū nomen clarius futurum. Poſt hæc nupſit Cetæ patruo: genuitq; liberos tres: Circem Medeam ac Aegialeu; Circe ad oīs generis uenenorū curā uerſa: multaꝝ herbarum radicūq; uarias uires mirabileſq; repperit. Et q̄uis a matre Hechate in plurimis inſtructa eſſet: multis tamen ab ſe de nouo inuentis oībus ī ea re præſtitit: hæc ſarmatarum regi: q ab aliis ſcythæ dicunt̄ cū nupſiſſet: primum ueneno uirū abſtulit: deinde regno capto: multa ui crudelitateq; regnū uexauit: qbus ex rebus ex ipo regno pulſa; ad Italiam ueniſſe tradunt. Inq; eo ꝓmontorio: quod nunc quoq; ab illa circeū uocat̄ reſediſſe. Medeā quoq; tū a matre: tum a ſorore ſingula ueneficia edoctam: diuerſis morib⁹ uixiſſe ferunt. Nam cū Oeta rex tum ſua natura: tum uxoris ſuaſu crudelis eſſet: & necandoꝝ hoſpitum morē ſeruaret: illa hoſpites a uitæ diſcrimīe eripiebat: & ſæpe a patre precib⁹ & gratia ꝓ dānatorum ſalute intercedebat: quādoq; ipſamet ex cuſtodia captos dimittebat. Ob quod cū Medea indies magis parentū crudelitati eſſet aduerſa: a patre ob timore; in liberam cuſtodiam deſtinata fuit. Illa ad Solis oui tēplum: quod in litore ſitū erat confugiens: iuxta litus

ambulans:argonautas noctu delatos conſpicit:a qua de hoſpitum cæde edocti: humanitatem uirginis experti ſunt:ut uidimus in dictione Iaſon.

O etha cum.œ.diphthongo &.th.aſpirato ſcribit᷑: mons eſt inter theſſaliam & macedoniam famoſus morte rogo & ſepulchro Herculis.Eſtq; teſte Plinio li.xxv.naturalis hiſtoriæ:hellebori herbæ fertilis.

O etoſyros cum.œ.diphthongo &.y.græco ſcribit᷑ a græcis.Nam teſte Herodoto in.iii.hiſtoriarum: dicitur lingua ſcythica Apollo.

O etus cũ.œ.diphthongo &.t.exili ſcribit᷑.nã apud græcos eſt diphthongus ex.ω.mega &.i.unde ὦιτος ab illis ſcribit᷑:ſed a nobis Oetus traducit᷑:ut in.ii.horum cõmentarioꝝ li.uidimus.fuit frater Ephialis:& filiꝰ Alœi:pugnauitq; cum diis in creta:ut dixit Saluſtius:unde œtii campi dicti ſunt.

O ethyni prima cũ.œ.diphthongo:ſequẽs cũ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit᷑: populi fuerunt iuxta pontum.

O gdous cum.g.ante.d. ſcribitur:fuit teſte Diodoro ſiculo li.hiſtoriaꝝ.ii.ægypti rex:q & Vohoreus cognominatus eſt:& memphim cõdidit:ut uidimus in dictione mẽphis.

O gygia ſecũda cũ.y.græco:penultima cũ.i.latino ſcribitur:inſula eſt:ut qdam ferunt phœnicii & ſyrii maris Sic quoq; ab Ogygio rege in ea regnante cognominata: de qua Homerus in li.primo odyſſeæ:ΝΗσΟΝ ἐς ὀγυγίην ὀτρύνομεν.Nam uoluit in ea poſtea regnũ fuiſſe Calypſus:ut ĩ dictiõe Calypſo uidimus.

O gygius eodẽ mõ cum ſuperiori dictione ſcribit᷑:fuit teſte Seruio ſuper Silenum Virgilii thebanoꝝ rex:ſub quo primũ diluuiũ fuiſſe dixit Varro in ꝓlogo libri tertii de re ruſtica:quã longe antiquiorẽ urbana oſtendere conatur.Et fuiſſe tempus ait:quo rura colebant hoĩes:nec ciuitates habebãt.Et ſubdit.eſtq; uetuſtiſſimum oppidum bœtiæ thebæ:quod rex Ogygius ædificauit:pactis iam duobus milibꝰ annorum & centũ Sed ut diuꝰ Auguſtinꝰ de ciuitate dei li.xviii.rettulit:tẽporibꝰ inqt Ogygii regis:diluuiũ magnũ factũ ẽ:nõ illud maximũ:quo nulli hoĩes euãſerũt:niſi q ĩ arca fuerũt.Sʒ tamẽ maiꝰ:q̃ quod poſtea tpe deucaliõis fuit

O icleus cum.i.latino diuiſa ſyllaba ab.o. ſcribit᷑.nam neq; apud græcos eſt diphthongus:fuit filius antiphatis filii Melampi:dicente Homero in.xv.odyſſeæ:ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν ὀικλῆα μεγάθυμον.Idẽ fuit pater Amphiarei argiui uatis.

O ileus cũ.i.latino diuiſa ſyllaba ab.o.ſcribit᷑:ut de ſuperiori dictione diximus. Non enim põt eſſe diphthõgus:ut Virgiliꝰ in primo:Vnius ob noxã & furias aiacis oilei.fuit locroꝝ rex:& pater Aiacis Oilei.

O lympus cũ.y.græco ſcribitur: quo nomine quattuor diuerſos legimus montes.Vnꝰ ẽ inter theſſaliã & macedoniam altiſſimus:dicente Lucano in.ii. Nubes exceſſit olympus Lege deũ.Alius ẽ ĩ gallogræciã.Alius apud myſos:ad cuius radices urbs eſt Pruſa ab Hãnibale(ut fertur)extructa. Quartꝰ ẽ ſecus mare rubrum in æthiopia:haud longe ab heliopoli ciuitate: q oriente ſole uſq; ad qntam diei horã flãmas emittit. Adde quod de hoc dicit Claudianus in Stilicone:Sed ut altus olympi Vertex: q ſpatio uentos hyemeſq; relinqt

Perpetuum nulla temeratus nube ſerenum.
Celſior exurgit pluuiis:auditq; ruentes
Sub pedibus nimbos:& rauca tonitrua calcat:

O lympias eodem modo atq;.i.latino in penultima ſcribit᷑.

O lympionices ſecũda cum.y.græco:aliæ cum.i.latino:atq; cum.c.exili ſcribit᷑:is dicitur qui in olympico certamine uicit:quaſi olympiorum nices:ideſt uictor a ΝΙΚΗ:quæ eſt uictoria.

O lor cũ unico.l.ſcribit᷑:fuit teſte Herodoto libro hiſto.vi.thraciæ rex:q filiam ſuaʒ Hegeſiphylen Melciadi duci athenienſium uxorem dedit.Eſt etiam olor auis alba:quæ alio græco nomine cycnus dicitur.

O lenos cum unico.l.& unico.n.ſcribit᷑:ciuitas eſt ætoliæ:ut oſtendit Homerus ĩ.ii.iliados:iuxta quã aper ille calydonius occiſus dicit᷑.Aliam ponit Iginiꝰ de aſtronomia poetica ĩ boetia ciuitatẽ eſſe:ſic quoq; cognominatam ab Oleno Vulcani filio:de qua forte intellexit Seneca in troade:cũ ait:Olenos tectis habitata raris. Quin & in ea Amaltheã capram nutritã fuiſſe qdã aſſerunt:quæ poſtea ad cælum tracta fertur:dicẽte Ouidio in.xvii.epiſtolaꝝ heroidum:Pleias & arctophylax oleniũq; pecus. Et in li.faſtorum.v. Naſcitur oleniæ ſignum pluuiale capellæ.Et inde olenius ut Flora ad Iunonem apud Ouidium in eodem.v.faſtorum ait:

Quod petis oleniis inquam mihi miſſus ab oris
Flos dabit:eſt hortus unicus ille meis.

O lynthus cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribitur:fuit ciuitas ſithoniæ iuxta atticam:quæ cum ab atheniẽſibꝰ deficeret:& Philippo ſe dediſſet:fuit demum ab athenienſibus euerſa.

O mbrici cũ.i.latino &.c.exili ſcribit᷑:populi ſunt iuxta illyricos:ex quorũ locis teſte Herodoto li.hiſtoriarũ iii.capris & alpis fluuii uerſus boream in iſtrum cadunt.

O monyma cum.y.græco ſcribit᷑: ea dicuntur quæ ſolum idem nomen habent : hoc eſt non etiam rationem: & traducuntur æquiuoca.

O mphatiũ cũ.t.exili &.i.latino ſcribit᷑: eſt genus uini certo artificio confecti:ut oſtendit Plinius li.xiiii.naturalis hiſtoriæ:& deriuatur ab ὄμφαξ:quod uuam ſignificat acerbam.

O nager cũ unico.n.ſcribitur:dicit᷑ a noſtris aſinus ſilueſtris.Nam cõponit᷑ ex ὄνος:quod eſt aſinus:& ἄγριος ſilueſter.de quo Virgilius in.iiii.georgicoꝝ:Sæpe etiam curſu timidos agitabis onagros.

O chiſton cū.ch.aſpirato &.i.latino:atq;.t.exili ſcribitur:locus eſt teſte Homero li.iliados.ii.i finibꝰ thebaꝝ.

O neſicritus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ubiq; ſcribit᷑:fuit philoſophus qdam:quem nōnulli æginenſem dicunt.Demetriꝰ uero magneſius illū aſtypalenſem fuiſſe dixit.fuit Diogenis diſcipulus. Et ut Xenophon cum Cyro:hic cum Alexandro militauit.Et ut ille Cyri pædiam:hic Alexandri ſcripſit initia:& ut ille Cyri:hic Alexandri ꝓſeqtur laudes.Dicitur etiam ſtilus utriuſq; q̄ſimillimus.

O nyx cum.y.græco ſcribit᷑:genus eſt lapidis in ſimilitudinē unguis. Nam onyx græce latine unguis dicitur: de quo Horatius in.iiii.carminum:Nardo uina mereberis nardi puus onyx eliciet caduꝫ.Qui nūc ſulpitiis accubat horreis.ubi Acro dixit:onyx metallum gēmæ ſimile:de quo ad unguenta odorata fiebāt pua uaſa Sed Lucanus de gēmis mihi locutꝰ uidet᷑:cum dixit ad luxum oſtentandum: Totaq; effuſus in aula Calcabatur onyx.

O nytes cū.y.græco &.t.exili ſcribit᷑:nomen eſt uiri ꝓprium:qđ Donatus ſuper.xii.ænei.Virgilii:aut gentile aut patronymicū putauit:ſe tamen gentēm neſcire fatetur.Sed Seruii magis ſentētia placet:q ꝓpriū exiſtimauit & deriuari puto ab onyx:ac forſitan onyces cū.c.exili primitus ſcriptum.

O nomatopœia cum.t.exili &.œ.diphthongo atq;.i.latino ſcribit᷑:ē ὀνόματος ideſt nominis:ποίημα fictio. Nam cum uocis cōfuſæ nomen ad imitandū ſonum effingimus:eiuſmodi figuram facimus:ut ouiū dicimꝰ balatuꝫ:boum mugitū:equorū hinnitum:terribilis buccinæ ſonitum taratantara. Ennius:At tuba terribili ſonitu taratantara dixit.hac etiam figura dicit᷑ turtur:grus:ſcropha:quæ nouiter comperire nobis raro cōceditur:græcis uero teſte Quintiliano:inter maximas eſt habita uirtutes.

O nophrius cum.ph.aſpirato recte ſcribitur.nam deſcendit ab onos qui eſt aſinus.

O pheltius cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit uir troianus.

O pheltes cum. t.exili ſcribit᷑:fuit nauta tyrrhenus: de quo Ouidius in.iii.metamorpho.Aſſumus en inquit ſotiorum primus opheltes.

O pites cum.i.latino &.t.exili ſcribit᷑:fuit uir argiuus:& ab Hectore in bello interfectus.

O pheleſtes cum.t.exili ſcribitur:fuit uir troianus.

O phis cum.i.latino ſcribit᷑:dicitur apud nos ſerpens.unde Cotta in arateis uerſibus apud Ciceroneꝫ in.ii.de natura deorum de ſerpente loquens inquit:

Quem clare perhibent ophim cognomine græci.

O phiulcus cū.i.latino &.c.exili ſcribitur:deriuat᷑ ab ophis:& dicitur a noſtris ſerpentarius:quem Seruiꝰ ſup xi.æneidos:Aeſculapium eſſe dixit.

O phiophagi eodem modo ſcribitur:& hi ſunt q ſerpentes mandunt.Nam quod apud græcos phago: a nobis mando dicitur.

O phiogenes cū.i.latino & unico.n.ſcribit᷑:dicunt᷑ ſerpentibꝰ geniti:quos dixit Plinius li.vii.naturalis hiſto. teſte Erato pgameno circa helleſpontū paruū genus hoīum fuiſſe ſerpentū ictꝰ tractu leuare ſolitos:& manu impoſita uenena leuare corpori.unde a ſerpentibꝰ genus traxiſſe dicebantur.

O phites cū.i.latino &.t.exili ſcribit᷑:eſt teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:genus marmoris maculas ſerpentinas detinētis:a qbus nomen ipſum aſſumpſit.

O pobalſamū cum unico.p.ſcribitur:& eſt ſuccus balſami:ὀπος enim græce latine ſuccus dicitur.unde & ꝓ quocūq; odorifero unguento aliquando ſumit᷑.Iuuenalis in.ii.ſatyra: Sed tamen unde Hæc emis hirſuto ſpirant opobalſama collo Quæ tibi?

O ps cū.p.ante.s.ſcribit᷑:fuit filia Cæli ex Veſta:& ſoror:uxorq; Saturni.Quam ut refert Seruius in.xi.ænei. græci Rheam uocāt.Vnde latinā dictionē Ops nō græcam puto:& corripit.o.ut ops opis.Dicit᷑ etiā copia: ſed in hac ſignificatiōe nominatiuꝰ in frequēti uſu nō eſt:niſi in cōpoſitiōe:ſed tūc quoq; cōmunis ē generis ut hic & hæc & hoc inops huius inopis.uetuſtiſſimi tamē teſte Capro:hic & hæc & hoc ops & cops ꝓ eo:q ē opulētus & copioſus:qn & ꝓ auxilio ꝓferebant.Et Actium quoq; de Hercule ſic dicentē inducit: Quoruꝫ genitor fert᷑ eſſe ops gentibus ꝓ opē ferens:& auxiliū gentibꝰ.Terentiꝰ Iuno Lucina fer opeꝫ:ſerua me obſecro.Item in genitiuo apud Ouidiū de remediis legit᷑:Carminis & medicæ phœbe repertor opis.At opes in numero plurali ꝓ cenſu accipimus.Horatius in.iiii.carminum:Per damna per cedes ab ipſo Ducit opes: aīumq; ferro:de romano populo loquebatur.

O pis cū.i.latino in noīatiuo nympha fuit:ac primā ꝓducit:ut Opis ad æthereum pēnis aufert᷑ olympum.Virgilius in.xi.Velocem interea ſuperis in ſedibꝰ opim Compellabat. Eſt etiam opis teſte Herodoto in primo hiſtoriaꝝ:ciuitas iuxta quam tigris ꝓfluit:& mare rubrum ingreditur.

Opſonium cū.p.ante.s.atq;.i.latino ſcribit᷑:ſic enim apud græcos ὀψώνιον ſcribit᷑:ſed ex noſtris.p.in.b.ob litterarū uicinitatem:nōnulli cōuerterunt:quod ſæpe fieri ſupra oſtendimus.Et eſt qcqd comedendo additur pani & uino.Ac ſecūdam eius ſyllabam uti græci:ſic & noſtri producunt.Iuue.in ſatyra Atticus eximie Manubria cultellorum.

Oſſea nō tamē his ulla unq̄ obſonia fiūt Rācidula.& ſic uerbū obſono uel obſonor neutrū uel deponens.

O phthalmos cū.ph.aſpiratis ſcribit᷑:dicit᷑ a noſtris oculus:ſed ſic quoq; nō niſi i cōpoſitis qbuſdā: & deriua

tiuis tranſcribit̃:ut ophthalmia:quæ ē oculi infirmitas.Et triophthalmꝰ lapis:qui teſte Plinio in ultimo naturalis hiſtoriæ : tres hominis oculos ſimul exprimit. & ægophtphalmus lapis alius:qui caprinum oculum repreſentat.

Opterus cũ.t.exili ſcribit̃.eſt aũt(ut Iuue.uidet̃ uelle oſtẽdere)auis cũ inquit in ſatyra Atticꝰ eximie: apd̃ quẽ ſcilicet tripherum Sumine cum magno lepus atq; aper ac epigardus:Et ſcythiæ uolucres:& phœnix opterus ingens.

Et getulus oryx hebeti lautiſſima ferro Cæditur.

Oreades cum unico.r. & abſq; diphthongo: nymphæ ſunt ſic quoq; cognominatæ ab oreſi ideſt montibus: quos inhabitare ſolebant.

Oreſtes abſq; aliqua aſpiratione ab emẽdatiſſimis græcis ſemper ſcribit̃: & ab oros quod apud nos eſt mons deriuatum nomẽ dicũt:atq; ob magnitudinẽ illius:eiuſmodi nomen ſic quoq; a poetis effictum:quẽ inſtar montis fuiſſe dicũt. Vnde Solinus corpus eiꝰ inquit iuſſione oraculi apud taygetã mõte īuentũ eſt longitudinis cubitorũ ſeptem:quoꝝ qlibet pedẽ & ſemis geometrica ratiõe dicit̃ cõtinere. Et fuit Oreſtes Agamẽnonis regis mycenarũ filius ex Clytæmneſtra cõiuge:hic paruulus Hermionẽ Menelai patrui:& Helenæ filiam deſponſauit.Sed cũ opera Cletæmneſtræ matris & Aegiſthi adulteri pater Agamẽnon a bello troiano ꝙprimũ reuerſus interficeret̃:quæritur hic ſimiliter ab eiſdem in mortem.Sed diligentia Electræ ſororis a Strophilo phocenſi clã mycenis ſubtrahit̃:& ſeruatur. Aegiſthi interi: & Clytæmneſtræ auxilio rapit̃ Hermione a Pyrrho Achillis filio.Sed cũ creuiſſet Oreſtes tp̃e & opportunitate captata clam mycenas intrat: atq; Aegiſthuʒ interemit:& matrẽ ꝗ̃crudeliſſimis pœnis affecit: poſtq̃ illa iã ſimul cum Aegiſtho ãnis ſeptẽ regnauit:ut elegantiſſime hæc oĩa proſecutus eſt Sophocles in Electra:atq; Euripides. Sed de nimia crudelitate a ciuibus incuſatus Oreſtes:iudiciũ areopagitarum ſubire coactus eſt:a quo teſte Cicerone in oratiõe ꝓ Milone uariatis hoĩum ſentẽtiis non ſolũ diuina:ſed & ſapientiſſime deæ ſententia liberatꝰ ē.Interim interfecto Pyrrho:& recuperata Hermione:conſcientia geſtoꝝ exagitatus:in inſaniã & furias uerſus:uidere ſibi uidebatur matrem ſe ardentibus facibus:& ſerpentibus atris inſequentem:dicente Virgilio in quarto æneidos:

Armatam facibus matrem & ſerpentibus atris
Cum fugit:ultriceſq; ſedent in limine diræ.

Sed cum illi fidus:ac perpetuus eſſet comes Pylades: præfati Strophili filius:non paſſus eſt illum in inſania perſiſtere:quin opportuna diſquireret medicamina. Itaque illum ad tauricam regionem in ſcythia ad Dianæ aram pro recuperanda ſanitate conduxit:comitibus etiã (ut nõnulli aſſerunt)Hermione & Electra:ubi deæ ex humana carne ſacra fiebant.Sed cum moris eſſet aduenas pro eiuſmodi ſacrificio captiuare:contigit ut & ipſe pro re tali caperetur. Sed ab Iphigenia ſorore recognitus:quæ ibidem ſacerdos numini miniſtrabat:ut in ea dictione uidimus.liberatus etiaʒ ab omni inſania euaſit.Cum quo Iphigenia ipſa ablato ſimulachro aufugit:& alia innumera ſunt: quæ de illo poetæ loquũtur:ita ut dicat Iuuenalis:Scriptus & in tergo.nec dum finitus oreſtes. Præbebat enim materiã omnibus uolentibus aliqua ſcriptitare.Ob quod dixit Virgi.in æneidos:Scænis agitatus oreſtes.

Orexis cum unico.r.&.x.conſonante atq;.i.latino ſcribit̃:ponitur a græcis pro appetitione.At uero Iuuena. latinum feciſſe uidetur:& pro uomitu poſuiſſe:quaſi ab ore:& ex eo fit compoſitũ.unde ait in ſatyra Credo pudiciciam:Ducitur ante cibum rapidam facturus orexim.& in ſatyra Atticus eximie: Hinc ſurgit orexis:Hinc ſtomacho bilis.

Orchades cum.ch.aſpirato ſcribit̃:inſulæ ſunt oceani ſeptentrionalis ultra britãniam:& circa tilem numero uiginti tres:quarum uiginti deſertas:& tres coli nõnulli aſſerunt.Solinus tamen dixit illas hominibus uacare:& ſiluis:quin & herbis iunceis inhorreſcere. Nõnullas uero dixit inherbidas: harenamque & ſteriles herbas detinentes.

Orcheſtra ſecunda cum.ch.aſpirato:ultima cum.t.exili ſubſequente.r. ſcribit̃: proprie locus eſt in theatro: uel amphitheatro:uel circo ubi ſaltabatur.Nam deriuatur ab ὀρχοῦμαι: quod eſt ſalto:ut Poſſidonius orcheſtram quatit alter.unde etiam ὀρχηστρία ſaltatrix dicitur.nam ut refert Liuius ī.ii.bello punico: Cũ ludi circenſes Apollini celebrarentur:& Hanibal nuntiatus eſſet circa collinaʒ urbi ingruere:omnes raptis armis concurrerunt.Reuerſi poſtea cum piaculum formidarent:inuenerunt ſaltãtem in circo ſenem quendam:qui cum interrogatus dixiſſet ſe non interrupiſſe ſaltationem:ductum eſt hoc prouerbium:Salua res eſt ſaltante ſene.Sed ut plurimum pro toto theatro orcheſtra ponitur:ut Iuuena.in ſatyra Et ſpes & ratio: Quæq; reportandis poſita eſt orcheſtra cathedris:ideſt theatrum. Suetonius in uita Neronis:Mediaq; in orcheſtra frequente populo epulatus eſt.Vnde & nõnunq̃ pro loco eminentiori ponitur ab eodem Iuuenale:ut in tertia ſatyra:Aequales habitus illic ſimileſq; uidebis Orcheſtram & populum. Nam cum locus commodior ad ſpectandum pro ſenatoribus & maioribus præpararetur:ab ipſis ſaltationibꝰ inſpectis nomen aſſumpſiſſe uidetur.

Orchites cum.ch.aſpirato &.i.latino atque.t.exili ſcribitur:genus eſt oliuarum:quæ teſte Seruio in ſecundo georgicorum:a græca etymologia:ſed obſcæna ideſt a teſticulis nomen aſſumpſerunt.Nam ὄρχεις teſtes

dicuntur:quorum figuram retinent.

Orchomenus cum. ch.aſpirato &.e. abſq; diphthongo ſcribiť: ciuitas eſt in boetia theſſaliæ contermina:in qua fons erat tribus charitibus ſeu gratiis:& Veneri ſacer:ut teſtatur Iginius in aſtronomia poetica:& Seruius ſuper primum æneidos confirmauit. At hanc urbem Homerus ĩ octauo iliados: ínumera quotidie nauibus deferri dixit in oratione Achillis ad Vlyxem Aiacem & Phœnicem.

Orcus abſq; aliqua aſpiratione ſcribiť:cognomẽ eſt fluuii inferni:ab ὄρκοσ:quod eſt iuramentum deductũ: eo ꝙ per illum hoc eſt ſtygem paludem:a qua teſte Homera profluit:iurabant dii:nec peierare licebat. Nã ut dixit Homerus in ſecundo iliados:fluuius eſt theſſaliæ:qui ab inferna ſtyge manat:& in peneum defluit quem nec peneus recipit:ſed olei modo ſupernatãtem breui ſpatio portatum abdicat: nec pœnales aquas diriſque genitas argenteis ſuis miſceri permittit:& ſubdit Homerus:huius fluuii apud deos ſanctiſſimum iuſiurandum eſſe.

Orichalcum ſecunda cum.i.latino:ſequens cum.ch.aſpirato:ultima cu3.c.exili ſcribitur:dictio eſt ex auro & χάλκον:quod eſt æs compoſita. Sed.au. diphthongum conuertit in.o.breuem ſecundum antiquorum conſuetudinem in quibuſdam dictionibus:ut ſupra oſtendimus in ſecũdo horum commentariorum libro ubi de au.diphthongo tractauimus. Nam aurichalcum dicebatur:quod teſte Seruio in duodecimo Virgilii apud maiores precioſius omnibus fuit metallis: ubi multa grata de illo rettulit: quæ qui ſcire cupiet: ibi legere potuerit.

Orgia cũ.i.latino ſcribiť:dicebantur Bacchi ſacra:primũ apud thracas ab Orpheo inſtituta:quæ(ut aiunt)a ſolis mẽtruoſis celebrari ſtatuit:ut eo potiſſimũ tpe a uirorum cõmixtione diuerteret:quod nõ ſolũ ẽ abominabile:ſed pernicioſum uiris. Sed deinde ut illarũ obprobria tegerenť:& a nõ mẽſtruatis celebrari permiſſum fuit. Et teſte Seruio ſuper.iiii.ænei.orgia olim apud græcos oĩa ſacra dicebanť:queadmodũ apud latinos cerimoniæ. Quod Iuuẽ.in ſatyra obſeruaſſe uideť:ubi de ſacris bonæ deæ:quæ ſimili modo a ſolis mulieribus celebrabanť:loquens inquit:Talia ſecreta coluerũt orgia tæda. Sed ut ait Serui⁹ abuſiue ſacra Liberi orgia dicunť:uel ab ὀργίζομαι:quod eſt furio:& ὀργή furor:uel ab ὄρεσι:hoc ẽ a montib⁹ ĩ quibus agitabanť: incedebãtq; crinibus paſſis:& indutæ pellibus damarũ: quæ græce nebrodes appellantur. nam νέβροσ græce latine dama uocatur. Virgilius in.iiii.georgi.pictis incinctæ pellibus ambæ. ideſt pellibus damarum quæ uarii ſunt coloris: ibantque ut furiis agitatæ cum tibiis cymbalis & clamore. unde Mænades hoc eſt furioſæ appellabantur: ut in ea dictione uidimus. nec fas erat adeſſe uiros: dicente Statio in achilleide.

Lex procul ire mares iterat præcepta uerendus
Ductor:in acceſſumq; uiris indicitur antrum:
Nec ſatis eſt.ſtat ſine dato metuenda ſacerdos
Exploratq; aditus:ne quis temerator oberret
Agmine fœmineo tacitus ſurriſit achilles.

Orion cum.i.latino ſcribitur:hunc dixit Heſiodus in theogonia fuiſſe Neptuni filium ex Euriale Minois filia. Ariſtonicus uero & Pindarus aliam illius geneſim deſcripſerunt dicentes: Hireum quendam ſenem fuiſſe:qui cum apud thebas:teſte Ariſtonico parui cultor eſſ3 agelli:uel in inſula chio:ut dixit Pindar⁹:& Iouem forte ac Mercurium hoſpitio excæpiſſet:petiit ab his:ut ſibi aliquid liberorum naſcereť. dicebat eni3 ſe olim coniugem habuiſſe:ac illi promiſiſſe non recæpturum aliam:optaret tamen filium pro hærede. Et ut hoc facilius impetrare poſſet:bouem eis ĩmolauit:atque ad ueſcendũ appoſuit. Iuppiter uero & Mercurius poſt epulas:ab eo corium e boue detractum popoſcerunt:atq; in illud quod fecerant urinæ incluſerunt. Et referente Ouidio:qui horum opinionem ſequitur in.v.faſtorum libro:

Tunc ſuper iniecta texere madentia terra
Iamque decem mẽſes:& puer ortus erat:
Hunc hireus quia ſic genitus uocat uriona:
Perdidit antiquum littera prima ſonum:ita ut iam Oriona dicamus. Eſt enim urina græca dictio:quam illi οὖρον dicunt. Sed deinde maxime excreſcẽs uenator magnus euaſit. Quem ſibi comite3 Delia fecit. Et ut dixit Ouidius:Ille deæ cuſtos ille ſatelles erat:Itaque uenandi artificio elatus:auſus eſt dicere nullu3 gigni poſſe animal:quod non ipſe ſuperaret:ob quod uolentibus diis emiſit terra paruum animal: ſcorpionem ſcilicet a quo ſuperatus occubuit: dicente Lucano libro nono: Ille ſcilicet ſcorpius minax nodis:& recto uerbere ſæuus: Teſte tulit cælo uicti decus orionis. Et dixit teſte cælo: quia & Orion & ille ſcorpius ad cælum tracti fuerunt. Voluit hic pleiadibus uim inferre:ut in dictione pleiades oſtendemus. Tentauit & ſimiliter teſte Callimacho Dianam uitiare:ob quod ab ea ſagittis confixum illum dixit. Ide3 Horatius libro carminum tertio:in quarta oda tetigiſſe uidetur:cum ait: Tentator orion Dianæ uirginea domitus ſagitta. Seruius uero aliam ab his:quæ diximus fabulam ſuper.x.æneidos Virgilii librum rettulit: quæ ſane nobis ſatiſfacere non potuit:ideo alios magis ſecuti ſumus. & habet Orion primam & ſecũdam quandoque breues:& quãdoq; longas:ut in dictione Arion uidimus.

O rithyia ſecūda cū.i.latino:penultima cū.th.aſpirato & diphthongo cōpacta ex.y.græco &.i.latino ſcribit̄ fuit puella pulcherrima:& famoſa filia Erithei athenarū regis:quā cū Boreas adamaſſet: & ſibi coniugem dari poſtularet:nec impetrare ualuiſſet:illā rapuit:& in thraciam ſecū detulit.Ex qua Zetū & Calaim filios ꝓcreauit:ut ꝓ uera hiſtoria rettulit Euſebius in libro tēporum.Alia eodem nomine regina fuit amazonū: quæ Marpeſiæ matri ſucceſſit in regno:de qua Iuſtinus in.ii.epitomatum li.locutus fuit.

O rithos cū.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſto.v.ciuitas inter macedoniā & epirum iuxta quā(ut rettulit Seruius in.x.æneі.)naſcit̄ terebinthus arbor: de qua in ſua dictiōe uidebim⁹. Ob qd̄ Plinium dixiſſe puto in.xiii.naturalis hiſto. Terebinthus in macedonia breuis eſt arbos:atq; fruticoſa. Et Seruium qui dixit orithos ciuitas eſt epiri.

O ryx cū.y.græco ſcribit̄:de hoc Plinius ī.ii.naturalis hiſto.inquit: orygē appellat ægyptus feram:quā in exortu ei⁹cōtra ſtare & cōtueri tradit:ac uelut adorantē cōſterni.Ideꝫ in.viii.Solos oryges dixit cōtrario pilo uerſi:hoc ē ad caput uerſo:de quo Iuue.in ſatyra Atticus eximie:Et getulus oryx hebeti lautiſſima ferro.

O rdeſſus cum duplicato.s.ſcribitur:eſt teſte Herodoto in.iii.hiſto.primus fluuiorum ſcythiæ:magnuſq;: & ab oriente profluens cum iſtro miſcetur.

O rodes ſine aſpiratiōe principii ſcribit̄:nomen ē uiri ꝓpriū:de quo Virgi.in.x.æneidos meminit: & interpretari poteſt montanus.Nam ab ὄρος:quod eſt mons deriuatur.

O rœtes cum.œ.diphthongo:ultima cū.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarū. iii.uir perſa & ſardium præfectus:q Polycratem ſamiorū tyrānum dolo captum ſuſpendit. Hic poſtea iuſſu Darii:& opera aſtuq; Bagei in ſardis trucidatus eſt.

O rmenius cum.i.latino ſcribit̄:eſt teſte Homero libro iliados.ii.ciuitas magneſiæ.Idemque Plinius in quarto naturalis hiſtoriæ confirmauit.

O rphanus cū.ph.aſpirato ſcribit̄:& ē dictio græca:quā nōnulli pupillū interpretari dicunt.Alii uero īter eas differentiā ponūt:& pupillū eū eſſe dicunt:q caret qdem patre:ſed nō præſidio paterno:cū tutore iuuetur. Orphanus uero q caret patre:præſidioq; paterno:& ſummopere deſideret illi⁹opē:cū ſine eo male hēat.

O rpheus cū.ph.aſpirato &.eu.diphthongo ſcribit̄:ut Virgilius in Damone:Orpheus in ſiluis: fuit theologus:& poeta gente trax Oeagrii fluuii fili⁹.Alii dicūt Apollinis fuiſſe filiū ex muſa Calliope. hic teſte Diodoro ſiculo li.hiſto.v.doctrina melodiaq; ac poeſi exceſſit oēs:quoꝝ extet memoria:& ſuauitate cant⁹ præ cæteris clarus fuit:Idem citharā ab Apolline patre accæpiſſe dicit̄ a poetis:quā nuper ad ſimilitudinē teſtudinis Mercurius confecerat:& Apollini dono dederat.Cuius modulatu & dulcedine non ſolum homines ſed lapides & ſiluas in numerū ſe motare cogebat:dicēte Ouidio in.iii.de arte:Saxa feraſq; lyra mouit rhodopeius orpheus:Tartareoſq; lacus trigeminūq; canem: & Virgilius ī Dameta: Orpheaq; ī medio poſuit ſiluaſq; ſequētes.Nam mortua Eurydice uxore ad inferos pergens: ualuit eos cithara ad cōmiſerationem deflectere:ita ut uxorem ſibi reſtituerēt.Sed ea iterum ꝑdita:qa illam ante tempus cōtra datam legem aſpexerat(ut elegantiſſime dixit Virgilius in.iiii.georgicoꝝ.)

Septem illum totos perhibent ex ordine menſes
Rupe ſub aerea deſerti ad ſtrymonis undam
Fleuiſſe:& gelidis hæc euoluiſſe ſub antris
Mulcentē tigres:& agentē carmine quercus.

Et in eodē loco Nulla uenus:nulliq; aīum flexere hymenæi. Nam ab illo ſpretæ Cicones:quæ eū in uirū habere quærebāt inter orgya Bacchi: quæ ille idē īſtituerat:eū penitus lacerarunt.Cuius caput cū in oeagrium fluuiū ꝓiectum eſſet:una cum cithara leſbum puenit: qd̄ cū ſerpens edere uellet:ab Apolline ſaxificatuꝫ dicit̄.Laertius uero Diogenes pro uera hiſtoria dixit illum a mulieribus diſcerptum:ſed fulmine deperiſſe.Idq; epigrāma in macedonia ſcriptum oſtendere:ubi a muſis ſepultus dicitur:& ut ait Ouidius:

Ille etiam thracum populis fuit auctor amorem
In teneros tranſferre mares:citraq; iuuentam
Aetatis breue uer:& primos carpere flores.

Habeo hui⁹antiqſſimi poetæ hymnos ad deos fere oēs: habeo argonautica:ſed non illius opus eſſe dixit Ariſtoteles.Ponit̄ & nōnunq; adiectiue Orpheus:ut Martialis ī primo:Quicqd in orpheo rhodope ſpectaſſe theatro
Dicitur:exhibuit cæſar arena tibi.

O rſilochus cū.i.latino & unico.l.atq;.ch.aſpirato ſcribit̄:fuit teſte Homero li.iliados.v.fili⁹ Alphei fluminis q lato gurgite terrā interfluit pylioꝝ:& magni populi princeps fuit.Nam Orſiloch⁹genuit Diodeū:Diodeus ipē geminos genuit Crethona:& Orſilochū:q gratificātes Agamēnoni Menelaoq; una cū illis aliiſq; principibus ad troiā nauigarunt:& uno occubituri horæ momēto:quos(ut ipē ait)præſtantiſſimos uiros: & in omni genere bellandi peritiſſimos:magnanimus Aeneas coram Agamēnone interemit.

O rtygia ſecunda cum.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:īſula eſt in mari ægæo:quæ & alio nomine delos dicit̄.Sed ortygia cognominata Solino teſte:qa in ea.primū uiſæ ſunt conturnices:qs græci ortigias uocāt.Nos a ſono uocis qualias dicim⁹.Sed de ortygia talē Serui⁹ ſuper tertio æneidos Et Lactantius ſup

primum thebaidos: fabulam rettulerunt. Poſtq̄ inquiunt Iuppiter Latonā uitiauit: eius & ſororē nomine Aſteriem uitiare conatus eſt: quæ miſeratione numinū in auem conuerſa fuit: quam nos coturnicē dicimus. At Iuppiter i aqlam ſe uertit: ut eā raperet. illa uero eadē miſeratione numinuꝫ in lapidem cōuertit' qui diu ſub aquis latuit: ſed ſupplicante Ioui Latona ſuper aquas deferri cœpit. Interim cū Iuno Latonā grauidam perſentiſceret: imiſſo contra illā phytone ſerpente: ꝑ omnē terram pſecuta eſt: quæ tandē cū ad litora maris deueniſſet: a ſorore ſuſcæpta fuit: dicēte Ouidio li. vi. metamor. Errantē accæpit: tunc cū leuis inſula nabat ſcꝫ ortygia. In ea ergo inſula peperit Latona Dianam: & Apollinē: a qbus delos eſt cognominata: ut i ea dictione uidimus. Nec paſſi ſunt eam āplius errare: ſed illam teſte Virgilio in iii. æneí. Pius arquitenēs orās & litora circum Errantem mycone excelſa gyaroqꝫ reuinxit: Immotāqꝫ coli dedit: & contēnere uentos.

O rtygia eodē mō ſcripta: inſula alia fuit circa ſiciliam ex oppoſito ad plemmyrium ſiciliæ fluuiū: de qua Virgilius circa finem tertii æneí. ait:
Sicano prætenta ſinu iacet inſula contra
Plemmyrium undoſum: nomen dixere priores
Ortygiam: alpheum fama eſt huc elidis amnem
Occultas egiſſe uias ſubter mare: qui nunc
Ore arctuſa tuo ſiculis confunditur undis. de quo in dictione arctuſa ſatis uidimus.

O rtona cum. t. exili ſcribitur: urbs eſt pelignorum circa adriaticum pelagus.

O rthos cū. th. aſpirato ſcribit'. & interpretatur a noſtris rectus: nec niſi in cōpoſitione eo utimur.

O rthographia cū. th. aſpiratis: atqꝫ in penultima cū. i. latino ſcribit': dici pōt a noſtris recta ſcriptura. Nā componitur ex ὀρθός: & γραφία: quæ eſt ſcriptura. Quintilianus uero recte ſcribēdi ſcientiā interpretatur.

O rthogonium cū. th. aſpirato: & . i. latino ſcribit': dici pōt ad uerbū rectiangulus. Nā cōponit' ex orthon: qd' eſt rectum: & γωνίον angulus. Eſt enim figura habens rectos angulos.

O rthodoxus eodē modo ſcribit': & latine rectæ opinionis aut fidei interpretatur. Nam δόξα: & gloriam: & exiſtimatiōem: ſiue opinionem & fidem: & ſententiam deſignat.

O rthoepeia cū. th. aſpirato: & diuiſis uocalibus ſcribit': & ꝓfert': & teſte Quintiliano dici pōt emendata cum ſuauitate uocū explanatio. Nam cōponitur ex orthon: quod eſt rectum: & ἔπος carmen.

O rthocorybantii ſecūda cū. th. aſpirato: ſequens cū. c. exili: ſequens cum. y. græco: ultima cum. t. exili ſcribit': ſunt teſte Herodoto in. iii. hiſto. libro: populi ſcythiæ: quæ eſt in aſia.

O ſcylla & græcam & latinā pōt etymologiam cōtinere: ut oſtendit Seruius ſup. ii. georgi. Nam ex os: quæ eſt facies: & cylleo: quod eſt moueo cōponi dicūt: eo ꝙ teſte Virgilio: Oſcylla ex alta ſuſpendunt mollia pinu idest facies quaſdam pictas ꝑ funiculos: ut hinc inde moueri poſſint: & alta ſuſpendebant pinu.

O ſiris cū. i. latino utrobiqꝫ ſcribit': & fuit ſecūdum poetas græcos: quos noſtri ſequūtur: Iouis filius ex Niobe filia Phoronei: licet eū ægyptium fuiſſe longo ꝓceſſu referat Diodorus græcus hiſtoricus li. hiſtoriaꝝ primo. Hic ut græci & noſtri affirmant: cum Phoroneo auo in argiuoruꝫ regno ſuccederet: & per annos plures argiuis imperaſſet: Aegialeum fratrem regno achaiæ præfecit: ipſe uero maioris gloriæ cupidine capt': ad ægyptios tranſfretauit: quos cum ſuo ſummiſiſſet iperio: Iſidem Inachi filiam primum Io dictam: & ad ægyptios effugatam: matrimonio ſibi copulauit. Qua deīde magiſtra ægyptii litteras didicere. Oſiris ſimiliter cum rudes eius loci homines multas res & homini q̄maxime cōuenientes edoceret: diuinos ab illis eſt adeptus honores: dicente Tibullo:
Primus aratra manu ſolerti fecit oſiris:
Et teneram ferro ſollicitauit humum.
Primus inexpertæ commiſit ſemina terræ:
Pomaqꝫ non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere uitem:
Hic uiridem dura cædere falce comam. Et alia plura: quæ idem poeta ꝓſequit'. Sed tandē teſte Callimacho ægyptio hiſtorico: quē ſecut' ē Seneca in li. quē de ſacris ægyptioꝝ cōpoſuit: cū Oſiris a Stityphōe ægyptō uel (ut ait Serui' ſup. vi. æneí.) a Typhone fratre occulte occiſus & laniat' fuiſſet: & ab uxore Iſide diu eius mēbra q̄rerent': nec iūeniri poſſent: iraſcebat' i ægyptios regina: & magnos quotidie i flet' ꝓrūpebat: dicēte Lucano circa finem octaui: Nos in templa tuam romana recepimus iſim:
Semideoſqꝫ canes & ſiſtra iubentia luctus.
Et quē tu plangens hoīem teſtaris oſirim. Sed tandē ad locū deueniens philas: iuxta ſyenē extremā ægypti ptem: cū laceratum illum cōperiſſet: in maximos ꝓrupit luctus. Et illic ægyptiis placata: ob cōperta mēbra locum græce philas: hoc eſt latine amicas: teſte Seruio ſup. vi. æneí. nominauit: & ad illū ſepeliēdū ſe accinxit: locūqꝫ cōperit: & elegit ꝓ illius ſepultura tutiſſimū: & tranſit' difficillimi: hoc ē iſulā abaton: quæ inacceſſibilis interpretatur: eo ꝙ ſit in palude iuxta mēphim limoſa: & papyris undiqꝫ implicita: in hac illū ſepeliri curauit: & paludem ſtygem: hoc eſt mærorē uocari uoluit. Nec illā trāſire: aut ad inſulā quēuis poſſe accedere ſtatuit: niſi certis diebus: & quibuſdam pri' ſacris imbuti & initiati eſſent. Siquis forte i ea palude

deperiſſet:nec cadauer cōperiri poſſet:cētū ānis ut præfati ferunt auctores:illi ſacra q̄dā officia ſoluebant.
Quod Virgilius ipſe tetigiſſe uidetur:cū in.vi.ænei.ait: Centum errant ānos:uolitantq; hæc litora circum
Sed cū deinde ægyptiis apparere cœpiſſet bos iſtar numinis:putauerūt illū Oſirim eſſe: & ut deū adorare
cœperunt.Et cōmutato nomine Apim illū uocauerūt:hoc eſt bouem.Sic eni bos eoꝝ lingua apis uocatur.
Ouidius in.ii.de fine titulo:Et comes in pompa corniger apis erat.Nā teſte Solino in collectaneis:& Pli.in
viii.naturalis hiſtoriæ:bos inſignis ex īprouiſo illis apparet:quē certo tēpore detinent: & adorāt.Et(ut nō/
nulli ferunt)p annū illū detinere conſueuerūt:alii p decēnium dixere. Deinde referentibꝰ præfatis auctori
bus ſtatuto die ſacerdotes illū in ſacro fonte ſubmergunt.Mox alter nec ſine publico luctu quærit̄.Nā do/
nec alium inuenerint inſtar Iſidis mærent.Sed nō diu quærit̄.Quem cōpertum cētum antiſtites memphim
cū puerorū gregibus populoq;:& omni muſicoꝝ genere proſequūtur:dicente Tibullo:
Te canit:atq; ſuum pubes miratur oſirim
Barbara mēphitem plangere docta bouem.Et Ouidius in.viii.metamorpho.Nunq̄q; ſatis quæſitꝰoſiris:
Semp enim perdūt:ſemper & inueniūt.Quo ſane inuento populus mira applaudens læticia:magna cū uo
ce ſalutat.Quod tetigit Iuuenalis in ſatyra quæ incipit:Stemmata quid faciunt?cum ait:
Salue getulice:ſeu tu
Syllanus quocūq; alio de ſanguine rarus
Ciuis & egregius patriæ contingis ouanti
Exclamare libat populus quod clamat oſiri
Inuento.Quin & Plinio ac Solino referentibꝰad motum:& ſtationē Apis ægyptii ipſi oīa mouent̄: & ſtant
delubra quibꝰſuccedit.aut incubat:myſtice thalamos nomināt:dat omnia manifeſtātia de futuris.Illud ma
ximum ſi de conſultātis manu cibum capiat.deniq; auerſatus Germanici Cæſaris dexteram ꝑdidit ingruē/
tia.Nec multo poſt Cæſar extinctus eſt.pueri & Apim gregatim ſequētes uelut lymphatii futura præcinūt.
Bos illi oſtenditur fœmina in āno ſemel:& ipa non abſq; certis inſignibus:quæ atq; inuenta:& oblata ē ſta/
tim:eadem die neci datur. Apis naturale memphitici celebrant litatiōe pateræ aureæ:quam ꝓiiciunt in nili
ſtatim gurgitē:ſed cur etiam dictus fuerit Serapis:in ea dictione uidimus. Sane teſte Seruio ſuper.iii.ænei:
in Iſidis ſacris imitatio eſt inuenti Oſiridis:quē ipa eius uxor dilaniatū a Typhone illius fratre per totū or/
bem requiſiſſe narratur.Sed ex alio capite Lactantius in primo diuinarū inſtitutionū Iſidi ſacra fuiſſe mō/
ſtrauit.Nam(ut ait)Iſidis ægyptiæ ſacra ſunt:qa filium paruulum ꝑdiderit: & inuenerit. Nam primo ſacer
dotes eius de glabrato corpore pectora ſua tūdunt:lamentanturq; ſicut ipa:quæ ꝑdiderat natum fecerat.
deinde quaſi inuentus puer ꝓducit̄:& in læticiam uertitur ille luctus.hæc ille.Nam ut teſtis eſt Herodotus
ii.hiſto.li.reliquerat Oſiris filiū Horum nomine:quē(ut nōnulli ferunt)poſt patris mortē ſemel illū amiſit:
Vnde timēs ne id idem filio:quod olim patri contigiſſet:in mæſtiſſimos ꝓrupit fletus:ſed illo tandem inuē
to:maximam in læticiā luctum cōuertit.Quod eius ſacerdotes ī illius ſacris repræſentāt.De quibꝰlocutꝰeſt
Iuue.quū ait in ſatyra Credo pu diciciam:Plangentis populi currit deriſor anubis.Erat autē romæ tēplum
Iſidis iuxta cāpum martium:ut Iuue.in eadem ſatyra oſtendit:cum ait:Cōtra ſuperſtitioſas romanas:ſi cā/
dida iuſſerit Io.i.Iſis:quæ olim in can didam uaccam fuerat commutata:anteq̄; in ægyptum aufugeret:
Ibit ad ægypti finem calidaſq; petitas
Ameroe portabit aquas:ut ſpargat in ædem
Iſidis antiquo:quæ ꝓxima ſurgit ouili.i.campo martio.In quo ſepta quædam erant in ſpeciē ouilis. Naꝫ
loca erant tabulatis cōcluſa:in qbus ſtans præfectus urbis:cum aliis urbis principibus:ſuffragia cōferre cō/
ſueuerat.Quare a poetis nōnunq̄; ouilia ꝓ eiuſmodi ſeptis poſita fuerunt:ut Lucanus in primo:Et miſeræ
maculauit ouilia romæ.Vtebanturq; etiā in ſacris Iſidis cymbalis qbuſdā:quæ ægyptio uocabulo ſiſtra uo
cabant:qbus(ut nōnulli graues uiri aſſerunt)nunc puellæ florentinæ utuntur.His itaque(ut ſupra uidimꝰ)
ad luctum populum incitabant. Vnde Iuuenalis uerba illius referens q putabat eſſe deos:& peierabat in/
quit in ſatyra Exemplo quodcūq; malo:
Decernet quodcūq; uolet de corpore noſtro
Iſis:& irato feriat mea lumina ſiſtro:
Dum uel ego cæcus teneam:quos abnego nummos. At uero Laertius in procemio libri de uitis philoſo/
phorum refert ex philoſophia ægyptia materiam principium fuiſſe:& Solem & Lunaꝫ eſſe deos:unū Oſi/
rim:alteram Iſim appellatos. figurateq; illos loqui per cātarum & ſerpentem: accipitremque: & alia non/
nulla animalia teſte Maneto.Quod ſane de ſerpente Iuuenalis perſenſit:ac non aliud intelligere uoluit:cū
dixit in ſatyra Credo pudiciciam: Et mouiſſe caput uiſa eſt argentea ſerpens Illius lachrymis. Et hoc ideo
quia ſubdit: Scilicet & tenui pepono corruptus oſiris: ideſt uili pepone. Nam hic pepo peponis: & hic
peponus peponi declinatur. Et hæc de Oſiride ſecundum græcos & latinos poetas dicta ſufficiant. Dio/
dorus uero ſiculus uarias & longas diuerſarum nationum Oſiris atque Iſidis theologias rettulit: quas ſi
qs uidere cupit:apud illum uariis in libris ſui operis legere poterit:nobis ea rettuliſſe ſufficiat:quæ ad poe
tarum noſtrorum explanationem uenire poſſunt.

O ſſa cum duplicato.s. ſcribit̃:mons eſt teſte Solino in finibus theſſaliæ centaurorum ſtabulum cuꝫ tanta pinorum copia:q̄ in flexione atque reflexione ramorum tonitru præſentetur:quod Lucan⁹ in primo tetigit cum ait:It tantus in æthera clamor:

Quantus piniferæ boreas cum thracius oſſæ
Rupibus incubuit:curuato robore preſſæ
Fit ſonus:aut rurſum redeūtis ad æthera ſiluæ.Hunc Seneca dixit olympo olim fuiſſe coniunctum.

O ſtrea cum.t.exili ſcribit̃:piſces quidam ſunt intra conchas degentes:ut Ouidius in.v.faſtorum: Oſtreaq; in conchis tuta fuere ſuis.Et Iuuenalis in quarta ſatyra:Oſtrea callebat primo depræhēdere morſu . Nec habet latinitas teſte Seruio ſup primum georgicoꝝ:propriū nomen animalis:quod neutri ſit generis.

O ſtrum cum.t.exili ſcribit̃:eſt purpura:ſic quoque dicta ab oſtrea: ī qua ſarpiſcis comperit̃ apud tyrū:ex cuius ſanguine tingitur purpura.

O ſtracon abſque aliq̄ aſpiratiōe ſcribitur:dicit̃ apud nos teſta.Et inde oſtracopos quē nos fictiariū uocam⁹.

O ſtraciſmus abſq; aliqua aſpiratione:& cum.i.latino ſcribitur:& ab oſtraco deriuatur. Nam cū apud athenienſes aliqui ad arripiēdam tyrānidem ob potentiam:uel popularem gratiam:uel aliā quāuis cauſam ꝓximi uiderent̃:obligabantur ex lege ciues eius:de quo ſuſpicabantur nomen teſtis inſcribere:quod cum certum ſuperaſſet numerum: illum quinquēnio toto exulare iubebant: hocq; ad debilitandas opes frangendamq; potētiæ audaciam:& frangenda illius hominis incremēta ſanciuerant:ut teſtis eſt Diodorus in.xi.hiſtoriaꝝ libro.Et Demoſthenes in oratione pro Etheſiphonte:& Ariſtoteles in politicis.Quam legem cū ſyracuſii ab atheniēſibus ſemel acciperent:& id nomen nō teſtis: ſed oliuæ foliis inſcriberent petaliſmuꝫ non oſtrociſmū uocauerūt:hoc eſt a foliis:quæ petala uocabantur.

O tanes cum.t.exili ſcribitur:fuit uir nobilis perſa:& unus ex his:qui cuꝫ Dario in Magum cōiurarunt: ut uidimus in dictione Darius.

O trieus cum.t.exili ſcribit̃:hic teſte Porphyrio ſuper.iii.iliados libro:& Mygdonus fratres fuerūt Hecubæ filii Ciſſei:& patrueles Polymneſtoris:a quo otriadem patronymicum deductum puto.

O triades cum.t.exili &.i.latio ſcribit̃:patronymicū puto:deductū ab Otrio:de quo Virgi.Panth⁹otriades.

O thrys cum.th.aſpirato &.y.græco:ſequēte.s.conſonante ſcribit̃:mons eſt theſſaliæ uerſus meridiem ex oppoſito ad oſſam diſpoſitus:ut oſtendit Herodotus in.vii.Et ut dixit Plinius in.iiii.naturalis hiſto.li.patria fuit lapitharum.Vnde Virgilius in.vii.Deſcendunt centauri homolem othrymq; niualem.

O xia cum.i.latino ſcribit̃:licet apud græcos ſit diphthongus ei:ſed abiecta.e.retinetur.i.producta:ut in ſimilibus ſæpe diximus:dicitur a noſtris acutus.

O xys cum.y.græco ſcribitur:& dicitur ſimiliter apud nos uelox citus acutus.

O xy cum.y.græco abſq; finali.s.neutrum eſt:& id idem:quod ſuperior dictio in maſculino deſignat.

O xyſchœnon ſecūda cum.y.græco:penultima cum.ch. aſpirato:&.œ. diphthongo ſcribit̃: dicitur a noſtris teſte Pli.i.xxi.naturalis hiſto.iuncus marinus.Nā cōponit̃ ex oxys q̄ ē acut⁹:& σκοινος funis:quaſi acutus funiculus.Cuius plura genera ponit Plinius.unum quod oloſchœnon uocat:quaſi ꝑ totum ſiue æqualiter funis:quod ad uitalia utiliſſimum dicit:quia mollis eſt:& carnoſus.Aliud melāchrus cuꝫ.ch. aſpirato.i.fuſcus:cuius uſum ad naxas cōuenientē dicit.Aliud dixit eſſe genus iunci trianguli:quē cyperum uocat:cum c.exili &.y.græco ſcriptum:quod apud aliquos ſilignum traductum comperi.

O uum ex græco deducitur:quod eſt ὠὸν per interpoſitionem ſcilicet unius.u. conſonātis inter duo uocalia hiatus cauſa:ut ſupra in prima horum cōmentariorū libro uidimus:cui⁹ prima eſt.ω.mega: & naturaliter longa apud illos.Vnde & apud nos ſimiliter ꝓducitur. Iuue.in ſatyra Credo pudiciciā inquit: Niſi ſe cētū luſtrauerit ouis:& inde ouatarica.i.ſalſa:quæ corrupto uocabulo butarca dicim⁹.Nā Ταρικον ſalſum eſt.

O uis ꝓ pecude a græco ſimiliter trahit̃: quod ē ὄισɩн ſicut in ouū hiatus cā interponimus inter duo uocalia u.cōſonantē.Et q̄a prima apud græcos continet.o.paruū:quod ſemꝑ eſt breue:ſimili modo apud noſtros primā ſemꝑ corripit:ut Virgilius ī bucolico:Parcite oues nimiū ꝓcedere:nō bene ripæ Credit̃. Et ſimiliter ouo ouas uerbum:quod ab oue deſcendit primā breuiat:ut idem in primo georgicoꝝ libro:

Omnis quam chorus & ſotii comitentur ouantes.

Achynus cū.ch.aſpirato &.y.græco ſcribit̃:eſt ſiciliæ ꝓmontoriū uergēs ī auſtrum ſeu mauis ad meridianā plagā:& ab aeris craſſitudīe teſte Seruio ſup.iii.æneι.cognominatū.Nā pachy græce latīe pingue:& craſſum interpretat̃.huic ꝓpinqua eſt ſyracuſa.

Pactyas cū.c.&.t.exilibus:atq;.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſto.primo:uilydius:q̄ ſardis perſuaſit:ut a Ciro deficerent.

Pædia prima cū.æ.diphthongo:ſequēs cū.i.latino ſcribit̃.nā licet apud græcos ſit ī penultima.ei.diphthongus:a noſtris tamen abiicit̃.e. & retinet̃.i.ꝓducta: & teſte Gellio dicit apud nos eruditionem inſtitutionēq; in bonas artes.

P ædarctus prima cū.æ.diphthongo:ultima cum.t.exili ſcribit̃:nomen fuit uiri ꝓprium:ſed nomen eſt compoſitum ex pædia:quæ eſt diſciplina:& ἀρετн uirtus.

P ædagogus cũ.æ.diphthongo ſcribit᷑:iterpretaturqꝫ apud nos pueri ductor.Nã ϖαἰς a noſtris puer traducit᷑:& ἀγογοσ ductor.& ſimiliter oĩa quæ ab ea dictione pæs deducũtur:cuꝫ.æ. diphthongo ſcribunt᷑:ut pædotriues.i.ludi litterarii præcæptor.

P ædico cũ.æ.diphthongo &.i.latino:atqꝫ.c.exili ſcribitur:& ſimiliter a ϖαισ: qui eſt puer deducitur. Atqꝫ apud nos puerarius interpretatur.is eſt:q pueros ad libidinem aſſectatur.

P æan cũ.æ. diphthongo:ꝓprie laus eſt Apollinis:quæ in illiꝰ honore canitur:Virgilius in.vi.æneid.Lætũqꝫ choro pæana canẽtes.Et libro.ii.de arte amandi Ouidius:

Dicite io pæan:& io bis dicite pæan:

Decidit in caſſes præda petita meos.Et abuſiue oĩum deorũ laus dicitur.unde Pindarus opus ſuum:quod & hoĩum & deorum cõtinet laudes:pæana inſcripſit.Ponitur etiã & pro ipo Apolline.unde & carminis nomen tractum putant:& nnnc quoqꝫ a ϖαίω:quod eſt ferio deducitur:iuxta quod Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam inquit:

Parce precor pæan:& tu depone ſagittas.

Nil pueri faciunt:ipſam configite matrem:

Amphion clamat:ſed pæan cõtrahit arcum.Nam cũ primo phythonẽ ſerpentem:q matrem inſequebat᷑ ſagittis cõfecerit:fuit laudibus:& carminibꝰ a populis ſublimatꝰ: quæ(qa a feriendo & ſagittatione cauſam aſumpſerũt)pæana ſunt uocitata.Itaqꝫ genus eſt pedis pæan:ex quo carmẽ cõficiebat᷑: q duplex eſſe dicit᷑. Nam aut cõſtat ex lõga:quã tres breues ſubſequũtur:aut ex tribꝰ breuibꝰ:& lõga poſtrema.Quoꝝ alteruꝫ Ariſtoteles ipe principiis:alteꝝ clauſulis aſſignauit.Nãqꝫ pedes & numeros uir ille clariſſimꝰ nõ ĩ uerſu mõ uerũ etiã ſoluta in oratiõe ſeruãdos cẽſuit:& in ſcriptis ſuis dactylũ & tribrachũ reiecit:q̃ſi nimiũ elatos pedes:& altiꝰ exaggeratã orationẽ reddẽtes.Rurſuſqꝫ iãbos & trocheos q̃ſi nimiũ depſſos renuit.& pæana:ut diximꝰ cõprobauit.Nec ab hoc pæantiꝰ.i.Philoctetes deducit᷑:q̃uis ſagittariæ artis fuerit pitiſſimꝰ:ut oſtẽdit Homerꝰ ĩ.ii.iliados:ne ſcꝫ excellẽtiæ Apollinis deroget᷑.Et ob hoc alio mõ a græcis ſcribit᷑:uidelꝫ cũ.œ. diphthongo:& non cum.æ.quemadmodum qum pro Apolline:aut eius carmine accipitur: ut in ea dictione uidebimus.

P æon cũ.æ.diphthongo ſcribitur.at uero græci alterũ.e.poſt diphthongũ:& ante ultimã interponũt:ac ſcribunt pæeon.fuit medicinæ artis pitiſſimus:quẽ Homerus in.v.iliados:dixit curaſſe Plutonem in cælo grauiter in terra ab Hercule uulneratũ:appoſitis ſcꝫ uulneri mitigatoriis medicamentis.Ab hoc pæoniam herbam compertam:& cognominatam aſſerunt.

P æonia cũ.æ.diphthongo &.i.latino ſcribit᷑:dudum fuit regio:ut ferũt ab herba pæonia(quæ in illa abũdabat)cognominata:poſtea a rege dicta emathia:& pæones populi:qui teſte Herodoto ĩ.vii.hiſto.libro iuxta pangæũ ꝓmontorium emathiæ cõterminum ex latere ſeptẽtrionis inhabitãt:ſed eam iam eſſe partem macedoniæ dixit Iuſtinus in.vii.

P ægma cũ.æ.diphthongo ſcribit᷑:dicitur a noſtris ludus:nã deſcendit a ϖαίζω uerbo græco:qđ apud nos ẽ ludo:quo uocabulo uſus eſt Plinius li.xxxiii.cũ ait.C.princeps in circo pægma duxit:in quo fuere argenti pondo.cxxiiii.Iuue.ſimiliter ĩ ſatyra Criſpini:Et pægma & pueros inde ad uelaria raptos.Nã cũ ludis pueri ĩmiſcerent᷑:inde ad uelaria & loca tecta ac ſecretiora nõnunq̃ raptabant᷑ ad ſtuprũ.Ponunt᷑ & nonnunq̃ pægmata ꝓ ãphitheatris & locis ubi pægmata agitabant᷑.Martialis li.primo:Hic ubi ſidereus ꝓpius uidet aſtra coloſſus.Et creſcũt media pægmata cælſa uia.Et a pægma deducit᷑ pægnia ꝑ diuiſionẽ olim de.m.factam in.n.&.i.quæ ludibria dicuntur.

P æſtum cũ.æ.diphthongo &.t.exili ſcribitur:oppidũ eſt lucaniæ tanta cæli indulgentia redimitũ:quãta iter alias delitias ſufficit fructus quoſdã bis ĩ ãno ꝓducere:de quo Virgi.ĩ.iiii.georgicoꝝ: Biferiqꝫ roſaria pæſti & Ouidius:Caltaqꝫ pæſtanas uincat odore roſas.

P aganus cũ unico.n.ſcribit᷑:dici põt uillanus:hoc eſt in uilla natus.Nam cũ iuxta fontem:q græce ϖηγή dicitur:uilla fieri cõſueuerit:deductum eſt uocabulũ paganus.i.uillanꝰ.Iuue.ĩ ſatyra Quis numerare queat inquit:Citius falſum ꝓducere teſtem Cõtra paganum poſſis.Et Perſius.Ipſe ſemipaganus.

P agus ꝓ uilla a latinis ſcribit᷑:& ꝓfertur:& a ϖηγή:qui eſt fons deducit᷑: eo ꝙ iuxta fontẽ uilla ſemper fieri cõſueuerat.Virgiliꝰ li.georgi.iii.Præmiaqꝫ ingentes pagos:& cõpita circum Theſide poſuere.

P alæſtina ſecũda cũ.æ.diphthongo penultima cũ.t.exili &.i.latino ſcribit᷑:ẽ teſte Plinio in.v.naturalis hiſto. ꝓuincia in ſyria arabiæ cõtermina:dictaqꝫ eſt a philæſtin urbe:quæ in eo eſt metropolis.

P alamedes cum unico.l.&.e.ante.d.ſcribit᷑:fuit Naupli euboiæ regis filius:forma elegans & facũdia:atque grandi aĩo præditus:q cum aliis græcoꝝ principibus ueniſſet ad troiam:Vlyxis fraude necatus fuit:ut oſtẽdit Virgilius in.ii.æneidos:& Plinius de illo in.vii.naturalis hiſtoriæ ait.

P alæſtra ſecũda cũ.æ.diphthongo:ultima cum.t.exili ſcribitur:dici poteſt latine luctatio.Nam nudi palmis ſe homines depalmabant.Virgilius in.vi.æneidos:Pars in gramineis exercent membra palæſtris.Itaqꝫ componitur ex ϖαγιν:quod eſt iterum:& ϖαιω ferio:uel percutio:& ut teſtis eſt Seruiꝰ ſuper.iii.æneidos:primum apud athenienſes:palæſtre ludus compertus fuit.

Palæmon

P alæmon ſecūda cū.æ.diphthongo ſcribitur:nomen fuit marini dei ꝓpriū:qui latine Portunus eſt dictus:di
cente Ouidio i.vi.faſtorū:Quem nos portunū:ſua lingua palæmona dicet.Et hoc ideo Seruio teſte ſuper
v.ænei.quia portubus præeſſe dicebatᷣ.fuitq; Athamantis thebarū regis ex Inone filia Cadmi filius:cū quo
mater præcipitē ſe dedit in mare.Vnde marinus ille deus euaſit.Alius fuit Phinei regis arcadiæ filius ex cō
iuge Sthenobæa.Alius fuit grāmatic⁹ ætatis Quintiliani:de quo ī primo īſtitutionū meminit cū ait:Alii ta
men ex idoneis dūtaxat auctoribus octo grāmaticæ partes ſecuti ſunt:ut Ariſtarchus. & ætate noſtra Palæ
mon.de quo Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam meminit:cum ait:Odi Hanc ego:quæ repetit uoluitq;
palæmonis artem.
P aliſci cū unico.l.&.i.latino:atq;.c.exili ſcribitᷣ:fuerunt duo fratres:ut eſt apud Macrobiū in ſaturnalibus Io
uis filii & Thaliæ nymphæ.Serui⁹ uero ſuper.ix.ænei.& Lactanti⁹ ſuper.xii.thebaidos:dixerūt Aetnæ nym
phæ.de quibus talē fabulā refert Macrobius:in ſicilia fluuius ſemetus eſt:iuxta hunc Thalia nympha a Io-
ue cōpreſſa metu Iunonis aptauit:ut ſibi terra dehiſceret.quod ubi factū eſt:& maturi partus tp̄s aduenis-
ſet terra:recluſa eſt:& duo infantes ex utero Thaliæ progreſſi emerſerunt:appellatiq; ſūt Paliſci a πάλιν
quod rurſus:& hiſco:uel quia poſt hiatū materni uteri:hiatu rurſus terræ ſint egreſſi.uel qa bis terra aper
ta ſit in ingreſſu:ſcilicet nymphæ cū illis:& egreſſu q̄ſi iterū apparentes.Vnde ait Virgilius:Semetia circū
Flumina pinguis:ubi & placabilis ara paliſci.hoc eſt teſte Seruio:quia humanis hoſtiis olim illis ſacrificaba
tur.& mitioribus deinde inductis etiā placati ſunt. Vel ſecūdū Macrobium:quia ſi quis pro furto peieraſ-
ſet ſine remedio necabatur in fluuio.
P aliurus cū unico.l.&.i.latino ſcribitur:herba eſt ſpinoſa & aſperrima: de qua Virgilius meminit in bucoli
cō:Carduus & ſpinis ſurgit paliurus acutis.
P allas cū duplicato.l.ſcribitᷣ:hanc dicūt poetæ Iouis filiam ſine matre.Ita ut cū uideret Iuppiter Iunonē uxo
rē nō ferentē filios: percuſſo ſibi capite Palladem armatā miſit:dicēte Lucano ī libro.ix.Hāc & pallas amat
patrio:quæ uertice nata eſt.Et Ouidius libro faſtorū.iii.An qa de capitis fertᷣ ſine matre paterni Vertice cū
clypeo proſiluiſſe ſuo.hanc eandē Cicero libro de natura deorū.iii.belli fuiſſe inuentricē:ac principē dixit
Ob qdᷣ a nōnullis Bellona uocata fuit:ſoror ſcilicet & auriga Martis:dicēte Statio:Regit atra iugales San
guinea bellona manu:lōgaq; fatigat Cuſpide.Nanq; toruā oculis:& armis inſignē longāq; cū clypeo chry
ſtallino ferre haſtā:& pictum habuiſſe peplum dicūt poetæ.Quin & uirgo fingitur: & innupta:ut Virgili⁹
in.ii.æneí.Pars ſtupet innuptæ donū exitiale mineruæ.Sed cū ipſi uirgini Palladi Pallas Gigas Titani filius
deorūq; inimiciſſimus Vel ut Cicero uoluit:eius pater uim inferre attētaret:cum illa ſua uirtute peremit.
A quo (ut quidā aſſerūt) & ipſa Pallas poſtea dicta fuit.Nam primo quidē Tritonia dicebatᷣ:qa iuxta trito
nidis paludem primitus cōperta dicitur:ut in dictione Titon late uidebimus.At uero græci omnes grāma
tici:quibus magis adheres:a πάλλω uerbo græco dictā putāt:quod apud nos uibro īterpretatᷣ:eo ꝙ ha
ſtam uibrare conſueuerit:docueritq;.Fuit etiā cognominata Minerua:quaſi uim ipſa minetᷣ:ut interpreta
tus eſt Balbus apud Ciceronem in.ii.de natura deorū.uel (ut alii nōnulli uolunt) qa ſit ipſa minuēs neruos
eo ꝙ qui optimis artibus uerū laborē impendūt:uires corporis minuere dicantᷣ.Nā ipſa eadē ſapiētiæ dea
& omniū artiū inuentrix appellatur:eo ꝙ teſte Seruio ſuper.ii.Virgilii æglogam:de capite Iouis eſt nata.
Vnde lanifices:fullones:tinctores:teſtriceſq; puellæ teſte Ouidio libro faſtorum.iii.eius feſtū religioſe cele
brabant.& ſubdit Ouidius:
Hanc cole:qui læſis maculas de ueſtibus aufers:
Hanc cole uelleribus:quiſquis ahæna paras.Et idē in.iii.de ſine titulo:Artifices in te uerte minerua manus.
Ob quod ſeruius ſuper tertiā æglogam:illi digitos conſecratos:ut genua Miſericordiæ dixit.Sed cū nihil
excellentius ſit ingenio:quo uniuerſa reguntᷣ:Et ipſa ex ingenio nata ſit:illi etiā arces hoc eſt rerū ſublimi
tates cōſecrari uoluerunt.Virgilius in Corydone:Pallas quas cōdidit arces Ipſa colat.Eius templū apud mi
leſios teſte Herodoto libro hiſto. primo:admirandum fuit:quod ab Aliatte uiro iniquo igne aſſumptū fu-
it.Apud quos ipſa Pallas Aſiſia uocabatur.
P alladiū cum duplici.l.&.i.latino ſcribitᷣ:atq; a Pallade deriuatᷣ:fuit in urbe troiana antiquiſſimū Palladis
ſignū e ligno cōpactum:mouens oculos:atq; haſtā:quā manu detinebat:ut dixit Seruius ſuper.ii.æneí.Nā
cū apud troiam in honorem Palladis arx:& in eius ſummo templū illi ædificaretᷣ e cælo cecidit: & locū ſibi
in eo templo ſtatuit:nōdū cooperta æde.moxq; ab Apolline datū fuit oraculū:eius ciuitatis futurū exitiū:
ſi id ſimulachrum extra mœnia portaretur.Quod Ouidius in.vi.faſtorum:eloquentiſſime proſecutus
eſt.Quo factum eſt:ut tempore belli troiani Vlyxes & Diomedes per cuniculos & cloacas arcē ipſam aſcen
derent:atq; occiſis cuſtodibus ſimulachrum ipſum aſportarent.hoc cum poſtea finito bello Diomedes
ipſe obtineret:ut Seruius atteſtatur: & Virgilius pro parte tangit: ac Varro in libris de familiis romanis
pleniſſime proſequitᷣ: & multis poſt caſibus iactaretur:oraculo monitus iuſſus eſt palladiū troianis reſtitu
ere.Quod cum implere cuperet:tranſeunti Aeneæ ad italiam illi offerre conatus eſt:quē cum ſacrificanteꝫ
uelato capite cōperiſſet:ne ſacrificii ordinē irrumperet:alteri ex troianis obtulit:atq; Nautes quidā illud
accæpit.Vnde Mineruæ ipſius ſacra nō iulia gens habuit:ſed nautarū.hinc Virgilius libro æneí.v.ait:Vnū

tritonia pallas Quē docuit. Alii eodē referente Seruio:dicūt a troianis tempore belli:intra ſtructū parietē
abſconditum:& tempore belli Mithridatici cōpertum:atq; a Fimbria romano romam delatum: quod ab
unico tantū ſacerdote cuſtodiri conſuetum fuit. Vnde Lucanus:Tritoniam ſoli cui fas uidiſſe mineruam.

P allene cū duplicato.l.ſcribit̄:regio ē in litoribus macedoniæ iuxta ſithoniā & themopontū:ut oſtēdit Hero
dotus libro hiſto.vii.in qua has eſſe ciuitates enarrat:Potidæā cum.t.exili &.i.latino:& in penultima cū.æ.
diphthongo: Aphytiam cū.y.græco in ſecūda:&.t.exili atq;.i.latino in penultima: Neapolim: Aegam cū
æ.diphthongo in prima:Therabū cum.th.aſpirato:Scienā cū.c.exili &.i.latino:Mendam & Sanā:hanc fu
iſſe patriā Protei oſtendit Virgilius in.iiii.georg. cū ait:Hic nunc æmathiæ portus patriamq; reuiſit Palle
nem.Nec de ciuitate pallene:quā eſſe in achaia Plinius in.iiii.naturalis hiſto.dixit intelligere potuit Virgi
lius:quia dixit æmathiæ.i.macedoniæ portus:& nō achaiæ:quæ longe ſatis a macedonia diſtat.

P alillogia cum.i. latino utrobiq;:& duplicato.l.poſt.i.& ante.o.ſcribit̄:dici poteſt reduplicatio.Nā cōponi
tur ex palim quod eſt iterum:& logia ſermo.

P almyra cum.y.græco ſcribit̄:urbs fuit aſſyriæ:de qua Plinius in .v. naturalis hiſtoriæ ſic ait: palmyra urbs
nobilis ſitu diuitiis ſolo:& aquis amœnis uaſto undiq; ambitu arenis includit agros.ac uelut terris exēpta
a rerū natura priuata ſorte inter duo imperia ſumma romanorū parthorūq;:& prima in diſcordia ſemp.

P almyreni cum.y.græco in antepenultima ſcribitur:ciues ſunt palmyræ.

P amphilus cum.i.latino ſcribitur:nomē eſt uiri propriū:quod interpretari libet totus amans. Nam πᾶν to
tū dicit:& φιλων amans : uel φιλοσ amicus.ita ut totus dicatur amicus. Quo nomine teſte Quintiliano
fuit pictor quidam eximius:qui multa ratione depinxit.

P amphylia ſecūda cum.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:regio eſt minoris aſiæ inter ciliciam & ſy
riam.ab hac mare illi adiacens pamphylicum nominatur:atq; eadem litteratura ſcribitur.

P amiſus cum.i.latino ſcribitur:eſt teſte Herodoto in libro hiſto.vii. theſſaliæ fluuius: unus ex quinq; princi
palibus:ut in dictione theſſalia uidebimus.

P anætoliū ſecūda cū.æ.diphthōgo:ſequēs cū.t.exili:penultima cū.i.latino ſcribit̄:ē teſte Plinio in libro.iiii.
naturalis hiſto.mons maximꝰ in ætolia:q̄d eiꝰ dictiōis cōpoſitio indicat. Nā pan totū & maximū deſignat.

P anætius ſecunda cum.æ.diphthongo:penultima cum.t.exili:&.i.latino ſcribitur: fuit ſtoicæ ſectæ philoſo
phus.Quem Cicero in libris officiorum eſt imitatus.

P andecta cum.c.&.t.exilibꝰſcribitur:nomen eſt cōpoſitum a πᾶν:quod eſt totum:& participio eius uerbi
δέχομαι :quod eſt capio:quaſi omnia inter ſe comprehendens.

P andion cum.i.latino ſcribitur:fuit Erithei regis athenarum filius:cui ſucceſſit in regno:quod quadraginta
annis teſte Euſebio tenuit. Vnde ait Martialis in primo:Quod nec cecropiæ dānent pandionis arces.Nec ſi
leant noſtri prætereantq; ſenes.hic cū adiutorio Terei regis Tracum fugit regē pōti qui athenas obſederat
in cuius meritum Pandion illi Prognē filiam uxorem dedit: ut oſtendit Ouidius in.vi.metamorph . libro.

P anchaia cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur.regiuncula eſt ſabææ in arabia:que tota arenoſa eſt: & in qua
arbores ſponte natæ tus emittunt. Virgilius in.ii.georg.Totaq; turiferis panchaia pinguis arenis.Nam in
primo dixerat:Solis eſt turea uirga ſabæis.

P anægyris ſecunda cum.æ.diphthongo:ſequēs cum.y.græco ſcribit̄:erant ſolennitates: in quibus & dii &
principes laudari conſueuerant. Vnde & panægyricæ laudationes illæ uocant̄:quæ romanis imperatiribꝰ
per annos dicebantur.

P angæum penultima cum.æ.diphthongo ſcribit̄:eſt teſte Plinio in.iiii.naturalis hiſtoriæ:thraciæ ꝓmontori
um beſſis cōterminum:& macedoniæ iunctum:ad cuius radices meſtus defluit amnis.& addit Herodotꝰ li
bro.vii.fodicinas argenti & auri in illo eſſe:atq; eius ſeptentrionalē partē pæonas inhabitare. &(ut puto)
circa montē regio pangæa:cum dicat Statius in.x.thebaidos:Procumbunt inarata diu pangæa iuuēci. Et
componitur ex pan quod eſt totum:& γαῖον terra.

P aionium cum.i.latino ſcribitur:locꝰ eſt ſacer teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo: in mycale ciuitate io
niæ uerſus arcton:ab ionibus Neptuno heliconio publice dicatus:unde nomen aſſumpſit.

P anticapes cum.t.&.c.exilibus:atq;.i.latino ſcribitur:fluuius eſt ſcythiæ teſte herodoto in.iiii.hiſtoriarum:
quem quintum dicit eſſe ab iſtro:hoc eſt immediate poſt boryſtenem:cui ultimo cōmiſcetur.

P antagia cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:dictio eſt compoſita ex græco & latino:hoc eſt panta: quod eſt om
nia agitans.Nam fluuius eſt ſiciliæ:qui teſte Seruio ſuper.iii.æneidos:olim cum plenus incederet implebat
ſonitu pene totam ſiciliam.Ex quo quaſi ubiq; ſonitans dici uoluit.Sed poſtea cum Cereri quærenti filiam
obſtreperet: tacere eſt iuſſus numinis uoluntate.

P anſelinos cum unico.l.præcedenti.e.uocali:&.i.latino ſubſequente ſcribitur: & dicitur a noſtris pleniluni
um:uel conuenientius duobus uerbis plena luna exponitur. Nam componitur ex pan quod eſt totum: &
σελήνη:quæ eſt luna:deberetq; eſſe in penultima.e.ſed ut ſeruetur uox græcæ dictiouis(quæ tamen apud
accuratos non habetur in uſu)ponitur.i.uocalis.

P anteſilea ſecunda cum.t.exili:&.e.uocali: ſequens cum.i.latino ſcribitur:fuit amazonum regina: quæ Ori

thyæ ſucceſſit in regno. & teſte Iuſtino in.ii.epitomatum libro: contra græcos troianis fauens magnæ uirtutis bellicæ documenta monſtrauit.

P antomimus cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: deſignat ad uerbum rerum omniũ imitatorem. Nam componitur a πάντων. quod eſt omnium: & μιμοσ imitator: a uerbo μιμοῦμαι: quod eſt imitor. Nã hi in ſcænis perſonas per ſingulorum actuum ſimulationes oſtendebant. & ut refert Caſſiodorus in epiſtolis ſuis: Cum primum in ſcænam pantomimus inuitatus aduenerit: aſſiſtunt conſoni chori diuerſis organis eruditi ille compoſitis ſignis quaſi quibuſdam litteris edocet contuentiũ aſpectus: per quod non ſcribendo id facit: quod ſcriptura declarauit. Quin & idem chorus Herculem deſignat: & Venerem fœminã præſentat: & marem regem facit: & militem ſenem reddit & iuuenem: ut in uno credas eſſe multos tam uaria imitatione diſcretos. Nec hoc tamen agitabant ſine uariarũ ueſtium cõmutatione: ut uarias hominũ ætates & conditiones perſonarent. Quod Horatius ipſe oſtendit in libro epiſtolarũ primo epiſtola.vi.cum ait:

Chlamydes lucullus (ut aiunt)
Si poſſet centum ſcænæ præbere rogatus.
Qui poſſum tot ait? tamen & quæram: & quot habebo
Mittam: poſt pau lo. ſcribit ſibi milia quinq;
Eſſe domi chlamydum: partem uel tolleret omnes.

P anthera cum.th.aſpirato ſcribitur: nomen eſt animalis compoſitum ex pan quod eſt totaliter: & θηρη fera. nam animal ferum prorſus dicitur. & ut dixit plinius libro.viii.naturalis hiſto. in hyrcania: & in india abundant: minutis orbiculis ſuper pictæ habentq; in candido breues macularum oculos. & ſunt: qui tradant in armo pantheræ maculam ſimilem lunæ eſſe cauatam pari modo cum ea.

P anthus cum.th.aſpirato ſcribitur: fuit uir troianus ex primoribus urbis: ut oſtendit Homerus in.iii.iliados: & per ſynæreſim: ut apud græcos in ουσ diphth. profertur. Nam ſecundũ integrorum regulam apud illos in οσ deſinit: uidelicet πάνθοοσ: & in ου terminat genitiuum uidelicet πάνθοου. Quare & a noſtris integrũ declinat̃ hic Panthous huius panthoi: & ſimiliter per ſynæreſim: ut apud illos ſic πάνθουσ πάνθου: Sic apud noſtros hic panthus huius panthi. Virgilius i.ii.æneidos: Panthꝰ otriades arcis phœbiq; ſacerdos. Et in eodem ponit uocatiuũ in.u.cum ait: Quo res ſumma loco panthu? quã præhendimus arcem? Et puto illum fuiſſe filium Otrei fratris Hecubæ. & ratione iuſticiæ: & conſanguinitatis reginæ ad eiuſmodi ſacerdotium ſublimatum fuiſſe.

P apæ cũ.æ.diphthongo in ultima ſcribitur: aduerbium eſt admirandi: & deducitur a papas: qui eſt pater.

P apæus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur: quo nomine teſte Herodoto libro hiſtori. iiii. uocatur Iuppiter apud ſcythas.

P apyrus cum.y.græco ſcribitur: dicitur a noſtris iuncus: a nonnullis uero ſcirpus. Lucanus in.iiii. Conſeritur bibula memphitis cymba papyro. Et inde papyraceus: ut per imaginem papyraceã crematus eſt.

P aphlagonia ſecunda cum.ph.aſpirato: & penultima cum.i.latino ſcribitur: prouincia eſt minoris aſiæ: quæ teſte Solino cytoro monte conſurgit: ut in ea dictione uidimus. Eſt etiam inſignis loco ueneto: a quo teſte Cornelio nepote paphlagones in italiam tranſuecti mox ueneti dicti ſunt.

P araclitus abſq; aliqua aſpiratione: & cum.i.latino ſcribitur: quãq̃ potius.e.q̃.i.eſſe deberet: cũ apud græcos eo in loco habeatur.η. quod in.e.noſtrum uel.a. conuerti conſueuit: ſed ut eiuſmodi dictiones græcæ apud nos ſonus ſeruetur: ponitur.i.& dici poteſt acclamatus: uel aduocatus. Nam ex παρά præpoſitione componitur: quæ ad hic quoq; deſignat: & κλητοσ uocatus.

P aradiſus cum.i.latino: ſequente unico.ſ.ſcribitur. ſane apud græcos penultima habet. ei. diphthongum: ſed nos abiicientes.e.conſeruamus.i.productam: & dici poteſt latine pomariũ: dum pro horto conſito pomis accipitur: ut late in dictione hortus explicauimus. Nam ſunt horti olerum: & horti non olerũ: ſed arboribus conſiti: & uoluptatis gratia comparati. Eſt itaq; olus quæq; herba: qua ueſcimur. & inde olitor ille dicitur: qui hortum olerum exercet. quem nonnulli hortulanum uocant.

P araſitus cũ unico.r.& unico.ſ.atq; i.latino &.t.exili ſcribit̃: ille dicit̃ ad græce dictiõis etymologiã: q aliorũ menſas & cibaria ſequitur. Nã ex παρα componitur: quod hic quoq; iuxta ſignificat: & σιτοσ: quod non ſolum frumentũ: ſed cibaria quæq; deſignat: hoc eſt teſte Iuuenale in.iiii.ſatyra: Vt bona ſumma putet aliena uiuere quadra: id eſt menſa. Nam ut hoc quoq; conſequi poſſit: omnia ad uoluptatẽ eius: cuius eſt tractus nidore culinæ primo loquitur: omnia deinde aſſentatur. omnia illius facta ſimul: ac dicta laudat. nihil repugnat. omnia ſuffert: ut Iuuenalis in eadẽ ſatyra: Si potes illa pati: quæ nec ſarmentus iniquas Cæſaris ad menſas: nec uilis galba tuliſſet. Et (ut concludam) nihil uentris cauſa facere recuſat: in quo ſummũ bonũ conſtituit & horum non parua erat copia in domibus principum. uerũ & paraſitus nõnunq̃ pro illo accipitur: qui ſimplicibus uerbis riſum ab audientibus captat: ut idem Iuuenalis: Ad menſas quotiens paraſitꝰ uenerit infans. & a paraſito formatur paraſitaſter: qui quidem non paruus eſt paraſitus (ut nõnulli putauerunt) ſed imitator paraſitorũ. aliter enim non diceretur a comico paraſitaſter paruulus. Nanq; huiuſmodi diminutiua quæ terminantur in aſter: imitationẽ potius: q̃ diminutionẽ ſignificãt: ut apud.M. Tullium ꝑ

Varено:Euritius hic noſter antoniaſter eſt.Et ad Atticum libro.xii. Omnino ſolet eſſe fuluiaſter.i.Antonii Fuluiiq; imitator.

P arabola cum unico.l.ſcribitur:& ſecundum meram ſignificantiam dictionũ ualet dici iuxta ſententiã.Nam componitur ex para:quod indicat iuxta:& βουλὴ ſententiã: quaſi rerum diſſimilium comparatio. Vnde ait Quintilianus: Parabola (quam Cicero collationem uocat)longius res:quæ parentur repetere ſolet:ut tam fortiter periit apud hipponem Scipio:q̃ utiq; apud utinam Cato.

P aradoxa cum.x.conſonante ſcribitur:& a nonnullis iuxta ſententiam interpretatur.ab aliquibus uero inopinabilia traducuntur.Nam utrumq; para:ſcilicet præter & iuxta deſignat:& doxa opinionem fidemq; & ſententiam dicit.Vnde paradoxa Ciceronis electas ſententias interpretari poſſumus.

P aragogon cum duplicata ſyllaba ſcribitur:habetq; accentum in antepenultima: & dici poteſt deriuatiuum ut florea rura campiq; uirentes.quod ſatis criſpa flexione deriuauit Horatius ab albeo albicant:cum ait in primo carminum:Nec prata canis albicant pruinis.

P aradigma cum.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris exemplum dicti ſcilicet uel facti alicui⁹:ut Virgilius in primo æneidos:Antenor potuit mediis elapſus achiuis Illyricos penetrare ſinus.& reliqua: & fieri conſueuit modis tribus:ut a pari Virgilius in eodem libro: Ac ueluti magno in populo cum ſæpe coorta eſt Seditio. & ea alia quæ ſequuntur.A maiore ad minus:ut idem:

Qualiter expreſſum uentis per nubila fulmen.

A minore ad maius:ut idem:

Si potuit manes arceſſere coniugis orpheus

Threicia fretus cithara fidibuſq; canoris.i.inſtrumento inanimato.Ergo & multomagis ego pietate.

P aralyticus tertia cum unico.l.&.y.græco:penultima cum.t.exili &.i.latino:ultima cum.c.exili ſcribit̃ denotat apud nos diſſolutum.Nam a παραλύω deſcendit:quod eſt diſſoluo.atq; eodem modo paralyſis.

P aranymphus cum.y.græco ſcribitur: dicitur ab Hieronymo:& quibuſdam aliis doctiſſimis moderniorib⁹ pronubus.ab antiquis uero auſpex.Nam quia antiqui pro nuptiis celebrandis auſpicium capere ſolebant: qui præerat huic rei pro parte uiri a græcis paranymphus:a noſtris auſpex dicebatur.ut Lucanus: Contenta eſt auſpice bruto.Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris:Veniet cũ ſignatoribus auſpex.Plautus in Curgulione:Vltro ibit nuptũ:non manebit auſpices.Et ut auſpex ꝑ parte uiri Sic & pronuba pro ꝑte mulieris adhibebat̃.Itaq; cũ apud chriſtianos auſpicia mĩme capt̃et̃:adhibẽt̃ ſacerdotes:q & ꝓnubi a noſtris uocat̃.

P aradiaſtole cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:dici poteſt per dilationem.Nam tunc quoq; fieri dicimus cum rem noſtra interpretatione dilatamus:atq; aſtutum ſapientem uocamus:prodigum dicimus liberalem. temerarium fortem.& ſimilia.

P aragoge cum unico.r.ſcribitur:poteſt dici deductio:ut admittier pro admitti.

P aronomaſia eodem modo ſcribitur:dicitur a Cicerone agnominatio.Nam tunc quoq; fit cum aliquod nomen ex alio in ſignificatione diſtante apte conficitur:ut Terentius:Iam inceptio eſt non amantium: ſʒ amẽtiũ.Similiter abire an obire te conuenit.

P araſceue cum.e.exili:ſequẽte.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:dici poteſt latine præparatio. Nã a παρασκευάζω quod eſt præparo deriuatur.

P arelyus cum.y.græco ſcribitur:fuit filius Merdyos filii Cyrii:& unus ex ducibus Xerxis: ut Herodotus libro hiſtoriarum.vii.oſtendit.

P arectateni abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo:gentes in media.

P arentheſis cum.th.aſpirato ſcribitur:dici poteſt a noſtris interpoſitio. Nam cõponit̃ ex para & en:quæ duo dicũt inter: & theſis poſitio.Virgilius ĩ primo æneі.Hic(tibi fabor eñ quãdo hæc te cura remordet)Lõgius & uoluens fatorũ arcana mouebo Bellũ ingẽs gerit italia: & in eodem libro ubi inquit: Aeneas(neq; enim patrius conſiſtere mentem:Paſſus amor)rapidum ad naues præmittit achatem.

P arnaſus cum unico.ſ.ſcribitur a nobis:licet a poetis græcis nõnunq̃ duplicetur: & ſcribatur parnaſſus: ſed ſæpius cum unico.ſ.uti nos conſueuimus: mons eſt non theſſaliæ: (ut nõnulli errantes aſſerunt) ſed aoniæ: quæ alpeſtris eſt pars boetiæ:unde aonides ſæpe muſæ dictæ ſunt:ut Iuuenalis:Cupidus ſiluarũ aptuſq; bibendis Fontibus aonidum.iuxta quem montem reguincula eſt phocidos inter thebas:ſcilicet & athenas:dicente Ouidio in primo metamorpho.Separat aonias attæis phocis ab aruis Terra ferax.& ſubdit: Mons ibi uerticibus petit arduus aſtra duobus:Nomine parnaſus ſuperatq; cacumine nubes.Et Lucanus libro.v. ait:Parnaſus gemino petit æthera colle.horum utiq; unus dicitur helicon:alter citheron: ut in ſuis dictionibus uidimus.Quin & helicon alio nomine cirrha cognominatus eſt:& citheron Nyſa.ẽ citheron Baccho ſacer non longe a thebis depreſſiorq; ac cirrha amplior:ut Lucanus in.v.Tu quoq; uix ſummã ſeductus ab æquore rupem Extuleras unoq; iugo parnaſe latebas.Helicon uero altior:& appollini cõſecratus.ſub quo monte:ut dixit Plinius:oppidum eſt delphi clariſſimum oraculo Appollinis:fonte caſtalio: & amne cephiſio præterfluente delphos:ut in ea dictione uidimus.Quin & inter eos colles uallis eſt: quæ pyrene uocat̃.

P aryſatis ſecunda cum.y.græco:ſequens cum ſimplo.ſ.ultima cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: fuit teſte Plu/

tarcho Cyri filia:& Artaxerxis mater.

Parmenides cum.i.latino ſcribitur:fuit philoſophus patria heleates: cui Plato nobile opus de principiis rerum inſcripſit.Quem Ariſtoteles arguere non ad mentem Platonis in libro primo de phyſico auditu conatur. hic(ut ferunt) primus terram globoſam:ac rotundam dixit.fuit & alter Parmenides orator.

Paros abſq; aſpiratione ſcribitur:inſula eſt una ex cycladibus:quæ candidiſſimū marmor gignit.A cuius candore dixit Virgilius in.ii.æneidos:Niueamq; paron.Ouidius in.iii.metamorph.

Hæret ut e pario formatum marmore ſignum
Spectat humi poſitus geminum ceu lumina ſidus.

Percemia ſecunda cum.œ.diphthongo:penultima cum.i.latino ſcribitur: dicitur a noſtris prouerbium : ut Virgilius in Mœri:Lupi mœrim uidere priores.

Parrhaſia cū duplicato.r.& ſecūda aſpirato:atq;.i.latino ī penultima ſcribitur:fuit arcadiæ nomē:Lycaonis patria.Unde eius filia Caliſto parrhaſis a poetis dicitur.Ouidius in.ii.metamorpho.Parrhaſis erubuit. idem in xvii.epiſtolarum heroidum.Quæq; micat gelido parrhaſis urſa polo.Comperitur etiā parrhaſius parrhaſia parrhaſium:pro arcadicus arcadica arcadicum:ut Virgilius:Parrhaſio dictū panos de monte lycei.

Parrhaſius eodem modo:ut ſuperior dictio ſcribitur:& ſubſtantiuū nomen eſt:ac proprium:fuit teſte Plinio pictor ſua ætate ſummus:hoc eſt quinta & nonageſima olympiade.Et(ut.xxxv.naturalis hiſto.rettulit)fuit epheſi natus.Hic(ut idē auctor proſequitur)primus ſymmetria picturæ dedit:primus argutias:uultus elegantiam:capilli uetuſto more confuſi artificium in lineis extraneis palmam adeptus.quod rarum etiam in ſucceſſu artis compertum eſt.Idem deſcendiſſe cum Zeuſide in certamen ab eodem auctore traditur: & cū Zeuſis detuliſſet uuas pictas tanto ſucceſſu:ut in ſcænam aues aduolarent: ipſe detuliſſe linteum auibus pictum traditur ita ueritate repræſentatis:ut Zeuſis alitum indicium timens afflagitaret: ſed tandem remoto linteo:& oſtēſa pictura:atq; intellecto errore palmam ingenuo pudore Parrhaſio conceſſit : quoniam ipſe aues fefelliſſet:Parrhaſius autem ſe artificem . Quod elegantiſſime Carolus arretinus noſter tetigit in elegia ad Poggium de Mercurio Cyriaci:cū ait:relinque uacuū aliquantiſper. At uero Quintilianꝰ in.xii. de inſtitutione arotoria:non ſimul eos fuiſſe dixit:ſed nō multum ætate diſtantes circa peloponneſia ambo tp̄a.Et ut ſubdit:cum Parrhaſio ſermo Socratis apud Xenophontem inuenitur.& ita omnia eum circūſcripſiſſe rettulit:ut legum latorem illum uocatum fuiſſe affirmet:quia deorum atq; heroū effigies quales ab eo traditæ:cæteri tanq̄ ita neceſſe ſit ſequuntur.Idem multa & admiranda pinxit:ut longo ſtilo in prænominato libro Plinius ipſe recenſuit.ſed(ut ait)nemo illo inſolentius uſus fuit gloria artis . Nam ſe principē artis appellabat:& eam a ſe conſummatam.ſuper omnia Apollinis ſe radice ortum.& Herculem:qui eſt lindi talem a ſe pictum:qualem ſæpe inquiete uidiſſet.

Parthia cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:hæc dudum pars fuerat orientalis ſcythiæ . Sed teſte Iuſtino in primo & quadrageſimo libris ex illis locis uenientes in aſſyriam exules:& illam occupantes de ſuo nomine parthiam uocauere.Nam (ut dixit)parthi lingua ſcythica dicuntur:qui apud nos exules uocitantur . Eſtq; illis ſermo ex ſcythico & medo cōmixtus.omnes equitare & ſagittare magna induſtria docent liberos. auri & argenti nullus eſt:niſi in armis uſus.ſinguli plures habent uxores.Nec illa delicta puniunt grauius adulterio.Ob quod fœminis nōn tantum cōmixtis uiris conuiuia interdicunt:ſed uirorum conſpectum apertū prohibent.Quare dixit Macrobius in ſaturnalibus:Parthi cum concubinis non coniugibus conuiuia ineunt:tanq̄ has in uulgus prodire & laſciuire deceat:illas non deceat.Unde Lentulus apud Lucanum in.viii. adeo libidinoſos dixit:ut reiecto pudore naturæ cum ſororibus & filiis cōmiſceantur.ait enim. Tot fœmineis complexibus unum.

Non laxat nox tota marem:iacuere ſorores
In fratrum thalamos:ſacrataq; pignora matrum.Hi pugnas admirabili ardore ineunt:ſed diu pugnare nō ualentes in fugam uerſi uictoriam ex ipſa reportant : dicente Virgilio in.iii.georg . Fidentemq; fuga parthum:uerſiſq; ſagittis.unde pluries magna damna romanis intulere.

Parthenope cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit una ex ſirenibus:ut in ea dictione uidebimus:a qua teſte Plinio & Solino ciuitas campaniæ:quæ nunc neapolis uocitatur cognominata fuit:quia eo in loco ubi conſtructa fuit tumulus eius fuerat parthenopes.Quo nomine Virgilius etiam uocitauit in.iiii.georg.cum ait: Illo uirgilium me tempore dulcis alebat Parthenope.Sed neapolim hoc eſt nouam ciuitatem Auguſtus eam inſtaurans dici maluit.Et denotat parthenope uirginem apud nos.unde & parthenopæus deducitur:quod a Virgilio nomen proprium in.vi.ænei.ponitur cum ait:Hinc inclytus armis Parthenopæus.

Parthenopæus cum.th.aſpirato ſcribitur de quo in præcedenti uidimus dictione.

Parthenius cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fluuius eſt paphlagonum:& teſte Plinio in ſexto carambi ꝓmontorio fatis proximus.caditq; in pontum:ut Orpheus in argonautica:& Herodotus in libro hiſtoriarū ii.monſtrauerunt.Eſt etiam parthenius mons arcadiæ(ut ſcribit Pomponius)a uirginibus: quæ illic uenari conſueuerant ſic quoq; cognominatus.Virgilius in gallo:Non me ulla uetabunt Frigora parthenios canibus circundare ſaltus.Nam partheus græce uirgo latine dicitur.

P aſcha cum.ch. aſpirato ſcribitur: & græcum eſt uocabulum a πάσχομαι uerbo græco: quod latine eſt patior deductum: cum eo tempore & agnus & Chriſtus paſſus fuerit. At hæbraice phaſe dicitur: qui eſt tranſitus filiorum iſrael ex ægypto.

P aſyphe ſecunda cum unico.ſ.&.y.græco ſcribitur: fuit Solis filia: & uxor Minois regis cretæ: materq; Ariadnes & Phedræ: atq; Minotauri: quem ex infami amore tauri progenuiſſe dicunt poetæ. De quo Virgiliꝰ in ſileno: Ouidius in primo de ſine titulo: & in ſecundo de arte amādi: atq; in metamorphoſeon libro .iiii. plura ſcripſere.

P aſithoa ſecunda cum unico.ſ.&.i.latino: ſequens cū.th.aſpirato &.o.uocali ſcribitur: fuit una ex nymphis filia Oceani & Tethyos: ut dixit Heſiodus in theogonia.

P atella & patina abſq; aſpiratione ſcribuntur: & a græco uerbo: quod eſt πλάττω: ideſt fingo nōnulli deriuari uolunt. Alii uero a πλατεῖα: quæ eſt latitudo deducunt. alia latina putāt: & a pateo pates deriuari uolunt. uas eſt latum & condiendis obſoniis aptum.

P atina cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: ut uidimus in præcedenti dictione: habetq; accentum in prima. eius uſus mirabiliter romæ creuit: ita ut dicat Plinius in.xxxv.naturalis hiſto.libro: Hos cum in una Aeſopi tragœdiarum hiſtrionis patina auium diceremus ſexcenta ſextertia ſtetiſſe: non dubito indignatos legentes. At Vitellius in principatu ſuo decem talentis condidit patinam: cui faciendæ fornax in cāpis ædificata erat quoniam eo peruenit luxuria: ut etiam fictilia pluris conſtiterint q̄ myrrhina.

Quare in domitiani dedecus Iuuenalis inquit:
Debetur magnus patinæ ſubituſq; prometheus
Argillam atq; rotam citius properare. ſed ex hoc
Tempore iam Cæſar figuli tua caſtra ſequantur.

P atera cum.t.exili ſcribitur: cum pro ciuitate ponitur lyciæ: habet accentum in prima. in hac ſex menſibus anni dabantur Apollinis reſponſa. Vnde lyciæ ſortes dictæ ſunt: ut uidimus in dictione lycia. Cum uero pro uaſe ponitur: habet ſuper penultima accentum ut Virgilius in georgicorum.ii. Hic laticis qualem pateris libamus & auro.

P atizites abſq; aliqua aſpiratione: & cum.i.latino ſcribitur: fuit perſa magus: quē Cambyſes apud perſas p̄fectam reliquerat. hic Smerdim fratrem ſuum ſimilem Smerdi fratri Cambyſis perſarum regem declarauit ut uidebimus in dictione Smerdis: & in dictione Praxaſpes.

P aticus cum.c.&.t.exilibus: atq;.i.latino ſcribitur. ſane hæc dictio & uerbū patior: a quo deriuatur originē a græco quod eſt phatos traxerunt: quod cum.th.aſpirato ſcribitur: & paſſionem perturbationemq; & patientiam denotat. Vnde pathiticus: ideſt paſſiuus cum ſecunda aſpirata deducitur: a quo per ſyncopam nos eam ſyllabam deducentes abſq; aliqua aſpiratione paticum dicimus. Quo Iuuenalis pro ea paſſione: qua quis ſeipſum ſtuprari paſſus eſt: utitur: ut ille tenet ſpeculum patici geſtamen othonis. Nam (ut ait Suetonius) Otho a prima adoleſcentia fuit prodigus: ac procax adeo: ut ſæpe flagris obiurgaretur a patre. Deinde uero poſt patris mortem: libertinam aulicam gratioſam: quo efficacius ſe coleret: etiam diligere ſimulauit: quāuis anum ac pene decrepitam: per quā inſinuatus Neroni facile ſummū inter amicos locum tenuit congruentia morum. quod initium fuit affectandi imperii: dicente Iuuenale: Cum te ſubmoueant qui teſtamenta merentur Noctibus. in cælum quos euehit optima ſummi Nunc uia proceſſus uetulæ ueſica beatæ: ideſt diuitis. Et (ut pergit Suetonius) Vt uero quidam tradunt & conſuetudine mutui ſtupri. Quod Iuuenalis tetigit: cum ait: patici Othonis. unde in ſatyra Neuole inquit: Nunq̄ paticus tibi deerit amicus. at uero poſt mortem Neronis: cum ab imperatore Galba ſperaret adoptari in filium: & prælatum ſibi Piſonem cerneret: curauit Galbam occidere & Piſonem atq; iperiū occupare: quod diebus nonogintaq̄nq; optinuit Nam cum uitellio decertans: & tribus mediocribus præliis apud alpes citraq; placentiam uictor: nouiſſimo maximoq; apud bebryacum fraude ſuperatus. Bebryacum oppidum fuit inter Veronam & cremonā quæ nunc dicitur Labina: Quo effectum fuit: ut unico ictu infra leuam pupillam ſeipſum occideret: trigeſimo octauo ætatis ſuæ anno. Hic teſte Suetonio mundiciarum fuit pene muliebrium: & uulſo corpore faciē quotidie raſitare: ac pane madido linire conſueuerat. & ut aiunt (inquit Suetonius) ſpeculum ſemper ſecum geſtabat: etiam dum ciuile bellum contra Vitellium gereret: ut in eo quotidie ſe proſpicere poſſet. Quod tangens Iuuenalis contra molles: & effœminatos ſui temporis uiros inquit: Ille tenet ſpeculum: ſcilicet in morem fœminæ cum ſe pingit & ornat. & deriuatur a ſpecio ſpecis: quod non eſt in uſu: a quo ſpeculum: & per ſyncopam amota ſyllaba.ci.euphoniæ cauſa dicitur ſpeculum. & ſubdit appoſitiue Patici geſtamen othonis. diciturq; geſtamen a gerendo. ut Virgilius in.iii.æneidos: Clypeum magni geſtamen abantis. Et pergit Iuuenalis ironice loquens in ipſius Othonis molliciem: Actoris arunci ſpolium: hoc eſt erat ne id ſpeculum quod ſecum in ciuili bello gerebat Otho: forſitan ualida illa Turni rutulorum regis haſta: quæ ſpolium fuerat Actoris arunci uiri fortiſſimi: ironice id eſſe affirmat. Nam (ut refert Virgilius in.xii.) cum ſe Turnus in bello contra Aeneam armaſſet:

Exin quæ mediis ingenti annixa columnæ

Aedibus aſtabat ualidam ui corripit haſtam
Actoris arunci ſpolium:quaſſatq; trementem
Vociferans nunc o nunq; fruſtrata uocatus
Haſta meos.& reliqua:quæ proſequitur.Vnde poeta ille lepidiſſimus locum ironice accæpit.

Patrees cum.t.exili & duplicato.e.ſcribitur:quin & pharees:qui teſte herodoto libro hiſtoriarũ primo populi erant achiuorum.

Patiramphes cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto in ſeptimo uir perſa:& Xerxis auriga.

Pauſania cum.i.latino ſcribitur:& apud græcos in.ſ.terminatur:fuit lacedæmonius uir magnus:ſed in omni genere uitæ uarius.& ut uirtutibus eluxit:ſic uitiis eſt obrutus.Nam iſto duce teſte Thucydide Mardonius Satrapes natione medus:& perſarũ regis gener manu fortis & conſilii plenus: cum ducentis milibus peditum:quos uiritim legerat:& uiginti equitũ:haud ita magna manu græcia prorſus fugatus eſt:atq; in eo cecidit prælio.Qua uictoria elatus Pauſania plurima peruerſe ægit.& cum cætera pari fœlicitate confeciſſet: adeo elatus eſt:ut in ſui libidinem patriam prodere:& totam græciam perſarum regi ſummittere conaret̃ In quibus cum depræhenſus fuiſſet:& per adoleſcentem Argilium:quem ille amore uenereo amabat res ꝓderetur:turpem mortem a ſuis ſubire coactus eſt.Alius fuit macedonius adoleſcẽs Cereſtis filius:& ab Oreſte inclytum genus trahens: qui cum ſemel malignitate cuiuſdem a multis ſtupratus eſſet:nec uindictam a Philippo rege macedoniæ impetrare ualuiſſet:qui rem quoq; ipſam ridere conſueuerat:regẽ ipſum Philippum interemit.& ut multi ferunt conſentiente ac uolente Olympiade regis uxore:& Alexandri magni genitrice:ut late omnia Iuſtinus in.ix.epitomatum libro proſecutus eſt.

Pedaſus cum.e.abſq; diphthongo:& unico.ſ.ſcribitur:fuit teſte Homoro in.vi.iliados Bucolionis maximi filiorum Laomedontis filius.Fuit etiam eodem nomine atq; eadem ſcriptura ciuitas in agro propinqua pylo uini abundantiſſima:& ſub dominio Agamemnonis:ut idem poeta in.ix.iliados libro demonſtrauit.

Pedæus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribit̃ a noſtris:a græcis uero poetis nõnunq; inter.d.& diphthõgum.æ.interponitur alterum a:& dicitur pedaæus.Fuit teſte Homero in.v.iliados: filius nothus Antenoris qui in bello troiano a Megephylide interfectus fuit.

Pegaſus cum.e.abſq; diphthongo:& unico.ſ.ſcribitur:equus fuit allatus natus ex ſanguine Meduſæ:qui ad montem parnaſum aduolans:cum terram ungula pedis effoderet:πηγην:hoc eſt fontem produxit: a quo ipſe pegaſus cognominatus eſt.Cuius rei fabulam Ouidius in.iiii.metamorphoſe.libro:Lucanus in.xi. Et Iginius in aſtronomia poetica deſcripſerunt: quæ ab omnibus breuiter compræhenſa talis eſt: Phorcus ex Cetho coniuge tres habuit filias eximiæ pulchritudinis:Euryalem Sthenionem:& Meduſam omnium maiorem natu.Nõnulli addunt & quartam:uidelicet Scyllam.Has tenuiſſe dicit Pomponius Mela inſula gorgades in oceano æthiopico poſitas.Vnde & nos illas gorgones dictas putamus.Fingunt deinde poetæ has ipſas ſorores unicum tantum habuiſſe oculum:quo emergente caſu ſingulæ pro libito utebantur.Vnde & nõnulli putant ſapientem quendam fuiſſe:cuius conſilio ſingula regebantur. Et ulterius addunt poetæ:ꝙ cum die quadam Meduſa ſola circa litora uagaretur:a Neptuno uiſa:& amata fuit:qui illam fugientem pſecutus eſt:donec iam feſſa in templum refugit Palladis: in quo ardens deus illam compreſſit. Sed turbata Minerua(ne ignominia templi maneret inulta)crines ipſius Meduſæ mutauit in angues:quia Neptuno per capillos maxime placuerat.fecitq; ut omnes Meduſam aſpicientes uerterentur in lapides. Quod ob ſtuporem admirandæ pulchritudinis fictum uoluit ſeruius.Hanc deinde dormientem Perſeus Iouis & Danaes filius accæptis Mercurii tallaribus:eiuſq; falcato enſe:& ſcuto Palladis chryſtallino: per quod illam impune aſpicere poſſet:uno ualidiſſimo ictu peremit. Ex cuius cruore mox fingitur natus pegaſus allatus equus. Qui inde uſq; ad heliconem collem peruolans:& pede humum fodiens:heliconem ſeu pegaſeum fontem eduxit muſis ſacrum.Quod ideo fictum puto:quia cum perſeus illam deuicerit:eius opibus fretus:præclara multa peregit.Nam & Atlantem mauritaniæ regem: & aphricam totam ſubægit: græciãq; expugnauit Ita ꝙ ſãguine:hoc ẽ diuitiis Meduſæ ciꝰ fama uſq; adeo creuerit:ut poetis græcis materiã fabulãdi pſtiterit.

Pelamys cũ unico.l.&.i.græco.ſcribit̃:genꝰ ẽ piſcis:q(teſte Plinio ĩ.ix.naturalis hiſto.)mira celeritate adoleſcit & pcipue in põto ob multitudinẽ amniũ dulces inferẽtiũ aquas.cõſueuerũtq; in uaſis ſaliri: ut etiã oſtendit Iuuenalis in ſatyra Et ſpes & ratio quũ ait:Quod uocis preciũ:ſiccus petaſunculus & uas pelamydum.

Pelagi cum.e.abſq; diphthongo:& unico.l.ſcribitur:populi fuerunt:qui prius dicti ſunt theſſali:Et pelaſgia quæ prius dicebatur theſſalia:ut Ariſtotelis grãmatici gloſula in Homerum expoſuit.

Pelaſgus eodem modo ſcribitur:atq; etiam nomen uiri proprium fuit filiuſq; Teudamantis: ut Homerus in ii.iliados oſtendit.

Pelectronium cum unico .l.& abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur: fuit oppidum theſſaliæ: de quo in dictione centauri uidimus.

Pella cum duplici.l.ſcribitur:ciuitas eſt in macedonia:ut dixit Liuius libro ſexto de ſecundo bello punico: & in litore maris ægæi:ut oſtendit Herodotus in.vii.Quam pomponius dixit maxime illuſtrari alumnis philippo & Alexãdro eius filio.Nam in ea Alexãder natus dicit̃.Vnde dixit Iuuenalis ĩ ſatyra Omnibꝰ ĩ terris:

Vnus pellæo iuueni non ſufficit orbis:ideſt Alexãdro:qui deinde babylone morbo uinolentiæ(ut dixit Solinus quãq̃ alii ueneno affirment)conſumptus eſt. Philippus uero ægis a Pauſania : cum ſpectatum ludos iret:iuxta theatrum occiſus fuit:qui ſimiliter pellæus a poetis eſt uocatus: ut Lucanꝰ in.x.Illic pellæi proles ueſana philippi.& fuit pella ciuitas exigua:ut idem poeta oſtendit:cũ ait:Exiguæ ſecura fuit ꝓuincia pellæ.

P eleus cũ unico.l.ſcribitur:fuit Aeaci regis & Aeginæ filius maritus Thetidis:& pater Achillis. de quo plura Ouidius in.xi.metamorphoſeos proſecutus eſt. Et a Peleo pelides dictus eſt Achilles.Idem in.viii. epiſtola heroidum:Pelides utinam uitaſſet apollinis arcus.

P elias cũ unico.l.&.i.latino ſcribitur:fuit Neptuni filius ex Tyro nympha filia Salmonei regis.hæc fuit uxor Crithei:cui Aeſonem genuit patrem Iaſonis.Sed timens Pelias Iaſonem ex quodam oraculo reſpõſo perſuaſit illi:ut colchos pro aureo uelere pergeret:putans illum in ea expeditione deficere.

P ellex cum.e.abſq; diphthongo:& duplicato.l.ſcribitur:nec græcum eſt(ut oſtendemus:& multi aſſeruerũt) ſed latinum. Apud antiquos uero Maſſurius iuriſconſultus Paulo teſtante ſcribit libro memorabilium eã habitam quæ cum uxor non eſſet:cum aliquo tamen uiuebat: quam nunc uero nomine amicam paulo honeſtiorem concubinam appellari.C.Flaccus libro de iure Papyriano ſcribit pellicem nunc uulgo uocari: q̃ cum eo:cui uxor ſit corpus miſceat. Quoſdam eam:quæ uxoris loco ſine nuptiis in domo ſit: quam græci παλλάκην uocant.Ego hos omnes uere ſenſiſſe & dixiſſe arbitror.Sed de hoc ammonendi uidemur: Pellicem apud oratores & poetas eam demum haberi : quæ cum eo cui uxor eſt corpus miſcet . Ita ut non uiri pellex:ſed uxoris dicatur.Ouidius in primo metamorphoſeon loquens de Iunone:

Protinus exarſit nec tempora diſtulit iræ:
Horificamq; oculis animoq; obiæcit herinnym
Pellicis argolicæ:ſtimuloſq; in pectore cæcos
Condidit:& profugam per totum terruit orbem.

Sic Iuno pellices ſuas ſemper proſequitur:quæ ſibi uxori Iouem præripuerant. At uero Liuius in.xxxv.ab urbe libro:cum de Alexandro loqueretur qui Apellem dilecta cõcubina donauit:& tunc cælebs Alexander eſſet:maluit uocabulo græco uti:quã ueteri latino.Ita autem ait:nanq; cum dilectam ſibi ex pellicibus ſuis præcipue nomine Campſacem undam pingi ob ammirationem formæ ab Apelle iuſſiſſet.Quo fit ut opiner Curtium:& cæteros ſcriptores: cum de concubina cælibis hominis loquuntur:potius pallacem græcæ:q̃ pellicem latine dixiſſe. Quod ſi ſecus reperire contingat:culpa potius librariorum uitiatum fuiſſe puto:q̃ ſic quoq; deſcriptum.Eodem modo Iuſtinũ ſcripſiſſe reor:cum ait:anaſtaſiam pallacem fuiſſe Cyri.Ita cum ad uirum referat non pellicem: ſed pallacem potiꝰ dixerit.Vnde Suetonius de Veſpaſiano loquens pallacarum nomine græco:non pellicum latino locutus ẽ Et inde pallaciam fallaciam:& pallacem fallacem dictum puto.Virgilius in.iiii.georg. Verum ubi nulla fugam reperit pallacia uictus:In ſeſe redit.Videtur etiam dici pellex non tantum:quæ iam pellex eſt : ſed quæ olim fuit:ut Iuuenalis in.ii.ſatyra:Horrida quale facit reſidens in codice pellex. Nam horrida effecta expelli domo conſueuit.& miſero codice ſeu ſedili reſidens:dure lanam trahere ab egeſtate cogitur.& dicitur codex quaſi caudex.Virgilius in.ii.georgicorũ libro:Quin & caudicibus ſectis:pro codicibus.

P elion cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:mons eſt theſſaliæ ab orientali parte:ut oſtendit Herodotus in.vii.hiſtoriarum libro:& Lucanus in.vi.In huius ſummitate maxima ſunt pineta:reliquã uero partem quercus occupat.de quo etiam Ouidius in.v.faſtorum.

Pelion æmoniæ mons eſt obuerſus in auſtros:
Summa uirent pinu cætera quercus habet.

In hoc habitauit Chiron.fuitq; in illo cõuiuiũ Thetidis & Pelei.

P elopidas cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:fuit thebanus filius uir magni animi induſtriæq; & conſilii. Nam cum a quadam ciuium factione thebæ opprimerentur:& ſummas poteſtates illorum nõnulli gererent:alterius factionis principes partim interfecerunt:alios in exilium eiæcerunt: inter quos Pelopidas pulſus patria carebat.Hi omnes fere athenas ſe contulerunt:qui cum patriam pro uiribus recuperare niterentur:& tempus rei gerendæ cum his:qui thebis idem ſentiebant uiſum eſſet : duodecim coierunt adoleſcentuli ex his : qui exilio erant mulctati:quorũ Pelopidas princeps erat.Qua paucitate percuſſa eſt non ſolũ aduerſarioꝝ factio:ſed lacedæmoniorum potentia.hi cum athenis interdiu exiſſent:ut ueſperaſcente die thebas poſſent peruenire: cum canibus exierunt uenatricibus rætia ferentes ueſtitu agreſti . Qui cum tempore ipſo : quo ſtuduerant perueniſſent:domum Charonis deuenerunt:a quo & tempus & dies ſtatutus fuerat. Nã eo die maximi magiſtratus ſimul conſueuerant epulari: nec tanta calliditate id adoleſcentes conficere ualuerunt quin nunciatum eſſet auribus magiſtratuũ thebanorum exules in urbem ueniſſe.Sed illi uino epuliſq; deditis uſq; adeo deſpexerunt:ut ne quærere quidem de tanta re laborarint. Quin & uni ex magiſtratibus ex athenis allata fuit epiſtola:in qua omnia de profectione exulum perſcripta erant: quæ cui iam accubanti in conuiuio eſſet reddita:ſicut erat ſignata ſub puluinum ſubiiciens : in craſtinum inquit differo res ſeueras. At illi omnes cum iam nox proceſſiſſet:uinolenti ab ipſis exulibus duce Pelopida ſunt interfecti:& thebaꝝ patria liberata.Sed hæc & reliqua omnia Plutharcus in eius uita:& nõnulli alii proſecuti ſunt.Quæ qui legere uoluerit locum noſcat:ubi legere poſſit.

Pelorus cum unico.l.ſcribitur:mons eſt ſiciliæ ad italiā uergens:a qua teſte Martiano intermedio fretū mille quingentis paſſibus ſeparatur. Et a peloro gubernatore nauis Hannibalis ibidem ſepulto cognominatus dicitur a Saluſtio in Valerio de temeritate.Quod ſeruius ſuper.iiii.æneidos confirmare uoluit:dicens ſe legiſſe ante illum pelorum dictum eſſe.

Pelops cum unico.l.ſcribitur:fuit Tantali regis phrygum filius. Cuius pater cum deorū diuinitatem tentare uellet:cæſum filium comedendū illis appoſuit:a cuius eſu cum cæteri ſe abſtinerent:ſola Ceres guſtauit: & illius humerū comedit.Sed cū cōuenienti pœna Iuppiter Tantalū demulctaſſet:uoluiſſetq; Pelopem reuocare ad uitam:eburneū illi humerū infixit.Quod tangens Virgilius in.iii.georg.inquit:Humeroq; pelops inſignis eburno. Hic idem cum in græci regionibus deinde regnaret:peloponneſum cherroneſon a ſe nominauit.Quin & deinde piſas in tuſcia cōdidiſſe nōnulli affirmant Virgilium inducentes:qui ait in.x.æneidos:hos parere iubent alpheæ ab originepiſæ:Vrbs hetruſca ſolo.Alii uero non piſam tuſciæ: ſed alpheam illum condidiſſe uolunt.a qua hoc eſt ab eius colonis:& ea quæ eſt in tuſcia originem traxit.& a Pelope pelopeia pro fabula pelopis a Iuuenale deducitur in ſatyra:quæ incipit Et ſpes & ratio:cum ait: Præfectos Pelopeia facit philomena tribunos.Nam cum poetæ pauperes & imponētes eiuſmodi intactas fabulas donaſſent Paridi Pantomimo:qui potentiſſimus in palatio Domitiani euaſerat:& ille pro ſuis oſtenderet:largiebatur illis in recōpenſam tribunatus & præfecturas.

Peloponneſus cum ſimplo.l.atq; ſimplo.p.& ſimplo.ſ.quin & duplicato.n. ſcribitur: regio eſt teſte Plinio in iiii.naturalis hiſto.pene inſula:haud ulli terræ nobilitate poſtferenda:inter duo maria ægæum & ioniū:platani folio ſimilis.Et ut in priori dictione uidimus:a Pelope rege denominata:cuius indicium notū eſt. Nam dicit' quaſi Pelopis νῆσος:id eſt inſula.Vel ut alii uolunt πελόπων:id eſt denominatorū a Pelope:νῆσος inſula.Et ut ipſe Plinius rettulit propter anguloſos receſſus circuitus quingentorū ſexaginta trium miliū paſſuum colligitur.Quin ut infra idem colligit de arcadia tractans: Peloponneſo inquit in longitudinem promontorio maleæ ad oppidum rhegium corinthiaci ſinus cētū octuaginta miliaribus patet.At in tranſuerſum ab idile in epidaurum centum uigintiq;.Ab olympia argas per arcadiam nouem & quinquaginta. Ab eodem loco ad philonta:dicta menſura eſt.Et ut uidimus in dictiōe iſthmos:In ea ſtrictura: quæ cherroneſon efficit:ciuitas eſt corinthi medio interuallo colli applicata.Sed has ipſas anguſtias(ut ipſe rettulit Plinius)perfodere nauigabili alueo tētauere Demetrius rex.Cæſar dictator:Caius princeps: Domitius Nero infauſto(ut omnium exitu patuit)incæpto.

Peluſium cum unico.l.& cum unico.ſ.atq;.i.latino ſcribitur:unum eſt ex hoſtiis nili uerſus aſiam & arabiam quā ab ægypto diſterminat.Iuxta quod eiuſdem nominis ſtat ciuitas:ut oſtendit Plinius nepos in uita .M. Antonii.& Pomponius in primo inquit:Alexandria aphricæ eſt contermina:peluſium arabiæ.Nec longe a peluſio caſſius mons eſt:& delubrū Iouis Caſii.Atq; teſte Solino oſtracinæ locus Pompeii magni ſepulchro inclytus.Inde etiam idumæa incipit palmis opima.deinde ioppe:ut in ea dictione uidimus.Iuxta peluſium etiam teſte Seruio optima lens naſcitur.Quare catexochen dixit Virgilius in primo georg. Nec peluſiacæ curam aſpernabere lentis.

Peneus abſq; aliqua diphthongo a noſtris ſcribitur.græci uero in penultima habent ei:cuius nos.i. abiicietes ipſam.e.productam retinemus.Eſt theſſaliæ fluuius:qui ex una parte pindi iuxta gomphros naſcitur.Et ut ait Plinius in.iiii.naturalis hiſtoriæ:Interq; oſſam & olympum nemoroſa conualle defluens quingentis ſtadiis dimidio eius ſpatii nauigabilis:in eo curſu tempe uocant:quinq; milia paſſuum longitudinem ultra uiſum hominis attollentibus ſe dextra leuaq; leniter connexis iugis intus ſua luce uiridante. Hac labitur peneus uiridis calculo:amœnus circa ripas gramine:canorus auium concentu.arripit amnem orcon nec recipit:ſed olei modo ſupernatantem(ut dictum eſt ab Homero)breui ſpacio portatū: abdicat pœnales aquas dirisq; genitas argenteis ſuis miſceri recuſans.de quo uidimus in dictione orcus.

Peneleus cum unico.l.ſcribitur: fuit teſte Homero in.ii.iliados:unus ex quinq; boetiorum ducibus: qui ad troiam uenerunt.

Pentarchus cum.t.exili &.th.aſpirato ſcribitur: is dicitur qui quinq; uiris præeſt. Nam dictio compoſita eſt ex pente:quod eſt quinq;:& archos princeps.

Pentacontarchus ſola ultima aſpiratur.& is dicitur:qui quinquaginta præeſt.Nam πεντήκοντα quinquaginta dicuntur:& archos princeps.

Pentecoſte abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:nomen eſt deriuatum a πεντήκοντα:quæ ſunt quinquaginta & πεντηκοστή facitq; in genitiuo huius pentecoſtes.

Pentateuchus cum.t.exili utrobiq;:&.ch.aſpirato in fine ſcribitur:liber eſt quinq; uoluminum. Nam πέντε quinq;:& τεῦχος uolumen dicitur.

Pentathlum penultima cū.t.exili:ultimo cū.th.aſpirato ſcribit'.& cōponit' ex pēte:quod ē quinq;: & ἆθλον exercitamētū.Nā teſte Feſto genus erat exercitationis in his quīq; artibꝰ iactu diſci: curſu ſaltu iaculatiōne & luctatiōe.Dixitq; apud nos uocari qnquertiū.& apud Liuiū ipſos athletas quīquertiōes. Alii quinqtriū traduxere.Alii uero dixere quinquatria eſſe quinq; dierū exercitia Mineruæ cōſecrata:in cuius ſolennibus

habebantur dicente Ouidio in libro faſtorum:

Vna dies media eſt:& fiunt ſacra mineruæ:
Nominaq; adiunctis quinq; diebus habent.

Nec in his ſolum:quæ dixit Feſtus: ſed etiam in aliis quibuſda; artibus:ut etiam poetica & oratoria ſecundum ea: quæ uidimus in dictione Mauſolus. Iuxta quod loqui uidetur Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris cum ait:

Eloquium ac famam demoſthenis ac ciceronis
Incipit optare:& totis quinquatribus optat
Quiſquis adhuc uno partam colit aſſe mineruã.

Celebranturq; teſſe Feſto poſt quintum diem iduu; mẽſis.

Pentheus cũ.th.aſpirato ſcribit̃:& deducit̃ a πένθος:quod ẽ luctus. Nã fuit teſte Ouidio i.iii. metamorphoſeos:filius Echionis ex Agaue cõiuge filia Cadmi:q cũ Liberi patris ſacra aſpernaret̃:ira numinis a matre & ſorore ĩ furiã ſeu maniã uerſis lacerat⁹ fuit. Facitq; regulariter accuſatiuũ more græco ĩ ea: ſ; etiã ĩ um repit̃ Statius in ſecundo thebaidos: Pentheumq; trahens nondũ te præhendimus æquo Bacche genu. At uocatiuũ ſemper ab auctoribus Pentheu poſitum cõperi. Horatius in primo ſermonum: pentheu rector thebaꝝ.

Penthyllus cum.th.aſpirato:&.y.græco:atq; duplicato.l.ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.vii.filius Demonii:qui ex papho naues duodecim in adiutoriũ Xerxis eduxit:quas apud ſepiã exorta tempeſtate amiſit. Ipſe uero captus plura de exercitu Xerxis græcos edocuit.

Percope cum.c.exili ſcribit̃:ciuitas erat teſte Homero iuxta pontum:quæ troianis auxilia miſit.

Pergæa cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur: fuit tede Pomponio in primo:Dianæ cognomen: a perga oppido pamphyliæ accæptum:in quo memorabile templum habuit.

Periander cũ.i.latino ſcribit̃:fuit corinthius tyrãnus ex heraclidaꝝ gẽte patre Cypſelo. Hic Lyſidẽ duxit uxorẽ:quã Meliſſam appellabat. ex qua cũ duos filios ſuccæpiſſet Cypſelũ & Lycophronẽ:calũniis pellicũ obtemperãs:eã pregnãtẽ calcibus interemit. puerũq; Lycophrona matri iuſta ſoluẽtẽ abdicauit. atq; in corcyrã agi pcæpit:quẽ poſtea corcyrẽſes teſte Horodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii.iterfecerũt. Quo audito Periãder mærore cõfect⁹:obiit annos nat⁹ fere octuaginta:poſtq̃ tyrãnidẽ exercuerat ãnis q̃dragita. Hũc Ariſtoteles dixit fuiſſe unum ex ſeptẽ ſapiẽtibus græcæ. Plato negauit. Sed alteꝝ philoſophũ:alteꝝ tyrannũ eſſe dixit.

Periarchon ultima cum.ch.aſpirato ſcribitur:diciturq; latine de principiis. Nã περι præpoſitio dicit de: & ἀρχων principiis:licet genitiui ſit caſus:qui ablatiuo carent:pro quo & genitiuũ ponunt.

Peribolus cum.i.latino: & unico.l.ſcribitur:dici poteſt circuitus a περιβάλλω:quod eſt circumeo.

Perides cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:fuit athenienſiũ dux inclytus:philoſophuſq;:& orator inſignis:atq; Anaxagoræ diſcipulus. Rex itq; remp. athenienſium quadraginta annis mira prudentia. De quo late Iuſtinus in tertio ſuorum epitomatum libro eſt proſecutus.

Periclymenes ſecunda cum.i.latino:ſequens cũ.t.exili &.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero in.xi. odyſſeæ filius Nelei:& frater Neſtoris.

Periodus cum.i.latino ſcribitur:& componitur ex peri:quæ in compoſitione nõnunq̃ dicit circũ: & hodos: quæ eſt uia. Vnde nõnunq̃ interpretatur circuitus:aliquando ambitus: quandoq; compræhẽſio: nõnunq̃ circumſcriptio:atq; etiam quandoq; continuatio: a nõnullis amfractus:a quibuſdam etiã terminus ponit̃.

Perihermenias ſecunda & penultima cum.i.latiuo: tertia cum aſpiratione ſcribitur. quãq̃ ſint apud græcos dictiones duæ:& non una compoſita. & inſcriptio eſt ſubtiliſſimi cuiuſdam Ariſtotelis libri in dialectica facultate:quæ latine ſignificat de interpretatione. Nam peri præpoſitio cum genitiuo pro ablatiuo: quo carent græci dicit de:& hermenias interpretatione.

Percoſius ſecũda cũ.c.exili:ſequẽs cũ.ſ.&.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero ĩ ſecũdo iliados: troianoꝝ amicus:longe omnium doctiſſimus ſciẽtia diuinãdi futura. Cui⁹ filii fuerũt Adraſtus & Amphi⁹:quos neq; admirãda patris doctrina (ut dixit Homerus) neq; paterna ſollicitudine ſubtrahere a morte potuit:cũ eos retinere conaretur:ne ad troianũ bellum:ubi morituri erant:proficiſcerentur. Illi enim (nam ſic miſera neceſſitas fati trahebat) nec parere imperio:nec credere conſilio ſenis totiens monentis uoluerunt.

Peripleroma cũ.i.latino & unico.l.ſcribitur: dici poteſt ſupplemẽtũ. Id eni πλήρωμα deſignat. Et eſt figura cum aliqua particula in metro:uel etiam in eleganti proſa non propter ſenſum modo:qui abſq; illa integer ſtaret:ſed propter metrum ſeu ornatum additur:ut Virgilius in primo æneidos: Multum ille & terris iactatus & alto:ubi abſq; ille ſtaret ſenſus:ſed non metrum. Similiter Multa quoq; & bello paſſus. ubi duas coniunctiones naturaliter ſeparantes poſuit:unam ſcilicet metri neceſſitatẽ ſupplens. Quod frequenter fieri conſueuit.

Periphraſis cum.i.latino utrobiq;:&.ph.aſpirato ſcribitur: interpretatur a nonnullis circumlocutio. a Cicerone uero in dignitatibus ad Herennium dicitur circuitio: quæ ſecundum illum eſt oratio rem ſimplicem aſſumptam circumſcribens elocutione:ut Scipionis prouidentia carthaginis opes frægit: ideſt Scipio carthaginẽ. Virgilius in Tityro: Ouium teneros depellere fœtus: ideſt agnos. & in primo georgicorum: frumẽti herbam ideſt ſegetem. & in æneide: Et iam prima nouo ſpargebat lumine terras Tithoni croceum linquens aurora cubile: hoc eſt luceſcere incipiebat ſol:uel dies oriri:& mille alia.

P erinthus cum.i.latino:&. th. aſpirato ſcribitur:fuit urbs uetuſta in propontico olim thraciæ metropolis: quæ hodie dicitur heraclea ab Heracleo principe cõſtantinopolitano cognominata. In qua Veſpaſiani Domitiani Antoniniq; pii palatia fuerunt ingentia. quin & ex uno marmore magnum amphitheatꝵ & mirandũ: qđ inter ſpectacula mundi connumeratur.

P erinthii cum.i.latino ubiq;:&.th.aſpirato ſcribitur:ſunt teſte Herodoto circa initium libri hiſtoriarum .v. populi circa helleſpontum.

P eripatetici abſq; aliq aſpiratiõe:& cũ.i.latino ubiq; ſcribit̃:fuit philoſophorũ ſecta: quæ ortum habuit ab Ariſtotele & denominationẽ p hũc modum Alexandro in aſiam cũ exercitu profecto: Ariſtoteles athenas rediit:ac ſui copiam ĩ licieo exhibere cœpit: Xenocrate p id tp̃s academiã obtinẽte. Docebat uero plærũq; inambulans auditorũ turba circũfuſus. ex quo ip̃e ſectatoreſq; eius peripatetici philoſophi nuncupati ſunt Sunt etiam qui tradant partem illam gymnaſii:qua docebat περιπατον.i.deambulatorium dictũ fuiſſe.

P eripetaſma cũ.i.latino &.t.exili ſcribitur:genus eſt cortinæ.

P erillus cum.i.latino & duplicato.l.ſcribitur: fuit atheniẽſis ingenioſus:q(ut placeret Phalaridi)uenit agrigẽtũ:& ex ære taurũ artificioſiſſimũ fabricauit:cui ianuã in latere poſuit. ut cũ incluſus reus ſubiectis ignibus torqueret̃ mũgitũ & nõ hoĩs uocẽ uideret̃ emittere. ꝓ quo inuẽto cũ mun⁹ a crudeliſſimo tyrãno Phalaride:qui nouis hominũ tormentis delectabatur poſtulaſſet:in illo ipſe intercludi iuſſus a tyranno: ac ſuppoſitis ignib⁹ exuſtus:primus artificii ſui neꝶ experimẽtũ præbuit dicẽte Ouidio in primo de arte amãdi: Et phalaris tauro uiolenti membra perilli

Torruit infœlix: imbuit auctor opus. Et in eodem libro:Nec eniꝫ lex æquior ulla eſt : Quam necis artifices arte perire ſua. ut & ipſe Phalaris athenienſibus de ſe pro illo conqueſtis:reſcripſit. Comperi tamen in quibuſdã græcoꝶ codicib⁹ nõ pillũ:ſed perillaũ ſcriptũ:quo noĩe Ouidii uerſus ſtare nõ poſſet:niſi cũ licẽtia.

P eriſtera cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:dicitur latine columba. Nam ponitur a poetis uirgo:quæ a cupidine tranſformata fuit in columbam.

P eriſſologia cum.i.latino utrobiq;:& duplicato.ſ.ſcribitur: dici poteſt ſecũdũ uerba ſuperflua locutio. Nã περισσὸς ẽ ſupflua:& logia locutio: Vt uiuat Auguſt⁹ & nõ moriat̃. dũmõ nõ ſit aliud uiuere: q̃ nõ mori.

P erithous cũ.i.latino:&.th.aſpirato ſcribit̃. ſane qa ĩ prima apud græcos ẽ ei diphthõg⁹: q(ut ĩ ſecũdo hoꝶ cõmẽtarioꝶ libro uidim⁹) ĩ ſono ipi⁹.i.noſtri apud illos ꝓfert̃ placuit ex noſtris magis accuratis eũdẽ ſonũ ſeruari dẽre:& abiecto.e.ip̃ꝫ.i.retineri:ac ſcribi Peritho⁹ cũ.i.latĩo ĩ prima:đ quo ĩ ea litteratura uidebim⁹.

P ero cũ unico.r.& habet apud græcos accẽtũ in fine:fuit teſte Homero ĩ.xi.odyſſeæ:filius Nelei & frater Neſtoris. At uero cũ accẽtũ habet in prima genus eſt calciamẽti.& declinat̃ hic pero huius peronis:& habebat plures fibulas:a quibus nomẽ aſſumpſit. Nãq; περόνη græce dicit̃:q latine eſt fibula. De quo Iuuenalis meminit:cũ ait in ſatyra:quæ incipit:Plurima ſũt fuſcinæ:Quẽ nõ pudet alto p glaciẽ perone tegi. Et inde peronatus ille dicitur:qui eiuſmodi calciamento eſt calciatus. Perſius: Natum ſi poſcat ſibi peronatus arator.

P ermeſſ⁹ cũ duplicato.ſ.ſcribit̃. fluui⁹ ẽ boetiæ:ex helicone fõte muſis ſacro deflués:de quo Virgili⁹ ĩ Sileno Tũ canit errãtẽ pmiſſi ad flumina gallũ Aonas ĩ mõtes:ut duxerit una ſoroꝶ. At uero apud Martialẽ in primo pmiſſis in recto cũ.i.latino poni uidet̃:cũ ait ad Flaccũ:Quod tibi cũ cirrha:q̄ eum pmeſſidos unda.

P erſia cum.i.latino ſcribitur:regio eſt nobis orientalis:quæ ab antiquo quodam rege nomẽ aſſumpſit. Hæc teſte Curtio in.iiii.de geſtis Alexandri.

Ab hac teſte Plinio libro.xv.naturalis hiſto.pſica poma aducta fuerunt. Et(ut ſubdit) falſum eſt:uenenata cũ cruciatu in perſia gigni:& pœnarũ cauſa a regibus trãſlata in ægyptũ: & ea terra mitigata.

P erſeis cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte herodoto in theogonia:una ex nymphis Oceani & Tethyos filia.

P erſephone cum.ph.aſpirato ſcribitur:ea eſt quæ a nobis Proſerpina dicitur: quãq; & priori uocabulo non nunq̃ noſtri poetæ utuntur. Ouidius in.iiii.faſtorũ:At neq; perſephone digna eſt prædone marito:de qua in dictione Proſerpina uidebimus.

P etaliſmus abſq; aſpiratione:& cum.i.latino ſcribitur: & a petalo:quod eſt folium deriuat̃. expulſio erat cuiuſdam ciuis apud ſyracuſios:qui tyrannidem appetere uidebat̃ ut late habetur in dictiõe oſtraciſmus.

P etilia cum.t.exili atq;.i.latino utrobiq; & unico.l. ſcribitur:fuit ciuitas brutiorum:a philoctete meliboeo: hoc eſt de meliboea ciuitate theſſaliæ ſuper monte zephyro teſte Solino ſuper .iii.æneí.a πετασαι : quod eſt uolare petilia cognominata:quia ex augurato locum ipſum delegit.

P eteona cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte homero in.ii.iliados:boetiæ ciuitas.

P etorritum cum.t.exili utrobiq; & duplicato.r.atq;.i.latino ſcribitur: uerbum eſt gallicum teſte Quintiliano. Idem Varro & lanceam ſignificare dixit. Alii(ut refert. A. Gellius)græcum eſſe & uoluere rotas ſignificare dicunt:ita ut genus ſit uehiculi:& quaſi petorutum dicatur. eodem Horatius bis in ſermone utitur. & epiſtolis libro primo ſermonum inquit: plures calones : atq; caballi paſcendi: ducenda petorrita:nunc mihi curto ire licet mulo:uel(ſi libet)ire tarentum.

P etræa penultima cum.t.exili &.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia:una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

P etra cum.t.exili ſcribitur:uerbum eſt græcum:quod latine dicitur lapis:ex quo & σέλινον:quod eſt apiuꝫ componitur petroſelinum:quod apii ſimilitudinem detinet.

P etroſelinon cũ.t.exili & unico.l.atq;.i.latino ſcribit':dici poteſt a nobis petroſum apiũ:ut ĩ præcedẽti dictione uidimus.Nam inter lapides melior naſcit'.Huius plures ſpecies Plinius in.xix.&.xx.nominauit. Nam quoddã hippoſelinon:hoc eſt equitũ apiũ nocari dixit:eo ꝙ apud nemæam uictores equeſtri certamine coronabantur .Aliud uocat orthoſelinon.i.rectũ apium:cuius eſt frutex recto ſemine: & cumino ſimile . Aliud dicit helioſelinon quaſi ſolare apium.

P etoſiris cũ.t.exili & unico.ſ.atq;.i.latino utrobiq; ſcribit':fuit mathematicus nominatiſſimus:de quo Plinius in.ii.naturalis hiſto.ſcribit dicẽs:Aegyptia ratio:quã Petoſiris & Necepſus oſtendere ſingulas partes in lunari circulo:ut dictũ eſt:minimo triginta tribus ſtadiis paulo amplius patere colligunt.Et in.vii.eiuſdem uoluminis qum de uarietate naſcendi pertractat:maximos eos fuiſſe mathematicos oſtendit.Vnde & Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciã inquit:Aptior hora cibo niſi quã dederit petoſiris.

P ezice penultima cũ.z.conſonante &.i.latino:ultima cũ.c.exili ſcribitur:genus eſt fungorũ: qui teſte Plinio libro.xix.naturalis hiſto.ſine radice:aut ſine pediculo naſcuntur.

P hæaces prima cũ.æ.diphthongo ultima cũ.c.exili ſcribit':fuerũt populi corcyræ ſub dictione Alcinoi regis ut late monſtrauit Homer⁹ diuerſis in libris odyſſeæ:de quibus Virgilius ĩ.iii.æneĩ. Protenus aereas phæacũ abſcondimus arces.Et Iuuenalis in ſatyra:Quis neſcit uoluſi:Iam uacui capitis populũ phæaca putauit.

P hædon cũ.æ.diphthongo ſcribit':fuit teſte Gellio in.ii.noctium atticarũ:helidenſis ex cohorte ſocratica.Socratiq; & Platoni per fuit familiaris.Eius nomini Plato illũ librũ diuinũ de ĩmortalitate animæ dedit. &(ut pergit idẽ auctor)Is Phædon ſeruus fuit forma:atq; ingenio liberali(& ut quidã ſcripſerunt) a lenone domino puer ad merendũ coactus:eum Cebes ſocraticus hortãte Socrate emiſſe dicit':habuiſſeq; in philoſophiæ diſciplinis.Atq; is poſtea philoſophus illuſtris fuit. ſermoneſq; eius de Socrate admodũ elegantes leguntur.At uero Laertius dicit eum ex nobili familia cũ patria una cõpræhenſum coactũq; intra cellulã infami ſe quæſtui addicere.& adiecto hoſtiolo Socratis cõtubernio magiſterioq; uſum:quo ad ipſum Alcibiades ſeu Crito Socrate monente redimeret.

P hædrus cũ.æ.diphthongo ſcribit':fuit unus ex diſcipulis Platonis:cuius nomini plato librũ nobilẽ edidit.

P hædra cũ.æ.diphthõgo ſcribit':fuit regis Minois ex Paſyphe cõiuge filia.Hæc una cũ Ariadne ſorore Theſeum Aegæi regis athenarũ filiũ ſecuta eſt:quã ille:relicta Ariadne:uxorẽ ſibi copulauit:cui Demophontẽ peperit & Antigonũ:de qua in dictione Ariadne:& in dictione Hippolytus uidimus.

P hædyme prima cũ.æ.diphthongo ſequens cum.y. græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto in.iiii.hiſtoriarum Otanis nobilis perſæ filia.

P hæræus cum.æ.diphthongo in prima & ſecunda ſcribitur:fuit Alexãdri cuiuſdam tyranni in phæræa urbe cognomen:de quo Cicero in.ii.rhetoricæ de inuentione:& in.ii.de officiis meminit.

P hæſtus cũ.æ.diphthõgo &.t.exili ſcribit':fuit teſte Homero in.v.iliados:filius Bori meonii ſiue lydii:qui ueniens in auxiliũ troianoꝝ ex fertili tarna ab Idomeneo interficit'.eſt etiã mons cretæ:ſiue promotoriũ circa cortinam urbem:ac ciuitatis in eo loco nomen:ut oſtendit idem Homerus & in.ii.iliados:& in odyſſea.

P hæthuſa prima cũ.æ.diphthongo ſequẽs cũ.th. aſpirato ſcribit':fuit Solis filia ex Neæra nympha & ſoror Lampetiæ:quæ in ſicilia patris ſui:hoc eſt Solis armenta cuſtodiebant.de quibus ſotii Vlyxis contra Circes monita deguſtantes naufragium fecerunt:ut in.xii .odyſſeæ:monſtrauit Homerus . Ouidius etiam de illa meminit in.ii.metamorph.dum de mutatione ſororum phætontis loqueretur:cum ait:

Ille more ſuo(nam morem fecerat uſus)
Plangorem dederant:equis phætuſa ſororum
Maxima:cum uellet terræ procumbere:queſta eſt
Diriguiſſe pedes.

P halacrus cum unico.l.& .c.exili ſcribitur:dici poteſt latine caluus. Sed fuit eo nomine teſte Homero in.x. odyſſeæ: Aeoli filius ex Lepatra coniuge.

P halaris cum unico.l.&.i.latino ſcribit' : fuit acrigentinus tyrannus crudeliſſimus ante urbẽ cõditã circa annos ſexagintaquattuor:ut quidã ferunt.Cui perillus æris opifex cupiens placere:ex ære taurũ fabricauit:& ianuam in latere poſuit:ut incluſus reus ſubiectis ignibus torqueret':& ſonus uocis hominis exclamãtis nõ gemitus:ſed bouis mugitus uideretur:pro quibus dicebat ad tyrannum teſte Ouidio in.iiii.de triſtibus:ut munus munere penſes:

Da precor ingenio munera digna meo.
Dixerat.& phalaris pœnæ mirandæ repertor
Ipſe tuum præſens imbue dixit opus.

P halera cũ unico .l. ſcribit':eſt equoꝝ ornamẽtũ:hoc eſt phanera:Nã a φανερω: quod eſt illuſtro deſcendit

eo ꝙ

eo ꝙ huiuſmodi ornamentis illuſtrari uidebatur equus:dicente Iuuenale ĩ ſatyra:quæ incipit Atticus eximie:Magnorum artificum frangebat pocula miles:Vt phaleris gauderet equus.Et Virgilius in.*v*. Primus equum phaleris inſignem uictor habeto.Sed dicitur magis pluraliter.

Phalanx cum unico.l.& in fine cum.n.ante.x.ſcribit᷑:uerbum eſt peregrinum etiam apud græcos.Nam teſte Seruio ſuper.xi.ænei.lingua macedonũ legio dicit᷑.Ideo ait Virgilius:Tum mæſta phalanx. & alio in loco Agamẽnoniæq; phalanges.Sed nõnulli alii phalangẽ.hoc eſt agmen exponunt:quod teſte Seruio ſup.*viii*. æneidos:proprie eſt exercitus ambulans:&(ut inquit)omne aliud abuſiue dicitur. Sane apud Pliniũ ĩ.*vii*. naturalis hiſtoriæ:phalanges etiam ipſæ fuſtes quidam dicuntur.Vnde ait:Prælium aphri cõtra ægyptios fecere fuſtibus:quos uocant phalangas.

Phalernus cum unico.l.ſcribitur:& in genere maſculino mons eſt campaniæ uinetis refertiſſimus.&(ut quidam putant)ab homine ſic cognominato nomen ſumpſit.Eſtq; prope puteolos:ut dixit Seruius ſup.ii.georgicoꝝ.De quo Martialis in.xii.meminit cum ait:Nec in phalerno monte maior autũnus.

Phalernum cum unico.l.ſcribit᷑:& in genere neutro:atq; etiam maſculino uinum ẽ optimũ:ſic quoq; cognominatum:qa in agris phalerni montis naſcit᷑:Qui teſte Plinio in.iii.naturalis hiſto.ſunt in campania. Eſtq; uinum fumoſum:ut oſtendit Tibullus in.ii.cũ ait: Nũc mihi fumoſos ueteres ꝑferte phalernos Cõſulis:& chio ſoluite uincla cado.Et ſimiliter dicit᷑ uinum ſetinũ:gauranũ:ſurentinũ:ut uidimus in dictiõe cæcuba. & uidebimus in dictiõe ſurrhentũ:& ut ait Pli.li.xiiii.naturalis hiſto. Cæſar dictator triũphi ſui cœna uini phalerni amphoras:chii cados in cõuiuio diſtribuit.Epulũ uero in tertio conſulatu ſuo phalernum chium leſbium mamertinũ.Quo primum tpe quattuor genera uini appoſita cõſtat.Poſtea uero alia oĩa in nobilitatem uenere:& circiter ſeptingenteſimo urbis anno.

Phaliſci cũ unico.l.&.i.latino atq;.c.exili ſcribit᷑:populi fuerunt hetruſci:de qbus habuimꝰ in dictionẽ hyrpi.Hi potiſſimum colebant Iunonem:ut oſtendit Ouidius in.*vi*.faſtorum cum ait: Adde ſenem tatium Iunonicolaſq; phaliſcos.

Phanum cum.ph.aſpirato ſcribit᷑:ædes eſt ſacra:quæ latine ſplendiduʒ & illuſtre deſignat.Nam a φανερω: quod eſt illuſtro deducitur.

Phaneus abſq; aliqua diphthongo ſcribitur:habetq; accẽtum ſupra.e.Nam græce φανής ſcribit᷑.Et ẽ teſte Seruio ſuper.ii.georgi.mons in chio:ſic quoq; dictus a Phaneo rege.

Phago cuʒ.ph.ſcribit᷑:dictio eſt græca:quæ apud nos dicit᷑ manduco.unde phagos edax dicit᷑.& phagolœdoros turpiter comedẽs.Hieronymus ſuper Ezechielẽ:Vereor ne illud eis eueniat:quod græce ſignificantius dicit᷑:ut uocent᷑ phagolœdori:ſcʒ cũ.œ.diphthongo in antepenultima. Nam componit᷑ ex phago: & λόιδορον:quod eſt cõtumelioſum.Sane ex phago cũ.ph.ſcripto deducit᷑ fagus arbor:quæ per.f. & nõ ꝑ ph.ex inueterata cõſuetudine ſcribit᷑.Nam teſte Seruio ſuper Tityrũ Virgilii:fagus arbor a φαγεῖν:quod eſt comedere deducit᷑.Cum prius hoĩes glandes comederẽt:quas ut dixit Plinius in.*xvi*.naturalis hiſtoriæ: proprie ferunt robur fagus:quercus:æſculus:cerrus:ilex:ſuber.Et in eodẽ li.prius dixerat:Dulciſſima omnium glans fagi:ut qua obſeſſos etiam hoĩes duraſſe in oppido chio tradat Cornelius Alexander: qn & a phago phagus deducitur:ut in ſua dictione uidebimus.

Phanes cum unico.n. ſcribit᷑:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iii.uir alicarnaſſeus:q cum diu in ſotietate Amaſis regis ægypti fuiſſet:tãdem accuſatus:ex ægypto in perſas tranſfugit:& Cambyſæ traiicere uolẽti ĩ ægyptũ adhæſit:cuiꝰ conſilio Cambyſes uſus eſt:& cum uiam nõ ſatis cõmodam ad traiiciendum cõperiret:hic euʒ docuit per arabiam iter facere.

Pharetra cum.t.exili ſcribit᷑:id dicitur inſtrumẽtum:in quo ſagittæ portantur.

Pharmacum cũ.c.exili ſcribit᷑:dicitur latine uenenũ.Vnde Caius iuriſconſultus ad legẽ.xii.tabularũ inquit Qui uenenũ dicit:adiicere debet:utrum malũ an bonum.Nam & medicamẽta uenena ſunt:qa eo nomine omne continet᷑:quod adhibitũ naturam eiꝰ cui adhibitum eſſet mutat. Cum id quod nos uenenũ appellamus:græci φάρμακον dicunt.Apud illos quoq; tam medicamẽta:q̃ quæ nocent:hoc nomine continentur Vnde adiectione alteriꝰ nominis diſtinctio fit.Admonet ſummus apud eos poetarum Homerus ſic dicens.

Pharos cũ unico.r.ſcribit᷑:fuit olim ꝑua ægypti inſula contra nili hoſtia:ſic cognominata(ut Anticlides ſcriptor græcus atteſtat᷑)ab nauclero Menelai:cui id nomẽ erat:q ibidem ab aſpide interẽptus:& ſepultus fuit Et(ut homerico carmine ꝓditum eſt)ab eiſdem oris curſu diei obducebat᷑.At tpe Pomponii eodẽ teſte alexandriæ(quæ illi appoſita iacet)ponte cõiungit᷑:dicente etiã Lucano in.x.Pharon inſula quondam

In medio ſtetit illa mari:ſub tempore uatis

Proteos at nũc eſt pellæis ꝓxima tauris.In hac teſte Curtio Magnus Alexander nouam urbẽ cõdere ſtatuit ſed cũ magnæ ſedis capax nõ eſſet:ex illius oppoſito condidit alexandriã. Sane in eadẽ inſula teſte Plinio ĩ xxxvi.naturalis hiſto.litoralis maxima turris fuit:nauigantibꝰ lumẽ exhibens a Philadelpho rege cõſtructa quæ inter ſpectacula mundi cõnumerat᷑:qa ſuper q̃ttuor cancris uitreis locata fuit. Alii uero ab Alexãdro

conſtructam eam dicunt.eadem palmis abũdat:ut oſtendit Ouidius in li.ii.de ſine titulo: dicens ad Iſim: Quæ colis & memphi:palmiferamq; pharon.

Phaſis cũ unico.s.&.i.latino ſcribit̃:eſt colchorum ꝑgrandis fluuius:de quo Lucanus in.iii.Colchorum qui rura ſecat ditiſſima phaſis.Per hũc argonautæ:cũ Iaſone intrauerũt ad colchos: dicente Ouidio iuxta initium libri.vii.ubi fabulam late ꝓſequit̃.Multaq; ꝑpeſſi claro ſub iaſone tandem contigerãt rapidas limoſi phaſidos undas.Vnde & ipſa Medea phaſias a poetis nõnunq̃ dicitur.Ouidius in.iii.de arte: Phaſias æſonidem:circe tenuiſſet ulyxem.

Phariſæus penultima cũ.æ.diphthongo ſcribitur:nomen eſt appellatiuũ cuiuſdam ſectæ iudæorum:q̃ præ cæteris religioſiores uidebantur.

Pheræ prima cũ.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:fuit teſte Homero in.ix.iliados:ciuitas in argo:ꝓpinqua pylo: & ſub dominio Agamẽnonis. Et(ut qdã expoſitores aſſerunt)ſic quoq; a flumine ꝑ eã decurrẽte cognõita.

Pherecydes abſq; aliqua diphthongo & cũ.y.græco ſcribit̃: fuit ſyrus Baſis filius & philoſophus ſuo tẽpore egregius.fuitq; Pittaci auditor.Et(ut Theopomp⁹ tradit)prim⁹q de diis & natura apud græcos ſcripſit primuſq; teſte Cicerone in li.tuſculanaꝝ aĩos hoĩum ſempiternos eſſe aſſeruit.Quin & teſte Laertio:multa etiam prædixit:quæ mirabilia uidebant̃.Nam cũ uideret ex litore currentẽ nauem plenis uelis:eã mergendam prædixit:quod ante illius oculos factum eſt.Aquã ex puteo cũ biberet poſt diem tertiũ futurũ terræmotũ prædicauit:atq; ita factum ẽ.Conſuluit Perialo hoſpiti ut meſana cũ tota familia diſcederet: qd' ille neglexit.Sed urbe deinde ab hoſtibus capta:ſe & ſua perdidit.Quin & plura alia de illo ferunt̃:quæ apud eundẽ auctorem(q uoluerit)legere põt. Idem teſte Plinio in.xii.naturalis hiſto.ꝓſam orationem prim⁹ cõdidit tꝑe Cyri regis.Eundẽq; dicit ſpiraſſe copia ſerpentũ ex corpore eius erumpente.floruit regnãte Tullio Hoſtilio:& fuit præceptor Pythagoræ.

Pheremon abſq; diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero ĩ.x.odyſſeæ:filius Aeoli ex Lepatra uxore.

Pheretrũ cũ.ph.aſpirato &.t.exili ſcribit̃.Nam teſte Seruio ſuper.xi.ænei.græcũ uocabulum ẽ:qui latine dicitur capulus ab eo q̄ corpus capiat. Vnde ait Plautus: Capularis ſenex.i.uicinus capulo.Quid q̄ fero in ſuo themate græcũ ẽ:quod ſi tꝑa uniformiter ꝓduceret cum.ph.ſcribẽdum eſſet. Sed hic quoq; præualet cõſuetudo:niſi ab eo deriuata cũ aliis dictionibus græcis cõponant̃:ut œnophoros:Chriſtophoros & ſimilia.Quid quod etiã fama:ut in prioribus libris uidimus græcũ dicit̃:& cũ.ph.a nõnullis ſcribit̃:ac latĩe rumorem dici affirmant.Vt Cicero philippicis:improbiſſimis inquit rumoribus diſſipati.& non longe poſt: hoc triduo:uel quatriduo triſtis a mutina fama manauit.Nam ſignificat̃ his duob⁹nominibus ſermo qdaꝫ in populo ſine certo auctore de re aliqua recenti:ſiue bona:ſiue mala.freq̃ter tamen & pro opiniõe quadam inueterata accipit̃:ut fama eſt athenas nõ plus uiginti milib⁹ãnorum fuiſſe cõditas.Accipit̃ etiam pro laude & celebritate hõis:ut fama Camilli:fama Scipionũ:fama tua:fama mea. pro quo nõ recte dixeris rumor.Sed latinum eſſe:& potius per.f.q̃ per.ph.ſcribi debere Priſcianus in primo cum de.f.littera pertractat oſtendere uidetur.

Phiala cũ.i.latino ſcribit̃:nec uitrea uaſa deſignat:aut ab hyalos:quod ẽ uitrũ deriuat̃:ſed teſte Iulio Polluce de uocabulis rerũ ad Cõmodum imperatorẽ: uaſa quæq; deſignat uini aut aquæ capacia: qbus in mẽſa utimur.Iuue.idem ſentire uidet̃ in ſatyra: Si te ꝓpoſiti cum ait:Byrrho tenet phialas:tibi non cõmittit̃ aurum.hoc ẽ tenet uaſa aurea:quæ tibi non cõmittũtur.

Phidias cũ.i.latino utrobiq; ſcribit̃:apud græcos uero eſt in prima.ei.diphthõgus:quæ a noſtris(ut ſæpe uidimus)in.i.ꝓductam commutatur:fuit ſtatuarius clariſſimus:& teſte Quintilia.in.xii. de inſtitutõne oratoria:diis q̃ hõibus effingendis melior artifex credit⁹.In ebore uero longe citra æmulũ:uel ſi nihil:niſi Mineruam athenis:aut olympiũ in elide Ioue feciſſet.Cui⁹pulchritudo adiæciſſe aliquid etiã receptæ religioni uidet̃:adeo maieſtas operis deum æquauit.Quare inquit Plinius in. xxxvi. naturalis hiſto. Phidiam clariſſimuꝫ eſſe ꝑ oẽs gentes:quæ dei Iouis olympii famã intelligũt:nemo dubitat. Sed ut merito laudari ſciãt etiã q opera eius nõ uiderũt:ꝑferimus argumẽta pua & ingenii tantũ.Neq; ad hoc Iouis olympii pulchritudine utemur:nõ Mineruæ athenis factæ amplitudine:cũ ſit ea cubitorũ uigintiſex.Ebore hæc & auro cõſtat.Sed in ſcuto eius:in quo amazonum præliũ cælauit:ambitu parmæ eiuſdẽ cõcaua pte:& gigantũ dimicationem.In ſoleis uero laphitharũ & centaurorũ:adeo momẽta oĩs artis illi fuere.In baſi aũt(quod cælatũ eſt)dii ſunt triginta numero:noſcentes uictoriã mirabili & præcipuo precio.Miramur & ſerpentem:& ſub ipſa cuſpide æream ſphingem.hæc ille.Sed ut ait Cicero in primo tuſculanarũ:cum ĩſcribere nõ liceret:ſui oris ſimilẽ ſpeciem adeo artificioſe incluſit in clypeo:q̄ ea conuulſa tota operis colligatio ſolueret̃. Et(ut de fiducia ſui Valeri⁹ Maxim⁹rettulit)pfecto ſimulachro Iouis olympici: quo nullũ præſtantius:aut ãmirabilius hoĩum manus fecerant:interrogat⁹ab amico:quonã mẽtem ſuam dirigens uultum Iouis ꝓpemodũ ex ipſo cælo petitum eboris liniamẽtis amplexus eſſet Homeri uerſibus quaſi magiſtro ſe uſuꝫ fuiſſe reſpõdit.Et Plinius in.vii.naturalis hiſto. Phidiæ Iuppiter olympius ĩquit quotidie artificii excellẽtia teſtimoniũ perhibet.Et li.xxxvi.rettulit Venerẽ illius eſſe romæ in Octauiæ operibus eximiæ pulchritudinis.Et libro xxxiiii.dixit illum floruiſſe olympiade tertia & octuageſima circiter tricenteſimo noſtræ urbis anno. Nec

ſolum ex ebore(ut in eodē libro idem auctor oſtendit)ſed ex ære ſigna fecit. Fuereq; eodem tpe eius æmuli Calchamenes:Critias Beſtotes:Aeglas. Et deinde olympiade octuageſimaſeptia Hagellades:Gallon:Polyclet⁹:Gorgias:Lacō:Miron:Pythagoras:Scopas:Peli⁹. ex his Polyclet⁹ diſcipulos hūit Argiū:Aſopodoꝝ Alexī:Ariſtidē:Phœnionē:Dinonē:Antenodorum:Demeam:Clitoruʒ:Miron. Nonageſimaquinta olympiade floruere Naucides:Dinon:Patroclus. Centeſimaſecūda Polycles:Cephiſodotus:Lemares. Hippotodorus. Centeſima.iiii. Praxiteles:& Euphranor. Centeſima.vii. Etioter:Hymachus. Centeſima.xiiii. Lyſippus fuit:cū & Alexander magnus. Item Lyſias:Toſius:& frater eius Thones:Euphronides: Soſtrat⁹:Ion:q teſte Plinio nullo doctore nobilis fuit. ipſe diſcipulm habuit Zeuſiadem. Centeſiumauigeſima Eutychides Eutycrates:Chepis:Sicrotus:Timarchus:Pyrromaches. Ceſſauit deinde ars teſte eodem Plinio. Ac rurſus olympiade centeſima quinquageſimaſexta reuixit. Habuitq; artifices longe infra prædictos ꝓbatos.

P hyleus cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:fuit teſte Homero in.xii. iliados:unus ex ducibus græciæ: qui ad troiam nauigarunt.

P hilos cū.i.latino & unico.l.ſcribit̄:dicitur latine amicus:unde philocalus bonus amicus: & philocharis cū ch.aſpirato in penultīma charus & gratioſus amicus. Et philotimus precioſus amicus. Nam cōponit̄ ex philos:& καλός:qui ē bonus:ac χάρις:quæ ē gratia:& τιμή:quod ē precium. Plinius in.vii. naturalis hiſto. Publius inquit Catienus philotimus patronum adeo dilexit:ut hæres omnibus bonis inſtitutus: in rogum eius ſe iaceret.

P hilolaus cum.i.latino & abſq; duplicatione ipſi⁹.l.ſcribit̄:fuit crotoniata philoſophus pythagoricus. Hic opinatus eſt oīa harmonia ac neceſſitate cōpleri:terrāq; moueri ſecūdum primū circulū. Morit̄ ſuſpect⁹ de molitiōe tyrānidis. Ab huius cōſanguineis ſcripſit Hermippus Platonē ꝓfectuʒ in ſiciliam emiſſe pythagoricos libros argenti minis alexādrinis ſexaginta:atq; inde tranſſumpſiſſe Timæum: de quo in dictione Plato uidebimus.

P hilomena cū.i.latino & unico.l.ſcribitur:& interpretat̄ φίλουσα ideſt amans μῆλα mala:quæ poma ſūt ſeu oues. fuit Pandionis athenaꝝ regis filia:& ſoror Prognes uxoris Terei regis trhacū:a quo cum cōduceretur ad Prognem uiſendā ſtuprata:ac deinde tantū ſcelus acclamās lingua priuata fuit. Quod cum ſoror Progne poſtmodū cognouiſſet:Itym filium comedendū patri appoſuit. Atq; deinde oēs in auem cōuerſæ ſunt:ut in.vii. metamorpho:li. Ouidius eloquētiſſime enarrauit. Quā omnē tragœdiā miro ſtilo & par antiquis Gregorius Corrarius uenetus diuino quodā ingenio noſtra ætate: dū adoleſcētulus eſſet ꝑtractauit imitatus Thyeſtem Senecæ:quo in nulla re minor comperitur.

P hylortium cū.i.latino utrobiq; &.t.exili ſcribitur:nomē eſt fœminæ:more græco ꝑ diminutionē amatoriæ adulationis ꝓlatum. Et a philos:q eſt amor deductum.

P hiloſophia cū.i.latino & unico.l.ſcribit̄:& latine dici pōt amor ſapientiæ. Nā philos amor:& ſophia ſapiētia dicitur. Et apud perſas primū claruiſſe:ac eorum ſapiētes magos fuiſſe dixerūt. Apud babylonios uero: & aſſyrios deinde fluxiſſe chaldeos. Apud indos aūt gymnoſophiſtas:quos ꝓ ſapientib⁹ habuerūt. Nam ut clearchus ſolenſis affirmat:a magis gymnoſophiſtæ ꝓfluxerunt. Ex his(ut aiunt)ad ægyptios philoſophia manauit. Cuius rei antiſtites:ſacerdotes ac prophetas appellāt. Nā teſte Ariſtotele li.i. de philoſophia ægyptiis ātiquiores ſunt magi. Inde apud celtas:ſeu gallos dryidæ ſapientes fuere:de qbus in dictione dryidæ uidimus. Sed magorum principem Zoroaſtrem perſen fuiſſe memoriæ ꝓditum ē. hūc Dion ex interpretatione ſui nominis aſtrorū aſſerit fuiſſe cultorē. Ab hoc uſq; ad excidium troiæ Hermodorus platonicus i li. diſciplinarū ānos qnquemilia computat. Aegyptiis uero nili filius Vulcanuʒ philoſophiæ principia apuiſſe dicunt:a quo uſq; ad Alexandrū macedonē regē annos fluxiſſe aſſerūt octomiliaoctingentoſſexagintatres Fuiſſe etiam apud phœnicas Ochū ſapientum uolūt. Apud thracas Zamolxi & Orpheum. Apud libycos Atlantē. Apud græcos uero Muſæuʒ & Linū primos fuiſſe dicūt. Poſt quos Homerū adueniſſe & Heſiodū ferūt. Nāq; etiā poetas ſophorū uocabulo exornabant. Hos ſeptē græciæ ſapientes nō paruo temporis interuallo ſecuti ſunt:quoꝝ hæc ſunt nomina Thales:Solon:Periander:Cleobolus:Chilon:Bias:Pittac⁹:de qbus in ſuis dictionib⁹ explicauimus:explicabimuſq;. Sane his ānumerant qdam Anacharſim ſcythā Myſonem cheneum Pherecydē ſyrum:& Epimenidem cretēſem. Alii & Pyſiſtratum tyrānum. Poſt hos Pythagoras primus non ſe ſophon:ſed philoſophon appellauit. Nam cum Leontē ſicyonioꝝ tyrannum:ſiue philaſiorum teſte Heraclide in olympicis alloqueret̄:& diceret ſe non ſapiētem:cum ſolus deus ſapiens eſſet. Interrogatus quonam cognomine uocaret̄. Reſpondit ſe philoſophum eſſe:hoc eſt ſapientiæ amatoreʒ: quē reliqui omnes ſecuti ſunt. Itaq; duo philoſophiæ principia ꝓfluxere. unum quod ab Anaximandro ionicū eſt appellatum:eo ꝙ Thales fuerit mileſius ex ionia:& hic quoq; Anaximandrum inſtituit. Quod uero ex Pythagora italicū ē dictū:eo ꝙ ei⁹ auctor Pythagoras: ut plurimū in Italia philoſophat⁹ eſt. Et deſiit ionica philoſophia in Clytomachum: Chryſippum: & Theophraſtum. Italica uero in Epicurum. Itaq; Thaleti uni ex ſeptē ſapientibus ſucceſſit Anaximāder philoſophus. Anaximandro Anaximenes. huic Anaxagoras. huic Archelaus. huic Socrates:q primus æthicam inuexit. huic Plato:q academiaʒ inſtituit. huic Speuſippus & Xenocrates. Ei Polemo. huic Crantor:& Crates. Cui Arceſilaus:q mediam induxit academiam.

huic Lacides:ꝗ nouam inuenit.huic Carneades.huic Clythomachus. atq; in hunc modū in Clythomachū deſiit.At & in Chryſippū ſic quoq; deſiit.Naʒ & Socrati etiā ſucceſſit Antiſthenes.huic Diogenes cynicus: huic Crates thebanꝰ.huic Zeno.huic Cleantes.huic Chryſippꝰ.In Theophraſtum uero per hūc modū deſiit.Platoni ſucceſſit Ariſtoteles:ꝗ peripateticā ſtatuit.huic Theophraſtus. Et in hūc modū ionica philoſophia in Theophraſtū deſiit.Italicæ autē hæc fuit ſeries: Pherecydi ſucceſſit Pythagoras. huic Thelāges filius.huic Xenophanes.huic Parmenides.huic Zeno Heleates.huic Leutippꝰ.huic Democritus.huic q̄ꝑplurimi.Sed inter reliquos Nauſiphanes Nacydeſq; celebrant̃.His ſuo ordine ſucceſſit Epicurus.& ſic Italica philoſophia in Epicurum deſiit.Sane ex his quos rettulimus:& coꝝ auditoribꝰ nōnulli a ciuitatibꝰ ſunt appellati:ut helienſes megalēſes.qdam a locis:ut academici:ſtoici.ab euentibꝰ:ut peripatetici: ab effectibus: ut eudæmoniaci.ab elationis faſtu:ut ꝗ ſe philalethes.i. ueritatis ſtudioſos: ſiue electicos: aut analogiticos uocauerūt.a natura reꝝ:ut phyſici.a præcæptoribꝰ:ut ſocratici.Platonici.Ariſtotelici.epicurei. a moribus ut æthici.a differendo dialectici.Veteris academiæ inſtitutor & princeps fuit Plato.mediæ Arceſilaꝰ.nouæ Lacydes.peripateticæ Ariſtoteles ſtagyrites.ſtoicæ Zeno cictienſis.epicureæ Epicurus.Cyrenaicæ Ariſtippꝰ cyrenæus.heliacæ Phædon helienſis.megaricæ Euclides.cynicæ Antiſthenes athenienſis:eretricæ Menedemus eretrienſis.Philoſophia igit̃:cū amor ſit ſapientiæ:& ſapientia ipſa doctrinas oēs cōplectat̃:cōſtat philoſophiam cōuenietiſſime ad oium diſciplinarū amorē ꝓtendi.Ita ut ſi quē ꝑfectū philoſophum eſſe dicamus:eundē & in oibus doctrinis excellere nobis quoq; fatēdum ſit.Quin & eundē illū oratorem dici poſſe quē & Cicero & Quintilianꝰ in libris ſuis cupiūt:exoptātq;.Sed cū eiuſmodi excellētiaʒ ac ꝑfectionē nullos adhuc adeptus fuiſſe nouerimꝰ:& plæroſq; legerimus:qbuſdā philoſophiæ partibꝰ:& illiꝰ ꝓfeſſione fuiſſe cōtentos.Id actū eſt:ut philoſophus & orator mutuo ſe diuiſerint:qa nec ille:quæ ad uerū philoſophum: nec hic:quæ ad uerū oratorē ſpectant:conſequi ualuerūt.Quæ etſi utiq; habuiſſent:in nullo ꝓrſus a ſe inuicem diſtarent.niſi & ea oīa Ariſtoteli magis: q̄; alteri hoīum affuiſſe dicamꝰ:Theophraſtoq; eiꝰ auditori:ꝗ oēm magiſtri ſui doctrinā mira eloquētia ꝓſecutus ē. Cui etiā cū Tyrtamo nomē eſſet Ariſtoteles ipſe teſte Boetio & Laertio:ob diuinā illius eloquentiā Theophraſtū uocitauit:ut in ſua dictione uidebimꝰ.Qui tamen (ut Gellius in.viii. noctiū atticaꝝ:rettulit)cum oibus ſuæ ætatis facūdiſſimus eſſet:uerba pauca ad populum athenienſem facturus:deturbatꝰ uerecūdia ſiluit.Itaq; & qui dicerent:& ꝗ ſaperent ſe diuidētes: & ꝑtes quiq; ſuas ꝓ facultate capientes:ſeipſos etiā nominibꝰ diuiſerūt:ut hic philoſophus:ille orator diceret̃ Vnde ait Cicero in ꝓœmio de officiis.Eqdē Platonē exiſtimo ſi genus forenſe tractare uoluiſſet:grauiſſime & copioſiſſime potuiſſe dicere.& Demoſthenē ſi illa:quæ a Platone didicerat tenuiſſet:& ꝓnuntiare uoluiſſet:ornate ſplendideq; facere potuiſſe. Eodē mō de Ariſtotele & Iſocrate iudico: quoꝝ uterq; ſuo ſtudio delectatus cōtēpſit alteꝝ.Sed ipſa philoſophia (ſeu mauis ſapientia)in quinq; ꝑtes principaliter ſeparat̃ :in phiſicā:Metaphyſicā: æthicā:mathematicā:& logicā.Phiſica ea dicit̃:quæ de mūdi huiꝰ corporalis:ac mobilis natura:& his quæ in eo ſunt corporalibꝰ partibus:ſuis rōnibꝰ differit:& inquirit:quam ſolā uſque ad Archelaū Socratis præcæptorē philoſophi oēs ꝓſecuti ſūt.Poſt hos uero Socratē & Platonē Ariſtoteles pluribus libris exqrens.exactiſſime pertractauit.Metaphiſica uero illa dicit̃:quæ ſupra mutabilē naturā ſe erigens:incorporalia quæq; & ſempiterna certis rōnibus ꝑſcrutat̃.Sed hoc quoq; cum duplici uia fieri poſſe contingat:duplicē ex ea cā metaphiſicā efficit.Nam uel ex ipſius naturæ principiis incedit:& ſic quoq; Ariſtotelis eſt metaphyſica.Theophraſtiq;:& ꝓ magna parte Platonis. Vel ex his ꝓgredit̃ initiis:quæ ſupra naturam degūt:& nobis ex diuina reuelatione prorſus inclaruerūt:& ſic quoq; chriſtianarum ē altiſſima metaphiſica:quā theologiam appellamus:& quæ ex fidei articulis diuinitꝰ releuatis ꝓgredit̃: & argumentat̃: quā ſane ex auctoribus antiquis ſolus Plato aliquātiſꝑ deguſtauit.Aethica aūt ea eſt:quæ de inſtitutiōe humanæ uitæ ſuis rōnibꝰ differit:& pertractat.Sed hoc triptito apud illos fieri contingit.Quoniā uel inſtitutionem explicat hōis:ut aīal eſt rōnis capax. Vel ut paterfami.uel ut ciuis. Et primam horuʒ ꝑtem Socrates pulcherrimis diſputationibꝰ incohauit.Quā poſt illū & Platonem Ariſtoteles in decem uoluminibus: quæ æthica nominant̃:abſolutiſſime ꝑtractauit.Quin & in illiꝰ appræhēſione finis academici quoq; plurimum inſudarūt:ſtoiciq;:& cyrenaici philoſophi:ac heliaci:megariciq;:& cynici:& erethrici. Apud noſtros uero ex antiquioribꝰ qdem Cicero & Seneca. ex moderniorībꝰ uero nōnulli celebres clariſſimiq; chriſtiani fuerunt:qui rem oēm manifeſtiſſime enuclearūt.Secūdam uero ꝑtem: quæ inſtitutū apud ſe hoiem accipit: & familiam inſuper regere:ac diſponere docet Xenophon ipſe ī œconomicis:& poſt illū Ariſtoteles:& Theophraſtus explicarunt.Traduxit Xenophontis œconomicā Cicero:quam perdidimus.Tertiam aūt partem: quā ciuilē uocant & in adminiſtrationē reipublicæ uerſat̃ Plato ipſe decē clariſſimis uoluminibꝰ abſoluit: Ariſtoteles octo.& noſter Cicero ſex de repu.libris editis explicauit.Compræhendit & tertia hæc pars ītra ſe ſanctas leges & ciuilia iura:quæ in adminiſtrationē reipublicæ ſunt neceſſaria.Quas Plato tredecim uoluminibus:Cicero quattuor (licet modo diuerſo) collegerūt.Mathematica uero:quæ & diſciplina a nobis dici pōt.Quadriſariā diuidit̃:arithmeticam:muſicā:geometriam:& aſtronomiam.Arithmetica:quæ & numeralis dici pōt:qa de numeris & coꝝ qualitatibus tractat a pythagoricis plurimū celebrata fuit.& a Boetio noſtro pulcherrime in artem redacta eſt.Muſica uocū ꝓportiones generaq; & qualitates explicat. Quā

Pythagoram inueniſſe: & Ariſtoxenum abſoluiſſe dicunt. Apud noſtros uero Boetius & Auguſtinus aliiq; nõnulli tractauerũt. Geometria menſuras rerum in longum latum & ꝓfundum edocet. ĩ qua Euclides præcipuus fuit. hæc ſub ſe perſpectiuam continet: & geographiam: & illa quidem radiorum reflexiões: ac qualitates ĩquirit. hæc uero terram pingit: ac urbiũ diſtãtias: & loca quæq; menſurat: ut Ptolomæus tempore Traiani & Antonini principum romanorũ: & ante illum Strabo magnis & pulcherrimis uoluminibꝰ indicarunt. Apud noſtros Plinius in li. naturalis hiſto. Solinus in collectaneis: & Pomponius: aliiq; nõnulli abſolutiſſime tradiderunt. Aſtrologia (ut eius nomen deſignat) aſtrorum curſus: & recurſus: eorũq; cõiunctiões & diſtantias certis rationibus indicat. In qua & perſæ quoq; & ægyptii præcipue floruerũt. Immo teſte Laertio aſſerunt ægyptii primos ſe fuiſſe aſtrologiæ inuentores: arithmeticæq; & geometriæ. Id idem Ariſtoteles in ꝓœmio methaphyſicæ confirmauit: in hac maxime Ptolomæus effloruit. Et apud noſtros celebres qdam uiri & moderni: ut Andalo ſenenſis: Chriſtophorus: & alii nõnulli claruerunt: Logica aũt: quæ & ſermocinatiua interpretat̃: in grãmaticam diuidit̃: poeticam: dialecticam: rhetoricam: & hiſtoricã. Nam & hæ oẽs ampliores ſunt: & uniuerſaliores diſciplinæ: & uniuerſaliora ſermocinant̃: ac ad cæteras extendi ualẽt. Grãmatica qdem: ut recte quoq; & ſecũdum approbatorũ cõſuetudinem in qualibet diſciplina cõſtruat: & loquatur. Poetica uero: ut ex omni doctrina accipiẽs: effingendo: ac fabulando doceat & delectet. Dialectica aũt: ut cõciſa & preſſa diſputatione uerũ & falſum undecũq; eliceat. Rhetorica ut apta & ampla oratiõe ex qualibet diſciplina ꝓ tpe aſſumẽs apte dicat: ſuadeatq;: uel diſſuadeat. Hiſtorica aũt: ut geſta regũ & gẽtium: ac tẽporum: & rerum oĩum diſpoſitiões & qualitates fideliter & cõmode explicet. Quarũ oĩm auctores notiſſimi nobis ſunt: & quotidie ĩ manibꝰ uerſant̃. Nã quæ de grãmaticæ initiis cõperimus: in prĩo horũ cõmẽtariorum li. explicauimus. Poeticã uero in primis Muſæus Linus & Orpheus incœptarunt.

P hiloctetes cum. i. latino & . c. atq;. t. exilibꝰ ſcribitur: fuit teſte Seruio ſuper. iii. æneid. Pæantis filius: Herculis comes: quem ipẽ Hercules cum hoĩem in œtha monte deponeret: petiit ne alicui corporis ſui reliquias ĩdicaret: ꝓ qua re eum iurare compulit. Eiq; ꝓ munere ſagittas dedit hydræ felle intinctas. unde apud Senecã in Hercule œthæo ſic ad illum Hercules inquit: Accipe hæc ſate

Pœante dona: & munus alcidæ cape:
Nec fallet unq̃; dexteram hic arcus tuam:
Librare tela didicit: & certam dare
Fugam ſagittis. ipſa non fallunt iter
Emiſſa neruo tela.

Et Lucanus in. vi. Precioq; nephãdæ Lampados herculeis fortis meliboea pharetris. Poſt hæc aũt in troiani belli expeditione reſponſum fuit a delphico oraculo: Sagittis Herculis ad troiæ expeditionem opus eſſe. Inuentꝰ itaq; Philoctetes: cum ab eo Hercules quæreret̃: & primo ſe ſcire negaret: tandẽ mortuũ illũ eſſe cõfeſſus eſt. Deinde cum acriter ad indicãdum cogeret̃: ne uerbis peieraret pede locũ percuſſit. Sed cum ab aliis græcorum ducibꝰ ipẽ etiã duceret̃ ad bellum: qa ſolus ipẽ eiuſmodi ſagittis uti poterat: unius ſagittæ caſu ille pes uulneratus eſt: quo Herculis tumulum indicauerat. Cuius inſanabilis uulneris cã: putorem græci cũ ferre nõ poſſent: & tamen ꝓ oraculi neceſſitate diu ductꝰ fuiſſet: conſilio ac calliditate Vlyxis apud lẽnum reliquit̃. Quare Aiax id Vlyxi exprobãs inqt apud Ouidiũ i. xiii. metamorpho.

Non te pœantia proles
Expoſitum lemnos noſtro cum crimine haberet:
Qui nunc (ut memorant) ſilueſtribus abditus antris:
Saxa mouens gemitu mala laertiadæq; precaris:
Et nunc ille eadem nobis iuratus in arma:
Heu pars una ducum: quo ſucceſſore ſagittæ:
Herculis utuntur fractus morboq; fameq;:
Venaturq; aliturq; auibus: uolucreſq; petendo
Debita troianis exercet ſpicula fatis.

Tandem cum græci illum priſtinæ ſanitati reſtitutum audirent: ꝑ eundem Vlyxem placatus ad troiam deductus eſt: ipſo Vlyxe apud eundem Ouidium dicente:

Nec me ſuaſiſſe negabo:
Vt ſe ſubtraheret belliq; uiæq; labori
Tentaretq; adeo requie lenire dolorem:
Paruit & uiuit.

Et ſubdit deriſiue ad Aiacem:

Quem quoniam uates delenda ad pergama poſcunt:
Ne mandate mihi melius telamonius ibit:
Eloquioq; uirum morbis iraq; furentem:
Molliet: aut aliquo ꝑducet callidus aſtu.

hic tandẽ poſt troiæ euerſionẽ ſecutus oracula (ut nõnulli aſſerunt calabryã uenit) ubi petiliam & turinã cõdidit ciuitates: atq; in turina deĩde ſepultꝰ fuit. Alii uero nõ ſanatũ illum ad troiam deductum dicunt: ſed eodẽ uulnere etiam poſt euerſionem troiæ laborantẽ horrore uulneris ad patriam redire abnegans calabryam uenit: ubi paruam ædificauit petiliam.

Philtra cum.i.latino & .t.exili ſcribit̃:dici poſſunt amatoria: genus eſt ueneni amorem ingerentis: & ut plurimũ inſaniam:ut Iuue.in ſatyra Credo pudicitiam: Hic theſſala uendit Philtra:quibꝰ ualeat mentem uexare mariti.Et Ouidius in.ii.de arte amandi:
Philtra nocent animis uimq; furoris habent.

Phillyra prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco: atq; duplicato.l.ſcribitur: fuit nympha Oceani & Tethyos filia.Ex qua Saturnus in equũ uerſus(ut dicunt poetæ)Chironẽ progenuit.Et ab illa Chiron phillyrides eſt nominatus Virgilius in.iii.georgicorum:
Phillyrides chiron amythaoniuſque melampus.

Phinaus cũ.i.latino & .a.abſq; diphthongo ſcribit̃:fuit teſte Ouidio in.vi.metamorpho.rex arcadiæ:q̃ ſuggeſtione Harpalacis cõiugis ꝓprios filios occæcauit.In cuiꝰ uindictam: & illũ dii oculis priuauerũt:atq; illi harpyias aues rapaciſſimas: & fœdiſſimas ſuperinduxerũt:.quæ nedũ oĩa ex eius mẽſa rapiebãt: ſed quæq; uentris ꝓfluuio cõfœdabãt.Sed cũ ab illo Iaſon cũ argonautis benigniſſime reciperet̃:hoc mercedis illi cõtulit:ut cõtra harpyias Zetũ mitteret & Calaim filios Boreæ ex Orithyia cõiuge iuuenes alatos: & arcubꝰ promptos:q̃ illas perſequerent̃:& a Phineo ꝓrſus depelleret.hi igit̃ illas fugãtes uſque ĩ inſulas ploas perſecuti ſunt.Vbi ab Iride admoniti:ne ulteriꝰ Iouis canes inſequerent̃:retro cõuerſi ĩſulis eiuſmodi ubi harpyias reliquerũt:nomẽ ſtrophados.i.cõuerſiõis ĩdiderũt. Quæ oĩa tetigit Ouidiꝰ in initio li.vii.metamor.

Phyllis prima cũ.y.græco:penultĩa cũ.i.latino:atq; duplicato.l.ſcribit̃:fuit Lycurgi thracũ regis filia:cui adoleſcentula ſucceſſit in regno: hæc Demophoonte Theſei athenaꝝ regis filiũ e bello troiano redeuntẽ:atq; ad ſe tempeſtate aduectũ uehemẽter amauit:& coniugiũ rogauit.ipſe id ꝓmittens dixit ob morte; Meneſthei fratris uelle prius athenas ꝓficiſci:res ſuas ordinaturus:mox ad eius nuptias reuerſurus.Profectꝰ itaq; cũ tardior eſſet:Phyllis amoris impatiẽs ſe ſpretam credẽs laqueo uitã finiuit.quæ(ut ait Ouidius)cõuerſa eſt in arborẽ amygdalũ ſine foliis:ſed nõ multopoſt reuerſus Demophoon:& rem cognoſcẽs plorans truncum arboris eſt amplexus.illa uelut ſponſi amorem ſentiẽs exiliit:& folia emiſit:quæ ab ipſa Phyllide Phylla græce cognominata ſunt.Vnde & nos folia diximus:quæ teſte Seruio ante petala dicebantur.

Phyllum cũ.y.græco & duplicato.l. ſcribit̃:dicitur apud nos folium. Et inde meliphyllum herba:cuiꝰ folia ſapiunt mel:ut in ea dictione uidimus.

Phyſis prima cũ.y.græco:ſequẽs cũ.i.latino ſcribit̃:dicitur latine natura: & inde phyſicus phyſica phyſicu; naturale. Et phyſica Ariſtotelis in plurali & neutri generis: ſubſtantiue dicunt̃ naturalia ipſius Ariſtotelis.

Phyſionomia prima cũ.y.græco ſcribit̃:dicit̃ ad uerbum naturæ regula.Nã teſte Gellio id uerbu; ſignificat mores naturaſq; hoĩum cõiectatõe q̃dã de oris & uultꝰ ĩgenio deq; totiꝰ corporis filo atq; habitu ſciſcitari.

Phython cũ.y.græco & .th.aſpirato ſcribit̃:ſerpens fuit horrendæ magnitudinis ex caleſcente terra poſt diluuium Deucalionis ꝓcreatus:quem Phœbus interemit:ludoſq; phythea in rei memoriam nominatos inſtituit.de quo late Ouidius in.i.metamorpho.pertractauit.

Phlegethon cũ.th.aſpirato ſcribit̃:dicitur a poetis inferni fluuius flãmis rapidus.Virgilius ĩ.vi.æneidos:
Mœnia lata uidet triplici circũdata muro:
Quæ rapidus flãmis ambit torrentibus amnis:
Tartareus phlegethon torquetque ſonantia ſaxa.Nam a φλέγω:quod eſt inflãmmo deriuatur.hunc poetæ Cocyti filium dixerunt.

Phlegyas cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Lactantio grãmatico ſuper primum thebaidos: Martis filiꝰ & rex laphitharum in theſſalia:paterque Ixionis & Coronidis.

Phlegyæ eodem modo ſcribit̃:populi ſunt theſſaliæ a Phlegya Ixionis patre cognominati. hi cum ſacrilegi eſſent deoſq; & homines ſpernerent ab irato Neptuno immiſſo diluuio ſubmerſi ſunt: quos apud inferos poſuit Virgilius in.vi.li.æneidos cum ait:
Infœlix theſeus phlegyaſq; miſerrimus omnes:
Ammonet:& magna teſtatur uoce per umbras:
Diſcite iuſtitiam moniti:& non temnere diuos.

Phlegæi penultima cũ.æ. diphthongo ſcribit̃:nomen eſt adiectiuũ deductum a phlegya. Nam & campi illi phlegæi dicuntur teſte Plinio li.iii.naturalis hiſto.q̃ non longe ſunt ab acheruſia palude & cumis.

Phleps cũ.ps.in fine ſcribit̃: nõnulli ob litteraꝝ uicinitatẽ apud noſtros cũ.bs.ſcribere conſueuerunt. Nam apud noſtros dicit̃ uena. Vnde & phlebotomia deducitur.

Phlebotomia cũ.t.exili:& .i.latino ſcribitur:eſt apud nos uenæ inciſio.Nam phlebs uena dicit̃:& tomia inciſio:a τομω:quod eſt incido deductum.

Phlegma cum.g.ante.m.in eadẽ ſyllaba ſcribitur:dicitur latine pituita.

Phlegmone eodẽ mõ ſcribit̃:dici põt a nobis tumor:a φλεγμαινῶ uerbo:qđ ẽ tumeo:& nõnunq̃ ſtupeo.

Phoca cũ.c.exili ſcribit̃:piſcis ẽ q̃ alio nomĩe:hoc ẽ a ſono mugitꝰ(ut ait Pli.ĩ.ix.naturalis hiſto.)uitulus marinꝰ noiat̃.Et addit phocas ĩ terra more pecudũ parere ſpirareq; ac dormire:qđ tetigit Virgil.ĩ.iii.georgi.
Sternũt ſe ſomno diuerſo in litore phocæ.imo(ut dixit Plinius)nullũ aĩal grauiore premit̃ ſomno.Idẽ ſen-

ſiſſe uidetur Iuuenalis:cum ait:pro re magna in.iii.ſatyra:Eripiunt ſomnum druſo uituliſq; marinis.

P hocion cũ.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit uir athenienſis:q teſte Aemilio:etſi ſæpe exercitibꝰ præfuit:ſummoſq; magiſtratꝰ cæpit:tamẽ multo eius fuit notior integritas uitæ:q̃ rei militaris labor:qppe cũ ex illa cognomine bonꝰ appellatꝰ ẽ.fuit eni ppetuo pauper cũ ditiſſimꝰ ,ppter frequẽtes delatos honores eẽ potuiſſ; poteſtateſq; ſummas:quæ ei a populo dabant̃.Repudiauitq; cõſtãtiſſime munera magnæ pecuniæ: quæ illi a rege Philippo dabant̃.Ad quæ recipienda cũ legati regis hortarent̃: ſimulq; admonerẽt: ſi ipſe his facile careret liberis tamẽ ſuis ,pſpiceret:qbus difficile eſſet in ſumma pauptate tantã paternã tueri gloriã.qbꝰ ille Si mei ſimiles erũt:nequaq̃; difficile erit.Idẽ hic agellus illos alet:q me ad hanc dignitatẽ pduxit. Sin diſſimiles ſunt futuri:nolo meis ĩpenſis illoꝝ ali augeriq; luxuriã.Idem;cũ iã ,ppe ad annum octogeſimum proſpera perueniſſet fortuna:extremis temporibus magnum in odium ſuorum ciuium peruenit.

P hocis cũ.c.exili &.i.latino ſcribit̃:eſt teſte Liuio in. ii.de bello macedonico:pua græcoꝝ regio famoſo oraculo Apollinis delphici.Nã in illa ẽ ciuitas delphi:in qua tẽplum erat ditiſſimũ Apollinis: de qua Ouidius in.i.metamorpho.ĩnqt:Sepat aonios attæis phocis ab aruis Terra ferax.Et inde phocides ſimili mõ ſcribit̃

P hocees cum.c.exili:ſequente duplicato.e.abſq; diphthongo: fuerunt teſte Herodoto in.i.ionum populi: & primi qui longis nauibus uſi ſunt.

P hœbus cũ.œ.diphthongo ſcribit̃:ẽ unũ ex nõibus Apollinis:quãdo illũ a ſpecie uel nitore laudabãt tractũ a φοισ:quod eſt lumẽ:ubi eſt.ω.mega cũ.i.faciens diphthongũ:quæ(ut in.ii.horũ cõmentariorũ uidimꝰ) in.œ.diphthongũ noſtrã apud nos cõuertit̃:unde &,p ſole illũ accipiunt.Virgi.in.iii.æneí.Argolici clypei aut phœbeæ lampadis inſtar.Similimodo & Phœbe ſcribit̃,p ſorore eius Diana.Ouidius in.v.faſtoꝝ: Reſpice theſtiadem flãmis abſentibus arſit:Cau ſa eſt quod phœbes ara ſine igne fuit.

P hœmon cum.œ.diphthongo ſcribit̃:lacus eſt arcadiæ:de quo Ouidius in.xv.metamorpho.inquit:
Eſt lacus arcadiæ phœmon dixere priores
Ambiguis ſuſpectus aquis:quas nocte timeto:
Nocte nocent potæ:ſine noxa luce bibuntur.

P hœnix prima cũ.œ.diphthongo ſequẽs cũ.i.latino ſcribit̃:fuit(ut nõnulli aſſerũt)Agenoris regis filius:& frater Cadmi.Vel(ut alii etiã ferũt)Agenoris pater.A quo regio ubi regnabat phœnicia dicta fuit. Fuit & aliꝰ Phœnix Amyntoris filiꝰ:q teſte Homero ĩ.viii.iliados:cũ ſuggeſtiõe matris cũ patris pellice rẽ haberet: & pater id pſentiſceret:terribilia illi ĩprecatꝰ ẽ.Quare a patre diffugiens ad Peleu; Achillis patrẽ acceſſit:a quo benigniſſime ſuſcæptꝰ:& unice dilectꝰ ab illo multũ populũ & delopes ſub ſuo dominio accæpit.Nutriuitq; ut pater Achillẽ.Fuit etiã phœnix fluuius non magnus:q teſte Herodoto li.hiſto.vii.ex thermopylarum montibus fluens:in aſopum deſcẽdit. Quin & ab hoc fluuio uſq; in thermopylas.xv.dixit ſtadia cõputari.Eſt etiam phœnix auis:de qua Ouidius in.xv.metamor.plene oĩa,pſecutus eſt.

P hœnicia cũ.œ.diphthongo &.i.latino:atq;.c.exili ſcribitur:regio ẽ in aſia ſic quoq; cognoĩata a Phœnice uel patre uel filio Agenoris.Eſtq; ps ſyriæ & finitima iudææ:terra adeo fertilis:ut dicat Plin.ĩ.v.naturalis hiſto.centeſima fruge agricolis fœnus eſſe.Et a phœnicia phœnices populi uocitant̃.hos dixit Ioſephus ad Appionẽ grãmaticũ:litteraꝝ græcaꝝ fuiſſe inuentores.Cornelius uero Tacitꝰ ĩ.xiiii.ſuarũ hiſtoriarum libri primi inqt:ægyptii p figuras aĩalium ſenſus mẽtis effingebãt. Et antiqſſima monumẽta humanæ memoriæ ſaxis ĩpreſſa cernũtur: litterarũq; ſemet ĩuentores phibẽt. Inde phœnices qa mari præpollebãt græciæ itulerũt.Sũtq; adepti gloriã tanq̃; quæ accæperãt ĩueniſſent.Et pgit:Fama qppe ẽ Cadmũ claſſe phœnicũ uectum rudibꝰ adhuc græcoꝝ populis eiꝰ fuiſſe auctorẽ artis.Quæ oĩa Lucanus tetigit:quãdo dixit in li.iii.
Phœnices primi(famæ ſe credit)auſi
Menſuram rudibus uocem ſignare figuris.
Nondum flumineas memphis contexere biblos
Nouerat:& ſaxis tantum uolucreſq; feræq;:
Sculptaq; ſeruabãt magicas aĩalia linguas.i.ſapiẽtes ĩterpretatiões.de qbꝰ ĩ dictiõe obeliſcus uidimꝰ. Sane a phœnicia phœniſſa deducit̃ cũ.œ.diphthongo:& duplicato.s.quam pro Didone:quæ ex phœnicia fuit: Virgilius accipere conſueuit.

P hœton cũ.œ.diphthongo:&.t.exili ſcribit̃:fuit Solis ex Clymene nympha filiꝰ:q cũ de genere ſuo dubitaret:& ad domũ ubi Sol oritur accederet:ualuit ab eo tandẽ obtinere:ut patris equos p diem ſaltẽ regeret: quos deĩde ducẽs tremefactꝰ habenas cũ relinqueret:ne Iuppiter cũ deflagraſſet:fulmine cælũ ac terrã una cõbuſiſſet.Quæ oĩa latiſſime & eloquẽtiſſime Ouidius ĩ fine primi & ĩ initio ſecundi metamor.libro ptractauit.Sane a Phœto nte:phœtontides patronymicũ fœmininũ:& licentia poetica:ut dixit Priſcianꝰ:phœtõntiades deducit̃.Virgi.ĩ Sileno:Tum phœtontiades muſco circũdat amaræ Corticis.Nã in ſingulari patronymicum ipſum fœmininum eſt phœtontis huiꝰ phœtontidos:ut idem auctor affirmauit.

P holus cum unico.l.ſcribit̃:fuit unus ex centauris Ixionis ex Nube filius. hic teſte Seruio ſup octauo æneados: Herculem ſuſcæpit hoſpitio:cum ad expugnandos cẽtauros pergeret: dicentẽ etiã Lucano in.vi. Hoſpes & alcidæ magni phole.Tãdẽ ĩ nuptiis Pirithoi orto præliọ ĩter laphithas & cẽtauros occubuit dicente

Virgilio in ſecundo georgicorum:Læto domuit rhetumque pholumque.

P holoe cū unico.l.in fine cū.oe.diuiſis ſyllabis ſcribit̃:mons eſt arcadiæ:ut ſcribit Pomponius:ſiluoſus ut dixit Vibius:de quo Lucanꝰin.vii.Scilicet ipſe petet pholoen:petet ignibꝰoethen.atq; eadē ꝓrſus litteratura accipit̃a Virgilio ī.v.ꝓ fœmina quadā cū ait:Creſſa genus pholoe geminiq; ſub ubere nati.

P horcꝰcū.c.exili ſcribit̃:apud græcos uero dicit̃ Phorcys:ſed nos.y.græcū in.u.noſtrū cōmutauimus:quod tamē nos etiā ī genitiuo cōſeruamꝰ.Nam declinat̃huiꝰphorcydos & huiꝰ phorci.facit patronymicū phorcynis huius phorcynidos.Lucanꝰin.ix.Squalebāt late phorcynidos arua meduſæ.fuit Thoſeæ nymphæ filius:& Neptuni:ut dixit Seruiꝰſup.v.æneī.Atq; Varronē inducit dicentē eū regē fuiſſe corſicæ & ſardiniæ q cū Atlante nauali prælio decertans uictꝰ:& in mari ſubmerſus:loquacitate græca marinus deꝰuocatꝰfuit Quod Virgiliꝰpræfato li.tetigit cū ait:Tritoneſq; citi phorciq; exercitꝰoīs.Et habuiſſe ſcribit̃filias q̄ttuor eximiæ pulchritudinis Scyllam Eurialē Sthemonē & Meduſam:ut in dictione pegaſus iam uidimus.

P hormio cum.i.latino ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓprium.

P hraortes cū.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſto.i.Deiocæ filiꝰ:& rex medoꝝ.Hic nō cōtētꝰmedoꝝ regno:pſas ſubiugauit:cui Cyaxares filiꝰſucceſſit.huic Aſtyages filiꝰfuit:q ei ſimiliter ī regno ſucceſſit.

P hraſis cum ſimplo.s.&.i.latino ſcribit̃:interpretatur teſte Quintiliano in.x.de inſtitutōe oratoria:eloquētiæ corpus.Et inde Theophaſtus quaſi diuina eloquentia præditus.

P hreneſis cum ſimplo.s.&.i.latino ſcribit̃:& græcū eſt uerbum a φρενὸς deductū:quaſi deturbatio ſit mentis:& inde phrenetici:habetq; accētum in penultima:ut Iuue.ī ſatyra Plurima ſunt ſuſcine: Cū furor haud dubius cum ſit manifeſta phreneſis.

P hrygia prima cū.y.græco:ſequēs cū.i.latino ſcribitur:ꝓuincia eſt teſte Solino minoris aſiæ:quæ a phrygio amne:quæ illā a caria diuidit:ſic quoq; cognominata fuit.Alii uero uolunt a phrygia Cecropis filia.In hac eſt dardania a rege Dardano Iouis filio ſic cognominata:quæ poſtea a Troo nepote:hoc ē filio Erioththōnii filii Dardani troia cognominata fuit:ī qua fuit ilion:& a phrygia phryx deducit̃:quod ē ſubſtantiuū:& ſolū maſculinū.Iuue.in ſatyra Credo pudiciciā:Diuitibꝰ reſponſa feret phryx augur.At phrygiꝰ phrygia phrygiū adiectiuū.Ideo dixit Virgilius:O uere phrygiæ(neq; enim phryges)ite per alta Dindyma.

P hrynicus prima cum.y.græco:ſequens cum.i.latino:ultima cum.c.exili ſcribitur:fuit poeta comicus: quē ſæpe Iulius Pollux nominat.

P hryxus cū.i.latino ſequēte.x.cōſonante ſcribitur: fuit Athamātis regis thebarū ex Neipyle uxore filiꝰ fraterq; Helles: q ābo mortua matre(ut ſcribunt Heſiodus & Pherecydes)cum nouercales inſidias ferre non poſſent:& cōſentiēte patre aufugerēt:ac ſup ariete aureæ pelliculæ quē eis pater in tutamen dederat pontū tranſfretarēt:ea pte qua ſtrictior eſt:nec multū freti ſulcaſſent:Hellē puellari timore exterrita:decidit ī pontum:dicente Lucano ī.iiii.Delapſæ portitor helles.Quæ ab Neptuno q̄primū cōpræhēſa & tutata ac uxor deuincta:illi poſteaꝓcreaſſe Pæona ſcribūt.Et cū primitꝰmare illud pontū diceret̃:ab illa deinde helleſpōtum uocitatū ē:dicente Lucano in.ix.Qua pelago nomē neipylas abſtulit helle. At uero Phryxus icolumis euadens colchos ad Oetam regem tandem ꝑuenire ualuit.Vbi ariete quo uectus fuerat Ioui imolato:pellē auream in templo affixit:& ipſe aries in cælum a Ioue tractꝰ:inter ſidera locatꝰfuit. Ad quā pelliculā rapiēdam(ut ſcribit Iuſtinus in.xlii.ſui epitomatis)uenit deinde Iaſon:ut in ea dictione uidimus.

P hthongus cum. ph.&.th.aſpiratis in eadem ſyllaba ſcribitur: & eſt ſonus uocis: unde diphthongus cū dis præpoſitione componitur.

P hucus cū.c.exili ſcribitur:& qa a græco deſcēdit:quod ē φάγω:cū.ph.& nō cū.f.ſcribēdū cenſent.Nā uolatile dicit̃maius ape:& minꝰ ſcabrone:& dici quaſi phagꝰuolūt:eo ꝙ apū labores libēter depaſcat.Quod tetigiſſe uidet̃Virgilius ī li.georgi.iiii.cū ait:Immuniſq; ſedens aliena ad pabula phucus.At uero Plinius ī xi.naturalis hiſto.inqt:Phuci ſunt ſine aculeo imperfectæ apes: nouiſſimeq; a feſſis & iam emeritis icohatæ ſerotinus fœtus & q̄ſi ſeruitia uerarū apū.Quāobrem iperant his:primoſq; in opera expellūt:tardātes ſine clemētia puniunt.Et ſubdit cū mella ceperūt matureſcere abigūt eos multæq; ſingulos aggreſſæ trucidāt. Eſt etiā phucꝰcolor qdam purpureus:q græce φυκος dicit̃:ubi ipſi.y.græcum in.u. noſtrum cōuertit̃. De quo Xenophon ī pædia Cyri:Quidā inqt oculoꝝ iferiores palpebras quodā phuco depigētes:decorē gratiſſimū ī aſpectu cōtrahebāt.Quod Iuue.ī.ii.ſatyra ſenſiſſe uidet̃cū ait:Pingitq; tremētes Attollēs oculos

P icus cū.i.latino &.c.exili ſcribitur:neq; dictio græca ē:ut qdā putauerūt:ſed latina.Nā auis ē uncoꝝ unguium & duriſſimo roſtro:quo arbores cauat:& intus latet:atq; pullos educit.Cuius introitū teſte Plinio lib.x.naturalis hiſto.ſiqs cuneis clauderet:adhibita quadā herba a clauſura uiolēter excutiunt̃. Quin & illum refert apud latinos maximū fuiſſe in auguriis.Et id a Pico Saturni filio:q huic aui nomen dedit.

P icenum cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:regio eſt Italiæ:quæ hodie ab ancona:marchia anconitana dicitur. Et picenum a pico aue:q olim in eorum uexillis conſediſſe dicitur:cognominati putant.

P idytes prima cum.i.latino:ſequēs cū.y.græco:ultima cum.t.exili ſcribitur: fuit uir pcoſiꝰ:& ab Vlyxe(ut dixit Homerꝰin.vi.iliados)bello troiano intereptus.

P ierides cum.i.latino utrobiq; ſcribit̃:eſt muſarum agnomē a filiabus Pieri acceptum: quas canendo uice

rrunt:ut late oſtendit Ouidiꝰ in.v.metamorphoſeos.

Pygardus per.y.græcum apud quoſdam auctores græcos ſcriptũ:& ꝓ caprea quadã ſiluestri non diſſimili a damis poſitũ cõperi:qđ Plinıꝰ in.viii.naturalis hiſto.li.cõfirmare uidet̃.Sed in li.x.oſtendit eodem nomĩe genus quoddã aquilæ uocitari:quæ in oppidis habitare cõſueuit:nõnunq̃ in campis albicãte cauda. Sꝫ de quadrupede puto Iuue.intellexiſſe:cũ dixit in ſatyra Atticꝰ eximie:Summe cũ magno lepꝰ atq; aper atque pygardus.Nam de quadrupedibꝰ loqtur:cũ non dixerit:Et ſcythicæ uolucres.

Pyga cũ.y.græco ſcribit̃:burſa eſt teſticulorum:ad quam cum deſcendũt inteſtina fit dura aſpera & tumens ob qđ hernia ideſt aſpera & difficilis dicitur. Vnde hernici populi dicti ſunt:qui aſpera incolunt ſaxa:ut uidimus in dictione hernia.

Pygmæi cũ.y.græco:penultima cũ.æ.diphthongo ſcribitur:populi ſunt teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ tenẽtes mõtana indiæ:uicina tamẽ oceano ſalubri cælo ſemperq; uernãte.Horũ q longiſſimi ſunt teſte Gellio in.ix.noctiũ atticarum non excedũt pedes duos & quadrantẽ.Iuue.uero dixit:Vbi tota cohors pede nõ ẽ altior uno.Quin & teſte Solino earũ mulieres qnto ãno pariũt:& octauo ſeneſcũt.habẽtq; ſingulare bellũ contra grues:dicente Homero in initio libri tertii iliados de troianis contra græcos tendẽtibꝰ clamore ac clãgore ſublato nõ ſecꝰ ac grues ſolent:cũ ſidꝰ hybernũ fugientes matutino tpe cum ingenti clãgore cateruatim cælo ferunt̃:ad oceanũq; ſe conferũt illaturæ dirũ pygmæis ac mortiferũ bellũ.Quibꝰ pygmæꝰ bellator in armiſ accurit. Sed aliquando impar a grue rapit̃:& p aera curuis unguibꝰ deportat̃: dicẽte Iuue. in ſatyra Exemplo quodcũq; malo:

Ad ſubitas trhacum uolucres nubemq; ſonoram
Pygmæus paruis currit bellator in armis.
Mox impar hoſti:raptuſq; p aera:curuis
Vnguibus a ſæua fert̃ grue.Nam (ut dixit Plinius) Fama eſt arietũ caprarũq; dorſis inſidentes armati ſagittis ueris tpe uniuerſo agmine ad mare deſcendere:& oua pulloſq; eoꝝ alitũ cõſumere:ternis expeditiõe eã mẽſibus confici:aliter futuris gregibus non reſiſti.

Pylades cũ.y.græco & unico.l.ſcribit̃:fuit Strophii phocenſis filius: Agamẽnonis amiciſſimi. Nec ipſe eius filii Oreſtis minor amicus:ut uidimus in dictione Oreſtes.quẽ etiam in inſaniam uerſum nunq̃ dereliquit: dicente Ouidio in.ii.de ponto:Affuit inſano iuuenis phocæus oreſti.Et in eodem libro:

Non ita uixerunt ſtrophio atq; Agamẽnone nati.

Pylæmenes prima cũ.y.græco:ſequens cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:fuit teſte Homero dux paphlagonũ:ex his qui uenerũt in auxilium troianoꝝ:atq; in bello a Menelao interfectus.Quin & nõnunq̃ hic idem ſcribit̃ a poetis græcis Pylæmeneus.

Pylæus prima cum.y.græco:ſequens cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓprium:q nõnunq̃ cum aſpiratione Phylæus a græcis ſcribitur.

Pylartes cũ.y.græco:& unico.l.atq;.t.exili ſcribit̃:fuit teſte Homero in.xi.iliados:uir troianꝰ ab Aiace bello interfectus.

Pylene cum.y.græco:& abſq; aliqua diphthongo ſcribit̃:eſt Homero teſte l.ii.iliados ciuitas ætoliæ.

Pileus cum.i.latino & unico.l.ſcribit̃:opimentum quoddam eſt capitis.

Pylos cũ.y.græco & unico.l.ſcribit̃:fuit oppidũ iuxta theſſaliam uerſus marinũ litus a Neleo patre Neſtoris cõditũ dũ a fratre Peleo theſſalia pelleret̃.Vnde & Neſtor ipe dictꝰ ẽ Pylıꝰ.Ouidius in.iii.de ſine titulo:

Illius attactu pylius iuueneſcere poſſet.Idem in li.primo de ponto:

(Crede mihi) pylio neſtore maior ero.

Pylon ſimiliter cũ.y.græco ſcribit̃:nomẽ fuit ꝓprium uiri troiani:& habet accentũ in ultima.

Pilũnus cũ.i.latino:&.m.ante.n.ſcribit̃:Iouis dictꝰ ẽ filiꝰ:ac ſtercorãdoꝝ agroꝝ uſum cõperiſſe dicit̃:ob qđ Sterquiliniꝰ etiã cognominatꝰ fuit.Sed cognomẽ hoc fuiſſe Saturno Macrobiꝰ rettulit.At uero hũc pinſcẽdi frumẽti:& ab eo pilũ denominatũ:atq; ob id a piſtoribꝰ coli dixit Seruiꝰ ſup nonũ æneidos librũ. Ob quod nõ græcũ uerbũ:ſꝫ latinũ magis eſſe cõſtat.Ad hũc ferũt Danaen cũ puo Perſeo iram Acriſii fugiẽtẽ:a paſtore quodã delatã fuiſſe.Quã ille genere cognito uxorẽ duxit:& derelicta regiõe apuliæ ad rutulos cum Danae demigraſſe:ubi ardeã urbẽ cõſtruxit.Et ex ipa Danae Daunũ ſuſcæpit filiũ:q in apulia deĩde regnans: dauniã illã a ſe cognominauit. Et hũc quoq; daunũ qdã turni fuiſſe patrẽ dixerũt.Eo ꝙ de Turno loquens dicat Virgiliꝰ in.x.ænei.Naſcentẽ & patria turnũ cõſiſtere terra:Cui Pilũnus auus:cui diua uenilia mater. Alii uero dixerunt aliũ illũ fuiſſe Daunũ:hoc ẽ ꝓxime auũ patris Turni.Et Virgiliũ nõ intellexiſſe de ꝓxio auo:ſed de Turni atauo:cũ alibi ĩ eodẽ li.in pſona Iunonis dicat.Ille tamẽ noſtra deducit origine nomen: Pilũnuſq; illi quartus pater.& reliq̃.Sed nomen filii Dauni:& patris alteriꝰ dauni nuſq̃ legiſſe me memini

Pindarus cum.i.latino:& unico.r. ſcribitur:fuit teſte Platone li.quarto de legibus:poeta thebanus. Hic teſte Quintiliano in decimo: de inſtitutione oratoria nouem lyricorum longe princeps fuit ſpiritus magnificentia: ſententiis: figuris: beatiſſima rerum uerborũq; copia: uelut quodam eloquentiæ flumine:ꝓpter quod Horatius in quarto carminum:eum merito credidit nemini imitabilẽ.Quas ob clariſſimas uirtutes

a regibus macedoniæ ſui temporis maxime dilectus fuit. & magnus Alexander cum thebas raperet: & ciues uenderet ſub corona: penatibꝰ & familiæ Pindari uatis parci iuſſit. Cuius mors nõ uulgaris cũ a diuerſis: tũ a Valerio Maximo ſcribitur. Qui cũ in gymnaſio ſuper gremio pueri quo unice delectabatᷣ depoſito capite quieti ſe dediſſet: nõ prius fuit cognitus deceſſiſſe: q̃ a Gymnaſiarcho claudere locũ uolente: ne quicq̃ excitaretur.

Pindus cum. i. latino ſcribitᷣ: mons ẽ in finibꝰ theſſaliæ a parte occidua. Ex cuiꝰ ima parte peneus fluuiꝰ ꝓfluit ut in ſua dictione uidimus. Eſt etiã inſignis origine lapitarũ: & partu fluuii acheloi.

Pinarius cũ. i. latino ſcribitᷣ: & deſcendit a πεῖνα: quæ eſt fames: cuius prima cũ. ei. diphthongo ſcribitur: ſed apud nos relicta. e. remanet. i. ꝓducta. Virgilius in. viii. æneidos: Et domus herculei cuſtos pinaria ſacri. Nã (ut teſtis eſt Seruius) cum Herculi ab Euandro ara maxima in Italia ubi nũc eſt roma conſtituta fuiſſet: & de ſuo armẽto ad ſua ſacrificia Hercules boues dediſſet: inuẽti ſunt duo ſenes Pinarius & Potitius: q̃bus qualiter ſe coli uellet oſtendit. Scilicet ut mane & ueſpere ei ſacrificarent. Itaq; perfecto matutino ſacrificio: cum circa Solis occaſũ eſſent ſacra repetẽda: Potitiꝰ prior aduenit: Pinariꝰ poſtea extis uidelicet iã redditis. Vnde iratus Hercules ſtatuit: ut pinarioꝝ familia tantũ miniſtra eſſet: epulantibꝰ potitiis: & cõplentibus ſacra. Vnde teſte Seruio Pinarii dicti ſunt. i. famelici: cũ prius alio nomine ſenex ille uocaretᷣ. Et ab hoc pinariam domũ cuſtodem ſacri Herculei dixiſſe Virgilium: hoc ẽ miniſtrã intellexiſſe uoluit: ut alio loco: Triuiæ cuſtos iam dudũ in montibus opis: ideſt miniſtra. Et Potitius a uerbo potizo: quod ẽ bibo deductum. Sed (ut ſcribit Liuius in nono ab urbe) Cum Appio Claudio auctore: q̃ cenſor cognomĩatꝰ fuit: ſacra Herculis gẽs potitia in mancipia tranſtuliſſet: qua tẽpeſtate. xii. familiæ eius gentis erãt puberes: ad trigeſimũ intra ãnũ cum ſtirpe extincti fuerunt. Et ipẽ Appius deũ ira poſt aliquot ãnos luminibus captus eſt.

Pyræus prima cũ. y. græco: ſequens cũ. æ. diphthongo a noſtris ſcribitᷣ: ab Homero uero & nonnullis poetis græcis cũ additione alterius. e. in ultima ſyllaba ante. u. uidelicet pyræeus πυραιεῦς. Fuit athenienſiũ portus a pyræco ꝓmontorio: ut (oſtendere uidetᷣ Plinius in li. iiii. naturalis hiſto.) cognominatꝰ. Et in. xxxiii. oſtẽdit fuiſſe ĩ eo ædẽ Iouis ſeruatoris: & Mineruã mirabilẽ ab Iſidoro ſtatuario confectã: cui pauca poſſe cõparari dixit.

Pyræchmes prima cum. y. græco: ſequens cũ. æ. diphthongo: ultima cum. ch. aſpirato ante. m. ſcribitᷣ: & fuit nomen uiri ꝓprium: de quo Homerus ipſe meminit.

Piræus cum. i. latino: &. æ. diphthongo ſcribitᷣ: fuit nomen uiri proprium amici Telemachi: ut oſtendit Homerus in. xv. odyſſeæ.

Pyra cũ. y. græco ſcribitᷣ: ſtrues eſt lignoꝝ: in qua corpora cremabantᷣ: latine rogus dicta. Et nomẽ a pyr: qui eſt ignis cõtraxit. At ꝓ uero Seruiꝰ ſup. xi. ænei. Cum cadauer inq̃t ardere cœperit rogus uocatᷣ: exuſtũ uero buſtũ dicitᷣ. Quæ Virgilius ipẽ accurate in præfato. xi. obſeruauit cũ ait: Cõſtituere pyras. Itẽ Subiectiſque ignibꝰ atris Ter circũ accẽſos decurrere rogos. Itẽ poſtea: Semiuſtaq; ſeruãt buſta. Et ut idẽ Seruiꝰ ſup. viii. ænei. inq̃t: Cadauer corpꝰ ẽ nõdũ ſepultũ. & ſup. x. inq̃t: Inferiæ ſunt ſacra mortuoꝝ: eo ꝙ inferis ſoluũtur.

Pyramis prima cũ. y. græco: ultima cũ. i. latino ſcribitᷣ: & ſimiliter ab igne: q̃ græce dicitur πῦρ nomẽ aſſumpſit: eo ꝙ illius figura imitatur: quæ ex inferiori parte eſt lata: paulatim gracileſcens in acuitatem deſinit. Et fuerunt pyramides in ægypto ſtructuræ ex quadratis lapidibꝰ admirãdæ: faſtigiatæ ultra omnẽ excelſitatẽ quæ manu fieri poſſet: ut dixit Solinus in collectaneis. Et regũ pecuniæ: ut dixit Plinius ĩ. xxxvi. naturalis hiſtoriæ: Ocioſa ac ſtulta oſtentatio: q̃ppe cũ faciendi eas cã a plæriſq; tradatᷣ ne pecuniam ſucceſſoribus aut æmulis inſidiantibꝰ præberẽt: aut ne plæbs etiã ocioſa fieret: de q̃bus uidimus in dictiõe cheminis: atq; aliis nõnullis in locis uidimus: & uidebimꝰ. fuerũtq; & ſub eis reges ſepulti. Vnde & ſepulchra a nobis plurimũ nominãtur. Lucanus libro. ix.

Non mihi pyramidum tumulis euulſus amaſis.

Pyramꝰ cũ. y. græco ſcribitᷣ: fuit adoleſcẽs mẽphiticus: q̃ apud pyramides amore Thyſbes amatæ ſeipſm̃ interemit: ut pulcherrime enarrauit Ouidius in. iiii. metamorpho. Et a pyramide pyramus nomen accæpit.

Pyrallis prima cum. y. græco: & ultima cum. i. latino: atq; cum gemino. l. uolatile eſt: ut refert Plinius in undecimo naturalis hiſtoriæ: quod in cypro ex ærariis fornacibus maior muſca in igne ſolum uiuens reperitᷣ: & a noſtris ignicola dici poteſt.

Pyrrhus cũ. y. græco: & duplicato. r. atq; ſecũdo aſpirato ſcribitᷣ: fuit Achillis filiꝰ ex Deidamia filia regis Lycomedis in ſcyro: cũ qua in habitu uirginali degerat: ſic quoq; dictus teſte Seruio ſuper. ii. æneidos: a colore: quo tingebatur: hoc eſt q̃a coloris erat ruffi. Nam a patre uocatus fuit Neoptolemus: ideſt nouus miles. Vt ipẽ ad Priamum in ſecundo æneidos: Degeneremq; neoptolemum narrare memento. Fuitque rex epiri: & ab Oreſte interfectus. ut uidimus in dictione Oreſtes. Alius ſimiliter fuit Pyrrhus Aeacidis filius: & rex epiri: qui paterno genere a priore originem traxit materno ab Hercule. Hic cum romanis bellũ geſſit de quo Iuſtinus in. xvii. & . xviii. ſuorum epitomatum pertractauit. deinde cũ argos oppidũ in pelopõneſo oppugnaret: lapide ictus interiit. A quo pyrrhichiũ metrũ dictũ aſſerunt: quo ille ĩ ſuis ludis frequẽtiſſime utebatur. Et cõſtat ex duabus breuibus pes ipẽ pyrrhichius: ut pater.

Pyrrha uti ſuperior dictio ſcribit̃:fuit uxor Deucalionis: & filia Epimethei patrui ipſius Deucalionis:quos ſolos ſuperſtites e ſæuo diluuio(quod tpe illoꝝ fuit)dixere poetæ.Et cũ decreuiſſent aquæ:uiderentq; humanum genus defeciſſe:& ipi ſenes eſſent: & ex ſe poſſe reſtaurari diffiderent: perrexerũt ad oraculũ Themidos poſtulantes:quonã mõ genus humanum refici poſſet.Quib⁹dæa reſpondit:id fieri poſſe:ſi poſt terga iacerent materna oſſa.Deucalion uero ſapiens intellexit terrã genitricem eſſe cunctaꝝ reꝝ: oſſaq; illius lapides eſſe. Itaq; quæ poſt terga lapides iaciebat facie3 traxere uiroꝝ: Et de fœmineo reparata eſt fœmina iactu:ut dixit Ouidi⁹li.i.metamor.Quod Iuuenalis lepidiſſime tetigit:cũ ait in prima ſatyra:

Ex quo deucalion nimbis tollentibus æquor:
Nauigio aſcendit montem:ſorteſq; popoſcit:
Paulatimq; anima caluerunt mollia ſaxa:
Et maribus nudas oſtendit pyrrha puellas.

Nam(ut refert Euſebius de tpibus)regnante Cecrope aquarum illuuies maiorẽ ptem populoꝝ theſſaliæ abſumpſit: paucis per refugia montiũ liberatis maxime in monte parnaſo:in cuius circuitu Deucalion tũc regno potiebat̃.Et teſte Iuſtino in ſecũdo ſuoꝝ epitomatum: Rex erat theſſaliæ:q tũc ad ſe ratib⁹ cõfugientes ſuſceptos per ſũma parnaſi iuga fouit & aluit: a quo ꝓpterea genus humanũ reparatum ferũt.Ego uero cõperi in gloſa Ariſtarchi ſup decimũ odyſſeæ:Homeri Deucalionem ex pyrrha uxore quattuor filios ꝓcreaſſe:duos mares:Amphictyona & Hellena:& totidẽ fœmellas Protogeniã & Melanthiam.Et quoſdã refert exiſtimaſſe Hellena ex ſemine Iouis fuiſſe: ſed ſibi cõpertum eſſe:fuiſſe ex ſemine Deucalionis.Sed an ante diluuium hos filios habuerit uel poſt:nec ipe declarat. Vnde Ariſtoteles i.ii.meteororũ:ſub Deucaliõe inqt fuit magna hyems & exceſſus ibriũ:ubi nũc habitãt hellines q pri⁹dicebant̃ græci.Ita ut ab Helline filio Deucaliõis hellines cognoĩati fuerĩt: ut uidim⁹ ĩ dictiõe attis.

Pirata cum.i.latino & unico.r.atq;.t.exili ſcribitur.At apud græcos in prima eſt.ei.diphthong⁹:a qua amota e:ſolam.i.ꝓductã retinuimus:dicũt fuiſſe nomẽ ꝓpriũ cuiuſdã latronis:q primus mare latrociniis infeſtare cœpit.Vnde & oẽs ſimiles piratæ cognominati ſunt.

Pyraſus cum.y.græco & unico.s. ſcribitur:fuit teſte Homero in.xi.iliados: uir troianus: ab Aiace bello interfectus:habetq; accentum in prima apud illos.

Pyreneus cũ.y.græco ſcribit̃:mons eſt in hiſpania:ſic quoq; a crebris igniũ fulminib⁹ cognominat⁹. Et teſte Appiano(ut ex hiſtoria illius ad uerbũ interpretati ſumus)a tyrrheno incipit mari: & in oceanũ boreale ꝓtendit̃:habetq; ex orientali qdem pte celtas:q & olim galatæ:nunc quoq; galli cognominant̃. Ex occidentali uero iberos continet & celtiberos.Nam quæ in circuitu detinet:ad iberos ſpectat.Nec ex maioribus eſt europæ montibus:nec ex minoribus.

Pyrenæus cũ.y.græco &.æ.diphthongo ſcribit̃:hic uidens teſte Ouidio li.v.metamor. muſas ad tẽpla parnaſia pluuioſo tpe gradiẽtes conſiſtite dixit.Nec dubitate precor tecto graue ſidus & ibrẽ:Imber erat:uitare meo:ſubiere minores Sæpe caſas ſuperi:quas ex tẽporis diſpoſitiõe:& uerbis perſuaſas in ſuis ædib⁹ lætus excæpit.Sed poſt pluuiã uolẽtibus diſcedere domũ clauſit:& uim parabat.Ille effectæ alites uiolentiam effugerunt:quas ille ꝓſequi conatus:de culmine turris ſe præcipitem dedit.

Pyretrum cum.y.græco &.t.exili ſribit̃:herba eſt medicinalis:quæ(qa igneã uirtutem habere uidetur)a pyr qui eſt ignis nomen extraxit.

Pyrgus cũ.y.græco ſcribitur:& apud nos turris dicit̃:& ĩ plurali pyrgi:hoc ẽ turres. Quod teſte Seruio ſup decimũ ænei.caſtellũ fuit nobiliſſimũ eo tpe:quo tuſci piraticã exercebãt.Nã illic(ut ait)metropolis fuit:de quo Virgilius ipe meminit cũ ait:Pyrgi ueteres intẽpeſtæq; grauiſcæ:hoc eſt aliud oppidũ:quæ teſte Catõe ideo grauiſcæ dictæ ſunt:q̃ grauem aerem ſuſtinent.

Pyrgoteles cũ.y.græco &.t.exili ſcribit̃:nomẽ ẽ ꝓpriũ: qđ a pyrgos deducit̃: & fuit gemarum ſcupltor admirandus adeo:ut teſte Plinio in.xxxvii.naturalis hiſto.Alexandri magni edictum fuerit:quo uetuit ĩ gemma ſe ab alio ſculpi:q̃ a Pyrgotele non dubie clariſſimo ei⁹ artis. Vnde & Carolus noſter Arretinus inquit ad Cyriacum.

Parrhaſium tabulis uinces:uinceſq; cauandis
Pyrgotelem gemmis:mentoraq; in pateris.

Pirithous cũ.i.latino utrobiq; &.th.aſpirato ſcribit̃:hocq; ut ſeruaret̃ ĩ pria græc⁹ ſonus:ĩ qua ẽ.ei.diphthõgus:quæ ſonũ noſtri.i.detinet:ut ſupra uidim⁹:cũ ſcripſim⁹ Pirethous cũ.e.uocali in prima.fuit Ixionis filius:nõ ex nube:ſed ex cõiuge:fuitq; rex laphithaꝝ:q cũ ad inferos cũ Theſeo ad rapiẽdã Proſerpinã deſcẽdiſſet:a cerbero cane tricipiti deuorat⁹ ẽ:ut de illo oĩa Seneca in tragœdia furentis Herculis ꝓſecutus eſt.

Pyro cum.y.græco ſcibit̃:habetq; accentum in ultima:& fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha quædam filia Oceani & Tethyos.

Pirous cũ.i.latino ſcribit̃:nomen fuit herois cuiuſdam:de quo Homerus in.ii.iliados πειρόος ἥρως.At cũ y.græco nomen fuit unius ex equis Solis:dict⁹ a pyr:quaſi ardens.Ouidius in.ii.metamorpho.

Interea uolucres pyrous ethous & æthon
Solis equi:quartuſq; phlegron hinnitibus auras

Flammiferis implent:pedibuſq; repagula pulſant.

P yrous cum.y.græco:nomen eſt equi:de quo in præcedenti dictione uidimus.

P yrodes cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Plinio in ſeptimo naturalis hiſtoriæ:Cilicis filius: qui primus e ſilice ignem elicuit.

P yrrho cu3.y. græco & duplicato.r.atq; ſecundo aſpirato ſcribitur:fuit elidenſis philoſophus: & teſte Diocle Pliſtarchi filius.Hũc Apollodorus pri⁹ fuiſſe pictoré dixit. Audiuitq; Anaxarchũ:a quo nihil declinare uiſus eſt:cũ oĩa ſuſtinuiſſe illum dicant.Immo aiunt Pyrrhonem quãdoq; furore adeo inſtigatum fuiſſe:ut ſumpto ueru cũ carnibus coquũ in forum uſq; perſequeret̃.Quin & in Elide diſcipulorũ diſputationib⁹ fatigatum:abiecto pallio alpheũ tranaſſe.Eratq; ſophiſtis infeſtiſſimus.Et cum primo ualde pauper fuerit: a ſuis ciuibus magno deinde honore habit⁹:factus ẽ pontifex.Vixitq; ad ãnos ferme nonagita.Et illũ puto de quo Cicero in li.de finibus ſæpiſſime meminit:& Gellius in.xi.noctiũ atticarũ li.capitulũ ſpeciale cõfecit

P irus cum.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Homero in.iiii.iliados Imbraſi filius:& trhacum princeps:q ex Eno patria ꝓfectus in adiutorium troianorũ:a Thoante rege ætolorum in bello occiditur.

P iper cũ.i.latino ſcribit̃:ſed apud græcos cum adiectione uni⁹.i.in fine:& accentu ſupra.e. ſcribit̃:&ꝓfert̃. Et(ut ait Herodianus)gũmi & piperi barbara ſunt.At latini noſtri piper huius piperis declinauerunt.Perſius:Et piper & pernæ.Idem rugoſumq; piper.Arbuſcula eſt:quæ teſte Plinio in.xii.naturalis hiſto.iuniperis noſtris eſt ſimilis.Semina a iunipero diſtant paruulis ſiliquis: quales in ipis paſſim faſiolis uidemus. Hæ priuſq̃ dehiſcant decerptæ:toſtæq; ſole:faciunt quod uocatur piper lõgum:deinde paulatim dehiſcentes per maturitaté oſtendunt candidũ piper:quod deinde toſtũ ſolibus colore rugiſq; mutat̃. Et addit idé auctor:In fronte caucaſi ſolibus oppoſita gigni tantum eam arborem aliqui tradidere.

P iſa cum.i. latino & unico.s.ſcribit̃:fuit teſte Plinio in.vi.naturalis hiſto.arcadiæ oppidũ præterfluente alpheo amne:& abũdantia leguminis piſi.Ab hac igitur & Elide ciuitatib⁹ arcadiæ teſte Seruio uenerũt:qui piſas in Italia cõdidere:quas ſic ex priſtina ciuitate uocauerunt.Quod Virgilius tunc tetigit:cum ait: Hos parere iubét alpheæ ab origine piſæ:Vrbs hetruſca ſolo.Et Iuſtinus in.xx.epitomatum libro: Habuerunt inquit piſæ auctores græcos:& Solinus:Quis ignorat a Pelope piſas dici?Vnde & in plurali declinatur ad differentiam arcadiæ piſæ:quæ ſingulariter effertur:ex qua piſæus cum.æ.diphthongo i penultima.Ouidius in tertio de fine titulo:

Ah qua pene pelops piſæo concidit axe:
Dum ſpectat uultus hippodamia tuos.

P iſiſtratus cũ.i.latino &.t.exili utrobiq; ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſto.i.Hippocratis filius:& athenarum tyrãnus:ut late Iuſtinus de illo in.ii.ſuorũ epitomatum.Nam hic doctrina ingenio & eloquentia tanta fuit:ꝙ athenienſes ſe ac libertaté ei ſponte ſũmitterent:q̃ſq̃ Solon iuſtiſſim⁹ & grauiſſimus orator ꝓ libertate aduerſum illum ſtaret.Sed eloquẽtiæ Piſiſtrati libertas cũ Solone ſuccubuit tpe quo Seruius Tulli⁹ regnabat romæ:ut ſcripſit Gellius li.xvii.noctium atticarum.Hic primus apud athenas bibliothecam iſtituit ut ſupra uidimus in dictione bibliotheca.

P iſtrix cũ.i.latino utrobiq; &.x.conſonãte in fine ſcribit̃.Seruius tamẽ ſuper quartum æneí.inquit:piſtrix cũ x.piſce:cum.ſ.ꝓ naui a nobis ſcribi conſueuit.Virgilius:Immani corpore piſtrix.Plinius in.xxvi. naturalis hiſto.inquit:Item tritones coruſq; & piſtrices:idq; ſæpius replicauit:de piſcibus loquens.At ꝓ naui terminatur in.ſ.Virgilius in.v.Poſt hos æquo diſcrimine piſtris.Et alibi in eodem li. Velocem mneſthe⁹ agit acri remige piſtrin:ubi eſt accuſatiu⁹deſcendens a recto deſinẽte in.is.At Priſcianus in primo uelle uidet̃ apud græcos ſemper in.ſ.terminari.Nam cũ de.ſ.cõſonãte pertractat:dicit illam ſæpe a noſtris in.x. cõmutari: ut Aiax ꝓ αιασ piſtrix prõ πιςρις in quo nos ſequi dores dicit:q ὄρνιξ dicunt ꝓ ornis:& ẽ piſtrix piſcis.

P ythacuſa cum.y.græco &.th.aſpirato:atq;.c.exili ſcribit̃:inſula eſt in tuſco mari:ſinuq; cãpano ſita:in cui⁹ quodam colle oppidum fuit nomine pythacuſæ in plurali numero.Ouidius in.xiiii.metamorphor.Aeneæ nauigationem deſcribẽs ait:Inarimé prochyteq; legit ſteriliq; locatas Colle pythacuſas. Hanc olim ſimiarũ fœcundiſſimam fuiſſe nõnulli uolunt.

P ythagoras cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Apulegio in primo de magia natu ſamius pulchritudinis inſignis:apprime pſallendi & muſicæ doctus.Et licet a Polycrate tyrãno ſami dilectus eſſet:eo tamẽ incipiente tenere dominiũ clam fugit ab inſula:amiſſo Veſcare patre:quem comperio inter gemmarios artifices laudem magis in ſculpendis gemmis:q̃ opes quæſiſſæ. At uero Iuſtinus in.xx. ſuorum epitomatum Demaratum negotiatorem diuitem illi⁹patrem uocauit.Laertius Mneſcarchum ãnulorũ ſculptoré dixit. Sunt & qui Marmachum illius patrem uocatum dicant:auum Hypaſum:attauum Eutiphronem:abauum Cleonymum.Hunc ex pliunte profugiſſe dicunt:& pronepotem Marmachũ.Habitaſſe deinde ſami:unde ſamius ipſe Pythagoras dictus fuit.Sed ante apud leſbum ſub diſciplina fuiſſe Pherecydis ſyri aſſerunt. Quo mortuo ſamum demigraſſe & Hermodamãti iam ſeni ſe ibidem in diſciplinam dediſſe.Ac patriã deinde linquens cum iuuenis eſſet:& ſtudioſiſſimus ægyptum diſciplinarum cauſa perrexit.Et tunc quoque a polycrate per epiſtolam Amaſidi commẽdatum:portaſſeq; tres calices argẽteos:quos ſingulis ſacerdotib⁹

dono dedit

dono dedit:& teſte Antiphone in li.de his:q in uirtute fuerunt principes omnem ægyptiorum linguā per/
didicit:a quib⁹ præteriti æui facta edoctus:tranſiuit in perſiam:& babyloniā. Vbi ſiderū motus curſuſque
ſtellarum:& oēm cæli rōnem ab aſtrologis edoctus:regreſſus eſt inde cretam ac ſpartā:atq; ab eorum ſapiē/
tibus mores egregios Minois:ac Lycurgi leges perdidicit. Ibiq; una cum Epimenide in idæum antrū deſcē
dit. Vbi ſecūdum ea:quæ in ægypto didicerat:a diis in arcano magna edoctus eſt. Indeq; ad olympicū cer/
tamē aſcēdēs cum multarū diſciplinarū ibi de ſe maximā admirationem exhibuiſſet:interrogat⁹ a Leonte
philaſiorū tyrāno:uel (ut alii dicunt) ſicyoniorū:quo nomine uocaret̃:cū ſolum deū ſapientem diceret. Re
ſpondit ſe philoſophū eſſe:hoc eſt ſapientiæ amatorem:cum uſq; ad id tēpus oēs:q circa rerum occultaruʒ
ſpeculationē uerſarent̃:ſapientes habiti uocatiq; fuerint. Poſt quem ſermonē cū in patriam rediret:& a Po
lycrate iam tyrāno illam cōprimi offendiſſet:clam inde diſcedēs crotonā in Italiam prexit. Ibiq; leges Italis
dedit:atq; cū diſcipulis clariſſimus eſt habit⁹:q ferme trecenti teſte Laertio rēpublicam oēm adminiſtrabāt
ut merito ariſtocratia:hoc eſt optimorū principatus diceret̃. Idem prim⁹ oium teſte Timæo dixit. Amicorū
oia eſſe cōmunia:& amicitiā eſſe equalitatem. Sicq; ipſi⁹ diſcipuli oia in mediū ꝑponentes:facultates ꝓprias
cōmunes efficiebāt:& coibatur ſotietas inſeparabilis. Ordo uero ac ratio Pythagoræ:ac deinceps familiæ
ſucceſſionis eius recipiendi inſtituendique diſcipulos: huiuſmodi fuiſſe tradit̃ teſte Gellio in primo noctiū
atticarū. Nam a pueritia adoleſcētes:q ſeſe ad diſcendū obtulerant. ἐφυσιογνωμόνει:id uerbum ſignifi
cat mores naturaſque hoīum coiectatiōe quadam de oris & uult⁹ igenio: deque totius corporis filo atque
habitu ſciſcitari. Eum q explorat⁹ ab eo idoneuſque fuerat recipi in diſciplinā ſtatim iubebat: & tēpus cer/
tum tacere. Non oēs idem. Sed aliud ali⁹ tēpus ꝓ æſtimato captu ſolertiæ. Is aūt q tacebat:quæ dicebant̃ ab
aliis audiebat. Neque pcontari ſi parū intellexerat:neque cōmētari: quæ audierat fas erat. Sed non minus
quiſq; tacuit:q̃ bieniū. Hi ꝓrſus appellabant̃ intra temp⁹ tacendi:audiendiq; ἀκουστικοί. Aſt ubi res di/
dicerant:rerum oīum difficillimas tacere:audireque:atque eſſe iam cœperāt ſilētio eruditi:cui erat nomen
ἐχεμυθία:tum uerba facere:& quæque audiſſent ſcribere:& quæ ipſi opinarent̃ poteſtas erat exprimere
Hi dicebant̃ in eo tempore μαθηματικοί. ſcʒ ab his artibus:quas iam dicere ac meditari incæptauerant.
Quoniā geometriam gnomonicā muſicam cæteraſque itē diſciplinas altiores μαθήματα ueteres græci ap
pellabant. Ex inde his ſcientiæ ſtudiis ornati ad ꝑſpicienda mundi opera:& principia naturæ ꝓcedebant
Ac tūc denique nominabant̃ φυσικοί. Et hæc de illo Fauorinū philoſophum rettuliſſe dixit Gelli⁹ teſte An
ticlide. Idem Pythagoras geometriā oēm pfecit. Vacauitque maxime circa arithmeticam:nec medicinā ne/
glexit. Quin & teſte Ariſtoxeno muſico primus græcis pondera & mēſuras inuexit. Primus luciferuʒ & he/
ſperum idem eſſe ſidus teſte Parmenide dixit. Fuitque adeo admirationi oibus:ut familiares eius dicerent:
ipm eſſe dei omnigenas uoces. Vnde ſiquis præſentia illi⁹ frui meruiſſet: uidebat̃ ſibi præclarum quid: ſeu
fœlicitatē adeptum. Nam (ut refert Ariſtippus cyrenaicus) dict⁹ Pythagoras:q̃ non minus uera Pythio lo/
queret̃. Fuit uenuſtiſſimæ formæ adeo:ut illū diſcipuli eſſe Apollinē opinarent̃. Idem fertur octuageſimo
ætatis ſuæ āno diem obiiſſe:de cuius morte uariæ fuerunt ſententiæ:quas ſiquis cognoſcere cupit:legat La
ertium:q longo decurſu illas explicauit.

P itana cū.i.latino &.t.exili ſcribit̃:urbs fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarū primo:in ætolia.

P ytheas cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribit̃:fuit ꝓprium uiri macedonis nomen.

P ytherm⁹ cū.y.græco &.th.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.i.hiſto. uiri phocaienſis nomen ꝓprium.

P ythius prima cū.y.græco:ſequens cū.th.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:cognomē fuit Apollinis a pythone ſer/
pēte (quem occidit) deductum:& nōnunq̃ etiā a græcis utrūque cū aſpiratione ipſi⁹.p.ſcribit̃:ac dicit̃ phy/
thon:& phythius:ut ſupra uidim⁹. Et pythia:ac phythia feſta:quæ in ipſius Apollinis honorē:ob phytho/
nem interfectum:primum introducta fuere. de qbus Ouidius in primo metamorphoſeos.

Inſtituit ſacros celebri certamine ludos
Phythia per domiti ſerpentis nomine dictos. Pythia autem Hora. in arte poetica protulit:
Multa tulit fecitq; puer:ſudauit & alſit:
Abſtinuit uenere ac uino:qui pythia cantat.

P itiſma cū.i.latino utrobiq;:&.t.exili ſcribit̃:& dicitur quaſi pidiſma. Nam noſtri dictiōes græcas tranſcribē
tes.d.in.t.nōnunq̃ ob litterarū uicinitatē cōuerterunt:cum ipm.d.medium ſit inter.t.exile:&.th.aſpiratū
ut in primo horum cōmētariorum li.monſtrauim⁹:& deſcendit pidiſma a πηδῶ uerbo græco:quod ē ſal/
to:& inde pitiſma ſaltatio quædam in numerum facta dicit̃. Iuue. in ſatyra: Atticus eximie:

Ille fruatur uocibus obſcænis:omniq; libidinis arte:
Qui lacedæmonio pitiſmate lubricat orbem.

P itho cū.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.

P ithodorus cū.i.latino &.th.aſpirato ſcribit̃:nomen eſt compoſitū:quaſi pithoos:hoc ē ei⁹nymphæ doron
donum:& fuit teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſto.marmorarius ſculptor eximius.

P ittacus cū.i.latino & duplicato.t.atque.c.exili ſcribit̃:fuit mitylenæus unus ex ſeptē græciæ ſapiētib⁹ Her/
rhadio patre:quē thraca fuiſſe Duris ē auctor. Hic una cū Alcæi fratrib⁹ Melancrū leſbi tyrānum ꝓfligauit

Et dum de agri achillitidis poſſeſſione inter athenieſes & mitylenæos armis decerneretur imperator ipe cū Phrinone athenienſiū duce (q & pancratiaſtes & olympionices fuerat) ſingulari certamine pugnare iſtituit. Rete igitur clypeo tegēs Phrinonem inuoluit: atq; illū interemit. Sicq; patriā & agrū ſeruauit. Et cum iteꝝ athenienſes patriā infeſtarent: ciues ſuæ ciuitatis imperiū illi tradiderūt. Quod cū ille cōſeruata patria decē annis tenuiſſet: & optimis inſtitutis: ac ordinibꝰ conſtituiſſet: ſeipm ſponte a magiſtratu abdicauit. Eiꝰ ca lex fuit in ebrios: cū peccarent duplici pœna afficiendos eſſe. Fuit tpibus Crœſi lydorum regis: ad quē eiꝰ extat epiſtola: & cū pluſq; ſeptuaginta ānis uixiſſet: tertio āno qnquageſimæ primæ olympiadis obiit.

Pittheus cum .i. latino & duplicato .t. atq; ſecundo aſpirato ſcribitur: fuit teſte Homero in .ii. iliados: Aethræ comitis: & miniſtræ Helenæ pater.

Pyxis prima cū .y. græco: ſequēs cū .x. cōſonāte & .i. latino ſcribit᷑: dicitur a nōnullis buxolū: mutatiōe .y. græci in .u. noſtrū. Nam πύξον buxum dicit᷑ .ſ. lignum ex quo buxola fiunt. Iuue. in .ii. ſatyra: Et illis Turgida non prodeſt cōdita in pyxde lyde. Ouidius in primo de remediis: Pyxidas inuenies: & reꝝ mille colores.

Plaga cum .g. conſonante a noſtris ſcribitur: a græcis uero cum .k. quæ in .c. cōuerti debuerat: ſed ob litteraꝝ affinitatē a noſtris ipm .g. ē accæptū: ut ſimile uidimꝰ i dictione Cygnꝰ: & in dictiōe Aragne. diciturq; a noſtris regio. Euripides i ἑκάβη ος τὴν χερρωνησιαν πλάκα σπείρει: hoc ē q cherroneſā regionē ſemiat.

Planeta cum .t. exili ſcribitur: dici pōt erraticus. Nam deriuat᷑ a πλάνη: q eſt error. Gellius in .xiiii. noctium atticarum: Stellas iſtas inquit multi erraticas: Nigidius errores uocat.

Platææ cum .t. exili & .æ. diphthongo: etiam in penultima ſcribitur: ciuitas eſt boetiæ: ut oſtendit Homerus i ii. iliados: de qua Statius in .vii. libro theb. inquit: Nuntiat excubiis uigiles arſiſſæ platæas. Eodem nomine eſt inſula in mari libyco: quaſi ex oppoſito ad cyrenem: ut oſtendit Herodotus in .iiii. hiſtoriarum libro. Vnde & platæenſis deducitur.

Platanus cū .t. exili ſcribit᷑: arbor eſt: & nobis notiſſima a platos: quod eſt latum deducta.

Plaſtice cum .t. & .c. exilibus atq; .i. latino ſcribit᷑: dici pōt a nobis fictoria uel figularia. Nam a πλάττω: qđ eſt fingo deducit᷑. Et (ut dixit Plinius circa finē libri .vii. naturalis hiſto.) Ars figulina a Chorebo athenienſi cōperta fuit. At in li. xxxv. dixit Debutadē ſicyonium primū ex induſtria filiæ illam cōperiſſe: de qua pluria loquit᷑. Et in ſequentibꝰ ſubdit: Turianu; attiū a fregellis accitum cui locaret Tarquinius priſcus Iouis effigiem in capitolio dedicandā fictilem fuiſſe eam. Et iō non mirari ſolere fictilis in faſtigio tēpli eiꝰ quadrigas Ab eodē factum Herculē: q hodie materiæ eius nomē in urbe retinet. Hæc enim tum deoꝝ erāt effigies laudatiſſimæ. Nec pœnitet nos eoꝝ: q tales deos coluere. Aurū eni & argentū ne in diis qdem cōficiebat᷑. Durant etiam nūc pluribꝰ in locis talia ſimulachra: faſtigia qdem tēplorum: etiā in urbe crebra: & munita mira cælatura & arte: firmitateq; ſanctiore auro certe inocētiore. Iuxta quæ locutꝰ ē Iuue. in ſatyra: Atticꝰ eximie

Argenti quod erat: ſolis fulgebat in armis:
Ponebant ergo tuſco farrata catino:
Templorum quoq; maieſtas præſentior: & uox
Nocte fere media mediamq; audita per urbem:
Litore ab oceano gallis uenientibus: & diis
Officium uatis peragentibus: his monuit nos.
Hanc rebus latiis curam præſtare ſolebat:
Fictilis: & nullo uiolatus iuppiter auro.

Et (ut idem Plinius proſequitur) Quæq; adhuc diximꝰ: uel aſſiduitate ſatiant figulinaꝝ opera: & fictilibus doliis ad uina excogitatis: ad aquas thyberis: ad balneas: ad tecta coctilibus laterculis. Atqui Numa rex ſeptē collegia figuloꝝ inſtituit. Quin & defuncti ſeſe multi fictilibꝰ condi maluere. Hæc ipe Plinius. Et .M. Varro figulos uno in loco romæ fuiſſe oſtendere uidet᷑: cū dixit: Venerem myrtheam fuiſſe inter figulos & myrtheā iō appellari: qa locus ille prius myrthis eſſet feraciſſimus. Ex qbus colligere poſſumus montē illū teſtaceū: q iuxta portam hoſtienſem cōſpicit᷑: ex fractis tūc quoque figuloꝝ uaſis fuiſſe confectū. Et apud illū artifices exercere figulariam artē: nec (ut uulgꝰ nūc aſſerit) ex oblatione uaſorū: in quibus tributum romam portabatur: quod uarium erat. Et non ſolum romæ: ſed diuerſis in locis pro romanorum opportunitatibus ſoluebatur.

Plato cū .t. exili ſcribit᷑: fuit philoſophus clariſſimus: & oīum nominatiſſimꝰ Ariſtone patre: & matre Perictonia. ſiue (ut alii dicūt) Petona. Athenis ſimili die natus: quo apud delon Apollo: ut rettulit Appolodorus. Mater a Solone certiſſimū duxit genus: a quo Plato ſextus in hūc modū fuit. Solonis frater Critia; genuit. Critias Caleſtrum. Caleſtrus Glauconem. Glaucon Carmidē & Perictoniam. Perictonia ex Ariſtone Platonem. At Solon & Critias ad Neleū & Neptunū genus referebāt. Similiter Ariſto illius pater ad Codrū Melanthi filium refert᷑: q a Neptuno ſimiliter ſanguinē trahere dicebat᷑. Habuit fratres Plato Adimantem & Glauconem: & ſororem Petonā: de qua naſcit᷑ Speuſippus. Litteras didicit Plato apud Dionyſiu; grāmaticum. Exercitatus eſt apud Ariſtonē palæſtritem: a quo Plato ꝓ egregio corporis habitu cognominatꝰ ē: cu; teſte Alexandro prius Ariſtoclex ex aui paterni nomine diceret᷑. Studuit picturæ: poemata edidit: & tragœdias. Et cum tragicū certamē inituru eſſet: ante dionyſiacum theatrū: audito Socrate excuſſit poema dicēs

Hic Vulcane Plato tua indiget ope. Vicenis audiuit Socratem. Illo mortuo audiuit Crathylum & Hermogenem. Annorum. xxviii. teſte Hermodoro megaram ſe ad Euclidem contulit. hinc cyrené ꝓfect⁹ Theodorum audiuit. Pythagoreos Philolaum: & Eurytum. Poſtea in ægyptú ꝓfect⁹ ꝓphetas ſacerdoteſq; audiuit ubi comité habuit Euripidé tragicú. Regreſſus athenas in academia morabat᷑. Idem teſte Ariſtoxeno ter militauit. primo in tanagtá: ſecúdo in corinthum: tertio in delú: ubi uictoriá habuit. Ter nauigauit in ſiciliam. primo ut inſulam uideret tyráno exiſtente Dionyſio Hermocratis filio. Vbi Plato illi dixit: Nó id præſtare tyránum: quod ſibi ſoli eſſet utile: niſi uirtute excelleret: cui Dionyſius reſpondit: Verba tua ocioſoꝝ ſenú ſunt: Cui Plato: Et tua tyránidem ſapiunt. Dionyſius iratus uoluit Platoné occidere. Sed a Dione & Ariſtomene oratus ſe continuit. Illum tamen Polydi lacedæmonio: qui ad eú legatus uenerat uendendú tradidit. Polydes uero illum ſecú ducens in æginá uendidit. Quo tpe Camander eum reum mortis dicebat: quod. ſ. capitale eſſet: ſi quis athenienſis eam inſulam adiſſet. Sed allegatum eſt eú philoſophú eſſe: quare diſciplinæ gratia abſolutus eſt. Húc Anyceris cyrenaic⁹ emit. xx. minis. remiſitq; athenas ad amicos: & ſtatim pecunia Anyceridi ꝑ amicos reſtituta eſt: alii dicunt miſſam a Dione illá pecuniam: eáq; uoluiſſe remiſſam. Polydem in calabrya ſupatú: & in elice ſummerſum fuiſſe. fama é Dæmone teſte Fauorino illi ánútianti propter Platonem talia perpeti. Hæc ſciens Dionyſius ſcripſit ad Platoné: ne í ſe maledicta torqueret: Cui reſcripſit Plato: dicés ſibi non tantú ocii ſupereſſe: ut Dionyſii meminiſſet. Secúdo iuit in ſiciliá: & a iuniore Dionyſio petiit terram & hoíes: q iuxta républicam ab eo conſtitutá uiuerent. Non defuit ſuſpicio illum Dioni & Theotæ pſuadere tentaſſe: ut inſulam tyráno liberarét. Quo tépore Archytas pythagoreus miſſa ad Dionyſium epiſtola: Platonem purgauit. Ereptúq; athenas remiſit. Tertio ſiciliá acceſſit: Dionem recóciliatur⁹ Dionyſio. Qua re non obtéta rediit in patriam. Multi cótra Platoné uaria dixere: inter quos Amarulentus teſte Gellio in. iii. noctium atticarú librum maledicétiſſimú conſcripſit: qui ſilos inſcribit᷑. In eo libro Platonem ipſm admodum tenui pecunia familiaré fuiſſe: contumelioſe appellat. & ꝙ impéſo precio: hoc é decez milium denariú tris Philolai pythagorici libros emiſſet. Ex eo ꝙ Timæú nobilé illum dialogú continuaſſet Ad id ꝑcium donaſſe amicú eius Dioné ſyracuſanum qdam ſcripſerunt. Idéq; & Hermippum ſcripſiſſe uidimus in dictione Philolaus. Ariſtippus etiam in libro antiquaꝝ deliciarú ait: Platoné amore uenereo adoleſcenté quédam Aſteré nomine: hoc é latine Stellam adamaſſe: cum quo aſtrologiæ uacaſſe dicunt. Tum & modo conſimili Dioné. Alii etiam Phædrum. In illoſq; cé epigrámata ab ipſo compoſita. Quoruz unum de Stella Guarinus ueronenſis noſtra ætate uir inſignis hunc in modum tranſtulit:

Ardentes ſtellas lucens mea ſtella tueris:
Cælú utiná fieré te ut multo lumíe cerná. Deinde ipſo Stella mortuo: aliud in hunc modú cópoſuiſſe dicút:
Stella prius ſuperis fulgebas lucifer. at nunc
Heſperus. ah fulges manibus occiduis. Quod & alii in hunc modum traduxerunt:
Iam dudum ſidus uiuentibus lucebas matutinum:
Nunc heſperus fulges uita functus mortuis.

Fertur etiam illum í adoleſcentia amaſſe quédá Alexim: ꝓ quo lepidiſſimos: & uenuſtiſſimæ breuitatis uerſiculos edidit eo tempore: quo tragœdiis faciendis præludebat: quos ab eruditiſſimo adoleſcente in latinú uerſos rettulit Gellius in. xix. noctium atticarum libro: & Macrobius in ſaturnalium. Qui quoniam iucundiſſimi ſunt: & memoratu digni: nos etiam ſubdidimus:

Dum ſe multo ſauio meum puellum ſuauior:
Dulcemq; florem ſpiritus duco: ex aperto
Tramite anima ægra & ſaucia cucurrit
Ad labia mihi rictumq; in oris ꝑuium:
Et labra pueri mollia rimata
Itineri tranſitus: ut tranſiliret nititur. tum
Si moræ quid pluſculæ fuiſſet in cœtu oſculi:
Amoris igni percita tranſiſſet: & me
Linqueret: & mira prorſus res moueret:
Vt ad me fierem mortuus.
Ad puerum intus uiuerem.

In Dionem uero poſtq̃ uita ceſſit: talia græce ſcripſit: quæ in illius tumulo ſyracuſis inſcripta ferútur. Et latine utrunq; traducta hæc ſunt:

Lachrymas quidem hecubæ: atq; iliadibus
Mulieribus dudum geniti dedere:
At tibi dion poſt geſtas præclaras res:
Dæmones effuſas ſuſtulere ſpes: iaces.
Ecce in patria ſpacioſa chariſſimus ciuibus:
O meum in te animum: qui excitaſti dion.

Dicunt etiam illum amaſſe Agathonem mulierem ſpecioſam. Plato & Xenophon non fuere grato inter ſe animo:& contentionis ſtudio ſimilia ſcripſere:ut in dictione Xenophon uidebimus. Habuitq; Plato diſcipulos præcipuos Speuſippum athenieſem:Xenocrate chalcedonium:Ariſtotelē ſtagyritē:Philippum opūtium:Eſtiæum terinthiū:Diona ſyracuſanum:& alios plures. Et cum his fœminas duas: Laſceniam manthineam:Axiotheam phliaſiam:quæ teſte Dicæarcho uirili utebantur ueſte.

P laxaura cum.x.conſonante ſequente.au.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Heſiodo ī theogonia una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

P lectrum cum.c.&.t.exilibus ſcribit̃:dici poteſt latine pecten.

P leiades cum.i.latino ſcribit̃:apud græcos uero eſt.ei.diphthongus:quæ a noſtris quādoq; diuidit̃:ut in.ii. horū cōmentarioꝝ libro oſtendimus. Et(ut dicunt poetæ græci)ſeptē fuerūt Atlantis filiæ:nō ex Electra cōiuge:ſed ex Pleione nympha:dicente Ouidio in.v.faſtorū li. His ſata Pleione cū cælifero atlāte. Has(ut ipſi poetæ græci ferunt)cum mater boetiā ducere uellet: Orion illis uim inferre tentauit. Sed fuga euaſerunt: quas ille.xii.annos ē ꝓſecutus. At Iuppiter pietate in puellas cōmotus illas in aſtra locauit:quæ in humero tauri cōſpiciunt̃:incipiuntq; oriri tpe ueris uigeſima die martii. Vnde Vergiliæ a latinis dicunt̃. Lucētq; in calendis Iunii unica hora:& ſucceſſiue magis:quouſq; mēſe ſeptēbris & octobris duodecim perlucēt horis menſe uero februarii penitus abſcōdunt̃:& a matre Pleione pleiades ſunt cognominatæ.

P leione cū.i.latino ſcribit̃:& ut in ſupiori dictione uidim⁹:ſic in iſta.ei.græca diphthōgus diuidit̃:nympha fuit ex qua Atlas ſeptē ꝓgenuit filias:quæ ab illa pleiades ſunt cognominatæ:ut ī ſuperiori dictiōe uidim⁹.

P leonaſmus cū unico.n.ſcribit̃:dici pōt a nobis cumulatio ſiue adiectio. Virgi. Sic ore locuta ē. & li.georgi. ii. Hactenus aruoꝝ cultus:& ſidera cæli. Non enī niſi ore loqmur:Nec alibi q̄ in cælo ſunt ſidera.

P lemmyriū ſecūda cū.y.græco penultima cū.i.latino ſcribit̃:fluui⁹ ē ſiciliæ ex oppoſito ad ortygiam inſulā. Hunc cū Virgili⁹ in.iii.æneidos:dixiſſet undoſum: expoſuit Seruius illum uerbū ex uerbo expreſſiſſe:cum idem ſit plēmyrium:quod undoſum. Nā a πλημμυρῶ:quod eſt exundo deducit̃:ob quod plēmyrium cū duplicato.m.nōnulli(ut puto)melius ſcripſere:cum & apud græcos ipſm.m.reduplicat.

P leuron cū.eu.diphthongo & unico.r.ſcribit̃:dicit̃ latine coſta:& ob id nōnunq; latus. Vnde pleureſis.

P leureſis eodem modo ſcribit̃:dolor eſt pectoris:in quo coſtæ locantur.

P luto cum.t.exili ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo in theogonia:una ex nymphis Oceani:& Tethyos filia:habetq; accentum in ultima:quē ſi in prima haberet fratrem Iouis deſignaret.

P luto cum.t.exili ſcribit̃:habetq; accētum in prima:fuit Saturni ex Ope uxore filius:frater Iouis: ſed eodē partu cū Glauca natus:ut in dictiōne Chronus uidimus. Is a noſtris dicit̃ hic Dis & hic Ditis: eo q̄ πλοῦτος græce apud noſtros diuitias indicat:ut oſtendimus in dictione Deus. Huic forte datum eſt imperium infernorum. Vnde ait Statius:

Forte ſedens media regni infœlicis in arce
Dux herebi:populos poſcebat crimina uitæ:

Nil hoim miſerans:iratuſq; oibus umbris.& reliqua:quæ ꝓſequit̃ Seneca etiā in Hercule furente ſimilia enarrans:eius aſpectū terribilē explicat. Idem Proſerpinā Iouis & Cereris filiā rapuit. Nā tūc quoq;: ut dixit Ouidius in.v.metamorpho. Tenebroſa ſede tyrānus Exierat:curruq; atroꝝ uectus equoꝝ: Ambibat ſiculæ caut⁹ fundamina terræ. Fuitq; olī uulnerat⁹ ab Hercule Pluto ī bello quod geſſit Hercules cōtra pylō patriā Neſtoris. & undecī Neſtoris fratres iteremit auxiliāte Plutōe Neſtori. Vnde ait Seneca ī Herc. furēte:

Hic(qui rex populis pluribus imperat)
Bello cum peteret neſtoream pylon:
Tecum conſeruit peſtiferas manus:
Telum tergemina cuſpide perferens.
Effugit tenui cuſpide ſaucius.
Et mortis dominus pertimuit mori.

P neuma cum.n.poſt.p.in eadem ſyllaba ſcribitur:& dicitur latine ſpiritus flatus:deſcenditq; a πνέω: quod eſt ſpiro flo:unde & græce pneumon q latine pulmo dicitur.

P odaliri⁹ cū unico.l.&.i.latīo ſcribit̃:fuit teſte Homero ī.ii.iliados:fili⁹ Aeſculapii & frater Machaonis:q ob ſolertiam medicinæ una cum fratre ex creta ad troianū bellū conuocat⁹ fuit: de quo Ouidius ī.ii.de arte:

Quantus apud danaos podalirius arte medendi:
Automedon curru:tantus amator ero.

P oderis cum unico.r.&.i.latino ſcribitur:dicitur latine talaris:& a ποδῶν ideſt pedibus deſcendit.

P œan cū.œ.diphthōgo ſcribit̃:fuit pater Philoctetis. Vnde & ipſe Philoctetes Pœāti⁹ dict⁹ ē. Oui.i.v.triſtiū:

Pene decem totis aluit pœantius annis:
Poſt ferum tumido uirus ab angue datū.

Nec cū.æ.ſcribitur:ut nōnulli forte putauerūt credentes a παίω deduci:quod eſt ferio:cū ipſe teſte Homero in.ii.iliados:fuerit ſagittandi peritiſſimus:ſed patronymicum ē deductum a patre:q ſemper(ut diximus)ab illis ποίαν ſcribitur.

Pœantius cū.œ.diphthongo &.t.exili:atq;.i.latino ſcribitur:filius Pœantis dicit᷑:hoc ē Philoctetes:ut ī præcedente dictiōe uidimꝰ:queadmodum Amithaonius ſimiliter Amithaonis filius dicitur:de quo ſatis in dictione Philoctetes uidimus.

Pœna cum.œ.diphthongo ſcribit᷑:& inde pœnitentia:ac pœnitet.

Poeta cū.oe.diuiſis ſyllabis:&.t.exili ſcribit᷑:uocabulū græcum ē q latine factor dicit᷑.Nā a ποιέω:quod eſt facio deſcēdit.Et cū apud græcos prima ſit diphthongꝰoi:nos abiiciētes.i.retinemꝰ.o.euphoniæ cā.Ne cōuerſa ī.œ.diphthōgū q apud nos ſonū hʒ ſoliꝰ.e.& cū ſimiliter ſecūda ſit.e.diſſonātiā ſoni cōficere uideret᷑

Pogoma cū unico.m.ſcribit᷑:dici pōt a nobis barbata.Nam genus eſt cometæ ſic quoq; dicti a ſpecie barbæ:dicente Plinio in.ii.naturalis hiſtoriæ:Idem Pogomas uocant.Cuius inferiore ex parte in ſpecie barbæ longæ ponitur iuba.Nam πώγον barba dicitur.

Polemo cum unico.l.&.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑:fuit atheniēſis philoſophꝰ Philoſtrati filiꝰ pago acenſi oriundus.Hic adoleſcens adeo īpudicus erat:ut pecunias circūferret:quo eſſet ad oēs implendas uoluptates paratior:eas itidem in angiportis & uiis occulebat.Sed cū ſemel ebrius & coronatus in ſcholam Xenocratis irrūperet:ille prætermiſſa oratione:quā inceperat:de pudicicia dicere cœpit.Vel(ut alii ferunt)tunc forte apud illū de pudicicia ſermo erat:quē uiſo Polemone ardentius ꝓſecutꝰē.Quo ſecutuʒ dicunt:ut impudens adoleſcens paulatim ſe colligeret:& ante egreſſum ſcholæ cōponere inciperet:ac de cætero ſtudio:& induſtria adeo ſeipm uinceret:ut Xenocrati in regenda ſchola ſuccederet.

Polycletus cū.y.græco &.c.atq;.t.exilibus ſcribit᷑:fuit teſte Plinio in.xxxiiii.naturalis hiſto.ſtatuariꝰſua ætate maximus:Hageladiſq; diſcipulus.Fuitq; ī eodē teſte Quintiliano li.xii.de īſtitutiōe oratoria diligētia ac decore ſupra cæteros.Cui q̄q̄ a plæriſq; tribuit᷑ palma:tamē ne nihil detrahat᷑:deſſe pondus putāt.Nā ut humanæ formæ decorē addiderit ſupra uerū:ita nō expleuiſſe deoꝝ auctoritatē uidet᷑.Quī ætatē quoque grauiorē dicit᷑ refugiſſe nihil auſus ultra leues genas.Et q̄ Polycleto defuerūt Phidiæ:atq; Alcameni dant᷑.Nam & ī ebore ut Phidias opatus eſt:dicente etiam Iuuenale ī ſatyra Stemmata qd faciunt:Phidiacum uiuebat ebur:necnon polycleti.

Polycrates cū.y.græco &.c.ac.t.exilibus ſcribitur:fuit ſamius tyrānus:de quo Cicero de finibꝰbonoꝝ & maloꝝ:Pliniuſq; & diuerſi græci auctores meminerūt.Hic adeo ſibi fortunā obſeqoſam habuit:ꝙ oīa deſiderata pficiebat.Ad moderandā igit᷑ fortunæ īuidiā ſumpto e manu ānulo:quē pcioſiſſimū poſſidebat ī mare iæcit.Nōnulli uero caſu decidiſſe dicūt:ſed inopinate illū repenteq; recuperauit.Nā poſt dies paucos a piſcatoribꝰ piſcis captus:q ānulū ſorbuerat tyrāno donatꝰeſt.In cuius uentre cōpertꝰ ānulus illi ueluti a Neptuno reſtitutus tradit᷑.Qui ſane ānulus teſte Plinio li.xxxvii.naturalis hiſto.romā delatꝰ:dono Auguſti in delubro Cōcordiæ cū aureis coronis eſt appenſus.Sed de Polycrate tandē accidit:ꝙ cuʒ aduerſus Darium pſarū regē exercitū duceret:ab Oronte præfecto Darii acie fuſus & captꝰ:in ſummo megalēſis mōtis uertice ſuſpēdi iuſſus ē:ac relictꝰ auibꝰlacerādus:ut q ubiq; fœliciſſime ī terra uixerat:ī aere miſerrime expiraret

Polydamas cū.y.græco ſcribit᷑:nomen fuit uiri ꝓprium troiani compoſitum ex poly.i.multum:& δαμάζω domito.Fuit troianus q cum Antenore & Aenea urbem troianam græcis tradidiſſe dicitur:& a Perſio Polydamas ꝓ tragœdia de Polydamante accipitur.

Polydectes cū.y.græco &.ct.exilibus ſcribit᷑:fuit Magnetis filius:& rex inſulæ ſeriphi.Hic pſeū Iouis & Danaes filiū educauit.Cuius tandē ingeniū ueritꝰ:audaciāq;:& fœlicitatē:ſub umbra æternæ gloriæ illū ad ſuperandā Gorgonē Meduſam compulit.Qua deuicta redeūti Perſeo cū ſemp detraheret:conuerſus eſt ab illo in ſilicem monſtrato capite meduſæo:ut oſtendit Ouidius in.v.metamorpho.

Polydorus cū.y.græco ſcribitur:interpretariq; ualet multū doni.Et fuit filiꝰ Priami ex Hecuba.De quo Euripides pulcherrimam tragœdiā ſcripſit:& ab illo Virgilius in.iii.æneī.& Ouidius in.xiii.metamor.plura tranſtulere:de quo in dictione Polymneſtor aliqd uidebimus.

Polydora eodē mō ſcribit᷑:fuit teſte Heſiodo in theogonia una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

Polygnotus cū.y.græco &.t.exili ſcribit᷑:fuit teſte Quintiliano in.xii.de inſtitutione oratoria pictor antiqſſimus:de quo uidimꝰin dictōe Aglaophon.fuitq; atheniēſis.Et(ut dixit Theophraſtus)teſte Plinio in.vii.naturalis hiſto.primꝰpicturā cōperit.Quod nō fuiſſe ueꝝ idē Pliniꝰin.xxxv.oſtendere uidetur.Nā(ut ait)primus mulieres lucida ueſte pinxit.Capita eaꝝ mitris uerſicoloribꝰoperuit:plurimūq; picturæ primus cōtulit.Siqdem inſtituit os adaperire:dentes oſtendere:uultum ab antiquo rigore uariare.

Polygonius ſecūda cū.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribit᷑.dici pōt anguloſus.

Polymneſtor cū.y.græco:&.m.ante.n.in eadē ſyllaba ſcribit᷑:fuit rex thracū tpe belli troiani:& regis Priami amicus.Ad quē Priamus iam dubitās de ſtatu troiæ filiū Polydoꝝ cū magno auri pondere cōſeruandū nutriendūq; miſit:ut ſi cōtingeret troiā capi:ipe genus & urbē inſtaurare poſſet.Sed deſtructa troia auri cupiditate Polydoꝝ interemit.Quod cū cognouiſſet Hecuba:finxit ſe illi aliud auri pondus uelle ſecreto indicare:ut ipe illud ꝓ filio acciperet.Quæ auarus rex uera eſſe credens:& in cōſpectu Hecubæ ueniens:ab illa unguibꝰoccæcatꝰfuit:ut eloquētiſſime ptractauit Euripides ī ἑκάβη.& Oui.multa tetigit ī.xiii.metamor.

Polymitus ſecunda cum.y.græco:ſequens cum.i.latino:& ultima cū.t.exili ſcribit᷑:nomen eſt adiectiuuʒ.Et

id dicitur:quod uariis filis:hoc eſt diuerſorum colorum eſt cõtextum. Nam μίτος filum dicit ſeu licium. Vnde ueſtis illa dicitur polymita:quæ uariis in colore filis eſt contexta.

P olymnia ſecũda cũ.y.græco:penultima cũ.i.latino ſcribit̃:una ẽ ex muſis quaſi polyhymnia hoc ẽ plurimũ cantãs uel laudãs.hymnos eni laus ẽ cũ cantico. Vel(ut alii dicũt)multæ memoriæ:ita ut poly cõponat̃ cum μνημία:quæ ẽ memoria. Ouidi⁹ i.v.faſtoꝝ:Diſſenſere deæ:quaꝝ polyhymnia cœpit Prima:ſilent aliæ:diſtaq; mente notant:& Horatius in primo carminũ:Si neq; tibias euterpe cohibet:nec polyhymnia leſbou; refugit tendere barbiton.

P olyion cũ.y.græco ſequẽte.i.latino diuiſis ſyllabis ſcribit̃:& eſt nomẽ cõpoſitũ ex poly:quod ẽ plurimũ:& ἴον uiola:quaſi plurima ſit uiola.Nã herba ẽ teſte Plinio i.xxi.naturalis hiſto.iclyta Muſei: & Heſiodi laudibus.Cuius folia(ut illi poetæ tradunt)mane candida:meridie purpurea: ſole occidente cærulea aſpiciuntur.Et a radice protinus nunq; palmo altiora.

P olyphem⁹cũ.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:fuit teſte Homero in odyſſea:fili⁹Neptuni ex Thoſa filia Phorci.Et nomẽ ẽ cõpoſitũ ex poly quod multũ denotat & φημη fama:q̃ſi fuerit ualde famoſus.Nã dũ Vlyxes uagus poſt excidiũ troiæ forte ſiciliã(Homero referẽte)perueniſſet:cũ.xii.ſotiis pſcrutatũ loca preſerxit:tres optimi uini cados ſecũ portãtes:ubi uilloſum conſpexerũt hoĩem ſtaturæ giganteæ unicũ in fronte oculũ habentẽ ipo dicẽte apud Ouidiũ li.xiii.metamor. Vnũ ẽ i media lumẽ mihi fronte: ſed inſtar Ingẽtis clypei:q greges mũgebat:& ſolus ab antro lapidẽ tollebat:quẽ.xx.boũ paria mouere nequiſſent.ad quem ingreſſus Vlyxes:ſciſcitabat̃ de ritu gentiũ:& auxilia ob gratiã Iouis reuerẽter poſtulabat.Ille ſupbe reſpõdẽs dixit ſe nõ timere Iouẽ & duos ex Vlyxis ſotiis appræhẽdẽs ritu beluæ deuorauit:ac cæteros detinẽs ſequẽti mane totidẽ abſũpſit.Ideq; ueniẽte ſero cõfecit.Quod ulyxes ꝓſpiciẽs & de ſe ac reliqs iã timẽs:cadũ optimi uini:quod ſecũ portauerat:illi obtulit miſericordiã poſtulãs.ꝓmiſit Cyclops ſe illi miſereri ſi uinũ; iterũ ꝓpinaret:& ſic tertio cũ potaſſet effect⁹ebri⁹:in medio clauſi antri ſe ꝓſtrauit dormiẽs:quẽ Vlyxes cũ ſotiis acuto ſtipite occæcauit. Tandẽ cũ gregib⁹aperire cogeret̃ pecudes oẽs exeũtes palpabat.Vlyxes uero cũ ſotiis aſſumptis pecudũ pellib⁹:ei⁹manus effugit.Et queadmodũ id illi prædictũ fuit a Telemo i ſua dictione uidebimus.Amauit hic Galateã:ut late & pulcherrime narrauit Ouidi⁹i præfato.xiii.metamor. lib. S;(ut ſcribit Serui⁹ſup.iiii.æneĩ.)Multi inqt polyphemũ dicũt unũ habuiſſe oculũ.alii duos: alii tres.S; totũ fabuloſum eſt.Nã uir fuit prudentiſſimus:ob quod oculum in capite iuxta cerebrum habuiſſe dicit̃:qa prudentia plurimũ uigebat.Verum Vlyxes eum prudentia ſuperauit:& ob hoc cæcaſſe eum fingitur.

P olypœtes ſecunda cũ.y.græco:ſequens cũ.oe.diphthongo:ultima cũ.t.exili ſcribit̃: habetq; accentum i penultima.Fuit teſte Homero in.xii.iliados:filius Pirithoi & Hippodamiæ.

P olytes cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:fuit regis Priami filius ex Hecuba uxore:cuius mortem in ſecundo iliados Virgilius enarrauit.

P olyptoton cum.y.græco:& abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃.Ideſt quod multiplicẽ habet caſum.poly enim multiplex ẽ:& πτῶσις caſus.Accipi tamen cõſueuit ꝓ figura:qua diuerſis caſibus ſententia uariat̃.ut Litora litoribus cõtraria:fluctibus undas.Perſius:Ex nihilo nihil in nihilum nil poſſe reuerti.

P olypus cũ.y.græco ſcribit̃:gen⁹ piſcis multos pedes habẽs.Nã cõponit̃ ex poly:quod multitudinẽ idicat: & πούς pes.Quare bene Ouidius in.iiii.metamorpho.inquit:Vtq; ſub æquoribus depræhenſum polypus hoſtem continet:atq; omni dimiſſis parte flagellis.

P olyſyntheton cũ.y.græco in ſecũda & tertia:penultima cũ.th.aſpirato:ultima cũ.t.exili ſcribit̃: dici poteſt multipliciter coiũctum.Nam componit̃ ex poly:quod multiplicitatẽ indicat:& σύνθετον compoſitionem Accipiturq; ꝓ figura:qua locutio multis cõcatenatur cõiunctioib⁹. Virgilius li.georgi.iii. Tectumq; lareq; armaq; Amyclæumq; canem creſſamq; pharetram.

P olitia cum.i.latino utrobiq;:&.t.exili ſcribitur.Nec cõponit̃ a poly:quod eſt multum. Ideoq; nõ ſcribitur cum.y.græco.Sed deriuat̃ a polis cum.i.latino:quæ eſt ciuitas.Vnde latine ciuilitas:ſeu reſpublica iterpretatur:& inde deductum puto uerbum polio:quin & politics.

P olyxena cũ.y.græco ſequẽte.x.cõſonante ſcribit̃:fuit Priami regis filia ex Hecuba cõiuge:quæ demu; poſt captam troiã iugulata fuit ſupra tumulũ Achillis.Et nomen ẽ cõpoſitũ ex poly:quod ẽ plurimum:& ξείνη admirãda:quaſi plurimũ fuerit ãmiranda:ob elegentiã ſc; formæ: & morũ præſtantiã. Habetq; apud poetas noſtros accẽtũ i antepenultima:& nõ i penultĩa:ut multi inepte ꝓferre cõſueuerũt.Iuue. in ſatyra Oib⁹ in terris:Caſſandra inciperet ſciſſaq; polyxena palla.& Ouidi⁹:Placet achilleos mactata polyxena manes.

P olyxenus eodẽ modo ſcribit̃:& eundem accentũ detinet.hũc Homerus in.ii.iliados cõnumerauit inter duces græcos:q ad troiam uenere:& filiũ fuiſſe dicit præſtrenui Augei:ac diuina pulchritudine præditum.

P oltys cum.t.exili &.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Plutarcho rex thracum:& in troico bello.

P ollux cum duplicato.l.ſcribit̃ a latinis: q eius primã apud græcos naturaliter breuem ꝓducunt. At uero a græcis cũ unico.l.ſcribit̃.Et cum apud illos longo nomine dicat̃ πολυδεύκης:apud nos breuiore dicitur pollux.Nam teſte Priſciano in.viii. Latini gaudentes breuitate plærũq; i dictionib⁹græcis faciũt cõciſiones ut quod illi δίδω:nos do.Quod illi βούλομαι:nos uolo dicimus. Item quod illi ἐμέ:nos me: quod illi

βοῦς:nos bos:ϖοῦς:nos pes.Idemq; in nominibus litterarum:ut in primo hoꝝ cõmẽtariorum li.uidim⁹ Et fuit Pollux filius Tyndari ex Leda:& frater Caſtoris:de quo in dictione Caſtor ſatis uidimus.

Pompa græcũ uocabulũ ẽ:quod ad ſacras res auctores noſtri nõnunq̃; referũt:ut ſacrificiorum põpa:ſed ut plurimũ ad res alias.Cicero in Piſonem diſſerens de triumpho:Quid tãdem inqt habet iſte currus? qd legati in equis: & tribuni?Quid clamor militum?quid tota illa põpa?Inania ſunt iſta(mihi crede)delectamẽta pene puerorum captare plauſus:uehi per urbem:cõſpici uelle.Lucan⁹ ſimiliter de triumphãtibus:Quã ſeriem rerũ longa præcedere pompa:Quas potuit belli facies.Hæ aũt facies ſimulachraq; uictoriarũ: quæ in triumpho geſtant̃:fercula dicunt̃.Cicero de officiis:Ne pomparũ ferculis ſimiles eſſe uideamur.Neque uero in lætis modo pompa dicit̃:uerum & in triſtibus. Quintilianus: Quid ſibi uelit ille funebriũ longus ordo pomparum.Liuius:Conſulares uero faſces & prætextam curulem nihil aliud q̃; pompam funeris putant claris inſignibus uelut infulis uelatos ad mortem deſtinari.

Pontus cũ.t.exili ſcribit̃.Et dicitur id mare quod a palude mæotidos uſq; in tenedum ꝓtendit̃.Sed iam mare illud anguſtũ:quod a tenedo incipit poſt caſum Helles:in illud helleſpontũ uocitatũ fuit.Quin & quod ab ea ſtrictura incipit:hoc eſt ab helleſponto:& uſq; in boſphorũ thracium ꝓtendit̃:ꝓpontis uocatur.& a boſphoro thracio uſq; in paludẽ mæotidem põtus dicit̃.Atq; alio noĩe mare euxinũ: ut ĩ ea dictõe uidim⁹. Iuxta quẽ locum loc⁹ ẽ tomos clarus Naſonis exilio:ut ĩ ſua dictõe monſtrauimus. & a pontus pontin⁹ põtina pontinum deducitur.

Pontina palus cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃.Eſt teſte Vibio uolſcorũ palus iuxta forum Appii haud longe a taracina:diſtatq; ab urbe uiginti milibus paſſuũ.De qua Lucanus in.iii.Et qua pontinas uia diuidit uda paludes.Nec longe etiam circeis fuiſſe dixit Plinius in.iii.naturalis hiſtoriæ:quem fuiſſe olim locum.xiiii.urbium ex auctoritate Mutiani ter conſulis ꝓdidit.Hanc latrũculorum olim fuiſſe ſedem oſtendit Iuuenalis in.iii.ſatyra cum ait:Interdum & ferro ſubitus graſſator agit rem:Armato quotiens tuto cuſtode tenentur Et pontina palus & gallinaria pinus.

Popiſma cum.i.latino ſcribitur:ſonus eſt cunni ex cõfricatione mentulæ.Vnde & cũnus ipe popta apud nõnullos antiquos dicebat̃.Martialis in.vii.Quis ridere poteſt fatui popiſmata cunni:Cum ſonat hic cui non mentula menſq; cadit?Vnde & popiſma ꝓ coitu nõnunq̃; accipit̃.ut Iuue.in ſatyra Credo pudiciciã:Frontemq; manumq; Præbebit uati crebrum popiſma roganti ideſt coitum: in quo popiſma ex crebritate agitationis innaſcitur.

Porphyris ſecunda cũ.y.græco:ultima cum.i.latino ſcribitur:inſula eſt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ: in laconico mari ſita a maleæ ꝓmontorio qnq; milibus paſſuũ diſtans ancipiti mari ꝓpter anguſtias. Eadeꝫ poſtea dicta fuit cythera tantum plurali numero:ob memorabile templum Veneri ſacrum: quod in illa cõſtructum fuit:ut in ea dictione uidimus.

Porphyrites eodem modo uti ſuperior:atq; cum.t.exili ſcribitur:dicit̃ affirmante Plinio in.xxxvi. naturalis hiſto.marmor rubeum candidis interuenientibus punctis:qui in ægypto maxime comperit̃.Et nomen a ſimilitudinæ porphyræ:hoc eſt purpuræ accæpiſſe creditur.

Porthmeus cum.th.aſpirato:& eu.diphthongo in fine ſcribitur. Nam ſic quoq; litteris græcis ϖορθμεύσ dicitur:latine uero portitor uocatur.Virgilius in.iiii.georgicorum: Nec portitor orci Amplius obiectam patitur tranſire paludem.Sed eo græco uocabulo uſus eſt Iuuena.in.iii. ſatyra cuꝫ ait:Iam ſedet in ripa tetrumq; nouiſſimus horret Porthmea. Et is dicitur qui traducit homines ac uehit nauigio:uel ad nauim de litore:uel de naui ad litus:uel ad ulteriora fluminis:lacus:ſtagniue ſeu ripas:ſeu litus. Et licet ſic quoq; frequentius dicatur:poteſt etiam accipi pro eo:qui portorium conduxit:ideſt qui fructus pecuniarios ex portu conduxit:& a uenientibus illos exigit.Et dicitur portorium uectigal portus uel fluminum: uel lacuum: uel ſtagnorum. Sane præter portorium & amatorium: ut plurimum neutra deſinentia in orium locum ſignificant:ubi aliquid fit:ut deambulatorium locus ubi deambulatur. Dormitorium ubi dormitur. Repoſitorium ubi quid reponitur.Tentorium ubi tendimus uela:aut ſiquid inſtar uelorum habet: Vel ipſa potius uela:ſiue uelamẽta contra iniuriam cæli.Auditoriũ locus ubi audimus præcæptorem aut oratõnem in non uera cauſa:aut opus nouum recitantem:Aut ſiquid ſimile eſt uel ipſa turba:aut ipſe cœtus auditorum Tectorium uero illinimẽtum eſt:& quaſi pauimẽtum parietis atq; incruſtatio.

Porſena cum unico.n.a græcis ſcribitur:& penultimã corripit.Quod apud noſtros Martialis cõſeruauit cũ ait in epigrãmatibus: Hanc ſpectare manum porſena non potuit. At in Virgilio circa finem libri.viii. productam comperi:atq; ob id cum duplicato.n.neceſſario ſcriptam.ait enim:Necnon tarquinium eiectũ porſenna iubebat Accipere.Vbi ait Seruius unum.n.additur metri cauſa.Vnde & penultimæ datus accentus eſt:qui in prima eſſe debet.

Potnia cum unico.t.exili ante.n.&.i.latino in penultima ſcribitur.Erat arcadiæ ciuitas: ex qua Glaucus fuit q cum Veneris ſacra ſperneret:Potniades malis membra aſſumpſere quadrigæ.i.equæ:quas dicunt Glaucum ipſum a Venere continuiſſe:ut uelocius currerent:ſed in furiam uerſæ:eũ cũ currum aſcendere uellet laceraſſe dicunt.Et deducitur potnia a ϖότνιος:qui eſt uenerabilis.

P ractius cũ.c.&.t.exilibus:&.i.latino ſcribit᷑: fuit teſte Homero ciuitas in ponto:quæ troianis auxilia miſit.

P ræneſte prima cũ.æ.diphthongo poſt.r.aliæ ſine diphthongo uel aſpiratione ſcribũtur.Oppidũ eſt Italiæ ſuper arretino monte poſitũ urbi ꝓpinquũ decẽ & octo milium paſſuũ:cõdit᷑ & nomiat᷑(ut placuit Solino) a Præneſte Latini regis filio:& Vlyxis nepote(ut uero uoluit Virgilius)a Cæculo filio Vulcani:quem iuxta ignẽ ſorores digitioꝝ fortuitu cõpererunt:illo dicente in.vii.æneidos:

Nec præneſtinæ fundator defuit urbis
Vulcano genitum pecora inter agreſtia regem:
Inuentumq; focis:omnis quem credidit ætas

Cæculus.Nam ut ait Seru⁹:Erãt eo in loco pontifices & dii indigetes ſicut etiã romæ.Quin etiã & duo fratres q digitii appellabant᷑.hoꝝ ſoror dũ ad focũ ſederet: diſſiliẽs ſcintilla eius uterũ percuſſit.Vnde dicta ẽ cõcæpiſſe:poſtea enixa puerũ iuxta tẽplũ Iouis abiæcit:quẽ uirgines aquatum euntes iuxta ignẽ inuentum ſuſtulerũt:qa à fonte haud longe erat.Vnde Vulcani dictus ẽ fili⁹:& Cæculus cognominatus:qa oculis minorib⁹ fuit. Hic poſtea collecta multitudine poſtq̃ diu latrocinat⁹ præneſtinã ciuitatẽ in montibus cõdidit. Et cum ad ludos populos uicinos iuitaſſet:cœpit eos hortari:ut ſecũ habitarẽt:& ꝓ gloria iactare ſe filium Vulcani.Quod cũ illi nõ crederẽt:iuocato Vulcano:ut cũ filium ſuũ cõprobaret.Itaq; corã oĩs multitudinis cœtu:flãma ẽ circũdatus.Quo facto cõmoti oẽs ſimul habitauerũt: & Vulcani filiũ crediderũt. Ob qđ dixit Virgi.Omnis quẽ credidit ætas. Sed quare dictũ fuerit præneſte non ponit. Vnde dixerunt nõnulli a multitudine arboꝝ eius nominis:quæ eo in loco freqũeter naſcunt᷑ cognominatũ.fuitq; ſitũ in loco præeminenti:dicente Virgilio:Quiq; altũ præneſte uiri.Ob quod & frigidũ:dicẽte Iuuenale in.iii.ſatyra:Quis timet aut timuit gelida præneſte ruinã.Nã declinat᷑ teſte Seruio hoc præneſte & hæc præneſtis.& ob id dixit gelida.Virgi.etiam:Cum primã aciem præneſte ſub ipſa.Idem & Priſcianus in.vii.confirmauit.

P ragmaticus cũ.c.&.t.exilibus ſcribitur:dicit᷑ a noſtris negotiator:ſeu forenſis.Nã a πραγματεύομαι:qđ eſt negotior deriuat᷑:Iuuenalis in ſatyra:Et ſpes & ratio:Inde cadunt partes in fœdere pragmaticorũ ideſt forenſium:q negotia clientum conducunt.

P raxiteles cũ.x.conſonãte:ſequente.i.latino:&.t.exili:atq; unico.l.ſcribit᷑:fuit iter marmoris ſtatuarios gloria ſummus.Sculpſitq; inter cætera Venerem cnidi:quæ nõ ſolũ ibi teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſtoriæ: ſed in toto orbe terrarũ præcipua fuit.Quã ut uiderent multi nauigauerũt cnidũ.Nam duas fecerat: quas ſimul uendere optabat.Alteram uelata ſpecie:quã qdam prætulerũt optimæ:ſeuerũ id atq; pudicum arbitrantes.conditio erat cũ eodẽ precio.Reliquã cnidii emierunt imẽſa differentia famæ.Voluit etiam poſtea a cnidiis mercari rex Nicomedes totum æs ciuitatis alienũ:quod erat ingens diſſolutũ repromittens:oĩa cnidii ꝑpeti maluere.Nec imerito illo eni ſigno Praxiteles nobilitauerat cnidum.ædicula ei⁹ tota aperit᷑: ut cõſpici poſſit undiq; effigies deæ:fauente ipſa(ut credimus)facta.Nec minor ex quacũq; ꝑte ãmirata eſt. ferũt amore captum quẽdam cũ delicuiſſet noctu ſimulachro cohæſiſſe:eiuſq; cupiditatis eẽ indicem maculam. Hæc Plinius.iuxta quæ dixit noſter Carolus arretinus:

Praxitelesq; cnidi rurſus te marmore ſignet
Pulchra uenus:quo ſit nobis ipſa cnidos.
Omnia mercurio cedere uiſa meo.

Quæ aũt illius ſigna romam portata fuerunt:ponit Plinius in præfato libro:quod q uoluerit cognoſcere:ibidem legere poterit.

P raxaſpes cũ.x.cõſonãte poſt.a.uocalẽ:& ante.a.alterã ſcribit᷑: fuit nobilis perſa: q teſte Herodoto li. hiſto. iii.Smerdim Cãbyſæ fratrẽ iuſſu ipſius Cãbyſæ ꝑſarum regis occidit.Deide poſt cũ morte Cãbyſæ ad perſas rediſſet:interrogat⁹ ẽ a magis illis:q regnũ occupauerãt:queãdmodũ in dictiõe Smerdis oſtendimus:ut publice prædicaret Smerdim Cãbyſæ fratrẽ uiuere.Et cũ eſſe:quẽ Magus regẽ declarauerat: nec ab eo interfectũ fuiſſe.Quod ſi faceret:facturũ eũ maximũ inter ꝑſas.Et eo beneficio regẽ ſibi in ꝑpetuũ deuictuꝝ. Qui cũ facturũ ſe oĩa:quæ illi uellent:abunde pollicitus eſſet.Suadentib⁹ illis turrim aſcendit. Ex qua ꝑſis quæ magi rogauerãt denũtiaturus uidebat᷑.Cæterũ nihil eoꝝ prædicauit.Sed poti⁹ magoꝝ fraudem aperuit.Nec eũ Smerdim q regnaret eſſe Cãbyſæ fratrẽ.Quinimo iãdiu ab eo cogente Cambyſæ fuiſſe interfectum.Sed aliũ Smerdim magũ a fratre dolo ſuppoſitũ:ꝓpterea orare perſas oẽs: ut memores beneficiorũ Cyri:& alioꝝ regũ nequaq̃ ſinerẽt Magum hoĩem externũ ac aduenticiũ perſis iperitare.his dictis ex turri præcipitem ſe deiæcit:atq; ita diem obiit:ut hæc oĩa ex Herodoto in latinum interpretati ſumus.

P reſbyter cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:dicitur latine ſenior.

P riamus cũ.i.latio ſcribit᷑:fuit Laomedõtis troianoꝝ regis fili⁹.Et nomẽ ip̃ʒ aſſerũt græci a uerbo πρίαμαι quod ẽ redimo cõtraxiſſe.Nã puer ab Hercule capt⁹ cũ Heſioria ſorore ipe ſolus pecunia redimi potuit.Et ab Ioue originem traxiſſe dicunt:qa Dardanus Iouis fuit filius ex Electra Cuius filius fuit Erichthonius. Hic filium habuit Troem:qui regionem quæ a dardano Dardania dicebatur:troiam a ſe dixit. Huius filii fuerunt Aſſaracus & Ilus:qui urbem ipſam Ilion a ſe uocauit. Hic filium habuit Laomedontem: qui pater fuit Priami.At Priamus ipe patre ab Hercule interfecto:& auro redempt⁹: Ilion reformauit & exornauit. Habuitq; teſte Cicerone in prĩo de quæſtiõib⁹ tuſculanis filios qnquaginta:quorũ decẽ & ſeptẽ iuſta uxore

ſunt nati. At uero ex altero latere Aſſaracus Capim genuit. Ex quo Anchiſes: & ex illo Aeneas. Quam ſane genealogiam Ouidius in.iiii.faſtorum libro pulcherrime expreſſit cum ait:

Dardanon electra quis neſcit atlantide natum?
Scilicet electræ concubuiſſe Iouem.
Huius erichthonius: tros eſt generatus ab illo.
Aſſaracum creat hic: aſſaracuſq; capim.
Proximus anchiſes cum quo cõmune parentis
Non dedignata eſt nomen habere uenus:
Hinc ſatus æneas.

Priapus cũ.i.latino ſcribit̃:& habet accẽtum in penultima: fuit uir ex lampſaco urbe helleſponti: a quã teſte Seruio ſuper ſecundũ georgi.ꝓpter uirilis mẽbri magnitudinẽ pulſus eſt: qa ſæpius cũ illo delectabantur fœminæ. Hunc dixerunt græci ob fœcũditatẽ hortorum numen. Ideo dicebat ille apud Virgilium in bucolico: Cuſtos es pauperis horti. Et in.iii.georgi.ait Virgilius: Et cuſtos furũ atq; auiũ cũ falce ſaligna Helleſpontiaci ſeruet tutella priapi. Huic erat aſellus uictima: qa (ut ait Ouidius in.i.faſtorum) cum dii oẽs ad feſtum matris deum cõueniſſent: & epulis ſaciati eſſent: noctem ludis ducebãt: Lotidam uero nymphã Somnus arripuit. Cuius pudiciciæ Priapus ipẽ inſidiabat̃: ſed rudente aſello: quo Silenus uehebat̃: excitata eſt & Priapus deſiderio fruſtratus. In cuius uindictam lampſaceni aſellum illi litare ſtatuerunt.

Prymno cũ.y.græco &.m.ante.n. ſcribit̃: fuit teſte Heſiodo nympha Oceani & Tethyos filia.

Problema cum unico.m.ſcribit̃. Eſt propoſitio interrogationem detinens annexam cum διατί ideſt quare ut eſt apud Ariſtotelem.

Probatica cum.c.&.t.exilibus atque.i.latino ſcribitur: dici poteſt ouilis. Nam a πρόβατον: quod eſt ouis προβατική deſcendit. Vnde & piſcina: in qua oues lauabantur: ꝓbatica dicta eſt.

Proceleumaticus abſq; aliqua aſpiratione: & cum unico.l.atq;.i.latino ſcribit̃: pes eſt conſtans ex q̃ttuor breuibus: ut Tytire paſcentes a flumine reice capellas. Nam in.v.pede ꝓceleumaticũ poſuit ꝓ dactylo. Et dicit̃ quaſi primitus iuſſus: eo quod in ſacris Mineruæ prius eius pedis uerſus pronuntiari iubebantur. πρὸ enĩ ante deſignat: & κελεύω iubeo.

Procyon cũ.c.exili &.y.græco ſcribit̃: ſtella eſt: quæ ante canem: q ſirius dicit̃: exoriri conſpicit̃. Nam ex pro quod eſt ante: & κυὼν canis cõpoſitum uocabulũ eſt. Vnde Cicero in.ii.de natura deorum referens uerſus arateos inquit: Anticanem procyon graio q nomine fertur. & Horatius in libro carminũ tertio ait:

Iam clarus occultum andromedæ pater
Oſtendit ignem: iam procyon furit:
Et ſtella ueſani leonis
Sole dies referente ſiccos.

Proconeſſus cum.c.exili: & duplicato.s.ſcribitur. Ciuitas fuit in minori aſia.

Prochyta cum.ch.aſpirato ſequẽte.y.græco: &.t.exili ſcribit̃. Inſula ẽ ĩ tuſco mari ſinu campano ſita: una ex æoliis: de qua Virgilius in.ix.æneidos: Tum ſonitu ꝓchyta alta tremit. Et Ouidius in.xiiii.metamor.deſcribens Aeneæ nauigationẽ dixit: Inarimen ꝓchytamq; legit. Vnde ait Plinius in libro naturalis hiſtoriæ: Inarimes mons fuit: qui terræmotum paſſus: alteram fudit inſulam: quæ prochyta ab effuſione dicta eſt. Nam προχέω effundo a noſtris dicitur: & προχυτήριον fuſorium.

Procris cũ.c.exili &.i.latino ſcribit̃: fuit Erithei Athenarum regis filia & Cephali uenatoris uxor: ut in ea dictione uidimus. Quam Homerus in.xi.odyſſeæ: dixit Vlyxem apud inferos comperiſſe.

Prœtus cum.œ.diphthongo: &.t.exili ſcribit̃: fuit Abantis argiuorum regis filiꝰ: cui ſucceſſit in regno. Hic teſte Homero in.xi.odyſſeæ: Antiam habuit uxorem: ex qua quattuor filias genuit Mæram: Euryalem: Lyſippẽ: & Iphianaſſam: quæ cũ teſte Pherecyde ĩ forma ſeu pulchritudine ſe Iunoni prætuliſſent: offenſa dea eis furorem talem ĩmiſit: ut ſe uaccas ſe eſſe arbitrarent̃: & aratra timentes ſiluas peterent: dicente Virgilio in Sileno: Prœtides implerunt falſis mugitibus agros. Ouidius uero inquit in.x.metamorpho. Illas ob ſpretam uenerem ira numinis prius in uaccas: mox in lapides cõmutatas dixit. Sed ut græci ferũt Pherecydis hiſtoriam proſequentes ꝓpoſuit Prœtus regni partem: & quam ex eis mallet in coniugem ſiquis eas in priſtinum mentis ſtatum reſtituiſſet. Cuius primi cupiditate tractus Melãpus uates ac mãtes peritiſſimꝰ: (ut dixit Homerus) illas ſuo artificio liberauit. & ut dixit Seruius helleboro. Ac deinde Iphianaſſa; uxorem ſibi elegit. Ex qua teſte Homero in.xv.odyſſeæ li. Antiphatẽ & Mantium ꝓcreauit: Antiphates Oicleum. Vitruuiꝰ uero de architectura dixit illas a Melampo conductas apud clitorium arcadiæ oppidum: ut ab ebrioſitate liberarentur. Nam ibi ſpeluncam eſſe dixit limpidiſſimam aquã ꝓfluentem: quæ pota facit hauriẽtes odiſſe uinum. Ob quod ſuper eius fornice græcis litteris ſcriptum rettulit: aquã illam non eſſe potabilẽ & uitibꝰ inimicam. Quod Ouidius tetigit in.xv.metamorphoſeon cum ait:

Clitorio quicũq; ſitim de fonte leuauit:
Vina fugit: gaudetq; abſtemius undis.

P rogymnaſmata ſecunda cum.y.græco:ſequens cum.m.ante.n.ultima cum.t.exili ſcribitur.Et latine interpratatur præexercitamenta.Idem & proagonaſtica deſignat.

P rologus cum unico.l.ſcribit̃.Et dicitur a nobis præfatio ſiue ꝓloquiũ.Nam rẽ in toto libro narrandã ꝓponit:licet Terentius ꝓlogis abuſus ſit.Et in prologis ſcribẽdis opera abutit̃. Non q argumẽtum narret: ſed q maledictis ueteris poetæ reſpondeat.Et cũ rem de qua tractare intẽdunt ꝓpoſuerint: ſolent latini poetæ inuocare:deinde narrare.Quod modo cõtrario fit a græcis. Nam cuȝ primo inuocauerint:quæ tractaturi ſunt:deinde ꝓponunt:enarrantq; deinde.Satyrici uero nec inuocant:nec breuiter quicq̃ primitꝰ dicẽdum ꝓponunt.Sed ex abrupto incipientes:a repræhenſione ſui(qua ſe primũ expurgare poſſe putant)exordiuntur.Ac ſe mixtim cũ aliis repræhẽdẽtes:de qbꝰ locuturi ſunt: longiori ꝓceſſu ꝓponũt. Ob quod nõ minus ꝓlogo:q̃ Terentiꝰ ip̃e fecerit:abutũtur.At uero q apud græcos ãtiquã comœdiã in morẽ noſtræ ſatyræ conſcripſerũt:ut Ariſtophanes:Cratinus & Eupolis magis etiam q̃ noſtri a re ip̃a ꝓceſſernnt.Hoc differentes ac comœdiæ retinẽtes:ꝙ nõ ſeip̃os ipſimet:ſed alium inducũt ex abrupto alteruȝ repræhendentẽ: ut ex Ariſtophane libet latine uerſiculos aliquos referre:quos Leonardus arretiuus delitiæ noſtræ mecũ olim ludens interpretatus ẽ.Nam in prima comœdia inducit Ariſtophanes Chremetẽ uirum bonũ:cæterũ inopeȝ: q cum paupertate offenderet̃:ad oraculũ Apollinis ꝓfectꝰ quæſiuit.Num præſtaret mutare mores & aliter uiuere.Reſpondit Apollo:cui primũ obuius fieret de tẽplo exiens:euȝ ſequeret̃:ac domũ ſuam adduceret Ille aũt accæpto reſponſo cæcũ ſequebat̃.Nam is primũ ſibi obuius fuerat.Carinus aũt ſeruꝰ q cum Chremete uenerat:ignarus huius reſponſi mirabat̃ domini factũ: & inſaniſſe illum exiſtimabat. Itaq; cũ pluries eum ab illius cæci inſecutione uerbis reuocare tentaret.Et nihil Chremes penitus reſponderet.Inſaniã domini ac fortunam ſuam conquerens:talia loqui occæpit:

Vt permoleſta res eſt ὦ ζεῦ & dei
Seruum fieri decipientis domini.
Si recta ſint enim illa:quæ ſeruus monet:
Placeat tamen domino nequaq̃ ſic agere:
Neceſſum habet ſeruus eiſdem eſſe in malis.
Corporis enim fortuna non ipm̃ ſui
Sinit eſſe compotem.ſed eum q poſſidet.
Et iſta quidem iſta nempe ego obliquo deo
Reſponſa:qui dat ex tripode intorquens aureo
Iuſtam querelam̃ cõqueror ſuccenſens:quia
Cum augur ſit & medicus(ut aiunt)optimus:
Herum tamen remiſit inſanum meum.
Qui nunc ſequatur cæcum hoĩem contra faciens
Quam oporteat facere.uidens enim ſolet
Dux eſſe cæco.at iſte poſt cæcum uadit:
Meq; una trahit:ac nihil reſpondet:dum peto.
Ego igitur nihil eſt:cur feram nunc etiam amplius:
Ni mihi reſpondeas here:cur iſtum ſequeris:
Tibi moleſtus eſſe non deſiſtam ego.
Non hercle me pulſabis coronatum quidem
Nequaq̃.at enim dempta tibi corona prius
Quo magis doleas. Nugæ eqdem non deſiſtam
Prius q̃ mihi dicas:quid eſt.nãq; hoc fides
Te erga mea facit:ut adeo de te petam.

Et reliqua.Vbi abſq; aliquo ꝓlogo ad rem ip̃am ſubito decurrit.Satyrici etiã noſtri poetæ a repræhenſiõe ſua incipiũt:ut id ip̃m:quod in ſe repræhendũt:in alios ueriꝰ ꝓſequãtur.Quãobrem uehemẽter aberrãt:q Perſiũ mundiſſimũ ſatyrũ exponere uolẽtes:dicũt illum in.i.ſatyra uoluiſſe eos repræhẽdere poetas: q cuȝ indocti ſint & arrogãtes:quadam uerboꝝ ineptia ſeip̃os claros oſtendere conant̃: quod a muſis in parnaſo deportati heliconẽ deguſtarũt:& diuinoꝝ poetaꝝ aĩas intra ſe ſuſcæperunt:q cũ ſint picæ & corui: merito ueniunt repræhendẽdi.Sed longe aliꝰ ẽ eius poetæ ſenſus:ſeip̃m enim repræhendit:ꝙ repente & feſtinꝰ nimium poeta ꝓdiit:nec unq̃ aquas heliconis depotaſſe meminerit:aut ꝑ ſomnũ qd unq̃ magnũ uiderit:quibus q̃ocyſſime poeta fieri potuerit:ut Heſiodo cõtigit & Ennio.Nã(ut in ſua dictione uidimus)cũ Heſiodus iuxta ꝑnaſum patris oues depaſceret:a muſis raptꝰ:& ad heliconẽ deductꝰ:ſacriſq; aqs epotꝰ:& hedra coronatꝰ:repẽte poeta apparuit.Enniꝰ ſimiliter cũ ſomniaſſet Homeri aĩam ĩ eũ ĩtraſſe:q̃ primũ ſe poetam egregiũ mãifeſtare ualuit:ut ĩ dictõe Pythagoras oſtẽdimꝰ.At cũ nil tale mihi cõtigerit inqt Perſiꝰ:Sȝ potiꝰ ruſtico ſim fonte potꝰ:& muſas locaq;:q̃ ĩhabitãt illis reliqueri:quoꝝ imagines ſequaces ipſæ hederæ lãbũt merito repræhẽdẽdus uenio:ſi ad ſacra uatũ:& illorũ certamina poema aliquod affero.Sed fame cõpulſus

& ſpe lucri:quæ duo ne dicá hoíes:ſed muta quoq; aíalia uerba cogunt humana confingere:coactꝰ ſum id quoq; efficere:& ob id forſitan excuſari potero. Vt ꝑ hæc ſane & illos repræhédere ualeat: q cũ talia quotidie ſe potaſſe & ſomniaſſe cófingát ſola ſpe lucri ieptiſſima quæq; poemata ad ſacra uatũ adferre nó ueréť. Vnde ait Perſius:Nec prolui:quod eſt ꝓpe & luo compoſitum puto:hoc eſt bibédo attigi:uel etiá immerſi labra:quæ nó tantũ hoíum:ſed aliorum ſunt aíalium:ut Iuue.in.iii.ſatyra:Et elixi ueruecis labra comedit. Quin & terræ margines:unde labruſcam dictá uoluit Seruius. Fonte caballino: ꝓducto.ſ.a pegaſo allato caballo:ut in dictione pegaſus oſtendimus:iuxta id: Vectanti ad rura caballo. Vt ſic repente:hoc eſt per eũ modum:quo Heſiodus & Ennius poeta ꝓdirem.& heliconidas.i.muſas patronymicũ eſt fœmininũ deductũm a græco. Et pallidam pyrené:quæ uallis eſt inter duos parnaſi colles muſis ſacra:ut diximꝰ in dictione parnaſus:quæ ab effectu pallida dicta eſt:qa ſe incolentes hoc eſt poetas:ob ſpeculationes pallidos reddat: ut infra idem dixit poeta:En pallor ſeniũq;. Et Iuue.de poetis tépore Mœcenatis:Tunc utile multis Pallere & toto uinum neſcire decébri. Muſas ergo & eoꝝ loca illis relinquo: quorum imagines ex gypſo uel marmore deductæ habenť:ut Iuue. Qui facis in parua ſublimia carmina cella:Vt dignus uenias hederis & imagine macra. Quas & ipſi ſibimet quádoq; apponere conſueuerant:dicente Plinio in.xxxiiii.naturalis hiſto. Notatum eſt ab auctoribꝰ.L. Actium poetá in camenarũ æde maxima forma ſtatuá ſibi poſuiſſe:cũ breuis admodũ ipſe fuiſſet. Hederæq; ſequaces:hoc eſt poetarum ſtudia cóſequétes. Virgi.in.ix. Flámiſq; ſequacibus iras Lambunt:hoc eſt leniter contingũt. Cum ego ipſe ego ſemipaganꝰ ſim:hoc eſt ruſticano fonte potꝰ de quo in dictione pegaſus uidimꝰ. Affero ad ſacra uatum.i.poetarũ certamina.de quibꝰ late uidimꝰ in dictione hedera. Carmen:hoc é poema noſtrũ. Quéadmodũ Virgil. in Daphn. Cũ plures Mopſus ceciniſſet uerſus inquit: Tale tuũ carmen nobis diuine poeta:& reliqua. Et ꝓſequitur cám Perſiꝰ quare ad hoc cogiť ſub ſimilitudine pſitaci & picæ dicens: Quis expediuit.i.docuit expedite ꝓferre ac dearticulate. Pſitaco ſuum chære:quod græcum é & tantũdem ac ſalue:ut in ea dictione uidimꝰ:& exponũt nónulli ſuum.i.naturale:quod falſum eſſe:cũ experiétia:tum ex ſenſu poetæ apparet. Sed ideo ſuũ dixit:uel qa illi conſuetũ fuerat:& uſitatum addiſcere:ut Virgi.in Palæmone:Sua ſemper apud me Munera ſunt lauri. Vel qa ita dearticulate illud effert:ut ſibi naturale uideať. Quéadmodum in.ii.georgicorũ ait Virgiliꝰ Quæq; ſuo uiridi ſemper ſe gramine ueſcit. Quis docuit picas uerba noſtra conari:hoc eſt cum conatu effingere:ac deide exprimere. Ad quod ipſe Perſius reſpondet: Venter magiſter artis & ingenii largitor:ut Virgi.in primo georgicorum. Labor omnia uincit Improbus: & duris urgens in rebus egeſtas. Qui utiq; uenter artifex eſt ſeq negatas uoces.ſ.a natura. Quin & idem ex eo confirmat. Quod ſi refulſerit:& manifeſta fiat Spes doloſi nummi ideſt ob qué mille fraudes & doli naſcuntur. de quo late uidimus in dictione numiſma. Videbis ſcꝫ Coruos poetas. Nam (ut ſcribit Macrobius libro ſaturnalium) Redeunti Auguſto ex actiaco bello cum ingenti gloria quidam romæ obuiá ſe illi cum Coruo dedit:q ad imperatoré ait: Aue imperator inuicte:quo delectatus Auguſtus:uiginti milibus nummis emit. Cuius exéplo alter excitus:ſimilé coruum edocuit: qué cũ audiſſet Auguſtus:Taliũ inquit ſalutatorum ſatis domi habeo. Refert etiá Plinius in.x.naturalis hiſtoriæ Quod íperante Tiberio coruꝰ qdá aſſuefactꝰ oíbus matutinis in foꝝ uolabat:& roſtra ubi primo Tiberiũ: deinde Germanicũ & Druſum Cæſares noíatim:mox tranſeunté romanũ populũ ſalutabat:poſtea remeás ad tabernã pluribꝰ officio mirus fuit. Qué ut poſtea ſubita iracundia méceps qdaꝫ examinauit: qa excremétis eiꝰ calciaméta fœdauerat:ſumme populus honorauit. Ná primo pulſus é reus:mox iterémptꝰ:funuſq; alitis memorabiliter celebratũ fuit:qppe cóſtratꝰ lectꝰ ſuper duoꝝ æthiopũ humeros precedéte tibicine & coronis oíum geneꝝ uſq; ad rogũ:q conſtructꝰ é dextera uiæ appiæ ad ſecũdũ lapidé in cápo ridiculi apellato Et poetridas. Formať ꝑ modũ patronymici:& diciť poetris huiꝰ poetridis. Pegaſeũ.i.poeticũ:metaphora a fonte ſacrato muſis:ut uidimꝰ in dictióe muſa. Melos canticũ ſiue carmé dulce: hoc é ſuaue. Simili mó & ſe repræhenſione dignum uideri oſtendere uult Iuuenalis in initio ſui poematis:ꝙ ſemper tantũ auditor fuerit:ꝙ talium ſane poetarũ: a quibꝰ quicquid dixerant:merito habuiſſe poterat. & nihil aliud a ſommo minimoque poeta (præter ea quæ audiuerat) ſcribi conſuetum ſit:& nec ipſe aliquid ſcribat:ſed ſemper audiat. Itaque repræhenſione dignum ſe indicat. Et licet proprie prima ſatyra prologus dici non poſſit:prologi tamen quippiam detinet:quia & in illa etiam quid in operis reſiduo dicturus é:proponit cũ dixit:Quicquid agunt homines uotum:timor:ira:uoluptas. Gaudia:diſcurſus noſtri eſt farrago libelli. Et cauſas q̃re potius ſatyram ꝙ̃ aliud poema & plura alia:quæ ad materiam prologi ſpectare poſſunt:ut in ſequentibus oſtendemus. Nec inter poetas dicaciſſimos:atq; acriter mordentes a iuniouribꝰ noſtris Iuuenalis ipſe loquať. Neq; eam detinet libertatem:quam priſca comœdia habuit:dicente Horatio:Eupolis atq; cratinus ariſtophaneſq; poetæ : Atque alii quorum comœdia priſca uirorum eſt.

Siquis erat dignus deſcribi:quod malus:aut fur:
Quod mœchus foret:aut ſicarius:aut alioquin
Famoſus:multa cum libertate notabant.

Quin & oſtendit deinde quomodo illos ſecutus eſt apud noſtros Lucilius dicens:

Hnc omnis pendet lucilius hoſce ſecutus:

Mutatis tantum pedibus numeriſque facetus.

Cuius ſane Lucilii ſeueritatē & libertatem Iuue. ipſe in fine primæ ſatyræ tetigit cum ait:

Enſe uelut ſtricto quotiens lucilius ardens
Infremuit, rubet auditor: cui frigida mens eſt
Criminibus.

Ob quã ſane rem & maledicentiã nimiamq; libertatem fuit hoc comœdiarum genus romæ lege ꝓhibitum: ne potẽtiores urbis aliquãdo offendi cõtingeret: qbus tacita ſudant præcordia culpa. Quare dicebat idem poeta: Vnde illa priorum ſcribendi quæcũq; aĩo flagrante liberet Simplicitas? cuius non audeo dicere nomen. ſ. libertatis: quæ adeo a ſuæ ætatis tyrãno ſuppreſſa fuerat: ut ne illius quidẽ nomẽ proferre liceret. Nã teſte Suetonio Domitianus: ſub cuius imperio Iuue. florere ac ſcribere contigit: ſcripta famoſa uulgoq; edita: quibꝰ primores uiri ac fœminæ notabant̃: aboleuit non ſine auctorũ ignominia. Quã ob cãm teſtatur ip̃e Iuue. nolle ſe uiuos repræhendere: cum ſtatim adeſſet accuſator: qui nulla alia in re eũ criminari curaret: q̃ ꝙ uerum dixerit. Sed (ut ait) Experiar qd concedatur in illos. Quorum flaminia tegit̃ cinis: atq; latina. Quæ. ſ. uiæ erant romæ: in qbus mortuorum cineres in ſepulchris cum ſuis titulis plurimũ locabantur. Sed (ut mihi certiſſimum liquet) uſus fuit lepidiſſimus poeta præoccupatiõe: qua quod tacere ꝓmittit: pulcherrimo pandit artificio. Nam (ut cætera facilius oſtendamus) conſtat eum temporibus fuiſſe Domitiani principis: quem ſub nomine Neronis manifeſtiſſime ille nõnunq̃ acriter inſecutus eſt: ut in ſatyra Criſpini. Contra quem & Domitianum de luxuria & ingluuie aperte inuehit̃: licet ſub cognomine Neronis principem exprimat: quãdo ait: Cũ iam ſemianimẽ laceraret flauius orbem Vltimus & caluo ſeruiret roma neroni. De Domitiano locutus eſt: quem cõſtat ex domo flauia & caluũ fuiſſe. Et (ut longos ꝓceſſus omittamus) hæc paucula: quæ infert Suetonius in uita Veſpaſiani id cõprobẽt. Ait enim: Rebellione trium principum: & cæde incertũ diu: & quaſi uagum imperiũ ſuſcæpit: firmauitque tandem gens flauia obſcura illa qdem ac ſine ullis maiorum imaginibꝰ: tamen reipublicæ nequaq̃ pœnitenda: licet conſtet Domitianũ cupiditatis ac ſæuitiæ merito pœnas luiſſe. Ex quo de Domitiano loquens Martialis li. epigrãmatũ. ix. inq̃t:

Cum ianus hyemes domitianus autũnos:
Auguſtus annis commodabit æſtates:
Manebit altum flauiæ gentis decus.

Nam teſte Suetonio mẽſem octobris de ſuo nomine Domitianũ cognominari edixit. Fuit ergo Flauiꝰ Domitianus: hoc eſt de gente flauia. Quin & ipſe idem Caluus Nero. Nam cũ ipſius Domitiani ſtaturam idem Suetonius explicaret: & eũ toto corpore decẽtem fuiſſe: ac pulchrum oſtendiſſet ſubdit: Poſtea quoq; caluitio deformis erat. Et ut parum infra pergit: Caluitio ita offendebat̃: ut cõtumeliam ſuã traheret ſicui alii ioco uel iurgio obiectaret̃. At manifeſte conſtat: Neronẽ illum ſextum imperatorẽ non fuiſſe de domo flauia: nec caluum extitiſſe: ſed teſte Suetonio ſufflauo capillo: ita ut nec minima in eo caluities annotetur. At uero Neronem eum uocauit Iuuenalis: uel ex ſimilitudine morum: uel per ironiam: cum Nero egregiam præſtãtemq; fortitudinem indicet: & ille teſte Suetonio laboris fuiſſet impatiens: nec pedibus per urbem temere ambulaſſet. Nam nec Nero ſextus ille imperator: ſed Domitius nomine ꝓprio dictus fuit: quẽ Claudius Neronem uocitauit: poſtea q̃ eum in filium adoptauit. Itaq; teſte Gellio libro. xiii. noctium atticarum Ex Claudiis (quos a ſabinis oriundos accæpimus) q orat egregia atq; præſtanti fortitudine Nero appellatꝰ eſt. Sed id ſabini accæpiſſe a græcis uident̃: qui uincula & firmamenta membrorum dicũt. Vnde nos quoq; latine neruos appellamus. Non igitur in Neronem ſextum imperatorẽ: ſed in domitianũ Iuuenalis ſuo tẽpore regnantẽ inuexit. Sed ut rem ipſam ſatyricis uelamẽtis occulere: & ſolis eruditis ꝓpalare poſſet: pulcherrimo artificio in fine ſatyre: nõnulla de Nerone & illius morte ſubtexuit. Nam cũ Montanus de rumbo ſentẽtiam coram Domitiano dixiſſet: ſuã ſubinfert poeta noſter: Vicit digna uiro ſentẽtia. nouerat ille Luxuriam imperii ueterẽ. Nec dixit ĩperatoris: ſed imperii. Et ſuperaddẽs ueterem a Domitiano ad Neronem rem tranſtulit. Quod & melius ꝑ id quoq; declarat: quod deinde ſubnectit: Noctesq; neronis Iam medias. Nãq; (ut ipſe Suetoniꝰ refert) Nero epulas a medio die uſq; ad mediam noctẽ ꝓtrahebat. Et in uita Domitiani circa libri finẽ: Cõuiuabat̃ inquit Domitianus frequẽter ac large: ſed pene raptim certe nõ ultra ſolis occaſum. Ex quo cõſtat non illũ tũc quoq; de Domitiano: ſed de Nerone fuiſſe locutũ. Sed rurſus ut Domitiani cõcilium diſſoluere ualeat: & de quo uoluerit intelligere ſubocculte oſtẽdat ſubdit: Surgit̃ & miſſo ꝓceres exire iubentur. cõſilio. & reliqua: uſq; dum rem magis occultare intendens: ad Neronẽ ip̃m rediiſſe potuit: quãdo ait: Atq; utinam his potiꝰ nudis tota illa dediſſet Tempora ſæuitiæ claras qbꝰ abſtulit urbi Illuſtreſq; aĩas impune & uindice nullo. Quãq̃ & id idem de Domitiano intelligi ualeat: ut ex Suetonio haberi põt. Et (ut quod ꝓmiſerat) de mortuis ſe potiꝰ ꝑſecuturum confeciſſe oſtendat: ſubnectit Neronis mortem dicens: Sed periit poſtq̃ cerdonibus eſſe timẽdus Cœperat: hoc ẽ uilibus ꝑſonis: ut idẽ in ſatyra Stemmata quid faciunt: At uos troiugenæ uobis ignoſcitis: & quæ Turpia cerdoni uoleſos brutumq; decebant. Idem & in. iii. ſatyra. Quis tecũ ſectile porrum Sutor: & elixi ueruecis labra comedit. Accæpit enim ſutorẽ ꝓ quauis ꝑſona uili. Nam (ut oſtendit Cornelius Tacitus) plæbeios quoſq; ꝑſecutꝰ eſt: q urbis incendiũ ab illo iuſſum affirmaſſent: qn & crudelibus illos afficiebat pœnis: qbus cũ ſic timendus eſſe cœperit captata:

opportunitate

opportunitate nobiles in eu3 iurauerunt. Namq; cum a plæbeis ob ludos & ioculationes prius plurimum amaret:timebant nobiles in eum aliqd attentare.Sed in Domitianū pſeuerauit plæbis amor & deſiderium etiā poſt illiꝰ peractam morte dicente Suetonio circa operis ſui finē:Occiſum domitianū populus indifferēter & miles grauiſſime tulit:ſtatimq; diuū appellare conatus ē:paratꝰ & ulciſci duces.Quāobrem de Domitiano intelligere non potuit Iuue.Et hæc hactenus de Domitiano.Sed qd iam dicemus de Criſpino. Et certe eodem tpe cū Iuuenale fuit & Martiale:in quē tamen ille nominātér &,pbroſe inuehere non formidauit qꝗꝗ & potentiſſimus eēt in aula Domitiani.Quid eni mordaciꝰ de illo dicere potuit:q; ꝙ mōſtrū nulla uirtute redēptum A uitiis:æger ſolaq; libidine fortis.Nemo malus fœlix minime corruptor & idem Inceſtus: cum quo nuper uittata iacebat:Sanguine adhuc uiuo terrā ſubitura ſacerdos. & reliqua. Ad quem tamen Martialis(qa ex primoribus erat)benigniſſime ſcribit dicens in li.epigrāmatum.

Sic placidum uideas ſemper criſpine tonantem.
Nec te roma minus:q; tua memphis amet.
Carmina parrhaſia ſi noſtra legentur in aula:
Nāq; ſolent ſacra cæſaris aure frui:
Dicere de nobis:ut lector candidus aude:
Temporibus præſtat:non nihil iſte tuis.
Nec marſo nimium minor eſt doctoq; catullo:
Hoc ſatis eſt.ipſi cætera mando deo.

De illo uero in prima ſatyra Iuuenalis dicere nō curauit:Cum ps niliacæ plæbis cū uerna canopi Criſpinus de quo nos late in dictione creta ,p terra diximus.Qui & ſi de illo uera forſitan dixerit Iuue.cōtra leges tamen principis ægerat:q(ut uidimus)hæc de primoribus uiris ac fœminis dici,phibuerat.Vnde ſecreto illu3 has ſatyras ſcripſiſſe coniector:nec niſi amicis qbuſdam eo tpe oſtendiſſe:ut Quintiliano:Martiali:Vmbritio:& aliis nōnullis:in qbus ſe poſſe cōfidere iudicabat.Ob quam ſane cām cum de poetis ſatyricis Quintilianus ipſe in.vii.de inſtitutione oratoria loqueret:nomen Iuuenalis poetæ ſuppreſſit:de quo tamen itelligens inquit:Sunt clari hodie:& q olim nominabunt.Oſtendiſſe etiā ſatyras Martiali: id epigrāma idicare uidetur:quod ad Iuuenalem ille idem Martialis li.xii.ſcripſit: ubi de primorum factis & dictis curioſu3 eū fuiſſe oſtendit:quod ſane tale eſt.

Cum tu forſitan inquietus erras
Clamoſa iuuenalis in ſubura:
Aut collem dominæ teris dianæ
Dum per limina te potentiorum
Subdatrix toga uentilat:uagumq;
Maior cælius & minor fatigant.
Me multos repetitas poſt decembres
Accæpit mea:ruſticumq; fecit:
Auro bilbilis & ſuperba ferro.Et reliqua.Quæ in eodē epigrāmate idem auctor proſequitur. Et i libro ſeptimo:ad eundem Iuuenalem alio in epigrammate:quod tale eſt dixit:

De noſtro facunde tibi iuuenalis agello
Saturnalicias mittimus ecce nuces:

De Vmbritio uero:ꝙ ſatyras uiderit dubiū nō uidet. Immo & in nōnullis coadiutorē eum habuiſſe Iuuenalis ipſe oſtendit in fine tertiæ ſatyræ.Vbi poſt ea ipſa quæ in tota ſatyra Vmbritius locutus eſt:hæc quoq; ad Iuuenalem iam ab eo diſcedens ſubdit:

Ergo uale noſtri memor.& quotiens te
Roma tuo refici properantem reddet aquino:
Me quoq; ad eluinam cererem:ueſtramq; dianam:
Conuelle a cumis.ſatyrarum ego(ni pudet illas)
Adiutor gelidos ueniā caligatus in agros.Nec his ſolū:ſed & aliis qbuſdam ſatyras ſuas oſtendiſſe uerisimile eſt:e qbus nōnullos fallaces:atq; ,pditores illum habuiſſe dicunt:q ut a Paride Pantomimo potentiſſimo in aula Domitiani(in quē Iuue. inuexerat)gratiam captare poſſent: eos uerſus illi oſtēdere non ſunt ueriti. Quos in ſatyra:quæ incipit Et ſpes & ratio:huiuſmodi inſcripſit:

Curritur ad uocem iocundam & carmen amicæ.
Thebaidos lætam qum fecit ſtatius urbem.
Promiſitq; diem.tanta dulcedine captos
Afficit ille animos:tantaq; libidine uulgi
Auditur.ſed cum frægit ſubſellia uerſu:
Eſurit intactam paridi:ni uendat agauem.
Ille & militiæ multis largitur honorem.

Semeſtri uatum digitos circūligat auro.
Quod non dantꝓceres:dabit iſtrio.tu camerinos.
Et bareas:tu nobilium magna atria curas.
Præfectos pelopea facit philomena tribunos.
Haud tamen inuideas uati:quem pulpita paſcunt.
Quos uerſus cum legiſſet Paris dolore intrinſecus concæpto:curauit Iuuenalem ſub nomine dignitatis ab urbe depellere.Et nihil de ſatyra ſe legiſſe oſtendens:præfecturā illi militū in ægyptū a Domitiano dari curauit.Qua ſaine adepta:& corruptā militarem oēm diſciplinā conſpiciēs:ſe cōtinere non ualuit:quin in caſtrenſes ante diſceſſum e roma(ut nōnulli ferūt)ꝑuam ſatyrā inſcriberet quæ incipit:Quis numerare queat fœlicis premia galle Militiæ.In ægyptum deinde ꝑgens:aliam de ſupſtitionibus ægyptiorū ibidē ſcripſiſſe conſtat:quæ incipit: Quis neſcit uoluſi bithynice.Sed ſtatim artificio Paridis a dignitate deiectꝰ:rem ipſaꝫ dinoſcens:ac decæptum ſe uidens:moleſtiis deuictus interiit.Poſt quem paucis admodum diebus Paridem romæ deceſiſſe dicunt:Cui epitaphium hoc Martialis inſcripſit.
Quiſqs flamineam teris uiator:
Noli nobile præterire marmor:
Verbis delitiæ:ſaleſq; nili:
Ars & gratia:riſus & uoluptas:
Romani decus ac honor theatri:
Atq; omnes ueneres cupidineſq;:
Hoc ſunt cōdita quo paris ſepulchro.Quis ergo non uideat Iuuenalem homines ſuo tempore uiuentes ex induſtria inuaſiſſe?& nec potētioribus peperciſſe.Quin & ex minoribus ſiqs diligēter inſpicere uelit:neminem inſequi aut aliū quēuis mō aliquo nominare:in quē & Martialis ipē nō ſcripſerit:uel de illo uel aliquo in loco meminerit.Nā ſummouet Iuuenalis ad ſcribēdum ſatyram:Quod meuia tuſcū Figat aprum:nuda teneat uenabula māma.ad quam Martialis li.iiii.Dum nō uis leporē:dū nō uis carpere mullos:Et pluſq; patri meuia parcis apro.Et reliqua.Non pōt etiā tam patiens eē Iuuenalis nō tam ferreus:ut ab ſcribēdo ſatyram teneat ſe:Cauſidici noua cū ueniat lectica mathonis Plena ipō:hoc eſt uel nouiter facta:qa ex turpi ſeruitio iam tū ad cauſidicandū ſe contulerat:uel admirabilis & egregia.ut Virgilius ī bucolico: Pollio & ipē facit noua carmina.i.eximia & admiranda.Ad quē & Martialis in.x.epigrāmatum li.ſic inqt:Oīa uis belle matho dicere dic aliquādo Et bene:dic neutrū:dic aliquādo male.Et li.xi.ad eundem ait: Parua rogas magnos:ſed nō dant hæc quoq; magni:Vt pudeat leuius tu matho magna roga. Quid ꝙ nomē delatoris ſeu accuſatoris cuiuſdam magni amici ipē Iuuenalis ſubticet:& illū ex nominibꝰ eorum quos etiā accuſauit cognoſcēdum oſtendit hominibꝰ eius tpis.Et ut qdam ferunt fuit Heliodorus Domitiani libertus:q cum cito rapturus eēt qcquid ſupererat de nobilitate iam ab aliis uorata libertis timebat a Maſſa:& munere palpabatur a Caro ſimiliter uiro nobili: ad quem iam ꝓſcriptū Martialis ſcribēs ait:Care parectonias latias non rite ꝑ urbes Nobilis:& centū dux memorande uiris.Et reliqua plura:quibꝰ oſtendit eū iam exulem eſſe: & bona ꝑdidiſſe.Nam ait Plinius circa finē libri.xxxv.Iam non ē enumerare libertos ex ſanguine qritū: & ꝓſcriptionum licētia iam ditatos:ut late uidimus in dictiōe creta.Quid ꝙ a nōnullis ob timorē uxor illi ſummittebat.Et ne uero nomē oppreſſorū ignominiam Iuue.exprimat:fictis nominibꝰ ioculatorū quorūdam ſeu deriſorū id triumphis rem illā ipē pādit cū ait:Et a trepido timele ſummiſſa latino.Sed de uero Latino & uera Timele ait Martialis ad Domitianū in quodam epigrāmate:Conſueuere iocos ueſtri quoq; ferre triumphi Materiam dictis nec pudet eē ducē:Quam timelem ſpectas deriſoreq; latinū:Illa fronte precor carmina noſtra legas.Quin & eadem figura uſus ē in ſatyra Stēmata qd faciunt: qum dixit: Morteꝫ ſic quiſq; exhorruit:qs ita mortem ut ſit uxoris zelotypus:& ſic ſimilis ſtupido latino.hoc ē uiro ita mortē timenti ut uxorem quā ſumme amare contigerat:ꝓ euadenda morte Heliodoro:aut cuius alii ſummittere nō curaret qſi dicat potiꝰ mortem eligere debes:ꝙ rem adeo turpē ꝑpetrare.Sed nec id quoq; ſibi ꝓfuit.Nec ꝓfuit Poſthumū uirū alium peſſimū totiens ſub ciſta locare: ut eo inſcio uxorem Timele audire uideret. Quin tandem ab illo uel quouis alio ob ſuas diuitias accuſatus & ꝓſcriptꝰ fuerit:dicēte eodeꝫ Iuuenale ad Poſthumū in ſatyra Credo pudiciciam:Quem totiēs texit perituri ciſta latini.hoc ē qa nec illi ſua ciſta ꝓfuit.At ad Poſthumū ait Martialis in principio epigrāmatum.iii.Occurris quocūq; loco mihi poſthume clamas Protinꝰ & prima ē uox tua:dic qd agis?Hoc ſi me decies una cōueneris hora Dicis habes puto nil poſthu tunc quid agas.Verū & ipā eadem qua diximus figura:iterum Iuue.in eadem prima ſatyra uſus ē:qū de Galla loquit Nā cum ſe prius ſubmoueri dixerit:ab his q teſtamenta merent noctibꝰ:& ab his quos in cæluꝫ euehit optima ſummi Nūc uia ꝓceſſus uetulæ ueſica beatæ.i.illius aulicæ Neronis libertæ de qua uidimus in dictōe paticus:quæ ob id quoq; initia dedit Othoni ꝓgredi ad imperiū:ut ibidē late declarauimus.Ira deinde excādeſcit in quēdam pupilli ſpoliatorem:cuiꝰ nomen & ꝓpriam hiſtoriaꝫ ob deperdita antiqua uolumina nōdum cōperire ualui.Et frui illum iratis diis ꝑ comparationē Marii oſtendit:eo ꝙ ſola infamia notatꝰ fuerat & ſic dānatus inani iudicio:Quid enī ſaluis infamia nūmis? Nāq; ueluti Marius tpe Syllæ deductus anteq;

ab Hiemſale numidarum rege(ut tetigimus in dictione minturnæ)auxilia in patriam colligere poſſet: uo-
luptatibus frena laxauit.& ab octaua diei hora:cōtra romanā conſuetudinē:iuxta numidarum ritum,ꝓ libi
to bibebat & epulabat̃:atq; ita quoq; iratis diis fruebat̃:ut apud Senecam in Hercule furente: q a Iunone
coactꝰ ad domitāda ꝑ orbem monſtra:ex quibus ſemper gloriā reportabat:ut illa inquit:Itaq; noſtra fruit̃.
In laudes ſuas mea uertit odia:dū nimis ſæua impero.Sic ſpoliator ille ac ꝓſtrator pupilli notatus ſaluis in-
famia nūmis diis iratis ob eam notam fruebat̃:qa pecuniis ſaluis in uoluptates ꝓ libito laxabat̃: & ꝑ urbem
gradiens ſeruorum gregibꝰ populū comprimebat.Et alia cū narrauerit:quæ in diuerſis dictionibꝰ explica
uimus ad illum deinde conuertit̃:q denſiſſima lectica:uel ex lignorū ſtrue & compagine: uel ſeruorū mul
titudine uxorem pregnātem:uel lāguidam circūducebat:ac quadrantes centū ꝓ illius impenſis mēdicatim
poſtulabat.Eſt enim quadrans quarta pars aſſis ideſt romanæ libræ:ut uidebimus in dictione talentū. Et ad
illum ſimiliter q oſtendens uacuam & clauſam ꝓ coniuge ſellā:Galla mea ē inquit.Et ſic priori figura uti-
tur:ut nomine uilis mulieris illos quoſcūq; repræhendere poſſit:q ſimilia cū uxoribus ꝑpetrabant. De Gal
la uero & Martialis ipſe meminit in.ix.epigrāmatum li.cū ait:Funera poſt ſeptem nupſit tibi galla uirorum
Picentine ſequi uult puto galla uiros. Et in eodem li.de eadem: Auriolis futui cum poſſit galla duobus:Et
pluſq̃ futui:ſi totidem addideris.Aureolos a te cur accipit æſchyle denos?Et reliqua:quæ ꝓſequit̃. Sed ne
nimium digrediar: libet ad huiꝰ primæ ſatyræ introductionem redire. Cuiꝰ ſenſus præ cæteris difficillimꝰ
eſſe uidet̃:& mētem lepidiſſimi poetæ indicare curabo:ac nonnulla illius uariis in locis obſcuriſſima cōtin
gam:quæ in aliis horū cōmentariorū libris non tetigimus:quæ ꝓ poſſe explanare curabo. Incedit igit̃ hac
uia in ipſa prima ſatyra Iuue.primo ſe aliqd debere ſcribere oſtendit:& cum hucuſq; nil ſcripſerit: dignum
eſſe repræhenſiōe.Qui tāetſi uere ſit diſciplinæ ignorās:neceſſum tamē eſt ea optime nouiſſe:quæ a maxio
minimoq; poeta ferūtur:cū ea quoq; & ſemper audiuerit:& nec aliis aliud ſcribere tētauerit:q̃re repræhen
dendus uenit:quod ſemper auditor fuerit:& nunq̃ ſcriptor.Quāobrem iam aliqd ſcribere intendēs: oſtē-
dit ſecūdo ſe ex multis concitū malle ſatyrā q̃ aliud poema deſcribere:& illo decurrere campo: ꝑ quē ma-
gnus equos aruncæ flexit alūnus.i.Lucilius:q fuit ex arunca:& primus apud latinos ſatyrā ſcripſit.Et cū cō
citantia rettulit:ꝓbat tertio ea magis uenuſina digna lucerna:hoc eſt ſtudiis & laboribus ac uigiliis Hora-
tii:q̃ alia poemata:quæ ab aliis paſſim ſcribunt̃:& maxime cum ſuæ uxoris maritꝰ ſit leno:& ſolus accipiat
mœchi bona:nec ſit accipiendi ius ullum uxori:& alia quæ elegantiſſime ꝓſequit̃ adeo turpia.Quod ſi na-
tura negat:facit indignatio uerſum.Quarto oſtendit quænam eſſe debeat aut poſſit ſatyræ ſuæ materia.
Quinto materiā ipſam ſatyræ copioſiorem ſuo tpe eſſe oſtendit:q̃ retroacto fuerit tpe.Quod cū multis ex-
emplis monſtrauerit:oſtendit ſubſequēter nil futurū eſſe.Quod noſtris moribus addat Poſteritas:& quod
omne uitium ad ſummū uenit:nec amplius aſcendere ualeat:& quod eadē facient cupientq; minores. Se-
xto modū oſtendit quem in ſua ſatyra conſcribenda obſeruare poterit etiā ſi aliquis dicat: Hic forſitan un
de ingeniū par materiæ ē.Sed hoc ueluti diſſolutum reliquit:qa facit indignatio uerſum Qualēcūq; poteſt
Et ſiquis iterum dicat:Vnde illa priorum poetarum ſatyricorū ſcribendi quodcūq; animo flagrāte liberet
Simplicitas?Reſpondet idem illam non eſſe:ſed dimiſſurum ſe uiuentes & potētes:ac experiri uelle:Quid
concedat̃ in illos:Quorum flaminea tegit̃ cinis atq; latina.Et præoccupatione uſus in uiuentes ac urbis pri
mores inuehit:ut oſtendimus. Dicit ergo interrogatiue primū contra ſeipſm inuehēs: Semper ego auditor
tantum.hoc ē ne ego unq̃ ceſſabo audire?Nunq̃ ne reponā.hoc eſt nunq̃ ne aliqd ſcribam?uel ea quæ au-
diui uel alia?Vexatus totiens rauci rheſeide codri.Sane in uerbo repono uim græcā obſeruauit: ut Home
rus:ἐπιγόυ κασι θῆκα ideſt poſui:hoc eſt ſcripſi.Nam ſic quoq; apud poetas græcos id uerbū ſignificat.
Quod & noſtri poetæ ſimiliter obſeruauere.Perſius ī prima ſatyra:Ecce modo heroas ſenſus afferre uide-
mus:Nugari ſolitos græce nec ponere lucum Artifices.i.ſcribere Simili modo repono. ut Martialis ad Iu-
uenalem libro.xii.epigrāmatum:Et totum mihi nūc repono qcquid tardos euigilaueram ꝑ ānos.Repono
dixit ꝓ ſcribo.Horatius in poetria:Aut famam ſequere:aut ſibi cōuenientia finge Scriptor honoratū ſi for
te reponis achillem.i.ſcribis. Nec id ſolum deſignare depræhendimus. ut Virgilius in li.georgicorum.iii.
Non illis epulæ nocuere repoſtæ.i.delicatæ ſeu ſeruatæ:ut exponit Seruius.Et primo æneidos: Manet alta
mente repoſtum.i.infixum & collocatum iudicium Paridis.Et in.iiii.Stratiſq; reponūt.i.collocant.Et ī eo-
dem libro:Ariſq; reponimus ignem.i.iterum ponimus.At uero impono idem eſt quod decipio: ut quis ſe
deo putet poſſe imponere.i.deum decipere.Et ſubdit poſtea noſter:Totiens uexatus.i.totiens audiēdo re-
percuſſus.de quo uerbo Gellius & Macrobius plura dixere.Theſeide.i.fabula de Theſeo recitata: quā in
dictione Theſeus explicabimus.Rauci codri.i.poetæ illius:qui ob aſſiduam recitationē raucus effectꝰ erat.
Ouidius circa finem libri quarti metamorphoſeon:Raucaq; garrulitas ſtudiūq; inmane loquēdi. Erat aūt
Codrus poeta pauperculus:quem pulpita paſcebant.Iuue.in.iii.ſatyra.

Lectus erat codro procula minor urceoli ſex
Ornamentum abaci.necnon & paruulus infra
Cantarus:& recubans ſub eodem marmore chiron:
Iamq; uetus græcos ſeruabat ciſta libellos.

Et diuina opici rodebant carmina mures.
Et Martialis libro epigrãmatum quarto:
Plus credat nemo q̃ꝫ tota codrus in urbe
Cum ſit tam pauper: quomodo cæcus habet.
Et ſubſeqtur Iuuenalis dicens:

Impune ergo mihi recitauerit ille togatas. hoc ẽ ſine aliquo effectu recitauerit mihi ille togatas? ut nec aliqd hauſiſſe uidear: cũ non ſimiliter ego aliqd ſcribã. Nam impune quoqꝫ commune eſt uocabulũ: nec tantum ad hoc quod eſt ſine pœna: quãtum ad omnem effectum referri conſueuerat: ut eſt illud Apulegii: Impune capitoliũ aſcendi cum nemo eſſet: q ſententiam diceret. Et eſt togata comœdiæ genus: qua ſolum romanorum uilia & communia narrabant̃. In quibꝰ teſte Quintiliano Affraniꝰ excelluit: q(ut ait) utinam non inquinaſſet argumenta puerorũ fœdis amoribꝰ mores ſuos faſſus. Nec hoc loco ait Iuuenalis mihi: ut ex cõmemoratione perſonæ propriæ rem faciat gratiorem: quæ pluribꝰ cõpetere poterat. ut Virgiliꝰ libro georgicorum primo: Non illa quiſq̃ꝫ me nocte per altum Ire aut a terra moneat conuellere funem. Sed ad ſe ipm̃ ſpecialiter tale quid refert poeta: ut oſtendimus. Et ſubdit Hic elegos. de quibꝰ uidimus in dictione elegia. Impune diem conſumpſerit ingens Telephus. hoc eſt ſine aliquo effectu: ut ſcilicet ego nihil didicerim & propter hoc nihil ſcribere debeam. Ille alius recitauerit mihi grande poema de Telepho: in cuiꝰ recitatione diem conſumpſerit. de quo in dictiõe Telephus oſtendemꝰ. Quid qnod nec minus ingentia recitant̃ de Oreſte poemata: & nihil ego ſcribere audeam. Et tamen reſtent de illo plura cũ Scriptꝰ & in tergo nec dũ finitus oreſtes. Nam ut uidimus in dictione Oreſtes: præbebat ille materiam omnibꝰ ſcribere aliquid uolentibus. Ideo ait Virgiliꝰ in. iiii. æneidos: Aut Agamemnoniꝰ ſcænis agitatus oreſtes. Et dixit tergo: hoc eſt exteriori parte membranæ. Nam conſueuerũt ut plurimum antiqui poemata aut orationes: quas aliis recitare uolebant: in rotulis deferre. ut idem Iuuenalis: Duo cæſaris anticatones. & hoc qa facile & ſine temporis interruptõe illos explicabant & replicabant. Vnde & uolumina dicta puto. Tergũ autem erat pars exterior ipſiꝰ membranæ: ut Virgiliꝰ in. iii. georgicorũ: Vndaqꝫ iam tergo ferratos ſuſtinet orbes. In qua & Oreſtes etiam ſcriptus erat: cum ab interiori capi non potuiſſet. Sed in ipa exteriori etiam deſcriptus nondum finitus erat. Accipit̃ & nõnunq̃ꝫ tergum pro toto animalis corio: ut Virgiliꝰ in primo æneidos: Taurino q̃ꝫtum poſſet circũdare tergo. Et in primo georgicorũ pro ultima rei alicuiꝰ parte idem poeta expreſſit cum dixit: Stiuaqꝫ quæ currus a tergo torqueat imos. Cum ergo tanta audiuerim: & tanto tempore: ꝙ ueriſimile ſit me ea optime accæpiſſe & noſſe: ita ut nulli magis ſit ſua nota domus: q̃ꝫ hæc ipa mihi. & nihil ego ſcribo: uenio merito repræhendendus. ideo ait: Nota magis nulli domus eſt ſua q̃ꝫ mihi lucus Martis. & reliqua.

Sane hũc locum omnes quos legi ineptiſſime exponũt: dicentes ipſum Iuuenalem profiteri ſe utranqꝫ philoſophiam naturalem ſcili cet & moralem: tartariqꝫ & occultarum rerum noticiam dilucide adeptuꝫ fuiſſe. Cum Vulcani antrum & uentorum qualitates ac pœnarũ apud tartareos differentias ſe ſcire proponat. Et ſic quod ille ad fabulas: hi ad altam perſcrutationem & ſapientiam referunt. Quod utiqꝫ ineptiſſimum eſt: & contra intentionem eiꝰ: ac ſatyricum morem: manifeſtiſſime comprobat̃. Neqꝫ eniꝫ poetas quoſdã alios de ineptia & arrogantia occulte damnãs: in hæc eadem uitia ipe incidiſſet. Nec ſe ſane ſapientem: ſed potiꝰ ignorantem declarare intendit cum dicat: Si natura negat: facit indignatio uerſum. Qualemcũqꝫ poteſt. Similiter Perſiꝰ: Nec fonte labra prolui caballino. Nec in bicipiti ſomniaſſe parnaſo Memini me: ut ſic repente poeta & doctus & indoctꝰ ſcribat: & ea ſolum quæ iam iã mihi ita innoteſcunt: ut nulli alii nota ſit magis domus ſua. Cur & non ego etiam (tametſi indoctus ſim) aliquid: quãuis periturum ſcribã? magis q̃ꝫ ſemper audire debeam? Quod uero illa quæ quotidie poetæ illi proclamant ſibi nota eſſe debeant: hac cõprobat ratione: quæ omnem abiicit arrogantiam Platani Frontonis: hoc eſt quæ in domibꝰ ſunt Frontonis. nec non & eiuſdem domus columnæ crebra recitatione confractæ: eius nomini omnia referunt & reclamãt: qn & marmorea ſedilia mea aſſidua ſeſſione conuulſa: id idem retũdunt. Ac ipa eadem: quæ illi dicunt ſe ſcire deſignant. Cur & non ego q ſemper auditor fui: iſta etiam optime pernoſcere debeam? Rurſus & quod iter poetas indoctos: & non inter doctos: cõnumerari habeat: duabus rationibꝰ explicat. Prima qa manum ferulæ ſubduximus: hoc eſt ueræ diſciplinæ ſubtraxit. Nam ſic poetæ frequenter pro diſciplina ferulam aſſumpſere ut oſtendimus. Secũda eſt cauſa quia conſilium ipe dedit Syllæ: priuatus ut altum dormiret. De quo Cæſar teſte Suetonio neſciuiſſe illum litteras dixit: qa dictaturam depoſuit. Sed qa id multo fortius de illo intelligi debuit: qui ei ignauum hoc conſilium præſtitit: ut aliquid prouerbium ferre uidebat̃. quare ſi Iuuenalis eiuſmodi illi conſilium dedit: longe magis & inter indoctos uidebatur cõnumerandus: q̃ꝫ ipſe Sylla indoctꝰ dici debuit. Cũ ergo ea ſolũ quæ optĩe cognoſcere potuit: a ſummo minimoqꝫ poeta ſcribant̃: ſtultũ uidet̃ ob id ſe ab ſcribẽdo cõtinere: quia perituꝶ quod ſcriberet eſſet opꝰ: cũ nullũ eo tpe ſcriberet̃ opus quod nõ utiqꝫ periturũ eẽt. Ait ergo ſic poeta lepidiſſimꝰ: Nota magis nulli domꝰ eſt ſua: q̃ꝫ mihi lucꝰ Martis: hoc eſt Marti romæ conſecratus. qa teſte Iuſtino in ultimo ſuorum epitomatum libro in illo Rhea numitoris filia duos pueros (incertum ſtupro an Marte concæptos) enixa eſt. Cũ ergo lucꝰ ipe quotidie a poetis agitaretur: & illorum ipe poeta noſter ſemper auditor fuerit: conſequens erat (ut probabit) id quoqꝫ pfecte

ſibi innoteſcere.Quin & Aeoliis uicinum rupibus antrum Vulcani:ſcilicet & ei notum.Nam ab ætna mon te per ſubterraneos ſpecus uſque in hieram inſulam antrum eſſe perhibetur: quod Vulcano ſacrum dicit'.

Virgilius in.viii.æneidos:

Inſula ſicanium iuxta latus.æoliamq;
Erigitur liparem:fumantibus ardua ſaxis:
Quam ſubter ſpecus:& cyclopum exeſa caminis
Antra ætnea tonant:ualidiſq; incudibus ictus.

Ideo ait antrum illud uicinum rupibus æoliis:quia eſt ab ætna in hieram inſulam iuxta latus ſicanium & iu xta liparem atq; ſtrongylem:ubi regnum fuit Aeoli:ut late uidimus in dictione æolia: & in aliis dictionib⁹. Nulli ergo eſt ita nota domus ſua:ut mihi antrum Vulcani:hoc eſt omnes fabulæ:quæ de antro Vulcani ab hiſce poetis recitantur.Quicquid agunt uenti:hoc eſt uel ab Aeolo compreſſi:uel ad aliquid exequendum iuſſi.ut hi:ſcilicet poetæ fabulantur:mihi cognitum eſt: Quas torqueat umbras æacus: qui Iouis fuit filius ex Aegina. & apud inferos cum Rhadamanto & Minoe conſtitutus iudex dicitur:ut in ſua dictione uidim⁹ Vnde alius furtiue deuehat aurum Pelliculæ:hoc eſt omnes Iaſonis fabulæ: quæ illum pelliculam auream ex colchide deduxiſſe loquũtur mihi probe innoteſcunt. Quin & quantas iaculetur monychus ornos: ut ĩ ea dictione uidimus.Sed ꝙ hæc omnia ipſe ſcire deſiderat:per rationem a minori ſumptam comprobat. Nam ſic hæc ipa Frontonis Platani conuulſaq; marmora clamãt ſemper:& proloquũtur.Et aſſiduo ruptæ lectore columnæ:ut Virgilius in quarto georgicorum:Et cantu querulæ rumpunt arbuſta cicadæ. Quid ego obtuſior ne ſum marmoribus?Et platanis?quaſi dicat:& ſi talia hæc ipa ſciunt:multo magis & ego ra tionis capax:& ſimili modo ſemper auditor eadem ſcire debeo.Nec intelligere uoluit Iuuenalis:ut omnes exponere cõſueuerũt: Frontonem illum eundem fuiſſe poetam: qui in propria & tam egregia domo eiuſ modi poemata recitaſſet:cum in ſequentibus oſtẽdat ſui temporis poetas pauperrimos eſſe:nec ſimiles ha bere domos:in quibus ſunt porticus columnæ & platani.Sed(ut idem oſtendit in ſatyra quæ ĩcipit Et ſpes & ratio)Romani diuites cum iam nihil prorſus poetis conferrent:ædes tamen commodare ſolebant: ut in illis ſaltem recitare poemata poſſent:ut in ea ſatyra ad Teleſinum pauperem & egregium poetam inquit:

Didicit iam diues auarus:
Tantum admirari tantum laudare diſertos:
Vt pueri iunonis auem.& ſubdit:At ſi dulcedine famæ

Succenſus recites:maculonus commodat ædes:Ac longe ferrata domus ſeruire iubet.In qua ſollicitas imi tatur ianua portas.Et reliqua:quæ proſequitur.Vnde ſimili modo nobilis hic Fronto poetis egregias do mos pro poematum recitatione præſtabat.Ad quem Martialis in epigrãmatib⁹ ſcribit dicens:Vota tui bre uiter ſi uis cognoſcere marci:Clarum militiæ fronto togæq; decus.Cum ergo nõ alia poemata a docto uel indocto poeta ſcribantur:q̃ quæ rettulimus:& in his omnes diuerſentur.Nam(ut inquit)Expectes eadem a ſummo minimoq; poeta:quid amplius reſtat?niſi ꝙ & ego aliquid ſcribere debeam? q̃q; indoctus ſim & ignorans.Quod ex hoc comprobat dicens:Et nos ergo manũ ferulæ ſubduximus:hoc eſt quonam pacto doctus eſſe ualeo:qui manum a ferula:hoc eſt diſciplina ſubtraxi.& poti⁹ præfatas nugas & fabulas audire uolumus:q̃ ſub ferula perſiſtere.Nam tranſlationem duxit ab eo:qui cum manum ferulæ præbet: ſe diſci plinæ ſubiectum oſtendit.Eſt enim ferula flagelli genus quo puerorum manus uapulare conſueuerũt.Ho ratius in ſermonibus:Nam ut ferula cædas meritum maiora ſubire.Sed hic pro diſciplina accæpit: ut ſimi liter obſeruauit:ac intellexit noſter Carolus arretinus cum ait ad Cyriacũ:Ignorant docti cauſas:querũtq; frequenter:Vnde tibi eloquium copia tanta tibi eſt?

Nec certe immerito:cum nil didiciſſe magiſtro.

Dicas & ferulæ ſurripuiſſe manum.Probat & alia ratione Iuuenalis ſe inter indoctos connumerãdum eſſe cum ait. Et nos conſilium dedimus ſyllæ priuatus ut altum Dormiret:hoc eſt ut abſq; grauibus dictaturæ curis quieſceret. Virgilius in.iii.georgicorum: Nec ſomnos abrumpit cura quietos.At quia ob hoc quod dictaturæ renuntiauit:dictus fuit neſciſſe litteras:multo magis ego qui id quoq; illi conſilium dedi neſcire litteras dici mereor.Et hæc dicta quidem ſufficiant pro explanatione difficillimi loci: & introductiõe ad pri mam ſatyrã nobilis poetæ Iuuenalis. Cætera uero quæ difficilia uidentur diuerſis in dictionibus horũ cõ mentariorum pro noſtra facultate explanare conabimur. Nec id ſane formido quod nõnulli uaticinari ui dentur futuros quoſdam:qui commentariola quædam ex his noſtris commentariis diuerſos in poetas ſine honore noſtro traducere:ac quæ noſtra ſunt ſibi arrogare non uerebuntur. Ego enĩ quoſq; ſimiles parui pendo.ſuo enim illi mendacio & furto detecti erubeſcent:modo amicis pro mea uirili ſatiſfaciam. hæc ha ctenus.Verum & nonnulla in hac ſatyra reſtant: ac in aliis quibuſdam deinceps ſatyris: quæ ex amiſſorum librorum defectu nunq̃ plene intelligere ualui:ut quis ille fuerit de quo ſupra meminimus: qui pupillum expoliauit:& proſtituit.Quis ille qui bona dedit præſepibus:& caret omni maiorum cenſu:dum peruolat axe citato flamineam. Ac ille qui ſe lautum ac beatum exiguis tabulis:& gemma fecerat uda:licet quidam

fuiſſe Mathonem putent:quod mihi non conſtat. Quis etiam ille qui dedit tribus patruis aconita.Et licet hæc nonnullis forſitan parua eſſe uideantur:nobis tamen ſic iucunditatem & lepiditatem(ut decet)poetæ captare cupimus:neceſſaria prorſus apparent. Sed quod non ualemus:prætermittere libet. Et ad aliqua in ſecũda ſatyra tranſeamus:quæ obſcure a poeta tractari uident᷑.Mittamuſq; iã ſocraticos cinædos: quos in dictõne cinædus explicauimus.Quin & illos quibus podice leui Cædunt᷑ tumidæ medico ridẽte mariſcæ ideſt tumores illi difficiles:qui ex confricatiõe podicis puerorũ oriri dicunt᷑: & a medico ſcilicet ridente ob id quia turpem cauſam recognouit incidũtur in podice leui:ideſt ſine pilis:ut ætatem monſtret:Virgilius in Sileno de filia Prœti:

Quamuis collo tumũiſſet aratrum:
Et ſæpe in leui quæſiſſet cornua fronte:ideſt abſq; pilis.

Martialis in ultimo epigrammatum:

Sit nobis ætate pũer non pumice leuis:
Propter quem placeat nulla puella mihi.

Sed uerius & magis ingenue Peribonius: qui uultu morbum inceſſuque fatetur. De quo Martialis ait: Quid quod ad ſextum fictum philoſophum & uirum obſcœnum Infamis narillus ait:ego te ceuentem ſexte uerebor:ideſt dum pedicaris apte te mouentem.Nam ceuere quidem eſt maſculoruʒ:hoc eſt ſe apte motare dum pædicantur.Martialis in tertio:

Sed pædicaris ſed pulchre neuole ceues.
Iam iam tu prior es: neuole uincis:aue.

Criſſare uero eſt mulierum apte ſcilicet ſe ſimiliter motantium dum futuuntur. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:de Lauſella loquens:quæ præmia proponebat illis mulierib⁹ quæ meli⁹ id agitabãt inquit:Frictum criſſantis adorat.Martialis ſimiliter:

Scire cupis quo caſta modo matrona loquaris:
Nunquid cum criſſas blandior eſſe potes?

At de eodem Sexto meminit idem Martialis ĩ libro ſeptimo epigrammatum cum inquit:

Ad natalitias dapes uocabar:
Eſſem cum tibi ſexte non amicus.Et ſubdit:
Sed cauſam ſcio nulla uenit a me:
Argenti tibi libra poſtulanti:
Nec leuis toga nec rudes lacernæ:
Non eſt ſportula quæ negotiatur.
Poſcis munera ſexte non amicos.

Et ſubdit deinde Iuuenalis:

Quis cælum terris non miſceat: & mare cælo
Si fuit diſpliceat uerri:

Prolepſis ultima cum.p.ante.s.&.i.latino ſcribit᷑:dici poteſt præceptio. Nam componitur ex pro quod eſt ante & λΗΨΙσ accæptio.Et eſt figura teſte Seruio ſuper quarto georgicorum ex perſona poetæ: quæ tunc quoq; fit:cum aliquid præ accipit ad qualitatem quæ ſubſequitur:ut Virgilius cum dixiſſet Pancheiam tel lurem fleuiſſe:Eurydicem uxorem Orphei dixit:Pancheia rheſi:mauortia tellus:quam ſcʒ longe poſtea q̃ fuit Orpheus ille tenuit.

Prometheus cum.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit teſte Ouidio in primo metamorphoſeos:Iapeti filius ex Aſia nympha coniuge:Quam ſatus iapeto mixtam fluuialibus undis Finxit in effigiem moderantum cũcta deorum: & reliqua:de quo fere oẽs poetæ loquũtur.Ex quo Promethides cum.i.ꝑducta ante des deducit᷑. Ouidi⁹ li.i.metamorphoſeos:

Vnde Promethides placidis epimethida dictis.

Procemium cum.œ.diphthongo in ſecunda ſecundum græcam litteraturam ſcribitur:quam ſane latini noſtri iam non obſeruant:ſed ſine diphthongo ne eiuſdem litteræ fiat inculcatio procemium ſcribunt: dicit᷑ latine initium uel exordium:&(ut dixit Quintilianus circa initium libri quarti)Maiori quadam ratiõe græci uidentur procemium nominaſſe:quo a noſtris initium modo ſignificatur.Illi partem hãc eſſe ante ĩgreſſum rei:de qua dicendum ſit oſtendunt.Nam ſiue propterea quod οιμΗ cantus eſt: & citharœdi pauca illa quæ antequam legitimum certamẽ incohent emerendi fauoris gratia canunt procemium cognominarunt Oratores quoque ea quæ prius q̃ cauſam exordiantur:ad conciliandos ſibi iudicum animos proloquunt᷑ eadem appellatione ſignarunt:ſiue quod ὄιμοΗ:id quod ante ingreſſæ rei ponitur:ſic uocare eſt inſtitutũ: idem græci uiam appellant.

Propylæa ſecunda cum.y.græco ſequens cum.æ.diphthongo ſcribitur: dicitur latine ueſtibulum uel porticus:ſed de ueſtibulo plura locutus eſt Gellius:quæ qui uoluerit in libro decimoſexto noctium atticarum:

legere poterit.

Propina cum.i.latino ſcribitur:apud græcos uero.ei.diphthongus:cuius abiecta.e.retinemus.i.& iuxta cōpoſitionem græcam dici poteſt ante famem.Nam componitur ex pro quod apud nos dicit ante: & πεῖνα fames.Et(ut nonnulli aſſerunt)locus erat iuxta thermas & balnea publica:ubi poſt lauacrum a fame & ſiti reficiebantur:unde & alii quidam ex latina præpoſitione pro:& dictione græca compoſitum potius uolūt ꝙ ex ambabus græcis:ita ut id quod datur pro eſurire indicet ſiue eſculenta ſint:ſiue poculenta:unde uerbum propino deducitur:quod indicat eſculentum tibi porrigo uel poculentum.Iuuenalis in ſecūda ſatyra:Quando propinat byrrho tibi ſummitq; tuis contacta labellis Pocula?ideſt porrigit tibi uinum:quod ipſe prius ſuis labellis attigit.

Propheta cum.t.exili ſcribitur:dicitur latine uates:& deſcendit a πρόφημι quod eſt exprimo uel profero.

Proſcænia cum.c.exili &.æ.diphthongo a latinis ſcribitur:qui ſcænam ex qua componitur cum diphthongo teſte Priſciano ſcribūt:apud græcos uero ſine diphthongo ut in ea dictione uidebimꝰ:Et ſunt proſcænia teſte Seruio ſuper.ii.georgicorum:pulpita ante ſcænam in quibus ludicra exercentur.

Proſelytos cum.e.abſque diphthongo &.y. græco in penultima &.t.exili ſcribitur:dicitur a noſtris aduena

Proſelenus cum.e.abſq; diphthongo & unico.l.ſcribitᷣ:ſignificat apud nos ante lunam:ut Cicero in fondana:arcades cōmemorat q ſe proſelenos eſſe aſſerunt:ut uidimus in dictione arcadia. Nam cōponitᷣ ex pro quod eſt ante & σελήνη luna.

Proſeucha cum unico.s.&.ch.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine obſecratio uel oratio.Id enim dictio græca quæ eſt προσευχή indicat.poni tamen uidetur a Iuuenale pro loco ubi precibus & obſecrationibꝰ aliqui a tranſeuntibus mendicabant:ut iuuenis ille petulans ad illum:quem acriter pulſauerat ad Iuuenalem ait in.iii.ſatyra:Ede ubi conſiſtas in qua te quæro ꝓſeucha.

Proſerpina cum.i.latino ſcribitur:apud græcos uero non cum.i.ſed cuꝫ.o.περσεφόνη ſcribitur:fuit Iouis filia ex ſorore Cerere. Nam cum Pluto teſte Ouio in quarto faſtorum & quinto metamorphoſeos:ex inferis emerſiſſet:ut fundamenta trinacriæ conſpiceret:quæ cum Typhœus ingentibus uiribus ſuperimpoſitam ſibi inſulam abiicere conaretur aperiri uiſa ſunt: & lucem uſq; ad inferos demittere luſtrans ſiciliam Proſerpinam conſpexit in campis ætneis cum Cyane nympha & ſirenibus flores legentem:quam rapuit & ad inferos ſecum duxit:ac matrimonio ſibi copulauit.Hanc mater Ceres accenſis facibus maximo cum ululatu perquirens ab Arethuſa certiorata eſt illam apud inferos degere: unde frægit aratra & cætera ruralia inſtrumenta:& apud Iouem conqueſta obtinuit eam poſſe retrahere:ſi nil apud īferos comediſſet:quæ Aſcalapho accuſante comperta eſt ſeptem grana malepunici comediſſe. Quapropter ad leniendum Cereris dolorem ſtatuit Iuppiter ut ſex menſibus anni cum marito apud inferos: ſex cum matre apud ſuperos degeret. Quæ diuus Auguſtinus in ſeptimo de ciuitate dei: & alii nonnulli interpretantur ut Proſerpina fœcunditatem ſeminum indicet.Et a proſerpendo Proſerpina ipſa dicatur: & filia Cereris ideſt terræ:quæ cum quodam tempore defuiſſet apud inferos rapta dicebatur:unde ceſſauerunt aratra & ruralia inſtrumēta.Sed cum luctu publicò celebrata rediſſet fœcunditas:fuerunt præ gaudio ſolennia quædam illi inſtituta quæ apud athenienſes nobiliſſima habita ſunt. Solinus uero dixit in ſicilia campum ætneum eſſe floriduꝫ & ſemper uernantem:ubi & demerſum foramen aſpicitur:per quod Ditem ad raptum Proſerpinæ exeuntem fama eſt hauſiſſe lucem.Euſebius autem libro temporum dixit Proſerpinam ſpecioſiſſimam fuiſſe uirginem Cereris filiam & Sicani regis uxorem: quam ob famam pulchritudinis ſingularis Orcus moloſſorum rex rapuit: & matrimonio ſibi copulauit. At Varro in quinto de lingua latina:Proſerpinam inquit lunam eſſe: quæ ut ſerpens modo in dexteram:modo in ſiniſtram:modo in ſuperiorē:modo in inferiorem partem cæli moueatur.Et ipſa luna apud ſuperos & inferos æquis temporum ſpaciis cōmoratur.

Proſopis cum.i.latino ſcribitur:inſula eſt teſte Herodoto in delta nili hoſtio:in qua eſt atarbechis ciuitas.

Proſopopœia cum.œ.diphthongo in penultima ſcribitur:& ad uerbum dicitur perſonæ factiua.Nam componitur a πρόσωπον quod eſt perſona:& ποιῶ facio:figura eſt uel quando inanimatum ad animatū loquitur:ut apud Ouidium in initio libri de ſine titulo:ut Qui modo naſonis fueramus quinque libelli. uel animatum ad inanimatum:ut Horatius in epodo:Quid amplius:o mare:& o terra ardeo.uel quando etiā ad inanimatum ipſum quoq; inanimatum loquitur:ut apud eundem in ſecūdo metamorphoſeos:terra & maria loquntur & flumina.

Proſodia cuꝫ.œ.diphthongo in ſecunda ſcribi deberet:ſed ut idem ſeruetur ſonus apud nos qui apud græcos: conuerſa eſt diphthongus in.o.longam: & cum.i.latino in penultima ſcribitur. Dicique poteſt latine accentus:qui lex eſt ſiue regula ad eleuandm deprimendamque ſyllabam uniuſcuiuſque particulæ orationis accōmodata.Et alio nomine apud græcos τόνος dicitᷣ.Nā antiquos noſtros accētꝰ etiā uocaſſe tonores Quintilianus eſt auctor declinato ut ait uerbo a græcis q tonos dicūt quos nos accētus ꝓprie nominamus. Et ſunt tā apud græcos: ꝙ apud latinos tres:acutꝰ:grauis:& circūflexꝰ.Nā hi ſoli denotāt ubi quæq; ſyllaba eleuari deprimiue debeat:quod ex maxima uocū cōſonantia percæptū ē.Ideoq; dicebat Quītili.li.prīo

de inſtitutione oratoria:nõ eſſe cuiuſlibet auris litterarum exigere ſonos:non hercle magis q̃ꝫ neruorum. Acutus igitur ille accentus eſt quo ſyllaba uocem acuit eleuatq;: & ſignatur ea uirgula quæ a ſiniſtra parte in dextram ſurſum ducta eſt. Grauis uero eſt quo ſyllaba deprimitur:ſiue deponitur:unde ſignatur uirgula:quæ a ſummo in dexteram deponitur. Circũflexus autem quo ſyllaba:& acuitur ſimul:& deprimit᷑: unde ex acuto & graui confectus uidetur. Quare ſemicycli linea deſignatur:quæ ſane accentuum ſigna a latinis non ſcribuntur:a græcis uero ſemper. Sed nec etiam apud illos accentus grauis ubi eſt deſignat᷑: ut oſtẽdemus. Nam omnis dictio tam apud græcos q̃ꝫ apud noſtros ſiue monoſyllaba ſit: ſiue polyſyllaba: unum habet accentum prædominantem atq; principalem:qui acutus eſt:uel circũflexus:nec plures acutos aut circunflexos:nec unum acutum:& alterũ circũflexum habere poteſt. Sed accentus graues tot habet dictio polyſyllaba: quot ſyllabas ultra eam in qua acutus eſt uel circunflexus habere comperitur. Vt ſi apud græcos ἄνθρωπος dicatur:prima quidem acuitur:ſequentes uero duæ grauantur. Similiter in illa ἀθηναῖος penultima circunflectitur:& reliquæ omnes grauantur. Quod ſimili modo apud latinos licet nõ ſignetur in pronuntiatione:tamen æqualiter obſeruantur. Nam in hac dictione italicus ſecunda: hoc eſt antepenultĩa acuitur:reliquæ uero omnes grauantur. Similiter in ea quæ eſt Octauianus penultima circũflectitur: & reliquæ omnes grauantur. Idem in compoſitis: ut παρύμον:& maleſanus: quæ unicum habent accentum circũflexum:græca quidem in ultima:latina uero in penultĩa. Aliæ uero omnes eorum ſyllabæ graues ſunt unde nec etiam apud græcos accentus grauis:hoc eſt ſuper graues ſyllabas deſignatur. Sane & ſi illius uirgula hoc eſt quæ a ſummo in dexteram deponitur:ſæpiſſime in græcorum ſcripturis conſpicitur. nõ ob id quoq; fieri Moſchopolus diligens illorum grammaticus: & Diomedes apud noſtros approbatiſſimus: ut accentum in illa grauem eſſe dicamus:cum ſemper in ea ſyllaba ubi eiuſmodi conſpicitur uirgula ſit acutꝰ: Sed ut denotetur acutum illum accentum per conſequentiam aliarum dictionum ſequentiuꝫ eſſe legendũ nec ſententiã tunc quoq; in ea dictione completam eſſe:& ob id quoq; cum ſuppreſſione quadam licet acutus efferendum:unde quũ dici Demoſthenes in oratione cõtra Aeſchinem πολλά μέν οὖν ἔγωγε ἐλαττοῦμαι κατά τουτονὶ τον ἀγῶνα ἀισχίνου. & in pluribus dictionibus ſignata ſit uirgula accentꝰ grauis:non ob id accentus ibi grauis eſt:qui non ſignatur:& accentus dicitur ſyllabicus: & ibidem quoq; plures ſint monoſyllabæ quæ acutum uel circũflexum neceſſario exigunt: Sed ut acutus qui eſt in illis in aliarũ dictionum conſequentiam proferatur:hoc eſt in aliqualem ſimilitudinem grauis. Nam ſi grauis ipſe ſignaretur accentus quæq; ſyllaba præter quam illam ubi acutus eſt: & circũflexus ſignari haberet. Verum nec inter acutum & circũflexum percæptibilis eſt ab uno quoq; in pronuntiatione diuerſitas:niſi forte ab exercito muſico. Nam per unumquemq; illorum uox ĩpa eleuari uidetur. Sed acuti quidem ſupra longam & breuem:circũflexi uero tantummodo ſupra longam:nãq; ſupra breuem poni nõ poteſt. Vnde circũflexus accentus duos tantummodo locos in dictiõibus polyſyllabis apud græcos obtinet ultimæ ſcilicet & penultimæ. Et hoc ideo quia dictiones noſtræ accentum regulariter in ultima non patiuntur. Acutus auteꝫ apud græcos tria detinet loca:ultimæ ſcilicet penultimæ & antepenultimæ. Apud latinos uero ob eandem cauſaꝫ ſolum penultimæ & antepenultimæ. Itaq; ultima exeunte breui & penultima longa:ſi ſuper penultimam ſit accentus circũflexus habetur: ut ἀθηναῖος. Similiter in latinis fortuna: romanus:marinus: arretinus: Octauianus:ſanus:amoris:legebat:ut etiam in monoſyllabis:dos:flos:cos:quas uocales eſſe lõgas neceſſe eſt. At amant quia primam breuem habet:& ultimam longam: & ſuper primam habet accetum: neceſſe eſt illum eſſe acutuꝫ. Idem ſi penultima & ultima longæ ſint:ut legebant athenæ mycenæ. Sed ut diximus ſi in antepenultima accentus eſſe dicatur:acutus erit ſemper:& nunq̃ꝫ circũflexus:ut dominus:Virgilius:Tulliꝰ Quare & regula in latinis de accentibus datur:quod in triſyllabis dictiõibꝰ & tetraſyllabis ſiue deinceps:ſi penultĩa breuis fuerit antepenultĩa acuet᷑. Iuu. in prĩa ſatyra: Vnciolã proculeiꝰ hꝫ:ſed gillo deunceꝫ. Idẽ in ſatyra Credo pudiciciam. Fiunt uerceoli pelues ſartago patellæ. Virgilius in Coridone: Præterea duo nec tuta mihi ualle reperti Capreoli:in quibus unciolam urceoli & capreoli in antepenultima acutum habent. Idem in primo æneidos: Vnius ob noxam & furias aiacis oilei:ubi eiꝰ uerſus prima dictionis acuitur. Nam ut ait Seruius in his ſcilicet:unius illius ipſius media ſyllaba naturaliter producitur:ſed cum opus eſt corripitur:ut in eo uerſu hac excuſatione: quia quotiens uocalem longam uocalis ſequitur: ſuperiori detrahit uires. Vt apud eundem in tertio æneidos: Inſulæ ionio in magno:& in ſeptimo: Sudibuſue præuſtis. Idem in bucolico: Et longum formoſe uale uale inquit iolla. Quamobrem & in eo uerſu. i. ante. u. uocalem corripi potuit. Ideoq; in antepenultima tunc quoque accentꝰ fuit:quæ ſane regula & in græcis ſimiliter dictionibus obſeruatur:ut infra uidebimus. Sed econtrario fieri contingit:cum antepenultima corripitur. Nam tunc quoq; penultima habet accentum:ut Virgilius in primo: Nauibus infandum amiſſis unius ob irã:ubi eius dictionis unius antepenultima corripitur: & media producitur:atq; accentum detinet circunflexum.

Rurſum & ſi penultima & ultima in eadem dictione longæ quidem fuerint:antepenultima uero breuis:ĩpa antepenultima acui nõ põt. inde teſte Quintiliano in primo de inſtitutione oratoria: olympo & tyrãno acutam mediam ſyllabã noſtri dedere:qa duabus longis ſequentibus primã breuẽ acui noſter ſermo nõ patit᷑.

Quod autem ſupradiximus dictiones latinas regulariter accentum in ultima pati non poſſe:ob hoc quoq; regulariter diximus:qa ut idem Quintilianus nõnullos grãmaticos ſic dicere ac loqui:ut propter quædaꝫ uocum diſcrimina dictiões quædam acuto ſono finiant̃:ut circum litora circum piſcoſos ſcopulos:ut ſi nõ acuerent ultimam circus dici uideatur:& non circuitus. Sed ut infra oſtendit id ſibi non placet. Et magis dicendum putat dictionem illam mutare conditionem:ita ut in illis locis uerba coniungantur: & tanquam unum ſub uno accentu diſſimulata diſtinctione enuntientur.itaque tanquam in una uoce una eſt acuta. Quod idem accidit in illo Troiæ qui primus ab oris.Simile dicimus in his quas græci uocant ἐγκλύσεισ. ut uirumq; cano.ubi ſoliti ſumus ſemper ſubſequente illa coniũctione q; applicare accentum ultimæ præcedenti.Immo ut quidam ferũt non ſolum accentum ea coniunctio q; commutare poteſt:ſed quãdoq; & tempus.ut Virgilius in Damone:Vno eodemq; igni:ſic noſtro daphnis amore.Vbi tandem dictio eodem quæ penultimam naturaliter longam habebat:& ultimam breuem:tũc quoq; ratione encleticæ penultimã breuem fecit:& ultimam longam.ut alibi:Vna eademq; uia ſanguiſq; animuſq; ſequũtur.Simile & inſteterũt: & miſcuerũt penultimaꝫ breuiauit.ut Virgiliꝰ in.iii.æneidos:Obſtupui ſteteruntq; comæ:uox faucibꝰ hæſit.Et libro georgicorum primo:Miſcueruntq; herbas & non innoxia uerba. Alii uero putant magis id ex auctoritate factum q̃; ratione encleticæ:cum abſq; encletica idem nõnunq̃; comperiatur.ut in eo uerſu:Nõ eodem curſu reſpondent ultima primis:qui quantæ ſit auctoritatis ipſemet indicet auctor.uerum & in quibuſdam aduerbiis conſueuimus omnino differentiæ cauſa accentuꝫ in ultima ponere:ut alias una eo pone ſane cum acuto in ultima: ne ſi in penultima haberent nomina magis aut uerba crederent̃.Rurſus & p ſyncopam defertur quandoq; accentus in ultima:ut in ea dictione ardeatis quæ circũflexum habet accentum ĩ penultima:& per ſyncopam facit ardeas:cum in eodem circũflexo in ultimat. Naꝫ ut ait Priſcianus in qnto Antiquiſſimi hic & hæc ardeatis:harpinatis:ſuffennatis capenatis: ferentinatis:cum circũflexo in penultĩa proferebant:quæ nos per ſyncopam ardeas:harpinas:ſuffennas:capenas:ferentinas: cum eodem accentu ĩ ultima dicimus. Quin & eodem modo ut idem in alio loco dixit:hoc eſt cum circũflexo in fine proferunt̃: optimas:primas:pontias:crotonias:larinas:& rauennas.Similiter & in eadem gentilium nominum forma eodem teſte antias nomen proprium cuiuſdam hiſtorici:qui Valerius dictus eſt: cũ eodem circũflexo ꝓfertur accentu.Item & ad appellatiuorum differentiam hæc propria Manas & Lenas cum accentu ſimiliter circunflexo in fine proferuntur.Iuuenalis: Quod captator amat lenas aurelia uendat.Iteꝫ & noſtras nominatiuus ſingularis(ut idem auctor in.viii.eiuſdem operis dixit)ultimam circunflectit: ad differentiam accuſatiui pluralis qui acutum habet in penultima:uerum & alia quædam per ſyncopam eodem teſte in.iiii.eiuſdem uoluminis tranſferunt circũflexum de penultima in ultimam:ut audiuit audit:cupiuit cupit:fumauit fumat. Virgilius ĩ tertio æneidos: Et omnis humo fumat neptunia troia.Item & per apocopen:ut produce produc:illice illic:iſticce iſtic.Idq; omnibus artium ſcriptoribꝰ placuiſſe refert: qui de accentibus ſcriptitarunt.Quid quod fio dum in declinatione monoſyllabam facit:ſi cum alio ſimiliter infinito componat̃ uerbo:non ſolum ſignificationem & coniugationem:ſed accentum in eadem ſyllaba:hoc eſt etiam in fine conſeruat.ut caleſio caleſis caleſit:tepeſio tepeſis tepeſit:tam in ſecunda q̃; in tertia perſona accentum queꝫ in ſimplicibus habebat:in fine conſeruat.mutat etiam accentum metri conditio.ut cum dixit Virgilius: Pecudes pictæq; uolucres.Nam uolucres media acuta legenda eſt:quæ & ſi natura breuis eſt: poſitione tamen ẽ longa:ne faciat iambum quem non recipit uerſus heroicus.Similiter cum ait in undecimo:Tu uoluſe armari uolſcorum edice maniplis.Exigebat ars teſte Seruio:ut in ea dictione maniplis eſſet accentꝰ ſuper ni:hoc eſt antepenultimam:cum penultima natura breuis ſit.Sed quia penultima poſitione longa eſt: accentũ longa detinet:hoc eſt ſuper ni:ſed utiq; longa eſt ex muta & liquida:quod quotiens fit tertia a fine:hoc eſt antepenultima accentum etiam ſortiri potuit:ut latebræ tenebræ. At in eo uerſu ut ſecunda a fine accentum haberet uerſus obtinuit:ut in ſimilibus fieri contingit. Solet etiam ſynæreſis ſpeciem accentus commutare & locum.Nam quotiens exigente metri neceſſitate in nominibus græcis fit ſynæreſis: & ſuper ſynæreſiꝫ remanet accentus:neceſſe eſt illum circunflexum eſſe.unde in quibuſdam plenis nominibꝰ: ut Thermodoon Demophoon & ſimilibus:quæ habent acutuꝫ in penultima.Et per ſynæreſim fit Thermodon Demophon mutatur accentus ex acuto in circũflexum:& tranſfertur in finalem. Sed dubium eſſe uidetur de græcis dictionibus quæ latine ſcribuntur: an eundem apud nos prorſus accentum ſeruare habeant queꝫ apud græcos primitus retinebant.Quod aſſerere uidetur Seruius ſuper primum georgicorum:quando ait Virgiliꝰ Heliadum palmas epiros aquarum.ubi ait epirus habet accentum ſuper.e.quia græcum eſt:quod ſi latinũ eſſet haberet ſupra pi quæ longa eſt.Quod ſi uerum eſt idem dicendum eſſet de tragœdia comœdia:& nõ nullis aliis quæ apud illos habent accentum in penultima:& apud noſtros in antepenultima detinẽt. Quare cũ hæc quoq; cuꝫ Gaſpare ueronenſi grãmatico præſtantiſſimo pro noſtra conſuetudine conferrem:dixit non ſcribendum eſſe ĩ eo uerſu Virgilii epirus per.us.finalem: ſed epiros per.os.ita ut litteraturam græcani conſeruet. Idque in antiquis Virgilii codicibus comperiri aſſeruit:ut Ouidius ſimiliter libro metamorphoſeos decimotertio. Rura petunt epiros ab his regnataq; uati. Et Seruiũ id idem intellexiſſe cum ait quia græcum eſt:hoc eſt litteratura græca ſcriptum:& græco ſono prolatum ſeruat accentum in prima.

Nam etſi græcæ dictiones latina litteratura ſcribunť & ꝓferuntur:mutare illas quoq; accentum conſtat ſe/
cundum exigentiá noſtram:ut tragœdia:quæ qa latina litteratura ꝓferť hoc eſt ſono diphthongi noſtræ &
non græcæ:accétum q apud græcos in penultima erat in antepenultima cõmutauit:quæ apud nos quoque
longa eſt:& diphthongum noſtrá.œ.detinet. Ouidius in.ii.de triſtibus:Omne genus ſcripti grauitate tra/
gœdia uincit.Horatius in poetria.Effutire leues indigna tragœdia uerſus.ſimili modo comœdia. ut idem
Horatius:Interdũ tamen & uocem comœdia tollit.At uero ꝓſodia qa litteraturam ſeu magis ſonum græ/
cum cóſeruat:accentum ipm in penultima:ut é apud græcos: ſic apud noſtros detinet.Vnde ait ipe Serui⁹
in.iiii.æneí.Accentus ſane græc⁹ tũc eſſe pót:cũ declinatio græca ſeruať:ut olympos tyrános:quæ ſic quoq;
more græco p os terminata habet accentũ in prima:At ſi terminatióe latina ꝓferimus acutum in media accé
tum detinet ut ſupra uidimus.Qua de re id quoq; diligenter inſpiciendũ é:accentũ apud græcos in antepe
nultimam locari non poſſe:ultima.ſ.exeunte longa:ímo & ſi in uno caſu alicuius nominis accentus forte í
antepenultima eét:qa ut diximus ultimá breuem tũc eſſe neceſſe eſt:ſi in aliis caſibus eadeʒ ultima lóga fiat
mutabiť accentus:& de antepenultima in penultimá cõmigrabiť:ut ἄνθρωπος in nominatiuo breuem hʒ
ultimá:& accentũ acutum detinet in antepenultima:& id idé in accuſatiuo cótingit:ut ανθρωπον: etiaʒ in
uocatiuo ut ο ανθρωπε.At in genitiuo & datiuo qa ultimá longam detinét:hoc é diphthongũ:mutať accé
tus ex antepenultima in penultimá:ut ανθρωπου:& in datiuo ſimiliter:ut ανθρωπωι.ecótrario etiá quá/
doq; cõtingit nomen aliquod longá ultimam habere in recto:& accétuʒ in penultima: & qa in aliquo caſu/
um ultima breuis fit:mutať accentus in antepenultima:ut ἀριστοτέλης:cuius ultima qa longa eſt habet
accentũ in penultima:nec in antepenultima habere pót.At in pleno genitiuo:hoc eſt í nó habéte ſynæreſim
qa breuis eſt ultima:facit accentũ in antepenultima:uidelicet αριστοτελεος. Similiter in uocatiuo αρι/
στοτελες.Simili modo Διμοστενης αντίστενης: & mille alia.Itaq; cuʒ nos hæc nomina traducim⁹ q
ultimam recti quæ apud illos eſt.η.in.e.noſtrum tranſferimus:& noſtra litteratura illa ꝓferimus:mutamus
etiá accentũ ipm in antepenultimá ſecũdum quod in eadem litteratura apud illos accent⁹ ipe cõperiť:& di/
cimus Ariſtoteles Demoſthenes Antiſthenes cũ accentu in antepenultima:tam in recto q̃ in aliis caſibus.Ná
cum in ſimili litteratura apud illos:hoc eſt cum.e.in ultima:& nó cũ.η.ea nomina ꝓferunť:ut in eorum uo/
catiuis apparet:quæ in es & non in.ης.deſinunt:accentũ detinent í antepenultma & nó in penultima: ut cũ
dicunt ω αριστοτελες:ω Διμοστενες:ω ανθιστενες in omnibus cũ accentu ſuper antepenultimam.
Nos ergo cum hac litteratura tam in recto q̃ in aliis caſibus utamur eodem quoq; accentu:& in recto & in
aliis utimur caſibus & dicimus in recto Ariſtoteles:& in accuſatiuo Ariſtotelem cum accentu in antepenulti
ma.Iuuenalis in.ii.ſatyra:Si quis Ariſtotelé ſimilem uel pittacon emit.Similiter Demoſthenis: ut idem í ſa/
tyra Omnib⁹ in terris:Eloquium ac famá Demoſthenis ac Ciceronis.Nam & hæc ac ſimilia nomina penul/
timam corripiũt:niſi aliquádo ratione liquidæ poſt mutam ꝓducantur.Quare & ſecũdum regulam primo
habitam accentum apud nos in antepenultima detinere habent.Sed diximus ratione liquidæ poſt mutam
ꝓduci poſſe.ut Virgilius in bucolico:Sola ſophocleo tua carmina digna cothurno.ubi.pho.ratóne mutæ
& liquidæ ſubſequẽtium produciť.At uero in aliis ſeruant correptam.ut Iuue.in.ii.ſatyra:Inter ſocraticos
notiſſima foſſa cinædos.ubi.cra.corripiť. Sane & in aliis pluribus dictionib⁹ græcis mutamus accentum.
Nam τραγωδία:cuius ultima ſemper longa a græcis deponiť habet neceſſario accentũ apud illos in penul
tima. Similiter κωμωδία.Sed qa a nobis in litteratura noſtra ultima ipa corripiť:mutamus accentum in
antepenultimá:& dicimus tragœdia:comœdia:cum acuto in antepenultía.Vnde hæc quoq; uerba ait Pri/
ſcianus in.vi.Hoc quoq; ſciẽdum ꝙ omnis nominatiuus deſinens in.a.a noſtris corripiť: quamuis ſit apud
græcos ꝓductus:ut lydia:ſyria:phrygia:Italia hiſpania:& omnia alia nomina regionũ.unde accent⁹ quoq;
cum tempore a nobis mutať:qa.ſ.apud græcos habent accentũ in penultima:eo ꝙ ultima longa é:& apud
nos antepenultima:qa ultima breuis habeť.In paucis tamen græcis inueniuntur noſtri poetæ ſeruaſſe mo/
rem græcum.Statius in quarto thebaidos:Non tegea non ipa deo uacat alite fœlix Cyllene. Idem in ſexto
Te plangeret argos:Te nemea:tibi lerna comas:lariſſaq; ſupplex Poneret. ubi tegea & nemea quia produ
ctam conſeruant a finalem accentum quoq; græcum detinent:ideſt acutum in penultima. Et hæc hactenus.
Nunc quaſdam particulares dictiones inſpiciamus ubi accentum habeant.

A ffatim teſte Amiano primam acuit. Sicq; ſe audiuiſſe legentem Probum grammaticum hos Plauti uerſus
in ciſtellaria:Potine tu homo facinus facere ſtrenuum? Aliorum eſt affatim qui faciant.Idem confirmat Gel
lius libro ſeptimo noctium atticarum.

A ttentim teſte Gellio præfato libro.vii.primam acuit.

A dmodum teſte eodem auctore primam acuit.

A ffabre ſimiliter eodem teſte acutum habet in prima.

A pprobe ſimili modo in prima acuitur.

A pprobus teſte Gellio in præfato libro ſeptimo: cum ſignificat ualde probus primam acuit: quo uocabulo
uſum fuiſſe dixit Cecilium in comœdia quæ inſcribitur triumphus: cum ait:Hierocles hoſpes eſt mihi ado
leſcens approbus.

A pprimus teſte eodem Gellio non acuitur in prima: ſed ut apparet ex hexametro uerſu Liuii in odyſſea me/dia circũflectitur: q talis eſt. Ibi deniq; uir ſummus apprimus patroclus.
A pprime ſimili modo mediam circũflectit: nec Gellio placet acui primam.
A ppotus non placet ſimiliter Gellio primam acui: quare media circũflectitur.
A poſtema habet accentũ in antepenultima ſi græce uis enũtiare: at latine in penultima ἀπόστημα.
A ra ſine aſpiratione deorum: & primã circũflectit: quia longa eſt ſubſequente ultima breui. At cũ aſpiratiõe ſtabulum deſignat porcorum: ac primam corripit & acuit.
C ecidi præteritũ ſi uenit a uerbo cædo quod ẽ incido habet accẽtum in penultima: in quã diphthongus con/uerſa fuit. Iuue. in. iii. ſatyra: Ebrius ac petulans: q nullũ forte cecidit. At ſi uenit a cado habet accentum in prima: ut Virgilius in. iii. æneidos: Ceciditq; ſuperbum ilium.
C yclops acuit primã: ſed quonãmodo accentũ hẽat in genitiuo & accuſatiuo plurali in ea dictione uidimus.
D ecus decoris quũ qdem neutrũ eſt in oĩbus ab eo declinatis corripit. o. & a decet uerbo deſcendit: habetq; accentũ in antepenultima: quem etiã in plurali cõſeruat. Virgilius li. ænei. prĩo: Scænis decora alta futuris. cum uero eſt maſculinum habet accentũ in penultima: hoc eſt ſupra. o. quã ſemper producit: ut decor de/ris: ſicut auctor auctoris.
E adem in recto habet acutum ſuper primã: & penultimam corripit: quæ eſt. a. Virgilius in primo æneidos: Nunc eadem labente die conuiuia quærit. At in ablatiuo habet accentũ ſuper penultima: quã ſemper pro/ducit: hoc eſt ea ſemper producit. a. in ablatiuo.
E odem quia ſemper ablatiuꝰ eſt: & . o. ſemper producit: niſi auctoritate uel metri neceſſitate impediatur ſem per illam penultimam acuit
E rgo quãdo qdem eſt coniunctio illatiua acutum habet in prima. Iuue. in ſatyra Credo pudiciciã: Nullam inuenies quæ parcat amati: Ardeat ipa licet tormẽtis gaudet amantis: Et ſpoliis: ergo longe minus utilis illi uxor qſqs erit bonus optanduſq; maritꝰ. Quando uero eſt aduerbiũ cũ genitiuo iunctũ & pro illius gratia uel illiꝰ ob cauſam ponit̃ teſte Seruio: habet accentũ in ultima quæ circũflectit̃: ut Virgilius in. vi. æneidos: Illius ergo uenimꝰ: id eſt illius gratia uel ob cãm illius.
E uphrates apud nos uti apud græcos penultimam acuit. Virgiliꝰ in primo georgicorũ: Hinc mouet euphra tes: illinc germania bellum
E xaduerſum huiꝰ ſecũdam ſyllabam debere acui: una cũ Aniano exiſtimauit Gelliꝰ li. vii. noctiũ atticarum: & ſic apud Terentiũ legi oportere dicũt cũ ait: in quo hæc diſcebat ludo exaduerſum loco tonſtrina erat qdã
F ictilis primam acuit. Iuuena. in ſatyra Atticꝰ eximie: Fictilis: & nullo uiolatus iuppiter auro.
G ætulus habet accentũ ſuper penultima quam circũflectit. Iuuena. in ſatyra Omnibꝰ in terris: Cum gætula ducem portaret bælua luſcum. Virgiliꝰ in. iiii. æneidos: Aut captam ducat gætulus hiarbas. quod Martialis non obſeruauit: ut uidimꝰ in dictione gætulia.
H ara qum aſpiratur ſtabulũ deſignat porcorũ & primam acuit.
H eliodorus habet accentũ in penultima. Iuue. in ſatyra Credo pudiciciam: Tonſoris tantũ dãno rapit helio/dorus. Nã componit̃ ex ἥλιος. i. ſol: & δῶρον donũ: cuiꝰ ſane prima naturaliter longa eſt: qa apud illos eſt ω. mega. Et ſic uniuerſaliter omnia cõpoſita a δῶρον: quod eſt donũ: habẽt penultimã longã: ſuper qua ẽ accentꝰ: ut Polydorꝰ Dyodorus. Martialis in. x. Natali dyodore tuo cõuiuia ſenatꝰ Accubat: Theodorꝰ. Iu uenalis in ſatyra Et ſpes & ratio: Lautorũ pueros artem ſcindens theodori.
H ippocrates habet accentũ in antepenultima. Martialis in. ix. Os hominis mulſum me rogat hippocrates.
I ncus in obliquis caſibꝰ ſemper habet accentũ ſuper ſecũda. Iuuenalis in ſatyra Omnibꝰ in terris: A carbõe & forcipibus gladioſq; parante Incude & luteo uulcano ad rhetora miſit.
I ſidorus cũ accentu ſuper penultimam contra uulgarem conſuetudinem proferri debet.
L egeris ſi ſecũda eſt perſona præſentis eius paſſiui quod eſt legor: habet accentũ in prima: ſi uero futuri ha/bet in penultima: & ſic uniuerſaliter in tertia & quarta uerborum paſſiuorũ cõiugatione comperit̃. ut au/dieris uel audiere: legeris uel legere: duceris uel ducere: poneris uel ponere. Iuuena. i. v. ſatyra: Duceris plã ta uelut ictus ab Hercule cacus: Et ponere foris.
M alea promontorium laconiæ habet accentũ in penultima: ut in ea dictione uidimus.
M arſya acuit primam: ut in ſua dictione oſtendimus.
O rpheus primam ſimiliter acuit.
P atina habet acutum in prima: ut in ea dictione.
P ræmodum primam acuit teſte Gellio li. vii. noctium atticarum: quod apud. L. Liuium in odyſſea ſignificat ſupra modum. Nam parcentes inquit præmodum: hoc eſt præter modum.
P ero pro nympha habet accentum in ultima: ut in ea dictione. pro calciamento uero in penultima.
P orſena habet accentum in prima: teſte Seruio ſuper octauum circa finem: & cum unico. n. ſcribitur: ut in ea dictione uidimus.
P olyxena habet accentum in ſecũda: ut in ea dictione oſtendimus.

P hreneſis habet accentum in penultima:ut in ſua dictione ꝓbauimus.
P roceres ſubſtantiuū eſt: & in omnibus quos habet caſibus acutum detinet in antepenultima: ut huius ꝓceris:& hi proceres:& ſemel comperi hūc ꝓcerem.Iuue.in ſatyra Stemmata quid faciunt:Agnoſco procere3: ſalue gætulice ſeu tu.At uero ꝓcerus ꝓcera ꝓcerum adiectiuum eſt: & habet accētū ſemper in penultima:ut corpora ꝓcera.Virgilius in ſileno:ꝓceras erigit alnos.
Q uando dupliciter poni conſueuit:& pro qa:& pro temporis aduerbio.Siquidem pro qa ponitur: teſte Feſto actū habet ī ultima:quod pluribus exēplis monſtrare poſſum⁹.Virgili⁹ ī primo æneidos: Hic tibi fabor enim quādo hæc te cura remordet.i.ſiquidem ſeu qa.Idem in bucolico:Dicite quādoqdem in molli conſedimus herba.i.qa ſedimus.Iuue.in ſatyra Omnibus in terris:Diſcutiēda ualent ſterilis mala robora ficus: Quādoqdem data ſunt ipſis quoq; fata ſepulchris.i.qa data ſunt.At cum ꝓ aduerbio tēporis poniť accentum habet in penultima.Ouidius in heroidib⁹:Quando ego non timui grauiora pericula ueris?
R ecido ſi a cado deducitur accētum habet in prima:ſi uero a cædo in penultima.
R hetorica acuit ātepenultimā:l3 penultīa lōga ſit.Iuue.i.vii.ſaty.Ad pugnā q rhetorica deſcēdit ab umbra.
S erpedon ſecundū duplicem declinationē:duplicem habet accētum.Nam ſi in ultima ſyllaba habet accētū: facit in genitiuo huius ſerpedontis:ſi uero in penultima facit ſerpedonis.
T ribulis habet penultimam ꝓductam: & ſuper illa accētum.Horatius:ut cum pilleolo ſoleas cōuiua tribulis.Martialis in.viii.Nunc anus & tremulo uix accipienda tribuli.
T orcular etiam ſuper penultima habet accentum.
T heodorus habet accentum:ut uidimus in dictione Heliodorus.
P roſtheſis cum.s.ſequēte.th.aſpirato: & in ultima cum.i.latino ſcribitur:dici pōt appoſitio uel additamētū ut in principio dictionis alicuius additur littera uel ſyllaba:ut cum dicimus gnatum ꝓ natum:aſtans ꝓ ſtās. Virgilius in ſecūdo æneidos:Arduus armatos mediis in mœnibus aſtans
Fundit equus uictorq; ſinon.& componiť ex pros:quod eſt ad:& θέσισ poſitio.
P rotagoras cum.t.exili ſcribiť:fuit teſte Apollodoro Abderites & Mæandri filius:ſiue Artemonis ut alii dicunt.at uero Eupolis illum fuiſſe teium rettulit.& fuit teſte Apulegio in.iiii.Floridori cū primis rhetoricæ inuētoribus pfacūdus.hunc teſte Gellio li.v.noctium atticarū:in ſtudiis doctrinarum egregius cui⁹nomine Plato libros ſuos illi inclyto ſcripſit adoleſcentem aiunt uictus quærendi gratia in mercede miſſum:uecturaſq; onerum corpore ſuo factitauiſſe:quod genus græci ἀχθοφόρουσ uocant:latine baiulos appellam⁹ Et late deinde ꝓſequiť quēadmodum Democritus Abderites ex eo genere oneris animi illius aciem ſolertiamq; cognouerit:ſecūq; abduxit:ut habuit:atq; ſumptū miniſtrauit:& philoſophias docuit:& eū eſſe fecit quātus poſtea fuit.Idem teſte Fauorino uocatus ē ſapientia:dixitq; de diis non poſſe ſtatuere an ſint an non ſint:ob qđ pulſus fuit ab atheniēſib⁹:& ei⁹libri ī foro cōcremati fuere.Idē teſte Heraclito thuriis leges dedit.Et cū iam nonagenari⁹ſiciliam nauigaſſ3 obiit.fuit alius aſtrologus:& alius ſtoicus philoſophus.
P roteſilaus cum.t.exili &.i.latino:atq; unico.s.ſcribiť:ut oſtendit Ouidius in heroidib⁹:q ait: Bella gerant alii:proteſilaus amet.Homerus uero nōnunq̃ cum duplicato.ſ.ratōne metri ſcripſit: fuit ex phylace oppido theſſaliæ Iſiphyli filius:habuitq; uxorē Laodomiam filiam Acaſti:ipſa dicēte apud Ouidiū i.xiii.epiſto. heroidū:Vix ſocer iſiphylus:uix me grandæu⁹acaſt⁹:Vix mater gelida mæſta refecit aqua. Et cū un⁹ cēt ex græcoꝝ ducibus q ad troiā iuerunt:& primus ex nauibus ī litus ꝓſiliret:ab Hectore interfectus fuit.
P roteus cum.t.exili ſcribiť:fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filius:habuitq; patriam pallenem in theſſalia:qua relicta regnauit in carpatho inſula.Imperauitq; etiā ægyptiis:& fuit uates Maximus de quo plura Virgilius in.iiii.georgicoꝝ ſcripſit:aliiq; poetæ diuerſi græci & latini.Vnde Theocritus ὡσ πρωτευσ φώκασ καὶ θεὸσ ὢν ἔνεμε:hoc eſt uti ꝓteus deus exiſtens etiam phocas pauit.
P rothous cum.th.aſpirato ſequente.o.ſcribiť.fuit teſte Homero libro.ii.iliados: unus ex ducibus græcis: q ex magneſia uenit ad troiam.
P rotogenes cum.t.exili ſcribitur:nomen ē ſignificans aliquem primi generis:& ut plurimū ꝓ eo poniť a poetis:q ſe talem cōfingit:ut Iuue.in.iii.ſatyra:Non eſt romano cuiq̃ locus:hic ubi regnat Protogenes aliquis Fuit etiam nomen cuiuſdam pictoris illuſtris:q teſte Gellio in fine libri.xv.noctiu3 atticarum: memoratiſſimam illam imaginem Hyliſi apud rhodios in ædibus qbuſdam publice factis extra muros urbis pinxit.
P rotogenia cum.t.exili ſcribiť:fuit teſte Ariſtarcho ſuper decimū odyſſeæ:Deucalionis filia ex Pyrrha.
P rothœnor cū.th.aſpirato ſequente.œ.diphthongo ſcribiť:fuit teſte Homero in.ii.iliados: unus ex quinq; boetiorum ducibus:q ad troiam uenerunt.
P rotocollum cum.c.&.t.exilibus atq; duplicato.l.ſcribiť.Dicunt nōnulli poſſe hoc quoq; uerbum interpretari ꝓ prima cōglutinatione:hoc eſt ꝓ prima illa & raptim confecta ſcriptura:quæ aliam magis compoſita3 deſiderat.Et qa in ceræ glutino quæ p tabulas extenſa erat:ꝓtocollum ideſt prima conglutinatio uocata ē ita ut πρωτον primum dicat:& κόλλησισ glutinatio.Alii uero non cū duplicato.l.ſed cum ſimplo ꝓtocolum.i.primū ſc3 ſcripturæ membrum:κῶλον enim membrum dicit interpretari uolunt.
P rotologia cum.t.exili ſcribiť:& quaſi prima locutio.

Protomartyr

P rotomartyr abſq; aſpiratione:& cum.y.græco ſcribitur:eſtq; protos:ideſt primus martyr.

P rotonotarius abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑:dictio eſt ex græco:quod ē protos.i.primus:& notarius quæ dictio eſt latina:a nota ſcʒ deducta:hoc eſt primus notarius.

P roxeneta abſq; aliqua diphthongo:& cũ.x.conſonãte:atq;.t.exili ſcribit᷑:dictio eſt græca: & qua utit᷑ Demoſthenes cõtra Aeſchinem:deduciturq; a προξενίζω:quod eſt hoſpitio coapto. Sed ille iã apud nos dicitur:q compoſitor & mediator eſt emibilium & uendibilium.

P ſalmus cum.s.immediate poſt.p.ſcribit᷑:diciq; poteſt latine canticum.Nam a ψάλλω uerbo græco:quod eſt canto deducitur:unde & pſalterium.

P ſaltria cum.s.poſt.p.&.t.exili atq;.i.latino ſcribitur.dicebat᷑ apud romanos illa quæ ſequebat᷑: & amabat iſtriones:& deducit᷑ a pſallo quod eſt canto: qa illi quos eiuſmodi fœmina amabat:quotidie in ſcænis cantare ſolebant.Iuuenalis:Quæ pſaltria penem.

P ſalmodia eodẽ mõ ſcribitur:& componit᷑ex pſalmo:& odia q eſt cantus.Quod ſi plene transferret᷑deberet cũ diphthongo pſalmœdia ſcribi:ſed ut græcus ſonus cõſeruet᷑:dicitur pſalmodia ſicut ꝓſodia.

P ſammis cum duplicato.m.&.i.latino ſcribitur:fuit Neci regis ægypti filius cui teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecũdo:in regno ſucceſſit.

P ſammenitus cũ duplicato.m.&.i.latino atq;.t.exili ſcribit᷑:fuit Amaſis filius & ægypti rex:q teſte Herodoto li.hiſto.iii.mortuo patre ꝑ id tp̃s:quo uix in ægyptum Cambyſes traiæcerat: apud memphim una cũ reliquis ægyptiorum a Cambyſe prœlio ſuperatus captus eſt.

P ſammetichus cũ duplicato.m.&.t.exili atq;.i.latino:&.ch.aſpirato ſcribit᷑:fuit antiquus ægyptiorum rex: ante hũc teſte Herodoto li.hiſto.ii.q de illo late pertractat.Aegyptii primos oĩm hoiuʒ ſe eſſe putabãt:poſtea uero huius induſtria didicerũt phrygas primos fuiſſe:ſe uero ſecũdos.

P ſeudus cũ.eu.diphthongo in prima ſyllaba ſcribitur:dicit᷑apud nos falſus: & inde pſeudopropheta falſus

P ſylli cũ.y.græco ſubſequẽte diplicato.l.ſcribit᷑:populi ſunt in libya iuxta naſamones:atq;ꝓpinquiores garamantas.hi teſte Herodoto li.hiſto.iiii.cõtra noxiuʒ uirus incredibili corporis firmitate muniti erãt:quod Lucanus in.viii.tetigit cum ait:Gens unica terras
Incolit:a ſcæuo ſerpentum ĩnoxia morſu.
Marmaridæ pſylli par lingua potentibꝰherbis.& reliqua:quæꝓſequitur.Sed ut dixit Herodotus:hæc gẽs prorſus deleta fuit:nec qcq̃ præter opinionem de ueſtigio ſui nominis reliquerũt.Quod per quem modũ euenerit:ip̃e idem præfato libro deſcripſit. Cuiꝰlocum Gellius li.xvi.noctium atticaꝝ:elegantiſſime ꝑ hũc modum pene ad litterã traduxit:dicens pſyllos quondã fuiſſe in terra aphrica conterminos naſamonibus: auſtrumq; in finibꝰeorũ quodam in tp̃e per q̃ ualidũ ac diutinum flauiſſe eo flatu aquam oẽm in locis:ĩ quibus colebant exaruiſſe:pſyllos re aquaria defectos:eam iniuriam grauiter auſtro ſuccenſuiſſe:decretumq; feciſſe uti armis ſumptis ad auſtrum:ꝓinde quaſi ad hoſtem iure belli res petitũ ꝓficiſſerent᷑:atq; itaꝓfectis uentum auſtrũ magno ſpiritꝰagmine ueniſſe obuiam:eoſq; uniuerſos cũ oĩbus copiis armiſq; tumulis mõtibuſq; arenarum ſuperuectis operuiſſe:eo facto pſyllos ad unũ oẽs interiiſſe.Itaq; eoꝝ fines a naſamonibꝰ occupatos.hos dixit Plin.circa initiũ libri.vii.a Pſyllo rege cognomĩatos.Similes & his fuerũt marſi ĩ Italia

P ſitacus cum.i.latino &.t.ac.c.exilibus ſcribit᷑:auis eſt:quam teſte Plinio li.x.naturalis hiſto.& Solino ſimiliter in collectaneis:india ſola mittit:ſed nunc quoq; iuxta meroen & ægyptum capi comperimus:ip̃a colore uiridis eſt:cum torque puniceo.Cuius roſtri tanta eſt duricies:ut ſi e ſublimi præcipitet᷑ in ſaxũ nixu oris ſe conſeruat illæſam:quæ tenet quinos digitos:habẽt aũt ternos cæteri: & cũ linguam lõge latiorem q̃ cæteræ aues habeant:articulata exprimit uerba.

P ſythium prima cum.y.græco ſequens cum.th.aſpirato:&.i.latino ſcribitur:genus eſt paſſi:de quo late uidebimus in dictione ſurrhentum.

P ſora cum unico.r.ſcribitur:dicitur latine ſcabies:quo uocabulo ſæpe utit᷑Plinius in naturali hiſtoria.

P thia prima cum.th.aſpirato ĩmediate ſubſequente.i.latino ſcribit᷑:ſicq; frequentius ſcribitur:licet Homerus addat quãdoq; aſpirationem ad.p.& dicat phthia:fuit theſſaliæ regio: & Achillis patria:ut diuerſis in locis oſtẽdit Homerus:& nos late uidimus in dictione aſopus:uerum latini noſtri poetæ cõſueuerũt iterponere aliud.i.& dicere phithiam tribꝰſcʒ cũ ſyllabis:ut Briſeis in epiſtola ad Achillẽ apud Ouidiuʒ in heroi.
Quam ſine me phithiis caneſcant æquora remis:
Et uideam puppes ire relicta tuas.Virgilius in primo æneidos:Veniet luſtris labentibus ætas:Cum domus aſſarici phithiam claraſq; mycenas: Seruitio premet ac uictis dominabitur argis: ſic græci mnam nos minam dicimus.

P thiſis cum.th.aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribitur:eſt exulceratio pulmonis ex humorũ concurſu.

P tyſis prima abſq; aliqua aſpiratione &.y.græco ſequens cum.i.latino ſcribitur:dicitur ſpuitio:& a πτύω: quod eſt ſpuo deducitur.

P teria cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:locus eſt capadociæ munitiſſimus:apud ſinopem ciuitatem:ubi Crœſus primum cum Cyro pugnauit.

p

P tolemæus prima cũ.p.&.t.exilibꝰ:atq;.o.uocali: ſecunda cũ.e.abſq; diphthongo quam nõnulli in.o.conuertunt:penultima cum.æ.diphthongo ſcribitur: nomen eſt ꝓprium deductum a πολέμω:quod apud æoles:idem eſt quod apud atticos πολέμω ſine.t.i.pugno:& eſt apud grãmaticos regula:ꝙ omnia nomina deſinentia in eus:& a uerbis circũflexis deducta:ſemper.æ.diphthongum detinẽt in penultĩa:ut τιμω: quod eſt æſtimo:iudico:honoro Timæus:πτολέμω Ptolemæus.Et fuerũt hoc nomine uocitati uiri q̃plures clariſſimi.Et reges ægyptii:quibus Ptolemæus Lagi gregarii militis filius initium dedit. Nam ſic teſte Iuſtino libro.xiii.&.xvii.ſuorum epitomatum uirtute ſua humilitatẽ patris excedens:unus ex patriciis Alexandri magni effectus eſt.poſt cuius mortem potitus ægyptum aphricamq; & magnaꝫ arabiæ partem: poſt quadrageſimo ãno regni fuiᵗtam amplum ſucceſſoribus ſplendorem reliquit:quod ſubſequentes ægyptii omnes reges Ptolemæi ab illo dicti ſunt.Reliquit hic duos filios Ptolemæum Philadelphum:& Ptolemæum Ceraunum. Philadelphus illi ſucceſſit in regno uir ſane doctiſſimus: & Stratonis philoſophi diſcipulus.Qui & bibliothecam illam nominatiſſimam fecit:quæ uſq; ad primum alexandrinum romanorũ bellũ durauit.Et cum ãnis trigintaocto regnaſſet: diem extremum obiuit:cui Ptolemæus filiꝰ cognomẽto Euergetes in regno ſucceſſit.Hic ſex & uiginti ãnos regnans moritur.Cui & filius Ptolemæus Philopater dictꝰ hæres ſucceſſit in regno:qui cum decem & ſeptem annis regnaſſet uita deceſſit. poſt quem filius eius Ptolemæus Epiphanes uigintiquattuor ãnos regnuꝫ tenuit:cui per trigintaquinq; ãnos Ptolemæus Philomater cognominatus ſucceſſit in regno.poſt quem Ptolemæus alter Euergetes noueꝫ & uiginti ãnis regnauit. poſt hũc Ptolemæus Phython:qui & Soter etiam cognominatus fuit:decem & ſeptem ãnis regnauit.Huic Ptolemæus Alexander per decem ãnos ſucceſſit.poſt quem nequiſſimus ille adoleſcẽs Ptolemæus Dionyſius q Pompeium magnũ truncari permiſit ultimo regnauit.fuerũt & nõnulli alii Ptolemæi :ut filius Pyrrhi regis.Item & quidam Cypriorum rex: qui ſuis diuitiis romanum ditauit ærarium.fuit & aſtrologus ex ægypto non ſtirpe regia:quæ longe ante illum defecerat:ſed pheludienſis qui floruitᵗ temporibus Traiani & Hadriani ĩperatorum:ut ipe in q̃nto nono & decimo maioris ſui operis atteſtatur.

P urpuriſſa cum.i.latino:& duplicato.s.ſcribitur:color eſt qui bombyci ĩmixtus:mulieruꝫ genas tingere cõſueuit:de quo uidimus in dictione phucus.

Apud Græcos in initio dictionum ſemper aſpiratur:ut in primo horum cõmentariorum libro monſtrauimus.

R hadamanthus cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit Iouis filius ex Europa: & rex lyciæ:quo tempore apud argos regnabat Danaus:hic quia uir fuit ſeuerꝰ:& iuſticiæ executor:a poetis fingiturᵗ apud inferos nocentum explorare culpas: dicente Virgilio libro æneidos ſexto:

Cnoſius hic rhadamanthus habet duriſſima regna:
Caſtigatq; auditq; dolos:ſubigitq; fateri
Quæ quis apud ſuperos furto lætatus inani:
Diſtulit in ſeram commiſſa piacula mortem.

R hamnys ultima cum.m.ante.n.&.y.græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vi. Vrbs in euboia:in qua Fortuna maxime colebatur.Quod Lucanus tetigit li.v.cum de euboia loquereᵗ dicens:Et tumidis infeſta colit qua numina rhamnys:unde & ipa Fortuna a poetis nõnunq̃ rhamnuſia dicta fuit:cõuerſione ſcꝫ.y.græci in.u.noſtrum.ut Ouidius libro.v.triſtium:Exiget ad dignas ultrix rhamnuſia pœnas. & Iuuenalis in ſatyra.

R hamnuſia cũ.m.ante.n.in ſecũda ſcribitur:dicebatᵗ a poetis Fortuna:ut in præcedenti dictiõe uidimus.

R hãnetes cũ.m.ante.n.&:t.exili ſcribitur:nomen eſt uiri ꝓprium:de quo Virgiliꝰ in.ix.ænei.meminit.

R hampſinitus cum.m.ante.p.&. i.latino utrobiq; atq;.t. exili ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecũdo:rex in ægypto poſt Protea.

R haphanũ cũ.ph.aſpirato ſcribitᵗ:herba ẽ quæ & alio nomine:ut puto lapatũ dicta ẽ:ut ĩ ea dictõe uidimus

R hea cum.e.abſque diphthongo ſcribitur:fuit filia Cæli ex Veſta:& ſoror atque uxor Saturni:ut uidimus in dictione ops.

R hebanus cum unico.n.ſcribitur:eſt Orpheo teſte in argonautica fluuiꝰ in faucibus boſphori thracii.Idem Plinius in.v.ſuæ naturalis hiſtoriæ:confirmauit.

R hegyum cum.y.græco ſcribitur:ciuitas eſt teſte Liuio in quarto de ſecũdo bello punico:ĩ ultimo calabryæ ſeu brutiorum:eo ſcꝫ in loco quo Italia a ſicilia dirupta ẽ:unde & a ῥηγνύω:quod eſt dirũpo nomẽ aſſumpſit.Et rhegyni qui ex hoc ſunt oppido cognominantur ab hiſtoricis.Et etiam regium ſine aſpiratõne ipiꝰ r.&.i.latino oppidum aliud eſt in gallia ciſalpina:a quo regienſes ciues cognominantur ab hiſtoricis: & nõ rhegyni:ſicut cumani ex oppido cumarum in campania:& comenſes ex como oppido galliæ. Item albani ex alba oppido quod eſt ĩ latio:& albẽſes ex alba oppido ad lacum fucinum.

R heſus cum.e.abſq; diphthongo & unico.s.ſcribitur: fuit teſte Homero in.x. iliados:rex thraciæ: qui cum

albiſſimis equis & magnanimis:in adiutorium troianorum deueniſſet:a Diomede & Vlyxe noctu claꝫ abſtractis ĩ caſtris ſuis ĩterfectus fuit. Eſt etiã fluuii troiani nomen:ut idem circa initium libri.xii. demonſtrauit

R hetorica cum.t.&.c.exilibus:atq;.i.latino ſcribitur:dicit̃ a noſtris oratoria.

R hetor eodem modo ſcribitur:dicitur a noſtris orator: q̄q̄ iam diuerſa ſignificare dicunt̃. Nam orator is dicitur qui cauſas orat uel in iudiciis uel in concionibus. Rhetor uero nõ iam orator:ſed rhetoricæ profeſſor dicitur:& græca declinatione facit in accuſatiuo rhetora. Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris:de Demoſthene loquens ait:Quem pater ardentis maſſæ fuligine lippus: A carbone & forcipibus gladioſq; parante Incude:& lutheo uulcano ad rhetora miſit:ideſt ad ꝓfeſſorem rhetoricæ. Sane oratores nõnunq̄ etiã legati a perorando ꝓ republica nominati ſunt. Virgilius in.x.æneidos:Iamq; oratores aderant ex urbe latina. Declamator autem is dicitur qui ſtudiis apud rhetorem in conuentu ſcholaſticorum fictã cauſam orat At ipſe quoque rhetor:& quicunq; alius ſi etiam extra ſcholaꝫ hoc genere utitur: ſiue ut alios ſiue ut ſe exerceat declamator uocatur.

R heuma cũ aſpiratiõe ipiꝰ.r.ſimiliter ſcribit̃. Nã dictio græca ẽ:quæ latine eruptio ſiue fluor dici poteſt.

R hexenor abſq; aliqua dihthongo:& cum.x.conſonante ſcribitur:fuit teſte Homero circa initium libri.vii. odyſſeæ:Nauſithoi filius:& frater Alcinoi regis phæacum.

R hinoceron cum.i.latino &.c.exili ſcribit̃:animal eſt quadrupes habens in rhine ideſt naſo ceras:ideſt cornu Nam & alio nomine dici monoceron nõnulli uolunt:eo ꝙ unicum cornu habeat:quod aliud animal eẽ puto:& in fronte cornu illud habere exiſtimo:atq; latine unicornis dici. Sed rhinoceronta habere repandum cornu dixit Solinus:ideſt recuruũ:quod ſubinde attritum cautibus in mucroneꝫ excitat eo ꝙ aduerſus elephantos prœlietur:par ipſis longitudine breuior cruribus:naturali telo alium petẽs:quam ſolam intelligit ictibus ſuis peruiam. Eſtq; beſtiæ eodem Solino teſte color buxeus.

R hynitalcus:prima cuꝫ.y.græco:ſequens cum.i.latino:reliquæ ſine aſpiratione ſcribunt̃: fuit uir thracius: cuius exemplo teſte Plutarcho in uita Romuli Cæſar ſæpe dicere conſueuerat:amare q̄dem eſt ꝓditionem: ſed ꝓditores magnopere abhorrere.

R hypes cum.y.græco ſcribit̃:populi ſunt achiuorum.

R hiphæi prima cũ.i.latino:ſequeus cum.ph.aſpirato &.æ.diphthongo ſcribit̃. Sic quoq; dicunt̃ q̄dam ſcythici montes a perpetuo uentorum flatu. Naꝫ ῥιφίζω græce dicit̃:quod apud nos flo. Virgiliꝰ i.iii. georgi. Gens affræna uirum rhiphæo tunditur euro.

R hipæ prima cum.i.latino:ſequens cum.p. abſq; aſpiratõne &.æ.diphthongo ſcribit̃:ſunt teſte Seruio ſup nono æneidos:montes in arcadia quos ad ſcythicorum differentiam nos ſine aſpiratione ipſius.p.ſcribere & ꝓferre conſueuiſſe dixit.

R hytius prima cum.y.gæco: ſequens cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: fuit teſte Homero libro ſecundo iliados:ciuitas cretæ.

R hythmus prima cum.y.græco:ſequens cum.th.aſpirato in ſubſequẽte ſcribitur. Nec aliud latine q̄ numerum deſignat. Quintilianus libro nono de inſtitutione oratoria:Sunt inquit numeri rhythmi:ut & Cicero ip̄e conſtituit:& ſecutus eum Virgilius cum dixit:Numeros memini ſi uerba tenerem. & Horatius in carminibus:Numeris quæ fertur lege ſolutis. Et pergit Quintilianus rhyhmi ut dixit: neq; finem habẽt certum: nec ullam in contextu uarietatem:ſed qua cœperunt ſublatiõe ad poſitionem uſq; decurrũt.

R hœtus prima cuꝫ.œ.diphthongo:ſequens cum.t.exili ſcribit̃:mons eſt troianus:in quo Aiax telamonius: poſtq̄ ſeip̄m interfecit ſepultus fuit:unde & rhœteꝰ deducitur:qui græce ῥοιτεῖος dicitur. Sed nõnunq̄ q̄dem abiicientes.i.retinẽtes.e.ꝓductam:ut Virgilius in.iii.ænei. Primum rhœteas aduectꝰ in oras. Aliquã do uero diphthongus ipſa a noſtris diuiditur rhoeteius rhoeteia rhoeteium. Virgilius in.v.ænei. Non beroe nobis:non hæc rhoeteia mater eſt. Dorieli coniunx.

R hodope cum unico.p.ſcribitur:mons eſt thraciæ:ut dixit Florus libro ſuarum hiſtoriarũ tertio: Sic quoq; a Rhodope regina thracum ibi ſepulta cognominatus. Solinus uero dixit montẽ eſſe mygdoniæ quæ portio eſt macedoniæ:ſed utrunq; eſſe poteſt:quia conterminæ ſunt regiões:&(ut ait Seruiꝰ ſuper.iii.georgi.) Rhodope in plagam orientalẽ porrigitur:& ſeptẽtrionalem reflectitur. Ideo ait Virgiliꝰ:Quaq; redit medium rhodope porrecta ſub axem: Illic clauſa tenent ſtabulis armenta. & reliqua.

R hodos cum unico.d.ſcribitur:inſula eſt lyciæ teſte Pomponio libro ſecundo: & prima cycladum uenientibus ab oriente:in qua roſæ capulum dicitur a nõnullis fuiſſe inuentum:dum urbis fundamenta foderent̃:a quo & ciuitas & inſula cognominata putatur. Nam rhodos græce latine roſa dicitur. huius circuitus admirandus:ut uidimus in dictione colloſſus.

R hodia cum.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha quædam filia Oceani & Tethyos.

R hodius eodem modo ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo in theogonia:& Homero iuxta initium.xii.iliados:fluuius troianus olim ex monte ida effluens:nũc uero ita deperditus:ut cõperiri non poſſit.

R hodopis cum.i.latino ſcribitur:& facit in genitino declinatione quidem græca rhodopidos: latine uero

rhodopidis:fuit meretrix quædam thraciæ miræ pulchritudinis:quæ teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo:una cum Aeſopo captiua fuit.Illam Charaſſes mitylenæus frater Sapphus poetiſſæ maxima pecunia redemit:ut idem Herodotus in eodem libro teſtatur.Cuius etiam rei meminit Sappho ſoror in epiſtola ad Phaonem cum ait:Arſit inops frater uictus meretricis amore: Multaq; cum multo damna pudore tulit.hanc eandem Plinius libro uigeſimoſexto naturalis hiſtoriæ:Pyramidem laudatiſſimam conſtruxiſſe dixit:nequis opes regum miretur:ut maiore ſit miraculo eam tantas opes meretricio quæſtu conquiſiſſe.aſſeritq; una cum Herodoto illam Aeſopi fabullarum philiſophi: & compoſitionis conſeruam & cótubernalem fuiſſe.

R homphæa cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur:dici poteſt framea:genus eſt gladii.

R hoxolani cum aſpiratiene principii:&.x.conſonáte atq; unico.l.ſcribit̃:populi ſunt ſcythici ultra danubiũ quos dici rutenos puto:de quibꝰ in dictione baſtarne uidimus.

R homa cum aſpiratione principii(ut nonnulli uoluerunt)ſcribitur.Qui & græcum eſſe uocabulum ex auctoritate magnorum uirorum contendunt.Nã Solinus in initio ſui operis:ſunt ĩquit qui uideri uelint rhomæ uocabulum ab Euandro primum datum:cum oppidum ibi offendiſſet:quod extructum ante ualentiam dixerit latina iuuentus:ſeruatq; ſignificatione impoſiti prius nominis rhomam græce ualentiam ipſam nominarunt.Idẽ Hieronymꝰ noſter a ρωμη:qd' robur ĩdicat:& ualentiá denominatá romá aſſerit.Vnde & Macrobius li.iii.ſaturnaliũ:romani inquit ipſius noſtræ urbis latinũ nomẽ ignotũ eẽ uoluerũt.Itaq; uelut nomẽ græcũ & nó latinũ cũ aſpiratione ipſius.r.illi iidẽ qui hæc inducũt ſcribere uoluerũt.Quoꝶ nónulli deinde ſententiam commutantes:ut ex eorundem nouis inſcriptionibus aſpeximus:antiquam ſcripturam ſequentes:abſq; aſpiratione romam iam ſcribere decreuerunt.Itaq; & nos cum illis illorum ſequimur ſententiam:qui romam non a græco acceptam ſed latinam: & a Romulo cognominatam eſſe aſſerunt. Nam & græcis ipſe Plutarchus de eo nomine unde & qua potiſſimum cauſa emanauerit: ſententias cum plurimas rettuliſſet:eam tandem ueram eſſe dixit:quaꝫ Varro & Liuius noſter:& exactiſſimi quique græci aſſeruerunt:a conditore Romulo urbis romæ nomen acceptum fuiſſe.Idemque Saluſtius aſſeuerauit.At uero Romulũ latinam etymologiam habere ex eo potiſſimũ conſtat:quod dixit Ouidius libro faſtorum:

Arbor erat:remanent ueſtigia:quæq; uocatur
Romula nunc ficus:romula ficus erat:

Quam ſane ficum ſic quoq; uocatam a rominando dixit Plutarchꝰ in uita Romuli:cum ſub ea pecudes æſtatis tempore frigora captantes:herbas rominare conſueuerũt.Vel ut dixit Plinius libro decimoquinto naturalis hiſtoriæ:ab eo quod ſub illa inuenta eſt lupa:Romulo & Remo infantibus præbens rumen:ita enim tunc ut ait:uocabant mammam.Quamobrem cum ipſo.r.abſque aſpiratione romam ſcribendam puto.Idemq; ab antiquis noſtris in numiſmatibus: & marmoꝶ inſcriptionibus obſeruatum conſpeximus.Romæ igitur ambitum diuerſis temporibus fuiſſe uarium:ex diuerſoruꝫ auctoritate comprobari poſſe uidetur. Naꝫ primus quidam ambitus:teſte Cornelio Tacito a foro boario ubi æreum inquit taurum aſpicimus:quia id genus animalium aratro ſubditur: ſulcus deſignandi oppidi cœptus:ut magnam Herculis aram amplecteretur.Inde certis ſpaciis interiecti lapides per ima montis palatini ad aram Confutii:mox ad curias ueteres:tum ad ſacellum larem forumq; romanum: & capitolium nó a Romulo:ſed a Tito Tacito additum progreſſum eſt.Quæ omnia loca cum ad radices palatini montis fuerint:in ſequentibus deſignare curabimus.Plinius uero in tertio naturalis hiſtoriæ: ex Auguſti traditionibꝰ ſcribit urbis ambitum ſuo tempore milia paſſuuꝫ uiginti continere:portaſq; habere triginta: & tũc quoq; ſeptem clauſas eſſe.Flauius autem Vopſcus ſcribit Aurelium imperatorem ambitum urbis ad triginta milia paſſuum ampliaſſe:nec de portis mentionem fecit. Quarum nomina ad plenum inueſtigare:ac comperire difficile eſſet.Nam cum diuerſis temporibus aucta fuerit:& quæ intra ultimum murorum ambituꝫ remanebant:portæ formam decuſq; amitterent.fueritq; deinde roma diruta & confracta: illas prorſus inueſtigare ac percipere uidetur impoſſibile.Sed earum tantum nomina explicabimꝰ:quas apud hiſtoricos expreſſas cóperimꝰ:hoc eſt flumentaná:collatiná:colliná:exquiliná:uiminalem:neuiá:querquetulam:gabiuſam:lauernalem:ruduſculanam:rutumenam:latinam:appiam:atq; eandem capenam:trigeminam:aureliam:fontinalem:carmentalem:quæ & ſcelerata dicitur:pandanamq;: & liberamugoniam: quæ & trigonia cognominatur:catulariam:triumphalẽ. Quarum etymologiam & ſituꝫ:ut apud approbatos auctores cóperimus:ſi non omnium:nonnullarum ſaltem explicare conabimur. Sed id primuꝫ prænotare liceat thybrim a ſeptentrione urbem intrare:& ex latere meridiano uerſus hoſtiam exire.Ita ut ex latere quidem dextero uaticanum comperiat:& ianiculum:quæ duo regionem tráſthyberinam complent: a ſiniſtro uero ſit romanæ urbis ambitus ſeptem complectens colles. Erat igitur porta flumentana illa cognominata: quam thybris urbem intrans in ſiniſtra ripæ parte relinquitur.Sic quoq; dicta teſte Feſto Pompeio:quod thybris eam quandoq; influxerit.Nec in aliam ex diſpoſitione loci influere thybris potuiſſet:de qua Liuius ĩ ſexto ab urbe meminit cum ait:prædicta die in petilinum lutum extra portam flumentanam.Quin & illaꝫ de cælo tractam meminit.Collatina uero porta:quæ per eundem circuitum ad ſiniſtram thyberis partem flumé-

tanæ iam etiam contermina teſte eodem Feſto a collatia oppido prope romam:in quod aliarum ciuitatuꝫ
opes fuerunt collatæ appellata eſt. De quo Liuius in primo ab urbe dixit:collatia & quicquid circa illam
agri erat ſabinis ademptum eſt.hæc eadem multos poſtea annos pinciana dicta eſt: a palatio ſibi propin-
quo.cuius teſte Caſſiodoro in epiſtolis rex oſtrogotorum primus Theodoricus demolita marmora rauē-
nam portari curauit.Ad hanc conſequens porta fuit quæ gabiuſa dicebatur eo quod recta in Gabios du
ceret.Vnde & Liuius in bello macedonico:gabiuſam de cælo tactā fuiſſe cōmemoret.At ſubſequens por
ta qrinalis dicta fuit. Sic quoq; codē Feſto teſte cognominata: ꝙ ea in collē qrinalē itur:ſiue quod proxi-
me eam Quirini ſacellum eſt.hæc eadem(ut nonnulli uolunt)aliquando ægonenſis dicta fuit:eo ꝙ mons
ipſe quirinalis prius ægonus cognominatus eſt.Alii uero aliam portam fuiſſe: & ad quemdam quirinalis
collem deduxiſſe contendunt qui eo nomine cognominatus fuit.huic proxima collina dicebatur:quæ ad
quirinalem conducebat.Quod Varro ipſe de lingua latina:ſic quoq; indicare uidetur cum dixit:in quiri
nali colle plura ſunt collium nomina.Nam collis tricepſois: ubi ædes Quirini:collis ſalutaris q tricepſois
collis pollinaris:qui eſt ad ædem Salutis:& collis mutialis:ad ædem dei Diffidii:ab qua collium uarietate
quam quirinalis habuit collis:dicta eſt porta collina.huic portæ propinquū fuit Veneris erycinæ templū:
de quo Ouidius libro faſtorum:

Templa frequentari collinæ proxima portæ
Nunc decet.a ſiculo nomina rege tenent.

Et hanc eandem rerum talium curioſi illam eſſe dicunt: quæ iam ſalaria nominatur. Quod nomen prius
uiæ ſtratæ adfuiſſe Cornelius Tacitus indicat. Nam ingreſſum militum Vitellii imperatoris in urbem de-
ſcribens:inquit tertium agmen per ſalariam collinæ portæ appropinquabat.Feſtus uero ait:quod per eaꝫ
ſabini a mari ſalem deferebant.Sequens porta & collinæ ſuccedens uiminalis dicta:qa ſcilicet ad uimina-
lem collem ducebat.Eadem(ut nonnulli ferunt)& numentana dicta fuit:cuius etymologiam nondū com
peri:atq; eā fuiſſe quæ ſanctæ Agnetis nunc quoq; uocatur:nonnulli contendunt.huic exquilina ſuccedit
qua ſcilicet in exquilias itur:nunc(ut ferunt)ſancti Laurentii : atq; etiam tyburtina appellatur. hanc ean-
dem aliquando taurinam a capite tauri:quod illi inſculptum erat nonnulli cognominatam fuiſſe credunt
Alii aliam taurinam ipſam extitiſſe contendunt. Fuit & alia quæ neuia olim nunc maior dicitur. Sequens
iam pridem eſt aſinaria:a priſcis celimontana a celio monte:nunc ſimilis ſancti Ioannis uocatur.octaua cu
ius equiualens in angulo clauſa cernitur Metrodii porta dicebatur.Quin & omnes quas nominamus Li
uius ipſe in ſecundo ab urbe:cum Porſenæ obſidionem deſcriberet:ſic quoq; a maioribus cognominatas
fuiſſe ſatis oſtendit. Sequens porta(ut omnes coniectantur etiam nunc nomen retinet)latina dicta fuit:
quod ea in latium ducebat.Eadem uel illi propinqua capena dicebatur:de qua Solinus Italum inquit re-
gem de inſula ſiciliæ cum ſyracuſanis ad Ianum perueniſſe: ac eius conſilio auxilioq; ciuitatē iuxta albu-
lam condidiſſe capenam nomine:a qua poſtmodum portæ capenæ nomen fuit.De eadem Iuuenalis in ſa-
tyſa Vmbricii:qui unica rheda domum totam ad cumas deferebat inquit:Subſtitit ad ueteres arcꝰ: quos
latericios a Romulo conſtructos dicunt.Nec florentes poſtea opibus romani paſſi ſunt in marmora com-
mutari:ut antiquitatem & memoriam conditoris conſeruarent:madidamq; capenam: ratione ſcilicet fon
tium propinquorum:Hic ubi nocturnæ numa conſtituebat amicæ:Nunc ſacri fontis nemus & delubra lo
cantur.Iudæis eadem uiam ſtratam habet:neapolim uſque ducentem:quæ appia dicta fuit.Nam etiam ro
mæ porta trigemina:per quaꝫ ut dicunt trigemini fratres Horatii exierunt:quando Curatios deinde an-
te albam occiderunt. Sed teſte Liuio tertius qui ſuperſtes remanſit:porta capena rediit.de illa tamen ſæ
piſſime meminit Liuius:ut in bello macedonico ædiles inquit eo anno porticum unam extra portam trige
minam emporio ad thybrim addito fuerunt.& libro quarto ab urbe Minutius extra portam trigeminaꝫ
boue aurato donatus eſt.hanc eandem eſſe quæ hoſtienſis deinde dicta fuit: eo quod hoſtiam uerſus du-
cat quidam affirmare non dubitant.nunc uero ſancti Pauli cognominari dicunt:quia ad eius ædem cele-
berrimam uergit.Ego uero an eadeꝫ ſit:uel alia affirmare nequeo:ſicut nec de porta aurelia:an ea ſit quæ
in loco ianiculi edito etiam nunc conſpicitur:& ſancti Pancratii ob propinquitatem ad illius ædem appel
latur:& illa fontinalis quæ ex ianiculo in uaticanum dimittit(licet hoc quidem nonnulli certum aſſerant)
hoc tamen ex Feſto habemus fontinalia fontium ſacra eſſe:unde & romæ fontinalis porta.Et quia dixit ro
mæ non puto id ianiculum contigiſſe:quod extra romam tranſthyberim erat:& magis capenam fuiſſe ex-
iſtimo iuxta quam fontes erant:qui eam madidam reddebant. Vnde ait Liuius in bello macedonico: cen-
ſores uiam ſternendam a porta capena ad Martis ædem locauerunt. Et Alio libro in eodem bello: ædiles
alteram porticum ad portam fontinalem ad Martis aram : qua in campos iter eſſet perduxere. Fuerunt
aliarum:ut rettulimus portarum nomina: quæ uel intra breuioris circuitus muros : uel amplioris locatæ
erant:uel forte etiam eorundem alio tempore fuerunt obſeruata nomina.Quod exacte diſcerni poſſe im
poſſibile exiſtimo. Certi tamen ſumus Romulum ipſum in ſuæ urbis conſtructione:tres portas ſtatuiſſe:

unam carmentalem:quæ & ſcelerata dicta fuit. Aliam pandanam:quæ & libera. Tertiam mugoniam: quæ & trigonia:hoc eſt trium angulorum cognominata fuit. Varro tamen dixit pandanam ſaturniæ urbis nomen portæ fuiſſe:non dixit romæ. Verum cum locum roma poſtmodum complexa fuit:ut in ſequentibus apparebit. Itaque roma aucta etiam portaruꝫ nomen detinuerunt. Carmentalis porta a Carmente matre Euandri:quæ inibi prius habitauerat dicta fuit. Illa uero carminibus quibus reſponſa dabat:cuꝫ Nicoſtrata uocabulo græco uocaretur. Quare dixit Virgilius in octauo æneidos:

Et carmentalem romano nomine portam.

Sed poſtea teſte Feſto ſcelerata uocata eſt: quod per eam trecenti Fabii cum clientibus quinque milibus egreſſi:aduerſus hetruſcos ad amnem cremeram omnes interfecti ſunt. Vnde etiam de illa ait Ouidius libro faſtorum ſic dicens:

Carmentis portæ dextra eſt uia proxima iano:
Ire per hanc noli quiſquis es omen habet.
Illa fama refert fabios exiſſe trecentos.
Porta uacat culpa:ſed tamen omen habet.

At uero pandanæ & mugoniæ etymologiam nondum comperi. Querquetulana autem porta:de qua ſupra mentionem fecimus:ubi fuerit incertum habemus:ea tamen ſic quoque cognominata fuit:teſte Feſto quod quercum intra muros iuxta ſe habeat. Quin & de lauernali ſic inquit:Lauerniones fures antiqui dicebant:quod ſub tutela deæ Lauernæ eſſent:in quouis loco obſcuro abditoq;.hinc & lauernalis porta hæc illius uerba. Ruduſculana eodem teſte appellata eſt:quaſi rudis & impolita ſit relicta. Dixit etiam rutumenam. Item Feſtus a nomine cuiuſdam aurigæ cognominatam fuiſſe. Quin & Catulariam ſic quoq; cognominatam uoluit:quia aut longe ab ea ad placandum caniculæ ſidus inimicum frugibus ruffæ canes immolabantur:ut fruges matureſcentes ad maturitatem perducantur. Triumphalis uero porta:quaꝫ inter alias ultimam nominauimus:omnium romanæ urbis celeberrima fuit. Sic quoque cognominata quia per eam & nullam aliam triumphi agebantur. huius portæ adhuc intime fundamentorum molles in extrema thybridis ripa conſpici poſſunt:& pons ſimiliter ad illam conducens:cuius pilarum baſes a cruſtis marmorum decruſtatæ in ipſo thyberi ab portæ ripa:uſque ad hoſpitale Sancti Spiritus:etiã noſtro tempore decernuntur:a quo loco uſque ad Neronis circum:in quo Caii Calliculæ obeliſcus aſpicitur:q nunc quoque corrupte Iulia nuncupatur:& ad ſiniſtrum latus baſilicæ beati Petri adiacet:triumphale teritorium nuncupatur. Sed de porta meminit Ioſephus approbatiſſimus hiſtoricus libro ſeptimo: de captiuitate iudaica:ubi Veſpaſiani principis & Titi filii de iudæis triumphum deſcribens ait:ipſos enim imperatores:qui non in palatio maiori:ſed in Iſidis templo nocte quieuerant ad octauianas ambulationes trãſiuiſſe:ubi eos ſenatus & honorati equites præſtolabantur. Et cum fauor militaris eoſdeꝫ meritis honoraſſet laudibus:uotis rite celebratis ad portam receſſiſſe: quæ ab eo quod per illam ſemper triumphorum pompa duceretur nomen accæpit:finiſque pompæ erat Capitolini Iouis templum. Suetonius etiam de funere Octauiani loquens ait: quoſdam ſenatores cenſuiſſe Auguſti funus porta triumphali ducendum.

Sed de territorio triumphali non parum eſt teſtimonium Damaſi:qui ſcripſit beatum Petrum ſepultum fuiſſe in uaticano iuxta erritorium triumphale. Verum & triumphale territoriuꝫ & adhærentia illi loca uaticani nomen a uaticano colle aſſumpſerunt. De quo Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam: meminit cum ait:

Et uaticano fragiles de monte patellas. Martialis & cum ait:

Quid te tucca iuuat uetulo miſcere phalerno
In uaticanis condita muſta cadis?

Nam & patellæ olim ut nunc ex creta Vaticani Montis formabantur. Sed unde collis ipſe Vaticani nomen aſſumpſerit:dixit Feſtus:ꝙ eo potitus ſit populus romanus uatum reſponſo:pulſis hetruſcis. Gellius uero in libro noctium atticarum decimooctauo: Agrum inquit uaticanum & eiuſdem agri deum præſidem appellatum accæpimus à uaticiniis: quæ ui atque inſtinctu eius dei in eo agro fieri ſolita erant.

Sed præter has cauſas:& aliam rettulit Varro in libris diuinarum rerum dicens: Quemadmodum aruis deus appellatus:araq; ei ſtatuta infima uia noua:ꝙ eo in loco diuinitus uox edita erat. Ita uaticanus deus nominatus:penes quem eſſent uocis humanæ initia:quoniam pueri ſimul atq; parti ſunt eam uocẽ edunt quæ prima in uaticano ſyllaba eſt. Iccircoq; uagire dicit exprimente uerbo ſonum uocis recentis. Et conſtat iam uaticanum collem eum eſſe qui eccleſiæ beati Petri adiacet:nec ſupra illum:aut propinquũ fuiſſe Neronis palatium:ut inſcii quidam mentiuntur:de quo in ſequentibus pertractabimus. Sed teſte Cornelio Tacito:apud quem geſta Neronis particulariter deſcribuntur: Clauſit inquit Nero in ualle uaticana ſpatium:in quo equos regeret:haud promiſcuo ſpectaculo:de quo in dictione circus:& ĩ dictione obeliſcus ſatis uidimus. Et ſubdit idem auctor Neronem apud nemus:quod nauali ſtagno circum poſuit extru

xiſſe conuenticula:& cauponas reliquaq;:qui legere cupit ibidem poterit.Rettulit etiam Plinius circa finem.xvi.ſuæ naturalis hiſtoriæ libri:uetuſtiorē urbe ſuo tempore in uaticano ilicē eſſe. In q̄ titulus æreis litteris & hetruſcis:quæ religione arborem iam tunc dignam fuiſſe ſignificant.Sed præcunctis rebus celebrior & religioſior cōſpicit̃ uaticanus reliquiis beati Petri & eius excelſa baſilica: ac romani pontificis palatio:quod Nicolaus papa eo nomine ſecundus primum fundauit:ac grande uiridarium fortiſſimis muris cinxit. Sed iam mirum ī modum: & pene incredibili ornatu inſtaurat id Nicolaus quintꝰ totius orbis delitiæ:ac religio:qui diuina ſua uirtute pontificatus maximi gradum ſummum aſcendit. Vaticanum uero primitus Leo papa quartus muro muniuit:& de ſuo nomine ciuitatem leoninam uocauit. Ea ſex portas etiam nunc ſtantes habet. Quarum prima in ianiculum dimittens ab eccleſia cui ſubiacet ſancti ſpiritꝰ nomen accæpit. Alia eſt edito in colle ſita pertuſa:hoc eſt perforata uocatur. Tertia iuxta metam a ſiniſtro latere a poſterulano quodam Saxone iuxta illam habitante: poſterulæ nomen accæpit. Quarta quæ pontificis uiridario ſubiacet:ab eccleſia beati Peregrini nomen accæpit:nunc uiridaria uocatur. Quinta inxta metam Hadriani:quod nunc caſtrum ſancti Angeli uocatur:& qua in campos itur ſancti Angeli porta uocatur. Sexta ea eſt:quæ ſimiliter ſub ipſa Hadriani mæta ad urbem per pontem ipſius Hadriani cōducit:atq; ab æneis foribus ænea uocitatur. Et hæc hactenus.

Nunc de collibus urbis uidendum reſtat: qui ſeptem ab auctoribus deſcribuntur: dicente Virgilio libro georgicorum ſecundo:

Scilicet & rerum facta eſt pulcherrima roma:
Septemq; una ſibi muro circundedit arces.

Quorum nomina ſunt Capitolinus:idem & Tarpeius:Auentinus:Palatinus:Cælius: exquilinus:Viminalis:& Quirinalis.Ianiculus uero regionem ipſam totam tranſthyberinam: excæpto uaticano indicat: ſed abſq; ianiculo:& uaticano ſepticollis ipſa urbs dicebatur.Vnde apud romanos ipſos antiquitus feſta erāt quæ ſeptimontinalia uocabantur.Capitolinus igitur mons teſte Varrone de lingua latina dictꝰ eſt: quod cum in eo fundamenta ædis Iouis foderentur:caput humanum inuentum eſt.Et ut addit Liuius litteris tuſcis annotatum.Sed ante hoc ipſum nomen eodem Varrone teſte tarpeius a Tarpeia uirgine uaſtali dicebatur:quæ ibidem quoq; a ſabinis necata armis:& ſepulta fuerat:quod etiam nunc teſte Varrone tarpeium ſaxum appellatur.Et ut idem pergit hunc antea montem ſaturnum appellatū prodiderunt: & ab eo late ſaturniam terram.Et etiam Ennius appellat antiquum oppidum in hac fuiſſe ſaturnia ſcribitur. Eius ueſtigia etiam nunc inquit Varro manent tria. Quod Saturni fanum in faucibus. Quod ſaturnia porta: quam Iunius ſcribit: ibi quam nunc uocant pandanam. Quod poſt ædem Saturni in ædificiorum legibus priuatis pariete:poſtici muri ſunt ſcripti.hæc ille.Fuit in hac arce capitolii celeberrimū Iouis optimi maximi templum:de quo ſic inquit Cornelius Tacitus in decimonono ſuarum hiſtoriarum:uouerat Tarquinius priſcus rex bello ſabino ſedem Ioui optimo maximo Iæcitque fundamenta ſpe magis futuræ magnitudinis:q̄ tunc populo romano competeret.Mox Seruius Tullius ſotiorum ſtudio adiæcit aliquid. Deinde Tarquinius ſuperbus capta ſueſſa & pometia per hoſtium ſpolia fecit.Sed gloria operis libertati ſeruata pulſis regibus Horatius puluillus iterum conſul dedicauit magnifice.uerum teſte Lactantio cū Tarquinius capitolium facere uellet:atq; in eo loco multorum deorum ſacella eſſent: conſuluit eos p auguria utrum Ioui cederent.Et cedentibus cæteris ſolus deus terminus manſit: qui lapis erat informis ac rudis. Vnde illum Virgilius capitolii immobile ſaxum uocat:& eum eſſe dicebant:quem pro Ioue Saturnus dicitur uoraſſe:de quo

Sed facto capitolio ſupra ipſum terminum foramen eſt in tecto relictum:ut quia non ceſſerat libero telo frueretur. Fecit etiam Auguſtus in capitolio ædem Ioui tonanti: dicente Suetonio: Tonanti Ioui ædem in capitolio conſecrauit:liberatus periculo cum expeditione cantabrica per nocturnum iter lecticam eius fulgur perſtrinxiſſet:unumque præſentem exanimaſſet.Fuit & in eadem arce Iunonis monetæ templum: quod per hunc quoque modum ipſi deæ in capitolio dicatū fuit.Nam capta urbe a gallis:& obſeſſo capitolio:anſeres ibidem erant Iunoni ſacrati:a quibus teſte Liuio libro quinto ab urbe: romani etiam ī magna ciborum penuria abſtinebant. Sed gallicum nocte ſubluſtri tanto cum ſilentio ad ſummum capitolii ueniſſent:ut non modo cuſtodes:uerum canes fallerent:anſeres ipſos ſacros non fefellere.Quorū clangore & allarum ſtrepitu excitus.M.Manlius:qui ante tertio anno conſul fuerat: & cuius ædes in arce capitolii ſtructæ erant:correptis armis & alios ad arma ciens:gallos in ruinam:& præcipicium dedit. Quod & Virgilius in.viii.æneidos tetigit cum ait:

In ſummo cuſtos tarpeiæ manlius arcis
Stabat pro templo & capitolia celſa tenebat.

Romuleoq; recens horrebat regia culmo:
Atq; hic auratis uolitans argenteus anſer:
Porticibus gallos in limine adeſſe canebat.

His ſucceſſibus elatus Manlius cum in maximas diſſenſſiones cum Camillo: ex inuidia ut creditur deueniſſet: a tribunis militum conſulari poteſtate creatis: damnatus crimine regni de tarpeia rupe: quam a gallis tutatus fuerat: in thyberim præcipitatus occubuit: ut cuius diruta domo Iunonis ædes conſtructa fuit: Dicente Liuio libro ſeptimo ab urbe: dictator ſcilicet Camillus ædem Iunoni monetæ uouit: cuius damnatus uoti: cum uictor romam reuertiſſet: dictatura ſe abdicauit. Senatus duumuiros ad eam ædem ꝓ amplitudine reipublicæ faciendā creari iuſſit: locus in arce deſtinatus quæ area ædium. M. Manlii capitolini fuerat. Vnde inquit Ouidius libro faſtorum quinto:

Arce quoq; in ſumma iunoni templa monetæ:
Ex uoto memorant facta camille tuo.
Ante domus manli fuerat: qui gallica quondam
A capitolino reppulit arma ioue.

Sed ob quam cauſam dicta fuerit moneta oſtendere uidetur Cicero libro diuinationum primo cum ait: Poſt illam cladem maximam a ſenonibus gallis factaȝ: audita uox ex arce Iunonis fuit: ex quo Iuno illa appellata moneta eſt. hæc ille. Ita ut ſi ante id tempus ab aliquo Iuno ipſa moneta appelletur: non quideȝ ut tunc quoque: ſed quia poſtea moneta appellata fuit intelligendum eſt. Fuit etiam in eadem arce capitolii Mineruæ delubrum: ut oſteddit Plinius libro trigeſimoquinto naturalis hiſtoriæ. Nam loquens de Nicomacho pictore inquit: pinxit raptum Proſerpinæ: quæ tabula fuit romæ in capitolio ī Mineruæ delubro. & libro trigeſimoquarto ſcripſerat: molles quippe excogitatas uidemus ſtatuarum: quas coloſſos uocant Talis eſt in capitolio Apollo tranſlatus a Lucullo ex appollonia ponti urbe triginta cubitorum quingentis de talentis factus. Et infra ſubdit: habet in eodem capitolio admirationem & capita duo quæ Publius Lentulus conſul dicauit. Alterum a Carete lindio Lyſippi diſcipulo factum. Alterum fecit Decius comparatione in tantuȝ uictus ut artificium minime probabilis artificis uideatur. Dixit etiam Herculem eſſe in capitolio qui a tarento fuit tranſlatus. Et ut breuiter in his concludam teſtatur Seruius ſuper ſecūdo æneidos librum: ubi ait Virgilius.

Ecce autem panthus telis elapſus achiuum:

In capitolio omniū deorū ſimulachra celebrari. Ex quo dixit Ammianus hiſtoricꝰ li. uigeſimoſecūdo: rerum geſtarum huius totius arcis ornamenta quibuſcunque ægyptiorum miraculis ſunt anteponenda. Quare aurea capitolia cognominantur a Virgilio libro octauo æneidos. Ad hanc autem arcem Cliuus erat publicus non longe ab eo loco incipiens: ubi pons erat ſublicius: qui iam ſanctæ Mariæ uocitatur: ut in ſequentibus oſtendemus: quo iter a ianiculo in fora ducebatur. De quo Ouidius libro faſtorum primo inquit:

Vtq; leuis cuſtos armillis rapta ſabinos
Ad ſummæ tacitos duxerit arcis iter
Inde uelut nunc eſt per quem deſcenditis inquit
Arduus in ualles per fora cliuus erat.

Nam circa eum locum (ut uidebimus) duo fora iungebantur: boarium ſcilicet & piſcarium. Boarium id dicebatur forum quod inter palatinum & arcem capitolinam conſtitutum erat. In quo & lacus curtius cōtinebatur: Dicente Varrone de lingua latina: in foro lacum curtium a Curtio dictum conſtat. Et ſubdit. Eſtque de illo triceps hiſtoria. Nam procilius non idem prodidit quod Piſo: nec quos is Cornelius a Procilio relatum in eo loco dehiſſe terram: & id ex ſenatus conſulto ad haruſpices relatum eſſe reſponſum: deum Manio peſtilionem poſtulare. Idem ciuem fortiſſimum eodem mitti. Tum quendam Curtium uirum fortem armatum aſcendiſſe in equum: & a concordia uerſum cum equo in eo præcipitatuȝ. Eo facto locum coiſſe: atque eius corpus diuinitus humaſſe: ac reliquiſſe genti ſuæ monumentum. Piſo in annalibus ſcribit ſabino bello quod fuit Romulo & Tatio: cum Romulus cuȝ ſuis ex ſuperiore ꝑte impreſſionē feciſſet: Metius Curtius ſabinus uir fortiſſimus in locum paluſtrem: qui tum fuit in foro antequaȝ cloacæ ſint factæ ſeceſſiſſe: atque ad ſuos in capitolium recæpiſſe: ab eo locū inueniſſe nomen. hec Varro. Cui & Liuius in ſeptimo ab urbe: aſſentiri uidetur. Quam ſane opinionem Plutarchus ipſe in uita Romuli latiꝰ etiam pertractauit. Quin & Ouidius in libro faſtorum. vi: ſic quoq; dixit:

Curtius ille lacus ſiccas qui ſuſtinet aras:
Non ſolida ē tellus: ſed fuit ante lacus.

Et pergit Varro ad ea quæ dixerat ſubdens: Cornelius uero & Luctatius ſcribunt eum locum eſſe fulguritium: & ex ſenatuſconſulto ſeptum eſſe. Id quia factum eſt a Curtio conſule: cū. M. Megentius fuit collega: curtium appellatum. Sed ut diximus hoc quoq; forum in quo

curtius locus erat:boarium uocabatur.quod hac ratione expreſſiſſe uidetur Cornelius Tacitus libro hiſtoriarum primo: quia eo in loco boues ad ſulcum pro ambitu urbis deſignandæ adhibiti primū ſunt:ita ut ubi ſulcus cœptus eſt:æneus ſit taurus.Quod etiam opinari facit capita boum:quæ pene omnibꝰ romanis ædificiis inſculpta uidemus:quaſi ab optimo fieret bouis augurio: quod in deſignanda urbe concæptum fuit.Alii a boue bouarium cognominatum forum dicunt:quem Hercules ibidem deuicto Caco Ioui imolauit:de quo Ouidius libro faſtorum:

Immolat ex illis taurum tibi iuppiter unum
Victor:& euandrum ruricolaſq; uocant:
Conſtituitq; ſibi quæ maxima dicitur aram
Hic ubi pars urbis de boue nomen habet.

Alii de bobus inibi uendundis & emundis dictum putant.Induntq; in argumentum portam quandam marmoream circa ea loca adhuc reſtantem: hoc eſt ad latus eccleſiæ beati Georgii in uelabro:ubi hæ litteræ inſcriptæ ſunt. Imperatoribus Lucio Seuero Septimio: &.M. Aurelio Antonino:& Iuliæ Auguſtæ matri negotiantes boarii eorum numini.Vnde & Varro de lingua latina oſtendere uidetur dicens:Quo quid generatur conferrent forum appellatum additumq; ab eo cognomen:ut forum boarium.Macrobius in tertio ſaturnalium libro:romæ autē inquit: uictoris Herculis ædes ſunt duæ:una ad portam trigeminam:altera in foro boario:huic & piſcarium forum coniunctum uidetur quod iuxta thyberim fuiſſe idem Varro de lingua latina oſtendere uidetur dicens: Secūdum thyberim ad ianum forum piſcarium uocant:hoc eſt iuxta ianum:de quo Ouidius in libro faſtorum primo:deum ipſū interrogat dicens:

Cum ſint tot iani cur ſtas ſacratus in uno:
Hic ubi iuncta foris templa duobus habes.

Ad quem Ianus reſpondens hiſtoriam refert belli ſabini:quod uirginum raptarum gratia cōmiſſum ē quo cum romani portam:quæ ſub radicibus collis erat:& ab aduentu ianualis poſtea dicta fuit:claudere feſtinarent:quia in illam hoſtes ruebant:mox ut clauſa eſt patefacta fuit. Vnde ait Ouidiꝰ id Iunoni ipingens:

Et iam contigerant portam ſaturnia:cuius
Dempſerat oppoſitas inuidioſa ſeras.

Et ut dixit Macrobius in ſaturnalibus cum iterum:ac tertio idē contigiſſet: armati plurimi pro limine ſtetere cuſtodes. Sed cum ex parte aduerſa acri prælii certaretur:proferretq; fama noſtros fugere territi aditum reliquerūt.Tunc per patentem portam hoſtes irruunt.Sed repente fertur ex eo loco ubi ædes eſt Iani: per hanc portam magna fluenta aquarum feruentium decurriſſe multaſq; cateruas hoſtium: tū ex feruore tum rapida uoragine deperiſſe.Vnde loqui pergit Ianus apud eundem poetam:

Cum tanto ueritus cōmittere numine pugnam.i.cum Iunone.
Ipſe meæ moui callidus artis opus:
Oraq; qua pollens ope ſum fontana recluſi
Sumq; repentinas eiaculatus aquas
Ante tamen calidis ſubiæci ſulphura uenis:
Clauderet ut tacito feruidus humor iter.

Itaq; in eo loco ubi aquæ illæ calidæ defluxerūt templum Iano a Numa conſtructū fuit. Quod teſte Liuio in primo: Ille index belli paciſq; fecit Numa apertum ut in armis eſſe ciuitatem. Clauſū pacatam circa omnes populos ſignificaret.Nam cum apertum erat profecti ad bella ſperare uidebantur ſuffragia opitulante deo:dicente eodem apud Ouidium:

Vt populo reditus pateant ad bella profecto.
Tota patet dempta ianua noſtra ſera
Pace fores obdo ne qua diſcedere poſſit.

Virgilius uero dixit:ut intus furor coerceretur:Scæua ſedens ſup arma:& centum uinctus aeris:Poſt tergum nodis fremit horridus ore cruento.Sane teſte Liuio bis deinde poſt Numæ regnum clauſum fuit.Semel Tito Manlio conſule poſt primum punicum perfectum bellum. Iterum ut ait quod noſtræ ætati dii dederunt:ut uideremus poſt bellum actiacū ab imperatore Cæſare Auguſto pace terra mariq; parta.Rurſum & tempore Veſpaſiani clauſum fuiſſe Suetoniꝰ eſt auctor. Sed templum ipſum nonnulli hæc ipſa curioſius perſcrutantes etiam noſtra ætate integrū aſpici aſſeruerunt:ex candido ſcilicet marmore patentibus quadrifariam portis iuxta ſanctum Georgium in uelo aureo. Vnde cliuus publicus ad capitolii arcem incipiebat.De quo Seruius ſupra ſeptimo æneidos dixiſſe uidetur:cum ait captis phaleris ciuitate tuſciæ inuentum eſt ſimulachrum Ianicum frontibus quattuor.Vnde quod Numa inſtituerat tranſlatum fuit ad forum tranſitorium: & quattuor portarum unum templū eſt illi inſtitutum hæc ille.hoc ignari quidam Boetii domum uocant. Nec minus ignare eccleſiam beati Georgii in uelo aureo uocitant.Cum locus ille Varrone teſte uelabrum:& non uelum aureum diceretur: ut quum de auentino monte tractabitur oſtendemus.Scribit etiā Suetonius de Cæſare:quod gallici triūphi die uelabrum

prætereuehens pene curru excuſſus eſt axe diſtracto. Aſcenditq; capitolium ad lumina ſexaginta elephantis dextra & ſiniſtra lychnos geſtãtibus: ſed quia Iani templuȝ ad ſiniſtrum argiletum fuiſſe dixit Liuiꝰ. Quid id argiletum fuerit dicemus. & teſte Seruio ſupra octauo æneidos: locꝰ erat: qui uel ab argilla terra pingui dicitur: uel ab Argo hoſpite Euandri: qui cũ Euandro inſidias paraſſet. ab ipſius Euãdri ſotiis ĩterfectꝰ fuit Cui tamen hoſpitalitatis gratia Euander locum & ſepulchrum conſecrauit. Vnde cum Virgilius Euãdruȝ induceret ea loca monſtrare Aeneæ ſubdit:

Necnon & ſacri monſtrat nemus argileti:
Teſtaturq; locum: & lœtum docet hoſpitis argi.

Verũ & præter ea duo fora: quæ ſupra nominauimꝰ: boarium ſcilicet & piſcarium: nõnulla alia romæ fuiſſe diuerſis ex auctoribus recollegimus. Vnum ſcȝ quod forum romanum ſimpliciter dicebatur: conſtitutum quidem poſt boarium iuxta palatiũ in uia ſacra ad radices capitolii & arcum Seueri: ut infra uidebimꝰ. Aliud uero Traiani foruȝ dicebatur: quod ille mirabilibus ædificiis ſtruxerat. Nam teſte Ammiano libro decimoſexto de rebus geſtis: Conſtantis filii; Flauii Conſtantini magni. Cum primum inquit Conſtans ex conſtantinopoli ubi natus educatuſq; fuerat: romam uenit. Vrbe inſpecta obſtupuit. & infra ſubdit: uerum cum ad Traiani forũ ueniſſet: ſingularem ſub omni cælo ſtructuram: ut opinamur æternam mœnium aſcenſionem mirabilem hærebat attonitus perq; giganteos contextus circũferens menteȝ: nec relatu effabiles: nec rurſus mortalibus appetẽdos. omni itaq; ſpe huiuſmodi quicq̃; conãdi depulſa Traiani equum ſolum locatum in atrii medio: qui ipm̃ principẽ uehit imitari ſe uelle dicebat & poſſe: cui prope aſtãs regalis Ormuſda rẽſpondit: Ante ſtabulum talem condas: hæc ille: in cuius fori partem ſtructuræ cellarum admirabiles fuiſſe deprændũtur: quas dicunt Traiani principis milites habitãſſe: quibꝰ a Bonifacio ſummo pontifice eius nõis octauo ſup iniecta fuit turris: quæ militiaꝝ appellatur. fuit ĩ eodẽ foro & adhuc integra conſpicit̃ colũna altitudinis centum quadraginta cubitorum: ut quidam ferunt: intrinſecus qdem cochlea: extrinſecus uero res geſtas præſtantiſſimi principis admirabili opere ſuper inſculta. Ad cuius baſim inciſæ litteræ oſtendunt terreum collem: qui eius turris altitudinem æquabat: ut area fieret plana. Inde operibus effoſſum aſportatumq; fuiſſe iuxta hoc forum uerſus eccleſiaȝ Hadriani martyris. aliud prius forum inſtructum fuerat a Nerua: quod tranſitoriuȝ dicebat̃: ut Heliꝰ Spartianus in Alexandri Seueri uita: his quoq; uerbis indicauit. Statuas inqt locoſas uel pedeſtres nudas uel eq̃ſtres diuis imperatoribus in foro diuĩ Neruæ: quod tranſitorium dicitur locauit: omnibus cum titulis & columnis æreis: quæ geſtorum ordinem continerent. hæc illius uerba. Sed ob id quoq; tranſitorium dictum coniicimus: quod ex eo ad alia ꝓpinqua contiguaq; fora tranſiretur: ad romanum ſcilicet & traianum. Nã a Petro bibliothecario ſcriptum legimus eccleſiam beatiſſimi Hadriani in tribꝰ foris ab Honorio romano pontifice eius nominis primo ædificatam fuiſſe: iuxta quam portas cuiuſq; fori admirabiles etiaȝ conſpicere libet: q̃;q̃; ab ignaris quibuſdam Cæſaris domus pars fori traiani dicatur. legimus inſuper & in Plinio: & in aliis alia duo fuiſſe fora: unum Cæſaris dictatoris: aliud Diui Auguſti. de foro Cæſaris dixit ĩ. xxxiiii. naturalis hiſtoriæ cum ait: Cæſar quidem dictator loricatam ſibi dicare in foro ſuo ſtatuam paſſus eſt. De foro uero Auguſti ſic inquit Suetonius: plurima opera publica extruxit: e quibus præcipue forum cũ æde Martis ultoris. Plinius ſimiliter de hoc ipo foro frequentius meminit. Nam in uigeſimoſecundo inquit: Aemilianum donatum obſidionali corona in aphrica: quod ſtatuæ eius in foro ſuo Diuus Auguſtus inſcripſit. Item & in trigeſimoquinto: ſuper omnes inquit Diuus Auguſtus in foro ſuo ĩ celeberrima parte poſuit tabulas duas: quæ belli faciem pictam habent: & triumphum. & ĩ eodem libro: ubi opera apellis indicat. Romæ inquit ex illius picturis Caſtorem etiam habemus: & Pollucem cum uictoria & Alexandro magno. Iteȝ belli imaginem reſtrictis ad terga manibus Alexandro in curru triumphante. Quas utraſq; tabellas Diuus Auguſtus in fori ſui celeberrimis partibus dicauerat. Gellius etiam in nono noctium atticarum: Statuam inquit Valerio Coruino Diuus Auguſtus in foro ſuo ſtatuendam curauit. In eius ſtatuæ capite corui ſimulacrum eſt rei pugnæq;: quam diximus monumentum. At uero huiuſce fori extruendi: ut dixit Suetonius: cauſa fuit hominum & iudiciorum multitudo: quæ uidebatur inſufficiens duobus: & tertio indigere. Itaq; feſtinantius necdum perfecta Martis æde publicatum eſt. Cautumq; ut ſepararentur in eo publica iudicia: ac ſortitiones iudicum fierent. hæc ille. Sed quæ fuerint ea duo fora: in quibus iudicia dabant̃: non habeo certum: ſed puto romanum & Cæſaris: ſicq; poſtea in tribus fieri: hoc eſt etiam in foro Auguſti Diui: dicẽte etiam Martiale in. iii. epigrammatum:

Cauſas inquis agam cicerone diſcertius ipſo:
Atq; erit in triplici par mihi nemo foro.

Et ut ſeqtur Suetoniꝰ ædem Martis bello philippenſi ꝓ ultõne paterna ſuſcæpto Auguſtꝰ uouerat. Sanxit ergo: ut de bellis ibi triũphiſq; cõſuleret̃: huc ſenatores ꝓuícias cũ ĩperio petituri huc deducerent̃ qcũq; uictores rediſſent: huc inſignia triumphoꝝ cõferrẽt̃. Sed hæc hactenus. Nũc de auentino colle dicendũ eſt: de cuiꝰ nomine Varro ſic ait: Auentinũ aliquot de cauſis dicũt. Neuius ab auibꝰ: eo ꝙ ſe a thyberi ferrẽt aues. Alii a rege auentino albano ꝙ ibi ſit ſepultꝰ. Alii auẽtinum ab aduẽtu hoĩm: quod cõmune latinoꝝ ibi Dianæ templum ſit conſtitutũ. Sed ut ait: Ego maxime puto qd̓ a

uehendo auentinus ſit dictus:quod cum mons ipſe a cæteris partibus urbis paludibus eſſet excluſus uehe-
bantur ad illum nauibus homines.Cuius ueſtigia quod ea pars dicitur uelabrum:& ab eo uehẽdi actu ue-
latura:ſicut merces a marcando:& aere.hæc ille.At uero Liuius ſecũdum quam rettulit opinioneꝫ aſſeruit
Idem Ouidius in.iiii.faſtorum cum ait:Venit auentinus poſt hos:lacus unde uocatur Mons quoque.Et in
xiiii.metamorphoſeos libro inquit:

Tradit auentino q quo regnarat eodem
Monte iacet poſitus: tribuitq; uocabula monti.fuit ſuper hoc monte ara:quam Liuius libro primo ab ur-
be:dixit primam in auentino Herculi ab Euandro poſitam.Idem in eodẽ libro refert Numã Ioui elicio arã
dedicaſſe.fuit & ſuper illo templum Lunæ ſacrum:de quo Ouidius libro faſtorum:

Luna regit menſes:huius quoq; tempora menſis.
Finit auentino luna colenda iugo.fuit inſuper & in illo templum ſumptuoſiſſimũ ſacratuꝫ: quod de parte
prædæ ueientanæ Camillus uouerat:ut Liuius in qnto ab urbe teſtat̃.fuit & ædes Libertatis quam Gracchꝰ
teſte Liuio de ſecũdo bello punico ex mulctatitia pecunia faciendum curauit. Qui & Plinio teſte libro.xvi.
naturalis hiſtoriæ:fuit ſuper eodem monte lauretum ſilua Ioui ſacrata.fuit etiaꝫ aquæ claudiæ forma:quæ
teſte Caſſiodoro ex cælio monte in auentinũ perducebat̃.Sub illo uero fons fuit:de quo oli bibebant Fau-
nus & Picus ſatyri:iuxta quem Numa uinũ ponens ſatyros inebriauit.Vnde Ouidius:

Lucus auentino ſuberat niger ilicis umbra:
Quo poſſes uiſo dicere numen ineſt.& reliq̃.fuit & maioris famæ ſpelũca Caci:ex eo ſcꝫ latere montis:quo
auentinꝰ in palatinũ ſpectat:de quo late Virgiliꝰ in.viii.æneidos.& Ouidiꝰ in faſtis:

Cacus auentinæ timor atq; infamia ſiluæ.Et hæc de auentino.
Nũc ad palatinũ accedendum eſt.Cuiꝰ uocabuli cãm reddidit Varro de lingua latina cũ ait:Quartæ regio-
nis palatium: quod palantes cũ euandro uenerũt: qui & palatini aborigines ex agro reatino: qui appellat̃
palatium ibi conſederunt.Sed hoc alii a Palantia uxore Latini putarunt.Eundem hunc locum a pecore di-
ctum putant quidam.Itaq; Neuius balatium appellauit.hæc Varro.& licet cum unico.l.ſcribatur:eius ta-
men prima longa a poetis ponitur:ut Martialis epigrammatum libro quarto aſſeruit:Poſſeſſa malis pala-
tia regnis.Verum & ante has Varronis deſignationes puto pallanteum cum duplicato.l.cognominatum:
cum dicat Virgilius in.viii.æneidos:

Arcades his oris genus a pallante profectum:
Qui regem euandrum comites qui ſigna ſecuti
Delegere locum:& poſuere in montibus urbem:
Pallantis proaui de nomine pallanteum.Et infra idem ait.Nobile pallanteum.Vel forte pallanteum urbs:
aut pro auo Euandri:aut ut aſſerit Plinius libro quarto naturalis hiſtoriæ:a pallantio urbe arcadiæ cogno
minata fuit.Et palatium ac palatinus mons ex cauſis:quas ſupra poſuit Varro ſuper hoc monte: ut ex Cor
nelio Tacito accæpimus primo urbs roma ædificata fuit. Et in eo reges primo:deinde conſules:poſtea im-
peratores maiori ex parte ſedem habuerunt. habuitq; etiam teſte Liuio libro ab urbe condita tertio:ædes
Vani ducis Fudani:quæ Vani prata diruto ædificio publicatoq; ſunt appellata.& in bello macedonico di-
xit idem Liuius.M.Iunius Brutus ædem magnæ matris deum in palatio dedicauit:& ludos ob eam dedica
tionem factos megaleſia appellatos.Et in.viii.de ſecũdo bello punico:matrem inquit magnam deũ a græ-
cia aduectam in ædem uictoriæ quæ ẽ in palatio pertulere. fuit etiã in palatio teſte Plinio li.naturalis hiſto.
primo:phanum febri dicatũ:& li.xii. dixit fuiſſe ĩ palatio templũ quod fecerat Diuo Auguſto cõiunx Au-
guſta.Quod deinde incendio cõſumptuꝫ fuit:ut uidimus in dictione cinamomũ. Et ut refert Suetoniꝰ.C.
Calicula ſuper templũ Diui Auguſti ponte tranſmiſſo palatium capitoliũq; coniunxit. Cuius & reliquias
quaſdã adhuc cõſpicere libet. In eodem teſte Suetonio Cæſar Auguſtus templũ Apollinis in ea parte exci-
tauit:quam fulmine ictam ſedari adeo haruſpices ꝓnũciarant:addidit porticus cũ bibliotheca latina græ-
caq;:quo loco iam ſenior ſæpe etiã ſenatum habuit:decimaſq; iudicum recognouit.Vnde ait Ioſephus ĩ ſe
cundo de captiuitate iudaica:Itaq; conuocato ab Auguſto Cæſare opimatum romanorũ amicorũq; conci
lio in palatii Apollinis templum:quod priuatũ ipſiꝰ ædificium admirandis operibꝰ exornatũ erat.multitu-
do quidem iudæorum conſtitit cum legatis . fecit etiam Auguſtus teſte præfato Suetonio quædam opera
ſub nomine alieno:nepotum & uxoris ſororiſque:ut porticum baſilicamque Lucii:& Caii.Item porticum
Liuiæ & octauiæ : theatrumque Marcelli . Sed et cæteros principes urbanos ſæpe hortatus eſt :ut pro fa-
cultate quiſque monumentis uel nouis uel refectis: & excultis urbem adornarent.Multaque a multis tunc
extructa ſunt:ſicut a Martio Philippo ædes Herculis & muſarum:a.L.Cornificio ædes Dianæ: ab Aſinio
Pollione atrium libertatis:a Minacio Planco ædes Saturni: a Cornelio Ballo theatrum: a Statilio Tauro
amphitheatrum:a.M.uero Agrippa complura & egregia. Cælius uero mons Varrone teſte a Cælio Iu-
bennio duce nobili: qui cum ſua manu dicitur Romulo ueniſſe auxilio contra Latinum regem nomem
ſumpſit. In quo ut puto:uel habitauit uel ſepultus fuit.Et ut teſtatur Liuius libro primo: fuit urbi addi-
tus: quo tempore Tullius Hoſtilius albam euertit: & albanorum familias romam duxit.

Et quo frequentior habitaretur eam ſedem regiæ cœpit:ibiq; habitauit.Et ſubdit:curiam fecit quæ Hoſtilia uſq; ad patrum noſtrorum ætatem appellata eſt.Et infra dicit albanos eum incoluiſſe monteꝫ: Suetoniꝰ ſcribit Veſpaſianum imperatoꝛẽ in eo monte templum Diui Claudii ædificaſſe. Et Iulius capitolinus in geſtis Tetrici tyrãni:tetricorum inquit domus fuit in monte cælio contra lyſium metelinum:& fuerunt Fauni Veneris & Cupidinis:aliorumq; deorum ædes:aræ:& templa in cælio monte.& teſte Sexto Ruffo in deſcriptionibꝰ ſuis fuit macellum magnum antrum Cyclopis:lupanaria cohortes quinq; uigilum:caſtra peregrina ſpoliarium & armamentariũ. Nũc etiam medio in eius dorſo binæ aquæductus formæ ſumptuoſiſſimi ſuperbiſſimiq; operis conſpiciunt̃.Quarũ una cubitales detinet litteras Antonii Caracallæ:quæ deſignant eam ab illo in capitolium eſſe deductam.Altera a Claudio in palatinũ: ut tituli marmorea tabula inciſi iuxta xenodochium lateranẽſe demonſtrant.In extremo eiuſdem montis baſilica iam eſt lateranenſis:quæ ſic quoq; cognominata ẽ:qa in lateranẽſiũ nobiliſſimæ gentis ædibꝰ extructa fuit. Vnde Hieronymus ad Marcellam inquit:Quis credat mulierem nobilem & potentem in domibus laterani:q neroniano truncatus eſt gladio publice pœnitentiam ægiſſe.De quo ſane laterano Cornelium Tacitum locutũ exiſtimo in uita Neronis cum ait:Proximam necem Plantii laterani conſulis deſignati Nero adiungit adeo ꝓpere:ut non amplecti liberos non illud breue moræ arbitriũ permitteret.Et Iulius capitolinus de.M.Antonio Aurelio dicit:educatus eſt in eo loco:in quo natus in domo aui ſui iuxta ædes laterani:non longe ab hac baſilica.alia ẽ ſanctæ crucis in Hieruſalem:ab Helena Flauii Conſtantini matre conſtructa: eo ſcꝫ loco teſte Petro bibliothecario:ubi templa erant Veneris & Cupidinis ſimul iuncta. Videt̃ adhuc illi ꝓpinquum amphitheatrum ſemidirutum:quod Statilii Tauri maiores noſtri appellauere.Ex parte uero qua ad palatinum cælius uergit:ædes fuerũt paternæ beati Gregorii:in quibꝰ ille monaſterium ſupeſtruxit. Exquilini autem montis eo quo omnium maximus eſt longam poſuit Varro nominis expoſitionem.Et in multis partibꝰ Varronis etiã ætate obſcurati.Sed quæ ad rem faciunt:hæc pauca ſunt. Secũdæ inquit regionis exquiliæ: alii eas ſcripſerunt ab excubiis regis dictas:alii ab eo quod excultæ a rege Tullio eſſent.& infra exquiliæ duo mõtes abiti Verum ut iam ꝓſpicere ualeamus:Celebrior ps illa fuit quæ a foro Traiani & turribus quas comitũ & militiæ appellant:incipiens per montem cui caballo nũc nomen eſt:ad thermas uſq; dioclitianas protenditur: & in portam deſinit quam ſupra exquilinam diximus:& quæ iam ſancti Laurentii nominatur. Altera uero pars collis uia iterſecatur:quæ Patricii uicus dicit̃.Et ſuper hac parte eccleſia eſt celeberrima ſanctæ Mariæ maioris: alii ſancti Viti i macello:aduſq;.C.Marii trophæa: & ultra protendit̃. Dirimiturq; a cælio monte per uiam:quæ porta neuia uſq; ad amphitheatrum:quod colloſſeuꝫ uocamus reducit̃. fuerunt igitur i exquiliis ædificia q̃plurima & admiranda: & primo a turri militiarum aſcendentes cernunt̃ ruinæ thermarũ: quas & Conſtantini ſtatuis illius fuiſſe coniector:& uſq; in domum ꝓſperi cardinalis de columna uiri i toto orbe clariſſimi declinare conſpicimus.de quibus Apollodorus & Ammianus mẽtionem fecerunt.Cernuntur & illic ingentes ſeminudorũ ſenum marmoreæ ſtatuæ:iuxta quem locum uicus eſt:qui corneliorum dicitur:ubi illorum ædes fuiſſe putamus:proximo ab inde ac pene contiguo loco cõſpiciũtur caballi marmorei ingentes:cum uiris ſeminudis:lora tenentibꝰ miro artificio compacti.Quorum unus opus Praxitelis latinis litteris inſcribitur:alter Phidiæ.Quos teſte Sexto Ruffo Tiridates armeniorum rex romam portauit: Quem uenturum Nero ut laute acciperet theatrum Pompeii unius diei opera totum inauraſſe:Cornelius Tacitus & Plinius rettulerunt.Hic enĩ rex ut diuerſi alii ex aſia græcia aliiſq; locis multas tabulas & plura ſigna clariſſimorum artificum romam detulerunt:ut nõnulli auctores & maxime Plinius atteſtatur. Iuxta hũc locum turrim illam fuiſſe nõnulli aſſerunt:ex qua Suetonius Neronem ſcribit urbis incendiũ ſpectaſſe & ſcænico habitu troiæ incendium decantaſſe.Inde non longe aliæ ſunt Dioclitiani thermæ:ædificiũ quippe pulcherrimum & admirãdum.In eadem exquiliarum parte uico patricii thermæ fuerunt nouatianæ: ut oſtendit Damaſus in uita Pii romanii pontificis:quem ſanctæ Praxedis rogatu eccleſiam ſanctæ Pudẽtianæ ſororis ſuæ ſupra thermas nouatiana ædificaſſe ſcribit:ſimiliter in geſtis beati Laurentii legimus monaſterium ſub ſuo nomine in pane & perna in thermis olympiadis ædificatum fuiſſe.Fuerũt & in alio exquiliaꝝ colle trophæa.C.Marii de cimbris atq; teutonis:quæ nũc ultra ſanctum Vitum in macello cernunt̃:& cimbria uocantur.De quibus ac eorum deriuatione in dictione trophæum uidebimus.cernũtur & diuerſoruꝫ ædificiorum ſpectandæ inſigneſq; ruinæ.Inter quas adhuc integros fornices conſpicimus:quos uulgo gallucii thermas appellant.Et ut quidam nimium curioſi diuinant:fuit ibi inſignis illa baſilica:quã Suetonius ſcribit.C.Cæſarem Caio & Lucio nepotibus extruxiſſe.Idq; ex præfato Gallucii nomine ĩterpretari uoluerunt.fuit & in eodem colle macellum:cuius uerbi hanc Varro expoſitionem affert. Omnia poſtq̃ cõtracta in unum locum quæ ad uictum pertinebant:& ædificatus locus macellum appellatus:ut quidam ſcribunt: quod ibi fuerit hortus.alii quod ibi domus fuerit:cui cognomen fuit macellum:quæ ibi publice ſit diruta: & in qua ædificatum hoc quod uocetur macellum:nec unicũ hoc i loco romæ fuiſſe macellum puto: ſed & ꝑ alia diuerſa urbis loca. Vnde & Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie inquit:

Multos porro uides quos ſæpe eluſus ad ipſum
Creditor introitum ſolet ſpectare macelli.

Et quibus in ſolo uiuendi cauſa palato eſt. Sed iuxta exquiliarum macellum eccleſia conſpicitur ſancti Viti quæ dicitur in macello: cui contiguus eſt triumphalis arcus: quem litteræ adhuc ſtantes indicant compoſitũ honori Galieni imperatoris fuit. & teſte Plinio libro .i. naturalis hiſto. ĩ exqliis ædes malæ fortunæ: & ædes erant nepotis Plinii: ut ex epiſtola de morte Martialis apparet. Quin & alia pene ĩnumerabilia: quæ omnia pueſtigare longum eſſet & impoſſibile. Sed nunc de quirinali & uiminali ꝓſequimur: quos ob puitatẽ Varro colles & non montes appellat: dicens tertiæ regionis colles qnq;: ab deorũ phanis appellati: e quib⁹ nobiles duo colles: uiminalis a Ioue uiminẽo: cui⁹ ibi aræ ſunt. collis qrinalis a Quirini phano. Sunt qui a qritibus qui cum Tatio curib⁹ uenerunt romã: quod ibi habuerint caſtra. hos duos colles ſcribit Liuius in primo ab urbe: Seruium regem addidiſſe cum amplificandæ urbi animum adiæciſſet: deinceps auxiſſe exquilias: inibiq; ipſum ut loco dignitas fieret habitaſſe: aggeris foſſa & muro circundidiſſe urbem. ſane quod a porta flumentana uſq; ad collinam continet᷑: ad qrinalem pertinere dicũt: q paruo quoq; ĩteruallo ob ædificiorum ruinas a uiminali diſcernit᷑. Qui uſq; ad thermas dioclitianas ꝓtendi dicit᷑. Verũ ĩ colle uiminali: & ſi plura fuerint ædificia: nihil tamen aliud certum comperi: q̃ꝫ tres in illo ſpecioſiſſimas totius urbis domos fuiſſe. De quib⁹ Plinius libro .xv. naturalis hiſto. ſcribit. ut .M. Craſſi oratoris unaꝫ. Aliãq; præſtãtiorẽ Q. Catulli illius qui cum .C. Mario cimbros fudit: Ac poſtea capitolii tegulas inaurauit: Ipſumq; capitolium ſpoliis cimbricis adornauit. Tertiam ambarũ pulcherrimã .C. Aquilii equitis romani: queꝫ clariſſimũ fecit iuris ciuilis ſcientia. Ipſeq; fuit quem .M. Cicero in officiis dicit legem de dolo malo tuliſſe: cuiuſq; ad legem aquiliam extantium adhuc legum titulus annotat᷑. Fuerunt & in illo ut nõnulli putant ſaluſtiani horti: quorum reliquias obſtupendas deſignant: a porta uiminali in collinam. & ad ſanctam uſq; Suſanam extendi putant. In colle uero quirinali dixit Liui⁹ ĩ bello macedonico ædem Fortunæ primogeniæ fuiſſe: quã primo bello punico uotam Cneus Domitius prætor urbanus dedicauit. Fuerũt & nõnulla alia quæ paulo ante: cum de collina porta loqueremur nouinauim⁹. Et hæc de collibus urbis dicta ſufficiant. Nũc ad campum martiũ tranſeuntes: q ſic quoq; a Liuio deſcribitur in .ii. ab urbe: ager tarquiniorum: q inter urbem & thyberim fuit conſecratus Marti: marti⁹ deinde cãpus fuit. ea Liuii uerba nõnulli acutius conſiderãtes: qcquid ꝓpe capitolium & thyberim interfuit: campum martiũ fuiſſe dixerunt. Cum eo tẽpore urbs ad capitolium aut parum citra finiret᷑. Idem Ouidius Iuturnæ ædem deſcribens oſtendere uidet᷑: quaꝫ ea in parte fuiſſe dicit: qua campus martius uirginea ambit᷑ aqua. ait enim: Te quoq; lux eadeꝫ turni ſoror æde recæpit Hic ubi uirginea campus obitur aqua. Conſtãt autem uirgineam aquã ꝑ quirinalis collis cauernas campuꝫ olim martium: quæ nunc triuii regio dicit᷑ illabi. Nam ea ſola aqua iam urbem romã ex exteris ingreditur. Quam teſte Suetonio .M. Agrippa prius induxit: deinde a Tiberio Claudio inſtaurata fuit: ut titulus ĩ marmore exciſus indicat: qui talis eſt: Tiberius Claudius Druſi filius Cæſar Auguſtus ductus aquæ uirginis deſtinatos ꝑ Cæſarem fundamentis nouos refecit ac reſtituit. habuit olim camp⁹ martius ædificia plura & admiranda. Quoꝝ puulæ ruinæ adhuc reſtantes ad miraculum reſpiciunt᷑. Nã in ea parte qua depreſſior erat naumachia fuit a Cæſare conſtructa. Poſt quem Auguſtus ſexto cõſulatu mauſeolum inter uiam flamineaꝫ & thybridis ripas cõſtrui fecit: opus ſane in toto orbe admirandũ. Ita ut Suetonius & Alii nõnulli ſcriptores æternum: ut puto iudicantes deſcribere neglexerint. Solus ex his quos legere ualui Caſſiodor⁹ ultimus de rebus his ſcriptor: & q illum integrum uiderat talia refert: Auguſtus mundi dominus ad potentiam ſuã opus extollens in campo martio mirandam erexit romanis fabricam: & moles extendens imẽſas firmiſſimis ſtruxit montibus: ubi magnarum rerum iudicia clauderent᷑. Biſſena quippe hoſtia ad duodecim ſigna appoſuit. Et infra dixit duos in campo martio fuiſſe obeliſcos: interpretationem ægyptiæ philoſophiæ continẽtes. Plinius uero .xxvi. naturalis hiſto. libro: ſic quoq; ſcripſit: is obeliſcus qui eſt ĩ campo martio centum decem pedum eſt a Meroſide inſcriptus: cui Diuus Auguſtus mirabilem addidit uſuꝫ ad Solis umbras depræhendendas: dierũq; ac noctium horas. conſtruxit & ideꝫ in campo martio iuxta thyberim porticũ: quæ teſte Iulio capitolino in uita ultimi Cordiani mille pedum erat: & ex oppoſito aliam ſimiliter mille pedum æqualiter diſtantes ad ſpatium pedum qngentorum frequẽtatum undiq; uiridanti lauro myrtoq; & buxo & in medio ſtratum breuib⁹ columnis altrinſecus poſitis ad pedes mille: quod eſſet deambulatoriũ: ita ut ĩ capite eſſet baſilicum pedum qngentorum. Cogitauerat præterea eodem Iulio teſte cuꝫ Myſitheo: ut poſt baſilicuꝫ thermas æſtiuas ſui nominis faceret: ita & ut hyemales in principio porticus poneret ſuoque uſui eſſet. Erat & ſimiliter in campo martio locus alius quem ecuria: alii equiria uocitabãt: de quo .M. Varro ſic ſcripſit: ecuria ab equorũ curſu dicunt᷑. Eo enim die ludis currũt in martio campo. hæc ille. Nam & locus ludorum & dies quo agitabant᷑: ecuria dicebatur. de quo Ouidius circa finem ſecũdi libri faſtorum inquit:

Iamq; duæ reſtant noctes de menſe ſecũdo
Marſq; citos iunctis curribus urget equos:
Ex uero poſitum permanſit ecuria nomen:
Quæ deus in campo præſtitit ipſe ſuo.

Vnde & nunc quoq; in campo martio: & adhuc eccleſia conſpicitur quæ ſanctæ Mariæ in ecuria uocitatur. Erat & templum Iſidis: de quo uidimus in dictione Oſiris. fuit etiaꝫ in campo martio: & adhuc conſpicitur colũna intrinſecus cochlea: & extrinſecus multiplicib⁹ rerũ geſtarũ

ſculpturis elaborata:honoriq; Aurelii Antonini Pii:teſte Sexto Ruffo dicata. Cuius imperatoris imago in
illa talis conſpicit̃:qualem in antiquis numiſmatibꝰ cernere conſueuimus.Iuxta hanc columnam: ut multi
uolunt comitia:centuriata romani populi fiebant:quando.ſ.tribus ad ſuffragia illic reddenda citabantur
Quod uериſimile eſſe uidetur:cum tumulus ſit poſt eam uerſus occidẽtalem plagã:qui corrupte hodie ac-
cæptorum dicit̃:ab antiquis citatorum mons uocabatur:hoc eſt eorũ:qui poſtq̃; citati ſuffragia intra ſepta
contulerant:ne laturis ſe denuo ĩmiſcerent ab aliis ſeparabantur.& per pontem:qui ab ſeptis uſq; ad tumu
lum conducebat diſcedere conſueuerant.De quo ponte Suetonius in uita Cæſaris:ubi de conſiliis cõiura-
torum in Cæſarem diſſerebat:inquit primum cunctati:utrum ne in campo martio per comitia tribꝰ ad ſuf-
fragia uocantem ꝑtibus diuiſis ponte deiicerent.Nam teſte eodem Suetonio imperatores nõnunq̃;:ut unꝰ
de populo ſuffragia dabãt.Ait enim de Auguſto in illius uita:quotiens magiſtratuũ comitiis iterfuiſſet tri-
bus cum cãdidatis ſuis circuibat: ſupplicabatq; more ſolenni.ferebat & ipẽ ſuffragium in tribubꝰ:ut unus
e populo.hæc ille.Comitii uocabulum:ut quidam ferunt:& loco & actui cõmune fuit: hoc eſt a cõmunita-
te ubiq; dictum eſt.Nõnulli uero alii comitium in ſingulari locum eſſe dixerunt ꝓpe ſenatum:quo ire eq̃ti
bus romanis:& populo romano licebat.Comitia uero in plurali actionem eſſe creandorum magiſtratuum
Vnde & iuxta palatium comitium fuiſſe:& Varro & Plutarchus oſtendere uidẽtur. Ait enim ſic Plutarchꝰ
in uita Romuli.Quo ambo duces Romulus ſcilicet & Tatius ad percutiendum fœdus conuenere:hucuſq;
comitiuꝫ uocant. Nam conſtat eodem Plutarcho teſte eo in loco fuiſſe:ubi ſabinæ patrum & uirorum ani-
mos conciliauere. Sed clarius id Varro demonſtrat:ait enim ante curiam hoſtiliam roſtra ſub dextera huiꝰ
comitio locus ſubſtructus.hæc illius uerba:ex quibus & his quæ ſupra narrauimus cõſtat eum locum ad ra
dices palatini fuiſſe:quod comitium in ſingulari uocabant.In quo forte priuatiora ſuffragia impendi con-
ſueuerant. Nam ait ſic quoq; Gellius in.xv.noctium atticarũ:in libro Lælii fœlicis ad Quintum Mutium
primo ſcriptum ẽ:Labeonẽ ſcribere calata comitia eſſe:quæ ꝓ collegio pontificum habentur:aut regis:aut
flaminum inaugurandoꝝ cã.eorum autem alia eſſe curiata:alia centuriata:curiata ꝑ lectorem curiatum ca-
lari.i.cõuocari:centuriata ꝑ cornicinẽ.Et ſubdit in eodem Lælii fœlicis libro. Hæc ſcripta ſunt:is q̃ nõ uni-
uerſum populum:ſed ꝑtem aliquam adeſſe iubet:nõ comitia:ſed cõciliuꝫ edicere debet.Tribuni autẽ neq;
aduocant patricios:neq; ad eos referre de ulla re poſſunt.Ita ne leges q̃dem ꝓprie:ſed plæbiſcita appellan
tur:quæ tribunis plæbis ferentibus accæpta ſunt:quibꝰ rogationibꝰ ante patricii nõ tenebãtur:donec.Q.
Hortenſius dictator eam legem tulit:ut eo iure quod plæbs ſtatuiſſet oẽſq; quirites tenerent̃. Item in eodẽ
libro hoc ſcriptũ eſt.Cum ex generibus hoĩm ſuffragium ferat̃:curiata comitia eſſe: cum ex cenſu & ætate
centuriata:cum ex regionibus & locis tributa.Centuriata autẽ comitia intra pomœrium fieri nephas eẽ q̃a
exercitũ extra urbem imperari oporteat:intra urbẽ imperari ius nõ ſit:ꝓpterea centuriata ĩ campo martio
haberi:exercitũq; imperari præſidii cã ſolitum:quoniam populus eẽt id ſuffragiis ferendis occupatus.hæc
ille.Ex quibus id quoq; intelligi põt:quod Liuius in.ii.ab urbe dixit:patres incontione:quæ ꝑ ãnum dura-
uit:effugere nõ ualuerunt.Quin Volero ex plæbe tribunus reficeret̃.Cum rogationem tulerit ad populũ
ut plæbei magiſtratus tributis comitiis fierent.Nam nõ ſolum tribꝰ quinq; ex his:quæ romæ eſſent: ſiue in-
tra mœnia:ſiue in ſuburbanis:& agro complexæ.ſed par ꝓpe numerus ex Italia ad ferenda ſuffragia comi
tiorum temporibꝰ confluebant. Vnde & Suetonius in Auguſti uita:ſic inquit. Vrbe urbaniſq; rebus admi
niſtratis Italiam duodeuiginti coloniarum numero deductarũ refrequẽtauit:operibuſq; ac uectigalibꝰ pu
blicis pluriſariam inſtruxit:etiaꝫ iure ac dignitate urbi quodãmodo ꝑ ꝑte aliqua adæquauit:ex cogitato ge
nere ſuffragiorũ:quæ de magiſtratibus urbicis decuriones colonici in ſua quiſq; colonia ferent. Et ſub die
comitiorũ obſignata romã mitterent.Quæ oĩa Aſconius Pædianꝰ Ciceronis oratões exponẽs longo ꝓceſſu
explicauit.Et cũ præter illas duodeuigĩti colõias pluribꝰ aliis Italiæ ciuitatibꝰ ferẽdi ſuffragia ius fuiſſe oſtẽ-
derit:ĩfra ſubdit.Cn.Põpeiꝰ Strabo pater.Cn.Põpeii magni trãſpadanas colonias nõ nouis colonis ĩſtituit
ſꝫ ueteribꝰ incolis manentibꝰ ius dedit latii:ut poſſent habere ius q̃d cæteræ latinæ coloniæ.i.ut petẽdi ma-
giſtratus iure ciuitatem romanam adipiſcerent̃.Hæc illius uerba:quæ ad comitiorum intelligentiam dicta
ſufficiant.Iam de roſtris:quæ dixit Varro ante curiam hoſtiliam fuiſſe uidenduꝫ eſt:de quibꝰ Liuius in.viii.
ab urbe loquens ait.Naues antiatum partim in naualia ſubductæ ꝑtim incenſæ:roſtriſq; earum ſuggeſtum
in foro extructum adornari placuit.Erant ergo roſtra in foro locus ad palatini radices. Vnde ad populum
loqui plurimum conſueuerant:& a roſtris nauium ſic quoq; cognominatus.Ideo ait Seruius ſup.viii.ænei
dos.Romanum forum eſt:ubi nunc roſtra ſunt.Præter hæc Varro locum alium eſſe dixit:etiam non longe
a comitio qui græcoſtaſis uocitatus fuit:dicens ubi nationum ſubſiſterent legati:qui ad ſenatũ eſſent miſſi:
hic græcoſtaſis a parte:ut multa dictus eſt:hoc ut puto intelligens quia græci cum inter cæteros ad ſenatum
miſſos ob philoſophiam & oratoriam digniores eſſe uiderent̃ a legatorum ꝑte hoc eſt ab ipſis græcis locus
ubi omnes ſubſiſterent legati græcoſtaſis dictus eſt.Et ſubdit Varro de loco alio quod ſenaculum uocabãt
dicens:Senaculum ſupra græcoſtaſim ubi ædes Concordiæ:& baſilica opima ſenaculum uocatum: ubi ſe-
natus:aut ubi ſeniores conſiſterent.hæc ille.de quo Valerius Maximꝰ in.ii.li.meminit cũ dixit.Antea ſenatꝰ
aſſiduam ſtationem eo loci peragebat:q̃ hodie ſenaculũ appellatur.Et puto ædem Concordiæ non longe a

lacu curtio in eodem palatino fuiſſe:cum ſupra idem ipſe Varro rettulerit Curtiū ut rapidiore curſu ĩ hia⸗
tum ſe præcipitaret a concordia mouiſſe:hoc eſt a loco ubi poſtea Concordiæ templum fuit.Nāq; aliā Cō⸗
cordiæ ædem fuiſſe puto:quam Ouidius in primo faſtorum libro:a Liuia Germanici matre ædificatam ret
tulit cum ait ad Germanicum:

Hanc tua conſtituit genitrix:& rebus & ara
Templaq; feciſti quæ colis ipſa deæ.

Quam a Tiberio imperatore dicatam Suetonius ſcripſit.Qui lōge poſt
Ciceronem:ad quē Varro de lingua latina ſcripſit.Fuit & ſimiliter in radicibus palatini tēplum Ioui ſtatori
a Romulo uotum bello ſabinorū: eo.ſ.in loco ubi romani precibus Romuli: ac pudore commoti pugnādi
contra ſabinos animos & audaciam recuperarūt:atq; eo in loco primum ſteterunt. Fecerat & ſimiliter non
longe a tarpeia tēplum Romulus Ioui feretrio:ubi quercus erat paſtoribus ſacra:quem teſte Plutarcho ĩ ui
ta Romuli ſic appellauit ob illata uulnera in Acronē regem ceninēſium:quem ſingulari certamine itereme⸗
rat.Nam ut ait Plutarchus latini uulnus inferre ferire dicūt.Cuius exuuias manib⁹ ꝓpriis ipſe Romulus de⸗
portauit:& ad ſacram paſtoribus quercū depoſuit.Vbi ab eo cōſtructo templo romani duces:ut idem Plu⸗
tarchus pergit nō niſi de ſingulari prælio cæſis hoſtiū ducibus ferebāt ſpolia:quæ uocabant opima: uel ab
ope:ut dixit Varro:uel ab opere ut exiſtimat Plutarchus: cū ſit opus egregiū:ac clariſſimū ducē belli parē
ſibi ductorem ſuperare.Vnde Virgilius in.x.Aut ſpoliis ego iam raptis laudabor opimis. Quod qbus ro⸗
manis ducib⁹ cōtigerit:uidimus in dictione Acron.Fuerunt & alia romæ loca ab noſtris auctoribus nominā
ter expreſſa:ut carinæ ſubura:tabernola:uia ſacra:de qbus aliquid loqui Varrone duce uiſum eſt.hic libro
iiii.de lingua latina inuere uidet̃ planum illud quod inter Marii trophæa & lateranēſe palatium interiacet
tabernolam regionē cognominatā fuiſſe.A qua uult Varro carinas incipere:& in uiam ſacram deſinere:ita
ut ea loca ubi nunc eſt eccleſia ſancti Petri ad uincula:& uaſtiſſimæ ruinæ : quæ contra amphitheatrum co⸗
loſſei adhuc cernunt̃ ſub carinis teneantur : quæ etiam ſic quoq; ab inhabitātibus:& tabellionibus nomi⸗
nantur.Quin & ibidem ex qbuſdam inſcriptionibus ueterem curiam fuiſſe cōiectamur. In qua augures ſe
dem habentes inaugurari conſueuerant.De qua Varro curiæ inquit duorum generum ubi curarent ſacer
dotes res diuinas:ut curiæ ueteres:& ubi ſenatus humanas:ut curia hoſtilia:& alia in loco idem Varro cu⸗
rare a cura dictum:& cura quod cor urat:curia ubi ſenatus rempublicam curat.Et illa ubi cura ſacrorū pu⸗
blica.at uia ſacra a curia ueteri incipiens:ſecus amphitheatrum coloſſei ad ſeptētrionem plagam uergens:
ſubtus Titi & Veſpaſiani arcus:uſq; ad ꝓximam capitolii arcem perducebat.Et inde dictam dixit Varro:ꝙ
ꝑ eam ab arce ideſt a capitolio ad augures ſacra quot menſibus ferebantur.Et ſubdit ſacræ uiæ ꝑtem ſolam
tunc fuiſſe uulgo notam:quæ eſt a foro eunti primo cliuo.Vnde ait Liuius in.ii.ab urbe:uicus romæ erat ꝗ
uia ſacra dicebatur.Et Horatius in.i.ſermonum:Ibam forte uia ſacra ſicut meus ē mos.Quare & recte Pe⸗
trus bibliothecarius ſcripſiſſe uidet̃:Fœlicem ſummum pontificem eo nomine tertiū feciſſe eccleſiam ſan⸗
ctorum Coſmæ & Damiani uia ſacra in tēplo Romuli in hac qa iuxta forū romanū erant: fructus & poma
uendicabant̃:dicente Ouidio in primo de arte amandi:

Rure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa
Illa uel in ſacra ſint licet empta uia.

In huius ſummo teſte Liuio poſita fuit equeſtris ſtatua ĩ honorē Chloe⸗
liæ.Virgo.ſ.inſidens equo.Suburam uero inde dictam Varro affirmat:quod ſub muro terræ carinaꝝ fue⸗
rit.Et ſubdit ſubura Iunius ſcribit ab eo quod fuerit ſub antiqua urbe.Cui teſtimoniū pōt eſſe quod ſubeſt
loco q terreus murus uocatur.Quare ait Iuuen.in.v.ſatyra de tyberino quodam ignobili piſce: Et ſolitus
mediæ cryptam penetrare ſuburæ.

Nam tota adiacens regiuncula ab ea crypa quæ uſq; in tyberim protendebatur:ſubura cognominata fuit.
Vnde & Petrus bibliothecarius dixit beatum Gregorium conſecraſſe gothorum eccleſiam:quæ ē ĩ ſubura
ſub nomine uirginis Agathæ.Et ut ſcribit Suetonius in uita Cæſaris:habitauit primo Iulius Cæſar in ſubu
ra modicis ædibus.Poſt autem pontificatum maximum:in ſacra uia domo publica.Et Plinius li.xix. Cæſar
inquit dictator totum forum romanum:uiamq; ſacram ab domo ſua in cliuum uſq; capitolinū in munere
gladiatorio linteis contexuit.Fuitq; ea domus quam Octauian⁹ Auguſtus teſte Suetonio ſumptuoſe nimis
a Liuia ornatam ad ſolū uſq; dirui fecit.In cuiuſq; area porticus Liuia cognominata: poſtea ſtructa fuit.De
quo Ouidius libro faſtorum.vi.

Diſce tamen ueniens ætas ubi liuia nunc eſt.
Porticus immenſæ tecta fuiſſe domus.

Ad quam deinde porticum teſte Plinio Veſpaſianus pacem ſuā ædi⸗
ficauit.Erat & non longe a ſubura:& carinis pagus dictus ſuccuſanus. Cuius tertiam litteram non cum.b.
ſed cum.c.ſcribendam dixit Varro:quia eo dictus eſt:quod ſuccurrit carinis.Erat & inſuper romæ ſub capi
tolio ad eam ꝑtem:quæ in Lucii Septimi Seueri arcum triumphalem conuerſa eſt:nō longe a foro bouario
uicus:qui iugalis a iugis boum:quæ inibi fieri conſueuerāt cognominatus eſt.De quo Liuius in libro mace
donico inquit:Saxum ingens ex capitolio in uicum iugarium procidit:& multos oppreſſit. Legimus & in
Liuio libro.iiii.ab urbe:de æquimelio: quod cum.æ. diphthongo in prima ſcribitur: quid romæ fuerit.
Nam cum factam cædem Spurii Melii ex equeſtri ordine ob regnum concupitum ſcripſiſſet: addidit nec

ſatis eſt eius ſanguine expetitum:niſi tecta parieteſq; intra quæ tantum amentiæ concæptum eſſet diſſiparẽ-
tur:bonaq; contracta preciis regni mercandi publicarentur.Iuſſere itaq; quæſtores uendere ea bona:atque
in publicum redigere.Domum deinde:ut memoriæ area eſſet oppreſſæ nephariæ ſpei dirui ex templo du-
xerunt.Id æquimelium appellatum eſt.Itaq; ait Varro in.iiii.de lingua latina:Aequimelium quod æquata
Melii domus publicum quod regnum occupare uoluit.Et ſubdit is locus ad buſta gallica quod roma re-
cuperata gallorꝝ oſſa:qui poſſiderant urbem ibi coaceruata ac conſepta ſunt.Sed iam de ueliis quæ in plu-
rali & ſingulari efferuntur uidendum eſt.de quo Liuius in.ii.ab urbe:cum de Valerio Publicola primo cuȝ
Bruto conſule loqueretur.Quod ædificabat in ſumma uelia alto & munito loco domum:ut arceȝ inexpu-
gnabilem:quam ob ſuſpitionem regni demolitus in infimo cliuo reædeficauit.De qua Varro cum palatiũ
a balatu ouium deſcripſiſſet:Inquit huic germalium & uelias coniunxerũt.Et infra ſubdit Veliæ unde eẽnt
plures accæpi cauſas:in quibus cum ibi paſtores palatini ex ouibus ante tonſuram inuentam uellere lanam
ſint ſoliti:quaſi dicat a uellendo ueliam collem quẽdam dictum:qui cum germalio alio colle palatio per ag
geres coniunctus fuit.De inſula uero quæ in medio thybridis inter urbem & ianiculum adhuc conſpicitur
ſcribit Liuius in.ii.ab urbe:poſtq̃; conſecratus Marti Tarquiniorum campus fuit:forte ibi tunc ſeges farris
dicitur fuiſſe maturæ meſſis:quem campi fructum quia religioſum erat conſumere deſectam cum ſtramen
to ſegetem magna uis hominum ſimul immiſſa corbibus fudere in thyberim tenui fluentem:a qua ut me-
diis caloribus ſolet:ita in uadis hæſitantis frumenti aceruos ſediſſe illitos limo.Inde inſulã paulatim & aliis
quæ fert temere flumen eodem uectis factam.Poſtea credo additas moles manuq; adiutum:ut tam eminẽs
ara firmaq; templis quoq; ac porticibus ſuſtinẽdis eſſet.hæc ille.Ea autem in inſula duo fuere templa Iouis
& Aeſculapii nepotis ex Phœbo.De qbus Ouidius li.faſtorꝝ primo inquit:

Quod tamen ex illis licuit mihi dicere faſtis
Sacrauere patres hoc duo templa die:
Accæpit phœbo nymphaq; coronide natum
Inſula diuidua quam premit amnis aqua.
Iuppiter in parte eſt:cœpit locus unus utrũq;
Iunctaq; ſunt magno templa nepotis auo.

Inſuper & de ærario romano uidendum eſt.De quo Macrobius in ſaturnalibꝰ libro primo ſcribit: Roma-
ni ædem Saturni ærarium eſſe uoluerunt:quod tempore quo Italiam incoluit:fertur in eius finibus nulluȝ
furtum eſſe commiſſum.Aut quia ſub eo nihil erat cuiuſq̃; priuatum.Nec ſignare ſolum:aut partiri limite
campum Fas erat in medium quærebant:ut ait Virgilius.ſimiliter & Feſtus ærarium inquit populus roma-
nus in ædem Saturni habuit.Ideo inquit præfatus Macrobius apud eum locabat' populi pecunia cõmunis
ſub quo fuiſſent cunctis uniuerſa communia.In eo etiam teſte Seruio ſuper.ii.georgicorum reponebãtur
acta:quæ ſuſcæptis liberis faciebant parentes.Iuuenalis in ſatyra Neuole:

Nullum ergo meritum eſt ingrate ac perfide nullum:
Quod tibi filiolus uel filia naſcitur ex me
Tollis enim:& liberis actorum ſpargere gaudes

Argumenta uiri.Varro libro.iiii.de lingua latina:ueſtigium inquit etiaꝰ nũc manet in æde Saturni.Quod
etiam nũc ꝓpter penſuram trutinam habet poſitam:ærarium ab eo appellatum.Et fuiſſe uidet' in faucibus
capitolii.Nam ut ait Seruius ſuper.ii.æneidos:ubi dixit Virgilius:Sanguine placaſtis uẽtos: & uirgine cæ-
ſa.Oreſtis oſſa ab aritia romam tranſlata ſunt:& condita ante templum Saturni:quod eſt ante cliuuȝ capi-
tolii iuxta Concordiæ templum.Vnde Macrobius:habet inquit Saturnus aram:& ante ſenaculũ illic græ-
co ritu capite aperto res diuina fit:quia primum a pelaſgis:poſtea ab Hercule ita eam a principio factitataȝ
putant.Fuit & romæ locus ꝗ pro caſtris habebatur: quem primus oĩum principum Octauianus Auguſtus
inſtituit:non alia ut putat ratione:q̃; ne milites uagi:& per urbem diſperſi rapinis tumultu contẽtionibꝰ ci-
uitatem redderent inquietam.Nam poſt uictoriam partam de.M.Antonio de Cleopatra ĩperio quiete po-
titus inter multa:quæ prudentiſſime egit binam inſtituit Claſſeȝ.Vnam apud miſenum lucaniæ portũ:quæ
Italiæ inſulas oramq; galliarum maritimam hiſpanias aphricamq; mauritaniaſq; & ſeptem trionalis oceani
plagam tutaretur.Alteram apud rauẽnam in loco nũc candiano.In quo poſtea claſſenſe oppidum fuit.Cu
ius claſſis partes tutarentur ſinus maris adriatici:illyrici:dalmatiæ:epiri:græciæ:thraciæ:ponti:mæotidis &
aſiæ in noſtrum mare uergentis:atq; oræ ægypti neceſſitatibus ſubuenirent. Quorum multitudo cum nõ-
nunq̃; romæ uocaret':In ianiculo caſtra rauẽnatibus Auguſtus ipſe ſtatuit:ex quo regio tranſthyberina ab-
inde quandoq; urbs reuẽnatium dicta fuit.At miſenatium peregrinorumq; militum in cælio monte caſtra
locauit.Poſt Auguſtum Tiberius pernicioſiſſimam libertati romanæ atq; etiam imperio rem exorſus eſt.
Nam teſte Suetonio caſtra romæ conſtituit:quibus prætorianæ cohortes uagæ ante id tempus & per hoſpi
tia diſperſæ continerentur.Cuius tyrãnidis fomes locum habuiſſe in ſuburbiis uiæ appiæ:ubi nunc eccleſia
eſt ſancti Sebaſtiani nõnulli coniectantur.Et prima horum tyrãnis in aſſumptõe Claudii ad ĩperiũ apparuit
ut præ cæteris hiſtoricis Ioſephus approbatiſſimus auctor in libro de captiuitate iudaica late deſcripſit.Et

poſt illum breuiter Suetonius tetigit in ipſius Claudii uita. Idemq; in morte Galbæ: & nouo Othonis imperio contigiſſe: & acre prælium in circo maxio capitolioq;: & palatio cum militibus prætorianis fuiſſe oſtẽdit. Et tandem intantum ꝓceſſit prætorianorum militum auctoritas ſiue temeritas: ut quem uellent imperatorem facerent: & factum imperio deturbarent. Vnde Helius Lampridius ĩ uita Heliogabali arbitriũ uitæ ac necis in prætorianis fuiſſe oſtendit: ait enim in caſtris milites precanti præfecto dixerunt ſe perſuros eẽ Heliogabalo: ſi & impuros homines & aurigas ab ſe dimoueret: atq; ad bonam frugem rediret. Scribit & Iulius capitolinus ædem fuiſſe in prætorianis caſtris: in quã ſenatus aliquãdo uocari cõſueuit: præſertim cũ de abrogãdo alicui imperio agendum eſſet. Nãq; eo in loco Maximinis patri & filio abrogato ĩperio Gordiani duo pater item & filius declarati ſunt Auguſti. & in uita Pupieni & Balbini imperatorum quãtum caſtra prætoriana urbi offuerint idem Capitolinus oſtendit dicens: Maximino quidem ad bellum ꝓfecto: romæ prætoriani remãſerunt. Inter quos & populum tanta ſeditio fuit: ut ad bellum ueniretur inteſtinum: romæ pars maxima incenderetur: templa fœderentur: omnes plateæ cruore polluerentur. Et infra ſubdit interea romæ iterum ſeditiones inter populũ & milites ortæ: ut nec cum edicta ꝓponeret Balbinus audiret᷑. Veterani ſe in caſtra prætoria contulerunt cũ ipſis prætorianis: quos cœpit populus obſidere. Nec unq̃; ad amicitiam eſſent reducti: niſi fiſtulas aquarias populus incidiſſet. Idem Iulius eorũdem imperatoꝝ uitæ exitum narrãs: hæc in uerba ꝓſequitur. Illis contẽdentibus milites ſuperarunt: atq; eos nudatos ambos ueſtibꝰ regalibus de palatio cũ iniuriis perduxerũt: & per mediam ciuitatem ad caſtra raptare uoluerũt magna ex p̄te laniatos. Sed ubi compertum ẽ germanos ad defenſionem illorum ſuperuenire ambos occiderunt: in itinere medio reliquerunt. Inter hæc Gordianus Cæſar ſublatus a militibus imperator eſt appellatꝰ Auguſtus. Et idem Capitolinus ſenatuſcõſultum inquit de imperio Valeriani principis optimi in prætorianis caſtris factum fuit. Et multa quæ de his diuerſis in locis legunt᷑. Quibus oſtenditur prætoriana caſtra grandẽ peſtem libertati romanæ: atq; imperio intuliſſe. Pontes etiam romæ ſuper thyberim fuiſſe legimus & uidimus. Quorum nomina cum ſuis cauſis adhuc ſatis comperta nõ habemꝰ. Scribit tamen Liuius in primo ab urbe pontẽ ſubliciũ ab Anco Martio cõſtructũ fuiſſe. Qui teſte Pli. ligneus ꝓrſus: & ſine ferreo clauo priꝰ fuit: ita diſpoſitus contignatione: ut eximerent᷑ trabes ſine fulturis: ac reponerent᷑. Quod quidem ſic facere religioſum erat. Poſtq̃; Horatio Coclite defendẽte ægre reuulſus eſt. Sed teſte capitolino illũ Antoniꝰ Pius imperator marmoreũ fecit. Hunc eundem ipſũ eſſe nõnulli putant: qui ad radices auentini demolitus aſpicitur. Alii quibus adhæreo eum illum eſſe uolunt: qui nunc ſanctæ Mariæ Pons uocitatur. Iſque ad tranſitum eius temporis urbis commodior eſſe uidetur. Sicq; uel huius uel alterius nomen ignoratur. Nonnulli uero putant eum: qui eſt ad radices auentini: æmilium dictum fuiſſe. Alii illum qui iam dicitur pons mollis in uia tybũrtina æmilium olim uocitatum aſſerunt. his aliis ſuperinductus eſt pons: qui Iouis inſulam urbi coniungit. Quem. Q. Lepidum &. M. Curium ædiles ſtruxiſſe titulus in marmore exciſus oſtendit. Cum uero qui ad ianiculum inſulam applicat: Valẽtinianum ſuperiorem & ualẽtem ſtruxiſſe ſimilis titulus indicat. Alius fuit qui ad ianiculum etiam & portam aureliam maxime deferebat: qui aureliꝰ ſimiliter uocabat᷑. Cui iam demolito rupto nomen eſt. Aliꝰ fuit pons triumphalis portæ coniunctus: qui & ip̄e nomen a triũphis: qui per illum agebantur accæpit. Proximus pons eſt huic Hadriani: caſtello ſeu mætæ coniunctus: qui & ſancti Angeli uocitatur. Eſt etiam ſupra flumentanam portam in uia flaminea extra urbem pons alius: q̄ miluius neſcio a quo denominatur. Arcus triumphales fuiſſe Romæ q̃; plurimos & legimus & conſpicimus ſed quoſdam dirutos: quoſdam ruinis coopertos: quoſdam etiam nouis ædificiolis ab aſpectu hominũ ſemotos. Integrum pene illum conſpicimus: qui Flauii Conſtantini fuit iuxta amphitheatrum coloſſei. Cui talis inſcriptus eſt titulus. Imp. Cæſari Flauio Conſtantino Maximo publii filio Auguſto ſenatus populuſq; romanus. Quod inſtinctu diuinitatis mentis magnitudine cum exercitu ſuo: tam de tyrãno: q̃; de omni factione uno tempore iuſtis rempublicam ultus eſt armis. arcum triumphis inſignem dicauit. Alium ſimiliter pene integrum Lucii Septimi iuxta ſanctum Hadrianum ſub capitolio cernimus: in quo talis ſtat titulus. Imp. Cæſ. L. Septimo. M. F. Seuero Pio ꝑtinaci auǒ patri patriæ parthico arabico & parthico adiabenico Põt. max. trib. poteſtatis. xi. Imp. xi. Cos. iii. prǒcos. Et Imp. Cæſ. M. Aurelio. L. F. Antonino Augu. Pio fœlici tri. pot. vi. ꝓcos. P. P. optimis fortiſſimiſq; principibus ob remp. reſtitutam imperiumq; ro. propagatũ inſignibus uirtutibus eorum domi foriſque. S. P. Q. R. Videmus & alium ſemidirutum iuxta palatium & templum Pacis in uia ſacra: in quo hæc quoq; inſcripta ſunt uerba. S. P. Q. R. Diuo Tito Diui Veſpaſiani. F. Veſpaſiano Augu. Et licet etiam in hoc arcu ex uno quidem latere: ipſum Titum triumphantem in curru a quattuor equis ducto conſpicere: ex altero uero latere uaſa templi: & candelabrum illud ditiſſimũ ſeptem ramorum: tanq̃; ante currum Titi portarentur inſculpta. De quibus Ioſephus libro ſeptimo de bello iudaico deſcribens Titi triumphum ſic ait. Spolia uero alia quidem paſſim ſequebantur. Eminebant autem ante duces ea quæ apud hieroſolymam in templo reperta ſunt. Menſa aurea ponderis talẽti magni: & candelabrum ſimiliter quidem auro factum: ſed opere commutato ab uſu noſtræ conſuetudinis. Nam media quidem columna baſi hærebat: tenues autem ab eo cannulæ producebantur formatæ ad ſimilitudinem fuſcinæ: & in ſummo quæq; in lychnis ſpeciem fabricatæ erant numero ſeptem ſeptimi diei: qui apud

iudæos eſt indicantes honorem. uel ut idem auctor alibi dixit ſtellas errantes ſignificabant. Et ſubdit poſt hæc autem portabatur lex iudæorum nouiſſima ſpoliorum. Et poſtq̃ totum triumphum deſcripſit infra ſubdit: Veſpaſianus pacis templum ædificare decreuit. Itaq; mira celeritate: & quæ hominum cogitationes ſuperaret effectum eſt. magna enim diuitiarum largitate uſus: inſuper perfectis id picturæ: ac figmentorum operibus exornauit. Omnia nãq; in illud phanum colecta ſunt ac depoſita: quorum uiſendorum ſtudio ꝑ totum orbem: qui ante nos fuerunt homines uagabantur: quomodo aliud apud aliud ſitũ eſſe uidere cupientes. Hic autem repoſuit etiam quæ iudæorũ fuerunt inſtrumenta his ſeſe magnifice ferens. Legem uero eorum & penetralium uela purpurea in palatio condita ſeruari præcæpit. Hieronymus ſimiliter ſuper Iohelem: Veſpaſianus inquit & Titus romæ templo Pacis ædificato: uaſa templi hieroſolymitani: & uniuerſa donaria in delubro illius conſecrarũt. quod ut ſubdit græca & romana narrat hiſtoria. Eſt & alius arcus iuxta eccleſiam ſancti Georgii. In quo talis eſt inſcriptio. Imperatori. Cæſar. L. Septimo Seuero Pio ꝑtinaci. Augu. Arabic. Adiabenic. Parth. M. fortiſſimo fœliſſimo. pont. maximo. trib. poteſt. xii. Imp. xi. Conſ. iii. patri patriæ. Et Imp. Cæſ. M. Aurelio Antonino Pio fœlici. Augu. tribu. poteſt. vii. Cos. iii. P. P. procos fortiſſimo fœliciſſimoq; principi & Iuliæ Augu. matri Augu. ii. Et caſtrorum & ſenatus & patriæ. Et Imp. Cæſ. M. Aurelii Antonini Pii fœlicis Augu. parthici maximi britannici maximi argentarii: & negotiantes boarii huius loci deuoti numini eorum. Cernimus & arcum alium in macello: quẽ ſupra Galieni ĩperatoris fuiſſe diximus. Quin & alios q̃plures: quorũ inſcriptõnes & tituli ſunt demoliti. Quidam tamen diuinare uolũt arcum illum: qui in uia flaminea iuxta eccleſiam beati Silueſtri: & Laurentii in lucina conſpicitur. Domitiani principis fuiſſe: a quo licet tituli & marmoræ cruſtæ ablatæ fuerunt. In una tamen quæ reſtat Domitianũ eum ſculptum eſſe uolunt: qualis a Suetonio deſcribitur. Sed tunc ſedentem dormientemq; & Mineruam: quam ſuperſtitioſe colebat ſomniantem excedere ſacrario: negantemq; ſe ultra eum tueri poſſe: quod exarmata eſſet a Ioue. Fecit etiam Claudius teſte Suetonio Tiberio marmoreum arcũ iuxta Pompei theatrũ decretum quidem olim a ſenatu tamen omiſſum perægit. Fuerunt & romæ templa phanaq; admiranda: & ſacella pene innumera: ut templum Iouis capitolini cum his quæ ſupra rettulimus. Templum Iſidis in campo martio: ut uidimus in dictione Oſiris. Cuius reliquias quaſdam porticus & marmoreas columnas inter Antonini columnam: & pantheon conſpici quidam uolunt: quæ phani ipſius magnitudinem & pulchritudinem aliquantulum argumentari uidentur. Nec inde longe ex antiquis ædificiis templum ꝓ magna parte integrum conſpicitur: quod pantheon cum. th. aſpirato ab hiſtoricis cognominatur. Quod mea quoq; interpretatione ſummum deorum indicat. Nam παν denotat omne quod ſane in ſimilibus ſæpe comperi ad ſummum ſpectat: & θεων deorum. Vnde ait Plinius libro. xxxvi. naturalis hiſtoriæ: pãtheon Ioui ultori ab Agrippa factum fuit. Dion uero hiſtoricus græcus pantheon dictum ait ſiue ꝙ in Martis Venerіſq; imaginibus ſub ipſo templo conſtitutis omnium deorum imagines effictæ erant: ſiue ut potius arbitrari uidetur: ꝙ templum ipſum rotundum ſit: cæloq; perſimile: & ſic quoq; omnium deorum habitatio cenſeatur. Sed quod ab Agrippa factum fuerit: oſtendit etiam idem Plinius in. xxxiiii. eiuſdem operis cum ait: Syracuſana ſunt in pantheo capita columnarum poſita ad id idem titulus in frontiſpicio templi ſic indicat. M. Agrippa L. F. conſul tertium fecit. Deinde ab Hadriano inſtauratum fuiſſe Spartianus ĩ eius uita atteſtatur. Quin & poſt hanc inſtaurationem aliam a. L. Septimo &. M. Aurelio Antonino minores litteræ: quæ in eodem frontiſpicio leguntur indicare uidẽtur: quæ ĩ eodẽ fuiſſe etiã ſimulachrũ Veneris oſtendit Macrobius in ſaturnalibus dum magnitudinem eius unionis deſcribit: quem in auribus Cleopatra geſtabat. Cuius magnam partem per acetum conſumpſerat in conuiuio: quo. M. Antoniũ ſumptibus ſuperare contendebat. Sed ꝗ ſuperfuit uicta regina: & capta ægypto romam delatus diſſectuſq; eſt. Et facta ex una margarita duæ ĩpoſitæq; ſimulachro Veneris: ut monſtruoſæ magnitudinis conſpiciuntur in templo: quod pantheon dicitur. Fuit et templum Pacis Veſpaſiani opus: de quo pauloante uidimus. Nec ĩ tota urbe alterius ædificii ruinæ ſpectabiliores admirabilioreſq; cernuntur. Præter hæc & aquæductus mutiplices & admirãdi romæ fuerũt qui aquas in urbem teſte Frontino: qui de his proprium librum ad Neruam imperatorem ſcripſit: uarie cõducebant: quas omnes Sextus Ruffus: qui poſt illum fuit in deſcriptionibus ſuis: undeuiginti connumerat uidelicet: traianam: anniam: atticam: martiam: claudiã: cæruleam: iuliam: auguſteam: appiam: algentianã: cyminiam: ſabatinam: aureliam: damnatam: uirgineam: tepulam: ſeuerianã: antonianam: alexãdrinã: quæ uel a conditoribus: ut traiana: annia: martia: & plures aliæ: uel a locis unde ducuntur: ut cyminia: uirginea: cærulea: & aliæ nonnullæ nomen aſumpſere. Virgilius in ſeptimo: Et cymini cum monte lacum. De martia ſic inquit Plinius libro. xxxvi. naturalis hiſtoriæ: dicantur nunc uera æſtimatione inuiſa: alibi miracula. Q. Martius iuſſus a ſenatu aquarum anienis ductus reficere nouam a nomine ſuo appellatam. Cuniculis per montes actis intra præturæ ſuæ tempus adduxit. Agrippa in ædilitate ſua adiecta uirginea aqua cæteriſque corriuatis: atq; emendatis lacus ſeptingentos fecit. hæc ille. ob quæ puto ſubiratum reſpondiſſe Auguſtum romanæ plæbi uinum petenti. Cum apud Suetonium ait: tot aquas introduxit Agrippa gener meus & uinum quæritis. Sed non longe poſt proſequitur Plinius uicit antecedentes aquarumductus nouiſſimum impendium operis incohati a. C. Cæſare: & peracti a Claudio. Quippe lapideam excelſitatem omnes urbes &

montes æquantem:ut lauacra impleret curtios atq; cæruleos fontes addᶜtuos. Erogata in id opus talentuꝫ quingenta ſexaginta milia. Et proſequitur idem Plinius. Si quis aquarum abundantiam in publico balneis:piſcinis:euripis:domibus:hortis:ſuburbanis uillis:ſpatiaq; uenientium:extructos arcus montes pfoſſos:conualles æquatis:fatebitur nihil magis mirandum fuiſſe in toto orbe terrarum.hæc ille.quæ ſiquis latius noſcere cupit legat Frontinum de aquæductib⁹ad imperatorem Neruam.Cuius tempore ob aquaruꝫ copiam urbem dicit a ueteri infamia purgatam:quæ tribus menſibus anni dicebatur peſtilens. Fuerunt & romæ thermæ theatraq; & amphitheatra.de quibus in propriis dictionibus uidimus:uidebimuſq;.Sed qa nonnullis dubium eſt ubi nam fuerit domus Neronis:quæ aurea dicta fuit:de illa quæ noſtri auctores ſcripſere referendum explanandumq; duximus.De qua primum Suetonius in illius uita ſcripſit domum dicẽs a palatio exquilias uſq; fecit Quã primo tranſitoriam:mox incendio abſumptam reſtitutamq; auream nominauit.De cuius ſpatio atq; cultu ſuffecerit hæc rettuliſſe.Veſtibulum eius fuit in quo coloſſus centumuiginti pedum ſtaret.Ipſius effigies tanta laxitas:ut porticus triplices militarias haberet.Item ſtagnum maris inſtar circumſeptum ædificiis ad urbium ſpeciem rura inſuper aruis atq; uinetis:& paſcuis ſiluiſq; uaria cũ multitudine omnis generis pecudum atque ferarum.In cæteris partibus cuncta auro lita diſtincta gemmis unionumq; conchis erant:cœnationes laqueatæ tabulis eburneis uerſatilibus:ut flores fiſtulis & unguenta deſuper ſpargerentur:præcipua cœnationum rotũda:quæ perpetuo diebus ac noctibus uice mundi circũagerentur.Balneæ marinis albulis fluentes aquis eandem domum cum abſolutam dedicaret hactenus comprobauit:ut ſe diceret quaſi hominem tandem habitare cœpiſſe.hæc Suetonius.De eadem Cornelius Tacitus ubi incendium romæ deſcripſit:ſic inquit. Eo tempore Nero Antii agens nõ ante in urbem regreſſus eſt:q̃; domui qua palatium & Mecennatis hortos continuauerat ignis appropinquaret. Neque tamen ſiſti potuit quin & palatium & domus & cuncta circum haurirentur & infra ſubdit.Cæterum Nero nixus ẽ patriæ ruinis extruere domum.In qua haud proinde gemmæ & aurum miraculo eſſent ſolita pridem & luxu uulgata:q̃; arua & ſtagna & in modum ſolitudinum hinc ſiluæ & aperta ſpatia & proſpectus. Itaque teſte Plinio in trigeſimotertio naturalis hiſtoriæ:apparatus fuit aureæ domus ambientis urbem.Et in.xxxiiii. de eadem inquit.In aureæ domus Neronis ſolariis aues ex argento mirabili opere ſculptæ fuerunt. Et libro trigeſimoſexto dixit.Eam in domum Neronem incluſiſſe ædem fortunæ:quæ ex lapide pheginide tranſlucens ædificata foribus clauſis claritatem diei intus haberet.Verum hæc domus a ſequentibus deinde principibus diruta fuit:& uaria deſuper ædificia conſtructa.Inter quæ amphitheatrũ id fuiſſe accæpim⁹:quod coloſſeum a Neronis coloſſo uocamus:dicente Martiale:Hic ubi conſpicui uenerabilis amphitheatri Erigitur moles ſtagna neronis erant.In eadem domo ſuperædificatæ fuerunt & thermæ:dicente eodem Martiale: Hic ubi miramur uelocia munera thermas:& reliqua:quæ uidimus in dictione amphitheatrum:& dictione coloſſus. Nam quia coloſſus ille Neronis relictus fuit: qui ſtabat in porticu domus aureæ: & iuxta illum amphitheatrum conſtructum fuit dicta eſt moles tota coloſſeum. Ex quo ſane Neronis coloſſo: ut ſcribit Helius Lampridius in uita Commodi Antonini Neronis caput Commodus abſtulit:& ſuum ſuperimpoſuit:ac titulum more ſolito ſubſcripſit:& certe apud lateranenſem eccleſiam nõ longe ab amphitheatro caput grande æneum etiam nunc aſpicimus:quod Commodi fuiſſe ex numiſmatum imagine depræhendimus: ob quod nõnulli id eẽ putant:qđ ipſe ſpurciſſim⁹Cõmodus capiti flagitioſiſſimi Neronis ſubrogauit. Conſpicitur & hoc tempore moles: non longe ab arcu Conſtantini: & amphitheatro coloſſeo: hoc eſt ante beati Gregorii monaſterium:quam a nonnullis ſeptizonium:ab aliis ſeptodium uocari legim⁹ Nam cum magna ex parte demolita ſit:tres adhuc ĩ illa columnarum ordines inuicem ſuperimpoſitos hoc tempore uidemus. Hanc quoque molem Seueri Aphri imperatoris ex Helio Spartiano fuiſſe depræhendimus. Ait enim de illo loquens opera eius publica romæ præcipua extant. Septizonium & thermæ ſeuerianæ. Et paulo infra ſubdit:cum ſeptizonium faceret nihil aliud cogitauit: q̃; ut ex aphrica uenientes ſuum opus cernerent:& medium ſimulachrum eius locatum additum palatinis ædibus. Is regium arcum ab ea parte facere uoluiſſe perhibetur:quod etiam poſt Alexander cum uellet facere ab aruſpicibus dicitur eſſe prohibitus:cum hoc ſciſcitans non litaſſet. Iulius uero Capitolinus in Antonini Getæ uita:qui ei⁹ Seueri filius fuit non ſeptizonium: ſed ſeptodium dixit. Nam de Antonino locutus inquit. Illatus eſt maiorum ſepulchro:hoc eſt Seueri:quod eſt in uia appia euntibus ad partem dexteram ſpecie ſeptodii ſtructum quod ille ſibi uiuens ornauerat.hæc ille.Quæ ſane uocabula diriuationem græcam detinẽt. Ita ut uel ſeptẽ zonarum ædificium fuiſſe dicatur:uel ſeptem uiaruꝫ hoc eſt per illas zonas incedentiũ:ut iam cõſpici libet.

Abacus cuꝫ.c.exili ſcribitur:fuit teſte Herodo.li.hiſto.ii.æthiopum rex: qui Anyſim ægypti regem fugauit:& illius regnū q̄nquaginta annis obtinuit.

Sabyllus cuꝫ.y.græco & duplicato.l.ſcribitur: fuit teſte Herodo.li.hiſto.vi.Gelæ urbis ſiciliæ tyrānus poſtq̄ꝫ.ſ.interfecit Cleandrum panternei:qui tyrānidem prius ſeptem annis occupauerat.

Sabini cū.i.latino ſcribit̃:fuerūt teſte Plinio in.iii.naturalis hiſto.populi in Italia a religiōe & cultu deoꝝ:q̄ſi ſeuini cognominati.Nā σέβομαι græce dicit̃ latine colo:uel ueneror.hi teſte Plutarcho in uita Romuli ciuitates ſine mœnib⁹ incolebant:ut priſcam illā lacedæmonioꝝ cōſuetudinē referrēt.Vnde in ea quæ romanæ urbi ꝓpinqua ſunt colonias:deinde deduxerunt tanq̄ꝫ nullū alium aduerſum populū ob animi magnitudinē ꝑtimeſcerent.Ideoq̄ꝫ cū diceret Virgi.in.ix.Tacioq̄ꝫ ſeni curribuſue ſeueris.inq̄t Serui⁹ iō dixit Seueris quod cū filias ꝑdiderint ceninēſes:antēnates:cruſtumeri:& ſabini cæteris primū q̄eſcētib⁹:ſoli ſabini bella ſumpſere.Hi aduerſum nouos maritos licenter plurimū ſcōmatib⁹ iocabantur. Quod Lucanus ī.ii.tetigit cū ait:Nec ſoliti luſere ſales nec more ſabino.Excæpit triſtis cōuitia feſta marit⁹. Et a ſabino ſabellus deducit̃.ut Virgi.in.ii.georgi.de Italia loquens ait:Hæc gen⁹ acre uirū marſos pubēq̄ꝫ ſabellam Extulit.& in.ii.georgi.Denteſq̄ꝫ ſabellicus exacuit ſus.Item Iuue.Menſamq̄ꝫ ſabellam.

S adyattes cū.y.græco & duplicato.t.ſcribit̃:fuit Ardyos filii Gygis filius:qui teſte Herodoto li.hiſto.i. poſt patrem regnauit in lydia.Cuius regno eius filius Alyattes ſucceſſit.

S agarus cū unico.r.ſcribit̃:ē teſte Herodoto li.hiſto.iii.fluuius phrygiæ.Liui⁹ uero in.vii.de bello macedo fluuium eſſe dixit Gallegræciæ:qui per phrygiam defluens:& ad berecyntū oppidum pertingens:ī ꝓpontidem tandem influit.

S ais cum.i.latino ſcribit̃:ciuitas ē ī ægypto iuxta hoſtiū quoddam nili:quod ab ipſa ciuitate ſaiticum cognominatum fuit.

S aiticum cum.i.latino utrobiq̄ꝫ & abſq̄ꝫ aliqua aſpiratione ſcribitur.Vnum eſt ex hoſtiis nili:ut in dictiōe ſebenniticum uidebimus.

S aliunca cū.i.latino &.c.exili ſcribit̃:uoluerūt q̄dam græcū eē:quod minime ueꝝ ē:ſed latinā hꝫ etymologiā hoc eſt a ſaliēdo dictū:ut ait Plinius.xxi.naturalis hiſto.li.ſaliunca folioſa q̄deꝫ ē:ſed breuis & quæ necti nō poſſit radici numeroſe cohæret herba uerius q̄ꝫ flos:& quæ manu cōpreſſa facile cōdenſat̃. de qua Virgili⁹ meminit in bucolico:Puniceis humilis q̄ꝫtum ſaliunca roſetis.

S alamin cū unico.l.&.i.latino ſcribit̃:& ſalamis etiā dici pōt atq̄ꝫ ſalamina:ſed uerius ī.n.deſinit:quod retinet in obliquis quēadmodum attis & attin delphin & delphis:eleuſin & eleuſis. Eſt ergo ſalamin inſula in euboico mari cōtra athenas ſita:urbeꝫ retinēs ſui nominis:in qua Telamon Aiacis & Teucri pater regnauit. Sꝫ cū reuerteret̃ Teucer a bello troiano nec de inimicis Aiacis:teſte Iuſtino ultus fuiſſet:a patre expulſus cyprum perrexit.Ibiq̄ꝫ urbē aliam ſalaminā condidit. De qua Horati⁹ ī primo carminū meminit.Nil deſperādum teucro duce & auſpice teucro.Certus enim ꝓmiſit apollo ambiguā tellure noua ſalamina futuraꝫ.At de priori ſalamina intellexit Quintilianus ī.vi.de inſtitutione oratoria cū ait: Neq̄ꝫ eſt ignobile exemplum megarios athenienſib⁹ cū de ſalamina contēderent uictos Homeri uerſu. Qui tamen ipſe in omni editione reperitur:ſignificans Aiacē naues ſuas athenienſibus iunxiſſe. uerſus aūt Homeri hi ſunt αἴασ δ᾽ἐκ σαλαμῖνοσ ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆασ στῆσε δ᾽ἄγον ἵν᾽ ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγεσ. Horum primum quidem Ariſtoteles in.i.rhetoricorum rettulit:ſecūdum uero apud Herodotuꝫ cōperi.Nam adhuc ī nullo exemplari homerico inueni.

S almoneus cū unico.l.&.n.&.eu.diphthongo in fine ſcribit̃:habetq̄ꝫ accentū ſuper ſecūda:fuit teſte Lactātio grāmatico cuiuſdā Aeoli filius:q apud helidem regnauerat.hic maxima inſolētia diuinos ſibi honores quæritabat:factitabatq̄ꝫ iacere fulmina:ut Iuppiter.Sed a Ioue ipē fulminat⁹ in inferna demerſus ē:dicente Virgilio in.vi.æneī.Vidi & crudeles dantem ſalmonea pœnas.Idem Homerus in.xi.odyſſeæ.

S almoxis ultīa cū.x.cōſonāte &.i.latīo ſcribit̃:fuit teſte Herodo.li.hiſto.iiii.dæmon q̄dam thracum.

S alum cum unico.l.ſcribit̃:& ſignificat apud nos mare:deduciturq̄ꝫ a uerbo græco:quod eſt σαλεύεσθαι: quod eſt moueri & agitari.

S amos cū unico.m.ſcribit̃:nomē ē duaꝝ inſulaꝝ ī mari ægæo:de q̄bus in ſequēti dictione uidebimus.

S amothracia cum.th.aſpirato &.c.exili atq̄ꝫ.i.latino ſcribitur:inſula eſt in ægæo mari thraciæ adiacens:quæ prius ſamos dicta eſt:poſtea ex commixtis thraciæ incolis ſamothracia dicta fuit:dicente Virgilio ī.vii.ænei. Threiciamque ſamum: quæ nunc ſamothracia fertur.

Nam dixit threiciam ad differentiam alterius inſulæ ſami:quæ aſiæ adiacet ex oppoſito ad epheſum & andro uicina:ut oſtendit Ptholemæus in geographia: de qua Iuuenalis in.iii.ſatyra meminit cum ait:Hic andro ille ſamo. At e ſamothracia teſte Apulegio in ſecundo floridori deſpicitur parum pelagi: eſtque frumento pigra fœcundior olíueto: nec uinitori nec olitori ſcalpit̃: incolis frequens eſt:& hoſpitibus celebrata. oppidum habuit quod fuiſſe ampluꝫ indicant mœnia ſemiruta.hæc teſte Lactantio in primo diuinarum

inſtitutionū ex Varronis teſtimonio fuit Iunoni dicatiſſima:eo ꝙ in illo nata fuit educataq;: & Ioui nupta ut inquit cantatiſſimus rumor ē.Ob quod præ cæteris numinib⁹ ſamiis in nobiliſſimo tēplo illi dicata:ut idem auctor ſubdit honorabat̄.Et ut Apuleius in præfato li.rettulit ante aram Iunonis in ſamo erat:ei⁹ſta/tua a Polycrate tyranno dicata: qua nec pulchrius nec ditius qcq; eſt:adoleſcens eſt uiſenda pulchritudine crinibus fronte:& in oībus membris ſuis admirabilis.Quin & teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſto.fecit ſco pas Venerem:quæ ſamothraciæ ſanctis cærimoniis colunt̄.Quare dixit Iuue.Iures licet & ſamothracū Et noſtrorū aras.& maxime cū romanis timēda uideret̄ Iuno.Hæc eadem fuit Pytagoræ patria & unius ſibyl larum.Et cum ſit in ea gleba tenaciſſima: primum illic fictilia uaſa facta dicunt̄:quæ ab auctorib⁹ ſamia uo/citat̄.In eadem teſte Homero circa initium libri.xiii.iliados:nemoroſus eſt collis:unde omnē idam & oēm troianam urbem ſubiicere oculis qs poſſet.

S ambuca cum.c.exili ſcribit̄:genus eſt inſtrumēti:ut dixit Iulius Pollux ad Cōmodum imperatorem.

S andyx cū.y.græco ſcribit̄:& ponitur a græcis teſte Plinio in.xxii.naturalis hiſto.inter olera ſilueſtria.Idem Opinion & Heraſiſtratus affirmarūt:dicūtq; illam breui caule & in aliis fœniculo ſimilē eſſe.hæc eſt quam Ariſtophanes poeta comicus Euripidi tragico obiicit iocülariter matrē ei⁹ ne olus qdē legitimū uēdicaſſe ſed ſandycem:ex eadē fit color ſandycinus:ut teſtis ē Seruius ſuper id Virgilii in bucolico: Sponte ſua ſan/dyx paſcētes ueſtiet agnos. Qui ſane color teſte Pli. in.xxxv.li.conficit̄ ex ſandaraca & rubrica admixta.Sꝫ ut idem dixit in præfato.xxii.libro peculiaris laus ei⁹herbæ ē:quod fatigato Venere corpori ſuccurrit:mar centeſq; ſenio iam coitus excitat:ſiſtitq; profluuia alba fœminarū.

S angaris cū unico.r.&.i.latino ſcribit̄:fluuius q teſte Liuio in.vii.de bello macedonico:ab adoreo mōte dif/fuſus:& per gallogræciam phrygiamq; deflués:egradium midæ urbē alluit.& ut dixit Serui⁹ ſup.vi. æneī. iuxta caſtellum berecynthos fluens:miſcet̄ deinde thymbræo fluuio:ita ut geminatis aquis maior effectus: haud longe a troia in ꝓpontidem cadit.

S annites cum duplicato.n.&.i.latino atq;.t.exili ſcribitur a græcis:populi ſunt italici in ſannio inter picenū campaniam & apuliam poſiti.

S apiri cū.i.latino ſcribit̄:ſunt teſte Orpheo in argonautica populi iuxta pontum.

S appho cū duplicato.p.& ſecūdo aſpirato ſcribit̄:fuit fœmina leſbia & nobilis uates:a qua uerſus qdam ly rici ſapphici ſunt cognominati:quos illa comperit.De hac Ouidi⁹in.ii.de triſtibus inquit:Leſbia quid do/cuit ſappho niſi amare puellas?Et de remediis li.ii.inquit:Me certe ſappho meliorē fecit amice. Martialis i.vii.Carmina iam fingi ſappho laudauit amatrix.Cui⁹ſane opera ex maiorū negligentia amiſimus:nec iter græcos eius aliquid cōperire ualui. Habemus aūt traductā(ut putamus ab Ouidio)eius quādam nobilem epiſtolam:quam uerſu elegiaco ad Phaonem amaſium direxerat.

S arcari⁹cū.c.exili &.i.latino ſcribit̄:fluui⁹ē teſte Heſiodo ī theogōia:quē Ariſtarchi gloſa dicit eē ī phrygia

S arcaſmos cū.c.exili ſcribit̄:dicitur teſte Seruio ſup.ii.æneī.iocus cū amaritudine:ut Priamo inqt Pyrrhus apud Virgilium in.ii.æneidos:Referes hæc & nuntius ibis Pelidæ genitori:illi mea triſtia facta Degeneremq; neoptolemum narrare memento.

S arcophagus cū.c.exili &.th.aſpirato ſcribit̄: accipiturq; a noſtris ꝓ ſepulchro:eo quod σάρκα.i.carnem: φαγει:hoc eſt comedit.Vnde Plini⁹ ī.ii.naturalis hiſto.inquit circa aſon troadis lapis naſcitur:quo conſu/munt̄ omnia corpora:& ſacrophagus uocatur.

S ardanapalus cū unico.l.ſcribit̄:& cū accētu ſup penultīa a latinis ꝓnūtiat̄:q̄ ſane ꝓducit̄.Iuue.ī ſaty.Oīb⁹ ī terris:Et uenere & cœnis & plumis ſardanapali.Nā fuit aſſyrioꝝ rex ultim⁹:de quo Diodor⁹ hiſtoric⁹ apd̄ græcos plene ſcripſit.& Iuſtinus apud noſtros tetigit:tandē ab Artabano:q eius noīe medis præerat regno priuat⁹ē:q e mediis ſcortis ſeipm̄ in regnū iæcit.Iuſſitq; teſte Cicerone in.v.de quæſtiōib⁹tuſculanis:uerba hæc buſto ſuo inſcribi.Hæc habui quæ edi quæq; exaturata libido Hauſit:alia iacēt multa & ꝑclara relicta.

S ardanis cū unico.n.&.i.latino ſcribit̄:fuit uir lydius q Crœſo ſuadere conat⁹ē:ne perſis bellum inferret.

S ardinia cū.i.latino ſcribit̄:inſula eſt in tyrrheno mari ſita:quæ a Sarbo filio Herculis:q e libya ueniens inſu lam occupauit teſte Solino nomē ſortita fuit:a qua ſardous adiectiuū nomen deducitur.Oui.in.iiii.faſtoꝝ Sardoaq; regna ſiniſtris reſpicit a remis.

S ardis cū.i.latino ſequēte.ſ.ſcribit̄:eſtq; numeri pluralis:& teſte Priſciano ī.vii.terminat noīatiuū & accuſa/tiuū ī.is.ut.ſ.ſonū græcū ſeruet.Nā eodē Priſciano teſte apd̄ græcos ei diphthongū.finalē hꝫ:ut αι σαρδε/ισ:τασ σαρδεισ.Similiter ut dicit alpis: ſyrtis:trallis:urbs fuit ī lydia ad lat⁹ tmoli mōtis maxīe ꝑcelebris ut teſtis ē Herodot⁹li.hiſto.i.Et Plini⁹li.v.natu.hiſto.Eadē fuit olim regia Crœſi lydoꝝ regis:ut late oſten/dit præfatus Herodot⁹.Et Horatius ī.x.epiſtola.Quid concinna ſamos:quid Crœſi regia ſardis.

S ardonyx cū.y.græco ſequēte.x.ſcribit̄:lapis ē olim apud romanos ꝑcioſus.Eſtq; generis maſculini & fœmi nini.Perſi⁹:Et natalicia tandē ſardonyce.Iuue.in ſatyra Et ſpes & ratio:Ideo cōducta paulus agebat ſardo nyce.maſculini ut idem in ſatyra Credo pudiciciam:In manibus denſi radiant teſtudine tota Sardonyces: eſtque dictio compoſita ex ſardo qui lapis fuit in Sardinia primum compertus coloris rubei: & onyx qui eſt unguis: quaſi utriuſque colorem teneat.Ideo inquit Macrobius de lapidibus ſardonycē facit duo noia

ſardus & onyx:& ut dicũt habet colorẽ ſubcandidum cum rubro ac more latino dicit᷑ etiã ſardonycꝰ.Iuue.
in ſatyra Exẽplo quodcũq; malo.Arguit ipſoꝝ quos littera gẽmaq; princeps Sardonycus.

S armatæ cum.t.exili ſcribit᷑:hi populi ſunt quos græci ſauromatas uocant:ut in ea dictione uidebimus.

S arnus cũ.n.poſt.r.& non ſarrus:ut qdam uoluerũt ſcribit᷑:fluuius ẽ cãpaniæ ex ſarno mõte campaniæ ortũ
ducens iuxta oppidũ ſarni in radicibꝰ montis poſitum:primoq; magno cũ murmure montis defluit:mox in
paludes amplas deſinit:quæ graues incolis nebulas toto ãno emittũt:deinde coactus rupibꝰ ueſeuum mon
tem radit:& ab inde ꝓuo contentus curſu in tyrrhenum mare concidit.De hoc Virgilius li.æneı.vii.memi/
nit dum cãpanos deſignat populos turno fauẽtes dicens.Saraſtes populos de qua rigat æquora ſarnus. Et
teſte Seruio ſaraſtes ipſi populi ſunt a ſaryno fluuio cognominati.

S arra cũ duplicato.r.ſcribitur:& cũ dictio ſit phœnicia & nõ græca ſecũdũ.r.minime aſpirari cõſueuit:urbs
fuit in phœnicia:quæ teſte Seruio circa finẽ ſecũdi georgi.dicta fuit deinde tyrus:ſed id quoq; nomen a pi/
ſce quodam accæpit:q illic abundat:& ſar illa lingua uocatur:ex cuius ſanguine ſericum in purpuram tin/
gebatur.Ex quo adiectiuũ ſarranus deducitur:ut Virgilius in præfato loco:
Vt gemma bibat:& ſarrano dormiat oſtro.

S arpedon cũ.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑:ſuper quã habet accentũ: & declinat᷑ huius ſarpedontis:fuit teſte
Homero Iouis filius ex laodomia Bellerophontis filia. Herodotꝰ uero dixit in primo eum fuiſſe Iouis filiũ
ex Europa:ac Minois fuiſſe fratrem:ut in ea dictiõe uidimꝰ.Hic cõ rex eẽt lyciæ & in armis ſtrenuꝰ troianis
cõtra græcos fauit:& multa bellãdo ſtrenuitatis documẽta demonſtrãs:a Patroclo tãdem interimit᷑.

S ataſpis cũ.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iii.Vir magnus & diligens: quem Xerxes
ad ꝑſcrutandam libyam miſit.

S atrac cum. t.exili ſcribitur:populi ſunt græcorum in litoribus thraciæ:ut oſtendit Herodotus in ſeptimo:
hiſtoriæ libro.

S artago cũ.t.exili ſcribitur:dicit᷑ patella in qua caro frigit᷑:& a σάρξ:quæ eſt caro nomen aſſumpſit:& latine
frixoriũ ab ipſo frixationis ſono dictã uolunt.dicitur & apud illos alio uocabulo τήγανον:quod ſane uo/
cabulum ꝑ eadem re tuſci obſeruãt:dicentes teganum frictumq; apud græcos dicit᷑ τιγάνιστον. At uero
peluis a pelluendis pedibus uel manibus dicit᷑.Feſtus ſolum de pedibus dixit.Malluuiũ eodem teſte ideſt in
quo manus lauant᷑:labrum cõmune eſt quod uulgo dicit᷑ bacile.Addit Feſtus gutturnium eſſe uas:ex quo
aqua ĩ manꝰ datur:ab eo quod per oris anguſtias gutta fluat.Patellæ poſſunt etiã lances & parapſides dici
Horatius in epiſtolis:Nec modica cœnare times holus omne patella.

S atyrus cũ.t.exili &.y.græco ſcribitur:animal eſt:quod teſte Plinio in.v.naturalis hiſto.de homine nil aliud
præfert q̃ figuram:habitatq; in receſſu inſulæ canopeæ:in confinibꝰ ethiopiæ.& ut ſcribit Hieronymus in
uita Pauli:ad quem cum pergeret beatus Antonius uidit homũculum aduncis naribus & fronte cornibus
aſpera:cui extrema corporis in caprarum pedes deficiebant.Et præmiſſo ſigno crucis cum quiſnaꝫ eſſet in/
terrogaſſet Antonius:reſpondiſſe fertur mortalis ego ſum:unus ex accolis heremi:quos uano errore delu
ſa gentilitas phaunos ſatyroſq; & incubos colit.

S atyra cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:genus eſt poematis:quod quaſi ſaturam dictum nõnulli putãt.Nam
teſte Feſto ſatura genus eſt cibi ex uariis rebus conditum.Et ſubdit inde genus carminis dici in quo de mul/
tis rebus diſputatur.hæc ille.nec abſunt qui dicant a ſimilitudine ſatyrorum dictã.Nam illi leues:nudi: di/
caces:& capripedes appellant᷑:hi uero leues q de his quæ ſunt uitia in cõmuni hominum uſu deſcribũt:uel
quod facile de uitio in uitium arguẽtes labãtur.Nudi quod aperte reprænhendãt:dicaces qa impetuoſi gar
ruliq; & abũde dicant.Et qa capra uile animal eſt & turpe:& hi ſimiliter de turpibus & rebus uilibꝰ:hoc eſt
uitioſis ſcribere conſueuerũt capripedes ſunt appellati.nam nõ ita eleuatur carmen ſatyricum aut augeſcit
nec talem habet tubam:qualẽ heroicum ip̃m habet:nec unam eandẽq; materiã continuat:ſed ĩ multas ſcin/
ditur:ac in fine ſæpenumero langueſcit:pluſq; habet deinde grauitatis atq; difficultatis:q̃ carmen elegia/
cum.Habet etiã quãdam miram rerum uariarũ ſuauitatem:doctrinam:atq; copiam ſub illa obſcuritate la/
tentem:& ſic mordax eſt dicax:nudum:petulcum:ferox:de una re in alteram more ſatyrorũ aĩalium tranſi/
liens.Sane ip̃a ſatyra ut dixit Quintilianus tota noſtra eſt:hoc ẽ non a græcis cõſueta niſi in modum comœ
diæ antiquæ:ut uidimus in dictione comœdia:& in dictione prologus.Primus apud latinos inſignem lau/
dem adeptus ẽ Lucilius.Sed purus magis ac terſior Quintiliani iudicio fuit Horatiꝰ.Perſius uero ut nobis
uidetur obſcurus fuit & preſſus:eius tamen labor(ut dixit Quintilianus)fuit præcipuus: & multum ueræ
gloriæ:quãuis in uno libro promeruit.Ideo dicebat Martialis ad Pudentem in epigrammatibus.
Sæpius in libro numeratur perſius uno.
Quam leuis in tota marſus amazonide.Sed ut mihi uidetur lepidiſſimꝰ inter cæteros eſt Iuue.de quo Quĩ/
tilianus intellexit de ſatyricis loquẽs cum ait:Sunt clari hodie:& qui olim noĩabuntur.

S atrapa cũ.t.exili ſcribit᷑:dictio eſt perſica:quæ apud nos præfectum indicat.

S atagytæ abſq; abliqua aſpiratione & cum.y.græco ſcribitur:fuerunt teſte Herodoto libro hiſtoriaruꝫ.iiii.
populi in aſia ſcythica.

S auromatæ cũ.t.exili ſcribit̃:ſunt teſte Herodoto li.hiſto.iiii.populi q ex ꝓfundo paludis mæotidos īcipiẽtes:regionẽ uerſus boreã itinere dieꝝ qndecĩ incolunt exilẽ qdẽ ac tenuem.Sed fœlicibus & ĩfœlicibus arboribus referta.hos dixit Plinius in.vi.naturalis hiſto.eſſe medorũ ſobolẽ:& prius li.iiii.dixerat ſauromatas ſcytharum gentes græci uocant:quas ſarmatas romani dicũt.Et Florus in.iiii.ſarmatæ inquit: nihil præter niues raraſq; ſiluas habent:quib⁹ẽ tanta barbaries:ꝙ pacẽ non intelligant.Ideo hos p Lentulum ꝓhibere danubio ſatis Auguſto fuit.De quib⁹etiam Seneca in tragœdia furentis Herculis ait:
Illic dura carent æquora fluctibus:
Et qua plena rates carbaſa tenderent:
Intonſis teritur ſemita ſarmatis.
S aulius cum.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.iiii.rex ſcytharum:& pater Indathyrſi:ut in ea dictione uidimus.
S aurus cum.au.diphthongo ſcribitur:dicit̃a noſtris lacertus.Fuit etiam teſte Plinio in.xxxvi.hiſtoriæ natu. ꝓprium nomen ſculptoris eximii.
S atniois cũ.t.exili ſequente.n.conſonante &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Orpheo fluui⁹phrygiæ.
S cæna cum.c.exili &.æ.diphthongo teſte Priſciano ſcribit̃:hocq; ex antiquorum cõſuetudine magna: q̃; ex uera orthographia obſeruari dixit.Nam cũ dictio ſit græca:nec apud græcos diphthongũ habeat:abſque diphthongo etiã apud nos tranſferri debuit:dicit̃enim græce σκηνή.Sed iam certa ẽ & approbata cõſuetudo ex antiquiſſimis marmorũ inſcriptionib⁹& claris auctorib⁹:quæ p diphthongũ illaȝ ſcribi demõſtrãt Varro tamen dixit ſuper hac dictione uariã fuiſſe ueterum opinionem. Aliis.ſ.p.e.exile ſicut apud græcos ſcribendũ aſſeuerantib⁹:aliis in ſignum ꝓductiõis p.æ.eſſe notandũ.Et hanc ultimaȝ opinionem ex eadem cã cõfirmauit Apulegius grãmatic⁹:ut uidimus in dictõne æthica:atq; in dictõne cæra.& traducit̃ a noſtris ſcæna.i.iumbratio.Nã teſte Seruio & Caſſiodo.a ruſticis primũ inũbratõis cã cõperta fuit:ubi pri⁹ carmĩa incõdita ſæpi⁹decãtabãt:Quare & a nõnullis tabernaculũ traductũ fuit.Vnde & ſcænophegia tabernaculorum feſta ducta ſunt.Verũ eodem Caſſiodoro teſte cũ in urbes deducta fuit ſcæna redactũ ẽ nomen ad eã ptem theatri:quæ ab uno eius cornu ad aliud ducebat̃.Nam ut uidebimus in dictõe theatrũ:cõſtruebatur ipm theatrũ in formã ſemicycli.Et illa ſcæna dicebat̃:quæ ab uno illius cornu in aliud cornu cũ copertura ducebat̃.Et teſte Seruio in.iii.geor.Apud maiores theatri gradus tantũ fuerũt:& ſcæna de lignis ad tẽpus fiebat.Vnde ut ait pmanſit cõſuetudo:ut cõponant̃pægmata a ludorũ theatralium editorib⁹.hæc ille.Scæna autẽ quæ fiebat:aut uerſilis:ut ductilis erat.Verſilis tũc erat cũ ſubito tota machinis qbuſdã cõuertebatur:& aliam picturæ faciem oſtendebat.Ductilis tunc cum tractis tabulatis hac atq; illac ſpẽs picturæ nudabat̃interior. Quod perite utrũq; tetigit Virgilius cum ait: Vel ſcæna ut uerſis diſcedat frontibus:ſingula ſingulis complectens ſermonibus.
S cænitæ quia teſte Solino a ſcæna dicunt̃:cũ.c.exili &.æ.diphthongo ſcribit̃:populi ſunt nobiles arabiæ habitantes montẽ caſſitũ:q ſcænitæ cãm nominis ĩducũt:quod tẽtoriis ſuccedũt:nec altas domos habent.
S cæa porta troiana cum.c.exili &.æ.diphthongo ſcribitur:ut oſtendit Homerus libro tertio iliados:ubi ait ὅτι σκαιαὶ πύλαι ἦσαν.
S camander cum.c.exili ſcribitur:fluui⁹ẽ troiæ ex ida deſcẽdẽs:quẽ Heſiodus θεῖον σκάμανδρον:hoc ẽ diuinum ſcamandrũ uocauit.hunc ex noſtris plures xanthum fuiſſe dixerunt.
S camandrius cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit filii Hectoris & Andromachæ nomen: quod illi teſte Homero in.vi.iliados:primo pater impoſuerat.Sed ut ait cum cæteri Aſtyanactem uocare maluerunt. Quod ſolus illius pater urbem tutaretur:ut uidimus in dictione Aſtyanactes.
S camonea cum.c.exili ſcribitur:frutex eſt teſte Diaſcoride ex una radice uirgas plures efferens:cuius ſuccus ualet in medicinis.
S capha cum.c.exili &.ph.aſpirato ſcribitur:eſt nauicula in ligno cauata:& a σκάπτω:quod eſt cauo deducitur.Vnde & a multis foſſura:alueus & linter traducitur.Aphricanus iuriſcõſultus de euictõne ſcapha inquit per ſe parua nauicula eſt.
S caphium cum.c.exili ſcribit̃:uas ẽ concauũ in qͦ cacari conſueuerat.Vlpianus iuriſcõſultus de auro & argento legato.Scaphia habita uentris cã non puto argento legato contineri. Quare loquens Iuuc. de mulieribus quæ romæ luctabant̃ dixit in ſatyra Credo pudiciciam:Et ride poſitis ſcaphium cũ ſumitur armis. Martialis ſimiliter in.xi.Te potare decet gẽma q mẽtora frãgis In ſcaphium mœcchæ ſardanapale tuæ. Plautus in bacchidibus ꝓ galea ſcaphium ꝓ inſigni ſit corona plectilis.
S carus cum.c.exili ſcribitur:piſcis eſt teſte Columella libro nono:de agricultura:qui totius aſiæ græciæ litore ſicilia tenus frequentiſſimus exit.Nunq̃ in liguſticum nec per gallias enauit ad ibericum mare. Itaq; ne ſi capti quidem perferantur in noſtra uiuaria diuturni queunt poſſideri.Et Quintilianus in quĩto:nec helorum noſtro mari nec ſcatum ducas.Vnde teſte Macrobio libro.iii.ſaturnali:Adeo ignotus italicis litoribus erat:ut nec nomen latinum eius piſcis habeamus.
S captẽſula abſq; aliqua aſpiratione:& cũ.p.ante.t.ſcribitur:locus eſt teſte Feſto in macedonia: ubi argẽtum

effodit̃:dictꝰ a ſcappo uerbo græco:qđ ẽ effodio. Vnde Lucretiꝰ:Quales ſcaptẽſula ſubter odores emittit.

S ceptrum abſq; aliqua aſpiratione uel diphthõgo ſcribit̃:uirga erat qua reges in ſimilitudinẽ Iouis utebantur:cum teſte Seruio ſuper.xii.æneidos:ipſiꝰ Iouis ſit ꝓprium.hoc & ad fœdera ſemper adhiberi conſueuerat.unde in fœdere Aeneæ & Latini ait ipe Latinus apud Virgilium præfato loco: Vt ſceptrum hoc dextra ſceptrum.nã forte gerebat nunq̃ fronde leui fundet uirgulta.& reliqua.cuius cãm dixit idem Seruius:qui maiores ſemper in fœdere ſimulachrum Iouis adhibebant̃:quod cum tedioſum eſſet præcipue quãdo fiebant:cum longe poſitis gentibus fœdera inuentum ẽ:ut ſceptrũ tenẽtes q̃ſi imaginem ſimulachri redderẽt Iouis:cuiꝰ ꝓprium ẽ ſceptrum.Iuppiter enĩ & non detinens ſceptrum pater ẽ patratꝰ:ſed ille quaſi pater.

S chema cum.ch.aſpirato ſcribit̃:dici poteſt latine figura ſiue cultus.

S cheſis cũ.ch.aſpirato ſcribit̃:& dici põt habitudo:ut nominũ quoq; cũ multitudo incõiũctoꝝ nominum quodam ambitu copulat̃ iuxta id Nubila:nix:grandoq;:ꝓcellæ:fulmina:uenti.

S cyla cũ.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribitur:ſignificat apud græcos id quod dicimꝰ ſpolia:uel manubiæ tantum in plurali:at in ſingulari nomen fuit uiri ꝓpriũ:q teſte Herodoto libro hiſto.iiii. filius fuit Ariapithis ſcytharum regis cui in regno ſucceſſit.

S cylus eodem modo ut ſuperior dictio ſcribit̃:fuit frater Dipeli:de qbꝰ in dictione Dipelus uidimus.

S cylurus cũ.c.exili &.i.latino ſcribit̃:nomen fuit uiri ꝓpriũ:qui teſte Plutarcho.lxxx.filios maſculos habuit.

S cylla cum.c.exili &.y.græco & duplicato.l.ſcribit̃:nomen fuit duarum maxime mulierũ:de qbꝰ poetæ memorant. Vna fuit Niſi megarenſium regis filia:de qua Ouidius in.ix.metamorpho.omnia ptractauit. Nã cum eius patriam Minois obſideret:& ſtatutum fatis ẽet urbem capi nõ poſſe:quouſq; pater Niſus purpuream quam habebat comã conſeruaret.Illa amore Minois capta:capillum patri abſcidit: & ſic patriã ac patrem ꝑdidit.Sed a Minoe deinde ſpreta:lamentabilibꝰ queſtibꝰ deficiens in auem ſui nominis uerſa ẽ. De qua etiam idem Ouidiꝰ de arte amandi li.i.dixit:Filia purpureos niſi furata capillos:Puppe cadẽs nauis facta refert̃ auis. Altera teſte Seruio ſuper.iii.ænei.& ĩ bucolico:fuit Phorci filia:ex Cretaria nympha: de qua Ouidius in.xiiii.metamorphoſe.omnia expreſſit.Nam cum deus marinus Glaucus hanc ardenter amaret: a qua ipe ſpernebatur. Et Circe Glaucum ipm mirum in modum amaret.ſuadebat Glauco Circe:ut ſpernentem Scyllam ſperneret:& ſe amantem amaret. Cui prius inquit Glaucus:naſcentur in æquore frondes. Et in ſummis naſcentur montibus algæ Soſpite q̃ Scylla noſtri mutentur amores. Et quo irata Circe nec uolens amatum lædere contra Scyllam ipam incanduit: quæ ſibi præferebat̃. Et quod fontem in quo Scylla ipſa lauari conſueuerat:ueneficiis potẽtiſſimis uitiauit:adeo ut cum fontem ĩtrauit:canes terribiles iuxta inguina ſua conſpiceret: q monſtruoſis latratibꝰ ipſam deterrebant.Quibꝰ ipſa exterrita præcipitẽ ſe mari dedit:quã ut ait Virgi.in.iii.ænei.Cæcis cohibet ſpelũca latebris Ora exertãtem:& naues in ſaxa trahentẽ Vnde & Oui.li.i.de arte inquit:Altera ſcylla maris monſtrum medicamine circes.Pube premit rapidos inguinibuſq; canes.huiꝰ formam depingens Virgi.in eodem libro.iii.ænei.inquit:

Prima hominis facies:& pulchro pectore uirgo
Pube tenus:poſtrema immani corpore piſtris.
Delphinum caudas utero cõmiſſa lupoꝝ.

Saluſtius uero cõcordans cũ Plinio li.iii.hiſtoriæ naturalis dixit ĩ ſicilia eſſe ſaxum ingens humanam habẽs effigiẽ in pte ſuperiori:in ĩferiori uero plures habere dixerũt recẽtos ſcopulos ſub radicibus cauernoſos.Inter quos dum æſtuoſũ mare intrat:ab eiſdem refractũ tumultuando repræſentat latratũ canum & ululantes lupos.

S cylaceum cũ.c.exili utrobiq;:&.y.græco atq; unico.l.&.e.ſine diphthongo ſcribit̃:fuit oppidũ ab atheniẽſibus ĩ ſcylacea regiõe;quæ ẽ in ultimo Italiæ cõſtructũ:ut dixit Solinꝰ in litore ſinꝰ ſcylacei:ut oſtẽdit Ptholemæus in geographia.de quo Virgi.circa fiñe libri.iii.ænei.Caulonîſq; arces & nauifragũ ſcylaceum.

S ciopodes cũ.c.exili &.i.latino ſcribit̃:fuerũt hoĩes qdam monſtruoſi in deſertis indiæ:q teſte Plinio li. vii. naturalis hiſto.in maiori æſtu humi iacentes reſupini:umbra ſe pedũ ꝓtegebãt.Et cõponit̃ dictio ex σκιά: quæ eſt umbra:& πόδες pedes.

S cyphus cum.c.exili &.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Macrobio Herculis poculũ ut liberi patris cantharus ẽ. & aliud uas quod abſq;.ſ.dicit̃ cyphus:de quo in ſua dictione uidimus.

S cyrus cum.c.exili &.y.græco ſcribit̃:inſula eſt in mari ægæo una ex cycladibꝰ:& Lycomedis regis patria:in qua Achilles ſub puellari habitu adoleuit:atq; eius regis filiã Deidamiã grauidauit:quæ ab ĩſula & ipa ſcyrias nunq̃ nominat̃.Ouidius in.i.de arte amandi.Scyrias æmonio uicta puella uiro.

S cyronia ſaxa eodẽ mõ ſcribit̃.Nã ſaxa ꝓpinqua ſunt athenis ſex milibꝰ paſſuũ porrecta in memoriã ultoris Theſei.E quibꝰ Ino cũ Palæmone filio in ꝓfunda ſe præcipitẽ iaculata auxit mari nomen.

S cytha prima cũ.c.exili &.y.græco:ſequens cũ.th.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Herodoto libro hiſto.iii.Herculis filia a qua ſcythiam dictam putat.

S cythia prima cum.c.exili &.y.græco:ſequens cũ.th.aſpirato ſcribit̃ &.i.latio:regio eſt ſeptẽtrionalis: quæ diuidit̃ a fluuio tanais:& ps qdem una remanet in europa:altera uero in aſiam ꝓtendit̃.Et quæ ẽ in europa ad thraciam terminat̃:paucaq; gignit aĩalia.Et teſte Plinio in.viii.naturalis hiſto.a fulmine ẽ imunis. Quæ

uero in

uero in aſia ad orientem uergens diuerſas continet gentes:de quarum moribus dixit elegantiſſime Iuſtinꝰ in primo ſuorum epitomatum. Vniuerſaliter aũt oẽs ſcythicæ gẽtes teſte Herodoto li.hiſto.iii.arcubꝰ ſunt equitantes:non ex aratro ſed ex feris:quas uenant᷑ uitam ducentes.

S chiſma cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris ſciſſura:& deriuat᷑ a σχίζω:qđ eſt ſcindo

S choenos cum.ch.aſpirato &.œ.diphth.ſcribit᷑:dicitur latine funis:quo nomine dicta fuit ciuitas una boetiarũ:de qua meminit Homerꝰ ĩ.i.iliados.Et ſic quoq; teſte Ariſtarcho cognomĩata a Schœno patre Atlãtis

S chœnobates prima cum.ch.aſpirato &.œ.diphtgongo ultima cũ.t.exili ſcribitur:dici poteſt latine funiãbulus.Nam componit᷑ ex ſchœnos qui eſt funis:& bates ambulans:qua dictione utitur Iuuenalis in.iii.ſatyra:cum de græculis loquitur.

S chola cum.ch.aſpirato ſcribit᷑:& dicit᷑ a σχολάζω uerbo græco: quod eſt uaco:quia teſte Feſto cæteris rebus omiſſis uacare liberalibus ſtudiis pueri debent.

S copas cũ.c.exili ſcribitur:fuit ſculptor marmorarius.Cuius opera ubi romæ habeantur:& quæ fuerint rettulit late Plinius in.xxxvi.naturalis hiſtoriæ.

S combrus cũ.c.exili ſcribitur:genus eſt uilis piſcis:ideo frequẽter ſaliuntur hi piſces.

S corpius & ſcorpio cum.c.exili ſcribit᷑:uermis eſt ferens in cauda mortale uenenum.

S copulus cũ.c.exili ſcribit᷑:ſed a græcis dicitur ſcopelos cũ.e.in penultima:quã nos in.u.noſtrum cõuertimꝰ.

S cotonia abſq; aliqua aſpiratione:&.i.latino ſcribit᷑:dici põt obtenebratio. Nam infirmitas eſt tenebroſitatem inducẽs:& deducitur a σκοτοῦμαι uerbo:quod apud nos eſt uertiginor.Vnde & deducit᷑ σκότοσ: quod eſt tenebræ.

S cutulata abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑.Et ut qdam uolunt græca eſt dictio deducta a ϛκυτεύω:quod eſt ſuo:ita ut ſcutulata ueſtis ſit undiq; ſuta:quæ mulieribꝰ permaxime cõueniebat.Ego cũ id nunq̃ apud græcos compererim:magis latinũ puto:& ex eo potiſſimum:quod dicit Pli.li.viii.naturalis hiſto.duʒ de generibus lanæ & ueſtium pertractat: Scutulis diuidere ueſtes gallia docuit.Iuxta quem ſenſum dixiſſe uidet᷑ Iuuena.in.ii.ſatyra cum ait:Cærulea indutus ſcutulata:& galbana raſa.Nam ſcutuʒ & ſcuta rotũdam formã indicat:& inde ſcutula diminutiuũ pro ſcutella ſumitur:ut Lucilius teſte Priſciano circa finem tertii: dũ de diminutiuis tractat dixit libro.v.Scutulam ligneolam in cerebro infixit.Martialis etiã in.xi.Sic iplet gabatas parapſideſq; & leues ſcutulas cauaſq; lãces.Et inde hæc ſcutulata ueſtis ſcutulis diſtincta. Galbana uero genus ueſtis ſimiliter dicũt mulieribus aptum:quæ græce γαλβάνη uocatur.

S ebennyticum cum duplicato.n.ſequente.y.græco:penultima cum.t.exili &.i.latino ultima cuʒ.c.exili ſcribitur:nomen eſt unius ex hoſtiis nili:quod teſte Herodoto libro hiſto.ii.in duo alia diuiditur ſcilicet in ſaiticum:& mendeſium.

S eleucus cum.c.exili ſcribit᷑:fuit unus ex principibus Alexandri:q poſt Alexandri mortem:primus ĩ ſyria regnauit:de quo Appianus clariſſimꝰ hiſtoricus græcus libro de bello ſyrico:ſic inquit:Seleucum audio:cum Alexandri camillus adhuc eſſet ꝑ longum tẽpus equitanti pedes aſtitiſſe:cumq; ex labore deficeret appræhenſa equi cauda inſequi ꝑſeueraſſe: caſu uero extremam aciem regii teli frontem eiꝰ ꝑſtrinxiſſe : ſtatimque cruore effuſo Alexandrũ cũ tenta careret diademate ꝓprio obligaſſe uulnus:diadema ex cruore fœdatum eſſe.Ob hæc Ariſtandrũ uatẽ inſpecto eo prædixiſſe ferũt regem illũ futurũ qdem:uerum cum maximo labore regnaturũ.Sic ille per.xl.regnauit ãnos cõputatis his qbꝰ ſatrapes habitus eſt. Cæterũ iugi labore: ut octogenarius adhuc bellũ gereret:& depugnans extinctus ſit.Et ut idem auctor ꝓſequit᷑ defuncto Seleuco q deinceps ab illo ſyriæ regnum ſuſcæperunt hi fere habent᷑ Antiochus primus:q nouercaʒ fert᷑ duxiſſe:& Sotheris cognomẽ habuit.Nam ut idem auctor in eodẽ uolumine late prius oſtenderat.Stratonicẽ Seleuci uxorem Antiochi nouercam & iam pueruʒ Seleuco enixam Antiochus ipẽ adoleſcens miſere deperibat: uerum paſſionẽ comprimẽs non palam cuiq̃ facere audebat:tantum morbo indulgens ultro mortẽ appetebat.Sed tãdem Eraſiſtratus medicus re cognita ad Seleucum inquit.filius tuꝰ inſanabili morbo corripit᷑. Ad clamitãtẽ regem addidi Eraſiſtratꝰ paſſio hæc amor ẽ:& qdẽ mulieris quam cõſequi haud potis ẽ.admiratꝰ Seleucꝰ:nõne uniuerſæ inquit aſiæ iperito & ꝓ ſupſtite filio oĩa dare poſſuʒ?ſolum quæ mulier hæc eẽt efflagitabat.Cui Eraſiſtratus meam inquit uxorem deperit:tum rex miris pollicitationibꝰ rogabat:ut illam in cõiugium filio daret:cui tãtum regnum debebat᷑.Cui reſpondens Eraſiſtratus:an tu inquit q̃q̃ eiꝰ parẽs ſi uxorem tuã cuperet Antiochus illam ultro daturus eſſes? tum Seleucus deos oẽs ꝑſancte deierans ſponte ac læte daturum obtulit.Quod cum non ficte regem effari Eraſiſtratus cognouiſſet: paſſionẽ oẽm filii detegit:& queãdmodum id depræhendiſſet enuntiat Seleucus gaudio elatus unicũ opus ſupereſſe ſibi arbitratus eſt:quo pacto id filio ꝑſuadendum eſſet:quo pacto & uxori:ſed tandẽ uoti cõpos coacto exercitu rẽ pandit:ei filio uxorem cõiugem dedit:quod magnificũ & regale ab omnibus exiſtimatũ fuit:ac magnificẽtius qddam & ſapientius adoleſcentis amor:atq; ad amorem eius inſignis moderatio. Ex huius igitur Antiochi & nouercæ cõiugio natus eſt alter Antiochus:cui etiã dei cognomẽ affuit a mileſiis primũ inditũ:qđ Timarchum eorum tyrãnum expuliſſet:huic Antiocho pharmaco interempto Seleucus filius ex Laodice i regno ſucceſſit Callinicus cognominatus.Seleuco aũt ipſi filii duo affuere ætate adulti: Seleucus.ſ. & An-

tiochus.Seleucus ex mala ualitudine cum iam duobus ānis regnaſſet:per Pharmachum ſublatus:cui frater Antiochus ſuccedens magnus cognominat⁹ē.Hic bellum cum romanis geſſit:ac ſeptem & triginta ānis regnū tenuit.habuitq; filium ſeleucum & antiochum.Sed facta cum romanis pace miſſus fuit Antiochus obſes romam:& mortuo patre ſucceſſit Seleuchus:q dato romanis Demetrio filio fratrem antiochū liberauit is cum in patriam reuerteret̄:& iam athenis ꝓpinquus eſſet Seleucus ex inſidiis Heliodori cuiuſdaꝫ ex ſuis interficit̄:quem ſuſcipere regnū conantē Eumenēs & Attalus ui pepulere:antiocho in regeꝫ ſubſtituto: cui blandiebant̄ maxime.Huic filius Antiochus nouē ānos habēs ſucceſſit in regno: quem ob patris uirtutem Syrii Eupatrū cognominauerūt:quē Lyſias aluit:& Demetrius obſes clanculū e roma diffugiens:& a ſyriis grate ſuſceptus: Lyſiam pariter & pueruꝫ Antiochū interemit:& ipſe regno præfuit:q a babylonis Sother eſt cognominat⁹.Poſt quē ex eodē genere multi fuerunt principes & tpe perbreues:fuitq; belluꝫ mithridaticum:& ſyria in romanorum poteſtatem uenit.

S elymbria ſecūda cum.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur: ciuitas eſt teſte Herodoto libro hiſto.vi.i ꝓpontide propinqua byzantio.

S emiramis cum.i.latino utrobiq; ſcribit̄:fuit aſſyriorum regina:& Nini regis uxor:hæc mortuo marito: nō eſt auſa tradere imperiū filio impuberi derelicto:nec ipa palaꝫ tractare timēs illos non eſſe fœminæ parituros.Quare teſte Iuſtino in primo ſimulat ſe filiū eſſe.Nini:& pueruꝫ ꝓ fœmina:hoc ē ipa Semiramide oſtēdebat:ſicq; ſexum mētita magnas res geſſit:quarū amplitudine ubi inuidiam ſuperatam putat: quæ ſit: & quē ſimulaſſet fatetur.Quod nec illi dignitatē ademit:ſed admirationē auxit:quod mulier nō fœminas mō uirtute:ſed etiam uiros anteiret.hæc ut græci ſcriptores & latini illos ſequētes ferūt: babylonem condidit. Sed hos redarguit Ioſephus diligentiſſimus hiſtoriarū ſcriptor libro ad Appionē alexandrinum grāmaticum primo inducens Beroſi chaldæi auctoritatē antiquiſſimi & ueriſſimi ſcriptoris:q manifeſtiſſime oſtēdit urbem primo ampliatam & exornatā:ac muro cinctā fuiſſe a Nabuchdenoſor rege lōge ante Semiramidē. Sed hæc ut idem refert Iuſtinus:non cōtenta acqſitos a uiro regni terminos tueri:æthiopiam quoq; īperio adiæcit:indis bellum intulit:quo præter illam & Alexandrū magnum nemo intrauit. Et ut refert Valerius Maximus de ira & odio:dum die quadā circa cultū ſui corporis occupata eſſet:& nuntiaret̄ illi babylonem defeciſſe:ſoluta adhuc altera pte crinium ꝓtinus ad eam expugnādam cucurrit:nec prius decorem capillorum redægit in ordinem:q̄ tātam urbē in ſuā poteſtatē reſtituit.Quare merito a Iuuenale redargui potuit Otho romanorū imperator:q dum romanis uiris oīm uariorū grauiſſimis & fortiſſimis imperitare certaret:ſpeculum in ciuili bello cōtra Vitellium deferebat:quo ſeipm armatum uidebat:an decēter cōptus eēt: cum iā tolli uexilla iuberet.Quod neq; in aſſyrio pharetrata Semiramis orbe Mæſta:nec actiaca fecit Cleopatra carina.Verum cū Semiramis in prœliis ſemper & ſanguīe uerſaret̄:a ſtupris nunq̄ ceſſauit. Immo teſte Plinio in.viii.naturalis hiſto.Equū fuiſſe amatum a ſemiramide uſq; in coitum Iuba auctor eſt. nec erubuit filio cōmiſceri.Alios uero flagitioſe cōcæptos expoſuit impie:quib⁹reb⁹cognitis ac diuulgatis:ut eius infamia tolleretur p legem ſtatuit:ut inter parentes ac filios nulla delata reuerentia:ut cuiq; libitum eēt liber concubitus fieret.Iuſtinus uero non cōſueuiſſe illam cū filio cōcubitum dixit:ſed ad extremum ait cum filii concubitum petiiſſet: ab eodem interfecta eſt:duos & quadraginta annos poſt Ninum regno potita Diodorus uero ſiculus alia & auerſa his etiam ſcribit.

S epia cum.i.latino ſcribitur:ſcopulus ē teſte Herodoto diuerſis ī locis:quē iuxta litora atheniēſium eē oſtēdit.Eſt etiam genus piſcis:de quo ſatis Plinius eſt locutus.

S erbonis cū.i.latino ſcribit̄.Eſt teſte Herodoto in.ii.palus:iuxta quam eſt mons caſius.

S eres cum.e.abſq; diphthongo & unico.r.ſcribit̄:ſunt Solino teſte in collectaneis:& Plinio in.vi.naturis hiſtoriæ:populi aſiæ ſcythicæ mites & quietiſſimi inter ſe.Reliquorum mortaliū cœtus fugiunt adeo q̄ cæterarum gētium cōmercia abnuant.arbores apud hos non ſolum folia ſed lanam etiā ꝓferunt:quæ ab eis denominata ſericum appellatur.Vnde Seneca in hippolyto:

Procul ſit muricis tyrii robur:q̄ fila ramis ultimi ſeres legūt. Et Virgi.in.i.georgi. Velleraq; ut foliis depectunt tenuia ſeres.Et ut dixit Plinius Primū eorum flumen ꝓſitharas:ꝓximum cambri:tertium lanos:a quo ꝓmontorium.Et ſubdit Solinus in ripis cambris ſine interprete depoſita rerum precia oculis æſtimātes:ſua tradunt aliena non emunt.Quare debet intelligi eos non egredi terminos ſuæ gentis.Vnde ideſt:Ignoti facie ſed noti uellere ſeres.horū nomen teſte eodem Plinio latine ſiluarum nobiles ſonat.

S ermyle cū.y.græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto ciuitas in ſithonia:ut in ea dictione uidebimus.

S eriphius cum.i.latino utrobiq; ſcribit̄:a ſeripho inſula.

S erpillus cū.i.latino & duplicato.l.ſcribit̄:herba eſt puorum foliorū capillis p herbam ſerpentibus:unde nomen accæpit:ut in primo horum cōmētariorum libro uidimus:

S eſoſtris cū.t.exili &.i.latino ſequente.s.deſinit:fuit teſte Herodoto li.hiſto.ii.rex ægyptii.Idē referente Plinio in.vi.naturalis hiſto.conatus eſt nauigabilē alueuꝫ ex rubro mari in nilum ꝓducere:qua pte ad peluſiū decurrit ſeptuaginta duob⁹milib⁹paſſuū interuallo.Mox Darius rex perſarum idem excogitauit.Deinde Ptholemæus ſequens q eduxit foſſam latitudine pedū centū:altitudine triginta:longitudine trigitaſeptem

milium paſſuum uſq; ad fontes amaros:ultra deterruit iundationis metꝰ excelſiore tribꝰ cubitis rubro mari comperto:ꝙ terra ægyptii.& ſubdit:Aliqui non eam afferunt cām.Sed immiſſo mari corrūperetur aqua nili:quæ ſola potus præbet.

Setinum cū.t.exili &.i.latino ſcribit̄:uinum eſt ſic quoq; cognominatū ab agro eius nominis ubi naſcit̄: qui teſte Plinio libro.iii.naturalis hiſto.eſt in campania.

Syagros cum.y.græco ſcribitur:a noſtris aper cognominatur. Nam quod apud græcos σῦσ:apud nos ſus dicitur:& αγροσ ferus.

Sybaris prima cū.y.græco:ultima cū.i.latino ſcribit̄:fuit oppidū antiquiſſimum.xii.milibus paſſuū ab urbe diſtans.Quin & aliud teſte Herodoto li.hiſto.v.crotonæ ꝓpinquū eſt:& eodeꝫ nomine fluuius in calabrya crathi fluuio ꝓpinquus.Item nomē iuuenis cuiuſdam apud Horatiū in primo carminū:Lydia dic per oēs te deos oro ſybarim cur ꝓperes amando ꝑdere.

Sibylla prima cū.i.latino:ſequēs cū.y.græco:qn & duplicato.l.ſcribit̄.Nomen eſt non ꝓpriū mulieris:ſꝫ officii.Nam ςιοῦσ dæos æoles uocant:βουλὴ uero ſentētia eſt ſeu cōſilium:ex qbus id nomen cōponunt. Ita ut ſibyllas.i.dei ſentētias:antiqui noſtri uaticinatrices mulieres dixerunt:quas deceꝫ fuiſſe memorat Varro in libris rerū diuinaꝝ:quos ad.C.Cæſarem pontificē Maxi.ſcripſit:eaſq; oēs ut rettulit Lactantius enumerauit ſub auctoribus: q de ſingulis ſcriptitauerūt. Primā fuiſſe dixit de ꝑſis:cuius mentionē fecit Nicanor q res geſtas Alexandri macedonis ſcripſit.Secūdam libycam:Cuius meminit Euripides ī lamiæ ꝓlogo.Tertiam delphicam:de qua Chryſipppus loquit̄ in eo libro:quē de diuinatione compoſuit.Quartā cymeam ī Italia:quā Neuius in libro belli punici Piſo in ānalibus nominat. Quintam erythream:quaꝫ Apollodorus erythreus ſuā affirmat eſſe ciuē.Eāq; graiis ilion petētibus uaticinatā:& perituram eſſe troiā.Et Homerum mendacia ſcripturū.Sextam ſamiā.De qua ſcribit Eratoſthenes in ātiqͥs ānalibus ſamioꝝ repperiſſe ſe ſcriptum.Septimā Cumanā nomine amaltheam:quæ ab aliis Erophile uel Demophile nominat̄. Eāq; nouem libros attuliſſe ad regē Tarqniū Priſcum:ac pro his trecentos philippos poſtulaſſe.Regēq; aſpernatū precii magnitudinē deriſiſſe mulieris inſaniā illam in conſpectu regis tres combuſſiſſe:ac ꝓ reliquis idem ꝑciū popoſciſſe.Tarquiniū multo magis inſanire mulierē putauiſſe:quæ denuo tribus aliis exuſtis: cū in eodem precio perſeueraſſet:motū eſſe regem ac reſiduos trecentis aureis emiſſe.Quoꝝ poſtea numerus ſit auctus capitolio refecto:quod ex oībus ciuitatibus & italicis & græcis præcipueq; erythreis coacti allatiq; ſunt romani.Cuiuſq; ſibyllæ nomine fuerūt.Octauam holleſpontiā: in agro troiano natam uico marmeſſo circa oppidū gergitheum:quam ſcripſit Heraclites ponticus: Solonis & Cyri fuiſſe tēporibus.Nonā phrygiam quæ uaticinata ſit Ancyræ.Decimā tyburtē uel tyburtinam nomine Albuneā:quæ tybure colitur.ut dæa iuxta ripas amnis amœnis.Cuius in gurgite ſimulachrū eius inuentū eſſe dicit̄ tenens in manu librūm.

Sycābri prima cū.y.græco:ſequēs cū.c.exili ſcribit̄.Sed apud græcos prima diphthongum habet ου:a qua nos.o.abicimꝰ& retinemꝰ.v.populi ſunt germaniæ.De qbꝰ Marti.i.i.Crinibꝰ ī nodū tortis uenere ſycābri.

Sicani prima cū.i.latino:ſequens cū.c.exili ſcribit̄:fuerunt ſecūdū nōnullorum opinionem populi hiſpaniæ a fluuio ſicoride cognominati. Vnde & Lucanus inquit:Heſperios inter ſicoris non ultimus amnis.Hi duce Sicelo ad Italiaꝫ ueniſſe dicunt̄: eāq; tenuiſſe excluſis ab originibus.Mox ipi pulſi ab illis:quos ante pupulerant:inſulam uicinā Italiæ occupauerūt.Eāq; ſicaniā qdem a gentis cognomine:ſiceliā uero a nomine ducis uocitauerūt. Et inde quoq; Italum regem ueniſſe:a quo Italiā cognominatam fuiſſe dixerunt.

Sicilia cū.i.latino utrobiq; &.c.exili ſcribit̄:inſula eſt ad ultimū Italiæ:quam græci ſiceliam:uidelicet ſecūdā cū.e.uocali ſcribētes dicunt:quod latini in.i.cōuerterūt.Hæc ut Plinius in.iii.naturalis hiſto.& alii fere oēs putauerūt hiſtorici:olim Italiæ cōiuncta fuit:ſed terræmotu agēte ſeu alia quauis ruina diuiſa ea ps fuit ab Italia:undis intermediis ſine requie fluctuantibus. Vnde & Virgilius in.iii.æneí.ait:

Hæc loca in quondam & uaſta cōuulſa ruina:
Tantum æui longinqua ualet mutare uetuſtas.
Diſſiluiſſe ferunt:cū ꝓtinus utraq; tellus

Vna foret.& reliqua:quæ ꝓſequit̄.Idem Lucanus in.iii.cōfirmauit.Hanc ſiciliæ inſulam pulchritudine deſcripſit Thucydides de bello pelopōneſiaco libro.Cuius formā ut ſummatim dicamus triangularē poſuit qn & ipſos angulos totidē ꝓmontoria in extremitatibus ſuis cōficere dixit.E qbus ipa a poetis trinacria dicta fuit.Horum qdem unus in meridiē uergit:& pachynus dicit̄.Alius uero ad ſeptētrionem ſpectat:& pelorus uocat̄.Nec plus diſtat ab Italia ꝙ mille qngentis paſſibus. Alius aūt in libyam & occaſuꝫ tendit:atq; in ipam carthaginē maxime ſpectare uidet̄.Nec ab aphricæ litore pluſq; centūuiginti milia paſſuuꝫ diſtare conſtat:uocaturq; lilybeus.& hi tres montes tria inſulæ latera cōſtituentes.Vnum qdē ad aphricā exponūt reliqua uero duo latera uerſus Italiam ipſam coartantes inſulā in peloꝝ deducunt.Sane a ſicilia ſiculus deriuat̄:paucioꝝ.ſ.ſyllabaꝝ ꝙ primitiuū quod rariſſime fieri cōtingit:cū in deriuatiuis additio fieri ſoleat: ut pater paternus:mater maternus:hō humanus:roma romanus.Et raro aliter:ut ab hiſpania hiſpanꝰ:a lauinia lauinus:a ſicilia ſiculus:& pauca alia.Nam de his loquor quæ ſunt adiectiua.

Sicyon prima cū.i.latino:ſequens cū.c.exili &.y.græco ſcribit̄:fuit teſte Plinio in.iiii. naturalis hiſto. achaiæ

urbs in laconia: unde & laconia quandoq; ſicyonia uocata fuit: Refertiſſima oliuetis: ob quod ait Virgili⁹ in ii. georgi. Teritur ſicyonia bacca trapetis. de qua Cicero in. v. de officiis. Aliam eodē nomine oſtendit Plini⁹ eſſe in mari ægæo inſulam ex oppoſito ad epidaurū: quā altam eſſe & eminētem uoluit. Ideꝫ Iuue. in. iii. ſatyrā cum ait: Hic alta ſicyone. Vnde & hæc ſicyonia calciamēti genus accæptum fuit. Lucanus:
Et pedibus leua ſicyonia demit honeſta.

Sycos cum. y. græco & . c. exili ſcribitur: uocabulum eſt græcū id ſignificans quod ficum dicimus: & a nōnullis ex poetis noſtris antiquiſſimis teſte Parthemio uſitatum fuit: & Neuium rettulit dicentem: Hodie ſycos mihi recens fuit. Vnde & ſycomorus ficus fatua dicitur: & ſycophanta ficuū comeſtor. Sed iā apud noſtros ficus cum. f. atq; . i. latino ſcribiť: quaſi a fœcūditate dicatur. Et ſic quoq; apud cæteros antiquos ſcriptū cōperimus. Sane ut moderniores qdam grāmaticorum putant: cum pro fructu quidē ponitur ſemper ē quartæ: cum uero ꝓ arbore ſecūdæ eſt declinationis: quæ ambo contra rationē & antiquorum auctoritatē dicta ſunt. Nam in ſecūda quoq; declinatione & genere maſculino nō modo apud poetas: ſed apud oratores ap probatiſſimos ficus etiam ꝓ fructu cōperiť. ut Horatius in fine ſermonum: Pinguibus & ficis paſtum iecur anſeris albi. Plinius in. xv. naturalis hiſto. Culices uolant morſuq; ficorūꝫ crebro: hoc eſt auidiore paſtu apiunt ora. & ſimilia in mille locis. Vnde & eius nepos in epiſtola ad Octauum Ruffum: Quæ nunc cuꝫ ficis & boletis certamen nōdum habent. Cicero de ſenectute ex tantulo grano fici. Quin & ī genere maſculino ꝓtulit ipſe auūculus Plinius uariis in locis ſuæ naturalis hiſto. & Macrobius ut clariſſime oſtēdemus. Rurſus & ꝓ arbore ſæpius quartæ poniť: ut idem Cicero de oratore dixit uxoreꝫ ſuā ſuſpendiſſe ſe de ficu. Quāq; & ſecundæ etiam ponať. ut Iuue. in ſatyra Omnibus in terris inquit: Ad quæ diſcutiēda ualent ſterilis mala robora fici. Idem & Macrobi⁹ ſemper fere ſecundæ declinatōnis utitur. Qui & plurimos ueterū uſos fuiſſe oſtendit. At uero Priſcianus uoluit ꝓ fructu quoq; & morbo tantūmodo quartæ eſſe declinationis: hocque auctoritate Martialis dicentis in primo epigrāmatum:

Cum dixi ficus rides quaſi barbara uerba:
Et dici ficos cæciliane iubes.
Dicemus ficus: quas ſcimus in arbore naſci.
Dicemus ficos cæciliane tuos.

Ita ut quodlibet horum uerſiculorū ponať quartæ declinationis præterq; in ſecūdo: & per hoc oſtendat Martialis ſecūdum Priſciani expoſitionem uitium & fructuū quartæ eſſe declinationis: genere aūt differre. Alii uero aliam dicūt Martialis fuiſſe ſcripturā: & frequētius ſic haberi uideť

Cum dixit ficos rides quaſi barbara uerba:
Et dici ficus cæciliane iubes.
Dicimus ficus: quas ſcimus in arbore naſci.
Dicemus ficos cæciliane tuos.

Ita ut in primo qdem & ultimo uerſiculo ſit declinatiōis ſecūdæ: in duobus uero intermediis ſit qrtæ. Nam ut hi ſic legentes aiunt: nō riſiſſet ille Martialem quod diceret ficus: cum certum ac manifeſtuꝫ eſſet nō eſſe barbarū: nec quod genere forſitan abuſus fuiſſet: cū dicendo ſolum ficus nō magis ad unū genus: q; ad reliquū ſe cōtraheret. Sed certe ridebat illum alia declinatione uſum fuiſſe q; debebat: ut etiā ex mutatōe declinationis in ſecūdo uerſu apparet. In quo Martialis ad declinationē non ad genus reſpondet: cū ficos qď barbarū & nō reperiri Cecilianus uolebat: ipſe Martialis dixiſſet & nō ficus: quod latinū erat. At Martialis utrūq; poſſe dici & latinū eſſe oſtendit. Et magis ioco q; ſerio ad ſolum morbū ficos rettulit: oſtendens illuꝫ adeo ſtolidū eē: ut negaret ficos reperiri: quo clariſſimi auctores utunť: & ficos hoc eſt morbū ad ſimilitudinem fruct⁹ appellatum: ipſe ſecū & qdem cū dolore geſtaret. Itaq; & latinum & uſitatū eē. Quin & fic⁹ qrtæ declinationis non poſſe etiā eſſe generis maſculini oſtendit. Fic⁹ ergo cum ſecūdæ declinationis eſt & fructū & morbū: ad cui⁹ ſimilitudinē aſſumptum eſt deſignare habet: qn & ꝓ utroq; generis eſt maſculini: ut multis in locis oſtendit Plinius. Vnde in. xvi. naturalis hiſto. ait: Fici mirabiles ſunt & abortiui q nunq; matureſcunt. Et in eodē li. heladis inquit: Ficos ſub folio qdem puos groſſos uero ſupra foliū naſci. Similiter Macrobius groſſi appellanť inquit fici: q non matureſcunt: hos græci dicunt ὀλύνθους. Et ſubdit in milibus tot ficoꝝ nō uidebitis groſſum. At uero cū generis ē fœminini & declinatōis ſecundæ arborē tātūmodo: ut Plinius eodē li. Magna inquit & radicū differentia copioſæ fico: platano: robori: & ſubdit: Aliis recto meatu: ut lauro: oleæ: aliis flexuoſo: ut fico. & infra ſubdiť. Quidā breuitate radicū celeri⁹ ſeneſcere arbores putant: quod coarguūt fici: quarum radices longiſſimæ & ſenect⁹ ocyſſima. Cū aūt quartæ ē declinatiōis fructum & arborem deſignare pōt: ac ſemper ē generis fœminini: ut idē Plini⁹ in eodem li. ficus inquit: ſolæ ex oīm arborum fœtu maturitatis cām meditanť. Sic Iuue. Si uis aliam decerpere ficū. Sed de ficulnea dubiuꝫ apud quoſdā habeť: an ab antiquis uſitatum fuerit uocabulum: quod nos uſitatū cōperimus: non ſolū interpretatiōe Hieronymi cum ī euangelio ait: Reſpice ficulneas & cæteras arbores. Sed ī Plinio auctore præſtantiſſimo li. xvi. natu. hiſto. ubi tractans de cura & uſu foliorū inqt: bobus qbus & ficulnea: & ligna ex hedera tradenť: & ex harūdie ac lauro. Reperitur ſimiliter ficulnus ficulna ficulnuꝫ adiectiuū eſſe: ut Horati⁹ Olim truncus erā ficulnus inutile lignū. Et ꝓ materiato ex ea arbore accipiendū eſt: ut a corylus colurn⁹

Virgilius li.georg.iii.Pinguiaq; in ueribus torrebimus exta colurnis.a populus populnus:ab abies abiegnus.Plautus in caſina:Sed mane dum num iſtæc:aut populna ſors:aut abiegna eſt tua.a quercu quernus. Virgiliꝰli.georgi.i.Sed tamen & quernas glandes tum ſtringere tempus.Ab ilice iligneus uel iliceus:Terẽtius in adelphis:Lectulos iligneis pedibꝰ.Statiꝰin.vi.thebaidos:Orniq; iliceæq; trabes metuendaq; ſucco Taxus.a ſalice ſalignus.Virgi.in eodem li.Et cuſtos furum atq; auiũ cum falce ſaligna.

Sycomorus cum.y.græco:&.c.exili ſcribitur:dicit' a noſtris ficꝰ fatua.Nam componitur ex ſycos qui eſt ficꝰ: & μωρὸς fatuus.

Sycophanta prima cũ.y.græco:ſequens cũ.c.exili:tertia cũ.ph.aſpirato:ultima cum.t.exili ſcribit': traducit' apud noſtros calũniator:ad uerbum dici ficorũ comeſtor φάγω enim eſt manduco:& phanta is dicitur qui edit:σύκους.i.ficos.Sed quare calũniator dicatur:duabus id rationibꝰ fieri comperi. Vnam qdem apud Syneſium grãmaticum græcum.Alteram uero apud Pompeiũ Feſtu;.Prima eſt quod ex duobꝰ ſeruis græcis alter abſumpſerat ficos:alter quis ꝓrſus exediſſet ignorabat:domino tamẽ conquerẽte a ſonte ĩſons accuſabat':Herus prudentiſſimus utriq; calidam præbuit.Solus delinquens euomuit.Quid enim ieiunꝰ euomeret:niſi inteſtina. tunc primũ natum eſt id uerbum ſycophanta.i.calũniatur:qa inſontẽ falſo crimine calũniabatur.Feſtus uero hac de cã ſycophãtas appellatos dixit atticos inquiens quõdam iuuenes ſolitos aiũt in hortos irrũpere:ficoſq; colligere:quam ob cãm lege eſt cautum:& cõſtitutum:ut q id feciſſet capite truncaret':quam pœnam q perſequerentur:ob puula detrimẽta ſycophantas appellatos.

Sidon cum.i.latino ſcribit':urbs fuit:quam teſte Iuſtino in.xviii.ſuorum epitomatũ:phœnices cõdidere:qui terræmotu uexati relicto patrio ſolo aſſyrium ſtagnum primo:mox mari ꝓximum litus incoluere condita ibi urbe:quam a piſcium ubertate ſidona uocauerunt:eo quod tali nomine piſcem phœnices uocent. Sed deinde poſt multos annos a rege aſcalonioꝝ expugnati ciues nauibꝰ appulſi tyron urbẽ ante ãnum troianæ cladis cõdiderunt.De eiꝰ ſucceſſu præfatus Iuſtinus ꝓſequit'.Sed ex his ſatis cõſtat quare Dido ipſa ſidonia nõnunq̃ a Virgilio cognominata fuit.

Sidus cum.i.latino ſcribit':& latinum eſt uocabulũ:ac a ſido quod eſt fixus ſto deductũ puto. Nec illis credo qui græcum eſſe uolunt:& a συνοδεύω:quod eſt cõmeo & conuenio tractum exiſtimant:ita ut ſecundum illos cum.y.græco ſcribat':& ſit plirium ſtellarum cõuentus.Nec aliis ſimiliter aſſentior q græcum eſſe putantes ex συν componi dicunt:quod indicat ſimul:& εἰδεῖν uidere:quaſi ſimul conſpectam ex luribꝰ ſtellis formam indicet.Macrobius latinum eſſe dixit:& ſuper ſomnũ Scipionis ponẽs differentiã inter ſtellas & ſidus ita ſcribit.Nũc uideamus quæ ſint hæc duo nomina:quoꝝ pariter meminit Cicero cu; dicit: Quæ ſidera & ſtellas uocatis.Neq; enim hic res una gemina appellatione monſtrat':ut enſis gladiꝰ. Sed ſunt ſtellæ qdem ſingulares & erraticæ & certæ quæ nõ ãmixtæ aliis ſolæ ferunt'.Sidera uero quæ in aliud ſignum ſtellarum plurium compoſita ferũtur:ut aries:taurus:andromeda:perſeus:corona: & quæq; uariaru; genera formarũ in cælo recæpta credũtur.Sic & apud græcos aſter & aſtrum diuerſa ſignificant:& aſter ſtella una: & aſtrũ ſignũ ſtellis coactum:quod nos ſidus uocamꝰ. Hæc ille ſecũdũ merã uocabulorũ ꝓprietatem expreſſit.Nam & quãdoq; etiam ꝓ ſtella ſidus ab auctoribꝰ poſitum legimus:ut apud eundem Ciceronẽ in eodem li.de uniuerſitate inquit.Itaq; neſciunt hos ſiderũ errores.Et li.ii.de natura deorum ait: Nam cum duo ſint genera ſiderũ:quorum alterũ ſpatiis imutabilibus ab ortu ad occaſum cõmeans nullum unq̃ curſus ſui ueſtigium inflectit:alterum aũt cõtinuans cõuerſiones duas:idem ſpatiis curſibuſq; conficiat.Quintilianus ſimiliter in mathematico: Quid hæc inquit fulgentium ſiderum ueneranda facies: quod quædam uelut infixa:ac cohærentia perpetua ſemelq; capta ſedulo collucẽt. Alia toto ſparſa cælo uagos curſus certis emætiũtur erroribus.aſtrum ſimiliter a Virgilio pro unica ſtella poſitum fuit:quam in funeribus Cæſaris apparuiſſe dicunt:cum ait in bucolicis:Ecce dionæi proceſſit cæſaris aſtrum.Fateor tamẽ nunq̃ ſtellã dici arietem:taurum:andromedam:perſeum:ſed ſidus:unde eſt quod dicimus hibernũ ſidus. Et illud Quĩtiliani:Nos graue huius ãni ſidus afflauit.

Siderites cũ.i.latino utrobiq; &.t.exili ſcribit':lapis eſt ferro ſimilis:a quo nomen aſſumpſit.Nam apud græcos σίδηρος ferrum dicitur.

Syene cum.y.græco ſcribit':ciuitas eſt in cõfinibus æthiopiæ & ægypti.Et teſte Plinio in.ii.naturalis hiſto.ſupra alexandriam uerſus meredie qnquaginta miliũ ſtadiorum.Ac ut ſcribit Macrobius li.ii.ſuper ſomniu; Scipionis directe locata eſt ſub tropico æſtiuo:ideſt ſub cancro in extremo torridæ zonæ. Quare cu; ſol ad cãcrũ uenit in medio ſolſtitii die ſupra uerticem ciuitatis cadens:nullam ꝓrſus in ea umbram efficit. Quod Lucanus tetigit in.ii.cum ait:Vmbras nuſq̃ flectente ſyene:hoc eſt per dies ſolſtitii.Et ſubiunxit in.viii.Nã quis ad exuſtam cancro torrente ſyenem Ibit.Idẽ li.x. Cancroq; ſuam torrente ſyenem. & ut dixit Seruius in bucolico philoſophi eo loco effodere puteum nimiæ altitudinis:quem ſol radiabat recto intuitu octauo calendas iulias:quando ẽ in cancro.

Syla cũ.y.græco & unico.l.ſcribit':mons eſt lucaniæ & ſilua in illo ſic dicta:quaſi σῦρα.i.tracta:hoc ẽ latronibus frequẽtata.ut Saluſtius de fugitiuis in ſilua inqt ſyla fuerũt:de qua Virgi.li.xii.meminit.

Sylla cum.y.græco & duplicato.l.ſcribit':de cuius ortographia in primo horũ cõmentarioꝝ li.mõſtrauimꝰ

fuit teſte Saluſtio romanus nobilis:& ut nõnulli dicunt ex antiqua Scipionũm familia. In adoleſcentia om/nibus flagitiis inqnatã uitaꝫ duxit:hoc eſt uſq; ad quæſturã:quã ſub Mario adept⁹ eſt. In qua uitam omneꝫ penitus cõmutauit.& ut dixit Valerius Maximus:catenas Iugurthæ manibus iniæcit:Mithridateꝫ compe/ſcuit:ſotialis belli luctus repreſſit:Cinnæ dominationẽ frægit:& Marium q olim ſe quæſtorem faſtidierat: ipam illam ꝓuinciam ꝓſcriptum & exulem coegit petere.Fuitq; litteris græcis & latinis doctiſſime erudit⁹: facũdus:acer:aſtutus:gloriæ cupidus:ſui ſecurus:multarum rerũ & pecuniæ maxime largitor:aĩo grandis: ita ut dicat Saluſtius dubitari potuit fortior an fœlicior eſſet.Naꝫ fœlix eo dici uoluit:quod de inimicis ma rianis fœliciter ultus fuit.Et dictator inde effectus ita rempublicam ſuppreſſit:ut teſte Cicerone in.v.uerri/narum:nemo illo inuito nec bona nec patriam nec uitam retinere poſſet.Vltimo teſte Plinio nepote de ui/ris illuſtribus ordinata republica dictaturam depoſuit:& ſub priuata uita ſe contulit puteolos. Qua de re Suetonio teſte Iulius Cæſar dicere conſueuerat illum litteras neſciuiſſe:quia dictaturam depoſuiſſet. De quo in dictione ꝓlogus uidimus.Tãdem incidit in morbum ulcere in inteſtinis oborto.Quo tpe tanta pe/diculorum:ut aiunt uis toto corpore eius manauit:ut nullo argumento cohiberi poſſent:atque hoc pacto mortem obiit.

Silenus cũ.i.latino & unico.l.ſcribit̃:prima tamen apud græcos habet diphthongum ei:quæ in.i.longã cõ/uerſa fuit:ut ſæpe fieri uidimus:fuit Bacchi nutrici⁹q iam ſenex ſuper aſello ſedens:Bacchuꝫ p loca omnia ſequebat̃.ut Ouidius primo de arte amandi:

Ebrius ecce ſenex pando ſilenus aſello.
Vix ſedet:& preſſas continet arte iubas.

Syllabaꝗ cũ.y.græco & duplicato.l.ſcribit̃:dici poteſt latine complexio.Nam compoſitum uocabulum eſt ex σvn:quod eſt con:& λαμβάνω capio.

Syloſon cũ.y.græco & unico.l.ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iiii.Samiorum tyrãnus.

Silphii cum.i.latino ſcribitur:fuerũt teſte Herodoto libro hiſtoria.iiii.populi libyci ab inſula plateæ uſque ad os ſyrtium protenſi.

Silarus cũ.i.latino & unico.l.ſcribit̃:fluui⁹eſt campaniæ ſalerno propinqu⁹:ita ut a fluuio exiſtiment qdam oppidum ipſum nomen aſſumpſiſſe.Et ut ait Pli.i.iii.naturalis hiſto.campaniã a lucanis diuidit.In quo ul/tra ſurrhentũ:ut idem dixerat i.ii.non mõ uirgulta:ſed uolatilia lapideſcũt.Alias potu ſalubres ſunt aquæ eius.De hoc meminit Virgili⁹in.iii.georgi.cum ait:Eſt lucos ſilari circa.

Syllepſis cũ.y.græco:& duplicato.l.ſcribit̃:dici põt latine concæptio. Nam componit̃ ex σv̄n quod ẽ con: & λῆψισ accæptio: & tunc quoque fieri dicitur cum aut pluralis dictio ſingulari uerbo complectitur: ut Sunt nobis mitia poma Caſtaneæ molles:& preſſi copia lactis.Aut cum pro multis unus ponit̃.Iuxta id Vir gilii in.ii.æneĩ.Verũq; armato milite complent:milite dixit pro militibus.Item & pro uno multi:ut idem in viii.æneĩ.Vos o calliope precor aſpirate canẽti.Nam rectum fuiſſet:uos o muſæ:& tu Calliope.

Syllogiſmus cũ.y.græco & duplicato.l.& penultima cum.g.ſequente.i.latino ſcribit̃. Eſt argumentationis ſpecies alias & diuerſas ſub ſe ſpẽs detinens.De quibus omnibus late uidimus in commentariis dialecticæ: quæ nuper edidimus.

Silua cum.i.latino ſcribit̃:atq; græcam originem habere depræhendit̃.Nam ὕλη latine materia dicit̃: quæ aſpirationem primũ cõuertens in.s.ut in pluribus dictionibus fieri ſupra oſtendimus: & non nihil mutatis litteris:ut.y.græcum in.u.noſtrum & poſt.l.appoſitum:atq; in initio addito.i.latino reſultat ſilua:ideſt ma teria:ſeu prima materia.Quintilianus libro.x.de inſtitutione oratoria:diuerſum inquit eſt eorum uitiuꝫ q primo decurrere per materiam ſtilo q̃uelociſſimo uolunt.Et ſequentes calorem atq; impetum ex tempore ſcribunt:hanc ſiluam uocant:repetunt deinde & componunt quæ effuderant.Sed uerba emendant̃:& nu meri manent in rebus temere contextis:quæ fudit leuitas.

Syma cũ.y.græco ſcribit̃:urbs fuit in aſia:qn & pro monte iuxta pontum poſuit Orpheus in argonautica.

Symeon cũ.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:nomen fuit uiri ꝓprium.

Simon cum.i.latino ſcribitur:fuit uir athenienſis coriarius & philoſophus.Nam ut ſcribit Laertius quotiẽs ad eius officinam perrexiſſet Socrates:atq; diſſereret omnia quæ meminiſſe poterat annotabat. Vnde & ipſius dialogos trigintatres uno eodem codice compræhendi dixit Idem auctor: cui cum Pericles ſi ad ſe pergeret polliceretur cuncta neceſſaria exhibiturum:reſpondiſſe fertur:fiduciam inquit uendere conſilii non fuit. Alius fuit Simon qui ſcripſit rhetoricam.Alius item medicus Seleuci & Nicanoris neceſſarius. Alius ſculptor.

Similax cum.i.latino utrobiq;:& unico.m.atq; unico.l.ſcribit̃:arbor eſt:quam teſte Sextio latini taxũ dicunt Vnde Callimachus σμίλακα φθείροντα ζῷα.Alii dicunt eſſe genus hederæ denſis geniculatæ caulibus ſpinoſis frutticoſæ ramis:folio:ceu hedera paruo non anguloſa:ac ræticulo eminente:pampinos flore can dido olente lilium.Fert racemos labruſcæ modo non hederæ colore.hanc dixit Plinius.xvi.naturalis hiſto. omnibus ſacris & coronis eſſe infauſtam: quoniam ſit lugubris uirgine eius nominis propter amorem iu/uenis Croci mutata in hunc fruticem. Et ſubdit id uulgus ignorans plærumque feſta ſua polluit hederam

exiſtimando ſicut in poetis:aut Libero patre:aut in Sileno quis omnino neſcit quibus coronarentur. Et ſequitur ex ſimilace fiunt codicilli propriumq; materiei eſt:ut admota auribus leuem ſonum reddat. At uero de taxo arbor ẽ teſte eodem Plinio aſpectu ſimilis pino & piceæ minime uirens:graciliſque & triſtis:ac dira nullo ſucco. Et fert lætalem fructum baccas:quibus in hiſpania præcipue uenenum ineſt. Vaſa etiã uinaria ex ea in gallia facta mortifera fuiſſe compertum eſt.hæc ille. Reperitur & in inſula cyrnes quæ corſica dicit̃ dicente Virgilio in Nœri:Sic tua cyrnæas fugiant examina taxos.atq; idem in georgicis:Amant aquilonẽ & frigora taxi. Dixit etiam præfatus Sextius eſſe in arcadia tam præſentis ueneni:ut ſiqui dormiant ſub ea: cibumue capiant moriantur. Et ſubdit Plinius:Sunt & qui toxica hinc appellata dicant uenena:quæ nũc toxica dicimus:quibus ſagittæ tinguntur. Et ſubdit: Repertum innoxiam fieri ſi in ipſa arbore clauus æreus adigatur. Et ut non longe ſupra idem dixerat auctor in europa ſex genera cognatarum arborum feruntur pinus pinaſter:quæ eo teſte nihil aliud eſt q̃ pinus ſilueſtris:mira altitudine & a medio ramoſa ſicut pinus ĩ uertice. Picæa quæ ut idem aſſerit montes amat atq; frigora feralis arbor:& funebri indicio ad fores poſita Quartum genus abies. Quintum larix:cui fere eadem cum abiete eſt facies:ſed materia præſtantior:& longe incorruptior:& odore acrior:nec alio modo ignis ui conſumitur q̃ lapis. Sextum genus ẽ tæda quæ oĩa amant montes:& perpetuo ut ait uirent:nec facile diſcernunt̃ in fronde.

Simichida cũ.i.latino utrobiq;:&.ch.aſpirato ſcribit̃: ponitur a Theocrito in bucolico paſtor:quem expoſitores patrem fuiſſe Theocriti aſſerunt.

Symmachus cũ.y.græco & duplicato.m.atq;.ch.aſpirato ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓprium:compoſitũ ex σῦν quod eſt con:& μάχοσ bellator:& põt eſſe appellatiuum.

Symmetria prima cum.y.græco ſubſequente duplici.m.atq;.t.exili &.i.latino in penultĩa ſcribitur:dicit põt cõmenſuratio. Plinius tamen melius inquit in.xxxiiii.naturalis hiſto.:Non habet latinũ nomen: ſymmetria quam diligentiſſime cuſtodiuit Lyſippus nõ incerta ratione.

Simmias cum.i.latino utrobiq;:& duplicato.m.ſcribit̃:fuit teſte Laertio philoſophus thebanus: qui uigintitres dialogos ſcripſit.

Symbolum cum.y.græco ſcribitur. Erat teſte Iulio Polluce ad Commodum imperatorem de uocabulis rerꝫ paruũ numiſma. Vnde & ſignum a nõnullis traducitur. Qui & euſymbolum bonum omen interpretantur Item & cum ex σῦμβάλλω:quod eſt confero deducatur. Quidam collationem interpretari uoluerunt. Ita ut cœna illa dicatur collatio:in quam comparandam plures aliquid contulerunt. Symbola enim huius ſymbolæ eſt collatio:Iuxta quod forſitan locutus eſt Terentius cum ait in andria:Symbolum dedit.i.iudicio meo portionem ſuam contulit:uel ſymbolum dedit ideſt ſignum dedit:ut anulum uel aliquid tale quo uſq; pecuniam conferret.

Simethus cum.i.latino &.th.aſpirato ſcribit̃:fluuius eſt ſiciliæ haud longe ab urbe catinenſi:iuxta quẽ Thalia ſiue ut alii uolunt Aetna nympha Ioui paliſcos peperit. De quo ſane fluuio meminit Ouidius li. faſtorũ iiii.cum ait: Quaq; ſimetheas accipit æquor aquas. Et Virgilius in.ix.æneidos:Eductum martis luco ſimethea circum flumina.

Symposiũ prima cum.y.græco ſcribitur. Et apud nos teſte Cicerone honeſtiore uocabulo:magiſq; accurato cõuiuium dicitur.

Symphonia prima cum.y.græco ſcribit̃:dicitur a noſtris conſonantia. Nam componitur a ſyn quod eſt con: & φωνία uocalitas. Et inde ſymphon conſonatus:ut Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam: Micturiũt hic Effigiemq; deæ longis ſymphonibus implent:ideſt diutius:& iugibus ſonitibus urinæ. Nam eſt in mictura fœminæ quædam uniformis conſonantia.

Sympho cũ.y.græco ſcribit̃:apud græcos uero per additionem.n.deſinit:ſonitus qdam eſt cum conſonantia:ut in præcedenti dictione uidimus.

Sympinium prima cũ.y.græco:ſequens ac penultima cũ.i.latino ſcribit̃:uas eſt non diſſimile cyatho ĩ ſacrificiis cõtinẽs libabile:ut dixit Feſtus:& cõponit̃ ex σῦν:quod ẽ con:& πίνω bibo:de quo Iuuena.in ſatyra Credo pudiciciã inqt:Et qs tunc hoĩum cõtemptor numinis:aut quis Sympiniũ uidere numæ:nigrumque catinum. Sane ſecũda ſyllaba quam.i.latinum continere diximus põt illud more antiquorũ in.u.cõuertere ac dici ſympunium:ceu optumus ꝓ optimus lubens ꝓ libens & ſimilia.

Symplegades cũ.y.græco ſcribit̃:ſunt teſte Plinio in.iiii.&.vi.natura.hiſto.ſcopuli: uel ſecũdũ Pomponiũ in ſecũdo duæ inſulæ helleſponti cõtra thraciũ boſphorꝫ mille qngentis paſſibꝰ ab europa diſtantes : quas nõnulli ex poetis noſtris etiã cyaneas uocauerũt:ut ĩ ea dictione uidimꝰ. Has Oui.in.xv.metamor.li.mobiles primũ fuiſſe:ſed poſtea ĩmobiles factas dixit:Timuit cõcurſibꝰ argo Vndarꝫ ſparſas ſymplegadas eliſarꝫ Quæ nunc ĩmotæ perſtant uentiſq; reſiſtunt.

Simois cũ.i.latino utrobiq; ſcribit̃:ultima tamen apud græcos habet.ei. diphthongum:quam nos cõuertimus in noſtrum.i.productum:& format genitiuum ſimoentis cum.o.&.e.diuiſis:ut Virgilius in p̃rio æneidos:Alma uenus genuit phrygii ſimoentis ad undas. Nã diuiſa diphthongo ei quæ eſt ĩ ultĩa recti:& interpoſitis.n.&.t.ac in fine addita.s.ipm formamus genitiuũ. Similiter in accuſatiuo ſimoenta:ut idẽ i.v.ænei.

Victor apud rapidum ſimoenta. Et in eodem libro: Hectoreos amnes xanthum: ac ſimoenta uidebo: p quẽ modum & Homer⁹ ipſe declinauit. At Heſiodus non ſimoenta: ſed per ſynæreſim ſimunta dixit in theogonia cum ait θεῖον σιμοῦντα: hoc eſt diuinum ſimoenta cum. œ. coniunctis. ut libet illam diphthongum. ου aliquando in. oe. traducere: ut in antehabitis uidimus: & eſt fluuius ex ida troiano monte ſcaturiẽs: iuxtaq; troiam decurrens: qui cu; mari approqinquat: xantho commiſcet: & in paludem coactus iuxta ſigæũ promontorium in mare deſcendit.

S imoeſius cum. i. latino utrobiq;: &. oe. diuiſis ſyllabis ſcribitur: fuit troianus Anthemionis filius: que; ideo ſic uocatũ dixit Homerus in. iiii. iliados: quod cũ mater cũ ab ida deſcenderet: & pecora ad parentes reuiſenda deduceret: ad ripam ſimoentis peperit: eum deinde ætate florentem: nec dum uxorẽ ſortitũ: ut dixit Homerus Aiax Telamonius interficit.

S ynæreſis prima cum. y. græco: ſequens cum. æ. diphthongo ſcribitur: figura eſt qua plura per unum coniũguntur. Nam componitur a σὺν: quod coniunctionem indicat: & αἵρεσις diuiſio: quaſi diuiſorum cõiunctio: quod tam in græcis q̃ latinis dictionibus facere conſueuimus. In græcis quidem ut Panthus pro panthous: Alcinus pro alcinous: Demophon pro Demophoon: Laocon: pro laocoon. In latinis uero maxime in genitiuis ſecũdæ declinationis facimus: qui cum ſæpe in duo. ii. terminentur: a poetis noſtris in unum cõiunguntur: ut Virgilius in Tityro: Nec ſpes libertatis erat nec cura peculi. In eodem Pauperis & tuguri p tugurii. Idem in. iiii. georgicorum: Florentem ſtudiis ignobilis oti pro otii. Idem in primo æneidos: Hic tamen ille urbem pataui: pro patauii. Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris: Antoni gladios potuit contẽnere: pro Antonii. Similiter dicit bigæ pro biiugæ: quadrigæ pro quadriiugæ. In quibus unu;. i. primũ abiicitur: & per ſynæreſim alterum. i. &. u. in unicum ſolum. i. conuertuntur: ut ſimiliter bini pro biuni: derit in ſcanſione pro deerit & ſimilia. Sicuti econtrario per aliam figura; nõnunq̃ dicimus fieri pro firi: amarier pro amari & ſimilia.

S ynagoga cum. y. græco ſcribitur: dici poteſt coadunatio: quæ & pro re & loco accipitur. Nam componitur ex σὺν: quod eſt con: & ἀγωγὴ ductio.

S ynalœpha prima cum. y. græco: penultima cum. œ. diphthongo ſcribitur: dici poteſt compreſſio. Nã componitur ex σὺν: quod eſt con: & ἀλοιφὴ preſſio. Et eſt cum uocalis aliqua in fine dictionis per ſubſequẽte; uocalẽ abiicitur in metro: ut Semper ego auditor tantum: & in mille aliis locis.

S ynanche cũ. y. græco &. ch. aſpirato ſcribit: dicitur a noſtris angina: ut Plautus: Vellem me in angina; uerti ut huic auiculæ fauces præoccupare. Nã componit ex σὺν: & ἄγχω: quod ẽ affligo: ango: ſuffoco. Vnde & morbus eſt q ſpiritum ſuffocat.

S yncopa cum. y. græco &. c. exili ſcribitur: dici poteſt latine conciſio. Nam componitur ex ſyn quod eſt con: & κόπτω incido. Et eſt figura quando littera uel ſyllaba in medio dictionis uel cõſonãtiæ uel metri cã abſcindit: ut forſan pro forſitan: cõpoſtus p compoſitus. Virgi. i. i. ænei. Compoſtus pace quieſcit. Porgite p porrigite: ut Et pocula porgite dextris.

S yncathegorematica prima cũ. y. græco: & tertia cũ. th. aſpirato: reliqua oĩa ſine aſpiratione ſcribunt: & traducit a Priſciano li. ii. dum de oratione ptractat. i. conſignificatiua.

S ynchyſis cum. y. græco &. ch. aſpirato: atq;. e. ſine diphthongo ſcribitur: dici poteſt a noſtris cõfuſio. Nam σὺν dicit con: & χέσις fuſio. Eſtq; Donato teſte hypbatum undiq; confuſum: ut id Virgilii in. i. ænei. Tris nothus abreptas in ſaxa latẽtia torquent: Saxa uocant itali mediiſq; in fluctibus: aras. Quoru; ordo eſt tris. ſ. naues abreptas nothus torquet in ſaxa: quæ. ſ. ſaxa in mediis fluctib⁹ latentia itali uocant aras. Item i. ii. Iuuenes fortiſſima fruſtra Pectora ſi uobis audẽtẽ extrema cupido Certa ſequi quæ ſit rebus fortuna Videtis exceſſere adytis oẽs ariſq; relictis Dii quibus imperium hoc ſteterat ſuccurritis urbi Incenſæ. Ordo eſt o iuuenes fortiſſima pectora fruſtra ſuccurritis urbi incẽſæ: quia exceſſere dii adytis: unde ſi uobis cupido certa eſt ſequi me audentẽ extrema: & reliqua: quæ Seruius: & latius Macrobius pſecuti ſunt.

S ynechon cum. y. græco &. ch. aſpirato ſcribitur: dici põt a nobis cõtinens. Nam componit ex σὺν: quod eſt con: & ἔχω habeo.

S yncipút cum. y. græco ſcribitur. Nam ut nonnulli uolunt ex σὺν præpoſitione græca componit: quæ con & ſimul indicat: atque caput dictione latina: ita ut ea pars ſimul caput eſſe dicatur. Eſtque anterior pars capitis: occiput poſterior.

S ynecdoche prima cũ. y. græco: ſequens cum. e. exili ante. d. ultima cũ. ch. aſpirato dici põt cõcæptio: a Cicerone uero in dignitatib⁹ dicit intellectio: & ẽ figura cũ a pte totum uel a toto ps intelligit. a parte qde; totũ ut Flãmas cum regia puppis Extulerat. i. regia nauis. A toto uero ps: ut Quãmultæ glomerant aues ubi frigidus ãnus Trans pontum fugat. i. frigida hyems.

S ynodus cũ. y. græco ſcribit: dici põt a noſtris cõuentus. Nã cõponit ex σὺν quod ẽ con: & ὁδὸς uia: & a cõuentu fit cõuenticulũ: ut Cicero p Sextio: Cõuenticula inqt hoim: quæ ciuitates nominarũt.

S yneſius prima cum. y. græco: penultima cum. i. latino ſcribitur: nomen eſt uiri pprium deductũ a σύνεσις quæ eſt conſcientia.

S yngraphũ cum.y.græco &.ph.aſpirato ſcribit᷑:dici põt ſecũdum litteram ipãm conſcriptio. Suetoniꝰ li.i. Non dubitauit a qbuſdam iuſiurãdum:atq; etiam ſyngrapha exigere.

S ynonyma cum.y.græco utrobiq; ſcribitur.

S inopes cũ.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Orpheo in argo.ciuitas iuxta pontũ:quã Pomponius dicit eẽ in cappadocia:& a.L.Lucullo romano ſubacta ĩperio.Eadẽ teſte eodẽ Pomponio in.i.fuit Diogenis patria.

S inopis cum.i.latino utrobiq; ſcribit᷑:terra eſt rubea:quæ teſte Plinio in.xxxv.naturalis hiſto.ĩuenta ẽ primũ in ponto:& nomen a ſinope urbe aſſumpſit.

S yntaxis pria cũ.y.græco:ſequens cũ.t.exili:ultima cũ.x.conſonãte:atq;.i.latino ſcribit᷑:dici põt a noſtris cõſtructio & ſeries.Nã cõponit᷑ ex ſyn quod eſt con:& τάττω ordino:unde τάξισ:quæ ſeries ẽ & ordo.

S yntheſis cũ.y.græco ĩ prima:&.th.aſpirato ĩ ſequẽti ſcribit᷑:dici põt a noſtris cõpoſitio. Nam componit᷑ ex ſyn:quod eſt con:& θέσις poſitio.Et eſt figura cũ ſingulare nomen multitudinẽ deſignãs:cũ uerbo plurali cõponitur.Virgi.in.i.ænei.Pars in fruſtra ſecant:uerubuſq; tremẽtia figunt.Ouidius in heroidibus:
Turba ruunt in me luxurioſa proci.

S yphax cũ.y.græco ſcribit᷑ a græcis:quoꝝ ſcriptura nos & in barbaris ſequi debemus: fuit numidaꝝ rex:de quo Liuius li.iiii.de ſecũdo bello punico:& aliis in locis loquitur.

S iphnos cũ.i.latino ſcribit᷑:inſula eſt in mari ægæo.In qua teſte Herodoto libro hiſtori.iiii.argentifodinæ & aurifodinæ multæ erant.

S yracuſæ p.y.græcũ:& duplex.r.a græcis ſcribit᷑:nos uero q primã corripimus cũ unico.r.ſcribimũs:ut plures etiam ex illorũ poetis cõſueuerũt.Virgi.in bucolico:Prima ſyracuſio dignata eſt ludere uerſu. urbs eſt ſiciliæ ſub pachynno monte ſita.Quã pulcherrime deſcripſit Cicero li.uerrinaꝝ.vi. Florus uero in l.iii.ſic de ſyracuſis breuiſſime inquit:longe illis triplex murus totidẽq; arces portꝰ marmoreus fons celebratꝰ aretuſæ:quæ hactenus eis ꝓfuere:ut pulchritudini uictæ urbis parceret᷑.

S irenes prima cũ.i.latino ſcribit᷑:licet apud græcos ſit ei diphthongus:quã in.i.ꝓductã:ut in multis uidimꝰ cõuertimus:deduciturq; ab ἔρειν:quod eſt cõnectere & retinere.Cuius aſpiratio ut ſæpe fieri uidimus ĩ.s. cõmutata fuit.Et fuerũt ut dicũt poetæ tres acheloi fluminis filiæ ex Calliope muſa.Hæ ĩſulas quaſdã iuxta pelorum inter ſiciliam & italiã habitaſſe ſcribũtur.Quod Ouidius etiam tetigit in.xiiii.metamorpho. dũ Aeneæ tranſitũ deſcribẽs inquit:Terraſq; calenti Sulfure fumãtes acheloiadũq; reliquit Sirenũ ſcopulos. Quod Claudianus poeta ĩſignis clarius oſtẽdit:ac latius in li.de raptu Proſerpinæ.Haꝝ una uoce teſte Seruio ſup.v.æneidos circa finẽ:alia tibiis:alia lyra canebat.Sed tanta dulcedine cantꝰ tranſeũtes nautas afficiebant ut ſopirent᷑:quos cũ ſopitos ꝑſentiſcerẽt:ſubmergebãt & deuorabãt. Quare cũ iuxta illas tranſiturꝰ eſſet Vlyxes:admonitꝰ a Circe ſotioꝝ aures cæra obturauit:& ipſe ſe ad nauis malum ligari iuſſit:atque ſic quoq; tranſiuit illæſus.Quod illæ grauiter ferentes:& ira ſuccẽſæ ac dolore cõmotæ ſe præcipitauerunt in fluctus:quod Iuue.tetigit in ſatyra Neuole:quãdo apud illũ ait Neuola:Nam ꝓ me fortuna rogat᷑:Affigit cæras illa de naue petitas:Quæ ſiculos cantꝰ effugit remige ſurdo.Quod iõ dixit Neuola:qa cũ paꝝ ſupra uellet fortunã ꝓ diuitiis poſtulare intendẽs dicere:o quãdo ero diues:quodã ominali uerbo ꝓiecto non dixit diues:ſed dixit quãdo ego pauper ero:quod ille in malũ omen aſſumens:inquit deinde:Nam ꝓ me fortuna rogat᷑.& reliqua.Has ſane ſyrenas dixit Ouidi.in.vi. metamorpho. comites fuiſſe Proſerpinæ cũ raperet᷑ a Plutone.Et tres fuiſſe dicunt᷑:una nomine Parthenope:alia Leucoſia:rertia Ligia.

S irius cũ.i.latino utrobiq; ſcribit᷑:apud græcos quoq; eſt.ei.diphthõgꝰ ĩ prima:quæ in.i.noſtrũ cõuerſa fuit ut ſæpe fieri uidimꝰ:& ut qbuſdã placet a σείω qđ ẽ moueo:uel ut aliis magis uidet᷑ a σείρω qđ ẽ ſicco deriuat᷑.Et dicit᷑ ſtella quædã: quæ a nõnullis qdem ponit᷑ ĩ fronte cæleſtis canis:ab aliis uero ĩ eiꝰ ore. Oriturq; in uigeſimonono gradu crancri:hoc ẽ circa mediũ mẽſem Iulii:& circa mediũ Septẽbris occidit.uel ut aliis placet ante id tp̃s influxum amittit.Nã ĩ eo tp̃e intermedio oĩa cõmouet atq; ꝑturbat:dicente Plinio li.ii.naturalis hiſto.ſentiri ex eiꝰ ortu effectꝰ maxĩos in terra. Et qa ẽ de natura Martis hoĩes nimio ſolis ardore fatigat.Ideo dixit Iuue.Sirius ardet. Quin & tũc quoq; feruent maria:in cellis uina mouent᷑: herbæ areſcunt. ut Virgi.in.iii.ænei.Tũ ſteriles exurere ſirius agros.Canes eo tp̃e maxĩe agitant᷑ in rabiẽ.Et ut idẽ ait Virgi. in.x.ænei.Ille ſitim morboſq; ferens mortalibus ægris
Naſcit᷑:& leuo contriſtat lumine cælũ.Sane uoluerũt nõnulli a uerbo σύρω:quod ẽ traho deductum fuiſſe cũ ut dicũt ex magnitudine ſigni longũ tractũ habere uidet᷑:uel qa oĩa ad ſe trahit.Quæ utiq; etymologia orthographiæ nõ correſpondet:qa tũc quoq; p.y.græcũ ſcriberet᷑:quod nũq; apud illos cõpertũ fuit.Nec lõgũ h3 tractũ ſirius:ſed ſignũ totũ:quod canis dicit᷑ magnũ ẽ.In quo teſte Ptholemæo ſtellæ ſũt.x.& octo & extra corpus.xi.Verũ hunc canem fuiſſe Icari a meſſoribus trucidati oſtendit Ouidi.li.faſtoꝝ.iiii.cũ ait:
Eſt canis icarium dicunt quo ſidere moto:
Toſta ſiti tellus præripiturq; ſeges.Et tũc quoq; canẽ occidere: Virgi.cũ ſolẽ taurꝰ gerit:ait ẽni ĩ.i.georgi.
Candidus auratis aperit cũ cornibus ãnum
Taurus:& aduerſus cedens canis occidit aſtro.Nam tũc quoq; ob ſolis ſplẽdorem uideri nequit:& cũ communis ſit generis canis diminutiuũ canicula tantũmodo fœminini comperitur.

Syrma cū.y.græco ſcribit᷑:& eſt generis neutri:poniturq; ꝓ cauda:hoc eſt tractu ueſtis fœminaꝝ: & a σύρω: quod eſt traho deducit᷑.Vnde ait Seneca de baccho:q habitu muliebri nōnunq̄ ſe ornabat: Auro decoruꝫ ſyrma barbaricū trahit:ut uidimus in dictiōe Bacchus.Iuxta quod & ipſuꝫ ſyrma aliquādo ꝓ lōga tragicæ orationis ſerie tenorē ſuū uſq; in ultimū ꝓtrahens ponit᷑.Iuxta quod dixit Iuue.in ſatyra Stēmata qd faciūt cum Neronis meminit:Gaudentis fœdo peregrina ad pulpita ſaltu Proſtitui graiæq; apiū meruiſſe coronæ Et ſubdit:Ante pedes domiti longū te pone thyeſtæ:hoc eſt longa de Thyeſte tragœdiā:ob quā apiū graiæ ꝓmeruit coronæ.Et pgit dicens ſyrma uel Antigones:hoc ē uel longū ſcripturæ tractū de ipſa Antigone ab illo recitando ꝓductum:ut idem in ſatyra:Quis neſcit uoluſi.Iuxta hanc eandē ſentētiam ait:

Nam ſcelus a pyrrha q̄ſq̄ oīa ſyrmata uoluas:

Nullus apud tragicos populus facit.hoc ē q̄ſq̄ longa tragoediarum uolumina legas:nullū cōperies populum hoīem comediſſe:ut ille de quo illic loquit᷑.Similiter Valerius in phormione:ut rettulit Priſcian⁹ i.vi. inquit:Quid hic cū tragicis uerſibus & ſyrma facis:ubi dixit ſyrma ꝓ ſyrmate.

Syrtes cū.y.græco &.t.exili ſcribit᷑.Sane cū ī ultima ſit ei diphthongus: nōnulli ex noſtris abiiciētes.i.retinēt e.& dicunt ſyrtes.Alii uero abiiciunt.e.& retinēt.i.Vel ut alii putant totā diphthongū in.i.noſtrū cōuertūt & dicūt ſyrtis.hoc eſt hæ ſyrtis & has ſyrtis:ut uoluit Priſcianus in.vii. Inducitq; Virgiliū dicentē i.x.æneí. In ſyrtis in ſaxa uolens uos turnus adoro.At in prīo ut in emēdatis codicibus ſemp aſpexi in es finit cuꝫ ait: In breuia & ſyrtes urget miſerabile uiſu . Et ſunt loca q̄dā maris perículoſa circa fines aphricæ uerſus ægyptum:a σύρειν:quod eſt trahere cognominata:ut Placuit Saluſtio in iugurthino.Eſtq; in eis teſte Plinio li. vi.naturalis hiſto.inæqualitas magna maris & terræ:& ī uno q̄dē loco ꝓfundiſſima fit aqua.In alio uero undoſa;nec in eodē ſtatu pmanet.Nā ſpirante uēto q mō cumulus & ſupra mare fuerat: in ꝓfundiſſimas reſidet ualles:& q deprimebat᷑ in ualles nūc ſupra aquas aggerit᷑.Suntq; loca hæc duo in aphrica & maiores faciunt ſyrtes ac minores dicente Ouidio li.ii.de ſine titulo:Quo lateant ſyrtes magna minorq; ſitu. Et teſte Solino ducentoꝝ q̄nq̄ginta miliū paſſuū interuallo ſeparant᷑.Eſtq; minor aliquanto clæmentior: quæ teſte Polybio diſtat a carthagine trecentis milibus paſſuū:atq; totidem ambit᷑.Maiores uero ambitu q̄dringentorum uigintiq̄nq; miliū paſſuū cōmenſurant᷑.Inter unā uero & reliquā ſpatiū ē ducentoꝝ q̄dragita miliuꝫ paſſuū.Vnde & teſte Seruio ſup.x.æneí.id fieri cōtingit:ut ibi arenoſa ſint in mari loca ſyrtes uocitent᷑. Sꝫ de præfatis ſyrtibus plura loq̄tur Lucanus in.ix.ſuæ pharſaliæ libro.

Syria prima cū.y.græco:& ſequēs cū.i.latino ſcribit᷑:regio eſt aſiæ quæ ab oriēte fluuio euphrate:ab occidēte noſtro mari & ægypto terminat᷑:a ſeptētrione uero hꝫ armeniā & cappadociā:a meridie aūt ſinū arabicū

Syringa prima cū.y.græco:& ſequens cū.i.latino ſcribit᷑:fuit arcadiæ nympha a Pane ardenter amata: quaꝫ teſte Ouidio in.i.metamorpho.ſe ſpernētem cū Pan cupide ſequeret᷑:& illa fugiens ad Ladonē fluuiū peruiniret:& fluuio impedita nō amplius effugere poſſet:iuocato aliaꝝ nympharum auxilio in paluſtres cānas cōuerſa eſt:quas cū Pan excideret ex ſeptē calamis in amoris ſolatiū fiſtulam primus ſibi cōfecit.ut Virgili⁹ in corydone:Pan primus calamos cæra cōiungere plures Inſtituit.

Siſyphus prima cū.i.latino:& penultima cū.y.græco ſcribit᷑:fuit teſte Homero li.vi.iliados:Aeoli filius: hic iſthmon:hoc eſt ſtricturam illā terræ:quæ inter mare ioniū & ægæum conſiſtit:latrociniis occupabat: Ita ut Autholiam Autholii filiā Laertæ deſponſatam cū ad maritum duceret᷑:ut quidam dicunt:uel ut alii aſſerūt ad oraculū Apollinis cōſultura accederet latrocinio cæperit.& ut multi crediderunt grauidauit:ex qua tūc natum Vlyxē uolūt.Quod Aias illi exprobauerit apud Ouidiū li.xiii.metamorpho.quādo ait:

Quid ſanguine cretus
Siſyphio:furtiſq; & fraude ſimillimus illi
Inſeris æacidis alienæ nomina gentis?

Tandē occiſus Siſyphus a Theſeo apud inferos trudit᷑:& hac pœna afficit᷑:ut grāde ſaxū ſupra montē portare coactus:cū ad apicē deduxerit:cōtinuo ad ima relaxet᷑:dicente Ouidio in.xiii.metamorpho.Aut petis Aut urges redíturū ſiſyphe ſaxū.Et Seneca in Hercule furente:Ceruice ſaxum grande ſiſyphea iacet.

Syſtole cum.y.græco:&.t.exili ſcribitur:dici poteſt correptio.Nam figura dicit᷑:cū longa ſyllaba cōtra eius naturā corripit᷑.Virgi.in.i.æneí.Cōnubio iungā ſtabili ꝓpriāq; dicabo.Vbi nu.breuē poſuit:quæ naturaliter longa eſt.Nā alio in loco longā poſuit:ut in.iii.æneí.Hectoris andromache pyrrhī cōnubia ſeruas.Ideꝫ in.iiii.Cuiq; loci leges dedimus cōnubia noſtra reppulit.& ī eodē:Nomadūq; petam cōnubia ſupplex?

Siſamus cū.i.latino ſcribit᷑:teſte Homero in.ii.iliados:urbs paphlagoniæ.

Sithonia cū.i.latino &.th.aſpirato ſcribit᷑:ps ē litoralis macedoniæ citra athon uerſus thermopōtū:habetq; teſte Herodo.li.vii.hiſtoriaꝝ:ciuitates torōnē:galipſon:ſermylē:macybernā:& olynthon.In eadē mons eſt ſithon q̄ maxīe niuoſus:de quo Virgi.i ultīa ægloga:Sithoniaſq; niues hyemis ſubeam⁹ aquoſæ.In hac eadē loc⁹ ē dict⁹ κυνόσ.i.canis:ubi Hecuba cōuerſa ī canē:Veterūq; diu memor illa maloꝝ: ut ait Ouidius: Tum quoq; ſithonios ululauit mæſta p agros.

Situla cū.i.latino &.t.exili ſcribit᷑:nec uerbū eſt græcū:ut q̄dam uoluerunt ſed latinum:& a ſorte ut aſſerūt nomen accæpit.Nā ciſtam illā deſignat:qua ſortitio ſuffragiorū accipit᷑.Plaut⁹ ī caſina:Sortitio illa ī ſitula.

Nec in diminutiuo ſitellam:ut nõnulli aſſerunt: ſed ciſtellã a ciſta deductam ſemper legimus.Cicero de na/
tura deorũ li.i.Vt igitur.T.Gracchum cum uideor concionãtem in capitolio uidere de.M.Octauiano deſe/
rentem ciſtellam.Nam in illam ſuffragia.i.uoces ſuas de approbanda lege ponebant:aut quid ſimile.Soli/
tum autem erat afferri ciſtellam cum lex ferenda eſſet.Quod oſtendit Cicero cũ ait in rhetoricis ad Heren/
nium.Cum.L.Saturnius legem frumẽtariam de ſemiſſibus & trientib⁹ laturus eſſet.Q .Cepio q̃ p̃ id tp̃s
quæſtor urbanus erat:docuit ſenatum ærarium pati non poſſe largitionẽ tãtam.Senatus decreuit ſi eã legẽ
ad populum ferat aduerſus rempublicam uideri ferre:cum uiris bonis legem cœpit:collegæ intercedere.
Ille nihilominus ciſtellam detulit:Cepio ut illum cõtra intercedentib⁹ collegiis aduerſus rempublicã uidit
ferre cum uiris bonis impetum fecit:pontes diſturbat:ciſtellas deiæcit:Impedimẽto eſt quo ſecius ferat̃: ac/
cerſitur maieſtatis & reliqua.Liuius in.iiii.ab urbe:Teſtibus datis tribuni populũ ſummouerũt.Ciſtellaque
lata eſt ut ſortirentur:ubi laturi ſuffragium ferent.

S merdis cum.m.poſt.s.in prima: & in ultima cũ.i.latino ſcribit̃:fuit Cambyſæ regis frater:quem cũ Camby
ſes in ſomniis uidiſſet regio throno ſedentẽ metuens ne regnum occuparet occidi iuſſit. Cæterũq; dum di
utiis in ægypto Cambyſes moram traheret:Patizites q̃dam magus:quem rebus ſuis præfectum domi reli/
querat:Smerdim fratrem ſuũ ſimilẽ Smerdi fratri Cambyſæ regem declarat. Quem deinde Darius Hiſta/
ſpis filius coniuratione facta cum nõnullis perſarum nobilibus trucidauit:& ip̃e p̃ſarum rex creatus fuit:ut
Herodotus in.iii.hiſto.ſcripſit:ut nos ſupra uidimus in dictione Darius.

S myrna cũ.y.græco ſcribit̃:urbs ẽ minoris aſiæ:quã fluuius meles circũfluit.hanc teſte Herodoto ĩ uita Ho/
meri Theſeus theſſalus in monumẽtum uxoris ſuæ:quæ ſmyrna uocabat̃ cõſtruxit.

S oc⁹ cũ.c.exili ſcribit̃:fuit troianus Hippaſi filius generoſus aĩo & corporis dignitate:hic teſte Homerọ ma
gno aĩo Vlyxem uulnerauit:ſed ab eo ip̃e deinde interfectus eſt.

S ocrates abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:fuit athenienſis philoſophus clariſſimus:ex pago alopecenſi:filius
Sophroniſci marmorarii:& Phanaretæ obſtetricis.Fuitq; ut q̃dam ferunt Anaxagoræ primum auditor:po
ſtea Archelai:cui in ſchola ſucceſſit.Et cũ ante illum philoſophi oẽs rebus phyſicis p̃ſcrutandis operã tantũ
modo ĩpenderent:ip̃e ut q̃dam putant tedio rerũ obſcurarũ & incertarum faſtidiẽs res obſcuras:phyſica po
ſtergauit:& ad aliq̃d p̃batũ & certũ cõperiẽdũ:quod beatæ uitæ neceſſariũ foret: aĩm applicauit.Itaq; prio
teſte Cicerõe ĩ p̃logo q̃nti tuſculanarũ libri philoſophiã euocauit e cælo:& ĩ urbib⁹ collocauit:domoſq; ĩtro
duxit & coegit de uita & morib⁹ rebuſq; bonis & malis quærere:q̃obrẽ ut ſcribit Solinus nõ ſolũ conſenſu
hoĩm:uerum etiã Apollinis oraculo fuit ſapientiſſim⁹ iudicatus.Fuitq; orator p̃mptus & acer.Et prim⁹ teſte
Fauorino cũ Aeſchine diſcipulo oratoriæ artis campos aperuit.Fuitq; etiã illi cura corporeæ exercitationis
atq; erat præclari habitus:ut dixit Laertius.Militauitq; quãdoq; & Xenophontẽ ab equo deiectum in prœ
lio facto in delo uiriliter ſuſcipiens ſaluũ reddidit:fugientibus athenienſib⁹ uniuerſis in bello nauali uicit.
Victoriãq; Alcibiadi:quẽ ip̃e teſte Ariſtippo ſuis manibus armauerat:de cuius morte uidimus ĩ dictiõe any/
tus.Reliqua latius in Diogene Laertio legere poteris.Fuit & alius Socrates thebanus uir diues & nobilis:q̃
paupertatis amore:quam multũ dilexit:rem familiarẽ largam & uberẽ donauit populo.Arbores plurimas
& fructiferas ſpreuit:unico contẽtus baculo quo infirmitatẽ ſuſtentabat humanã.Alius fuit hiſtoricus: qui
argos diligenter deſcripſit.Alius epigrãmatũ poeta.Alius Cous q̃ ĩterpretatiões & ĩuocationes ſcripſit.

S olymi ſecũda cum.y.græco ſcribit̃:fuerunt populi iuxta lyciam:quos Homer⁹ li.iliados.vi.pugnaciſſimos
fuiſſe dicit:& a Bellerophontẽ deuictos.Et li.v.odyſſeæ:oſtendit idem Homerus etiã in montibus habitaſ/
ſe cum ait:Τηλοθεν ἐκ σολύμων ὀρειων.Vnde & Cornelius Tacitus cũ de iudæorum origine opiniones
ait.Alii clara iudæorum initia ſolymos carminibus celebratam Homeri gentem conditam urbem hieroſo/
lymam nomine ſuo feciſſe.Vnde Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam inquit:Interpres legum ſolymarũ.
Similiter Martialis in.vii.Linges non mihi nam p̃ba & puſilla eſt.Sed quæ de ſolymis uenit peruſtis dãnatã
mõ mẽtulam tributis.& declinat̃ urbs:hæc ſolymæ ſolymarũ:& hieroſolymæ hieroſolymarũ:q̃n & hieroſo/
lyma hieroſolymæ:unde hieroſolymitanus.

S olon cũ unico.l.ſcribit̃:fuit unus ex ſeptem ſapiẽtibus græciæ Execeſtiadæ filius:patria ſalaminius qui teſte
Gellio li.xvii.noctiũ atticarum:athenis claruit regnãte Tarquinio Priſco romæ.de illo Plato in primo Ti/
mæi inquit:Memini Critiam doctiſſimum oĩum doctrinarũ dixiſſe plane Solonẽ uideri non ſolum pruden/
tia cæteris laude dignis:ſed etiam carminibus præſtitiſſe.Et ſi ſermonẽ quẽm ab ægypto reuerſus ĩſtituerat
impleſſet:a quo quidem ſeditionibus cæteraq; intẽperie ciuilis diſſenſionis impediente deſciuit:opinor nõ
minorem Heſiodo uel Homero futurum eſſe.Erat quippe ſermo de magno ac famoſiſſimo titulo:de his q̃
geſſerat ciuitas athenarum:cuius memoria extincta eſt:tam illorum morte q̃ geſſerant:q̃ impendio tẽporis
laſſioris.Idem teſte Ariſtotele in.ii.politicorum libro dedit atheniẽſibus leges cum tanto temperamẽto cõ/
poſitas:ut dixit Iuſtinus ſimiliter in ſecundo:quod parem gratiam a ſenatu & plæbe cõtraherẽt:q̃q̃ plæbs
& ſenatus in ſumma prius eſſent diſſenſione.Et ut dixit Valerius de ingratis:Si illis athenienſes p̃petuo uti
uoluiſſent:ſempiternum habituri fuiſſent imperiũ.Idem cum oĩum hoĩm ac oraculi iudicio ſapientiſſimus
haberetur:indulſiſſe ſcribitur uino.

S oloecìſmus cum unico.l.ſequente.œ.diphth.&.c.exili atq;.i.latino ſcribitur:dicitur uitioſa uerborũ compoſitio:ut inter nobis ꝓ inter nos:uel date ueniam ſceleratorũ ꝓ ſceleratis. Et ut oſtẽdit Gellius li.v.noctiũ atticarum:ab Aſinio Capitone:& eiuſdem ætatis aliis imparilitas eſt appellatus. Vetuſtioribus uero latinis ſtribiligo dicebatʳ a uerſuta uidelicet:& praua compoſitione tortuoſæ orationis:tanq̃; ſterobiligo quædam Quod uitium Aſinius Capito in litteris:quas ad Clodium tuſcũ dedit hiſce uerbis diffiniuit. Solœciſmꝰ é inquit impar & incõueniens compoſitura ꝑtium orationis. Vnde ait Iuue.in ſatyra Credo pudiciciam: Solœciſmum liceat feciſſe marito. Et tranſlatiue Martialis in epigrãmatibus inquit:Sæpe ſolœciſmum mẽtula noſtra facit. Et teſte Laertio nomẽ hoc a Solone cõtraxit:q cum i cilicia urbem a ſuo nomine ſoloen cõderet & paucos in ea atheniẽſium habuerit tractu temporis cum patriam uocem corrumperent:& inconuenienti patrium cõpoſitura loquerentʳ:factum é ut qui ſimili uitio aliquãdo peccaſſent:ſolœcizare dicerentʳ. Quo tamen uocabulo teſte Gellio qui elegantius locuti ſunt uſi non fuerũt. Ita ut de ſe dicat:nos neq; ſolœciſmũ neq; barbariſmum apud græcorũ idoneos adhuc inuenimus. Nam ſicut barbaron:ita ſolœcon dixerunt. Et ſubdit:noſtri quoq; antiquiores ſolœcon facile ſolœciſmõ haud ſcio an unq̃; dixerit. Quod ſi ita é iquit ille:neq; in græco neq; in latino ſolœciſmus ꝓbe dicitur.

S omatopœia media cũ.t.exili:ſequens cũ.œ.diphthongo ſcribitʳ:dicitur ad uerbum corporis factura: ideſt σώματοσ ποιια. Et eſt figura cũ incorporeum mõ corporeo loqui introducitʳ.

S ophocles cũ.c.exili ſcribitur:fuit atheniẽſis poeta tragicus & clariſſimus:de quo plures ex noſtris uaria & magnifica ſcripſere. Quem Cicero diuinum poetam libro.i.de diuinatõe uocauit. Ex quo Virgilius Auguſto alludẽs in bucolico ait:Sophocleo tua carmina digna cothurno. hũc primũ ex poetis græcis didici a uiro clariſſimo Iſidoro græco:iam nũc ſanctæ romanæ eccleſiæ cardinali ruſſienſi cognominato.

S ophiſta cũ.i.latino &.t.exili ſcribitur:nomen é deriuatiuũ a ſophos:q eſt ſapiens:quaſi æmulator ſapientis Nõnunq̃; etiã & ꝓ ſophiæ.i.ſapientiæ calũniatore accipitʳ. Quin & ꝓ apparente:ac non exiſtente ſopho.

S ophroniũ cũ.ph.aſpirato ſimiliter &.i.latino ſcribitʳ:nomen eſt fœminæ ꝑ diminutioné adulationis amatoriæ ꝓlatum:& a σοφροσύνη:quæ eſt prudentia deductum uelut totula prudens.

S ophroſyne cum.y.græco ſcribitʳ:& interpretatur ut in præcedenti dictione uidimus prudentia. Fuit etiam eo nomine uocitata filia ſuperioris Dionyſii tyrãni ſiciliæ. uidi etiaʒ interpretatũ modeſtiã & prudentiam.

S ora cum unico.r.ſcribitʳ:fuit oppidum agri uolſci:quod teſte Liuio in.x.ab urbe: poſtea ſannites poſſederunt:& ob difficillimum aditum tutiſſimũ credebatʳ. Quod deinde quomodo defecerit a romanis:atq; etiã in illorũ poteſtatem redierit:oſtenderat idem Liuius in.ix.ab urbe. de eodem Iuue.meminit cum ait:Optia ſoræ Aut phabrateriæ domus.

S oſia cũ unico.s.&.i.latino ſcribitʳ:nomen é ꝓprium:& apud græcos habet.s.in fine:quod noſtri abiiciunt. At apud illos ϛωσίαϛ ſcribitʳ:& cũ habeat ω mega in prima naturaliter illã ꝓducit.

S oſtratus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitʳ:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iiii.uir Aeguntes filius Laodamantis.

S oter cum.t.exili ſcribitʳ:dicitʳ a noſtris ſaluator:& a uerbo σώξω:qđ é ſaluo deducitʳ. Vnde & ſotiria ſalus.

S padix cum.i.latino ſcribitur:teſte Gellio in.ii.noctium atticarũ:Spadica græci uocant auulſum palma termitem cum fructu ideſt palmitem.

S pæra cũ.æ.diphthongo ſcribitʳ:& latine dicitur globus atq; ideſt quod ex omni exteriori ꝑte rotundũ apparet. Et nõnunq̃; cũ.ph.aſpirato etiã a noſtris ſcribitur uidelicet ſphæra.

S pargapiſes cũ.i.latino & unico.s.ſcribitʳ:fuit teſte Herodoto li.hiſto.i.& Iuſtino ſimiliter i primo:filiꝰ Tomyris reginæ maſſagetarũ:quem dolo Cyrus cæpit:ut late præfati auctores tractauerunt.

S parta cum.t.exili ſcribitur:fuit ciuitas:quæ & alio nomine lacedæmon dicitur:ſeu latine lacedæmonia:atq; in plurali lacedæmoniæ lacedæmoniarum. Ex Herodoto tamen colligere uiſus ſum:ſpartam urbem fuiſſe: & lacedæmona regionem:in qua illa cõſiſteret:ſed indifferenter ꝓ alterutra tam ab illo: q̃; ab aliis auctoribus poſitam legimus. Sed quã ob cãm ſparta dicta fuerit:ponit Iuſtinꝰ libro ſuoꝝ epitomatũ tertio dicens:

Et ut rettulit Cicero in ſecũdo de quæſtionibꝰ tuſculanis: Spartanis uirginibꝰ magis palæſtra:puluis uenaticus:labor:& militia in ſtudio é:q̃; fertilitas filiorum. Vnde & uarium habitum ab aliis uirginibus ferre cõſueuerant:dicente Virgi.in.i.æneì. Virginis os habitumq; gerens & uirginis arma Spartanæ.

S patha cũ.th.aſpirato ſcribitʳ:& latine dici põt enſis:deriuaturq; a uerbo σπωμαι:quod é euagino.

S pelæum penultima cum.æ.diphthongo ſcribitur:dicitʳ a noſtris ſpelunca. Virgiliꝰ i ultima ægloga:Certum eſt in ſiluis inter ſpelæa ferarum Malle pati.

S perchius cum.ch.aſpirato:&.i.latino ſcribitʳ:apud græcos uero eſt in penultima ei diphthongus quaʒ nos in.i.cõuertimus.

in.i.conuertimus.Eſt fluuius theſſaliæ: quem ūt ait Pomponius pelion mons effundit: & cum uelociſſimo curſu defluit in ſinum maliacum cadit.

S peuſippus cū.eu.diphthongo &.i.latino:atq; duplicato.p.ſcribit᷑:fuit athenienſis philoſophus:Eurymedontis filius:ex pago myrrhuniſio:& Parthone Platonis ſorore natꝰ:octo ānos ſcholæ platonicæ magiſter fuit.Iraſcebatur facile:& uoluptati dederat manus.Nam aiunt illū ira cōcitatum catulū in puteū deiæciſſe & uoluptatis gratia in macedonia ad Caſſandri nuptias iuiſſe:& cū uehiculo in academiā ferret᷑:haberetq; Diogenem obuiū:diceretq; illi ſalue.Reſpondit Diogenes:at tu nequaq̄ ſalue:q eiuſmodi cum ſis uiuere ſuſtines.Deinde cum iam paralyſi ſolueretur:orauit Xenocratem ut ſibi in docendo ſuccederet.Aiūt ſenio confectū ſibi mortem conſciuiſſe mærore impulſum.Plutarchus uero ſcrip ſit illum pediculis efferueſcentibus interiiſſe.Fuit corpore gracili teſte Timotheo.Reliquit plura cōmentaria: & dialogos eius libros Ariſtoteles tribus talētis emit teſte Fauorino.Ad hūc Simonides ſcripſit hiſtorias.Primus inuenit quo pacto ex gracilioribus lignis fierent uaſa capacia.

S pyridon prima cū.y.græco ſequenens cū.i.latino ſcribit᷑:nomen eſt uiri ꝓprium.

S phinx cū.i.latino ſcribit᷑: atq; a nōnullis aſpiratur prima:& facit in genitiuo declinatione qdē græca huiꝰ ſphingos:latina uero huiꝰ ſphingis:aīal eſt prodigioſum:quod cū hōibus offertur ſi illū præſentiat ſaluat᷑ ſi uero beſtia prius hoīem ſenſerit ꝑditur ipſe homo.

S pinter cū.i.latino &.t.exili ſcribit᷑: nō græcum ſed latinum:ideoq; cū. y.græco ſcribi non pōt: ut qdam inſcii uoluerūt:diciturq; græce ακροχέριον & aut fibulam in humeris aut armillam ſignificat.Plautus ī Menæchinis:Iubeas ſpinter nouū recōcinarier.Idem in eodē:mihi tu dederis pallam & ſpinter nunq̄ factum.

S pondeus cū.e.abſq; diphthongo a latinis ſcribit᷑:græci uero habēt ei diphthōgū in penultima.ex qua nos abiicientes.i.retinemus.e.Et eſt pedis genus ſic quoq; dictus ꝙ in ſacrificiis & libamētis eo maxime uterentur.Nam σπονδὴ libamētum deſignat:fœduſq; ac ſponſionē.Et ab eo σπονδιοφόροι apud græcos dicebant᷑ ſacerdotes q a noſtris feciales dicunt᷑:& cōſtat ſpondeus ex duabus ſyllabis lōgis: ideo pes ē tardus & grauis.Vnde Homerus in.i.iliados:inducens chryſeida Agamēnonis puellam uolentibus græcis reſtitui patri Chryſæ:& quaſi iuitam ab Agamēnone diſcedentē:aſcendētemq; lento paſſu nauē:uerſus illos duos ſpondeis omnibus refecit:hocq; ut illius tardum diſceſſum magis effingeret.Rettulit etiam Cicero in li.de ſuis conſiliis.Cū uiolenti adoleſcentes tibiaꝝ etiam cantu:ut fit inſtincti mulieris pudicæ fores frangerent admouiſſe tibicinam:ut ſpondeū caneret Pythagoras dicit᷑:quod cum illa feciſſet tarditate modoꝝ & grauitate canentis illoꝝ furentē petulantiā cōſedaſſe.Idē Quinti.rettulit in.i.de inſtitutione oratoria.

S purius cū.i.latino ſcribit᷑:ille dicit᷑ qui incerto patre natus ē:& a σπορεῖν quod eſt ſeminare deducit᷑. quia nihil aliud de patre q̄ ſemen affert.

S tadium cū.t.exili &.i.latino ſcribit᷑:latine curriculū tranſfert᷑ quod Herculē primum ſtatuiſſe dicunt:& eo ſpatio terminaſſe:quod ipē uno ſpiritu confeciſſet.Nam octaua ps mille paſſuū eſt.

S tather prima cū.t.exili:ultima cū.th.aſpirato ſcribit᷑:genus eſt ponderis:& ut qdam dicūt unciæ medietas: deſcenditq; a ςαθμίζω:quod eſt trutino uel pondero . Et inde ſtatheram dictum puto iſtrumētum quo res ponderantur.

S temma cū.t.exili & duplicato.m.ſcribit᷑:dici pōt a noſtris inſula uel corona:Homerus circa initium iliados ςέμματ' ἔχων ἐν χερσί.Atq; idem deſignat:quod apud illos ſtephanos.Nā & ſtēma & ſtephanos a ςεφανῶ quod eſt corono deducit᷑:Vnde & tranſumptiue ꝓ nobilitate generis capit᷑:quā plærūq; ex uictoriis & coronis maiorum noſtroꝝ cōtrahimus:ꝑ quem modū ait Iuue.in tertio:Stemmata qd faciunt?qd ꝓdeſt pontice longo Sāguine cenſeri?Quid & ꝓ inſcriptionibus ſaxorū:ut Martialis in.x.Triſtia ſaxorum ſtemmata delet herus.Sane accæpiſſe Virgiliū.li.v.ænei.Coronam ꝓ galea:teſtis eſt Seruius q id exponens.Omnibꝰ in morem tonſa coma preſſa corona inquit.i.galea:atq; illū ſermone homerico uſum fuiſſe dixit q ſtephanon ꝓ galea poſuit.Et ut Plinius circa initium libri.xxi.Quædam coronæ funiculis in orbem obliquūque & in ambitū currunt:qbus tenuioribꝰ utebant᷑ antiqui ſtrophios appellantes.hæc ille. quod ſane græcū uocabulum eſt.Intortūq; & inuerſum deſignans.Et ſubdit ipē Plinius: Vnde nata quæ ſtrophiola dicuntur.

Quin & uocabulū ipſum tarde inde cōmunicatum eſt inter ſacra & bellicos honores coronis nomen ſuū uindicantibꝰ.Et pergit cum uero a floribus fierent ſerta a ſerendo ſeriue appellabant᷑.Hæc ipſe Pliniꝰ.Cæterum licet ſertus ſerta ſertum adiectiuū ſit:ut ſertos flores:ſertas coronas.Lucanus:Accipiunt ſertas nardo florente coronas. In neutro tamen genere ſertum: & in plurali ſerta abſq; additione alterius ſubſtātiui a noſtris auctoribꝰ ꝓferunt᷑:ut Virgilius in Sileno:Serta ꝓcul tātum capiti delapſa iacebant. Adduntq; illi adiectiuū ueluti ſubſtantiuo:ut idem in primo ænei.Ture calent aræ ſertiſq; recentibus halant. Et ut idem Plinius in.xvi.naturalis hiſto.ſuæ atteſtatur:Antiquitꝰ nulla corona niſi deo dabat᷑. Ob id Homerus cælo tantum eam & prælio uniuerſo tribuit.Viritim uero ne in certamine qdem ulli.Feruntq; primū oīum Liberum patrē impoſuiſſe capiti ſuo coronā ex hedera.Poſtea deoꝝ honores ſacrificātes coronas ſumpſere uictimis ſimul coronatis.nouiſſime & in ſacris certaminibꝰ uſurpatæ:in quibꝰ hodieq; non uictori dant:ſed patriam ab eo coronari ꝓnuntiatur. Inde natum ut triumphaturis conferrent᷑ in templis dicandæ:mox ut

ludis darentur. Verum ut idem auctor in.xviii.li.refert:& ſabinus Maſſurius in li.memoraliū romæ aruorum ſacerdotes Romulus in primis inſtituit ſeq; duodecimū fratrem inter illos appellauit. Et tunc ab Acca laurentia nutrice ſua ſpicea corona:quæ uitta alba colligaretᷣ in ſacerdotio ei ꝓ religioſiſſimo inſigni data: quæ primo apud romanos fuit corona:honoſq; ſacerdotibꝰ non niſi uita finitur. Et exules etiam ut ideꝫ ait captoſq; comitatᷣ. Quin & in li.xvi.idem rettulerat Plinius Romulū frondea hoſtium corona Hoſtiliū coronaſſe:quod fidenam primus irrupiſſet. Auus hic Tullii Hoſtilii regis fuit. Nec alias tūc quoq; nouiſſe coronas ꝙ bellicas certum ē. At uero deinde uni gentiū romanis plura coronarum genera cōtigere:ꝙ cunctis aliis gentibus:de quibꝰ oībus quædam referre curabo:quæ in diuerſis auctoribus uariiſq; eoꝝ locis:& præcipue in Plinio & Gellio legi. Fuerunt ergo apud romanos diuerſorum generum coronæ:in magno.ſ.honore & precio:uidelicet triumphalis:obſidionalis:ciuica:muralis: uallaris ſiue caſtrenſis naualis: oualis: & oleagia. Triumphalis corona laurea erat:quæ.ſ.ex lauro confecta triumphāti dabatᷣ. Nam ut ait Pliniꝰ circa finem libri.xv.naturalis hiſto.laurus triumphis ꝓprie dicata erat. Et infra ſubdit romanis ea arbor præcipue eſt lætitiæ:uictoriarūq; nūcia:& militum lanceas piloſq; & faſces imperatorū decorat. Ex ea ī gremio Iouis optimi maximiq; deponitᷣ:quotiēs lætitiā nouam uictoria attulerit. Idq; nō qa ꝑpetuo uiret:nec quia pacifera eſt:cū præferenda ſit olea:Sed qa ſpectatiſſima in monte pernaſo. Ideoq; etiā grata Apollini aſſuetis eo dona mittere. Iam & regibꝰ romanis teſte Lutio Bruto fortaſſis etiaꝫ in argumētum quoniā ibi ī libertatem publicam:is meruiſſet lauriferam tellurem illā oſculatus ex reſponſo:& qa fulmine ſola nō iacitᷣ. Ob has cās eqdem crediderim in honorē habitā in triumphis:adeo quod in ꝓfanis uſibꝰ pollui laurum & oleā fas non eſt. Et infra ſubdit Tiberiū principem tonāte cælo coronari ea ſolitū ferunt cōtra fulminum metus. Sed & circa Diuū Auguſtū euēta eius digna memoratu. Nāq; Liuiæ Druſillæ:quæ poſtea Auguſta matrimonii gratia nomē accæpit:cum nupta eſſet illi Cæſari gallinam cōſpicui candoris ſedenti:aquila ex alto abiæcit in gremiū illæſam. Intrepideq; miranti acceſſit miraculū tenēte roſtro laureum ramū onuſtū ſuis baccis. Conſeruari alitem & ſobolē iuſſere aruſpices:ramūq; eū ſeri:ac rite cuſtodiri. Quod factū eſt in uilla Cæſarum fluuio tyberi impoſita:iuxta nouū lapidem flaminea uia:quæ ob id uocatᷣ ad gallinas:mireq; ſilua ꝓuenit ex ea triumphans. Poſtea Cæſar laurum in manu tenuit:coronāq; capite geſſit:ac deinde īperatores Cæſari iuncti:traditusq; mos ē ramos:quos tenuerūt ferendi:& durant ſiluæ nominibꝰ ſuis diſcretæ. Obſidionalis corona erat:quā liberati ab obſidione dabāt ei:q ipſos liberauerat. Et hæc teſte Plinio li.xxii. erat uiridis e gramie decerpto:īde unde obſeſſos ille obſeruaſſet. Nāq; ut ait ſummū apdᷣ antiquos ſignuꝫ uictoriæ erat uictos porrigere herbā e terra:& altrice humo: q̄ & quādoq; cæde humectata fuerat:q̄ graminea nulla fuit corona nobilior in maieſtate populi terraꝝ principis. Nā cæteras oēs magno īteruallo ſuperabat:quas ſinguli hoīes:& duces ipſi īperatoreſq; militibꝰ:aut aliquādo collegis dedere. Vnde ſi ciuicæ coronæ honos ut uidebimus uno aliquo ciue ſeruato:ut idem auctor inquit præclarus ſacerq; habetᷣ. Quid tandē exiſtimari debet uniꝰ uirtute reſeruatꝰ uniuerſus exercitꝰ? Hanc ſane coronaꝫ gramineā teſte Gellio li.v.noctiū atticarum.S.P.Q.R. Quinto Fabio Maximo dedit bello pœnoruꝫ ſecūdo:quod urbē romanam obſidione hoſtium liberaſſet. Hac eadem corona Plinio teſte Publius Decius Mus pater tribunus milituꝫ ab exercitu conſeruato donatus fuit imperatore Cornelio Coſſo conſule ſamnitum bello. Quod late oſtendit Liuiꝰ li.viii.ab urbe:& hiſtorici alii plures:quin & āno deinde.iiii.ſequēte:ut idem Liuius refert:Decius ipſe creatꝰ conſul in bello cōtra latinos ꝓ exercitu ſe deuouit. Idem & poſt illū Decius filius ter cōſul fecit:ut late Liuiꝰ in.x.ab urbe oſtendit. Eadem corona.L. Siccinius Dētatus ſemel donatus eſt:de quo miranda ſcribūt Pliniꝰ li.vii.&.xxii.naturalis hiſto. Solinus circa initiū ſuorū collectaneorum:& Valeriꝰ de fortitudine. Cōtigit & ſimiliter eiuſdē coronæ honos.M. Calphurneo flamini tribuno plæbis:q.M. Attilium regulū in ſicilia tpe primi belli punici apud cecinam liberauit. Quin & Cneo Teio Acinati cēturioni teſte Plinio ī præfato.xxii.li.idem honos euenit. Nam capeſſens is primum pilum ſub catulo excluſam ab hoc legionē ſuam hortatus tribunum ſuū dubitātem ꝑ caſtra hoſtium errumpere interfecit:legionēq; eduxit. Scripſit & Sylla dictator ab exercitu ſe quoq; donatum apud nolā legatum bello marſico:Idq; etiam in uilla ſua tuſculana:quæ fuit poſtea Ciceronis pinxit. Et ut dixit Plinius:Si uerum ille de ſe ſcripſit maiori ignominia ciuiuꝫ ꝓſcriptione coronam ipſam deturpauit:ꝙ paucorū cōſeruatione ꝓmeruit. Eadem corona Aemilianum Scipionē ī aphrica donatum Varro ipſe teſtatᷣ Manilio conſule:& cohortibꝰ ſeruatis:totidemq; ad ſeruandas eas eductis. Quod ut rettulit Plinius in eodē.xxii.libro ſtatuæ eius ī foro ſuo Diuꝰ Auguſtus inſcripſit:& hæc hactenus de obſidionali. Ciuica uero corona illa dicebatᷣ teſte Gellio præfato li.v.quā ciuis ciui a quo ſeruatꝰ eſt ī prælio:teſtem uitæ ſalutiſq; percæptæ dat. & fuit eiuſmodi corona teſte Plinio li.xvi.primo ilignea:poſtea magis placuit ex æſculo. Seruius uero ſuper.vi.æneí.dixit ex quercu:qa ante cā uitæ in hac arbore hominibus fuit:q glandibus ueſcebantᷣ. Similiter Gellius ea inquit fit ex fronde querna:quoniam cibus uictuſq; antiquiſſimus ex quercu capi ſolitus eſt. Etiam ex ilice quod genus ſuperiori ꝓximum eſt:ſicuti ſcriptum eſt in quadam comœdia Cecilii:Aduehuntᷣ inquit:cū ilignea corona:& chlamyde noſtram fidē. Et ſubdit:Maſſurius aūt ſabinus in.xi.librorū memoralium ciuicam coronā tum dari ſolitum inqt:cū is qui ciuē ſeruauerat eodem tēpore etiā hoſtem occiderat:neq; locū in ea pugna reliquerat:alteriꝰ ciuicæ coronæ negat cōceſſuꝫ-

& pergit Gellius: Tiberium tamen Cæſarem conſultum an ciuicam coronam capere poſſet: qui ciuem ī prælio ſeruaſſet: & hoſtes ibidem duos interfeciſſet: ſed locuꝫ in quo pugnabat nō retinuiſſet. Eoqꝫ loco hoſtes potiti eſſent. Reſcripſiſſe dicit eum quoqꝫ ciuica dignum uideri. Quod apparet & tam iniquo loco ciuē ab eo ſeruatum: ut ipē fortiter pugnātibus retineri nō quiuerit. Quod autem fuerit ius ciuicæ coronæ: Pliniꝰ li.xv. explicauit dicens: Accæpta licet uti perpetuo ludos ineunti: ſemper aſſurgi etiam a ſenatu in more eſt: ſedēdi ius ī ꝓximo ſenatu uocatio munerū oīum ipī patriqꝫ & auo paterno. Quatuordeciꝫ eas accæpit Sicinius Dentatus: tres Capitolinus. Aphricanus de patre accipere noluit apud trebiam. hæc Plinius. Hac eadem corona teſte Gellio. L. Gellius uir Cēſorinus in ſenatu Ciceronem conſulem donari a republica cēſuit: quod eius opera fuiſſet atrociſſima illa coniuratio Catilinæ detecta: & uindicata. & ut Plinius præfato proxime libro inquit: Cedunt his coronis murales uallareſqꝫ: q̄ꝙ̄ aureæ & precio antecedētes: cedūt & roſtratæ: q̄uis in duobus dicat ſuo æuo celebres fuiſſe: ut infra uidebimus. Muralis corona teſte Gellio ī.v. aurea erat qua donabatur ab imperatore: qui primus murum ſubiit. Inqꝫ oppidum hoſtium ꝑ uim aſcēdit. Iccirco quaſi muri primus aſcenſor decoratus ē. Vallaris uero corona ea ē: quæ & caſtrenſis dicitur. Eadeꝫ aurea erat: habēs inſigne ualli. hac teſte Gellio donabat imperator eum qui primus hoſtium caſtra pugna introiuit. Naualis ſimili modo ex auro erat: quaſi roſtris nauium inſignita qua donari conſueuerat: q primꝰ maritimo prælio armatus in nauem hoſtium ui tranſibat: accæpitqꝫ eam in bellis piraticis dante Pōpeio. M. Varro romanorum oīum doctiſſimus. Quin & tribuēte Auguſto. M. Agrippa e ſiculis bellis: quæ & ipā piratica fuere. Oualis uero corona teſte Gellio myrtea erat: ea utebantur imperatores: q ouantes introibant urbē Ouandi ac non triumphandi: ut ſubdit cā erat. Cum aut bella non rite indigna: neqꝫ cum iuſto hoſte geſta ſunt: aut hoſtium nomē humile: & non idoneum ſit: ut ſeruorum piratarumqꝫ: aut deditione repente facta in puluere: ut dici ſolet incruētaqꝫ uictoria obuenit. Cūi facilitati aptam eſſe Veneris frondem crediderunt quod non martius: ſed quaſi uenereus quidam triumphus foret. & ſic quoqꝫ teſte Plinio li.xv. natu. hiſto. Poſitius libertus in conſulatu triumphās de ſabinis primus omnium ouās ingreſſus urbem ē: quoniam reꝫ leniter ſine cruore geſſerat. Et myrto ueneris uictricis coronatus inceſſit. Nam ut ꝓſequitur Gellius ad ea q̄ ſupra poſita ſunt: hāc myrteam coronam. M. Craſſus cū bello fugitiuorum cōfecto ouans rediret: inſolēter aſpernatus ē. Senatuſqꝫ cōſultum faciūdū ꝑ gratiam curauit: ut lauro non myrto coronaret᷑. Sane prætereundū non ē quod ad ouatiōes attinet: ſuper quo diſſenſiſſe ueteres ſcriptores accipio. Partim enī ſcripſerūt q ouarent introire ſolitos equo uehente. E qbus Seruiꝰ ſup.iiii. æneі. dixit: Qui ouationē meret᷑: uno equo utitur: & a plæbeiis uel ab equitibꝰ romanis deducit᷑ ad capitolium: & de ouibꝰ ſacrificat. Vnde & ouatio dicta eſt. At Sabinus Maſſurius (ut refert Gellius) pedibus ouantes ingredi dicit ſequentibꝰ eos non militibꝰ ſꝫ uniuerſo ſenatu. Item Suetonio teſte Tiberius Auguſti priuignus ante imperium primꝰ oīum ouans curru urbem ingreſſus ē triumphalibus ornamētis: nunq̄ꝫ ante cuiq̄ꝫ tributo talis honoris genere. Maſſurius teſte Plinio eodeꝫ.xv.li. auctor eſt: curru quoqꝫ triumphantes myrtea corona uſos. Vnde & L. Piſo tradidit Papyrium Maſonem: qui primus in monte albano triumphauit de corſis: myrto coronatū ludos circenſes ſpectare ſolitum. M. Valerius auus maternus Aphricani ſequētis duabꝰ utebat᷑ coronis laurea & myrtea. Oleagina aūt corona poſtrema ē: qua teſte Gellio uti ſolent: q in prælio non fuerūt: ſed triumphū ꝓcurant. Et ut refert Gellius. M. Cato obiæcit. M. Fuluio nobiliori: quod milites ꝑ ambitionē coronis leuiſſimis de cauſis donaſſet: de qua re uerba ipā appoſuit Catonis. Nam principio qs uidit corona donari quēq̄ꝫ cum oppidū captum non eēt: aut caſtra hoſtium incēſa non eſſent? Fuluius aūt in quem hoc a Catone dictuꝫ ē coronis donauerat milites: q uallum curauerant: aut qa puteum ſtrēnue foderāt. Dabant᷑ etiam coronæ ī ludis & ſacris certaminibꝰ: quas primum e floribus cōſertas habebāt: ita ut uerſicolorum florū mixtura: ſuaues etiam miſceret odores. Nam teſte Plinio in.xxii. ſuæ hiſtoriæ naturalis: Pauſias Sicyonius ex ingenio Glyceriæ coronariæ ab eo dilectæ: pulcherrimuꝫ coronaꝝ artificiū inſurrexit. Nam ille cū ſua opera picturæ Glyceriuꝫ cū coronis effingeret: illa ut eū ꝓuocaret coronas ſæpius uariaſſet: eētqꝫ inter eos certamē artis & naturæ tabellas interim plures eiuſmodi picturæ reliquit: quæ exemplar uariis & pulcherrimis ſertis exhibuere. Idqꝫ factum eſt teſte eodem Plinio poſt Olympiadē centeſimam. Sic coronis e floribus recæptis paulo mox ſubiere quæ uocātur ægyptiæ: ac deinde cum hyeme terra flores negat Ibernæ uenere ramento e cornibus cincto: poſteaqꝫ e lamina aurea tenui uel aurata: aut inargentata dabant᷑. Et ſubdit Craſſus diues primus argento auroqꝫ folia imitatus ludis ſuis coronas dedit. primus q inſtituit celare eas. P. Claudius pulcher brachteaſqꝫ & phaleras dedit. Hæc Plinius: q in eodem libro oſtēdit eo luxuriā ꝓceſſiſſe: ut coronas ex odoratiſſimis floribus mero infunderent: & in hilaritate odorum uinum abſorberēt. Vnde & ſcelerata Cleopatra apparatu belli actiaci Antonio gratificationem ipſius reginæ timente: nec niſi prægustatos cibos ſumēte fertur ab ore eius luſiſſe extremis coronis floribus ueneno illitis: ipſiuſqꝫ capiti impoſita: mox ꝓcedente hilaritate inuitāuit Antonium: ut coronas biberent. Quis iſtas timeret inſidias? Ergo cum ſerta in cyphum incipiēti haurire oppoſita manu. En ego ſum inquit illa chare Antoni; quā tu noua prægustantiū diligentia caues. Ideo mihi ſi poſſum ſine te uincere libere occaſio: & ratio adeſt. Inductum in cuſtodiā bibere iuſſit illico expirantem. Scripſit de coronis apud græcos Mneſtheus: atqꝫ Callimachus medici oſtendentes: q̄ nocerēt capiti: & quæ

prodeſſent. Scripſit & Theophraſtus Apud latinos uero nonnulli ut ferunt: ſed de floribus ſolus Plinius proſecutus eſt.

Stentor abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑: fuit heros magnanimus & fortis ex his græcis: qui ad troiã uenerũt cuius teſte Homero li. iliados. v. tantus erat uocis ſonit⁹ q̃tus aliorũ qnquaginta. Quod Iuue. ipe tetigiſſe uidet᷑ in ſatyra Exẽplo quodcũq; malo quũ ait: Tu miſer exclamas: ut ſtentora uincere poſſis: Vel poti⁹ q̃tũ gradiuus homericus. i. mars. De quo late uidimus in dictione gradiuus.

Sthenelus cum. th. aſpirato & unico. l. ſcribitur: fuit teſte Homero Papanei regis filius ex Euadne uxore: qui ꝓ græcis ĩ expeditiõe troiana pluria glorioſa peregit. Fuit & alter eodẽ nomine quẽ in cõtiõe Agamẽnonis refert Homerus Perſei fuiſſe filium ex Andromeda coniuge: atq; patrem Euryſtei mycenarum regis.

Sthenobæa prima cum. th. aſpirato: penultima cum. æ. diphthongo ſcribitur: & a ſthenos quod ẽ robur deſcendit. Fuit Ariobatis lyciorum regis filia: atq; uxor Prœti regis argiuorum. De qua in dictione Bellerophontes uidimus.

Steſichorus prima cũ. t. exili: ſequens cũ. i. latino: penultima cũ. ch. aſpirato ſcribit᷑: fuit poeta lyricus eximi⁹. De quo etiam Quintilianus meminit in. x. de inſtitutione oratoria: & Horatius in. iiii. carminum: Cææq; & alcæi minaces Steſichoriq; graues camenæ.

Stilpon cum. t. exili & . i. latino ſcribitur: fuit megarenſis philoſophus: & teſte Heraclide in tantum & mutatione & eloquẽtia & ſapientia præceſſit alios: ut parum abfuerit: quin omnis græcia in illũ intenta: ĩ megarã tranſiſſe diceret᷑. Cicero uero in li. de fato dicit illũ fuiſſe acutum hoĩem: maximeq; ſuis tẽporibus approbatum. Laertius aũt cũ eum maxime ciuilẽ dixerit ſubdit: ac præter uxorem quã dixerat:
Nicarete etiam pellice utebatur.

Stymphalis prima cum. t. exili & . y. græco: ultima cum. i. latino ſcribitur: palus eſt in achaia: ex qua eraſinus ꝓfluit fluuius: & ab illa ſtymphalidas aues dictas nõnulli putauerunt.

Stymphalides prima cum. t. exili & . y. græco: penultima cum. i. latino ſcribit᷑: aues fuiſſe ſcribuntur miræ magnitudinis: ita ut illarum allæ ſolares radios occulerent. Seneca in tragœdia furẽtis Herculis: Solitaſq; pẽnis cõdere obductis diem: petũt ab ipſis nubibus ſtymphalides. has Herculem ſagittis trãſfixiſſe: ad terrãq; cecidiſſe: ſcripſerunt poetæ. Quin & eſſe diuerſas ab harpyiis oſtendit Seneca in præfata tregœdia: atque in Medea dicens:
Reliquit iſtas inuio plumas ſpecu
Harpyia cum zetem fugit:
His adiice pennas ſauciæ ſtymphalidis
Lernæa paſſæ ſpicula. Vnde Iſidorum atque Bocatium erraſſe conſtat: qui inter harpyias & ſtymphalides non diſtinxerunt.

Stigma cum. t. exili & . i. latino ſcribit᷑: dici poteſt nota: & inde etiam punctum: & a στίζω uerbo græco: quod ẽ pungo. Ponitur tamen ꝓ ꝓprio quodam ſigno: ut Martialis in primo: Cæſaris atq; iouis cum fert nũc ſtigma iuuentus: Par onus ut tulerint altius iſte tulit. Idem in. xii. Frons hæc ſtigmate non meo notãda eſt. Et ut quidam putant etiam ſtilla ex eodem uerbo originem traxit: ita ut apud nos gutta dicatur: ut ſtilla aquæ: ſtilla olei. Martialis in præfato. xii. Atq; olei ſtillam donaret opellicus unctor. & inde ſtillicidium: hoc eſt ſtillaꝝ cadium ſi dici poſſet: & ſtillo uerbum ac diſtillo.

Stylus cum. t. exili & . y. græco ſcribitur: dicitur a noſtris columna: ũnde epyſtilium capitellũ id dicitur: quod ſupra columnam locatur.

Styps cũ. t. exili & . y. græco ſequẽte. ps. ſcribit᷑. At uero græci dicũt στυπόσ: hoc ẽ ſtypus: & ſignificat omne quod facile incẽdit᷑: atq; nomen aſſumpſiſſe dicit᷑ a στύπιον: quod ẽ ſtuppa: qa ea facillime incendatur.

Stimachon prima cũ. t. exili & . i. latino: ultima cũ. ch. aſpirato ſcribit᷑: nomen ẽ uiri ꝓprium: ſed cõpoſituꝫ ex στίζω: quod ẽ pungo: & μαχὴ bellum. Virgi. in Daphnide: Iampridem ſtimachon laudauit carmĩa nobis.

Styx cũ. t. exili & . y. græco ſcribit᷑: palus eſt inferni poetarum carminib⁹ decantata. & deducitur a στυγνός: q̃ eſt triſticia: uel mæſticia. Hanc Heſiodus fuiſſe filiam dixit Oceani & Tethyos: quæ cum Pallãte concũbens genuit Zelum & Victoriam. At uero Victoria adeo in giganteo bello Ioui fauit: ut ꝓ munere cõcederet illi Iuppiter: ut ſiqs deorum per ſtygem paludem matrem eius peieraret: cẽtum ãnis priuaret᷑ diuinitate: ut Virgilius li. ænei. vi. Stygeamq; paludem Dii cuius iurare timent: & fallere numẽ. Similiter Homerus ĩ hymno Apollinis καὶ τὸ κατειβόμενον στυγὸς ὕδωρ ὅς τε μέγιστος ὅρκος δεινότατός τε πέλει μάκαρεσσι θεοῖσ. Herodotus uero li. hiſtoriarum. vi. dixit ꝓ uera hiſtoria ſtygem paruam eſſe aquam in arcadia in ciuitate: quæ dicit᷑ nonacris ex petra quadam profluẽtem. Hæc eadem teſte Plinio li. ſecũdo naturalis hiſto. licet neq; odore neq; colore ſit abominabilis: ilico tamen pota necat: qualia ſunt magoꝝ artificum uenena: quæ depræhendi niſi morte non poſſunt. Et in li. xxxi. de eadem inquit: piſciculos quoſdam generat: q comeſti repente perimũt comedẽtes. Eſt & palus alia eodẽ nomine apud Memphim: de qua uidim⁹ ĩ dictiõe Oſiris.

Stoici abſq; aliqua aſpiratione & . i. latino ſcribitur: fuerunt philoſophi apud athenas eximii originem ducẽtes a Zenone cictieſi: ſic quoq; dicti teſte Laertio de uitis philoſophorum a quadã porticu: quæ erat athenis

& pyſianactica uocabatur:referta uaria & multæ ſcientiæ pictura polygnoti. In qua cum diuerſis tẽporibus iam mille quadringenti triginta ciues interfecti fuiſſent: uoluit Zeno locum illum ſtabilem atq; inuiolabilem reddere. Quare cœpit in illo docere: ad quem eo audiendum diſcipuli cõfluentes: q antea Zenonii dicebantur: poſtea ab ipa porticu ſtoici ſunt uocati: ut Epicurus in epiſtolis atteſtat᷑. Siquidẽ & ante Zenonem teſte Eratoſthene poetæ in illa morantes dicti ſunt ſtoici: a quib⁹ multũ incremẽti illa appellatio cæpit.

S tomachus cum.t.exili &.ch.aſpirato ſcribitur. Nec componi poteſt: ut quidam uolunt ex ſtomatos.i.ore: & κοιλίας uentre: quaſi ſit os uentris: qa tunc quoq;.c.ipſum aſpirari non poſſet: quod apud græcos ſemp aſpiratur. Ideo melius alii dicunt componi ex ſtomatos ideſt ore: & ἔχω: quod eſt habeo: qa os ſit habẽs: & ſic.c.aſpirandum eſt.

S tola cum.t.exili ſcribit᷑: & dicitur a noſtris indumentum.

S torax cum.t.exili ſequente.o.iam ſcribitur. At uero a græcis & antiquis latinis cũ.y. græco ſcribebat᷑ uidelicet ſtyrax. Vnde cum ſit genus aromatis dixit Plinius in.xii.naturalis hiſtoriæ: arabia ex ſyria reuehũt ſtyracem acri odore: eius in focis abigentes ſuorum faſtidium. Quin & ad ſerpentes fugandos urunt in odoriferis ſiluis frequentiſſime.

S tlata abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur: latinum eſt & non græcum: ut quidam putauerũt. Eſtq; teſte Feſto genus nauigii latum magis q̃ altum: a cuius latitudine ſic appellatũ ẽ. Nam ut in primo horum cõmentariorum li. uidimus: antiqui cõſueũerũt dictioni incipienti ab.l.apponere.ſt. Et inde ſtlataria: ut Spondet enim tyrio ſtlataria purpura filo.i.quæ per mare allata eſt.

S tranguria cum.t.exili &.i.latino ſcribit᷑: difficultas eſt urinæ. Nam componit᷑ dictio ex ςραγγαλίζω: qđ ẽ conſtringo: & uros urinam.

S trategemata abſq; aliq̃ aſpiratiõe ſcribit᷑: dicuntur exẽpla ſeu cõſilia militaria: qbus hoĩes ad ſimilia faciẽda uel imitanda dicunt᷑. Nam cõponitur dictio ex ςράτος: q eſt exercitus: & ἄγω duco.

S tratocles abſq; aliqua aſpiratione & cũ.i.latino ſcribitur: nomen eſt uiri ꝓprium: cõpoſitũ tamẽ ex ςρατος qui eſt exercitus: & κλέος gloria.

S tratonicus ſimiliter ſcribit᷑: & cõponit᷑ ex ſtratos & νίκη: quæ eſt uictoria: quaſi exercitus ſit uictor.

S trato abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑: fuit lampſacenus philoſophus Arceſilai filius uir eloquentiſſimus. Et in ſpeculatõne phyſica præ cætæris diligentiſſime ſpeculatus. Vnde & phyſicus eſt appellatus. Fuit Ptholemæi Philadelphi præcæptor: a quo talentis octuaginta donat⁹ ẽ. Scripſit de regno libros.iii.de iuſticia. iii. de diis.iii.de magiſtratibus.iii.de regia philoſophia: de fortitudine: de cælo: de ſpiritu: & de aliis multis rebus. Aiunt eum fuiſſe tam tenuem: ut ſine ſenſu moreretur. Fuere Stratones.viii. Primus Iſocratis auditor. Secundus hicipẽ. Tertius medicus. Quartus hiſtoricus ſcriptor geſtorum Philippi. & Perſæ: qui contra romanos bella geſſere. Sextus poeta epigrãmatum. Septimus antiquus medicus teſte Ariſtotele. Octau⁹ peripateticus: q uixit alexandriæ.

S trymon cum.t.exili &.y.græco ſcribit᷑: fluuius eſt: qui teſte Plinio in.v.naturalis hiſto. macedoniam a thracia ſeparat: fluitq; a uertice montis æmi. Et ut refert Vibius plurimo gelu ſtringitur: ad quẽ tẽporib⁹ calidis multæ grues cõfluunt. Quare Virgilius in.i.georgi. grues ſtrymonias uocauit: dum ait. Strymoniæq; grues & amaris intyba fibris. Et ſimilia Lucanus in tertio.

S trongyle cum.t.exili &.y.græco ſcribit᷑: inſula eſt in mari tyrrheno una ex æoliis ſic quoq; dicta: qa ſit rotũda & globoſa: quod ſtrongylon græce deſignat.

S trophades cũ.t.exili ſcribit᷑: ſunt teſte Plinio in.iiii.naturalis hiſto. inſulæ duæ ĩ mari ionio ante cephaloniã poſitæ prius dictæ plotæ harpyiarum patria: ut ſupra uidimus in dictione Phineus.

S tropylus cum.t.exili &.y.græco ſcribitur: eſt auicula ægyptia: quæ teſte Solino in collectaneis cum eſcas appetit in os crocodili intrans beluæ dentes paulatim ſcalpit: ſenſimq; ſcalpurigine blandiente aditum ſibi uſq; ad fauces facit: moxq; ad interiora penetrat: & populatis uitalibus aluo exit.

S trophius cũ.t.exili &.i.latino ſcribit᷑: fuit rex phocenſis pater Pyladis: amicuſq; & conſanguineus Agamẽnonis: de quo in dictione Pylades uidimus.

S truthius prima cũ.t.exili: ſequẽs cũ.th.aſpirato: &.i.latino ſcribit᷑: auis eſt grandis & corpore grauis: quare uolando currit: creſcitq; in aphrica: ut oſtendit Herodotus in.iiii.hiſtoriarum.

S tupa cum.t.exili & unico.p.ſcribit᷑: nam græce dicitur στηπιόν: & habet primam longam. Virgilius in.v. æneí. Stupa uomens tardum fumum: ubi dixit Seruius ſecundũ antiquam orthographiam: hoc eſt ubi illud y.græcum in.u.noſtrum conuerſum. Nam nos.ſ.moderniores ſtypam dicimus a ſtypãdo. Et ut ſubdit abuſiue etiam dicitur linum.

S ulmo cum.u.ante.l.ſcribitur: oppidum eſt in brutiis pelignæ regionis. De quo Ouidius.

Sulmo mihi patria eſt gelidis uberrimus undis:
Milia qui nouies diſtat ab urbe decem.

Et in libro quarto faſtorum ait:

Serus ab iliacis & poſt antenora flammis

Attulit æneas in loca noſtra deos.
Huius erat ſolemus phrygia comes ūnus ab ida:
A quo ſulmonis mœnia nomen habent. Et ſubdit oſtendens ſe illos faſtorum libros eo tpe cōpoſuiſſe: quo apud ſcythas relegatus erat: dicens ad Germanicum: cui opus inſcripſit:
Mœnia Sulmonis patriæ germanice noſtræ:
Me miſerum ſcythico q̄ procul illa ſolo eſt.

S urrhentum cum duplicato.r.& ſecūdo aſpirato atq̄.t.exili ſcribitur: oppidum fuit campaniæ a græcis teſte Iginio conditum: quod palmitibus generoſum dixit. Vnde & Plinius in.xiiii.naturalis hiſto. Vina ſurrhē/tina in uineis tātum naſcentia: cōualeſcentibus maxime probata: propter tenuitateꝫ ſalubritatemq̄. Et ſub/dit Tiberius Cæſar: dicebat conſenſiſſe medicos: ut nobilitatem ſurrhentino daret. Alioquin eſſe generoſuꝫ acetum. C. Cæſar: qui ſucceſſit illi nobilem uappam certant maſſica: atq̄ ex mōte gaurano puteolos baiaſq̄ proſpectantia. Nam phalerno contermina ad principatus uenere. Et paululum ſupra dixerat Diuus Augu/ſtus Setinum prætulit cunctis. Et pergit ſecunda nobilitas phalerno agro erat: quod exoleſcit nimietate co/piæ: potius q̄ bonitate. Et infra ſubdit: his præponi ſolebant calena. De quibus in ea dictione uidimus. Qui & ſubſequitur infra mulſum appellant muſto uſq̄ ad tertiam ptem menſuræ decocto. Quod uero ad dimi diam eſt defrutum uocamus: omnia in adulterium mellis excogitata. Et ſubdit oſtendens quid ſit paſſuꝫ di/cens id fieri ex quacūq̄ uua alba & dulci: tamen præcocta ſiccante ſole: donec paulo amplius dimidiū pon/dus ſuperſit: tunſaq̄ leuiter exprimunt. Idq̄ dici paſſum: deinde quantū expreſſere adiiciunt uinaciis aquæ puteariæ: ut & ſecūdarium paſſum faciant. Et pergit diligentiores eodem modo ſiccatis acinos eximunt: ac ſine ſarmentis madefactos uino excellenti donec intumeſcant premunt. Et ſupra dixerat pſythium paſſi ge nus addito melle eſſe. Et utitur Plinius declinatione uini in plurali uina uinorum & uinis. Idem Horatius in ſermonibus cum ait: Surrhentina uafer qui miſcet fæce phalerna Vina columbino limuꝫ bene colligit ouo Et Ouidius de arte amandi libro primo:
Illic ſæpe animos iuuenum rapuere puellæ.
Et uenus in uinis: ignis in igne fuit.

Littera apud græcos & exilis habetur & aſpirata. Exilis quidē hoc ē quæ ſine aſpi/ratione eſt: tau ab illis nominať: aſpirata uero theta dicitur. quæ diuerſaꝫ a priori formam detinet: & uim ipſius noſtri.th.aſpirati detinet: ut in primo horum com/mentariorum libro late uidimus. Et ut quidam ferunt: erant hæ duæ litteraꝝ for mæ exilis.ſ.& aſpiratæ militum notæ apud ueteres. quibus uti deſignabať: quot poſt bellum ex militibꝰ ſupereſſent: quotue i bello cecidiſſent: ita ut.T.quæ exilis eſt: in capite uerſiculi appoſita ſuperſtitem deſignabat militem. Si uero ipſum.θ. ad cuius militis nomen appoſitum fuiſſet: illum defunctum annotabat. Quod Perſius in quinta ſatyra tetigiſſe uidetur cum ait: Et potis es nigrum uitio præfi/gere theta.

T aburnus cum.t.exili ſcribiť: & eſt teſte Seruio ſuper ſecundum georgicorum: mons cāpaniæ oliuetis abun/dans. Quare dixit Virgilius: Iuuat iſmara baccho Conſerere: atq̄ olea magnum ueſtire taburnum. Eundeꝫ retinere optima paſcua dixit idem Seruius ſuper.xii.æneidos.

T achompſo cū.t.exili &.ch.aſpirato ſcribiť. Eſt teſte Herodoto li.hiſto.ii.inſula quædam nili.

T ænarus cum.t.exili &.æ.diphthongo ſcribitur: promontorium eſt laconiæ iuxta ſpartam ciuitatem: hoc eſt circa finem maleæ montis: ut dixit Seruius ſuper.iiii.georgi. In quo qa hiatus magnus eſt: ex quo agēte ſpi ritu: qa nōnunq̄ ſtrepitus ꝑgredi pcipiuntur: dixere ueteres p hunc eſſe deſcenſuꝫ ad inferos. Vnde Virgi.
Tænarias etiam fauces alta hoſtia ditis. Et Seneca in Hercule furente:
Spartana tellus nobile attollit iugum:
Denſis ubi æquor tenarius ſiluis premit:
Hic ora ſoluit ditis immitis domus. Et reliqua quæ eloquentiſſime proſequitur: atque idem Statius in ſe/cundo thebaidos.

T ænia cum.t.exili &.æ.diphthongo: atq̄.i.latino ſcribiť: a noſtris dici poteſt faſcia Virgilius in.vii. æneidos Fit longæ tænia uittæ: ubi Seruius uittæ extremitatem dixit. Sed pro uittis poſuit manifeſte Virgilius in.v. ubi ait: Puniceis ibant euincti tempora tænis. Alii uero nō putant eſſe græcum ſed latinū: & a tenēdo dedu/ctum: quod falſum eſt. Nam ſyllabæ q̄titas diuerſa eſt: & ſane notandum ē ubi tænis dixit Virgi. a nomina/tiuo tæna: non autem tænia deduxiſſe.

T agus cum.t.exili ſcribitur: fluuius luſitaniæ toletum radens: qui ut ait Pliniꝰ li.iii.naturalis hiſtoriæ: oritur prope hiſpaniam carthaginem: & ob arenas auriferas cæteris eiuſdem regionis amnibus antefertur. Vnde ait Iuuenalis in.iii.ſatyra: Tanti tibi non ſit opaci Omnis arena tagi: dixitq̄ opaci: ideſt frigidi: ut Virgilius

in Tityro:Frigus captabis opacum:ideſt auram frigidam. Item in primo georgicorum:Et ruris opaci Falce premes umbram. Vel dicas opaci:ideſt ob arenulas aureas turbidi. Idem in primo georgicorum:Atq; auro turbidus hermus.

T aygetus cum.t.exili utrobiq;:&.y.græco ſcribitur:mons eſt laconum inter lacedæmoniã poſitus:ſic quoq; cognominatus a Taygeta filia Agenoris regis phœnicum. Eſtq; mons gelidus:dicẽte Lucano i.iiii.Gelidiq; inculta iuuentus Taygeti. Virgilius uero etiam taygetam montem uocat cum ait in li.ii.georgi. Virginibus bacchata lacænis Taygeta. Vnde & adiectiuum deducitur.ut Taygetiq; canes. Eſtq; etiam Taygeta nomen ꝓprium unius ex pliadibus.

T alæmeneus ſecũda cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:nomen uiri fuit ꝓprium:q troianis auxilia tulit.

T alentum ſine aſpiratione aliqua:& unico.l.ſcribit̃:eſt teſte Iulio Polluce de uocabulis rerum ad Cõmodũ Cæſarem ponderis cuiuſdam nomen:oſtenditq; hoc auctoritate Homeri dicentis χρύσεα πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα. Cæterũ ut apud auctores noſtros comperi:duplex eſt talentũ:atticũ & euboicũ. Rurſus & talentum atticum duplex eſt magnum.ſ.& paruum. De magno dixit Liuius in.xxxvi.ab urbe cõdita. Magnũ talentum atticum octoginta libras habet:& paulo plus. Idem in.xxxiiii.manifeſte monſtrauit talentũ illud magnum octogintatres libras & quattuor habere uncias: quod ſi uolumus ad nũmos referre romanos ait Priſcianus:ſex milia denariorum romanorum habere.hoc quoq; ſi complete ſpeculari uolumꝰ:ex ipſis põderibus facile cognoſcere poſſumus. Nam apud romanos hæc ſane pondera in uſu erant: Siliqua primũ quod græci κεράτιον uocauerunt:hoc eſt granum illud:quod ex ea ſiliqua:qua nos fabam græcam uulgo dicimus:extraxerant:& pro pondere aſſumpſerant. Hoc quoq; apud romanos minimum ex nominatis põderibus habebatur. Poſt ſiliquam erat obolus:qui Dardano auctore ſcrypulis ſimiliter apud græcos dicebatur:hic ſex ſiliquas continebat. Drachma deinde poſt ſcrypulum erat:quæ ex decẽ & octo ſiliquis:hoc eſt tribus ſcrypulis conſtare dicebatur. Poſt drachmam argenteus habebatur nummus: qui denarius apud romanos uocabatur. Hic ex quattuor ſcrypulis:hoc eſt drachma:& tertia parte confectum erat. Poſt hunc uncia dicebatur.hæc ex octo drachmis ſiue ſex denariis conſtabat. Poſt unciam libra italica erat:quæ ex.xii. conſtabat unciis:hoc eſt denariis ſeptuagintaduobus: ſiue drachmis nonagintaſex. Eadem apud italos as: apud græcos uero mna dicebatur:quam nos minam per interpoſitionem unius.i.traducere conſueuimus. Sed ut certo argumento comprobari poſſe uideo:maior erat q̃ libra noſtra. Namq; ut ait Plinius in.xii. naturalis hiſtoriæ:de ture locutus etiam inueniuntur guttæ:quæ tertiam partem minæ: hoc eſt trigintatrium denariorum pondus æquent.hæc ille. Atticum igitur talentum:quod magnum dicebatur:ut diximus libras octogintatres:& uncias quattuor ex noſtris continebat. Vnde ait Terentius in phormione:Siquis daret talentum magnum. Quare apud romanos teſte Liuio ſic inſtitutum eſt. Talentũ ne minus pondo octuaginta romanis ponderibus pendat. Idem alio loco ſic decreuit ſenatus:ut non pluſq̃ tertiæ libræ & quaternæ unciæ ſingulis deſint talentis. Paruum uero talentum teſte Dardano libras habet ſexaginta: de quo Seneca in decimo epiſtolarum ad Nouatum:Viginti inquit quattuor ſeſtertia:ideſt talentum atticum paruum. Nam igitur uigintiquattuor ſeſtertia teſte Varrone: ſexaginta libras habent: & ſic ſeſtertium duas libras habet & mediam:dicente etiam ipſo Varrone de lingua latina:dipondius enim & ſemis antiquũ ſeſtertium eſt & ueteris conſuetudinis:ut retro æra dicerent ita ut ſemis. Quintus ſemis:quartꝰ ſemis: tertius pronuntiarent a ſemis tertius:ſeſtertius dictus.hæc ille. Id ſcilicet denotans poſt dipondium: hoc eſt duas libras ſemis:hoc eſt mediam libram tertium pondus eſſe. Ita ut ſemis cum ad duo pondera ſit: tertius dicatur ſeſtertius ſeu ſeſtertium:ſicut dipondus & dipondium:quæ per.s. & non per.x.ſcribuntur eo quod a ſemis componuntur. Nam dipondius a duobus ponderibus dictum fuit:& unum pondus aſſipondium dicebatur. Id ideo quod as libræ erat pondus. Deinde a numero reliquum dictum uſque ad centuſſis:ut a tribus aſſibus treſſis:& ſic uſque ad decem. A decem uero aſſibus decuſſis:a duobus decuſſibꝰ uiceſſis:deinde triceſſis uſque ad nonuſſis & centuſſis. Vnde ait Perſius:Et centum grætis uno centuſſo licetur:ideſt auctione uenditur:quæ per incrementum precii fiebat:ut ſupra late uidimus in dictione Auctio. Sed ad talentum redeundo dixit Plinius teſte Varrone talentum atticum ſexdecim aliis taxari. Euboicum uero licet minus attico fuerit:non tamen longe minus. Nam teſte Feſto quattuor milium nummũ romanorum erat. Legimus etiam apud Homerum talentum ſua ætate quid paruum fuiſſe. Nam in ludis funebribꝰ Patrocli ultima præmia dixit duo talenta eſſe. Et primum uictorem bouem accæpiſſe: quo fieri uidetur: ut minus duo talenta q̃ unus bos fuiſſent. Fuerunt præterea diuerſarum unciarum nomina apud antiquos prolata: ita ut libra uel as unciæ duodecium eſſet. Deuns unciæ undecim:quaſi uncia dempta ex aſſe. Dextans unciæ decem:quaſi dempto ſextante ex aſſe. Dodrans nouem:quaſi dempto quadrante ex aſſe: Beſſis unciæ octo quaſi bis triens uel binus triens. Septuns unciæ ſeptem. Semis unciæ ſex:quaſi ſemis as ideſt libra media. Quincuns unciæ quinq;. Triẽs unciæ quattuor.i.tertia pars aſſis. Quadrãs unciæ tres:qa ſunt q̃rta ps aſſis. Sextans unciæ duæ ideſt ſexta pars aſſis.deinde uncia ab uno dicta eſt. At ſeſcuns uel ut alii dicunt ſeſcuntia cum.s.& non cum.x.uncia eſt & media. Sicut ſemodius unus modius eſt & dimidiatus: & ſelibra libra cum dimidia:ſemiuncia ſemis eſt unciæ.duæ ſextulæ ſunt tertia ps unciæ.i.ſcrypuli octo. Sicilicus ſcrypuli ſex.

Sextula ſcrypuli quattuor. Dimidia ſextula ſcrypuli duo. Rurſus ſextula & dimidium ſextulæ ſicilicus ap/
pellatur. ſcrypulus ſiliquæ ſex.

Talthybius prima cum. t. exili: ſecūda cum. th. aſpirato atq; y. græco: penultima cū. i. latino ſcribit᷑: fuit teſte Homero in græcorum exercitu Agamenonis præco: qui una & Eurybates miſſi ſunt ab Agamemnone ad Achillis tentoria pro Briſeide abducenda.

Thalpius cum. th. aſpirato & i. latino ſcribit᷑: fuit teſte Homero unus ex græcis: q ad troiam uenere.

Thalamus cum. th. aſpirato & unico. l. ſcribit᷑: eſt coiugis utriuſq; cubiculum.

Thalia cum. th. aſpirato & i. latino ſcribit᷑: una eſt ex nouem muſis: ut uidimus in dictiõe Muſa. Et apud græcos quidem habet accentum in prima: apud latinos uero in penultima. Virgilius in bucolico: Noſtra neque erubuit ſiluas habitare thalia. & deriuatur. a θάλλω: quod eſt germino uel uireo. Sed ut dixit Seruius la/
tine ſcribi debuiſſet Thalea cum. e. ſicut cytherea & non cytheria. ſed græce protulit Virgilius Thalia p eu/
phoniam i: ut græcum ſeruaret ſonitum: ius uel legem regulæ contẽpſit: quaſi dicere uelit: Regulam eſſe ut ibi apud græcos ẽ ei diphthongus: apud latinos tranſferri habeat in. e. non in. i. quod (ut ſæpe uidimus) nõ ſemper obſeruamus ut νεῖλοσ nilus σπονδεῖος ſpondens: & plura alia. Sane hæc eadem uel altera eodẽ nomine gratiarum fuit una: ut uidimus in dictione charitas.

Thalaſſius cum. th. aſpirato & unico. l. atq; duplicato. s. ſcribit᷑: nomẽ fuit uiri ꝓprium: cui in raptu ſabinaꝝ pulcherrima cõtigit uirgo: ut dixit Plutarchus ĩ uita Romuli: & a θαλάσση: quod eſt mare deducitur.

Thales cum. th. aſpirato: & unico. l. ſcribitur: fuit unus ex ſeptem græciæ ſapientibꝰ: & teſte Herodoto ex patre Examio: & matre Cleobolina ex thelidarum familia: qui Phœnicum nobiliſſimi a Cadmo: & ab Ageno/
re originem ducũt. Platoneq; teſte natus primuſq; ſapiens uocatus eſt: quo tempore Damaſiꝰ athenis prin/
cepsꝰ erat: ſub quo ſeptem quoq; ſapientes appellati ſunt: ut Demetrius Phalerius in deſcriptione principũ meminit. Fuit & mileti ciuis inſcriptus. Idem poſt reipublicæ negotia ad contemplãdam rerum naturaꝫ ſeſe tranſtulit. Et ut ait Cicero in primo de natura deorum: primus de reruꝫ natura traditur diſputaſſe. Sane iu/
xta quoſdam nulluꝫ ingenii ſui monumentum reliquit. Callimachus hunc dicit inuentorem fuiſſe minoris urſæ: ac illius ſtellas notaſſe: quibus phœnices nauigant. putant hunc plæriq; primum aſtrologiæ ſecreta ri/
matum: ſolis defectus: cõuerſioneſq; prædixiſſe: ut Eudemus de aſtrologiæ hiſtoria Heraclituſq; & Demo/
critus atteſtantur. Sunt qui illum primum dixiſſe immortales eſſe animos affirment: ut Cherillus poeta. ab ægyptiiſq; præcepta geometriæ accæpit. Ipſe idem teſte Hieronymo rhodio oſtendit philoſophum ditari poſſe ſi uellet: cum olei penuriam præuidiſſet. Obiit cum certamen gymnicuꝫ ſpectaret: æſtu. ſ. ac ſiti fatigatus. Ortum Thaletem primo anno. xxxv. olympiadis Appollodorus in chronicis tradidit. Mortuũ ãno ætatis. lxxviii. uel nonageſimo ſecũdum Soſicratem: fuitq; temporibus Crœſi.

Thamanæi prima cũ. th. aſpirato: penultima cum. æ. diphthongo ſcribit᷑: fuerunt teſte Herodoto libro hiſto. iii. populi in ſcythia aſiæ.

Thamyra cũ. th. aſpirato & y. græco ſcribit᷑ nõnulli thamyras cum. s. ĩ fine: apud græcos uero Thamyris cuꝫ i. latino ante. s. ſcribitur: fuit uir thracius cantandi arte præclarus. Hic teſte Homero in. ii. iliados. Cum ex œchalia ueniens in dorio eẽt: muſaſq; obuias habuiſſet: ſcientiam cantãdi gloriabũdus ſibi uẽdicauit: eaſq; ad certamen muſices ꝓuocauit: ad cuiꝰ inſolẽtem uocẽ illæ Iouis filiæ ſtomachatæ: & modulationẽ qua præ/
ditus erat: & pulſandæ citharæ peritiã & ſenſum uiſus penitꝰ abſtulerũt. Quãobrẽ dicebat Ouidius: Quid miſerum thamyram picta tabella iuuat? cum. ſ. eam uidere non poſſet. Et Propertius:

Me licet & thamyræ cantoris fata ſequantur:
Nunq̃ ad formoſos inuide cæcus ero.

Tanager cũ. t. exili & unico. n. ſcribit᷑: fluuiꝰ ẽ lucaniæ regionis: quæ eſt inter campaniã & calabryam: quem in æſtate ſiccari oſtẽdere uidet᷑ Virgi. cum ait in. iii. georgicoꝝ: Et ſicci ripa tanagri. exponit Seruius ideſt non multum abũdantis aqua.

Tanais cũ. t. exili & i. latino ſcribit᷑: fluuiꝰ ẽ ſeptẽtrionalis in ſcythia: qui ĩ paludẽ mæotidem defluit: quem ni/
ualem dixit Virgilius in. iiii. georgi. Et Lucanus in. iii. Aſiæ quoq; terminus idem Europæ mediæ dirimens confinia terræ. Nunc huc: nunc illuc qua flectitur ampliat orbem.

Thanatos prima cũ. th. aſpirato: ultima cũ. t. exili ſcribitur: dicit᷑ a noſtris mors: & inde athanatos ĩmortalis. Et nõnunq̃ mors ipſa actum moriẽdi dicit᷑: ut Virgi. in. xi. æneí. Multa boum circa mactant᷑ corpora morti. Aliquando uero deam quãdam: ut Statius in ſcopulis: Mors ſæua ſedet. Et Lucanus: Ipamq; uocatã: Queꝫ petat a nobis mortem tibi coge fateri.

Tanes cum. t. exili ſcribit᷑: fuit uir perſa: & unus ex ducibus Darii.

Tantalus abſq; aliq aſpiratione ſcribit᷑: fuit teſte Lactantio grãmatico ſuper. ii. thebaidos Iouis ex Plote nympha filius: quod ille apud Senecã in Thyeſte ꝓfitet᷑ cũ ait: Magne diuoꝝ parens noſterq; q̃uis pudeat. Hũc dicit Euſebiꝰ li. de tẽporibꝰ regeꝫ fuiſſe phrygiæ: & bellũ aduerſum Troẽ Dardaniæ regẽ: ac Ganymedis patrem geſſiſſe: eo quod uenãtẽ Ganymedẽ uiolẽter abſtulerat. Idem cũ deos hoſpitio ſuſcæpiſſet filiũ ſuũ Pelopem eis comedendũ appoſuit: mentitꝰ alias eẽ carnes: a qbꝰ epulis dei oẽs excæpta Cerere abſtinuere: quæ

illius comedit humerum:ob quod facinus illu Iuppiter in iſernū detruſit:atq; hoc ipſo ſupplicio dānauit: ut uſq; ad inferi⁹ labiū i lympidiſſima diuerſaretᷣ aqua: ſed tunc quoq; cū ad potum inclinaretᷣ fugaciſſima Inſuper & inclinari arbores redolentibus pomis uſq; ad os eius ſtatuit:quæ omnia fugiebant:dum ea fame uel ſiti capere conaretur. Quare de illo dicebat Seneca in Hercule furente:

In amne medio faucibus ſiccis ſenex:
Sectatur undas:abluit mentum latex.
Fidemq; cum iam ſæpe decæpto dedit:
Perit unda in ore:poma deſtituūt famem.

Et Ouidius in.iiii.metamorpho. Tibi tantale nullæ
Depræhenduntur aquæ:quæq; īminet effugit arbos. Et in li.ii.de ſine titulo:
Quærit aquas in aquis & poma fugacia captat
Tantalus:hoc illi garrula lingua dedit. Quo fit ut inter odorata poma & aquas poſitus:fame ſitiq; pereat. & ut dicūt poetæ fuit hic Tantalus Agamēnonis & Menelai auus:a quo patronymicum deducitᷣ tātalides. Ouidi.li.ii.de triſtibus:Quid niſi tantalides agitāte cupidine currus Pyſæam phrygiis uexit eburn⁹ equis. Fuit & alius Tantalus corinthiorum rex adeo pius:ut dicatᷣ a poetis deoꝝ mēſis accubuiſſe. Ali⁹ fuit Thyeſtis filius ex Merope Atrei coniuge ſuſcæptus:quem ipſe Atreus occidit:& patri comedendum appoſuit.

T apetum cu.t.exili utrobiq; ſcribitᷣ:habetq; accētum in penultima. Virgilius in.vii. Inſtrato oſtro allipedes pictiſq; tapetis. Et dicitᷣ etiam hic tapes huius tapetis. Vnde eſt:Qui forte tapetib⁹ altis Extruct⁹. Et ſimiliter idem:Pulchroſq; tapetes.

T apinoſis cū.t.exili &.i.latino utrobiq; ſcribitᷣ:at ſecūda apud græcos habet ei diphthongum: & dicitur latine humiliatio. Vnde & figura quædam tūc dicitᷣ:cum rei magnæ ſit humilis expoſitio. Virgilius in pͥmo æneı. Apparent rari nantes in gurgite uaſto. ubi gurgitem pͥ mari poſuit teſte Seruio. Nam ταπεινός græce:latine dicitur humilis.

T aphos cū.t.exili ſcribitᷣ:a noſtris dicitᷣ ſepulchrum. Et a tapho deducitur epitaphiu:& ut ait Plinius in.vii. naturalis hiſto. Sepultus intelligitᷣ quoquo mō conditus:humatus uero humo contectus.

T apſus cū.t.exili ſcribitᷣ:nomē eſt inſulæ decem ſtadiis a ſicilia diſtantis uerſus ſyracuſas: & pene fluctib⁹ par uel parū maior:ut dixit Seruius. Vnde inquit Virgilius in.iii.ænei. Tapſūq; iacentem.

T aracina cū.t.exili & unico.r.a nōnullis ſcribitᷣ. At uero in oībus græcis codicibus.r.duplicatū comperi:oppidum fuit uolſcorum in campania:quod prius anxur dicebatur:ut in ea dictione uidimus. Et teſte Solino cum inſula.ante eēt circūflua īmēſo mari:nunc æuo nectente addita cōtinēti:& ob diuerſam fortuna a reginis expertam taracinam a ταράττω:quod eſt conturbo dictam putat.

T hara cum.th.aſpirato ſcribitᷣ:fuit teſte Herodoto parthorum uicus.

T aratius cum.t.exili utrobiq; &.i.latino ſcribitᷣ:fuit teſte Plutarcho in uita Romuli miniſter Tarchetii impii albanorum regis.

T harchetius cum.t.exili:&.ch.aſpirato ſcribitur. Rettulit Plutarchus in uita Romuli quoſdam dixiſſe hunc immanem fuiſſe:ac impium albanorum regem.

T archon cum.ch.aſpirato ſcribitᷣ:nomē eſt pͥprium compoſitum ex τό articulo græco:& archon p abiectionem.o.dicitur Tarchon:ſed cum ſit pͥprium accipit.ω.magnum in ultima:hoc eſt τάρχος. Sane cum.ad latinos transfertᷣ:deberet abiici ultimum.n.& dici Tarcho:ſicut Apollo:queadmodum i primo horum commētariorum li.ut plurimum fieri oſtendimus. Et ſic Virgilius in.viii.ænei.n.abiæcit cu ait:Hinc tarcho:& tyrrheni tuta tenebant:cā metri feciſſe dicunt:ut.ſ.ſcynalæpha fieri poſſet.ut ſimiliter in.x.cū ait:Partheniumq; rhapho & prædu uiribus horſen. Nam rhaphon dicitᷣ:ſimiliter tarchon cū.n. Idem alibi expreſſit: ut in.x.Haud ſit mora tarchon iungit opes

T arentum cum.t.exili utrobiq;:atq; unico.r.ſcribitur:fuit calabryæ urbs inclyta in ultimo Italiæ circa ſalētinorum confinia: a Tara Neptuni filio teſte Seruio ſuper tertio æneidos primum ædificata:atq; a ſpuriis ſpartanorum Pallante duce deinde plurimum ampliata. Quod Iuſtinum intellexiſſe puto cum ait libro.iii. ab illis conditam:unde & græci tarantum dicunt: ſicut talantum: ſe per quem modum uenerunt longo & pulchro ſtilo proſequitur idem Iuſtinus. Similiter Florus pulcherrima refert cum bellum ſcribit tarentinū. Et in uita Pyrrhi in Plutarcho. Id Iuuenalis declarat in ſatyra Stemmata quid faciunt cum ait: Iunctamq; tarentum.

T aras cum.t.exili ſcribitur:fuit Neptuni filius:quem tarentum ædificaſſe quidam putant.

T arna cum.t.exili ſcribitur:urbs ponitur ab Homero libro qnto iliados fertiliſſima: quam expoſitores uocatam poſtea ſardis dixerunt.

T arpeia cum.t.exili ſcribitᷣ:fuit teſte Plutarcho in uita Romuli filia Tarpeii:quæ romanam arcem in capitolio conſtitutam ſabinis prodidit.

T arſus cū.t.exili ſcribitᷣ:urbs fuit præclariſſima ciliciæ:quam teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ:Perſeus Danaes nobiliſſima proles ædificauit. Vnde & Lucanus in qrto. Deſeritᷣ tauriq; nemus pſeaq; tarſus.

Per hanc fluuius amœniſſimus cydnus defluit:ut in ea dictione uidimꝰ:fuitq; Pauli apoſtoli patria.

Tartarus abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:locus eſt infernalis:quem Ariſtarchus ſuper Heſiodi theogonia a ταράττομαι:quod eſt conturbor deriuari dixit:q̃a illic omnia perturbata dicunt̃: & ĩ plurali ſolo neutro genere effertur.

Tarteſſus abſq; aliqua aſpiratiōe:& cū duplicato.ſ.ſcribit̃:locus ponitur ultra colūnas Herculis.

Taſium cū.t.exili &.i.latino:atq; unico.ſ.ſcribit̃:genus eſt uini a τάσις quæ eſt detentio deductum.

Tatianus abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:nomen ē uiri ꝓprium.

Taurus cum.t.exili ſcribit̃:&ꝓ quocūq; forti boue accipit̃. Virgilius li.georgi.i. Ergo age terræ Pingue ſolum primis ex templo a mēſibus āni Fortes inuertant tauri.Et inde taurinus: ut in. iiii.eiuſdem operis. Alii taurinis follibus auras Accipiunt.Nam omnia nomina quæ a mutis aīalibus in hanc formam deriuant̃:i lōgam in penultima ſeruant:ut aper aprinus:caper caprinus:lupus lupinus:formica formicinus.Plautꝰ ĩ menæchinis:Atq; eccum incedit gradu formicino.Lepus leporis leporinus.Hirūdo hirūdinis herūdinus. Ideʒ Plautus in rudente:Ad hirūdininum nidum uiſa eſt mihi ſimia aſcenſionem ut faceret.Similiter ueruecinꝰa ueruere:& porcinus a porco:ouinus item ab oue:ſuinus a ſue. Nam ouilla & ſuilla teſte Priſciano diminutiua ſunt.Eſt etiam taurus mons:q̃ teſte Plinio in.v.naturalis hiſto.& Solino ĩ collectaneis primo: ab indico mari ſurgit.Deinde inter ægyptum & pamphilicum pelagus obiectus ſeptentrioni dextero latere:leuo meridianæ plagæ occurrit.Deniq; ſe rhypheis iugis ānectit:ſed pro gentium ac uarietate linguarum pluriſariam nominatur.Apud indos hiamos:apud parthos prenyphates:inde taurus. Aſt ubi in excellentiſſimam ſublimitatē cōſurgit caucaſus.Pomponius uero Mela li.i.ſuæ coſmographiæ conat̃ oſtendere caucaſuʒ nō eē iugum tauri montis ꝑ hoc:quod euphrates q̃ a latere tauri demiſſus eſt:tendens in meridiem caucaſum a ſiniſtra:& taurum excludit a dextera.

Taurominium cum.t.exili &.i.latino ſcribit̃:mons eſt & ſupra illum in ſicilia:quam eē romanorum coloniaʒ dixit Ptholemæus in geographia.Eſtq; teſte Appiano aſperrimus:& acutiſſimos detinēs lapides:iuxta cuiꝰ litus optimos capi mullos oſtendit Iuue.in ſatyra Si te propoſiti cum ait:Mullus erit domino:quē miſit corſica:uel quem Taurominitanæ rupes.& reliqua.Nam teſte Priſciano circa finem libri ſecundi a taurominio taurominitanus deriuat̃:ut a gadibus gaditanus:a drepano drepanitanꝰ.Vnde Pliniꝰ libro.xiiii. naturalis hiſto.Taurominitanus inq̃t honos lageis.i.uuis.ꝓ mamertino plærūq; ſubditur.

Tauchira cum.ch.aſpirato:&.i.latino ſcribitur:ciuitas eſt teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto:barcæorum in libya.

Tautologia cum.t.exili utrobique ſcribitur:ad litteram exponi poteſt ideſt eloquium:ut Virgilius in primo æneidos:Si fata uirum ſeruant:ſi neſcitur aura Aetherea:neq; adhuc crudelibus accubat umbris.Idē in.iii. Humileq; uidemus Italiā:italiam primus cōclamat achates:Italiā læto ſotii clamore ſalutāt. Naʒ totū quod repetit̃ unum ē:ſed ad exprimēdum affectum crebro ſermone denuntiatur.

Taxus cum.t.exili ſcribitur:dictio latina eſt:& denotat arborem:de qua late in dictione Similax uidimus.& eſt generis fœminini:cum ponitur ꝓ arbore.ut Virgilius in bucolicis:Sic tua cyrneas fugiant examina taxos cum uero ꝓ animali ē generis maſculini.

Thaumantias prima cum.th.aſpirato:& penultima cum.t.exili:&.i.latino ſcribitur:uocata fuit hoc nomine Iris ab θαῦμα:quod eſt miraculum:ſeu admirabile.Nam ſic quoq; apud mortales is diuerſorum colorum aſpectus uiſus eſt:& iō thaumātis.i.miraculi filia dicta ē.Vnde & thaumātias deriuatum eſt. Virgi.libro.ix. ænei.Ad quem ſic roſeo thaumātias ore locuta eſt.

Thaſii cū.th.aſpirato & unico.s.ſcribit̃:populi ſunt thraciæ:teſte Herodoto li.hiſto.vi.in inſula thaſo degētes:apud quos fodit̃ materia auri:& aliorum quorūdam metallorum.

Tearus cum.t.exili & unico.r.ſcribitur:fluuius eſt thraciæ:ad cuius caput cum Darius ad ſcythas proficiſcēs & boſphorum tranſmeaſſet:applicuerit caſtra diebus tribus cōtinuit:cuius dulciſſima & limpida aqua delectatus:eo in loco columnam teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto:græcis litteris inſcriptam appoſuit cuius ĩſcriptioneʒ latine ſic traducimus:O teari fluuii fons:cum omnium fluuiorum optimam & pulcherrimam proferas aquam:& ad te Darius Hyſtaſpis filius perſarum & meſopotamiæ rex omnium hoīm optimus & pulcherrimus:ad ſcythas ꝓficiſcens ꝑuenerit:hæc quoq; tibi inſcripta appoſuit.

Theatrum prima cum.th. aſpirato:ultima cum.t.exili ſcribitur:dici poteſt a nobis uiſorium uel ſpectaculū Cuius origo teſte Caſſiodoro (neminem enim præter hunc de re hac legere ualui) ab græcis tracta eſt. Nam cum agricultores feriatis diebus ſacra diuerſis numinibus per lucos uicoſq; celebrarent:athenienſes primū agreſte principium in urbanum ſpectaculum collegerūt:theatrū græco uocabulo appellantes: quod eminus aſtans turba conueniens ſine aliquo impedimento conſpiciat.Et infra ſubdit:hos ritus romani ſicut cætera extrema ad ſuam rempublicam non inutiliter trahentes: ædificium alta cogitatione conceptum magnanimitate mirabili condiderunt. Hæc illi in epiſtola ad Symmachum Boetii ſocerum oſtendit eam machinam in hemicycli ſpeciem eſſe conſtructam: & frontem illam quæ uelut corda inter arcus cornua patebat ſcænam appellari:Quæ binis & ſæpe pluribus contignationibus conſtabat.

Hemicyclus uero nullo obtectus fornice lintheis quandoq; tegebatur. Vnde ait Plinius li.xix.naturalis hiſtoriæ: Primus omnium Catullus lintheis in theatro umbram fecit: & pariter byſſina uela primus in theatrũ duxit. habebat & theatrum gradus: in q̃bus hoĩes ad ſpectãdum conſidebant: ita ut altiores in ambitu ſemper excreſcerent. In quam ſane formam primũ theatrum. M. Scaurus in ſua ædilitate: non q̃dem perpetuo: ſed triginta tãtũmodo diebus ſcænicorum ludorum duraturum extruxit. dicente Plinio: Hic fecit in ædilitate ſua opus maximum oĩum: quæ unq̃ fuere humana manu facta: non temporaria mora: uerũ etiã æternitatis deſtinatione. theatrũ hoc fuit ſcænæ triplicis trecẽtarum ſexaginta columnarum: ps ſcænæ inferior e marmore fuit: media e uitro. Inaudito etiam poſtea genere luxuriæ ſummæ colũnæ tabulis inauratis: & colũnæ (ut diximus) duodequadraginta pedũ. Signa ærea inter colũnas ut diximus fuerunt. xxiiii. numero. cauea ipſa cæpit hoĩm octoginta milia. Quod aũt ſcribit Plinius ſe ſupra dixiſſe: fuit in li.xxxiiii. in hæc uerba In. M. Scauri ædilitate tria milia ſignoꝝ in ſcæna tãtum fuere temporario theatro. Et li.xxxvi. non longe ab initio: trecẽtas inq̃t ſexaginta colũnas. M. Scauri ædilitate ad ſcænam theatri temporarii: & uix uno mẽſe futuri in uſu uiderunt portari. Et infra ſubdit: Maximas earũ duodequadraginta pedibus luculei marmoris. hæc ille. qui & marmora de tẽporariis theatris ſcripſit. Nam eodẽ li. oſtendit. C. Curionẽ: q̃ bello ciuili partibus cæſarianis fauit: in funebri patris munere theatra duo temporaria conſtruxiſſe. Vnde ait theatra duo iuxta fecit ampliſſima ex ligno acerno: ſingulorum uerſatili ac penſili libramẽto. In quibus utriſq; ante meridianum ludoꝝ ſpectaculũ numerum fiebat edictio inter ſe auerſis: ne iuicem obſtreperẽt: & repente circũactis: ut conſtet poſtremo die ſedẽtibus aliquib⁹ & cornibus inter ſe coeuntibus amphitheatrum gladiatoꝝ ſpectaculum edebat ipm̃ magiſtratum & populũ circũferens romanum. Et ſubdit longo ꝓceſſu oſtendens ſe populi romani furorẽ admiratum: qui terrarum uictor: & toti⁹ dominator orbis uniuerſus uelut duob⁹ nauigiis impoſitus binis cardinibus ſe crediderat: & ſeipm̃ depugnãtem ſpectabat periturus momento aliquo laxatis machinis. Verum mãſurum theatrum ex quadrato lapide primus Pompei⁹ magnus romæ ſtruxit. De quo Cornelius Tacitus: Nerone inq̃t quartum Cornelio Coſſo conſulibus. Quinquẽnale ludicrum romæ inſtitutum eſt more græci certaminis uaria fama: ut cuncta ferme noua. Quin. Cn. quoq; Pompeium incuſatum a ſeniorib⁹ ferunt ꝙ mãſuram theatri ſedem poſuiſſet. Nã antea ſubitariis gradibus & ſcæna in tempus ſtructa fuerat. Et infra ſubdit: Sed conſultum pſimoniæ quod perpetua ſedes theatro locata ſit: potiuſq̃ imẽſo ſumptu ſingulos per ãnos conſurgeret ac ſtrueret̃. huius theatri magnitudinẽ idẽ Corneli⁹ Tacitus ex illo oſtendere uidet̃: ꝙ Nero nobilibus germanis populi romani magnitudinẽ oſtenſurus. Eos ut inquit in Pomponei theatrum populo plenum introduxit. Quin & teſte Plinio li.xxxiiii. naturalis hiſto. hoc ipm̃ theatrum Nero inſano ſumptu inaurauit: ut in illo Tiridantem armeniorũ regem exciperet. Verũ Suetonio teſte: licet hoc theatrum a Cn. Pompeio incohatum fuiſſet: & magna pte extructum Caligula imperator abſoluit. Hoc inter miranda totius orbis ædificia Caſſiodorus in epiſtolis admirat̃. Apud hoc ipm̃ theatrum Pompeius atrium ſui nominis (quæ multis poſtea in locis curia appellata eſt) ſtruxit. Quo in loco C. Cæſarem occiſum fuiſſe Suetonius ſcribit. Ante quod atrium porticus fuit pompeiana. De qua Ouidi⁹ de arte amandi dixit:

Tu modo pompeia lentus ſpatiare ſub umbra:
Cum ſol herculei terga leonis adit.

Theatrum etiam ſummæ magnitudinis teſte Suetunio a Cæſare ſtruit̃: tarpeio monte accubans. Scænæ uero cauſa ex eo proceſſit: ut inde comici tragiciq; & cæteri poetæ ſua recitarent poemata. Sunt & additi pantomimi: quibus perſonatis tragicorum & poetarum inuenta per ſingulorum actuũ aſſimulationem monſtrarentur. Erant & in ſcæna aulæa: erant præcones: erant tibicines: citharœdi: cornicines: choraules: organarii: ſymphoniaci: tragœdi: comici: homeriſtæ: funiambuli: pilarii: podarii. & ſimiles. Et ut ait Seruius in undecimo æneidos: ludi theatrales apud ueteres non erant niſi in honorẽ Liberi patris.

T heatrides cũ. th. aſpirato ſcribit̃: fuit nomen uiri ꝓprium.

T hebe huius thebes: uel thebæ harum thebarum in plurali numero utrũq; ab auctoribus comperitur: & cũ th. aſpirato ſcribitur: nomen fuit nonnullarum ciuitatum. Nam una in ægypto erat: quam teſte Diodoro ſiculo libro hiſtoriarum ſecundo: Buſyris ægypti rex condidit: & quam græci heliopolim: ideſt ſolis urbẽ uocauere. Cuius mœnia centum quadraginta ſtadiorum ambitu fuiſſe dixit. Eamq; magnis ædificiis ac ſpecioſis deorum templis: aliiſq; ornamentis pulcherrimis exornauit. Simili modo & priuatorum domus uſq; ad quartam & quintam contignationem ſtruxit. Ciuitatem inſuper non ægypti ſolum: ſed aliarum orbis omnium reddidiſſe fœliciſſimam idem auctor enarrauit. Hanc eandem Plinius libro trigeſimoſexto naturalis hiſtoriæ: penſilem totam fuiſſe ſcribit: ſubter quam reges ſoliti erant exercitus maximos armatorum educere nullo ſentiente ex oppidanis. Et quod mirabilius eſt medium oppidum fluuius interſecabat. Habuitque teſte Homero libro iliados quinto: portas centum: quod Iuuenalis tetigit in ultima ſatyra cum ait: Atq; uet⁹ thebæ centũ iacet obruta portis. A qua ut Plini. cõfirmauit: regio thebaica æthiopiæ cõtermĩa denomiata ẽ. Alia fuit thebe ĩ boetia ab Cadmo Agenoris filio primũ ædificata: ſ3 ab Amphiõe: ut ĩ ea dictiõe uidim⁹ muris plurimũ exornata. Fuitq; urbs clariſſima: & Bacchi atq; Herculis patria: quã tandẽ Alexãder

magnus euertit uenditis ciuibus ſub corona. Hæc nõnunꝗ̃ a poetis draconigena nominať:quia a Cadmo cum qnq; uiris natis ex quodam dracone ab ipſo interfecto cõſtructa fuit:& apud auctores obſeruatum eſt ut thebani a thebis in boetia:& thebei a thebis in ægypto dicantur. Alia teſte Homero lib. iliados. vi. fuit in cicilia patria Andromaches uxoris Hectoris:quod Ouidius li. i. triſtium cum ait:Nec cruciere minus ꝗ̃ cuȝ thebana cruentum Hectora theſſalico uidit ab axe trahi. de qua uidimus in dictiõe Andromache. Alia etiã teſte Plinio libro. iiii. naturalis hiſto. fuit in lucania:quæ regio eſt Italiæ inter campaniaȝ & calabryam:ut uidimus in dictione Italia.

T heano cũ. th. aſpirato ſcribiť:habetq; accẽtum in fine. Fuit teſte Homero li. iliados. vi. filia Ciſſi thracii: & Antenoris dia coniunx:quã troiani ſacerdotio Mineruæ præfecerũt.

T echna cũ. t. exili &. ch. aſpirato ſcribiť:diciť apud noſtros ars. Terentius:Quam ſcio hanc eſſe technã Parmenonis. & inde technites artifex. Vnde teſte Vitruuio li. iiii. de architectura:Callimachus ob elegantiaȝ & ſubtilitatem artis marmoreæ Calotechnus fuit nominatus ideſt bonus artifex:& ſic per oppoſitum cacotechnus malus artifex dici poteſt.

T hecla cum. th. aſpirato &. c. exili ſcribiť:nomen eſt ꝓprium mulieris.

T elamon cum. t. exili ſcribiť:fuit Aeaci filius:frater Pelei patris Achillis:atq; pater Aiacis:& rex ſalaminæ:ut uidimus in dictione Aſopus.

T elecrus cum. c. &. t. exilibus ſcribitur:rex fuit laconiæ.

T elemach⁹ cũ. t. &. ch. aſpirato ſcribiť:fuit fili⁹ Vlyxis ex Penolope:quẽ ad troiã ꝑgẽs cũ uxore puulũ reliqt.

T elemus cum. t. exili & unico. l. atq; ſine aliqua diphthongo ſcribiť: fuit teſte Homero in odyſſea: & Theocrito in bucolicis unus ex cyclopibus & mantes magnus:q Polyphemũ occæcãdum ab Vlyxe prædixit: dicens ipſo Polyphemo apud Theocritum in ea ægloga:quæ ĩcipit Δαμοίτασ καὶ Δάφνισ:de ipſo ſcilicet Telemo:Τήλεμος ἐχορἀγορέων ἔχορα φέρωποτὶ ὄικον ὅπωσ τεκέεσσι φυλάςτί. Ouidi⁹ uero lib. xiii. metamorpho. ſi texus iam emendatus habeť non Telemum:ſed Telephum uocauit dicens:
Telephus eurymedes:quem nulla fefellerat ales
Terribilem polyphemon adit:luméq; quod unum
Fronte geris media rapiet tibi dixit ulyxes.
Sed ex defectu librarioꝝ ex ſimilitudine nominum ꝓceſſiſſe exiſtimo.

T eleph us cum. t. exili:& unico. l. ſcribiť:fuit Herculis filius ex Auge nympha ꝓgenit⁹:ut Sophocles atteſtať quem in ſiluis expoſitum a cerua lactatum dixit. Sed tractu temporis robuſtus effect⁹ in licia cithenſib⁹ imperauit. Venienſq; deinde in auxilium troianoꝝ:dum Vlyxem inſeqtur a trunco:quẽ in uinea forte oſtẽdit præpeditus:ab Achille in ſiniſtro femore uulnerať:ſed a ſuis ꝓtectus manus illius effugit. Ac cum ĩdies uulneris dolore grauareť:nec adhibita ꝓficerent remedia: Apollinẽ cõſuluit:qui reſpondit non aliter illum liberari poſſe:ꝙ quod iterum ab Achille uulnerandus accederet:qui ſic quoq; ab illo iterum uulnerat⁹ incolumis effectus eſt. Quod Ouidius tetigit li. i. de remediis cum ait:
Vulnus achilleo quæ quõdam fecerat hoſti:
Vulneris auxiliũ pelias aſta tulit. Quin & Pyrrhus Agamẽnoni apud Senecam in troade dixit:
Inhoſpitali telephus regno impotens
Dum myſiæ ferocis introitus negat:
Rudem cruore regio dexteram imbuit:
Forteq; tandẽ ſenſit & mitem manum. Quod Plinius ad naturalẽ referens hiſtoriam dixit ferri naturã ſtiticiſſimam eſſe & ſiccã. Quare in emplaſtris plagaꝝ cõſolidatiuis limaturã ferri medici cõſueuerũt adhibere. ut Achilles edoctus a Chirone ꝑ ĩmiſſionem ferri Telephi uulnus ſanaſſe dicitur.

T elegonus cum. t. exili & abſq; aliqua diphthongo ſcribitur:fuit Vlyxis filius ex Circe:qui poſtea patreȝ incognitum interfeciſſe ſcribitur.

T eleſco cũ. t. &. c. exilibus ſcribiť:fuit nympha Oceani & Tethyos filia: ut oſtendit Heſiodus in theogonia.

T elys cum. t. exili &. y. græco ſcribiť:fuit teſte Herodoto libro hiſto. v. Sybaritum tyrãnus:facitq; ĩ genitiuo Telyos:ut Tethys tethyos.

T eleſarchus cum. t. exili &. ch. aſpirato ſcribitur:ciuis fuit ſamius.

T eleſtor abſq; aſpiratione:& unico. l. ſcribitur:fuit pater Euripidis.

T elonæus cum. t. exili & unico. l. atq;. æ. diphthongo in penultima ſcribitur:locus eſt ubi ꝓ magnis mercib⁹ exigitur. Nam τέλοσ græce apud nos tributum & uectigal & penſio traducitur.

T ellus cum. t. exili & duplicato. l. ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſto. primo:uir athenienſis:quem Solon Crœſo beatiorem putauit.

T elum cum. t. exili & unico. l. ſcribiť:omne id dicitur quod iaci poteſt:& a τήλοͱ quod latine longum ẽ deriuatur. Vnde & ꝓ gladio:q longus eſt nõnunꝗ̃ ſumitur. Virgi. li. ix. æneí. At nõ hoc teluȝ mea quod ui dextera uerſat Effugiens. ubi telum. i. gladium intellexiſſe Virgilium dixit Seruius.

T hemillas cum. th. aſpirato &. i. latino:atq; duplicato. l. ſcribitur:nomen fuit uiri troiani.

thectamenẽs

Thectamenes prima cum.th.aſpirato:reliquæ ſine aſpiratione ſcribūtur:nomen fuit uiri ꝓprium.

Tempe cum.t.exili ſcribit᷑:nemus eſt æmoniæ inter oſſam & olympum ſitū:qnq; milibus paſſuū in longitudinem tendens:arborib⁹ tectum ſe ab utraq; ripa penei fluminis in cælū tollentib⁹:quæ inter alia placidiſſimam umbrā reddūt.Nā p eius medium amnis peneus a pindi radicib⁹ ꝓfluens: iucūdiſſime diſcurrit: gramine ueſtitis marginib⁹ auiūq; concentu:& calculorum aquarum ſonitu peramœnus. Vnde ait Virgili⁹ in iiii.georgi.Paſtor ariſtæus fugiens peneia tempe.Et Ouidius in.i.metamorpho.inquit:

Eſt nemus emoniæ præerupta:quod undiq; claudit
Silua:uocant tempe:per quæ peneus ab imo
Effuſus pindo:ſpumoſis uoluitur undis.Et reliquā.

Tempſa cum.t.exili ſcribit᷑:fuit ciuitas brutiorum.

Tembrius cum.t.exili ſcribit᷑:fuit teſte Orpheo in argonautica fluuius iuxta pontum.

Themis cū.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit dea:quam teſte Feſto putabant eam eſſe:qua hōibus præciperet id petere quod fas eēt:illāq; id eē exiſtimabant:quod fas ē. Nā θέμισ fas apud græcos deſignat:habuitq; templum in boetia iuxta cephiſium amnem:ad cuius oraculum acceſſit Deucalion cum pyrrha uxore pro cōſilio recuperationis humani generis.

Themiſtocles prima cū.th.aſpirato:reliquæ ſine aſpiratione ſcribūtur:fuit uir athenieſis Neocli fili⁹:ab adoleſcentia infamis.Sed hanc infamiā mirandis uirtutibus reliquo ſuæ uitæ tempore expurgauit:adeo ut anteferat᷑ huic nemo:uel pauci pares putent᷑.Nam teſte Thucydide de inſtātib⁹:quibuſq; ueriſſime iudicabat de futuris callidiſſime coniiciebat.Hic cū Xerxes & mari & terra bellum uniuerſæ inferret græciæ:cū tātis copiis:quantas neq; ante neq; poſtea habuit quiſq;:ut in dictione Xerxes uidebimus:nō ſolū ſalus patriæ & totius græciæ:ſed totius europæ fuit.Nam cū maxime athenienſes peti dicerent᷑:ob pugnā.ſ.marathoniam:in qua perſæ turpiter debellati fuerant:& ipi delphos cōſultum qdnam facerent de rebus ſuis mitterent.Reſpondit Apollo teſte Herodoto:ut mœnib⁹ ligneis ſe munirent. Quod cū nemo intelligeret: Themiſtocles perſuaſit conſilium Apollinis:ut in nauib⁹ ſe ſuaq; cōferrent.Quod ita fuiſſe cōpertum eſt. Nam ſic quoq; ſe cōponentes Xerxem ſua uirtute Themiſtocles nauali prœlio debellauit:& ex europa diſcedere tanto artificio curauit:ut ſe a Themiſtocle conſeruatū magis q̄ ſuperatū crederet.Fecitq; præclara multa: quæ alii hiſtorici tractauerūt.De quo Quintilianus li.xi.de inſtitutione oratoria:Cæterum inquit quantū natura ſtudioq; ualeat memoria.Vel Themiſtocles teſtis:quē unum inter ānum optime locutū perſice conſtat.Vel Methridates:cui duas & uiginti linguas:quot natōnib⁹ imperauit:tradit᷑ notas fuiſſe.Vel Craſſus ille diues:q cum aſiæ præeſſet:qnq; græci ſermonis differentias ſic tenuit:ut qua quiſq; eum lingua poſtulaſſet:eadem ius ſibi redditum ferret.Vel Cyrus:quē oīm militum tenuiſſe creditū eſt nomina.Quin ſemel auditos quālibet multos uerſus ꝓtinus dicitur reddidiſſe Theodectes.

Thema cum.th.aſpirato ſcribit᷑:dici poteſt latine poſitum.

Tenedus cum.t.exili ſcribit᷑:fuit inſula notiſſima fama in conſpectu troiæ.

Thenſa cū.th.aſpirato ſcribit᷑:ſunt uehicula quib⁹ deoꝝ ſimulachra religioſe portabant᷑.Vnde Liui⁹ lib.v. Quæ auguſtiſſima inqt ueſtis ē thēſas ducētib⁹ triūphantib⁹:ut ea ueſtiti medio ædiū eburneis ſellis ſedere.

Theognis cū.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit poeta græcus.de quo Plato in li.de legib⁹ ſæpe meminit.

Theoclymenes prima cum.th.aſpirato:ſequēs cum:t.exili &.y.græco ſcribit᷑:fuit mantis quem Telemachus de Vlyxe conſuluit.

Theodorus cum.th.aſpirato ſcribit᷑:nomen eſt uiri ꝓprium.de cuius cōpoſitione in antecedentib⁹ uidim⁹. & de illi⁹ accentu in dictione Proſodia circa finem.

Theodoſius cū.th.aſpirato ſcribit᷑:nomen fuit ꝓprium duorum clariſſimorum principum.

Theon cū.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit teſte Quintiliano li.xii.de inſtitutiōe oratoria:ſamius pictor:& in cōcipiēdis uiſionibus(quas græci φαντασιας uocant)eximius.

Theopompus cum.th.aſpirato ſcribit᷑.Quo nomine clariſſimi uiri nominati fuerunt.Vnus fuit ſpartanorū rex:de quo Quintilianus de inſtitutione oratoria:& Valerius de moderatione meminerūt.Alius teſte Gellio libro.x.noctium atticarum:fuit tragicus & orator.

Theophraſtus prima cū.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit creſius.& teſte Anthenodoro in li.de ambulationū.viii.fullonis filius.In propria patria audiuit primo Leucippum ciuē ſuū.Inde cū Platonem audiuiſſet: ſe ad Ariſtotelem tranſtulit.Eoq; in chalcidem ꝓfecto illi in ſcolæ regimine ſucceſſit.Fuit uir ſummæ prudentiæ:ſtudiiq; ſingularis:atq; eloquii admirandi.Ita ut cum antea teſte Laertio in uitis philoſophorū:& Boetio ſup libros periphermenias Ariſtotelis:illi tyrāno nomen eēt:ob diuinam eloquētiam Ariſtoteles Theophraſtū uocitauerit.Et ut idem rettulit Boetius ſuper Porphyriū:cōſueuit Theophraſtus in oībus his:quæ poſt magiſtrum diſputat leuiter illa ꝑtingere:quæ.ſ.ab ipo Ariſtotele dicta ante cognouit.At quæ ab illo non ꝑtractata fuiſſe pcæpit differit diligentius.Itaq; circa trecenta librorum uolumina edidit.Et teſte Laertio libros tres priorum analyticorū ſcripſit:& poſteriorū ſeptem.De naturis.xviii.quorum ſeptem ut grandē & precioſiſſimum theſauꝝ teneo.De naturalibus hiſtoriis decem.De motu tres.De quæſtiōib⁹.xxiiii.De diis.iii.

De legibus unum. De poetica unum. De oratoriis præcæptis unum: qn & plures alios: quos omnes diuina
eloquẽtia præditos dicũt. Credit̃ & primum illũ: quẽ metaphyſicoꝝ Ariſtotelis dicimus: librum illius fuiſſe
Verum cũ teſte Gellio li. noctium atticaꝝ. viii. Omniũ ſuæ ætatis facũdiſſimus eẽt: uerba tamẽ pauca ad po
pulum atheniẽſem facturus: deturbatꝰ uerecũdia ſiluit. Pergebant ad eũ audiendum teſte Pamphylo in ui-
geſimoſecũdo cõmẽtariorum libro: duo milia diſcipuloꝝ. & ut idem auctor rettulit Menãdrum comicum
iſtituit. Habuit & Nicomachũ Ariſtotelis filium diſcipulũ: quem teſte Ariſtippo in antiquis delitiis lib. iiii.
libidinoſe amauit. Fuitq; beneficus & affabilis: & athenienſibꝰ mirum in modũ gratiſſimus. habebatq; hoc
ſemper in ore: Sumptus precioſiſſimus tempus ẽ. obiit ãnorum. lxxxv.

T erebrum & terebra cũ. t. exili ſcribit̃: ut qdã putant græcũ ẽ: & a uerbo τερέτρω quod eſt forare deſcẽdere
dicunt. Alii uero qbus magis adhæreo latinum putant: & a terendo deducũt: atq; ex ſe diminutiuũ gignit
terebellum non terebellam.

T eredon cũ. t. exili ſcribit̃: uermis eſt ille: q rodit ligna. & græcũ eſſe cõtẽdunt: atq; ab ſono illos deducere di
cunt: qui eſt τερηδων. Nõnulli uero ex noſtris capta opportunitate a terendo deducũt.

T erebinthus prima cũ. t. exili: penultima cũ. i. latino: ultima cũ. th. aſpirato ſcribit̃: arbor eſt quædam nigrũ
lignum cũ ſplendore præferens: habẽſq; ſoliditatem in buxi ſpeciem. Virgili. li. x. ænei. Incluſum buxo aut
orithyia terebĩtho Lucet ebur. De hac arbore late Plinius in. xiii. naturalis hiſto.

T ereus cũ. t. exili ſcribit̃: fuit rex thracum: & Martis filius ex Biſtonide nympha: ut Callimachꝰ enarrauit: di-
cente etiam Ouidio li. vi. metamorpho. Et genus a magno ducentem forte gradiuo. Hic teſte Solino ĩ ceni-
enſi trhaciæ regione bectiam urbẽ ꝓ regia poſſidebat. Sed cum teſte Ouidio præallegato loco athenas bel
lica uirtute a barbaris liberaſſet: loco meriti: ut inter eum & Pandionem athenaꝝ regẽ firmior amicicia ſer
uaretur: Prognem Pandionis filiã duxit uxorem. Quinto deinde ſequẽti anno Progne marito blandiens:
cum iam illi Itym filium peperiſſet: Si gratia (dixit) ulla mea eſt: uel me uiſendam mitte ſorori: uel ſoror huc
ueniat. magni mihi muneri inſtar germanam uidiſſe dabis. Profectus igit̃ athenas Tereus impetrauit a Pan
dione: ut ad uiſendam ſororem duceret Philomenã: quam cũ ſua litora tetigiſſet: in nemora alta traxit: &
turpiter ſtuprauit: fruſtra clamato ſæpe parente: ſæpe ſorore ſua. & cũ clamare: ac lamẽtari minime ceſſaret
ira cõcitꝰ Tereus linguam illi enſe abſcidit: atq; fidis mulierũ cuſtodibus dereliquit. Inde ad Prognem flens
ueniens dixit Philomenam maris nauſea deperiſſe. Interim Philomena in candida tella purpureis filis mala
intexuit ꝑpetrata: rogauitq; geſtu ancillam: ut tellam ipãm ad Prognẽ deferret. Qua conſpecta premens al
tum corde dolorem Progne: & læticiã confingens inſtantibus Bacchi orgiis thyrſis & pellibus: cum multis
ornata mulieribꝰ ſiluas penetrans: & fractis ſororis ianuis Philomenam ſimili habitu indutã cõduxit in re-
giam. Ibidẽq; furiarũ ſtimulis agitata: Itym quem Tereo fuerat enixa ꝓpriis manibus iugulans: patri come
dẽdum appoſuit. Et poſt epulas Sicut erat ſparſis furiali cæde capillis Proſiluit natiq; caput Philomena cru
entum Miſit in ora patris. Quas cũ Tereus gladio ꝑſequeret̃: in aues ſui nominis cõuerſæ ſunt. Progne in
hirũdinem: Philomena in eius nominis auiculam: Itys in faſianum: & Tereus in upupam: ut elegantiſſime
ꝑtractauit Ouidius: & nec minus eleganter noſtra ætate Gregorius Corratius uenetꝰ in præſtantiſſima tra-
gœdia: cuius titulus eſt Progne. Facitq; Tereus declinatione græca in genitiuo Tereos. ut Martialis in ulti-
mo: Flet philomena nefas inceſti tereos: & quæ Muta puella fuit: garrula fertur auis.

T hermæ cũ. th. aſpirato ſcribit̃: & a θερμόν: quod eſt calidũ deducit̃. Naʒ ea loca: quæ aut calẽtibꝰ aquis: aut
ipo ſine aqs fornice: igni calefacto lauandi ſudandiue uſibus deputata: thermas græco uocabulo uocauere
Itaq; cũ romanis frequens: atq; quotidianus eẽt lauandi uſus: ut romanæ oẽs atteſtant̃ hiſtoriæ. ad id quoq;
res ipſa ꝓceſſit: ut ciues fere oẽs: q diuitiis abũdare uidebant̃: priuata balnea in ꝓpriis domibus detinerent.
Hinc Cicero ꝑ epiſtolam Terentiam uxorem monet: ut curet labrum in balneo eẽ. qn & in aliis. Q. fratreʒ
aſiæ ꝓcõſulem certiorem reddit de balneis: quæ in arpinate extrui curabat. Sed præter priuatorum ciuium
multa ſunt publice inſtituta balnea: in qbꝰ plæbs ipa ꝓ libito ſe lauare conſueuerat. Quæ ſane cũ ad princi-
pum luxuriam duceret̃: nihil magis populare putabant: q̃ cũ ꝓmiſcue cũ plæbe lauabant̃. Nõnulli etiã fre-
quentius: ut Cõmodus imperator: q teſte Capitolino ſepties in die lauabat: comedebatq; in thermis. Quin
& Gordianum iuniorẽ ita lauandi cupidum dixit idem auctor: ut æſtate quater: aut quinquies in die: hye-
me ſecundo lauaret. Galienũ ſimiliter iuniorem lauiſſe dixit æſtate in die ſepties: hyeme bis uel tertio. Quẽ
præfecti magiſtriq; officiorum omnes ſæpiſſime ſequebant̃: & conuiuiis nationibuſq; ſimul cũ principe in-
ſiſtebant. Admittebanturq; ſæpe mulieres pulchræ: & puellæ cum his anus deformes: cum quibus iocari ſe
princeps dicebat. Sed teſte Helio Spartiano in Alexandri Seueri uita prohibuit Alexander balnea romæ:
cũ mulieribus mixtis uiris exhiberi: quod prius prohibituʒ Heliogabalus fieri permiſerat. Namq; ipſi prĩ-
cipes ad ſuam luxuriam: & populi ſolatium ingentia & immania thermarum ædificia conſtruxerũt. De qui
bus Ammianus libro. xvi. rerum geſtarum inquit: lauacra romæ in modum prouinciarum extructa uident̃
In quibus principum luxuria eo perducta eſt: ut nulla in re modeſtiam ſobrietatemq; ſeruaſſent. Verum ut
præfatus Helius rettulit: Alexander brachteariorũ: uitrariorum: pellionum: clauſtrariorum: argentarioꝝ
aurificum: cæterarumq; artium pulcherrimũ inſtituit uectigal. Ex quo iuſſit thermas: quas ipſe & ſupiores

ſundauerant principes caleſieri:& populo uſibus exhiberi. Siluas ipſe in thermis publicas deputauit: addiditq; oleum luminibus thermarum: cum antea non ante auroram paterent: & clauderentur ante ſolis occaſum. Et infra ſubdit: Opera ueterum principum inſtaurauit. Ipſe noua conſtruxit: iuxta eas quæ neronianæ fuerant: nemus thermis ſuis de priuatis ædibus: quas emerat: dirutis ædificiis fecit Antonini Caracallæ thermas additis natatoriis perfecit & ornauit. Et ſubdit idem Spartianus Alexandrum ipſum opus ſuum duobus primuʒ marmoribus porphyrico & lacedonico īſtituiſſe: etiaʒ palatio exornato. & alibi refert illũ thermis ſuis & ueterum frequẽter cum populo uſum fuiſſe. & licet plures fuiſſe credamus: duodecim tamẽ nos thermas ex antiquis ſcripturis ãnotauim⁹: ut agrippinas: neronianas: Veſpaſiani Titi: domitianas: antonianas: alexandrinas: gordianas: ſeuerianas: dioclitianas: aurelianas: cõſtantinianas: & nouatianas. Agrippinæ iuxta pantheon: & nõ longe a Minerua fuerunt quarum ueſtigia adhuc extant. In quibus teſte Plinio libro xxxvi. naturalis hiſto. Arcus & pauimenta ex uitro poſuit. Et ut atteſtatur. Rurſus in deſcriptionibus nõ longe ab agrippinis alexandrinæ fuerunt. Cuius adhuc apud beati Euſtachii eccleſiam ueſtigia conſpiciuntur. Quas ipſe Alexander Spartiano teſte iuxta neronianas ædificauit. Martialis in. xii. Et thermas tibi habe neronianas. Antõianæ thermæ: q̃ Baſſiani Antonii Caracallæ fuere: ſitæ fuerũt teſte Spartiano ĩ regiõe piſcina ad uiã ardeatinam: nunc iuxta cœnobiũ ſancti Xiſti: & eccleſiam ſanctæ Priſcæ ac ſanctoꝝ Ner ei & Achillei Quarum celſam ſoleariam eodẽ referente auctore architecti negabant poſſe ulla ratiõe fieri: niſi qua facta eſt. Nam ære & cupro cãcellos confectos dixit: qbus cameratio tota concreta eſt: & tãtum ẽ ſpatii: ut id ipſũ potuiſſe fieri negent docti mechanici. Thermas uero gordianas ſcribit Iulius Capitolinus iuxta gordianorum domum in uia preneſtina fuiſſe: quales præter urbem tunc nuſq̃ haberet orbis terrarum: & domũ ducentas habere colũnas uno ſtilo dixit. Vbi nunc poſt eccleſiã ſancti Euſebii multæ & maximæ cernunt̃ ruinæ Conſtantinianas ab Apollodoro traditum legimus in exquiliis fuiſſe in dictione roma: cum exquiliaꝝ montem deſcripſimus oſtendere curauimus. Quin & in eodem monte ſimili modo nouatianas extitiſſe mõſtrauimus. De ſeuerianis uero thermis nihil aliud certum habemus: q̃ Spartiano teſte Seuerum Aphruʒ imparatorem illas in tranſthyberina regione ædificaſſe. Idem de aurelianis Flauius Vopiſcus ſyracuſanus ſcripſit eaſq; hyemales Aurelianum principem ĩ tranſthyberina regione ædificaſſe: quod aquæ frigidi aeris ibi deeſſent. Thermas autẽ Titi iuxta tẽplum pacis: quod ædificium fuit patris ſtructas legimus. At uero domitianas uoluerunt qdã ex auctoritate Petri bibliotecharii iuxta ſancti Silueſtri cœnobiũ extitiſſe. Ait enim præfatus Petrus beatũ Silueſtrum eccleſiã in thermis domitianis ædificaſſe: quæ poſtea eius nominis fuit.

T hermodoon cum. th. aſpirato: & duplicato. o. poſt. d. ſcribit̃: pleno. ſ. nomine: & abſq; ſynæreſi. habet accẽtum acutum in penultima: quem apud nos cum græcum ſit nomen obſeruat. at cum ſynæreſis illa duo. o. in unum longum cõuertuntur: in quod tranſit accentus circunflexus: ut uidimus in dictiõe Proſodia. Ouidi⁹ li. iiii. de ponto: Et tu fœmineæ thermodoon cognitæ turbæ. Nam fluuius ẽ in regione colchidis: iuxta quẽ amazonides habitauerunt: de cuius tamen ortu uariæ ſunt ſententiæ.

T hermopyle cum. th. aſpirato: &. p. exili: ſequente. y. græco ſcribitur: mons eſt longiſſimus: qui mediam ꝓrſus græciã diuidit: ſicut & apœnini dorſo Italia ſcindit̃: ut atteſtat̃ Liuius de bello macedonico li. v. Habetq; anguſtas fauces: a qbus pylarum. i. portaꝝ nomen aſſumpſit. iuxta quas cũ aquæ ſint calidæ thermopylarũ nomen adeptus eſt: apud quas magnus Xerxis exercitus corruit.

T hero cum. th. aſpirato ſcribitur. græci uero addunt. n. in fine: ac dicitur θερὸν: quaſi ardens. nomen eſt proprium: de quo Pindarus meminit: & Virgilius in decimo cum ait: Occiſo therone uirum: qui maximus ultro Aeneam petit.

T herſilochus cum. th. & . ch. aſpiratis: & . i. latino ſcribit̃: nomen eſt uiri ꝓprium.

T herſites prima cum. th. aſpirato: penultima cuʒ. i. latino: & ultima cum. t. exili ſcribit̃: fuit uir græcus: Quo nõ deformior alter uenerat ad troiam ut dixit Homerus: Lingua uę ꝓteruior alter. Vnde ait Iuue. in ſatyra Stẽmata qd faciunt: Malo pater tibi ſit therſites dũmodo tu ſis Aeacidæ ſimilis.

T hera cum. th. aſpirato ſcribit̃: inſula ponitur ab Herodoto libro hiſtoriaꝝ. iiii. quam Iuſtinus puto therannem: & nos corſicam dicimus: qa in illa Cyrnum regnaſſe dixit. Vnde & ab illo cyrnus etiam cognominata fuit: q filium habuit Ariſteum: cui nomen fuit Batus ob linguæ obligationem: ut poſuit Iuſtinus. Herodotus uero exponit uocatum lingua libyca ideſt regem: qui deinde urbem cyreneʒ in libya ædificauit: ut in dictione cyrene oſtendimus.

T hericyon prima cum. th. aſpirato: ſequens cum. i. latino: penultima cum. c. exili &. y. græco ſcribitur: nomẽ fuit uiri proprium.

T erpſichore prima cum. t. exili: ſequens cum. i. latino: penultima cum. ch. aſpirato ſcribit̃: una fuit ex nouem muſis: ſic quoq; a Τίρπομαι: quod eſt delector cognominata. de qua in dictione muſa.

T heſaurus cum. th. aſpirato ſcribitur.

T heſeus cum. th. aſpirato ſcribit̃: fuit ægæi athenarum regis filius ex Aethra coniuge: qui dũ eſſet adoleſcẽs operante Medea nouerca pene a patre ueneno periit. Sed poſt mortem patris ad regnum athenarum euectus tot memoratu digna peregit: ꝙ inter plures Hercules unus ipſe cõnumeret̃. Et inde theſides cũ. i. latio

pro Hippolyto ponit̃:ut Ouidius heroidum epiſtolaꝝ quarta:
Theſides theſeuſq; duas rapuere ſorores.

T heſmophorea cum.th.aſpirato ſcribit̃:ſacra ſunt Cereris:quæ a noſtris cerealia dicuntur.ſed uerbum ipm̃ legis lationem diſignat.Nam θεσμός legem indicat:& phoria lationem.Et hoc ideo quia leges hominibꝰ prima Ceres indidit:dicente Virgilio in.iiii.Legiferæ cereri.Nam ante inuentum frumentum homines ſine lege uagabantur:illo inuento abiecta fuit feritas:& ex agrorum diuiſione primo nata ſunt iura.Vnde bene Ouidius in.v.metamorpho.muſam dicentē introduxit:Prima ceres unco glebam dimouit aratro. Prima dedit fruges alimētaq; mitia terris.Prima dedit leges:cereris ſunt oĩa munus.

T heſſalia cum.th.aſpirato & duplicato.s.atq;.i.latino ſcribit̃:regio eſt græciæ:quæ ſub attica olim compræhendebatur:ſed prius teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſto.æmonia dicta fuit. Eademq; pelaſgis & conargos: atq; hellas:theſſalia & dryopis ſemper a regibus cognominata fuit.Et ſubdit Plinius:ibi genitus rex noĩe Græcus:a quo græci:ibi Hellinꝰ:a quo hellines.Ex his phiotæ oppida celebrata hellas:halos:lamia:phthia Eadem a rege Theſſalo ibi regnante theſſalia dicta fuit.Sed ut refert Herodotus li.hiſto.vii.& poſt illū alii plures:fama eſt theſſaliam fuiſſe olim lacum:a montibus undiq; concluſum.Nam(ut proſequitur)ab oriēte habet montem pelium:& coniunctos colles:a ſeptētrione olympum:ab occidente pindum:& a meridie othiym.In quorum media concauitate theſſalia ipſa concluditur:per quam iam quinq; fluuios principales decurrere dixit:uidelicet Peneum:Apidanum:Oenochonum:Enipheum:& Parmiſum.Qui omnes deĩde in unum commixti per unicum ſolum tranſitum in mare decurrunt:& ſolius Penei nomen detinent.Nam per mediam uiam:quæ ſola eſt iter olympum & oſſam gradiens:ipſe Peneus in ægæū mare deſcendit.Hanc uiam eodem auctore teſte a Neptuno factam dicunt:ſeu(ut magis aſſerere uidetur)a terræmotu ꝑ ipm̃ deū inducto:ut theſſaliam ipſam habitabilē efficeret.Lucanus uero in.v.dixit id Herculem confeciſſe.ſed ut ait Herodotus diligenter inſpicientibus manifeſte apparet terræmotus opus fuiſſe.

T eſiphone cū.t.exili:& non cū duplicato.s.ſequente.i.latino ſcribit̃:una dicitur ex furiis infernalibus:ut uidimus in dictione alecto.Cōponiturq; dictio ex τίω:quod eſt τιμωροῦμαι ulciſcor:& phonon necem. nōnulli uero ſeruantes ipſum.i.paruū in prima:nec in.e.apud nos cōuertētes dicunt tiſiphone.

T heſis cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris poſitio uel poſitura:& eſt figura: q̃ ſenſus orationis per cola:commata:& periodos:diſtinguit.dicta quidem poſitura: quia punctis poſitis conuenientes denotat ſenſuum partes.uel quia ibi uox pro interuallo diſtinctionis deponitur.Nam dum in initio pronūtiationis nondum plena pars ſenſus eſt: & tamen reſpirare oportet: ſubſcribatur punctum: quod a græcis comma:ideſt perticula dicitur:a noſtris ſubdiſtinctio uocitatur: eo ꝙ ſub littera:uel ad finem litteræ ſignabatur ſic uidelicet:nos iam uirgula utimur.Vbi uero in ſequentibus iam ſentētia ſenſum præſtat:ſed adhuc aliquid de ſententiæ plenitudine reſtat puctum ſignabatur:quod dicitur colon.i.membrum & circa litteræ medium ponebatur:loco cuius nos hodie duobus punctis utimur.Vbi autem nos plenam ſententiæ clauſulam facimus:fit punctum:quo periodus:hoc eſt terminus dicitur:ut in ea dictōe uidimus.Apud nos uero uocatur diſtinctio:quia integram a ſequentibus diſtinxit ſententiam.& hoc apud oratores.Cæterum apud poetas ubi in uerſu poſt duos pedes ſyllaba alicuius dictionis remanet cōma dicitur:hoc eſt particulæ præciſio:quæ per ſcanſionem facta eſt.Vbi uero poſt eoſdem pedes nulla dictionis ꝑticula remanſit:colon dicit̃ & totus uerſus periodos dicitur.

T heſpici cum.th.aſpirato ſcribit̃:populi ſunt græciæ.

T heſtylis cum.th.aſpirato:ſequēs cū.t.exili &.y.græco:ultima cum.i.latino ſcribit̃:nomen ē ꝓpriū mulieris de qua Theocritus & Virgi.meminere.

T heſtor prima cum.th.aſpirato:ſequens cuꝫ.t.exili ſcribitur:fuit troianus pater Calchantis:ut oſtendit Homerus libro iliados primo.

T heta cum.th.aſpirato:ſequens cum.t.exili ſcribit̃:nomē eſt litteræ græcæ:quæ uim detinet.th.aſpirati.De qua in initio huius tractatus.T.litteræ uidimus.

T hetis prima cū.th.aſpirato:ſequēs cū.t.exili(quādo ꝓ matre Achillis poni cōſueuit)ſcribit̃.Et fuit filia Chironis & uxor Pelei regis theſſaliæ:ut ait ipſe Chiron apud Orpheū in argonautica καί ἡμέτερον κοῦρον θέτισ ἀργυρόπεζα.De qua Ouidiꝰ li.xii.metamorpho.Virgiliꝰ etiam meminit circa finem libri.vi.æneí. quādo ait:Leua tenet thetis & melite panopeaq; uirgo.cuiꝰtam prima ſyllaba q̃ ſecūda breuis ē:& declinatur thetis huius thetidos uel more noſtro thetidis.

T ethys prima cum.t.exili:ſequens cuꝫ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̃:& hac quoq; litteratura deſcripta fuit teſte Criſpo filia Cæli & Veſtæ:atq; uxor Oceani.Ouidius uero uidet̃ eam filiam fuiſſe Titani cum ait li.faſtorum.v.Duxerat oceanus quōdam titanida tethym.& habet tam primam q̃ ſecūdam longam:de qua intellexit Virgilius libro georgicorum primo cum ait:Teq; ſibi generum tethys emat omnibus undis.Et declinatur Tethys huius tethyos:ut Orpheus in argonautica: καί Τηθυοσ ἔσχατον ὕδωρ.Ouidius ĩ præfato libro:Pars credidit eſſe.
Tethyos has neptes oceaniq; ſenis.Martialis li.i.epigrāmatum:Et quem ſupremæ tethyos unda ferit.

Tetrametra abſque aliqua aſpiratione ſcribitur. Componiturque a teſſara: quod eſt quattuor: & metrum: carmina quattuor pedum.

Tetrarcha ſola ultima aſpiratũr: ille dicitur qui quartaꝫ regni partem detinet. Et componitur ex τέταρτος qui eſt quartus: & ἀρχός princeps.

Tetradoron abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃: interpretari ualet quattuor palmoꝝ. Nam cōponit̃ ex tetra: qḋ eſt quattuor: & dorum palmus: dicente & Plinio li.xxxv.naturalis hiſto. Græci eni antiqui duorum palmaꝫ uocabant. Et inde pentadoꝝ qnq; palmorum: & ſimilia dicuntur.

Tethippobatæ prima cū.t.exili: ſequēs cū.th.aſpirato &.i.latio: qn̄ & geminat̃.p.atq; ultima ſine aſpiratiōe ſcribitur: ſunt Herodoto teſte populi in libya iuxta aſbiteos.

Teucer & quādoq; Teucrus: ut in antehabitis uidimus: abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃: fuerunt hoc nomine duo celebres. Vnus quidem Scamandri cretenſis filius: qui relicta creta in phrigiam ueniens repperit Dardani poſteros in uallibus habitare. quibus (ut dixit Seruius ſuper.iii.æneidos) arcem conſtruxit. dicēte etiā Anchiſe apud Virgilium eo libro de creta loquēs: Maxim⁹ unde pater ſi rite audita recordor Teucrus rhœteas primum eſt aduectus ad oras. & reliqua quæ ſequũtur. Alter uero Teucer fuit Telamonis filius ex Heſiona Laomedontis regis filia: & Priami ſorore: ut poetæ omnes affirmant. Nam cum Hercules cum argonautis accederet: & troiam caperet: Telamonem ob inſignem uirtutē Heſiona donauit. ex qua etiaꝫ ut oſtēdere uidetur Homerus Aiacem genuit. At Sophocles in ea tragœdia: quæ iſcribitur αἴας μαστιγοφόρος Aiacem dixit ex iuſta quidem uxore Teucrum uero ex Heſiona (quæ captiua & ſerua fuerat) natum fuiſſe: q cū poſt troiæ euerſionem ſalaminā ad patrem rediret inuiſus patri: qa Aiacis obitū non uindicauerat: ut etiā atteſtatur Iuſtinus li.xliiii. cyprum inſulam (a Belo patre Didonis tūc ſubactam) acceſſit: & urbē in ea cōdidit: quam de patriæ nomine ſalaminam uocauit. Et alia quæ ponit Iuſtinus.

Teudamedus cū.t.exili ſcribit̃: fuit teſte Homero li.ii.ilidos: pater Pelaſgi.

Teus cū.t.exili ſcribit̃: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.i. urbs in lydia. Vnde teius teia teium nomen patrium deriuatur. Horatius libro odarum.iiii. Non aliter ſamio dicunt arſiſſe bathyllo Anacreonta teum ꝓ teium: ut in dictione anacreon uidimus.

Teutates abſque aliqua aſpiratione ſcribitur: nomē eſt lingua gallica Mercurii: qui ab illis humano ſanguine placabatur: dicente Lucano libro primo:

Et quibus immitis placatur ſanguine diro

Teutates horrēſq; feris altaribns heſus. De qbus Lactantius li.diuinaruꝫ inſtitutionū primo: galli inqt Heſum atq; Teutatem humano cruore placabant deos. q ſane ferialis ritus diu ſimiliter apud italos ſtetit: q latialem Iouem & Saturnum humana placabant hoſtia.

Teuthramides prima cū.t.exili &.eu.diphthongo: ſequēs cū.th.aſpirato: penultima cum.i.latino ſcribitur: fuit phryx: & patria ariſtæ: & pater Axyli: ut in ea dictione uidimus.

Thyaſus cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̃: ſaltatio apud nos: & chorea dici poteſt: quæ Baccho exhibebat̃: deduciturq; a θύω: quod eſt ſacrifico: quia in illius ſacrificiis exerceri cōſueuerant. de quo Virgi.i Daphni: Daphnis thyaſos inducere baccho.

Thyas cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̃. Et dicit̃ ſacrificula Bacchi. Nam teſte Seruio ſicut a Baccho baccha ſic a Thyoneo thyas. Virgilius li.æneidos quarto: Thyas ubi audito ſtimulant trieterica baccho. Reperitur etiam bacchis bacchidis.

Thyella cum.th.aſpirato &.y.græco: atq; duplicato.l.ſcribitur: dicitur a noſtris procella: poniturq; ab Homero pro una harpyiarum.

Tiara cū.t.exili &.i.latino ſcribitur: ornamentū eſt quoddam capitis: quo mulieres perſicæ primit⁹ utebant̃: ut Iuſtinus de Semiramide: quæ caput tiara texit. qua deinde uſi ſunt reges & ſacerdotes. Similiter Herodotus libro hiſtoriarum primo: geſtamen eſt inquit capitis perſicum. Seruius ſuper.i.tantummodo dixit: tiara eſt pilleus phrygius. Et Virgilius uſus eſt maſculino genere. Iuuenalis uero fœminino: ut Phrygia ueſtitur bucca tiara.

Tyana cum.t.exili &.y.græco ſcribitur: fuit teſte Philoſtrato li.i.de uita Apollinii Tyanei urbs cappadociæ.

Tibareni cū.t.exili &.i.latino ſcribit̃: fuerūt teſte Herodoto li.hiſto.iii.populi ſcythici in aſia.

Tyberis prima cuꝫ.t.exili &.y. græco ſcribitur: fluuius eſt Italiæ: ab apœnnino defluens ex alpibus falterone paulo altius q̄ tuſcus arnus. Et primo tuſciaꝫ ab umbris diuidens auctus pluribus fluuiis romam deuenit: quam a ianicolo ſeparat: & ultimo hetruriam a ueteribus latinis diuidens in mare tyrrhenum defluit. dict⁹ Tyberis (ut putat Feſtus) a Tyberi tuſcoruꝫ rege: uel a Tyberino rege albanorum. Seruius uero ſuper.viii. æneidos inquit: Tyberim Alii a rege aboriginum dictum putant: qui dimicans iuxta euꝫ occidit. Alii a quodam aborigine: quem Glaucus Minois filius in Italia interemit. Alii inter quos Liuius ab Albano rege q in eum cecidit. Quam ultimam opinionē ſecutus Ouidius libro.ii.faſtoꝝ inqt:

Albula quem tyberim uerſus tyberinus in undis:

Reddidit. hybernis forte tumebat aquis. Verum & ante regem hunc thybris cum.th.aſpirato dictus fuit.

Nam cum Euander ad Aeneam longo tempore ante regem Tyberinum loqueretur (nondum enim cõſtru/ cta fuerat alba) dixit apud Virgilium libro.viii.
Tum reges aſperq; immani corpore thybris:
A quo poſt itali fluuium cognomine thybrim
Diximus. amiſit uerum uetus albula nomen.
Forſitan etiam poſt primum uerſum uerba ſunt poetæ non Euandri. Alii non a morte cuiuſpiam regis: ſed regem quẽdam tuſcorum latrocinari circa ripas huius fluminis conſueuiſſe: & a crebris iniuriis quib⁹ tran/ ſeuntes afficiebat thybrim cognominatũ fuiſſe aſſerunt: quaſi eſſet fluuius τῆς ὕβρεως: id eſt iniuriæ: ex qua ratione cum ὕβρις aſpiretur: thybrim aſpirari uolunt. Alii uero ex alia cauſa hoc idem accidiſſe uolũt Nam Seruius quoq; ſuper tertio æneidos: & græci nõnulli exponentes Theocritum dicunt: ꝙ cum quodã tempore ſyracuſani apud ſiciliam uicerint athenienſes: ingentem hoſtium multitudinem captiuarunt: & eã cæſis montibus addere fecerunt monumenta ciuitati: tunc auctis muris etiam foſſa facta: quæ aqua repleta munitionem redderet patriæ. Hanc igitur foſſam per hoſtium pœnam & iniuriam illis factam thybrim uo/ cauerunt: uidelicet ἀπὸ τῆς ὕβρεως. Poſtea profecti ſiculi ad Italiam eam tenuerunt partem ubi nunc ro ma eſt uſq; ad rutulos & ardeam: unde eſt: Fines ſuper uſq; ſicanos. & albulam fluuium ad imaginem foſſæ ſyracuſanæ thybrim: quaſi τὴν ὕβριν: hoc eſt ignominiam uocauerunt. & ſic quoq; cum. th. aſpirato. ſcri/ bendum eſſet: quod in antiquiſſimis & emendatiſſimis codicibus de thybri ſemper ſcriptum comperimus: licet tyberim & tyberinum abſq; aſpiratõne ſcribant. Quare puto prius albulam dictum: deinde thyberim cum. th. aſpirato ab immani rege: uel ἀπὸ τῆς ὕβριος uocitatum. poſtea tyberim ſine aſpiratione a Tybe rino rege albanorum in illo ſummerſo. Nec Ouidii uerba nos aſſerere cogunt ante Tyberinũ in illo ſum/ merſum immediate albulam uocitatum: ut etiam ex Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ inſinuat᷑. hæc uer ba dicente Tyberis ante thybris appellabatur: & prius albula dictus fuit. hæc ille. Dicitur etiam Tyberinus fluuii deus: ut Virgilius libro georgicorum.iiii. Vnde pater tyberinus & unde aniena fluenta. Nonnunꝗ̃ uero: & pro piſce ponitur: ut Iuuenalis in ſatyra: Si te propoſiti ait: Vos anguilla manet longæ cognata co/ lubræ: Aut glacie aſperſus maculis tyberinus.

T ibiſis cum. t. exili & .i. latino ubique ſcribitur: fluuius eſt ſcythiæ: teſte Herodoto libro hiſtoriarum.iiii.

T ybur cum. t. exili & .y. græco ſcribit᷑. Priſcianus de quo miror latinum dixit libro.vii. dum de tertia declina tione pertractat. Cui & hiſtoria: quæ græcum nomen eſſe oſtendit: & antiqua ſcriptura: quæ cum .y. græco illud ſcribit: ut in antiquis inſcriptionibus conſpexi: aduerſatur. urbs eſt ſexdecim milibus paſſuũ ab urbe roma diſtans. Quam teſte Solino ex auctoritate Catonis Cathyllus arcas: & præfectus claſſibus Euandri cõ didit. Plinius uero circa finem libri.xvi. naturalis hiſtoriæ: aliud ſentire uidetur: dicens tyburis originem multo ante urbem romam habent adhuc. Apud eos extant ilices tres etiam Tyburto conditore eorum ue/ tuſtiores: apud quas in auguratus traditur fuiſſe. trandunt autem eum filium Amphiarei: qui apud thebas obierit: una ætate ante iliacum bellum. hæc ille aſſerens Tyburtum non Cathyllum tyburis oppidum con/ didiſſe. Verum Sextius græcus hiſtoricus libro antiquitatum.vi. Hos celebres auctores in hunc modum cõ cordaſſe uidetur. Ait enim ut ex eo loco ad uerbum traduximus: Cathyllus Amphiarei filius fuit. Hic poſt prodigialem patris interitum apud thebas: de quo nos iam uidimus in dictione Amphiareus: iuſſu Oiclei aui ſui cum omni fœtu: & ſacris miſſus tres liberos in Italia procreauit Tyburtum Coracem & Cathyllum: qui depulſis ex oppido haud longe a roma poſito ueterib⁹ ſicanis: a nomine Tyburti maximi natorũ filii oppidum uocauerunt. Hæc Sextius: cui Virgilius conſentire uidetur cum ait: libro æneidos ſeptimo:
Fratris tyburti dictam cognomine gentem.
Nam ut idem Sextius proſequitur non deſunt inquit: qui dicant ſingulum fratrem ciuitatem ſingulam cõ/ didiſſe. Teſtis eſt mons: qui adhuc cathyllus dicitur: & corax oppidum famoſum inter uolſcos. Eſtq; ſitum tyburis oppidum loco maxime cliuoſo: quod Iuuenalis tetigit cum ait: in tertia ſatyra: Et proni tyburis ar/ ce. Quin & fluminis anienis decurrentibus aquis etiam humido: quod Ouidius libro faſtorum.iiii. tetigit cum ait: Iam mœnia tyburis udi Stabant argolicæ quæ poſuere manus. Eſt etiam uentoſũ dicente Horatio Romæ tybur amant uentoſum: tybure romam. ubi tybure pro tyburi teſte Seruio ſuper.iii. æneidos: q di/ xit: a tybur denominatiuũ tyburtis ducitur: quod pro tyburis ponit᷑: teſte Capro. ſicut quiritis ꝓ quiris: & cæritis uel cæretis: ꝓ cæres. Vnde hic & hæc & hoc tyburs gentile nomen eſt.

T ycha cum. t. exili & .ch. aſpirato ſcribitur: fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha filia Oceani & Tethyos

T icenum cum. t. & .c. exilibus: atq; .i. latino ſcribitur: oppidum eſt inſubrium: quod nũc papia dicit᷑. Nam ut oſtendit Ptholemæus in geographia: Inſubres habent mediolanum: nouariam: comum: & ticenum.

T ydeus cum. t. exili & .y. græco ſcribitur: habetque accentum in prima: fuit filius Oenei regis calydoniæ ex Euribœæ: ut dixit Seruius ſuper ſexto æneidos: uel ex altera uxore: ut alii aſſerunt: qui cum uenando fratrẽ Menalippum inaduertenter occidiſſet: furorem populi extimeſcens: relicto paterno regno: ad Adraſtũ ar/ giuorum regem confugit. & alia: quæ de illo proſequitur Statius libro primo ſecundo & tertio atq; octa/ uo ſuæ thebaidos. Homerus uero li.iiii. iliados de illo inquit: ut fere ad litteram hoc ſoluto ſtilo traducere

poſſumus. Cum mycenis Tydeus moraretur fama eſt:neminem illi uiribus corporis potuiſſe æquari. At poſtq̄ꝫ rediens ad fluenta Aſopi uenit:cæteri cum græci ad Eteoclē pro legato dimiſerunt. Ad quē cū iuiſſet ingreſſuſque regiam complures illic ciues comperiſſet(forte cum Eteocle in conuiuio erant)Non timuit & hoſpes & ſolus thebanos omnes ad quodlibet certaminis genus prouocare. Atqꝫ ut animoſe prouocauit: ita omnes(ſic illi Pallas propicia erat)ſtrenue uicit. Quamobrem thebani dolore indiguationis accenſi:reuerſuro inſidias tetenderunt:collatis ad opportunum locum:qua Tydeus tranſiturus erat: quinquaginta iuuenibus cum duobus ducibus deorum immortalium robore ſimilibus: Meone: Neomonide: & Lycophonte Autophoni filio. Eos Tydeus omnes ad ipſum locum occurrentes ſtrauit:occiditqꝫ fratus deorum (quæ ſibi monſtrabantur)auguriis. Vnum tantum Meonem cum triſti nuntio redire permiſit. Immo iuſſit: & talis fuit Tydeus. hæc Homerus præfato loco de illo locutus eſt. Et libro.vi.iliados:dixit illum apud thebas cum aliis regibus populiſqꝫ græcorum occubuiſſe. Et inde patronymicum deducit᷑ tydides.

T ydides prima cum.y.gæco:ſecunda cum.d.&.i.latino ſcribi forſitan deberet. licet noſtri iam nō.d.quæ media eſt inter.t.exile &.th.aſpiratum:ſed ob ipſam propinquitatem litterarum.t.ponant exile ac ſcribāt tytides:ſic fere in omnibus Virgilii codicibus repperi: & eſt tytides patronymicuꝫ poſituꝫ pro Diomede filio Tydei. Virgilius libro æneidos primo:

O danaum fortiſſime gentis Tytide.

Quāq̄ꝫ Seruius ſuper octauo æneidos dicit:oīa nomina quæ in eus hodie exeunt:apud maiores ī.es.exibāt ut Nereus neres: Tydeus tydides:quaſi uelit dicere non eſt patronymicum tydides ſed principale:cuius oppoſitum Virgilius obſeruauit. Et ſubdit idem Seruius:Illa miſiſſe genitiuū in eis:ut tydeis: nereis. Sed qa plærūqꝫ.s.(ut ait)in latinitate detrahitur:remanet ei:ut huius tydei:huius nerei.

T hyeſtes prima cum.th.aſpirato &.y.græco.ultima cum.t.exili ſcribitur:fuit filius Pelopis ex Hippodamia & Atrei frater:ac Tantali nepos. de quo Seneca in Thyeſte:& alii poetæ plura ſcripſere. Et inde Thyeſteus Vt Ouidius libro.xv.metamorphoſeos:

Neue thyeſteis cumulemus uiſcera menſis.

T igranes cum.t.exili &.i.latino:atqꝫ unico.n.ſcribitur:fuit rex maioris armeniæ:de quo Cicero in pōpeiana Et declinatur in genitiuo non ſolum Tigranis:ſed tigranæ.

T igris cum.t.exili &.i.latino:utrobiqꝫ ſcribitur:animal eſt truculentum & uelociſſimum:ita ut ſagittaꝫ hyrcana lingua ad nomen indicet. Et ut dixit Seruius armeniæ malum:quo etiam india & hyrcania abundat: de quibus Statius libro ſeptimo thebaidos:Plinius libro octauo naturalis hiſtoriæ:atqꝫ ſolinus plura dixere. Eſt & eadem ſcriptura ac nomine ex eadem cauſa accæpto fluuius:qui ex monte periardes armeniæ profluit:& primo quidem ſine nomine:uſqꝫ ad medorum fines:ut aſſerūt Herodotus & Plinius:ſed ibi quoqꝫ a celeritate ipſa qua decurrit tigridis nomen accæpit. inde influit in lacuꝫ:qui aretyſa dicitur:per quē adeo uelociſſimo curſu decurrit:ut lacui prorſus non commiſceri probetur. Nam ex piſcibus compertum eſt:q ſunt in lacu nunq̄ꝫ fluuium ingrediuntur:nec qui fluuii ſunt in lacu prorſus habentur. Exit ergo celerrimꝰ & cum maximo impetu. Sed mox taurum montem ſubterlabens in alteram montis partem apud lacum cui nomen eſt zorunda effunditur:& illum ipſum eſſe ex paleis & purgamentis ac piſcibus dignoſcitur. Ibiqꝫ iterum fluuius effectus:& lacum alterum tranſiens:rurſus in cuniculos demergitur:& Adiabenos & meſopotamiam iterū egrediens arabes præterfluit:& in mare rubrum iuxta urbem ampopolim cadit. Vnde ait Seneca in troade:

Et qui renatum prorſus excipiens diem
Templum rubente tigrim immiſcet freto.

T ile cum.t.exili &.i.latino ſcribit᷑:deſcenditqꝫ a τηλόθεν.i.longe. Nam inſula eſt oceani inter ſeptētrionalē: & occidentalem plagam:quæ ultima erat ex cognitis a romanis. Virgilius in.i.georgi. Tibi ſeruiat ultima tile. Alia eſt in aphrica cōtra ſinum carthaginis.

T ilos cum.t.exili &.i.latino ſimiliter ſcribitur:& ab eodem deſcendit. Inſula eſt ut ſcribit Plinius libro ſexto naturalis hiſtoriæ:cum oppido eiuſdem nominis in mari indico celeberrima plurimum margaritis:ipſa fert palmas:oleas creat:uineis abundat:terraſque omnes hoc miraculo ſola uincit: ut quæcūque in ea naſcatur arbor:nunq̄ꝫ ſpolietur tegmine foliorum. Hinc caucaſus mons famoſiſſimus incipit:protēſus ſuis cōtinuis iugis in maximam partem orbis.

T imæus prima cum.t.exili &.i.latino:ſequens cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit philoſophus patria locrēſis Platoni dilectiſſimus:cui diuinum illud opus Plato inſcripſit:ubi de rerum creatione differit. De quo Hieronymus ſuper Eſaiam:Timæum de mundi hermonia aſtrorumqꝫ curſu:& numeris diſputātem ipſe q interpretatus eſt Tullius ſe nō intelligere profitet᷑. hæc ille. At ipſe Cicero ad Atticū libro.viii.inquit:

Aenigma oppiorum ex uellia plane non intellexi
Eſt enim numero Platonis obſcurius.

T imarchides cum.t.exili &.i.latino utrobiqꝫ:atque.th.aſpirato ſcribitur:nomen eſt uiri ꝓprium compoſitū ex τιμή:qui eſt honor:& ἄρχοντος principis:facitqꝫ in genitiuo Timarchidis & Timarchidæ.

T imantes abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribitur:fuit pictor ſummus Parrhaſii æmulus:quem ſuperaſſe dicitur in Aiace pingendo.quod aliqui ſuffragiis magis q̄ ueritate factum credunt.Inter eius uero ingenii monumenta Iphigenia oratorum laudibus celebratur:quæ ante aras peritura cum mæſtos pinxiſſet omnes:& mæſticiæ omnem imaginem conſumpſiſſet patris ipſius uultum uelauit:quem iam digne non poterat oſtendere.

T ymba cū.t.exili &.y.græco ſcribit̄:quod multi in.u.noſtrum conuertunt:& dicūt tumbam ſepulchrum.

T imon cum.t.exili &.i.latino ſcribit̄:fuit appolloniates fili⁹ Timarchi:qui du3 iuuenis eſſet opera3 dedit ſaltationi:& choreas duxit:quibus poſtea repudiatis ſe ad ſtilponem contulit.Deinde reuerſus in patriam duxit uxorem.Poſt hæc uero iam uir ſapiens effectus & eloquens ad Pyrrhonem ſe conuertit.Deinde cū eſſet egenus iuit ad chalcedoniam:ibiq; philoſophiam & oratoriam exercuit.charus fuit Ptholemæo Philadelpho.ſcripſit poemata diuerſa:tragœdias.lx.comœdias.xxx.& ſatyras plures.Fuit & alius philoſophus nicæus:alius hortorum ſtudioſus.

T ymœtes prima cum.t.exili &.y.greco:penultima cum.œ.diphthongo:& ultima ſimiliter cum.t. exili ſcribitur:fuit regis Priami filius:de quo Euphorion:teſte Seruio ſuper ſecūdū æneidos ait:Priamus ex Aryſba filium uatem ſuſcæpit:qui cum quadam die uaticinaret̄ naſci ei dixit puerum:per quem troia poſſet euerti pepererūt ſimul & Tymœtæ uxor & Hecuba legitima uxor Priami.Quare Priam⁹ Tymœtæ filiū & uxorē iuſſit occidi.Ob quod Virgi.cū de græcorum equo loqueret̄ inqt:Primuſq; tymœtes Duci ītra muros hortatur:& arce locari.Siue dolo:ſeu iam troiæ ſic fata ferebant.

T ymœtas eodem mō ſcribitur:& fuit nomen uiri ꝓprium.

T imoniacus abſq; aliqua aſpiratiōe:&.i.latino utrobiq; ſcribit̄:fuit pictor byzanti⁹ Cæſaris dictatoris ætate q aiacem Cæſari pinxit.& Medeam ab eo in Veneris genitricis æde poſitam octoginta talentis uænūdatos.

T imotheus prima cū.t.exili &.i.latino:ſequens cum.th.aſpirato ſcribit̄:& nomen eſt compoſitum ex τιμή: qui eſt honor:& θεόσ deus.fuit etiam nomen athenienſis cuiuſdam uiri præclari & filii Cononis.hic a patre accæptam gloriā multis auxit uirtutibus.Nā ad patris laudes teſte.M.Tullio li.i.de officiis adiæcit gloriam ingenii & doctrinæ.Fuitq; teſte Aemilio Probo diſertus:impiger:laborioſus:rei militaris peritus:nec minus ciuitatis regendæ.De quo multa ab hiſtoricis præclare facta ſcribūtur.

T imoleon cum.t.exili &.i.latino ſcribit̄:fuit corinthius.& ſine dubio iudicio omnium uir clariſſimus. Nam ut ait Cornelius nepos huic uni contigit(quod neſcio an illi)ut & patriam in qua erat natus oppreſſa3 a tyranno liberaret:& a ſyracuſis:cui auxilio erat miſſus inueteratam ſeruitutē depelleret:totāq; ſiciliā multos annos bello uexatā:a barbariſq; oppreſſam ſuo aduentu in priſtinū reſtitueret:ut oia late poſuit Plutarch⁹ in illius uita.A quo & gymnaſium:in quo ſepultus fuit timoleonteum cognominatū fuit.

T ympana cū.t.exili &.y.græco ſcribit̄:inſtrumēta ſunt ad pulſandū apta:præcipue matri deu3 cōceſſa:eo ꝙ huiuſcemodi inſtrumētis:curetes & corybantes filiū ſuū Iouem tutati fuerunt:ut oſtēdit Oui.li.iiii.faſtoꝝ.

T hymbra cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:herba ē quā ſaneturciā:teſte Plinio li.xviii. naturalis hiſto.dicimus:eſtq; herba aromatica & grauiter ſpirans.Virgilius libro.iiii.georgicorū:Et grauiter ſpirātis copia thymbræ:qua ager troiæ ad decem miliaria urbi uicinus abundat. In quo cum templum eſſet Apollini dicatum dedit cauſa3 herba:ut Thymbræus Apollo ipſe uocaretur.Virgilius in quarto æneidos: Da propriam thymbræe domum:da mœnia feſſis. Quin & fluuius inde fluens thymbra eadem ſcriptura & ratione uocabatur.

T hymber cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:nomen fuit uiri ꝓprium.

T hymum cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:herba eſt aromatica: & apibus dulciſſima . quod paſtor ille canens apud Virgiliu3 in bucolicis inquit:Nerine galathea thymo mihi dulcior hyble. Et cū iuxta athenas quæ(ut uidimus)a Cecrope rege cecropiæ dictæ ſunt. hæc uerba abūdanter dixit Virgi.in.iiii. georgicoꝝ: Cecropiūq; thymum & graue olentia centaurea.

T hymiama prima cū.th.aſpirato &.y.græco:ſequēs cū.i.latino ſcribit̄:eſt odor ſuauis thymi maturam referens:unde nomen aſſumpſit:ut Virgi.in.iiii.georgi.Redoletq; thymo fragrantia mella.

T yndarus cū. t.exili &. y.græco ſcribitur:fuit rex œbaliæ:& filius Oebali regis:habuitque uxorem formoſiſſimam Ledam:ex qua genuit Caſtorem & Pollucem Clytæmneſtramque & Helena3.& pro Tyndaro nō nunq; Tyndareus ponitur.Ouidius in octaua epiſtola heroidum:

Me tibi tyndareus uita grauis auctor & annis Tradidit.

A Tyndaro uero maſculinum deriuatur patronymicum tyndarides:a quo abiecta.de.fœmininū in.is. deducitur tyndaris.Iuuenalis ī ſatyra Credo pudiciciam:ponens differentiā inter mortes:quæ a romanis fœminis uiris ſuis eo tempore inferebant̄:& eam quæ a Clytæmneſtra illata fuit Agamēnoni. hoc tantū refert quod tyndaris illa.i.Clytæmneſtra bipēnem inſulſa3 & fatuam:hoc eſt ſine aliqbus uiribus dextra leuaque tenebat:quia niſi adiuta fuiſſet ab Aegyſtho ob fœmineū timorē nequiuiſſet Agamēnonem interficere. Et ſubdit de romanis mulieribus poeta dicēs:At nunc res agit̄ tenui pulmone rubetæ.i.uenenoſæ illi⁹ ranæ:q̄ inter rubeta naſcitur.ac ſi dicat:noſtræ uiros ſuos ueneno necant:i cuius remedium ſi earum uiri antidotū

Mithridatis forte prægustaſſent:etiam id idem cum Clytæmneſtra ferro conficere ſunt paratæ. Vnde ait.
Sed tamen & ferro mortem uiris ſuis inferre ſunt diſpoſitæ Si prægustaret atrides Pontica ter uicti cautus
medicamia regis:hoc ẽ ſi cautꝰ atrides.i.uir ille quicũq; romanæ mulieris maritꝰ eẽt ut atrides.i. Agamẽnon
qui uir fuit Clytæmneſtræ prægustaret medicamina antidota præſeruantia a ueneno:confecta.ſ. & prægu-
ſtari cõſueta a Mithridate rege ponti ter a romanis uicto:ferro ſcilicet paratæ eſſent rem conficere. Nam ut
ſcribit Plinius li.xxv.naturalis hiſtoriæ:quotidie antidotum contra uenena ſumebat:adeo ut cum quadra
gintaſex ãnis cum romanis bella fouiſſet:ut dixit Iuſtinus li.xxxvii.demum tribus ingentibus bellis fœlici-
tate Syllæ:uirtute Luculli:& Pompeii magnitudine uictus eſt. Et cum iam mortẽ ſibi inferre decreuiſſet: ut
dixit Gellius li.xvii.& fruſtra uiolentiſſima uenena ſumpſiſſet:ultimo gladio ſe tranſfixit. At uero Pliniꝰ ne
pos in li.de uiris illuſtribus Mithridatem dixit uenenum ſumpſiſſe:quo tarde agente percuſſorem gallum
atroci ultu territum reuocauit:& in cædem ſuam manum trepidantis adiuuit. Alii uero acutiſſimo ueneno
extinctum illũ fuiſſe aſſerunt:quos Lucanus ſecutꝰ in primo inqt:Poſt cilicas ne uagos & laſſi pontica regis
Prælia barbarico uix cõſummata ueneno. Idem Eutropius li.ſuarum hiſtoriaꝝ.vi.

T ynnicus prima cum.t.exili &.y.græco : penultima cum.i.latino:ultima cum.c. exili ſcribitur : fuit filius Thraſiboli.

T hynus cũ.th.aſpirato &.y.græco ſcribiť: nomen ẽ uiri ꝓprium:de quo Orpheus meminit.

T hyoneus cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribiť:cognomen eſt Bacchi:quod a θύω:quod ẽ ſacrifico deductũ putant:eo quod illi adhuc inter humanos uerſanti ſacrificia reddebanť. Ex quo thyas & thyades:ut a Bac-cho bacchides deduci aſſerit Seruius. Virgilius in.iii.æneidos:Thyas ubi audito ſtimulãt trieterica baccho Nam ſacrificula eſt Bacchi.

T yphon cũ.t.exili &.y.græco ſcribiť:fuit gigas filius Terræ & Titani:de quo Seneca in Octauia:
Non tam ferum typhona neglecto ioue
Irata tellus edidit quõdam parens. Verum a poetis noſtris quãdoq; quidem etiam Typhos ſcribitur:quan-doq; uero Typhoeus cum.œ.diphthongo. Lucanus in.iiii.Cõditus inarimes æterna molle Typhœus. quẽ ſane uerſuȝ ex Homero traduxit libro iliados. ii.ubi ait:εἰναρίμοις ὅθι φασὶ Τυφώεοσ ἔμμεναι εὐνάσ Nõnunq; uero diuiditur diphthongus & ipſum.e.corripitur. Ouidius libro.v.metamorpho. Aethereas auſum ſperare typhoea ſedes. At uero in deriuatiuo ſemper diuiditur diphthõgus & ipſuȝ.e.ſimiliter cor-ripitur. Virgi.in.i.æneidos. Nate patris ſummi qui tela typhoea temnis.i.tela:quæ Typhoeũ fulminauerũt Nam ut ait Heſiodus ὀυὗοσ γάρ ἐκεραύνωθη ὑπό Διόσ:Ideſt hic quoq; fulminatꝰ fuit a Ioue. Namq; ut fratres gigantes ab Ioue fulminatos ulciſcereť:illum ꝓuocauit ad duellum:ob quod iratus Iuppiter ipſum fulminauit:& ſuper impoſuit inarimen inſulam ſecundũ Virgiliũ & Lucanũ:ut uidimus in dictiõe Inarime ſeu trinacriam ſecũdum Ouidiũ li.v.metamorpho.ait enim ſic:
Veſta giganteis iniecta eſt inſula membris
Trinacris:& magnis ſubiectum mollibus urget
Aethereas auſum ſperare typhoea ſedes.
Nititur ille qdem:pugnatq; reſurgere ſæpe:
Dextra ſed auſonio manus eſt ſubiecta peloro:
Leua pachynne tibi:lilybæo crura premũtur:
Degrauat ætna caput:ſub qua reſupinus arenas
Eiectat flammãq; fero uomit ore typhœus.& reliqua.

T iphys prima cum.t.exili &.i.latino:ſequẽs cuȝ.y.græco ſcribitur:fuit teſte Plinio li.vii.naturalis hiſto. arte carpentaria glorioſus:& primus adminicula gubernandi naues inſtituit.& fuit teſte Orpheo & Seneca ar-gonautarum gubernator:ipõ dicente in Medea:
Auſus es tiphys pandere uaſto
Carbaſa ponto:legeſq; nouas
Scribere uentis. Idem Virgilius prius ĩnuit cum ait ĩ bucolico:Alter erit tum tiphys & altera:quæ uehat ar-go Delectos heroas. Diodorus uero ſiculus refert quoſdam affirmaſſe eius nauis gubernatorem Argon co-gnominatum:ut uidimus in dictione Argonautæ. Verum tiphym in ea expeditione periſſe dixit Seneca in præfata tragœdia cum ait:
Tiphys in primis domitor profundi
Liquit indocto regimen magiſtro
Litore extremo:procul a paternis
Accidens regnis:tumuloq; uili
Tectus:ignotas iacet inter umbras.

T ypus cuȝ.t.exili &.y.græco ſcribitur:ponitur a noſtris pro forma figuraq; & exemplari. Vnde archetypus ut in ea dictione uidimus.

T yrannus cum.t.exili &.y.græco:atq; duplicato.n.ſcribiť:dicit apud nos ꝓprie fortem. Vnde & tyrones illi

dicunt᷑:q fortes cũ ſint ad militiam exercent᷑.Nam ab initio teſte Trogo quæq; ciuitas & gens rerum publicarum imperium penes reges habebat:quos ut Iuſtinus ſcribit non ambitio popularis: ſed expectata inter bonos moderatio ꝓuehebat.q & tyráni ob fortitudinem uocabant᷑.Iuxta quem modu; Virgilius ipe ĩ.vii.æneidos:Aeneam ſuum:quem pium ſemper eſſe uoluit tyránum dixit cũ ait:Pars mihi pacis erit dextrá tetigiſſe tyráni.Sed creſcente malicia cum ſuperbe reges regnare cœpiſſent tyranni nomen ad illos ſolum reſtrictum eſt:q per inſolentiam imperii uiribus abutebantur.cui rei teſtimonio idem ſit Virgilius li.æneidos vii.cum ait:Gens bello præclara iugis inſedit hetruſcis.Hanc multos florente; ãnos rex deinde ſuperbo Imperio:& ſæuis tenuit mezentius armis.Et ſubdit ꝙ ad ſuperbiam reſpicit:Quid memorem ĩfandas cædes? qd facta tyráni?Ecce quem ſupbum primo regẽ dixerat mox tyránum uocauit:ut & de ſceleſto Pygmalioẽ prius dixerat li.i.Cóueniunt qbus aut odium crudele tyráni:Aut metus acer erat.

Tyres cũ.t.exili &.y.græco ſcribit᷑:fluuius ẽ ſcythiæ:teſte Herodoto li.hiſto.iiii.& poſt iſtrum ſecũdus:fluitq; ruens ex borealibus grandiq; palude:atq; in circuitu ſcythiã detinet & nebridam terrã:huius hoſtium ipſo Herodoto referente incolunt hellines:q tyritæ ab eo flumine cognominantur.

Tiryns pría cũ.t.exili &.i.latino ſequens cũ.y.græco ſcribit᷑:& ẽ generis fœminini:atq; teſte Homero lib.ilia: urbs mœnibus inſignis in pelopóneſo.cũ uero eſt generis maſculini:fluuius ẽ in argo.

Tirynthia prima cum.t.exili &.i.latino:ſequens cum.y.græco:penultima cu;.th.aſpirato:&.i.latino ſcribit᷑ fuit teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſto.urbs in achaia argo ꝓxima:& longe a mycenis.hãc eãdem puto cum ea quæ Tiryns ab Homero uocata ẽ:ex qua cũ genitus fuerit Hercules dictus ẽ Tirynthius.

Tyrditania prima cũ.t.exili &.y.græco ſcribit᷑:nomen eſt ꝓuinciæ hiſpaniæ.

Tireſia cu;.t.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit᷑: fuit teſte Homero li.x.odyſſeæ:Theban⁹ patria:& Peritri fili⁹ ut dixit Lactantius grammaticus. hunc dixit Ouidius cum forte duos angues coeuntes ꝑcuſſiſſet effectum fuiſſe fœminã:& ſeptem ãnos in eo ſexu duraſſe:poſt quos cum iterum eoſdem comperiſſet percuſſis iterũ anguibus in priorem formam redactus eſt.demum cũ inter Iouem & Iunonem cõtentio fieret:qſnam maiorem ĩ coitu uoluptatem ſuſciperet mas an fœmina:aſſerente Iunone de uiro:& Ioue de fœmina:& hũc tãq̃ expertum ambo arbitrum cóuocaſſet:dedit ille ꝓ Ioue ſentẽtiam:hoc eſt maiorem in fœminis eſſe uoluptatem q̃ in uiris:ꝓ quo irata Iuno ipſu; occæcauit.Sed pater oĩpotẽs ꝓ lumine adẽpto Scire futura dedit pœnãq; leuauit honore.hunc monſtrat Statius multa thebanis uiuũ prædixiſſe.ſed fugiens uictores thebanoꝝ in macedonia morit᷑ & ſepelitur:poſtq; ſuam mortem apud inferos:ut late oſtendit Homerus in.xi.odiſſeæ multa futura prædixit Vlyxi deſcendẽti ad inferos.Verum ut ſcribit Plinius li.vii.naturalis hiſto.Ex fœminis mutari ĩ mares nõ fabuloſum ẽ.Inuenim⁹ eñi inqt:in ãnalibus.Q.Licinio Craſſo Caio Caſſio Lõgino Coſſ.Caſim pueꝝ factum ex uirgine:iuſſuq; aruſpicum deportatum in deſertam inſulam. Lycinus Mutianus ꝓditur a ſe uiſus:q prius fœmina nupſit:mox barbam & uirilitatẽ ꝓmeruit uxoremq; duxit.Et ſubiunxit idem Plinius:uidi etiã in aphrica mutatum in marẽ die nuptiaꝝ Lutium Coſſiciũ ciuẽ theſbicanum.Ide; ſacer Auguſtinus de cõiugiis ueteris ac nouæ legis tpe inquit:Imperatoris Cõſtantini manifeſtũ ẽ puellam ĩ pte campaniæ in maſculum fuiſſe mutatam & romã ductum.

Tyrrhenus cũ.t.exili &.y.græco:atq; duplicato.r.ſecũdoq; aſpirato ſecundũ Priſciani doctrina; ſcribit᷑:fuit frater Lydi regis lydiæ:ut in dictoẽ Lydia uidim⁹:q regno lydiæ dimiſſo fratri ad maritimã tuſciæ deduct⁹ ẽ quã tyrrheniã a ſe cognominauit.In qua tubaꝝ uſum primo adiuentũ fuiſſe dixit Sophocles ĩ ea tragœdia quæ inſcribit᷑ αιας μαςιγοφόρος:quod Virgilius in.viii.ænei.confirmaſſe uidet᷑ cum ait: Tyrrhenuſque tubæ mugire ꝑ æthera clãgor.Quod ſane a prædonib⁹ circa oras maritimas diſꝑſis ab Sophoclis expoſitoribus excogitatum fertur:ut ad prædas facillime cõuenirent.

Tyrrhus eodem mõ ſcribit᷑:nomẽ eſt uiri ꝓprium:cui ut ait Virgi.li.vii.ænei.regia parent armẽta:& lata cuſtodia credita campi.ſ.regis Latini.

Tyro cum.t.exili &.y.græco ſcribit᷑:dicitur nouus miles:hoc eſt hõ ille fortis qui ad miliciam exercet᷑: ut uidimus in dictione Tyránus:cuius diminutiuũ ẽ tyrũculus:& ad quãcũq; artem illa poſſe referri dicunt. Iuuenalis ĩ ſatyra Atticus eximie inqt:Nec fruſtũ capreæ ſubducere:nec latus aphræ Nouit auis noſter tyrunculus. Et notãdũ in tyráno primam eſſe breuem:in tyrone & tyrũculo longam:licet eandem habeãt analogiam.Fuit etiã teſte Iuſtino li.xviii.nomen ꝓprium patris Didonis:& Pigmalionis:q a Virgilio & aliis non nullis Belus uocatur.Nec Sicheum maritum Didonis fuiſſe dixit:ſed nomine Aterbam:quem & ſacerdotẽ & regem fuiſſe dixit.

Tyrus cũ.t.exili &.y.græco ſcribit᷑:fuit urbs uetuſtate originis magnitudine & claritate(ut dixit Curti⁹ ĩ.iii. de geſtis Alexandri)ante oẽs urbes ſyriæ & phœniciæ memoranda.Et ut qdã ferunt dicta prius fuit ſarra. Fuitq; cõdita ab Agenore Priſci Beli filio in ĩſula ſeptuaginta milibus paſſuũ a terra diuiſa. Sed Alexandri oppugnãtis induſtria cõtinens terra facta fuit:quod Ouidius li.xv.metamorpho.tetigit cum ait:

Fluctibus ambitæ fuerant antiſa pharoſq;
Et phœniſſa tyros:quaꝝ nunc inſula nulla eſt.

Thyrſis cũ.th.aſpirato &.y.græco in prima ſcribit᷑:nomen eſt paſtoris ꝓprium.

Thyrſus cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:haſta quædam erat pampinis īuoluta:quam bacchātes in choreis deportabant. Ouidius li.faſtorū.iii.Fœmineos thyro cōcitat ille choros. Vnde & Thyrſigerus dictus ē Bacchus.Seneca in Medea:Candida thyrſigeri proles.

Thyrea cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribiť:inſula eſt pelopōneſi:ut dixit Herodotus li.hiſto.iiii.

Thyre eodem modo ſcribiť:nomen eſt loci.

Tyrteus abſq; aliqua aſpiratōe &.y.græco ſcribiť:fuit poeta græcꝰ.de quo Plato ī li.de legibꝰ ſæpe meminit

Tiſarantus cum.t.exili utrobiq; &.i.latino ſcribiť:fluuius eſt ſcythiæ:ut dixit Herodotus li.iiii.hiſtoriarum. & ſecundus poſt ordeſſum.Inter quem(ut ait)& iſtrum ſunt fluentes ararus:honoparis:& ordeſſus: qui in iſtrum decurrunt.

Tiſana cum.t.exili &.i.latino:atq; unico.s.ſcribiť:nec eſt dictio græca:ut quidam uoluerunt:ſed teſte Priſciano libro.ii.eſt dictio latina.eſtq; ſuccus uel aqua ordei.Vnde tiſanarium deriuatur:quod eſt uas in quo ponitur uel tunditur uel coquitur hordeum.

Thyſſagetæ prima aſpiratur:ultima ſine aſpiratiōe ſcribiť:& duplicatur.s.populi ſunt ſcythici ultra ſauromatas & budinos uiuentes ex uenatōe:in quoꝝ territorio ut oſtendit Herodotus li.hiſto.iiii.flumina quattuor magna fluūt:uidelicet Lycus cum.y.græco &.c.exili.Oarus.Tanais cum.t.exili &.i.latino. & Syrgis: cuius prima habet.y.græcum.

Thyſbe cū.th.aſpirato &.y.græco ſcribiť:facitq; ī genitiuo thyſbes:fuit puella babylonia:de q̄ Ouidius.

Titan ſine aliqua aſpiratione:&.i.latino ſcribiť:q & Titanus dicitur:fuit frater Saturni maior natu: & filius Vrani:ut late uidimus in dictione Chronus.

Tityrus prima cum.t.exili &.i.latino:ſecunda cū.y.græco ſcribiť: ponitur a Theocrito & Virgilio laconum lingua,ꝓ quodam paſtore.& apud nos aries maior dici pōt.

Tityus eodem mō cum ſuperiori ſcribiť:hoc eſt prima cum.t.exili &.i.latino:ſecūda cū.t.exili ſimiliter &.y. græco ſcribiť:fuit Iouis filius ex Eiara filia Orchomeni:quam Iuppiter Iunonis iram extimeſcens:in ſpecu ſub terra abſcōdit:ob quod ex illa Tityus natus dictus eſt a poetis terræ filius:dicente Homero circa finem libri.vii.odyſſeæ:Τίτυον γαιήον ὑιόν.Et Virgilio ſimiliter li.ænei.vi. Nec non & tityon terræ oīpotentis alumnum Cernere erat.Hic cum Latonæ uim inferre uellet:ab Apolline ſagittis cōfoſſus:apud inferos magno cruciatu demergitur:ut Virgilius eodem li.vi.ꝓſecutus eſt:& Seneca in Hercule furēte ait: Præbet uolucri tityus æternas dapes.Ouidius in.i.de ponto:Sic incōſumptum tityi ſemperq; renaſcens Non perit ut poſſit ſæpe perire iecur.Huius magnitudinē corporis nouē iugerū dixerūt poetæ:ut Tibullus:Porrectuſq; nouem tityus ꝑ iugera terræ Aſſiduas atro uiſcere paſcit aues.

Tithonus prima cū.t.exili &.i.latino:ſequens cū.th.aſpirato ſcribiť:fuit teſte Homero lib.x.iliados:Laomedontis regis filius:& Priami frater:ait enim: λαομέδον λάρα Τιθωνόν Τέκετο ϖρίαμον τε.Et ut rettulit Seruius ſuper.iii.Virgilii georgi.librum ubi ait poeta:Tithoni croceum linquens aurora cubile.Cū iuuenis eēt & forma decorus ab Aurora dilectus & raptus fuit:ex qua Memnonē genuit.Sed tādem poſt longiſſimam optatāq; uitam audita Mēnonis filii morte:in cicadam uerſus diciť a poetis:dicente Horatio:Lōga tithonum minuit ſenectus.quod iō fictum puto:ꝙ cupiditate orientalis regni tractus:ubi nobis Aurora cōſurgit:ex uxore eoꝝ locoꝝ ducta Mēnonem ꝓgenuit:quē deinde mortuum noſcens in bello troiano:& paternū regnū deſolatum audiēs:ad quæſtus cōuerſus uitā finiuit:ut latius uidimus ī dictione Memnon.

Titus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur:nomen fuit clariſſimi romani principis filii Veſpaſiani:& fratris Domitiani.

Tlepolemus cum.t.exili &.e.abſq; diphthongo:atq; unico.l.ſcribiť:habetq; accētum in antepenultima:fuit teſte Homero li.ilia.ii.Herculis & Aſtioches filius clarus rebus bellicis:& longo latoq; corpore redimitus. Veꝝ(ut ipſe Homerus ait)quū ſimul ac ī domo materna ī iuuenilē ætatē adoleſceret.Lycamnion matris germanū oli bello eximium:tunc autē iā ætate ꝓuectū iteremit. Sȝ cum cæteri Herculis ex illa filii nepoteſque Lycāmi ultionē iterfecti minarenť: cōparata ingēti comitū manu claſſiq; quā feſtināter ædificaret impoſita ꝓfugit.Tandē uariis agitatus caſibus Rhodū ꝑuenit:ibiq; īperium Rhodioꝝ q tres ꝑtes diuiſi erāt:adeptꝰ eſt.Ita enī Iuppiter huic apud illos beniuolentiā cōciliauerat.ſuppeditauitq; eiſdē ob hunc mirificas opes affluentiſque diuitias: Tandem cum in bello troiano cum Serpedone filio Iouis & lyciorum rege: hoc eſt nepos cum patruo depūgnaret ab eo interfectus eſt:ut longo pulchroque ſtilo Homerus libro quinto iliados enarrauit.

Tmolus cum.t.exili ſequente.m.in eadem ſyllaba:& unico.l.ſcribitur:mons eſt ciliciæ:ut oſtendit Herodotꝰ libro hiſtoriarum quinto:& croco uino ac melle perfertilis.Vnde ait Virgilius libro primo georgicorum: Nōne uides croceos ut tmolus odores India mittit ebur.Verum & a noſtris poetis nōnunq; ſuperadditum fuiſſe.i.poſt.t.comperimus:ac dici timolus.Ouidius libro.vi.metamorphoſeos:Deſeruere ſui nymphæ uineta timoli.Nec aliter ipſe uerſus ſtare poſſit.In huius cacumine teſte Plinio homines centum quinquaginta annis uiuere Mutianus auctor eſt.

Thea cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

Thoas cum.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit rex in taurica regione.De quo Ouidiꝰli.iii.de ponto inqt:Regna thoas habuit mæotide clarus in ora.Nec fuit euxinis notior alter aquis.Alius fuit rex lemni Liberi patris filius:& pater Iſiphyles.Alius Iſiphyles filiꝰ ex Iaſone.Alius fuit teſte Homero Andremonis filiꝰ.At enĩ li.ii.iliados: θόας ἀνδραιμονος ϋιοσ.Fuitq; rex ætoloꝝ:ac eoꝝ dux in bello troiano: in quẽ iccirco tunc ætoloꝝ ipe- rium recidiſſe dicit:ꝙ & Oeneus ipſe:& dius eius filius Meleager deceſſerant.

Tholus cũ.th.aſpirato & unico.l.ſcribit᷑:dici pót a noſtris teſtudo:quo uocabulo uſus ẽ Virgilius li.ix.ænei. cum ait:Si qua ipẽ meis uenatibus hauſi Suſpendiue tholo.Sed(ut ait Seruiꝰ)tholus ꝓprie ẽ ueluti ſcutum breue:quod in medio tecto eſt:in quo trabes coeunt:ad quos dona ſuſpendi cõſueuerant.

Tomyris cũ.t.exili ſubſequente.o.littera:ſecũda cũ.y.græco:ultima cum.i.latino ſcribit᷑:fuit regina nobilis maſſagetarum in ſcythia:quæ Cyrum debellauit & interemit.De qua plene Herodotus li.hiſto. & Iuſtinus ſimiliter li.i.ſui epitomatis ſcripſerunt.

Tomos cũ.t.exili ſcribit᷑:dici pót latine inciſio:ſeu ſectio.Nam deriuat᷑ a τέμνω:quod eſt incido uel ſeco.eſt locus in ponto iuxta phaſidis hoſtium memorabilis primo crudelitate Medeæ:quæ ibi fratrẽ ſuũ Abſyrtuꝫ occidit:& in partes execuit. Sed magis memoria dignus exilio clariſſimi poetæ Naſonis:de quo idem ipſe libro tertio triſtium:

Hic quoq; ſunt urbes graiæ:quis credere poſſet?
Inter inhumanæ nomina barbariæ.
Huc quoq; mileto miſſi uenere coloni:
Inq; getis graias conſtituere domos.
Sed uetus huic nomen poſitaq; antiqtus urbe
Conſtat.& abſyrti cæde fuiſſe loco:ut late uidimꝰĩ dictione Abſyrtus.Et ſubdit in fine eiuſdem epiſtolæ:
Inde tomos dictus locus hic:qa fertur in illo
Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui.

Thomas cũ.th.aſpirato ſcribit᷑ a græcis:nomẽ eſt hebraicum uiri ꝓprium.

Thon huius thonos cũ.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit primus q apud ægyptios medicinam in artẽ redægit.De quo meminit Homerus li.iiii.odyſſeæ.Alius teſte Hellanico fuit rex canopi:ad quẽ cũ Menelaus a troia cuꝫ He- lena diſcedens:tẽpeſtate maris deduceret᷑:fuit primũ ab illo anteq; Helenã cõſpiceret:grate ſuſceptꝰ. Sed cum illam cõſpexit:uim Menelao inferre conatus:ab illo interfectus eſt.

Thoon cum.th.aſpirato & duplicato.o.ſcribit᷑:habet accentuꝫ in ultima:fuit teſte Homero li.xii.iliados:uir troianus ab Vlyxe interemptus.

Thootes prima cũ.th.aſpirato:ſequente duplicato.o.ultima cum.t.exili ſcribit᷑:fuit teſte Homero li.xii.ilia. unus ex præconibus græcorum.

Thoota cũ.th.aſpirato & duplicato.o.ultima cũ.t.exili ſcribit᷑:fuit teſte Homero in odyſſea Phorci filia: ex qua Neptunus Polyphemũ genuit.Quo etiam nomine qdam Phorci matrem nominauerũt.

Topotheſia prima cũ.t.exili antepenultima cuꝫ.th.aſpirato ſcribit᷑:dici pót loci poſitio uel deſcriptio.Nam topos locus:& θέσις poſitio dicit᷑.Et rei ueræ a poetis & hiſtoricis fieri cõſueuit:licet nõnunq; abutantur: ut Virgi.in.i.æneidos:Portum in ſeceſſu longo apud aphricam deſcripſit:q teſte Seruio:non illic:ſꝫ apud hiſpanam carthaginem habetur.

Thorax cũ.th.aſpirato ſcribit᷑:tegmẽ ẽ pectoris:& a multis lorica traducit᷑.Virgi.ĩ.vii.Thoracas ahenos.

Torone cũ.t.exili ſcribitur:fuit urbs ſithoniæ:ut in ea dictione uidimus.

Toreumata abſq; aliqua aſpiratõne ſcribit᷑:opera ſunt pulcherrime ſculpta.Saluſtius in catilinario tabulas: ſigna:toreumata emunt.

Thous cũ.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit teſte Homero unus ex troianis principibus.

Trabea cũ.t.exili ſcribit᷑:nec græcã deriuationem habere puto:cuiꝰ nec latinam ſatiſfacientẽ adhuc comperi genꝰ ẽ ueſtis.de quo Suetoniꝰĩ li.de genere ueſtiũ inqt:Tria ſunt genera trabeaꝝ.unũ qđ diis ſacrat᷑:quod ẽ tãtũ de purpura.Aliđ regũ qđ ẽ purpureũ:hꝫ tamẽ albũ aliqd.Tertiũ augurale đ purpura & cocco mixtũ

Thracia cũ.th.aſpirato:&.c.exili atq;.i.latino ſcribit᷑:regio ẽ europæ quæ ab Herodoto aliiſq; auctoribꝰĩter ptes ſcythiæ ponit᷑:& a θρακύ:quod ẽ ferũ ſeu temerariuꝫ nomen ſumpſit.Nam ferociſſimos hoĩes alebat: qbus aſper corpoꝝ inerat cultus.Et ut nõnulli ferũt teſte Gellio li.x.noctium atticaꝝ:prius ſithon dicta fuit eius fines ſunt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſto. a ſeptẽtrione iſter:ab oriente pontus: & a meridie ægæum mare.montes habet æmum:rhodopen:& orbelon.Et ut Plinius li.vii.dixit:Cum uaria ſit mortalitas:& ad circũſcribendã ſcipaꝫ ingenioſa cõputat more thraciæ gẽtis:q̃ calculos colore diſtictos ꝓ experimẽto cuiuſ- cũq; diei in urnam cõdit:ac ſupremo die ſuperatos dinumerat:atque ita de quoq; ꝓnuntiat.Iuxta qđ dixit Iuue.& a thracia threicius & threicia deriuatur:ut in dictione threiſſa uidebimus.

Tragœdia prima cũ.t.exili:ſequens cũ.œ.diphthongo ſcribit᷑:& habet accentũ ſup diphthongo:cum reliq̃ breues ſint.Ouidius in.ii.de triſtibus:Omne genus ſcripti grauitate tragœdia uincit.Horatius ſimiliter. Effutire leues indigna tragœdia uerſus.Cõponiturq; ex tragos:q apud nos eſt hircus:& œdia cantus. Naꝫ

hircum

hircum pro præmio ſui cantus primi tragici:qui ruſtici & paſtores arant:reportare dicebantur: ut Horati⁹ Carmine q tragico uilem certauit ob hircum.In quo tádẽ genere poematis floruerũt apud græcos Aeſchy/ lus:Sophocles:& Euripides.Apud noſtros uero Accius:Pacuuius:Ouidius:q teſte Quintiliano in hoc ge/ nere Medeam ſcripſit.Et ꝗ̃tum potuerit ingenio clariſſime oſtendit.Sed his deperditis ſolus iam reſtat Se/ neca.De quo nec inter tragicos Quintilianus meminit.In ſuis tamen inſtitutionib⁹illius uerſiculum nomi/ natum inducit:quem ſane & in his tragœdiis:quas habemus olim comperi. Nec oẽs eiuſdem auctoris eſſe uidentur:ut uarietas ſtili diligenter ĩtuentibus indicat.

Tragus cũ.t.exili ſcribit̃:dicit̃a noſtris hircus:quẽ nõnulli arietẽ eẽ uolunt.Vnde & tragopa auis dicit̃:quæ ĩ æthiopia aſiatica maior ẽ aquilis & cornib⁹arietinis præfert caput armatum:ut ſcribit Solinus.

Tragelaphus cum.t.exili &.ph.aſpirato ſcribitur:nomen eſt compoſitum ex trago & elaphus:qui ẽ ceruus. Nam teſte Plinio libro.viii.naturalis hiſto. Species eſt cerui:barba tamẽ & armorũ uillo ab aliis diſtans:nec alibi ꝗ̃ iuxta phaſim amnem naſcens.

Tragemata cũ.t.exili utrobiq; ſcribit̃:& teſte Macrobio ĩ prĩo ſaturnaliũ li.ea ueteres noſtri appellauere bel laria.Et ut parum ſupra dixit.Significant aũt bellaria omne mẽſæ ſecũdæ genus.

Tralles cũ.t.exili & duplicato.l.ſcribit̃:urbs fuit in minori aſia:qua Metellus numidicus exulauit.

Trapeza cũ.t.exili &.z.cõſonante ſcribit̃:dicitur a noſtris menſa.

Trapezita abſq; aliqua aſpiratione:&.z.conſonãte ſcribit̃:nomen ẽ deductũ a trapeza.i.mẽſa:qua argẽtarii uti cõſueuerũt.Vnde trapezita argentarius a qbuſdam:a nõnullis uero nũmularius traducit̃. Sed ĩpi græ/ co uocabulo utitur Plautus in Curgulione.

Thraſybulus cu3.th.aſpirato & unico.s.ſequẽte.y.græco ſcribit̃:fuit uir athenienſis Lyci filius.De quo Ae/ milius Probus ait:Si per ſe uirtus ſine fortuna ponenda ſit:dubito an hunc primum oĩm ponam.Illud ſine dubio neminem huic præfero fide:cõſtantia:magnitudine animi: & amore in patria3.Nam quod multi uo luerunt pauciq; potuerũt:ab uno tyráno patriam liberare.huic cõtigit:ut a triginta oppreſſas tyrãnis athe nas:e ſeruitute in libertatem uendicaret.Aliaq; magnifica confecit:quæ Iuſtin⁹li.v.& alii nõnulli ſcripſerũt Verum ſequẽti tpe cum prætor claſſem ad ſiciliam appuliſſet:neq; ſatis diligenter in caſtri s eius agerentur uigiliæ:a barbaris noctu eruptione facta ĩ tabernaculo interfectus ẽ.Alius eodẽ nomine fuit teſte Herodo. libro hiſto.primo:mileſiorum tyrãnus.

Thraſymedes cũ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Homero li.ix.iliados:Neſtoris filius.

Thraſus cũ.th.aſpirato ſcribit̃:nomen ẽ uiri:quod apud nos fiduciam indicat:quæ græce θρά σος dicitur. unde & thraſumenum lacũ deductum dicimus.

Thraſumenus lacus cũ.th.aſpirato:& abſq;.n.ante.s.ſcribit̃:lacus ẽ in agro peruſino.De quo Liuius & plu/ res alii loquũtur.Nam ſi.n.conſonans:ut qdam ſcribũt adderet̃:ita ut diceret̃ thranſumenus eẽt eius prĩa poſitione longa.quod ue℞ non eſſe indicat Ouidius li.vi.faſtorum cũ ait:Sũt tibi flamini⁹thraſumenaque litora teſtes.Hũc lacum ſemel totum arſiſſe dixit Pli.circa finẽ libri.ii.natu.hiſtoriæ.

Thraſo cũ.th.aſpirato ſcribit̃:nomen ẽ ꝓprium uiri.De quo ſæpe Terentius.

Trechus cum.t.exili &.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados.v.uir ætolus & in bello troiano ab Hectore interfectus.

Threiſſa cum.th.aſpirato &.i.latino atq; duplicato.s.ſcribit̃:nomen ẽ patrium a θρεισ maſculino:qđ ionica lingua thracenſem ĩdicat deductum:ubi diphthongus.ει.ſoluit̃.Virgi.li.æne.i.Vel qu alis equos threiſſa fatigat Harpalice.De quo ĩ dictione creſſa latius uidimus.Similimodo threicius dicitur.

Threnos cũ.th.aſpirato ſcribit̃:dici põt latine lamẽtum.Et generis eſt neutri:quod in funerib⁹decantabatur Quo primum Simonides poeta lyricus apud græcos uſus ẽ.Et dicit̃a θρῆνος:qui ẽ planctus.

Trieterica abſq; aliqua aſpiratione:&.i.latino utrobiq; ſcribit̃:erant Bacchi ſacra:quæ quia triẽnalia:hoc eſt tertio quoq; ãno ſumptuoſiora quotidianis orgiis agitabant̃:trieterica dicta ſũt: dicẽte Oui.li.ix.metam.

Vtq; tuo moto proles ſemeleia thyrſo
Iſmariæ celebrant repetita triẽnia bacchæ.

Idem & Seruius affirmauit ſuper id Virgilii libro æneidos.iiii.

Thyas ubi audito ſtimulant trieterica baccho
Orgia:nocturnuſq; uocat clamore citheron.

Tribrachus prima cum.t.exili &.i.latino:ſequens cum.r.poſt.b.ultima cum.ch. aſpirato ſcribit̃:pes eſt tres continens breues.Nam componitur ex tris:& βραχύ:quod eſt breue.ut Virgi.ĩ Alexi:Te corydon o alexi ubi don o a facit tribrachum:cum uocalis ante uocalẽ breuis fiat.

Triclinium abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribit̃ :dictio ẽ compoſita ex tris & κλίνη: qui eſt torus hoc eſt a tribus toris:qui iuxta menſas pro ſeſſione ponebant̃eſt appellatum.Nam tres menſas in conuiuio apponere conſueuerant:iuxta quas & toros ſedebant.Iuue.in qnta ſatyra:Primo fige loco:quod tu diſcũ/ bere iuſſus.Et ſubdit:Tertia ne uacuo ceſſaret culcitra lecto:Vna ſimus ait.Quare & pro loco ubi cõuiua/ bantur triclinium ponere conſueuerant.ut Quintilianus loquens de loco:ubi Simonides artem memoriæ

traditur ineniſſe inqt: Vix eo limen egreſſo triclinium illud ſupra conuiuas corruit. Cicero uero eundē locum traduxit cõclaue dicens: Hoc interim ſpatio conclaue illud cõcidit. Aliquib⁹ uero aliis diſcubitorium magis traducere placuit: & a triclinio architriclinus: ut in ea dictione uidimus.

T rigla cum.t.exili &.i.latino ſcribit᷑: piſcis ille eſt: qui a noſtris mullus dicitur: qui & apud quoſdam græcos traductus eſt μυλλοσ.

T rimetra ſine aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribit᷑: nomen eſt compoſitum ex tris & metrum: quaſi triũ metrorum ideſt pedum.

T rinacria abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribit᷑: dicitur a nõnullis trinacris: & pro ſicilia ſumitur. Nam teſte etiã Seruio ſuper primũ æneí. græca dictio ē: qa tribus acris.i.ſummitatib⁹ſeu ꝓmontoriis ꝓminet: uidelicet pachyno: peloro: & lilybæo: ut ĩ dictiõe ſicilia uidimus. Ob quod dixit Ouidius ſup.iiii.faſtorum:

Terra tribus ſcopulis uaſtum ꝓcurrit in æquor
Trinacris: a poſitu nomen adepta loci. Et li.xiii. metamorpho. inqt: Intrant
Sicaniam. tribus hæc excurrit in æquora linguis:
E quibus imbriferos eſt uerſa pachynos ad auſtros.
Mollibus expoſitus zephyris lilybæus: at arctos.
Aequoris exptes ſpectat boreamq; pelorus. Verum græci omnes poetæ & hiſtorici in oĩbus: quos legi emẽdatiſſimis codicibus nõ trinacriã cum.t.exili: &.r.poſt.c.ſed thrinacriam cum.th.aſpirato: &.c.exili ſubſequente.i.latino ſcribũt. ut Homerus in odyſſea: θρινακίνη ἐσ νησον. Cuius deriuationem nec ego nec doctiſſimi græci: quos interrogaui reddere ualuimus.

T ripos cum.t.exili &.i.latino ſcribit᷑: componiturq; ex tris & pos: qui eſt pes. Erãtq; tripodes teſte Seruio ſuper.iiii.æneidos: menſæ in templo Apollinis delphici: quibus ſuperpoſitæ phœbades uaticinabantur. De quibus in dictione gortina uidimus.

T hryoeſſa cũ.th.aſpirato &.y.græco: atq;.o.&.e.diuiſis ſyllabis: duplicatoq;.s.ſcribit᷑: fuit teſte Homero li.xi.iliados: oppidũ ſupra alpheum arduo in loco poſitum: & ad poſtremũ regni pylii.

T hryos cũ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit᷑: fuit etiã teſte eodem Homero urbs ſub regno Neſtoris.

T riptolemus abſq; aliqua aſpiratione: & cum.p.ante ſecũdam.t.ſcribit᷑: fuit teſte Ouidio li.iiii.faſtoruꝫ: fili⁹ Cæloi & Mænalinæ. Ad quos cum in loco: qui nunc cerealis eleuſis dicit᷑: ipſa Ceres quærens Proſerpinam deueniret (hæc Cæloi rura fuerat ſenis) Triptolemuſq; eoꝝ filius ĩ cunis degeret: dum nocte pater & mater dormirent: gremio ſubſtulit illa ſuo: Terq; manu mulxit eũ: & tria carmina dixit. Et deinde in accenſo foco obruit humanum purget ut ignis opus.

Excutitur ſomno ſtulte pia mater: & amens
Quid facis exclamat: membraq; ab igne rapit.
Cui dea dum non uis inquit ſcelerata fuiſti:
Irrita materno ſunt mea dona metu.
Iſte quidem mortalis erit: ſed primus arabit:
Et feret: & culta præmia tollet humo.

Sane Iuſtino referente in ſecũdo ſui epitomatis: & Capella de nuptiis Mercurii: Triptolemus in ꝑtibus atticis uſum frugum primus adinuenit.

T riton abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur: fluuius ē in libya defluens primo in lacũ grandē ſeu paludem tritonidis: deinde in mare libycuꝫ: in quo lacu dixit Herodot⁹ li.hiſto.iiii.inſulã eē noĩe pola: in qua ſigna ſunt aduentus Iaſonis: & alia plura: quæ idem auctor refert. Quin & ad hũc lacũ tẽporibus Ogygii regis Pallas uirginali ætate apparuiſſe fert᷑: ex cui⁹ noĩe & ipſa Tritonia dicta fuit. Vnde Lucanus li.ix. Hãc & pallas amat patrio quæ uertice nata Terraꝝ primam libyen. nam ꝓxima cælo eſt: Vt probat ipẽ color: tetigit ſtagniq; qeta Vultus uidit aqua: poſuitq; in margine plãtas. Nam tanto ꝓcliui⁹ dea credita ē: quãto minus ei⁹ origo ĩnotuit. Ob quod rettulit Herodotus dixiſſe quoſdã Mineruam ipam filiã fuiſſe Neptuni: & ipius paludis tritonidos: ſed patrē dedignatã dediſſe ſe Ioui: & a Ioue filiam recæptã: rurſuſq; & cũ ſcuta & galeas ægyptii adinuenerint: ipam ex illis ad græcos tranſtuliſſe.

T riton eodem mõ ſcribit᷑ ut ſuperior dictio: fuit marinus deus Neptuni fili⁹: atq; Salathiæ.q ut dixit Virgili⁹ in.x.ænei. Cærula cõcha Exterens freta: cui lateꝝ tenus hiſpida nãti Frons hoĩem præfert: in piſtrim deſinit aluus. quem ut etiã dixit Lucanus li.ix. Audit uentoſa ꝓflantem murmura cõcha Pontus: quod nõ fictũ: ſed uerum fuiſſe oſtendit Pli.li.ix.natu.hiſto. Et cum primum in tritonide palude aphricæ uiſum fuiſſe dicauit tritonis noĩe cognominatum uolunt.

T riumphus prima cum.t.exili &.i.latino a nobis ſcribit᷑: q̃q; a græcis cum.th.aſpirato ſcribit᷑: uidelicet θρίαμβοσ. Sed ut ait Priſcianus in.viii. fuit tranſlatio aſpirationis a prima ad poſtremã ſyllabam: quõ χύθρα olla in κύθρα cõmutatum fuit: quod ē ionicũ: & ἔνταυθα pro ἔνθαυτα. Ad cuius imitationem latini ꝓ θρίαμβοσ cum aſpiratione primæ: triumphus ꝑ tranſmutationē aſpirationis ꝓtulerunt. & ob id eodē Priſciano teſte.b.in.p.conuerſa eſt: qa.b.aſpirari non põt. Et erat triumphus honor maxim⁹: qui dari poterat du-

cibus romanis.Nam uehebat̃ equis albis:qbus primus omniũ Camillus inuectus eſt curru inaurato:capite coronato lauro:& ante ipm triumphantẽ uictꝰ hoſtis oneratus colla catenis. Et ꝑeunte ſenatu capitolium aſcendebat ad tẽplũ Iouis optimi maximi. Vbi mactato tauro albo:ad ꝓpriam deinde domũ redibat. Verũ teſte Plutarcho in uita Romuli.Si ipius Romuli imagines intuemur:nõ niſi peditẽ triumphos geſiſſe illuꝫ uidemus.Et refert aliquos dixiſſe Tarquiniũ Demarati filium:hoc ẽ Priſcum fuiſſe:q primus ob icredibilẽ ſui animi iſolẽtiam:hoc quod dixímꝰ:triũphandi genus adiuenerit.Qui & referẽte Pli.i.xxxii.na.hiſto.tunica aurea triũphaſſe Tarqniũ Priſcũ Verrius tradit.Sũt & nõnulli q Publicolã fuiſſe primum referunt.

T hryus cum.th.aſpirato &.y. græco ſcribitur: fluuius eſt elidis:qui in alpheum decurrit:de quo meminit Homerus libro iliados ſecundo.

T ritees abſq; aſpiratione ſcribit̃:populi fuerunt achiuorũ:q teſte Herodoto li.hiſto.i.ſoli mediterranei erãt

T rochæus prima cum.t.exili:ſequens cum.ch.aſpirato &.æ.diphthongo ſcribitur:pes eſt celer & uolubilis. Nam a trochos:quæ eſt rota deriuatur.Et ut quidam ferunt a Mercurio compertum.Conſtatq; ex longa & breui tẽporum trium:ut Cæſar:Caius.

T rochus cũ.t.exili &.ch.aſpirato ſcribit̃:dicitur a noſtris rota.

T rochiſtus pría cũ.t.exili:ſequẽs cũ.ch.aſpirato:ultima ſine aſpiratiõe ſcribit̃:dicit apud nos puã rotam.Nã diminutiuũ ẽ trochi:unde & cõpoſitiões quædã medicoꝝ i formam rotulæ trochiſci uocabantur.

T rœzen cũ.t.exili &.œ.diph.ſcribit̃:fuit oppidũ atticæ regionis.Vnde trœzeni populi ſunt cognominati.

T roglodytæ abſq; aliqua aſpiratione:& cum.y.græco ſcribit̃:ſunt teſte Pli.li.iiii.natu.hiſto.degeneres ſcytharum gentes a ſeruis ortæ.At uero Solinꝰ & Põponius dixerũt populos eẽ aphricanos i finibꝰ æthiopiæ.

T roia cũ.t.exili &.i.latio ſcribitur:fuit teſte Liuio li.vii.de bello macedonico regio minoris aſiæ:i qua Ilion fuit ciuitas cantatiſſima.Nõnunq; uero & ꝓ ipa urbe troia ponit̃.ut Oui.pría epiſtolarum heroidũ: Troia iacet certe.Et alibi i eadem epiſtola:Iam ſeges ẽ ubi troia fuit.Similiter Virgi.Et cãpos ubi troia fuit.Quæ teſte Homero circa initium libri.iiii.oĩm quæ ſub ſole ac ſtellifero cælo ſunt urbium qdem inſigniſſima eſt troia.Et ut uidimus in primo hoꝝ cõmẽtariorum libro.o.&.i.apud græcos ꝑ diphthongum cõiungunt̃: quam nos diuidentes facimus.i.cõſonãtem.Niſi ea dictio fiat adiectiuã:in qua.i. diuiſa ab.o.remanet uocalis:ut troius æneas:troia gaza:& ſimilia.Deducitur inde etiam troiugena.ut Virgi.in.iii. Troiugena interpres diuũ.Dicebatur et troia teſte Feſto Luſus puerorum equeſter:& locus in agro laurente:quẽ primũ Italiæ Aeneas cum ſuis conſtituit.

T roizenus cũ.i.latino ſequẽte.z.cõſonante:fuit Thrax filiꝰ Cæadi.& unus ex his qui uenerũt i auxilia troianorum:ut oſtendit Homerus li.ii.iliados.

T rophæum cũ.t.exili &.ph.aſpirato:ſequẽte.æ.diph.ſcribit̃:licet maior græcorum ꝑs aſpirationem ab ipſo ꝑ.amoueant:ac dicant tropæũ.Nam deriuat̃ a τροπη ſine aſpiratiõe:quæ ẽ cõuerſio:qa dux ille qui hoſtẽ cõuerterat:trophæum merebat̃.Qui uero ultra certũ numerum hoſtiũ occiderat:ita ut plenam uictoriam cõſequeret̃ triumphũ mereri dicebat̃.Sane nõnunq; & arbor:in qua hoſtium ſpolia affigebant̃:& id ædificium in quo ducũ res geſtæ inſcribebant̃:trophæa illiꝰ dicta ſunt:ut Marii cimbria:quemadmodum uidimus i dictiõe Roma.Nã ut rettulit Seruius ſup.x.ænei.Saluſtius in hiſtoricis de Põpeio ait:Deuictis hiſpaniis trophæa in pyrenei iugis cõſtituit:ex quo more i urbibꝰ trophæa figunt̃ arcubus exædificatis.hæc ille. Itaq; trophæũ de ſpoliis Mezentii deſcribẽs Virgi.in initio ipſius.xi.ait:

Ingentem quercum deciſis undiq; ramis
Conſtituit tumulo:fulgentiaq; induit arma
Mezenti ducis exuuias tibi magne trophæum
Bellipotens:aptat rorãtes ſanguine criſtas
Telaq; trũca uiri.& reliqua.Nã ſic quoq; a trophæis poni cõſueuerãt.ut Iuue.etiã i ſatyra Oĩbus in terris.
Bellorum eximie truncis affixa tropæis
Lorica:& fracta de claſſide buccula pẽdens.
Et curtum temone iugum:uictæq; triremis
Ampluſtre:& ſummo triſtis captiuꝰ in arcu
Humanis maiora bonis credũtur.Nãq; i ſummitate arcꝰ captiuꝰ dux uti erat ex captiuitate triſtis marmore effingebat̃.Sane trophæũ ipi Aeneæ dedit Virgilius nondũ & plenã uictoriã cõſecuto:q occiſo Mezentio fugauerat exercitum.Nam plenæ uictoriæ(ut diximus)triumphus dicebatur.

T ropus cũ.t.exili ſcribit̃:dici põt modus:figurã:uel cõuerſio.Et ut diffinit Quintilianꝰ li.viii.de inſtitutione oratoria:ẽ uerbi uel ſermonis a ꝓpria ſignificatione ad aliã cuꝫ uirtute mutatio.Circa quẽ inexplicabilis & grãmaticis inter ipos & philoſophis pugna ẽ:quæ ſint genera:quæ ſpẽs:q numerus:quis cui ſubiiciat̃: nos cæteris omiſſis neceſſarios maxime:atq; i uſum recæptos diuerſis i locis hoꝝ cõmentariorium exequemur. hæc modo in his ãnotaſſe cõtenti quoſdã gratia ſignificationis:quoſdaꝫ decoris aſſumi.& eẽ alios i uerbis ꝓpriis:alios in tranſlatis:uertiq; formas non uerboꝝ mõ:ſed & ſenſuum:& compoſitionis.

T ropologia cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:dicitur figurata locutio.Nam componitur ex tropos:quæ eſt

figura:& logos ſermo.

Thronus cum.th.aſpirato ſcribiť:dicitur a noſtris ſedes.

Thucydides prīa cū.th.aſpirato:ſecūda cū.c.exili &.y.græco:alia cū.i.latino ſcribiť.Et declinať teſte Priſciā no in.vi.non ſolum huiꝰ Thucydidis: ſed etiā Thucydidæ.Fuit hiſtoricus grauiſſimꝰ apud græcos. Et teſte Quintiliano ē denſus & breuis:ac ſemper ſibi inſtans.

Tumba cū.t.exili ſcribiť:ubi.y.græcum ī.u.noſtrū conuerſa eſt.Nam apud illos diciť τύμβη.Eſtq; locꝰ īfra terram cōcauus.& plærūq;ꝓ ſepulchro accipitur.

Thurinus cum.th.aſpirato ſcribiť:genus eſt marini piſcis.

Thurion cū.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:ciuitas fuit in ſinu tarentino:quæ ut puto ea eſt quæ ab aliqbus thurina uocatur.

Tuber cū.t.exili ſcribiť:& græcū ab aliquibꝰ dicitur.Alii dicūt latinū.& a tumore deduci uolunt.Et ut dixit Pli.li.xviii.na.hiſto.tubera uocanť hæc:quæ undiq; terra circūdata nulliſq; fibris iuxta aut ſaltē capillamētis fiunt.Nec utiq; exuberante loco in quo gignūt:aut rima īgerēte cortice etiā īcluduntť.Nec aliud eē poſſumus dicere q̃ terræ callum.Et ſubdit:Siccis hæc fere & ſabuloſis locis frutetoſiſq; naſcunť.excedūt ſæpe magnitudinē malichotoni etiā librali pondere.Duo eoꝝ ſunt genera:arenoſa & dētibꝰ inimica.Altera ſincera diſtinguūtur colore ruffo nigroq; & intus candido laudatiſſima aphricæ creſcūt.Et in ſequentibꝰ ſubdit.De tuberibus hæc tradūtur peculariter cū fuerīt ībres autūnales:ac tonitrua crebra tūc naſci & maximū e tonitribꝰ nec ultra ānū durare:tenerrima aūt uerno eē.Hæc Pli.Iuxta quæ ait Iuue.in.v.ſatyra:

Fumat aper:poſt hūc raduntur tubera:ſi uer
Tunc erit:& facient optata tonitrua cœnas
Maiores:tibi habe frumenta aledius inquit
O libya diſiunge boues:dū tubera mittas

Nam de libycis cultoribus locutꝰ ē:dum ait in ſatyra:Stēmata quid faciūt:Parce & meſſoribus illis:
Qui ſaturant urbē circo ſcænæq; uacantem.

Tus cū.t.exili ſcribiť:& græce arborem ſui gūmi deſignat.Nam diciť apud illos λιβανωτός:hoc ē λίβας quod ſuccū uliginē deſignat:& Τός tus generis neutri.Nōnulli uero aſpirandū dixerūt.& a thyſia:quod ē ſacrificium:uel a theos:q ē deus deducūt.Et ut ait Pli.in.xii.na.hiſto. Tura præter arabiā nullis:ac ne arabiæ qdem uniuerſæ ſunt.Et ꝓſeqtur:Regio eaꝝ turifera ſaba appellať.Hoc ſignificare græci myſterium dicunt.hæc ille.Iuxta quod dixiſſe Virgiliꝰ priꝰ uideť ī.i.georgi.Solis eſt turea uirga ſabæis.qđ cū.æ.diphth. in penultīa ſcribiť.Sȝ in ſequētibꝰ ſubdit Pliniꝰ:Siluaꝝ longitudo eſt cœni.xx.latitudo dimidium. Cœnus patet Heratoſthenis ratione ſtadia.lx.hoc eſt paſſus qnq; milia:aliq.xxii.ſtadia ſingulis cœnis dedere.Attolluntur colles alti:decurrūtq; ī plana arbores ſponte natæ.Et infra ſubdit: Nec præterea arabū alii turis arborem uident.ac ne hoꝝ qdem oēs feruntť nō amplius eē familiaꝝ qnq;:quæ ius ꝑ ſucceſſiōes id ſibi uēdicēt ſacros uocari.Ob id nec ullo cōgreſſu fœminaꝝ funerūq; cū incidant eas arbores : aut metant pollui:atq; ita religione merces augeri.qdam ꝓmiſcuū ius his populis eē tradūt in ſiluis.Alii ꝑ uices ānoruȝ diuidi:nec arboris ipſius:quæ ſit facies cōſtat.Nam res ī arabia geſſimus:& romana arma in magnā ꝑtem eiꝰ penetrauere.In quā(ut idē prius dixerat li.vii.)primꝰ Helius:Gallus romana arma ītulit.Quin & ut ad priora ſeqť C.etiam Cæſar Auguſti filius inde gloriā petiit.Nec tamen ab ullo(quod eqdem ſcientia latina habeatur) arboꝝ earum tradita ē facies.græcoꝝ exēpla uariant.Alii folio piri minoris dūtaxat:& herbidi coloris ꝓdidere.Alii lentiſco ſimilē ſubrutulo folio.Quidā terebynthū eē.Et hoc uiſum Antigono regi allato frutice. Et in ſequētibꝰ etiam ꝓſequiť:Quod ex eo rotūditate guttæ pependit maſculum uocatur. Cū alias nō fere mas uoceť:ubi non ſit fœmina religioni tributum:ne ſexus alter uſurpeť.Quod ideo rettulimus:ut id Virgilii intelligatur:quod ait in Damōne:

Verbenas adole pingues:& maſcula tura.

Tuſcia abſq; aliqua aſpiratiōe &.i.latino ſcribiť:uocabulū ē græcū teſte Pli.li.iii.natu.hiſto.dicente:Lydia:a quoꝝ rege tyrrheni:mox a ſacrificio ritu lingua græca tuſci ſunt cognomīati.Nā(ut uidimus)tus græcū ē.

Appa cum duplicato.p.ſcribiť:genus eſt uini.De quo uidimus in dictiōe Surrhentum Et tranſmittitur aliquādo ad hoīem ignauū illi uino ſimilē teſte Horatio in prīo ſermonum:Euphidius uappæ famā timet aut nebulonis. Et paulo ſupius dixerat:Non ego auarum:Cum ueto te fieri:uappam iubeō:aut nebulonem.

Varus cū unico.r.ſcribiť:fluuius ē teſte Plinio li.iii.natu.hiſto.narbonēſem prouīciam ab Italia diſterminans.

Veſuuius cū.i.latino ſcribiť:mons ē campaniæ ab omni alio monte ſolutūs:neapoli ad quattuor milia paſſuū ꝓximus:uinetis oliuetis & qbuſdam fructiferis arboribꝰ refertꝰ Sed præ cæteris uini ubertate admirabilis:quod iam græcū uocant.Hic ab auſtro pompeios ī radicibus:& ſarnum fluuiū hȝ.Ab euro fere:ſed remotiꝰ beneuentū.A uulturno Capuā.A circio neapolim.Eructauitq; quādoq; cineres & īcendia ī formam pumiceaꝝ arenaꝝ:ita ut ex illis campi uſq; ad arborum cacumina itu-

muerint.De illo Martialis in.iiii.epigrãmmatum libro inquit:
Hic eſt pampineis uiridis ueſuuius umbris:
Preſſerat hic madidos nobilis uua lacus.
Hæc iuga ꝙ̃ uiſæ colles plus bacchus amauit:
Hoc nuper ſatyri monte dedere choros.
Hic ueneris ſedes lacedæmone gratior illi.
Hic locus herculeo nomine clarus erat.
Cuncta iacent flãmis:& triſti merſa fauilla.
Nec ſuperi uellent hoc licuiſſe ſibi.
Nam tẽporibus Neronis & Traiani huiuſcemodi admirabiles eructatiões euomuiſſe legimus:ita ut cũ Plinius ſecũdus:q naturalẽ hiſtoriam ſcripſit ex meſanẽſi claſſe:cui imperitãte Traiano præerat ad uiſendum hoc ſpectaculum ꝓpius accederet:ab incendio abſorptus eſt.

Vcalegon cum.c.exili & unico.l.&.e.abſq; diphthongo ſcribitur: fuit teſte Homero libro iliados.iii.nobilis troianus:qui tpe belli obſeniũ a re militari ſe cõtinebat.De quo Virgilius: Iam ꝓximus ardet Vcalegon ideſt illius domus.

Veſulus cũ unico.l.ſcribit̃:mons eſt teſte Plinio in.iii.naturalis hiſto.altiſſimus ĩ finib⁹ ligurum:a quo padus formoſiſſimus fluuiorum Italiæ oritur.

Venaphrum cũ.ph.aſpirato ſcribit̃:& ab Venere & ἀφρος:quæ eſt ſpuma:hoc eſt Veneris aphros deducit̃ Oppidum fuit campaniæ nõ longe a ſueſſa & aquino: ut oſtendit Pli.li.iii.natu.hiſto.In cui⁹ agro optimũ naſcebat̃ oleum.Quare dixit Iuue.Venaphrano piſcem pfundit oliuo.Martialis in ultimo:Hoc tibi cãpani ſudauit bacca uenaphri:Vnguẽtum quotiens ſumis:& iſtud olet.

Vicia cũ.c.exili &.i.latino ſcribit̃:eſtq; neutrũ apud græcos:& correctius bicia diceret̃:eo quod Βίκιον apd̃ illos ſcribit̃ cum betha:quæ in.b.noſtrum cõmutatur.

Vlyxes cũ.y.græco ſubſequẽte.x.conſonãte ſcribit̃:ꝙ̃q̃ apud græcos cum duplicato.s.ſcribit̃:&.o.uocali ĩ prĩo uidelicet Ὀδυσσεύς:ubi.d.i.l.etiã cõmutamus:ſicut e cõtrario meditaris ꝓ melitaris.Fuit filius Laertæ regis ithacæ ex cõiuge Autholia:ut Homerus & poetæ noſtri aſſerũt.De quo uidimus in dictiõe Siſyphus Quare a patre cognominat⁹ ẽ Laertius.Ouidius li.v.triſtium:Sic quõdam feſtũ laertius fecerat heros. Dictus ẽ etiam Itachus ab ithaca inſula:in qua regnauit.Quin & Dulichius ab inſula dulichia: quæ ĩ illius regno habebat̃.Virgi.in Sileno:Dulichias uexaſſe rates.Similiter Naritius a naritia.Ouidius in prĩo de triſtibus:Pro duce naritio docti mala noſtra poetæ Scribere naritio nam mala plura tuli. Vlyxes ſimiliter ut Achilles tertiæ ẽ declinationis.Nõnunꝙ̃ tamen a poetis noſtris in formã ſecũdæ declinatiõis ꝓfert̃.Virgili⁹ in.ii.æneı.Et terrã altricem ſæui execramur ulyxi:ꝓ Vlyxis:ut latius uidim⁹ ĩ dictione Achilles.

Vlyxbona ſimili mõ cum.y.græco:ſubſequẽte.x.cõſonante ſcribi uolunt: q aſſerũt(ut Solinus)urbem eẽ in hiſpania ab Vlyxe cõditam.Quare nõnulli ulyxponam cu3.p.& non cum.b.ſcribi uolunt:quaſi ab Vlyxe poſitam.De quo ob litteraꝝ uicinitatẽ cõtẽdere uolumus.Sed id quoq; ex qualitate locoꝝ:quæ cõmemorat Homerus in odyſſea tpe nauigationis Vlyxis:multis nõ eſſe uerum uidetur.

Vlula cũ ſimplo.l.ĩ ultima & penultima:auis ẽ a fletu denominata:hoc eſt ab ὀλολύζω:quod ẽ ululo.

Vmbria cum.i.latino ſcribit̃:& a uocabulo græco deſcendit:quod ẽ ὄμβρος:ideſt imber.Nam ea loca:quæ iuxta ſpoletũ:& iugo apœnino expoſita ſunt:ĩbribus quãdoq; oppreſſa umbriæ nomẽ acceperunt.Vel ut Antonius Auguſtus de orbis diuiſione dixit:Vmbria dicta ẽ:qa(ut hiſtoriæ narrãt)tpe aquoſæ cladis ĩbrib⁹ ſupfuerit.quod ueꝝ eſſe(ut ille dixit)montium altitudo põt fortaſſe cõprobare.

Vrania cũ.i.latino ſcribit̃:una ẽ ex muſis:quæ apud nos cæleſtis interpretat̃.De qua Ouidius ĩ.v.faſtorũ ait: Excipit uranie:fecere ſilẽtia cunctæ.

Vrina cũ unico.r.&.i.latino ſcribit̃:græcum ẽ uocabulum:& a uerbo græco deriuatum:quod eſt οὐρέω: qd̃ eſt meio.Vnde οὖρον deſcendit:quod latine qdem dicitur lotium:græce uero urina. Nec ſolum accipitur urina ꝓ ea aqua:quæ quotidie eiicit̃:ſed & ꝓ ſpermate genitali.Plinius li.viii.natu.hiſto.incõtinẽs inqt aſinæ uterus urinam genitalẽ reddit:ni cogatur ĩ curſum uerberib⁹ a coitu.Iuue.in ſatyra Atticus eximie:Auribus atq; oculis cõcæpta urina mouet̃.Et põt etiã ꝓ ipſa libidine capi.Vnde dixit idem poeta ĩ ſatyra Credo pudiciciam:Tuccia ueſicæ non imperat.

Vri cum unico.r.ſcribit̃:boues ſunt agreſtes:q teſte Seruio ſuper ſecũdum georgico.in pyrenæo monte naſcuntur inter gallias & hiſpanias poſito:quos dicit excæptis elephantis maiores aĩalibus cæteris eſſe.Et dici uros ἀπὸ τῶν ὀρῶν:ideſt a montibus.

Vulcanus cum.c.exili ſcribit̃.Fuit Iouis filius ex Iunone:qui deformis naſceret̃:nec ei arriſiſſet Iuno: a Ioue e cælo fuit præcipitatus in lemnum.Ibiq; teſte Seruio ĩ bucolicis nutritus a ſimiis.Homerus uero dixit a Tethye:& Eurymone Oceani filiam ſuſcæptum:ac nutritum fuiſſe:ex caſuq; claudum effectum.Fuit deorum faber:qui & Ioui fulmina:& arma aliis diis contra gigantes fabricauit.Fecitq; monile Hermionis:coronam Ariadnes:arma Achillis & Aeneæ.& plura alia:quæ ſupra humanum ingenium fuiſſe uiſa ſunt. Nec ob ea

beneficia ad deorum menſam admiſſus eſt. Quapropter ſupplicauit Ioui ut ſaltem Mineruæ nuptiis iun-
geretur. A qua tamen ſpretus fuit: ut uidimus in dictione Erichthonius. Quæ & ipſe Virgilius tetigit in bucolicis qum ait:

Cui non riſere parentes:
Nec deus hũc menſa: dea nec dignata cubili eſt.

Habuitq; deinde Venerem uxorem: quam cum Marte adulterantem ſubtiliſſimis catenis deuinxit: ac diis omnibus propaluit. Alios etiam poſuit Cicero de natura deorum. unũ quem Cæli filium dixit ex Minerua ſecunda Iouis filia: ex qua Apollinem genuiſſe refert. Secũdum hũc ipſum: quem Iouis tertiũ ex Iunone filium dixit. Alium filium Nili: q ab ægyptiis ægypti cuſtos creditur.

Anto cum. t. exili ſcribit᷑: fuit teſte Heſiodo ĩ theogonia una ex nymphis Oceani & Tethyos filia. De qua meminit Virgilius in tertio georgicorum cum ait:
Drymoq; xantoque.

Xanthippe cum. th. aſpirato & . i. latino ſcribit᷑: fuit Socratis uxor querula.

Xanthus cum. th. aſpirato ſcribit᷑: fuit nomen fluuii troiani: ut uidimus ĩ dictione Simois. fuit etiam uir troian⁹ fili⁹ Phænopis: quẽ teſte Homero li. ix. iliados: Diomedes occidit in bello. Fuit & adhuc teſte eodẽ Homero libro nono: nomen equi cuiuſdam Hectoris.

Xanthii cum. th. aſpirato ſcribit᷑: populi ſunt in aſia: q cum eorum urbs ab Harpago præfecto Ciri obſideret᷑: uxores ſuas ac ſeruos una cũ ſupellectili ĩ arce po ſuerunt: eãq; igni ſuccẽderũt. deinde oẽs pariter cõtra Harpagũ irruentes: bello ceciderunt: ut ſcripſit Herodotus li. hiſto. primo.

X enodotus cũ. t. exili ſcribit᷑: fuit hiſtoricus patria trœzenus. De quo ſæpe Plutarchus meminit.

X enocrates abſq; aliqua aſpiratione ſcribit᷑: fuit uir calcedonius Agathenoris filius. Et a primis fere ãnis Platonis auditor. erat teſte Laertio tardus ingenio: adeo ut cum illum Plato Ariſtoteli compararet: alterũ fræno: alterum calcaribus indigere dicebat. Alioquin ſeuero ſemper ac ſerio habitu & ore perdurabat. In academia uixit: ut plurimum: ſiquãdo ad urbem ꝓficiſcebatur turba omnis impudicorum eius tranſitum obſeruabat. Inquietandi ipſius gratia Phyrne nobile ſcortum dedita opera a quibuſdã intra eius cellã miſſa eſt: quæ eb eo orans lectuli ꝑtem accæpit. Demum cum multa ne qcq̃ oraſſet: imperfecto opere diſcedẽs: dixit ſe non a uiro: ſed a ſtatua ueniſſe. Quidam aiunt a diſcipulis eius Laydẽ intromiſſam: fuiſſeq; ipſũ tantæ continẽtiæ: ut cum ſe ad libidinem incitari præſenſiſſet: pateret᷑ uirilia ſecari & uri. Tanta fuit eius uerbis adhibita fides: ut cum nullius iniurati teſtimoniũ admitteret᷑: illi ſoli iuſiurandum athenienſes remitterent Erat adeo frugi: ut cum illi Alexander magnam pecuniæ quãtitatem miſiſſet: ſublatis tribus milibus nũmorum atticorum (ne regia munera ſpernere uideret᷑) reliquũ remitteret: dicens illi pluribus opus eẽ: q plures enutriret. Ad Philippum olim cũ cæteris miſſus: cum alios ſciret donis emollitos: & ſæpe cõuiuia celebrare neutrum ipẽ horum fecit. Legatis poſtea dicentib⁹ Xenocratem fruſtra ſecũ iuiſſe: compertã re ipm̃ duplici honore honeſtauere. Succeſſit ĩ academia Speuſippo: ſcholãq; tenuit uigintiq̃nq; ãnis. morit᷑ noctu cum in ſartaginem forte offendiſſet ãno ætatis. lxxxii. Quinq; fuere eius nominis. Primus huius philoſophi ꝓpinquus. Cuius fertur oratio quæ inſcribitur arſinoetica de Arſinoe. Alius philoſophus & elegiæ ſcriptor nõ ſatis probatus. Ita enim ſe habet res: ut poetæ quidem ſe oratione ſolutã uelint ſcribere: id efficiant: q uero pedeſtri oratõe ſcribere cõſueuerũt: ſi poeticæ ꝑtes ſibi uendicare uelint nõ cõſequãt᷑ id: ex eo liquet: quod alterum naturæ: alterum artis ẽ. Alius fuit ſtatuarius. Alius odas ſcripſit.

X enodochium cũ. ch. aſpirato & . i. latino ſcribit᷑: dicit᷑ latine hoſpitale. Nam eſt ξενων: ideſt peregrinorum: δεχόμινος: ideſt recæptiuus.

X enodorus græcũ ẽ: quaſi ξεῖνος. i. peregrinũ qd & egregiũ denotans: & δωρον donũ. Fuit nomẽ ſtatuarii de quo uidimus in dictione Coloſſus. Hunc Plinius lib. xxxiiii. natu. hiſto. (de quo uidimus) cælandiq; nulli ueterum poſtponendum.

X enophanes cũ. ph. aſpirato ſcribitur: fuit colophonius Dexii: ſiue (ut dixit Apollodorus) Orthomenis filius. Cum. xx. eẽt ãnorum pulſus fuit a patria: & ĩ zada ſiciliæ: atq; catina morat⁹ ẽ. Et ſeipſo teſte. lxv. annis exulauit a patria. ſunt q eum neminem dicãt audiuiſſe. Scripſit elegias cõtra Heſiodum & Homerum. Fuit & alter Xenophanes ex leſbo poeta iambicus.

X enophon cum. ph. aſpirato ſcribitur: fuit philoſoph⁹ & dux inſignis Grylli athenieſis filius: homo uerecundus & ſpecioſus ultra q̃ dici poſſit: moratuſq; ꝓbus atq; omnibus gratus. Fuit Socratis diſcipulus & Platonis æmulus: dicente Gellio libro. xviii. noctium atticarum: Xenophon & Plato ſocraticæ amœnitatis lumĩa certare: æmulariq; inter ſe exiſtimati ſunt: quia Xenophon inclyto illi operi Platonis: quod de optimo ſtatu reipublicæ ciuitatiſq; adminiſtrandæ ſcripſerat: lectis ex eo duobus libris: qui primi ad lucem uenerãt ſe op.

poſuit:& contra multa ſcripſit:quo audito ualde permotum fuiſſe Platonem ferunt.Hic teſte Laertio oīm primus ex his:quæ a Socrate dicebantur notis excæpit.& in publicum edidit:commentaria ſcribens. Et primus omnium philoſophorum ſcripſit hiſtoriam.Fuit etiam dux ſtrenuus:& qui ex ultimis babyloniæ finibus exercitum reduxit aſperis ac difficillimis itineribus per infeſtiſſimas gentes : ac barbaras incolumem in patriam conduxit.Septem fuere Xenophontes.Hic primus.Secundus ſimiliter athenienſis Pitoſtrati illius frater:qui Epaminundæ uitam ſcripſit.Tertius Cous medicus. Quartus qui Hannibalis hiſtoriam ſcripſit. Quintus qui prodigia fabuloſa commentus eſt. Sextus parius ſculptor egregius. Septimus antiquæ comœdiæ poeta.

X erolophus cum unico.l.&.ph.aſpirato ſcribitur:dici poteſt a noſtris ſiccus tumulus & aceruus.Nam componitur ex ξηρόσ:qui eſt ſiccus:& λόφος tumulus.Namq; ex lapidibus & marmoribus ſtrui conſueuerat principibus tumulus.Hoc uocabulo utitur Priſcianus li.i.cum ait:Epigrāmata quæ egomet legi in tripode uetutiſſimo Apollinis:q eſt in xerolopho Apollinis.

X erolibya antepenúltía cū.i.latino:& penultía cū.y.græco ſcribit̃:dici pōt latine ſicca libya.Quo uocabulo utitur Seruius ſuper.iiii.ænei.cū ait:Hiarbam Iouis Ammonis filium ſic dici:qa cū Bacchus indiam peteret & p xerolibyam exercitū duceret.& reliqua.i.per deſertam libyam.

X erxes cum duplicato.x.ſcribitur:hoc eſt tam in prima q̃; ī ſecunda.Fuit filius Darii regis perſarū ex Atoſſa filia Cyri.patri ſucceſſit in regno.Cui id potiſſimum illuſtre fuit:quod maximo poſt hominum memoriam exercitu terra mariq; bellum intulit græciæ:& quia numerus militum & nauium a ſcriptoribus latinis mendaciſſime legitur:curabo ſummam totius exercitus:quam fecit Herodotus ad unguem trāſferre:ita ut tantæ rei ueritas clariſſima habeat̃. Itaq;(ut ait ipſe Herodotus)ex maiori aſia collegit naues mille ducentas & ſex:in quarum ſingula erant ex principibus aſiæ populis ducenti uiri: qui ad ſummam quadraginta unius milium & ducentorum hominum aſcendebant:nec ſane pauciores:ſed certo plures erant. Præter hos ex perſis:medis : & ſicæis in unaquaque illarum triginta alii uiri reliquorum duces diſpoſiti erant : quorum ſumma ad trigintaſex milia & centumoctuaginta aſcendebat. Sicque uiri omnes: qui in præfatis nauibus erant: numerum implebant ducentorumſeptuagintaſeptem milium: & trecentorumoctoginta hominum Hocque ex maiori aſia . Ex minori uero congregauit tria milia nauium:in quibus fuiſſe dicit ducentaquadraginta milia hominum. Sicque omnis hæc multitudo ad ſummam quingentorum & decem & ſeptem milium: ac trecentorum octoginta hominum. Et hi omnes apti erant ad bellum. Ex peditibus habuiſſe illum dicit mille milia & ſeptingenta milia hominum. Ex equitibus octoginta milia . Inſuper in quadrigis libycis & arabicis:uiginti milia hominum. Ex thracia & inſulis adiacentibus naues habuit centum uiginti. In quibus fuiſſe memorat idem auctor hominum uigintiquattuor milia. Quin & pedites congregauit ex Thracia:Pæonia:Herodia:Boottiea:Chalcidonia:Brygia:Pierea:Macedonia:Perrebia:Emenia: Dolopumque genere:& Magnetum:atque achæorum trecenta milia hominum. Quos omnes ſummatim computans præfatus auctor ait uirorum ad bellum collectorum fuiſſe bis mille milia ſexcentaque: & quadraginta unum : ac trecentos & octuaginta uiros . Ita ut nullo pacto pauciores fuerint : ſed longe plures.Inſuper & alios in nauibus onerariis: & ad alia officia:& miniſteria adueniſſe dicit:quos abſque aliqua dubitatione pluſquam totidem fuiſſe teſtatur. Vnde totum exercitum computans fuiſſe aſſerit.quinquies mille milia: & ducentaoctuagintaduo milia hominum: ſeptingentoſque & ſexaginta. Quæ quia incredibilia fere uidebantur: forte dixit Iuuenalis in ea ſatyra:quæ incipit Omnibus in terris:de iſto Xerxe loquēs
Creditur olim Velificatus athos.De quo in ſua dictione uidimus.
Et quicquid græcia mendax
Audet in hiſtoria conſtratum claſſibus iſdem
Suppoſitumque rotis ſolidum mare.
Nam ut idem Herodotus latiſſime narrat:pontem ſtruxit Xerxes ſuper mare helleſponticum ab abydo urbe aſiæ uſq; in ſeſtū urbem europæ.quod Lucanus in ſecūdo tetigit:cum de.C.Cæſare loqueretur:q incredibili ædificiorum mole Pompeiu; in brūduſio claudere nitebatur cum ait:
Tales fama canit tumidum ſuper æquora xerxem
Conſtruxiſſe uias:multum cū pontibus auſus:
Europanq; aſiæ:ſeſtūq; admouit abydo.
Inceſſitq; fretum rapidi ſuper helleſponti.
Non eurum zephyrūq; timens:cū uela rateſq;
In medium deferret athon.
Et ſubdit Iuuenalis ad ea:quæ ſupra rettulimus:
Credimimus altos
Defeciſſe amnes:epotaq; flumina medo
Prandente:
Vt de pluribus refert Herodotus.& nos aliqua diuerſis in dictionibus annotauimus. Et ſupple Credimus

hæc màdidis cantat quæ ſoſtratus allis. Difficilis nobis eſt locus iſte:cuꝫ nihil certi de hoc Soſtrato legerimꝰ De quo ſi diuinare licet putamus illum fuiſſe poetam non celebrem : q de Xerxe nec bene canens:hæc oia: quæ rettulimus cōſcripſit.Quod ex auium tranſlatione indicare uidet̃:quæ madidis allis inepte uolare dicuntur.Et ponit deinde Iuue.illius fugam.Nam cū a græcis duce Themiſtocle nauali prælio uinceretur: & plurimæ illius naues caperentur:multæ ſummergerent̃:rex ipſe cū pauco exercitu ꝑ macedoniam fugiens: ꝑuenit ad ſeſtum:ubi cū ſolutum pontē hybernis tēpeſtatibus percæpiſſet:piſcatoria ſcapha mare trepidus ſulcauit.In corum atqꝫ eurū ſolitus ſæuire flagellis Barbarus rex ideſt remis.

Acynthos cum.c.exili &.y.græco:atqꝫ.th.aſpirato ſcribit̃:inſula parua eſt ī græco mari propinqua ætoliæ:urbem unicam eiuſdem nominis teſte Liuio ī ſexto de ſecūdo bello punico detinens.Et quia nemoribus abundat:dixit Virgilius in.iii. æneidos:Iaꝫ medio apparet fluctu nemoroſa zacynthos. De qua locutus Vlyxes regi Alcinoo apud Homerum libro.ix.odiſſeæ ὄυτι ἐγώ τε ἧς γάιησ δύναμαι γλύκυτερον ἀλλό ἰδεσθαι: hoc eſt ego quidem nil dulcius in hac terra uidere poſſum.

Zacanthei cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur:fuerunt teſte Polibio zacynthioꝝ coloni in medio pyrenei montis ſiti:& iuxta fluuiuꝫ hiberum habitātes: ut & plūres alii græci:qui circa illos inhabitant.

Z acharias cum.ch.aſpirato ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓprium hebræi.

Z amolſis cū.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iiii.Pythagoræ ſeruus: cui getæ putantes illum Saturnum eſſe ſacrificia impendebant.

Z elotypus cum unico.l.&.t.exili atqꝫ.y.græco ſcribitur:dici pōt æmulator formæ.Nā zelus æmulatio eſt:& typos forma.Iuue.in ſatyra Si te ꝓpoſiti:Quas in uaginæ fronte ſolebat ponere zelotypo iuuenis prælatꝰ hiarbæ:hoc eſt iuuenis Aeneas:q ob decorem illatum a matre iuuenis uidebat̃: ac etiam Hiarbæ regi fuit ī coniugio a Didone prælatus.Quare Zelotypiam diffiniēs Chryſippus:dicebat teſte Laertio ægritudinem eſſe ex eo ꝓuenientē:quod adſit alteri:quod ipē nō habeas:aderat eni Aeneæ Dido:quam Hiarbas habere non potuit.Et dixit Iuue.in uaginæ fronte:ut id Virgilii exponeret:q de Aenea loquens in.iiii.ænei.iquit: Atqꝫ illi ſtellatus iaſpide fulua Enſis erat.i.uagina.Nam ut ait Seruius in fronte & ſummitate uaginæ conſueuerunt precioſi lapides apponi.

Z eno cum.c.abſqꝫ diph.& unico.n.ſcribit̃:fuit philoſophus cictienſis ex cypro græca ciuitate fœnicibꝰ frequēter accolis.Fuitqꝫ Napſei:ſiue(ut alii dicūt)Demei filius.Et teſte Timotheo collo in alteram ꝑtem inclinatiore.Apollonius aūt tyrius dixit eū gracili corpore fuiſſe:ſtatu ꝓcero:& atra cute.Vnde illum Chryſippus palmitem ægyptiū uocabat.Crura habuit turgida & imbecilla atqꝫ īfirma.Ob quod teſte Perſeo multas cœnas declinauit.Veſcebat̃ libēter ficubus recentibus:& ad ſolē paſſis.Auditor fuit Cratis.Stilpionem etiam & Xenocratē decēnio audiuit.Deinde cōuertēs ſe ad porticuꝫ:quæ pyſianactia uocabat̃: ex uaria & multæ ſcientiæ pictura Polygnoti orationē formabat.Vnde uolens locū illum ſtabilē facere:atqꝫ iuiolabilē ubi ad mille quadrigentitriginta ciues necati fuerāt.Cœpit in illa docere:ad quē eo audiendū diſcipuli cōfluētes:q antea zenonii dicebant̃ ab ipſa porticu ſtoici ſunt uocati:ut Epicurꝰ ipē in epiſtolis atteſtatur.Siqdem & ante illum teſte Eratoſthene poetæ in illa morantes:dicti ſunt ſtoici:a qbus multum incremēti illa appellatio cœpit.Tanto in honore apud atheniēſes Zeno habitus eſt:ut apud eū claues urbis deponerēt.Ornarentqꝫ ipm aurea corona & imagie ærea.hoc ipm & ſui ciues fecere.Habuit auditores eximios:īter quos Antigonus cū ibat athenas eius erat auditor.Cui aliquādo hanc epiſtolam ſcripſit:rex Antigonus ſalutem dicit Zenoni philoſopho:Ego fortuna me qdem & gloria uitaꝫ tuā anteire exiſtimo.Cæterū diſciplinis ſtudiiſqꝫ liberalibus:& ꝑfecta fœlicitate:quā tute poſſides:lōge abs te præcelli ſentio.quocirca te orare ſtatui: uti ad me ꝓficiſcaris:id mihi perſuadens te preces meas minime irritas fieri paſſurum.Tu igit̃ modis oibus enitere:ut tuo cōtubernio fruamur.Hoc ꝓcerto habens te non mei ſolū:ſed oim ſimul macedonum eruditorem fore.Nam q macedoniæ regem erudit:atqꝫ ad uirtutē ibuit:tum & ſubditos quoſqꝫ inſtruere ad fortitudinem & ꝓbitatē certum ē.Nam cuiuſmodi fuerit dux:tales ut plurimū ſubditos fieri ē neceſſe. Vale. Cui Zeno reſpondit dicēs ſe maxime laudare eū:quod ſtudiū nō uoluptatē ſequeret̃:quæ aios adoleſcentuloꝝ effœminat.Porro ſi adiiciat̃ modica exercitatio:neqꝫ deſit præcæptoris copia:mature eū poſſe ad ꝑfectionem ꝑuenire.Se aūt non poſſe ad ipm ꝑgere ſenectute īpeditum:quod iam eēt octogenariꝰ:ſed ſe mittere ad eū quoſdā ex cōtubernalibꝰ ſuis qbus ſi ſtudioſe uteret̃:beatitudinē ueram cōſequeret̃.Miſit auteꝫ Perſeum thebanūqꝫ Philonidem:ut patet in decreto athenienſiū de illo.Hic adoleſcentulo cuidam inepta multa loquēti ait:Ideo duas habemꝰ aures:os aūt unum:ut.ſ.multa audiamus:pauca uero loquamur.Nonageſimo ætatis ſuæ āno deceſſit incolumis:integer:ac ſine morbo.Nam ut rettulit Apollonius cuꝫ abiret ex ſchola lapidē offendens digitum perfrægit.Manu uero terraꝫ feriens illud ait:ex Niobe uenio:quid me uocas?Et cōtinuo ſe ſtrāgulās īterīit.Quo mortuo ſtatuere illi atheniēſes ex publico ſepulturā ī ceranico.

Scripſitq; plura & uaria. Crudis cibis utebatur: & tenui pallio. Pueris ſemel aut bis tantū teſte Laertio uſus eſt: & ancillula quadā: ne ſexum odiſſe uideret. Erat ad eū facilis aditꝰ. Euitauit ne nimis eēt popularis. Nec tamen pluſq̄ cū duobus aut tribꝰ ambulabat. Fuere Zenones octo. Primus eleates Pyretis filius teſte Apollodoro. Parmenides uero dixit illum fuiſſe natura filiū Teleutagoræ: adoptiōe uero Pyretis. Fuit teſte Platone ſtatura ꝓcera: quē uocat ſophiſtam Eleatē. Hunc īuentorē fuiſſe dialecticæ ſicut Empedoclē rhetoricæ teſtis ē Ariſtoteles. Is cū Nearchū tyrānum: ſiue Diomedontē ꝓfligare uellet captꝰ ē teſte Heraclide. Et cū de cōiurationibꝰ īterrogaretꝰ uolens ſignificare tyrānum deſtitutū: rettulit oēs illius amicos cōſcios eē. & cū ſimulaſſet ſe uelle ad illius aurem alloqui: ipam mordicus appræhenſam ꝑforauit. uel teſte Demetrio naſum arripuit. Dixitq; ad ciues: admiror ueſtram uecordiā: ſi hoꝝ gratia: quæ patior tyrāno ſeruire ſtatuitis. Sed cū complices cōiurationis ꝓferre cogeretꝰ: cōciſam dentibꝰ linguam ī os tyrāni cōſpuit: quo facto ciues tyrānum lapidauerūt. Secūdus fuit ſtoicus: quē ſupra diximus. Tertius rhodius. Quartus hiſtoricus q̄ Pyrrhi ī Italia geſta ſcripſit: epitomaq; romanaꝝ & carthaginenſiū reꝝ. Quintꝰ Chryſippi diſcipulus. Sextꝰ medicꝰ acutæītelligentiæ. Septimus grāmaticꝰ: cuius epigrāmata ferunꝰ. Octauus Sydoniꝰ philoſophus epicureꝰ q̄ de regno ſcripſit. De repu. De nuptiis. De īpietate Thyeſtæ. De amoribꝰ. Cōmētaria ī leges Platōis li. vii.

Z ephyrus cū. y. græco ſcribiꝰ: uentꝰ ē occidentalis. De quo Oui. in primo de triſtibus:
Nunc zephyrus ſero ueſpere miſſus adeſt.

Z etis cū. t. exili: & . i. latino ſemꝑ apud græcos ſcriptū cōperi. q̄q̄ multi ex noſtris ſcribāt Zetum cū. u. in fine & non cū. i. Fuit filius Boreæ ex Orithyia: & frater Calais.

Z ethus dū cū. th. aſpirato ſcribiꝰ: fuit teſte Homero in. xi. odiſſeæ: filiꝰ Iouis ex Antiopa: & frater Amphiōis.

Z eugma cū. eu. diph. ſubſequente. g. ſcribiꝰ: dici pōt latīe cōnexio. Nam figura ē: quæ tūc quoq; fit cum plures ſenſus uno uerbo claudunꝰ. Quod tribꝰ cōtingit modis. aut in p̄io uerbo: ut currimus nos & tu. & tūc diciꝰ ꝓtozeugma. In medio: ut tu curris & ille. & tūc diciꝰ meſozeugma. In ultīo: ut Hic illius arma: Hic currus fuit. Similiter Terentius: Hoc tp̄e obſequium amicos: ueritas odium parit. Et dicitur hyſterozeugma cū y. græco aſpirato.

Z euſis cū. eu. diph. ſubſequente. s. & . i. latino ſcribiꝰ: fuit pictor Heracleotes maximꝰ ſua ætate. i. olympiade q̄nta: & nonageſima. Hic teſte Pli. xxxv. natu. hiſto. pēniculum ad magnā gloriā ꝑduxit. Opeſq; tantas acquiſiuit: ut inſtitueret donare opera ſua: eo quod nullo precio ſatis digno ꝑmutare poſſe diceret. Aequales eiꝰ & æmuli fuere Timātes: Androgides: Theopompas: & Parrhaſius: q̄ deſcendiſſe cū Zeuſide in certamē traditur: ut uidimus in dictiōe Parrhaſius. Idem teſte eodē Pli. ferꝰ pinxiſſe puerum uuas ferentē: ad quas cum aduolarent aues: ꝓceſſit iratus operi & dixit: Vuas melius pinxi q̄ puerum. Nam ſi & hoc conſummaſſem aues ipſæ timuiſſent. Idem etiā Quintiliano teſte luminū umbrarūq; diciꝰ īueniſſe ratione & plus membris corporis dedit. Id amplius atq; anguſtius ratus: atq; (ut exiſtimant) Homerū ſecutus: cui ualidiſſima quæq; forma etiam in fœminis placet.

Z euxo cū. eu. diph. & . x. cōſonāte ſcribiꝰ: fuit teſte Heſio. ī theogōia una ex nymphis filia oceani & tethyos.

Z odiacus cū. i. latino: & . c. exili ſcribiꝰ: dici pōt a nobis aīalis. Nam circulus ē ſignoꝝ: quæ in formam aīalium figurantur: & a ζωον: quod ē aīal deriuaꝰ: ut aries taurus. & reliqua. Cingitq; totum cælū in obliquū: hoc eſt cancro circulū æſtiuū: & capricorno hyemalē contingens. Vnde dixit Virgilius in primo georgicorum:
Obliquus qua ſe ſignoꝝ uerteret ordo.

Z opyrus cum. y. græco ſcribiꝰ: fuit Megabizi filius: cuiꝰ opera & induſtria (ut dixit Herodotus ī. iiii. hiſto.) Darius babylonem cæpit.

Z uthus cū. th. aſpirato ſcribiꝰ: fuit teſte Homero in. x. odiſſeæ: Aeoli filius ex Lepatra.

IOANNIS Tortellii Arretini cōmentarioꝝ grāmaticoꝝ de Orthographia dictionū e græcis tractaꝝ opus per Hermanū Lichtenſtein colonienſem: Venetiis pridie Idus Nouembres accuratiſſime impreſſum: Anno ſalutis. M. CCCC. LXXXIIII.

PRIMARIO LITTERARII ORDINIS VIRO CONSTANTINO ROBEGANO NOTARIO TARVISANO HIERONYMVS BONONIVS .P. .S. .D.

Vorundam Hominum iſtis temporibus uaniloquentias: qui dum cæteris detrahunt ſibi plurimum aſcribere opinati: neminem uirum doctum cui non allatrent intactum relinquūt: æquo animo ferre non poſſum Conſtantine uir optime. Neq; enim ingratitudine qua iſti hac in re potiſſimū coarguuntur: quicq̄ mihi ſtultius uidetur. Siquidem Guarinus ille Veronēſis: Laurentius Vallenſis: Arretini: Georgius Trapezuntius: compluresq; alii doctiſſimi: qui romanam linguā maiorum incuria tanq̄ ædificium putre uetuſtate collapſum: oblitteratam prope extinctamq; magno cū labore ac ſtudii diligentia reſtituere

ut his ducibus qcqd boni in re litterariã habemus:ſumus maxime conſecuti:caninis morſibus undiq; dilaniantur.Nec ē qui magnis ſaltem nominibus parcat.O ſtoliditatem inſulſiſſimã:cæteros tacebo:de Ioanne Arretino pro loco tantum loquar.Quæ ante laborioſiſſimum hoc opus orthographiæ apud latinos inquam habebatur ratio?Nulla prorſus.Latinitas græcitatis cōmercio egebat: uſq; adeo ut neutram merito noſce putaretꝗ alteram tantũ ſciret. Græcæ dictiones ex cuiuſque arbitrio ſcribebantur: nec ullus rationi aderat modus.parum id quidem.At qui codices corruptiſſimos deprauatiſſimoſque Ciceronem:Liuium:Plinium:Quintilianum:Gellium:auctores eloquentiſſimos uix loquentis habebamus. Hiſtoriarum uero græcarum Strabonis : Herodoti : Thucydidis ignari omnino eramus. Quæ impræſentia apud Tortellium diligentiſſimum auctorem pro locis aperta : ut nunc diſcipuli præcæptoribus olim doctiores ſint effecere.Gratiæ habendæ huic reliquiſq; q difficiles nobis aditus monſtrarunt:gratiæ habendæ eſſent:Non litteras ignoraſſe(quod de Tortellio audiui quoſdã obloqui auſos)publicandi. Qui tamē ſi nōnunq̄ aliqd (ut eoꝝ loquamur more)inſipidum:aliquid minus gratum ꝓmunt:quandoq; bonũ Homerũ dormitaſſe etiãnum recenſendum:Non omnis porro poſſe oīa:Nō oīa eidem deos dediſſe ut Annibali Maharbal aīo uerſandum foret.Cæterum qa temeritatis atq; ignorantiæ fronti meæ indelebile ſtigma inuſtũ iri præmonitus ſum:quippe q caſtigandi operis in quo(ut aiunt)plurima errata:ac perperam dicta ſunt:grauē & uiribus meis longe imparem ꝓuinciam audacter ſubierim. Vnũ ꝓfiteor:nouiſſe me cenſuræ meæ nō eē tanto operi addere neceſſaria:aut demere ſuperuacania:neq; nouũ opus conficere uoluiſſe. Verum operā potius dediſſe:ut ea archetypa haberentur in exēplar:quæ auctor ipſe ſubtegminis alieni haud īdigus intexuerat. Cuius rei Blaſium lignaminiũ patauinũ uirum ſane integerrimũ nec doctum minus tibi queādmodum familiarem Conſtantine ſincœrum teſtem appello.Is Tortellii ſui ꝓ ſolita in oēs humanitate mihi copiam cũ feciſſet:omne hac in te conſiliũ meum plane intellexit.Nolle qcq̄ peruertere ꝓcurantem utiq; ut Tortelliꝰ non ut Hieronymus ſcriberet.Siqui tamē caracteres inuerſi:litteræ duplicatæ ubi ſimplices debuiſſent poni:aut ecōtra:alia pro alia:exilis pro denſa:repetita ſyllaba:aut prætermiſſa:interlegēdum occurrerint: nō meæ inſcitiæ uerum celeritati librarioꝝ tribuatur.Nec tamen tales hi erunt errores:ut nō facillime caſtigaturus ſit culpam in me nullam relaturus benignus interpres.Tũ interim bene uale:& quod facis me ama.

EIVSDEM HIERONYMI CARMEN IN PRIMI IMPRESSORIS COMMENDATIONEM.

Tingere diſpoſitis chartas quicunq; metallis
  Cœpit:& inſignes edidit aere notas:
Mercurio genitore ſatus:genitrice Minerua
  Præditus æthereæ ſemine mentis erat
Non illum Cereris:non illum cura Lyæi
  Terrenæ tenuit non opis ullus amor:
Copia librorum cupidis modo rara Latinis
  Cum foret:auſpiciis illius ampla uenit
Improbus inumeris librarius ante talentis
  Quod dabat:exigua nunc ſtipe uēndit opus
Hiſtoriæ uenere Titi:ſe Plinius omni
  Gymnaſio iactant Tullius:atq; Maro.
Nullum opus(o noſtri fœlicem tēporis artem)
  Ceſſat in arcano bibliotheca ſitu.
Quem mō rex:quē uix princeps mō rarus habebat
  Quiſq; ſibi librum pauper habere poteſt
Redditus hac etiam nuper Tortellius arte
  Plurimus:eſcribas:qua ratione docet.
Hunc eme q lingua cultus cupis eſſe latina
  Hunc eme grāmaticus q cupis eſſe bonus
Quæ geminā da notis fuerit tibi ſyllaba:ſimplex
  Quæue ſit:exilis:denſaue:doctus eris.
Poſtmodo qui fuerit grato ſi cōmodus uſu:
  Has memor aſſiduis plauſibus ede preces
Artifici ſemper faueant pia numina ſancto
  Vtilis effluxit cuius ab arte liber.

.L. .V. .F.

Ioſtiis 195